

Catalogus codicum Berensium, bibliotheca Bongarsiana

Hermann Hagen, Bern Stadtbibl

Bongars

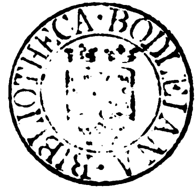
CATALOGUS CODICUM BERNENSIUM

(BIBLIOTHECA BONGARSIANA)

EDIDIT ET PRÆFATUS EST

HERMANNUS HAGEN

ADDITA EST BONGARSII IMAGO

BIBL. PUBL. BERN. COLLEGII AUSPICIIS

BERNAE

TYPIS B. F. HALLER

MDCCCLXXV

CAR. LVDOV. DE. STEIGER.

BIBLIOTHECAE. PVBL. BERN.

PRÆFECTO.

SACRVM.

HERMANNUS HAGEN CAROLO LUDOVICO DE STEIGER S.

En tenes manibus Tuis, vir clarissime, id quod multo ex tempore eras auspicatus ac piis votis prosecutus, novum codicum Bernensium indicem ad finem usque perductum! Quod opus ut rite occipi et ad certum quendam finem posset pervenire, Tuo factum inprimis beneficio. Nosti, vir optime, et per longam annorum seriem quotidiana pæne consuetudine ac studiorum horum communione mecum coniunctissime, quanti sit pendenda haec librorum optimorum indefessa Danielum Bongarsiorumque opera neque satis umquam laudanda congestorum supellex, bonarum artium qualiumcumque fautrix lætissima ac benignissima. Sed idem Tu id probe animo Tuo perspexeras, qui ad hunc diem extiterant huius thesauri explanatores, codicis A 5 dico scriptores Bernenses Samuelem Hortinum Conradumque Schoppium scholarchos, dein Marquardum Wildium vel quisquis fuit cod. Bern. A 4 conditor, postremo qui centum ante hunc diem annis vixit, J. R. Sinnerum iuvenili illum ardore per senta omnia atque situ pæne obsita summa petentem, ut suis temporibus summo fuisse usui putandi essent, ita nostræ ætatis studiis ferventi amore verum appetentibus nec suspicari, sed, quoad id fieri potest, pleno pectore scire abdita aventibus æquo minus respondere. Itaque cum iam ante multos annos ipse, quamvis tot muneris Tui gravissimi nec ita grati tædiis pæne absumptus diligentissime multa collegisses, quæ viros doctos per illorum errores multis numeris vacillantes sustinerent, postquam præclaram eam operam non ad singulos codices illustrandos, sed ad omnes deinceps, quotquot habemus, libros manu scriptos explanandos pertinere volui meque id onus libenter suscepturum professus sum, iam non fenestra, sed aperto ostio amicitiam Tuam mihi patere voluisti, aditus dedisti ad ipsa penetralia facillimos, non peregrinari, sed habitare quasi ac vivere in sanctissimo illo Musarum adyto benigne passus es. Quid quod insuper omnia illa, quæ ipse collegeras, abiecta Tua gloria mihi utenda liberaliter concessisti? Quod summum Tuum in me beneficium ita per hos annos semper studui compensare,

ut, qualescumque essent in me vires, summis summa reponenda esse censerem neque fallerem fidem a Te et ab illis, qui huic nostræ bibliothecæ regundæ atque amplificandæ præsunt viri illustrissimi, mihi habitam. Itaque boni consulas, quæ hic Tibi ceterisque omnibus, qui in litteras bonas incumbunt, prope nonum pressa in annum a nobis offeruntur. Sed iam valeas, vir amicissime atque pro notissima illa humanitate Tua, qua non Tibi, sed litteris iuvandis Te natum esse quotidie ostendis, me amare pergas!

PRÆFATIO.

I.

Novi huius post J. R. Sinneruiu codicum Bernensium catalogi consilium uti institueretur, duplex causa fuit. Ac primum quidem libri Sinneriani ante centum hos annos typis descripti exemplariorum paucitas raritasque premebat: nec enim nisi in quibusdam bibliothecis publicis passim is liber habebatur, id quod propterea accidit, quia senatus civitatis Bernensis, cum Sinneri labor typis esset mandandus, quingenta solum libri exemplaria confici iusserat ita, ut dimidia pars et quod excurrit per singula ducentumviratus qui dicebatur membra dividerentur, cetera exemplaria bibliothecis publicis dono darentur, nulla hominibus privatis vel emptionis iure paranda relinquerentur. Accedebant vetustatis vitia, minora illa quiden, si virtutes Sinneri in toto opere condendo conspicuas attendas, sed satis magna, si eas, quæ adsunt re vera, scriptorum copias cum earum quæ adesse dicebantur a Sinnero numero conferas, ut omittam peccata varia in ipsis libris describendis ab illo commissa. Itaque cum iam ante annos hos novem a. 1865 thesauri nostri membranacei et chartacei manu scripti denuo inspiciendi ac pertractandi consilium cepissem, rem ita egi primo, ut proprio Marte gravissima delibarem, ut et mihi et viris doctis de futuro operis instituendi fructu persuaderetur. Deinde, postquam omnibus rite perquisitis, quæ incerto quasi voto cupiveram magis quam speraveram, omni spe lætiora evenerunt, sub uno omnia conspectu disposita ante triennium cum bibliothecæ nostræ præfectis communicavi.

Qui viri — sunt autem Theophilus Studer phil. doct. professor theol. collegii præses, M. de Stuerler, Reipublicæ Bernensis γραμματεύς, R. Ruetschi, theol. doct. antistes eccl. cathedr., R. de Fellenberg prof. chem., K. G. Kœnig prof. iur. Bern., C. de Fischer-Ooster scientiæ nat. peritus, C. L. de Steiger bibliothecæ civicæ Bern. præfectus — rem ad civium Bernensium Consilium relatam tanto favore et auspicio foverunt, ut uno illi omnes consensu catalogum novum conficiendum statuerent, confectum publicis

maiore ex parte civium sumptibus typis describendum esse censerent. Laudandum sane grato animo honestum hoc virorum optimorum studium, qui bonis quoque litteris aliquid dandum esse in mediis huius ætatis turbis rem, rem esse faciendam magna voce clamantibus constanter sibi persuaserunt! Atque librum hunc typis stabiliendum suscepit B. F. Haller Bernensis ex eadem illa gente oriundus, cuius Sinneriani catalogi bibliopola fuerat.

Neque vero immensus plus nongentorum argumenti diversissimi codicum probe describendorum labor rite exanclari potuisset ab uno homine in solis litteris quæ dicuntur classicis versato, nisi virorum aliquot doctorum gratissima opera adiutus fuissem. Nam libros Hebraicos Theophilus Studer prof. theol. Bernensis in meum usum examinavit; Gallicos et Italicos fere centum G. Grœber prof. Turicensis olim, nunc Vratislaviensis, Arabicos Josephus Aumer Monacensis Carolo Halmio intercedente descripsere. Accedit, quod Carolus Halmius, quos libros ipse olim, cum novi catalogi Bernensis conficiendi consilium agitabat (quod variis gravissimi sui muneris Monacensis officiis occupatus postea abiecit), per aliquot hebdomades in urbe nostra versatus descripserat, eorum notitiam benigne mecum communicavit, nec parvo usui fuerat eiusdem viri clarissimi ac doctissimi libellus, quo omnium, quotquot in Helvetiis servantur patrum ecclesiasticorum scripta manu exarata, amplissimum dedit conspectum a. 1863. Multa C. L. de Steiger quoque meus, bibliothecæ nostræ præfectus liberalissimus, quæ aut suis ipsius studiis nova invenerat aut ab aliis inventa diligenter adnotaverat, mihi utenda tradidit. Quibus subsidiis lætissimis innisus reliquas partes, quæ restabant haud paucæ, meo Marte, quoad et potui et per varias valetudinis vicissitudines licuit, absolvi. Ceterum non historicum me esse neque theologum, sed, ut amantissimum certe omnium litterarum, ita non nisi philologicis studiis operam dare in iudicando hoc nostro labore lector benivolus meminerit.

II.

Possidet hodie bibliotheca publica Bernensis nongentos fere et quod excurrit codices manu scriptos, quibus numeri 1—722 ita inscripti sunt, ut ad ducentos iisdem quibus alii numeris, at litteris A vel B appositis notentur. Quorum quingentos Bongarsiana collectio suppeditavit; ducenti

usque ad a. 1697 aliunde Bernam delati fuerant, reliqui, ducenti numero, posteris temporibus accesserunt.

Priscus codicum Bernensium qui fuerit habitus ante Gravisseti donationem, his catalogi a. 1697 confecti auctor verbis descripsit (cod. A 4, tom. 1 præf.): 'Parva primum illius (bibliothecæ) fuere initia, in auspicium et velut Operis fundamentum partim transsumtis e Monasterio Portimontensi et aliunde codicibus vetustate et squalore horridis, Pontificiæ superstitionis verius atque hierarchiæ, quam solidæ et sanæ doctrinæ monumentis.' Nihilominus tenuis illius bibliothecæ quædam fama usque ad Gallos pervenerat medio iam sæculo XVI, quippe cum Elias Vinetus vetusti Juvenalis qui Bernæ servaretur interpretis mentionem fecerit eiusdem, quem nr. 223 insignitum Bernæ habemus[1]). Atque aliquot libri clausis a. 1528 nonnullis monasteriis Bernensibus Bernam delati fuerant, ut codices nr. 15, 244, 335 e claustro Portimontensi (Thorberg prope Bernam) transumpti nec non nr. 524 e claustro Interlacensi; libros vero A 53 (e claustro Brunnadern), BB 50, et qui Carthusiensium Basileæ minoris fuerant nr. B 46. A 76. A 77. A 81. A 82. A 83, denique B 60 post a. 1697 demum Bernam venisse ob id suspiceris, quia catalogi mscr. a. 1697 (cod. Bern. A 4) confecti scriptor, cum Bongarsianos codices aliis immisceret, nullum codicem A vel B littera insignitum habuit. Nam si codices A 57, A 58, alii, quamquam A littera præposita est, tamen certissime ad bibliothecam Bongarsianam pertinuerunt, hoc inde explicatur, quod ob foliorum paucitatem a catalogi a. 1697 confectore neglecti fuerant. Quamquam et maiores codices, quibus nunc littera aut A aut B præmissa est, ut A 61, B 48 etc., qui et ipsi Bongarsii fuerant, ab eodem bibliothecario omissi sunt.

Porro sub a. 1632 Gravisseti dono impulsus Samuel Hortinus prof. theol. Bern. et ipse aliquot libros et ms. et impr. plerumque Hebraicos bibliothecæ publicæ donavit, qui in Hortini catalogo (A 5) post Bongarsiana commemorantur præmisso titulo: « Mantissa MSS. Hebraicorum cum paucis aliis a Sam. Hortino L. M. Q. donata et auctarii vice huic Thesauro inserta. » Sunt autem nostræ numerationis nr. 55. 56. 57. 81. 92. 127. 200. 228. 359. 409. 419. 426. 686; præterea duo libri Rabbinici, unus Turcicus, XIII Articuli Ramban., versio Genesis et notae Tremelli.

---

1) Cf. Eliæ Vineti ad Petrum Danielem epistulam, quam ex cod. Bern. 141, nr. 141 descriptam publici iuris feci in commentatione mea academica a. 1873, qua de Petro Daniele Aurelio iurisconsulto et philologo sermone vernaculo egi, p. 25.

Haec utut fuerunt, certe bibliothecæ Bernensis ante annum 1632 fundamentum satis exile fuit vilisque omnino pretii. Atque idem fere de ducentis illis libris dicendum, qui litteris A vel B plerumque insigniti (nam fasciculi AA 90, A 91 etc., C 219 — F 219 singulis schedulis, quæ olim Bongarsii fuerant, repleti, quos Sinnerus neglexerat. nostra demum ætate hos numeros acceperunt) post a. 1697 ceteris alius alio tempore inserti sunt.

Præterea per annos 1712—1718 insignem trecentorum quinquaginta quattuor codicum Sangallensium numerum, prædam Sangallensibus extortam, Bernæ urbis moenia custodiverunt. Extat de ea bibliothecæ monasterii Sancti Galli divisione per Bernenses et Turicenses a. 1712 perpetrata libellus chart. manu scriptus, cui titulus est: «Sors Manuscriptorum pro Splendidissima Bernatum Bibliotheca. Numero 354.» Quorum catalogus p. 1 brevibus ita commemoratur: «A. Theologica in Membrana 43. B. Theologica in Charta priora 90, posteriora 49. C. Musica, Choralia, Missalia, plerumque in membrana, quædam in Charta. Quo etiam referri possunt reliqua Musicalia in Catalogum non relata, sed ex æquo et bono divisa 20. D. Juridica, cum uno Medico 29. E. Historica plerumque Monachorum tam membranacea, quam chartacea 45. F. Philosophica, Philologica, Grammatica etc. priora 60, posteriora 15. G. Codices tres orientales, duo Arabici, Chinensis unus 3.»

Quorum librorum pars multo maxima a. 1718 Sangallensibus reddita est una cum ingenti librorum, qui et ipsi abducti fuerant, impressorum vi: paucos, qui conquirentium oculos latuerant, a. 1863 C. L. de Steiger, bibl. Bern. præfectus candide Sangallensium civitati restituit.

Hinc igitur intellegitur, qua causa, cum codicum Bernensium catalogum emittebamus, alterum «bibliothecæ Bongarsianæ» titulum addiderimus. Cuius historia tam arte cum trium virorum Petris Danielis Aurelii, Jacobi Bongarsii Aurelii collectorum, Jacobi Gravisseti Bernensis, antea Argentoratensis, donatoris nominibus coniuncta est, ut de his peculiariter nobis sit agendum. Atque de Petro Daniele et Jacobo Bongarsio hoc loco ut succinctius disserere nobis liceret, ob id accidit, quod duobus programmatis, uno academico [2]), altero scholastico [3]) a. 1873 et 1874 rem iam fuse

2) Zur Feier des Stiftungstages der Universität und der Inauguration des neuen Rektors.... Inhalt: Der Jurist und Philolog Peter Daniel aus Orleans..... Mit einer Beilage: achtzehn ungedruckte Briefe von Gelehrten des 16. Jahrhunderts enthaltend. Bern, A. Fischer, 1873. 35 pag. 4°. Cf. iudicia Caroli Thurot Parisini in Revue critique 1874 nr. 1, Caroli Dziatzko in actis litterariis Jenensibus nr. 26 1874 et mus. Rhen. XXIX, 462, J. Aderti in diurnis Genevensibus 3 Dec. 1873, Conradi Bursiani in: Jahresbericht über die Fortschritte der classischen Alterthumswissenschaft, herausgegeben von Conrad Bursian, Berlin Calvary 1874 p. 28—31.

3) Jacobus Bongarsius. Ein Beitrag zur Geschichte der gelehrten Studien des

exposueramus. Itaque, quæ de his duobus viris iam dicturi sumus, eorum testimonia cunctis verbis exscripta in duabus illis scriptiunculis lector inveniet.

III.

Atque *Petrus Daniel* circa annum 1530 Aureliæ natus — nam de certo nascendi anno haud constat[4]) — patre Francisco, qui summam cum Joanne Calvino amicitiam exercuit, causidico et Odonis Colignii Cardinalis Castellionensis familiari, una cum fratre suo, cui et ipsi Francisci nomen erat, studiis iuridicis ita se dedit, ut antiquas litteras omnibus aliis pro fundamento esse neuter umquam oblivisceretur. Atque Petrus, postquam a. 1560 Burdigalæ Cuiacii auditor fuit, a. 1564 Aureliæ ius dicere cœpit nec ita multo post claustri Floriacensis, cuius tum abbas fuit Odo Colignius Cardinalis Castellionensis, negotia in defuncti patris locum succedens curavit, quo munere functus esse videtur, quoad diem supremum obiit a. 1603. Eo munere gravissimo ut noster potissimum dignus haberetur, ob id videtur accidisse, quod a. 1562, cum Hugenotti claustrum Floriacense diriperent, codices manu scriptos illic servatos dextere prædatorum manibus extorserat. Rem Mabillonius in libro suo, quo de liturgia Gallicana egit, ita narravit præf. cap. XII: «Cum anno 1562 hæretici Aurelianorum urbe expugnata et expilata etiam finitima loca diriperent, prædæ avidi etiam convolarunt Floriacum, cuius abbas sæcularis tunc erat Cardinalis Castillioneus et ipse acerrimus hæreticorum fautor. Huic inprimis acceptus erat Petrus Daniel causidicus apud Aurelianos eruditus et Floriacensis Ballivius: qui Cardinalis gratia dextere usus Floriacensis Bibl. codices mss. a prædatoribus, quibus nullius ferme pensi erant, qua arte, qua pretio facile impetravit.» Quo vero anno Petrus Daniel munus suum susceperit, haud constat: certe a. 1565, dum ille Parisiis morabatur, Franciscus frater Cardinalis negotia obeunda suscipiebat. Hinc intellegitur, cur in Petri Danielis possessionem haud pauci bibliothecæ Floriacensis codices, qui nunc Bernæ habentur, concesserint: quos Odo Colignius probatæ illo tempore

---

16—17 Jahrh. Programm der Berner Kantonsschule 1873/74. Bern, A. Fischer, 1874, 76 pag. 4°. Cf. iudicia J. Aderti in diurnis Genevensibus 3. Juni 1874, Caroli Thurot, in Revue critique 1874 nr. 18 p. 279—281, G. Lothholz in actis litterariis Jenensibus nr. 26 1874, Alfredi Stern in actis societ. Gotting. 1874 p. 538—544.

4) Bursianus in mei libelli censura (Fortschritte der Alterthumswissenschaft 1874) p. 29 ob eum locum, quem p. 4 not. 2 attuli, nascendi annum propius ad annum 1540 admovendum esse censet.

sævissimo diligentiæ et audaciæ ergo ei dono dedisse videtur. Quamquam et ante a. 1562 nonnulla, certe Querolum ex amplissimis atque optimis illis thesauris delibaverat. Itaque non mirandum, quod a. 1564 Queroli editionem Cardinali, Mæcenati liberalissimo, sacram esse voluit his verbis præmissis: « Hoc semper maxime in votis habui, Cardinalis Illustriss. et ampliss., opportunum aliquod tempus mihi dari, quo defuncti patris tibi addictissimi vestigiis insistens meam erga te observantiam aliquo officii genere testarer. Id vero nunc mihi oblatum esse arbitror, si ea, quæ apud me benigne deposuisti, non maligne suppressa in sinu tegam, sed summa fide ad te referam atque adeo bona tua venia in publicum proferam. Absit autem, ut in id ingrati animi vitium incidam, quo tenentur qui præclara veterum librorum monumenta beneficio tuo nacti posito omni pudore illiberaliter alio transferunt [5]). Mihi certe consilium semper firmum ac stabile fuit neminem præter te agnoscere auctorem et fautorem eorum quæ apud te nata essent. » Addit, illam Queroli editionem neque perpetuis eius in se meritis neque tanti thesauri dignitati respondere. Jam, quia haud pauci extant codices Bernenses ex claustro Floriacensi petiti, quos eodem ipso a. 1564, quo Querolus prodiit, suos esse factos addita et nominis sui et anni significatione diserte declaravit Petrus Daniel, hos Cardinalem acceptæ Queroli editionis gratias referentem ei donasse verisimile est.

Ceterum non omnes bibliothecæ Floriacensis codices Petri Danielis facti sunt: aliquot Parisios delati [6]), multi nunc etiam Aureliæ servantur, cf. Charles Thurot, Revue critique 1874 nr. 1, Voyage de deux Benedictins I p. 65 seq., C. Dziatzko l. l. p. 397.

His igitur egregiis codicum et antiquissimorum et optimorum subsidiis adiutus Petrus Daniel a. 1564 Querolum fabulam edidit, quam denuo editurus erat emendatiorem duobus annis post, id quod eiusdem exemplar ipsius manu correctum (bibl. Bern. G 130 nr. 5, qui liber quinque continet exemplaria, quorum tertio codicis Pithœi lectiones ascriptæ sunt, cf. comm. de Petro Daniele 1873 p. 12) aperte testatur. In eodem libro G 130 duo leguntur carmina dedicatoria, quibus Danielis amici novam editionem ornaturi erant. Porro « Petri Danielis Aurelii J. C. notæ, quas ipse vivus sub nomine Pierii Aureliani edere destinaverat » ad Petronium scriptæ exhibentur in Georgii Erhardi (Goldasti) Petronii editione, quæ a. 1610 Hele-

5) Ea verba Carolus Dziatzko (Jenaer Litteraturzeitung 1874 nr. 26 p. 397) probabiliter ad sordidam codicum a Cardinale acceptorum venditionem retulit.

6) Cf. infra not. 9.

nopoli (Francofurti) prodiit p. 75—98. Sed non notas, sed iustam Petronii editionem Danielem molitum esse inde vides, quod ib. p. 78 scripsit: «præteréundum non puto quid hac editione a nobis præstitum sit.»

Denique a. 1600 Servii in Vergilium commentum iam inde ab anno 1574 a viris doctis vehementissime efflagitatum in lucem emisit quinque codicibus usus. Alia multa inperfecta reliquit: nam et vetustam Epiphanii de ponderibus et mensuris versionem Latinam editurus erat nec deerant, qui ad tractandos grammaticos Latinos eum acriter instigarent. Idem alios aut libris manu scriptis aut notis suis criticis transmissis multifariam adiuvit, Tertulliani versionem a Danæo institutam correxit, Brodæi opus postumum edendum curavit. Nec non Buchanani epigrammatum collectio ei debetur: quin et ipse Apollini et Musis vacavit extatque epitaphium in Turnebum eius manu scriptum (cod. 141, nr. 205)[7]. His vero finibus satis amplis tantum afuit ut sese contineret, ut fere nullus sit in bibliotheca Bernensi eius nomine insignitus sive codex sive liber impressus, quin plurima exhibeat eius doctrinæ atque diligentiæ documenta: adeo omnia adnotationibus, lectionibus variis, coniecturis impleta sunt. De quibus infra p. 515—552 et præf. cap. XIII accuratius relatum est. Accedunt philologica varia cod. 189, 450, 606, 678 et alia, de quibus Indices consulas.

Hunc igitur virum, quem et aliis, præsertim adulescentibus rerum antiquarum studiosis ferventem veri investigandi amorem incussisse constat, ab omnibus illius ævi viris doctis magnopere esse dilectum ac plurimi æstimatum nemo mirabitur. Inprimis Jacobus Bongarsius, quem iam a. 1578 Petro Danieli notum fuisse scimus ex epistula a Sinnero cat. ms. Bern. III p. 272 seq. edita, summa eum reverentia prosequi numquam desiit ita ut, cum Christophorus Colerus a. 1601 Bongarsio suffragante Valerium Maximum editurus esset, ipse his verbis illi eum librum commendaret (cod. Bern. B 149 nr. 405): «Ne sine patrocinio opus hoc prodiret in publicum, visum ei præscribere clarissimum nomen tuum, quo et bonis gratior et a malignis tutior veniret in manus hominum. Claritudo nos ipsa tui nominis ad hoc invitavit: invitavit antiquissimus et optimus codex tuus, qui præcipuam Colero novæ editionis occasionem dedit.» Laudatur autem a viris illis quam maxime Petri Danielis in codicibus perscrutandis religio, accuratio,

---

7) De eius studiis iuridicis cf. P. Daniel p. 6. Edidit præterea Pataudo auctore (Michaud Biogr. univers. X a. 1833) Claudii Cantiunculæ (de quo recte Bursianus l. l. p. 30) epist. ad Andream Alciatum Aureliæ 1561.

diligentia, ut summi esse pretii quæ ille ex aliis libris manu scriptis excerpta suorum librorum marginibus ascripsit nemo non videat.

A Petro Daniele probe distinguendus est *Franciscus Daniel* frater eius, qui et ipse aliquot nostræ bibliothecæ codices librosque impressos possedit, de quibus cf. præf. cap. XIII et Indices. Sed ut manus eius longe diversa est a fratris litterarum formis elegantissimis, ita et ingenia satis dissimilia fuisse videntur. Nec enim multum fructus ex eius notis criticis percipitur. Accedit, quod magis certos quosdam scriptores, ut Juvenalem, tractasse, ceterorum codices minus æquo curasse videtur [8]).

Petri Danielis bibliothecam una cum nonnullis Francisci libris a. 1604 post illius mortem Jacobus Bongarsius et Paulus Petavius inter se partiti sunt: atque Pauli Petavii pars J. Vossio intercedente a Christina Sueciæ regina empta et in Vaticanam bibliothecam translata est, ita, ut alii codices Parisiis [9]), alii apud J. Vossium Lugduni Batavorum [10]) relinquerentur. Bongarsii portio una cum ceteris eius libris plerisque per Jacobum Gravissetum heredem a. 1632 Bernam delata est, ubi et nunc habetur præcipuum nostræ bibliothecæ decus.

IV.

Jacobus Bongarsius, Boudry et La Chesnaye castellorum dominus, P. Petavii propinquus, prope Aureliam a. 1554 nobili familia ortus, iam inde a prima adulescentia litterarum antiquarum studiosus a. 1571 Argentorati, a. 1576 Biturigibus Cuiacio præceptore studiis philologicis et iuridicis se dedit. Fuit acerrimus fidei reformatæ defensor. Circa a. 1580 Romam peregrinatus cum Fulvio Ursino amicitiam iniit. Domum reversus cum diligenter antiquitatis studiis operam navasset ad Justini, quam parabat, editionem expoliendam, quæ prodiit a. 1581, a. 1585 relicto otio Henricum Navarræ regem, cui postea Galliæ regi creato Henrici IV nomen

---

8) De hoc Francisco Daniele cf. P. Daniel p. 5 not. 10 et p. 35. De aliquot libris manu scriptis, quos Franciscus Petro fratri dono obtulit (Ovidii epist. et Martianus Capella), vide l. l. not. 11.

9) Ut codd. 1750 et 7929 Servii, cod. 5763 Cæsaris, quibus C. Dziatzko l. l. nr. 7902 et 7920 addidit.

10) Ut codd. Lugd. Voss. F 79 et 80 Servii, Petronii folia, quæ olim cum Bernensibus cod. 357, 8 coniuncta fuerant.

inditum est, secutus est ita, ut per viginti quinque annos usque ad illius cædem publica eius negotia legati vel prolegati vice administraret.

Ipso a. 1585 longius per Hungariam et Transylvaniam iter Constantinopolin versus suscepit, sed parum compertum, utrum Henrici regis causæ inserviens, an privato visendi terras populosque studio abreptus. Extat eius viæ itinerarium ab ipso Bongarsio perscriptum nec non inscriptionum Latinarum in illo itinere conquisitarum collectio ad Hungariam potissimum pertinens, quæ non nisi ex parte et immixtis aliquot typothetæ erroribus edita est in calce eius libri, quem de scriptoribus Hungaricis a. 1600 Bongarsius conscripsit [11]). Eodem anno Bongarsium Romæ fuisse et in Sixtum V Papam libellum invectivum pro Henrico rege composuisse, mera Varillæ, mendacissimi istius historiolographi Gallici, fictio est. Sed idem a. 1588 regem suum a Fabiani a Dohna calumniis defendit duabus scriptiunculis, quarum posteriorem obscurorum virorum stilo compositam in commentatione mea Bongarsiana p. 73 seq. (cf. p. 17 seq.) edidi, priorem, cuius notitiam in bibliotheca Bernensi frustra quæsiveram, Alfredus Stern collega meus, rerum a populis gestarum in hac nostra litterarum universitate enarrator sollertissimus, in bibliotheca Gottingensi adinvenit [12]). Atque Henrici Magni regis legatus fuit cum in Dania et Anglia, tum maximam vitæ suæ reliquæ partem apud Germaniæ principes. Volentem enim a. 1596 abiectis rebus politicis sibi et litteris vivere sponsæ suæ, quæ erat Odetta Spifama Chalongia, mors præmatura in vitæ publicæ voragines retrusit. Ac per longum illud officiorum publicorum spatium et regi suo et illis, apud quos degebat, virtutem suam morumque integritatem numquam desiit probare. Itaque non mirum, viro honestissimo et doctissimo in Germania, ubi maiorem vitæ suæ partem transegit quamque summo amore amplexus tenebat, fere plures fuisse amicos, quam in ipsa patria sua, quæ civis sui præstantissimi iusto celerius oblita est.

11) Cod. Bern. 468. Itinerarium edidi in programm. de Jacobo Bongarsio 1874 scripto p. 62—72. Cf. Alb. Ilg.: Mittheilungen des Alterthumsvereins zu Wien a. 1874 p. 126 seq.

12) Cf. acta societatis Gotting. 1874 p. 541; est libellus nota: „Hist. Gall. 207a“ insignitus 20 paginarum 4° hoc titulo: „Responsio ad scriptum Baronis Fabiani a Donaw, quod de sua in Galliam expeditione, auxilio serenissimi regis Navarræ et ecclesiarum Gallicarum suscepta, Germanice edidit. Anno MDLXXXVIII.“ Liber nomine caret, sed auctore Sternio plane convenit cum Thuani excerptis, quæ l. l. p. 19 seq. dedi. Idem recte monuit, priorem libellum a Bongarsio non initio nundinarum, sed sub earum finem scriptum esse, cf. Thuan. restit. (a. 1663) p. 69: „cum Francofurtenses propediem nundinæ essent“ et quæ Sternius ex Responsione excerpsit l. l. p. 541: (p. 19) „Si tamen scriptum illud tuum initio Nundinarum prodire voluisses, tractassem etiam quædam fusius et explicatius. Sed, homo in scribendo quam agendo cautior, callide sub finem mercatus publicari voluisti, ne cui respondendi otium daretur.“

Anno demum 1609 otio et litteris redditus paullo post Lutetiæ Parisiorum mortem obiit aliquot ante Kalendas Augustas diebus a. 1612.

Atque in variis suis itineribus muneris causa susceptis numquam studiorum, quibus a prima inde ætate vacaverat, historicorum præcipue ac philologicorum oblitus est bonis libris seu manu scriptis seu impressis undique quocumque pretio coëmendis. Unde intellegitur, cur singulæ partes eius bibliothecæ ad diversissimas et Franciæ et Germaniæ regiones olim pertinuerint, donec uno per Bongarsium vinculo coniungerentur. Laudandum sane viri præstantissimi studium, qui, dum alii avida cupiditate divitias colligunt, mediocres opes suas in libris situ corrosis atque tenebrarum sordibus obtectis conquirendis profundebat [13]).

Hoc igitur labore indefesso effectum est, ut tria millia librorum impressorum et quingenti codices manu scripti colligerentur: hic enim est fere numerus eorum librorum, qui per Gravissetum Bernam delati sunt. Quamquam bibliothecam Bongarsianam olim aliquanto maiorem fuisse, inde colligitur, quod libros per varias urbes dispersos fuisse constat, qui cum post Bongarsii mortem undique conquirendi essent, per se consentaneum, aliquos certe colligentium manus oculosve effugisse. Quæ suspitio hoc quoque probatur, quod certi libri, quos Bongarsium utique habuisse verum est, in eius bibliotheca hodie non inveniuntur, ut Valerii Maximi editio a. 1602 per Christophorum Colerum curata, cui edendæ auctor ipse Bongarsius fuerat, vel Ennodii codex, quem Goldastus longum per tempus habuit (cf. Goldasti epist.), vel Petronii mscr. chartac., cuius in Goldasti editione (Helenopoli 1610) mentio fit, alia multa, quæ in Bongarsianis epistulis passim memorantur. Accedit, quod unus alterve Bongarsii liber hodie in aliis bibliothecis certissime habetur, ut Cæsaris codex (Bongarsianus I) Amstelodami, de quo Nipperdeius prolegom. ad Cæsarem p. 39:

---

13) Cf. Bongarsii epist. ad Lingelsheimium (cod. Bern. B 149 nr. 200) 19 Jan. 1604: „Sed istic (Biturigibus) præcipua cura fuit conquirere reliquias Cuiacianæ bibliothecæ. Ridebis tu suaviter hoc tempore, quo accurrunt certatim huc omnes tamquam ad nundinas pecuniæ a rege extorquendæ, me aulicum hominem nec pecuniosum terga vertere et loca ultima petere pecuniæ in libros maculatos et semesos profundendæ. Hacc vero avaritia mea est. Nec me laboris nec sumptuum pœnitet. Utinam frui istis detur libero et quieto! Rosnii mihi gazas non optarem nec Persarum montes aureos.“ Idem eidem 6 Febr. 1604 (cod. Paris. 7128 nr. 224): „Tu has delicias nostras merito ridebis, sed ita me Deus, ita tu ames, ut me sordidus hic pulvis delectat supra fumos aulicos omnes, quorum suavitas abit tandem in fœtidissimum nec ferendum halitum.“ Ad quæ recte Lingelsheimius hæc respondit 10 Febr. 1604 (coll. epist. Lingelsh. nr. 47): „Quam gaudeo te salvum rediisse Lutetiam confecto negotio utilissimo in coëmptis reliquiis Cuiacianæ bibliothecæ: rideant alii studium hoc! Ego admiror et omnium laudibus prædicandum censeo et spero particeps fieri gaudii illius, quod inde redundabit in publicum.“

« Antequam Amstelodanum pervenisset, ubi nunc servatur, Petri Danielis, Jacobi Bongarsii, Sixtini, Sixii fuit. » Nam donasse Jacobum Bongarsium unicum, quem habebat, Cæsaris codicem Sixtino isti, quisquis fuit, id vero minime credi potest. Immo non semper viros doctos, quos mutuati erant ab aliis libros, præsertim raros magnique pretii dominis suis restituisse, extat eius rei testimonium luculentissimum glossarii Petri Danielis Commelino crediti, de quo in comment. de Petro Daniele p. 9 not. 33 egi [14]). Haec quo cumque se modo habuerunt, tamen gaudendum, quod, si non omnes Bongarsii libri, at maior certe eorum pars integra servata est, quæ res, si non rempublicam, sed hominem privatum eius bibliothecæ heredem dicere voluisset Gravissetus, haud dubium, quin minus prospere fuerit cessura.

Ac de singulorum codicum Bongarsianorum origine, ubi quid certi aut a Bongarsio ipso aut aliunde adnotatum inveneram, suis locis expositum est, quæ omnia sub uno conspectu digesta peculiari possessorum indice nr. XII exhibui. Nec vero de omnibus æquali modo constat. Quid quod ne Bongarsius quidem omnibus, quos possederat, libris nomen suum ascripsit? Sed ut singulos codices passim alium aliunde comparatos omittamus, his potissimum partibus bibliotheca Bongarsiana composita est: reliquiis bibliothecarum ecclesiæ Argentinensis, monast. S. Maximini Miciacensis, claustri Cœlestinorum de Metis et dimidia parte bibliothecæ Petri Danielis Aurelii, i. e. codicum maximam partem ad claustrum S. Benedicti Floriacensis pertinentium. Præterea Friderici Sylburgii et Jacobi Cuiacii aliquot libros sibi paravit. Atque Argentinensis ecclesiæ S. Mariæ dedicatæ libri ut distraherentur, turbis Argentorati ob carthusiam sub finem sæculi XVI obortis effectum esse videtur: huc pertinent omnes illi libri, quos Werinharium episcopum S. Mariæ dedisse inscriptio aliquot codicibus præfixa testatur [15]). De Friderici Sylburgii libris, qui a. 1596 Bongarsii facti sunt, in comm. de Jacobo Bongarsio dixi p. 29 not. 165; fuere libri impressi nec minus omnes fere libri Cuiaciani, quos a. 1604 Bongarsius sibi comparavit. Sed hoc dubitari nequit, quin præstantissima bibliothecæ Bongarsianæ pars a Petro

14) Cf. etiam quæ de Lindenbruchio codicis Paris. 7902, qui olim Petri Danielis fuerat, usucaptore dixit Carolus Dziatzko (Jenaer Litteraturzeitung 1874 p. 397).

15) Cf. Sinner cat. mscr. Bern. I præf. p. VII, et infra not. 65 de Renato Gravisseto. Atque hi Bongarsii codices in eorum quoque numero sunt, quos Werinharium ecclesiæ Argentinensi donasse Wimpfelingius memoriæ prodidit de episcopis Argent. f. XXVII. Vide indicem nr. XII possessorum s. v. Werinharius.

Daniele petita sit, ad quem omnes illi libri referendi sunt, quos olim claustri Floriacensis fuisse inscriptio testatur [16]). Nam ne Petrus Daniel quidem ipse omnibus, quos possidebat, libris nomen suum inscripsit. Ut uno exemplo utar, vetus ille glossarum liber nr. 16, ut Floriacensis claustri fuisse inscriptione sæpius addita comprobatur nec non Bongarsii, cuius nomen additum est, nullam Petri Danielis prisci possessoris notam refert. Idem in aliis codicibus non paucis accidit. Ut brevibus defungar, nisi certa aliqua inscriptio aliud testatur, omnes fere nostræ bibliothecæ sæculi IX vel X libri [17]) ad claustrum Floriacense sive Petrum Danielem referendi sunt. Accedit, quod nullis fere suis codicibus Petrus Daniel non ascripsit aut coniecturas aut alia notatu digna, ut, etiamsi nomen ipsum Danielis desideretur, tamen ex notissima illa Petri Danielis manu statim, cuius olim liber fuerit, colligi possit. Quod in ipsis codicibus recensendis non semper nos advertisse ægre ferimus: in libris impressis, quibus notæ marginales ascriptæ sunt, diligenter adnotavimus, quia in hac ipsa notarum marginalium causa in singulis auctoribus extricandis summa res vertebatur.

Jacobum Bongarsium omnia sciendi genera amplexum esse et codices librique ipsi, qui eius fuere, diversissimi argumenti testantur et notæ ab eodem unicuique fere libro ascriptæ. Quas notas, quia non raro deperditorum codicum scripturam exhibent vel coniecturas scribentis aliaque notabilia, prætermitti in hoc libro nefas duximus. Pertinent præcipue ad auctores classicos, sed et ad medii ævi historicos ac theologos. Quam ingentem notarum molem si consideres [18]) haud credas, eundem virum præterea iustis magnisque libris edendis vacasse. Sed edidit Justinum a. 1581, cui Pompeii Trogi qui dicuntur prologos primus subiecit, tum a. 1600 scriptorum Hungaricorum collectionem, denique a. 1611 scripta ad cruciariorum res gestas pertinentia, quibus Dei per Francos gestorum nomen indidit, duobus voluminibus prægrandis circuitus. Quod opus ingentis molis quo minus absolveret, morte præmatura impeditus est. Præterea Curtium erat editurus atque Christophorum Colerum in Valerio Maximo edendo strenue adiuvit nec Reinerus Reineccius in syntagmate suo conficiendo Bongarsii auxilio caruit. Nam id in Bongarsio et multi olim admirati sunt et nos summo plausu prosequimur, quod non codices solum suos, sed et varia diversorum generum collectanea aliis patere utenda voluit

16) Cf. indicem nr. XII s. v. Floriacum.
17) Vide indicem II, quo codicum ætates perlustravi.
18) Enumerabo omnia præf. cap. XIII, singula inde a. p. 515 appendicis loco recensui.

nec ullam omnino occasionem prætermisit novi alicuius operis ad ullam litterarum partem spectantis adiuvandi. Id Conradus Rittershusius, id Höschelius, id Rosinus, Josephus Scaliger, Janus Gruterus, Jungermannus, Casaubonus, Goldastus, Cornelii Nepotis et Athanasii editores, Petrus Daniel, multi alii sæpius experti sunt[19]). Jam Putschii grammaticorum Latinorum collectio, quam usque ad novam Henrici Keilii mei editionem solum fuisse per ducentos et quinquaginta annos talium studiorum fundamentum nemo ignorat, quantopere est strenuo Bongarsii favore et auxilio perpetuo adiuta et adaucta? Quid quod, nisi Bongarsius suam auctoritatem constanter interposuisset, liber ille in publicum ne proditurus quidem umquam fuisset? Atque haec quidem ad philologorum scientiam spectant: sed eundem se in historicis atque theologicis quosque quæstionibus præbuit, ut aliorum studia strenue iuvaret, verum candide sectaretur, media inter extremas pugnantium inter se partium iras via incederet. Qui cum esset summæ clementiæ ac iustissimæ æquitatis, tamen acerbe semper in Jesuitas quasi perpetuos lucis bonarumque litterarum inimicos invectus est, cuius animi testem esse voluit librum a. 1611 adiuvantibus aliquot amicis contra Cottonem, Henrici IV confessorem, editum. Erat autem Bongarsius non solum omniiugæ scientiæ studiosissimus atque alieni laboris existimator candidissimus, sed ceteris quoque animi morumque virtutibus supra alios excellebat. Ut mirandum non sit, quod ab omnibus suæ ætatis viris seu doctis seu politicis in summo semper honore habitus est. Hinc explicatur ingens ille epistularum mille fere et octingentarum numerus, quas Bongarsius aut ad alios scripsit aut ab aliis ad se scriptas accepit. Quarum ad quadringentas septuaginta editæ sunt[20]); plus mille trecentæ in bibliothecis Bernensi et Parisina adhuc latent. Atque multo plurimæ ad Casaubonum, Joachimum Camerarium, Lingelsheimium spectant, quibus, qui infuerit Bongarsio animi candor suavi quadam comitate mixtus, optime illustratur. Atque revera Bongarsium suæ ætatis virorum doctorum amorem fuisse atque delicias, cum consentientia uno omnium inter se ore iudicia testentur, tum probat longa series librorum in eius honorem edi-

19) De quibus omnibus in libello de J. Bongarsio supra memorato peculiariter disputatum est.

20) Sunt tres omnino editiones quarum prima Lugd. Batav. a. 1647 Bongarsii ad Joachimum Camerarium medicum Norimbergensem epistulas continet a Friderico Spanheimio editas; altera Argentorati a. 1660 Bongarsii ad alios et Lingelsheimii aliorumque ad Bongarsium epistulas; tertia La Haye a. 1695 utriusque editionis epistulas novis triginta adauctas duobus tomis repetivit. De quarum collectionum fide ac ratione vide, quæ in comment. de J. Bongarsio p. 5—11 exposui. His accedunt paucæ epistulæ aliorum syllogis insertæ (ut in epist. Casauboni, Goldasti, Lipsii etc.).

torum. Nam dedicavere ei Josias Mercerus Aristaenetum a. 1595, Scipio Gentilis Apuleii apologiam a. 1607, Christophorus Colerus adnotationes ad Taciti Germaniam scriptas a. 1602, Caspar Schoppius Suspectarum Lectionum libros quinque a. 1597, Gruterus Discursuum particulam priorem a. 1604, Petrus Neveletus Doschius Francisci Hotomanni vitam, Roussati præfecti Lingonensis nepos libellum quo patruum suum defendit, a. 1603, Broughtonus Consensus S. Scripturæ versionem Latinam a. 1602, Libavius vel Alchymiæ commentarios a. 1606, poeta nescio quis centonem Virgilianum de morte Colignii (cod. Bern. A 93 nr. 14), Joannes Georgius Tuppius carmen de domini adventu a. 1602 (cod. Bern. 148 nr. 3).

Huius viri præstantissimi et doctissimi extat etiam imago oleo depicta una cum eius libris Bernam delata, cuius ectypon huic libro præfigendum statuimus, summorum illius beneficiorum quasi *μνημόσυνον*.

V.

Tertius, qui de bibliotheca Bernensi omni laude plus meruit non tam colligendis ille quidem libris quam donandis, fuit *Jacobus Gravissetus*[21]), Renati Gravisseti, Bongarsii amici, filius, cuius gens postquam per plus ducentos annos in re publica Bernensi læta floruit, uno hodie stat capite matronæ illustris Guilelminæ Gravissetæ, sororis defunctæ Wildbolzii pharmacopolæ Bernensis matris, quæ et ipsa ex ea gente fuerat. Atque Renatus Gravissetus a. 1560 natus Mariam Tixeriam a. 1583 (die 13 Jan.) in matrimonium duxerat, quæ a. 1566 nata obiit grandæva Liebeckii a. 1641[22]). Fuit Renati avus Nicolaus quidam Epignal urbis Lotharingicæ gubernator[23]), avia Margaretha de Hazard, e quibus natus est alter Nicolaus, qui Johanna de Bazoille in matrimonium ducta a. 1566 diem supremum obiit. Ipsum Renatum num iure dicant familiæ Gravissetanæ stemmata consilia-

---

21) Ea, quæ de Gravissetorum gente et origine collegi, maiorem partem debentur Car. Rod. Wildbolzio pharmacopolæ Bernensi, qui summa cum liberalitate vetustas Gravissetorum chartas ac schedulas, ut perscrutarer, mihi permisit. Adsunt schedulæ ab ipso Jacobo scriptæ, quibus ille gentis suæ originem delineavit. His Sinnerus quoque cat. cod. Bern. I p. XIII seq. usus erat intercedente quodam Gravisseto pastore Thunensi, qui rem minus accurate inspexerat.

22) Male quidam Bongarsii sororem Gravisseti uxorem fuisse tradidere, cf. Sam. Engel biblioth. Mscr. Hist. Helv. III, 64 nr. 2. Id vero verisimilius quod idem tradit, Bongarsium Jacobi Gravisseti baptismati testem interfuisse. Sed hoc non nisi prænominum æqualitate probari potest. De Renati et Bongarsii amicitia cf. comment. de Jacobo Bongarsio Bernæ 1874 p. 27 not. 94.

23) Cui Antonii nomen fuisse falso tradidit Sinnerus I p. XIII.

rium Palatinum aulicum fuisse, certo sciri nequit[24]). Castellum Liebeckianum in Argovia situm eo ipso tempore videtur emisse, quo ab Imperatore Matthia nobilitatis insignia accepit, quod factum est testante epistula Imperatoria die 23 Oct. a. 1615[25]). Qua charta permissum ei, ut nomini suo in posterum illud «vom Lüebeckh» cognomen subiceret. Possedit præterea domum Basileæ laute instructam, sed trium millium florenorum ære alieno oneratam, quod Basileæ urbis Deputatis debebatur. Quæ omnia a. 1630 Jacobo filio a patre tradita sunt, promissa iam a. 1624, cum Jacobus Salomen de Erlach uxorem erat ducturus[26]). Ipse aliquot annis post decessisse videtur[27]).

Huius igitur filius fuit Jacobus Gravissetus bibliothecæ Bongarsianæ heres atque donator. Natus a. 1598[28]) inde a pueris Heidelbergæ apud Lingelsheimium, Bongarsii et Renati Gravisseti amicissimum, studiis liberalibus imbutus est[29]). Cui a. 1612 Jacobus Bongarsius moriens bibliothecam suam ea ratione ex testamento legavit, ut studia sua continuaret librisque feliciter uteretur, Lingelsheimio bibliothecæ administratore instituto, donec Jacobus sui iuris esset factus[30]). Quæ sub a. 1622 a Lingelsheimio ei tradita est[31]). Idem postquam die 24 mensis Januarii a. 1624 ea condicione Salomen de Erlach, Francisci Ludovici consulis Bernensis filiam, ab eius patre in matrimonium ducendam accepit, ut Bernensium sibi civitatem compararet atque Bernæ domum emeret[32]), intercedente

24) Nisi quod „Heuteliæ“ auctor, de quo libro cf. quæ infra disputaturi sumus, domum se Heidelbergæ possedisse ait p. 3. Certe Renatus maiorem vitæ partem Argentorati transegit.

25) Eius chartæ apographon apud Wildbolzium vidi.

26) Extant de his rebus chartæ duæ a. 1624 et 1630 apud Wildbolzium.

27) Vixit certe etiam a 1630, quo bona sua omnia Jacobo filio concessit, et probabiliter a. 1632 quoque, quia in illius anni scriptis ad bibliothecam Bongarsianam pertinentibus nullibi quasi mortui eius mentio facta est. Male vero Sinnerus I p. XIII. XIV eum a. 1614 mortuum esse contendit.

28) Falso Sinnerus I p. XIII a. 1594 posuit.

29) Cf. comm. de Jacobo Bongarsio Bernæ 1874 p. 28 not. 95. Vide quæ de eo scripsit Lingelsheimius Bongarsio pridie Nonas Maias a. 1607 (nr. 74 coll. epist. Lingelsheimii Argentor. 1660): „Salveat et Gravissetus, cuius filius mihi curæ est; præceptori classico ipsum commendavi summo studio: omnino confido publicum illum ludum et æmulationem æqualium incensurum magis magisque studium, quod in Friderico meo expertus sum“; et a. d. III Nonas Martias a. 1609 (cod. Bern. 141 nr. 60) idem eidem: „Gravissetus et Delfinus superioribus diebus in cœna athletas se egregios in Grammaticis apud me præstiterunt. Bene valent et officium faciunt.“ De Anglo quodam, nomine Ramsay, Jacobi Gravisseti præceptore cf. comm. de Jacobo Bongarsio p. 28 not. 95.

30) Nam parum accurate in comm. de Bongarsio p. 27 not. 94 de eius modi testamento constare negaveram. Postea enim demum, cum haec ipsa eram præfaturus, causa diligentius examinata in certissima eius rei indicia incidi, cf. infra not. 58 et 60.

31) Cf. infra not. 61.

32) Extat pactum nuptiale apud Wildbolzium.

socero eodem illo anno 1624 pridie Kalendas Junias in civitatem gratiis receptus[33]. et ferrariorum ordini (Zunft zu Schmieden) ascriptus est. Atque haec gratuita receptio inde fortasse nata est, quia iam tum Jacobus socero futuro amplis se ampla relaturum promisisse videtur oblata videlicet bibliotheca Bongarsiana, quae Basileæ servabatur in eadem illa domo, quam una cum aliis suis bonis Renatus Gravissetus filio se traditurum in pacto eius nuptiali pollicitus fuerat. Quae omnia quia a. demum 1630 a patre in Jacobi nomen transcripta sunt, intellegitur, cur Jacobus unicum, quod illo usque habebat, certum rei familiaris subsidium antea manibus suis emittere noluerit. Si vero, quæ palam acta sunt, respicimus, bibliothecam donando Gravissetus non tam emit civitatem Bernensem, quam gratiis oblatæ donum postea munere non minus magnifico compensavit[34]. Illud vero ad hanc bibliothecæ donationem maiore iure referemus, quod eodem anno 1632, quo senatus Bernensis eius rei gratias Gravisseto egit, in ducentorum, qui tum soli regebant civitatem, virorum numerum receptus est.

De reliqua eius vita pauca habemus comperta[35], post Erlachiæ mortem a. 1637 alteras eum nuptias cum Francisca de Praromant iniisse, tetrarcham Oronensem fuisse, mense Januario a. 1658 diem supremum obiisse. Sed nova aliqua lux his rebus offulserit, si librum quendam sine auctoris nomine ipso a. 1658, quo Jacobus Gravissetus mortuus est, editum, cui titulus est «Heutelia»[36], id quod multi olim crediderunt[37], a

---

33) Extat de ea re charta senatus Bernensis apud Wildbolzium ad a. 1624 pertinens. Minus igitur accurate civium Bernensium stemmata anno 1626 eum adsignant.

34) Cf. præf. catalogi a. 1634 scripti (cod. Bern. A 5): „Hic vero elucescit tua, Cos. Erlachi, eminentissime in Rempubl. gloriosa et memorabilis virtus et generosus ardor, qui et Gravisetum generum ob solidæ virtutis meritum in antiquissimam et nobilissimam familiam adscitum *confirmasti et ut in tam laudabili instituto pergeret, animum addidisti, qui et sine consensu Dn. Soceri nihil ratum voluit*", — et quæ in priore parte extant scripta: „Ipsius Jacobi Gravisseti . . . . donatoris munificentissimi laudes prosequi, consilii prudentiam, instituti pietatem, meriti excellentiam suis decorare encomiis iure susciperemus; sed cum ea vobis, patres, erga bene meritos cives benignitas propensa et remunerandi facultas sit ampla, non verbis indulgendum inanibus, *ubi luculenta occurrit compensatio. Sufficit hoc ipsi, spero, ob virtutem ultro civitate donatum, civem se Bernatem deinceps prædicatum iri merito gratum.*" In hanc igitur rationem accipienda sunt, quæ in comm. de Bongarsio p. 28 obiter tetigeram: „Diese Bibliothek, welche . . . . später durch dessen Sohn Jakob um die Gegengabe des Berner Burgerrechts im Jahre 1628 (immo a. 1631/32) der Stadt Bern geschenkt worden ist."

35) De his quoque apud Wildbolzium testimonia extant.

36) „Heutelia. Lutetiæ anno MDCLVIII. Veritas odium parit." in primo folio, in altero: „Heutelia, Das ist: Beschreibung einer Reisz, so zween Exulanten durch Heuteliam gethan, darinn verzeichnet 1, Was sie denckwürdig gesehen vnd in obacht genommen, sowol in Geistlichen als Weltlichen. 2, Was sie für Discursen gehalten. 3, Was ihnen hin vnd wider begegnet. Getruckt im Jahr nach Christi Geburt MDCLIIX." Sunt p. 297: adest duplex præfatio, una sermone Latino, alia vernaculo a typographo scripta. Libri rarissimi exemplar habui a Roberto Pigotto, castelli Kiesensis prope Thunam domino.

37) Cf. E. Haller Bibl. der Schweizergeschichte V, nr. 1195.

Jacobo Gravisseto scriptum esse evinci possit. Quæ suspitio quibus ex causis nobis quoque quam maxime probetur, paucis demonstrandum.

Scriptorem non ipsum et edidisse librum, sed paullo antea fatis decessisse in utraque præfatione diserte legitur[38]). Agitur eo libro exceptis paucis, quae in initio de Palatinatu narrantur, de Helvetia eiusque, qui dicuntur, cantonibus ita, ut singulorum populorum, terrarum, urbium, fluviorum, aliorum id genus nomina occulte transpositis quibusdam litteris significentur. Itaque Heutelia ipsa est Helvetia, Rusinopolis Berna (= Ursinopolis), Sibilacopolis Basilea (= Basilicopolis), Guretum Turicum (= Turegum), Thrematium Badæ (= Thermatium), Relcunadunum Lucerna (= Lucernadunum), Ivodunum Scaphusia (= Ovidunum, Schaf-hausen), Tyrmilomontium Heidelberga (= Myrtilomontium), cetera multa, quae cognita semel auctoris ratione facile explicantur. Introducuntur autem duo nobiles, Palatinus alter, alter Würtembergicus (Tirvvingus), qui patria ob ingruentem papistarum vim relicta in Helvetiam confugere statuerunt eorumque iter per singulas Helvetiæ partes directum describitur. Insunt multi sermones cum inquilinis de singulorum cantonum vita, legibus, moribus habiti, ac si quae in his ineptiæ peregrinantibus occurrerunt, multo ac nigro passim sale perfricantur. Ac præcipue in Basileenses ubique libri auctor invectus est, quamquam Basilea urbs ipsa in hoc itinere non aditur. Atque in urbis Bernæ descriptione satis acerba haec de bibliotheca Bongarsiana leguntur memoratu dignissima p. 238: « Auss der Alten giengen wir in die Newe Bibliothec. Die darinn darumb newer geheissen wird, dieweil sie erst vor wenig Jahren dahin ist vergabet worden[39]), zwar certis Conditionibus, die vns der Bibliothecarius in ein schön eingebundes grosses Buch, mit sambt dem Catalogo, zierlich geschrieben, zeigte[40]). Er sagte aber dass die gemelte conditiones nicht strictè observiert wurden, dahero schon ein schönes manuscriptum ausz fahrlässigkeit seye alieniert worden[41]). Ich fragte, was denn, der solches

38) Priore loco: „eam (Heuteliam) fortassis politiorem tibi (sc. Lector) tradidissem, nisi Author fatis decessisset: nam illi animus erat ultimam adhuc admovere manum", altero: „aller massen mir dann solches Opusculum, so ausz dem lateinischen, das in teutsch vbersetzt zukommen vnd communicirt worden, darausz dann nun aber vnder andern diez zu mercken gewesen, dasz wann denselbigen der Todt nit übereilt ..... hette, er gewiszlichen diesen Tractatum noch selbsten viel besser illustrieren .... wollen."

39) Dicit bibliothecam Bongarsianam a Gravisseto donatam.

40) Est cod. Bern. A 5.

41) Is liber quis fuerit, talis rei curiosus comparato catalogo nostro cum veteri illo a. 1634 (cod. A 5) extricare posset, si hunc accurate scriptum esse constaret; cf. quae infra not 84 dicemus.

Kleinod vergabet, vervrsachet, ein solche schöne Bibliothec auff diese Form hieher zu vermachen? der Bibliothecarius antwortet, dieweil er vorhabens gewesen, sich zu dem Alaro [42]) in Kriegsdiensten zu begeben, er aber wol gewust, dass alle die dem Marti dienen, nicht wider gewiss nach Hauss kommen, dahero er besorgete, dass in solchem Fall die Bibliothec, so er für ein köstlich Kleinod vnnd Schatz gehalten (ob er gleichwol ein privatam Bibliothecam, die er selbst hin vnd wider, all dieweil er die Athænea visitirt, ihme colligirt, reservirt hat) möchte nach seinem Todt distrahirt werden, solches hat den Donatorem movirt, vor seinem Todt, also zu disponirn, so wohl zur Beförderung rei literariæ, als zu Ehren vnnd Nutzen des Vatterlands, in bedacht es immer vnnd ewig Schad gewesen wer, wann ein solcher Schatz nach seinem Todt solte distrahirt werden, wie es dann gern zu Rusinopoli [43]) her zu gehen pflegt, wo kleine pupillen seynd, die keine Eltern mehr haben. Sonsten ist diese Bibliothec von dem Collectore, der vnverheuratet gestorben ist, dem, der sie allher vergabet, als ein Legat in seinem Testament übermacht worden, von wegen der höchsten vnnd besten Freundschafft, so er mit des Donatoris Vatter gehabt: Er sagte vns, dass derselbig Sargontius [44]) geheissen, vnnd ein sehr fürnemer Mann zu seiner Zeit gewesen, welcher des Alexandri Magni [45]) Orator, bey den Numinalibus [46]) Regulis Tonoteumannicis [47]), Eiusdemque in sacro Consistorio Comes, palatiique præfectus gewesen sey. Ich sagte, dass ich in Leontarchia [48]) viel guts von ihme gehört hette, alda er in grossem Ansehen gewesen. Were derowegen war, wie der Poet spricht:

Durat post funera virtus .....

Zum Eingang zeiget vns der Bibliothecarius, so bald den Catalogum, wie vorgemelt, von der Hand dess gewesenen Bibliothecarii Rithonus [49]) genandt, geschriben, der die Bibliothec in ein Ordnung gestelt hat..... In dem zeigte er vns viel alte vnd schöne manuscripta, die daselbst in guter Anzahl seynd, vnnd kan also diese Bibliotheca noch zur Zeit für die schönste vnd beste eine in Heutelia gehalten werden.»

---

42) Gustavum Adolphum Sueciæ regem dicit.

43) Bernam urbem dicit.

44) Est procul dubio typothetæ error pro: „Bargontius" sive „Sargonbius"; Bongarsium videlicet dicit.

45) Henrici IV Gallorum regis scilicet.

46) Id est Protestanticis, qui vocantur, qui ipsum Deum venerantur.

47) J. e. Teutomannicis.

48) Palatinatum dicit.

49) Est Samuel Hortinus, de quo infra cap. VIII plura dicentur.

Haec igitur non nisi a Jacobo Gravisseto vel uno ex eius filiis scribi poterant[50]). Accedit, quod idem ille, qui et librum hunc scripsit et iter illud per Helvetiam instituisse fertur, et ipse e Palatinatu erat ortus, reformatæ fidei addictus; idem Heidelbergæ se antea habitasse affirmat, donec ingruentes Papistarum milites bona sua quamvis certis locis absconsa diripuissent[51]): ad postremum se illorum vim fugientem in Helvetiam concessisse. Quæ omnia in Jacobum Gravissetum optime quadrant. Sed res eo profligatur, quod iusto fusius ipsius Jacobi nostri mentio fit p. 94—125. Est enim dominus ille de «Langophinia», quæ vox litteris in suam sedem revocatis est «Philagonia», quo nomine castrum Liebeckianum auctor Græce interpretatus est. A quo libelli scriptor benigne se hospitio receptum esse narrat, p. 94: «ich sagte gleich, es frewete mich, ihn hier anzutreffen, dann ich het ihn vor den Tonoteumannischen Krigen gekennet, wie er in Leontarchia zu Tirmilomontium[52]) in dem Athenæo den Musis vnd Themidi auffgewartet.» Ipsi sermones, quibus hospes et dominus de Langophinia indulgent, ad venatum et piscaturam et novas venandi leges ab hoc commendatas potissimum pertinent, quæ iusto longiore circuitu tractantur, ut certum inter auctorem et dominum istum de Langophinia conexum subesse facile evincas. Atque ipsius Jacobi Gravisseti manu scriptæ extant apud Wildbolzium aliquot schedulæ, quibus de venatu et de equis agitur. Sed haec longius prosequi animus non est: certum vero, qui in privatam Jacobi Gravisseti vitam volet aliquando inquirere, ei hunc potissimum librum adhibendum esse. Unum addam, non sine causa libri auctorem Argentorato ortum p. 276 seq. de Argentoratensium legibus accuratius,

50) Quid quod alio loco (p. 241) a libri auctore de Bongarsio ita disseritur, ut multo meliorem eius cognitionem illum habuisse videas, quam ipsum, qui catalogum a. 1634 præfatus est, Samuelem Hortinum? Atque certas donatoris condiciones per neglegentiam violatas esse, num verisimile est ipsum bibliothecarium peregrino cuilibet patefecisse? Quod vero ad causam pertinet, qua ductus Gravissetus eam bibliothecam Bernensibus donasse in hoc libro fertur, id quidem certum est, bibliothecarium non potuisse umquam talia proferre, quæ supra leguntur, sed potius Gravissetum ut civem gratissimum ac civitatis gratiis acceptae remuneratorem munificentissimum fuisse prædicaturum. Immo res ita comparata est, ut veram donationis causam consulto celatam fuisse videas. Quod ideo factum, ne re, ut erat, exposita verus libri auctor statim detegeretur. Memorabile etiam, quod donator privatam sibi bibliothecam reservasse dicitur. Nam est donatoris quasi purgantis sese, quod tantos thesauros nulla suorum ipsius studiorum habita ratione aliis profuderit. Nec nihili faciendum, quod sub narrationis finem libri auctor relicta, quæ dicitur, oratione indirecta rem ipsam, quasi non audierit ab alio, sed ipse noverit, explicat: „Sonsten *ist* diese Bibliothec" etc.

51) Cf. libri initium (p. 3. 4).

52) Est Heidelberga urbs (= Myrtilomontium) in Palatinatu sita. Cf. supra pag. XXIII.

quam aliunde natum erat par, disserere [53]). Fuit igitur Jacobus Gravissetus, id quod isto libro probatur, non mediocris scientiæ atque antiquis litteris satis imbutus, sed iis potius studiis deditus, quæ ad ipsam vitam quotidianam pertinent. Nam ex eius bibliotheca in Langophiniæ castello servata [54]) non nisi libri ad ornithologiam, urbium fortificationem, artem geometricam spectantes memorantur [55]).

VI.

Gravissetus iam sub finem a. 1631 bibliothecæ suæ donum viris theologis, qui bibliothecæ Bernensi præerant, obtulerat [56]), sed a. d. XIV Kal. Martias (die 16 Febr.) a. 1632 demum senatui Bernensi placuit et gratias agi Gravisseto muneris transmissi et libros ipsos per Josephum Bleppium magistrum et Samuelem Hortinum theologum Basilea Bernam transportari. Qui postquam provinciam suam adierunt, Basileenses tradere se posse bibliothecam primo negaverunt, quia aliquot Renati Gravisseti creditores, quorum in numero Passavantiorum gens præcipue memoratur, a Jacobo Gravisseto, qui ipsis insciis patris sui supellectilem oppigneratam suum in usum vendidisset, defraudatos sese conquesti haud immerito res suas repetivissent [57]), Ad haec Bernenses cum Gravissetum de ea re se purgare

53) Nec mirabimur, quod omni occasione arrepta libri scriptor in Basilcenses invectus est, cum, quæ de bibliothecæ donatæ casibus infra sumus narraturi, recte perpenderimus.

54) De qua agitur l. l. p. 124.

55) Habes eius imaginem oleo depictam in bibliotheca publica Bernensi in eodem, quo codices, conclavi collocatam.

56) Cf. J. Gravisseti epistulam, quam die 18 Martii 1632 senatui Bernensi scripsit (Baselbuch D. p. 389); negat enim potuisse bibliothecam a Basileensibus retineri: „wellche auch nit mehr mir, sundern Vr. Gn. nunmehr ein geraumbte Zyt, alls sidt verschinen Martini, da Ich sy dero Geistlichen Herren angetragen, zustendig.“ Idem testatur Abrahamus Delosea cathedr. eccles. Bern. minister Ms. Hist. Helv. I, 108 p. 540: „Seit Martini 1631 ist mit Herrn Jacob Graviseth .... einer stattlichen ja fürstlichen Bibliothek ..... durch Brieffen gehandelt worden.“

57) Cf. Baselbuch D p. 367 (12 Martii): „Seiteinmahlen aber vnsere lieben getrewen Burgere, die Passavant vnd andere desz alten H. Gravisets Creditores vor unsz erschienen vnd angezeigt, waszmassen Er der Sohn den grössesten theil von seines vatters alhie gehabten mobilien, die sich ein mörckliche Summen gelts anbelauffen, zue Ihrem præiuditz vnd nachtheil theils von hinnen weg gefüehrt, theils sonsten verschlept vnd verkaufft habe, mit vnderthäniger pitt, weilen Sie mit gemeltem sein H. Gravissets Vatter alhier in verfangenem Rechten standen, auch der Sohn gehörtermassen deren alhier gehebten dem Vatter zuestehndigen Sachen sich angenommen vnd vnterzogen, dass dessentwegen mit hinausvolgung angeregter Bibliothec bisz gedachter Ewer Burger die verenderten mobilia widrumben herbeygeschafft, möchte ingehalten werden“ ....

iussissent [58]), ita responderunt, ut nullum omnino Renati creditoribus in eius filium Jacobum ius esse acriter defenderent nec certe bibliothecæ, quia non a patre eam, sed ab alio, Bongarsio ipso, hereditariam Jacobus accepisset, quidquam ad illos pertinere satis minaciter contenderent [59]).

Sed Basileenses novo impedimento excogitato die 19 Martii Georgii Michaelis Lingelsheimii, iuris consulti Palatini, qui Jacobi Bongarsii fuerat amicissimus, epistulam, qua ille suis ipsius filiis libros Bongarsianos clausula quadam testamenti Bongarsiani innisus repetebat, Bernensibus transmiserunt [60]). Aiebat enim, Bongarsium libros suos Jacobo Gravisseto ea

---

58) Gravisseti responsum die demum 18 Martii datum extat in Baselbuch D p. 389, Bernenses vero iam Idibus Martiis (Teutsches Missivenbuch 5 p. 197b seq.) Basileensibus rescripserant. Atque haec de bibliotheca sua Gravissetus: „So ist auch vorgemelte Bibliothec mir sollcher gestallten vermacht worden, das die keineswegs vertheilet oder distrahiret werde, wellches mich auch verursachet, dieselbige mit sollchenn conditionen Vr. Gn. zu presentieren, sunderlich damit es zu Ehren vnd genüegen desz letzten Willens desz woll Edlen, gestrengen vnnd hochgelerten Herrn Jacobi Bongarsii, Herrn zu Bodry, Kön. Mt. Inn Franckrych gewesznen geheimen Ratts vnnd Hoffmeistern, auch vff ein Zyt Ambassadorn by den Protestierenden Tütschen Fürsten vnnd Stetten, gereiche vnd diene. Ist derowegen niemandts befüegt angedeüte Bibliothec vmb privat pretensionen, wann derselbigen schon rechtmessiger wysz wider mich weren, anzugrüffen, wellches Vr. Gn. vmbstendlicher von mynem Hochehrenden Herren Hortino, wellchem Ich vorvollermelts Herren Bongarsii seligenn Thestament überschickt, vernemmen werden." Addit, iam a. 1624, cum Salomen Erlachiam in matrimonium ducturus erat, a patre pignoris loco omnia, quae ille Basileæ possedisset, sibi tradita suique iuris facta esse. Id ipso pacto nuptiali, quod vidi apud Wildbolzium pharmocopolam, a. 1624 mense Januario scripto comprobatur nec non altera a. 1630 charta, qua eadem omnia, i. e. castrum Liebeckianum, domus Basileensis, supellex omnis in filii nomen transcripta leguntur. Eandem, pergit, reliquorum quoque creditorum condicionem esse: ceterum hinc illas esse Basileensibus lacrimas, quod ipsi bibliothecam Bongarsianam sua in urbe remanere avide gestirent.

59) .... „dieweil die berührte Bibliothec vorgedachtem unserem burgeren dem Herren von Liebegg eigenthümlich frey zuständig niemand hypothecìert versetzt noch verpfändet gewesen" .... In eodem libro (Teutsches Missivenbuch V) p. 212b eiusdem diei extat Bernensium epistula ad Samuelem Hortinum scripta, qua summis ille viribus causam suam defendere iubetur.

60) Baselbuch D p. 383. Lingelsheimii epistula ad Basileenses iam die 19 Jan. 1632 Argentorato scripta extat ibidem p. 363; subscriptum: „Georg Michael Lingelsheim, der Rechten Doktor vnd Churfürstl. Pfalz. Raht." Est autem haec:

„E. H. vnd Gl. kan ich anzubringen nicht vnterlassen, wie das der Edel vnd Weitberümbte Herr Jacobus Bongarsius, weiland Kön. May. in Franckhreich Gesandter in Teutschen landen, in seinem letzten willen vnder anderem geordnet, dass seine köstliche vnd mit grosser müehe vnd vnkosten erworbene Bibliothec Herren Reinhard Gravissets Sohn Jacobo Gravisset solcher gestalt vermacht vnd legirt, dass er seine studia continuiren vnd solche Bibliothec Ihme vnd anderen zuem besten brauchen solle. Im fahl aber er gedachte Bibliothec nicht brauchen vnd wie geordnet anwenden solte, dass alsdann meiner Söhne einem, deren damahls acht in leben gewesen, gleicher gestaltten legirt vnd vermacht sein soltte. Nachdem nun gedachter Jacobus Gravisset solche Bibliothec nun viel Jahr hero nicht gebraucht, sondern auch dieselbige nie aufgestellet oder in ordnung zuem gebrauch gebracht, ja auch indessen solche Bibliothec vnderschiedliche mahl feil gebotten vnd einen Kauf tractirt, auch dardurch der disposition zuewider selbige, nachdem er Sie nicht zue gebrauchen gedenckht, sondern meineen Kinderen Ihr recht zue entziehen vermeint, Ich aber besorgen muesz, dass sein böses vornemmen ins werkh zue richten, er die Bibliothec entwenden vnd anderstwohin zue transferiren

condicione legasse, ut iis ad iuvanda sua studia uteretur, quod si minus fecisset, libros ad Lingelsheimii filiorum unum debere transire. Quibus Bernenses statim haec reposuerunt: esse quidem libros Bongarsianos Jacobo Gravisseto ea condicione legatos, ut eo usque studia sua prosequeretur, ut aliquo cum fructu eos legere iisque uti posset, quod donec accideret, Lingelsheimius bibliothecam custodiret: sed satisfecisse huic condicioni Jacobum ita, ut Lingelsheimius ipse iam ante decem fere annos libros Jacobo tradidisset [61]).

Quod recte observatum esse Basileenses intellegentes die 26 Martii aliquot dierum dilationem rogaverunt [62]). Id cum Bernenses libenter concessissent, postquam longior in dies illa dilatio facta est, postridie Kalendas Maias iterum minaciter ut responsum sibi daretur postulaverunt [63]). Itaque Nonis denique Maiis Basileenses bibliothecam Bernam transferri passi sunt, additis duabus epistulis, quarum alteram Lingelsheimius ad eos scripserat, altera ipsi Basileenses illi responderant hæc: quia ambigi utique posset de utriusque iure et in alteramutram partem accipi testamenti verba, secundum confœderationis Helveticæ leges non posse in tali causa sive urbi alicui sive civium cuiquam rem, quam repeteret, denegari [64]).

---

bedacht sein möchte: Als ist an E. H. vnd Gl. mein hochfleissiges rechtliches begehren, Sie wolle zuvorderist vielgedachte Bibliothec, so annoch in dem hause, welches der Junge Gravisset neulicher Zeit verkaufft, verwahret wirdt, mit arrest belegen, solcher gestalt, das daszjenige gemach, darinnen die Bibliothec ligt, wohl verschlossen, auch an Thüren vnd fensteren also verpitschiert werde, damit nichts entwendet werden möge. Und dann, weil dieses mein anbringen der wahrheit gemees vnd mit einigem behelf nicht zue hindertreiben ist, gedachten meinen Kinderen zuem besten, deren noch vier in leben, so den studiis abwarten, auch einen oder mehr solche büecher der testamentirlichen ordnung gemees zue brauchen qualificirt, solche Bibliothec mir folgen lasse. Daran geschicht ein werckh der gerechtigkeit vnd bin Ich es nach möglichkeit zue allen fürfallenden gelegenheiten zue verdienen erbietig vnd gentzlich begihrig. E. H. vnd Gl. hiemit in den Schutz desz allerhöchsten" etc.

61) Teutsches Missivenbuch V p. 215 die 21 Martii: .... „Den anderen puncten belangend gibt ehrengedachts Herren Bongartii testamentliche erläuterung soviel und deutlich nachricht, wie und wasmaszen besagte Bibliothec an mehr auzognen Unseren Burger Jacobum Graviset erblich gefallen, Namlich, dass er seine studia so weit fortsetzen und prosequiren solle, dass er die bücher derselben mit nutz brauchen und lesen könne, bisz dahin Her Lingelsheim zum verwalter darüber ernamset: welliche erst gedachtem unserem Burger, als der den inhalts angedeuten testaments satzung seiner studien gnug gethan, bereits vor ungefähr 10 jahren von Ihme Herren Ingelschein in worten selbsten nach desz Herren testatoris intention zugestelt worden. Weszen er sich wohl überhebt, wan er ihne selbige mit nutz ze gebrauchen unqualificiert geachtet oder andere Verhinderliche ihme zu glimpff und Vortheil disere sein, bisz auf solche zeit, da die liberey uns eigenthümlich zugefallen, aufgesparte gesuchte forderung und prätension auszzuwürken dienende impedimenta für ze wenden gewuszt hätte."

62) Baselbuch D p. 407.

63) Teutsches Missivenbuch V p. 237ª die 2 Maii.

64) Baselbuch D p. 417. Lingelsheimii epistula, quam et ipsam Basileenses transmiserant, periit; legitur enim ibidem p. 416: „Herrn Doctor Lingelsheim schreiben ist

Neque certe dubitari potest, quin Lingelsheimii causa defendi minime potuerit. Scimus enim, neque id Lingelsheimius ipse ignorabat, Renatum Gravissetum, Jacobi patrem, magna olim pecunia cum alios Henrici IV legatos, tum Jacobum Bongarsium adiuvisse ita, ut aut nihil fere aut certe iusto minus ab Henrico IV ei redderetur [65]). Qua in causa postquam Bongarsius, ut Renato Gravisseto satisfieret, sæpe frustra sudavit, quid mirum, voluisse eum, cum mors appropinquaret, quodam certe modo viri præstantissimi liberalitatem compensare tradita eius filio bibliotheca sua satis magni pretii? Alioqui dubium non est, quin Lingelsheimio eam donaturus fuerit, quocum artiore studiorum ipsorum vinculo coniunctus fuerat. Neque id parvi faciendum, quod Jacobus Gravissetus sub ea solum condicione libros suos Bernensibus legavit, ut ipsi suisque posteris semper eius utendæ copia fieret primaria, ut non tam possessorem, quam locum mutasse bibliotheca Bongarsiana dicenda sit. Quam rem ob id accuratius nobis esse tractandam censuimus, ne quis postea, si in istas Basileensium et Bernensium litteras incidisset, vi potius quam iure Bernenses contra Lingelsheimium egisse credere posset.

Cetera plana iam via decurrerunt. Bernenses gratiis actis Josephum Bleppium Basileam miserunt, qui eos quoque libros colligeret, quos certi

---

in zusamben tragung dises Buchs nit gefünden worden." Atque Basileensium ad Lingelsheimium hoc fuit responsum die 28 April.: „Sinteinmahlen erst angeregte Bibliothec soviel Jahr vnd Zeit mit Ewrem guten wüssen vnd willen vnd sein Herrn Jacob Gravisets, dessen condition vnd progres in studiis Euch vnverborgen geweszt, Handen vnd gewalt ohne einiche contradiction gelassen, beneben ewere an selbige habende ansprach vnd prætension zwahr auff einem Artickel des von weilandt Herrn Bongarsen vegemachten (?) Testaments sich fundiret, derselbige aber vngleich auszgedeutet vnd von jetwederem Theill zu seinem vortheil vnd nutzen, massen wir ausz einkommenem Schreiben vermerckhen können, interpretirt und auszgelegt werden will, dardurch disere sach vnliquidirt vnd zweiffelhafftig gemacht vnd dann vnsere zusammen habende Eydtgnossische Pündt desz auszgedruckhten buchstäblichen inhalts, dass in dergleichen vnliquidierten vnd vnjüchtigen zusprüchen vnd prætensionen die arresta, alsz ohne dass von selbsten gehässig vnd odios, weder gegen die Stätten, noch dero angehörigen burgern nicht statt noch blatz haben sollen, also haben wir" etc.

65) Locos epistularum Bongarsii satis multos, qui huc spectant, congessi in commentatione mea de Jacobo Bongarsio instituta a. 1874 p. 27 adnot. 94. Quibus accedit, quod Jacobus Gravissetus in excerptis aliquot, quæ de hac re ex Bongarsianis schedulis collegit (quæ vidi apud Wildbolzium pharmacopolam), hæc habentur: „NB. Mr Gravisset avoit employé son credit et s'estoit obligé pour grandes sommes qui ont esté employées pour faire la levée de plusieurs mille Landsknechts soubs Mons. de Schomberg, Mess. le Viconte de Turenne et Ms. de Sancy ayants sollicité ce secours de la part du Roy de France vers les Princes Protestants d'Allemagne." Addo alium locum, quo de Renati erga Henricum IV officiis agitur ibid.: „NB. Ledit sr Gravisset avoit esté deputé vers le Roy pour l'affaire de la Chartrousse par Mess. de Strasbourg, laquelle chartrousse a esté rasée pour ne porter preiudice en temps de guerre à la ville; car on en eust peu faire un fort contre la ditte ville."

viri Basileenses mutuo acceperant[66]), ut mense Maio a. 1632 bibliothecam Bongarsianam Bernam devenisse verisimile sit[67]).

Juvat his corollarii loco subicere, quæ de ea re in actis consilii minoris Bernensis (Rathsmanual) a. 1632 habentur:

Tom. 62 p. 316 die 16 Febr.: Zedel an myne Herren die Scholarchen dass Mgh. (meine gnädigen Herrn) den Herren Hortinum der Ihme zu abholung der von Herrn Graviset zuo Liebegk Ihr Gn. Verehrten stattlichen Liberey zuo Basel vffgetragnen beschwerden In diser winterzeit gerne überheben weltind vnndt Herrn Theologum Lüthard thunlicher findent, wo sy aber Herrn Hortini halb andere gedancken hettind, Mgnh. berichten söllint.

Basel wegen abholung angeregter Liberey geschryben als Im T. M. B. (Teutsches Missiven Buch).

Zedel an Herrn Lehrber, dass er entwederen herrn sampt Joseph Bleppen vnd einen Ihr Gn. Stattrüttren zu Ihren abreysz vnd fürderlicher abholung diser Bibliothek notwendigen geltmittel in die hand geben sölle. (Manu alia inter lineas additum: Die schryben vnd decreta wegen Bongartii liberey sind verfertiget worden 5 Martii).

An Herrn Graviset Herrn zuo Liebegg wägen syn herliches präsents Herrn Bongartii Bibliothec halber dancken.

Zedel an Magister Joseph Blepp dz Mgh. zuo Inpack: vnnd abholung diser Bibliothec verordnet, sölle sich mit demjenigen Herrn, so verordnet werden mag, vff die Reysz gegen Basel zu begeben.

Tom. 63 p. 34 die 15 Martii 1632: Basel. Über den an die Bongartische von Herrn Graviset Ihr Gn. Verehrte Bibliothec angelegte Arrest Ingeworffnen Häffling zu schryben als Im T. M. B.

An Herrn Hortinum diser Sach halb auch zu schryben als Ibidem.

---

66) Cf. Teutsches Missivenbuch V p. 240b (die 8 Maii); ibid. p. 241a (die 9 Maii).

67) De aliquot libris Basileæ relictis mense Julio etiam actum est, cf. Teutsches Missivenbuch V p. 277a (die 10 Julii) et Baselbuch D p. 431 (die 29 Julii). Quorum librorum catalogus ab Hortino, ut videtur, scriptus legitur in Baselbuch D p. 437: inerant codices duo medici argumenti. Basileenses novam Lingelsheimii epistulam, quam ille die 9 Maii Argentorato Basileensibus respondens scripserat, addiderant, in qua hæc leguntur: „Dass ich aber seithero zuegesehen, dass eine so lange Zeit die Büecher bey Ihm gelassen worden, ist daraus ervolgt, weil Gravisset alzeit vorgeben, dass er die Büecher brauchen vnd der disposition ein genüegen thuen wolle, vnd so Ich mich bey abfüehrung der Bücher aus dieser Statt Straszburg oder auch seithero der Sachen annemmen wollen, hatte man allezeit mit vorwenden dieses Scheins mich abgewiesen.“

An Herrn Graviset zuo Liebegg der beiden Schryben copias zu schicken vnnd gesinnen dz er ..... drüber hin bericht geben welle vnd sölle. Esz söllend auch beide Schryben den Herren Geystlichen communiciert werden.

Tom. 63 p. 43 die 20 Martii: Zedel an myne Herren die Geystlichen, so wol der herren von Basel wegen nüwe in schrifft fürgeworffen vrsach herren Bongartii Daselbst verarrestierter libery allso herren Gravisets gegebnen bericht communicieren vndt andüten nachdenkensz ze haben was verners In der sach thunlichest fürzenemen vnndt deszelben vff Morndrig tag Ihr G. zu verstendigen.

An Herrn Graviset desz von Ingelszheym (sic, est Lingelsheimius) gethanen ymwurff vnndt vermeint habenden ansprach an obbemelt Libery berichten vnndt syn antwort darüber solicitieren.

Ibid. p. 45 die 21 Martii: Basel. Nochmahlen vmb relaxation Bongartischen verarrest. liberey solicitieren vnd vmb ein rundt antwortt anhalten, allsz Im T. M. B.

Ibid. p. 97 die 19 Aprilis: Basel. vmb ein antwort an sy wegen Bongartischer verarrestirter Libery jüngst abgangenen Schrybens anhalten vnd solicitieren, allsz Im T. M. B.

Ibid. p. 125 die 2 Maii: Basel, das sy die an die Bongarsische Ihr G. Verehrte Bibliothec angelegten arrest laxieren wellint, mit protestation desz darumb uffgelüffnen Kostens zu schryben, als im T. M. B.

Ibid. p. 139 die 8 Maii: Basel. Ihr Schryben, In dem sy sich erlütterendt, Bongarsische verarrestierte Bibliothec zu relaxieren Beantwortten, auch hievor durch die passavant causierten Costens anregung thun, allsz Im T. M. B.

Herren Graviset Doctoris Lingelheim, auch Baslerisches Schryben per copiam communicieren, damit er sich der darin wider syn persohn yngestreuwter vfflagen gebürender massen purgieren könne, geschryben allsz Im T. M. B.

Zedel an myne Herren die Geystlichen solliche yngelangte Schryben Überschicken vnndt befelchen nachdenckens zu haben, durch wasz fügklichster mittel angeregte Bibliothec allhar ze bringen vnnd Ihres guttachtensz Dominum Consulem volgendtsz zu berichten.

Ibid. p. 142 die 9 Maii: Zedel an Herrn Joseph Blepp, sölle sich fürderlichest nacher Basel begeben vnd die Bongartische Bibliothec inpacken, bevorderist aber die übrigen Bücher, so vermoge beiliegendem verzeichnus gewüssen Persohnen gelichen worden, abforderen, wie zugleich auch den Passavanten der vffgeloffnen kosten, so sie wegen des angelegten Arrests causiert, sollicitieren vnd höuschen, wo aber Imme derselbig abgeschlagen würde, sölle er sich von desselben wegen nit verners vffhalten, Sondern die anzogne Bibliothec laden vnd selbige alhar ferggen lassen sölle.

Basel. Deszwegen auch zu schreiben, als Im T. M. B.

Zedel an Herrn Schulhr. Seckelmeister Haasz, das er mit abholung diszer Bibliothec vffgeloffnen Kosten Herrn Seckelmeister Lerber widerumb inseckJen sölle.

Zedel an Herrn Seckelmeister Lerber mit hilff Herrn Lüthardts vnd Herrn Daniel Heintz, das Gemach der Bibliothec zu besichtigen vnd dasselbig zurüsten ze lassen vff das die Bongartische durch den Herrn Gravisset verehrte Bibliothec komlich dahin gethan werden möge.

Ibid. p. 264 die 10 Julii: Basel wegen etlicher vszstendiger vnd hingelichner Bücheren, so in die Bongarsische bibliothec gehörend, zu schryben, als im T. M. B.

Ibid. p. 266 die 10 Juli: Zedel an myne herrn die Geistlichen, das M. G. H. vf ir begeren an die Statt Basel ernstlich geschriben, diejenigen, denen vs der Bongarsischen liberey Bücher hingeseyt worden, welche sy aber nit volkommen restituirt, Oberkeitlich anzemanen, sy von handen zelaszen, werdind nun dis verzeichnüsz derselben in die Canzley geben. Was aber ir wyter anmuten, die vngebundenen Bücher ynbinden zelassen betrifft, Achtint M. G. H., es werde den Schulherren Seckel nit erarmen, wenn schon der binderlhon vs demselben bezallt wirt.

Hanc igitur bibliothecam Jacobus Gravissetus his condicionibus Bernensium civitati legavit, quæ in cod. Bern. A 5 post præfationem leguntur:

« Pacta quibus instructissimam Bongarsianam bibliothecam donator publicam facit Bernensem.

I Librorum omnium tam MSS. quam Impressorum cuiusvis Authoris, Editionis, Præli, Loci, Anni exstruatur catalogus.

II Catalogus ille in honorem CL. nobilissimique viri Dn. Bongarsl publicis mandetur typis illiusque copiæ aliquot Donatori fiant.
III Donatæ bibliothecæ locus adsignetur peculiaris a prisca distinctus.
IV Usus huius bibliothecæ ut et indicis publicus esto.
V Præmonet Donator ne quid ex illa alienetur vel distrahatur damnose. Nec sine chirographo et ad tempus tantum ex illa quispiam ullum accipiat commodo librum.
VI Usum illius Donator eadem conditione sibi et posteris stirpe natis præ ceteris servat.
VII Quorum librorum duo eiusdem typi erunt exemplaria, unum sibi Donator remitti cupit.»

Accedit alia de hac re scriptiuncula Hortini, ut videtur, manu scripta et a Jacobo Gravisseto adaucta, quam apud Wildbolzium pharmacopolam inveni:

Erinnerung
die Bongarsische Bibliothec betreffend [68]).

Erstlich wird noch zu völliger Disposition vnd des Registers perfection erforderet:

I Das der Catalogus authorum vsgeschriben werde.
II Ein Dispositorium gemacht über die gantze Libery, wie alle Bücher vf einanderen volgen: alle confusion ins künftig zu vermyden. Welches noch nit die geringste Arbeit syn wirdt: Die aber gantz nützlich, vnd dardurch auch das Register revidiert, collationiert vnd rectificiert wirdt.
III So sind noch übrig zwo kisten voll allerley tractetlin, Relationen, Zeitung- Schrifften: Item vngebundne Bücher, etliche defectuos: Welches alles erlesen, collationiert vnd das beste in die Libery gestellt werden sol.

Demnach sind zu bedencken die Mittel durch welche dise Bibliothec in guter Ordnung, wie auch in ihrer Integritet erhalten werde.

I Werden Ihre Gnädigen Herrn bedacht syn, einen sonderbaren Bibliothecarium [69]) über die Bongarsische Bibliothec ze ordnen vnd

68) In margine ascriptum hoc: „Disz alles muste ich ynwenden wegen der Metzgren vnd andern, die die vorstände arbeit als principalem nit konten vnderscheiden.“

69) In margine ascriptum: „HORT. sol nüt han: hat D. b. gnug.“ Et alia manu subiectum: „Habet duplicem difficultatem.“

zu setzen: auch denselben by synem Ihren Gnädigen Herrn geleistetem Eyd allein in ein nüw Gelübd vfnemmen, Dise Libery trüwlich zu verwalten vnd alles ze thun, was da zur conservation derselben gereichen mag: Dann diser myn Eyd mich gnugsam dahin bunden, das ich allen flys angewend, vnd disz werck so trüwlich verrichtet, das ich nit eines batzes wert verzuckt noch alieniert.

Es sol aber auch ein Bibliothecarius noch darüber, wo etwas durch syn vnflys were entwent worden, zur ersatzung gehalten werden.

Die Bibliothec aber sol einem nüwen Verwalter derszelben übergeben werden: wie Solches durch mittel des Dispositorii vnd des ganzen Registers liechtlich kan geschehen.

II Diser Bibliothecarius sol sich in vsliehen der Büchern also verhalten:

1, Sol ein sonderbarer Rodel in der Bibliothec vfbehalten werden. Dahin er vfschrybe die person, das Buch nach dem Armario, Tabulari vnd der Ordnung, wo es stahn sol. Item tag, monat, Jaar wenn es geschehen vnd vsgelihen worden.

2, Ein klein Buch werde vergünstiget ein monat, ein mittelmeszigs zween: vnd die gröszeren vfs lengst dry monat [70]).

3, Sol keins vszerthalb der Statt hinaus geben, ohne Verwilligung Eines Convents vnd guter versicherung [71]).

4, Sol wüszen ein bscheidenheit zebruchen im vsliehen, damit die Libery vs mangel viler Bücher nit vnanschowlich syge [72]).

5. So Jemands aber an der restitution sümig oder vnwillig Sich erzeigen wurde: Sol er nach angewenter gebürender vnd ernsthafter forderung Solches einem regierenden Herrn Schultheiszen klagen.

III. Diewyl dise berümte Bibliothec von heimschen vnd frembden vil besucht wirdt, sol darin dise Ordnung gehalten werden:

---

70) Adiectum a Gravisseto: „Ob nicht ein Underscheid zu machen der zyt halben vnder denen, so in vnd vsseit der Statt hingelichen werden?"

71) Additum a Gravisseto: „Die befragung möchte deren büchern halben, so in myner Gnädigen Herren gebiet vsgelichen werden, yn, vnd dem Bibliothecario heimgestelt werden."

72) Add. a Gravisseto: „So vssere Ort, als Zürich, Genff etc. ein buch oder manuscriptum begerten, wie sich denzumal zu verhalten? Sonsten manuscripta vsselichen (die wyl sy dem vsschniden mechtig vnderworffen) möchten andern zu communicieren, ingestellt werden, es were dan sach, daz man propter adversarios derselben mangelbar were."

1. Sol sich deszin, wie zuglych des vorgänden puncktens, niemand vnderwinden, als der Verordnete Bibliothecarius.
2, Es sygind nun verburgerete, ynheimische oder fremde personen, So die Liebery ze besichtigen begeren: sol er flyszig erkundigen, wer sy sygind: sonderlich was religion vnd Stands: also das er, wo es mehr als zwo personen sind, einen Herrn im Closter oder in synem abwesen einen Professoren mit nemmen: Da der Bibliothecarius vorher, der adjunct zletst nach den fremden gan sol.

So es fürstliche personen, mit einer grossen suite: sol Er achtung geben, wie er einen Præceptoren oder Hofmeister fründtlich anreden, vnd ihme andüten, das ihme nit zugelassen, vil personen, noch vil weniger Pagen vnd Laggeyen hinyn zelassen.

IV Söllen zwen gliche Indices geschriben werden, deren der Eine hinder myne Gn. H. gelegt, der andre in der Bibliothec gelassen, damit nach beiden die bücher mögen revidiert vnd so ettlich weiteres erkaufft oder verehrt, inscribiert werden.

V Alle Jahr sollen die vsgelichne bücher durchusz abgeforderet vnd den harzu deputierten mitlist desz dispositorii durch den Bibliothecarium ingerechnet werden.

VI Das Zimmer sol süberlich gehalten werden [73]).

Vides, nil prætermisisse Gravissetum, ut bibliothecæ suæ usum atque fructum quam expeditissimum redderet civibus suis litterarum bonarumque artium studiosis. Quare dolendum, quod illius ætatis homines tantos thesauros minus quam par erat curasse dicuntur ab eodem, si quidem recte eum Heuteliæ auctorem fuisse contendimus. Haec enim ille a. 1658 in bibliotheca Bernensi nova (Bongarsiana) describenda l. l. p. 241: « Der Tirvvinguus [74]) nam auch in acht, so wol als die Sybariten [75]). dass die Bücher staubiger waren, als die zu Guretum [76]), solches merckte der Bibliothecarius, der sagte derentwegen zu vns, ihr Herren müst euch nit verwundern, dass diese Bücher staubig seynd, dann sie selten gebraucht

73) Articuli IV—VI alia manu ac cetera, scilicet per Jacobum Gravissetum ipsum scripti sunt; reliqua Senatorum Bernensium iussu composita et Jacobo Gravisseto, ut corrigeret vel adderet nonnulla, transmissa esse videntur.

74) J. e. Würtembergicus (Wirtinguus).

75) Angli aliquot, qui una bibliothecam visebant.

76) Turicum (Turegum).

werden, vnd mehr von frembden, die daher kommen, solche zu besehen, in die Händ genommen werden, als von den Inheimischen. Zu deme, ob gleichwol in dieser Bibliotheca in allen facultatibus viel schönere Bücher seynd, so ist sie doch in Historicis, Juridicipoliticis vnd Philologicis am besten versehen, also dass zu solchen Bücheren ein anderer Lipsius, Bongarsius, Bruterus[77]), Heinsius oder auch Berneckerus erforderet werde. Dann bey vns ist keiner, der zu solchen Studiis Lust hat. Und ist der Collector dieser Bibliothec eben ein solcher Mann gewesen, allein dass er darneben auch (so nit gemein ist) ein fürtreffenlicher Aulicopoliticus vnd in vnderschiedenlichen Sprachen sehr wohl erfahren gewesen, vnd darumb bey Fürsten vnd Herren so wol, als bey gelehrten Leuthen, hoch geschätzet worden. Er ist auch in seinen Discursen gantz apophtegmatisch lieblich vnd kürtzweilig gewesen. Wz aber vnsere Politicos in Heutelia, sonderlich die zu Rusinopoli[78]) anlangt, deren findet man heutiges Tags wenig, die fundamentaliter gestudiert haben, also dass sie bald seltzamer, als die weisse Raben, vnd schwartze Schwanen zu finden seynd, ja auch hie der mehrertheil vnserer Politicorum solten wol etlich wenig Fässer mit gutem Wein höher schätzen, vnd lieber haben, als alle Bücher, die hie zugegen.»

VII.

Codicum Bernensium ante Sinnerum pæne nulla fit mentio apud viros doctos, quæ res duabus ex causis potissimum intellegitur, et quod bibliothecam Bongarsianam Bernam devenisse omnino nesciebatur ab exteris per centum fere et quinquaginta annos et quod ipsi Bernensium viri docti in alio litterarum genere sane præstantissimi hanc studiorum materiam iusto minoris habuisse videntur[79]). Quæ socordia et post Sinneri præclaros labores aliquantum temporis duravit usque ad tertium quartumve huius quo vivimus sæculi decennium. Atque inter primos, qui hanc codicum perlustrandorum et in publicum bonarum artium usum convertendorum pro-

---

77) Typothetæ error, ni fallor, pro: „Gruterus."

78) Bernæ.

79) Nec vero defuisse omnino, qui his quoque studiis operam navarent, Samuelis Engelii bibliothecarii Petri de Ebulo editio testatur a. 1746, qui princeps cod. Bern. 120 unico usus est.

vinciam attigerunt, nominandus est Carolus Guilelmus Muellerus, professor olim Bernensis, postera Rudolstadiensis, qui tribus programmatis academicis a. 1839—1841 diversas bibliothecæ partes haud parvo fructu perquisivit et, postquam Bernæ urbi vale dixit, Rudolstadii scholia illa Bernensia cod. 172, quibus Junilii Flagrii, Gaudentii, Titi Galli, aliorum in Vergilii Bucolica et Georgica commenta continentur, primus per annos 1847—1854 publici iuris fecit. Quæ eius editio princeps quamquam vitiis in describendo et in extricandis scripturæ minutissimæ et passim evanidæ abbreviationibus commissis scatet, quod repetita a. 1867 editione fusius demonstravit huius libri scriptor, summam tamen Muellero positi in membranis priscæ vetustatis evolvendis et studii et laboris gratiam deberi quis negaverit? Idem Rudolstadii a. 1858 ex cod. Bern. 45 Orestis tragœdiam antea descriptam (totiens, eheu, proximis abhinc annis agitatam!) primus edidit. Ut brevibus defungar, debetur ei quam maxime retecti nostri thesauri gloria. Nam inde ab illo tempore et ab aliis libri nostri manu scripti perquiri cœpti sunt, inter quos Casp. Orellium, Gerlachium, Rothium honoris causa nomino, nec intra Helvetiæ solum fines præclarissimum illud studium constitit, sed exteri quoque alius aliunde advolarunt, Henricum Keilium dico, Martinum Hertzium, Ottonem Ribbeckium, Carolum Halmium, Hermannum Usenerum, alios multos. Quo factum, ut nulla fere scriptoris antiqui editio nova proximis his decem quindecimve annis parata sit, quin, si Bernæ quid supellectilis criticæ haberetur, id viris doctis ad ornanda ipsorum studia suppeteret [80]. Sed tantum abest, ut exhausta iam sit nostri thesauri copia, ut, id quod instituto novo hoc catalogo intellectum est, multa et præclara superesse constet.

VIII.

Transportata demum Bernam bibliotheca a. 1632 statim libri disponi coepti sunt atque catalogus et codicum et librorum confici. Est hodie cod. A 5 ingentis circuitus, splendidis picturis ornatus. Cui biennio post (a. 1634) ad finem perducto hanc bibliothecarii præfationem præfixerunt:

« PRÆFATIO. Magno vos, Patres, munere, bibliotheca Bongarsiana a

---

80) Quæ omnia, ubi quid sciri potuit, in singulis codicibus describendis adnotata sunt. Nec tamen eorum ratio haberi potuit, qui insciis nobis codice aliquo usi erant.

cive laudatissimo Jacobo Gravisseto, dn. in Liebeck, donatos, quidni gaudeat præsens et exultet subsequens posteritatis ævum omnibusque bonis luculento sit argumento vestram admirandi felicitatem? Felicem aio illam ab urbe condita et pacis et tot eius bonorum εὔροιαν, quam ante seculum omnium horum largitor ter Max. ter Opt. Evangelii et agnitione pura et professione hactenus constanti et conservatione tam diuturna auxit et ornavit. Sunt enim vobis et fuere Patribus cœlesti utique munere Ecclesiæ Reipublicæ præsidia et ornamenta rara illustria. Quis vero inficias eat, benigno sidere Patriam intuitum esse deum clementissimum, quod tam opulenta bibliothecæ celeberrimæ donatione præter spem omnium vestra collocupletata fuerit librorum publicorum officina? Næ consideratione dignissimum est hocce beneficium collatum in vestros evidenti dei et singulari benedictione! Eo nimirum tempore, quo hostes Germanæ libertatis passim sæviunt, Vindices eiusdem strenue lacertos movent bellaque bellis involvuntur, qua, inquam, publica calamitate in dies invalescente librariæ nostratis Religionis discerptæ, dilaceratæ, tot annorum labores in cineres redacti et celeberrima PALATINA illa in Charybdin Vaticanam eheu fuit demersa! Haec dum nos cognoscimus et intima compassionis viscera ob irreparabilia Christianæ Reip. detrimenta anguntur et tristes sævæ persecutionis actus perficiuntur, en Vobis, en Reipubl. vestræ gratissimi civis insperatum incomparabilis bibliothecæ donarium offertur et consecratur!

« Dn. Jacobi BongarsI à Boudry Aurelia oriundi religionis purioris inter Gallos adsertoris gravissimi, M. illius HENRICI IV Regis Legati et Consiliarii nobilissimi, legationibus ad federis regii socios vel peregrinationibus ad Europæos principes ac ipsum etiam Mahumetanum Asiæ dominatorem celeberrimi, at, quod hic potius spectamus, omni litteratura sacra, philologa, historica excultissimi laudes debitas nos expedire posse non unam ob causam diffidimus. Non facile autem haec cuipiam dubitatio eximetur, maior an Bongarsio fuerit in colligenda libraria sua supellectili coacervandi cupiditas an deligendi industria an successus felicitas. Hoc statuendum certo, laudem ipsius enitere eo clarius, quo et principum et civitatum hoc seculo rarior vel dissimilior est in comparandis bonis Authoribus cura, quique doctorum virorum rempublicam suam faciant tantis impensis.

« Quæ vero et quanta huius sit thesauri præstantia, ubi de ipso sermo erit, indicium faciemus. Gloria autem huius beneficii eo spectabilior, quo luculentius post mortem revirescit clarissimi BongarsI inter nos memoria,

ut qui hactenus inclaruerat orbi, in urbe etiam Berna immortalis efflorescat viri rarissimi fama in bonorum animis et ore victuri.

« Ipsius Jacobi Gravisseti, Domini in Liebeck, Donatoris munificentissimi laudes prosequi, consilii prudentiam, instituti pietatem, meriti excellentiam suis decorare encomiis iure susciperemus; sed cum ea vobis, PATRES, erga bene meritos cives benignitas propensa et remunerandis facultas sit ampla, non verbis indulgendum inanibus, ubi luculenta occurrit compensatio. Sufficit hoc ipsi, spero, ob virtutem ultro civitate donatum, civem se Bernatem deinceps prædicatum iri merito gratum. Quis vero in posterum ex posteris, licet haec ætas hîc sibi meti nolit, ad lucem emersurus omniiugæ scientiæ monimentis adiutus, qui non Gravissetum publice privatimque celebret, laudibus extollat, imo in nobilissimam prolem gratum se cupiat?

« Paucis omnia dispungimus, ut cum de aliis loquimur, adulationis minime comperti videamur: succincte ergo Bibliothecam ipsam retexamus! Constat ea Mss. et impressis libris insigni numero. Numerus Mss. quingentos excedit tractatus. Thesaurus est, si emtorem spectes[81]), fidem superans, si tempus, incomparabilis, si precium, a principibus magno redimendus. Hic conspiciuntur hactenus nobis non visa (non dubium, quin malignis invisa) Bibliorum exemplaria venerandæ antiquitatis, Patrum scripta satis multa, Authorum vero classicorum opera plura et variæ scriptionis, Historiarum monimenta rara, alia insuper græcæ, latinæ, gallicæ diligentiæ a priscis reservata scripta variis accommoda usibus.

« Publici huius ornamenti augendi desiderio alter nostrûm auctarium ceu laciniam orientalem, regiæ huic ex aliis linguis et scientiis contextæ togæ haud invenustam adnexam voluit: iisdem, quibus tota bibliotheca, usibus publicis destinata est conditionibus: Hebræum vid. bibliorum exemplar Mss. rarissimum et antiquissimum: Rabinica et Arabica alia: et paucula quædam impressa suo singula distincta loco et tabulari.

« In censum librorum prælo editorum venit insignis copia trium præcipuarum Facultatum: succedit philosophiæ totius et multa et lauta et magnifica supellex, Historiæ variarum, ne dicam omnium, ætatum et regionum thesaurus copiosissimus: accedunt Poetarum sive deliciæ sive divitiæ opulentæ, et quæ tandem superfuit farrago miscellorum scriptorum et liberiorum ingeniorum, quæ Gallia et Italia in deliciis habet.

---

81) Suprascriptum est: 'mus', idest 'spectemus'.

« Adiumentum claritudinis haud exiguum conferunt duo: librorum quorumdam raritas et antiquitas, e theologicis præcipue eorum, qui in ipso papatu ante pluscula secula adversus papisticam idolomaniam, tyrannicam hierarchiam, luxuriem abominandam scripti sunt, quorum iam diu omni nisu memoriam deletam ibant antiquæ veritatis hostes. Alterum addo: antiquas et a primo Typographiæ ævo optimi commatis Authorum editiones a doctissimis dehinc viris sub incudem sæpius reductas et lucubrationibus ac elucidationibus non solum auctas, sed a clarissimis Typographis nitidissimis typis emendatissime elaboratas, et eo maiori negotio, sumptu et singulari amicorum opera comparatas nec aliis aurum studiosius, quam Bongarsio asservatas.

« Cuncta haec, Proceres prudentissimi, agnita a vobis et digna visa, ut in iustissimæ ac conditionibus legitimis prudenter determinatæ Donationis acceptatione vos exhiberetis benevolos, adversus æmulos in eiusdem vindicatione strenuos et constantes ac exstructione novi ædificii, ut et collocatione digna, magnificos et liberales.

« Hic vero elucescit tua, Cos. Erlachi eminentissime, in Rempubl. gloriosa et memorabilis virtus et generosus ardor, qui et Gravisetum generum ob solidæ virtutis meritum in antiquissimam et nobilissimam familiam adscitum confirmasti et, ut in tam laudabili instituto pergeret, animum addidisti, qui et sine consensu Dn. Soceri nihil ratum voluit, et ab iniuria Usurpatorum et ab astu insidiantium magnanime adseruisti: adeo, ut huius beneficii gloriæ non infimam partem, sed palmam tuo acceptam feramus in Patriam studio.

« Hinc et nos conatu studioque stabili et firmo directioni huius bibliothecæ incubuisse profitemur: consensu, consilio mutuo sæpius adiuvantes et ad indefessi laboris constantiam exhortantes, dum non pauca aliquoties obstarent et alacri cursu ad metam contendentes sufflamine stringerent aut alia tragulas etiam iniicerent. Divinæ autem Clementiæ gratias agimus, quod robore Spiritus gratiæ suffulti et studio boni publici animati eo usque perduxerimus opus, ut si qui sint, qui pro dignitate rei vel gravitate præstitæ operæ diversum sentiant, melius speremus futurum æquioris Posteritatis iudicium.

« Ut vero thesauri, licet opulenti, nisi ad eius conclave idonea sit clavis, usus nullus, ita studium, candide profitemur, omne fuit et labor per biennium totus in colligendis indicibus, exscribendis titulis, disponendis per armaria et tabularia libris, ut huius clavis per classes digestæ optimo quo fieri potuit, ordine beneficio citra moram et nauseam quilibet promi

possit liber expetitus. Modeste quidem de nostris sentire nos expedit: conatum igitur opera ipsa inferiorem fuisse, voluntati ad perfectionem enitenti industriam et solertiam defuisse, atque votis successum non usque adeo respondisse, obiectanti herbam porrigemus. Verum, Domini et Patres, si haec opera nostra vestræ clementiæ gratiosa acceptatione et favente adprobatione niti valeat, si viris bonis, qui conatus honestos in quibusvis læti adspiciunt, series et collocatio haud displiceat, in secundis habemus, non omni gratia excidisse.

«Superest, quod rei necessitas et negocii huius æstimatio efflagitat, ut Authoritate vestra et exacti Decreti munimine bibliothecæ huius thesaurus, secus multis obnoxius iniuriis, in hoc ordine citra confusionem et in sua integritate contra obviam fraudem sartus tectus conservetur. Debetis hoc patriæ, debetis donatori tam ingenuo, debetis posteritati vestræ, quæ omnia vestram obtestantur et postulant fidem et fervorem. Quod quia tum a pietate vestra, tum publicæ felicitatis studio nobis pollicemur, ita divinæ Clementiæ præsidio nitimur, vos felicitatis vestræ muneribus diu potituros, vos tranquillum et firmum imperium ad posteros transmissuros, vos collapsa prudentia et fortitudine vestra restauraturos, vos rem litterariam vestro benefico patrocinio adiuturos, vos concreditam sacræ custodiæ vestræ Bongarsianam bibliothecam provide conservaturos. Faveat vobis supremum cœlestis patris Numen in Christo Jesu salvatore nostro. Valete Patres incliti, pii, felices, perennes! Bernæ ineunte anno MDCXXXIV, quem patriæ tranquillum, ecclesiæ salutarem, Germaniæ pacificum decurrere velit id ipsum urbis vestræ præsidium, ecclesiæ suæ asylum, adflictorum robur et solatium. Amen.»

In eodem codice A 5 hoc legitur insuper carmen in Jacobi Gravisseti et bibliothecæ Bongarsianæ honorem a magistro Cunrado Schoppio, poeta coronato, id temporis in Bernensi gymnasio publico rhetore, anno 1634 numeris Alcaicis tumidiuscule compositum[82]):

82) Titulus is est: „In munificentissimam singularis exempli cum maximam Bongarsianæ, tum nonnullam partem propriæ rei librariæ donationem nobilissimi, magnificentissimi, consultissimi viri Jacobi Gravisseti domini in Liebeck etc. Ducentumviri Bernensis amplissimi dignissimi acclamatorium melos M. Cunradi Schoppl, poetæ coronati . . . . . . modulatum Bernæ anno domini CIϽDCXXXIV.“

Melos.

Sic est: honesti stultitiam subit
Usûs potentum nescia vis opum, et
Herede perrarô abnepote
Gaudet inanibus aucta curis.

Vulpina ceu fraus insidiantium
Seu maior isthinc quid truculentia
It depeculatum luporum
Ingluvie rabidâ æstuantûm.

Res, corculorum gaza, libraria
Sorti pateret non alii, nisi
Prudente circumspectione
Vim sapiens caveatque fraudem:

Diffisus uni forsque sibi, loco
Custodiendam tutius alteri
Cautus resignet vimque contra
Insidiasque superbienti:

Et gloriandum TV sapientius
Thesauron heres Unicus Optimus
BONGARSIANAE bibliothecæ
Sollicitudine credidisses

Cuiquam minori, Magnificæ nisi
BERNAE tuendum, laurigero ordinum
Helveticorum Primipilo?
Pieridum procul exulantium

Pollenti asylo? Non ita, cuius es,
JACOBE, pridem civis honestior
Suffragio auctoratus omni
Grande virûm columen Ducentûm.

Id quippe virtus multiplici tua
Coniuncta multarum experientiâ
Rerum per orbem gentiumque
Promeruit GRAVItasque comis,

Nec non severæ cognitio Dices
Legum perito debita PACIO,
Quo fortis Athletes Lanistâ
Digna tulisse brabea gestis.

Quovis sed ausim dicere pignore
Fecisse doni te ambiguum dati
Et pondus accepti, utriusvis
Aestimio pare lance penso.

BERNATIS olim pluribus obtigit
Jus civitatis: quærere differo,
Dignis an indignis: at utrum
Forte redhostierit quis alter

Maiore donum munere maximum
Te præter unum, non temere ambigo:
Seu tot librorum raritatem
Sive putem pretiosioris

Antiquitatem pignoris ultimam
Cultasve linguas omnimodum genus
Artesve censu liberales
Historiasve probatiores

Gentisque et ævi haud unius ac rei
Sacræ, profanæ: futilis, utilis.
Quingenta omitto vix loquendi
Scripta manu pretii vetustâ,

Aegre Natatori obvia Delio
Aut prompta acuto cernere Lynceo,
Primore quædam trunca fronte,
Multa suo mutilata calce,

Vel passa blattas cum tineis putres
Situmque muresque atque alia omnia
Iniuriarum libriperdûm
Nomina vulnificosque casûs,

Quos sæpe mecum vir gemuit gravis
HORTINVS, a re cœlite Patriæ,
Metator idem copiarum
Judiciosior advenarum,

Et structor apti dædalus ordinis:
Sollertiorem qua seriem agminum,
Classes viritim per tributas
Dispositorum et amœna tempe,

Scite exaratum qua dein indicem
Tersâ, Minervæ ceu radio, manu,
Cuiusmet opportunitate
Absque foret, uelut erro caecus

Sylvæ nigrantis senta per avia
Ferrere præceps, alea ludibrî
Phœboque, Musis ac novenis
Unanimi Charitumque trigae.

TANTI triumpha, BERNA beatior,
Auctu arrhabonis: nec meritissimo
Quacunque re civi remitte
Multiiugas soluisse grates,

Usuque fructu perfice plurimo,
Indigna ne sis pignoris istius!
Devota cum primis Juventus
Palladis ingenuæ palæstræ

Haec optimorum scrinia codicum
Pernox celebra et perdia! nec prius
Abscede Musarum sacratis
His adytis aliquâ bonarum

Quam litterarum notitiâ auctior
Inscriptionumque: haud numeranda pars
Est eruditæ paula dotis,
Nosse bonos alicunde libros.

Eius catalogi confectores fuisse duos satis constat ex his præfationis verbis: « Publici huius ornamenti augendi desiderio alter nostrum auctarium ceu laciniam orientalem .... adnexam voluit », nec non ex illis: « Hinc et nos conatu studioque stabili et firmo directioni huius bibliothecæ incubuisse profitemur: consensu, consilio mutuo sæpius adiuvantes et ad indefessi laboris constantiam exhortantes. » Quorum alterum fuisse Samuelem Hortinum et ex Cunradi Schoppii carmine colligitur (str. 17) et ex ipso illo, quem modo laudavimus, præfationis loco: nam re vera librorum aliquot maiorem partem manu scriptorum lacinia illa orientalis Bongarsianæ bibliothecæ in eo catalogo subnexa est his præscriptis verbis: « Mantissa Mss. Hebraicor. cum paucis aliis a Samuele Hortino L. M. Q. donata et auctarii vice huic Thesauro inserta » [83]). Quorum primo loco ipse catalogus nominatur. Alterum vero ipsum carminis confectorem Cunradum Schoppium fuisse inde efficias, quod ibidem (str. 17) Hortinum, iudiciosiorem copiarum advenarum metatorem, librorum casus vulnificos sæpe secum gemuisse ait. Christophorum igitur Lüthardum, quem fama fert, hunc catalogum confecisse minus probabile est.

Pertinebat hic liber ad omnes Bongarsii libros et manu scriptos et typis impressos. Codices ipsos in octo classes disposuerant auctores, quarum prima continebantur Biblici; II Patres, Doctores prisci; III Pontificii doctores prisci. Pontif. scriptores de sanctis. Pontific. authores varii. Neotherici et diversi; IV Medici; V Juridici; VI Philosophi generales, Philologi, Grammatici, Lexicographi, Epistolæ, Dialogi, Fabulæ, Logici, Physici, Ethici, Politici, Polemici, Mathematici; VII Historiæ generalis, ecclesiasticæ, Judaicæ, Græcæ, Orientalis, Jerosolymitanæ, Belli sacri, Romanæ, Gallicanæ, Italicæ; VIII Poetæ Latini, Comœdi, Christiani, Galli, Appendix miscellaneorum. Sequitur parva mantissa librorum XXI maiorem partem manu scriptorum, quos Samuel Hortinus eodem fere tempore Bernensium bibliothecæ dono dederat. Fuerunt autem librorum impressorum tria millia; codices quingenti et quod excedit. Jam quia non omnibus Bongarsius libris suis nomen suum illusit, cum in ceteris deficiente possessoris indicio, num rite quis liber Bongarsii olim fuisse credendus sit, dubitatur, quæstio catalogi istius antiquissimi beneficio facile solvitur. Sed dolendum, quod res a duobus illis viris minus quam fieri oportuit accurate instituta est: multa enim, quæ aperte Bongarsii fuisse constat, plane omiserunt, alia tam obscure delineaverunt, ut, quibus libris quæ

83) Idem testatur Heuteliæ auctor, cf. supra p. XXIV, not. 49.

descripserunt respondeant, sæpe certo definiri nequeat [84]). Nam numeratio librorum ab illis instituta ab ea, quam Sinnerus habuit et qua nos quoque usi sumus, plane abhorret. Ceterum non nisi tituli librorum scripti sunt neque in eorum ætates inquisitum est, nec cuius materiæ essent, ubique diligenter adnotatum.

Jam anno 1697 codices Bongarsiani admixtis ceteris libris manu scriptis Bernensibus denuo descripti fuerunt auctore Marquardo Wildio, illius temporis bibliothecario: extat hodie is catalogus, qui ceteras quoque bibliothecæ Bernensis partes amplectitur, inter libros mscr. nr. A 4 notatus, cuius in nostro quoque catalogo mentionem fecimus p. 2, duobus tomis constans. Novam librorum descriptionem fieri ob id necessarium fuerat, quia tum primum bibliotheca Bongarsiana, quæ ad illud temporis donatoris iussu seorsim erat disposita et a reliquis libris seclusa, cum cetera librorum farragine penitus coniuncta atque confusa est [85]). Quod eo consilio factum est, ut in duorum collectiuncularum locum iusta unius bibliothecæ species succederet. Eodem tempore nova codicum numeratio instituta est eadem illa, qua Sinnerus usus est: fuerunt omnino libri numero 714, sed deerant omnes illi numeri, qui appositis A vel B litteris, ne receptus ordo turbaretur, postea intercalati sunt. Novi ordinis, qui et hodie servatur, consilium id fuit, ut maioris formæ libri a minoribus exciperentur neglectis omnino singulorum codicum argumentis. Idem antiquæ quoque numerationis a Samuele Hortino institutæ consilium fuerat, sed ille continuam codicum seriem per duodecim tabulata diviserat. Quem ordinem a Marquardo Wildio institutum posteri usque ad Sinneri tempora ita servaverunt, ut paucos aliquot numeros immutarent, novos autem libros, qui aliunde aut donati aut empti priscis accesserant, interponerent et intercalatis numeris distinguerent.

Exhibet igitur alter ille catalogus codicum numeros simplices 1—714 per varias Theologorum, Literatorum etc. classes secundum numerorum, ut singuli se excipiunt, seriem, non per alphabetum digestos: sed et hic ætatum significatio omissa est, nisi quod codices 3 et 4 sæc. IX quinque

84) E. g. p. 11 haec leguntur: „XIII, 15 Liber vulgari lingua gr. ἄδηλος.“ Alii vero tunc libri Bongarsiani illis præsto fuerunt, quos hodie ægre desideramus. Nam cum, quod habes p. 28: *XVI*, 14, *Heron. Eius Geodesia* 8 *ch.*, procul dubio ad cod. nostrum 656 pertineat, alterum Heronis librum *IX*, 23: περὶ αὐτοματοποιητικῆς 4 *el.* ne Sinnerus quidem noverat.

85) Cf. præf. cod. A4 p. 3: „Libri Bongarsiani, quos septum secluserat a civicis, ut quanquam universus scriptorum apparatus geminæ Bibliothecæ speciem præ se ferret, attamen ne unius quidem nomen ex æquo impleret, primum cum Civicis confusi.“

sæculis post anno 1336 descriptos fuisse satis ridicule inde concluditur, quod p. 1 Exodi istum numerum margini illusum auctor invenêrat, nec fere præter titulos aliud commemoratur. Sed hunc certe fructum ex illo opere percipimus, quod omnes libros mscr. litteris A vel B aut simplicibus aut duplicatis insignitos post a. 1697 demum in bibliothecam nostram devenisse docemur, nec non, quod hinc, quæ fuerint librorum quorundam, quos nec Sinnerus viderat neque nos unquam vidimus, saltem argumenta, intellegi potest, ut nr. 602, qui, cum neque Sinnero neque mihi præsto esset, in a. 1697 catalogo ita descriptus est: «Foreri, J. Philipp. Verlauff des Gefahrlichen Turgaüw- vnd Reinthalischen Collatur- Indicatur- und Matrimonial-Gescheffts zwischen den VII Ohrten vnd abt Pio zu St. Gallen A°. 1634.» Quem librum a. 1718 una cum abductis libris Sangallensibus ob argumentum perperam ad claustrum Sangallense delatum esse suspicor.

IX.

Justum codicum Bernensium catalogum primus J. R. Sinnerus confecit, per annos 1748—1776 bibliothecæ Bernensis præfectus, tribus tomis[86]) senatus Bernensis iussu atque auxilio typis mandatum. Quorum primus a. 1760, alter a. 1770, tertius a. 1772 lucem viderunt. Atque unum quemque introduxit ita, ut in primi tomi præfatione omnium gravissima de Petro Daniele, Bongarsio, Gravisseto[87]) brevibus exponeret, de codicum ætate definienda additis nonnullis legibus palæographicis satis sollerter disputaret, enumeraret præterea libros rarissimos ac pretiosissimos, denique de totius operis ratione ac consilio dissereret. Reliquorum voluminum præfationes in commendandis aliquot codicibus totæ versantur, nisi

86) Sinnerum olim duobus tomis cuncta voluisse complecti, ex alterius voluminis præfatione et epilogo intellegitur: sed magna supplementorum vis tertium ut adderet eum coëgit.

87) Quæ quamquam minime sufficiunt, tamen primus Sinnerus vanam illam diuque propagatam opinionem dissolvit, quasi Bongarsii bibliotheca alio, quam Bernam, translata esset. Atque duobus ceteris obiter tactis præcipue ad Bongarsii vitam enarrandam aliquot observationes eum attulisse, mirum non est in tanta rerum ad Bongarsium pertinentium affluentia per ipsos libros præbita. Id vero magis mirandum, quod, cum civis Bernensis esset Bernæque habitaret, scripta archivalia ad Gravisseti donationem pertinentia haud perscrutatus est, sed libros anno circiter 1628 donatos, Hortini catalogum a. 1632 scriptum, Renatum Gravissetum, Jacobi patrem, a. 1614 defunctum, alia id genus ficticia satis confidenter contendit. Idem tom. III præf. p. VII de iustæ Bongarsii vitæ defectu ita queritur, ut ipsum olim de ea materia libro peculiari enarranda cogitasse verisimile sit.

quod in utraque pauca de Bongarsio addita sunt et mutati digerendorum codicum consilii mentio fit. Atque omnes codices ita per hos tomos tres divisi sunt, ut in primo habeatur classis prima theologorum p. 1—270 et secunda auctorum classicorum p. 271—635 per alphabetum digestæ, nisi quod p. 635. 636 omissi aliquot codices recensentur; in altero classis tertia historicorum et ipsa alphabetice disposita; in tertio classis quarta litteratorum, quam bipertitam tractavit: priore loco habes iuridicos, philosophos, medicos, mathematicos p. 1—114, quibus subiciuntur p. 115—421 litteræ humaniores, epistulæ, poëmata, lexica, critici etc. Hæ quoque duæ partes per alphabetum discriptæ sunt, nisi quod subito inde a p. 73—107 medicorum pars maior relicta ratione alphabetica sine ullo ordine intrusa est[88]. His subiectum est p. 422—565 «supplementum tomorum I et II, patres, theologos, auctores Græcos et Latinos, item historicos medii et recentioris ævi» per alphabetum ordinatos continens. Jam ex huius supplementi natura vides, summum istum Sinneri laborem in singulis codicibus per certas classes digerendis collocatum frustra fuisse. Minime enim id, quod volebat, perfecit, ut singularum classium codices sub uno omnes conspectu perlustrari possent. Accedit, quod in utraque tomi tertii classe diversissimi argumenti auctores consociati sunt, ut nil omnino prosit utentibus ordo alphabeticus, quippe qui non ad singula scriptorum genera, sed ad totas istas farragines spectet. Quare non video, cur tomi tertii codices bipertito, quam iunctim tractare maluerit. Hoc quoque nemo non videt, opera geographica et politica, quæ historicis Sinnerus inseruit, ad eam potius classem, quæ singulas scientias amplectitur, pertinere, multa vero, quæ nunc ultimæ litterarum humaniorum, epistularum, poëmatum, lexicorum criticorum etc. classi insunt, historicis melius accessura fuisse. Nec recte auctores classicos omnes illos intellexit, qui usque ad Caroli Magni tempora vixissent, nec bene Isidorum, Cassiodorum, Boetium inter classicos, Augustinum, Bedam, Hieronymum inter theologos solos commemoravit. Quid quod Orientalia non seorsim enumerantur, sed partim theologicæ, partim litterariæ classi inserta sunt? Atque haec longius persequi tædet, illud autem verum, Sinnerum istis suis divisionibus, quod sibi proposuerat, minime esse consecutum. Quod cum ipse non ignoraret, postquam priorum tomorum utrique indicem peculiarem subiecit, tertio generalem totius operis indicem addendum esse censuit. Quem satis

88) Quod ipse dolens confessus est præf. tom. III p. XII.

neglegenter confectum multa in ipso libro fuse exposita celasse potius, quam ostendisse, una utentium vox est.

Atque hac ipsa operis divisione quadrifaria factum est, ut multos libros plane omitteret, haud paucos extra ordinem supplementi forma ceteris subicere cogeretur, codicum miscellaneorum, quorum magnus est numerus, partes plerasque ne uno quidem verbo tangeret. De quibus infra cap. XII accuratius disseremus. Accedit, quod in libris singulis ad certam quandam classem transcribendis haud raro numeros falsos posuit nec si quid in hac causa a typothetis peccatum fuerat, vel in altero vel in tertio volumine correxit. Quo factum est, ut maior numerorum falsorum pars nunc demum deprehensa sit, ceteri non nisi mero casu alius alio tempore detegi potuerint.

In describendis vero codicum argumentis eorumque ætatibus definiendis fere ubique magna Sinneri laus conspicitur. Nam in singulis eum rebus pecasse et humanum est et pro illis, quibus vivebat, temporibus facile excusatur. Nec id ipsum latuit, sed libere haec vir modestissimus professus est I p. XXX seq.: «Velim. ut æquus lector, si in errores meos passim inciderit, aliquid laboris, qui exantlandus erat, molestiæ indulgeat. Is certe est, in quo facile obrepere somnus possit. Comparare scripta cum editis, conferre codices cum codicibus, anecdota ab editis discernere, innumeros sæpe tractatus in eodem codice, quamvis diversi admodum argumenti, promiscue positos enumerare et distinguere, titulos accurate describere, scripturarum et notarum labyrinthum evolvere, nec exiguus, nec iucundus erat labor. Eius tamen præmium me haud impar reportaturum arbitror, si opes hactenus incognitas in publicam lucem protulisse dicar. Quæ scintilla, ubi semel illuxerit et in feliciores inciderit manus, maius forsitan lumen excitabit» [89]).

Itaque ut negari sane nequit, post Sinnerum novo catalogo nostræ ætatis studiis magis accommodato quam maxime opus fuisse, ita Sinneri labor, quippe princeps et unicus, immane quantum bona studia iuvasse dicendus est. Nam multo maiora Sinnero olim post Hortinorum Wildiorumque opellas obstacula obstitisse, quam post Sinneri labores severos nobis huius ævi epigonis, res est certissima.

Sinneri catalogus ut typis edi posset, magistratus summi Bernensis munificentia factum esse ipse testatur III, præf. p. VI [90]). Quod vero inter

89) Eundem in modum præf. tom. III p. XII haec scripta sunt: „Plura de hoc Catalogo monenda superessent, si cuncta vellem expendere. Neque me latet negligentia me sæpe peccasse, sæpius vero laborasse inopia librorum. Quæ omnia æqui bonique consulant Eruditi, qui norunt, quantæ sit molis tale opus condere."

90) Cf. Schulrathsmanual IX p. 214 (die 18. Aug. 1760).

primum tomum atque ceteros satis magnum non minus decem annorum spatium intercessit, ob id accidisse videtur, quia illorum tomorum argumenta multo accuratiore indigebant rerum et litterarum scientia, quam theologorum classicorumque, quos vocant, scripta, quibus Sinnerus iam a prima ætate imbutus fuerat. Deinde, cum in primo volumine non nisi pauca haberentur excerpta, multo plurima vel uno vel saltem paucissimis verbis absoluta essent, in reliquis duobus tomis excerptorum farrago in immensam quandam molem excrevit, quæ quia plerumque ad codices inferioris ætatis pessime scriptos pertinent, permulto et tempore et labore ei stetisse consentaneum est. Ipse in tomi II præfatione criticorum quorundam malivolentiam intermissæ per aliquot annos editionis causam fuisse innuere videtur, si quidem haec l. l. p. I (III) leguntur: «Decimus iam ab edito priori Operis nostri Tomo excurrit annus. Inter varia enim quæ in rebus civilibus versanti occurrebant negotia dubius haesi aliquamdiu, an imperfectum relinquerem hunc qualem cumque laborem et me ab Aristarchorum, qui orbi litterato Jura dicunt, iudiciis non semper æquis sartum tectumque servarem, vel potius multorum, qui meam operam laudarunt, adhortationibus vela darem et rursus fragilem truci committerem pelago ratem. Vicit tamen amor incepti operis. . . .» Neque tamen usquam, quid critici illi potissimum vituperassent, significavit vel ab iis se defendit. Habes autem eius operis censuras in Gottingensium annalibus a. 1760 p. 1324—26; a. 1762 p. 918—20; a. 1771 p. 573. 1200; a. 1773 p. 325. 326; a. 1776 p. 360. De ceteris cf. Haller, Bibl. der Schweiz. Gesch. II p. 19.

X.

Catalogi Sinneriani vitia primus patefecit Ferd. Hauthalius, scholiorum Horatianorum editor, libello manu scripto, quem a Sigmundo Wagnero bibliothecæ Bernensis id temporis præfecto admonitus a. 1830 de codicibus Bernensibus conditum bibliothecæ collegio obtulerat. Quo accuratissime singula Sinneri vitiorum genera insectatus quæ potissimum in novo catalogo condendo observanda forent, acute et diligenter monuit. Id enim Hauthalius eo libello, quem meo labore iam dudum ad finem perducto haud sine magno assensu legi, petebat, ut ipsum bibliothecæ nostræ administratores novo codicum catalogo conficiendo præponerent. Sed seu temporum illorum iniuria seu magnorum sumptuum metu honestum viri

ad tale negotium sane aptissimi consilium abiectum est, quamvis, qui de illa re referre iussi erant professores doctissimi ac dignissimi, Leonardus Usteri et Theophilus Studer (qui ut idem post quadraginta et quod excurrit annos susceptum a me laborem fervidissimo amore foveret, felici fato accidit), magno id favore amplexi commendassent. At trium millium et ducentorum francorum veterum (quæ valent quinque fere millia eorum, qui nunc apud nos habentur) summa, quæ pro labore, quem biennio se peracturum promittebat, ut sibi expenderetur Hauthalius voluerat, nimia illis viris visa est. O sordidam istam argenti numerandi rationem in litterarum fovendarum causa adhibitam! Atque in eodem libello Hauthalius id quoque postulaverat, ut aliquot adulescentuli codicum legendorum scientia imbuerentur atque ipse prælectiones palæographicas se velle instituere professus erat. Sed hoc quoque tum neglectum est. Sequentibus annis increscente virorum doctorum, qui codices Bernenses tractabant, numero plura etiam Sinneri vitia detecta sunt, quæ illi in singulorum, quos adhibuerant, codicum descriptione partim correxerunt. In quibus Carolus Guilelmus Muellerus, Otto Jahnius, Henricus Keilius, Martinus Hertzius, Otto Ribbeckius, Carolus Halmius, Hermannus Usenerus præcipue nominandi sunt. Atque Halmium ipsum a. 1865 ultro novum catalogum incohasse iam supra memoravimus. Itaque factum, ut novus post Sinnerum catalogus in dies vehementius a viris doctis efflagitatus iam in certo quodam fundamento extrui posset. Quæ laus illis quos modo nominavi viris quam maxime debetur.

XI.

Iam novi catalogi rationem reddentes primo de ordine a nobis instituto disputabimus, quia iam in ipsa hac re a Sinnero recessimus certis quibusdam causis adducti. Nec certe vituperandus est Sinnerus, quod ordinem ex librorum argumentis petitum multo magis convenire rationi credebat, quam fortuitam istam codicum secundum formarum magnitudines sese excipientium enumerationem, quam inde ab anno 1697 traditam acceperat. Qua de re ipse haec I p. XXXI: « Dubitavi diu, quem ordinem in catalogo sequerer; poteram nempe codices singulos describere et quaecunque in eodem codice continebantur, varii quamvis argumenti continua

serie recensere. Inde vero non poterat non nasci rudis indigestaque moles, ingrata futura lectoribus.» Recte ille quidem, sed hac ipsa distributione quadrifaria nonne idem divellit sæpissime, quae cohærent, consociavit, quæ toto cælo inter se diversa sunt? Nonne in bipertita ista tomi tertii classe quarta eadem illa moles rudis indigestaque conspicitur, quam anxie vitare voluerat? Ut de his, quæ suo loco omissa post supplementi instar supplevit, taceam. At poterant fortasse istæ partes a Sinnero omissæ vel minus recte dispositæ a nobis in suum ordinem redigi aut servatis illis classibus, quas Sinnerus constituerat, aut novis quibusdam additis. Sed talis omnium, quotquot extant, codicum distributio omnibus numeris absoluta ne cogitari quidem omnino potest, quia, si materias spectes, auctores quoque classicos diremas disiungasque necesse sit, si vero tempora, scriptores ecclesiasticos cum auctoribus classicis coniungas oporteat, vel medii ævi historicos cum eiusdem ævi theologis atque poetis ceterisque scriptoribus. Itaque, quoniam nulla potest inveniri codicum diversissimarum sæpe partium dispositio, quæ plane satis faciat, traditum inde ab a. 1697 ordinem, quo hodieque libri dispositi sunt, quamvis ægre ferentes retinuimus[91]) ita, ut a primo numero incipientes usque ad ultimum progrederemur, uno quoque ex ordine codice per singulas eius partes descripto. Qua ratione primo id effectum est, ut nulla in ponendis numeris vitia committi possent, quam in partem præcipue Sinnerus peccaverat; deinde non divellerentur singulæ codicis alicuius partes, sed sub uno omnes conspectu proponerentur: ita nec omitti quidquam poterat nec ignorabatur totus libri unius cuiusque complexus, quæ res ut distincte sciatur, ad discernendas codicum familias aliasque quæstiones solvendas sæpenumero summi momenti esse quis est qui nesciat? Accedit, quod et administrandorum codicum cura ea re quam facillima redditur. Ut vero statim inveniri possint singulorum auctorum codices, adest index generalis locupletissimus nec non indices aliquot speciales, quibus codices Orientales, Græci, Germanici, Gallici, Italici seorsim describuntur. Ceterum scripta anonyma, quæ Sinnerus in indice suo anonymorum nota præmissa sub uno omnia conspectu nec ulla argumenti ratione habita uno loco cumulavit, in nostro per singulas classes divisimus: quæ sunt Alchymistica, Anthologia Latina (i. e. ea carmina, quæ in Riesei anthol. Latina leguntur),

---

91) Novos enim singulis codicibus ad meliorem ordinem digestis numeros inscribere veritus sum, ne turbaretur recepta semel a viris doctis, qui libris Bernensibus adhuc usi sunt, consuetudo. Quod ne duplici quidem numeratione apposita omnino vitari potuisset.

Arabica, Astrologica, Astronomica, Biblica, Carmina (Germanica, Græca, Italica, Gallica, historica, Christiana, varia Latina), Concilia, Ecclesiastica (i. e. tractatus theologici a patribus ecclesiasticis vel ante sæculum XVI scripti), Epistulæ, Geographica, Glossaria, Grammatica, Hebraica, Helvetica, Hierosolymitana, Historica (Annales, chronica univers., singulorum annorum hist.; chronica special.; chartæ; varia per alphabet. digesta), Homiliæ, Inscriptiones, Iuridica, Mathematica, Medica, Musica, Neumæ, Passiones, Philosophica, Physica, Prophetiæ, Rabbinica, Rhetorica, Romana, Theologica (i. e. tractatus theol. inde a sæc. XVI scripti), Tironiana, Turcica e. q. s. Unde intellegitur, utentium nos usui pro viribus consuluisse. Porro sæpe si qui tractatus non ad certa auctorum nomina referri poterant, duobus tribusve locis eosdem collocavimus, ne inspicientium oculos defugerent. Ceterum haec duo monemus: primo hunc catalogum in doctorum virorum usum scriptum esse, qui, cuius potissimum rei certiores fieri velint, sciant; deinde eius modi libros non eo consilio condi, ut continua serie perlegantur, sed ut pro tempore et pro suis quisque studiis viri docti iis utantur.

Atque in describenda singulorum codicum ætate non multum a Sinnero discessi, quia hac provincia satis prospere functus est. Tamen, si quando dubius hærebam inter duo sæcula, id ipsum duobus numeris scriptis significare, quam alterum utrum amplecti malui. Et quamquam verum est, præcipue in noni, decimi et undecimi sæculorum codicibus iniquius sæpe ætatum definitores posteriorem potius quam priorem ætatem amplexos esse, tamen, nisi certa vestigia id prohibere videbantur, severiorem fere, quam clementiorem me esse in haccau sa iudicem satius duxi. Orientalium vero codicum ætates ob id plane omisi, quia ii quoque viri, qui hanc provinciam mea causa susceperant, ob definitionis incertitudinem rem integram reliquerant.

Materiam porro codicum ita semper definivi, ut non nisi inter libros membranaceos et chartaceos distinguerem. Nam quamquam Græci codices fere omnes non chartacei sunt, sed bombycini, tamen eos a ceteris chartaceis non anxie separavi: itaque hoc scito lector, eos libros Græcos, quos quarto decimo vel quinto decimo sæculo assignavi, omnes bombycinos esse, sexti vero decimi chartaceos. Unus solus codex Græcus nr. 360 in membrana scriptus est.

Tunc ubique formæ magnitudinem addidi, qua in re Sinnerus multum peccaverat ita, ut eidem codici sæpe alio loco aliam formam tribueret.

Nec foliorum numeros omisi nisi perraro in aliquot parvi pretii et novellæ ætatis codicibus. Atque hanc provinciam Sinnerus fere nusquam attigerat, ut singulæ alicuius codicis partes, etiamsi eas descripsisset, multa demum cum temporis iactura inveniri potuerint. Ceterum in iis quoque libris, quorum argumentum est uniforme, foliorum numerum sciri sæpe maximi momenti est, ut taceam de permagnis periculis, quæ codici haud paginato (ut hoc verbo utar) a scelestis furibus, qui multi iam in nostram bibliothecam grassati sunt, imminent. Itaque quamvis summo cum tædio magnaque temporis iactura primus pæne omnes libros manu scriptos exceptis perpaucis, quorum paginæ iam numeris notatæ erant, paginatione donavi.

Addidi præterea accurate omnia illa, quæ ad priscos librorum possessores, sive certi fuerunt homines sive monasteria, spectant. Sæpissime enim in definienda alicuius codicis bonitate scire nos refert, unde provenerit aut provenisse videatur. De ea re cf. indicem XII.

Quibus subieci, si quid pictarum aut imaginum aut litterarum initilium inveniebam, hanc quoque novam neque a Sinnero nisi perraro tactam viam ingressus. Nam haec quoque et ad ætates vel origines certius definiendas permultum valent et prosunt artium historiæ perscrutatoribus. Cf. indicem XI.

In ipsis vero codicum argumentis describendis anxie studui, ne quidquam omnino omitterem, sed omnia vel tenuis pretii vel paucarum linearum diligenter describerem. Quis est enim qui nesciat, ipsa talia additamenta, quæ maioribus tractatibus subiecta sunt, sæpenumero his multo graviora esse? Et re vera perraro spes ante concepta talia perscrutantem fefellit. Nec opus est addere, librorum subscriptiones omnes, sive ad tempora, quibus liber quisque scriptus erat, sive ad eorum librarios spectabant, maxima cum cura et indagatas et expressas esse.

Singulas vero cuiusque codicis partes severe inter se distinctas ita descripsi, ut, cum ad notum quendam auctorem liber referendus erat, non nisi nomen eiusque operis titulum ponerem, qua in re vel pravam titulorum Latinitatem passim obviam retinui, alioqui, ubi auctoris nomen non deprehenderam aut opus ineditum vel parum notum esse videbatur, et initia et fines exprimerem. Atque hoc negotio ipsam codicis scripturam secutus ita functus sum, ut notissimas abbreviationes solverem, in aliis, præcipue cum virgula superposita erat, quippe quam typotheta meus haud posset imitari, solas litteras addito in fine stigmate exprimerem. Qua in re sicubi, quod nonnumquam me fecisse libere fateor, magis quam par

erat anxium me præbui, ut vel notiorum scriptorum vel diu editorum specimina proferrem, lectores ut boni consulant oro atque rogo.

De codicum scripturis monere quid supersedi, quia haec quæstio plerumque in incerto posita est; tamen si quid litteris uncialibus, vel Langobardicis, vel Merovingicis, vel adeo Iricis scriptum erat, id vero suo loco significavi. Addo, palimpsestos esse codices 132, 1; 611; 648, 3.

Jam complures unius eiusdemque codicis manus semper distinxi, nec minus si complurium codicum particulæ in unum volumen compactæ erant. Cuiusque vero paginæ lineas numerandas iis, qui singulis codicibus olim utentur, relinquere me posse censui. Tamen, si quis codex binis vel pluribus columnis in quaque pagina positis scriptus erat, sedulo adnotavi, nec omisi quaternionum, si quae inveniebantur, significationes vel vetustas codicum mutilatorum paginationes. Nam haec quoque data occasione permagni momenti esse possunt ad libros mutilatos aliunde, ubi supplementa fortasse invenientur, supplendos.

Quæ omnia non ideo commemoravi, quasi magnum aliquid me perfecisse opinarer a nullo antea excogitatum, sed ne temere minutias quasdam viles sectatus esse crederer. Erunt enim procul dubio, qui rationibus non cognitis meras me sæpe quæ videntur quisquilias vel cum pulvisculo exhausisse sint clamaturi. Sed et longam passionum seriem consulto multo cum tædio singillatim examinavi, postquam Gallus Morelius meus Einsidlensis, amicus, quamvis alii fidei addictus esset et plus una generatione me antecederet, sincerissimus ac fidelissimus, idem et, dum hac vita fungebatur, huius operis fautor fervidissimus, impense me rogavit, ut unam quamque passionem accurate describerem, quia magna passionum pars adhuc in bibliothecis absconsa lateret. Quod viri præstantissimi (eheu præpropera morte nobis et litteris erepti!) consilium eo lubentius secutus sum, quia ex hac quoque litterarum antiquarum parte ad universalem humani ingenii historiam illustrandam boni quid fructus percipi posse confido. Eadem causa ductus et epistularum collectiones non obiter, sed singillatim descripsi, et, ut utentium studiis rite consulerem, omnium, qui litteras acceperant vel scripserant, nomina indici generali inserui. Quam diligentiam si non in Bongarsianis solum, sed etiam in Bernensium epistularum collectionibus, quotquot adsunt, adhibendam esse censui, meminerint viri docti, *Bernensis* bibliothecæ catalogum hic præberi neque alio me consilio novo huic catalogo conficiendo operam dedisse, nisi ut et bonas artes iuvarem et grati mei erga rem publicam Bernensem animi memoriam certo quodam litterarum monumento stabilirem.

Denique brevitati quam maxime studui, quippe qui præcipuam catalogi virtutem in expedita quadam rerum perspicuitate positam esse probe probe scirem. Itaque magnam excerptorum Sinnerianorum molem consulto neglexi, quæ et ipsa non sine fructu olim fuisse lubenter concedo, præsertim cum Sinnerus suo opere primus litterarum orbi thesauros Bernenses reseraverit antea tenui non nisi perquam fama extra Helvetiorum fines notos. Sed ut Sinnerus quasi leno probare debuit exteris nostras divitias, ita hodie, postquam in omnium ora venerunt, si quis eas velit etiam commendare, ridicula pæne res fuerit. Quare longioribus excerptis me constanter abstinui, paucarum vero linearum carmina aliaque id genus pusilli circuitus suis quodque locis irrepere haud ægre passus sum.

Sed cum impense cavissem, ne vel unus codex oculis meis sese subduceret, tamen novellæ ætatis aliquot libros omisi. quia nec magni pretii videbantur et extra aliorum codicum ordinem collocati erant. Quos, ut omnia habeas, hic brevibus recensere statui. Sunt autem hi:

727 Arabschadæ deliciæ Chalifarum, Arabice, Jacobi Kocheri prof. Bern. manu script. 4°.

728 Commentarius Hamasæ, quem conscripsit Abi Zakharja Jahja ben Ali concionator el Tebrisi, Arabice Jacobi Kocheri manu 4°.

729 Commentarius poëseos Hudelitanæ, Arabice, II vol., Jacobi Kocheri manu 4°.

730 Commentarius Gemaricus in Latinum translatus 4°.

732 Martyrologium Aethiopicum, pars II 4°.

735 Moshemii historica Christ. antiqua 4°.

736 Commentum in Jesaiam s. XVIII 4°.

739 Commentum in Samuelem et lib. Regum s. XVIII 4°.

740 Schultensiana. Comment. in Proverb. Lugd. Bat. 1748 4°.

741 Comment. in Joh. Melchioris Dabar Scharasch a. 1771, vol. I. III. IV 8°.

742 Excerpta dictatorum Hemsterhuysii in novum testamentum s. XVIII 8°.

743 Explicationes alphabeticæ verborum Copticorum, manu Suteri script. 4°.

744 Enumeratio sanctorum et formulæ precum et incantationum catholicorum s. XVIII 4°.

745 Vorlesungen von Prof. Schnurrer in Tübingen (Hebr. et Arab.) s. XIX 4°.

747—753 Variæ adnotationes Suteri prof. phil. Bern. (init. s. XIX) in Theocritum, Xenophontem, Horatium, Vergilium.

Addiderat Sinnerus primo catalogi tomo quattuor tabulas palæographicas ære incisas, quales nos quoque in programmate nostro ante biennium evulgato daturos polliciti fueramus. Quod consilium postea abieci ob has causas: primum ne huius libri edendi sumptus per se haud parvi nimis augerentur, deinde quia parva paucorum codicum specimina artem palæographicam haud ita multum iuvare poterant, præsertim cum his ipsis diebus præclaræ tabularum palæographicarum collectiones institutæ sint. Animi vero passendi causa huic libro severis studiis destinato pusillas aliquot litterarum imaginulas addere haud placuit. Pro his Bongarsii imaginem præfigere statuimus, ut et scirent viri docti, quis viri præstantissimi huius bibliothecæ collectoris habitus oris fuisset neve umquam hoc libro utentium quisquam viri de litteris tam bene meriti memoriam sanctissimam grato animo fovere desineret.

XII.

Jam ex his, quæ supra exposui, intellegitur, novo catalogo quam maxime opus fuisse. Nec vero de corrigendis solum Sinneri vitiis in iis, quos descripserat, codicibus agebatur, sed etia ut omnia, quæ apud nos habentur, diligenter tangerentur neve ulla omnino pars inexplorata relinqueretur, magna cura erat. Quo factum est, ut magnus codicum novorum, quos Sinnerus plane omiserat, numerus ceteris accederet, quorum hic prima fit mentio. Sunt autem hi: B2—B8, A4, A5, A29, BB31, AA32, AA33, B33, AA34, B34, B35, AA36, AAA36, AA37, AAA37, B37, AA38, B38, AA39, B39, AA40, AA41, AA42, AA43, AA44, AA45, A46, AA47, AA48, AA49, AA50, C50, BB56, B57, B59, B60, A71, A73, AA90, B90, A91, AA91, A92, A93, 94, A94, A95, A96, B96, A117, 131, 142, 146, 148, 149, 209, 216, A—F219, 220, 227, 228, 231, 232, 252, 253, A260, 262, 286, 319, A326, 350, A421, 447, 479, 488, 494, 517, A517, 523, 536, 543, 545, 549, 552, A559, 566, 569, 578, 583, 595, 604, 606, 640, 643, 650, 673, 675, 677, 684, 694, 695, 704, 720, 722. Quorum (sunt autem numero centum et decem) aliquot sane libri post Sinneri tempora bibliothecæ nostræ inserti sunt, ut BB31 et Halleriana omnia

(AA36, AA38, AA39, AA40, AA41, AA44, A96, B96) nec non B90 et A117; ceteros vero fere centum inexcusatus omisit. Inter hos honoris causa nomino singularum schedarum farragines codicum miscellaneorum AA90, A91, A92, A93, A94, A95, quibus 142 diversorum codicum particulæ insunt hic primum descriptæ. His accedunt codices triginta novem, quorum numeros Sinnerus falso scripserat, ut ad hunc diem inveniri nequiverint nisi quod pauci forte fortuna alius alio tempore deprehensi fuerant. Quos omnes nova descriptione instituta detegere licuit. Sunt autem hi: 18 (Sinn. 29: II, 630), 84 (34: I, 68), AA35 (B36ª: III, 444), A37 (37: III, 1), 438 (38: I, 380), AA90, 12 (A51ᵇ: III, 97), 60 (58: I, 84), 217 (73: II, 280), 37 (96: II, 595), 103 (A103: I, 21), 111 (113: III, 563), 477 (177: I, 234), 225 (226: I, 91), 314 (245: I, 9), 155 (255: I, 83), A280 (280: I, 621), 254 (284: I, 337), 508 (308: I, 477), 315 (314: I, 268), 335 (326: I, 2), 377 (337: I, 230), 345 (346: I, 541), 332 (432: I, 290), 251 (451: I, 52), 452 (453: III, 529), 450 (455: III, 163), 468 (469: III, 131), A76 (476: I, 30), 529 (524: I, 244), 591 (541: III, 329), 453 (543: I, 10), 592 (562: II, 515), 631 (613: II, 154), 544 (644: III, 131), 249 (649: I, 379), 693 (699: I, 11), 533 (933: I, 22), B41 (deest numerus apud Sinnerum: I, 270), 81 (deest numerus apud Sinnerum: III, 308). Vides igitur, centum fere ac quadraginta codices novos a nobis proponi. Quibus omnibus asteriscum (*) apposuimus nec non illis codicum singulorum partibus, quas et ipsas a Sinnero neglectas reperimus. Quarum numerus omni opinione maior evasit, ut, cum in programmate nostro tertiam circiter omnium tractatuum, qui in bibliotheca Bernensi habentur, partem a Sinnero omissam esse suspicabar, timidius me, quam audacius coniecisse læto animo sentiam.

Nec vero prætermittenda esse duximus ea, quæ cum Sinnerus etiam habuisset, nostro tempore desiderantur. Nam aliquot codices a. 1863 a C. L. Steigero bibl. præfecto Sangallensibus redditi sunt[92]); libri nr. 11 et 53 Rohano Cardinale intercedente a. 1774 Argentoratum devenere ibique a. 1870 incendio absumpti; cod. 306 Anglorum leges continens a. 1812 Britannis donatus est. Deinde verisimile, Sinnerum habuisse etiam codicem Apollonii Regis Tyrii historiæ manu Velseri descriptum chart. s. XVI, cum haec dicat I, 277: «Nr. 208 s. XVI cod. chart. Apollonii etc. Manu Velseri descripta.» Adest enim sane in cod. 208 Apollonii historia, sed codex est membranaceus neque Velseri manu scriptus, sed sæculi tertii

92) Qui quomodo Bernam devenerint, supra p. X expositum est.

decimi. Hodie vero non nisi cod. 208 Apollonii historiam continet, ut Sinnerus duorum librorum notitias in unam conflasse videatur. Præterea cod. 711 in Ovidii Ibin comment. vet. continens frustra quæsivi. Nec vidi usquam illam Bongarsii ad Petrum Danielem epistulam IV Id. Dec. 1578, quam quasi ex cod. B 50 petitam Sinnerus I p. 272 edidit. Idem in aliis quoque epistulis accidit, ut autographorum amatores nefarii aut tota folia exsecarent aut frustula saltem epistularum avellerent, cf. cod. 189 fin. (p. 244. 245); cod. 139, 25. 26. 53; cod. 140, 21 et cod. 141, nr. 11, 37, 96, 143, 149, 158, 169, 172, 192, 196, 211, 304, 316. Et in cod. B 149, qui Bongarsii epistulas continet, cum alia (cf. 10—16. 40. 217), tum multa in fine desiderantur nec vero quantum desit certius definiri potest, quia Sinnerus illius libri non nisi parvam particulam descripserat. Haec furta diligenter notavi, si fortasse vulgato crimine abducta quo devenerint aliunde nobis demonstrari posset.

XIII.

Codicibus manu scriptis ut inde a p. 515 appendicem subiungerem eorum librorum typis expressorum, quibus notæ marginales ascriptæ erant, singulari bibliothecæ Bongarsianæ qualitate commotus sum. Nulla enim fere cuiuslibet scriptoris antiqui editio, quæ quidem Bongarsii fuerat, non aut ab ipso aut ab aliis viris doctis, quorum ille libros sibi paraverat, notas marginales exhibet ascriptas, quibus vel lectiones variæ e codicibus manu scriptis petitæ vel virorum doctorum coniecturæ vel singulorum locorum explanationes continentur.

Quorum librorum magna pars iam a Steigero meo seorsim descripta erat: magnam singulas bibliothecæ partes perscrutando — sunt enim bibliothecæ Bongarsianæ libri impressi magnæ reliquorum librorum seriei immixti — ipsi adinvenimus. Nec vero usque ad hanc diem harum opum memoria ulla, nisi paucorum librorum, ad virorum doctorum notitiam pervenerat. Hos libros ita recensui, ut eos scriptores, quibus notæ manu scriptæ adiectæ sunt, ordine alphabetico enumerarem, quo facilius, ad quas materias istæ notæ pertinerent, inveniri posset. Sed quia id quoque sciri refert, a quibus viris haec scripta sint, horum quoque nomina suis quodque locis indicata ordine alphabetico hic breviter subiungam.

Sunt enim hi:

ANCEL: Curopalata p. 525.

ARTOPŒUS, NICOLAUS BALINGIUS: Brassicanus p. 519, Homerus p. 533, Rhenanus p. 545, Terentius p. 548, Theodorus Gaza p. 548.

BOGDANUS, M.: Nicander p. 538.

BONGARSIUS, JACOBUS: Aimoinus p. 515, Ammianus Marcellinus p. 516, Anselmus Gemblacensis p. 516, Apostolius p. 516, Apuleius p. 516, Aratus p. 516, Aristoteles p. 517, Arithmetica p. 518, Arrianus p. 518, Augustæ Historiæ Scriptores p. 518, Ausonius p. 518;

Bavarica synodus p. 519, Boetius p. 519, Bonfinius p. 519, Britannicarum Rerum Scriptores p. 519;

Cæsar p. 519, Carionis chron. p. 520, Caroli Magni annales p. 521, Cassiodorus p. 521, Cato p. 521, Dionysins Cato p. 521, Cedrenus p. 521, Cicero p. 522, Claudianus p. 524, Codinus p. 524, Constantinus Harmenopulus p. 524, Columella p. 524, Constantinus Porphyrogenneta p. 524, Cornelius Nepos p. 524, Curtius p. 525, Cyprianus p. 525, Cyrillus p. 525;

Dictys Cretensis p. 525, Dio Cassius p. 525; Dio Chrysostomus p. 525, Diodorus p. 526, Diogenes Lærtius p. 526;

Ennodius p. 528, Epictetus p. 528, Eusebius p. 528, Eutropius p. 528;

Firmicus p. 529, Florus p. 529, Froissart p. 529, Frontinus p. 529, Fulgentius p. 529;

Gellius p. 529, Genealogicum Romanum p. 530, Germanicarum Rerum Scriptores p. 530, Germanicus p. 530; Grammatici Latini p. 531, Gregorius Turonensis p. 531, Gromatici Latini p. 532, Gualtheri Alexandreis p. 532, Guilelmus Tyrius p. 532; Haythonus Armenius p. 532, Hegesippus p. 532, Hericus p. 532, Hierosolymit. chron. p. 533; Historicorum Roman. fragm. p. 533, Hungaricarum Rerum Scriptores p. 534, Hyginus p. 534;

Jacobus de Vitriaco p. 534, Joannes Biclarensis p. 534, Jordanus p. 534, Josephus p. 534, Isidorus p. 534, Justinus p. 535;

Lipsius p. 536, Luitprandus p. 537;

Mandeville p. 537, Marcellini chron. p. 537, Martialis p. 537, Martinus Polonus p. 537, Merclinus p. 538;

Nicephorus p. 538, Nicetas p. 538, Nicomachus p. 538, Notitia provinciarum Galliæ p. 539;

Obsequens p. 539, Optatianus p. 539, Orosius p. 539;

Panegyrici Latini p. 539, Paulus Aemilius p. 540, Petronius p. 540, Phædrus p. 541, Plinius p. 542, Poetæ Latini minores p. 543, Priscianus p. 543, Probus p. 544, Proclus p. 544, Prosper p. 544, Provinciale ecclesiasticum p. 544, Publius Syrus q. 544;

Quintilianus p. 544;

Robertus Monachus p. 545;

Sallustius p. 545, Seneca p. 546, Servius p. 546, Sextus Ruffus p. 546, Simplicius (?) p. 546, Solinus p. 546, Suetonius p. 547, Symmachus p. 548, Synesius p. 548;

Tacitus p. 548, Theon p. 548, Theophrastus (?) p. 549;

Varro p. 549, Velleius Paterculus p. 550, Vergilius p. 550, Verrius p. 550, Publius Victor p. 550, Aurelius Victor p. 551, Victoris chronicon p. 551;

Zonaras p. 551, Zosimus p. 551.

Bonivard: Cicero p. 522.

Bonius, J.: Hermes Trismegistus p. 533.

Brodæus: Brodæus p. 519, Xenophon (?) p. 551.

Contius, Antonius: Antonini itinerarium p. 516, Eutropius p. 628, Florus p. 529, Justinus p. 535, Porphyrius p. 543, Sextus Ruffus p. 546, Sophronius p. 547, Velleius Paterculus p. 550.

Corbinellus, Jacobus: Terentius p. 548.

Coryletanus, Joannes: Ptolemæus p. 544.

Cuiacius: Cassiodorus p. 521, Curtius p. 525, Fornerius p. 529, Fulgentius p. 529, Hyginus p. 534, Leo Papa p. 536, Longobardorum Leges 536, Macrobius p. 537, Novellæ p. 539, Papinianus p. 540, Plinius p. 542, Quintilianus p. 545, Servius p. 546, Tacitus p. 548.

Curterius, Joannes: Aristoteles p. 518, Callimachus p. 520, Cicero (?) p. 523, Coluthus p. 524, Tryphiodorus p. 549.

Daniel, Franciscus, Petri frater: Ammianus Marcellinus p. 516, Aristoteles p. 517, Asconius Pedianus p. 518, Cicero p. 523, Diaconus p. 525, Gellius p. 529, Herodianus p. 533, Juvenalis p. 536, Micquellus p. 538, Persius p. 540, Theophrastus p. 549.

Daniel, Petrus: Ambrosius p. 516, Ammianus Marcellinus p. 516, Aristoteles p. 517, Asconius Pedianus p. 518; Cæsar p. 520, Censorinus p. 521, Charisius p. 522, Cicero p. 522, Donatus in Terentium p. 526, Fulgentius p. 529, Gellius p. 529, Grammatici Latini p. 531, Horatius p. 534, Lupus Ferrariensis p. 537, Martialis p. 537, Panegyrici Latini p. 539, Persius p. 540, Petronius p. 540, Plinius p. 542,

Querolus (omisi in catalogo, sed cf. supra p. XII), Quintilianus p. 544, Romæ urbis viæ et regiones p. 545, Serenus Sammonicus p. 546, Servius p. 546, Sibyllina oracula p. 546, Sidonius Apollinaris (?) p. 546, Statius p. 547, Suetonius p. 547, Sulpicius p. 548 Symmachus p. 548, Theophrastus p. 549, Varro p. 550.

Denger, Joannes: Biblia p. 519.

Durenheimer, Joannes: Astronomica p. 518.

Eggli, Georgius: Horatius p. 534.

Elitiarius, Joachim: Diodorus p. 526.

Fabricius, Hildanus: Fabr. Hild. p. 529.

Flabellius, Ulricus: Theodorus Gaza p. 548.

Foquelinus, Antonius: Persius p. 540.

Foucherius: Varro (?) p. 549.

Fruterius, Lucas: Apuleius p. 516.

Gruter, Janus: Aristænetus p. 517.

Hentzi, Nicolaus: Cicero p. 523.

Hospinianus, Leonardus: Basilius p. 519, Erasmus Roterod. p. 528, Hebraica p. 532, Hesiodus p. 533, Mela p. 538, Quintilianus p. 544.

Hotomanus, Antonius: Procopius p. 544.

Lefeburb, Michael: Statius p. 547.

Leunclavius: Zosimus p. 551.

Lœffenius, Michael: Aeschylus p. 515.

Lonicerus, Joannes: Hebraica p. 532.

Lynctat, Nicolaus: Grammatici Latini (?) p. 531.

Melanchthon, Philippus: Sophocles p. 547.

Menagius: Hesychius (?) p. 533.

Molitor, Sebastianus: Elegiaci Græci p. 527.

Paradisus, Paulus: Nicander p. 538.

Petavius, Paulus: Horatius p. 534.

Picault, Gabriel: Ammonius p. 516, Fulgentius p. 529, Germanicus p. 530, Hyginus p. 534, Lucanus p. 536, Lucretius p. 536, Macrobius p. 537, Matthæus Westmonasteriensis p. 538, Novellæ (?) p. 539, Papinianus (?) p. 540, Provinciale ecclesiarum p. 544, Servius p. 546.

Pithœus, Franciscus: Avienus p. 518, Poetæ Latini minores p. 543.

Platea, Petrus de: Seneca p. 546.

Plepp, S.: Plato p. 542.

Poccinus, Sebastianus: Sallustius p. 545.

Querculus, L.: Homerus p. 533, Lucianus p. 536.

Ragellus (Rageau): Grammatici Latini p. 531.
Ramus, Petrus: Cicero p. 523, Plato p. 542.
Rechlinger, Emmanuel: Plato p. 542.
Reginaldus (Regnauld): Vico sopra le medaglie etc. p. 550.
Rupeus, Hieronymus: Aristophanes p. 517, Columella p. 524, Demosthenes p. 525, Epictetus p. 528, Euripides p. 528, Polybius p. 543.
Salandronius, Jacobus: Bossus p. 519.
Salmasius, Claudius: Hesychius p. 533.
Saubinus, Petrus: Pindarus p. 541.
Scaliger, Josephus: Varro p. 550.
Schmaltz, Anntonius: Zinggrefius p. 551.
Schottus, Andreas: Antonini itinerarium p. 516, Justinus p. 535.
Sinner, Abraham: Zinggrefius p. 551.
Sleidanus, Joannes: Commines p. 524.
Stephanus, Henricus: Epigrammata Græca p. 528, Oratores Attici p. 539, Plutarchus p. 542, Pollux p. 543, Sallustius p. 545, Vergilius p. 550.
Stracelius, Joannes: Demosthenes p. 525, Xenophon p. 551.
Sylburg, Fridericus: Dionysius Periegetes p. 526, Hesychius p. 533, Lycophr. p. 537, Pollux (?) p. 543, Suidas p. 547, Zetzæ comm. in Lycophr. p. 549.
Tacheron, Jacobus: Augustinus p. 518.
Tarsac: Cicero p. 522.
Telamonius, Bernardus: Cicero p. 523.
Turnebus, Hadrianus: Aristophanes p. 517, Gregorius Nazianz. p. 531, Hesiodus p. 533, Isocrates p. 535, Plato p. 542, Porphyrius p. 543, Sophocles p. 547.
Tusanus, Jacobus: Hesiodus p. 533, Valerius Flaccus p. 549.
Vinetus, Elias: Priscianus de ponderibus (?) p. 544.
Vulcobius, Joannes: Curopalata p. 525, Ulpianus ad Demosthenem p. 551.
Wirtzii: Gnapheus p. 531, Homerus p. 533, Horatius p. 534.
Anonymi: Aeschines p. 515, Aeschylus p. 515, Agricola p. 515, Anonymus des estats etc. de la chretiente p. 516, Anthologia Græca p. 516, Aratus p. 517, Aristophanes p. 517, Aristoteles p. 517, Asconius Pedianus p. 518;
Bauhinus p. 519, Beda p. 519, Byzantina historia p. 519;
Cæsar p. 519, Catholikes supplication p. 521, Catser p. 521;
Catullus p. 521, Cicero p. 522, Curopalata p. 525, Curtius p. 525, Cyprianus p. 525;

Dio Chrysostomus p. 526, Diogenes Laertius p. 526, Dionysius Areopagita p. 526, Diophantus p. 526, Dioscorides p. 526;

Epigrammata Græca p. 528, Etterlin p. 528, Euclides p. 528, Eunapius p. 528, Eustathius p. 528;

Galenus p. 529, Grammatici Latini p. 531;

Harenthals p. 532, Hegesippus p. 532, Hephæstion p. 532, Hero p. 533, Hesiodus p. 533, Hippocrates p. 533, Homerus p. 533, Horapollon p. 533;

Isocrates p. 535, Julius Africanus p. 535, Juvenalis p. 536;

Landi p. 536, Lascaris p. 536, Lawe of free monarchies p. 536, Lucanus p. 536, Lucianus p. 536, Lycophron p. 537;

Macrobius p. 537, Marlianus p. 537, Mela p. 538;

Nicomachus p. 538;

Ovidius p. 539;

Pandectæ p. 539, Paulus Aemilius p. 540, Persius p. 540, Philes p. 541, Plato p. 542, Plautus p. 542, Plinius p. 542, Plutarchus p. 542, Polyænus p. 543, Porphyrius p. 543, Priscianus p. 544, Probierbüchlein p. 544, Propertius p. 544, Prosper p. 544, Psalterium p. 544, Psellus p. 544;

Quintilianus p. 544;

Rhemnius Fannius p. 545, Sallustius p. 545, Saluste p. 545,

Serapion p. 546, Sidonius Apollinaris p. 546, Simplicius p. 546, Sophocles p. 547, Suetonius p. 547, Synesius p. 548;

Theodorus Gaza p. 548, Theognis p. 548, Theophrastus p. 549, Tibullus p. 549, Tonstallus p. 549;

Varro p. 549, Velleius Paterculus p. 550, Vergilius p. 550, Verrius p. 550, Victorini comm. in Ciceronem p. 551, Vincentius Bellovacensis p. 551, Volusius Metianus p. 551, Wimpheling p. 551, Xenophon p. 551.

Vides ex eo numero Bongarsii diligentiam atque assiduitatem quam maxime eminere. Qui quamquam sæpe lectiones varias ex ipsis, quos adhuc habemus, suis codicibus petivit, tamen multo plures ex alienis fontibus haustæ sunt. Atque idem de Petri Danielis notis dicendum. Unde intellegas, cur in describendis bibliothecæ Bernensis subsidiis criticis hanc quoque provinciam nobis tangendam esse crediderimus. Inter ceteros Brodæi, Cuiacii, Curterii, Francisci Danielis, Foquelini, Fruterii, Gruteri, Petavii, Fr. Pithœi, Salmasii, Scaligeri, Henrici Stephani, Sylburgii,

Turnebi, aliorum nomina debita veneratione prosequimur. Quibus si minoris notæ aliquot viros addidimus, id eo factum, ne quid ad istam partem pertinens omitteretur.

Ceterum ex illa librorum impressorum perscrutatione id quoque lucrati sumus, ut aliquot codicum particulas ipsis libris adnexas deprehenderemus, cf. Astronomica p. 518, Carmina Gallica p. 520, Chartæ p. 522, Ecclesiastica p. 526, Geographica p. 530, Glossarium Belgicum p. 530, Grammatica p. 531, Hebraica p. 532, Juridica p. 535, Medica p. 538, Missalia p. 538, Philosophica p. 541, Probierbüchlein p. 544. Eadem occasione illæ schedulæ membranaceæ inventæ sunt, quas nr. 722 notatas codicum catalogo subieci.

XIV.

Codicibus et libris descriptis indices quam potui locupletissimos subieci varii generis. Quorum primus omnium maximus cuncta et nomina et res continet, quorum in libro mentio facta est: nec singularum epistularum auctorum vel acceptorum, nec Sanctorum (s. v. Passiones) nominibus peperci. Anonymorum vero scripta, quæ satis multa sunt, in sua genera divisi atque s. v. Alchimistica, Astrologica, Biblica, Carmina etc. (cf. pag. LIII) singillatim recensui, graviora sub diversis indicis nominibus repetivi [93]). Ubique vero non paginas, sed codicum numeros ascripsi, quorum memoria in summa quaque pagina repetitur. Huic indici generali addidi aliquot indiculos speciales (V—X), quibus Orientalia, Græca, Germanica, Gallica, Italica comprehendi: quod ideo institui, ut, siquis non nisi certi sermonis codices Bernenses vellet cognoscere, eos statim uno aspectu perlustrare posset. Quamquam, quia haec brevissime tanguntur, qui plura quæret, ad generalem dehinc semper indicem erit delegandus. Atque indicem IV his præmisi, ut, quot cuiusque generis codices apud nos extarent, intellegeretur. Indices II et III ad codicum ætates spectant studiis palæographicis accommodati (s. VI etiam cod. 123, 8 esse scias); nr. XI cum

---

93) Ubi id attendas velim, immensum numerum eorum tractatuum, qui ad theologiam spectant, me ita partitum esse, ut, quæ priorum temporum essent sive Patrum sive aliorum ecclesiasticorum, præscripto *Ecclesiasticorum* nomine comprehenderem, reliqua modernæ ætatis inde a sæc. XVI scripta s. v. *Theologica* subiungerem.

picturas, tum litteras initiales pictas exhibet secundum codicum ætates enumeratas; duodecimo vero indice omnia ea amplexus sum, quibus de singulorum codicum possessoribus vel originibus agitur. Agmen claudit novi catalogi numerorum cum Sinnerianis comparatio, quæ ob id videbatur necessaria esse, quia longiora Sinneri excerpta novisse nonnumquam ex re esse poterit. Nam quamquam longa dare excerpta iustis de causis supersedimus, tamen et haec non sine magno doctorum virorum fructu a Sinnero olim congesta esse facile concedas. Sed

Claudite iam rivos, pueri! Sat prata biberunt.

PRÆFATIONIS CAPITUM CONSPECTUS.

I De novi catalogi origine et adiutoribus . . . . p. VII
II De ceteris præter libros Bongarsianos bibliothecæ partibus p. VIII
III De Petro Daniele . . . . p. XI
IV De Jacobo Bongarsio . . . . p. XIV
V De Jacobo Gravisseto . . . . p. XX
VI De bibliothecæ Bongarsianæ donatione . . . . p. XXVI
VII De codicum Bernensium æstimatione . . . . p. XXXVI

VIII De Samuelis Hortini et Marquardi Wildii catalogis . . p. XXXVIII
IX De J. R. Sinnero . . . . p. XLVII
X De reliquis post Sinnerum laboribus catalogicis . . . p. L

XI De novi catalogi ratione . . . . p. LI
XII De novis inventis . . . . p. LVII
XIII De librorum impressorum notis marginalibus . . . p. LIX
XIV De singulorum indicum usu . . . . p. LXV

Addenda et corrigenda . . . . p. 658 seq.

SUBSCRIPTORUM NOMINA.

Königliche Academie der Wissenschaften in Berlin.
Kaiserliche Academie der Wissenschaften in St. Petersburg.
Biblioteca Nazionale in Neapel.
Bibliotheca Bodleiana in Oxford.
Herzogliche Bibliothek in Altenburg.
Oeffentliche Bibliothek in Basel.
Bibliothek des Gymnasii zum Grauen Kloster in Berlin.
Königliche Bibliothek in Königsberg in Preussen.
Königliche Oeffentliche Bibliothek in Stuttgart.
Academische Bibliothek te Utrecht.
Grossherzogliche Bibliothek in Weimar.
Gesellschaft der Wissenschaften in Prag.
Gymnasialbibliothek in Burgdorf.
Herzogliche Hofbibliothek in Gotha.
Kaiserl. königliche Hofbibliothek in Wien.
Aargauische Kantons-Bibliothek in Aarau.
Landesbibliothek in Glarus.
Philolog. pädagogisches Seminar in Bern.
The Signet Library in Edinburgh.
Stadtbibliothek in Hamburg.
Stadtbibliothek in Lübeck.
Stadtbibliothek in Solothurn.
Stiftsbibliothek St. Peter in Salzburg.
Grossherz. Hessische Ludwigs-Universität in Giessen.
Königliche Universitätsbibliothek in Berlin.
Königliche Universitätsbibliothek in Bonn.
Königliche und Universitätsbibliothek in Breslau.
Königliche Universitätsbibliothek in Erlangen.
Grossherzogliche Universitätsbibliothek in Freiburg i. Br.
Königliche Universitätsbibliothek in Greifswald.
Königliche Universitätsbibliothek in Halle.

Grossherzogl. Universitätsbibliothek in Jena.
Königliche Universitätsbibliothek in Kiel.
Königliche Universitätsbibliothek in Marburg.
Grossherzogl. Universitätsbibliothek in Rostock.
Königliche Universitätsbibliothek in Tübingen.
Königliche Universitätsbibliothek in Würzburg.

Herr Prof. J. Adert, Redacteur du « Journal de Genève ».
„ Dr. jur. G. von Benoit im Landhof bei Bern.
„ A. Bernus, pasteur à Ormont-dessus.
„ F. Bürki, Stadtrath in Bern.
„ Ernest Chavannes à La Borde, Lausanne.
„ Professor Dr. Cornelius in München.
„ Ferd. von Diesbach-Tavel, Partikular in Bern.
„ Professor Dr. Ernst Dümmler in Halle.
„ Dr. A. Eberhard, Oberlehrer am Gymnasium zu Bielefeld.
„ Professor Dr. Eckstein in Leipzig.
„ Professor L. R. von Fellenberg-Rivier in Bern.
„ C. von Fischer-Ooster in Bern.
„ Professor Dr. Alfred Fleckeisen in Dresden.
„ Professor Dr. Fritzsche, Oberbibliothekar in Zürich.
„ Dr. Gisi, Archivar in Bern.
„ Prof. Dr. Alfred von Gutschmid in Kiel.
„ Pfarrer F. E. Hartmann in Wichtrach bei Thun.
„ † Professor Dr. M. Haupt in Berlin.
„ Prof. Dr. L. Hirzel in Bern.
„ Director Dr. Hölbe in Dresden.
„ Dr. Alfred Holder, grossherz. Hofbibliothekar in Carlsruhe.
„ Prof. Dr. Adalbert Horawitz in Wien.
„ Karl von Jenner, Banquier in Bern.
„ Professor Dr. A. Immer in Bern.
„ Prof. Dr. Keil in Halle.
„ Prof. Dr. G. Kinkel in Zürich.
„ Dr. G. Kinkel, Dozent in Zürich.
„ Professor K. G. König in Bern.
„ Dr. Emil Kurz, Gymnasiallehrer in Burgdorf.
„ Professor Dr. de Lagarde in Göttingen.

Herr Dr. Meister in Breslau.
„ Prof. Dr. phil. J. J. Merian in Basel.
„ Prof. Dr. Meyer von Knonau in Zürich.
„ † P. Gall Morel, Bibliothekar in Einsiedeln.
„ Staatsrath Prof. Dr. Lucian Müller in St. Petersburg.
„ Martinus Nijhoff, Buchhändler und Antiquar im Haag.
„ Dr. R. Peiper, Gymnasiallehrer in Breslau.
„ Prof. Dr. Pertz in Greifswald.
„ Dr. W. G. Pluygers, Oberbibliothekar in Leiden.
„ Prof. Dr. Rahn in Zürich.
„ Paul Ristelhuber, Homme de lettres in Strassburg i. E.
„ Prof. Dr. A. Riese in Frankfurt a/M.
„ Geheimer Rath Prof. Dr. Ritschl in Leipzig.
„ Dr. phil. W. Schady in Göttingen.
„ Director Dr. Wilh. Schmitz in Köln.
„ Dr. phil. Schömann in Danzig.
„ Oberst von Sinner auf Monrepos, Bern.
„ R. von Sinner, jun., in Bern.
„ Karl Ludw. von Steiger, Oberbibliothekar in Bern.
„ Pfarrer Dr. F. Trechsel in Bern.
„ R. von Tscharner - von Wurstemberger in Bern.
„ Prof. Dr. H. Usener in Bonn.
„ Prof. Dr. J. Vahlen in Berlin.
„ B. von Wattenwyl - de Portes in Bern.
„ Conrector Dr. Weidner in Magdeburg.
„ Dr. Welti, Bundesrath in Bern.
„ Prof. Dr. Georg von Wyss in Zürich.

CATALOGUS CODICUM BERNENSIUM.

---

1. sæc. XIII membr. 2⁰ fol. 195. Cum litteris initialibus artificiose pictis. F. 195ᵇ marg.: *Liber sancti dyonisii remensis.*

1, f. 1ᵃ—175ᵇ **Papiæ elementarium,** sine titulo. Sequitur *epilogus*, quem denuo edidi post Wilmannsium auctiorem in Anecdotis Helveticis gramm. præf. p. CLXXIX seq.

2, f. 175ᵇ—195ᵇ **Papiæ ars grammatica.** Excerpsi in Anecd. Helv. præf. CLXX—CLXXXIV.

A1. sæc. ? membr. volumen (Synagogenrolle).
Thora sine punctis cum litterarum coronulis, Hebraice.

A2. s. ? membr. volumen.
Haphtaroth, cum punctis vocalibus, Hebraice.

B1. s. XVI chart 4⁰.
In Esaiam Bibliandri expositio. 1554.

B2. s. XVI chart. 4⁰.
* **Libri I Samuelis expositio publica Petri Martyris in schola Tigurina. 1556.**

B3. sæc. XVI chart. 4⁰.
* **Explicatio Historiæ Samuelis a capite 18 primi libri usque ad caput 8 libri secundi excepta ex prælectionibus Petri Martyris.**

B4. s. XVI chart. 4⁰.
* **Explicatio historiæ Samuelis a capite 8 libri II usque ad finem excepta ex prælectionibus D. Petri Martyris. 1559.**

2. s. XII—XIII. m. 2⁰ f. 152. Fuit Bongarsii et ante eum Petri cuiusdam Crucii vel Crucis; f. 136ᵃ: *Petrus Crucis* (ius?) *natus Tramerbach anno 1534.*

1, f. 1ᵃ—136ᵃ **Papiæ elementarium,** cum *epilogo*: *Incipit prologus in elementario doctrine erudimentorum.*

2, f. 136ᵃ—152ᵇ **Papiæ ars grammatica.** In fine:
Explicit expliceat ludere scriptor eat.
Laus tibi sit Christe finitur enim liber iste.
Premia scriptori dentur gratesque priori.

3. s. IX m. 2° f. 209. Bongarsii.

Hieronymi Vulgata. F. 1[ab] litt. unc. script. Ordo est: Pentateuchus (desunt Genes. cap. LXXVI usque ad fin. et Exodi cap. I—XXXIX et finis Numer.), Josua, Judices, Ruth, Reges I—IV, Jesaias, Jeremias, lament. Jeremiæ (cum neumis f. 147[a] seq.), oratio Jerem., Ezechiel, Daniel (ex Theodotionis editione suppletus f. 171[a]), XII prophetæ, Hiob, psalterium Davidis (num. CLI).

Nonnulla ecclesiastica habes m. s. X in marg. apposita f. 164[b] sin.

4. s. IX m. 2° f. 154. Bongarsii. Insunt litt. init. artif. pictæ. F. 152 post 153 ponendum.

Hieronymi Vulgata (contin. cod. 3). Ordo: Salomonis proverbia, ecclesiastes, cantica canticorum, liber sapientiæ, Jesus Sirach, Paralipomena I. II, Ezra, Esther, Tobias (a calce mutil.), Judith (ab initio mutil. f. 63[a]), Maccabæi I. II, evangelia IV, acta ap., epist. canon. VII, Pauli ep. ad Rom., Corinth. I. II, Gal., Eph. (mut. a calce), Timoth. I (mut. ab initio), II, ad Titum, Philemonem, Hebræos, apocalypsis verba priora usque ad cap. II: *Et angelo ephesi ecclesiæ scribe hæc dicit.*

f. 54[b] Post Ezræ librum habes **Catalogum veterem cuiusdam monasterii,** sæc. X—XI. Edidi in Fleckeiseni annalibus philologicis a. 1867 p. 510 seq.

A4. s. XVII (1697) chart. forma fol. Sunt duo volumina.

* **Catalogus bibliothecæ Bernensis.** Ornatus est picturis penna factis pulcherrimis (manu W. Stettleri). Præmissa est præfatio, cuius titulus hic est:

Summo illustrissimæ reipublicæ Bernensis senatui nobilissimis amplissimis consultissimis uiris consulibus quæstoribus tribunis plebis cæterisque senatoribus atque ducentum uiris patribus patriæ columinibus reipublicæ tutoribus ecclesiæ curatoribus academiæ dominis clementissimis.

Epistula ipsa hanc habet subscriptionem:

Deuoti Senatus Accad. PRÆSES Assessores et eorundem ex ordine delegati.

Non solum librorum typis expressorum, sed etiam manu scriptorum ratio habetur quamvis tenuissima.

5. s. XIV m. 2° f. 47 (vetus paginatio habet numeros 50—98).

Senecæ tragœdiæ ab initio mutil. cum commentariis amplissimis. Commentarii initium hoc est:

Quinta tragedia secundum ordinem libri quem habui dicitur Edippus cui pro argumento præmitti potest quod cum layus rex theban. ex uxore etc.

Adsunt Oedipus (a fine mutil.) Hercules (ab initio et a fine mutil. f. 11), Troas, Medea, Agamemnon.

A5. s. XVII (1634) chart. 2°.

* **Clavis bibliothecæ Bongarsianæ.** Præmissa est imago picturata magnifice. Continet libros manuscriptos et impressos eius bibliothecæ, quæ olim Bongarsii fuerat. Titulus is est:

BERNAT. — SENATVI INCLITO — COS. ALTERNIS — DN. FRANC. LVD. ABERLACH — LIBERO BARONI IN SPIETZ —

DN. CLAVDIO WYERMAN — DN. ALB. MANVEL. DN. IN KRONAY — EXCOS. ET ANTECESSORI — REIPUBL. MERITISSIMO — QVÆSTORIBVS — DN. DANIELI LEERBER — DN. IOH. ROD. BUOCHER — TRIB. PL. — CAETERISQ. SENATORI ORDINIS — VIRIS GRAVISSIMIS — PATRIBVS PATRIÆ — DOMINIS CLEMENTISSIMIS.

Sequitur præfatio et ‚pacta, quibus instructissimam Bongarsianam bibliothecam donator publicam facit Bernensem.'

B5. s. XVI chart 4°.
* **Genesis Theodoro Bibliandro interprete usque ad cap. 24.**

6. s. XIV membr. forma maxima f. 326. Insunt litteræ init. artif. pictæ.
Justiniani Pandectarum libri XIV cum glossis.
Omnem nostre reipublice sanctionem iam esse purgatam et compositam tam in libris quatuor institucionum — et si concubinam sibi adhibuerit iam erit probandum.

A6. s. XV (1438) membr. 2° f. 137.
Antiphonarium monasterii Wettingensis cum notis musicis linearum quaternarum, a fine mutil. In libri tegumenti parte interiori haec habes rubro colore scripta:
Istum librum anthyphonar. de tempore ordinis Zysterciensis procurauit et ordinauit ac scribi fecit uenerandus in xpo. pr. Dominus Rudolfus wulflinger abbas monasterii maris stelle alio nomine wettingen. Anno domini mille° CCC° XXXVIII°.

B6. s. XVI chart. 4°.
* 1, **De decretis cum doctrina et vita clericorum et papistarum pugnantibus.**
* 2, **Symbola orthodoxæ fidei contra omnes hæreses ex synodis et patribus excerpta. Cappellæ Tigurin. 1546.**
* 3, **An evangelici sint schismatici quod se alienarint a papistis. 1560.**
* 4, **De Christi domini et catholicæ ecclesiæ sacramentis.**
* 5, **Compendium inter decreti a Cæsare Carolo Augustæ Vindelicorum vulgati et quid secundum scripturas et synceram religionem de eo sentire et iudicare oporteat iudicium. 1548.**

7. s. XVII (—XVIII?) chart. 2° f. 364.
Liber de arte ballistica, et pyrotechnica Germanice scriptus, nitidissimis figuris pictis illustratus.
In dem Ersten Theyll dises Buechs würdt beschriben die Salpetter Erden ihre aigenschafft etc.

8. s. XVII (—XVIII ?) chart. 2° f. 206.
Libri modo descripti continuatio.
Im fünfften theyll dises Buechs würdt beschriben welcher massen eines fürstenn oder Herren Zeüghauss mit Grossem vnnd kleinem geschüz solle versehen sein etc.

A7. s. X membr. 2°. f. 18 Insunt picturæ memorabiles litterarum.
Vitæ Sanctorum.

1, f. 1ᵃ — f. 3ᵃ **Vita Sancti Remagii episcopi et confessoris, cum miraculis.** *Cum sit studium gentilium sua figmenta et uanos ritus — Quod ut fecit statim uisum recepit.*

2, f. 3ᵃ — f. 10ᵃ **Vitæ et actuum Beati Mansueti primi Leuchorum urbis pontificis liber primus.** *Post gloriosum cælestis victoriæ triumphum cum quo sæculorum conditor — nunc in his quoque finem faciamus adiuti eius oracionibus aspirante gratia domini redemptoris.*

3, f. 10ᵃ — f. 10ᵇ **Passio Sancti Marcelli martyris.** *Cum sub antonino qui romani imperii apicem gubernabat — sancti corporis nobis exuuias ad patrocinium derelinquens.*

4, f. 11ᵃ — f. 14ᵃ **Vita beati Evurcii episcopi et confessoris.** *Vir beatissimus ecclesiæ aurelianensis nomine dissinianus* etc.

5, f. 14ᵃ — f. 15ᵇ **Sermo Beati Augustini de nativitate Sanctæ Mariæ.** *Adtendite fratres karissimi ineffabilem* etc.

6, f. 15ᵇ — f. 17ᵃ **Passio Sancti Hadriani martyris.** *Factum est in secunda interrogacione tyranni maximiani* etc.

7, f. 17ᵃ — f. 18ᵇ **Passio Gorgonii et Dorothei martyrum.** *Diocleciano in rebus publicis agente* etc.

8, f. 18ᵇ **Passio Proti et Hyacinthi martyrum, a fine mutil.** *Sicut in historia passionis beate eugenie* etc.

B7. s. XVI chart. 4°.

*1, **Compendium interdecreti a Cæsare Carolo Ausgustæ Vindelicorum vulgati. 1548.**

*2, **Quæ moderatio servanda sit in negotio providentiæ prædestinationis gratiæ ac liberi arbitrii domini Bullingeri oratio habita Tiguri 1535.**

*3, **Quæstiones aliquot theologicæ. Sententiæ eruditorum nostri sæculi de negotio prædestinationis et liberi arbitrii. 1553.**

*4, **Doctrinæ veritatis de Deo et cultu Dei compendium.**

*5, **De iureiurando.**

*6, **De evangelio thema. 1548.**

*7, **Christum ex virgine Maria conceptum esse.**

*8, **Amica transactio inter ministros verbi divini in ecclesia Emden et Davidis Georgii sectatores. Emdæ 22 Jan. 1545.**

*9, **De purgatorio.**

*10, **De baptismo sermo D. Theodori Bibliandri. 1543.**

*11, **Aestimatio status Helveticæ Reipubl. Theodoro Bibliandro auctore 9 Jun. 1542.**

A8. s. XII—XIV membr. 2° f. 56. Constat ex partibus tribus: 1, f. 1ᵃ—6ᵇ sæc. XII; 2, f. 7ᵃ—44ᵇ sæc. XIV; 3, f. 45ᵃ—56ᵇ sæc. XII.

Passiones Sanctorum et homiliæ.

1, f. 1ᵃ—f. 3ᵃ. **Passio Beati Symphoriani Augustudunensis.** *Cum adversus xpianum nomen sub aureliano....*

2, f. 3ᵃ—f. 6ᵇ. **Passio Beati Bartholomæi apostoli.** *Indiæ tres esse ab hystoriographis asseruntur...*

3, f. 6^{b} **Prologus Possidii Calamensis episcopi in vita Sancti Augustini episcopi, a fine mutil.** *Inspirante rerum omnium factore et gubernatore deo — sermone proprio atque stilo et auribus et oculis scire uolentium dicendo et*

4, f. 7$_{a}$ — f. 7^{b} **Passio Sancti Marcelli martyris, ab initio mutil.** *Subiurgandos pocius credidit quam uitandos — sollempnitatem uotis sedulis excolamus regnante domino nostro ihu. XP^{o} filio tuo qui tecum et spiritu sancto uiuit dominatur et regnat deus in scta sctorum. Amen.*

5, f. 7^{b} — f. 19^{a} **Passio et vita Sancti Leodegarii martyris atque pontificis.** *Gloriosus igitur ac præclarus leodegarius —*

6, f. 19^{a} — 21^{a} **Passio Sancti Valentini episcopi et martyris.** *Propheta loquitur ad deum: Secundum altitudinem tuam —*

7, f. 21^{a} — f. 25^{a} **Passio Sancti Apollinaris martyris.** *In diebus claudii cesaris ueniens petrus apostolus —*

8, f. 25^{a} — 25^{b} **Passio Sanctorum Proti et Hyacinthi martyrum.** *Sanctum itaque iacinctum dyaconum luxurius tradidit consulari leontio —*

9, f. 25^{b} — f. 28^{b} **Passio Beati Gorgonii martyris.** *Incipit passio beati gorgonii martyris una cum sociis suis numero XL qui in sebastia civitate* etc. *Temporibus igitur licinii imperatoris erat persecutio adversus christianos,* etc.

10, f. 28^{b} — f. 31^{a} **Lucæ evangelistæ vita cum prologo.** *Cum in diuinis uoluminibus — noster sermo declarabit. Igitur gloriosissimus euuangelista ihesu christi domini lucas —*

11, f. 31^{b} — f. 36^{a} **Passio Beati Theodardi episcopi et martyris.** *Beatus theodardus natus in gallia clarebat —*

12, f. 36^{a} — f. 44^{b} **Prologus magistri Nicolai in vita sancti Lamberti episcopi et martyris cum ipsa Lamberti vita, a fine mutil.** *Dilecto in xpo. et vere diligendo domino suo uuederico liciensis ecclesie uenerabili abbati Nicolaus ecclesie sce. marie sctique lamberti que est in leodio canonicorum et dyaconorum ultimus salutem. Sicut nichil est quod amicis — Interea dum non cessat pontificis ammonitio dum speratur.*

*13, f. 45^{a} — f. 47^{a} **Homelia de talentis, ab initio mutil.** *Nisi redemptor noster qui in ea carne quam assumpserat — ut cum iam index ad feriendum imminet lucrum nos quod fecimus excuset.*

14, f. 47^{a} — f. 49^{a} **Lectio sancti evangelii secundum Lucam et homelia lectionis eiusdem Beati Gregorii Papæ habita ad populum in basilica Beati Laurentii Martyris.** *Dominus et redemptor noster per euangelium suum —*

15, f. 49^{b} — f. 50^{b} **In decollatione Sancti Johannis Baptistæ sermo Beati Ambrosii episcopi.** *Diximus superiore dominica cum silentii nostri ueniam peteremus —*

*16, f. 50^{b} **Sermo Beati Augustini episcopi de Johanne baptista a fine mutil.** *Cum sanctum euangelium legeretur crudele specta-*

culum — posteaquam ab illo petitum est caput iohannis in disco.
f. 51ᵃ scriptura vacat.

17, f. 51ᵇ — f. 56ᵇ **Formulæ stipulationum iuridicæ ad donationes ecclesiasticas domui Alveriæ factas pertinentes variæ variis manibus temporibusque (sæc. XII—XIII) scriptæ.** Tituli singulis partibus rubro præscripti hi sunt: *Item de leans, de longical et praiesi, de uesmo, de amaiaco et his quæ sunt inter amaiacum et cellas, de leans et calme baimana, de subtusmonte et rouoria et his quæ iuxta sunt, de uesmo et his quæ ultra sunt, de utroque columbario, de uesmo, de aiernia, item de uesmo, de plana posa, de principibus qui nobis contulerunt quod infra terminos habebant et alii ab eis et de pascuis extra terminos, item de uesmo.*

AA8. s. XVII chart. 2°. Sunt paginæ repletæ figuris 112 + 323.
* **Nummorum antiquorum descriptio et delineatio.**
Pleraque scribentis manu delineata sunt. Exhibentur sigilla (medaillons) aurea argentea ærea atque æs magnum.
A. Morellii autographon esse adnotavit. C. L. Steigerus.

B8. s. XVI chart 4°.
* 1, **Commentaria D. Theodori Bibliandri in exodum a cap. XVI ad finem.**
* 2, **Eiusdem in Leviticum totum commentaria 1547.**

9. s. X membr. 2° f. 24, codex picturis magnificentissimis exornatus.
Rabani Mauri versus de cruce liber primus. Desunt fig. prologi (initium) et fig. I—V atque fig. XXVIII interpretatio (fin.).
Ordo foliorum satis confusus est; sunt enim in hunc modum collocanda: f. 15. 16—22. 24. 7—14. 23. 1—6.
Deperierunt igitur ante f. 15 (interpretatio figuræ Cæsaris; figura ipsa deest) folium unum; inter f. 15 et 16 folia quinque (in quibus fig. I—IV cum interpretationibus et fig. V olim scriptæ erant) et post f. 6 (fig. 28) folium unum, nisi secundus quoque liber huic codici olim infuit.

A9. s. X (f. 233—239 s. XII) membr. 2° f. 329. Adsunt initiales litteræ artificiose depictæ, sed multæ manu nefaria exsectæ sunt.
* 1, f. 1ᵃ—2ᵃ. **Rabani Mauri cena secundum Cypriani cenam expressa, a fine mutil. Præmissa est epistula ad Lotharium regem, a fine mutil.** *DOMINO EXCELLENTISSIMO ATQVE SERENISSIMO REGI HLOTHARIO VLTIMVS VESTRE SVBLIMATIS (sic) ALVMPNV MAVRVS. Cupienti mihi uestre dignitati aliquid scribere — Abraham emit. Itemque figulus camin .... Zacharias .... Caiphas .... S ......*
In meum usum descripsi.
f. 2ᵇ scriptura vacat.

2, f. 3ᵃ — 321ᵇ **Hieronymi Vulgata.** Ordo est is: Pentateuchus, Josua, Judices, Ruth (hic una columna vacat scriptura), præfatio Hieronymi presbyteri de omnibus libris veteris testamenti (f. 64ᵃ), capitulationes in libro regum (f. 64ᵇ), utriusque

testamenti brevis collectio a beato Hysidoro episcopo edita (f. 64^b: *Plenitudo noui ac ueteris testamenti — tenditurque in annis*
b: tis ta b: ta as
III milibus DCCCC LXX II per generationes LXII.), reges I. II. III. IV, nomina regum Juda et Israhel (f. 97^a: *Hely iudicauit isrl.. XL ann. — Osee fil. ela rg. VIIII ann.*), Jesaias, Jeremias, Baruch (f. 125^a *DE ORATIONE et SACRIFICIO*
so
PRO VITA NABVCODONOR. Hæc uerba libri quæ scripsit baruc filius neheri etc.), Jeremiæ lamentatio, Ezechiel, duodecim prophetæ, Job (in eius fine habes fol. 163^a scriptum: *Job quoque exemplar pacientiæ quæ mysteria suo sermone complectitur. Prosa incipit uersu labitur pedestri sermone finitur. Omnisque legis dialecticæ propositione assumptione confirmatione conclusione determinat. Singula in ea uerba plena sunt sensibus et ut de cæteris sileam resurrectionem corporum sic prophetat ut nullus de ea sic manifestius vel cautius*), psalmi CL, Salomonis proverbia, ecclesiastes, cantica canticorum, liber sapientiæ, ecclesiasticus (Jesus Sirach), Daniel (cum supplementis Theodotianæ editionis), Paralipomena I. II, Esra, Esther, Tobias, Judith, Maccabæi I. II (f. 247 statim sequitur f. 249), evangelia IV (Johannis evangelium a fine mutil. est; desinit in cap. XI, f. 288^b), Pauli epist. ad Corinth. (ab initio mutil. f. 289^a) I. II, ad Galatas, Ephesios, Philippenses, Thessal. I. II, Colossenses, ad Timotheum I. II, Titum, Philemonem, ad Hebræos, epistulæ apostolorum VII, acta apostolorum, apocalypsis.

3, f. 321^b — f. 323^a **Melliti vita Sancti Johannis apostoli, cum prologo**]*lleto seruus christi episcopus laodiciæ — prestante domino nostro iesu christo cui est honor et gloria per omnia sæcula sæculorum. amen.*

*4, f. 323^b **Episcoporum Viennensium catalogus**. *IIII Kl. IAN. Sancti Crescentis viennensis episcopi traditur primum crescentem discipulum pauli apostoli gallias uenisse — moritur anastasio adhuc principe.*

*5, f. 324^a — 329^b **Davidis psalmi secundum Hieronymi vulgatam, a fine mutil.** Est alia manu scripta hæc libri pars ac reliqua sæc. fere XI; desinit vero in psalmi XCVIII verba: *uiderunt omnes fines terre salutare dei nostri.*

*6, f. 163$_b$ manu sæc. XI—XII (sunt manus duæ) scriptæ sunt **prophetiæ nonnullæ** ad Imperatores Germanos pertinentes: *Tunc surget dux per v. nomine de una parte salicus — simul cum corona regis. tunc ueniet dominus iesus christus judicare sæculum per ignem. Dicunt Sibillam vixisse CCCLXII annos a tempore dauid usque ad tempus darii regis medorum. Nata fuit in syria de manasse patre et matre papilia de genere alexandri regis magni. Inde uenit cumas.* Descripsi hanc medii ævi Sibyllam perquam memorabilem in Usingeri Kielensis usum, qui eam publici iuris fecit in Waizii annalibus histor. tom. X a. 1870 p. 621 seq., cf. tom. XI, 148 seq.

* 7, f. 248b (248a scriptura vacat) legitur **stipulatio quædam**, qua dux nescio quis **episcopatum Viennensem** nullomodo se læsurum profitetur. Vsingero Kielensi transmisi: *Audite christiani in episcopatu uiennensi et in episcopatu lisiacensi* (?) — *aut pro infirmitate aut si monacus non sum aut per uiam.*

B9. s. XVI chart. 4°.
1, **Bibliandri expositio in Job. 1552.**
2, **Eiusdem in Cantica. 1552.**
3, **Eiusdem in paralipomenon I. 1543.**

10. s. XV chart. fol. magn. fol. 421 + fol. 1. membr. pictura ornatum.
1, f. 1 — 293b **Le livre appelle metamorphoseos.** Versio gallica Ovidii Metamorphos. libr. XIV «allegoriis» de libris novi testamenti sumptis et præceptis moralibus illustrata [composita a Philippe de Vitry].

Inc. *Ce l'escripture ne nous ment,*
Tout est por nostre ensaingnement
Quant qu'il ait es livres escriptz,
Soient bons ou maulx li escriptz...

Ez noveaulx cors aulcuns cudirunt;
L'actur exposer et declayrier
S'entremirunt de l'empirer
De l'actur reprandre et desdyre

f. 2a *Or vu[l]el commencer ma matire;*
Ovide dist: mes cuers vuel dyre
Les formes que muees furunt

En dysant que l'actur deust dire
Les cors qui en formes novelles
Furunt muees...

f. 3b *Allegorie: Quant hom ot fait per son pechie*
Tant que dieu l'ot desherbergie
De paradis delitable..

[cfr. libr. man. Paris. N. 6986 (P. Paris les man. fr. III, 177—186); N. 6968² (ib. III, 187)].

* 2, f. 298b — 300a **Historia urbis Romæ a regibus usque ad Augustum (la vraye histoire).**

Inc. *Or vous diray selon l'istoyre*
Coment la fable fait a croire
Apres Romulus eust a Rome
Six roys que l'escripture nomme...

* 3, f. 300a — 416a **Allegorie sur le grant s)mon Pitagoras, philosophe,** versibus octosyll. composita.

* 4, f. 416a — 421. **Versus octosyll. de prima aetate fidei christianæ et de eius progressu usque ad imp. Constantinum.**

Inc. *Par nunci* (?) *peut estre prins*
Les sains preudommes de hault pris
Que furent anciennement
Saint anastase et saint clemence...

B10. s. XVI chart 4°.
Bibliandri expositio in Hieremiam et threnos Hieremiæ.

11. Deest. Continebat auctore Sinnero I, 44: ,*Canones conciliorum et decreta pontificum, quem codicem scribi iussit Rachio episcopus Argentinensis a. DCCLXXXVIII ut fert inscriptio primi folii litteris initialibus exarata.*' Periit autem, postquam Argentoratum intercedente Rohano Cardinali devenit, incendio anni 1870. De hac donatione gubernii Bernensis cf. Bernisches Rathsmanual 4. Juli 1774 Nr. 324 p. 376. Fusius de hoc libro egit Kochius: Notices et Extraits des Mss. de la bibliothèque Nationale, Paris an XII, seconde partie de tome VII p. 173—215, et Grandidier, histoire de l'Eglise de Strasbourg I, 316. Extant epistulæ duæ de hac re ad Sinnerum datæ Grandidierii in cod. Bern. ms. Hist. Helv. X, 93.

A11—15 (14ᵃ) s. XV membr. 2°. Donati sunt hi libri a. 1697 ab Alexandro de Dohna, comite, cive Bernensi (barone in Coppet et Prangins).
Chronique de Jehan Froissart de bellis inter Gallos et Anglos gestis.

A11 fol. 12 + 203. f. 1—13ᵃ Capitulatio operis voluminis I: *Cy commence la table du premier voulume des croniques compilees par feu messire iehan froissart ou quel sont contenuz quatre parties et contient la premiere partie LXVIII chappittres — Et atant fine ceste presente table.*
f. 13ᵇ *Cy commence le premier volume des cronicques compilees par feu messire iehan froissart traittans icelles croniques des fais des guerres de france dangleterre despaigne portuigal de flandres descoche et de pluiseurs autres belles aduentures en diuers pays.*

A12 cum pictura magnifica in libri initio posita fol. 204—465 (f. 465 scriptura vacat).

A13 f. 8 + 302ᵃ (f. 302ᵇ et fol. seq. scriptura vacant). f. 1—8 Capitulatio voluminis II.

A14 f. 5 + 331. f. 1—5 Capitulatio voluminis III.

A15 (14ᵃ) f. 3 + 348. f. 1—3 Capitulatio voluminis IV et ultimi.

B11. s. XVI chart 4°.
Bibliandri expositio in Ezechielem et Danielem. 1555. 1556.

B12. s. XVI chart. 4°.
Bibliandri expositio in prophetas minores. 1557.

12. s. XI m. 2° f. 124.
Augustinus de civitate Dei XIII — XXII.
Est continuatio codicis 13 eadem manu scripti.

13. s. XI m. 2° f. 111. Fuit claustri S. Maximini; f. 110ᵇ litt. uncial.: *hic est liber sancti* . . . . (eras.; fuit: *Maximini*) *quem hato bibliotecharius fecit quem si quis furto* etc.

*1, f. 1ᵃ **Tractatus theologicus de vitiis,** mutil. ab initio et a fine: *uelit naturaliter inoleuit a uoluntate sumpsit exordium — Naturæ igitur omnes quoniam sunt.*

2, f. 2ᵃ — 110ᵇ **Augustinus de civitate Dei I — XII.**

* 3, f. 111a **Excerptum ex Chalcidii versione Timæi Platonici:** *LAN. Sententia quam beatus augustinus de tymeo — ad eternitatis custodiam quam illi nexus.* Cf. Fleckeiseni annal. phil. 1867 p. 512.

14. s. XIV m. 2° f. 251.

Justiniani Pandectæ a libro XXXIX ad finem, cum glossis diversis diversarum ætatum manibus scriptis. In folio ultimo (f. 251) manu s. XIV lineis transversis legitur:

* **fragmentum tractatus theologici de peccatis:** *et loquitur ibi de ydolatria. Quartum est quando bonum fit per ostentationem — utile exercitium declinatio occasionem. Conculcatio principii temptationum. Explicit liber secundus. Incipiunt capitula tercii libri. Et primo de malo in genere* etc. — *originale peccatum sic creatur per baptismum in parente quod nichilo minus ab eo qui creatus est transmittitur in prolem peccatum originale.*

15. s. XV (1472—1475, cf. f. 107a et f. 176b) partim membr. partim chart. 2° f. 176. Fol. 1a: *Iste liber pertinet domui sce. paule portemontis ord. carth. prope bernum.*

1, f. 9a (f. 2—8 scriptura vacant) — f. 107a **Expositio Beati Bernhardi Clarevallensis abbatis super cantica canticorum, ab initio mutil. Sunt sermones 9 (med.) — 86:** *sequitur. Quia meliora sunt ubera tua uino fragrantia unguentis optimis. Et hec uerba cuius sunt auctor non loquitur* (sermo IX med.) — *Item ad omnes electos ut filii lucis in quo ambulate. deo gratias. amen.*

2, f. 108a (107b scriptura vacat) — f. 176b **Gilberti Porretani commentum super cantica canticorum sine titulo.** *Varii sunt amantium affectus quia casus uarii et sponse uerba aliquociens interrupta uidentur — Qui approximat illi ille approximat igni. Expliciunt sermones gilberti porretani super cantica canticorum. 1475.*

16. s. IX—X membr. 2° f. 159. Fuit Bongarsii; antea monasterii S. Benedicti Floriacensis, cf. f. 43b, 74b (*hic est liber sci benedicti abbatis floriacensis archisterii*).

Glossarium magnum Latinum (Liber Glossarum) a littera A usque ad litteram E perductum.

A (man. rec. addit.) *IN OMNIBVS GENTIBVS IDEO PRIOR EST LITTERARVM PRO EO QVOT IPSA PRIOR NASCENTIB; UOCEM APERIAT. Abba Syrum nomen significat in latinum pater. Quot paulus romanis scribet* (corr. man. altera .... *ens*) *exposuit dicens. In quo clamamus abba pater. In uno nomine duobus usus linguis. Dicit enim abbas syro nomine patrem. Et rursus latine nomine itidem patrem.*

Ab abiectissimis a deformissimis Et ab infirmissimis —

DE GLI. (= de glossis) *Exuuiis Spoliis. EVCHERI Ezecchias Interpretatur fortis dominus. ESYDORI Ezechiel fortitudo uel imperium domini. Ezefici R* (= Require, retracta etc.)

De hoc glossario conferas, quæ disputavit Usenerus mus. Rhenan.

XXIV p. 382 seq. De simillimo libro Vaticano habes disserentem Wilmannsium l. l. p. 363 seq., de Monacensi H. Kettnerum progr. Rossleb. 1868 p. 25 seq. Quæ ad grammaticam spectant, in anecdotis Helveticis edidi præf. p. XLIV — LII; cf. ibid. p. 291—293, 8; præf. p. XVI not., XXV not., CXVIII not. 1. CXXIV—CXXXII. CXXXV—CXXXVII. CXXXX et not. Egi de aliquot locis etiam in scholiorum Vergili Bernensium editione p. 686 not. 4. 720 not. 9. 727 not. 22. Placidi glossas litterarum A et B in Kettneri usum descripsi; omnes postea Placidi locos perquisivit Deuerlingius Monacensis a. 1872. Postremus Studemundus librum perscrutatus est a. 1873.

17. s. XIV membr. 2° f. 208.
Justiniani Pandectæ, cum glossis.

18. s. XIII—XIV membr. 2° f. 209. Fuit Bongarsii. Sunt diversis manibus scriptæ hæ partes: 1, f. 1—123ᵇ; 2, f. 124ᵃ—146ᵇ; 3, f. 147ᵃ—180ᵇ; 4, f. 159ᵃ—168; 5, f. 169—176ᵇ; 6, f. 177—192; 7, f. 193—209.

1, f. 1ᵃ—123ᵇ. **Vincentii Bellovacensis speculi historialis fragmentum a libro XXVII usque ad librum XXXII, mutil. ab initio et a fine:** *retinere et numquam perdere toto amissu laboro. Luctatur quodam modo debiliter animus* (lib. XXVII, cap. CXIX med.) — *quæ in effigiata uisa est quod conditoris imaginem ad quam facta fuerat ipsa dum uiueret in corpore* (lib. XXXII, cap. LXIX fin).

2, f. 124ᵃ—146ᵇ. **Leges Langobardorum, ab initio mutil. et a fine:** *excusserit unum aut plures in risu apparentes pro uno dente comp. sol. IIII. Si plures fuerint per hunc numerum comp.* (lib. I, cap. VIII) — *De hiis qui secreta regis fraudulenter inquirunt. Rex roth. Delatum est nobis quod sunt aliqui* (lib. III, 15). Cf. Bluhme in Perzii Archivo V, p. 301.

3, f. 147ᵃ — f. 167ᵇ. **Commentarii Dyni super Infortiatum, mutil. ab initio**. Inc.: *legatur. ut. i. m.... si tem. i. del. m. et quia patronus cui minus. ur. debita — ille ex cuius testamento hereditas non aditur. ut. s. l. i. circa. p n. sed hereditas adiri non potest conditione non exnte* (= existente?) *ergo et c. dy. Explicit Dynus* (sic) *super infortiat.*

4, f. 167ᵇ. **Tractatus Dyni de cognatis et agnatis**. *Aut dubitatur qualiter descendentes succedunt ascendentibus aut contrario aut qualiter collaterales collateralibus — si autem defuncte* (defuncto?) *et ibi no. dynus de musel.*

f. 168ᵃ legitur alia manu: *Reuerendus in xpo. pater et dominus dominus Johannes Chenroti miseratione diuina episcopus Tornacen. de hac uilla polligniacen. oriundus hunc tractatum legis longobardorum librarie ecclesie collete sancti ypoliti dicti loci polligniacen. donauit die X mens. decembris anno domini millesimo CCCCmo XLo quinto. Oretur pro eo. De butouille N.*

5, f. 169ᵃ — f. 176ᵇ. **Commentarius in Justiniani institutiones.** *In nomine domini nostri ihu. xpi. Impr. cesar. flauius iustinianus Gothicus et c. Incipit prohemium institutionum.* (rubr.) *In nomine*] *sic XXIII. d. in nomine. Justinianus*] *quia fuit filius*

iustini — iuxta illud corpore ..... dignus est qui positus in igne nescit ardere ut XXXIII ...... hoc idem est iure ca. ut...:..

6, f. 177ᵃ—192ᵇ. **De acquirendis vel amittendis hereditatibus, mutil. ab initio et a fine.** Inc.: *cancellari uel deleri uel aliquid ibi inconsulto scribi uel alio iniussu testatoris — cum quibus fratres uterinos defuncto coniunctos notamus non autem filios fratrum per hanc con. sed per aliam sic sic. enim fratres uterin; conuentos filios......*

7, f. 193ᵃ—f. 202ᵃ. **Commentarius in authenticas sive novellas.** *Incipit præmium ad aut. s. io. cum adiectionibus domini. ac.* (rubr.) *Liber iste quem donante domino lecturi sumus dudum liber nouellarum dicebatur — sumitur quod est. .C. super. i. generaliter. Explicit summa autentic.*

*8, f. 202ᵃ—f. 209ᵇ. **Supplementum nescio cuius in Frogerii Summas, a fine mutil.** *Credidi quondam debere sufficere codicis summas a frogerio iniciatas perficere et consummare — ad reficiend. inueniantur alioquin etiam in tutelam potius eorum quæ sunt debent conueniri.*

19. s. X—XI membr. 2° f. 68. Insunt picturæ splendidæ. Fuit P. Danielis.
Dionysii Areopagitæ opera ex versione Johannis Eriugenæ, cum scholiis S. Maximi ab Anastasio Latine versis.

f. 1ᵃ Præfatio Anastasii Apostolicæ sedis bibliothecarii ad excellentissimum regum et christianissimum Karolum regem; f. 2ᵃ Johannis Eriugenæ carmen ad Karolum cum epistula; f. 3ᵇ carmen de Dionysio Areopagita ad Karolum Ludovici filium; f. 4ᵃ de cælesti hierarchia; f. 18ᵇ de ecclesiastica hierarchia; f. 37ᵇ de divinis nominibus; f. 59ᵇ de mystica theologia; f. 61ᵇ—68 Dionysii Areopagitæ epistulæ ad Gaium monachum IV, Dorotheum ministrum, Sosipatrum sacerdotem, Polycarpum summum sacerd., Demofilum monachum, Titum summum sacerd., Johannem Theologum apostolum et evangelistam. Singulis operibus epigrammata præmissa sunt; scholia marginibus adscripta.

20. s. XI membr. 2° fol. 160 cum picturis splendidis, fol. 1ᵃ scriptura vacat, f. 1ᵇ nonnulla Gallice manu sæc. XVI scripta sunt.
Hieronymi commentariorum in Jesaiam libri XVIII.

21. s. X membr. 2° f. 123. Fuit P. Danielis.
Horatii opera. Ordo: carmin. lib. I—IV, de arte pœtica, epod., carmen sæc., epist. I. II, serm. I. II; desunt serm. II, 8 versus VII extremi. **Scholia antiqua** f. 1—4ᵃ marginibus adscripta (ad od. lib. I, 1—9 pertinentia) edidit Hermannus Usenerus progr. Bern. 1863 comm. de scholiis Horatianis. Pauca scholia sæc. XIV—XV aliis libri partibus adiecta sunt. Est cod. β apud Kellerum et Holderum, Horatii opp. 1870, vol. II fasc. II præf. p. VII. Librum in Kelleri Holderique et Ribbeckii usum contulit Aemilius Kurzius discipulus meus.

22. s. XIII membr. 2° f. 140. Fuit Bongarsii.

1, f. 1ᵃ—f. 1ᵇ. **Series pontificum Romanorum, sine titulo, præmisso tractatu de initio regni Francorum.** *Romanorum pon-*

tificum hic inprimis seriem posituri tamquam dignitati eorum differentes — Innocencius III. Honorius III.

*2, f. 1[b] **Tractatus de Sicambria civitate.** *Subdimus de sicambria ciuitate de qua franci primitus exierunt — contra eundem imperatorem tunc temporis ad pugnandum egressis.*

*3, f 1[b] — f. 2[b] **De principibus Judæorum et Romanorum, sine titulo.** *Famosas autem principum regum et imperatorum romanorum — Karolus qui ytaliam atquisiuit* (sic) *ex fratre. Nepos imperatoris post Karolum caluum.*

*4, f. 2[b] **Narratio de concilio Lateranensi anni 1215.** *Anno incarnati uerbi M°. CC°. XV° celebrata est sancta et uniuersalis synodus rome in ecclesia sancti saluatoris que constantina uocatur — nec non et aliorum principum et magnatum ciuitatum aliorumque locorum ingens fuit multitudo.*

5, f. 3[a] — f. 5[b] **Generatio regum Francorum stemmatum pulchre pictorum imaginibus explicata, sine titulo.** *Post excidium troie cum ibi regnasset antenor — per idem tempus captum est regnum anglie a normannis. Vnde illud: Anno milleno centeno quo minus uno Anglorum mete senserunt astra comete.* Deductum est stemma usque ad Ludovicum puerum (Lud. VIII).

f. 4[a] ad stemmatis nomen: *Sanctus flauius presbiter* hæc habes in margine ascripta sæc. XIV: *Credo quod hic dicitur flauianus in uita beati desiderati archiepiscopi Bituricn. et per ipsum deponi fecit forbium episcopum anniciensem pro adulterio quod committebat. fuit enim præfatus archiepiscopus contemporaneus Clotarii secundi.* Similia leguntur in marg. f. 73[b].

6, f. 6[a] — f. 6[b] **De septem spectaculis mundi.** *Plerique philosophorum dum studiis litterarum uacant* — (de Pharo) *scilicet ut nocturno tempore errantes naute uento uel imbre si stellas uidere non potuerint sciant qua parte dirigant uela.*

7, f. 6[b] — f. 7[a] **De septem miraculis divinis.** *Sed ista licet iussione dei seu adinuentione humana constructa sint ab hominibus tamen constant esse fundata — qui in hoc officio attente uersari cupit debeat nocte consurgere uel dominum deprœcari.*

8, f. 7[b] — f. 9[a] **Ex Baldrici Andegavensis historia Hierosolymitana excerptum (libr. III fin. et IV in.) sine titulo.** *Antiochia siquidem ciuitas est pulcherrima et mitissima et copiosorum redditυum opulentissima — hec omnia in terra illa nuper accidisse nouimus.*

9, f. 9[a] — f. 10[a] **Suessionum episcopi N. nescio cuius epistula data in palatio blak. (f. 10[a] col. I med.) anno domini M°CC° quinto XVIII° Kl. Julii.** *Dei gratia suesionum episcopus uniuersis christi fidelibus ad quos præsentes littere peruenerint in christo salutem. Noueritis quod a moderatore imperii constantinopol. — spem largitur firmissimam subuentio festinata.* Agitur de pugnis inter Francos et Bulgaricos commissis.

10, f. 10[a] — f. 12[b] **Ludovici IX relatio de bello cruciario.** *Ludouicus dei gratia francorum rex dilectis et fidelibus suis prælatis*

baronibus militibus ciuibus burgensibus suis et aliis uniuersis in regno francie constitutis ad quos præsentes littere peruenerint salutem. Ad decus et gloriam diuini — ualeat obtineri. Actum acon. anno domini M° CC° quinquagesimo mense augusto.

11, f. 13ᵃ — f. 140ᵃ **Chronicon Turonense (historia Francorum), sine titulo.** *Cum infinita sint temporum gesta — Innolium castrum obsident et expugnant dominumque de bragerac regis sui subiugant ditioni* (anno 1225).

*12, f. 137ᵇ et f. 138ᵃ in marg. infer. man. sæc. XIV: **Litania.**

f. 69ᵇ in margine scriptum est: *Sic euenit anno mil·no CCCCXXII° a° XV ianuarii et durauit XV diebus et fuit fluuius ligeris in multis locis totaliter congelatus et multa fuerunt dapna illata pontibus et brace comit. bles a glacie fuerunt radicitus destructe et uinee in locis pluribus congelate.*

f. 100ᵃ in margine scripta sunt nonnulla man. sæc. XIV de Aganonis episcopi Carnotensis morte laudaturque *Ricardus Cluniacensis in cronicis;* item f. 116ᵃ de Petri de Castro Biturigensium archiepiscopi morte; item f. 132ᵇ de Geraldo de Cros Arvernæ nationis ecclesiæ Biturigensium antistite; item f. 136ᵇ de Roberto de Magdivio in Biturigia nato Biturigensium canonico et thesaurario beati Martini.

f. 139ᵇ manu sæc. XIV scriptum est: *anno domini M° CCC° XVIII° uisus fuit a multis pullus galline habens quatuor pedes aput magenciacum in arinna clari montis dyocesis.*

f. 140ᵃ: *anno domini M CCC° XVIII° uisus fuit pullus galline in uilla magenciaci habens quatuor pedes et secundo anno sequenti.*

Ibid. bis scriptum: *anno gracie M° CC° .... octuag° primo die dominica ante festum beati egidii luna existente XIIII°. fuit eclisis lune ita.*

f. 140ᵇ scripta sunt varia diversis manibus (probationes pennæ!).

23. s. XIV membr. 2° fol. 62.

1, f. 1ᵃ — 61ᵃ **Justiniani institutiones cum glossis.**

*2, f. 61ᵇ — 62ᵃ **Ars iuridica tabulis illustrata.** Inc. *Sicut uiri operam daturum prius nosse oportet* etc.

*3, f. 62ᵇ **Præcepta iuridica diversa.**

24. s. XI init. membr. 2° fol. 263 cum litterarum initialium picturis pulchris. Litteræ passim non nisi leviter adumbratæ sunt. Continebat olim hic codex folia 367, id quod ex veteri paginarum numeratione in margine apposita elucet. Atque initio perierunt folia 1—80; præterea inter nostræ numerationis f. 112 et 113 (antiqua numeratio habet 192 et 209) perierunt quaterniones duo (scilicet XVI et XVII) et inter f. 210 et 211 (antiquæ numerationis f. 306 et 315) quaternio unus (scilicet XXX). Ipse quaternio primus (f. 81—88 pag. veteris, f. 1—8 nostræ) numero II insignitus est.

Passiones Sanctorum.

1, f. 1ᵃ—f. 3ᵇ **Passio Nicolai,** ab initio mutil.: *ᵇundus occurrit populus sed procerum multi. Imperator etiam ob subauctos* (u del.) *sine sanguine hostes — ipse intercedat pro nobis ad dominum cui est honor et gloria cum patre et spiritu sancto in sæcula sæculorum. amen.*

2, f. 3ᵇ — f. 5ᵃ **Romarici abbatis.** *Poscis magnifica mater sanctarum uirginum —*

3, f. 5ᵇ — f. 6ᵇ **Luciæ.** *C] um per uniuersam prouinciam beatæ uirginis agathæ fama —*

4, f. 7ᵃ — f. 12ᵇ **Thomæ apostoli quod est duodecimo Kl. Januarii.** *C]um apostolus tomas qui et didimus dicitur —*

5, f. 12ᵇ — f. 28ᵃ **Silvestri Papæ urbis Romæ cum præfatione. Sunt libri II.**
   a, Præfatio. *Hystoriographus noster eusebius — tuæ uero orationis si euasero culpam.*
   b, Vita. *Siluester igitur cum esset infantulus —*

6, f. 28ᵃ — f. 32ᵃ **Genovefæ.** *In nemethorensi parrochia oriunda fuit —*

7, f. 32ᵃ — f. 34ᵇ **Hylarii composita a Fortunato presbitero postea episcopo.** *Igitur beatus ilarius pictauorum urbis —*

8, f. 34ᵇ — f. 38ᵃ **Felicis confessoris edita a Beato Beda presbitero.** *Felicissimum beati felicis triumphum —*

9, f. 38ᵃ — f. 51ᵇ **Mauri confessoris atque monachi, cum præfatione Fausti monachi.**
   a, Præfatio: *Faustus famulorum christi famulus — sim prouocatus imperio.*
   b, Capitula: *Quod post apostolorum prædicationem — a uobis et de annis uitæ eius.*
   c, Vita: *Expliciunt capitula. Incipit (*cod. *Iincipit) uita sancti ac beatissimi MAVRI abbatis qui a beato benedicto nutritus atque eruditus et eius electione ad ministerium leuiticum ordinatus iubenteque eodem sanctissimo patre in gallias uenit ac nobile monasterium quod glannafolium uocatur edificauit. suaque sancta pausatione consecrauit* (rubr.) *Postquam diuinitas domini et saluatoris —*

10, f. 51ᵇ — f. 55ᵃ **Marcelli Papæ.** *Tempore quo maximianus augustus rediens —*

11, f. 55ᵃ — f. 60ᵃ **Fursei Abbatis.** *Fuit uir uitæ uenerabilis —*

12, f. 60ᵃ — f. 63ᵇ **Speusippi Eleusippi Meleusippi.** *Gloriosa martirum certamina —*

13, f. 63ᵃ — f. 66ᵃ **Marii et Marthæ.** *Temporibus claudii uenit quidam uir —*

14, f. 66ᵃ — f. 79ᵇ **Sebastiani aliorumque plurimorum martyrum.** *In diebus illis Sebastianus —*

15, f. 80ᵃ — f. 82ᵇ **Agnetis (homilia Ambrosii).** *Ambrosius seruus christi uirginibus sacris diem festum sacratissimæ agnetis uirginis —*

16, f. 82ᵇ — f. 86ᵃ **Vincentii cum præfatione.**
a, Præfatio: *Sub diocletiano et maximiano — de medio testimonium prauitatis. Explicit prologus.*
b, Vita: *C]um apud cesaraugustanam ciuitatem —*

17, f. 86ᵃ — f. 92ᵇ **Anastasii monachi.** *Beatus itaque anastasius de quadam regione —*

18, f. 92ᵇ — f. 95ᵇ **Babillæ episcopi.** *Martirium sancti babillæ episcopi ciuitatis antiochenæ* (litt. uncial.) *prouintiæ —*

19, f. 95ᵇ — f. 98ᵃ **Polycarpi episcopi.** *In tempore illo sub aureliano uero et antonino filio anthonii imperatoris —*

20, f. 98ᵃ — f. 109ᵃ **Paulæ nobilissimæ matronæ urbis Romæ edita a domno** (sic) **Hieronymo presbytero, cum carmine.** *Si cuncta mei corporis menbra —*

21, f. 109ᵃ — f. 112ᵇ **Quædam de vita et actibus Eucharii Valerii Materni Trevericæ urbis episcoporum, a fine mutil.** *Quamuis sanctorum memoria apud omnipotentem — Cuius corpus colligentes discipuli sacratissimo corpori sancti eucharii coaptauerunt et*

22, f. 113ᵃ — 114ᵃ **Marii et Marthæ, ab initio mutil.** *tur]pes qui tempore uitæ suæ semper in inmundiciis et delectacionibus —.* Est prorsus idem tractatus, quem supra nr. 13 recensui. Fragmenti initium habes fol. 63ᵇ col. 1 linea 13 ab imo.

23, f. 114ᵃ — f. 116ᵃ **Julianæ.** *Benignitas saluatoris nostri —*

24, f. 116ᵃ — f. 117ᵃ **Sermo Sancti Augustini episcopi in natali Sancti Vincentii martyris.** *In passione que nobis hodie recitata est —*

25, f. 117ᵃ — f. 118ᵃ **Eiusdem Augustini sermo de eodem.** *Item eiusdem unde supra* (rubr.). *Cunctorum licet dilectissimi martyrum —*

26, f. 118ᵇ — f. 120ᵃ **Passio Sancti Christophori martyris.** *In illo tempore quo dagnus rex —*
f 120ᵇ scriptura vacat.

27, f. 121ᵃ — f. 125ᵇ **Gregorii Papæ, cum epitaphio.** *Gregorius urbis romæ a patre gordiano editus —*

28, f. 125ᵇ — f. 127ᵇ **Gertrudis.** *Sancta et inseparabili caritate —*

29, f. 127ᵇ — f. 135ᵃ **Ambrosii episcopi et confessoris Mediolanensis urbis edita a Paulino.** *Hortaris uenerabilis pater augustine ut sicuti beatissimi uiri athanasius —*

30, f. 135ᵃ — f. 142ᵇ **Mariæ Aegyptiacæ vita a Paulo Venerabili Diacono de Græco in Latinum translata.** *Incipit uita huius imitabilis conuersationis actuumque et morum uitæ et pænitentiæ magnum uirileque certamen uenerabilis MARIE egyptiacæ qualiter in heremo explicuerit tempora uite quam de greco in latinum transtulit paulus uenerabilis diaconus sancte neapolis ecclesiæ* (rubr.). *Secreta regis celare bonum est —*

31, f. 142ᵇ — f. 159ᵇ **Leonis** (IX) **Papæ Leucorum sedis episcopi ab Humberto archiepiscopo Romæ composita, cum miraculis**

eiusdem. *Viam igitur uniuerse carnis ingresso pontifici herimanno successit uenerabilis BRVNO —*

32, f. 159ᵇ — f. 164ᵇ **Georgii.** *In tempore persecutionis christianorum —*

33, f. 164ᵇ — f. 165ᵃ **Epistula domni** (sic) **Widrici Abbatis ad Brunonem episcopum postea Leonem Papam.** *Domino patri brunoni a deo pontifici prœordinato sancte tullensis sedis frater widricus sancti apri seruus immortalitatis stola indui cum electis pastoribus. Sicut dum aliquis rem difficilem —*

34, f. 165ᵃ **Metrum in laude Sancti Gerardi pontificis a Widrico compositum.** *Ad senium mundo per longa uolumina ducto — Ablegans hedis ouibus coniunge supernis.*

35, f. 165ᵃ — f. 179ᵇ **Vita Gerardi Leucorum urbis episcopi a Widrico scripta, cum miraculis eiusdem.** *Quicumque sanctorum patrum gloriosos actus —*

36, f. 179ᵇ — f. 181ᵃ **Passio Marci evangelistæ.** *Per idem tempus quo dispersi erant —*

37, f. 181ᵃ —181ᵇ **Vitalis.** *Sanctissimus uitalis militans —*

38, f. 181ᵇ — f. 182ᵃ **Jacobi apostoli.** *Jacobo apostolo præsidente cathedre —*

39, f. 182ᵃ — f. 182ᵇ **Assumptio Sancti Philippi apostoli.** *Post ascensionem domini saluatoris —*

40, f. 182ᵇ — f. 184ᵃ **Passio Sancti Sigismundi regis.** *Tempore tyberii seunoris augusti —*

41, f. 184ᵃ — f. 188ᵃ **Walburgis.** *Postquam deo cara anglorum natio per memorandi gregorii papœ apostolatum —*

42, f. 188ᵃ — f. 190ᵇ **Inventio Sanctæ Crucis.** *Tempore illo cum religiosissimus imperator —*

43, f. 190ᵇ — 192ᵇ **Passio Sanctorum Eventii Theodoli Alexandri Papæ.** *Explicit inuentio sancte crucis. Eodem die passio sanctorum E. T. A. pp.* (rubr.) *Residente aureliano cum de ceteris interrogatio fieret —*

44, f. 192ᵇ — f. 193ᵇ **Passio Sanctorum Gordiani et Epimachi.** *Tempore impiissimi iuliani imperatoris —*

45, f. 193ᵇ — f. 197ᵃ **Gengulfi.** *Veneranda commemoratio beatissimi gengulfi —*

46, f. 197ᵃ — f. 201ᵃ **Nerei et Achillei, cum scriptis Marcelli atque rescriptis.** *Si studia catholicorum securitatis —*

47, f. 201ᵃ — f. 204ᵃ **Pachomii.** *Quoniam desiderio desiderastis —*

48, f. 204ᵃ — f. 213ᵃ (inter f. 210 et 211 quaternio unus intercidit). **Alia vita Sancti Pachomii cum præfatione Dionysii Exigui.**

a, Præfatio: *INCIPIT PROLOGVS IN VITA SANCTI PACHOMII. Domine uenerande et in christo quoque magnificentissime dionisius exiguus pro uenerationis uestrœ proposito — officio posteris intimetur.*

b, Vita: *Dominus noster iesus christus sapientiœ fons —*

49, f. 213ª — f. 222ᵇ **Vrbani episcopi.** *Sanctorum patrum qui post passionem —*

50, f. 222ᵇ — f. 235ª **Germani episcopi Parisiacensis urbis, cum translatione eiusdem.** *Beatus igitur germanus parisiorum pontifex —*

51, f. 235ª — f. 238ª **Maximini archiepiscopi.** *Maximinus urbis aquitanicæ pictauorum indigena —*

52, f. 238ª — f. 242ᵇ **Symeonis inclusi cum prologo Ebervvini Abbatis.**

a, Prologus: *Domno et uenerabili Popponi archiepiscopo frater eberwinus abbatis nomine indignus deuotos utriusque hominis famulatus. Mones immo iubes — mihi obedienti necessario imputabitur.*

b, Vita: *Igitur uir dei symeon patre greco —*

53, f. 242ᵇ — f. 244ª **Marcellini et Petri, cum versibus.** *Benignitas saluatoris nostri martyrum perseuerantia —*

54, f. 244ª — f. 246ᵇ **Herasmi.** *Facta est persecutio tanta et talis christianorum a diocletiano —*

55, f. 246ᵇ — f. 248ª **Medardi episcopi.** *Beati medardi antistitis uitam —*

56, f. 248ª — f. 252ª **Clodulphi episcopi.** *B]eati clodulphi mettensis urbis pontificis —*

57, f. 252ª — f. 253ᵇ **Primi et Feliciani.** *T]emporibus diocletiani et maximiani —*

58, f. 253ᵇ — f. 255ᵇ **Nazarii.** *Sanctus nazarius secundum sæculi dignitatem —*

59, f. 255ᵇ — f. 258ª **Viti.** *In prouintia litia sub tempore diocletiani —*

60, f. 258ª — f. 259ª **Inventio Sanctorum Gervasii et Protasii.** *D]auid propheta in quodam psalmo ita dicit —*

61, f. 259ª — f. 261ª **Passio Johannis et Pauli fratrum.** *Sub constantino augusto gallicano duce —*

62, f. 261ª — f. 261ᵇ **Vitalis.** *S]anctissimus uitalis militans dum fuisset cum paulino —*

63, f. 261ᵇ — f. 262ᵇ **Reversio Sanctæ Crucis.** *Tempore illo postquam constantino augusto contra maxentium tyrannum —*

In folio ultimo 263 habes catalogum omnium passionum, quæ in hoc codice continebantur manu sæc. XIV; inde discimus, in foliis illis LXXX deperditis has fuisse Sanctorum vitas: Sancti Eligii f. 1, Elifri f. XIIII, Odilie virginis f. XVI, Ignacii f. XX, Anastasie f. XXIII, Eugenie, Basilii archiepiscopi f. XXXII, Eufrosine f. XLI, Juliani f. XLIIII, Præiecti episcopi et martyris f. LIII, Brigide f. LVI, inventio capitis Sancti Johannis baptiste f. LX, passio Sancti Ciriaci sociorumque eius f. LXIII, Quiriaci martyris f. LXVI, Theodosie f. LXVIII, Andree apostoli f. LXXIIII, Barbare f. LXXVI, Nicolai episcopi f. LXXVII.

In foliis vero 193—208 numerationis antiquæ (inter fol. 112 et 113 numer. nostræ) scriptæ erant olim hæ vitæ: Passio Sancti Blasii f. 194, Agate f. 194, Vedasti f. 199, Valentini f. 208.

A24. s. ? membr. 2° f. 18

Quinque Megilloth, Cant. Ruth, Thren. Eccles. Esther, Hebraice, sine punctis vocalibus, litteris quadratis.

25. s. XIV—XV chart. 2° f. 490; f. I—VII libri capitulationem continent, f. 1—483 librum ipsum, f. 1 periit.

Expugnatio Hierosolymorum Gallice, ab initio mutil.: *Cy sensieuuent les rubrices des croniques doultremer de la conqueste de Jherusalem faite par Gaudefroy de buillon* (rubr.). *Cy commencent les histoires de la conqueste de Jherusalem et de surie faite par les Xpiens ou temps de Gaudefroy de buillon et dist tout premierement comment lempereur Eracle le conquist sur les persans Et comment les arabes le reconquirent sur les Xpiens . . I. — Cy parle de la mort du soudan de babylone Et comment Sire guillame de Roussillon vint en acre puis parle entre autres choses de la mort du Roy de nauarre Et comment le Roy de france vint a Lyon sur le rosne deuant le concile. IIII^c IIII^{cx}.*

Operis ipsius f. 1 periit; f. 2ª initium hoc est: *et arses les villes et les eglises fondues et grant partie du temple fondu* etc. Desinit in hæc verba: *puis le concille du • latran par ainsi quilz peussent demourer en la religion.*

Cf. Historiens des Croisades. Paris 1859, tom. II.

A25. s. XV (a. 1459, *escript au pont deyus*) chart. 2° f. 200 et f. 8 indicem capitum ordine tamen perverso continentia; deest primum folium indicis; reliquorum fol. ordo hic est: 2—7. 1. Pictura in folio primo.

Quinte Curse Ruffe des gestes du grant Alexandre de Macedoine. Versio Gallica Quinti Curtii Rufi, dedicata Carolo, duci Burgundiæ (vide fol. 200) et *dom. Glaude Bergier, escuyer d'escuyerie du roy de France ores reignant et de mon tres redoutable seigneur feust Loys, duc de Savoye* (1402—1465). Justino etiam et Orosio usus est auctor in narranda Alexandri magni historia, ut dixit f. 90 in fine libri IV: *Prologue: J'emprunte de Justin et de Orose le fin de ce quart livre depuis le lieu ou il dist, le roy daire dedans une charette perciez de plusieurs plaies jusques a la fin de cellui livre. Pareillement ie prens des dis acteurs le comancement du V. livre. . . . Si ne l'ay pas seulement translate[r]; mais oultre plus amplie, affin que ce se coutumast a l'aultre histoire; vers la moitie de ce V. livre je convertis en jeune fille le personnaige de nycomacque qu'il estoit ung jeune filz selon la verité de l'istoire, ainsi que ie transcrips de jeuvencel en jeune fille le personnaige de vactre vers la moitie de ce livre et vers le commancement du IV. Si l'ay fais non pas pour chancher l'ordre de l'istoire, mais pour eviter maulvais exemples*. . . (cf. fol. 183ª).

Cf. libr. man. Paris. N° 6727—6729. (P. Paris les man. Fr. I,49 seq.) N° 6899 (ib. II, 280 seq.), N° 6899² (ib. III, in fine).

26. s. XIII membr. 2° f. 53.

Cassiodori Variarum lib. III, 6 med. — V, 12 med. VII, 2 med. — XII, 22. Inc.: *complectatur gratia senatorum.* Inter f. 12 et 13 aliquot folia periere. Libri VIII — XII hic vocantur libri V — IX.

A26. s. VIII membr. 2° f. 3.
Notitia provinciarum.
Eius codicis apographon habes in cod. 141 nr. 325b.

B13—B26 Bullingeriana.

B13 s. XVI. chart. 4° **Bullingeri conciones super Matth. cap. 14—23. a. 1552.**

B14 s. XVI chart. 4° **Bullingeri conciones super Matth. cap. 24—27. a. 1554—1555.**

B15 s. XVI chart. 4° **Bullingeri conciones super Luc. cap. 14 usque ad fin. cap. 18. 1545.**

B16 s. XVI chart. 4° **Bullingeri conciones super Joh. Cap. 12 usque ad finem.**

B17 s. XVI chart. 4° **Bullingeri conciones in priorem Pauli ad Corinth. epist. 1553.**

B18 s. XVI chart. 4°
1, **Bullingeri conciones in posteriorem Pauli ad Corinth. epist. 1555.**
2, **Eiusdem conciones in ep. Pauli ad Galatas 1556.**

B19 s. XVI chart. 4.
1, **Bullingeri conciones in Pauli epistolas. 1552.**
2, **Gualtheri conciones in Pauli epist. 1545.**

B20 s. XVI chart. 4° **Bullingeri conciones in epistolas Johannis et Jacobi. 1556.**

B21 s. XVI chart. 4°
1, **Homiliæ privatæ hinc inde collectæ ex epistola Pauli ad Romanos H. Bullingeri.**
2, **Aliæ homiliæ Bullingeri.**

B22 s. XVI chart. 4° **Bullingeri explicatio Jesaiæ. 1562—1566 (conciones).**

B23 s. XVI chart. 4°
1, **Bullingeri conciones in Jesaiam. 1548—1551.**
2, **Eiusdem conciones in Danielem. 1548.**
3, **Eiusdem conciones aliæ.**

B24 s. XVI chart. 4° **Bullingeri conciones in apocalypsin. 1554.**

B25 s. XVI chart. 4° **Bullingeri conciones in apocalypsin. 1556. Eiusdem conciones super Jerem. 1557.**

B26 s. XVI chart. 4° **Bullingeri memorialia in Genesin, librum Josuæ, Judices, Samuelem.**

27. 28. s. XIV. membr. 2° fol. 332 et 356 cum picturis, quarum pars maior periit. Bongarsii fuerunt.
Biblia Gallicæ versionis cum glossis.
Libri hoc ordine extant: cod. 27: Genesis, Exodus, Leviticus, Deuteronomus, Josua, Judices, Ruth, 4 libri regum, paralipomen. libri 2, primus Esdræ, Neemias, secundus Esdræ, Tobias, Judith, Ester, Job, Psalterium; cod. 28: Proverbia Salomonis, Ecclesiastes, cantica canticorum, sapientia, Ecclesiasticus, Isayas, Jeremias, lamentationes Jeremiæ, Baruch, Ezechiel, Daniel, Osea, Joel, Amos, Abdias, Jonas, Michas, Naum, Abacuch, Ophonias, Aggeus, Zacharias, Maleachias, Machab. libri 2. — Mattheus, Marchus, Luchas, Johannes, 1. epist. Pauli ad Romanos, 2. epist. ad Corinth., epist. Pauli ad Galatas, epist.

Pauli ad Ephesios, epist. ad Philipp., 2. epist. ad Thessalon., epist. Pauli ad Coloss., epist. Pauli ad Laodic., 2 epist. Pauli ad Timoth., epist. Pauli ad Philem. et ad Hebræos, act. apost., epist. canonic. sancti Jacobi, 2 epist. Petri, 3 epist. Johannis, apocalypsis.

fol. 1..... *teuxte. El comencament cria deu le ciel et la terre. glose. Quant la sainte escriture comence a demonstrer en la primera parole que dieu est perdurables et toutz poissanz, par ce que ele dit que il cria le munde au comencament, devons nos entendre que dieu fu toz iorz en cors que li mondes fuct fez .... teuxte. La terre estoit noirement vainne et vuide. glose.* (cfr. Sinner I, p. 19, sed ibi non satis recte hic locus descriptus est).

A27. s. XVI chart. 2°. **Ampelandri et aliorum epistularum collectio.**

In tegumento priori agglutinatæ sunt quattuor schedulæ, duæ Tossani, duæ Georgii Sohnii, Heidelbergæ scriptæ, quibus de lectionibus publice habendis locuntur.

In primo folio legitur: *Joannis Rodolphi Ampelandri sum me colligentis Anno 1589 mortuis iam Valentino patre, Wolfgango et Jacobo fratribus.*

1, Friderici II regis Daniæ epist. ad Joannem Sturmium rectorem Strasburg. Schloss Coldingen 21 Maii 80
2, Pellicani ad Wolfgangum Musculum. Tiguri 5 Febr. 1551
3, Oporini ad Val. Ampelandrum. Bas. Idib. Febr. 1565
4, Thom. Erasti ad Val. Amp. 29 Novemb.
5, Eiusdem ad Petrum Hübnerum linguæ Græcæ atque ethices in schola Bern. prof. Sine loco et anno.
6, Joannis Sturmii ad Wilhelm. Sturmium patrem suum. S. l. et a.
7, Eiusdem ad eundem. S. l. et a.
8, Eiusdem ad eundem. Parisiis 6 Id. Julias.
9, Eiusdem ad eundem. Argent. 16. Junii a. 39
10, Eiusdem ad eundem.
11, Eiusdem ad eundem. Lovanii a. 28
12, Eiusdem ad eundem.
13, Cunrodi Dasypodii ad Petrum Huebnerum Bern. Argent. 3 Jan. 1586.
14, Gregorii Bersmani ad Joannem Sturmium. Servesta IX Mens. May. A. 1584.
15, Vu. Halleri ad Val. Ampel. Tiguri 4 Non. Feb. 1564
16, H. Bullingeri ad Val. Ampel. Zofing. Tiguri 4 Novemb. 1554.
17, Eiusdem ad eundem. 22 Dec. 1569.
18, Charta Richardi Biturigensium archiepiscopi tempore scripta (apograph.). Agitur de quadam donatione.
19, Hieronymi Boppii ad Benedictum Bernensem. Vitenbergæ 3 Non. Febr.
20, S. Sulceri ad Val. Ampel. Basil. 17 Julii 1578
21, Eiusdem ad eundem. Bas. 26 Apr. 81
22, Eiusdem ad eundem. Bas. 10 Decemb. 78
23, Eiusdem ad Jacob. Ampel. in academ. Marpurg. degenti. Bas. 10 Martii.
24, Eiusdem ad Val. Ampel. 15 Oct. 1583.

25, Eiusdem ad Jacob. Amp. Calend. Julii 83
26, Eiusdem ad eundem. Cal. Jul. 83
27, Eiusdem ad Val. Amp. 27 Junii 83
28, Joh. Mercatoris ad Wolfg. Ampel. 8 Cal. Sept. 1578
29, Grynæi ad Sohnium (schedula).
30, Joh. Mercatoris ad Wolfg. Ampelandr. Bern. 18 Cal. Febr. 1579
31, Barbaræ de Roll viduæ de Lutternow ad Val. Ampel. 21 Hornung 1561 (Germ.)
32, Eiusdem ad eundem. 19 Oct. 1561
33, Eiusdem ad eundem. 3 Apr. 62
34, Eiusdem ad eundem. 20 Jul. 62
35, Eiusdem ad eundem. S. l. et a.
36, Eiusdem ad eundem. 13 Heuwmonett 1564
37, Eiusdem ad eundem. 9 Mertzin 1568
38, Valentini Ampelandri ad Jacobum Amp. filium 26 Martii 1582
39, Eiusdem ad eundem
40, Eiusdem ad eundem 19 Apr. 1582
41, Eiusdem ad eundem. Cal. Mai. 1582
42, Eiusdem ad eundem. 27 Aug. 1583
43, Eiusdem ad eundem. 3 Martii 1584
44, Eiusdem ad eundem 16 Martii 1585
45, Eiusdem ad eundem 24 Dec. 1584
46, Eiusdem et Wolfgangi Amp. fratris ad eundem. 25 Aug. 1584
47, Eiusdem ad eundem 30 Aprillen 1586
48, Eiusdem ad eundem. 10 Martii 1586
49, Eiusdem ad eundem. 12 Apr. 1586
50, Eiusdem ad eundem. 11 Junii 1586
51, Eiusdem ad eundem. 17 Aug. 1586
52, Eiusdem ad eundem 30 Junii 1586
53, Item. 12 Febr. 1586
54, Eiusdem ad nescio quem.
55, Val. Ampel. ad Jacob. Amp. 7 Julii 1586
56, Item.
57, Item. 9 Aug. 1586
58, Item.
59, Valent. Ampelandri carmen in obitum cl. viri D. Nicolai nobilis à Diesbach. 13 Jan. 1585
60, Val. Ampel. ad Jacobum filium. 16 Dec. 1586
61, Eiusdem ad Joann. Rodolphum filium 11 Jan. 1587
62, Item. 23 Martii.
63, Salomæ Walterin mulieris ad Esther Rebmannam. Wellenburg 22 Julii 1554.
64, Vxoris Wolfgangi Musculi (matris Hesteræ Val. Ampel. coniugis) ad Esther Rebmannam. 16 . . . (?) 1554
65, Wolfgangi Ampel. ad Valent. Ampel. Zoffingæ 22 Apr. 1578
66, Item. 29 Maii 1578
67, Item. Basil. a. 1578
68, Item. Bas. 25 Aug. 1578
69, Item. Bas. 21 Julii 1578
70, Item. 18 Aug. 1578

71, Item. 11 Juli 1578
72, Wolfgangi Amp. ad Jacob. Amp. 16 Martii 1585
73, Eiusdem ad Abrah. Muscul. Bas. 9 Apr. 1578
74, Eiusdem ad Valent. Amp. Bas. ultima Aug. 1578
75, Eiusdem ad eundem. Zofingæ 26 Jan. 1579
76, Item. Bas. 23 Oct. 1578
77, Item. 1 Nov. 1578
78, Item. 7 Nov. 1578
79, Item. 24 Nov. 1578
80, Wolfgangi Amp. ad fratrem nescio quem. Hindelwank 28 Aug. 1583
81, Eiusdem ad Jacobum Amp. Hindelwank 20 Aug. 1583
82, Item. Bernæ 1584
83, Item. Hindelwank. 19 Nov. 1584
84, Wolfgangi Amp. ad Rudolphum Amp. 19 Oct. 1586
85, Brand. Wasmeri ad Val. Amp. Arovia 24 Oct. 1586
86, Wolfgangi Amp. ad Rodolphum fratrem 23 Martii 1587
87, Item. 28 Aug. 1587
88, Item. 29 Aug. 1587
89, Item. 1 Oct. 1587
90, Item. 14 Martii 1588
91, Item. 28 Aug. 1588
92, Wolfgangi Amp. carmen in duos Musculos, imprimis Abr. Musc. 7. Aug. 1586
93, Eiusdem ad Rodolphum fratrem 28 Oct. 1588
94, Wolfgangi ab Erlach ad Rod. Ampel. præceptorem quartæ classis in Bernensium schola. Heidelberg. 8 April 1589
95, Jacobi Ampelandri ad Wolfgangum fratrem. Bernæ 18 Maii 1578
96, Eiusdem ad Valentinum Amp. patrem. Basil. 21 Martii 1582
97, Item. Bas. 8 Apr. 1582
98, Item. Bas. 28 Apr. 1582
99, Item. 15 Maii 1582
100, Item. 11 Junii 1582
101, Item. 4 Sept. 1582
102, Item. 8 Sept. 1582
103, Item. 4 Aug. 1582
104, Item. 2 Dec. 1582
105, Item. 12 Junii 1583
106, Item. Heidelberg. 1584 0 Apr.
107, Item. 2 Aug. 1584
108, Item. 18 Nov. 1584
109, Item. 27 Dec. 1584
110, Jacobi Amp. ad fratrem Rodolphum. 27 Dec. 1584
111, Eiusdem ad Wolfgangum fratrem 27 Dec. 1584
112, Eiusdem ad Val. patrem. 4 Martii 1585
113, Eiusdem ad fratrem Rodolphum. 2 Maii 87
114, Carmina Bezæ (man. Jacobi Ampel.)
115, Rodolphi Amp. ad Valentin. patrem. 19 Sept. 1586
116, Item. 8. Cal. Feb. 1587
117, Item. prid. Non. Apr. 1587 Heidelbergæ in domo Sapientiæ.

118, Eiusdem ad Petrum Rouch. 4 Apr. 1587
119, Eiusdem ad Valent. patrem 22 Apr. 1587
120, Eiusdem ad Jacobum fratrem. 22 Apr. 1587
121, Eiusdem ad patrem Val. 24 Jun. 1587
122, Eiusdem ad Wolfgangum fratrem. 12 Oct. 1587
123, Eiusdem ad eundem. 24 Sept. 1588
124, Abrahami ad Portum ad Rod. Ampel. versus fin. a. 1585
125, Eiusdem ad eundem. 1585
126, Hartmanni Etheri ad Rod. Ampel. 10 Julii 1589
127, Abrahami ad Portum ad Rod. Ampel. 1585
128, Item. 1585
129, Item. 6 Sept. 1586
130, Item. 22 Martii 1587
131, Item. 28 Aug. 1587
132, Item. Cal. Oct. 1587
133, Item. 17 Aug. 1588
134, Thomæ Planeri Thunensis ad Rod. Amp. 21 Martii 1587
135, Henrici Wildii ad Rod. Amp. Heidelb. 12 Aug. 86
136, Josuæ Froteri Bernatis ad Rod. Amp. 15 Julii 1586
137, Mauricii Flückingeri Bernatis ad Rod. Amp. 15 Jan. 1584
138, Joannis Wilundingii ad Rod. Amp. Lausannen 1584
139, Item. 29 Julii 1584
140, Item. 4 Dec. 1585
141, Item. 27 Dec. 1586
142, Item. 30 Herbstmonat 87.
143, Item. 15 Wynmonatts 1588
144, Christiani ad Portum ad Rod. Ampel. 22 Oct. 1588
145, P. Hubneri ad Rod. Amp. Bernæ 23 Martii 87
146, Jacobi Haberrüteri ad Val. Ampel. Brugis 18 Martii 1586
147, Item. Kal. April. 1586
148, Brandolphi Wasmeri ad Val. Amp. Argent. 8 Maii 1576
149, Item. 26 Maii 76
150, Item. Lipsiæ 5 Martii 1578
151, Item. Londini 24 Maii 1578
152, Item. Erlispachii 25 Aug. 1584
153, Parei ad Petrum Hubnerum. Heidelberg. 11 Sept. 87
154, Brandolphi Wasmeri ad Val. Amp. 7 Febr. 1586
155, Testimonium præceptorum Dom. Sapientiæ Heidelb. M. David. Parei et Georgii Sohnii in laudem Rod. Ampelandri promulgatum. X Cal. Oct. 1588.
156, Mathiæ Bach (?) ad Val. Ampel. Tiguri 26 Sept.
157, Huldrici Schüreri ad Wolfg. Ampel. Bas. 18 Martii 1585
158, Jacobi Bumanni Tigurini ad Wolfg. Ampel. Basil.
159, Nescio cuius ad Jacobum Ampel.
160, P. Hübneri ad Rod. Ampel. 3 Id. Sept. 95
161, Nescio cuius (eiusdem, a quo ep. nr. 159 scripta est) ad Jacob. Amp.
162, Nescio cuius carmina ad Jacob. Amp.
163, David. Futeri ad Wolfg. Muscul. Bas. 15 Sept. 82
164, Hieronymi a Luternouw ad Val. Ampel. Lausannæ 9 Jul. 1566

165, Joannis Rod. a Diesbach ad Val. Ampel. præceptorem suum. Losanne II Nov. 1577
166, Item. Genevæ 3 Febr. 1579
167, Christophori a Diesbach ad Val. Ampel. Lausanne 18 Decemb. 1583
168, Nicolai Ganthini ad Rod. Ampel. Lustriaci pridie Kal. Mart. 1594
169, Joh. Rud. a Scharnachtall ad Estheram Musculam. Laus. 19 Dec. 1565
170, Joh. Alberti a Müllinen ad Val. Ampel. Genevæ 4 Mart. 1579
171, Simonis Augspurgeri ad Val. Ampel. Id. Sept. 1585
172, Abrahami Sturleri ad Val. Ampel. 3 Febr. 1579
173, Nicolai Kilchbergeri ad Val. Amp. 20 Apr. 1583
174, Abrahami Sturleri ad Val. Ampel. 26 Maii 1579
175, Johannis Vilendini ad Val. Amp. 28 Martii 1585
176, Item. Kal. Jul. 1585
177, Item. 1585
178, Johannis Bylandi ad Val. Amp. Bas. 4 Marcii 1583
179, Epithalamion in nuptiis Rod. Ampel. et Veritatis Etteræ scriptum ab Huldrico Herlino 29 Jan. 1589
180, Aliud epithalamium scriptum a Johanne Schillingo Francosteinensi Silesio.
181, Aliud epithalamium scriptum ab Heinrico Widmero.

De Sturmii epistulis nonnulla excerpsit C. L. Steigerus noster bibl. Bern. præf. in Schmidtii Strazburgiensis usum 1852 (cf. Schmidt, la vie et les travaux de Jean Sturm, Strasbourg 1855); nuper (1872) librum inspexit et excerpsit Fridericus Trechsel Bernensis ecclesiæ cathedralis Bern. minister. Viderat Haagius quoque ad librum suum (la France protestante) adornandum a. 1852.

B 27. s. XVI chart. 4°

Rodolphi Gualtheri conciones in sacrosanctum evangel. Matth. 1548 (conciones CCXXIIII sunt).

A 28. s. XVI chart 2° fol. 16 + 254.

Practica doctoris Thomæ Cartusiensis Boni Lapidis circa Urach et vocitatur Vade mecum a doctore Stocker congestum.

Titulum libri habes f. 6ᵇ seriei prioris. In eadem pagina *versus circa flobothomiam* (sic) leguntur numero XI:

Marcii Blasii philippi bartholomei
His festis minuas ut logo (sic) *tempore uiuas* —
Marcelli pape siluestri uincula petri
Venam qui pandit non longo tempore uiuit.

Atque subiecti sunt *versus VI de dieta phlebotomati*:

Prima dies Vene tibi sit moderatio cene —
Hebdomada plena requires (sic) *tunc sit tibi uena.*

Opus ipsum, cuius capitulationem habes f. 4 et 5 seriei prioris, inde a fol. 1 seriei posterioris incipit (de dolore capitis) porrigiturque usque ad f. 214ᵇ; adiecta sunt alia præcepta et excerpta medica (f. 215ᵇ seq.: *Cura pustulosa mihi data Verarie ab eximio doctore Antonio Musa Brasauola anno domini 1533*) f. 215ᵃ—219ᵃ;

inde a f. 219ᵇ *taxatio Meguntinensium* legitur (f. 219ᵇ—221ᵃ); f. 224ᵃ—234ᵇ leguntur *herbarum nomina* alphabetice digesta ita, ut vocabula Latina Germanice explicentur (*Arthimesia byfu°ss oder bucklen ca et sic in 3°. Abrotanum stabwurtz cali in 3° sicca in 2°* etc.); iam f. 235ᵃ — f. 254ᵇ diversa præcepta medica diversis manibus adiecta sunt nec non in seriei prioris foliis 1ᵃ — 16ᵃ. Magna libri pars Germanice scripta est.

29. s. XIII—XIV membr. 2° f. 204. Fuit Bongarsii.

1, f. 1ᵃ — f. 154 **Eutropii, Pauli Diaconi, Landulphi Sagacis historia Romana.** *Incipit hystoria Romana Eutropii gentilis qiam descripsit usque ad obitum Jouiniani imperatoris cui aliquot paulus aquileiensis dyaconus addidit rogatu adelberge beneuentane ductricis. Deinde idem paulus ex diuersis auctoribus colligens a ualentiniani imperio incipiens usque ad tempora Justiniani perduxit quem landulphus sagax secutus plura et ipse ex diuersis auctoribus colligens. In eadem hystoria addidit et perduxit usque ad imperi ileonis quod est annus dominice incarnationis octingentesimus VI° indictio septima* (rubr.)

f. 1ᵃ in margine manu recentiore sæc. XV scriptum est: *Nota quod Eutropius scripsit usque ad XII librum, paulus usque ad XVIII et landulphus ultra continuat IX libros.* Inter f. 48 (f. 49 et 50 chart. scriptura vacant) et f. 49 interciderunt non minus quaterniones IV (lib. VII med. — lib. XII med.)

2, f. 154ᵃ — f. 163ᵇ **Daretis Phrygii historia de excidio Troiæ.** Fin.: *alexander et aiax inuicem se occiderunt.*

3, f. 164ᵃ — f. 196ᵇ **Chronica Beati Hieronymi secundum quinquaginta, ad posteriora tempora deducta (Arnulphi annales Metenses).** Bongarsius margini ascripsit: *chronica Hieronymi interpolata.* Est Hieronymi chronicon continuatum usque ad annum MCCL indict. VIII loc. V.

*4, f. 197ᵃ — f. 199ᵇ sæc. XV — XVI. **Chronica brevis synchronistica annorum 1402—1500.** Eadem sæc. XIV manu, qua Hieronymi chronicon, scripta sunt annorum etc. nomina atque tituli ordinum singulorum quasi anticipando ab anno 1402 usque ad annum 1750 (f. 199ᵇ). Textus vero ipse quem vocant compluribus manibus sæc. XV—XVI scriptus non nisi ad annos 1402 — 1500 pertinet.

f. 199ᵇ manu sæc. XV — XVI annorum 1751 — 1765 numeri continuando ascripti sunt hæcque adiecta verba: *Nota quod hoc ultimo anno secundum opinionem plurium astrologorum complebitur Septimus millenarius annorum a creatione mundi et secundum eos finietur mundus per ignem nisi ipse creator sua omnipotenti gratia ipsum duxerit continuandum uel renouandum:* Jam quia f. 196ᵇ finitur anno 1250 incipitque f. 197ᵃ ab anno 1451, apparet (quinquageni enim in unaquaque pagina anni recensentur) duo folia inter f. 196 et 197 intercidisse, quæ iam sæc. XV—XVI periisse ex illis efficitur, quæ lector nescio quis ægre iacturam eam passus f. 196ᵇ marg. subscripsit: *maledictus qui folia ulteriora succidit.*

*5, f. 200 — f. 203ᵇ sæc. XIV. **Episcoporum et archiepiscoporum catalogus (descriptio geographica).** *Isti sunt episcopi et archiepiscopi sub romano pontifice per* (*per* supra lineam) *totum mundum constituti. Septem autem habet episcopos dominus papa sub se in urbe romana qui non sunt in alterius prouincia constituti* (rubr.) *Hostiensis Portuensis Albanensis — Sabinensis Tusculanus Prenestinus.*

*6, f. 203ᵇ **Catalogus presbyterorum cardinalium, diaconorum cardinalium, imperatorum et regum.** *Presbyteri cardinales XXVIII* (rubr.) *Singulis uero aliis assignati sunt VII presbyteri cardinales qui sunt XXVIII. Presbyter cardinalis titulum sancte crucis in ierusalem — Rex dacie. Rex catholicus. Rex comacie.*

f. 204ᵃ nil nisi hoc legitur (f. 204ᵇ scriptura vacat): *Liber emptus per me h. mathie a reuenditione in platea publica ante ecclesiam maiorem Meten. pretio IIII statorum auri anno etc. 1470. H. Mathie me possidet.* Involutus est liber utrimque foliis pergamenis, in quibus manu sæc. XIV—XV *iuridica nonnulla* leguntur terendo fere deleta.

A 29. s. XVII chart 2° f. 501.

* **Tractatus diversi ad vitam Johannis Jacobi Breitingeri past. Turicensis pertinentes numero XCVI, Germanice.**

Insunt vitæ complures f. 1—31, epistulæ ad Henr. Wonlichium, H. Ottium, J. J. Wolphium, Joh. a Porta, J. H. Ottium filium f. 65ᵇ—84ᵇ, Breitingeri tractatus plurimi et theologici et politici, eiusdem sermones synodales inde ab anno 1614 f. 123ᵇ seq., Joh. Casp. Suteri epistula ad H. Ottium eccl. Hanovicæ antistitem de obitu Breitingeri 5 Jul. 1645 f. 488ᵃ, Breitingeri testamentum etc. f. 485ᵃ s., f. 488ᵇ seq., Irmingeri past. Turic. quædam f. 491ᵇ s. (de iure iurando).

B 29. s. XVI chart 4° fol. 314.

Rhod. Gualtheri memorialia in Pauli epistolas. 1546.

30. s. XII membr. 2° f. 43.

*1, f. 1ᵃᵇ sæc. IX. **Fragmentum Tobiæ ex versione Hieronymi, binis columnis script. (XI, 18 — XIII, 6).** *ta uxoris sed et alia pecunia quam receperat a gabelo et narrauit parentibus suis — Regemque sæculorum exaltate in operibus uestris. Ego autem in terra captiuitate meæ.*

2, f. 2ᵇ (f. 2ᵃ scriptura vacat) sæc. XII, sicut cetera omnia. **Sermo Beati Augustini episcopi de nativitate Domini.** *Dominus noster iesus christus fratres karissimi qui in æternum est* —

3, f. 2ᵇ — 3ᵃ **Sermo Beati Augustini episcopi in natali Sancti Stephani.** *Fratres karissimi celebrauimus hesterno die* —

4, f. 3ᵃ — f. 3ᵇ **Sermo Beati Fulgentii episcopi de Sancto Stephano.** *Gloriosissimus et in christo beatissimus* —

5, f. 3ᵇ — f. 43ᵇ **Homeliæ Origenis in Jesu Nave, a fine mutil.** *CONTINENTVR in hoc libro omelie origenis in iesu naue XXVI. AMBROSIVS de officiis. AMBROSIVS de fide.* [*AMBROSIVS*

de spiritu sancto. AMBROSIVS de incarnatione domini. AMBROSIVS de penitentia. AVGVSTINVS rectractationum. AVG. de natura et gracia. AVG. Contra mendacium. Circa finem Pauci sermones leonis papæ (rubr.)].

Quæ uncis inclusi, manu recentiore per lineoleam inducta sunt.

Præmissus est **prologus beati Hieronymi in librum Jesu Nave**. Adsunt Origenis homiiæ I—XXII desinitque liber in hæc hom. XXII verba: *quo hoc quod in occultis habetur apud deum sortis gubernatione.* Sunt quaterniones V; ceteræ libri partes, quarum catalogus supra nominatus mentionem inicit, prorsus periere.

A 30. s. XVI et XVII chart. 2°. Sunt epistulæ numero 232 maximam partem autographæ (insunt pauca carmina).

Epistulæ variorum verbi divini ministrorum sæc. XVI et XVII.

1, H. Bullinger ad Eberhartum à Rümlang 4 Octob. 1542.
2, H. Bullinger ad D. Benedictum Martinum ludi literarii Bernæ moderatorem 21 Dec. 1558.
3, Philippus Melanthon ad D. Wolgangum Musculum 7 May 1545.
4, Versus quattuor Melanchthonis manu scripti, ut testatur W. Musculus:

Non casu uolucres atomi sine fine ruentes
Hanc mundi formam progenuere nouam.
Formatrix sed mens sapiens atque optima mundi est
Omnia quæ mira condidit arte Deus.
Philippus.

5, J. Calvinus ad Wolfgangum Musculum 7 Kal. Nov. 1556.
6, Rodolphus Gualtherus Domino Nicolao Lanio eccl. Bernens. fido ministro 5 Feb. 1576.
7, Rodolphus Gualtherus pater ad Abrahamum Musculum Bern eccles. minist. 4 Apr. 1576.
8, Beza Blasio Marcuardo artium professori Lausann. 28 Jan. 1567.
9, Theodorus Beza nomine totius collegii pastorum Genevensium ad Reipublicæ nescio cuius (Bernensium?) legatos de Genevensium territorio bellis vexato 11 Nov. 1589.
10, Theodorus Beza nomine totius collegii pastorum Genevensium Ecclesiæ Bernensis Pastoribus ac Doctoribus XVIII Dec. 1597.
11, Joh. Guil. Stuckius Abrahamo Musculo 27 April. 1587.
12, Joh. Rodolph. Stuckius Tigur. D. Adamo Forero eccl. Zofingensis Pastori et Decano 9 Martii 1643.
13, Joh. Jacobus Grynæus Abrahamo Musculo et ceteris pastoribus eccl. Bernensis. Basil. 20 Aug. 1590.
14, Daniel Tossanus Heidelbergensis Abrahamo Musculo. Heidelbergæ 21 Julii.
15, Thomas Erastus A. Musculo 8 Dec. 1581.
16, Joan. Oporinus Basil. A. Musculo 15 Octobris 1565.
17—48 non autographa, sed apographa (cf. ad 25 marg. infer.) Abrahami ut videtur Musculi manu scripta.

17, Ὁ αὐτόγωτος (sic) Grynæus A. Musculo Cal. Maj. 1583.
18, J. Grynæus A. Musculo. Heydelbergæ die natali meo h. e. Calendis Octobris.
19, Joh. Jacobus Grynæus A. Musculo 21 Juli 1578.
20, J. Grynæus A. Musculo. Basil. Calendis Febr.
21, Idem eidem Basil. 19 Decembr.
22, Idem eidem Basil. 27 Martii 1590.
23, Idem eidem 13 Sept.
24, Simon Grynæus A. Musculo. Heidelbergæ 22 April.
25, Rodolphus Gualtherus Tigur. A. Musculo 24 Oct. 1575.
26, Thom. Erastus A. Musculo 10 Sept. 1579.
27, Chandæus A. Musculo. Lausannæ 6 Apr. 1574.
28, Thom. Erastus A. Musculo. Bas. 27 Jul. 1582.
29, Lud. Lavaterus A. Musculo. Tigur. 5 Jul. 1580.
30, Daniel Tossanus A. Musculo. Neostadii 4 April. 1578.
31, Idem eidem. Neostadii 23 Decemb. 1579.
32, Idem eidem. Neostadii in Palatinatu 10 Junii 1583.
33, Idem eidem. Heidelb. 22 Sept.
34, Thom. Erastus D. Wolfgango Musculo. Heidelb. 25 Sept. 1561.
35, Petrus Dathenus venerandis viris Dominis ac fratribus atque symmistis observandis in synodo Hagæ cmitis collectis.
36, Ex litteris D. Christophori Pezeii ad Comitem Joannem Nassoviensem.
37, Ex litteris D. Heinrici Molleri de rebus ecclesiasticis (fortasse ad Musculum).
38, Rodolphus Gualtherus A. Musculo. Tigur. 16 Febr. 1578.
39, Idem eidem Tigur. 10 April. 1582.
40, Petrus Dathenus A. Musculo. Franckenthalii 24 Mart. 1562.
41, Idem eidem. Franckenthalii 25 Junii 1582.
42, Rodolphus Gualtherus A. Musculo. Tigur. 7 Nov. 1575.
43, Rodolphus Gualtherus senior A. Musculo. Tig. 13. Julii 1576.
44, Epistula nescio cuius ad virum nescio quem directa. Agitur de Heinrico Vuesthovio, Jacobo Grynæo et Vuistysio rectore Basiliensis academiæ.
45, Thomas Erastus Joh. Hallero ecclesiasti Bernensis ecclesiæ 12 Sept. 1567.
46, Simon Grynæus A. Musculo. Heidelberg. 29 Junii 1577.
47, Joh. Jac. Irminger eccl. Tigur. ad d. Petri pastor ad virum nescio quem (Musculum?).
48, Vincentius Paravicinus exulantis Volturen.... colligitur (?) Minister ad virum nescio quem.
49, Vir nescio quis iuveni Jacobo Forero Marpurgi bonarum litterarum studiis operam navanti. 1575.
50, Joh. Jacobus Breitinger eccl. Tigur. Joh. Rod. Philippo Forero Bernensi. Tig. 16 Sept. 1631.
51, Idem eidem Tig. 29 Aug. 1632.
52, Idem eidem 25 Novemb. 1631.
53, Johannes Jacobus Huldricus pastor ad prædicatores Adamo Forero pastori Zofingensi (Herren Rüdi, Gleitsherrn zu Arauw, recommandiert). Tigur. 2 Febr. 1643.

54, Idem eidem 17/23 Martii 1643. Tiguri.
55, B. Anhorn Joh. Rod. Philippo Forero eccl. Arulæ Montanæ pastori. Sangalli 26 Mai 1641.
56, Idem eidem. Gallipoli 17 Febr. 1641.
57, Idem eidem. Sangalli Kal. Febr. 1648.
58, Idem eidem. Sangalli 5 Julii 1648.
59, Joh. Henricus Hottingerus (*linguæ Orientalium Ecclesiasticæ Historicæ Theologicæ Catecheticæ professor celeberrimus* add. m. II) Ludovico Forero capit. Arbergensis decano. Tiguri 20 Jan. 1648.
60, Idem eidem, ut videtur, Tiguri 17 Febr. 1648.
61, Joh. Henricus Hottingerus Johanni Philippo Forero decano Arberg. Tiguri pridie Kal. Jun. 1648.
62, Idem eidem. Tiguri 17 Dec. 1648.
63, Idem eidem. Tiguri 3 Jan. 1649.
64, Joh. Jacob. Lavater ad decanum quendam (Forerum?).
65, Henricus à Schennis Phil. et Med. doctor Adamo Forero Zofing. pastori. Tig. 6 Id. April. 1631.
66, Heinrich Von Schennis Urtheil vom Bade zu Gundischwyl.
67, Wolfgangus Ampelander Abrahamo Musculo. Basil. 25 Aug. 1578.
68, Christianus am Port Joanni Haslero et Jacobo Forero Bernatibus. Bernæ V Id. Martii 1575.
69, Epistula nescio cuius (Eligii Plaumii?) ad Joannem Hospinianum symmystam.
70, Jacobi Foreri versus sex ad D. præceptorem summum nescio quem. Calend. 1573:

Quam sequar in studiis τάξιν deinceps methodumque —
Sed gratum cernes: docte colende pater.

71, Jacobus ad Portum Adamo Forero past. Zofing. Lausann. 18 April. 1621.
72, J. Plepp Joh. Huldr. Herlino gymnasii Bern. professori dignissimo. 18 Mart. 1603.
73, Jacobus ad Portum Joh. Huldrico Herlino. Oct. 1603.
74, Johannes Mercator Jacobo Forero Bernensi. Basil. prid. Calendas Decembr. 1576.
75, Idem eidem. Basil. pridie Idus Julii 1576.
76, Georgius Jützinus (Pützinus?) Jacobo Forero prid. idus Julii 1576.
77, Johannes Mercator Jacobo Forero. Basil. 8 Idus Octobr. 1576.
78, Idem eidem. Basil. 6 Calend. Novemb. 1576.
79, Idem eidem. Basil. 3 Id. April. 1578.
80, J. Jacobus Forerus Joanni Mercatori. Bernæ feria prima adventus ea hora qua tuæ (sc. Mercatoris) reddebantur. 1576.
81, S. Sulcerus Jacobo Forero ministro eccl. Bern. Basil. 11 Maii 1584.
92, Idem eidem. Basil. 23 Junii 1584.
83, Idem eidem. Basil. 15 Septembr. 1584.
84, Idem eidem. Basil. 5 Decemb. 1577.
85, Idem Joanni Forero eccl. Bern. diacono. Basil. 12 Febr. 1578.
86, Idem Jacobo Forero eccl. Bern. diacono. Basil. pridie pascha 1578.

87, Idem eidem. Basil. 10 Dec. 1578.
88, Idem eidem. Basil. 8 Jan. 1579.
89, Simon Sulcerus Jacobo Forero. Bas. 22 Jan. 1581.
90, Idem eidem. Basil. 8 Januar. 1584.
91, Idem eidem. Basil. 22 Febr. 1585.
92, Casparus Bauhinus Basiliensium archi. et professor ordin. Adamo Forero. Basil. 2 Junii 1621.
93, Maximilianus Pantaleon Adamo Forero. Basileæ Rauracorum 13 Julii 1621.
94, Jac. Rosius (*insignis mathematicus* add. man. II) Forero pastori Arberg. Kal. Aug. 1638.
95, Thobias Blaunrius Jacobo Forero iuueni in collegio Franciscanorum litteris operam navanti Aroviæ ult. Jan. 1573.
96, Josephus Blaunerus Jacobo Forero in gymnasio Bernensi bonarum litterarum mercaturam profitenti XV Idib. Maii 1571.
97, Idem eidem, Basileæ degenti magistro. ult. April. 1576.
98, Idem eidem, pastori Bern. 26. Augusti 1582.
99, Idem eidem. Ex museo Aroensi 8 Sept. 1582.
100, Idem eidem. Aroviæ 8 Octob. 1587.
101, M. Langhans Adamo Forero Zofingensi past. 27 Jan. 1646.
102, Idem Philippo Forero. Insulæ 4 Jan. 1648.
103, Idem Rodolpho Forero Arberg. past. 19 Jan. 1648.
104, Bartholomæus Dunus Medicinæ doctor Bern. Adamo Forero Zofing. (sine loco et anno).
105, Nicolaus Lanius eccles. Bern. diaconus Jacobo Forero. 7 Id. Martii 1575.
106, Idem eidem. 9 Martii 1576.
107, Idem eidem. 16 Maii 1576.
108, Huldrichus Tri.... in Ammerschwyl Jacobo Forero 3 Maii 1583.
109, Gabriel Trogius Jacobo Forero. Stephisburgi 8 Novemb. 1583.
110, Huldrichus Trogius Jacobo Forero. Heidelbergæ 26 Sept. 1585 (continet typum doctorum et professorum academiæ Heidelb. anno 1585).
111, Idem eidem. Heidelbergæ 25 Martii 1586 (de universitate Heidelbergensi).
112, Idem eidem. Heidelbergæ in domo sapientiæ 16 Novemb. 1585.
113, Idem eidem. Heidelbergæ 16 Novemb. (leg. Decemb.) 1585.
114, Idem eidem. 17 Jan. 1586.
115, Idem eidem. Heidelbergæ 25 Jan. 1586.
116, Idem eidem. Heidelb. 8 Febr. 1586.
117, Idem eidem. Heidelb. 7 Febr. 1586.
118, Idem eidem. Heidelb. 9 Maii 1586.
119, Idem eidem. 11 Aug. 1586.
120, Gab. Trogius minister eccl. Stephansburgensis Jacobo Forero. Stephisburgi 14 Julii 1587.
121, Huldrichus Trogus F. Jacobo Forero. Heidelberg. 12 Sept. 1587.
122, Idem (pupillum se nominat) eidem. Basileæ quinto Nov. 1588.
123, Idem eidem, Buchsensi (idest Münchenbuchsee prope Bernam). Bern. 7 Jan. 1595.
124, Idem eidem. Bern. 28 Jan. 1595.

125, Gab. Trogius Jacobo Forero minist. Bern. Stephisburgi 26 Febr. 1581.
126, David Herlinus Rodolpho Philippo Forero Arbergensi min. 5 Aug. 1634.
127, D. Herlinus philosophiæ professor Adamo Forero Zofing. past. Bernæ 4 Junii 1631.
128, Idem Rodolpho Philippo Forero eccles. Lagnoensis past. Bernæ 26 Octob. 1624.
129, D. Herlinus theol. et philos. stud. Adamo Forero Zofing. past. Basileæ 7 Sept. 1622.
130, Joh. Ulr. Herlinus Raphaeli Egli Tig. theol. 6 Sept. 1596.
131, Nicolaus Henzius Joh. Hultrico Herlino eccles. Vinoensis (Wynau) antistiti 9 Jul. 1579. Inest carmen distichicum ab Henzio haud male compositum.
132, Nicolaus Severinus Brugensis Joanni Fädmingero, Abrahamo Musculo, Jacobo Forero Bern. min. Brugis ultima Novemb. 1583.
133, Nicolaus Henzius Huldrico Herlino. Bern. 5 Junii 1592.
134, Idem Rodolpho Ampelandro (Rudolf Räbmann) Thunensi. Bern. 13 7br. 1604.
135, Idem (Græcæ linguæ professor, ephorus collegii) Joh. Rod. Philippo Forero Langnoensi. Sept. 1628.
136, Brandolphus Wasmerus Jacobo Forero. Bern. minist. Zofing. 27 Febr. 1581.
137, Idem eidem. Lipsiæ 6 Mart. 1578.
138, Idem eidem. 5 Junii 1578.
139, Idem eidem. Lipsiæ 6 Id. April. 1578.
140, Idem eidem. Londini 19 Cal. Sept. 1578.
141, Brandolphus Wasmerus Joh. Rud. Phil. Forero. Burgdorf. 1652.
142, Alexius Adamo Forero Zofing. Genevæ 30 Julii 1624.
143, Daniel Chabræus Hieronymo Werdero Zofing. Genevæ Idib. Octobr. 1631.
144, Abrahamus Musculus Reitnoensis pastor Adamo Forero Zofing. 14 Sept. 1617.
145, Idem eidem 13 Dec. 1617.
146, Idem eidem 18 Dec. (sine anno).
147, Abr. Musculus Joh. Lauffero. Reitn. 16 Aug. 1627.
147a, J. Gering an H. Cammerer zu Reitnow. 16 Aug. 1627.
148, Abr. Musculus Ad. Forero Zof. (sine loco et anno).
149, J. Musculus Joh. Rud. Phil. Forero. Burgdorf. 23 Febr. 1661.
150, Valentinus Ampelander Ad. Forero Zofing. et decano Langentalensi. 24 Oct. 1637.
151, Idem nescio cui 24 Oct. 1637.
152, David Maserus eccl. Dissimiensis min. Adamo Forero Erlenbachensi. 6 Maii 1613.
153, Idem eidem. 18 Julii 1614.
154, Idem eidem. Bernæ prid. Cal. Jun. 1614.
155, David Maserus l. s^{æ} prof. patriique collegii ephor. nomine ecclesiæ scholæque Bern. pastorum ac professorum. Bern. 11 Cal. Maii 1638 Adamo Forero et Johanni Louffero Zofing.
Foreri manu ascriptum est: *Erster Anfang dess Schulstryts.*

156. Cyriacus Lupichius A. Forero Zof. Melchnoviæ 5 Oct. 1628.
157, David Maserus nomine ecclesiæ scholæque Bernensis pastorum et professorum Adamo Forero et Joh. Lauffero. Bernæ II Calend. Maii 1638.
158, Cyriacus Lupichius Adamo Forero. Melchnoviæ 18 Nov. 1628.
159, Idem eidem. Melchnoviæ 24 Oct. 1628.
160, Jacobus Antonius Vulpius minister verbi dei (man. II In Wangen Engadino-Rhætus) domino N. N. ecclesiæ Christi ministro in Langnau in valle Emmana. Wangenæ 21 Julii 1624.
161, Georgius Langhans (m. II Bernensis ecclesiæ pastor) Joh. Rud. Phil. Forero 5 Januar. 1623.
162, Idem (G. L.) Adamo Forero Zofing. past. 6 Jan. 1622.
163, Idem eidem. 13 Jan. 1623.
164, Idem eidem. 16 Xbris 1624.
165, Georg Langhans in nomine der übrigen syner mitbrüder der Kilchen und Schull, Adamo Forero et Johanni Lauffero Zof. 5 Jan. 1622 (1627?).
166, Idem Adamo Forero 7 Octob. 1640.
167, Idem nomine pastorum Bernensium Adamo Forero 10 Junii 1641.
168. Idem eidem 6 Martii mane 1643.
169. Samuel Bucher, Predicant zu Worb, an Joh. Rud. Phil. Fuhrer min. Burgdorf. 27 Oct. 1652.
170, Albertus Rütimejerus Joh. Rud. Phil. Forero Arberg. Phœnitiæ 19 Nov. 1648.
171, Christ. Lüthard J. R. Ph. Forero Burgdorfensi Bern. d. 16 Sept. 1654.
172, Idem eidem. Sine loco et anno.
173, Idem Adamo Forero Zofingensi III Nov. 1633.
174, Idem (theologiæ professor Bernensis) Joh. Rud. Phil. Forero Arberg. 7 Sept. 1637.
175, Idem eidem 21 Jul. 1637.
176, S. Hortinus Adamo Forero Zofing. Bernæ XI Kal. Quintil. 1628.
177, Idem Hieronymo Weerdero Zofing. Prid. Kal. Marc. 1629.
178, Jac. Hortinus Joh. Rod. Phil. Forero Burgd. Bernæ ex Musæo 15 Mart. 1653.
179, Idem eidem. 12 Jun. Bernæ 1658.
180, Berchtold Haller professor der Griechischen spraach und diser Zyt Rector der Schul zu Bernn dem etc. etc. Schultheissen, Decan, Venner und ganzem ehrsamen rath etc. zu Burgdorff. Bernn d. 4 Martii 1653.

In lucem edidi hanc epistulam in actis diurnis Bielensibus, quibus nomen est: Schweizerischer Handelskourier 1868 nr. 134.

181, Pœma Samuelis H. ad D. D. Stephanum Conzium Mecœnatem suum. 4 Cal. Jun. 1561.
182, Conradi Henzii ludimoderatoris Zofingensis pœma ad J. R. P. Forerum. 17 Junii (sine anno).
183, Jac. Hall. Leid. (Halleri Leidensis?) acclamatio votiva ad Reverendum clarissimum etc. Joh. Rodolphum Phil. Forerum

Burgdorf. etc. pro faustis novi anni auspiciis Cal. Januarii anni ἐτεοστίχῳ infra posito expressi:

Ad sua nunc iterum decursi climata cœli —
cœlestis patriæ luce deique frui.

Versus, quibus annus ostenditur, hi sunt ultimi:

Læta renoVato rVrsVs LVCesCat oLyMpo
LVX IanI qVæ nVnC fVLget ab aXe poLI.

Est igitur annus 1663.

184, Carmen natale Adami Salchlini ad Rud. Forerum Arberg. Anno 1651 15 April.

185, Eteosticha quædam votiva pro lætis faustisque auspiciis affulgentis novi anni a restauratione salutis humana MDCLXII. Sunt disticha tria Latina et tria Germanica. Auctore Jacobo Hallero Ludim. Castrov. pridie Kal. Januarii.

186, Samuel Rhorius philosophiæ professor Bern. et pædagogii p. t. inspector Joh. Rod. Phil. Forero Arberg. Bern. e Musæo 4 Febr. 1648.

187, Samuel Rhorius nomine ministrorum et professorum ecclesiæ et scholæ Bern. Rod. Phil. Forero Langnœnsi. Bern. 29 April. 1655.

188, Idem nomine eorundem eidem (est apographon epistulæ prioris).

189, Samuel Rhorius nomine ministr. Bern. Joh. Rud. Phil. Forero Burgdorfensi. Bern. 25 Octob. 1653.

190, Johannes Nicolaus Forero eccles. Castrovillanæ (Burgdorf) past. 28 Jan. 1654.

191, Fridericus Abrahamus Pitiscus min. in Diesbach Rod. Phil. Forero Arbergensi, ex Musæo Diesbachiano 17 Junii 1648.

192, Idem eidem. 6 Febr. 1648 e Musæo Diesbachiano.

193, Idem eidem 10 Jan. 1649.

194, Idem eidem. IV Cal. Jan. 1649.

195, Idem eidem 19 Juni 1650.

196, Idem eidem 17 Nov. 1650.

197, Idem eidem postridie Cal. Jun. 1652.

198, Idem eidem IIII Id. Nov. 1650.

199, Idem eidem III Id. Sextilis 1650.

200, A. Forer (nepos) Rud. Phil. Forero Burgdorf. 16 Aug. 1657.

201, Joh. Henricus Ringier Forero Burgdorfensi. Bernæ 7 Jul. 1662.

202, Emanuel Herrmann Joh. Rud. Phil. Forero decano et Abrahamo Tribolet syndico Burgdorfensibus. Bern. 22 Aug. 1655.

203, Gabriel Weiss capitaneus an Joh. Rud. Phil. Forer in Arberg. Ex Dalmatiæ metropoli Zara 8/18 Novemb. 1649.

204, Wolffgang von Müllinen an Joh. Rud. Phil. Forer in Arberg. 21 Febr. 1650.

205, Daniel Rhagorius Adamo Forero Zofingensi 14 Nov. 1639.

206, Idem eidem. Thorbergi 28 April. 1629.

207, Bernhard Brand O. Vogt zu Waldenburg an Adam Forer in Zofingen. Waldenburg 16 Juni 1632.

208, Stephanus Fabritius Jacobo Mosero eccl. Herz. ministro et classis Langenth. decano et Davidi Hüssio eccl. Madisvill. ministro et eiusdem classis camerario. Bern. 14 Mai 1623.

209, Jacobus Venner (m. II Bernensis ecclesiæ administer nunc anthistes ac decanus) Joh. Rud. Phil. Forero pastori Langnoensi 16 Oct. 1628.
210, Idem eidem Arbergensi. 13 Nov. 1648.
211, Idem eidem Burgdorfensi. 11 Mai. 1655.
212, Joh. Heynrich Hummel u. Christoph Lüthard an Rod. Phil. Forer Burgdorfens. 11 Oct. 1653.
213, Joh. H. Hummel Forero Burgd. 19 7br. 1657.
214, Idem eidem. 27 Juni 1660.
215, Idem eidem. 26 Juni 1660.
216, Joh. Rod. Hybnerus J. C. servus in Sumiswald Forero Burgdorfensi. 22 Oct. 1653.
217, Johannes Justus Lupichius et Johannes Hofferus ad Forerum Arbergensem. Bernæ 15 Maii 1648.
218, Joh. Justus Lupichius eidem Burgdorfensi. Bern. 15 Jul. 1657.
219, Johann Friderich Steck ad Forerum Burgdorfensem. Bern. 29 Jul. 1657.
220, Idem (minister Arbergensis) eidem 27 Juni 1652.
221, Daniel de Losea pastor Thunensis Forero Burgdorfensi. Thuni VIII Id. Octob. 1653.
222, Berchtoldus Hallerus et Abrahamus de Losea diacon. Bern. ad Forerum Burgd. 16 Apr. 1654.
223, Abrahamus de Losea eccl. Bern. admin. Forero Burgd. 17 Octobr. 1654.
224, Idem eidem 17 Julii 1653.
225, Idem eidem 20 Martii 1658.
226, Samuel Wulschlegerus V. D. præco Furero Burgdorfensi. Zu Kränichen 4 Junii 1660.
227, Idem eidem. 24 Febr. 1660.
228, Idem eidem. 16 Julii 1660.
229, Idem eidem. Calendis 9br. 1660.
230, Joannes Egmondus Merlinus totius classis nomine et mandato primariæ ecclesiæ Bernensis pastoribus. Lausannæ 4 Cal. Augusti (sine anno).
231, Ecclesiæ Tigurinæ ministri et theologiæ professores eccles. Bernensis ministris ac theologis de episcopo Constantiensi. Tiguri 15 Dec. 1597.
232, Ludovicus Mayernius Turquet, J. Merlin etc., pastor ac seniores Lugdunensis ecelesiæ pastoribus serenissimæ reipublicæ Bernensis. Lugduni a. d. 8 Kal. Mart. 1601.

B30. sæc. XVI chart. 4°.

Theodori Bibliandri introductio et comment. in apocalypsin 1543—1544.

31. 32. s. XV chart. (primum folium cujusque vol. membr. et picturis ornatum) 2° fol. 657 et 507. Bongarsii fuerunt. Sunt tomi III et VI operis inscripti :

La fleur des histoires [par Jehan Mansel].

Prima pars tomi III est: *de l'incarnation de nostre doulz sauveur Jhesu Crist, de sa conversacion en ce monde, de ses predicacions*

et miracles, de sa dolereuse passion, de sa glorieuse resurrection, de son admirable ascencion, de la mission du saint esprit ensemble de la vie et de la conversation de la glorieuse vierge Marie sa mere et d'aucunes de ses notables miracles (fol. 167); secunda: *des fais des apostres et comment ils se gouvernerent apres l'ascencion de nostre seigneur* (fol. 553); tertia: *de pluiseurs bons exemples moraulz a divers propos; puis sera la conclusion du livre* (fol. 657). Rubrica fol. 168 indicat: *l'istoire des sains selon l'ordre del ABC* (usque ad fol. 553).

Tomus IV (vel ultimus) continet descriptionem *des provinces du monde* secundum alphabetum (— fol. 37), hoc est historiam rerum temporibus Imperatorum Constantini, Constantii, Juliani, Joviani, Valentiniani gestarum (— fol. 44) historiam Gothorum (— fol. 103) et regni Francici, Anglici etc. usque ad annum 1400; insertæ sunt res a Carolo M. secundum Pseudoturpinum in Hispania gestæ et pugnæ Gerardi de Rossilione contra Sarracenos (fol. 176—212). In fine operis auctor sæpius laudat chronica Flandriæ et Froissardi chronicon. Cf. Sinner II, 177—220 et libr. man. Paris N° 6919-6921, 6923 (P. Paris, les man. fr. II, 314 seq.); N° 6924 (ib. II 317); N° 6926—6928 (ib. II, 322 seq.); N° 6929 (ib. II, 323).

A31. s. XV membr. 2° fol. 149 (fol. 77 deest). Insunt pulchræ litt. init. auro pictæ.

Missale et breviarium diœceseos Constantiensis.

In fine habes: *Et sic est finis per me iohannem Kräter de campidona in die sancte Apolonie uirg. anno domini MCCCCLXXXXIII. Orate pro scriptore.*

Præmissum est **Calendarium.**

B31. s. XVI chart. 4°.

1, **R. Gualtheri conciones.**

2, **R. Gualtheri speculator ecclesiasticus a. 1550.**

3, **Der Endtchrist. Nüwlich beschriben durch Rudolffen Walthern.**

*4, **De Eucharistia methodus H. Bullingeri.**

*5, **Carmen de quattuor regni cuiusque muris, Germanice:**
Ein ieclich Rich hatt vier Muren.
Fier Muren hat ein jeclich Rich
Ein Turn in denen desz glich etc.

*6, **Carmen de bonis operibus:**
Drú Bispil dasz unsz die gutten werk nit sälig machend.
Dasz erst.
Glich wie eins Richen mans sun
der sinem vatter gboren wird nun etc.

*7, **Carmen de mala potentia:**
Böser gwalt het dry eigenschafften.
Zu dryen dingen dennecht nutz etc.

*8, **Carmen de parabola quadam:**
Ein glichnusz.
Nit unaturlich ist dz ouch etc.

*9, **Tractatus de adulterio, de scortis** etc., Germanice.

BB 31. s. ? chart. 4° pag. 491.

*__Ghazzâlî operis: Ihyâ 'ulûmed — dîn, i. e. vivificationis scientiæ sacræ pars prior.__

Hunc codicem satis magni momenti capta Constantine urbe abstulit Amadeus de Muralt III Id. Oct. 1837 donavitque bibl. Bern. Inspexerunt Fleischerus et Frei Turic. a. 1852 et 1853 nec non Kochius prof. Guelpherb. a. 1856. Cf. Hitzig annal. societ. Orient. Germ. VII, 172; Denkschriften der k. k. Academie in Wien, phil. hist. Classe II, 1 p. 36. Altera pars commentarii ad hoc opus illustrandum scripti extat Monaci (cod. Arab. 150).

A 32. s. XIII—XIV membr. 2° fol. 420. Insunt pulchræ litt. init. picturæ.

Hieronymi Vulgata.

In initio legitur: *Biblia hæc Latina ms. bibliothecæ publ. Bernensium dono misit Dn. Louis Freder. d'Arbonier Castellanus Urbigen. dominus in Dysy d. 19 Sept. 1695.*

Desunt folia aliqua. Inde a f. 383ᵃ incipiunt: **Interpretationes Hebraicorum nominum.**

f. 416ᵃ — f. 417ᵇ **Lectionarium.**

f. 418ᵃ — f. 420ᵃ **Index alphabeticus rerum.**

AA 32. s. XVIII (1736) chart. 4°, II volum.

*Vol. I.

1, **Alberti Scultensii collegium ad grammaticam Hebræam.**

2, **Eiusdem observationes ad dialectos Orient. iuxta gramm. Altingii.**

3, **Sigeberti Havercampii dictata in Pindarum.**

4, **Eiusdem in Aeliani varias historias coll. domest. 1736.**

5, **Excerpta ex Jamblichio Porphyrio et quodam anonymo de vita Pythagoræ.**

6, **Collectanea ex Theocriti Bionis Moschi idylliis.**

7, **Loca prophetica explicata a Joh. Honert. Lugd. Bat. 1736.**

*Vol. II.

8, **Sigeb. Havercampii syntagma antiquitatum Græcarum. Lugd. Bat. 1736.**

B 32. s. XIV partim membr. partim chart. 4° fol. 104.

1, f. 2ᵃ — f. 7ᵇ **Calendarium.**

*2, f. 8ᵃ — f. 19ᵇ **Cursus B. Mariæ virginis.**

*3, f. 20ᵃ — f. 26ᵇ **Cursus de S. Trinitate.**

*4, f. 27ᵃ — f. 35ᵇ **Cursus pro animabus defunctorum.**

*5, f. 35ᵇ **Versus de elevatione corporis Christi.** *Aue saluator mundi atque creator* etc.

*6, f. 36ᵃ — f. 41ᵇ **Cursus de spiritu sancto paraclito.**

*7, f. 43ᵃ — f. 54ᵇ **Psalterium de passione Christi.**

*8, f. 55ᵃ — f. 57ᵃ **Salutationes singularum passionum Christi.** *Aue Jesu conditor ueritas et uita* etc.

*9, f. 57ᵃ — f. 61ᵇ **Orationes diversæ.**

*10, f. 62ᵃ — f. 63ᵃ **Horæ de S. Gallo.**
*11, f. 64ᵃ — f. 74ᵇ **Orationes (precationes) diversæ.**
*12, f. 75ᵃ — f. 80ᵇ **Cursus de misericordia Dei.**
In fine legitur: *Per me Fridericum Schnell scriptum.*
*13, f. 81ᵃ — f. 87ᵃ **Orationes (precationes) diversæ.**
*14, f. 87ᵇ — f. 88ᵇ **Letania communicantium.**
*15, f. 89ᵇ — f. 96ᵃ **Precationes diversæ.**
*16, f. 96ᵇ — f. 104ᵇ **Orationes S. Bernhardi et Thomæ Aquinatis et aliorum aliquot.**
In fine legitur: *Anno domini etc. LXX collectus est hic libellus per fratrem gallum conuentualem capitularem et præbendarium ap. S. Galli ord. S. Benedicti.*

33. s. XIV membr. 2° f. 69.
Justiniani institutiones cum glossis.
In scholiorum fine legitur f. 68ᵇ: *Explicit apparatus iustus* (?) *cum plenis correctionibus et addicionibus.*
f. 68ᵇ et 69ᵃ excerpta extant iuridica compluribus manibus sæc. XIV—XV scripta. In fine habes hoc scriptum nomen: *Martinus chambellan* addito notarii signo. Etiam f. 69ᵇ pauca leguntur argumenti iuridici pessime scripta.

A 33. s. XVII init. (1603) membr. 2° f. VII et 140 Præfixæ sunt picturæ tres memorabiles.
Christenliche Kirchengesang das ist Die vszerlaᵉsznesten vnd brüchlichestenn Psalmenn Dauids vsz dem alten Psalmenbuch vnd D. Ambrosii Lobwassers Composition gezogenn. 1603. (Liber scriptus per Gabrielem Hermannum).
Fol. III depicta est imago Johannis Rudolphi Sager, syndici Bernensis. In fine habes: *Geschriben durch Gabriel Hermann diser Zyt Lehrmeister der tütschen Schul allhie zu Bern vnnd vollenndet uff Sambstag denn 3 Decembris a. 1603.*

AA 33. s. XVIII chart 4°.
***Lectiones de historia ecclesiastica, Germanice.**

B 33. s. XVII init. (1603) chart. 4° f. 276.
*1, f. 1ᵃ — f. 256ᵃ **Tractatus de philosophia.** Incipit a prooemio in Aristotelis organum scripto.
*2, f. 256ᵇ — f. 276ᵇ **Appendix operi modo dicto adiecta.** Fol. 256ᵃ legitur: *Absolutum I octobris anno 1603 pomeridiano tempore circa mediam quartam fœliciter.* Præfixus est tractatus typis impressus, cui titulus est hic: *Disputatio philosophica ex præcipuis totius philosophiæ partibus in alma et catholica Dilingana academia XXIII die Aug. a. MDCIII. Dilingæ apud Joannem Mayer.*

34. s. XVII (a. 1642) chart 2° f. 57.
Libellus medicinalis, Germanice.
Incip.: *Hernach volget ein fürtrefflich guet unnd bewärt Arzney buech für allerley gefäll unnd brästen der Mentschen abgeschriben Im A. 1642 Jahr.*

Dass Recht und bewert wundttrankh deren von Hallweil für allerley schäden innerlich unnd usserlich es seye für wunden. stich: Schüz unnd andere offne Schäden etc.

A 34. s. XVI fin. chart. 2° f. 185; f. 142ᵇ, 143, 144 scriptura vacant.

1, f. 1ᵃ — f. 144ᵇ **Expositio Christiana catechismi aut formulæ instituendi pueros in doctrina Christi ut moris est in ecclesia Bernensi et per totam eius ditionem, scripta a Josua Vinsler, pastore ecclesiæ Biellensis.** Præmissa est epistula ad consules et senatores Bernatum data *Neapoli* (Neuenstadt) *ad lacum Biellensem;* sequitur f. 3ᵃ epigramma D. Josuæ Vinsleri pastoris ecclesiæ Biellensis et decani classis eiusdem (*Mellificæ ut uolucres longo assiduoque labore — Fulgebunt Christo mox redeunte polis*); f. 4ᵃ scriptura vacat; f. 4ᵇ epistula ad lectorem directa legitur. Estne eiusdem Riveti (Sinn. III, 556) qui sequentis operis auctor dicitur, an Vinsleri ipsius?

2, f. 145ᵃ — f. 185ᵇ **Tabulæ quibus petitiones et responsiones catechismi Bernensis ordine et aptissima methodo clare depinguntur et sub oculos ponuntur huius catechismi expositioni subiiciendæ. 1599. F. Riveto Auctore.**

AA 34. s. XVIII chart. 4° Volumina VII.

* **Lectiones de historia ecclesiastica, Germanice.**
Georgii Gothofredi Keuffelii Helmstadiensis esse videntur.

B 34. s. XVI chart. 4° f. 294.

* **In libellum de anima D. Philippi Melanchthonis commentarius Zachariæ Brendelii doctoris medicinæ in acad. Jenensi.** Est tractatus medicus, in quo de rebus physiologicis et psychologicis (f. 294 de somniis) agitur.

35. s. XV membr. 2° f. 280 (f. 1 et 280 vacant). In tegumento anteriori depicta est imago armati hominis puerulum gladio interficientis.

Augustini episcopi expositio (sermones) in tertiam partem Psalmorum (CI—CL).
f. 1ᵃ: *Ex expositione beati augustini episcopi super tertiam partem psalmorum.* Incip.: *Ecce unus pauper orat et non orat in silentio licet ergo audire eum et uidere quisnam sit* etc.

A 35. s. XV—XVI chart. 2° f. XLV + 437.

Loci communes ex utroque testamento per Joannem Zenderum hinc inde collecti, secundum alphabetum.
Fol. I—XLIV (XLV scriptura vacat) ‚locorum huius operis registrum' continent.

AA 35. s. XVII chart. 4°.

* **Joannis Bodini Andegavensis colloquium heptaplomeres de abditis rerum sublimium arcanis libris VI digestum. 1588.**
Sinnerus falso B 36ᵃ nominarat tom. III p. 444.

B 35. s. XVI chart. 8° f. 187.

* **Brocardi tractatus theologicus.**
Mutilus est hic liber ab initio; incipit a capite quodam 16.

36. s. X—XI membr. 2° fol. 140. Fuit S. Benedicti Floriacensis (cf. fol. 139ᵇ).

1, f. 1ᵃ — f. 139ᵇ **Isidori etymologiæ.**

*2, f. 139ᵇ **Carmen de philomela, cum neumis.** *DISTICON IN FILOMELA.*

Sum noctis socia sum cantus dulcis amica —
Jungat et angelicis choris in astra piis.

Cf. anthol. Lat. ed. Riese nr. 658. Varias lectiones dedi in anecdotis Helveticis præf. p. CXXXXVI.

*3, f. 139ᵇ — f. 140ᵃ **Eugenii versus.** *INCIP. OPVSCVLVM BEATI EVGENII EPISCOPI.*

Obliquo memet usu qui figis ocelle —
Et faueat iugis pax tibi paxque tuis.

Cf. Patrum ed. Lugd. præf. t. XII p. 345 B. Dixi de hoc codice variasque lectiones exscripsi in anecd. Helvet. præf. l. l.

*4, f. 140ᵃ **Breve argumentum in actus apostolorum.** *Incipit argumentum in actus apostolorum. Actus apostolorum nudam quidem sonare uidetur historiam — omnia uerba illius animæ languentis esse medicamina. Explicit præfatio* (suprascr. *argumentum*). Hæc alia manu ac cetera scripta sunt.

*5, f. 140ᵃ — f. 140ᵇ **Tractatus de alphabeto mysticus.** *LITTERARVM FIGVRAS CONGRUIS ABTARE SENSIBUS NON INCONGRVVM CREDIMVS QVIA HOC FACIENTES DE REGVLA CARITATIS NON EXOR ..... BIᵃMVS. A simplicitas elementi huius — Z Per incarnationem christi terrestria cælestibus sotiata fuisse nemini fidelium dubitare licebit.*

Edidi in anecdotis Helveticis p. 305 seq.

*6, f. 140ᵇ præmisso nomine SUCHERIUS, quod num ad sequens pœma pertineat omnino, non liquet: **Epitaphium Hifordi, Carnotum præsulis et abbatis versuum 12.**

Cespes puluereus HIFORDI quod tegit aptus —
Sextis in nonis creuit ab orbe rapi.

A 36. s. XV chart. 2° f. 187. Fuit Theodori Zwingeri Bas., cf. f. 4ᵃ. 187ᵃ. Insunt litt. init. pictæ.

Platinæ historia Mantuanorum.

Præmissa est f. 1 epistula autographa **Gaudentii Merulæ ad Joannem Oporinum Basileensem** Mediolano die XII Novembr. 1593 data; f. 2 et 3 scriptura vacant. Inc. (f. 4ᵃ): *PLATYNÆ PROHEMIVM IN HISTORIAM VRBIS MANTVÆ GONZAGÆQ. FAMILIÆ AD REVERENDISS. IN CHRISTO PATREM D. F. CARDINALEM MANTVANVM. Multarum quondam ciuitatum nomina cum uetustate tum gloria domi ac militiæ parta non admodum* (litt. uncial.) *Mantuanam urbem* etc.

In tegumento libri altero hoc legitur epitaphium litteris uncialibus scriptum:

Maximus Gelius Phebo liberto alumno suo dulcissimo.
Hic situs est cæli quondam pars maxima Phebus
Affectus omnis possidet iste lapis.
Si comutari potuissent fila sororum
Gauderet condi Gelius hoc tumulo.

AA36. s. XVIII chart. 8°.
* **Collegium botanicum ab Alberto de Haller habitum per semestre æstivum 1750.**

AAA36. s. XVIII chart 4°.
* **Johannis Joachimi Langii prof. Hallensis observationes in regnum vegetabile, ad ductum Caroli Linnæi scriptæ per G. E. de Haller. Gottingæ 1750.**

B36. s. XVI chart. 4° oblong.
Jacobi Bongarsii adversaria secundum alphabetum digesta. 1578.
Sunt loci ex auctoribus classicis collecti aliaque id genus. Pro tegumento est **charta** Gallice scripta sæc. XV.

37. s. XV chart. 2° f. 357 + 225 (sunt duæ partes; cuiusque partis fol. 1 et 10 membr.) cum pictura. Eadem fortasse manu liber scriptus est qua nr. 31. 32.
La cronique de maistre Enguerran de Monstrelet († 1453) *qui commence environ l'an de grace 1400.* Prior pars in annum 1444 desinit (fol. 355ᵇ); in proœmio (fol. 1) legitur: ... *Enguerran de Monstrelet noble homme demourant a Cambray se disposa de faire et composer icellé sa cronique en faisant laquelle il s'est par grande meure enqueste informe des fais d'armes contenus en sa cronique non pas par ung seul mais par pluseurs que furent pris aux besoignes et qui lui sembloient dignes de foy en commencant sa ditte cronique la ou notable hommce maistre Jehan Froissart fina et termina la sienne l'an ... 1400 ou environ...*
Altera pars desinit in annum 1477; finem operis faciunt verba hæc: *Et atant fine l'acteur a parler plus avant de ce qui est advenu depuis donc il a propose d'en faire nouveau volume cy apres.*
Cf. la chronique d'Enguerran de Monstrelet ed. L. Douët-d'Arcq. Paris. 1857—1862, tom. I p. XI seq.

A37. s. XIV membr. 2° f. 86.
1, f. 1 — 39ª. **Li livres dou droit de la cort lo rois d'alamangnie (cap. 213).**
2, f. 41ª — 63ª. **Li prumier livres dou droit des fiez (cap. 147).**
3, f. 65ª — 86ª. **Li seconz livres des fyez (cap. 144).**
Fol. 39ª, 41ª, 63ª—65ª implent indices titulorum, non omnia capita amplectentes; fol. 65ª legitur epilogus; in fine codicis scriptum est: *Peterman Cudrefin.*
Est versio Gallica iuris provincialis et feudalis Alemannici, a Schilteri editione (Thesaur. antiq. Theotisc. II 1 seq.; sæpius discrepans. Edidit Matile: le miroir de Souabe, Neuchatel 1843; cf. Lassberg, der Schwabenspiegel 1840 p. XXXI.

Tegumento affixa anteriori legitur **charta** quædam ad annum 1437 pertinens, Latine.

AA37. s. XVIII chart. 4°.
* **Prælectiones botanicæ ab Alberto de Haller habitæ per semestre æstivum 1751.**

AAA37. s. XVIII chart. 4°.
* **Tractatus de plantis clarissimi D. Georgii Coci prof. medicinæ et Græcæ linguæ in Gotting. pædag.**

B37. s. XVI chart. 4°.
* **Varia opera philosophica Raymundi Lullii.**

38. s. XIV membr. 2° f. 113.
Justiniani Pandectæ, mutil. ab initio et a fine, cum glossis, a libro IV med. usque ad libr. IX.
... libertas mulieri existente conditione competit agatur causa apud eum — procuratur tibi iudex erit fisci enim cepit esse mancipium.
Parti extremæ præmissus est titulus: *de sententia passis et restitutis.*

A38. s. XIV—XV partim chart. 2° f. 209. Fuit Th. Zwingeri 1685.
1, f. 1ᵃ — f. 20ᵃ. **Tractatus medicus dictus Nonus Almansoris.** Inc.: *De cephalea et emigranea. Quando rubedo et tensio et grauedo* — (de dolore extremorum membrorum) *Quod si ista non suffecerint exung .... que in capitulo de paralisi nomina ... inungendus erit donec sanetur. Explicit textus noni almansoris.*
*2, f. 20ᵃ — f. 21ᵃ. **Præcepta medica varia.**
*3, f. 21ᵃ — f. 21ᵇ. **Consilium pro domino Philippo doctore contra pulsum cordis.**
*4, f. 21ᵇ — f. 27ᵃ. **Præcepta medica varia, partim Germanice.**
F. 27ᵇ — 29ᵃ scriptura vacant.
*5, fr. 30ᵃ — f. 33ᵇ. **De contentis in urina.**
F. 34ᵃ — 35ᵇ scriptura vacant.
6, f. 36ᵃ — f. 36ᵇ. **Receptæ decimi libri Almansoris.**
7, f. 37ᵃ — f. 65ᵃ. **Petrus de Tansignano supra Nonum Almansoris.** *In descriptione receptarum conueniencium congrue nono almansoris ordo seruatur — bene molle et applicetur membro dolenti. Amen deo gratias. Expliciunt recepte magistri petri de tansignano compillate super nono almansoris rasis.*
f. 60ᵇ in marg. habes **versus 15 argumenti medici:**
Ex uicio iecoris trahitur unctura cruoris —
Haec dolor et partus accio lesa probat.
*8, f. 65ᵇ — f. 67ᵇ. **Plantarum nomina cum versione Germanica, secundum alphabetum.**
*9, f. 68ᵃ — f. 69ᵇ. **Tractatus generalis de balneis secundum Gentilem de Fulgineo.**
Intendo modernos docere medicos quam breuius potero de naturis balneorum — forte ita potentialiter sed satis prope.
Explicit tractatus de balneis secundum gentilem de fulgineo.

Et ita sunt copulati duo tractatus de balneis adinuicem hi (?) *quos gentilis composuit.*
F. 70—71 scriptura vacant.

*10, f. 72ᵇ — f. 73ᵃ. **Excerpta de balneis et de variolis curandis.** *Istud consilium ordinaui pro fratre marqualdo ministro fratrum minorum prouincie tuscie. Reuerende domine balnea petrioli. Ciuitatis senarum in quibus ad piis* (?) *consideratio nostra fertur — inuncto fuerit donec feruorem sedauerit* (?).

11, f. 74ᵃ — f. 77ᵃ. **Consilium Ugonis pro quodam tisico.**
F. 77ᵇ — 78ᵃ scriptura vacant.

*12, f. 78ᵇ. **Tractatus de pillulis.**

13, f. 79ᵃ — f. 157ᵃ. **Marsilius de Sancta Sophia super Avicenna.** *Supra capitulum de cura febrium putridarum in generali innuit auicenna — et finis qui sit benedictus amen. Expliciunt recepte supra prima feu* (sic) *quarti can. Auic. edite ab eximio artium et medicine doctore magistro marsilio de sancta sophia.*

14, f. 157ᵇ — f. 160ᵃ. **Consilium magistri Gentilis de Fulgineo Anicii.**
F. 160ᵇ — f. 161ᵃ scriptura vacant.

15, f. 162ᵃ — f. 209ᵃ. **Abubetri Rhasis comm. super librum nonum (Almansoris) agens de ægritudinibus corporis humani.** *Supra istam rubricam sunt duo notanda. primo nomen est quodlibet iste uocatur almansorius — corrodit illas partes. Finis.* Titulus manu recentiori additus est. Secuntur aliquot folia vacua.

AA 38. s. XVIII chart. 4°.
***Alberti de Haller scholæ botanicæ per sem. æst. 1752 habitæ. Scripsit G. E. Haller.**

B 38. s. XVI chart. 4°.
***Raymundi Lullii liber de ascensu et descensu intellectus.**

39. s. XVII chart. 2° pag. 1159.
Role et actes des synodes nationaux réform. tenus en France.
Ab anno 1559 usque ad annum 1659, idest a synodo Parisiensi usque ad syn. Loudunensem quæ est numero undetrigesima. Usus est a. 1857 Leontius Anquez (Versailles), cf. eius editionem: Assemblées politiques des Réformés de France 1573—1632, a. 1859.

A 39. s. XVI chart. 2° f. 200. Fuit Joh. Rod. Phil. Foreri, cuius manu primi tractatus titulo adiectum est hoc: ***Horum sub Carolo Quinto Juratus Notarius erat Wolfgangus Musculus ipsemet.*** In eadem pagina legitur: ***Bibliothecæ publicæ dono dat Daniel Musculus S. S. Minist. Cand. die 15 Febr. 1700.***

1, f. 1 — f. 82. **Acta conventus Wormatiensis anni 1540. 1541 congesta per Wolfgangum Musculum.**

2, f. 83ª — f. 88ᵇ. **Tractatus de communione civili et ecclesiastica.** In marginibus nonnulla Arabicis litteris scripta sunt.

3, f. 89ª — f. 182ᵇ. **Acta conventus Ratisbonensis a. 1541.**

4, f. 183ª — f. 195ᵇ. **Ex actis conventus Ratisbon. quæ Martinus Bucerus 1541 mense Septembri Argentinæ edidit.**

5, f. 196ª — f. 199ª. **Tractatus Græcus de liturgia etc.** *Ζήτησις περὶ τῆς λειτουργίας. ἔθος εἶναι φασιν ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς ἐκκλησίαις ἐν πάσῃ λειτουργίᾳ* etc. In fine: *Τῶν δοκίμων πατέρων ἐκκλησιαστικῶν ὧν τὰ βιβλία τῇ ἐκκλησίᾳ ᾄδονται οὗτοι εἰσιν ψαλμοὶ τοῦ δᾶδ ὀκτώ ἦχοι τοῦ δαμασκηνοῦ λειτουργία χρυσοστόμου καὶ βασιλείου.*

AA 39. s. XVIII chart. 4°.
* **Characteres plantarum. Lectiones Alberti de Haller. 1749.**

B 39. s. XVI chart. 4° f. 407.
* **Opus Joannis Lelandi de illustribus viris Anglicæ nationis a Joanne Baleo Ossoriensi apud Hibernos episcopo epitomatum ac plerisque in locis emendatum et auctum.**

40. s. XIV membr. 2° f. 323.
Vincentii Bellovacensis speculum historiale, a libro XXV ad libr. XXXII (quartum volumen).
In ultimo folio legitur post libri finem in marg.: *Cor*ᶜ (an: *correctum?*) *die sabbati post epiphaniam anno gratie MCCCXIII*ᵒ *deo gratias.*
In tegumentis **breviarii** fragmenta leguntur s. XIV.

A 40. s. XVI chart. 2° f. 87. Cf. cod. A 41.
Joachimi Curei Freistadiensis medici et philosophi de rebus quæ sensibus exterioribus offeruntur et qua ratione eædem a sensibus nostris comprehendantur. Ex clarissimorum philosophorum et medicorum tum veterum tum recentiorum sententia disputatio.
Sunt libri II; f. 1ª manu alia legitur: *tractatus hic in lucem editus est. An totus, dubitatur.* Præterea in prima codicis pagina hæc habes: *Theodori Zwingeri philos. et medic. Basil. uerba huic libro ab authore transmisso præfixa. Commentarios istos uel Oporinus uel quiuis alius imprimere poterit. Fructuosissime certe erunt; sunt enim doctissime scripti: poterit autem typographus uel separatim excudere uel alicui eiusdem argumenti physici libro coniungere, modo ita coniungat, ut separari commode possint. Rogo igitur uehementer Oporinum, ut saluis suis rationibus et reipublicæ literariæ et amicorum optimo et doctissimo Cureo hac in re gratificetur.*
Fol. 2ª—10ᵇ legitur **epistula Joachimi Curei Freistadiensis ad Nicolaum Redingerum senatorem inclytæ urbis Vratislaviensis** directa anno 1562 Calend. Febr.

AA 40. s. XVIII chart. 4°.
* **Alberti de Haller historia botanices. 1749.**

B 40. s. XVI chart. 4° fol. 202.
Hadriani Junii comment. in Horatii odarum libr. I. II.

Præmissæ sunt Hadriani Junii præfationes in comm. Horatii (*amplissimo etc. Consaluo Perezio Setubiensi Archidiacono Regi Philippo a secretis Harlemi Cal. Aug. 1555*) et præf. in Vergilii tertium Aeneidos (*Joanni Bersozæ. Harlemi Calendis Augusti 1555*). Excerpta dedit Sinnerus III, 282—307.

41, s. 13 membr. 2° fol. 67; desunt prima folia 39, ut vetus paginatio indicat.

1, f. 1—3b. **De la male marastre et des VII sages** (vide fol. 3b). Libri qui *des sept sages* inscribitur fragmentum; capita servata hæc sunt:

f. 1 *li sissiermes contes al un des VII sages qui ot nom belle;*
f. 2a *li sisiermes contes et li darreains de la male marastre;*
f. 2a *li sisiermes contes et li darreains al un des VII sages.*
Cfr. libr. man. Paris. N° 6767 (P. Paris, les man. franç. I, 109 seq.); N° 6769 (ib. I, 120 seq.); N° 6849 (ib. II, 112 seq.); N° 7069 (ib. V, 28 seq.).

2, f. 3b **Li nombrer de l'olympiade qui fu devant ly incarnacion nostre seignour.** Hæc leguntur ab initio: ... *veritez est que lonc tens devant l'incarnacion nostre seignor ihu crit iert une cite en gresse qui avoit a nom elide et les genz elidiens del non de la cite, si comme de rom romain; pres de cele cite iert I monz qui iert apelez olympus, en ce mont establirent les genz de la cite une institucion de luitier et de combatre au chief de IIII anz, si apelerent cele asemblee qui la estoit de IIII anz a autre olimpiade....* In fine hæc: *or sont XII fois puis la tindrent crestian. LXXX anz et VIII. A M. anz et C et LXXX et VII la reprist salechadyns, or sont XV. XIII; encore le tiennent sarradin; diex par sa debonoirete le nos rende.* (Vide cod. 113, 3.)

3, f. 3b—4a. **Li nom des rois de France puis la destruction de troye.** Inc. *Li prumiers rois qui onques fu en France ..... ol a nom pharamonz...* Expl. *Phelipes engenra looys. looys engenra looys lo roi et robert le conte d'artois* [† 1250], *et anfor le conte de poitiers et charlon le conte d'angou et de saint Gile de madame blanche l ... une fille le petit roi d'espaingne qui vivent et vivront tant com diex plera.* Cf. cod. 115.

4, f. 4a. **Quanz anz chacun roi aie guie en france puis le prumier roi des crestians.** Inc. *Li prumiers rois qui fu en france apres la destruction de troye ot a non pharamonz. Cloovis, filz cilperriche fu li prumiers rois de france des crestians si regna 30 anz.* Expl. *looys ses filz li douz rois de madame blanche fille, le petit roi d'espaingne, a son douzieme an fu rois, 32 ot en l'an de l'incarnacion 1248.*

5, f. 4a—14b. **La vie Charlemagne translatee de latin en romanz puisqu'il vint a aler en Jeherusalem et en espaigne et la conquist.** Versio gallica chronici Pseudoturpini. Inc. *Voirs est que li pluseur ont volentiers oi et œnt encore de charlemaine comment il conquist espaigne et galice mais que que li autre ia i oient, nus n'oste; ci pœz oir la verite d'espaingne selonc le latin de l'estoire que my chiex de*

harnes fist par grant estuide cerchier et enquerre es livres, renaut le conte de bouloigne [† c. 1227]. *Et por rafreschir es cuers des genz les euures et le non deu bon roi phelipe de france qui le fist del latin translater en romant a XII C anz et VI de l'yncarnacion nostre seignor el tens phelipe le noble roi de france et son ainzne fil; et por ce que rime se velt* [fol. 4b] *afaitier de moz conquellir hors d'estoire, velt mi chiex que cist livres soit fez sang rime selonc le latin de l'estoire que torpins l'arcevesque de rains traita et escrist tot si comme il le vit et oi.* . . . Ultimum caput: *li signe de mort que diex demostra a chrlm. ainz qu'il moreust* respondet cap. 32 operis lat. edit. a Reiffenbergio in Chronique de Ph. Mousket I, 515; fol. 14ab adjectum est caput inscriptum: *ci orroiz descrire an ordre les VII arz que kx. fist peindre en son palais a es la chapele.* [cfr. N° 115 et libr. man. Paris. N° 6795 (P. Paris les man. fr. I, 211 seq.); G. Paris, De Pseudo-Turpino, Paris 1865, p. 44 seq.]

6, f. 15a. **Fragmentum historiæ Israelitarum.** *Absalon fu filz david, si fu li plus biaus del monde. asahel li plus isniaus en corant.* . . .

7, 15a—17a. **Les contrees de la terre d'outre mer et combien il a de l'une vile a l'autre.**

8, f. 17a—67b. **Vraies estoires des rois crestians et de touz les seignors d'Acre et de tote la terre que li crestian ont tenue en la terre d'outre mer puis le tens Godefroi de Buillon.** Supra scriptum est manu recentiori: *Hernoult vallet de Berlian et Ibelin fist mettre cest conte en escrit.* Desinit anno 1223. Inc. *Oez et entendez conmant la terre de ierlm. et la sainte croiz fu conquise re sarr'. sor crestians. mais aincois que jeu vos die vous nomerai les rois et les seigneurs qui furent puis le tens Godefroi de Buillon.* Ultimæ rubricæ hæ sunt: fol. 66b: *com li rois Johan d'Acre sepera de ca mer por avoir secors apres ce que li crestian orent perdue Damyete;* fol. 67a *com li emp' Fedris prist a fame la fille lo roi Johan d'Acre de cui il ot I fil qui ot a non Corrat.* Vide Nr. 115, 340; cfr. Tobler, Topographie von Jerusalem (Berlin, 1854) II, 984; — De Mas Latrie, Chronique d'Ernoul et de Bernard le Tresorier, Paris 1871. Usus est hoc libro editor Ernoldi operis in libro cui titulus est: Recueil des historiens des croisades, tom. II (Paris 1859).

A 41. s. XVI chart. 2°.

Joachimi Curei libri II de sensibus.

Est idem omnino opus, quod sub numero A 40 illustravimus, nisi quod Zwingeri verba omisso auctoris nomine leguntur alia ac cetera manu scripta, ut hoc ipsum exemplar Zwingero transmissum esse sit verisimile, codicem vero A 40 huius apographum. Præterea epistula ad Redigerum Vratislaviensem data hic non legitur.

AA 41. s. XVIII chart. 4°, volumina IV.

*** Alberti de Haller collegium botanicum.**

B 41. s. XV chart. 4° fol. 81 **Johannis Monachi Zonaræ explanatio in Gregorii Theologi (Nazianzeni) tetrasticha morum sacra, Græce.**

42. s. XII—XIII membr. 2° f. 136.

1, f. 1ᵃ — f. 134ᵃ **Zachariæ Chrysopolitæ unum ex quattuor seu concordia evangelistarum, ab initio mutil.** Sunt libri IV (lib. I deest et pars libri II; desunt enim quaterniones decem priores). Inc.: *iussas fieri ante oraculum uero. i. sancta sanctorum IIII^or quia incipientes per legem castigantur — Nouissime uisus est et mihi hoc non post paruum tempus ascensionis. Explicit VNVM EX QVATVOR SEV CONCORDIA EVANGELISTARUM et DESVPER EXPOSITIO CONTINUA EXACTISSIMA DILIGENTIA edita A ZACHARIA CRISOPOLITA.*

f. 93 legitur insertum **carmen de Christo,** cuius initium est: *Melchisedech domino panem uinumque litauit* etc.

2, f. 134ᵃ — f. 136ᵇ **Interpretationes nominum in evangelio.** *Abraham pater uidens populum uel multitudinem uel pater multarum subaudis gentium — Zebedeus memoria domini uel memor domini uel sacrificium uel donatus uel fluens iste.*

*3, f. 136ᵇ **Tractatus de sacra scriptura, sine titulo.** *Sicut ex creaturis creator cognoscitur et per earum infinitam uarietatem incomprœhensibilis esse non dubitatus — alterum per alterum corrigere uelint. EXPLICIT.*

*4, f. 136ᵇ **Fragmentum Gregorii homel. XXXV, a fine mutil.** *GR. IN OMELIA. XXXV^a. Scripture testantur esse angelos archangelos uirtutes — ad similitudinem dei factus sed signaculum.* Vltimus quaternio numero XXVII ornatus est, primus XI.

A 42 a. b. c. s. XVII init. chart. 4° **Instructions baillees par le Roy a plusieurs ambassadeurs tant ordinaires qu'extraordinaires envoyez en Allemagne, en Suisse et aux Grisons.**

A 42ᵃ fol. 76.

1, f. 5ᵃ — f. 11ᵇ *Instruction au S. de Rambouillet allant en Allemagne de la part du Roy 1562 par M. Bourdin.*

2, f. 12ᵃ — f. 16ᵇ *Instruction a Monsieur de Schombert Enuoyé Par le Roy en Allemagne du 15 feburier 1573.*

3, f. 17ᵃ — f. 22ᵃ *Instruction baillee a Monsieur de Schombert pour traicter auec les Princes de L'empire 25 feburier 1573.*

4, f. 23ᵃ — f. 27ᵇ *Instruction baillée a Monsieur de Scomberg allant en allemagne du septieme auril 1580.*

5, f. 27ᵇ — f. 37ᵃ *Instruction au S. de Schomberg allant depresent en Allemagne pour le seruice de sa Majesté. XII May 1589.*

6, f. 37ᵇ — f. 44ᵃ *Instruction au S. de Baradat allant en Allemagne en 1589.*

7, f. 44ᵃ — f. 76ᵇ. *Instruction a Monsieur le Vicomte de Turenne enuoyé en Allemagne 1590.*

A 42^b f. 180.

8, f. 1^a — f. 10^a. *Instruction bailléé au sieur de Marescot allant a Strasbourg du mois de Septemb. 1598.*

9, f. 10^b — f. 23^a. *Instruction bailléé au sieur de Bongars sen allant en Allemagne. feburier 1599.*

10, f. 23^a — f. 35^b. *Instruction a Monsieur de Boisdauphin Mareschal de france s'en allant ambasad. pour le Roy vers l'Empereur. 1603.*

11, f. 35^b — f. 66^b. *Instruction au S. de Montglas allant en allemagne au mois de Feburier 1606 sur le Suiet du s. de Bouillon.*

12, f. 66^b — f. 87^a *Instruction pour le sieur de Bongars conseiller et maistre d'hostel ordinaire du Roy allant presentement En allemagne par son Commandement et pour son seruice au Commancement de l'an 1609.*

13, f. 87^b — f. 91^a. *Instruction au s^r de Widemarck allant a Cleues et Juilliers le XXV Juin 1609.*

14, f. 91^b — f. 97^b. *Instruction au S. Badouere s'en allant en allemagne le six Aoust 1609.*

15, f. 97^b — f. 108^a. *Instruction a Mons. de Bongars allant en Allemagne en nouembre 1609.*

16, 108^b — f. 121^b. *Instruction au S^r. de S. Catherine allant en Allemagne en Nouembre 1609.*

17, f. 122^a — f. 145^a. *Instruction a Monsieur de Boisise s'en allant pour le seruice du Roy en allemagne en decembre 1609.*

18, f. 145^b — f. 155^a. *Pouuoir a M. De Boissise pour traitter auec les princes et Estats d'allemagne touchant les duchez de Cleues, Juillers, Berg etc.* cum pacto facto per Boissisium.

19, f. 155^b — f. 162^a. *Instruction bailléé au sieur d'Arambures s'en allant pour le Seruice da Roy en Allemagne 1610.*

20, f. 162^a — f. 171^a. *Instruction a Mr le Mareschal de la Chastre Allant conducteur en l'arméé d'Allemagne au mois de Juin 1610.*

21, f. 171^a — f. 172^b. *Lettres du Roy a Messrs le marquis Ernest de Brandebourg et le Comte Palatin du Rhin Wolfgan guillaume Prince de Neubourg.*

22, f. 172^b — f. 177^b. Epistulæ regiæ nonnullæ: a, *Au Prince Chrestian d'enhalt;* b, *au comte Henry*, c, *Monsieur de Boissise,* d, *au comte Symon;* e, *au prince Maurice.*

23, f. 177^b — f. 180^a. *Monsieur le duc des deux Ponts s'en retournant de ce Royaume en Allemagne le 9. Juillet 1610.*

A 42^c f. 168.

24, f. 1^a — f. 7^b. *Instruction a M^r De Bouillon allant conduire a Heydelberg le nouueau Electeur Palatin au mois d'Octobre 1610.*

25, f. 7^b — f. 9^a. *Instruction a Mr de Baugy s'en retournant en la Cour de l'Empereur.*

26, f. 9^b — f. 17^b. *Instruction a Monsr de la Vieuuille et de Selue pour aller en la uille de la chapelle d'Aix en allemagne au mois de Septembre 1611.*

27, f. 17ᵇ — f. 46ᵃ. *Instruction A mons*ʳ *Ancel allant en allemagne au mois d'Auril 1612.*
28, f. 46ᵃ — f. 69ᵇ. *Instruction a Monsieur de Schomberg Comte de Nanteuil conseiller du Roy en son conseil d'Estat, lieutenant general de sa Ma*ᵗᵉ *espayce de Limosin haulte et basse marche Pour son Voiage d'Allemagne en l'annéé 1610.* In fine: *Cette mesme Instruction auoit esté bailléé par le sieur de Richelieu a Mons. Miron allant pour le Roy en Suisse.*
29, f. 69ᵇ — f. 75ᵃ. *Instruction a Mons*ʳ *de Bongars allant en Allemagne en l'annéé 1593.*
30, f. 75ᵃ — f. 84ᵇ. *Instruction a M*ʳ *de Bongars allant en allemagne de la part du Roy 1594.*
31, f. 84ᵇ — f. 90ᵇ. *Instruction a M*ʳ *de Bongars allant en allemagne de la part du Roy 1594.*
32ᵃ, f. 90ᵇ — f. 103ᵃ. *Instruction au Sieur de Sancy s'en allant en Suisse au mois de feburier 1589.*
32ᵇ, f. 103ᵃ — f. 104ᵃ. *Lettre aux Cantons de Suisse.*
32ᶜ, f. 104ᵃ — f. 105ᵃ. *Lettre a Mons*ʳ *de Sillery du mois de Feburier 1589.*
33, f. 105ᵃ — f. 110ᵃ. *Instruction a Mons*ʳ *de la Verriere s'en allant en Suisse de ce qu'il aura a faire et de la façon qu'il aura a se conduire dans l'affaire que le Roy luy a commise pour le seruice de Sa Majesté.*
34, f. 110ᵃ — f. 123ᵃ. *Instruction bailléé a Monsieur de Vic s'en allant resider Ambassadeur pour le seruice du Roy en Suisse le XXIX Juillet 1600.*
35, f. 123ᵃ — f. 137ᵇ. *Instruction au S. de Caumartin allant resider Ambassadeur ordinaire en Suisse en l'annéé 1604.*
36, f. 137ᵇ — f. 162ᵃ. *Instruction bailléé au sieur de Bongars Conseiller et Maitre d'hostel ordinaire du Roy s'en allant presentement en Allemagne par son commandement et pour son seruice le 30 may 1609.*
37, f. 162ᵃ — f. 168ᵃ. *Instruction au s*ʳ *Pascal allant resider aux grisons en la fin de l'annéé 1604.*

AA 42. s. XVIII chart. 4°, II voll.
Vol. I. **Van der Honert institutiones theologiæ.** Adiecta est editio impressa Lugduni Bat. 1735.
Vol. II. **J. J. Vitriarii collegium in Grotium. 1736. Lugd. Bat.**

B 42. s. XV membr. 4° fol. V + 201.
Marcanovæ antiquitates et inscriptiones Romanæ.
F. I—IVᵃ indices continent; f. IVᵇ hæc habetur inscriptio litteris uncialibus scripta: *Patauii opus incæptum Cæsenæ scribi absolutum Bononiæ in hanc formam redigere s. pec. fec. Joannes Marchanoua artium et medicinæ doctor. P. MCCCCLX.*
Tituli inscriptionum marginibus ascripti hi sunt: f. 1ᵃ — f. 29ᵃ *Regiones urbis* etc. f. 30ᵃ — 80ᵇ *Epitaphia urbis.* f. 80ᵇ *Ciuitatis*

Tibulanæ. f. 81ª *Rauennæ.* f. 85ᵇ *Fani.* f. 87ᵇ *Arieti.* f. 88ᵇ *Polæ.* f. 90ᵇ *Viterbi, Firmi, apud Rubiconem.* f. 91ᵇ *Senigalliæ. Spoleti.* f. 92ᵇ *in prouincia Picena. Seuerini. Macereti. Anconæ.* f. 93ᵇ *in agro Ferentino.* f. 95ª *Beneuenti.* f. 96ª *Tolentini.* f. 96ᵇ *Interani.* f. 98ª *Terami. Naronæ. Pomposiæ. Ausimi.* f. 99ª *Aregnani. Patrati. Nepesinæ.* f. 99ᵇ *Neapoli.* f. 100ª *Tuderti.* f. 100ᵇ *Capuæ. Patrati. Concordiæ. Perusii.* f. 102ª *Florentiæ. Mutinæ. Pergami. Veronæ.* f. 103ᵇ *Vincentiæ.* f. 104ᵇ *Poianæ.* ff. 105ª *Patauii.* f. 109ª *Monbusi. Carmignani.* f. 109ᵇ *in monte silicis. Estæ.* f. 110ª *Vrbanæ. Este. Prataleæ.* f. 110ᵇ *Aponi. Montagnanæ. Venetiis.* f. 112ª *Muriani.* f. 112ᵇ *Torcelli. Reatæ.* f. 113. *Friziaci. Viennæ.* f. 113ᵇ *Ciuidati.* f. 114ª *Aquilegiæ.* f. 114ᵇ *Isconii.* f. 115ª *Vadimii. Polæ.* f. 117ª *Tergesti. Nonæ.* f. 118ª *Bizantii. Mitilenæ.* f. 118ᵇ *Cypri. Barchinoniæ.* f. 119ª *Solonæ.* f. 120ᵇ *Tragurii.* f. 121ᵇ *Solonæ. Isconii.* f. 122ᵇ *Jadræ.* f. 126ª *in monte Olympo. Amastrati.* f. 126ᵇ *Butroti.* f. 127ª *Beneuenti.* f. 127ᵇ *Cretæ.* f. 128ᵇ *Aragoniæ.* f. 129ª *Pragæ.* f. 129ᵇ *Athenis. Vlasichi.* f. 130ª *Corinthi. Alexandriæ.* f. 130ᵇ *Pergami. Peloponnessi.* f. 131ª *Heliconi. Cretæ.* f. 132ᵇ *Achaiæ.* f. 133ª *Euboæ.* f. 133ᵇ *Erectriæ. Athenis.* f. 135ª *Histriæ. Neapoli.* f. 135ᵇ *Athenis. Curculæ. Vlasichi.* f. 136ª *Arini. Luueiani.* f. 136ᵇ *Vigizoli. Vicentiæ. In m. Sumano.* f. 137ª *Mantuæ. Ferrariæ. Aquilegiæ.* f. 140ᵇ *Gradi.* f. 141ᵇ *Tiburti. Romæ. Fesolis.* f. 142ª *Polæ. Ferrariæ. Brixiæ.* f. 145ª *Veronæ.* f. 146ᵇ *Philetæ. In Philippis. Constantinopoli.* f. 147ª *Rauennæ. Romæ.* f. 147ᵇ *Patauii.* f. 148ª *Bononiæ. Varegnanæ.*

Secuntur tractatus varii hi:

f. 150ª *Laudes M. Catonis ex tertia decade Titi Liuii libro pænultimo.*
f. 151ª *Catonis laudes ex VII libro naturalis historiæ Plinii.*
f. 151ᵇ *Julii Cæsaris laudes ex VII libro Plinii cap. XXV.*
f. 152ª *Pompeii laudes per Plinium libro l. cap. XXVI.*
f. 153ᵇ *Ciceronis laudes libro VII cap. XXXI Plinii.*
f. 160ª *Valerius Probus de notis antiquis.*
f. 162ᵇ *Prisciani grammatici numerorum notæ.*
f. 163ª *Aliquæ antiquorum abreuiationes et earum interpretatio.*
f. 164ᵇ *De numeris.*
f. 170ª *Petrus Diaconus de notis antiquis.*
f. 191ª *De numero litterarum.*
f. 194ª *Valerius Probus de notis antiquis.*
f. 201ᵇ *Titulus Pensauri.* ibid. *Titulus Mutinæ.*

In tegum. posteriori rubro col. scripta sunt hæc: *Hunc librum donauit eximius artium et medicine doctor M. Joannes Marchanoua de Venetiis Congregationi Canonicorum regularium Sancti Augustini ita ut tamen sit ad usum dictorum canonicorum in monasterio S. Joannis in Viridario Padue commorantium. Quare omnes pro eo pie orent. MCCCCLXVII.*

Cf. Mommsen gramm. Lat. ex edit. H. Keilii vol. IV, p. 269 seq. et anecdota Helvetica præf. p. CLII, seq. A. 1872 quædam inspexit P. Krüger Marpurgensis. In priori tegumento legitur: *Conradi Lycosthenis Rubeaquensis.*

43. s. XI (f. 1—2) et XIII membr. 2° miscell. f. 51, cum picturis speciosissimis.

*1, f. 1a — f. 2b **Homiliæ in Agatham, Scholasticam, Petrum (passiones), mutil. ab initio et a fine.**

a, *ratore decio ter consule die nonarum februariarum recitamus historiam. Quintianus consularis siciliæ audiens sanctam opinionem uirginis deo dicatæ agathæ — Tunc quintianus iussit eam celeriter trahi ad carcerem quia uoce eum publica confundebat. Euangelium. Simile est regnum cælorum thesauro abscon. Require de uirginibus.*

b, *III IDVS FEBRVARII, SANCTÆ Scolasticæ uirginis. Necesse est karissimi ut uobis de uenerabili patre benedicto narrem —*

c, *VIII KL. MARTII. Cathedra sancti petri. Necessarium karissimi reor ut proprias beati petri — alterius impositionem uinculorum quibus a persecutore arcendus erat. . . . .*

2, f. 3a **Homilia super generatione domini nostri et sancti Johannis Baptistæ, Jacobi et Johannis evangelistæ, Servatii et Jacobi fratris domini.** *Anna et esmeria sorores fuerunt. Esmeria peperit elysabeth —*

3, f. 3a — f. 13b **Homeliæ Sancti Bernardi super 'missus est', numero IV.**

4, f. 13b **Tractatus de Ave Maria.** *Aue maria et c. In hac salutatione uirginis gloriose possunt breuiter notari — Sileat misericordiam tuam uirgo beata quis te inuocatam in suis necessitatibus meminerit defuisse.*

*5, f. 13b — f. 16a **Tractatus brevis de officio missæ.** *In nomine sancte crucis de sacramento altaris magna est conuenientia — propterea cum dicitur agnus dei in duobus primis est conuenientia. In tertio uero est differentia.*

6, f. 16b — f. 18a. **Lamentatio Beati Bernardi super passione Christi.**

7, f. 18a — f. 20b **Tractatus de revelatione facta Beato Bernardo a Beata Virgine super dolore quem sensit in passione filii sui.**

8, f. 21a — f. 28a **Meditationes Beati Bernardi Clarevallis.**

9, f. 28a **Tractatus de fide trinitatis.** *Credimus unum deum esse patrem et filium — Vnus in natura in sancta trinitate deus pater et filius et spiritus sanctus.*

10, f. 28a **Tractatus, quod solus filius assumpserit carnem.** *Non pater carnem assumpsit — sed eternus deus homo ex uirgine natus est.*

11, f. 28b **Tractatus contra diversas hæreses.** *Nichil creatum aut seruiens — dampnabilis illa doctrina.*

12, f. 28b **Tractatus, quid sit homousion.** *Homo usyon ergo est coessentialis — sed homo in deo et in homine deus.*

13, f. 28b — f. 29a **Tractatus de resurrectione quattuor.**

1, *Erit resurrectio mortuorum hominum — uel in gloria eterna manere pro meritis.*

2, *Omnium enim hominum erit resurrectio — resurrectionem carnis credere futuram de morte.*
3, *Quod autem dicimus in cymbolo — cum ante mortuis iudicentur.*
4, *Post resurrectionem et iudicium non credamus — ut percipiant fructum operum suorum.*

14, f. 29ª **Tractatus, quod sunt angeli facti.** *In principio creauit deus celum et terram — ex hiis que creata fuerant factus est et ornatus.*

15, f. 29ª **Tractatus de fide.** *Nichil incorporeum et inuisibile — quia incorporeus est.*

16, f. 29ª — f. 34ᵇ. **Tractatus de locutione sanctæ animæ ad creatorem suum secundum Augustinum.** *Quoniam in medio laqueorum positi sumus — celestium pocius contemplatione quam terrestrium occupatione.*

* 17, f. 34ᵇ — f. 36ᵇ **Tractatus theologicus hominem ad cogitandum exhortans, sine titulo.** *Eya homoncio uel muliercula fuge paululum occupationes tuas — perseuerancie plena successio ut perfecta seruetur custodia castitatis.*

18, f. 36ᵇ — f. 37ᵇ **Quædam pars meditationum Augustini.** *Excita nunc anima mea et erige totum intellectum — qui est trinus et unus deus benedictus in secula. Amen.*

19, f. 37ᵇ — f. 40ᵇ **Expositio Origenis super illud euuangelium: Maria stabat ad monumentum.** *Maria stabat ad monumentum foris plorans. In presenti sollempnitate locuturus auribus uestre caritatis —*

20, f. 41ª — f. 44ª **De sacramento eucharistiæ secundum beatum Thomam de Aquino in compendio suo.** *Eucharistia est sacramentum caritatis — per ordinem reiterantur ut non mutetur ordo sacrificii.*

* 21, f. 44ª **Excerptum ex Augustini libro de civitate Dei.** *In libro de ciuitate dei colligitur ex dictis beati augustini quod VIII beneficia consequitur homo uel mulier uidendo corpus Christi et missam audiendo. Primum est quod illa die cibus — raro moritur illa die mala morte. hec ille.*

* 22, f. 44ª **Excerptum Bedæ Venerabilis de sacerdotis munere.** *Venerabilis beda. Sacerdos qui sine peccato mortali est — ut possis sepius celebrare.*

* 23, f. 44ª **Versus VI de missa.**

Missa sacerdotes simul omnes sic celebrantes —
Mortem commemorat simul aduocat atque decorat.

f. 44ᵇ et f. 45ª scriptura vacant.

* 24, f. 45ᵇ — f. 51ª **Tabulæ X theologicæ una cum explicatione, sive turris sapientiæ turrisque virtutum.** *Christo confixus sum cruci. Verba ista sunt pauli — hec est expositio turris gratie turris sapiencie turrisque uirtutum. Hanc si quis intrauerit poterit se seruare tutum.* In tabulis IX et X (f. 50ᵇ

et 51ᵃ) scripti sunt versus qui dicuntur Leonini, in illa quatuordecim, in hac sedecim numero.
f. 51ᵇ scriptura vacat.

A 43. s. XV chart. 2° fol. 286. Sinnerus (III, 17) numerum 43 posuit.
1, f. 1ᵃ — f. 246ᵃ **Magistri Petri de Arzelata de Bononia chirurgia secundum Avicennam, libri VI.** Inc.: *Rogarunt me socii mei ut secundum quod legerem eis 3ᵃᵐ et 4ᵗᵐ fen. canonis auic. receptas ordinarem que satis inordinate sunt — quia escharam non faciunt et consolidantur. Explicit tractatus de cauteriis scriptus per manus M. Wybrandi de wolderkum partium westfrisie pro egregio ac subtilissimo arcium doctori et medicine scolari domino Nyro. ihe.* (*ihe.* lineola transversa del.) *Anthonii de campitona. Anno dominice incarnationis 1442 die 27 mensis Junii in ciuitate paduana Regnante serenissimo ducali domino uenetiarum. deo gratias. amen.* Addidit manus posterior: *Τῷ θεῷ τῷ παντοκράτορι δόξα.*
Secuntur aliquot folia scriptione vacantia f. 246ᵇ—250ᵇ.
2, f. 251ᵃ — f. 256ᵇ **M. Maphæi de Lande famosi artium et Medicinæ Doctoris problemata medica varia.** Titulum manus recentior adiecit. *Queritur quot modis potest generari apostema — ideo ex illo lacte putrefacto sepe accidit dolor stomachi et capitis. DEO GRACIAS. EXPLICIUNT problemata per famosum arcium et medicine doctorem magistrum mafeüm de lande cum laude dei cuius nomine sit benedictum in secula seculorum. amen.*
3, f. 265ᵇ — f. 282ᵇ **Tractatus de anatomia, sine titulo.** *Quia ut ayt galicus* (sic) — *ex carnata ne agrauaret pedem hec dir. anoia. mundini bon. EPLICIT anno Mundi in deo gratias.* In fine f. 282ᵇ — f. 286ᵃ libri index adiectus est.

AA 43. s. XVIII chart. 4° II voll.
* **Perizonii historiæ universalis collegium.**

B 43. s. XV chart. 4° fol. 56.
Est eadem manus, quæ cod. B. 41 scripsit.
1, f. 1ᵃ — f. 38ᵇ **Michaelis Pselli interpretatio Cantici Canticorum versibus politicis, Græce.**
2, f. 40ᵃ — f. 56ᵃ **Nili monachi paradisus, Græce.** *Νείλου μοναχοῦ ἐκ τῶν γερουτικῶν εἰς ποιητικὴν τάξιν ἧς ἡ ἐπιγραφὴ παράδεισος.* Nonnulla specimina habes apud Sinn. I, 120 seq., et I, 175 seq.

44. s. XII — XIII m. 2° f. 147. Fuit Bongarsii.
1, f. 1ᵃ — f. 115ᵇ **Bernardi Clarevallensis epistulæ nr. 1—224.**
2, f. 115ᵇ — f. 147ᵃ **Petri Damiani epistulæ.**

A 44. s. XVI — XVII chart. 8°
Anthologia locorum classicorum secundum alphabetum (idest secundum res) a Jacobo Bongarsio ex auctoribus classicis et Græcis et Latinis congesta.

Præmissa sunt hæc verba præclare dicta: *Legendi et scribendi me non tam fructus et gloria, quam studium ipsum exercitatioque delectat quod mihi nulla umquam res eripiet.*

AA 44. s. XVIII chart. 4° vol. X.
*Alberti Halleri elementa physiologiæ. Lausannæ 1762 impr. cum notis manuscr. eiusdem vol. IV (1. 2) V (1. 2) VI (1. 2) VII (1. 2) VIII (1. 2).**

B 44. s. XV chart. 4° fol. 257.

1, f. 5ª — f. 74ᵇ **Raymundi Lullii arbor philosophiæ.** Desunt folia IV priora.

*2, f. 74ᵇ — f. 79ª **Eiusdem tractatus de compositione lapidis philosophorum.**

*3, f. 80ª — f. 84ª **Tractatus de compositione aquæ potabilis.**

*4, f. 89ª — f. 99ᵇ **Tractatus de alchymia (dialogus inter speculum et Arnoldum).**

*5, f. 100ª — f. 104ª **Practica lapidis philosophorum ac labor modusque eiusdem.**

*6, f. 104ª — f. 209ᵇ **Collecta ex libro Compostellæ Bonaventuræ de mineralibus ac arte alchimica.**

*7, f. 210ª — f. 234ᵇ **Tractatus alchymicus.**

*8, f. 235ª — f. 257ᵇ **Tractatus magistri Floriani de alchymia, a fine mutil.**

45. s. X m. 2° f. 60. Fuit Petri Danielis et Bongarsii. Insunt litt. init. pulchre pictæ.

Præmissum est folium sæc. XII scriptum, in quo **lectionarii** fragmentum scriptum est cum **notis musicis.**

1, f. 1ª — f. 52ᵇ **Lucani Pharsalia.** Præmissa est vita et marginibus scholia quæ vocantur Bernensia passim (nonnulla manu Petri Danielis) ascripta sunt, quibus usus est H. Usenerus in sua Lucani scholiorum editione. Lips. Teubn. 1870. Carmen ipsum Eduardus Pfander Bernensis in Useneri usum contulit. Nonnulla excerpserat Weberus Marpurgensis a. 1855. Vitam contulit Rothius Suet. 1858 (p. LXXXV).

2, f. 52ᵇ — f. 59ª **Orestis tragœdia.** Edidit primus K. W. Müller Rudolstadiensis a. 1859; denuo contuli in Leutschii Philologo XXVII, p. 157—168.

3, f. 59ª — f. 59ᵇ **Hygini de astronomia liber, fragm.** Adest epistula M. Fabio scripta et libri initium usque ad verba: *ab hac circuli signife. IIII. de reliquis partibus.* Cf. Bursianum in Fleckeiseni annal. 1866, p. 762, not. 1.

*4, f. 60ª **Figuræ Græcorum.** Cf. auctoris scholia Bern. ad. Vergili Buc. et Georg. p. 984 seq.

A 45. s. XV chart. 4° pag. 311.
Insunt multæ picturæ neglegenter delineatæ.

1, p. 300. 301. 1—237 **Matthæi sive Gregorii Hageni chronicon Austriæ Germanicum, omisso auctoris nomine.**

Habes similia nec tamen eadem apud Pezium scriptorum rerum Austriacarum tom. I (1743), p. 1051 seq., qui multa in initio præsertim scripta omisit. Neglexit enim præter priscorum temporum descriptionem illa quoque, quæ de imperiis octoginta uno narrantur p. 30—100 codicis nostri. Libri initium non deest, id quod Sinnerus credidit, sed legitur nunc pag. 300 et 301, quæ excipiuntur paginis 1 et quæ secuntur. Matthæi istius scriptoris nomen ex illis verbis ortum esse videtur, quæ in nostro codice ipsi libro præmissa sunt, nempe his: *Anno domini M CCCCLXXIX in die sancte Mathye apostoli. Seneca der meister schribit In dem bu°ch der fier engelln tugend. Ob du wis werden wellist So sol din wesen sin mitt drin Zitten geordnett und geziert — flissenklich und gehört.*

Præfationem excipit chronicon ab initio mundi ad Austriaci imperii tempora prima deductum:

p. 1. *Hie will Ich schriben wie sich die Büecher diser Canonike* (sic) *tailent Als hier nacher stat und dem Ist also*... (rubr.) *In dem namen der heiligen ungeteilten dryualltikeit hab Ich nach den fünff sinnen der menscun* — p. 29. *Und vil ander grosser geschichten und tetten der Römer läss Ich alles vnder wegen won Ich der loblich gnedigen herschaft von Oesterrich Canoniken mu°ss beschriben. Completum est in die sancte margarete virg. Anno domini M° CCCC° LXXX° in die sancte margarete virginis et martyris completum est per me fratrem Clementem speker de sulgen ordinis* (sic) *minorum tempore isto fuitt Sacrista in reagli* (sic) *conuentu kampi regis daz ist Ze Künigsfelde.*

Adiecta sunt alia manu nonnulla de magna quadam inundatione. Sequens pagina scriptura vacat; inde a p. 30 ipsum chronicon Austriacum habes: *Anno domini M° CCCC° LXXIX in die Sancte Mathtye appostoli der waz uff den tag an der estrigen mittwochen. dan ward dis geschriben. Hie Ist ze merken vnd ze wissen der usszug der Kanoniken des edlen lantz ze wien vnd von dem durluchten ffürstlichan hus ze österrich vnd wie der erst mensch In dasselbe land kam vnd wie derselb vnd alle sin nächkomen vntz uff die Zitt gehaissen haben*..... (mitt?) *namen. Vnd wie fil Ir aller gewesen ist. Vnd wie mengen namen das land österrich gehept hab von heiden von Juden von cristen. Vnd wannen der fürsten wiber kömen vnd geboren sind vnd wie sy geheissen hend mitt namen. Vnd was wäppen Ir fetter gefuiert haben Vnd wa die alle begraben ligent. Vnd dz ist alles ussgezo gen uss den grossen Kanoniken Ze österrich so man aller kürtzlichest getun mocht. Dis na chkomen vnd näch geschribnen namen hätt alle dis land gehept ze O°sterrich vnd vachent des landes namen allso an.* (rubr.) *Judeis appita. Aratim. Saurytz. Sannans. Pannans. Tantamo. Mittanans. Famyam. Auarata. Fylian. Rarasma. Cor°dantia. Nuara. Osterland. O°sterrich. Es was gesessen In dem land über mer. Das heisset terra amirationis* etc.

Desinit in hæc (Pez. l. l. p. 1158):

p. 237 *(von der herfart hertzög aulbrechtz) Alls dz billichen waz mit hailtum vn. mitt ander Zierlichheitt vn. schenkungen. Daz vns gott In sin rich öch allso empfach. Des helff vns gott der vatter. Vnd gott der Sun vnd gott der heyllig geist. Amen.*

2, p. 238—243 **Carmen Germanicum de bello Argoviensi.**

Dis seilt von dem Ergo^e^w In den Kriegen.
In minem sinne es übel hilt
Daz Jeman die von E^r^go^e^w schilt —
O. stende. o. Clemens. o mater pya
Jhesus et maria custodi nos omni via.
Amen.

Habes hoc carmen editum a Sinnero II p. 81—87, sed pessime.

3, p. 244—269 **Historica varia, Germanice.**

p. 244—251 *Hie Nacher findest du Wie Keiser fridrich von O^e^sterrich ze Auch gekro^e^nnet ist worden. Vnd wie er ist uss geritten von Gretz vnd wie es im ist ergangen* (rubr.). *In dem namen Gottes Ritten Wier uss ze Gretz. Des samstags nach vnser fröwen tag zur liechtmiss — Vnd ist öch ein richstatt dä belibent wir über nacht.*

p. 251—259 *Hie nacher vindest du wie der Durchlucht ffürst vnd Küng ffridrich von O^e^sterrich gekro^e^net ward loblichen ze Auch der nachy mechtiklichen ze Röm die Keisserlichen Krön enpfieng* (rubr.). *Item am frytag där was Santt vitztag — Als er wider von Baden gen frankfurt solt komen.*

p. 260—266 **De conventu Ratisbonensi.** *Item anno domini M.CCCLXXI Conuocatio magna fuit in Rattisspona. Item hieher nach ist begriffen was von fürsten Geistlichen vnd weltlichen öch von preläten Gräfen herren ffryen Ritter vnd Knecht des heylligen Riches vnd stett Sendbotten vnd andre Zu^e^geho^e^rd uff den tag Georg gesatzt erschinen.*

p. 266—269 *Item anno domini m^e^CCCC LXXIII in dem grossen heyssen sumer do so vil win ward. vnd önser gnadiger her Keyser fridrich von o^e^sterrich vnd sin sun maximilianus vnd der türgesch Keyser am Rin vm. fu^e^rent. Vnd in der hagenbach holett* (in marg. *von basell*) *vnd in fu^e^rt gen trier dä der herzög von Burng* (in marg. corr. *Burgand*) *sin tochter gab maximiliano des Keissers sun vn. geschach der hand schlag der EZe trier. nun merkent eben* (rubr.).

p. 269 **Narratio nuptiarum Imperatoris Friderici sororis et marggravii Niderbadensis Pfortzhemii celebratarum anno MCCCCXLVII.** *Nota In pfortzen. Anno domini MCCCCXLVII Item In dominica Sancte Margarete virginis do waz ein hochzitt ze pfortzen — vnd armer lütt vast vil. vnd vil farind spillütt.*

4, p. 270 — 271 **Carmen Germanicum de Hagenbachio equite Brisiacensi.**
Ritter Hagenbach zu° Brisach (rubr.)
Ze lob vnd er der trinita°t
On zwiffel so wurd ich geno°t —
Die Burger littend schmertzen.

5, p. 271 **Carmen de Brisiaco urbe.**
Brysach.
So nun der schympff am besten waz —
Im geschach gnäd ze brysach In dem felde.

6, p. 271 **Carmen Germanicum sine titulo de Hagenbachio equite.**
Man zalte fierzechen hundart Jär daz ist war —
Vnd lies gelük her inher traben.

7, p. 273 **Carmen de urbe Neuss.**
Nüss Ein Richstatt (rubr.)
Vff frytag vor sanct Jacobstag —
Her frowtend sich gemeine.

8, p. 274 **Carmen de arce Ellegurt.**
Ellegurt daz schloss (rubr.)
Die wil er lag vor Nüss Im her —
Vnd warent gantz verdrossen.

9, 275 — 276 **Carmen de duce Burgundiæ, sine titulo.**
Der hertzög von Burgunde so her —
Fürbasser waz kein schertzen.

10, p. 276 **Carmen de urbe Granson.**
Jä dis geschah alls vor Granse dem scloss.
In gottes namen varent wir —
Waz er her wider ko'men.

11, p. 277—280 **Carmen de urbe Murten.**
In Murten In dem stettlin (rubr.)
Dazwischen su°cht er mengen fund —
Vnd öch nitt lang uss beliben.

12, p. 280—282 **Carmen de urbe Nancy.**
Nannse die statt.
Mitt grosser Macht zoch man gar fest —
So wellent wir in fürbas bitten.

13, p. 282 **Carmen de Strazburg urbe, sine titulo.**
Die wil man lag vor nüsse der statt —
Dem dankent lieben Kinder.

14, p. 283 — 287 **Carmen de Karolo Burgundiæ duce.** *Hie Merkend einen spruch von hertzog von Burgund Hertzög Karle. Nüwe mer du°n Ich Aller menklich kunt — Die welle uns behüetten vor Komer vn. laid ymer ewanklich. Amen.*

p. 288—293 scriptura vacant.

15, p. 294—298 **Breve chronicon ad sæculum XV maxime pertinens.** *Hie will Ich schriben vo dem heissen sumer* (rubr.).

Item anno domini MCCCCLXXIII. Item do was als ein heisser sumer daz der win an den reben verbran vnd ward so vil win do daz ein mäss . I. haller galt vnd ein ey ein haller vnd gab man ze constantz . I. eymer win vm. III dns. Mentio fit urbium *Sallinenschwiler zum Closter, Zürch, Kollmar, lindow am Bodensew, überlingen, felkirch im oberland, scaffhusen, Bern, olten.* Vltimo loco agitur de Rheni inundatione anno 1480 facta. P. 299 scriptura vacat, de p. 300, 301 vide quæ supra dixi; p. 302 scriptura vacat. Inde a p. 303 usque ad p. 311 habes imagines quorundam heroum et profanorum et sacrorum subiunctis epigrammatis Germanicis typis impressas antiquissimæ originis. Depicti sunt autem Hector, Alexander, Julius Cæsar, Josua, David, Judas Machabeus, Artus, Karulus, Gottfrid von Bulion.

Reliqua folia scriptura vacant.

AA 45. s. XVIII chart. 4° voll. II.

* **Joh. Hen. Otthii lexicon Rabbinico-philologicum, impr. Genevæ 1675 cum notis manuscriptis nescio cuius viri docti.**

B 45. s. XIV membr. 4° f. 104.

1, f. 1ᵃ — f. 31ᵃ **Alexandri Necham opusculum grammaticum (de artibus et figuris et dictionibus).** *F]errum situ rubiginem ducit et uitis non putata* etc.

2, f. 31ᵃ — f. 103ᵃ **Eiusdem commentaria super Biblia.** *Post hec de singulis libris bibliothece aliquas dicciones proferre* etc. In f. 104ᵇ index horum commentariorum legitur, in quibus multa vocabula Gallica proferuntur. Desinunt ea commentaria in Johannis evangelii initio.

46. s. XIV membr. 2° fol. 141. Insunt adnotationes marginales Bongarsii. Constat duabus partibus f. 1—18 et 19—141 diversis manibus (fortasse nr. 1 ad sæc. XIII pertinet) scriptis.

1, f. 1ᵃ — f. 18ᵃ. **Descriptio terræ sanctæ.** *Incipit descriptio terre sancte* (rubr.). *Quia uidi quosdam deuocione affectos ea saltem aliqualiter ymaginari — (de habitatoribus terre) interdum palmam et dimidiam et sepe duas grossa insuper et pinguis multum que fit oneri arieti ad portandum. Explicit descripcio terre sanctæ.* Cf. Tit. Tobler, Topographie von Jerusalem. Berl. 1853, I p. 26.

f. 18ᵇ scriptura vacat.

2, f. 19ᵃ — f. 141 **Septem libri chronicæ, a fine mutil.** Præmissa est operis capitulatio f. 19 — 21: *De titulis septem librorum cronice. Tituli primi libri* (rubr.). *Cronice dehinc titulos percurramus. Primus liber exordium mundi et humane generationis progressum notans hec habet capitula. Prologus in cronicam I. De creatione mundi et operibus sex dierum II* etc. Opus ipsum sic incipit: *Prologus in cronicam. I. Expletis utcumque duodecim libris uitas sanctorum distinguentibus secundum duodecim anni menses in quibus aliquatenus liquet que*

dies qua sanctorum memoria decoretur nunc ut etiam pateat uniuersus [ab origine mundi temporis defluxus etc. Porrigitur usque ad libri VI cap. LX init.: *De constitutione uiginti fratrum in sepulchro domini* (rubr.). *Arnulphum tamen clericum mire prudencie cancellarium ecclesie iherosolimitane procuratorem sanctarum reliquiarum et custodem elemosinarum fidelium præfecerunt. Tunc placuit principi.* Libri septimi capite ultimo (XXI) argumento præmisso teste agebatur de Clemente papa V. Cf. Pertz Arch. V, 496; Fr. von Raumer, Gesch. der Hohenstaufen IV, p. 659.

A 46. s. XVIII chart. 4° voll. VIII.

Vol. I. **Epistularum a variis ecclesiæ Reform. doctoribus scriptarum collectio (apographon).** Sunt 180 epistulæ. Inter 1 et 2 legitur epistularum ab hæreticis scriptarum index.

1, Johannis Calvini ad Eduardum Seymer. Genève 22 jour d'octobre. Secuntur, ut fert titulus, nr. 2—10 (excepta ep. 8ª): *Epistolæ Philippi Melanchtonis ad Henricum Bullingerum ex ipsis autographis bona fide descriptæ* (in marg.: *non sunt editæ*).
2, Pridie Cal. Sept. 1544.
3, 25 Martii 1545.
4, 20 Aug. 1554.
5, 16 Sept. 1556.
6, 20 Sept. 1557.
7, 23 Sept. 1557.
8, 5 Oct. 1557.
8ª, Intermediam ep. 8 inserta est epistula data IX Cal. Sept. 1572, cui titulus est: *Dis Infereis Lemuribus Furiis Erinnybus Nemesi Vejouibus sacrum. ΚΗΡΟΛΩ. Cordinalo Cardinali atheo hariolo* etc. Est invectio in Papam anonymi.
9, Cal. Decemb.
10, 4 Martii 1559.
11, Phil. Mel. ad Joannem Cratonem Vratisl. medicum 21 Martii 1560.
12, Joachim. Camerarius Laurentio Durnhofero Lips. 17 Maii.
13, Idem eidem X die Dec.
14, Idem eidem 19 die Dec.
15, Paulus Eberus Laurentio Durnhofero postridie nonas Julias 1569.
16, Jacobo Andreæ acad. Tubingensis præp. Georgius Major. 8 Feb. 1569.
17, L. Durnhofero Paulus Eberus. 15 Oct. 1569.
18, L. Durnhofero Georgius Major. 20 Jun. 1570.
19, L. Durnhofero Beza. 7 Id. Mart. 1570.
20, Eidem idem 9 Maii 1570.
21, Eidem idem 21 Junii 1570.
22, Eidem idem 18 Febr. 1571.
23, Eidem idem ipso die Pentecostes 1571.
24, Eidem idem 21 Nov. 1571.
25, Eidem 15 Febr. 1572.

26, Eidem 27 Martii 1572.
27, Eidem 12 Maii 1573.
28, Eidem 15 Nov. 1573.
29, Eidem 6 Dec. 1573.
30, Eidem 12 Febr. 1574.
31, Eidem. Sine anno.
32, Eidem 14 Maii 1574.
33, Eidem 23 Junii 1574.
34, Eidem. Cal. Aug. 1574.
35, Eidem. Cal. Dec. 1574.
36, Eidem 8 Jan. 1575.
37, Christophoro Herdessiano consil. reipubl. Norimberg. Beza 4 Sept. 1572.
38, Eidem 10 Martii 1573.
39, Eidem 12 Maii 1573.
40, Eidem 12 Febr. 1574.
41, Eidem pridie Cal. Dec. 1574.
42, Bullingero Theod. Beza 18 Aug. 1568.
43, Gabrieli Schlüsselbergero Nurembergensi Theod. Beza, Gallice 27 Mars 1575.
44, Laurentio Durnhoffero Beza 19 Maii 1575.
45, Christophoro Herdesiano idem 28 Febr. 1571.
46, Eidem 2 Junii 1571.
47, Eidem 21 Nov. 1571.
48, Eidem 15 Febr. 1572.
49, Eidem 9 Jan. 1572.
50, Eidem 27 Martii 1572.
51, Conrado Weiss patricio Francofurtensi Beza Cal. Jun. 1575.
52, Benedicto Thalmanno Beza 19 Jul. 1575.
53, Christophoro Trecio Cracoviensi Beza 19 Jul. 1575.
54, Christophoro Herdesiano idem. 19 Jul. 1575.
55, Laurentio Durnhofero idem 12 Jul. 1575.
56, Matthæo Wesenbecio Vitebergensi idem. 26 Aug. 1573.
57, Laurentio Durnhoffero idem. 12 Jan. 1576.
58, Eidem 16 Jan. 1576.
59, Eidem 26 Febr. 1576.
60, Eidem 12 Martii 1576.
61, Eidem 13 Martii 1576, cum Bezæ responsione ad quæstionem aliquam data.
62, Esromo (sic) Rudingero Beza 7 Sept. 1575.
63, Friderico a Nachod domino in Danowitz Beza 7 Sept. 1575.
64, Joanni Cratoni medico Cæs. idem Cal. Aug. 1574.
65, Eidem pridie Cal. Xbris 1574.
66, Joachimo Camerario medico idem pridie Cal. Dec. 1574.
67, Johanni Baroni a Kitlitz idem. 13 Dec. 1574.
68, Claudio Textori (*Pextori* scriptum est) Viteberg. idem. 26 Aug. 1573.
69, Christophoro Chemio (sic) Cancell. Elect. Palat. idem 18 Oct. 1574.
70, Erico Mulæo idem. 12 Maii 1576.

71, Laurentio Durnhofero idem. 15 Aug. 1576.
72, Eidem 11 Sept. 1576.
73, Christophoro Threcio idem. Cal. Dec. 1574.
74, Schlussbergero idem, Gallice 1 Dec. 1574.
75, Senioribus eccl. fratrum Boëmiorum idem. 12 Maii 1576.
76, Joanni Cratoni idem. 13 Martii 1577.
77, Eidem Cal. Aug. 1577.
78, Andreæ Duditio consil. Cæs. idem. 15 Dec. 1578.
79, Eidem 16 Dec. 1578.
80, Christophoro Thretio idem. 21 Oct. 1579.
81, Matheo Wesenbecio idem. prid. Cal. Jun. 1579.
82, Andreæ Dudicio idem. 8 Martii 1580.
83, Christophoro Herdhessiano idem. 15 Dec. 1571.
84, Eidem 12 Martii 1577.
85, Eidem 11 Febr. 1578.
86, Eidem 11 Aug. 1579.
87, Eidem 25 Aug. 1579.
88, Eidem 9 Sept. 1579.
89, Eidem 21 Oct. 1579.
90, Joanni Hodderseno idem. Cal. Aug. 1577.
91, Henrico Mollero idem. 25 Mart. 1579.
92, Eidem 21 Aug. 1579.
93, Joanni Cratoni idem. 5 Julii 1582.
94, Eidem 28 Aug. 1582.
95, Andreæ Duditio idem. Cal. Sept. 1578.
96, Eidem. Argentinæ 6 Sept. 1574.
97, Eidem 7 Oct. 1575.
98, Eidem, ni fallor, sed nomen non præscriptum est, 23 Junii 1578.
99, Petro Monawio idem. 15 Jan. 1583.
100, Joanni Cratoni 15 Jan. 1583.
101, Andreæ Duditio idem 12 Martii 1583.
102, Fragmentum litterarum Theodori Bezæ ad Wilhelmum Landgrafium. 9 Aug. 1580.
103, Andreæ Duditio idem. 2 Jul. 1583.
104, Joanni Cratoni idem. 2 Jul. 1583.
105, Eidem 30 Jul. 1583.
106, Eidem 24 Sept. 1583.
107, Eidem 3 Cal. Nov. 1583.
108, Eidem pridie anni noui 1584 primas Cal.
109, Eidem 7 Apr. 1584.
110, Domino Venceslao Budowizio a Budowa idem 19 Maii 1584.
111, Joachimo a Berg consil. Cæs. 25 Mart. 1584.
112, Petro Monawio idem. 26 Aug. 1584.
113, Joanni Cratoni idem. 18 Nov. 1584.
114, Eidem 17 Martii 1585.
115, Eidem 16 Nov. 1585.
116, Andreæ Duditio 17 Mart. 1585.
117, Constantino Fabricio idem. 12 Julii 1584.
118, Eidem 24 Aug. 1581.
119, Eidem 16 Nov. 1585.

120, Eidem. Sine anno.
121, Eidem 28 Junii 1586.
122, Eidem 22 Aug. 1586.
123, Eidem 13 Dec. 1586.
124, Eidem 12 Febr. 1587.
125, Eidem 13 Junii 1587.
126, Eidem 2 Aug. 1587.
127, Eidem 5 Sept. 1587.
128, Eidem 17 (27?) Oct. 1587.
129, Eidem pridie Cal. Nov. 1587.
130, Eidem 24 Jan. 1588.
131, Esromo Rudingero idem. 13 Oct. 1587.
132, Laurentio Durnhofero idem. 5 Sept. 1587.
133, Joanni Cratoni, sine anno, idem.
134, Laurentio Durnhofero idem. 7 Feb. 1588.
135, Constantino Fabricio idem. 12 Martii 1588.
136, Eidem 19 Martii 1588.
137, Eidem ultima Aprilis 1588.
138, Eidem 14 Maii 1588.
139, Eidem 27 Aug. 1588.
140, Eidem 15 Oct. 1588.
141, Laurentio Durnhofero idem. 15 Oct. 1588.
142, Esromo Rudingero idem. 15 Oct. 1588.
143, Constantino Fabricio idem. 12 Nov. 1588.
144, Eidem Cal. Jan. 1589.
145, Eidem 4 Feb. 1589.
146, Eidem Cal. Apr. 1589.
147, Eidem 27 Aug. 1589.
148, Christophoro Pezelio idem. 12 Nov. 1588.
149, Constantino Fabricio idem. 15 Dec. 1589.
150, Eidem 9 Jan. 1590.
151, Bartholomæo Chærico prof. acad. Sorbescensis idem. 27 Aug. 1584.
152, Constantino Fabricio idem. 23 Martii 1590.
153, Eidem 17 Jun. 1590.
154, Eidem 12 Aug. 1590.
155, Eidem 18 Dec. 1590.
156, Gregorio Tribelio idem. 18 Dec. 1590.
157, Constantino Fabricio idem. 10 Martii 1591.
158, Eidem 27 Julii 1591.
159, Eidem pridie Jan. 1591.
160, Sebastiano Ambrosio Pastori in Keisemarg idem. 23 Aug. 1591.
161, Ad Constantinum Fabricium idem. Cal. Mart. 1592.
162, Eidem 20 Maii 1592.
163, Illustri Comiti Joachimo Palatinatus proprincipi idem. 20 Maii 1592.
164, Gregorio Tribelio idem. 20 Maii 1592.
165, Sebastiano Ambrosio idem. 20 Maii 1592.
166, Emerico Forgach Comiti Supremo Thrincinii etc. idem. 20 Maii 1592.

167, Constantino Fabricio idem. 23 Aug. 1592.
168, Adamo Hertzog ministro v. d. in Ortenburg idem. 20 Martii 1592.
169, Constantino Fabricio idem pridie Cal. Mart. 1593.
170, Eidem 20 Martii 1593.
171, Joachimo Elect. Palat. idem. 26 Martii 1593.
172, Constantino Fabricio idem. 21 Maii 1593.
173, Georgio Jenischio Silesio stud. med. in academ. Basiliensi idem. 21 Martii 1593.
174, Constantino Fabricio idem. 12 Junii 1593.
175, Eidem 22 Aug. [1593].
176, Erasmo Joannis Arrianisimi apud Claudiopolitanos doctori καθαράτω (sic) idem 29 Aug. 1593.
177, Sebastiano Ambrosio past. Keismarkensi. 30 Aug. 1593.
178, Eidem 6 Cal. Sept. [1593].
179, Joanni Myllnero consiliario Bohem. idem 29 Aug. 1593.
180, Fabricio Dantiscano pastori. (A fine mutil. Sine loco et anno).

* Vol. II. III. **J. H. Otthii historia litteraria.**
* Vol. IV—VIII. **J. H. Otthii historica.**

B 46. s. XV chart. 4° f. 205. Liber domus Vallis beate margarete ord. Cartusien. in Basilea minore.

1, f. 1ᵃ — f. 85ᵃ **Tractatus de profectibus Religiosorum fratris David ordinis Minorum.**

*2, f. 85ᵃ — f. 205ᵇ **Liber septem profectuum religiosorum.** In tegumentis agglutinata est **charta Theodorici Coloniensis ecclesiæ archiepiscopi,** sæc. XV ut videtur, scripta.

47. s. IX membr. 2° f. 119. Liber Sanctæ Mariæ.

Passiones Sanctorum et homiliæ.

1, f. 1ᵃ — f. 2ᵃ **Homelia Venerabilis Bedæ presbyteri de lectione sancti evangelii secundum Johannem in vigilia sancti Andreæ apostoli.** *Tanta ac talis est scripturæ diuinæ sublimitas ut non solum uerba —*

*2, f. 2ᵃ — f. 4ᵃ **Homelia in nat. sancti Andreæ apostoli.** *Conuersante et docente et prædicante uerbum dei —*

3, f. 4ᵃ — f. 4ᵇ **Lectio sancti evangelii secundum Matheum: In illo tempore ambulans Jesus etc. et homilia Beati Gregorii Papæ.** *Audistis fratres karissimi quia ad unius uissionis —*

*4, 5ᵃ — f. 6ᵃ **In nat. Sanctæ Barbaræ Martyris.** *Temporibus Maximiani imperatoris passa est beata BARBARA —*

*5, f. 6ᵃ — f. 7ᵇ **In nat. Sancti Nicolai episcopi.** *Beatus igitur Nicolaus cuius hodie fratres karissimi natalicia —*

*6, f. 7ᵇ — f. 8ᵇ **In nat. Sanctæ Eulaliæ martyris.** *Temporibus Maximiani imperatoris calpurnio præside lusitaniæ prouinciæ in emerita ciuitate —*

*7, f. 8ᵇ — f. 9ᵇ **In nat. Luciæ martyris.** *Cum per uniuersam siciliam fama —*

*8, f. 9^b^ — f. 10^a^ **Passio Sanctæ Odiliæ, sine titulo.** *Hodie quoque sanctæ ODILIÆ uirginis celebratur natalis —*

*9, f. 10^a^ — f. 12^b^ **In nat. Thomæ apostoli.** *Beatum Thomam cum reliquis discipulis —*

*10, f. 12^b^ — f. 13^b^ **Homilia Beati Gregorii papæ de Thoma.** *Iste unus discipulus defuit reuersus quod gestum est audiuit —*

*11, f. 13^b^ — f. 15^a^ **In nat. S. Silvestri papæ.** *Siluester igitur urbis romæ episcopus —*

*12, f. 15^a^ — 16^a^ **In nat. S. Felicis confessoris.** *Hodie fratres karissimi apud nolam campanie ciuitatem —*

*13, f. 16^a^ — f. 17^a^ **In nat. Sancti Marcelli papæ et martyris.** *Temporibus diocletiani et maximiani beatus marcellus —*

*14, f. 17^b^ — f. 19^a^ **In nat. sanctorum Sebastiani et Fabiani martyrum.** *Sebastianus uir christianissimus cuius hodie natalicia —*

*15, f. 19^a^ — 21^a^ **In nat. Sanctæ Agnetis martyris.** *Diem festum sacratissimæ uirginis agnes —*

16, f. 21^a^ — f. 22^b^ **In nat. S. Vincentii Martyris sermo S. Augustini episcopi.** *In passione quæ nobis hodie recitata est —*

17, f. 22^b^ — f. 24^a^ **In conversionem S. Pauli apostoli sermo S. Augustini episcopi.** *Hodie de actibus apostolorum lectio hæc pronuntiata est —*

*18, f. 24^a^ — f. 25^a^ **In nat. Sancti Polycarpi episcopi et martyris.** *Hodie beati policarpi episcopi et martyris cælebratur natalis qui beati iohannis —*

*19, f. 25^a^ — 27^a^ **In octava S. Agnetis sermo S. Ambrosii episcopi.** *Beata agnes de cuius iterata festiuitate —*

*20, f. 27^a^ — f. 28^a^ **In nat. S. Ignatii episcopi et martyris.** *Beatus ignatius cuius hodie natalicia cælebramus tercius post beatum petrum apostolum —*

*21, f. 28^a^ — f. 29^a^ **In nat. S. Blasii martyris.** *Sanctus igitur Blasius martyr et episcopus ex sebastia capadocæ ciuitate fuit oriundus —*

*22, f. 29^a^ — f. 31^a^ **In nat. Sanctæ Agathæ martyris.** *Sub decio imperatore agatha uirgo —*

*23, f. 31^a^ — f. 32^b^ **In nat. Sancti Valentini martyris.** *Beatissimus martyr ualentinus cuius hodie natalicia colimus interamnensis fuit episcopus —*

*24, f. 32^b^ — f. 34^a^ **In nat. sanctæ Julianæ martyris.** *Temporibus maximiani imperatoris persecutoris christianæ religionis erat quidam senator —*

*25, f. 34^a^ — f. 35^a^ **In cathedra sancti Petri apostoli.** *Institutio sollemnitatis hodiernæ a senioribus nostris —*

26, f. 35^a^ — f. 36^b^ **In nat. S. Mathiæ apostoli sermo S. Augustini.** *Dum præclara beati mathiæ apostoli festiuitas —*

* 27, f. 36b — f. 37b **De eodem homelia beati Gregorii papæ.** *Cum constet omnibus fratres karissimi —*

* 28, f. 37b — f. 39a **In nat. S. Gregorii papæ.** *Igitur gregorius romulea urbe a patre editus Gordiano —*

* 29, f. 39a — f. 41a **In nat. sancti Benedicti abbatis.** *Fuit uir uitæ uenerabilis gratia benedictus et nomine —*

* 30, f. 41a — f. 43a **In nat. S. Ambrosii episcopi.** *Beatus ambrosius episcopus cuius hodie natalicia cælebramus ex patre ambrosio —*

* 31, f. 43a — f. 44a **In nat. Sanctorum Tyburtii Valeriani et Maximi.** *Tyburtius igitur et ualerianus quorum hodierna die fratres karissimi sollemnia agimus —*

* 32, f. 44a — f. 45a **In nat. S. Georgii martyris.** *Sanctus igitur Georgius cuius hodie dies cælebratur passionis annuus —*

* 33, f. 45a — f. 47b **In nat. Sancti Marci Evangelistæ.** *Hodie beati Marci euangelistæ cælebratur natalis. Hic discipulus —*

* 34, f. 47b — f. 48a **In nat. Sancti Vitalis Martyris.** *Sanctus Vitalis cuius hodie natalicia cælebramus pater fuit sanctorum martyrum Geruasii et Protasii —*

35, f. 48a — f. 51a **In nat. apostolorum Philippi et Jacobi cum homelia Augustini episcopi.** *Hodie apostolorum philippi et iacobi cælebratur natalis. Post ascensionem domini saluatoris —*

36, f. 51a — f. 54b **In nat. S. Alexandri Eventii et Theodoli, cum homelia Venerabilis Bedæ presbyteri.** *Beatus Alexander cuius hodie natalicia cælebramus quinto loco a beato apostolo Petro —*

* 37, f. 54b — f. 56a **In nat. Sanctorum Gordiani Epimachi et Sophiæ.** *Temporibus iuliani imperatoris apostatæ multi christiani diuulgati sunt —*

* 38, f. 56a — f. 57a **In nat. Sanctorum Nerei Achillei et Pancratii.** *Nereus et Achilleus quorum hodie natalicia colimus fuerunt eunuchi domitillæ neptis domitiani imperatoris —*

* 39, f. 57a — f. 59a **In nat. Sancti Vrbani papæ.** *Beatissimi fidem urbani romanæ sedis episcopi —*

* 40, f. 59a — f. 60b **In nat. Sanctæ Petronellæ virginis.** *De obitu Petronellæ filiæ domini petri apostoli ego marcellus —*

* 41, f. 60b — f. 62a **In nat. Sanctorum Marcellini et Petri.** *Dum teneretur petrus exorcistæ officium gerens —*

* 42, f. 62a — f. 63b **In nat. Sanctorum Primi et Feliciani.** *Temporibus diocletiani et maximiani imperatorum seua fuerat christianis orta tempestas —*

* 43, f. 63b — f. 65a **In nat. Sancti Barnabæ apostoli.** *Hodie fratres karissimi beati Barnabæ apostoli cælebratur natalis quem ad apostolatus officium —*

* 44, f. 65a — f. 66b **In nat. S. Basilidis Cyrini Naboris et Na-**

zarii. *Sancti Nazarii cuius hodie sollemnia cælebramus pater affricanus mater perpetua uocabatur —*

*45, f. 66b — f. 68a **In nat. Sanctorum Viti Modesti et Crescentiæ.** *Beatus Vitus septem annorum puer in licia prouincia multas operatus —*

*46, f. 68a — f. 69b **In nat. S. Marci et Marcelliani.** *Hodie sanctorum martyrum marci et marcelliani cælebratur natalis quorum pater tranquillinus mater marcia uocabatur —*

47, f. 69b — f. 71b **In nat. Sanctorum Gervasii et Protasii.** *Sancti martyres christi geruasius et protasius quorum hodie natalicia colimus filii beati uitalis martyris et ualeriæ —*

48, f. 71b — f. 72b **In vigil. Sancti Johannis Baptistæ. Homelia Venerabilis Bedæ presbyteri.** *Venturus in carne dominus et redemptor noster —*

*49, f. 72b — f. 73b **In nat. Sancti Johannis Baptistæ. Sermo Beati Maximi Episcopi.** *Sollemnitatem nobis diuersorum martyrum fratres karissimi uitæ præsentis occasus —*

50, f. 73b — f. 74b **De eodem homelia Venerabilis Bedæ presbyteri.** *Præcursoris domini natiuitas sicut sacratissima lectionis euangelicæ —*

*51, f. 74b — f. 76a **In nat. S. Johannis et Pauli.** *In diebus illis postquam constantinus imperator —*

52, f. 76a — f. 77a **In vigil. apostolorum Petri et Pauli. Omelia Venerabilis Bedæ presbyteri.** *Virtutem nobis perfectæ dilectionis —*

*53, f. 77a — f. 79a **In nat. apostolorum Petri et Pauli. Sermo B. Maximi episcopi, cum homelia Venerabilis Bedæ presbyteri.** *Gloriosissimos christianæ fidei principes —*

*54, f. 79a — f. 80b **In festivit. Sancti Pauli sermo B. Johannis episcopi.** *Beatus Paulus qui tantam uim humanæ alacritatis —*

*55, f. 80b — f. 81b **Homelia Beati Hieronymi super eodem.** *Tunc respondens petrus dixit. Ecce nos qui reliquimus omnia —*

56, f. 81b — f. 82a **Sermo Beati Augustini de eadem lectione.** *Amen inquit dico uobis quod uos —*

*57, f. 82a — f. 83a **In natal. Sancti Gallicani Martyris VII KL. Jul.** *Hodie beati gallicani martyris cælebratur natalis qui cum triumphalibus infulis sublimatus —*

*58, f. 83a — f. 83b **De Sancto Athanasio.** *Hodie sancti patris nostri athanasii alexandrinæ urbis episcopi et confessoris —*

*59, f. 84a — f. 85a **In nat. S. Sulpitii episcopi XVI KL. Febr.** *Sanctus Sulpitius cuius hodie natalicia cælebrantur secundum sæculi dignitatem —*

*60, f. 85a — f. 87a **In nat. Sancti Vigilii episcopi et martyris II KL. Februarii.** *Beatus Vigilius ciuis tredentinus genere uero romanus —*

F. 87b scriptura vacat.

* 61, Manu sæc. XII — XIII f. 88ᵃ — f. 95ᵇ **In festivitate sancti Johannis apostoli et evangelistæ ante portam Latinam lectio prima. Cum notis musicis.** *Secundam post neronem domicianus exercuit persecutionem —*

62, f. 96ᵃ — f. 96ᵇ **In vigil. apostolorum. Homelia beati Augustini episcopi.** *Iste locus euangelicus fratres ubi se dicit dominus —*

* 63, f. 96ᵇ — f. 97ᵇ **Homelia B. Gregorii Papæ de eodem.** *Cum cuncta sacra eloquia —*

64, f. 97ᵇ — f. 98ᵇ **Homelia S. Augustini episcopi de eodem.** *Hæc mando uobis ut diligatis inuicem —*

* 65, f. 98ᵇ — f. 99ᵇ **In natal. Evangelistarum homelia B. Gregorii Papæ.** *Dominus et saluator noster fratres karissimi aliquando —*

* 66, f. 99ᵇ — f. 100ᵇ **In vigilia plurimorum martyrum.** *Audistis ex lectione euangelica fratres karissimi exhortantem dominum —*

67, f. 100ᵇ — f. 102ᵃ **Sermo S. Augustini episcopi de eodem.** *Psalmus qui cantatur domino uidetur —*

* 68, f. 102ᵃ — f. 103ᵃ **Homelia beati Leonis Papæ de eodem.** *Qualis doctrina sit christi —*

* 69, f. 103ᵃ — f. 104ᵃ **Homelia Beati Gregorii Papæ.** *Dominus ac redemptor noster perituri mundi —*

* 70, f. 104ᵃ — f. 104ᵇ **In vigil. unius martyris. Homelia beati Hieronymi presbyteri.** *Supra dixerat quod dico uobis in tenebris dicite in lumine —*

* 71, f. 104ᵇ — f. 106ᵃ **In nat. unius martyris sermo sancti Johannis Chrysostomi.** *Recte atque ex debito æcclesiæ beatorum martyrum —*

* 72, f. 106ᵃ — f. 107ᵃ **Homelia B. Gregorii Papæ de eodem.** *Si consideremus fratres karissimi quæ et quanta —*

* 73, f. 107ᵃ — f. 108ᵇ **In nat. unius Papæ. Sermo B. Maximi Episcopi.** *Sanctorum patrum apostolicam sedem regentium —*

74, f. 108ᵇ — f. 110ᵃ **Homelia Venerabilis Bedæ de eodem.** *Homo iste nobilis fratres karissimi ille est —*

* 75, f. 110ᵃ — f. 111ᵇ **In natal. unius pontificis. Sermo B. Maximi episcopi.** *Ad sancti ac beatissimi istius patris nostri cuius hodie festa celebramus laudes addidisse aliquid —*

* 76, f. 111ᵇ — f. 112ᵇ **Homelia beati Gregorii Papæ de eodem.** *Lectio sancti euangelii fratres karissimi sollicite considerare nos ammonet —*

* 77, f. 112ᵇ — f. 113ᵇ **In nat. unius virginis et martyris. Sermo S. Ambrosii episcopi.** *Sanctissimæ uirginis et martyris. N. natalicia cælebrantes —*

* 78, f. 113ᵇ — f. 114ᵇ **Homelia B. Gregorii Papæ de eodem.** *Cælorum regnum fratres karissimi idcirco terrenis rebus simile dicitur —*

*79, f. 114b — f. 115b **In nat. unius virginis et martyris homelia B. Gregorii Papæ.** *Sancta æcclesia sagenæ comparatur —*

80, f. 115b — f. 117a **In nat. unius virginis et martyris sermo S. Augustini episcopi.** *Quæ sint decem uirgines quarum sunt — Ergo dormierunt omnes.*

*81, f. 117a — f. 118a **Homelia beati Gregorii de eodem.** *Sepe uos fratres karissimi admoneo —*

*82, f. 118a — f. 119b manu alia, atque cetera, sæc. X **Passio Sancti Trudberti martyris.** *Cum innumerabiles martires romano orbe francorumque imperio legamus fuisse coronatos — qui uiuit et regnat in secula seculorum. Amen. EXPLICIT LIBER S. MARIE.*

In libri tegumento priori olim adglutinata erant ea folia, quæ nunc latent in fragm. fasciculo A. 91, 4, fragmenta **Martiani Capellæ** continentia. In altero vero tegumento, hoc est posteriori, hodie etiam extat folium adglutinatum manu Anglosaxonica sæc. IX ternis columnis exaratum **argumenti ecclesiastici.** Atque quæ legi possunt, eorum tale est initium: *familiaris existo. nam neque sapiens erat consilium memet periculum* (sic) *periculis subdere et alio ex . . . . . causa felicitatis dona comferre sed ego* etc. In columna II hæc leguntur: *Moyses autem misis ad dathan et abyron ministris eos secundum constitutum uenire iusit et sacerdotium exspectare. Cum uero nec oboedire eos nuntii retulissent nec uelle dicerent moysi quasi contra omnem populum* etc. Videtur **commentarius** esse **in Leviticum.** De Datan et Abiron plus uno loco agitur. Sed omnia miserrime habita sunt.

A 47. s. XV membr. 4° f. 231. Folia novem priora nec non f. 106 postea suppleta sunt charta papyracea manu s. XVI.

Vergilii Opera.

Bucolicorum eclogæ VII priores manu recentissima in chartis scriptæ sunt. Et Georgicorum et Aeneidos singulis libris argumenta poetica præmissa sunt. In fine habes: *Deo gratias amen. Explicit liber eneidos 1451 . . . die 15 aprilis.*

AA 47. s. XVIII chart. 2°.

* **J. H. Otthii theologica.**

B 47. s. XIV membr. 4° fol. 161.

1, f. 2a — f. 155a **Petri de Riga Aurora.**

2, f. 155a — f. 161b **Versus lipogrammati de S. Scripturæ rebus (versus sine a, sine b etc.).**

Principio rerum post quinque dies homo primus etc.

* F. 1b duo leguntur **carmina,** unum de **libris canonicis,** alterum de **Mose et Josua:**

Isti terdeni libri sunt et duodeni
Antique legis si numerando legis etc.

et:

Hec ubi descripsit moyses in fata recessit
Auem deus occuluit et sepeliuit eum etc.

48. s. X membr. 2° fol. 192.

*1, f. 1ᵃ col. 1, sæc. X. **Carta donationis in gratiam monasterii Sancti Benedicti.** Pleraque putredine evanuerunt. In fine hæc leguntur: *et ipse postquam construxit cum suo nepote ipsum cœnobium perrexit ad locum sancti patris benedicti et dedit supra dictum monasterium sancto benedicto cum omnibus apenditiis suis* etc. Agitur de ecclesia Sancti Petri et S. Martini.

*2 f. 1ᵃ col. 2, s. X—XI. **Versus sex de virtutibus et vitiis.**
Virginitas flos est et uirginis aurea dos est —
Ira leo trux est paciencia prœuia lux est.

*3, f. 1ᵃ col. 2, s. XI. **Tractatus de vitiis et virtutibus gentium.** *De uitiis gentium. Jnuidia iudeorum. Perfidia persarum — Francus grauis Romanus leuis Afros uersipellis.*

*4, f. 1ᵃ col. 2, s. XII. **Excerptum ex Augustino.** *AVGustinus. Sicut sonus quod auditur sententia in silentio intellegentiæ — ut uideam te.*

5, f. 1ᵇ — f. 33ᵃ **Historia persecutionis Africanae scriptore Victore episcopo.** *INCIPIT HISTORIA PERSECVTION. AFRICANE PROUINCIÆ TEMPORVM GEISERICI ET HONORICI REGIS WANDALORORVM* (sic) *SCRIBENTE EAM VICTORE EPISCOPO PA* .... Propter titulum, qui putredine fere totus evanuit, habes catalogum ceterarum rerum, quæ in eo codice contineri dicuntur, sic incipientem:
Hostoriam africane
Passio sancti peregrini aut ....
Passio sancti prisci con sociis suis q. est VII KL. IV ... etc.
Secuntur **passiones Sanctorum.**

6, f. 33ᵃ — f. 36ᵇ **Conversio Sanctæ Justinæ virginis et sancti Cypriani quæ est IIII KL. Octob.** *Tempore illo sub imperatore diocletiano in ciuitate antiochia —*

7, f. 36ᵇ — f. 45ᵃ **Pœnitentia Sancti Cypriani.** *Quicumque in christi mysteriis proficitis meis intendite lacrimis —*

8, f. 45ᵃ — f. 47ᵃ **Passio Sancti Cypriani episcopi et Sanctæ Justinæ virginis quæ est VI KL. Octobr.** *Cum completi fuissent prophetici sermones —*

9, f. 47ᵃ — f. 47ᵇ **Passio Sancti Cypriani episcopi.** *Tusco et Basso consulibus cartagini in secretario paternus proconsul —*

10, f. 47ᵇ — f. 49ᵃ **Passio Sancti Peregrini primi Autissiodorensis episcopi quæ est XVII KL. Junias.** *In diebus illis cum se pestifera barbarorum rabies longe lateque profudisset —*

11, f. 49ᵃ — f. 50ᵇ **Passio Sancti Prisci cum sociis suis quæ est VII KL. Jun.** *In diebus illis idolorum decrescente cultura —*

12, f. 50ᵇ — f. 57ᵇ **Passio septem dormientium quæ est IIII**

ID. August. *In tempore illo regnante impio decio imperatore facta est ingens persecutio —*

13, f. 57^b — f. 60^a **Passio Sancti Theodori Martyris.** *INCIPIT PASSIO SANCTI THEODORI MAR. MENSE NO. Temporibus suis maximianus et maximinus imperatores miserunt per omnem terram —*

14, f. 60^a — 72^b **Liber de miraculis Sancti Andreæ apostoli pridie KL. Decembr.** *Inclita sanctorum apostolorum trophea nullum credo — uel ueniam non negandum.*

f. 68^a in marg. infer. habes aliquot vocabula cum neumis.

15, f. 72^b — f. 77^b **Passio Sancti Stephani pontificis quæ est die IIII Non. August.** *Temporibus ualeriani et galieni* (fuit: *gall* —) *multi christianorum declinantes* etc.

16, f. 77^b — f. 82^b **Passio Sanctorum IIII^{or} coronatorum Simproniani Claudii Nicostrati Castorii Simplicii.** *Tempore quo diocletianus augustus perrexit pannoniis —*

17, f. 82^b — f. 87^b **Passio Sanctorum martyrum Luciæ et Gemini** (post hoc aliquid erasum est) **quæ est XVI KL. Octobr.** *Imperante diocletiano octies et maximiano septies in urbe roma* etc. *EXPLICIT PSS. SANCTÆ LVCIÆ ET GEMINIANI* (sic).

18, f. 87^b — f. 92^b **Passio Sanctorum Gervasii et Protasii sub die XIII KL. Jul. scripta ab Ambrosio.** *Ambrosius seruus christi fratribus per omnem italiam in domino æternam salutem. In diuinis uoluminibus reus subscribitur —*

Sequitur f. 90^a — f. 92^b ipse Ambrosii tractatus: *Domine sorori uitæ atque osculis præferendæ frater ambrosius. Qu^{i}a nihil sanctitatem tuam soleo — an hodiern^o.. die diffe^{r}remus reliquias.*

19, f. 92^b — f. 94^a **Passio Sanctorum Abdon et Sennes quae est III KL. Aug.** *Eodem tempore nuntiatum est decio quod galba mortuus fuisset — in cymiterio pontiani. EXPLICIT.*

20, f. 94^a — f. 96^a **Passio Sancti Agapiti quæ est XV KL. Septemb.** *Sub rege antiocho pagano erat quidam puer —*

21, f. 96^a — f. 100^b **Passio Sanctorum Cosmæ et Damiani Antimi Leontii et Euprepii fratrum quæ celebratur V KL. Octobr.** *Consulatu diocletiani et maximiani imperatorum fuit temporibus illis —*

22, f. 100^b — f. 108^b **Vita Sancti Leodegarii episcopi quæ est VI Non. Octobris.** Præmissus est prologus **Vrsini**: *Domino meo sanctoque ANSCHALDO pontifici præsuli pictauensi ursinus peccator. Jussioni obtemperans — audienda miracula. EXPLICIT PROLOGVS. Igitur beatus leodegarius ex progeniæ celsa francorum* etc.

23, f. 108^b — f. 116^b **Vita beati Agili abbatis.** Præmissus est prologus: *Crebris ammonitionibus urget me prælatiua caritas uestra uenerande abba aygloalde suadente domno episcopo*

ragnemundo conscribere — æternam feliciter promereri gloriam. Agente igitur in sceptris hildeberto sigiberti regis filio — ad gloriam et laudem domini nostri iesu christi.

24, f. 116^{b} — f. 119^{a} **Passio Sancti Cæsarii Martyris quæ est Kalendas Novembris.** *Tempore quo claudius matrem suam necauit —*

25, f. 119^{a} — f. 124^{a} **Passio Beati Viti Martyris et Modesti quæ est XVII KL. Julias.** *Tempore quo ualerianus præses sub diocletiano imperatore —*

26, f. 124^{a} — f. 124^{b} **Epistula Anastasii in translatione protomartyris Christi Stephani.** *Landulfo egregio et deo digno episcopo capuano anastasius exiguus apostolicæ bibliotecarius in domino salutem. Quia sancta æcclesia — in penetrantibus* (*ne* del.) *dei sedes orationibus.*

27, f. 124^{b} — f. 126^{b} **Translatio iam dicti martyris Stephani de Jherusalem in Byzantium.** *Factum est cum esset reconditum corpus sancti stephani —*

28, f. 126^{b} — f. 128^{b} **Passio Sancti Donati episcopi quæ est VII Idus August.** *In diebus illis erat quidam puer —*

29, f. 128^{b} — f. 137^{a} **Passio Sancti Germani cum prologo.** Prologus: *Domino beatissimo et mihi apostolico honore uenerabili censurio papæ constantius peccator. Prima mihi cura est — domini consequi mereantur. PRÆFATIO Plerique ad scribendum sollicitante — Quod quia non contigit me malo esse quam neminem. Igitur germanus autissioderensis oppidi indigena fuit parentibus splendidissimis procreatus — magis me arbitror fuisse quam nimium. EXPL.*

30, f. 137^{b} — f. 141^{b} **Vita Sancti ac Beatissimi Evurtii Episcopi et confessoris Aurelianensis ecclesiæ.** *Incipit vita. Sicut mercedis est ad erudiendum animas in catholica religione nouum — pro imitatione edicere. Desinianus uir beatissimus ecclesiæ aurelianensis dei nutu tunc temporis præsul —*

31, f. 141^{b} — f. 144^{a} **Vita Sancti ac Beatissimi Aniani episcopi.** *Tempore illo quo fulgens in rota seculi nouella plantatio —*

32, f. 144^{a} — f. 145^{a} **Passio Sancti Mauri Martyris X KL. Decemb.** *In diebus illis apud castella prouinciæ africæ. Erat quidem uir timens —*

33, f. 145^{a} — f. 148^{b} **Passio Sancti Eufemiæ virginis quæ est XVI KL. Octobr.** *Quinto persecutionis anno diocletiani imperatoris prisco —*

34, f. 148^{b} — f. 151^{a} **Passio Beatissimi Menne martyris mense Novembrio die undecimo.** *Anno secundo imperii sui diocletianus augustus —*

35, f. 151^{a} — f. 152^{a} **Passio Sancti Benigni martyris.** *Eodem tempore aurelianus ad castrum cui nomen est —*

36, f. 152^{a} — f. 158^{b} **Passio Sanctæ Cæciliæ virginis simul**

cum sancto Tiburtio Valeriano et Maximo. *Humanas laudes et mortalium infulas uidemus ære inciso —*

37, f. 158^b — f. 162^a **Passio Sancti Clementis episcopi et martyris.** *Tertius romanæ ecclesiæ præfuit episcopus clemens —*

38, f. 162^a — f. 163^b **Vita Sancti Brictii episcopi.** *Igitur post excessum beati martini turonicæ ciuitatis episcopi summi —*

39, f. 163^b — f. 165^a **Passio Sancti Saturnini Martyris.** *Si eorum uirorum beatissimas passiones debita admiratione —*

40, f. 165^a — f. 170^b **Passio Sancti Lanberti episcopi.** *Gloriosus uir Lanbertus pontifex —*

41, f. 170^a **Passio Sancti Calisti episcopi.** *Temporibus macrini et alexandri —*

42, f. 172^a — f. 184^b **Vita Beati Eligii episcopi.** *Igitur Eligius Lemouecus* (corr. *icus*) *galliarum urbe —*

43, f. 184^b — f. 191^b **Vita Sancti Columbani abbatis, cum prologo.** *Columbanus etenim qui et columba ortus — et nomine ex hibe^rnia processerat.*

44, f. 191^b **Hymnus ecclesiasticus de gemmis, cum neumis.** *Ciuis celestis patrie regi regum concinite — comœde nobis agiæ rex ciuitatis cœlice post cursum uitæ labiles consortium in superis inter sanctorum agmina canemus tibi cantica. amen.*

Adiectus est versus:

Gallia nutrit equos nutrit burdegala mulos.

F. 192^a scriptura vacat; sed unus adest versus:

Et normannigene saciantur potu auene.

45, f. 192^b, manu s. XI. **Visio de anima Ebroini qui sanctum Leodegarium interfecit. Extractum ex Cronicis Adonis.** *Ebroinus crudelitate nimia seuus ab Ermenfrido franco interfectus est — persecutores iustorum sentirent.* Legitur etiam in ultima hac libri pagina titulus *passionis*, quæ ipsa periit, nempe hic: *Incipit vita egregii confessoris Cristi. Martialis.*

A 48. s. XII membr. 2°. Fuit cœnobii S. Galli.

Hodie non extat; continebat auctore Sinnero I, 25 *epistolas septem canonicas cum prologo et commentario, qui vulgo feruntur Hieronymi, quamvis adhuc dubitetur.* Prologi particulam transscripsit Sinnerus l. l. Codex ipse cœnobio S. Galli cum aliquot aliis restitutus est a. 1863.

AA 48. s. XVIII chart. 2°.

J. H. Otthii loci communes theologici.

B 48. s. XIV — XV chart. 4° fol. 145. Fuit Arsenii episcopi Monembasii († 1535); tum Joannis Sambuci, postea ad Petavium et Bongarsium devenit.

1, f. 1^a — f. 141^a **Constantini Manassæ synopsis chronica a mundi creatione usque ad Nicephorum Botaniatam versibus politicis scripta, Græce.**

2, f. 141ᵃ **Carmen trimetris iambicis scriptum versuum X, Græce:**
Βίβλος πέφυκα πρόλογος γηροτρόφος etc.

3, f. 141ᵃ **Carmen trimetris iambicis scriptum versuum IV, Græce:**
Εἴληφε τέλος σὺν θεῷ παντεργάτῃ etc.

4, f. 141ᵇ **Carmen Theodori Prodromi acrostichon, versuum XXII:**
Ὡς ἠξίωσας ὡς νοῶ ῥῆσιν νάω etc.

5, f. 142ᵃ **Eiusdem aliud similiter compositum** (*Τοῦ αὐτοῦ νουθετικοί*) **vers. XII:**
ἔχε πρὸ πάντων τὸν θεοῦ φόβον ξένε etc.

*6, f. 142ᵃ **Carmen aliud similiter compositum vers. IV:**
Ἰαταταιὰξ τῆς ἐμῆς ἀτυχίας etc.

7, f. 142ᵇ **Carmen simile** (*τοῦ αὐτοῦ*) **contra invidos, vers. XII:**
Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἰνὸς ἴχνος ἐν βίῳ etc.

8, f. 142ᵇ — f. 143ᵇ **Carmen eiusdem de horto vers. XLIV:**
Ὁρᾷς θεατὰ τοῦ φυτῶνος τὴν χάριν etc.

9, f. 143ᵇ — f. 144ᵃ **Carmen Græcum** *εἰς εἰκονισμένον βίον πολιτικόν*, **vers. XX:**
Ἐμὲ τὸν βίον ἄνθρωπε δέξαι σου παραινέτην etc.

F. 144ᵇ inter alia quædam leguntur **de solis eclipsi**, quæ evenit anno *αυοη* (lineolis supra *α υ η* positis), Græce.

F. 145ᵃᵇ legitur **fragmentum scriptoris ecclesiastici, Græce;** in f. 145ᵇ marg. infer. hæc habes: *Au Sire Jaques du puis libraire Au Sire Andre Wechel pour faire tenir a Monsieur Pithou aduocat en parlement A Paris.*

49. s. IX membr. 2° f. 260. F. 2ᵃ marg. super.: ***Hic liber sancti benedicti floriacensis monasterii.***

1, f. 1ᵃ — f. 258ᵇ **Bedæ historiæ ecclesiasticæ gentis Anglorum libri V.**

*2, f. 258ᵇ — f. 259ᵃ **Excerptum ex Isidori etymologiis de consanguinitate.** *Beatus hysidorus de consanguinitate sic loquitur. cuius series VII gradibus dirimetur — ita propinquitas generis tot gradibus terminaretur. HVCVSQUE HYSIDORI PROCEDIT SENTENTIA.*

*3, f. 259ᵃ — f. 259ᵇ **Excerptum Gregorii de consanguinitate.** *Item ex decreto Papæ Gregorii Junioris qui nunc Romanam Catholicam regit matrem ecclesiam qui de hac causa quam inquiritis sancxerit sancta et uera autoritas intimam.* (litt. uncial. rubr.) *Siquis presbiteram duxerit uxorem — (VIII) duxerit in coniugium anathema sit. HVCVSQVE EX DECRETO PRÆDICTI PAPÆ.*

*4. f. 259ᵇ **Tractatus de aliis decretis super eadem re, mutil. a fine.** *Inuenimus etiam in aliorum decretis quodsi nescienter sicut et solet — uestrum fiat exitium. Si uos.*

Ibidem ordine libri transverso legitur man. sæc. X: *Sanctus stephanus Sanctus p .... uatius sanctus ...... | odona | Montini°co ad .... | uu ... pl. tus et uxor sua | Haineldis et in | Vulfrada et in | hermengardis.*

In eadem pagina aliquot verba **hymni alicuius** cum neumis extant: *Dies sanctificatus inluxit nobis uenite gentes* etc.

*5, f. 260ª (pars inferior resecta est) **hymni in Gregorii honorem scripti** initium legitur superpositis neumis: *R. Gloriosus uir sanctus GREGORIVS relinquens terrena mercatus est cælestia. V. O uerum et magnum sacerdotem qui contempnens terrena mercatus.*

Adscriptus est hic versus (antiphon. initium): *A. Inclite triumphator atque uictor nobilis.*

F. 260ᵇ scriptura vacat.

A 49. s. XV chart. 4° fol. 188, mutil. ab initio.

1, f. 1ª — f. 181ᵇ **Chronica Jacobi de Königshofen ab initio mundi usque ad annum 1389.** *Vnd do er vnd die sinen sicher werent vor den die er beröbete vnd geschediget hette. Hienoch wart Cain ouch erslagen — Zwene bebeste oder me sint dicke mittenander gewesen. Das süche do vor. By dem worte Babeste.*

F. 6 et 7 scriptura vacant.

2, f. 182ª — f. 185ᵇ **Chronica de urbe Hagenowe (usque ad annum MCCCLXXXV).**

F. 186ª—188ᵇ armorum (insignium) aliquot imagines.

In fine nonnullæ paginæ scriptura vacant, sed sunt posteriore tempore 'pennæ probationibus' repletæ. In tegumento anteriore conspicitur emblematum (Wappen) par superscriptumque:

1561 Albrecht von erlach verus possessor huius lybry Theobaldus ab Erlach. Atque alteri emblemati subscriptum est: *Tyeboltt von Erlach;* alteri: *Johanna esperin von Rarren.* — Cf. Pertz Archiv V, p. 297.

AA 49. s. XVIII chart. 2°.

* **J. H. Otthii lexici politici vol. I.**

B 49. s. XVII (1671) chart. 4° pag. 203.

Martyrologium Aethiopicum collectum auctoritate Zera Jacobi regis Aethiopiæ. Scripsit Fr. W. Vanslebius Ord. Præd. Parisiis 1671. Sinn. I, 113: *Versibus rythmicis per festos ecclesiæ Aethiopicæ continua serie decurrit opus, ubi præter festivitates, quæ a sanctissimo Servatore nomen habent, cum angelorum, tum hominum sive martyrum sive sanctorum memoria celebratur eorumque ad suum cuiusque diem laudes canuntur. Ante tria et amplius sæcula auctor eius Maria Zionus vixit et scripsit, quo tempore apud Habessinos summa imperii apud Zera Jacobum fuit.*

50. s. X membr. 2° f. 222. Fuit Johannis Brodæi 1590 (7 Idus Sept. Aureliæ).

*1, f. 1ªᵇ s. VIII—IX **Fragmentum passionis Anastasiæ:** *apud homines probus dixit — Anastasia dixit. Apostulus paulus monuit nos dicens Qui uult.*

2, f. 3ᵃ — f. 222 **Josephi historiographi totius operis antiquitatis Judææ libri XVIII** (antiquitatum Jud. et de bello Judaico libri in unum coniuncti sunt). In fine: *Expl. liber iosephi octauus decimus.*

F. 2ᵃ, f. 132ᵃ et f. 222ᵇ habes figuras crasso filo descriptas; f. 2ᵃ hominis imagini superscriptum est: *YωcYππoc ΡYCΘωΡYωΓΡΑqOC*; f. 2ᵇ rubr.: *In hoc uolumine desunt octo libri iudaicæ antiquitatis qui per ordinem sequuntur post duodecimum;* ibid litt. maiusc.: *hic est liber sancti maximini monasterii miciacensis quem agustinus presbyter deo et sancto maximino habendum obtulit sub huiusmodi uoto* etc. Eadem fere f. 181ᵇ, ubi additum est: *die VIII kalendarum aprilium.*

A 50. s. XV membr. 4° fol. 213. Fuit Goulartii alicuius 1601 et Nicolai Colleti 1640.

1, f. 1ᵃ — f. 169ᵃ **Geometria Euclidis cum commento Campani, cum figuris (libri XV).**

2, f. 169ᵃ — f. 178ᵇ **Quæstio Alberti de Saxonia de quadratura circuli.** *Queritur utrum quadrare circulum sit possibile* etc.

3, f. 180ᵃ — f. 190ᵃ **Arithmetica magistri Thomæ Brawardini.** In fine habes: *Explicit arismetica doctoris profundi magistri thome brawardini anno domini 1411° 4ᵉ die mensis Junii.*

4, 190ᵃ — f. 198ᵇ **Algorismus proportionum.**

5, f. 199ᵃ — f. 204ᵇ **Algorismus de minutiis.**

6, f. 205ᵃ — f. 213ᵇ **Musica Boetii abbreviata per C. de Muri.** *Quoniam musica est de de sono relato ad numeros* etc. In tegum. priori man. sæc. XVII nonnulla de Euclide scripta sunt.

AA 50. s. XVII (1685) membr. 2° f. 6.

* **Charta Ludovici XIV regis ad edictum Nantense pertinens.** *Louis par la grace de Dieu Roy de france et de Nauarre Comte de Prouence forcalquier* (?) *et terres adjacentes a tous presens et a Salut. Le Roy henry le grand ayeul de glorieuse Memoire voulant empescher que la Paix quil auoit procureé — Donné a fontainebleau au mois d'Octobre l'an de grace Mil six ans quatre vingt cinq et de nostre regne le quarante troisiesme. Louis.* Adiectum est sigillum regium.

Eiusdem chartæ tegumentum et ipsum continet **chartam** sæc. XV Latine scriptam. Agitur de prioratu Beatæ Mariæ de Nazareth et de prioratu Sancti Victoreti de Sala.

B 50. s. XVI et XVII in. chart. 4° f. 77.

1, f. 1ᵃ — f. 7ᵇ **Erasmi Roterodami ad Vdalricum Zasium epistola de delectu ciborum in ieiuniis ab ecclesia Catholica indictis. Bas. 10 Cal. Mart. MDXXIII.**

2, f. 9ᵃ — f. 23ᵇ **Scriptiones et epistulæ ad universitatem litt. Strazburgiensem pertinentes.**

a, f. 9ᵇ Charta, qua quis sese præbenda vicariali colleg. D. Thomæ honeste fruiturum esse pollicetur *(duodecimo Calend. April. anno supra millesimum quinquagesimum quartum).*

b, f. 10[a] Testimonium rectoris Martino Malleolo datum.
c, ibid. Testimonium Theobaldo Lingelsheimio a Joanne Sturmio Argent. sexta Sept. 1564 datum.
d, f. 10[b] Joannis Sturmii epist. ad Petrum Sturmium. Argent. 29 Junii 1563.
e, f. 11[a] Martini Malleoli, Theobaldi Lingelsheimii, Matthiæ Hübneri epistula ad Henricum a Mullenheim, Carolum Mügium, Fridericum a Gottesheim præf. gymnas. Argentorat. a. 1563 Julii 30.
f, f. 11[b] Theobaldi Lingelsheimii, Matthiæ Huebneri, Joannis Monachi et Abrahami epist. ad Joannem Sturmium, Christianum Herlinum, Conradum Dasypodium. 1561.
g, f. 12[b] Epistula nescio cuius ad Petrum Sturmium, Jacobum Meierum, Fridericum à Gotesheim præf. gymnas. Argent.
h, f. 13[b] Epistula nescio cuius ad rectorem Argent.
i, f. 14[a] Martini Malleoli, Theobaldi Lingelsheimii, Matthiæ Huebneri epist. ad Petrum Sturmium, D. Carolum Mugium, Fridericum à Gottesheim. 5 Decemb. 1562.
k, f. 15[b] Abrahami Loesch epistula ad nescio quem.
l, f. 16[a] Martinus Malleolus Petro Sturmio, Carolo Mügio et Friderico Gotteshemio. Anno 1560 die 25 Jan.
m, f. 16[b] Idem eisdem. Argentorati pridie Nonarum Junii a. 1563.
n, f. 18[a] Johannis Reinhardi ad eosdem.
o, f. 18[b] Eiusdem ad eosdem. VI Calend. Novemb. 1561.
p, f. 20[b] Eiusdem ad eosdem pridie Nonas Maii 1562.
q, f. 21[b] Joannes Sturmius Ludovico Grempio. Argent. 23 Martii 1566.
r, f. 22[b] Matthias Huebnerus Joanni Sturmio et Joanni Marbarchio.

3, f. 26[a] — f. 38[a] **Xenium de religione vera evangelica et fucata papistica D. Joan. Parco evangelii Varspur. præconii a Bernardo Brandt præfecto pridie nat. Christi a. MDLXXXII præsentatum.**

*4, f. 40[a] — f. 41[b] **Animadversiones in Scioppii tractatum imperii Turcici.**

*5, f. 42[a] — f. 43[b] **Schediasmata quædam excerpta ex m. script. a. D. Samuele Glonero (?) Argentoratens. cum D. Stephano Spleistio communicatis communicata, quæ D. Glonerus exscripserat ex D. Conradi Huberti eccles. quondam Argentiniens. ministri reformati domesticis atque secretis observationibus.**

*6, f. 43[b] — f. 54[b] **Observationes de Bucero.**

*7, f. 55[a] **Echo Jesuitarum, carmen.** *An non sacerdos est Jesuita? Ita* etc.

8, f. 56[a] — f. 63[b] **Theodori Zwingeri epistulæ aliquot ad Matthiam Harscherum scriptæ.**

*9, f. 64[a] — f. 65[a] **Dialogus Julii pontificis II, Genii pontificis sive boni sive mali et S. Petri.**

*10, f. 66ᵃ — f. 67ᵇ **Carmen de dialectica.**
Exordium.
Nuper ego magno spoliandi tactus amore etc.

*11, f. 68ᵃ — f. 74ᵇ **Theodori Zwingeri epistulæ aliquot ad M. Harscherum (a. 1612).**

*12, f. 75ᵃ — f. 77ᵇ **Theodori Zwingeri epistulæ ad Emanuelem Ryhinerum, Jacobum Lützelmannum, Ludovicum Rüdinum.**

BB 50. s. XIV membr. 4° f. 125. Nonnulla manu sæc. XV margini adscripta sunt.

Calendarium cum lectionibus (missale). Insunt notæ musicales. F. 124 et ipsum ad missale pertinet, sed ex alio codice sæc. XIV desumptum est. Quæ margini manu sæc. XV passim inscripta sunt, iis plerumque de hominibus mortuis eorumque exequiis agitur.

Fol. 1 et 125 leguntur duo **chartarum** fragmenta Latine scriptarum, quarum alteri (f. 1) subscriptum est: *Acta sunt hæc testibus præsentibus yblodo et iohanne fratribus filiis quondam iohannis de fonte de parrues (perrues?) ad præmissa vocat' spiritaliter et rogat'. In cuius rei testimonium ad preces dictorum debitorum et fideiussorum .... nobis oblat' per deum iuratus sum* (?) *cui credimus et fidem plenam adhibemus nos præfatus offic' sig. curie nostre. Et ego dictus castellanus sigillum dei domini ludouici quo utitur in castellia rotuli præsentibus litteris duximus apponenda. Datum et actum apud parrueys infra domum cor.......... Anno domini millesimo tricentesimo quadragesimo secundo.*

In altera agitur de diœcesi Rothomagensium; in fine autem hæc habes scripta: *Datum gebenni* (?) *die septima mensis februarii anno domini millesimo ...... ab sigillo cur. officia latus* (?) *gebenn. in testimon.* etc. *Guills. de Castell. Vicarius....... Pronyᵈᵒ festi. Johannes de borsia.*

C 50. s. XIV—XV chart. 4° f. 236.

***Hymni cum notis musicis (antiphonarium).** Non omnia eadem manu scripta sunt. Primus hymnus is est: *Sabbato ante primam dominicam aduentus domini. Ad uesperas Super psal. Anᵗⁱ. R. Custodit dominus evovæ. Missus est gabriel angelus ad mariam* etc.

Inde a f. 81 usque ad f. 214 vetus paginatio adscripta est (1—134). A f. 215ᵃ hi hymni leguntur manu alia sæc. XV scripti: *In die Sancti Bernhardi abbatis. Alleluia hodie uictor mundi bernhardus domini sui — amplius o bernharde. Amen. Responsorium Spinee corone in primis vesperis. Flos de spina nascitur — in sempiterna secula. Amen. Vndecim milium virginum ad vesperas ympnus. Festum nunc celebre magnaque gaudia — nostra solue piacula. Amen. Hyms von sant Benedict. Benedicti preconia — benedicti suffragio. Amen. Hyms von sant Maria Magdalena. Lauda mater ecclesia — dat premia. Hyms ze terc. vndecim milia virginum. Gaude celestis curia — coniungat celi gaudiis.*

Fol. 222ᵃ *Dis antiffon singt man corporis christi in*

der erste vesper vmbers magt. für die Magnific. O gutta sanguinis omni prosequenda — sanas Euouae.

f. 223ᵃ *In festo visitacionis virginis gloriose in primis versus super p°s an. Colletentur corda — nos ducat ad celestia. AMEN.*

f. 227ᵃ *Suntag zwisschen dem achtsten zu° der vesper über die psalmen colletentur am samstag dar vor zu° dem magnificat die antiffen magnificat am sontag Jesu redemptor. Lingua pangat et cor tangat* etc.

f. 229ᵃ *Incipit hystoria de sancta Anna. Beata progenies — collocemus dextera.*

f. 232 *Hystoria spinee corone. Flos de spina nascitur — corona inclita proteget.*

In huius hymni fine f. 235ᵇ hoc legitur: *Hec scripta sunt per fratrem Johannem Surrburger de Tenibach cuius mementote in oracionibus vestris.*

Sequitur f. 236ᵃ *hymnus de Sancta Anna: Die erst vesper von sant Annen. Inclita stirps yesse — domini seruitium. alleluia. Evovae.*

f. 236ᵇ *Hyms von Sant Katharina ze vesper vn. laudes. Ad Katharine nuptias — ad angelorum gaudia. Amen.*

In tegumentis codicis adglutinata sunt duo fragmenta membr., quibus de **regulis monachalibus** agitur, sæc. XIII.

51. s. XI (f. 1—6) et X membr. 2° f. 90; f. 90ᵇ figura feminæ canem ducentis.

1, f. 1ᵃ — f. 6ᵇ **Commentarius in Johel prophetam, a calce mutil.** *INCIPIT LIBER IOHEL PROPHETÆ. Johel interpretatur incipiens. Iste ad iudeam et ierusalem uaticinium proferens — Vnde et propheta pro populo israhel. . . .*

2, f. 7ᵃ — f. 90ᵃ **Expositio in Apocalypsin, ab initio mutil. (lib. II med. et III)** *constitutionem. Si ergo omnipotens deus secundum apostoli sententiam omnes electos ante mundi constitutionem elegit — Vnde et paulus more huius locutionis epistolas suas ecclesiis ordinauit ut agram inchoaret et in gratia terminum poneret. EXPLICIT EXPOSITIO IN APOCL.* Interciderunt quaterniones III priores.

A 51. s. XI—XII membr. 4° f. 24.

Præcepta medica (lexicum medicinale). *Antidotum. Aurea alexandrina faciens ad reuma capitis cuius dolorem sedat* etc. Est fragmentum lexici deficientis in vocis 'Mitridatum magnum' descriptione. Inter f. 8 et 9 aliquot folia (quaternio unus) periere.

B 51. s. XIII—XIV chart. 8° f. 562.

1, f. 1ᵃ — f. 520ᵇ **Biblia Hieronymi.**

2, f. 522ᵃ — f. 562ᵃ **Explicatio nominum Hebræorum etc.** *Aaz apprehendens uel apprehensio* etc.

52. s. XV chart. 2° f. 150.

1, f. 1ª — f. 116ᵇ **Plauti comœdiæ VIII.** Sunt Amphitruo, Asinaria, Aulularia, Captivi, Curculio, Casina, Cistellaria, Epidicus.

2, f. 117ª **Versus Volcatii Sedigiti de poetis comicis.** *Ex libro nigro II° quem de poetis scripsit* (rubr.) *M]ultos incertos certare hanc rem uidemus — Decimum addo antiquitatis causa Ennium.*

3, f. 117ᵇ — f. 137ª **Philogenia comœdia, sine titulo.** *P]hilogeniam cum amaret epifebus perdite suasu et precibus eam noctu tandem abduxit domo — itaque dispondetur philogenia et gobius ea potitur uxore. Epifebus. Nichomus. Epi. V]ere hoc possum dicere mi Nichomi — Sal. fiet. Tur lu zu lur lu. Alphius recensui. Finis.*

4, f. 137ᵇ — f. 150ᵇ **Lepidi Comici (Leonis Baptistæ Alberti) Philodoxios fabula.** *N]on diu præiuit temporis postquam ebibi — sum admodo beatus. Plaudite hoc meo bono plaudite etc. Finis.*

A52. s. XII membr. 4° f. 109.

1, f. 1ª — f. 20ᵇ **Commentum in Galenum per Johannem Johannis Alexandrini discipulum scriptum, sine titulo.** *Cum inter omnia animalia humanum corpus cum proprie forme impræssione tum digniori potentia* etc. Titulum unde hauserit is, qui in tegum. priori libri indicem scripsit, nescio.

2, f. 21ª — f. 68ᵇ **Commentum in Hippocratis aphorismos.** *Temporibus ypocratis doctissimi uiri pro multiplici medicorum uarietate* etc.

3, f. 68ᵇ — f. 84ᵇ **Oribasius in prognostica Hippocratis, sine titulo.** *Quoniam humana corpora assidue interius exteriusque dissoluuntur* etc. Titulus manu recentiori additus est.

4, f. 84ᵇ — f. 100ª **Commentum in Theophili librum de urinis.** *Sicut in humano corpore non simpliciter sed multiformiter fit operatio* etc.

*5, f. 100ª — f. 109ª **Commentum in librum Philareti de pulsibus.** *Sicut inter membrorum superfluitates* etc.

B52. s. XV membr. 12° f. 208.

Liber sextus decretalium (collectio Bonifacii Papæ VIII). In fine legitur: *Scriptus fuit iste liber iussu reuerendi in christo patris et domini domini Benedicti de Monteferrando episcopi Constantiensis eo existente in conuentu fratrum heremitarum beatissimi Augustini et in eodem loco cum altero textu collatus die penultima mensis Aprilis anno domini MCCCC septuagesimo tertio per me Pontium Godofredum Canonicum ecclesie Narbonensis Parisius anno et die prædictis.* Divisum est hoc opus in quinque libros.

53. Deest hodie. Erat teste Sinnero I, 6 et 34, sæc. XII scriptus membr. et continebat hæc:

1, *Aquisgranensis concilii iussu imperatoris Ludouici celebrati anno 816 canones continentes regulas canonicorum.*

2, *Argentinensis ecclesiæ thesaurus, tempore quo Eberhardus custos adeptus est custodiam Do. H. Venerabili episcopo et canonicis et ministerialibus ac burgensibus expositus, præmissis nominibus fratrum. Vnico folio continentur nomina canonicorum capituli Argentinensis et enumeratio uasorum, uestium etc. thesauri eius capituli.*

3, *Descriptio illorum qui propter animæ remedium prædia sua dederunt ad usus fratrum Argentinensium, per dierum anni seriem.*

4, *De officiis fratrum a quattuor præpositis administrandis.*

5, *Calendarium Sanctorum.*

Fuit hic codex capituli Argentinensis donatus a. 1774 Rohano Cardinali per gubern. reipubl. Bern. et periit incendio a. 1870 Argentorati.

A 53. s. XV membr. 4° f. 27—119. Desunt f. 1—26. Insunt litteræ init. pulchre pictæ.

Regulæ monialium ordinis prædicatorum monasterii in Brunnaderen prope Bernam.

1, f. 27ᵃ — f. 32ᵃ **Augustini regula, Germanice.** *Dis ist die regel Sant Augustini in tütztsch* (rubr.). *Dis sint die ding die wir gebietten dz ir behalten sºllent* etc.

2, f. 32ᵇ — f. 45ᵇ **Constitutiones sororum S. Dominici, Germanice.** *Hie vachend an die gesetzte der swestern Sancti dominici ordens* (*ordens* add. m. II). *Prologus die vorrede* (rubr.). . . . *it man von gebot der regel die swestren* etc.

3, f. 46ᵃ — 49ᵇ (f. 50 deest) **Regula B. Augustini episcopi quam scripsit mulieribus religiosis, a calce mutil.** *Hec sunt que ut obseruetis precipimus in monasterio constitute etc. — Honore coram hominibus prælata sit uobis.*

4, f. 51ᵃ — f. 83ᵇ (f. 65—71 desunt) **Regula B. Augustini, cum expositione Hugonis de Sancto Victore, Germanice, mutil. ab initio.** *eintrechtikeit ze tuºn dz guºt vn. volbringen die gerechtikeit vn. got. ze dienen die ist gut* etc.

5, f. 85ᵇ — f. 93ᵃ **Chartæ aliquot ad claustrum Brunnadern pertinentes.** * *Dis sind coppien vn. abgeschrifften etlicher vnser alten friheiten brieffen die wir hand von vnserem heiligen orden vn. vn.* (sic) *von einem roºmischen Keiser vn. ligent versiglet in vnserem deposito* (rubr.)

* *Dis ist ein coppi vsser dem brieff dz die selige frow margred von sedorf stiffte dz closter Brnnadren vn. all ir guºt darin gab* etc. (anno 1286).

Sunt chartæ XXVIII, pleræque Germanice scriptæ.

6, f. 93ᵃ — f. 95ᵃ **Privilegia Sororum observantiæ, Germanice.**

7, f. 95ᵃ — f. 96ᵃ **Regulæ earundem, Germanice.**

8, f. 96ᵃ — 96ᵇ **Litteræ compaternitatis Sororum insulæ S. Michaelis et Sororum S. Mariæ Magdalenæ in Lapidibus Basil., Germanice.**

9, f. 96^b — f. 97^b (f. 98—100 perierunt) **Tractatus de usuris, Germanice.**

10, f. 101^a — f. 106^a **Informationes super debita clausura sororum sub cura ordinis fratrum prædicatorum existentium in secretis decretalium, Latine et Germanice.**

11, f. 106^a — f. 106^b **Charta (bulla) Innocentii IV de sepultura, Latine et Germanice.**

12, f. 106^b **Charta Benedicti XI de decuma a Sororibus non solvenda, Latine, mutil. a fine.**

13, f. 107^b (f. 107^a vacat) — f. 108^b **Catalogus Sororum sepultarum in domo S. Michaelis, Germanice.** *Die begrebt der weltlichen personen die hieby vn. ligent.*

14, f. 109^a — 113^b **Nomina Sororum inde a fundatione domus S. Michaelis usque ad annum 1505, Germanice.**

15, f. 119^{ab} (f. 114—118 perierunt) **Nomina confessorum claustri S. Michaelis, Germanice.**

B 53. s. XIII membr. 4° f. 211.

Mengoris libri XX de naturis rerum. *Naturas rerum in diuersis auctorum scriptis late per orbem sparsas inuenies* etc.

In fine habes hos versus:

Post libri finem non cessa reddere laudem
Christo qui forti studuit se tradere morti
Me qui discernis uel qui mea uerbula cernis
Scriptis scriptoris nosces hiis nomen et horis
b a
Est autem dictus Mengor humilisque sacerdos
Ordinis inuicti monachus sancti benedicti
Pro quo tu caris christum precibusque precaris
Ne sit dampnatus uerum sine fine beatus.

54. s. XV chart. 2° f. 98 duabus manibus script. f. 1—53 et (f. 54—56 scriptura vacant) f. 57—98. Fuit Bongarsii.

1, f. 1^a — f. 53^a *Ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἱστοριῶν Φιλοστοργίου ἐπιτομὴ ἀπὸ φωνῆς Φωτίου πατριάρχου.*

ὅτι ἐν δώδεκα λόγοις αὐτοῦ ἡ ἱστορία περαίνεται — εἰς τὰ οἰκεῖα ἤδη ἀπεχώρησαν. τέλος ἐστὶ τῶν ἐκλόγων τοῦ παρόντος βιβλίου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας φιλοστοργίου.

2, f. 57^a — f. 98^a **Eusebii liber quartus et quintus de vita Constantini, Græce, sine titulo.**

Τοῦ τετάρτου λόγου τὰ κεφάλαια. Ὅπως δωρεαῖς καὶ προκοπαῖς ἀξιωμάτων ἐτίμα τοὺς πλείστνος — οὗτος γὰρ ἐστιν ἀήττητος σύμμαχος καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν δικαίων ὁ δὲ αὐτὸς κριτὴς ἄριστος ἀθανασίας ἡγεμὼν αἰδίου ζωῆς χορηγός. Τέλος καὶ χῷ δόξα.

A 54. s. XVI chart. 4° f. 88.

Johannis Reuclin Phorcensis de arte cabalistica libri tres iam denuo adcurate revisi. Præmissus est operis index. In tegumento posteriori manu cuiusdam Sebastiani de Sinarelens nonnulla

de hoc opere lingua Gallica scripta sunt, quorum extrema hæc sunt: *Ce manuscrit fut donné et tiré des Archives de St. pierre de Ronnue* (Ravine?) *par le pape, oncle de Catetherine* (sic) *de Medicis pour franscois premier Roy de france curieux de cette sorte de Science qui le enrichit la bibliothe* (sic) *de St. victor à paris. Sebastien de Sinarelens.* In altero tegumento depictum est insigne eiusdem Sebastiani de Sinarelens.

B 54. s. XV chart. 4° f. 104 (f. 1—23 insignita sunt numeris 305—328.)
1, f. 1ᵃ — f. 16ᵃ **B. de Florentia liber alchymiæ.**
2, f. 16ᵃ — f. 23ᵇ **Præcepta alchymica.**
3, f. 24ᵃ — f. 104ᵇ **Summa magistri Geberis de alchymia.**

55. s. XVI chart. 2° f. 323.
Versionis Tremellio-Junianæ pars (Jobum Psalmos Proverbia Ecclesiasten et Canticum Canticorum continens) cum annotatione ab ipso Junio scripta. Cf. cod. 56.

56. s. XVI chart. 2° f. 451.
Eiusdem operis, quod nr. 55 descripsimus, pars altera, Jesaiam, Jeremiam et Ezechielem continens. 19 Martii anno 77.

A 55. s. IX—X membr. 4° f. 26.
Canonum Lateranensis synodi sub Martino papa a. 649 celebratæ, qua damnati sunt Sergius, Cyrus, Theodorus, Pyrrus atque Paulus cum hæreticis eorum scriptis, fragm.
. . . *turba autem timoris operatio. Vt ostendat per omnia hominis carnem animam rationalem — inter eos de quibus impie gesserunt in eum.*
f. 6ᵃ *Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ dei ecclesiæ catholicæ adque apostolicæ urbis romæ dixit. Quoniam prædictis uiris idest auctoribus* etc.
f. 9ᵇ *Sancta synodus dixit. Licet auctores nouitatis ut iam nobis ex omnibus adprobatum est* etc.
Inde a f. 17ᵃ secuntur subscriptiones.
f. 20ᵃ *Johannis episcopus sanctæ mediolanensis ecclesiæ omnibus sinodaliter definitis a sanctissimis uobis in confirmationæ orthodoxæ fidei sanctorum patrum* etc.
f. 20ᵇ *Generalis epistola beati Martini papæ propter hereses qui denegant in Christo uero deo nostro duas naturas et duas naturales operationes idest diuinam et humanam et similiter duas naturales in ipso uoluntates* (litt. uncial).
Hæc epistula a fine mutila est, desinens in hæc verba f. 26ᵇ: *sed consolamini et tanto magis quantum uideremus.*
Sunt omnino quaterniones tres litteris H, J et K insigniti.

B 55. s. XVI chart. 8° f. 86.
1, f. 1ᵃ — f. 33ᵃ **Libro nel qual' si tratta delle Comete composto gia circa settanta anni passati ma adesso nuouamente fuor' mandato, dal Thurecese medico Fisico huomo dottissimo.**

*2, f. 33ᵇ — f. 86ᵃ **Della cometa che l'anno 1472 appariva.**

A 56. s. IX—X membr. 4° f. 8.

Martini papæ epistula (Lateranensis concilii a. 649 celebrati fragmentum), a calce mutil. *TINO PIISSIMO AUGUSTO anno nono sub die XIIII KL. nouemb. indiccion. octaua. Præsidente sancto ac beatissimo martino papa sanctæ sedis apostolicæ urbis romæ. Præpositis sacrosanctis et uenerabilibus euangeliis in ecclesia domini dei et saluatoris* etc.

Ex his quæ a nobis relecta sunt in præterito secretario monumentorum series a sergio et pyrro confecta etc. — *ut nec alio iam necesse sit inpropria destrutionæ.*

Est quaternio unus numero XV insignitus.

B 56. s. X membr. 4° f. 178. Fuit Bongarsii. Fol. 1, 3ᵇ—6ᵇ scriptura vacant; in f. 5ᵃ figura depicta est, qua virtutes singulæ stemmatis modo describuntur.

*1, f. 2ᵃ sæc. XI **Tractatus mathematicus de simplici divisione cum differentia, de composita divisione cum differentia, de æqualitate.** *DE SIMPLICI DIUISIONE CVM DIFFERENTIA. Oportet si per singularem decenum ac centenum aut quem libet diuidere temptaueris — Si uero sola eum unitate præcesserit nullus sibi supponatur numerus.*

*2, f. 2ᵇ — 3ᵃ sæc. XI **De fistulis organicis tractatus diversi.** *DE FISTVLIS ORGANICIS QᵒMᵒ FIANT. Cuprum purissimum tundendo ad summam tenuitatem extenditur — Reliquas ipsius ordinis sic facies ut superiores grauioris ordinis fecisti.*

Descripsi in monachorum Einsidlensium (P. A. Schubigeri) usum.

3, f. 7ᵃ — f. 176ᵇ. **Martianus Capella cum commentario Remigii Autisiodorensis.**

Cf. Vsenerum mus. Rhen. XXV p. 605 seq., p. 616. Remigii commentarius in cod. Bern. 331 multo plenior extat. In ultimis foliis habes figuram philosophicarum disciplinarum conexum ostendentem atque hominis imaginem ruditer depictam.

BB 56. s. XVI (a. 1577) chart. 4° f. 231.

*1, f. 1ᵃ — f. 26ᵃ **Etliche Messiven oder Send Brieff von ainer warhafften Wunderbarlichen historien so sich zu Badua verloffen mit ainem Armen menschen etc.** Sunt litteræ VI.

*2, f. 27ᵃ — f. 44ᵃ **Teutsches lands Klag vnd Verweiss gegen dem Keysser Carlo V desz vnbillichen Bekriegens vnnd freyhaitt Raubens das solliches wyder alle Billigkait vnnd Recht beschäche.** Sunt carmina Germanice scripta.

*3, f. 44ᵃ — f. 49ᵇ **Der Grewlich Caimsmordt der ain Römischer Hispanier Alphonsus Dietz an seinem leiblichen vnd einigem Christlichen Bruder Johan Dietzen vmb des hailigen Evangelions willen zu Newburg an der Thunow den 27 tag des mertzens dises Jars begangen hat, carmen German.**

* 4, f. 51ᵃ — f. 160ᵇ **Fassnacht Küochlin oder warnung Büchlin, carmina Germ.**

5, f. 162ᵃ — f. 231ᵇ **Bekantnus Christlichs glaubens Bernharten herxheimers.**

57. s. XVI chart. 2° f. 209.

1, f. 1ᵃ — f. 203ᵇ **Tractatus theologicus Mart. Buceri de regno Christi in Anglia restituendo.** *Præfatio. Beneuolentia et benignitas dei patris nostri cœlestis per seruatorem nostrum Jesum Christum Rex amplissime et religiosissime, augeatur continenter serenissimæ Maiestati tuæ. Haud ita pridem resciui — salutemque omnium populorum quos habet in hoc et in regnis aliis. Amen. Amen.* Sequitur operis huius argumentum per capita divisum.

2, f. 204ᵃ — f. 209ᵇ **M. Buceri testamentum prius Argentinæ editum antequam in Angliam una cum P. Martyre, Paulo Fagio, A. Rodolpho Cevalerio et J. Tremellio religionis causa cum nollet subscribere illi interim proficisceretur.** *In nomine sanctæ ac indiuiduæ Trinitatis, Dei Patris filii et spiritus Sancti. Amen. Notum sit uniuersis ac singulis per præsens publicum instrumentum quod Anno a Natiuitate Domini ac seruatoris nostri Jesu Christi MDXLVIII Indictione sexta imperatore illustrissimo inuictissimoque principe ac Domino, Domino Carolo — nomineque ac signo meo in testimonium suprascriptorum omnium ordinarie uocatus ac requisitus subscripsi et obsignaui.*

* 3, Inter f. 175 et f. 176 inserta est schedula, in cuius pagina priore legitur **epistula Joannis Vollatti** ad nescio quem (puto ad eum, qui hunc librum scripsit) **argumenti medici;** in posteriore vero **enumeratio quorundam nominum** et Latine et Germanice expressorum, quæ ad nomina propria et regionum et urbium et hominum pertinent; e. g.: *Hirsburchio Insbruck, Vertius Wirtz* etc.

A 57. s. X membr. 4° f. 16. Ex libris Petri Danielis Aurelii 1564.

Epiphanii Episcopi Cypri de mensuris et ponderibus in S. Scriptura. Fin.: *Talentum super omnia pondera quibus alia appenduntur excellet.* Apographon cum adnotationibus Danæi legitur in cod. Bern. 189 nr. 27. Sunt quaterniones duo III et V.

B 57. s. ? chart. 4° f. 56.

* **Descriptio Mausolei Taj a Ajra, Arabice.** In tegumento hæc leguntur: *Description du Mausolée nommé Taj à Ajra que l'Empereur Akber Shah fit construire pour Nour Jehan avec tous les détails de la bâtisse tant pour les fraix que le mésurage avec une introduction préliminaire des motifs qui induisèrent l'Empereur à le faire ériger. Note de Mr. Wild, Capitaine au Service britannique, aux Indes orientales, ce 18 8bre 1823.* Est manu scriptum Arabicum, a J. S. Wyttenbachio pastore bibl. Bern. oblatum.

58. s. XV (1468) chart. 4° f. 100; fuit Bongarsii; manus secunda inc. a fol. 42.

Itinerarium Johannis de Mandeville de terra sancta. Inc: *Comme il soit ainsi que le terre d'oultre mer c'est a ssavoir la saincte que on dit la terre de promission entre toutes autres terres soit la plus excellente et la plus digne dame et souveraine de toutes autres terres....*

Fol. 1ᵇ legitur: *Je Jehan de Mandeville, chevalier, fesoit ce que je ne suis dignes nes et nourry d'Angleterre de la ville de Alban qui passe la mer l'an 1422 le jour de saint Michel...*

Expl.: *Car dieu prent tousjours amer cy ceulx qui meurent en bonne entencion et qui vraiement se repentent de bon cuer.*

Subscriptum est: *Mandeville lequel fut assouvy le 17ᵐᵉ jour de mars l'an 1468.* Vide Nr. 125, A 280.

A 58. s. X membr. 4° f. 16. Omnium foliorum partes superiores perierunt.

1, f. 1ᵃ — f. 7ᵇ **Epistulæ S. Hieronymi aliquot.** Prima ab initio mutila est, desinens in verba: *per te salutare uolo. Amen.* (I p. 324 ed. Vall.), secunda f. 1ᵇ incipit: *epistola sancti hier. secunda ad paulinum presbyterum de omnibus diuinæ historiæ libris XXXVI* (I p. 268 ed. Vall.).

Inde a f. 7ᵃ alius tractatus incipit, cuius initium temporum iniquitate periit.

2, f. 7ᵇ — f. 16ᵇ **Translatio S. Hieronymi de tractatu Origenis in epithalamicis (homiliæ II).**

a, *De cantico canticorum tractatus. quomodo didicimus per moysen* etc. (III, p. 511 ed. Vall.).

b, *INCIPIT OMELIA SECUNDA. Ab eo loco in quo scriptum est. Nardus mea dedit odorem suum* etc. (III p. 515 ed. Vall.)

B 58. s. XIX chart. 4°.

***Sigmundi Wagneri collectanea de Aegypto, congesta ex actis erud. Gottingens. a. 1811 seq.**

59. s. XV chart 4° f. 275, olim Bongarsii.

Historia fabulosa regis Philippi de Madien, composita a Perrinet Dupin. Inc. *A la grace de vous tres excellent et puissant princesse Anne, fille du roy de Cipre, duchesse de Savoye, princesse de Pyemont, contesse de Genesue et dame de plusieurs autres contes, baronnes et haultes seigneuries se recommande vre. tres humble et obeissant subject et serviteur Perrinet Dupin natif de la ville de Rochelle ... lequel ... commenca le premier jour du moys de Juing 1447 a veoir et visiter les livres de Celtrins, roy de Caldee, Exambard de Calvaire, Minoys, roy d'Auffrique, Bruyant de Cartaige, Flormont de Dunis et aultres jusques au nombre de neuf ou dix faisans mencion de batailles anciennes, esquelz il a trouve plusieurs chauses parlans des fays et vaillances du gentil roy phle. de Medien, qui moult luy ont semble plaisans...*

Præcedit index capitum. Cf. ed. Paris. 1587.

A 59. s. XVII (1601) membr. 4° f. 119.

Edicta civitatis Veneticæ collecta pro Podesta di Por-

tolle, Italice. Inc. *Nos Marinus Grimano dei gratia dux Venetiarum etc. commettemo à te nobel homo Tomaso da Ca Fradello che andar debbi Podestà di Portolle reggendo quei fedeli nostri ad' honor del sig*[r]. *Dio*. Vltimum edictum ad annum 1601 pertinet.

B59. s. XVIII chart. 4°.

*1, **Variæ lectiones ad maiorem Prudentii operum partem codd. mscr. trium sæc. XIII et XIIII bibl. publ. Bern. cura J. Guern. Huberi cum ed. Delphin. 1687 collatorum. A. 1723.** Vsus est Huberus cod. Bern. 394, quem 13° vel 14° sæculo scriptum esse autumabat, et cod. Bern. 264, quem sæc. 13° vel 14° et ipsum assignabat. Tertium accuratius non definivit, sed sæc. XIV esse forma 4ª et non nisi fragmenta pauca continere dicit.

*2, **Eiusdem Huberi adnotationes ad Prudentium.**

*3, **Eiusdem tentamina ad Petri de Ebulo libros III motibus Siculis.**

*4, **Eiusdem synopsis historica Petri de Ebulo libri primi.**
Vltimo loco legitur a. 1830 scriptus **Ludovici Augusti Comitis Mellini tractatus de monumento sepulcrali prope Joppen invento, Germanice (translat. ex lingua Gallica),** cum epistula eiusdem Mellini, qua bibliothecæ Bern. sese commendat.

60. s. XV chart. 4° f. 126. Anno 1546 cuiusdam Petri Dureau fuit; Sinnerus I, 84 falso num. 58 posuit.

Chronicæ Francorum collectæ a Beato Gregorio Turonensi episcopo.

A60. s. XV chart. 4° f. 15.

Horatii ars poetica, cum glossis aliquot. In fine hæc habes: *Explicit liber de arte poetica horacii quem ego frater bertrandus ginesce ordinis fratrum minorum conuentus ruthen. prouincie aquitanie scripsi parisius in camera magistri anthonii calmelli in sacra theologia parisius . . . . . . anno domini millesimo CCCC° LXVII°* etc. *Finis adest operi fessa date membra quieti.*

Secuntur versus aliquot ex **Vergilio** et **Ovidio** excerpti:

Non multa bona que secuntur.
Stat sua cuique dies et ineuitabile tempus etc.
Cum subiit illius tristissima noctis ymago etc.

In pagina ultima habes nonnullos versus, quibus **Senecæ** et **Persii** nomina inscripta sunt:

Seneca.
Ite alias posthac sollicitate animas
Me procul a uobis deus aduocat illicet actis
Rebus terrenis hospita terra uale.
Corpus amara tamen solempnibus accipe saxis
Namque animam celo reddimus ossa tibi.

Persius.
Liber eram et uacuo meditabar uiuere lecto
At me composita pace fefellit amor.

Cur hec in terris facies humana moratur?
Jupiter ignoro pristina furta tua.
Pacis amor deus est pacem ueneramur amantes
Stant mihi (?) cum domina prelia dura mea.

B 60. s. XI membr. 4° f. 68. Post f. 13 unum folium s. XV insertum est.
*1, f. 1ª — f. 4ᵇ **Missale, cum neumis.**
*2, f. 5ª — 13ᵇ **Calendarium.** Manu rec. passim nomina donatorum, ni fallor, adscripta sunt.
*3, f. 13 A et 13 B sæc. XV **Orationes aliquot (exorcismus salis).**
*4, f. 14ª — f. 68ᵇ **Missale, cum neumis.**

61. s. XV chart. 4° f. 318. In prima pagina picturæ duæ belle depictæ extant. In libri initio legitur: *Pro Leonardo Hospiniano Stammenio.*
Perspectiva Magistri Witelonis de Viconia, cum figuris mathematicis plurimis, libri X. *Veritatis amatori fratri wilhelmo de morbeka witelo filuis thuringorum et polonorum eterne lucis irrefracto mentis radio felicem intuitum et intellectum perspicuum subscriptorum. Vniuersalium entium studiosus — nichil eque bonum estimantes cuius sit honor et gloria per infinita secula. Amen.*

A 61. s. XIII membr. 4° f. 49. Fuit P. Danielis.
1, f. 1ª — 10ᵇ **Glossæ in Juvenalem.**
*2, f. 10ᵇ — f. 11ᵇ **Excerpta de tropis et figuris et de grammatica.**
3, f. 12ª — f. 49ᵇ **Juvenalis satiræ, mutil. ab initio.** Incipiunt a sat I, v. 77. Adiectæ sunt glossæ marginales et interlineares.

62. s. XV chart. 4° f. 200. Ex bibliotheca Nic. Fabri. Codex diversis manibus exaratus est.
Florentinorum facta usque ad a. 1444, sine titulo. *Diuturna michi cogitatio fuit et sepe in alterutram partem sententia pronior facundumne foret ut res gestas flo. populi forisque et domi contentiones habitas — cum ingenti gloria et exaltatione ciuitatis. TEΛΟσ.*
In codicis tegumento posteriori agglutinatum est fragm. **chartæ** membr. Gallice scriptæ ad testamentum aliquod, ni fallor, pertinentis, cuius in fine hæc leguntur: *Donne et fait ...... le samedi jour de feste de la chaize saint pere lan mil CCCC et VIII.* (VIIII ?) *a. Rousseau.*
Simile quid in altero tegumento exhibetur.

63. s. XV chart. 4° f. 323. Fuit Houssardi plutonomi cuiusdam, cuius nomen in f. 1ª legitur atque in fine.
1, f. 1ª — f. 223ᵇ **Epistulæ Nicolai de Clamengiis.**
2, f. 223ᵇ — f. 235ª **Nicolai de Clamengiis liber de lapsu et reparatione Justitiæ ad illustrem et serenissimum principem Philippum ducem Burgundionum.** Præmissa est epistula dedicatoria.
3, f. 235ª — f. 240ᵇ **Carmina varia eiusdem Nicolai.**
a, f. 235ª — f. 237ª *Deploratio calamitatis ecclesiastice per scisma*

nephandissimum cum exhortatione pape et pontificum ad eius extirpationem.

Xpiste graues sponse semper miserate labores —
Pellite si paulum remis insistitis actum est.

b, f 237[a] — f. 238[b] *Descriptio et laus urbis ianue.*
Janua quam perhibent iano condente locatam —
Et tandem grex unus erit pastore sub uno.

c, f. 238[b] — f. 239[b] *Descriptio uite rustice cum laude et approbatione.*
Fronde super uiridi locus est in gramine ameno —
Aulicus equat sed geminam gontherus in auro.

d, f. 239[b] — f. 240[b] *Descriptio uite tirannice cum reprobatione.*
Rupis in horrende scopulis locus altus ad auras —
Libertas uita incolumis contenta paratu.

Expliciunt epistole nicolai de clamengiis cantoris baiocensis. Deo gracias. Explicit liber sit scriptor crimine liber. Explicit expliceat ludere scriptor eat. Vinum scriptori debetur de meliori.
F. 241 scriptura vacat.

4, f. 242[a] — f. 249[b] **Nicolai de Clamengiis liber de filio prodigo.**

5, f. 250[a] — f. 255[b] **Eiusdem liber de fructu Heremi.**

6, f. 256[a] — f. 260[a] **Eiusdem liber de prosperitate adversitatis.**

7, f. 260[a] — f. 275[a] **Eiusdem liber de novis festivitatibus.**

8, f. 275[b] — f. 285[b] **Eiusdem liber de studio theologiæ.**

9, f. 285[b] — f. 312[b] **Epistulæ eiusdem sub nomine universitatis studii Parisiensis compositæ.**

10, f. 312[b] — f. 316[a] **Eiusdem tractatus brevis contra prælatos Symoniacos.**

11, f. 316[a] — f. 318[b] **Eiusdem sermo de sanctis innocentibus.**

12, f. 318[b] — f. 323[b] **Eiusdem orationes X.**

In fine legitur: *Expliciunt quedam breuia opuscula Nicolai de Clamengiis cantoris baiocensis.*

In initio et in fine eius codicis duo **chartæ membranaceæ** fragmenta adglutinata sunt: charta Gallice sæc. XV scripta ad regem nescio quem pertinet subscriptumque in prioris fragmenti fine: *et de notre regne le dixseptiesme.* Præterea in primo libri folio verso, quod alia scriptura vacat, pauca leguntur ad pactum quoddam pertinentia (ce 12 de Mars 1575) scripta Gallice.

A 63. s. XV init. chart. 4° f. 13—258.

Lectionarium, Germanice. Desunt folia XII priora; initium tale est: *gebar amon. Amon gebar iosiam. Josias gebar ioconiam* etc.

In fine legitur: *Dis bu°ch wart vs geschriben in dem iare do man zalt von von* (sic) *christus geburt zwei vn. XIIII. C. iar an dem nechsten zistag nach dem ingenden iare. Bittent got für den schriber.*

65. s. XV chart. 4° f. 234. Fol. 143ᵇ — f. 148ᵇ scriptura vacant. Fuit Bongarsii.

1, f. 1ᵃ — f. 143ᵃ **Historia Pisanorum, Gallice.** *Cy commense la table des Rubrykes de ce present liure le quel traicte de quelle nacion vindrent et dessendirent les pysains et de leurs faicts et haultes entrepryses et comment tout le pays fut mys à destinction. P]ourtant que parolles sont vaines et estcriptures permanentes* etc.

2, f. 149ᵃ — f. 167ᵃ **De origine prima Francorum, cum stemmatis regum.** *Franci ex sua prima origine fuere troiani — filius nomine Philippus circa festum sancti Johannis baptiste anno domini M°CCC°XXI qui obiit infra annum ....*

3, f. 168ᵃ — f. 234ᵃ **Chronica Nederlandica de episcopis Tungricis Vltratraiectinis Leodiensibus, sermone Batavo.** *Cornike van den gen ... (genen?) die te Tongeren te Trecht en. te lüdic busscop gewest syn.* Desinit in annum 1483.

Cf. Borgnet, Rapport à la commission royale de l'histoire de Belgique, le 3 Août 1857, p. 87. 88, qui nonnulla inde excerpsit.

A 65. s. XVI membr. 4° f. 41.

Marguerite de Navarre, La coche accompagnée d'onze histoires, sine titulo, vers. 1384.

Inc. *Ayant perdue l'aueugle vainceur*
Non seulement le sentiment du cueur..

Fol. 39ᵃ. *C'est donc a vous ma cousine et maistresse*
Que mon labeur et mon honneur s'adresse
Vous requerant comme amye parfaicte
Que vous teniez ceste œuure par moy faicte..

Cf. Sinner III, 418—421, et 'les Marguérites de la Marguérite', Lyon 1547, V, p. 265—323; Paris 1554, II, p. 365—389, ubi *les histoires* vel scenarum descriptiones desunt.

66. s. XI—XII membr. 4° f. 120.

1, f. 1ᵃ — f. 115ᵇ **Sancti Clementis episcopi de disputatione Sancti Petri cum Simone mago continens in se libros decem (recognitiones).**

2, f. 115ᵇ — f. 120ᵇ **Epistulæ duæ Sancti Clementis de ordinatione clericorum et ecclesiæ.** Altera epistula fine vacat; desinit in verba: *per te ipse sibi dampnationem accipiet.*

A 66. s. XIV membr. 4° f. 220.

1, f. 1ᵃ — f. 204ᵇ **Opus prolixum, in quo secundum alphabetum agitur de rebus theologicis, ecclesiasticis, iuridicis, ab initio mutil.** Primo loco de 'abbate' agitur, ultimo de 'uxore'. In fine habes:

Finis adest operi quo iure peritus haberi
Quis poterit modico studio certissima dico.

Explicit opus singulare scriptum per manum fratris philippi de sabina a... achi (*monachi*, quod Sinnerus sibi legere visus est, certe scriptum non fuit) *de oratorio in andegauia et incepit*

illud die prima mensis martii et deo duce finiuit ultima die mensis maii. Et hoc dum esset studens parisius in sancto bernardo. Anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo II°.

*2, f. 206a — f. 217a **Requisitae digesti veteris.** *I. Adoptionibus. IIII Alienatione mutandi iudicii causa facta arbitris* etc.
In fine legitur: *Expliciunt Requisite iuris.*

*3, f. 218a — f. 220b **Simile opus illius, quod nr. 1 recensuimus, sed multo brevius.** *Abbas conueniri potest super causa conuentus sui* etc. Non nisi super litteras A—E extenditur, a fine mutil.

67. s. XIV—XV membr. 4° f. 161 pulchris litteris initialibus ornatus. Fuit Bongarsii.

Valerii Maximi urbis Romanæ iuris peritissimi factorum similiter ac dictorum memorabilium libri IX. Vltima verba recentiori manu suppleta sunt inde a vocabulis his: *cessit. Multo fortius ille qui Cornelio Sylla* etc. In fine legitur: *Valerii maximi factorum et dictorum memorabilium liber nonus desinit. Incipit præfatio in Epithoma decimi libri. C. Titi Probi.*

In prima pagina hæc scripta sunt: *Hunc librum ex manuscriptis et vetustissimum et certissimum arbitror cum ob alia multa quæ in vulgaribus libris corrupta ex hoc restitui facile possunt tum quod in eo erat liber X^us quem extraximus inde. Inuentus est a me inter veteres libros calamo exaratos in librarioli cuiusdam officina. J. Jacobi Lauernii et amicorum.*

Sed ea, quæ in folio ultimo suppleta sunt, eadem manu scripta sunt, qua hæc, quæ modo attuli. Libri decimi hodie nec vestigium nec vola in eo codice invenitur.

A 67. s. XVI chart. 4° f. 136.

* **Comœdiæ tres ecclesiasticæ, Germanice.** *Drü Geistliche Spyl oder Comedien. Das Erst. Peccator Conuersus: das ist Von wahrer vnd heilsammer bekherung eines rüwenden Sünders. Das Ander Miles Christianus: das ist Vonn dem Kampf vnd geistlichen Strytt eines bekehrten Christen mit denn innerlichen Versuchungen dess Sathans. Das dritte: Martyr Christianus: Das ist Von dem Strytt wider die üsserliche verfolgungen dess Theüfels vnd der Welt. Vss Gottes Wortt vnd gottseliger Lüthen Erfarung gesteltt.*

68. s. XV chart. 4° f. 120.

A. Gellii Noctium Atticarum lib. I—XX. In fine legitur: *A. Gelii noctium atticarum liber XX hic finit. Ego ludouicus de Gauilla Roberti filius francigena exscripsi* (fuit — *it*) *hunc librum auli Gelii noctium atticarum in Castro alme ciuitatis Sibenici. Sub anno a natiuitate domini nostri ihesu cristi Millesimo CCCC^mo XL° octauo et die octaua mensis Junii uiuam in celis. Laus tibi sit christe quoniam liber explicit iste. Hic liber est scriptus quis* (sic) *scripsit. ego de Gauilla ludouicus.*

In folio ultimo Bongarsii manu scriptum est: *Ces deux livres sont au Sr C. Waldtkirch de Basle.*

A 68. s. XVI chart. 4° f. 48.
Confession des hochgelerten hern Simonis Sulceri der heyligen schrifft doctor vnd superattententen der Kürchen zue basell. Aus bestelung eins ersammen Rhates gestellt. Anno 1578. Sulceri effigies præfixa est.

69. s. XIV membr. 4° f. 162. Fuit olim collegii S. Mariæ Oxoniensis (f. 5ª *liber legatus collegio beate marie oxon. per magistrum Rogerum Cannay quondam socium eiusdem;* f. 159ᵇ *Tradatur iste liber coll. domini R. be. marie Oxon.*). Descripsit mihi Ed. Winkelmannus.

*1, f. 1ª — f. 2ᵇ **Excerpta varia ad Angliam (e. c. ad Cantuarienses) pertinentia.** Fere ubique de episcopis et rebus ecclesiasticis agitur.

2, f. 3ª — f. 4ᵇ chart. sæc. XV **Catalogus onomasticus Martini chron.**

3, f. 5ª — f. 50ᵇ **Chronica fratris Martini Pœnitentiarii domini Papæ et Capellani (finitur anno 1270).** *Quoniam scire tempora summorum pontificum romanorum ac imperatorum* etc.

*4, f. 50ᵇ **Excerptum grammaticum de syllabis et eorum accentibus.** *Nota quod quelibet dictio trium aut plurium sillabarum quo ad cursum dictaminis si penultimam sillabam habeat breuem breuis accentus esse censetur — in exemplis præcedentibus euidenter apparet. Explicit.*

*5, f. 51ª — f. 115ᵇ **Summa dictaminis composita per dominum T. Capuanum, a fine mutil.** *In hoc prohemio repræhenduntur illi qui præcipitant summas et confundunt iudicium per manus tabellionis pᵘ annotatas et un.* Sunt partes X; inde a f. 112ª epistulæ quintæ partis XXVI et sextæ partis XVI, quæ supra omissæ fuerant, corollarii instar subiectæ sunt.

*6, f. 116ª — f. 133ª **Epistularum collectio, incipiens a Martini IV Papæ bulla excommunicatoria contra Sicilienses Petrumque Arragoniensem directa. Sine titulo.** *Martinus episcopus seruus seruorum dei ad certitudinem præsentium et futurorum memoriam. longa retro — honorare studeas.* Sunt epistulæ etc. ad rebellionem Siciliensem, Carolum I de Anjou, mediæ Italiæ bella (Orvieto) aliaque id genus pertinentes.

*7, f. 133ª — f. 139ª **Epistularum Romanarum collectio (magna ex parte domini episcopi Penestren.).** *Regi Sicilie illustri ex parte domini episcopi penestren. super uictoria habita contra hostes ecclesie — gladius facilius mres* (?) *conflabit ad vulnus* (?).

*8, f. 139ª — f. 141ª **Factum et guerra de Gallia de le** (sic) **Guilelmo et fratre suo David.** *Quemadmodum ystoriographorum grata laudabilisque prioritas — ordo scripture non sit regulariter attendendus.*

*9, f. 141ᵇ — f. 147ᵇ **Epistulæ Martini IV (1282) et Nicolai III (1279).**

*10, f. 147ᵇ — f. 150ª **Tractatus Bonagnidæ de dispensationibus.** *Attendens ego bonagnida de are . . . co. sed insufficiens canonici iuris professor — licet enim hic libellus sit breuis et*

paruus potest tamen dici ortus iste breuis dulcia poma gerit (leg. *dici: hortus iste* etc.). *Explicit summa de dispensacionibus.*

*11, f. 150^a — f. 159^b **Forma specialis litterarum citatoriarum in causa pecuniaria (summa dictaminis composita per mag. Dominicum Hispanum).** *Sequitur et alia quando rector spoliat clericum — Nos desiderium eius fauore prosequentes bnnoso m' q' et c. Explicit summa dictaminis composita per magistrum dominicum hispanum secundum quam notarii archiepiscoporum uel episcoporum debent notarie officium excercere* (sic).'

*12, f. 159^b — f. 160^a **Epistulæ tres.**

a, *Magnifico uiro domino Carulo suo tamquam domino deuotus eius . . . de Neapoli. et c. Deserende rebellium ceruiositate — semper extollatur augmentis.*

b, *Reuerentissime domine domine ss. dei gratia regine anglie relicte me. h. regis anglie deuotus eius . . . . de N. Prosperis mentis et corporis habundare successibus — si commode poteritis subuenire.*

c, *Edgardo regi anglie deuotus magnificencie sue clericus. R. prosperis semper habundare successibus et se ad mandata paratum — ualeat regia celsitudo per tempora longa feliciter et continuis semper extollatur augmentis.*

*13, f. 160^b — f. 162^b **Epistulæ diversæ atque chartæ ad Angliam pertinentes.** Scripta sunt hæc eadem manu, qua illa, quæ f. 1. 2. 50^b inesse dixi.

A 69. s. XVI membr. 8° f. 4.

Psalmi IV, Græce.

1, f. 1^a *Ψαλμὸς α.* (Versus hexam. 23).

Ὄλβιος ἐστὶν ἐκεῖνος ὅς οὐ σκολιοῖο κελεύθου
Ἴχνια μαστεύει καὶ οὐκ ἄδικα φρονεόντων etc.

2, f. 1^b *Ψαλ. β* (Stroph. sapph. XIII).

Τίπτ' ἀολλίσθη τόσος ὄχλος ὄχλος ἀνδρῶν etc.

3, f. 3^a *Ψαλμὸς η.* (Strophæ X).

Ἄφθιτ' ἄναξ καὶ ἀγητὲ σεῦ οὔνομα ὡς πέλει μέγιστον
θαῦμα βροτοῖσιν, οὗ τὸ μυρίον κλέος
διῆκε κἀπὶ νύκτα καὶ πρὸς ἀώ.

4, f. 3^b *ψαλμὸς ς* (Stroph. sapph. XII).

Μὴ λυγρᾶς μοι δέσποτα λίσσομαι σε etc.

70. s. XV chart. 4° f. 195. Fuit Bongarsii, antea T. Mallessei Castrilucii (Chattelluz),, nec non J. Fontenayii et Millesii cuiusdam.

*1, f. 1^a — f. 2^a **Excerpta varia (laudes) de Francis.** F. 2^b scriptura vacat.

2, f. 3^a — f. 195^b **Origo Francorum.** *CCCLXXV. Post illud famosum et cunctis populis et gentibus notum troiane ciuitatis excidium victoribus grecis cedentes reliquie troianorum pars eorum* — (a. 1308) *suffragiis martirum et monachorum ibi deo seruiencium commendauit.* Adiecta sunt manu sæc. XVI hæc: *Le present*

volume et plusieurs aultres auoient este mis par commandement du grand Roi francois premier de ce nom entre les mains du seigneur paul Emile auecq. plusieurs anciens fragmens Instructions et memoires par messire marc le groing cheualier viconte de la mothe au groing premier gentilhomme de la chambre du roi et despuis preuost de l'hostel et grand preuost de france pour dresser au vrai l'histoire de france ce qui auroit este faict auecq. laide du dict viconte et du S^r de laugay commis par le dict Roi ainsi quil (?) appert par les lettres patentes surce expediees par le chancelier du prat.

In fine codicis post aliquot folia scriptura vacantia nonnulla leguntur **excerpta historiæ Gallicæ** sæc. XV, eodem scripta sæculo, Gallice.

Præterea tegumentis ambobus adhæret **charta membranacea** sæc. XV scripta, Gallice: *à messieurs les venerables doyens du chapitre de la chapelle aux . . . . de benig^ne a dijon.* Nec non in ipso tegumento aliquid hæret Gallice scriptum, sed typis impressum sæc. XV ni fallor exeuntis aut XVI ineuntis artem culinariam Francogallice tradens.

A 70. s. XV chart. et membr. 8° f. 116. Litt. init. pictæ aliquot insunt f. 2ᵃ, f. 101ᵃ, f. 106ᵇ.

1, f. 2ᵃ — f. 98ᵃ **Sallustii bellum Catilinarium et Jugurthinum.**

2, f. 99ᵃ — f. 106ᵃ **Sallustii invectiva in Ciceronem et Ciceronis in Sallustium.**

3, f. 106ᵇ — f. 116ᵃ **Ciceronis oratio in Catilinam I.**

In tegumentis agglutinatæ sunt imagines xylographica arte descriptæ satis vetustæ.

Fol. 1ᵃ habetur **excerptum A. Gellii** de Sallustio (lib. XVII cap. 18).

71. s. XV partim membr. partim chart. fol. 191. Fol. 1ᵇ legitur: *Barbato pertinet emptus in padua pro II flor.....* Fol. 1ᵃ scriptum est: *Liber doctoris petri dar .... anno etc. 1463.*

1, f. 1 — f. 2ᵇ **Tractatus medicus de ingenio sanitatis.**

2, f. 3ᵃ — f. 191 **Tractatus medici diversi, sine titulis. Inserta sunt quædam scholastica** (cf. f. 137ᵇ, f. 142ᵇ).

In fine (f. 191ᵃ) hæc habes: *Explicit liber secundus cum auxilio magni et excelsi et sue gloriose matris Marie et beate barbare et c.* Secuntur aliquot præcepta medica.

Tegumento alteri affixa est **charta membr. Germanice scripta ad annum 1387 pertinens.**

F. 34ᵇ nonnulla Germanice scripta vocabula inveniuntur, diversas hominum occupationes describentia, e. q.: *Snyder, Steynmetz, Smyt, Du^echer, Suster, Burge, Snyder, Kurszner, Smyt, Edelman, Beckre, Apt, Nesteller* etc. Hæc ad taxas quas vocant medicas aliis alias constituendas pertinere videntur. Inter hos tractatus libellum chymicum et Joannis de Gadestein librum de morbis inveniri Sinnerus rettulit III, 11 et III, 71 nescio quo iure.

A 71. s. XVI chart. 8° f. 119.

* **Tractatus alchymicus de metallorum purgatione.** Quædam Germanice, multo plurima Latine scripta sunt. Pro tegumentis sunt fragmenta **Vergilii** Aeneidos sæc. XIII scripta (e lib. VIII et IX).

72. s. IX membr. 4° f. 108. Fuit magistrorum pauperum de Sourbona, cf. f. 1ª (m. s. XIII) et f. 108ᵇ.

1, f. 1ª — f. 107ᵇ **Regulæ pastoralis Gregorii liber scriptus ad Johannem episcopum.**

* 2, f. 107ᵇ — f. 108ª **Capitulatio libri 'scintillæ scripturarum.'** *CAP. I De caritate — XLVIIII De elemosinis.* Ad Carnotenses hic liber olim pertinuisse putandus est; nam legitur f. 107ᵇ hoc hymni initium suprascriptis neumis: *In ciuitate carnotum minister.*

A 72. s. XIII—XIV membr. 12° f. 562. Donavit bibl. Bern. Vincentius quidam Perret V. D. M. a. 1702. Liber nitidissime scriptus est in membrana tenuissima.

Hieronymi Vulgata. In initio unum folium desideratur.

In fine habes **interpretationes Hebræorum nominum secundum alphabetum.** Sequitur **epistula ad Laodicenses,** tum **excerpta ecclesiastica varia,** denique **lectionarii conspectus** et alia **excerpta ecclesiastica** (de annalibus Hebræorum, de dignitate virginum etc.).

73. s. XV chart. 4° pag. 500. Fuit Bongarsii. In tegumenti folio legitur: *Ex studio Seguiniano Seraphiniano tilletiano.* Insunt imagines atramento delineatæ.

1, p. 1 — p. 185 **Chronicum Galliæ (historia regum Francorum).** *Prologus auctoris* (rubr.) *Considerans historie regis francorum prolixitatem — gregorius hoc nomine decimus. Explicit.* Incipit a duce primo Priamo et desinit in Gregorii Papæ X et regis Ludovici tempora (a. 1270).

2, p. 185 — p. 500 **Incipit cronographia regum Francorum subsequentium et quorundam aliorum. Et primo de Philippo quarto.** *Post ludouicum regem francorum deuotissimum philippus quartus filius eius regnat in francia* etc.

p. 379 legitur **kalendarium Regis Navarræ** *(Rex francorum nummularius, Imperator Agrippa, Rex anglie laceratus* etc.) cum explicatione Gallica. Præterea res Flandricæ fusius tanguntur. Vltimo loco **de Gersone** agitur. In fine habes: *Hec est proposicio facta ex parte uniuersitatis parisiensis coram dominis ex sanguine regali et omni consilio qui erant congregati pro reformatione regni anno domini MCCCC quinto sabbato die VII nouembris. et hanc edidit magister Johannes de Gerson cancellarius cathedralis ecclesiæ beate Marie parisius.*

A 73. s. XIII—XIV membr. 12° f. 475. Cum pulchris litt. initialibus. Liber nitidissime in membrana tenuissima scriptus est.

* **Hieronymi Vulgata.** Prologi pars et primi geneseos capitis quædam desunt; in fine leguntur argumenta et prologi in prophetas,

in librum evangeliorum, in epistolas (Pelagii et Hieronymi) et in apocalypsin. In ultimo folio hæc habes: *Hunc librum Simon Lütoldus minister uerbi Dei in Erlenbach in septemuallibus Jonæ Dannmatteeo (Dannmattero?) dono dedit anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo sexto tertia die eiusdem anni 1556.*

74. s. XII membr. 4° f. 196. Fuit Bongarsii.

1, f. 1ª — f. 59ᵇ **Sulpicii Severi de vita S. Martini libri IV.**

f. 1ª *Incipit epistola seueri ad desiderium de uita sancti martini.*

f. 1ᵇ *Incipiunt capitula libri primi de uita et uirtutibus sancti martini episcopi.*

f. 2ª *Incipit præfatio in uita beati martini.*

f. 2ᵇ *Explicit prologus. Incipit liber primus* etc.

f. 16ª *Explicit liber primus* etc. *Incipit epistola seueri ad eusebium præsbiterum postea episcopum.*

f. 18ª *Explicit epistola seueri. Incipit alia eiusdem ad aurelium diaconum.*

f. 20ª *Incipit epistola seueri sulpicii ad socrum suam qualiter beatus martinus de hoc mundo migrauerit.*

f. 22ᵇ *Incipiunt capitula dialogi seueri.*

f. 38ᵇ *Explicit liber secundus. Incipiunt capitula libri tercii.*

f. 48ᵇ *Incipiunt capitula libri IIII^ti.*

2, f. 59ᵇ — f. 60ᵇ **Epistula de transitu Sancti Martini episcopi.** *Archadii uero et honorii secundo imperii anno — anni quadringenti duodecim computantur.*

3, f. 61ª — f. 133ª **Gregorii Turonici libri IV de virtutibus Sancti Martini, præmissa capitulatione.** *Georgius florenti. gregori turonici Incipit liber primus de virtutibus sancti martini episcopi* (rubr.).

F. 133ᵇ scriptura vacat.

4, f. 134ª — f. 154ᵇ **Præfatio Amphilochii episcopi Iconii in vita et miraculis sancti patris nostri Basilii archiepiscopi Cappadociæ cum vita eiusdem.**

5, f. 155ª — f. 193ᵇ **Præfatio domni Bernardi Abbatis Clarevallensis in vita Sancti Malachiæ episcopi, cum vita eiusdem.**

6, f. 193ᵇ — f. 196ᵇ **Sermo eiusdem domni Bernardi Clarevallensis de eodem sancto.**

A74. s. XVI chart. 12° f. 94.

Wolfgangi Musculi itinerarium conventus Isnachii a. 1536. Hæc partim Latine, partim Germanice scripta multa continent, quæ ad conventum Isenacensem et Martinum Lutherum spectant; in fine legitur *litteræ D. Lutheri quas nobis misit Isenacum 12 Maii anno 1536 (Venerabili in Domino uiro Wolfgango Capitoni ministro ecclesie Argentinensis suo in Christo fratri).* In ultima vero pagina habes carmen Latinum VIII versuum (distich.), cuius initium hoc est:

Est graue constanti deducere cœpta tenore
Molestamque adeo continuare uiam etc.

Cf. Streuber Berner Taschenbuch ed. Lauterburg 1860, p. 27 seq.

75. s. XII membr. 4° f. 160 binis columnis scriptus.
Commentarius in psalmos. *Cum omnes prophetias spiritus sancti reuelatione constet esse locutos* etc. Continet comment. in psalmos 1—74. Inde a f. 153ª usque ad finem nomina Augustini et Cassiani (AG., CAS.) singulis paginis superscripta sunt. Vide cod. nr. 76.

76. s. XII membr. 4° f. 160.
Commentarius in psalmos. Est continuatio cod. 75 et continet comment. in psalmos 75—150.

A 76. s. XIV—XV chart. 12° fol. 137. Liber Cartusien. in Basilea.
* **Speculum peccatorum.** Insunt tractatus theologici diversi, velut f. 3ª *Recommendatio infirmantium,* f. 18ª *orationes compendiosæ de passione Christi,* f. 26ª *de sanctissima passione Domini,* f. 63ᵇ *Reuelatio Sanctæ Katharinæ,* f. 64ª *confessionarium,* f. 67ª *speculum peccatorum,* f. 81ª *Basilius de cella,* f. 90ª *orationes pro diuersis natalibus,* f. 91ª *uersus ad cellicolam (Regula carthusie dos (?) ut caro nostra teratur* etc.*),* f. 91ᵇ *Tractatus de informatione spiritualis uitæ ac uirtute et profectu religiosorum a fratre Bon. generalis ordinis fratrum minorum et sacræ theologie magistro compilatus,* f. 106ª *incipit paruula direccio exercicii spiritualis religiose uiuentium per ebdomadam* etc., f. 109ª *Seraphicus doctor Bonauen. dicitur tradidisse supscriptam doctrinam* etc., f. 110ª *de pusillanimitate,* f. 113ª *Sanctus ieronimus de essencia trinitatis uel deitatis et de dictis de deo,* f. 121ᵇ *Dominus Johannes de grinonde,* f. 126ª *epistola domini Bonauenture cardinalis de modo compendioso proficiendi.*
A Sinnero non nisi tractatus ultimus memoratur falso numero 476 (tom. I p. 30).

77. s. XV chart. 4° f. 126, olim Bongarsii.
Ce sont croniques extraictes et abregees des livres de monseigneur Baudouyn d'Avesnes († 1289) *filz jadis de la contesse Marguerite de Flandres et de Haynau qui fut moult sage homs et en assembla de plusieurs livres et cy apres s'ensuivent les chapitres dont ce livre fait mencion.* Incipit *de la formacion d'Adam et Eve* (f. 4ª), desinit fol. 126 in anno 1350, ubi hæc leguntur: *En ce temps assemblerent les nobles de plusieurs contrees et fut le pais de beaunoins et d'entour aus en plusieurs lieux et le peuple tue et leurs richesses tollies, dont grant plante en avoient. Lors assembla le regent des nobles hommes jusque a xl^m. ou plus et alla assegier Paris. Et requist conseil a ses .... amys comment il pourrait sa guerre mener contre ceulx qui lui et ses amys guerroient si cruelement. La eult conseil le regent comme sa bataille faisoit contre ceulx de Paris et il fust victorieux et il l'abandonnast a destruire aux nobles homes, moult seroit merveilleuse la perte et mult grant anny en pourroit avoir le roy Jehan son pere....*
C. Dom Bouquet XXI, 160 seq.

A 77. s. XIV—XV chart. 12° f. 151. Liber Cartusien. in Basilea donatus a domino Nicolao Rusch magistro Zunfftarum (sic) Basilien.
Cursus de omnibus Sanctis.

Continentur in hoc libro ista:
* f. 2a *Oratio de Sancto Albano et de Sancta Vrsula.*
f. 3a *Cursus de trinitate.*
f. 13a *Cursus pro defunctis fidelibus animabus.*
f. 24a *Cursus de omnibus sanctis.*
* f. 32b *Cursus de corpore Christi.*
* f. 43b *Cursus de passione domini.*
* f. 59b *Cursus de passione Mariæ uirginis.*
* f. 73b *Cursus de anima Christi.*
* f. 81b *Cursus de misericordia domini.*
* f. 90b *Cursus pro peccatis.*
* f. 98b *Cursus de septem gaudiis beatæ Mariæ uirginis.*
* f. 116a *Missa multum salutifera.*
* f. 135a *Orationes deuotæ adiungendæ horis canonicis.*
* f. 143a *Gratiarum actiones deuotissimæ passionis Christi.*
* f. 151a *Horæ de doloribus B. Mariæ uirginis.*

78. s. XII membr. 4° f. 124.
Prologus Vilelmi in vita Sancti Bernardi Clarevallis Abbatis, cum vita eiusdem (libri V).

f. 42a legitur: *Subscriptio operis præcedentis quam auctore defuncto burchardus abbas valernensis apposuit.*

f. 43a *Explicit liber primus de uita sancti bernardi clareuallis abbatis. Incipit præfatio hernaldi boneuallis abbatis in secundo libro uitæ eiusdem.*

f. 73b *Incipit prologus in ultimos tres libellos de uita eiusdem.*

f. 124a *Explicit liber quintus de uita sancti bernardi clareuallis abbatis sermo eiusdem de eodem in anniuersaria die depositionis ipsius.*
Hæc omnia rubro colore scripta sunt; opusculi illius, cuius ultimo loco mentio fit, non nisi hæc vocabula supersunt:

f. 124a *]uam dulcis. | hodie dilectissimi deuotis filiis.*

A 78. s. XIV membr. et chart. 12° f. 200.
Varia opera Raymundi Lullii.

1, f. 1a — f. 24b **Lapidarium Raymundi Lulii.**
2, f. 25a — f. 31b **Ars conversionis Mercurii et Saturni in aurum et argentum et conservationis humani corporis. Romæ a. 1332.**
3, f. 32a **Epistola super compendium Raymundi.**
4, f. 33a — f. 59b **Liber eximii doctoris Raymondi Lulii qui est eius appertorium alkimie.**
5, f. 60a — f. 71b **Rubrica de augmentatione seu multiplicatione ipsorum lapidum.**
6, f. 72a — f. 78b **Epistola attractionis** (suprascr. **accurtationis**) **lapidis benedicti Raymundi Lulii missa regi Roberto.**
7, f. 79a — f. 94b **Appertorium abreviatum Raymundi Lulii.**

8, f. 95ª — f. 134ᵇ **Extracta ex tertio libro quintæ essentiæ Raymundi Lulii.**

9, f. 135ª — f. 141ª **Conclusio summatim ad intellectum codicilli et testamenti et aliorum librorum nostrorum.... liber nominatus Repertorium Raymundi Lulii.**

10, f. 141ᵇ — f. 145ª **Dictamen venerabilis doctoris nostri Raymundi Lulii super compositionem lapidis philosophorum.** Est Gallice scriptum cum interpretatione Latina; in fine legitur: *Explicit carmen.*

11, f. 145ª — f. 148ª **Amphorismi** (sic) **operis philozophici alkimie.**

12, f. 148ª — f. 150ª **Secretum de rectitudine aquæ in Mercurium.**

13, f. 150ª — f. 154ᵇ **Extracta ex libro qui dicitur: Liber de intentione alkymistarum, Raymundi Lulii.**

14, f. 155ª — f. 156ᵇ **Tractatus de circulatione et convenientia elementorum.**

15, f. 157ª — f. 169ᵇ **Parvus tractatus ex testamento venerabilis doctoris Raymundi Lulii abstractus per Petrum de Preriau super veram compositionem lapidis philosophorum.**

16, f. 170ª — f. 173ᵇ **Liber Mercuriorum.**

17, f. 174ª — f. 184ª **Nobilis instructio et multum excellens res et valde mirabilis super factum alkymiæ.**

18, f. 184ᵇ — f. 189ᵇ **Tractatus de congelatione Mercurii per herbas Raymundi Lulii.**

19, f. 190ª — f. 200ª] **Tractatus de investigatione secreti occulti Raymundi Lulii.**

79. s. XIII membr. 4° f. 141.

Gregorii papæ Homiliarum in Ezechiel. libr. I, 1—12 (5 incipit fol. 35, 6 fol. 41; 12 mutilata in fine) **versio Gallica.** Inc. *Ci encomencet li prefai del bieneureit Gregoire l'apostoile de Rome. a son tres chier frere marien l'eueske. Gregoires li serianz des serianz damedex saluit en iesu crist.* (*Prologue:*) *Ju auoie mis en vuli* (?) *les omelies ke traites sunt del bieneurous Ezechiel ensi cum ie les reconteue devant lo peule por la grant noise des encanceons ki m'assailiuet.*

Expl. *Mestiers estoit dons k'il fust apeleiz filz d'omme entre les repostes choses k'il trespercieuet. por ceu k'il conissest a des k'il estoit ensi k'il iors ne s'esleuest decele choses ou il estoit moneiz. ce qu'est ke nostre sires.. elevet lo prophete fil d'omme ki estoit si souent susleueiz as haltes choses. se por ceu k'il lo uoloit faire remenbrant de sa propre enfarmeteit. por ceu k'il consachanz de son enfarme condicion ne s'esleuest en sa panse por la grande.* Respondent hæc ultima verba eis quæ leguntur in Greg. homil. libr. I, 12 (v. St. Greg. opera, Paris 1605 I p. 1134 B) *ut conscius conditionis infirmæ elevari in cogitatione non debeat de magnitudine contemplationis suæ.*

A 79. an. 1700. chart. 16° f. 119.

Expositio cabbalistica psalmorum Davidis. cum charact. magicis, Italice. Inc. *Vere virtù de salmi di David rè d'Israel, tratti dagli antichi cabalisti et dall' ebraica lingua con fedeltà tradotti con l'intelligense et caratteri; et ogni salmo serue per dimostrare quali virtù siano o possono essere ne' salmi di Dauid. Questo dunque e il uero nome di Elim. cioè Virtù de salmi di Dauid tratto dall' Ebraico di mano propria Jabacadai Gietigia gran cabalista.*. Cf. Sinner I, 32 — 34.

80. s. XV chart. 4° f. XIII et 193. In tegumentis ambobus picturæ duæ extant tormenta militaria describentes. Multa folia perierunt.

1, f. I[a] — XIII[b] **Calendarium.** In fine legitur:

Item uersus horum signorum.
Sunt aries minuendo bona aquarius libra sagitta
Thaurus et ipse leo capricornus sunt mala uirgo
Scorpio et pisces gemini cancer sunt mediocres.

2, f. 1[a] — f. 193[a] **Collectio tractatuum medicinalium instituta per Johannem Getzenhenne de Drechtungeshusen anno domini millesimo CCCC° vicesimo quinto in vigilia nativitatis gloriosæ virginis Mariæ.** Opus titulo caret; sed habes ea, quæ supra posuimus, f. 193[a]. Insunt f. 1 *liber ysagnarum*; f. 23 *de febribus*, f. 58 *de urina;* f. 76 *liber pulsuum philareti* (in fine f. 80: *liber theopholi de pulsubus); f.* 82 *liber regni galieni;* f. 124 *præcepta de cibis, qui singulis mensibus sumendi sint;* f. 125[b] *de fleubotomationibus;* f. 127[b] *uirtutes herbarum per metra;* f. 130 *de destillatione;* f. 135 *de corporis humani partibus;* f. 152 *de uirtutibus herbarum;* f. 160[b] *practica puerorum;* f. 162 præcepta medica varia; f. 167 *de membris,* cum versibus; f. 182 *de digestione;* f. 186 *liber ponderum,* cum tabula; f. 193 præcepta pauca medica.

A 80. s. XVI chart. 12° f. 110.

Territii ethica Christiana.

81. s. XV chart. 2° f. 262, absolutus a. 163 = 1403 p. Chr.

Dav. Kimchi, liber radicum. Scripsit Isaac quidam fil. Simcha. — Sinnerus numerum omisit III, 308.

A 81. s. XV chart. 32° f. 260. Liber Cartusien. Basil. minorum.

Rosarius Beatæ Annæ et virginis Mariæ. Insunt multæ precationes et hymni in honorem Annæ et Mariæ scripti. Quæ in foliis 259 et 260 leguntur, Germanice scripta sunt.

82. s. XV membr. 4° f. 104.

1, f. 1 — f. 52[a] **L'istoire de la passion notre saulueur.** Vita Christi secundum libr. evang. cum patrum explicationibus et præceptis moralibus. Inc. *Selon la sentence du philosophe Aristote en son premier liure de phisique qui veult auoir congnoissance d'aucune chouse, il doit premierement des causes enquerir et demander; pourtant nous qui voulons l'istoire de la passion notre saulueur, nous deuons scauoir que trois chouses furent*

principalles de sa mort, les deux de mauvaise voulente. La premiere fut des juifs l'enuie....

f. 44b .. *et pourtant celuy qui ceste presente euure a compillee et de diuers liures extraicte prie que ceulx qui ceste presente passion liront qu'ilz aient memoire des chouses qui dedens ceste passion liront s'ont coustume a l'onneur de ceulx et de dieu qui perdurablement et sans fin regne et regnera. explicit.*

f. 45a *Le testament ainsi acheue, nostre sgr regarda luciffer qui se tenoit sur ung des bras de la croix pour entandre quelle fin il feroit....*

f. 52a ... *et en ses parolles fut reconffortee la virge marie et lors elle reffrignit ses douleurs en esperance et certaine attante de estre prouchainement conssoullee de la ressurrection de laquelle nous veille faire participant le pere, le filz et le saint esperit ung dieu, une trinite. Amen deo gracias. Explicit Duvergier.*

2, f. 52a — f. 52b **Miraculum quoddam**, Latine, ab alia manu exaratum: *Quædam paupercula nuper fuit muliercula reclusa que toto cordis affectu numerum scire cupiens cicatricum domini nostri iesu, ut eas debite honorificeque venerari posset deuotione non modica....*

*3, f. 52b — f. 53b **Invocatio Dei, sermone Latino.**

*4, f. 54a — f. 104 **Miracula virginis Mariæ composita a Jehan le conte, Gallice.** Inc. *Signum magnum apparuit in celo mulier amicta sole et luna sub pedibus eius et in capite eius corona duodecim stellarum c'est a dire que vng grant signe est apparu ou ciel, c'est a scauoir vne femme vestue......*

f. 54a (lin. 25) .. *elle eut apres son filz sus toutes aultres auctorite et puissance de faire miracles et donner aide et confort a tous ceulx qui deuotement la requerront si qe il appert par plussrs belles miracles glorieux et exemples qui s'ensuyvent concueillies et assembleez de plussrs histoires liures et volumez que ie frè Jehan le conte de l'ordre des freres mineurs au commendement de tres noble et redoubte seigneur et prince pierre d'alencon [† 1404] et au plaisir de ma noble et puissante damme madamme marie sa femme ay mis par ordre en langaige francoys et premierement racompteray de theophille comment la glorieuse virge marie l'apaisa....*

A 82. s. XV chart. 32° f. 208. Fuit olim Carthus. Basil.

1, f. 1a — f. 24b **Epistola domini Bonaventuræ Cardinalis de modo proficiendi compendioso.**

*2, f. 25a — f. 32b **Psalterium beatissimæ virginis Mariæ in tria distinctum rosaria.** Est typis expressum.

*3, f. 34a — f. 42b **Alphabetum parvum boni religiosi in schola dei ordinatum a domino Sancto Bonaventura.**

4, f. 43a — f. 46b **Alphabetum religiosorum incipientium eiusdem Bonaventuræ.**

*5, f. 47a — f. 69b **Precationes diversæ devotæ.**

*6, f. 70a — f. 70b **De S. Adelheydi imperatrice.**

*7, f. 71a — f. 76a **Oratio B. Mechtildis virginis.**

*8, f. 76b — f. 169b **Precationes diversæ.**

*9, f. 170a — f. 181b **Excerpta de dictis sanctorum doctorum de diversis defectibus et negligentiis.** In fine habes: *Istam materiam excopiaui de originali quod allatum fuit per dominum heinricum de Colonia de Cartusia 1472 et intellexi quod hanc practicam ibidem seruant.*

*10, f. 184a — f. 208b **Precationes diversæ.**

83. s. X membr. 4° f. II et 154. F. 1a et passim: *liber sancti remigii rem.* (Remensis). F. 1b in marg. inf. *LIBER FRATRIS EMMONIS DONO TEVTBOLDI AD OBSEQVIVM SANCTI REMIGII. scripsit illi partim frater uuarinus partim hernardus clericus.*

*1, f. Ib — IIa sæc. X **Fragmentum chartæ,** qua de donatione aliqua agi videtur. Sanctorum Remigii et Germani mentio fit.

2, f. 1a — f. 17a **Observationes grammaticæ variæ, sine titulo.** *Illud quod horatius ait — ut claudo carmen subdo libenter amen.* Excerpsi in anecdotis Helveticis p. 172—183, cf. ib. præf. p. CIII. Multa similia sunt eorum, quæ in Ermenrici ad Grimoldum epistula leguntur, cf. ed. Dümmleri a. 1873.

*3, f. 17a **Breve glossarium Latinum.** *Moris est consuetudinis est — angelus domini idest filius quid est angelus domini angelus magni consilii.*
F. 17b scriptura vacat.

4, f. 18a — f. 62b **Nonii Marcelli liber quartus.** In Luciani Muelleri usum contulit Adolphus Hartmannus uxoris meæ frater.

5, f. 63a — f. 74a **Observationes grammaticæ variæ.** *Beatus hieronimus in libro hebraicorum nominum — Non strab. quatenus est stratum uero genris.* Excerpta dedi in anecdotis Helveticis grammaticis p. 183—188 et præf. p. CIV. Cf. ad nr. 2.
F. 74b et 75a scriptura vacant.

6, f. 75b — f. 77a **Flacci Albini (Alcuini) de saltu lunæ ad Carolum regem. (Alc. ep. I, 81 ed. Frob.)** In margine legitur: *KARLUM quem Dauid uocat.*

7, f. 77b — f. 85b **De sex ætatibus mundi (Bedæ) cum historia regum Francorum, præcipue Caroli magni.** *Adam cum esset centum triginta annorum genuit seth — Imperator hludouuicus hlutharium filium suum in imperio cum consilio francorum constituit.* Cf. Pertz Archiv V p. 486 seq.

8, f. 86a **Nomina regum Francorum.** *Hlotharius regnauit annos XLIIII — Hludouuicus annos XL.*

9, f. 86a **Nomina Abbatum monasterii Sancti Vedasti. Sine titulo.** *ANNO AB INCARNATIONE DOMINI DCLXXXVIIII ET ANNO VII REGNI THEODERICI REGIS Atta abba cœpit regere monasterium sci uedasti eumque sub suo regimine tenuit annos XX — Adalungus annos XXX. Folcho* (*h* del.) *annos IIII.*

*10, **Tabula ponderum et mensurarum, cum siglis.** *I as unc. XII — Minamque quam greci mnan uocant centum dragmis appenditur. Tympanum quippe est pellis in ligno extensa.* Postrema male ceteris adglutinata sunt.

*11, f. 87ª — f. 90ᵇ **Hieronymi epistula ad Vincentium scripta, cum epitoma chronicæ.** *EVSEBIUS HIERONIM' VI*CEN*TIO et SVIS SALVTEM. Vetus iste dissertorum mos fuit ut exercendi ingenii causa græcos libros — in terra nostra barbaris incerta sunt omnia. EXPLICIT PRÆFATIO. INCIPIT EPITOMA. Moyses gentis hebrææ qui primus — quæ uniuersa in suis locis cum summa breuitatæ ponemus. ualete.*

12, f. 90ᵇ — f. 99ᵇ **Isidori Hispaniensis Chronica (= vol. VII, 63 seq. ed. Areval.).**

13, f. 99ᵇ — f. 100ᵇ **Eiusdem laus Gothorum (= ib. VII, 109).**

14, f. 100ᵇ — f. 101ª **Laus Hispaniæ provinciæ eiusdem (= ib. VII, 107).**

*15, f. 101ª — f. 102ª **Augustinus ad Casulanum Presbyterum de ieiunio sabbati.** *Quisquis dominicum diem ieiunio decernendum putauerit — et quod facit ipse sine ullo scrupulo uel disceptatione sectare.*

*16, f. 102ᵇ **Glossarium Græco-Latinum.** *ΔPIAΔEC deæ syluarum sunt — ex his componitur creagra.* Edidi in anecdotis Helveticis præf. p. C—CI.

*17, f. 103ªᵇ sæc. XII **Fragmentum libri missalis.**

18, f. 104ª — f. 154ᵇ sæc. XI—XII **Pauli Diaconi de gestis Langobardorum libri VI, mutil. a calce.** Desinit in hæc verba: *At liutprandus postquam XXXᵗᵃ et uno annis VIIᵗᵉᵐ que mensibus principatum obtinuit iam ætate maturus huius uitæ cursum expleuit corpusque eius* etc.

A 83. s. XV membr. 32° f. 204. Fuit Cartusiens. in Basilea.

1, f. 1ª — f. 32ᵇ **De Sancto Hugone Lincolniensi episcopo ordinis Cartusiensis meditationes et supplicationes, cum oratione de eodem.**

*2, f. 33ª — f. 72ᵇ **De dulcissimo doctore Gregorio Papa meditationes.**

3, f. 73ª — f. 102ª **De Sancto Jheronimo meditationes.**

*4, f. 104ª — f. 116ᵇ **De Sancto Augustino meditationes.**

*5, f. 117ª — f. 131ᵇ **De Sancto Ambrosio meditationes.**

*6, f. 133ª — f. 150ª **De B. Bernardo meditationes.**

*7, f. 150ᵇ — f. 153ª **Oratio ad S. Thomam Canthuariensem.**

*8, f. 155ª — f. 180ᵇ **De S. Servatio Tungrensis ecclesiæ episcope meditationes.**

*9, f. 181ª — f. 197ᵇ **De S. Abbate Anthonio med.**

*10, f. 198ª — f. 203ᵇ **De Pontifice Nicolao.**

In fine hæc habes (f. 204ª): *Finitur anno domini 1475 circa*

festum Sancti Johannis Baptiste per manus fratris iohannis gips; müller Cartus. in Basilea minori.

84. s. XV chart. 4° f. 335.

Petri Richardi versionis Gallicæ castelli fidei Christianæ libri IV et V.

f. 1 — f. 267ª continent libr. IV, cuius initium extat apud Sinn. I, 69 seq. Incipit: *Cy commence le quatriesme liure de la fortresse de la foy, lequel parle de la naissance de Machomet en trois manieres. Apres ce que la bataille des juifz* etc.

f. 268 — f. 335ᵇ continent libr. V. Incipit: *Cy commence le cinquiesme et derrenier liure de ce present volume intitule la fortresse de la foy .... (l. 13) douze consideracions me viennent au deuant en l'entendement a traictier touchant la bataille des dyables. La premiere sera a sauoir s'il est des dyables et quelle chose c'est et de leur noblesse et nature, la seconde sera de leur science, la tierce sera de la bataille des dyables au ciel, la quarte sera de leur habitacion, la quinte sera de leur puissance et preeminence, la sixiesme sera de la bataille des dyables contre le gendre humain depuis quilz cheyrent du ciel jusques a l'aduenement de Jhesu crist, la septieme sera de la perdicion de la seignourie des dyables, la huitiesme sera des proprietez et malices des dyables, la neufiesme sera de la bataille des dyables apres l'aduenement de Jhesu crist, la xᵉ sera de la diuersite des dyables assauoir son puet auoir esperitz familliers, la vnzieme sera de la qualite et figure des corps esquelz les dyables apperent et assauoir s'ilz peuent entrer es corps humains ou es ames, la douzieme sera par quelle fin la bataille des dyables doit cesser.*

Explicit: *Ce present volume a este translate de latin en francois par Pierre Richart dit l'oiselet, prestre et cure de Marques.* A manu Bongarsii hæc notata sunt in folio 1: *ce liure a este escrit l'an 1460 comme il est marque cy apres.*

A84. s. XIV—XV membr. 8° f. 119. Insunt picturæ nobilissimæ. f: 11ᵇ, 15ᵇ, 25ᵇ seq., 29ᵇ, 40ᵇ, 47ᵇ, 51ᵇ etc. Perquisivit Piperus prof. Berolinensis a. 1860.

1, f. 1ª — f. 6ᵇ **Calendarium.**

2, f. 7ª — f. 113ª **Missale (precationum collectio).** *Incipiunt hore de sancta cruce* etc.

f. 113ª seq. usque ad finem nonnullæ precationes leguntur Nederlandice scriptæ: *Dit ghebet suldi lesen wanneer dz ghidat helighe sacrament begheert te ontfanghen. O Heilich lichæm gods ontfærint hu ouer mynen ærmen sondeghe lichæm* etc. Gremaud abbas, qui hunc librum inspexit, hæc adnotavit: *Ni un bréviaire ni un missel, mais simplement un Recueil de divers Offices et Prières.*

85. s. IX membr. 4° f. 147. Insunt picturæ memorabiles quattuor evangelistarum imagines capitibus ferinis describentes, quas imitando expressit Piperus, prof. Berol. 1860.

1, f. 1ª — f. 146ᵇ **Hieronymi versio testamenti novi (quattuor evangelia).**

*2, f. 147[ab] **Fragmentum precaria nonnulla continens, mutil. ab initio et a calce:** ...... *tibi angelum præuium præstitisti — et comes esse ... luisti.*

Exempli gratia hæc leguntur f. 147[a] col. 1 inf.: *IN TEMPR. BELLI. .... usque æternæ deus te toto corde prostrati suppliciter exorantes ut et preteritorum nobis concedas ueniam delictorum et ab omni mortalitatis incursu continua nos miseratione protegas quia tunc defensionem tuam nos* (corr. *non*) *diffidimus adfuturam cum a nobis ea quibus te offendimus dignanter expuleris per christum.*

A 85. Deest hodie; de hoc adnotavit Sinn. I, 108 hæc: *Scipione Lentulo ministro libro della chiesa di Chiauenna da notarsi le cose che alla giornata si risolvano fatto nel 1568.*

86. s. XIV membr. 2° f. 485. Fuit Bongarsii et ante eum Marnat cuiusdam (a. 1559).

Corpus iuris Justiniani.

f. 1[a] — f. 130[b] Justiniani codicis lib. I—XII.
f. 130[a] — f. 179[b] liber constitutionum novellarum.
f. 180[a] — f. 199[b] Institutiones.
f. 200[a] — f. 482[b] Digestum vetus lib. I—L.
Inde a f. 483[a] usque ad finem secuntur singulorum librorum quæ vocantur rubricæ.

A 86. s. XVI chart. 2° f. 386.

Descriptio sive narratio rerum gestarum a duobus primis Hebræorum Regibus Saulo et Davide, auctore Scipione Lentulo. Clavennæ 1595, Italice.

87. s. XI init. (a. 1004) membr. 2° f. 18.

Fol. 1[b] manu sæc. XIV legitur: *Werinharius episcopus dedit sancte Marie.* Conferendus est codex similis argumenti nec tamen eiusdem nr. 299.

F. 1[a] scriptura vacat.

Libri Anicii Manlii Severini Boetii artis Geometriæ et Arithmeticæ numero V ab Euclide translati de Græco in Latinum. Addita sunt multa ex agrimensorum scriptis excerpta.

Insunt figuræ mathematicæ.

f. 1[a] *INCIPIVNT LIBRI* etc. — *DE GRECO IN LATINUM. REGVLA ARTIS GEOMETRIÆ QVÆ EST FONS SENSVVM ET ORIGO DICTIONVM Geometria est disciplina magnitudinis immobilis formarumque descriptio contemplatiua* etc. — *ideo extraclusus quia ultra limites finitimos cluditur.*

f. 2[a] *DE CONTROVERSIIS. Controuersiarum materiæ sunt duæ. Finis et locus — de aqua pluuiæ accessu. de itineribus.*

f. 2[a] *DE POSITIONE TERMINORVM. Controuersia est inter duos pluresque uicinos — huiusmodi litigium teminetur* (sic).

f. 2[b] *DE ALLVBIONE. Genera controuersiarum ex flumine hæc sunt. Non quod de occupatis agris agitur — quoniam non possessoris negligentia sed tempestatis uiolentia apparet arreptum.*

f. 2ᵇ *DE SVBSICCIVIS AGRIS. Ager subsiciuus secundum suas determinationes — sed totum hic iudicandi hominem artificem oportebit.*

f. 3ᵃ *NOMINA AGRIMENSORVM. Igini Juli frontini. Siculi. Flacci. Ageni. Vrbici — Imperatoris Honorii iussu. Imperatoris Constantini iussu.*

f. 3ᵃ *NOMINA LAPIDVM FINALIVM ET ARCARVM POSITIONES. Ortogonus rectus rectum angulum mittit — Masuleus. Arca finalis. Cippus. Kalafiones.*

f. 3ᵃ *INCIPIVNT CAPITVLA LIBRI HVIVS. Tu qui uis perfectus esse geometricus lege ista omnia quæ capitulata sunt subterius. Nam inprimis scire te oportet — quod* (corr. *quot*) *in partes sit diuisio. Si scis ista omnia ad plenitudinem nosti locorum segregationem. Nam qui ignora*ⁿ*t regulam huius artis multa opponunt falsa pro ueris.*

f. 3ᵇ *EXPLICIT.* ^LIBER^ *INCIPIT. ANICII MANLII SEVERINI BŒTII GEOMETRICORVM. II. AB EVCLIDE TRANSLATVS. Δ[Q]uomodo inuenta est geometria? M. Inuentam esse geometriam œgiptii dicunt pro necessitate terminorum terræ quos nilus inundationis tempore infundebat. Δ. Vnde uocata est geometria? M. Geometria nominata est — Δ Quæ sunt in demonstratione geometrica? M. Propositio. dispotio* (sic). *distributio. descriptio. demonstratio et conclusio.*

f. 3ᵇ sine titulo, sed unius lineæ spatio vacuo relicto:

[R]estat autem nobis profundissimam quandam tradere disciplinam quæ ad omnem naturæ uim rerumque integritatem maxima ratione pertineat — Minoris uero numeri aliqua pars unus ses. atque idem per partes secundum maiorum normam multitudinemque protenditur.

f. 4ᵇ *DE PARIBVS ET IMPARIBVS NVMERIS. [D]escriptio autem quæ subposita est hoc modo facta est. Quantoscumque in ordine pariter parium numerorum — et rursus XXVIII et XII si iungas faciunt XL.*

(Hinc sequitur alia pars, quæ a cod. 299 f. 6ᵇ abest: *quorum XX medietas medius eorum terminus inuenitur. At uero ubi duas medietates habent utræque extremitates iunctæ utrisque medietatibus — qua in re manifestum est hunc numerum ex superioribus duobus esse procreatum quoniam eorum retinet proprietates.)*

f. 4ᵇ *Quoniam autem naturaliter et secundum propriam ordinis consequentiam — Si igitur duo prima latera propositæ formulæ quæ faciunt angulum sub uno ad X.*

(Postrema verba, scilicet: *usque nunc uero propositum ad sequentia conuertamus* omissa sunt, cf. cod. Bern. 299 f. 6ᵇ. Sed codex noster multo plura habet, quam cod. 299: nam post verba: *speciem esse monstrauimus* cod. 299 nihil habet nisi: *et reliq.*, noster vero particulam satis amplam:

licet hoc nobis posterioris operis ordine clarescat hic quoque perstringentes id quod proposuimus planissime breuiterque, doceamus. Sit enim talis descriptio in qua ponatur in ordine — et ad scien-

tiam utilissima et ad exercitationem iocundissima. Si igitur duo prima etc.)

f. 5^a (titulus omissus est, cf. cod. 299 f. 6^b) *[P]rincipium mensuræ punctum uocatur cum medium tenet figuræ — ad lineæ terminos duæ rectæ lineæ subiunguntur.*

f. 5^b *DE TRIANGVLI RATIONE ET LINEARVM. Ad datum punctum datæ rectæ lineæ æqualem rectam lineam collocare duabus inæqualibus — qui sub duobus reliquis lateribus continetur. EXPLICIT RATIO ANGVLORVM.*

f. 6^a *Si sint duæ rectæ lineæ quarum una quidem indiuisa altera uero — dato rectolineo cum collocare quadratum. EXPLICIT LIB. III.*

f. 6^b *INCIPIT LIB. IIII. ANICII MANLII SEVERINI BOETII AB ECLIDE* (sic) *TRANSLATVS. [S]i in circulo per centrum linea quædam recta dirigatur — multiplicationibus suis .....* (quiddam?) *excedentes atque alternatim portionibus suis terminum facientes.*

f. 7^a (sine titulo, cf. cod. 299 f. 11^a) *Ad dato puncto datas rectas lineas ducere quæ datum circulum tangant — qui maior potestas limitum rectarum ripæ uen. confirmant.*

f. 7^a *DE INTERNA RATIONE ET NON RECIPIENDOS* (corr. — *DIS*) *LIMITES* (corr. *TIB*;) *Sunt et medii termini qui dicuntur epidonici pede longum et crassum — centuria habet in se iugera. CC.*

f. 7^b *INCIPIT ALTERCATIO DVORVM GEOMETRICORVM DE FIGVRIS NVMERIS ET MENSVRIS. [Q]uoniam diuersæ formæ agrorum ueniunt in disputationem — in distributione figuræ. In demonstratione summitas in conclusione extremitas. EXPLICIT. ANICII. MANLII. SEVERINI. BŒTII. LIB. V. ARTIS GEOMETRIÆ DE GRECO IN LATINVM TRANSLATVS AB EVCLIDE PERITISSIMO GEOMETRICO. Hi namque libri continent numerorum causas et diuisiones circulorum et omnium figurarum rationes extremitatum et summitatum genera angulorum et mensurarum expositiones.*

f. 8^b (tractatus de geometria, sine titulo; deest in codice 299)
[G]eometriæ disciplina primum ab ægiptiis reperta dicitur quod inundante nilo et omnium possessionibus limo obductis — Duco .i. latus per aliud fiunt .II. d. quæ faciunt iugera VIII. tabulas II. perticas LII.

f. 9^b — f. 12^b (sine titulo, cf. cod. 299 f. 14^a — f. 21^a) *[P]odismi mensurarum genera sunt tria. Rectum planum solidum. Rectum est — Miliarius habet I. passus. ped. V. Stadia VIII.*

f. 12^b *DE MENSVRIS. Mensura est quicquid pondere capacitate longitudine latitudine altitudine animoque finitur. Cuius genera sunt tria. Rectum planum solidum — pedes in palmos palmos in uncias et uncias in digitos diuiserunt.*

f. 12^b (sine titulo, scriptura continuata, cf. cod. 299 f. 41^a) *Digitus est pars minima agrestium mensurarum. Inde uncia habet digitos III. Palmus autem IIII digitos habet — In numero enim centuriæ multiplicatæ sunt sed nomen mutare non potuerunt.*

f. 13^a (sine titulo, scriptura continuata, cf. cod. 299 f. 22^a) *Si quis*

uoluerit per unum latus octogonum designare ita ut habeat pedes X aut quantum uoluerit. super mediam lineam circinum figis — quadrati ea mensura et facies octogonum.

f. 13ᵃ *DE AGRIS. Ager latine appellari dicitur eo quod in eo agatur aliquid. Alii agrum ex greco nominare manifestius credunt — Item subseciua qui in diuisura agri non efficiunt. Centuria idest iugera ccᵗᵃ.*

f. 13ᵃ *DE LIMITIB; CONSTITVENDIS. Ab hoc exemplo antiqui mensuras agrorum normalis longitudinis incluserunt. Primum duos limites constituerunt — sicut supra diximus et ab eis strigas et scama uocauerunt.*

f. 13ᵃ *DE IVGERIB; METIENDIS* (cf. cod. 299 f. 25ᵃ) *Castrenses iugerus quadratus habet per. CCLXXXVIII. Pedes autem quadratos XXVIII DCCC idest per latus .i. perticas XVIII — tot igitur quadratas perticas in hoc agro esse dicimus.*

f. 13ᵇ *NOMINA LIMITVM. Limites orientales dicuntur decumani ager assignatus. LIM. Septemtrionales cardines ager centuriatus — LIM. Solitarii. LIM. Perpetui.*

f. 14ᵃ *IVLII FRONTINI DE AGRORVM QVALITATE. Agrorum qualitates sunt tres. Vna agri diuisi et assignati. altera mensura per extremitates compræhensi — Ager extraclusus est qui intra finitimam lineam et centurias interiacet. Ideoque extraclusus quia ultra limites finitima linea clauditur.*

f. 14ᵃ — f. 15ᵃ *AGGENI VRBICI. Suscepimus qualitates agrorum tractandas atque plano sermone et lucido exponendas. Et uolumus ea quæ a ueteribus — Postea apud quosdam nomina a loci natura acceperunt et qui ad mare ex'pectant maritimos qui ad montem montanos appellauerunt.*

f. 14 A (est lacinia pusilla) *DICTA CASSIODORI. Indendamus* (sic) *schema terræ. Ipse enim orbis qui appellatur et circulus. Circulus autem est sicut geometræ* (corr. *tri*) *definierunt — Quotiens uero sola mente capiuntur intelligibilia tantum esse non dubium est.*

f. 15ᵃ (sine titulo, sed trium linearum spatio relicto, tractatus de limitibus) *[M]ulti solis ortum et occasum compræhenderunt qui est omni tempore mobilis nec potest secundum cursum suum compræhendi — a maiore quæ est AB minori quæ est CD æqualis abscisa est ea quæ est AG quod oportebat facere.*

f. 16ᵇ *GENERA LINEAMENTORVM* (cf. cod. 299 f. 26ᵃ seq.) *Gradus habet pedes IIS. Passus habet pedes V. — Plurilatera forma est quæ pusquam* (sic) *IIII lineis continetur ut quinque laterum totidemque angulorum ex tribus circumferentibus et duabus rectis.*

Sequitur hæc subscriptio f. 17ᵇ: *Ego constantius peccator et indignus sacerdos sancti petri luxouiensis cœnobii scripsi ad seruiendum* (fuit: særu —) *ei hos libros boetii de geometria diebus tantum XI infra id. iun. et VI KL. iul. anno MIIII ab incarnatione domini. couersionis autem nostræ .II. præcepto pii patris milonis. Sit ergo utenti gratia scriptori uenia. fraudatori anathema.*

f. 18ª (eadem manu, qua cetera) *EX LIBRO CENSORINO* (corr. —*NI*) *DE GEOMETRICA. Geometrica est scientia digerendi figuras numeros emetiendi cum sui resolutionibus. Numerus est — hebes maior recto. Acutus minor recto.*

DE FIGVRIS. Figura est quæ aliquo fine aut aliquibus finibus continetur. Circulus est figura — Paralle lineæ sunt quæ in eadem planitie positæ numquam inter se contingunt.

DE POSTVLATIS. Postulata geometriarum sunt V ut liceat ab omni signo ad omnem rectam lineam ducere — et si paribus paria adempta et quæ isdem (fuit: *hisdem*) *paria sunt et inter se paria sunt.*

Cf. Censorini edit. Teubn. Hultschii præf. p. 12.

Sequitur in fine f. 18ª tabula astronomica, qua inde ab anno MIIII usque ad annum MXXV indictiones, epactæ, cyclus lunaris etc. describuntur.

f. 18ᵇ scriptura vacat.

Descripsit F. Siacci a. 1861 in Boncompagnii principis usum. Cf. Blume in Lachmanni ed. agrimens. II, 69.

A 87. s. XVI chart. 4° f. 145.

Libro degli Scandali i quali impediscono molte persone di venire a ricevere la pura dottrina dell' Evangelio, composta dal pastore M. Giovan Calvino et hora traslatato dalla lingua Latina nella Italiana da Paolo Lentolo Grigione.

88. s. X membr. 2° f. 11. Insunt picturæ speciosissimæ ad singulas Zodiaci figuras pertinentes, quas descripsit a. 1872 Rahnius Turicensis. F. 1ª scriptura vacat; f. 1ᵇ legitur: *Uverinharius episcopus dedit sanctæ Mariæ.*

Claudii Cæsaris Arati phænomena cum Avieni prognosticorum versibus aliquot mixta. Adiecta sunt scholia, quæ ex Martini Hertzii apographo edidit Breyssig: Germanici Cæsaris Aratea 1867, p. 233 seq. Versui 552 Avieni prognosticorum subiunctus est in libri fine hic versus Christianus:

Vale fidens domino christi uestitus amore.

Dixit de hoc codice Orellius olim in editione sua quæ a. 1831 prodiit p. 140, cf. Breyssig l. l. p. XVII. XVIII, qui ibidem de singulis cod. partibus, additamentis, interpolationibus etc. disseruit.

A 88. s. XVI chart. 4° f. 51.

Trattati e discorsi della vita e della morte, li quali sono stati raccolti dal S. Philippo di Mornay S. di Plessi Merlino, ridotto dalla lingua Francese nell' Italiana da Scipione Lentolo.

Idem opus duobus exemplaribus adest; alterum folia 209 occupat.

89. s. VIII—IX membr. 2° f. 172.

1, f. 1ª — f. 4ᵇ **Aliquot conciliorum decreta.** *INCIP. DECRETVM QVOD FACTVM FVIT AD VERMERIA PALATIVM TEMPORIB; PIPPINI REGIS. DE MODIS EXCOMMVNICA-*

TIONIS TAM de *CLERICIS QVAM DE LAICIS. ap. VIIII Si quis presbyter ab episcopo suo degradatus fuerit et ipse per contemptum postea aliquid de suo officio — oportet etiam præsenti testificatione prædicare et bone fame præconiis non tacere.*

2, f. 5ᵃ — f. 17ᵃ **Definitio ecclesiasticorum dogmatum.** *DEFINITIO ÆCCLESIASTICORVM DOGMATVM. I CAP. de fide II de incarnatione christi* etc. *LIII de id qualiter ad imaginem dei anima sit creata.*

credimus

I DE FIDE. Patrem eo quod habeat filium — ueluti pelle creatori sui dispositione uestitur. explic. (inter f. 16 et 17 unum folium intercidit).

3, f. 17ᵃ — f. 31ᵃ **Capitula diversorum conciliorum super canonem.** Hæc isto ordine se excipiunt: *capitula canon. apostolorum, tituli Niceni concilii num. XX, tituli canon. Ancyrani concilii num. XXIIII, tituli canon. Effesan. concilii num. XV, Neocæsariensis conc. era XIIII, concilii Gangrensis era XX, Antioceni conc. num. XXV, tituli can. apud Laoditiam Phrigiæ congregati numero LIIII, era LVIIII, apud Constantinopolim IIII, Calcidonensis concilii XXVII, Sardicensis conc. numero XXI apud Cartaginem num. XXXIII, diversorum conciliorum Affricane prouintie nūm. CV.*

4, f. 31ᵃ — f. 169ᵇ **Ecclesiasticæ regulæ conciliorum supra dictorum.** Eodem se omnia ordine excipiunt, quo argumenta superius fuerant collocata.

5, f. 169ᵇ — f. 171ᵇ **Testimonium seu testes quemadmodum probari debeant.** *explicit affricani concilii TESTIMONIVM SEV TESTES QVEMADMODVM PROBARI DEBEANT. De testimonio perfecto deuteronomium et euangelium — scriptum est. deus stetit in sinagoga deorum.*

6, f. 171ᵇ — f. 172ᵇ **Glossarium Latinum ad Canones pertinens, a fine mutil. (A—P).** *INCIPIUNT UERBA DIFFICILLIMA EXCERPTA DE CANONES INTERP. Adstruere adfirmare. appareor oboedior. auspicium idest qui auem uolantem colat — parsimoniæ pars. prostipula meretrix. prætulerit superposuerit.* Multæ insunt huic glossario glossæ Germanicæ, quarum partem publici iuris fecit Graffius Deutscher Sprachschatz tom. I præf.

Ceterum hoc glossarium duabus manibus scriptum est sæc. VIII—IX et sæc. IX; quæ altera manu scripta sunt, ea omnia inter lineas posita sunt.

Quæ inde a vocabulo 'prætulerit' olim in hoc codice sequebantur, eorum partem descripsit Bongarsius cod. 493, nr. 16.

A 89. s. XVI chart. 4° f. 81.

Istoria dell oribili crudelta commesse nella persona del signor Guasparri di Coligni 1573 tradotta dal francese in italiano.

90. s. XII membr. 2° f. 139. Insunt litteræ initiales artificiose depictæ. Fuit Bongarsii.

1, f. 1ª — f. 130ª **Historia Hugonis monachi Sancti Benedicti Floriacensis, cum glossis marginalibus. Præmissa est epistula ad Ivonem Carnotensem episcop. directa.**

2, f. 130ª — f. 138ᵇ **Historia Francorum, sine titulo.** *Anthenor et alii profugi ab excidio troie asia peruagata frigeque rege facto — partim sua simplicitate partim procerum suorum infidelitate deo donante uictor extitit.*

3, f. 138ᵇ — f. 139ª **Historia Francorum, sine titulo.** *Post captam troiam atque deletam eneas cum XX et II nauibus cum quibus paris alexander in greciam ierat — Ludouicus gen.* (generavit) *Ludouicum. Ludouicus gen. philippum.*

A 90. XV (1477) membr. 12° f. 311.

1, f. 2ᵇ — f. 13ª **Calendarium, Germanice.**
2, f. 15ª — f. 66ᵇ **Der Curs von vnser frowen.**
3, f. 67ª — f. 109ᵇ **Die vigile der totten.**
4, f. 113ª — f. 132ª **Die siben psalmen (cum litania).**
5, f. 133ª — f. 142ᵇ **Von dem sacrament.**
6, f. 142ᵇ — f. 148ª **Von den lidens vnseres herren.**
7, f. 149ª — f. 156ª **Von vnser frowen gebett.**
8, f. 156ª — f. 157ᵇ **Von Sant Johans dem toᵉffer.**
9, f. 157ᵇ — f. 160ª **Von Sant Johans evangelist.**
10, f. 160ᵇ — f. 162ᵇ **Von Sant Jacob.**
11, f. 162ᵇ **Von Sant Thoman.**
12, f. 163ª **Von Sant Anthonien.**
13, f. 164ᵇ **Von Sant Sebastian.**
14, f. 165ᵇ **Von Sant Yvo.**
15, f. 167ª **Von Sant Erhart.**
16, f. 167ᵇ **Von Sant Matern.**
17, f. 170ª **Von Sant Katrin.**
18, f. 171ᵇ **Von Sant Barblen.**
19, f. 173ᵇ **Von Sant Ottilien.**
20, f. 178ª **Von Sant Appollonien.**
21, f. 178ᵇ **Von dinem eignen engel.**
22, f. 180ª **Von ablas einer Kilchen.**
23, f. 182ª **Keiser Karlus eigen gebett.**
24, f. 187ᵇ **Ein gebett sant Augustins.**
25, f. 189ª **Ein gebett ysideri wider den hall der boᵉsen geist.**
26, f. 190ᵇ **Ein gebette zuᵒ anbetten das heilig Crutze.**
27, f. 192ª **Von den XVI nothelfern.**
28, f. 193ª **Die acht vers sant Bernharts.**
29, f. 194ᵇ **Excerpta evangeliorum, Germanice.**
30, f. 198ª — f. 311ª **Kostliche vnd andechtige gebett durch die gantzen wochen.**

Erat breviarium hospitalis Bernensis, cui nomen erat 'Sailer-Spital'. Cf. Messmer, das Insel-Spital in Bern 1825 p. 16; A. Jahn. Bern-Chronik p. 166.

AA 90. Cod. sched. fragm. miscell. continens particulas 30. Sinn. omisit.

1, sæc. X membr. 8° fol. 3 quorum duo posteriora inter se cohærent. **Carmen metro trochaico scriptum rythmice argumenti biblici, mutil. ab initio et a fine, continens versus 180.**

Clamat ecce supplex mea nunc ad te miseria —
Exue me peto meis domine flagitiis.

2, s. X—XI membr. 4° f. 2. **Fragmentum passionis sive vitæ Sancti Cornelii episcopi.** *augusti nomine basilissam senatricem baptizauerit — cum tyrannus infestus sacerdotibus dei fanda atque nefanda minaretur cum multo patientius et tolerabilius.*

3, s. XI—XII membr. 4° f. 6. Est quaternionis ternio interior.

a, f. 1ª **Tractatus theologicus de Dei qualitatibus, ab initio mutilus.** *omnia nouit antequam fiant. pro his factis suis penitere non potest — Vigilare dei est in defensionem electorum suorum et ultionem inimicorum suorum se manifestum demonstrare.*

b, f. 1ᵇ — f. 3ª **Tractatus theologicus P. cuiusdam monachi de die iudicii, sine titulo.** *Dilectissimo fratri. ade. p. peccator monachus humilem in deo salutem. Quid me frater carissime quid ante mundi creationem fuerit — feliciter introducaris in gloriam præstante domino nostro iesu christo cui est honor et gloria in secula seculorum. AMEN.*

c, f. 3ª **Quæstiones aliquot philosophicæ.** *Quenam summa boni est? mens que sibi conscia recti. Pernities hominis que maxima — quod stulti proprium? Non posse et uelle nocere.*

d, f. 3ª — f. 3ᵇ **Tractatus de septem miraculis mundi.** *Incipit de VII miraculis mundis ab hominibus factis de capitolio rome. Primum miraculum capitolium rome que est ciuitas ciuitatum — (Dianæ templum) centum uiginti et octo columpne finem faciunt tam mirabilis edificii.*

e, f. 4ª **Tractatus de sacro baptismo.** *DE SACRO BAPTISMO. Primo paganos* (corr. *— nus*) *cathecuminus fit accedens ad baptismum — qui fuit in baptismo per gratiam uite danatus* (corr. *— donatus*) *eterne.*

f, f. 4ª — f. 5ª **Anselmi archiepiscopi sententia de malo et nihil.** *Si malum nichil est quomodo nomen eius aliquid significat? — aliquid bonum fecit aut aliquid uel bonum est quod fecit. EXPLICIT.*

g, f. 5ª — f. 5ᵇ **De novem gradibus Christi.** *Nouem gradus sunt ecclesie* etc. *Nouem gradibus fuit christus N. Hostiarius fuit — Perseuerantia bona usque in finem. AMEN.*

h, f. 5ᵇ — f. 6ª **Tractatus de XII abusivis mundi.** *de XII. ABVSIVIS MUNDI. Sapiens sine bonis operibus — qui habet laudem dei in corde suo in postremo apud deum gaudebit*

et animam suam in celo mirificabit in secula seculorum. AMEN.

i, f. 6ª — f. 6ᵇ **Quæstiones theologicæ nonnullæ, sine titulo, in fine mutil.** *Solet queri cur pre aliis scripturis in ecclesia psalmi cantentur — et preterea alia generali ratione quia sicut noua crescit et roboratur sic christus creuit de uirtute.*

4, s. XI—XII membr. 12° f. 4.

a, f. 1ª **Tractatus theologicus ab initio mutilus de cena dominica.** *carni et sanguini adhuc communicantes — cum gratiarum actione et cum temperantia atque sobrietate.*

b, f. 1ª — f. 1ᵇ **Ivonis Carnotensis epistula ad Pontium abbatem Cluniacensem.** *Juo dei gratia carnotensis ecclesie minister pontio uenerabili cluniacensi abbati in regimine sibi commisso placere summo rectori. Quesiuit a paruitate mea prudens diligentia uestra — ex auctoritate uel diuina inspiratione dicere ualuerit.*

c, f. 1ᵇ — f. 3ᵇ **Excerpta Alexandri papæ, Augustini, Anselmi, Eusebii, aliorum.** *ALEXANDER papa. Sufficit sacerdoti unam missam cantare — et de ancilla nec nocet de ancilla nasci quia præualet semen patris.*

d, f. 4ª **Carmen hexametris et pentametris X constans sine titulo, spectans ad patruum indulgentem.**
Longa salus tranquilla (sic) *quies reuerenda potestas —*
Correcto saltem non neget ille cibum.

e, f. 4ᵇ **Carmen distichicum versibus XVIII constans ad Julianam amatorie scriptum, sine titulo.**
Carmina missa grauis mihi sunt fomenta caloris —
Aspectu recrees lumina nostra tuo.

5, s. XII membr. 12° f. 6. **Passio Donati, Placidi, Evurcii, Victorini et Flavianæ, mutil. ab initio.** *quam et seruientibus ei omnem humanitatis curam exibuit — intercedentibus omnibus sanctis quibus fuerat famulatus. Regnante domino n. i. x. q. c. p. et s. s. u. et r. in secula seculorum.* Est quaternionis ternio interior.

6, s. XI membr. 8° f. 8.

a, f. 1ª — f. 5ª **Tractatus de officio missæ, mutil. ab initio.** *monstrant uitam prædicatorum sæcularibus extrinsecus esse despectam — in festiuis diebus sanctorum uero similiter unum pro requie animarum alterum quia contemplatur dominum.*

b, f. 5ª — f. 5ᵇ **Ordo missæ a sancto Petro expositus.** *INCIPIT ORDO MISSE A SANCTO PETRO CVM EXPOSICIONE SVA. Missa pro multis causis celebratur — in quo iusti ab iniustis separabuntar.*

c, f. 5ᵇ — f. 8ᵇ **Missæ ordo expositionis totius ex concordia scripturarum divinarum.** *Introitus misse. cui conuenit. Patriarcharum prophetarumque præconiis — et erant semper in templo laudantes dominum et benedicentes.*

7, s. X membr. 12° f. 8; sed desideratur pars singulorum foliorum superior. **Dicta moralia, mutil. ab initio et a fine.** *Caue mendacium in omnibus. Omne quod mendatium est peccatum est — Senioribus presta obœdientiam Famulare impe.* Est hic quaternio numero VIII insignitus; tituli leguntur hi: f. 4ᵃ de bono et malo usu; f. 6ᵃ de doctrina; f. 7ᵇ de curiositate.

8, s. XI—XII membr. 4° f. 1 columnis binis script.; utriusque paginæ sinistræ litteræ priores resectæ sunt. **Fragmentum chronicæ ad Pippini tempora pertinentis.**

f. 1ᵃ col. sin. . . . . *alii congruentes* . . . . *s ei non deessent* . . . . . *multis mansis* etc. (Pippini nomen lin. 15 legitur).

f. 1ᵃ col. dextr. lin. 6: *Temporibus igitur diue memoriæ Karoli augusti disponente rerum omnium domino eundem locum pristine reddere nobilitati teodulfus nobilissimus et moribus et genere* — f. 1ᵇ col. dextr. *et nouum* . . . . *archem conscripsit* . . . . . *claudius dogmat* . . . . . *stigma beatæ et ui* . . . . . De Miciacensi monasterio agi videtur, cf. f. 1ᵃ col. sin. lin. 5: . . . . *ciacensis monaste*. . . .

9, s. XI membr. 4° f. 2. Inter f. 1 et 2 plura folia interciderunt. **Regulæ pastoralis fragmentum.** *Parens cuius filius non baptizatus obiit ann. I. p. et numquam sit sine aliqua pena — De sustinentibus penas post mortem XXXVIIII. Non esse credendum demones uel* . . . . *XL.* In margine super. f. 1ᵇ et 2ᵃ scriptum est: *liber uicesimus quartus;* f. 2ᵇ col. 1 capitulatio novi libri incipit.

10, s. XIII membr. 8° f. 12.

a, f. 1 — f. 11ᵇ **Exempla (sc. narrationes) diversa monachorum et laicorum cum excerptis theologicis variis Augustini, Isidori, aliorum.** *amore se separauit. Nulla mens quietem habet que curis terrenis se subdidit — peccator per hec quidem diem peccata sua in confessione euadet ab ore diaboli.*

b, f. 11ᵇ — f. 12ᵃ **Excerpta varia theologica Origenis, Augustini, aliorum.** *Origenes. Siquis causa periclitatur consulit iura et legis peritos — Item purgans animas cum corporibus exutas si cuius opus exarserit saluus erit* . . . . *per ignem. Item etiam aliter crucians math. XXV° ite maledicti in ignem eternum.*

f. 11ᵇ in margine imo habes aliquot versus scholasticos, verbi gratia:

Si pluit in festo processi martiniani
Imber erit nimius et deuastatio grani.

c, f. 12ᵇ **Excerpta ex Bernardo et Gregorio.** *Bernardus. Monachus secundum nomen litterarum — ut columba in animi statione etc. De prelatis. Greg. Ve tibi si prees et non prodes — delinquencium uitia per zelum iusticie erectus etc.*

11, s. X membr. 4° f. 8.

a, f. 1ᵃ — f. 8ᵃ **Homeliæ ad prandium et convivium fratrum legendæ, numero VI.** *INCIPIT AVCTORITATEM*

ANTE FRATRIB; VESTRIS AD PRANDIVM ET CVMVIVIVM ILLORVM LEGERE ET INTELLIGERE. Igitur cognoscat uniuersalis ecclesiam que per totam orbem terrarum longe lateque in pace est diffusa — ab adam usque in hodiernum diem orent pro nobis. AMEN.

b, f. 8ᵃ — f. 8ᵇ **Litania, a fine mutil.** *Sequitur LETANIA. Kyrrie eleyson III. christe AVDI NOS. III. — a subitania morte deus* (?).

12, s. XII membr. 4° f. 10. *sal*

a, f. 1ᵃ — f. 9ᵇ **Præcepta medica.** *Sacerdotal. quo utebantur sacerdotes in diebus helie prophete propter dolorem capitis — paruus pulsus est qui leui ictu ambitum arterie tetendit et inspicientium digitos breuiter pulsauerit.* Est idem, quod Sinnerus III, 97 nominat nr. A 51ᵇ.

b, f. 10ᵃ **Præcepta moralia.** *Qui derelinqunt legem laudant imperium — per ancillam cum heres fuerit domine sue.*

c, f. 10ᵃ **Præcepta medica.** *Diaprassum magnum sanat capitis uertigines — et in umbra sicati usui reseruentur.*

d, f. 10ᵇ **Tractatus de amore Dei, partim ex Dionysio excerptus.** *Hec enim omnia uno eodemque accipienda sunt intellectu. ut enim uoluntas et amor — non recipit intellectum habere et accidentium.*

e, f. 10ᵇ **Præcepta medica.** *Emplastrum ad pectus et epat* (corr. *epar*) *et splen* etc.

13, s. XII membr. 8° f. 8 **Beniamin Richardi de duodecim patriarchis, a fine mutil.** *Incipit beniamin richardi de duodecim patriharchis* (rubr.) *BENIAMIN adolescentᵘlus in mentis excesu audiant adolescentuli — pene reprimere irritacionem culpe et cogitaciones cogitacionibus.*

14, s. XI—XII membr. 8° f. 6 **Tractatus theologicus mutil. a fine et ab initio, de spiritu sancto, de ecclesia et hæresibus, de hæreticis, de gentibus, de lege, de VII regulis legis, de differentia testamentorum, de symbolo et oratione, de communione et baptismo, de martyrio, de miraculis sanctorum, de Antichristo et eius signis, de resurrectione, de iudicio.** *Diabolus dum in christo carnem humanitatis impetit — Tercius ordo eorum qui iudicantur et regnant illi ordi. . . .*

15, s. XII membr. 8° f. 8 **Glossæ in Leviticum, in librum Numerorum, in Deuteronomium, in prologum Jesu Nave, in librum Josue, in librum Judicum, in prologum Regum, in librum Regum, a fine mutil.** *In leuitico. Vaiecra hebrayce leuiticus grece misterialis latine — absque retractatione morietur i. sine mora. Da iudicium.*

16, s. IX membr. 4° f. 8 **Dialogus de astronomia, mutil. ab initio.** *Stella quæ uesper dicitur uesperum uel uespera nominatur. D. Crepusculum quid est. M. hoc est dubia lux — sed non fuerunt nominati illo uocabulo quo modo nominantur apud*

christianos. Laudantur in hoc opusculo Isidorus (f. 1[a]), Macrobius (f. 4[a]), Vergilius (f. 5[b]), Dionysius (f. 7[b]).

17, s. X membr. 8° f. 4 **Sedulii ad Macedonium epistula, a fine mutil. cum glossis interlinearibus.** *Domino patri macedonio presbytero Sedulius in christo salutem. Priusquam uenerabilis pater — nec pigeat te post tanti gurgitis emensa discrimina fluctuanti.* Est quaternionis binio interior.

18, s. IX membr. 4° f. 8 **Augustini de magistro fragm. op. Bened. tom. I p. 547—557 mutil. ab initio et a fine.** *AUG. Quid nomen nonne similiter habet? — quibus cognoscimus cariorem nobis esse oportere quamuis non omnia quæ significantur.*

19, s. X membr. 2° f. 1.

a, f. 1[a] **Hymni varii, tetrapodiis iambicis scripti.**

α, Sine titulo:

Rex christe serui laudibus —
nec temporis distantia.

β, Sine titulo:

Deo quod ortus sit deus —
æquis cluat honoribus.

γ, *DE INNOCENTIBVS.*
Furens herodes impie —
suis iuuent sublimibus.

δ, *DE MARTYRE STEPHANO.*
Jesu salus certantium —
Nos adiuuent in sæculis.

b, f. 1[b] **Collectio versuum variorum, præcipue ex Horatio petitorum ad comprobandam singulorum verborum quantitatem metricam.** Tractatus hic ita putredine deletus est, ut legi fere nequeat. Similem scriptiunculam nuper post Riesium publici iuris fecit Henricus Keilius progr. æstiv. univers. Halens. 1872.

20, s. XII—XIII membr. 8° f. 6. Vnio medius intercidit.

a, f. 1 — f. 6[b] **Beda de tropis et figuris, ab initio mutil.** *affluenter. Egra Paulus petiit pro amoneri — non redeat retro. Memores estote uxoris loth.*
Comprime lingua sonum, desine plura loqui.

b, f. 6[b] **Præcepta medica tria, Gallice.**
Pur garir de tutes gutes pernez ices herbes — al ius de nef herbes par mesure.
Pur tutes gutes pernez par nef iurs nef — le matin freid. e le seir chaut.
*Pur garir de tute plaies — e warance par peis en cuntre tute les aut'*s *herbes.*

21, s. IX membr. 2° f. 1. Fuit Bongarsii. **Prisciani grammatici fragmentum lib. XVIII, 205 p. 308, 9 H — XVIII, 211 p. 312, 3 (cum Græcis).** *pro in præsenti . . . dicunt thucydides — sophocles in œdipode epico* ΛΟΝΟΗ ΚΑΙδΟΚeΠe

ΤΟΥΤΥΦΑΟΥΤΙΝΑeΝΤ ΡΟΠΗΝΗ ΦΡΟΝΤΙ δΑΕΞeΙΝ. Dixi de hoc fragmento variasque lectiones excerpsi in anecdotorum Helveticorum præf. p. CLXXI seq.

22, s. X membr. forma fol. f. 2. Fuit P. Petavii et Putschii. **Prisciani grammatici fragmentum lib. XVIII, 21 p. 217, 20 H — XVIII, 34 p. 223, 12 H; lib. XVIII, 52 p. 230, 7 H—XVIII, 68 p. 235, 24 cum glossis nonnullis.** Dixi de hoc fragmento scripturæ discrepantia addita in anecdotorum Helveticorum præf. p. CLXX seq.

23, s. VIII membr. forma fol. fol. 1 **Isidori etymol. fragmentum** *oppulentissimam condiderunt quam a piscium copia sidona appellauerunt — Amazones efesum in asia construxerunt. Teseus uero smirnam construxit* (lib. XV, 1, 28—39).

24, s. XIV membr. 4° f. 8 **Augustini de civitate Dei fragmentum lib. XVIII cap. 4 med. — cap. 9 fin.; cap. 18 (cod. 19) p. 242, 28 ed. Domb. — cap. 30 p. 258, 12.**

f. 1ᵃ — 2ᵇ *ea ueritatis quoniam fortiter seruans male amanti — C. Xᵐ Et tamen marcus.*

f. 3ᵃ — 8ᵇ *quidam non nunc prestantius patri suo — in uirtute domini et in honore.*

Inter f. 2 et 3 exciderunt folia quattuor; nam f. 1 et 2 quaternionis unionem intimum exhibent; f. 3—8 novi quaternionis atque eius sequentis ternionem interiorem.

25, s. XIII et XIV membr. 8° f. 8.

a, f. 1ᵃ — f. 5ᵃ sæc. XIII **Dissuasio Valerii ad Rufinum amicum suum.** *Incipit dissuasio* etc. (rubr.) *Loqui prohibeor et tacere non possum — ne præstigiatis oculis tendas quo ego timeo. Sed ne horestem scripsisse uidear. Vale.*

b, f. 5ᵃ s. XIV **Excerpta nonnulla theologica.** *Quociens a nobis petitur — et famam ualeat denigrare.* Secuntur versus tres:

Sunt tria quæ nullus poterit nisi conferat usus
Scribere perfecte uersus componere recte
Quod magis est mirum pulcrum proferre latinum.

c, f. 5ᵇ — f. 8ᵇ s. XIV **Regratiatio quam fecit dominus Johannes fabri scolaris pari' tunc domino abbati Eustachio sancti Vedasti et conventui, cum commentario.** *Gratias ago tibi domine] hec uerba scripta sunt — rerum et uiolata necessitate propriis laudibus uelle decorari. Qui bona negligit et mala diligit incurrit abissum. Nulla pecunia nulla potencia liberat ipsum.* Secuntur alia manu scriptæ aliquot adnotatiunculæ morales. Hic quaternio manu sæc. XIV—XV numeris 161—168 insignitus est.

26, s. X membr. 4° f. 5 **Orthographia incerti, quæ Bedæ esse fertur (p. 2775 Putsch.) a fine mutil.** ..... *Littera etiam nota prænominis est — et manat fons siue terra aquam idest gignit ac producit* = p. 2784 P. Præmissa sunt ultima tractatus grammatici alicuius verba hæc: .... *do casus pro casu ponitur ut hic pro ablatiuis acusatiuis sicut proximum sicut fratrem nostrum idest sicut de proximo sicut de fratre nostro.*

27, s. XI membr. 8° f. 6.

a, f. 1ᵃ — f. 2ᵃ **Tractatus theologicus de symbolo apostolico ab initio mutil.** *Credimus sanctam trinitatem idest patrem et filium — cuius uisio erit eterna omnium sanctorum beatitudo et gloria. Gracia et pax a deo patre et domino iesu christo filio eius sit ista confitenti in omnia sæcula sæculorum. amen.*

b, f. 2ᵃ — f. 2ᵇ **Carmen de Christo, sine titulo, versibus XX consistens.** Cf. A 91, 19, e, 3.
Melchisedec domino panem uinumque litauit —
Qui patris ad dextram sedet et mactatur in aris.
Additi sunt alia manu hi versus:
Ecce uides in lege typos et signa perisse
ad propriumque capud tria sacramenta redisse.

c, f. 2ᵇ **Carmen de cruce, sine titulo, versuum XII bis scriptum.** *Hoc semel ablato cursum prior ille peregit — Est peccudum peccudes post christum sacrificare.* Ante hoc carmen duæ lineæ erasæ sunt; post carmen habes nonnullas preces.

d, f. 3ᵃ — f. 6ᵇ **Passio sancti Andreæ apostoli, a fine mutil.** *INCIPIT PASSIO SANCTI ANDREE APOSTOLI QVE EST PRIDIE KL. DECEMBRIS. Passionem sancti andree apostoli quam oculis nostris uidimus — Si uis credere christum sicut promisi aperietur tibi.*

28, s. XII membr. 2° f. 1 **Fragmentum legum.** *ut diximus in ipsa obligatione un. fide iusso interuenire debent — de sacramento dato rothar rex de cer. . .* Agitur: *de quantitate solidorum, de rebus emptis a conductore case, de treuuis, de non sue rei uenditione, de his que ob causam dantur.*

29, s. X—XI membr. 12° f. 8.

a, f. 1ᵃ — f. 4ᵃ **Prisciani grammatici fragmentum a lib. XVIII p. 360, 20 ed. Hertz usque ad fin., omissis Græcis.** *latini ignoscit culpam et magis femininum — Sed postquam intus sum omnium rerum satur.*

b, f. 4ᵇ — f. 6ᵃ **Incerti vita Prisciani.** *CVM IN CAPITE VNIVSCVIVSQ; LIBRI MVLta possint — quia in salutatione epistolæ iuliani commemoratur nomen.* Edidi hanc vitam in anecdotis Helveticis præf. p. CLXVII — CLXIX. (præf. p. CLXVIII, 18 scribas: *si requirimus*).

c, f. 6ᵃ — f. 6ᵇ **Tractatus de atomo et de divisione.** *Atomus dicitur sine incisione — ut postquam inde exierint perspici nequeant.*

d, f. 6ᵇ — f. 8ᵃ **Epistulæ Senecæ ad Lucilium tres primæ (tertiæ non nisi pars prior adest).** *EPISTOLA SENECÆ. Ita fac mi lucili — (III) post amicitiam credendum est ante amicitiam.*

e, f. 8ᵇ **Catonis distichorum præfatio, a fine mutil, sine titulo.** *Cum animaduerterem quam plurimos — pacienter*

uince minorem ne contempseris. Nihil arbi [trio uirium feceris].

Fol. 5[b] et 6[a] in marg. infer. scripti sunt hi versus litteris uncialibus:

Hunc auctore deo paruum scribendo libellum
Frater Lelaldus utile fecit opus
Ord . . . . magnis . . . . Prisciani
Suasu Giraldi o Benedicte tibi.

Cf. cod. 450 nr. 11.

B 90. s. XVIII chart. fol.

* **Material-Register über die peinliche Gerichts-Ordnung der Kayserin Königin zu Hungarn und Boheim Maria Theresia de anno 1769, verfertiget in annis 1775—1776.**

91. s. XV membr. 2° f. XXXV + 247.

Commentum in Catonis disticha prolixum (speculum regiminis). *Omne quodcumque facitis in uerbo aut opere illud in nomine domini nostri ihesu christi facite gratias agentes deo* etc. Præmissum est lexicon ad alphabeti rationem directum, quo singuli distichorum loci explicantur. In fine hæc habes colore gilvo scripta: *Valentinus de lodieres huic libro finem imposuit anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo die uigilie natiuitatis beati iohannis baptiste hora nona. Jhesus. Is codex seu liber scriptus fuit per prænominati manum in domo seu prioratu beate Marie boninuncii Aurelian.*

* **A 91.** Cod sched. fragm. miscell. continens particulas 25. Omis. Sinn.

1, s. XI—XII membr. 2° f. 2. Fol. 2 scriptura vacat.

a, **Tractatus de ara Dei, ab initio mutil.** *similitudinis dicitur ut quia in eo subtilior est natura eo in illo imago dei similius insinuetur expressa — cuncta tamen per caritatem singulorum sunt.*

b, **Excerptum ex Remigio astronomicum, a fine mutil.** *Remig. in mathem. cap. CCCLI. Si anni recte computantur — neomenia .i. initium noue. . . .*

2, s. X membr. 8 f. 9.

a, f.[a] 1 — f. 3[a] **Augustini liber de utilitate credendi.** *LIBER BEATI AUGUSTINI DE UTILITATE CREDENDI TITULO TERTIO DECIMO. INCIPIT PROLOGUS EX LIBRO RETRACTATIONVM SANCTI AUGUSTINI. Jam uere apud iponem regium bresbiter scripsi librum — sed quasi gloriam filii dei. Plenum gratiae et ueritatis.*

b, f. 3[b] — f. 4[b]. 5 marg. 6[a] — 9[b] (f. 9[b] putredine deletum). **Excerpta theologica cum ex Patribus tum ex Augustino.** *Siue ut lacius intelligitur deuotio saluatoris — proibemur ne solliciti simus.*

c, f. 5[ab] **Tractatus de sabbato mutil. ab initio et a fine.** *et noui testamenti uno spiritu. Quantum enim ad litteram pertinet — uideat primo totam sanctam scripturam ueteris.*

3, s. X membr. 4° f. 1 **Juvenalis saturæ II v. 32—147.** Primæ quæque unius cuiusque versus litteræ omissæ sunt.

4, s. X membr. 4° f. 2 **Martiani Capellæ fragmenta.**
a, f. 1 = lib. V § 453—461 ed. Kopp: *faciendum. Quæ pars q .... uris æquitate perpenditur — quam status apparet necesse est confessa depulsio facti.*
b, f. 2 = lib. V § 512—519 ed. Kopp: *ut si dicas castra tam africani morte rem publicam — modo de utera iambum laudat. Nec.* Hæc folia olim in codice Nr. 47 ab Halmio inventa fuerant.

5, s. X—XI membr. 4° f. 1 **Lucani Pharsal. lib. IX, v. 14—172.**

6, s. X—XI membr. 2° f. 1 **Fragmentum commentarii in Statii Thebaida a Lactantio scripti (lib. I fin. et init. lib. II).** *indolem profitetur. — Obliquat uentes id .... in mentes. — Confudere sonis par ..... — Id enim ratio eternitatis expostulat. EXPLICIT LIBER .I. INCIPIT LIBER SECVNDVS. Reditus mercurii cum umbra lai per tenarum promunctorium. Aduentus ipsius umbræ ad thebas. l..... mitatio eius in tiresiam et admonicio ut contra fratrem bella suscipiat. Descriptio orientis diei. pollicitatio adrasti filias suas....*
Scripturæ discrepantiam olim Ottoni Muellero Statii editori transmisi. Dextra et superior folii pars misere lacerata est.

7, s. X membr. 2° f. 2. Fol. 1ᵃ scriptura vacat. Videtur tertius quaternionis unio fuisse. **Dioscoridis de virtute specierum liber, Latine.**
a, f. 1 continet capitula: *INCIPIVNT CAPITVLA DIOSCHORIDES DE UIRTUTIBUS SPECIERUM.*
I DE HYRIS ILLIRICA
II De achoru —
XCIIII de uapiro
XCV de mirica.
b, f. 2 (cap. XIX med.) *Cædria ut populi haudardini his melior est de montibus* — (cap. XXXII) *extergit uino mixto tiniolas et furforis emendat n....*
Est scriptura quæ vocatur Langobardica; in f. 1 pagina recta quaternionis LXI (fortasse L non ad hunc numerum pertinet) signum scriptum est.

8, s. VI membr. 4° fol. 2 et laciniæ tres, litteris uncialibus pulcherrime exarat. **Tractatus theologicus satis prolixus super Genesis cap. 1.** Folia 1 et 2 inter se cohærent neque tamen sese excipiunt; f. 3 est dimidiatum, f. 4 et 5 non nisi frustula pusilla relicta sunt, ut nihil hinc percipi possit.
f. 1 *Creaturæ quæ cæli et terræ nomine propter quod id quod de illa perficiendum erat commemorata est trinitas insinuatur creatoris — Duo quippe sunt propter quæ amat deus creaturam su...*
f. 2 *Quod maneret spiritus dei superferebatur super aquam — Unus enim dies idemque primus.*
f. 3 *quidquid erat inuisibile met* (sic) *incompositum cui sic deus personaret — dictum est quia in uerbum patri coæternum non.*

9, s. XIV membr. 12° f. 2; f. 1 et f. 2ª scriptura vacant. **Oratio Sancti Augustini.** *Oratio sancti augustini. Domine deus omnipotens — et nobis proficere ad salutem. . . .* Sequitur catalogus eius libri, cuius olim hæc folia fuerunt; inerant *quattuor euangelistæ, actus apostolorum, omnes epistulæ Pauli, Jacobi, Petri, Johannis, Apocalypsis, prouerbia Salomonis, ecclesiastes, cantica canticorum, liber sapientiæ, ecclesiasticus, duodecim prophetæ, Hiob et Tobias.* Subscriptum est: *de sancto petro.*

10, s. XI membr. 8° f. 6 **Tractatus super initio Genesis, mutil. a fine et ab initio.** *Dignatione . . . . . . Is itaque moyses aperuit os suum et effudit quod in eo dominus loquebatur — Quando enim dixit et facta sunt nichil interest quod exprimas cum simul utrumque sit factum. Simul ne eo saltem prærogatiua celo diuine.*

11, s. XII membr. 8° f. 2.

a, f. 1ª **Præcepta aliquot medica.** *Seminis amomi. spice nardi malaba trifilo — paciens iaceat remotis amicis præter unam quæ eam. . .*

b, f. 1ᵇ **Tractatus de lapidibus pretiosis.** *De cristallo. hic lapis clarior est omnibus lapidibus — Aliter. Calculus genus est lapidis durissimi et rotundi et omni puritate lenissimi.*

c, f. 2ª — f. 2ᵇ **Præcepta medica.** *Circa VI uero oram pullus gallinaceus elixus cum pipere — angustiora folia habens tibi . . . . . copiam ambulandi reSTITVAT.*

12, s. XIII et XIV membr. 4° f. 11.

a, f. 1 et 11 s. XIV (XV in. ?) **Jurisconsulti vel ecclesiastici cuiusdam adnotationes clientium nomina continentes, Gallice.**

b, f. 2ª — f. 10ª **Tractatus philosophicus de summo bono, cum scholiis, sine titulo.** *Omnis ars et omnis doctrina . . . . similiter autem et proheresis et operatio boni alicuius — laudamus autem secundum habitum habituum autem eos qui dicimus laudabiles uirtutes et intellectuales.*

13, s. X membr. 4° f. 8. In f. 2ª legitur: ***Ex libb. Petri Danielis Aurelii 1564.*** Primum folium laceratum est. Fol. 8ᵇ quat. signum .II. legitur. **Augustini tractatus de fide catholica mutil. a fine et ab initio.** Augustini nomen manu recenti superpositum est. f. 2ª: *leguntur in æcclesiis et a sacerdotibus exponuntur si tundunt pectora qui hæc implere conantur — et corpus quandam pacem suæ formæ sine qua prorsus nihil esset. ergo ille est.*

14, s. XI membr. 8° f. 4 (3. 1. 2. 4) **Boetii de arithmetica fragm.** f. 1 (p. 1344 extr. ed. Bas. 1570) *uariabilis motus est sortita substantiam. Et illam primo immutabile naturam — atque illud in sua natura permanere putat indiuiduum inconiunctumque.*

f. 2 (p. 1348 extr. ed. Bas.) *ad eundem ordinem cuncta triangulorum ratio constabit — nos enim ipsas summas letragonorum et parte altera longiorum geminauimus ad primas secundasque proporciones.*

f. 3 (p. 1342 ed. Bas.) *E]rgo si ab unitate tantum discrepent qui multiplicantur — Senarius scl. qui fit ex tribus* .... (lacuna) *si. Sequentes.*

f. 4 (p. 1351 ed. Bas.) *modo continentiam. Quorum compositio — inde alia permulta quæ omnia persequi non est necesse [N]unc uero.* Desinit in media pagina f. 4ᵇ. Subscriptum est alia manu sæc. XIII—XIV (?) *Liber sancti Martini de Sagio. Qui subtraxerit anathema sit. amen.* Sunt uniones duo, I (f. 3. 4) et III (f. 1. 2).

15, s. X—XI membr. 12° f. 6 **Præcepta medica.** *absincii sucus auri infusus uermes excludit — hæc omnia in puluerem redigis et stomacum melle calido perunges et puluerem spargis supra et operis lana et fasciabis.* Fol. 6ᵇ pars inferior alia manu sæc. X—XI exarata est.

16, s. XI membr. 8° f. 10 **Tractatus medicus de plantarum virtutibus et de morbis sanandis, mutil. ab initio et a fine.** ... *stom.* (= stomachum?) *confortat. Calorem extinguit. Ventrem constipat — Si autem hectica mixta fuerit cum putrida inpossibile est curari.* Desinit in media pagina f. 10ᵇ.

Fol. 1ᵃ hos titulos habes: *de mora celsi, de prunis, de persica;* fol. 1ᵇ legitur capitulatio: *De cessatione menstrui, de exitu matric. et ani* etc. (in fine: *de prouocanda urina*), quæ res in sequentibus tractantur præter titulos 12 ultimos in capitulatione memoratos; sunt autem particulæ 29. Vltimo loco de hectica agitur.

Insertum est f. 4ᵃᵇ inter tractatus de pustulis faciei et de impetigine excerptum **Galeni de purgationibus:** *EXCERPTUM DE LIBRO GAL. Qui sani sunt corpore in purgationibus debilitantur — et statim purgatio incipiet et si incepta fuerit amplius prouocabitur.*

17, s. XI (XII) membr. 12° f. 5.

a, f. 1ᵃ — f. 1ᵇ **Præcepta medica.** *Assum balneum sic facies arthemisie rute — Sitim et sudorem stringit.*

b, f. 1ᵇ — f. 5ᵇ **Tractatus de clarea sive de arte pingendi, a fine mutil.** *De clarea. Sciendum igitur duo esse genera clarearum — superius umbrata colore pictura sit uariata cum nimis......*

18, s. IX—X membr. 12° f. 8 **Glossarium Latinum.** *IN NOMINE DOMINI NOSTRI IESV CRISTI INCIPIT GLOSARIVM ROBORATVM SVMMA AVCTORITATE. ΠΡΗΠΟΤΗΤΑ Pulcritudo. IΔΗΑ forma. ΗΠΙCΤΙΜΙΝ disciplinam. habet autem nomen a discendo — [a]pocrifa [s]ecreta eo quod origo eorum non patead occulta uel remota.*

Sunt plures particulæ inter se diversæ:

1, f. 1ᵃᵇ glossarium Græco-Latinum.

2, f. 2ᵃ — f. 3ᵃ *Agirastas Grecarum acciones — Venerandosus ueneracione dignus. Nam sicut palato discernimus dulcem rem et amaram, ita per sapienciam bonam et malam.*

3, f. 3ᵃ — f. 7ᵇ *A litera in omnibus gentibus ideo prior est quia nascentibus iter prebet loquendi — Entheca* (h suprascr.) *Supellectile.*

4, f. 8^{ab} *[A]bsida lucida eo quod lumen accepto partu resplendeat — [A]procrifa* etc. (conf. supra).
Multa manu II sæc. X inter lineas addita sunt.

19, s. XII—XIII membr. 4° f. 16. Fol. 1—8 et 9—12 atque 13—16 diversis manibus scripta sunt.

a, f. 1^a — f. 7^b **Excerpta ex commentariis Remigii in Martianum Capellam.** *EXCEPTA DE LIBRO REMIGII SUPER MARTIANVM. Virgo armata decens. inuocatio est ad palladem — Medici aforismata uocant breuia et perfecta præcepta. est autem aforismon breuis sermo. peroratio est. peroratio epilogus uel clausula. Nam perorare est orationem terminare. Amen.*

b, f. 7^b — f. 8^a **Excerpta diversa ex Solino (de menstruis mulierum) et Suetonio (de Augusto).**

c, f. 8^a — f. 8^b **Narrationes de Diogene aliæque historiolæ, dicta Senecæ, Socratis, Ciceronis, Demosthenis, Aristotelis, Cæsaris, Theophrasti.** *Refert satyrus quod diogenes pallio duplici usus sit — Sepultus apud te semper sit sermo quem solus audieris. Versus.*

Sat dulcis labor est cum fructu ferre laborem.
divitie trepidant. paupertas libera res est.
Vir constans quicquid cepit complere laborat.
Exigue ut fumus sic flamma ex crimine surgit.

d, f. 9 — f. 12^b **Bernardi Silvestris megacosmus, ab initio mutil.** Cf. cod. Bern. 710 f. 96 seq. et f. 99^b vers. 7.

Ossibus extraitur elephas dorsoque camelus —
Efficiens est causa deus formalis ydea.
Finalis bonitas materialis yle.
Explicit.
Asperius nichil est humili cum surgit altum.

Adiecti sunt hi versus eadem manu:

α, *Turpe quidem dici sed si modo uera fatemur*
Vulgus amicitias utilitate probat.

β, *Cuidam prebe* (leg. *præbet*) *aui fuscum notura* (leg. *natura*) *colorem.*
Illi subtrahe cor: albedine uincet olorem.

Est huius ænigmatis explicatio cornicis et nivis (cornix — nix) nomen. Simile ænigma habes in cod. Bern. 268 a Petro Daniele scripto.

e, f. 13^a — f. 15^a **Carmina varia cum scholiis, ab initio mutil. ut videtur, sine titulis.**

1, De sacrificio missæ.

Nam dum pro iusto sacris assistitur aris
Pro iusto grates ipse minister agit —
Subditur 'ite' quia uestra est deuotio missa
Sedibus ethereis angelicis manibus.

Sunt versus 38.

2, De coniugio.

[H]ostia coniugii baptismus qualia .....
Talia nunc res ipsa redit euanuit uerb. —
Vt sacra sub Christo dilectio porrigeretur
Femina sub Christo sic nubere lege iubetur.

Sunt versus 60.

3, De cena dominica. Cf. AA 90, 27, b.

Melchisedec domino panem uinumque litauit
Christus idem statuens factum (?) *uetus euacuauit —*
Ad propriumque capud tria sacramenta redisse.

Sunt versus 36. In fine addita sunt verba: *Post legatur scribere proposui et cetera.*

4, De cena dominica.

Tollimur e medio fatis urgentibus omnes
Et trahimur quo nos uita peracta uocat —
Vtque fides adsit terrorque recedat et error
Fit cibus ipse caro panis igmago (sic) *manus.*

Sunt versus 32.

5, De diebus festis ecclesiæ.

Infesto prisce primum (?) *deponitur ale —*
Omnis apostolus hanc uult absque ea por. q; latina.

Sunt versus 23.

f, f. 15[b] — f. 16[a] (f. 16[b] scriptura vacat). **Excerpta poetica varia varii argumenti sine titulo, numero 18. Separantur virgulis in initio singularum partium positis.**

1, V. 19 et unus in margine scriptus:

Adnectit sua dona fides in munere multo —
Soluat nunc casus agitet nunc gloria frangat.

2, V. 9

Diuicias animo calcans et mente triumphans —
Informet munus et doni condiat usum.

3, V. 3

Resplendet pars una domus pars altera uili
Macerie deiecta iacet: pars ista superbit
Culmine sublimi, pars illa fatiscit hiatu.

4, V. 9

Si nostros gemitus et nostre tedia sortis —
Fauctorique (sic) *suo moueat factura querelam.*

5, V. 17

Assistens fronesis pluit (sic) *omnia dona sophie —*
Naufragium, tollit prædo, depauperat hostis.

6, V. 9

Hic uidet angelice plebis superique senatus —
Sic mater que nulla uiri commercia nouit.

7, V. 10

Ergo tuo nutu numen celeste caduca —
Virtut. titulis aliorum moribus instet.

8, V. 7
Nil maius conferre potest natura uel astra (?) —
Vix opus esse suum credit quod fecerat ipsa.
9, V. 4
Non minor in donis ratio succedit et omne —
Desinit ipsa tamen redeunt cum fenore dona.
10, V. 20
Con letatur homo plorat con rideat orbis —
Dans tumidas uoces et uerba loquacia fastus.
11, V. 2
Pro pudor incestus aberit regnante pudore
Languescit facinus mundum pietate regente.
12, V. 28
Non satis est uidisse mori: plus exigit hostis —
Mens morti tandemque simul cum morte recedit.
13, V. 2
Gloria supplantat mentem (?) *conuicia laudes*
Conceptum prædatur honor contagia uirtus.
14, V. 5
Non ibi nascentis expirat gratia floris —
Hunc florem non urit hyens non exquoquid estas.
15, V. 14
Hic est qui carnis intrans ergastula nostre —
Egrotat . . . medicus ut san . . . morbidus. . . . .
16, V. 7
Fit fecunda salix sterilis pirus orphana fructu —
Nuncius aduersi casus et præco doloris.
17, V. 3
Qui pater et proles . . . . . natus et auctor
Cuncta regit sine fine regens quo rege triumphat
In celo miles in terra militat. . . . .
18, V. 5
Non male colla sedent humeris non insidet altis —
Duricie proprii describunt signa pudoris.

20, **s. XII et XIII membr. 8° f. 4.**

a, f. 1ᵃ — f. 2ᵃ, 2ᵇ marg. 3ᵇ marg. sæc. XIII **Bedæ de tropis liber, sine titulo.** *Yperbole est dictio fidem excedens* (cf. Halmii rhetor. Lat. min. p. 615, 27) — *expolitio est cum in eodem loco manemus et aliud et atque aliud dicere uidemur.*

b, f. 2ᵃ — f. 3ᵇ s. XII **Carmen musicum, sine titulo.**
Gliscunt corda meis hominum molita camenis
Vna mihi uirtus numeratos contulit ictus
In celis summo gratissima carmina fundo
Dans aule christi munus sub uoce ministri
Ordine me scripsi primo qui carmina fixi.

Sequitur carmen metro trochaico scriptum:
Musicorum et cantorum magna est distantia —
Quos si sapis hac in arte nichil est utilius.

Idem carmen legitur in sequenti fragmento nr. 21. Gallo Morelio meo descripseram.

c, f. 4ᵃ s. XIII **De minutiis abaci tractatus metrologicus.** *Vntia ablata de asse remanet deunx — siliqua VIᵃ calcus octaua. he sunt minutiæ in abaco.*

d, f. 4ᵇ s. XIII **Excerpta aliquot ad dialecticam pertinentia (unum ex Boetio petitum est).** *So. (sc. Socrates) non est homo. v. si so. non est tunc illud est — cum res existant et cum constantia non coniuntur* (sic) *extrema.*

21, s. XII membr. 8° f. 6.

a, f. 1ᵃ — f. 5ᵇ **Tractatus musicus ab initio mutilus.** *tonus Item inter aliquam uocem et tertiam a se tum ditono* (corr. *ditonus*) *idest duo toni ut a C ad E — ipso doctore semper humanis* (corr. —*as*) *tenebras illustrante cuius summa sapientia per cuncta uiget scla.* Descripsi in monachorum Einsidlensium (P. Anselmi Schubigeri) usum.

b, f. 6ᵃ — f. 6ᵇ **Carmen musicum** (de quo sub nr. 20 dictum est) **sine titulo, a fine mutil.**

Gliscunt corda meis hominum mollita camenis —
Quamuis omnes uoces cantus atque modus habeat.

22, s. XIV membr. 2° f. 2 **Excerpta varia iuridica.**

23, s. XV membr. 8° f. 1. **Excerptum de Lactantii et Boetii vita cum excerpto Hieronymi de Lactantio.**

Altera pagina scriptura vacat.

24, s. XVI membr. 4° f. 1 **Petri Danielis excerpta ex libris aliquot manuscriptis.** Recensentur septem codices eorumque initia et subscriptiones describuntur. Sunt autem hi: *Claudius episcopus in epistulas Pauli ad Galatas usque ad Hebræos, idem in ep. Pauli ad Romanos usque ad Corinthios II, Heimonis expositio in apocalypsin, Philareti liber de pulsibus, Magistri Bruni præfatio super psalterium, Macrobius in Somnium Scipionis, lib. IV Gregorii Florentii Turonicæ sedis archiepiscopi de uirtutibus ..... beati Martini episcopi præfatio.* Videntur esse codices, quos amici Petro Danieli utendos et excerpendos tradiderant.

25, s. ? membr. 4° f. 2 **Fragmentum Thalmudis Hebraicum.** Foliorum margines summi et dextri circumcisi sunt.

AA 91. s. XV chart. fol. fol. 174. Insunt picturæ.

***Carmen Parcivalis Eschenbachii.** Ab initio mutil.; incipit autem sic:

Sprach er wellte gerne sechen
Wa ritterschafft da wer geschechen
Er abe mit dem helde reit etc.

In fine habes: *Explicit barczifal Z. an. purificacionis marie anno LXVII per me Joh. Steinheim (Stemheim?) de Constancia. Dis buch ist Jörg friburgeren von bern. 1467.* Cf. von der Hagen Briefe in die Heimath I p. 205.

92. s. ? membr. 2° f. 318.
Veteris Test. pars secunda, Prophetas priores et posteriores continens, Hebraice. Textus punctis vocalib., accentib. et Masora instructus. Multa perperam scripta, lituris emendata vel omissa ad marginem minuto charactere suppleta sunt. Uberiora de hoc codice, in quibus mihi manum auctoris « Vindiciarum textus Esajæ » Dav. Kocheri, agnoscere videor, videsis apud Sinnerum I, 15.

***A 92.** Cod. miscell. sched. continens particulas 35. Om. Sinn.

1, s. IX membr. 8° f. 15 **Glossarium Latinum.** *Ancilia arma cælestia. Anceps dubium. Antes extremi ordines uenearum — Scilleus animal siue scopulus. Scenopheia tabernaculorum fictio. Schema figura.*

In fol. 2ª legitur quaternionis numerus VII; in f. 15ᵇ numerus VIII. Inter f. 1 et 2 nullus adest defectus, ut f. 1 quaternionis VIti folium ultimum fuisse recte inde conicias. Inter fol. 9 et 10 duo folia exciderunt.

2, s. IX membr. 8° f. 5. Foliorum 1 et 4 non nisi partes dimidiæ supersunt.

a, f. 1ª — f. 2ª col. 1 **Glossarii Latini fragm.** *Saceltum* (sic) *templum modicum. Seuitas iniquitas. Sarga non idoneus — Vascum inanem nugatorium. Xitus locus deambulationis. Xanxis fluuius troiæ.*

b, f. 2ª col. 2 — f. 5ᵇ **Glossarii Latini fragm.** *Auitum antiquum. Armonia nuncupant ex multis uocabulis aptam modulationem. Arbitria uoluntaria iudicia — Medius fidius deus sanctus mala aduertens. Merum purum uel sincere siue incorruptum. FINIT LIBER.* Est quaternio, cuius desunt folia 1. 2. et 7.

3, s. IX membr. 8° f. 2 **Glossarii Latini fragmentum, scriptura Longobardica exaratum.** *Exemta subblata. Exacta peracta explorata. Exerte euidenter prespicue — Grandebus senior anticus. Graditum gratis datum. Grandi natui ex grande gere (= genere) nati.* Inter fol. 1 et 2 desunt minimum fol. 2, sed fortasse verius IV dixeris.

4, s. X membr. 12° f. 7 **Glossarii Latini fragmentum.** *Basilei autem ob hanc causam uocantur quod tamquam bases populum sustineant. Basium dicimus quod uxori damus. Sauium quod scorto. item basium blandiciæ est sauium uoluptatis* — f. 7ª (f. 7ᵇ ita evanuit putredine, ut non nisi rara in gurgite vasto nantia possint animadverti vocabula) *Lacesso prouoco aliquem ad iniuriam. Lacium italia a latendo eo quod ibi latuerit saturnus fugiens iouem. Libertus cui beneficio domini libertas tribuitur.*

5, s. X membr. 8° f. 2 **Hieronymi Vulgatæ fragmentum Geneseos.** *quibus emptis cum uenissemus ad deuersorium aperuimus sacculos nostros — pecuniam quoque duplicem ..... uobiscum et illam ..... inuenist...*

6, s. IX membr. 4° f. 8 columnis VI script. **Synonyma Ciceronis, sine titulo.** *ABDITVM opertum absconsum obscurum — Vitare declinare cauere subtiliter fugere.* Titulus manu recenti additus est hic: *Secuntur sinonima Ciceronis.*

f. 8ᵇ scriptura vacat, f. 8ᵃ habes manu sæc. IX duos partium orationis catalogos lingua peregrina nescio qua scriptos:

Semath nomen — agrideraᵇt præpos.
Oma nomen — girothi interiectio.

Publici iuris feci hos catalogos in anecdotis Helveticis grammaticis præf. p. CCL.

7, s. IX—X membr. 12° f. 10.

a, f. 1ᵃ — f. 9ᵇ **Boetii de consolatione philosophiæ libri carmina IV, 2, 11 — extrem. I, 3. 4. II, 1. 2. 3. IV, 6. II, 4. 5. 6. 7. 8. III, 1—10, v. 1.**

b, f. 10ᵃᵇ **De metris Boetii commentationis fragmentum Servati Lupi.** *Quicum. queso. lammen. te preci piti Summam. quecre. dit glo. riam. Quintum decimum faliscum* — (Tertium et XX) *anapestum recipiunt. Huic autem generi.*

Horum fragmentorum varias lectiones Peipero exscripsi; cf. Peiperi edit. Boetii Lipsiæ 1871 præf. p. VIII; de Servati Lupi fragmento cf. ed. Peiperi præf. p. XXVII, 80 — p. XXVIII, 127.

8, s. IX membr. 8° f. 39 **Regulæ monachales.** *IC. 11. Succinctis ergo fide uel obseruantia bonorum actuum — femoralia hi qui in uia dirigunter* (sic) *de uestiario accipiant.*

9, s. XI—XII membr. 12 f. 6. Fol. 1ᵃ scriptura vacat.

a, f. 1ᵇ — f. 2ᵃ **Catonis disticha, sine titulo,** a fine mutil. *C]um animaduerterem quam plurimos grauiter — plus aliis de te quam tu tibi credere noli.*

b, f. 2ᵇ — f. 6ᵇ **Carmen Theoduli, sine titulo.** *Ethiopum terras iam feruida torruit estas — Virginis in gremium danen coruperat aurum.*

10, s. IX—X membr. 4° f. 1 **Livii periochæ lib. 6—8 p. 12, 4—14, 9 ed. Jahn.** *sabatina arniensis m. manilius qui capitolium — alterum ex latinis consulem facerent.*

11, s. XII membr. 8° f. 1.

a, f. 1ᵃ col. 1 **Tractatus de Horatii satira.** *S]ciendum est enim non sine ratione tantam operum — Semper ego auditor tantum et cetera. Quid* (*d* eras.) *et cetera.*

b, f. 1ᵃ col. 2 — f. 1ᵇ fin. **Glossæ in artem poeticam Horatii.** *Glose poetrie. Materia huius autoris in hoc opere est — isti tabule] i. picture continens pro contento. nam in tabulis pingebant et de quolibet dicat subiung. Cuius spes] i. partes.*

12, s. X membr. 2° f. 1 **Horatii carminum fragmentum (lib. I, 15, 27 — 17, 21) cum scholiis.**

13, s. X membr. 4° f. 1 **Sallustii belli Jugurthini fragmentum (cap. III, 3 — V extrem.).** *Frustra autem niti neque aliud se fatigando — quod ortus ex concubina erat priuatum dereliquerat eodem.*

14, s. XI membr. 4° f. 4; fol. 1ᵇ scriptura vacat.

a, f. 1ᵃ **Versus scholastici medii ævi una cum versibus Horatii nonnullis et aliorum, numero 18.**

Ad sic solamen diuinus spiritus amen —
Cire facit matesis sed diuinare matesis.

b, f. 2ᵃ — f. 4ᵇ **Horatii carmina (lib. I, 1 — 6, 5; 37, 13 — lib. II, 12, 23).** Desunt inter f. 2ᵇ et 3ᵃ folia duo.

15, s. IX membr. 8° f. 1 **Sereni Sammonici fragmentum p. 27 et 28 ed. Keuch.**

Apposito prodest adipi permixta uetusto —
Accensis quibus arcetur ueterrima serpens.

16, s. X membr. 2° f. 1 **Catonis distichorum libri IV vers. extr.**

Quod potes id tempta nam litus carpere remis —
Hoc (corr. *hec*) *breuitas fecit sensus coniungere binos.*

Altera pagina scriptura vacat.

17, s. XV init. membr. 4° f. 6 **Ciceronis de amicitia liber, a fine mutil.** *De amicitia. Marci Tulii Ciceronis de amicitia liber incipit* (rubr.) *Quintus mutius augur — cogitatione quantum illa res utilitatis* = §. 27 med. Intercidit unio alter, hoc est inter f. 1 et 2 unum folium deperiit nec non inter f. 5 et 6. Margini lectiones variantes adiectæ sunt; exempli gratia f. 6ᵃ legitur (ad § 24 *cum ignorante rege uter illorum horestes esset pillades horestem esse se diceret ut pro illo necaretur horeste autem*)*: Potest stare alius hic textus. Cum ignorante rege eorum quis horestem se esse diceret ut pro illo necaretur horestes autem.*

18, s. XIII membr. 8° **Senecæ philosophi vita et excerpta ex eius epistulis I — LXIII, 11.** *Lucius anneus seneca cordubensis fotini stoici — affectus sui querunt. Si quis despo....*

Fol. 8 scriptura vacat.

19, s. XI—XII membr. 4° f. 1 **Prisciani partitiones p. 507, 15 — 511, 20 Keil.** *Certamen uel olimpia quæ in honorem iouis — Cur turnus turne facit uocatiuum.* Dixi de hoc fragmento in anecdotis Helveticis grammaticis præf. p. CLXXIII seq.

20, s. IX membr. 8° f. 2 **Isidori de natura rerum fragmenta duo.** Fol. a, ... *expressa uentus* ... *modo solis calore dissolute* — .... *ertis quibusdam habeant.* f. b, *parte fabonii exspirans eo flante — in cornicolo maculas nigras.*

21, s. X membr. 4° f. 1 **Annales ad Karoli Magni tempora pertinentes similes Laurissensium.** *derent. Inde itinere cœpto rex ad patrebrunnam — expeditionibus saxones detriuit et firmitates.* Hoc fragmentum Geroldo Meyero de Knonau Turicensi transmisi, qui publici iuris id fecit ante aliquot annos in Waitzii annalibus.

22, s. XII—XIII membr. 4° f. 4.

a, f. 1ᵃ — f. 3ᵇ col. 1, f. 4 **Smaragdi artis grammaticæ fragmentum.** *segregaret. aut ideo quia non inuenitur in rerum natura — aperta laudatio et aperta uituperatio sic et reliqua. De qualitatis et quantitatis XII.* Hoc fragmentum fere totum typis descripsi in anecdotis Helveticis grammaticis præf. p. CCXXXIX — CCXLVI. Horum quattuor foliorum bina ita inter se mutuo coniuncta esse illo loco dixi, ut primum quartumque ad priorem libri partem, secundum vero et tertium ad extremum opusculi finem pertinuisse pateat. Atque revera manu antiqua fol. 1 numero 3, f. 2 numero 59, f. 3 nota 62 et f. 4 numero 5 insignita sunt.

b, f. 3ᵇ col. 1—2 **Versus de monachis, a fine mutil., numero 32.** *Incipiunt uersus de monachis* (rubr.) *Qui monachi rectam mauult deducere uitam — Nec uacuos tandem incertos pingere campos. Cumque.*

23, s. X membr. 4° f. 4.

a, f. 1ᵃ — f. 4ᵃ **Phocæ grammatici ars, mutil. ab initio.** *tauimus ergo omnia uerba sæcundæ coniugationis — percussa futuri ut uigilanda uiris et his similia. FINIT* = p. 432, 1 — p. 439, 7 ed. Keil. Disserui de hoc fragmento variasque lectiones dedi in anecdotis Helveticis præf. p. CCXLVII — CCXLIX.

b, f. 4ᵃ **Tractatus de patronymicis maximam partem ex Prisciano consutus.** *Patronomicum est quod a propriis tantummodo patrum nominibus diriuatur — ut opto optatiuus uel ab aduerbis ut cras crastinus.* Dixit de hoc tractatu Usenerus meus in anecdotis meis Helveticis præf. p. CCXLIX.

c, f. 4ᵃᵇ **Marci Cassinensis carmen de oratorio quod Benedictus in summo monte condiderat etc., a fine mutil., versuum 65.** *UERSUS DE ORATORIO QUOD BENEDICTUS IN SUMMO MONTE CONDIDERAT UBI SACRIFICABATUR PAGANITAS.*

Cœca profanitas coleret dum turba figuras —
Quæ macerant marci pectora bruta tui.

Hæc folia quaternionis binionem interiorem repræsentant.

24, s. X membr. 8° f. 6.

a, f. 1ᵃ **Tractatus de herbis medicus mutil. ab initio.** *et ignis carum ad ceruice nimium dolorem — et postea misces residuas species et tamdiu quo quisquam mutat colore.*

b, f. 1ᵃ **Præceptum medicum de potione contra guttam.** *potionem contra guttam qui membrum tollit — cum pipro* (fuit: *pripro*) *et sale teras bibat.*

c, f. 1ᵃ **Formula magica ad sanguinem siccandum.** *Stulta femina super fontem sedebat et stultum infantem in sinu tenebat sicant. mont. siccant. uall. siccant uene uel qui de sanguine sunt plene.*

d, f. 1ᵇ — f. 5ᵇ **Tractatus medicus de herbis sine titulo, a fine mutil.** *DE RAFFANO DICIT. RAFFANVS CALIDISSImam in se habet uirtutem — LXXX DE MOLOCACRIA DICIT. Molocacria idest malba agrestis in ore qui cum sublegirat folia eius trita et modico sale et mel.*

e, f. 6ᵃᵇ **Præcepta nonnulla medica.** Hæc putredine adeo sunt deleta ut non nisi aliquot litteræ passim legi possint.

25, s. XII membr. 12° f. 9.

a, f. 1ᵃ — f. 9ᵇ **Tractatus de astrologia.** *Mundus igitur ex quatuor elementis — Aut latitudinem declinare aut retrogradari facit. explicit liber astrologie.*

b, f. 9ᵇ **Excerpta nonnulla grammatica.** *Videndum est de constructionibus quod alie sunt proprie alie figurate* etc. Adiecta est parva disputatio de Glauci piscatoris fabula. Horum excerptorum partem edidi et illustravi in anecdotis Helveticis præf. p. CCL. CCLI.

26, s. XI—XII membr. 8° f. 10.

a, f. 1ᵃ — f. 1ᵇ **Carmen de XII lapidibus pretiosis versuum 123.** *De .XII. LAPIDIBVS PRECIOSIS. hic lapidum uarius color est et mistica uirtus — Agmen apostolicum lapis indicat ultimus horum.*

b, f. 1ᵇ — f. 2ᵇ **Versus super libro urinarum Theophili.**
S]emper in urinis tria sunt diuersa notanda —
Cum nullo medio sanguis bonus efficiatur.

c, f. 2ᵃ — f. 9ᵃ **Tractatus de urina.** *Igitur si urina apparuerit. r. et spissa — significat dolorem in sinistro latere pocius habundare quia frigidius est.*

d, f. 9ᵃ — f. 9ᵇ **Tractatus medicus de pulsu.** *DE PVLSV. Pulsus fit ex infricatione naturalis caloris — quia nigrior est in frenesi quam in aliis durus ex siccitate.*

e, f. 9ᵇ — f. 10ᵇ **Præcepta varia.** Fol. 10ᵇ fere legi nequit; initium f. 9ᵇ hoc est: *Mel cum limatura œboris maculas de facie tollit. Si de limatura eboris dentes cotidie fricaueris candidas habebis* etc.

f, f. 3ᵃ **Tractatus medici fragmentum, ab initio mutil.** *et sicca dieta aᵃ medicina lac exting. — Est autem incipienda singularum medicinarum disputacio. De natura .III. proprietate deo iuuante.*

g, f. 3ᵃ — f. 3ᵇ **Præcepta medica varia.**

h, f. 4ᵃ — f. 4ᵇ **Plantarum officinalium enumeratio.** *Absincium. Enula. Polium. Borrago — Scila. Narcissum. Cepe.... porri.*

i, f. 5ᵃ — f. 8ᵇ **Tractatus de medicina, mutil. a fine et ab initio.** *Ticana est calida et S. prodest orí fluenti sanguin. et carbunculis superposita — Sed dari melius est cibaria sicut est eruca maratr. anetum et similia. Multum tamen calida.* Huius fasciculi folia 1. 2. 9. 10 inter se co-

hærent effeceruntque olim quaternionis binionem interiorem; f. 3—8 ad alium quaternionem pertinent.

27, s. XI—XII membr. 4° f. 3.

a, f. 1ᵃ **Præcepta aliquot medica.** *Contra disintiam probatum est. Accipe mel et fac bullire* etc.

b, f 1ᵃ — f. 3ᵇ **Tractatus theologicus de duodecim gemmis.** *Gemma dicta est eo quod ad instar gummi transluceat — uiuos uocat quia non sunt insensibiles sed uiuunt in deo.*

c, f. 3ᵇ **Præcepta aliquot medica.** *Pontica est gemma quedam liuore perlucida habens stillas rubeas — mellicratum est uinum melle mixtum.*

d, f. 3ᵇ **Excerpta medica de pulsu et urina, a calce mutil.**

1, *Omothenus pulsum habet pissum — frenesin significat futuram in proximo.*

2, *Vrina colore tenui — et diu perseuerans non se mutauerit frigus subitaneum.*

28, s. XII membr. 8° f. 2.

a, f. 1ᵃ **Commentarii Sancti Hieronymi super Matthæum verba ultima.** *Qui usque ad consummationem seculi cum discipulis — eam diem in qua se scit futurum cum apostolis. EXPLICIT COMMENTARIUM SANCTI IERONIMI PRESBITERI SVPER MATHEVM.*

b, f 1ᵇ — f. 2ᵃ **Anonymi tractatus de orthographia.** *Rectæ ortografiæ ratio quæ hic annotatur — Suasit amor facinus proles ego regia nisi. Scilla.* Edidi hunc tractatum in anecdotis Helveticis p. 295—297 deque eo disserui ibid. præf. p. CXXXVIII.

c, f 2ᵇ **Excerpta nonnulla theologica.** *Legitur in genesi quod abraham in sacrificium accepit — in ariete intlligun- tur* (sic) *præpositi. Ducunt.*

d, f. 2ᵇ **Eugenii Toletani carmen de decem plagis Aegypti, sine titulo.**

Prima plaga egypti limphas in sanguine uertit —
Vltima quæ decima est prolis primordia truncat.

Huius carminis lectiones varias ad Patrum Lugdun. edit. tom. XII p. 348 A. B collatas excerpsi in anecdotis Helveticis præf. p. CXXXVIII adnot. 2. Effecerant olim hæc duo folia quaternionis unionem intimum.

29, s. XII membr. 8° f. 2.

a. f. 1ᵃ **Introductio in Ciceronis Lælium sive de amicitia.** *Atticus fuit quidam nobilimus* (sic) *romanus et ualde familiaris ciceroni — ueram et perfectam amiciciam non posse esse nisi inter bonos.*

b, f. 1ᵇ — f. 2ᵇ **Horatii artis poeticæ fragmentum cum scholiis.** Extenditur usque ad v. 276. Hæc folia quaternionis unionem intimum olim effecere.

30, s. X — XI membr. 12° f. 1 **Persii saturarum fragmentum (VI, 61—80) cum scholiis interlinearibus et marginalibus.**

31, s. XII membr. 8° f. 4.

a, f. 1ᵃ — f. 2ᵃ **Versus rimati metro trochaico de rebus ecclesiasticis numero 140.**
Viri uenerabilis uiri litterati —
Et sit salus omnium et hic et in fine.
Quaterni versus in eandem syllabam exeunt.

b, f. 2ᵃ — f. 4ᵃ **Sermo de ecclesiæ et cælestis sponsi matrimonio.** *Hodie celesti sponso iuncta est ecclesia — dominus noster iesus christus misit in terram et uoluit uehementer accendi. Qui tecum uiuit et regnat* etc.

c, f. 4ᵃ — f. 4ᵇ **Sermo de quinque septenis rebus in sacra Scriptura inventis, a calce mutil.** *Sermo* (rubr.). *Quinque septena in sacra scriptura frater inueni — profecto tu agis cum doces bonum extra datorem diligere ut qui partem boni quod ab illo est datum.* . . . .

32. s. X membr. 2° f. 1. Pars abscissa est dexterior.

a, f. 1ᵃ, col. 1 **Generatio regum Francorum.** *Generatio Regum francorum* (rubr.). *Sunno dux gen. feramundum qui fuit rex francorum primus crinitus — successit filius eius Philippus Philippo Hlodouicus ludouico ludouicus ludouico philippus Philippo ludouicus.* Addita sunt nonnulla manu recentiore scripta quæ ob putredinem legi nequeunt.

b, f. 1ᵃ, col. 2 **Catalogus Turonorum archiepiscoporum.** *TuRonorum archiepiscopi* (rubr.). *I Gacianus sedit annos L II Lidorius annos L — Hardinus an . . . . Fuit inter . . . . Aithaith . . . . Fuit . . . Hu . . . Fu* . . . .

c, f. 1ᵇ, col. 2 **Tractatus astronomicus de cursu lunari.** *Quando currit nulla inuenitur XL. ad VIIII ebdomadas et — expecta diem illum dominicum et sic erit pascha.* Agitur præter cursus lunaris tabulam *de XII signis, de termino LXX, de termino XL, de termino pasch., item aliud.*

33, s. XV membr. 4° f. 1 **Henrici V regis Anglorum querellæ Carolo VI regi Francorum obiectæ fragmentum.** *cedem ac uelut permutatione cederemus Angli Francis iure quod maiorum nostrorum per multas continentes ætates fuerat in Normanos Cænomanos Turrones Andes — Ego si qua esset in terris Augustior maiestas quam uestra Cæsares ad eam querimonias deferrem in* . . . . . Mentio fit fœderis Britiniaci (Bretigny) et Joannis regis Francorum ab Anglis capti; pertinet autem hoc fragmentum ad bellum ab Anglorum rege Henrico V contra Carolum VI Franciæ regem initio sæculi XV susceptum. Alia manu sæc. eiusdem correcta sunt inter lineas et in marginibus cum vocabula singula tum sententiæ universæ.

34, s. XI—XII membr. 8° f. 8. Præscriptum est manu sæc. XIII: *Consinificationes dictionum. Glose super cantica canticorum. Kalendarius uersificatus.*

a, f. 1ᵃ — f. 2ᵃ **Tractatus grammaticus de dissonantia sermonum.** *Incipit dissonantia sermonum. Inter auxilium et præsidium et subˢⁱdium hoc interest — Rediᵘⁱuum quod reuiuiscit.* Edidi in anecdotis Helveticis p. 277, cf. præf. ibidem p. CXIX.

b, f. 2ᵃ — f. 2ᵇ **Explicationes aliquot grammaticæ et orthographicæ.** *Ancillor blandior et adulor unum significant — Collirida est cibus quam nebulam uocamus.* Nonnulla ad orthographiam spectantia habes in anecdotis Helveticis præf. CXXXX. .

c, f. 2ᵇ — f. 4ᵇ **Tractatus de homine.** *DE HOMINE CVR DICATVR VEL QVOMODO constat. Homo unde dictus est? homo enim ab humo appellatus est — Quid sunt labia? ualue oris. Lingua unde.*

Adiectum est **frustulum grammaticum**: *Lacteo lac sugo lacto præbeo nato — et quatuor neutris sel cor aor marmor equor.*

d, f 5ᵃ — f. 5ᵇ **Tractatus de septem liberalibus disciplinis.** *DE SEPTEM LIBERALIBVS DISCIPLINIS. Hæ artes cur liberales dicuntur? — Greci autem dicunt hanc artem ab atlante prius excogitatam.*

e, f. 5ᵇ — f. 6ᵃ **Tractatus de sex ætatibus mundi maioris et minoris.** *Peto ut mihi exponas rationem VI etatum mundi — Senium autem pars est ultima senectutis dicta quod sit terminus sextæ etatis.*

f, f. 6ᵃ — f. 7ᵃ **Tractatus de litteris communibus.** *DE LITTERIS COMMVNIBVS. A. Dic mihi quis primus ante diluuium litteras repperit? — A. uocales literæ quot sunt?)-(. secundum latinos.* Edidi hunc tractatum in anecdotis Helveticis præf. p. LIII—LIV.

g, f. 7ᵃ — f. 8ᵇ **Artis grammaticæ fragmentum a calce mutil.** *Terra quæ pars est? nomen. quare? — Si ultima breuis fuerit penultimam.* Dixi de hac arte, quæ nullius fere est pretii, in anecd. Helv. præf. p. LIV.

35, s. X membr. 8° f. 2 **Augustini dialectices fragmentum.** .... *piscibus dicta propter aquam ubi piscibus — Xersem regem uel mulcetur.* ... Est p. 10, 18 — p. 12, 16 ed. Crecelius (Progr. Elberf. 1857). Dixi de hoc fragmento in Fleckeiseni annalibus philologicis a. 1872. Pertinebant hæc folia ad quaternionis unionem intimum.

93. s. X membr. 2° f. 132.

Epistulæ Hieronymi ad diversos et Augustini ad Hieronymum, ab initio mutil. et a fine. *in nomine domini regnum patris nostri dauid os.. anna in excelsis iohannes quoque* etc. (ep. I ad Damasum) — *et ut aliquid prestringam de fabulis poetarum religatum ad saxum andromede expectatricem repetitoque itinere nicopolim quæ prius emmaus uocabatur*. .... Inter f. 112 et 113 duo folia interciderunt nec non inter f. 124 et 125 tres epistulæ

desiderantur. Insunt hæc: Hier. epistulæ ad Damasum V, ad Heliodorum, Nepotianum, Paulinum, Amandum II, Heliodorum; Aug. ad Hier., Hier. ad Aug. II, Aug. ad Hier. III, Hier. ad Aug., Aug. ad Hier. II, Hier. ad Aug., ad Magnum oratorem, ad Julianum Aquileiæ, ad Niceam Ippodiacum (hypodiaconum) Aquileiæ, ad Crisomam monachum Aquileiæ, ad Antonium monachum Hemoneæ, ad Evangelium, ad Rusticum, ad Paulum Senen. monachum concordiæ, ad Chomasium, Jovinianum et Eusebium, ad Tirasium, ad Julianum, adversus Vigilantium II, ad Occanum, ad Castorinam, ad Furiam, ad Salvinam, ad Pamachum, ad Marcellam, ad Paulam de dormitione Blesillæ, ad Marcellam, ad quem supra (ea epistula periit) de vita Asellæ, ad Faviolam de veste sacerdotali (cod. sacerdoli), ad Marcellam de tractatoribus suis, ad Marcellam de naso, ad Asellam, ad Florentinum, ad Oceanum, ad Marcellam de decem nominibus Dei, epistaphium Sanctæ Paulæ.

***A 93.** Cod. miscell. sched. continens particulas 19. Om. Sinn.

1, s. XVII membr. **Charta Ludovici XIII** donnée a Fontainebleau, 27 Août 1621: *Declaracion royal contre la religion pretendue reformée et defense de celle-là.*

2, s. XVII chart. 2° **Project d'union avec sa majesté de la grande Bretagne** [Guillaume III] **et les Cantons Evangeliques du Corps Helvetique.**

3, s. XV membr. 4° f. 1.

a, **Carmen Gallicum,** anonymi, v. 30 str. 5. Inc. *Sages raison me doit morir Et en droit mi iorur fenir. . .*

b, **Fragmentum poeticum dialecto Waldensi conditum.** Inc. . . *dolsa plasent . . olia saga cortoyza vuiblalia par ceur et sans amer bontet bontet et sans nul difirure ie vous en voye ceins et arme. .*

c, **Invocatio angelorum.** Inc. *mane cum surrexeris sanctum Michaelem in mente habe et letum diem habebit. . . .*

d, **Versus Latini VIII.** Inc. *Jus et iusticia primum est et quatuor infert. .*

e, **Quæstiones iuridicæ.**

4, s. XVI—XVII chart. 2° f. 8 **Disputatio inter „Camillo Sorrino et Augustino de ballesmo et cena sancta“,** Italice, mutil. ab initio.

5, s. XVI—XVII chart. 4° f. 20 **Discorso della prosperita et adversita fatto da Scipione Lentolo Neapolitano.**

6, s. XVII—XVIII chart. 16° f. 4 **2 Sonetti et 1 Canzone del fratello di Madama du Plessi alla sorella.**

1, inc. *M'era la liberta come rapita . .*

2, inc. *Quand' odo le ragioni compagne del tuo dire . .*

3, inc. *Tutt' i momenti de la uita humana.*

7, s. XVI chart. 2° f. 57 **Commentarii conventus synodalis convocati mense Jun. 1572 in oppido Chiavenna, de excommunicatione Hieronymi Turriani, ecclesiæ Pluriensis ministri, et Camilli Sozzini, Latine.**

8, s. XVI chart. 2° f. 48 **Discorso maraviglioso della vita attioni e diportamenti di Caterina de' Medici Reina madre,** *nel quale si raccontono i modi ch'ella ha tenuti per usurparsi il gouerno del Regno di Francia e rouinare lo stato di quello. 1595. Ridotto in vulgare Italiano dal Francese.*

9, s. XVI chart. 8° f. 20 **Confutatione della prima lettione di frate Francesco Panicarola franciscano delle diciotto fatte da lui contra il Calvino,** *nella quale si mostra la manifesta ignorantia et le aperte falsità del Panicarola cosi delle sante scritture come della uera antichità.*

10, s. XVI chart. 8° f. 83 **La copia d'una lettera mandata d'Inghilterra à Don Bernardino di Mendoza ambasciadore in Francia per lo re di Spagna,** *per laquale si dichiara lo stato del Regno d'Inghilterra contra la speranza di Don Bernardino e di tutti i suoi partigiani Spagnuoli o altri. — Stampata nuouamente 1588.*

11, s. XVI chart. 2° f. 2 **Fragmentum libri contra hæreticos Hieronymum Turrianum et Camillum Sozzinum.** Italice, finis deest, cf. nr. 7.

12, s. XVI chart. 2° f. 12 (11—12 mutil.). **Lettera di Francesco Pucci a ms. Niccolo Balbani et a gli altri attempati e persone di giuditio della Chiesa Italiana di Ginevra.**

13, s. XVI chart. 4° f. 8 **Copia del trattato del battesmo et della cena di Misser Camillo renato.**

14, s. XVI chart. 2° f. 13.
- a, **Cento Virgilianus de morte Colignæi et de nocte quæ dicitur Bartholomæa, dedicatus Bongarsio.**
- b, **Distichon ad Carolum regem Gallorum.**
- c, **Disticha in Parricidium Gallicum.**

15, s. XVI (a. 1555 17 Kal. Julias) chart. 2° f. 2 **Litteræ ad 'Ms. Agostin Manardo',** Latine.

16, s. XVI chart. 2° f. 16 **Status controversiæ de prædestinatione in colloquio Monpelgartensi anno 1586, 28. Martii.**

17, s. XVIII (1789, 7. Sept.) chart. 2 f. 1 **Epistola principis de Kaunitz 'an die Häubter nnd Rhäte löbl. 3 Bünde Chur';** Germanice.

18, s. XV (1406) membr. 8° f. 1 **Testimonium rectoris Universitatis Parisiensis, Jacobi Bacquelier de eo quod Johannes de Junigny studiis se dederit in univers. Paris. Datum Parisius, 13. Dec. 1406.**

19, s. XVI membr. 4° f. 1 **Charta** Latine scripta margine circumciso, lectu difficilis, in qua Johannis Valee presbyteri eccles. Paris. mentio fit.

94. s. XIII—XIV membr. 2° f. I + 208.
* **Passiones Sanctorum.** Præmissus est libri catalogus.

1, f. 1ª — f. 4ª **Vita B. Pauli primi Heremitæ, cum prologo Beati Hieronymi.** *Inter multos sepe dubitatum est — ne refellendi quidem sentencia uidetur. Explicit prologus. Incipit uita b. pauli .I. Igitur quia de antonio —*

2, f. 4^a — f. 7^b **Prologus B. Fortunati in vitam Sancti Hilarii Pictaviorum episcopi, cum vita eius.** *Domino sancto et meritis beatissimo patri pascentio pape fortunatus. Religiosi pectoris — nunc de eius uita proponamus. Igitur beatus hylarius pictauorum urbis episcopus regionis aquitanice oriundus fuit —*

3, f. 7^b — f. 8^b **Vita B. Felicis Nolani.** *Beatus felix a maximo nolane urbis episcopo —*

4, f. 8^b — f. 12^b **Marcelli Papæ.** *Tempore quo maximianus augustus rediit —*

5, f. 12^b — f. 36^a **Prologus Athanasii in vitam S. Antonii, cum vita eius.** *Optimum fratres in istis certamen — tanti nominis uirum. Igitur antonius nobilibus — et totius corruptionis artifices. Explicit uita sancti antonii primum scripta a sancto athanasio alexandrino episcopo in greco translata postmodum in latinum ab euagrio præsbitero.*

6, f. 36^a — f. 39^a **Passio Sancti Polycarpi, sicut habetur in historiæ ecclesiasticæ libro quarto.** *Antonini qui pius cognominatus est uicesimo et secundo anno —*

7, f. 39^a — 51^b **Epistula Innocentii papæ ad Guigonem Cartusiæ Priorem de vita Sancti Hugonis cum prologo et vita ipsius per Guigonem scripta.** *Innocentius episcopus* etc. *Diuinis respondentes beneficiis — data pisis X Kal. maii. Domino et patri karissimo ac reuerentissimo sedis apostolice pontifici innocentio cartusiensium pauperum seruus inutilis guigo perpetuam salutem* etc. *Non pepercit nostre uel uerecundie — dignum potuerimus explicare. Cum ergo præfati patris — nunc usque perseuerat.*

8, f. 51^b — 62^a **Paulini episcopi prologus in vitam Beati Ambrosii Mediolanensis episcopi, cum vita eiusdem et historia S. Paulini episcopi de Sancto Ambrosio.** *Hortaris uenerabilis pater — quæ fuerit agnoscatur. Igitur posito in administratione — fugisse supplicium. amen. Hystoria sancti paulini episcopi de sancto ambrosio episcopo. Miraculum laudabile canite omnes populi — dum arrianis non cedit.*

9, f. 62^a — f. 63^b **Passio Beati Marci evangelistæ.** *Per idem tempus quo dispersi erant —*

10, f. 63^b — f. 70^b **Georgii.** *Eo tempore quo dioclecianus romani orbis —*

11, f. 70^b — f. 73^b **Alexandri Papæ Eventii et Theodoli sociorumque eorum.** *Quinto loco a beato petro apostolo romane urbis —*

12, f. 73^b — f. 75^a **Gordiani.** *Temporibus iuliani impiissimi imperatoris —*

13, f. 75^b — 81^b **Gesta et passiones Sanctorum martyrum Flaviæ Domitillæ Nerei et Achillei, Euthicetis Victorini et Maronis, Sulpicii et Serviliani, Theodoræ et Eufrosinæ.** *Eorum sollicitudinem qui ante nos fuerunt —*

14, f. 81^b — f. 82^b **Pancratii.** *Temporibus illis immanis persecutio fuit —*

15, f. 82^b — f. 89^a **Vrbani Papæ.** *Vrbanus urbis rome episcopus communi mortalium —*

16, f. 89^a — 91^b **Marcellini presbyteri et Petri Exorcistæ.** *Benignitas saluatoris nostri martyrum perseuerantia comprobata —*

17, f. 91^b — 93^b **Primi et Feliciani.** *Temporibus diocleciani et maximiani imperatorum seua fuerat —*

18, f. 93^b — f. 99^a **Sermo in natale Sancti Barnabæ apostoli et passio eiusdem.** *Redemptor et saluator noster dominus iesus christus antequam de interitu sathane triumphans — fideliter declaremus. Johannes igitur qui et marcus famulus domini nostri J. C. discipulus uero sanctorum apostolorum pauli et barnabe —*

19, f. 99^a — f. 101^a **Revelatio sive passio sanctorum Gervasii et Protasii ab Ambrosio scripta.** *Seruus Xpisti ambrosius episcopus fratribus per omnem italiam in domino eternam salutem. In diuinis uoluminibus —*

20, f. 101^a — f. 104^a **Passio Gallicani Johannis et Pauli.** *Sub constantino augusto gallicano duce —*

21, f. 104^a — f. 105^b **Petri et Pauli, sicut habetur in libro quarto Egesippi historiographi.** *Erant neronis tempore rome petrus et paulus —*

22, f. 105^b — f. 110^a **Passio Sancti Pauli apostoli a Lino episcopo Romano conscripta et ecclesiis orientalibus destinata.** *Cum uenissent romam lucas a galatia titus a dalmatia —*

23, f. 110^a — f. 117^a **Passio Petri et Pauli apostolorum.** *Cum uenisset beatus apostolus paulus in urbem romam —*

24, f. 117^a — f. 118^b **Processi et Martiniani.** *Tempore quo symon magus crepuit uictus —*

25, f. 118^b — f. 120^a **Felicitatis et septem filiorum eius.** *Temporibus antonini imperatoris orta est seditio —*

26, f. 120^a — f. 124^b **Margaretæ.** *Post passionem et resurrectionem domini nostri —*

27, f. 124^a — f. 125^b **Praxedis.** *Virgo uenerabilis praxedis habitauit in titulo —*

28, f. 125^b — f. 126^b **Mariæ Magdalenæ.** *Licet a plerisque relationis series —*

29, f. 126^b — f. 132^a **Apollinaris.** *In diebus claudii cesaris uenit petrus apostolus —*

30, f. 132^a — f. 138^b **Cristinæ.** *Tempore illo erat quedam puella de tyro —*

31, f. 138^b — f. 142^a **Christofori.** *In tempore illo quo dagnus rex regnabat in ciuitate samon —*

32, f. 142ᵃ — f. 144ᵇ **Nazarii et Celsi V Kalendas Augusti.** *Nazarius genitus a patre nomine africano —*

33, f. 144ᵇ — f. 145ᵇ **Sermo Beati Paulini de inventione Sanctorum Nazarii et Celsi.** *Factum est dum clementissime —*

34, f. 145ᵃ — f. 145ᵇ **Passio S. Felicis Papæ.** *Fuit temporibus constancii filii constantini —*

35, f. 145ᵇ — f. 146ᵃ **Simplicii Faustini et Beatricis.** *Temporibus diocleciani et maximiani sceleratissimorum imperatorum —*

36, f. 146ᵇ **Epistula Constantii Presbyteri ad Sanctum Patientem Lugdunensem episcopum de vita Sanctissimi Germani.** *Domino beatissimo apostolico* etc. *Merito inter omnes uirtutes — semper memor esto beatissime presul.*

37, f. 146ᵇ — f. 147ᵃ **Item eiusdem ad Sanctum Censurium Authisiodorensem episcopum.** *Domino beatissimo* etc. *Prima mihi cura est — misericordiam domini consequi mereantur.*

38, f. 147ᵃ — f. 158ᵇ **De vita et virtutibus Sanctissimi Germani cum præfatione.** *Plerique ad scribendum sollicitati — quam neminem. Igitur germanus authisiodorensis opidi —*

39, f. 158ᵇ **Oratio de festivitate S. Petri quæ dicitur ad vincula.** *Notandum est fratres karissimi qua de causa —*

40, f. 158ᵇ — f. 163ᵇ **Passio S. Stephani Papæ ac sociorum eius.** *Temporibus ualeriani et gallieni multi christianorum —*

41, f. 163ᵇ — f. 167ᵃ **Epistula Aviti Presbyteri ad Papam Palconium de inventione corporis beati Stephani.** *Beatissimo* etc. *Memores esse uos mei cupio et præcor —*

42, f. 167ᵃ — f. 176ᵇ **Passiones Sanctorum Polochromii Parmenii Abdon et Semnes, Xyxti Felicissimi Agapiti Laurentii et Ypoliti aliorumque multorum.** *Orta tempestate sub decio cesare — mori leti quam uiuere male.*

43, f. 176ᵇ — f. 177ᵃ **Eusebii presbyteri.** *Eo tempore quo liberius de exilio reuocatus fuerat —*

44, f. 177ᵃ — f. 179ᵃ **Agapiti.** *Sub rege antiocho pagano erat quidam puer —*

45, f. 179ᵇ — f. 182ᵇ **Ignacii.** *Cum traianus romanorum suscepisset imperium —*

46, f. 182ᵇ — f. 185ᵃ **Irenæi et sociorum.** *Igitur photino nonagesimo uite sue anno — dissensio debeat oboriri.*

47, f. 185ᵃ — f. 208ᵇ **Prologus abbreuiationis vitæ Beati Hugonis Lincolniensis episcopi, cum vita eiusdem.** *Inspecta serie uite beati Hugonis quam composuit frater a. — alia transferuntur. Hugo genitricis solatio cum necdum etatis —*

***A 94.** Cod. sched. fragm. miscell. continens particulas XXIV. Omis. Sinn.

1, s. XI membr. 2° f. 3 **Beati Cassiani instituta Patrum, sine titulo.** Fol. 1 et 2 inter se cohærent: est primus quaternionis unio; fol. 3 ad alium quaternionem pertinet. Præmissus est manu recentissima titulus: *Instituta patrum libri XII.*

Fol. 1 *Incipiunt capitula libri primi. I De cingulo monachi — XI de cingulo spiritali et sacramento. Incipit præfatio libri primi beati CASSIANI. Virum sapientissimum salomonem — opus quod in iungis aggrediar et ea que omnimodis intacta.*

fol. 2 *inde quantalibet multitudo convenerit numquam amplius psallunt in sinaxi quam IIIor fratres XII. Hunc sane canonicum — (XV) ullam copiam uel tempus impertiat oris.*

fol. 3 (XVIII) *consummasse describit cum dicit* — (XXI) *qui delectabili eam esca permulcet ad tempus post uero uacuam.*

2, s. XII membr. 4° f. 18.

a, f. 1 — f. 6ª **Liber qui vocatur speculum caritatis, ab initio mutil.** *uiolari cognoscitur. tunc demum ei cui dispensatio credita est — Nemo ergo estimet maiorem in uiciis quam in uirtutibus esse delectationem. Explicit liber qui uocatur speculum caritatis* (rubr.).

b, f. 6ᵇ — f. 18ª **Expositio Alcuini super sysarim (sir sirim) idest cantica canticorum, a fine mutil.** *Osculetur me osculo oris qui — uel ad bene operandum œgrediendo procedere uel in exercita.* Præmissi sunt versus Alcuini super cantica canticorum numero VIII: *Versus alquini super cantica canticorum* (rubr.):

Hunc cecinit salomon uita dulcedine librum —
Auribus ille tuis male friuola falsa sonabit.

Fol. 18ᵇ scriptura vacat.

3, s. XIII membr. 8° f. 4, quorum ultimum scriptura vacat. **Proverbia Petri Alphonsi, ab initio mutil.** *solis amenitatem quibus ille placido uultu ait quod mihi non datis auferre non præsumatis — et filio et spiritu sancto per infinita secula seculorum amen. Expliciunt prouerbia petri alphunsi.*

4, s. X membr. 2° f. 8 **Expositio Hieronymi in Psalmos et in proverbia Salomonis, ab initio mutil.**

fol. 1ª *in choro idest in concordia fratrum in tymphano et psalterio idest non sola uoce — in cordis et organo et cimbalis iubilationum sanctorum omnium concordissimam significat societatem ubi omnis spiritus laudat dominum. IN NOMINE DOMINI INCIPIIT EXPOSITIO HIERONIMI IN PROVERBIA SALOMONIS. Parabolæ salomonis fili dauid* — f. 1ᵇ *idest princeps es sic apud extraneum manum tuam dedisti.* — f. 2ª *ALLELVIA Confitemini domino et inuocate nomen eius idest dicite quia prædicatores* — f. 8ª *A uoce gemitus mei adhesit cor meum idest ita exsiccaui memet ipsum ut sine carne essem.*

F. 8ᵇ scriptura vacat.

5, s. X membr. 4° f. 16 **Gregorii Papæ epistulæ.** Sunt quaterniones duo, quorum posterior numero V insignitus est; sed inter ambos unus quaternio excidit. Continet epistulas LXIII (fin.) — LXXXII (med.), LXXXVI (fin.) — CVII (med.).

f. 1ª *commissis ibi patrimonii campaniæ curam gessit* — f. 8ᵇ *et beati petri et apostolorum principis intercessione a mali*

somni ...... seruet quatenus feruor — f. 9ᵃ .... *dulcedine saluare sortimur* — f. 16ᵇ *quod scitis per canones etiam antiquorum patrum institutiones permissum.*

6, s. X membr. 2° f. 2 **Fulgentii homilia de caritate, sine titulo.** *Q]uantum cupio sanctitati uestre debitum reddere de caritate sermonem — illic perfecta sine crimine possidetur.* Manu recenti præscriptum est: *Fulgentii homilia de caritate edita in fine Eugypii sed imperfecta.*

7, s. XII membr. 4° f. 7 **Magistri Petri Longobardi tractatus de prophetis.** *Prologus magistri petri longbardi in ysaiam prophetam* (rubr.). *Faties uectes de lignis sethim .V. ad continendas tabulas — super litteram legitur et interlinearibus et marginalibus coaptatur.* Est quaternio, cuius folium ultimum intercidit; fol. 7ᵇ scriptura vacat.

8, s. XI membr. 4° f. 8. Fuit Francisci Danielis. **Augustini liber de conflictu vitiorum et virtutum, a fine mutil.** *DE CONFLICTV VICIORVM ATQ; VIRTVTVM. Apostolica uox clamat per orbem — qui totum quod uiuunt domino esse deuouerunt ad quos spiritualem.*

9, s. XII membr. 4° f. 16 **Præpositi Papiensis, dein Faventini episcopi nescio cuius compilatio decretalium et extravagantium, a fine mutil., sine titulo.**
f. 1ᵃ *Gloria patris est filius sapiens profectus discipuli gloria magistri — sed fortis debet aliis diriuare. hac igitur consideracione hac scolastice utilitatis gratia compulsus qui decretales et extrauaguancia compilaui tunc præpositus papiensis nunc fauentinus episcopus licet indignus super eodem opusculo summam Christo duce agredior elimare* etc. — f. 16ᵇ *ab omni sententia appellari potest nisi appellatio.*

10, s. XI—XII membr. 8° f. 10 **Constantini Africani montis Cassinensis monachi liber viaticus, a fine mutil.** *Incipit prologus libri uiatici a constantino compositi* (rubr.). *Quoniam quidem ut in rethoricis tullius omne inquid expetendum — ilico hanc infirmitate uexatus est quæ cum apposita esset liberatus est. G. secundo.* Desunt capitula tria ultima de apoplexia, de spasmo et tetano, de tremore et vectigatione.

11, s. XIII membr. 8° f. 2 **Fragmentum Boetii de musica.** f. 1ᵃ—2ᵃ legitur capitulatio inde a libri primi cap. XXIV usque ad finem; f. 2ᵃ *Incipit liber annicii manlii seuerini boetii consularis et illustris ex consulum ordine patricii de musica liber primus* (rubr.) *Omnium quidem perceptio — que uero mansuete mediocribus quamquam.* Est quaternionis unio intimus.

12, s. X membr. 2° f. 18 binis columnis script.

a, f. 1ᵃ — f. 2ᵇ **Homiliæ aliquot mutil.** Folii primi non nisi particula perparva superest; f. 2ᵃ sic incipit: ... *tis gloria coronare dignatus est. [H]æsterna die natalem habuimus domini saluatoris — et martirii consequetur coronam. [E]cce tibi loquor o homo quicumque dicis — quod promisisti qui uiuis et regnas in sæcula sæculorum. [H]eri cælebrauimus*

temporalem sempiterni regis nostri natalem — Magnum quippe donatiuum suis militibus attulit.

b, f. 3ª — f. 5ᵇ **Passiones Sanctorum, ab initio mutil.**

1, f. 3ª **Passio Ignatii, ab initio mutil.** *diderunt. Quoniam hii omnes non in uacuum cucurrerunt — condite in mense decembrio. Regnante iesu christo domino nostro cui est honor et inperium per omnia sæcula sæculorum. amen.*

2, f. 3ª — f. 4ᵇ **Passio Marii et Marthæ, sine titulo, a fine mutil.** *Temporibus claudii uenit quidam uir de persidæ partibus nomine marius cum uxore sua martha — Et præcipiens asterium cum omni domo sua duci uinctum in ciuitatem hostiam.*

3, f. 5ª — f. 5ᵇ **Fragmentum passionis Sancti Stephani Hipponensis.** .... *stupentibus* ...... *præibat exultans uiam carpens et uiæ ducem ulterius non requirens — orantes ut iam sibi placaretur deus et salutem pristinam.*

c, f. 6ª — f. 8ª **Homiliæ aliquot ab initio mutil.**

1, ... *perimus. Simpliciores fratres inter ruinas templi et altaris siue in portarum exitibus — habent iudæi datum sibi tempus pœnitentiæ confiteantur benedictum qui uenit in nomine domini nostri iesu christi ora conspicient.*

2, *[Dixit] iesus turbis iudeorum et principibus sacerdotum — quo adusque me credatis filium dei ad salutem hominum a patre esse missum.*

d, f. 8ª — f. 12ᵇ **Passio Beati Johannis evangelistæ, a fine mutil.** *INCIPIT PASSIO BEATI IOHANNIS EVVANGELISTE VI Kl. IANVARII. Mellitus seruus christi episcopus lauditiæ et uniuersis æcclesiis catholicorum æternam in domino salutem. Volo sollicitam esse fraternitatem uestram — rapido cursu totus [fertur in præ]ceps ita succedentibus sibi malis ut desperationem quoque a deo sibi.*

e, f 13ª — f. 16ᵇ **Passio Petri et Pauli, ab initio mutil.** *Est enim in humanis sensibus tanta sanctitas ut bona laudet naturaliter — Tunc nero teneri fecit petrum et paulum in uinculis. Corpus uero simonis iussit diligenter tribus diebus et tribus noctibus custodiri.* ....

f, f. 17ª **Passionis Sancti Andreæ fragmentum.** *regem meum uides* ..... *adoro iam in eius conspectu adsisto — et ad agnitionem* .... *atis uenire ipsi gloria in sæcula sæculorum amen.*

g, f. 17ª — f. 18ᵇ **Passio apostolorum Petri et Pauli, a fine mutil.** *INCIPIT PASSIO APOSTOLORVM PETRI ET PAVLI. Cum uenisset paulus romam conuenerunt ad eum omnes iudei dicentes* etc.

Fol. 18ᵇ putredine deletum est. Ultima f. 18ª verba, quæ commode legi possunt, sunt hæc: *Gaudete et exultate quia patronos magnos meruistis habere et amicos domini iesu*

christi. Sciatis autem hunc neronem pessimum post necem apostolorum regnum tenere non posse. Accidit autem post hæc ut odium exercitus sui et odium populi romani incurreret. . . . . .

Fortasse nr. e et g ad unum idemque opusculum pertinent. Fol. 1 – 6 continetur ternio, f. 7—12 similiter, f. 13—16 binio, f. 17. 18 unio. Ad eundem codicem pertinuisse videntur fragmenta 17ª et 17ᵇ.

13, s. XII—XIII membr. 4° f. 1 **Fragmentum tractatus de peccatis, cum scholiis.** *Est enim ut ait ag. (Augustinus) homo qui non esset amator pecunie — dicitur esse inuidentie* (corr. —*tia*) *gratie oppugnans fraternitatem. Qui..* Capitulorum tituli leguntur hi: *de peccato in spiritum s. quod dicitur peccatum etiam ad mortem, an omnis obstinatio uel desperatio sit peccatum in spiritum s., et aliter accipitur peccatum in spiritum s.. alia assignatio peccati. in spiritum s.*

14, s. XII—XIII membr. 4° f. 1 **Tractatus ad Pollentium de matrimonio, sine titulo, a fine mutil.** *Prima questio est frater dilectissime pollenti harum quas ad me scribens litterarum tanquam consulendo tractasti quod ait ap. Hiis autem qui sunt in coniugio præcipio non ego sed dominus mulierem a uiro non discedere — hac reddita ratione concludis et dicis hiis ergo pertractatis uel etiam.*

15, s. XII membr. 2° f. 1 **Tractatus de persecutione martyrum Treverensium (de legione Thebæa), mutil.** *copiam colomensibus amicitie causa misere. hisdem diebus uenit treberim sanctus nazarius — sequenti autem die palmatium consulem et patricium ciuitatis cum XI principibus eius occidit quorum nomina hæc sunt. Maxentius.*

16, s. XIII membr. 4° f. 8 **Tractatus theologicus de unitate, de amore etc., mutil.** *prælatorum malicia qui cum exemplo saluatoris in medio fratrum esse deberent in partem se ponunt. Explicit liber quartus. Diuisio quinti libri. Quintus liber continet duas partes principales — (cap. XIII) Quartum est uirtus. Tullius. Nichil est uirtute amabilius uel quod magis alliciat ad diligendum quippe cum propter uirtutem et probitatem.* Habes igitur operis cuiusdam libri quinti capita XIIJ. Laudantur sæpissime *Augustinus, Seneca, Ambrosius, Cicero, Gregorius, Bernardus, Isidorus, Anselmus, Boetius.*

17 a. b., s. X membr. 2° fol. duo dimidiata. **Lectiones evangelicæ et Homeliæ.** *reprobato rege ad regni gubernacula ungi timendum cunctis uno lapide goliam prosternere — sed tamen hisdem hunc angelus ne se debeat adorare compescuit dicens. Vide ne fecer . . . . conseruus tuus sum et fratrum tuorum.*

Tituli leguntur hi nr. 17ª: *VIII. LECT. S. EVANG. SECVNDVM LVCAM; OM. B. GREG. PP. HABITA AD POPVLVM IN BASILICA BEATÆ MARIÆ DIE NATIVITATIS DOMINI.*

Nr. 17ª et nr. 17ᵇ ad unum idemque folium ita pertinent, ut hoc pars sinistra, illo pars dextra efficiatur. Videtur autem

hoc folium olim illius codicis fuisse, cuius reliquias supra nr. 12 descripsimus.

18, s. XIII membr. 2° f. 1 **Lectiones evangelicæ (Homiliæ).** *uestram deuitantes hoc ne quis uos uituperet in hac plenitudine quæ ministratur a nobis — Sed dum sollicitio .... | linitate profect ..... | etiam cum illo .... | est in euuan .... | Non solum .... | clesiis ..... | hac ...... |*

Titulos habes hos: fol. a *Lectio libri sapiencie, lectio epistole beati iacobi apostoli, secundum lucam;* fol. b *hæc epistola est de sancto matheo et marco, lectio ezechielis prophete, de sancto luca euangel. Lectio epistole beati pauli apostoli ad corinthios.*

19, s. XIII et XIV membr. 2° f. 1.

a, f. 1ª sæc. XIII **Capitulatio passionarii cuiusdam.** *In uolumine isto continentur passiones sanctorum a festiuitate sancti georgii usque ad natale appostolorum petri et pauli* (rubr.). *In primo capite uita sancti brandani. I. Prophecia Sibille. II. Vita sancti pauli III. Vita sancti macharii romani IIII. — Passio sancti torpecis martiris XLVIII. Passio sancti cononis martiris XLIX. Istoria inuencionis sancte crucis L.*

b, f. 1ᵇ s. XIV **Prosa de sancto Eligio quam composuit domnus Stephanus abbas Ponttisthieffridi** (sic) **Meten.** *Emicat uirtutibus confessor eligius sanctitatis speculum — Clementer clemens ipse nos rege nos dirige per hoc iter deuium. amen.* Huius prosæ verba inter lineas quaternas notis musicis quadratis repletas leguntur. In margine imo male depicta est figura hominis loricati gladium sinistra ac dextra pomum (insigne regale) tenentis.

20, s. X membr. 4° f. 1 **Fragmentum commentarii in librum Hiob scripti, quo Hiob amici cum hæreticis comparantur.** *Et quid aliud heretici faciunt nisi quod dum falsa de deo sentiunt eum superbiendo contempnant. Baldach interpretatur uetustas sola — Vnde iohannes in apocalypsi qui ante resur....*

21, s. XI membr. 2° f. 2 **Tractatus theologicus de miraculis.** *nosa et immunda luxuria. Eia domine et eia domina duplicate et triplicate supplicia et tormenta super me — Ideoque efficiamur melioris consilii nobismet ipsis ut possimus letificari coram domino.*

Fol. 1 et 2 ut inter se cohærent, ita unum alterum non sequitur. Tituli leguntur hi: f. 1ª *de duabus mulieribus ardentibus et restinctis,* f. 1ᵇ *de igne nouo, de uno puero.*

f. 2ª in fine legitur: *Iste liber est domus Aruerie ordinis Lart. gebenensis dyocesis.*

Scriptor qui scripsit cum christo uiuere possit.

22, s. XI membr. 4° f. 2 **Clementis ad Jacobum epistula de claritate itineris in prædicatione Petri, ab initio mutil.** *O clemens tamquam qui omnibus præesse te noueris singulos prout poteris iuua — Quamuis tibi de his plura iam plenius ante descripta ipso iubente transmiserim et sub eo titulo quem*

ipse præcepit adfigi idest claritas itineris in prædicatione petri sed et nunc exponere iam quæ præcepit incipiam. Fol. 2 scriptura vacat.

23, s. XI membr. 8° f. 2 **Homiliarum et lectionum fragmentum.** *dederunt in terra conticuerunt senes filiæ syon conspersæ sunt cynere capita sua uirgines hierusalem* etc. Non nisi pauca legi possunt.

24, s. XIV membr. 8° f. 8 **Tractatus historicus historiam Romanam secundum Orosium, Sallustium, Livium, Lucanum continens a Romæ per Gallos captione usque ad Cæsaris tempora, fragm. Videtur operis maioris excerptum esse.** ..... *quod hic tangit contigit anno ab urbe condita 53° de quo scribit titus liuius 5° dicens quod tristem hyemem grauis pestilensque estas excepit — pro cesare intercedentes a lentulo consule curia foroque prohibiti ad cesarem sunt profecti. cesar ut ariminum uenit quinque cohortes quas tunc solas habuit.* Sunt libri cuiusdam III capita 6—30.

95. s. XII—XIII membr. 2° f. 211. Fuit Petri Danielis Aurel. 1561. **Isidori etymologiarum libri XX.** Præmissa sunt singulorum librorum capitula.

***A 95.** Cod. sched. fragm. miscell. continens particulas X.

1, s. XV chart. 4° f. 4 quibus numeri ascripti sunt 87. 88. 89. 106. **Jeus partis.**

f. 87 a, **Lambert et Jehan Bretel** str. 3. *Lambert se vous amies bien loyalment.*

b, **Grivelier** et ? str. 3. *Griuelier se vous auiez lonc temps.*

c, **Jehan Bretel et Robin** str. 3. *Sire Jehan bretel conseil vous prie.*

d, **Jehan de Grivelier et Bretel** str. 3. *Jehan de griuelr maintes fies ay demande.*

e, **Jehan Bretel et Jehan de Grivelier** str. 3. *Sire bretel je vous vueil demander.*

f, **Grivelier** et ? str. 2. *Griuelier or yperai comment vous saues jugier.*

g, **Grivelier et Sire Jehan** str. 3. *Griuelier se vous cuidies que vre amie amasse.*

f. 88 h, **Grivelier** et ? str. 2. *Griuelier duquel doit estre le mari plus engoisseus.*

i, **Grivelier et Jean Bretel** str. 3. *Griuelier a ma requeste respondes..*

k, **Grivelier** et ? str. 3. *Griuelier j'aime miex de moy.*

l, **Grivelier** et ? str. 3. *Je vous demande crivelier.*

m, **Jehan et Adam [de la Halle]** str. 3. *Auoir euiday engignie le marchie.*

n, **Sire .. et Adam [d'Arras]** str. 3. *Adam vouriez vous manoir a Aras.*

o, **Lambert et Jehan Bretel** str. 3. *Lambert lequel doit mielx auoir.*

f. 89 p, **Jehan et Grivelier** str. 2. *Biaux griuelier lequel s'acointa miex.*

q, **Ferri et Jehan** str. 3. *Ferri se ja dieux vous voie.*

r, **Lambert et Jehan** str. 3. *Lambert il sont duy amant.*

s, **Jehan Bretel et Perrot de nivelle** str. 3. *Jehan bretel respondes a ce que ie vous demant.*

f. 106 **Carminis fragmentum,** Gall.; legi possunt versus 131. Inc. *Vous ce dame plaisant et franche elles que soit deceus en decours.*

2, s. XIII—XIV membr. 12° f. 38 **Liber medicus, Gallice.**

3, s. XIV membr. 8° f. 4 **Varia.**

a, **Tractatus de peccatis,** Lat., sine initio. Inc.. *querebam usum nequissimum superare.*

b, **Canticum in Mariam** Gall.; initium et finis deest. Inc. *Qui est deuant li, m'alge a la uirge Marie.*

4, s. XIV membr. 16° f. 13 **Octo loci novi testamenti Gallice expliciti;** initium et finis deest; f. 9 mutil. Inc. f. 1^b *Homo quidem erat diues qui habebat villicum.. N. s. nos a parole e l'evangile dui et se nos mostre par un essemple..*

5, s. XV membr. 4° f. 4; ultimum vacat scriptura. **Robin Comtet, Panegyrique à l'honneur de la Reine Blanche de Navarre, v. 396 str. 33.**

Inc.: *J'entant de bn. ouy retraire*
D'une dame de noble affaire..

finis: *Robin comtet fist ce dit si*
S'a bn. rimer a defailli
Cause y a n'y veoit point
Mis n'y a ne ne vost aussi
chose qui n'ait de vray ouy...

6, s. XIV membr. 8° f. 1 (p. XV). **Fragmentum carminis argumenti moralis;** Gallice.

7, s. XIV membr. 4° f. 1 (p. LIV) **Fragmentum chronici,** ubi narratur **pugna inter Anglicos et Gallos** [1370] facta. Gallice.

8, s. XIV membr. 4° f. 1 **Copie de la lettre [dat. 1337]** *de l'aveu que Johanne de saint mesmin ha scelee dou scel dou roy de sa meson...*

9, s. XIII—XIV membr. 4° f. 4 **Fragmentum prosaicum,** Gallice, ubi de equite G. muliereque quæ ad fontem aliquem cum duabus ancillis sedet et de pugnis illius equitis agitur.

10, s. XV membr. 4° f. 8.

a, f. 1 — f. 5 **Livre de Boece de consolacion** (par frère Renaud de Louens), cinquième livre. V. 725.

Inc.: *La matiere du liure quinte*
Est plus pesant que femme entainte
En pou de lettres est escripte..

Nomen auctor indicat hoc modo:

v. 700. *Se vous voulez le nom auoir*
Et la religion sauoir
Du frere que dieux enclina
Se petit rommant que fait a
Au commencement et au parfaire
Qui n'a mie fait sanz paine traire
Le prologue premier lisiez
Et les granz lettres aduisiez
Car se vous lez mettez ensemble
Elles vous diront se me semble
Le nom de la ville du frere. .

714. *Se vous voulez sauoir l'ennee*
Et la ville et la journee
Ou le frere parfit s'entente
L'an mil CCC six et trente
Le darnier jour de may prenez
Si saurez quant a fin fut menez
Ausi romanans a poyloigny
Dont le frere sert pouligny
Qui le romant on rime a mis. .

Idem opus in codice Paris. 7072 [3. 3] extat; cfr. P. Paris, man. V, 55—58.

b, f. 5 **Carmen Gallicum anonymum.** v. 40. str. 5
Inc.: *Je ne scay raison ne pourquoy*
Le menu pueple ne me garde. .

c, f. 6 — f. 8 **Confort d'ami qui traita et fist maistre Guillaume de Machaut,** v. 513, finis deest.
Inc.: *Amis a toy donner confort*
Ay maintez foys pense ml't fort.

96. s. XI—XII membr. 2° f. 162. Fuit conventus fratrum Celestinorum de Metis.

Liber vitæ vel actuum diversorum patrum. Sunt libri IV (Hieronymo trib.). *Sanctorum gloriam ut prudentes audite et quemadmodum deo seruire oporteat* etc.

Post librum quartum legitur supplementum secundi; in fine 'ammonitiones monachis necessariæ' subiunctæ sunt.

Insunt hæc: f. 1[b] vita *Frontini*, 3[a] *Pachomii* (sunt duæ vitæ), 26[a] *S. Abrahæ eremitæ*, 34[a] *de miraculis et exemplis sanctorum patrum*, f. 36[a] *adhortationes sanctorum patrum et refectiones monachorum quas de Græco in Latinum transtulit beatus Hieronymus*, f. 42[b] *exempla sanctorum patrum contra spiritum fornicationis*, f. 85[b] *doctrina contra spiritum fornicationis uel alias temptationes*, f. 139[a] *Explicit liber quartus uitæ sanctorum patrum. Hic aliæ ammonitiones et exempla ad secundum librum pertinentes*, f. 147[a] *Explicit liber secundus sanctorum patrum tam heremitarum quam anachoretarum nec non et mulierum non solum bonarum sed etiam et malarum. deo gratias amen. Incipiunt ammonitiones monachis necessariæ*

diuersorum patrum de diuersis causis. (Dixit abbas iohannes pusillæ staturæ. Ego uolo monachum ex omnibus uirtutibus percipere etc.)

f. 162ᵇ aliquot versus leguntur:
Nunc lege nunc ora nunc cum feruore labora
Sic erit hora breuis et labor ipse leuis.
et:
hic sta ne cesses uenient post semina messes
Post fletum risus post h...... paradisus.

A 96. s. XVIII chart. 2° f. 733.
* **Manuscriptum Alberti Halleri ad historiam medicinæ pertinens.** Præmissæ sunt f. 1ᵃ hæ epistulæ:
1, *A Monsieur Emanuel Haller. Je vous prie, mon très cher et respectable Oncle, d'agréer l'hommage de cet Autographon de Votre immortel Pere, comme un souvenir de ma reconnoissance. C'est une pièce de bibliotheque, dont le prix augmentera à mesure que les siecles s'ecouleront. Vous avez une collection choisie de Livres; ce Manuscrit y appartient et vous le regarderez comme son plus bel ornement. Paris ce 8 Germinal an X. Baggesen.*
2, *Nachdem dieses Autographon aus dem Nachlass meines Grossoheims wieder in meinen Besitz gekommen, übergebe ich es hiermit der Stadt-Bibliothek von Bern. Bern d. 28 April 1842. Baggesen, des Obigen Sohn.*

B 96. s. XVIII chart. 2° p. 347.
*1, p. 1 — p. 167 **Alberti Halleri lectiones et demonstrationes botanicæ publicæ semestri æstivo anni MDCCXXXXIIII in academia Georgia Augusta habitæ.**
*2, p. 173 — p. 341 **Alberti Halleri demonstrationes botanicæ per æstatem anni 1745 in horto Gottingensi habitæ.**
*3, p. 343 — p. 347 **Ex demonstratione botanica Alberti Halleri 1746 d. 13 Maii.** In folio primo legitur: *J. F. A. Vordanck accepit Osterodæ 1776.*

97. s. XV—XVI chart. 2° f. 219 (pag. 438). Fuit Bongarsii.
Scriptores rei militaris Græci. Præmittitur hic titulus: *Sequuntur authores de re militari nondum traducti | Asclepiodoti liber unus de acie instruenda | Arriani de acie instruenda libri tres | Vrbitii lib. XIII. De machinis antiquis liber unus | Apollodori lib. XXI. Leonis imperatoris epitome rei militaris | Possidonii Rhodii liber unus | Aeliani libri duo de obsidione urbium | Pyrrhi epirotarum regis de peritia eius qui est imperator exercitus lib. unus. | Problematum de re militari lib. XI. | Concionum siue exhortationum ad fortitudinem lib. unus. | Constantini lib. 1 de uariis gentibus et ut unaquæque pugnat, utque sit eis resistendum. | Polyeni ad imperatorem Antoninum stratagematum libri tres* (*tres* del.) *octo. | Clearchi stratagematum lib. tres, quorum omnium autorum in summa | sunt libri septuaginta quatuor. Maxime digni qui conuertan | tur in linguam latinam, quorum capita crassa minerua, non tamen omnium infra scripta sunt.*

1, p. 1 — p. 18 **Operum Græcorum tacticorum index Latinus.** Scripta hoc ordine secuntur: *Index epitomæ rei militaris Leonis Romanorum Imperatoris (cap. 116). Tabula* (suprascr. *Index) legis militaris de pœnis ex Ruffi et regum statutis (cap. 44). Apollodori de re militari lib. XXI. Constantini liber unus de uariis gentibus et ut unaquæque pugnat utque sit resistendum eis. Vrbitii libri tredecim de re militari. Index rerum ipsarum ex actionibus stratagematicis obseruatarum a Clearcho (cap. 43). Possidonii Rhodii de re militari (cap. 28). Asclepiodoti de acie instruenda capita (cap. 12). Aeliani libri duo de obsidione urbium nondum traducti. Arriani libri tres de acie instruenda elegantissimi et utilissimi, quorum capita describere longum esset. Pyrrhi Epeirotarum regis liber, in quo docet, ut exercitus Dux optime bellum administrare et gerere possit (cap. 59). Problematum undecim librorum de re bellica capita non asscribam nam cum sint trecenta, uolumen non indicem facerent. Polyeni nonaginta* (corr. *nongenta*) *stratagemata. Clearchi trecenta stratagemata, quorum uix ullum inuenias apud latinos.*

De his quid iudicandum sit, præclare demonstravit Hermannus Köchly lectionum indice Turicensi a. 1854, quo de hoc ipso codice peculiariter egit, p. 8—35. — P. 19 nonnulla ad libri argumentum pertinentia leguntur, p. 20 scriptura vacat.

2, p. 21 — p. 24 **Index Leonis tacticorum Græcus.**

3, p. 25 — p. 26 **Index Græcus adhortationum stratagematicarum ex gestis et stratagematibus antiquorum virorum, Romanorum, Græcorum et reliquorum.** Edidit Kœchlyus l. l. p. 13—15. Pertinent hæc ad Leonis tactica. Sequitur titulus Græcus hymnorum militarium Christianorum, quem expressit Kœchlyus l. l. p. 15.

4, p. 26 — p. 28 **Index Græcus legis militaris de pœnis ex Ruffi et regum statutis.** Dedit Kœchlyus l. l. p. 15—17.

5, p. 29 — p. 135 **Aeliani tactica.** Cf. Kœchly l. l. p. 4.

6, p. 135 — p. 144 **Lex militaris de pœnis ex Rufi et regum statutis.** Cf. Kœchly l. l. p. 4.

7, p. 144 — p. 150 **Hymni Christiani militares.** Cf. Kœchly p. 5. P. 150 med. et p. 151. 152 scriptura vacant.

8, p. 153 — p. 192 **Rhetorica militaris.** Cf. Kœchly p. 5.

9, p. 192 med. — p. 224 **Fragmentum Julii Africani Κεστῶν libri primi.** Cf. Kœchly p. 6.

10, p. 224 — p. 240 (Sinn. I, 371 fals. nr. 79 posuit) **Epicteti enchiridion a Christiano retractatum.**

11, p. 240 — p. 245 **Commentum in Epicteti enchiridion modo dictum.** Cf, Kœchly p. 6.

12, p. 246 **Notationes de liberorum nativitate a Græco quodam e Lascarina gente factæ.** Cf. Kœchly p. 6. Ex codice Florentino LV, 4, unde pleraque huius codicis fluxere, edidit

Bandinius catal. bibl. Laur. tom. III p. 237 seq. P. 247—250 scriptura vacant.

13, p. 251 — p. 316 **Problemata militaria.**

14, p. 317 — p. 349 **Arrianea quæ fertur tactica conflata cum genuino Arriani de equitibus Romanis libro.** Cf. Kœchly l. l. p. 7.

15, p. 350 — p. 354 prope fin. **Arriani ectaxis contra Alanos.**

16, p. 354 prope fin. — p. 397. **Onosandri tactica ab initio mutil.** Cf. Kœchly l. l. p. 7.

17, p. 398 — p. 438 **Aeliani tactica.** Anteposita sunt capitum argumenta. Cf. Kœchly l. l. p. 7. Præmissa sunt ipsis Aeliani tacticis nonnulla excerpta vel præcepta militaria p. 404: *Πᾶσα δύναμις τῶν ἁπλῶν ἤτοι πρὸς τὴν ἐκ χειρὸς μάχην — γινομένη συμπλοκῇ τῶν σωμάτων.*

98. s. XIII—XIV membr. 4° f. 156, vel f. 124—279 libri man. olim integri. Ordo fol. hic est: 124—139; 148—179; 140—147; 180—279. Picturæ in nonnullis paginis.

1, f. 1ª — f. 118ª **Fragmentum historiæ Romanæ,** in quo Sallustius, Eutropius, Suetonius, Cæsar, alii citantur.

Inc.: *et antrait sans deffance si saycit lai citeit et prist ml't de uips k'il en menait en egypte et passait par iudee et par garisun et samarie ou il an reprist mout kil an menant tous et les uandit as autres nacions.* Rubricæ operis hæ sunt:

f. 14ª *Coment hanibalz getait uelin es neis Emenium en pos de terre XLVII.*

f. 15ᵇ *Coment Cipio li iones ardit Kartage XLVIII.*

f. 16ᵇ *Coment mathayas comandait les uips q'l ce combatirent a iour de lour sabbait XLIX.*

f. 23ª *Coment il ne demorait auec ionatas de toz ces compaignons que mathias L.*

f. 29ᵇ *Coment kateline antreprist a estre sires de rome par layde de foriugies LI.*

f. 33ᵇ *Coment catons donait sa santance as foriugies LII.*

f. 36ª *Coment cil de Rome combatirent a katheline LIII.*

f. 38ª *Coment pompees fut receus a rome a trionffe LIIII.*

f. 38ª *Coment crasus et pompees et cesar furent didatours de rome LV.*

f. 46ᵇ *Coment on nonsait Cesar que li belges venoient LVI.*

f. 57ᵇ *Incipit LVII: Au mues ke chascuns conestables pout ordenait ces legions com an haiste en teil leu et en teil besoigne ou lon ne pot pas bien gairdeir lordre de la discipline de la chiualerie.*

f. 61ᵇ *Coment Cesar fist faire pont outre lou rin. LVIII.*

f. 62ª *Coment vne grant beste anglutit moradus en yberne. LVIIII.*

f. 63ᵇ *Incipit LX: Apres ce cesar se partit dou pais de trieues et s'an reuint an boloignois et asamblait iluec lou plus de la chiuellerie de france..*

f. 65[b] *Coment la uitoire ke cesar ot eue fut nonciee a dicionarus de trieues LXI.*

f. 67[a] *Coment publius claudus li consel̨les fut ocis dont rome fut troublee LXII.*

f. 71[a] *Incipit LXIII: Quant Cesar uit ceu et antandit il pansait que celle ymaigne li represantoit la pais de rome lors dist ha rome. rome ne vai pais contre ce que ie ai entrepris.*

f. 71[a] *Coment la forme d'un grant coiant aparut sus la riuere deuant cesar LXIIII.*

f. 72[a] *Coment li senatours anuoierent marcellus ponpee as legions qi seiornoient en licene LXV.*

f. 72[b] *Coment Cesar ouril lou tresor de Rome LXVI.*

f. 75[a] *Coment cesar fut fais empereires de rome et fut li premiers LXVII.*

f. 76[a] *Coment Cesar fist faire I grant fosseit por asegier pompee LXVIII.*

f. 77[a] *Coment ponpee otriait lai bataille a cesar et a sai gent LXIX.*

f. 77[a] *Coment ponpee dexandit del teltre por combaitre a cesar LXX.*

f. 78[a] *Coment pompee et sa feme se mirent en une neif et ce partirent de la rixe LXXI.*

f. 79[a] *Coment ponpee mist sa feme en la neis tote esploree LXXII.*

f. 79[b] *Coment ponpee fut ocis LXXIII.*

f. 80[a] *Coment li feme ponpee ardit les aornemens et les garnemens son signor LXXIIII.*

f. 80[b] *Coment cesar alait a troies la deserte LXXV.*

f. 82[a] *Coment cesar se conbatit as olifans LXXVI.*

f. 83[a] **C'est li ancomancemens dou caton** *LXXVII.* Inc.: *Por ceu que nous auons parleit de la mort a si vaillant philosophe come fut catons boins nos samble que nous uos dixons acun de ces anseignemans. car il fist un liure por ceu ke toute maniere de gent i peuxent panre example qui comanse ansi. Com ie parseuxe lou plus des gens creir griemant an la uoie des mours..*

f. 85[a] *Explicit Cathons. Or renvanrons a la matiere de iulius Cesar. quant il ot pris lou roi iuba..*

f. 85[a] *Coment cesar alait apres lou fil pompee en espaigne LXXVIII.*

f. 86[a] *Coment cesar ordenait lestet de rome et fist lou kalendier LXXIX.*

f. 86[b] *Coment li LX senatours iurerent la mort cesar LXXX.*

f. 87[a] *Coment cesar fut ocis en la court LXXXI.*

f. 87[b] *Coment oteuieins tint l'ampire apres cesar. car c'estoit li plus prochiens LXXXII.*

f. 90[b] *Coment otheuicins cesar ot plusours batailles contre les yrilieins LXXXII* (sic).

f. 91[a] *Incipit LXXXIII: Quant la roine cleopatras uit que li*

siens an auoient lou piour elle ce mist toute premiere a lai fute an une neif..

f. 92ᵃ *Coment la gloire d'alixandre lou grant roi fut tornee a oteuiein LXXXIIII.*

f. 92ᵇ *Coment li natiuiteit saint iehan baptiste fut nonciec a Zacharias par l'aingle. et a seixime mois apres deus anuoiait son aingle a la uirge marie ke li anonsait sa uenue en li LXXXV.*

f. 95ᵃ *Coment tyberius li ianres oteuiein cesar tint l'ampire apres lui LXXXVI.*

f. 95ᵇ *Coment il auoit III manieres de gens en iüdee LXXXVII.*

f. 96ᵃ *Coment herodes fist descol's iehan LXXXVIII.*

f. 96ᵇ *Coment nostres sires iesu crist resut mort en la sainte uraie croix LXXXIX.*

f. 98ᵇ *Coment li senatours et li conselles de rome orent descort as chrl's et a pueple dou pais por ceu kil ne uoloient mies kil i eust plus nuls empereours LXXXX.*

f. 100ᵇ *Coment noirons fist sainnier seneke son maistre de II braices an I baing por ceu kil lot batut en sanfance LXXXXI.*

Secuntur: **les ensignement seneque** et res gestae imperatorum Romanorum usque ad Constantinum.

f. 115ᵇ *Coment li roine Elamine trouait la sainte uraie croix LXXXXII.* Sequitur historia imperatorum Rom. usque ad Julianum.

2, f. 118ᵃ — f. 124ᵇ **Præcepta moralia** his titulis inscripta:

f. 118ᵃ — f. 121ᵃ *Ce sont plusours ensignemens que sallemons fist a son fil.* Inc. *Biaus fis li foulz ne vœullent pas estre ensignies par ceu si seront addes folz...*

f. 121ᵃ — f. 121ᵇ *Comment lai persone se doit humilier et penseir a la mort per pluzours rayxon ci apres escriptes et diuisees.*

f. 121ᵇ — f. 123ᵃ *Si parlerons de la vertut de prudence ceu est de boin sens et de bonnes mours pour gouuerneir la persone selonc deu et selonc raison.*

f. 123ᵃ — f. 124ᵃ *Coment li maistres et li philosophes parollent de richesces.*

f. 124ᵃ — f. 124ᵇ *Dou pechiet et de la maluistiet qui est en peresce.*

3, f. 125ᵃ **Dou premier ampereour de Rome.**

4, f. 125ᵃ **Des rois de France.** Inc. *Quant lai citeit de troies fut destruite..*

5, f. 125ᵃ — f. 127ᵇ **Dou nouel testament.** Rubricæ: *de la meire nostre dame; de s' thomas lapostre; de elizabeth; de saint Jacque; de Judas; de st. Jehan; de st. Jacque; de st. Pol apostre; des epistres; de lai naisance Jhesu crist; de lai auisanse de sainte esglise.*

6, f. 127ᵇ — f. 132ᵃ **Ad historiam Francicam et Germanicam spectantia:** *Coment li ampereres vint a france. — Coment l'amperere vint aus lombairs. — Coment l'amperere vint an allemaigne. — Se sont les offices ke li VII princes esleixours d'allemaigne ont de l'ampire* (fol. 128ᵇ lacuna). — *Coment bairengiers et aubers*

ces filz furent li dairiens emperours de rome des lombars. — De lai maluistiet bairengier. — De l'empereour henrit. — De la hautesse fedric. — Encores de l'emperour. — Ancores des emperours. — Del pape innocent. Finem facit auctor his verbis: *Mais de ceu ce taist ores li contes et retorne li maistres a sai maitiere dont il c'est longament teus.*

7, f. 132ᵃ — f. 153ᵇ **Præcepta moralia sive 'Enseignements',** sub his titulis digesta: *Ce sont auctoriteiz de sains. — Ce sont plusours ensignemens coment li persone se doit gouuerneir selonc larme. — Ce sont plusours auctoriteis de sains et de philosophes et de grans maistres. — Coment beneurteit n'est mie en digneteit ne en honour ne en poissance ne en renomee ne en gloire mondaine ne en delis de corps maix en deu tant soulement. — La complaincte s' bernairt de lai dolour lai vierge marie en lai passion son chier filz* (143ᵇ—147ᵇ). — *Se sont plusours ensignemens et auctoriteis des sains et des prophetes et des phylosophes et des grans maistres pour adressier lez personnes qui tendent a venir a lai joie de paradix qui durrait sens fin. — Ici sont escrips plusours boins et profitaubles ensignemens de la foy crestienne necessaires a sauoir a tous boins crestiens.*

8, f. 154ᵃ — 156 **Lez grant perdon que sont permey l'annee a Rome.** Manu recentiori sæc. XIV—XV scriptum. Explicit: *Cy fenist lez pelerinaige de lai cite de Rome lezqueilz je contancry* (?) *l'an de graice nostre signour 1397 lai semenne deuant lai feste saint andreu en yuer deus par sai graice lez nos dont. Amen. Et l'on traiait fuers d'un rolle que ly sire lbiry le gournais* (?) *me prestait lequelz il auoit presteit dou moible son pere qui fuit.*

99. s. X membr. 2° f. 171. Liber sancti Benedicti abbatis Floriacensis fuit (f. 1ᵃ, f. 9ᵃ etc.).

1, f. 1ᵃ — f. 8ᵇ. f. 170ᵃ — f. 171ᵇ **Commentum Philippi Presbyteri in librum Hiob cum epistula ad Nectarium episcopum scripta, mutil. a fine.** Foliorum ordo turbatus est; nam hunc in modum sunt collocanda: 1. 7. 3. 4. 5. 6. 2. 8. Præcedunt capitula f. 1ᵃᵇ, 7ᵃ; f. 7ᵇ legitur epistula Philippi: *J. EPISTOLA PHILIPPI PRESBITERI ET C.... TORIS AD EPISCOPVM NECTARIVM. Adhortante immo potius compellente — fidei lesione perduci. INCIPIT EXPOSITIO IN IOB LIB. I. Sanctus Job uir summæ patientiæ* — f. 8ᵇ *et quod uerebar accidit. Timebam enim.*

f. 170ᵃ *cum tamen ad deum loqui uideatur* — f. 171ᵇ *qui utrumque ualeat arguere et ponere.*

2, f. 9ᵃ — f. 169ᵇ **Cassiodori expositio psalmorum CI—CL.** In fine f. 169ᵇ codicem furaturi execratio legitur.

100. s. XII membr. 2° f. 94.

Hilarii opera et alia ad Hilarium pertinentia.

1, f. 1ᵃ — f. 71ᵇ **De trinitate lib. V—XII,** mut. ab initio. Adsunt **scholia marg.** In.: *litudinem nostram. Tenuit ergo sermo*

diuinus etc.; fin. *EXPLICIT LIBER XII' FIDEI SANCTI HYLARII episcopi et confessoris.*

2, f. 71b — f. 76b **Ad Constantium imperatorem et hæreticum lib. I** (ed. Veron. II, 561).

3, f. 76b — f. 77b **Epist. S. Hilarii transmissa ad Constantium.** *Benignifica natura* etc. = II, 535.

4, f. 77b — f. 79a **Liber secundus eiusdem ad eundem quem et Constantinopoli ipsi tradidit.** *Non sum nescius* etc. = II, 543.

5, f. 79a — f. 82b **Liber adversus Arrianos vel Auxentium hæreticum** = II, 593.

6, f. 82b — f. 93b **De synodis** = II, 457.

7, f. 93b **Fortunati prologus in vitam S. Hilarii.** *Domino sancto et meritis beatissimo patri pascentio pape fortunatus. Religiosi pectoris — nunc de eius uita proponamus.*

8, f. 93b — f. 94a **Sermo in festivitate S. Hilarii.** *Quoniam (quando?) dilectissimi sanctorum sollempnitates etc.*

9, f. 94ab **Versus Hilarii quos composuit in novissimis diebus suis flendo atque fideliter penitendo peccata sua** (hymnus abecedarius). *Ad celi clara non sum dignus sydera* etc. Adiecta sunt **nonnulla scholastica** s. XIV scripta de essentia.

101. s. IX—X membr. 2° f. 170. Fuit Petri Danielis.

Isidori etymologiarum libri XX. Folium primum fere totum exsectum est.

102. s. X membr. 2° f. 200. Sunt quaterniones XVIII—XLIII; cetera desunt.

1, f. 1a — f. 197b **Hieronymi expositio in prophetas minores, ab initio mutil.** Adsunt commenta in partem Malachi, in Amos, Abdiam, Micham, Naum, Habacuc, Zachariam; in fine: *EXPLICIT EXPLANATIONE HIERONIMI PBRI. IN ZACHARIAM proph. AD EXSVPERIVM EPM. TOLOSANVM LIBER III.*

2, f. 197b — f. 200a **Libellus de IV virtutibus, idest prudentia fortitudine temperantia atque iustitia, Martini episcopi ad Miridonem regem (formula vitæ honestæ).**

*3, f. 200b **Hymnus per alphabetum compositus de Alexandro Papa.** *INCIPIVNT VERSVS PER ALFABETVM COMPOSITI. Alexander urbis romæ clarus olim pontifex — Nec orrescit iam pro iesu hermen sanctus uincula. AMEN.* Hymnus non nisi ad m litteram deductus est.

*4, f. 200b **Carmen de Thyrsone, Othone et Poro.**

Noctis ut orrentes rupit lux orta tenebras —
et sic nocturnæ redierunt omnibus horæ.

Cf. Fleckeiseni ann. phil. 1868 p. 576. Denuo editum est a Rieseo anthol. Lat. II. præf. p. LXV; cf. eius adnot. ad anthol. Lat. carmen nr. 392.

103. s. IX—X, XI et XIV membr. 2° f. 162.

*1, f. 1a — f. 1b s. XIV **Breviarii fragmentum.**

*2, f. 2a — f. 7b s. XI **Psalmi aliquot, cum neumis, ab initio mutil.** *Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus* etc.

3, f. 8^a — f. 162^b s. IX—X. **Augustini quæ feruntur de evangelio S. Johannis orationes, a fine mutil.** *Sermo primus ab eo quod scriptum est: in principio erat uerbum usque ad id quod ait: tenebre eam non conprehenderunt* (litt. unc.; h add. m. II). *In tuendo quod modo audiuimus* — (or. XLVIIII) *sed spiritus nondum erat datus idest illa habundantia gratiæ spiritalis qua congregati linguis omnium loquerentur.* Præcedit capitulatio s. XII scripta, quo tempore etiam omnes Augustini orationes numero CXX in hoc codice extabant.

Inter f. 72 et 73 atque f. 101 et 102 inserta sunt singula folia chartacea s. XVI: illic duarum **epistularum** specimina leguntur Gallice scriptarum a Johanne quodam Garyer, 'grand Prieur de l'abbayee de Montie-ramé'; hic habes quattuor versus distich. quorum primus est: *Nobilitas princeps dux Rex Regina Senatus.*

104. s. XIII—XIV membr. 2° f. 133. Fuit P. Danielis.

1, f. 1^a — f. 44^b s. XIII **Ciceronis de officiis libri III.** Est cod. C apud Orellium.

*2, f. 45^a s. XIV **Excerptum de vitiis et virtutibus.** F. 46 et 47 scriptura vacant.

3, f. 48^a — f. 53^b s. XIII **Ciceronis oratio pro Milone cap. I—XXV §. 67.** Extenditur usque ad verba: *nefarie aut nunc cogitare.* F. 54 et 55 scriptura vacant.

4, f. 56^a — f. 57^b s. XIII. **Ciceronis libri de senectute fragm.** A §. 80: *perspicuum est quo queque discedant* usque ad finem.

5, f. 57^b — f. 111^a s. XIII—XIV **Ciceronis orationes Philippicæ.** Orationes V et VI (f. 86^b) ita in unum contractæ sunt, ut post V cap. XII verba: *quamobrem p. c. legatorum* interpositis vocabulis: *mentio quis non uidet quam alieno tempore nunc a uobis facta est* transiliatur ad or. VI cap. VII verba: *Vnum sentitis omnes* etc. De hoc codice cf. Orellii et Baiteri ed.

6, f. 112^a — f. 112^b s. XIV **Fragm. tractatus theol. de vitiis et virtutibus.**

*7, f. 113^a — f. 131^a s. XIV. **Suetonii Tranquilli vitæ Cæs.** Usus est Rothius in sua Suet. ed.

*8, f. 131^a **Ausonii carmina de XII Cæsaribus per Suet. Tranquillum scriptis.**

9, f. 131^a — f. 133^a s. XIV. **Tractatus de Cæsaribus.** Incipit ab Augusto et desinit in Theodosium, excerptus ex libris Sexti Aurelii Victoris.

Nunc et prædictos et regni sorte secutos
Expediam series quos tenet imperii.

Anno urbis condite 722 ab exactis uero regibus 480 — corpus eius eodem anno constantinopolim translatum atque sepultum est. Finit.

105. s. XIV membr. 2° f. 30.

Rhetoricorum Aristotelis lib. trium versio Latina. *Liber*

primus rethoricorum. Rethorica assequentia dyaletice est. ambe enim de tribus quibusdam sunt quæ communiter quodammodo omnium est cognoscere etc.

106. s. XV chart. 2° f. 22. Fuit Bongarsii.

De synodis, Græce. *Συνοδικῶν περιέχον ἐν ἐπιτομῇ ἁπάσας ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων γεγοννίας ὀρθοδόξους καὶ αἱρετικὰς συνόδους μέχρι τῆς ὀγδόης τῆς ἐπὶ τοῦ φωτίου καὶ τῇ τοῦ πάπα ἰωάννου ἑνώσει* (rubr.) *Σύνοδος θεία καὶ ἱερὰ συναθροισθεῖσα ἐν ἱεροσολύμοις ὑπὸ τῶν θεοδιδάκτων ἁγίων ἀποστόλων — μιχαὴλ ἀποστειλάμενος αὐτοκράτορι φωτίῳ ἀρχομένοις καὶ ἄρχουσι καὶ τοῖς λοιποῖς ὁσίοις πατριάρχαις διέπεμψα* (sic).

107. s. IX—X membr. 4° f. 110. Fuit P. Danielis, antea Francisci fratris.

1, f. 1ª — f. 70ᵇ **Isidori sententiarum libri tres.**

*2, f. 70ᵇ **Catalogus imperatorum Romanorum a fine mutil.** *IMPERATORES ROMÆ VEL CONSTANTINOPOLIM REGNANTES. Augustus regnauit annos quinquaginta VI. uixit annos LXXV obiit morte communi in oppido campaniæ atellæ — Antoninus pius regnauit annos XXII menses II uixit annos.*

3, f. 71ª — f. 110ᵇ **Prosperi de vita contemplativa libri III, sine titulo.**

108. s. X membr. 2° f. 14 (f. 13 scriptura vacat).

1, f. 1ª (f. 1ᵇ scriptura vacat) **Fragmentum calendarii antiqui Romani, ad Decembrem mensem pertinens.**

2, f. 2ª — f. 13ᵇ **Fasti Romani (chronographus 354).** *Bruto et collatino. LVNA XXIIX — Galliano VI et saturnino. Venus XV.* Apographon legitur in cod. Bern. 141, nr. 322. Pertinebat olim hic codex ad cod. Bern. 128, quod Usenerus vidit. Contulit librum idem in Mommseni usum, cf. Inscript. Lat. tom. 1862 p. 332—334. 356—357. 484.

109. s. IX—X membr. 4° f. 191. Fuit Bongarsii ex cœnobio S. Basoli prope Rhemos.

Prisciani ars grammatica. Adhibuit hunc codicem Martinus Hertz in sua editione, cf. gramm. Lat. ed. Keil tom. II præf. p. XVIII. De aliquot scholiis dixi in anecdotis Helveticis præf. p. CLXXVIII.

F. 136ᵃᵇ inserta sunt notis Tironianis concepta excerpta aliquot **Ambrosii, Augustini, Salviani** (de vitiis gentium, cf. cod. Bern. 48, 3), dicta **Marci medici, Octavii Augusti.** Similia leguntur f. 191ᵃᵇ, sed partim putredine evanuerunt, partim erasa sunt.

110. s. X membr. 2° f. 16 (f. 16 inter f. 7 et 8 ponendum). In f. 5ª sæc. XIV scriptum est: *Istud uolumen est conuentus beate marie celestinorum de metis. Augustinus.*

1, f. 1ª — f. 1ᵇ (sæc. XI) **Bedae presbyteri excerpta de loquela digitorum et de unciis.** *INCIPIT .I. CAPITVLVM BEDE PRBRI. de compoto uel loquela digitorum. De temporum ratione domino iuuante dicturi* — (de ratione unciarum). *Septunx siue septus VII uncie.*

2, f. 2ª — f. 7. 16. 8—15 **Sermones Sancti Augustini in evangelium Matthæi VI (109 = vol. V, 636 ed. Migne; 54 = V, 372; 55 = V, 375; 268 = V p. 2244; 61 = V, 409; 62 = V, 414).** In fine f. 15ᵇ: *Eant nunc qui ista contempnunt.* Totius codicis hodie non nisi quaterniones duo primi supersunt; sed olim librum foliorum plus CCXXVIII fuisse testatur capitulatio præmissa f. 2 et 3ª. Præter Augustini orationes inerat etiam ultimo loco sermo Sancti Fulgentii de nativitate domini.

111. s. XII—XIII 2° f. 228.

*1, f. 1ª — f. 12ᵇ **Vita Sancti Brendani.** *Sanctus brendanus filius finlocha nepotis alti —*

2, f. 12ᵇ — f. 15ª **Prophetia Sibyllæ de Christo.** *Sibillæ generaliter omnes femine dicuntur prophetantes — Et erit celum nouum et terra noua et mare iam non erit et regnabit dominus in sanctis et ipsi cum illo regnabunt in sæcula sæculorum. AMEN.* Extat paucis mutatis in Godofredi Viterbiensis Pantheo part. X ed. Pistorius 1584 tom. II p. 214—222. Sinnerus III, 563 falso nr. 113 posuit.

*3, f. 15ª — f. 18ª **Vita Sancti Pauli primi Heremitæ a Beato Hieronymo presbytero edita.** *Inter multos sepe dubitatum est —*

*4, f. 18ª — f. 23ª **Vita Sancti Macharii Romani Heremitæ qui inventus est a vicesimo miliario prope paradiso.** *Gloria et magnificentia deo soli benignissimo —*

5, f. 23ª — f. 24ª **Epistula Imperatoris Constantinopolitani ad Robertum comitem Flandrensium.** *Domino et glorioso comiti flandrensium Roberto et omnibus totius regni principibus christiane fidei amatoribus tam laicis quam clericis imperator constantinopolitanus salutem et pacem in eodem domino nostro iesu christo et patre eius ac spiritu sancto. O inclitissime comes —*

Præmissa sunt nonnulla ad hanc epistulam pertinentia rubro colore scripta: *Hoc exemplar epistole quarto anno ante gloriosum ierosolimitanum iter* etc.

6, f. 24ª — f. 71ᵇ **Roberti Monachi historia belli sacri.** Cf. Bongarsii gesta Dei per Francos I p. 30 seq.

7, f. 72ª — f. 74ᵇ **Passio Sancti Georgii martyris.** *Eo tempore quo diocletianus romani orbis —*

8, f. 74ᵇ — f. 76ª **Passio S. Marci evangelistæ.** *Per idem tempus quo dispersi erant —*

9, f. 76ª **Passio S. Vitalis martyris.** *Sanctissimus uitalis militans —*

*10, f. 76ᵇ **Assumptio S. Philippi apostoli.** *Post ascensionem domini saluatoris —*

*11, f. 76ᵇ — f. 77ᵇ **Passio S. Jacobi apostoli.** *Tempore illo quo suscepit æcclesiam hierosolimorum —*

*12, f. 77ᵇ — 79ᵇ **Passio Judæ qui cognominatur Quiriacus, per quem crux Christi inventa est.** *Qui sui proprii generis et proprie nature —*

*13, f. 79^b — f. 81^a **Passio Alexandri Eventii et Theodoli quod est quinto Nonas Maii.** *Residente aureliano cum de ceteris interrogatio fieret —*

*14, f. 81^a — f. 85^a **Inventio Sanctæ Crucis.** *Tempore illo cum religiosissimus imperator constantinus —*

*15, f. 85^a — f. 86^a **Passio S. Gordiani.** *Temporibus iuliani impiissimi imperatoris —*

*16, f. 86^a — f. 89^a **S. Gengulfi.** *Vir domini gengulfus alto parentum germine —*

*17, f. 89^a — f. 89^b **Pancratii.** *Temporibus ualeriani et galieni fuit —*

*18, f. 89^b — f. 93^a **Nerei et Achillei.** *Nisi studia catholicorum securitatis —*

*19, f. 93^a — f. 94^a **Victoris et Coronæ.** *In diebus antonini regis pagani —*

*20, f. 94^b — f. 95^b **Rescriptio de passione Sanctorum Nerei et Achillei.** *Eutices uictorinus et maro —*

*21, f. 95^b — f. 96^a **Relatio Sanctæ Potentianæ virginis.** *Omnia que a sanctis gesta sunt —*

*22, f. 96^a — f. 98^a **Passio Marcellini et Petri.** *Benignitas saluatoris nostri —*

*23, f. 98^a — f. 100^a **Bonefacii.** *Temporibus diocletiani quater et maximiani ter —*

*24, f. 100^a — f. 101^a **Alexandri Lugdunensis.** *Ippipodium et alexandrum primum —*

*25, f. 101^a — f. 105^b **Septem dormientium.** *Sub decio imperatore fuerunt uiri septem —*

*26, f. 150^b — f. 107^b **Primi et Feliciani.** *Temporibus diocletiani et maximiani imperatorum seua fuerat —*

*27, f. 107^b — f. 109^a **Barnabæ apostoli.** *Johannes qui et marchus famulus —*

*28, f. 109^a — f. 109^b **Basilidis Tripodis et Mandalis.** *Cum in ciuitate orientali beatus basilidis —*

*29, f. 109^b — f. 112^a **Viti Modesti et Crescentiæ.** *In prouincia licia sub tempore diocletiani et antonini —*

*30, f. 112^a — f. 112^b **Marci et Marcelliani.** *Beatissima Zoe dum ad confessionem —*

*31, f. 112^b — f. 113^a **Gervasii et Prothasii.** *Beatus geruasius et prothasius domo propria —*

*32, f. 113^a — f. 114^a **Johannis et Pauli.** *In diebus illis postquam constantinus —*

*33, f. 114^a — f. 117^b **Marci evangelistæ.** *Post gloriosam domini nostri iesu christi in celum ascensionem —*

*34, f. 117^b — f. 120^a **Herasini.** *In antiochia ciuitate facta est —*

*35, f. 120ᵃ — f. 122ᵇ **Nazarii, cum inventione corporis S. Nazarii.** *Sanctus nazarius secundum sæculi dignitatem —*

*36, f. 122ᵇ — f. 123ᵇ **Inventio Sanctorum Gervasii et Prothasii.** *Dauid propheta in quodam psalmo —*

*37, f. 123ᵇ — f. 125ᵇ **Passio S. martyrum Johannis et Pauli.** *Sub costantino augusto gallicano duce —*

*38, f. 125ᵇ — f. 125 Aᵃ **Symphorosæ uxoris beati Getuli cum septem filiis.** *Sanctus eusebius historiographus —*

*39, f. 125Aᵃ — f. 127ᵇ **Kiliani sociorumque eius.** *Beatus Kilianus urbe egressus —*

*40, f. 127ᵇ — f. 132ᵃ **Christinæ.** *Erat quedam sancta puella de tyro —*

*41, f. 132ᵃ — f. 138ᵇ **Eusebii Vercellensis episcopi.** *Diocletiano et maximiano imperatoribus romanorum —*

*42, f. 138ᵇ — f. 139ᵇ **Pullionis.** *Diocletianus et maximianus regnantes decreuerunt —*

*43, f. 139ᵇ — 141ᵃ **Victoris.** *In illis diebus persecutio erat christianorum —*

*44, f. 141ᵃ — f. 144ᵇ **Actus et visio martyrum Luci Montani et ceterorum comitum.** *Nobis est apud uos certamen dilectissimi fratres —*

*45, f. 144ᵇ — f. 152ᵃ **Epistula passionis S. Vrbani Papæ et martyris, cum prologo et vita ipsius.** *Opere precium duco — abscondere repromittas. Prologus. Sepius rei cuiuslibet — in agnitione meliorum. Incipit uita sancti urbani episcopi. Urbanus igitur urbis romæ episcopus —*

46, f. 152ᵃ — f. 161ᵇ **Epistula Gisleberti Christiani ad Anselmum archiepiscopum Cantiburgensem, cum disputatione Judæi et Christiani de fide Christiana ab eodem composita.**

*47, f. 161ᵇ — f. 169ᵃ **Passio B. Georgii martyris.** *In illo tempore arripuit diabolus —*

48, f. 169ᵃ — f. 217ᵇ **Dialogus Petri Alfunsi et Moysis.**

*49, f. 217ᵇ — f. 219ᵇ **Passio S. Eleuterii et Sanctæ Anciæ matris eius.** *Eleuterii sanctissimi uiri nos fama delectat —*

*50, f. 219ᵇ — f. 222ᵃ **Torpetis martyris.** *In illo tempore sub nerone —*

*51, f. 222ᵃ — f. 222ᵇ **Cononis martyris.** *Persecutione igitur graui excitata —*

*52, f. 222ᵇ — 225ᵃ **Historia inventionis Sanctæ crucis.** *In sexto anno regni constantini multa barbarorum gens —*

53, f. 225ᵇ (sæc. XIV) **Vita S. Eligii episcopi.** *Sanctus eligius fuit lemouicinus patre euchorio —*

*54, f. 226ᵃ — f. 227ᵃ **Vita S. Eligii Lemovici et bona initia eius ex gestis eius.** Est eadem vita, quæ nr. 53 legitur.

*55, f. 228[ab] (f. 227[b] scriptura vacat) **Sermo de ligno domini asportato ab Jerusalem ad ecclesiam Sanctæ crucis et de miraculo eius, mutil. a calce.** *Conquesti estis persepe fratres mei —*

112. s. XIV membr. 2° f. 221 cum picturis; desunt folia nonnulla inter f. 127 et 128, 219 et 220, 220 et 221. Fuit Bongarsii.

Versio Gallica Guillelmi Tyrii hist. terræ Sanctæ, lib. I—XXII, mutil. a fine. *Les ancianes estoires dient que Eracles qui fu ml't bons crestiens gouerna b'n de* (*de* del.) *lenpire de rome. Mes en son tens Mahomet auoit ia este qui fu mesaies au deable — Qant li haut home orent louee lestoire si parlerent entre' et distrent quil feroient dun deus seignor a qui il seroient obeissant et qui iostice tendroit seur. ols. la es garderent le conte tiebaut de chanpaigne si enfirent seignor.* Cf. cod. 163 f. 270[b] l. 4, ubi eadem verba in libro XXV reperiuntur; usus est cod. 112 editor huius versionis, 'Récueil des historiens des croisades' tom. II Paris. 1859.

113. s. XIII—XIV membr. 2° f. 290. Cum pulchris litt. initialibus.

1, f. 1 — f. 86[b] **Chanson de geste des Loherains (Garin, Gerbert) v. 29397.**

Inc. *Bone chancon plairoit vos a oir*
De vielle estoire et de merueillex pris
Si com li hongre uinrent en cest pais
Crestiente ont malement laidi
Les homes mors et destruit le pais
Il arsent rains et asisent Paris
Et sains Nichaises de rains i fu ocis
Et sains misins si com la chancons dist
Et sains morises de chablai la fort cit
Et auec iaus de crestiens tel mil
Ki por iesu furent uerai martyr.
Hui mais commence la chancons auenir
Et la meruelle qui le poroit oir
Charles martia' ne le pot pas soffrir
Car de ses homes est forment apou's
Petit en ot armes pussent soffrir
Mort sont li pete petit furent li fil
Si com lestoire le nos tesmogne et dist..

Desinit his verbis:

De panpelune s'est Gerb's departis
Ensanble lui Mau. et Ge.
Ml't st' joiant do conte frod'.
Q'il ont fait larme do cors partir
Tant ont erre al soir et al matin
Quil st' uenut a ais en la fort cit
Descendu st' de sos lonbre dun pin
P' en monterent o palais marberin
Encontre uint la roine al cher uis...
Ger. remaint dedens sa riche cit

O lui samie qui ml't ot cler le uis
Et Yones al corage hardi.
Or faut lestoire de Loherenc Ga.
Et de f. qui ot deu relenquin
Et de Guill.' lorgillos de monclin
Do fil f. lorgillos frod'
Et de Ger. le roi poesteis
Qui tante terre a son espie conquist. Explicit.

De aliis libr. man. cf. Du Méril: La mort de Garin le Loherain, Paris 1846; P. Paris: Garin le Loherain, Paris 1833, 1835: P. Paris in Histoire litt. de la France XXII, 641 seq.; Jubinal, rapport etc. Paris 1838 p. 20—21.

2, f. 87ª — f. 115ª **Conte de Percheval li galois et do greal; v. 9662.**

Inc. *Do roi artu lairai atant*
Et si ores dor en auant
Le bon conte de Percheual
Et le haut liure do greal
De Percheual la uerite
Ki ot en tante terre este
Et trouet tantes auentures
Et tantes batailles dures
Que en une forest entra
Et bien sacies quil ne troua
Ce li est uis ior de sa vie
Forest qui tant fust enhermie....

Desinit his verbis:
Adont en uait a son erale
V la corone ert delitable
Et les a dos a aportes
En sa chapele de biautes
Perc' sacra et beni
Et sa corone li rendi
Roi fu Perc' apeles
De III roiames corones
Ains que li rois fust trespasses
Mais al quart ior fu enterres
De cheualiers III mil i ot
A lenterer car a deu plot.

Excerpsit Rochat in libro: über einen bisher unbekannten Percheval li Galois, Zürich 1855; cf. Potoin, Bibliographie de Chrestien de Troyes, Bruxell. 1864, p. 42; Potoin, Percival li Galois, Paris 1865, p. 39—42.

*3, f. 115ª — f. 115ᵇ **Les olimpiades.** Titulus man. rec. additus.
Inc.: *Voirs est que li plusor ont este a enqueste et sont encore de sauoir par quantes fois la sainte cites de iherusalem a este prise..*
Desinit: *Et cest par les pecies de nos mauais crestiens ne ne*

sauons par cui ne quant ele iert deliurees dex solement le set qui par sa uraie misericorde nos laist veoir sa deliurance. Continetur etiam in cod. 41.

4, f. 115^b **Genealogia et res gestæ Roberti Guiscardi, sine titulo.** Inc.: *Or commence cil estoires de Tangre dauteuile le pere robert Guiscart Tangres dauteuile ot IX fix et IIII filles. Li ainsnes des fix ot nom rogiers.*.

Desinit: *Ensi conquist robers Guiscars totes les terres quil dona et departi a ses amis et se ferma par mariages en totes terres dont il fu cremus et redoutes et de ca mer et de la. et donc li roi et li conte sont estrait et li prince des terres.*

5, f. 116^a — f. 166^a **Li cronikes de la terre d'outre mer (Chronicon Ernouldi).**

Inc.: *Chi comence li cronikes de la terre doutre mer el non le pere et le fil et l'esperit saintime. Oies et entendes coment la terre de iherusalem et la sainte crois fu conquise de sarrasins sor crestiens. Mais ainscois Q'iel uos die vos nomerai les rois et les segnors qui furent....*

Desinit: *Quant li valles ot porte corone et il fu empereres li rois li requist quil li fesist ses couenenches et il et li chl'r de le terre. Li empereres et li chl'r li fisent uolentiers quanquil deuisa si com il lauoient en couent et li rois atant sen tint. Explicit.* Desinit a. 1231. Vide de Mas Latrie, chronique d'Ernoul et de Bernard le Tresorier, Paris 1871. Excerptum est chronicon a Toblero in libro: Topographie v. Jerusalem II, 984, 987—1002. Cf. etiam cod. 41. 115.

6, f. 166^a — f. 166^b **La devise del saint liu de Jherusalem.**

Inc.: *Oies la deuise del saint liu de iherusalem qui onques les uora cerkier por orer si uont par le porte saint esteuene. defors le porte deuant lasnerie est li lius u il fu lapides.*

Des.: *De Nasareth a saforie a vne liue et la fu s' anne nee de saforie al safran a III liues et la fu nes mesire sains iakes de galisse. Explicit.*

7, f. 166^b — f. 169^b **Litteræ presbyteri Johannis de terra sancta ad Manuelem, imperatorem Constantinopolitanum.**

Inc.: *Prestres iehans par le grasse de iesu crist rois entre les rois crestiens mande salus et amor a menual lempereur de constantinoble. Nos faisons sauoir a la notre amor et il nos a este plusors fois raconte que uos desires ml't a sauoir uraies ensegnes de nos et de nos couiues* (sic) *et de nos terres et de nos choses.*.

Des.: *Car nos ne uos diriens ne mentiriens en nule maniere ne de che ne dautre chose. Explicit.*

8, f. 169^b — f. 170^a **Descriptio lapidum et de eorum vi medendi.**

Inc.: *La iagonce granas de sarde nule vertu ne trais en li fors tant que le toul liror de lonicle. Li topas a le color dor*

cuit le plus oscur tient a millor il rent proeche a home et garist do mal con apele emoroides..

Des.: *en ethiope et en aufrike et en arabe la troue on ces pierres qui bien les conistroit. Explicit.*

9, f. 170^a — f. 178^a **Chronicon anonymum, ubi res in Francogallia gestæ usque ad Philippum Augustum narrantur.** Inc.: *Si com nos trouons escrit es anciens liures Troye fu ancienement la plus noble cites del monde quant ele fu destruite par la guerre de cia' de grese li troien senfuirent deserite et essillie. Anthenor estoit li plus nobles chlr's....* f. 175^a *Et tant dura la guerre que li rois iehan par grant besoing qui de la vint ala en engleterre et li rois entra en normandie et tant fist li rois que secors ne aie ne porent auoir del roi iehan et rendirent au roi ph. (Philippe) de france la terre et les fortereces par le commandement al roi iehan qui secorre ne les pooit.* Inserta est fol. 175^a—178^a descriptio terræ et consuetudinum Sarrazenorum a patriarcha Hierosolymorum Innocentio Papæ missa: *Li apostoles innocens uolt sauoir les costumes et les vsages des terres as sarr. et les nons de ciaus qui segnor en estoient et qui por le deffendre encontre lost des crestiens en estoient aparellie. Si manda al patriarche de iherusalem quil enqueist la uerite et le mandast a laglise de rome par ses letres. Et li patriaches li manda uraiement ansi com il ot enquis et dist en tel maniere en son escrit: ooi haut home frere sarr. estoient li vns ot nom saleh'. et li autres safadins. Sal'. ot IX fis...* Des.: *Or dirons de ciaus qui ne sont mie crestiens et ont en la terre manandises. cest' qui* (?) *qui sont plus mauais que femes et si sont serf partot. Explicit.*

10, f. 178^a **La vie des rois de France (usque ad Ludovicum IX).** Inc. *Cest la uie des rois de france. Cloeuis li premiers rois de france regna XXX ans. Clotaires li fix cloeuis lVI ans....* Des. *loeys li fix phelipe III ans et III mois et loeys qui ore regne de le lignie huon capet.* Explicit.

11, f. 178^a — f. 198^b **Alars de Cambrai, moralites des philosophes, v. 6690.**

Inc.: *Cil qui en soi a point de sens*
Ki set les dis et les assens
De dire et de biax mos torner
Volentiers se doit esprouer
En raison et en verite...
17 *Bone est la verites trouee*
Qui est dauctorite prouee
Car parole dauctorite
Doit senefier verite
Dvne oure me wel entremetre
Dont a tesmoing puis traire et metre
Les plus maistres clers qui ainc furent
Qui tot sorent et tot conurent
Je alars qui sui de cambrai

Qui de maint bel mot le nombre ai
Vos wel ramenteuoir par rime
De ce quil disent il meisme
De lor sens est grans li renons
Or uos uorai nomer les nons....

Des.: *Cil qui cest liure a rimoie*
A si son afaire amoie
Que de plus ne uos est contere
Car ici fini la matere
Del liure de moralite
Qui est estrais dauctorite. Explicit.

Nomina scriptorum laudatorum sunt: Tulles, Salemons, Terena, Lucans, Perses (*cil qui troua les uers leonimes*), Cicerons, Bœce, Diogenes, Orases, Juvenax, Socrates, Ovides, Salustes, Isidores, Aristotes, Catons, Platons, Virgiles, Macrobes, St. Pol.

12, f. 198[b] — f. 199[b] **Complainte de Jerusalem, v. 300, str. 25.**

Inc.: *Rome iherusalem se plaint*
De couoitise qui uos vaint...

Des.: *Se ne fust li sains esperis*
Qui en choradin se fu mis
Fais fust de notre droit envers. Explicit.

Ed. Jubinal, rapport etc. (Paris 1838) p. 57—65; cfr. ib. p. 21 et Histoire litt. XXIII, 414—415; Stengel in libro de codice manuscripto Digby 86 (Halle 1871) p. 106—118.

13, f. 199[b] — f. 200[a] **Exemples de mort, v. 244.**

Inc.: *Mors fait a tos dis en brun cape*
Et de la pure terre nape
Mors conuertist et roi et pape
Mors fait de franc hom cuiuert
Mors rent cascon co quil desert
Qui mains li done plus i pert
Le sien li tout et bien le frape..

Des.: *Ml't est male ceste pointure*
Qui fait lame corre a luxure
An termine qui tos iors dure
Por doucor qui lues est alee
Fui lecherie fui luxure
Do sich' morsel nai ie cure
Miex aim mes pois et ma porree. Explicit.

Cf. ms. Paris. 7218 f. 70[b]—73[b]; vide P. Paris, les manuscrits VI, p. 406; hoc libro Paris. usus est Crapelet in „Vers sur la mort par Thibaus de Marly."

14, f. 200[a] — f. 201[a] **Tables des bons vins, v. 216.**

Inc.: *Segnor oies vne grant fable*
Qui auint iadis sor la table
Au bon roi qui ot non felipe
Qui uolentiers moilloit sa pipe

Do bon vin qui estoit do blanc
Il le senti jentil et franc
Si le clamoit son aumacor....

Des.: *Jamais maladie naroit*
Desci al ore quil moroit
Qui miex ne puet si na pas tort
A des o sa vielle se dort
Soit vin moien per ou persone
Buvons tel vin com dex nos done. Explicit.

Cfr. Sinner III, 350—352.

15, f. 201[a] — f. 202[a] **Li roman de la riote du monde (satire sur la folie du monde).** Inc.: *Ge sui dune maniere dont jai ml't de compagnons. Que ie bois plus volentiers apres mangier que deuant. Si ne mangai onques uolentiers a mon ostel. je sui a chier escot et mal conrees. je sui miex conrees a lostel dun prodome por III paroles dire que ie ne soi a mon ostel por III sols.*. Des.: *Je uos en claim ma part quite. se ce fust I mars dargent uos ne le meussies mie si tost aporte au luminaire notre dame dites li que ie mangues de iors si ne len couenra point. Explicit.*

16, f. 202[a] — f. 203[a] **Doctrinal (Doctrinal Sauvage) v. 316. str. 79.**

Inc.: *Certes bone cose est de bon entendement*
Bons entendemens done cortois ensegnement
Cortois ensegnemens fait uiure sagement
Et sage vie done honor et sauement.

Cest bons entendemens de deu croire et amer
Et des pechies hair qui sont sur et amer
On doit bien corte paine soffrir et endurer
Por auoir longe vie qui tos iors puet durer.

Des.: *Ce dist li doctrinaus sauages sans mesprendre*
Cainscois con welle aucun (autrui?) trop blasmer ne reprendre
Doit cascons doi meisme ensegner et aprendre.
Cest doctrinal doit on aprendre et retenir
Et les biens quil ensegne oir et retenir
Des bons ensegnemens bien entendre et oir
Puet on tel cose aprendre dont on puet ml't ioir. Explicit.

Vide man. Paris. 7215[3], 7218; cfr. P. Paris, les manuscrits VI, 388—392, p. 414. Ed. Jubinal, Nouveau recueil II, 150.

17, f. 203[a] **Li fabliax dou Paradis, v. 128, str. 32.**

Inc.: *Se ie uos fas entendre si me deues oir*
Vne uraie raison por le foi maintenir
Quant dex ueura en terre por le monde veir
Les bons fors des mauais enuora departir...

Des.: *Or uos traies auant ma gent bone euree*
Vos aues fait por moi mainte grant consiree
Or entres en la ioie caues tant desiree
Qui uos est a tos iors otroie et donee. Explicit.

18, f. 203^{a} — f. 236^{a} **Li romans de Parthonopex de Blois, v. 11,100.**

Inc.: *A deu renc grases et mercis*
De quanque sai enfais uendis
De ma sante de ma richece
De quanquil me fait de largece
Beneois soit li rois ihesus
Qui fist quanca et sus et jus...

f. 205^{a} *Avant el liure iert bien mostre*
Por coi ie lo tant sa biaute
Car o ce quil ot bones mors
Li fist sa biautes grant secors
Cil uait cacier auec le roi
Qui tant aime lui comme foi
Vns veneres suit le sengler
Li liemiers len fait aler
Li senglers ert bien et quart an
A ses lor fist le ior ahan
J' cal bas uespre bor fui
Donc aprimes abai soffri
Parthonopex premiers i vient...

Des.: *Et quant il ert diloc partis*
Et priueement aboudis
Adons a trois de ses priues
Estoit ses sires fals clames.

19, f. 236^{a} — f. 283^{b} **Romans de Durmart li Galois, v. 15,360.**

Inc.: *Ki bealz moz seit dire et entendre*
Bien les doit conter et aprendre
A celz ki les uulent oir
Dont bien et honor puet uenir..

21 *Jadis ot en gales un rois*
Qui mist grant paine et grant conroi
Al siecle amer et maintenir
Et ml't se sot bien chier tenir
Plains fu de uallance et de sens
Si ot a nom rois iozefens...

83 *Il auint et bien fu seu*
Que la roine enchainte fu
Tot son termine adroit porta
Tant que dun fil se deliura
A cel enfant porter as fons
Ot ml't halz clers et halz barons
Quant baptizies fu et laues
Par non fu durmars appeles..

Des.: *Del roi. d. li conte fine*
Et de sa doce amie fine
Or prions deu qui lasus maint
Quil en son paradys nos maint. *Amen.*

Ci finist li romans de durmart le g.

Fragmentum pœmatis Jubinal rapport (Paris 1838) p. 66—68 edidit. Cfr. W. Fœrster in Ebert, Jahrb. f. Rom. u. Engl. Sprache u. Litt. N. F. I (XIII) p. 65 seq.

20, f. 284[a] — f. 290[b] **Les histoires du saint Graal.** *Ici apres commence li hystoires del saint graal et comment il fu conquis et quel ch'r lalerent querre si nos tesmoigne iosephes qui ceste hystoire fist par lanoncion del angl'e et si dist que perceuaus et messires gawains et lancelos del lac furent li troi ch'r qui le queste en fisent. Et si nos dist iosephes. qui i fu que perceuaus le conquist* (rubr.).

Inc.: *Li hystoires del saintisme uaissel que on apele le graal oquel li precioz sans al saueor fu receus al ior quil fu crucefies por le peule rachater dinfer. Josephes le mist en ramenbrance por lanontion de la uoiz dun angle. Por ce que la uerites fust seue par son escrit et par tesmognage des buens ch'rs et des buens prudes homes.* .

Des.: *Sire fait la damoisele qui le coffre ot aporte faites les letres lire qui sunt dedens le coffre seelees dor. si saurois que li ch'rs fu et de quel linage et por quele occoison il fu ocis. Li rois sist de ioste la roine et fist apeler son chapelain. Puis fist asseoir tos les ch'rs de la sale et commanda al chapelain.*

Cf. mss. Paris. N° 6769, 6770, 6772, 6777, 6782, 6784—6791 (Paris, les manuscrits I, 120 seq.), 6965 (id. II, 365), 7170, 7170[3], 7171, 7185[3], 7185[3.3] (id. VI, 1 seq. 128, 130).

21, f. 290[a] — f. 290[b] **Fragmentum poematis epici, pugnam inter Judæos, Maccabæis ducibus, et Sarrazenos apud Antiochiam narrantis, v. 300.**

Inc.: *Li buen gien ki bien ont deu creu*
Desor un mont sont mano'... aparu
La fasse gens ki awec Gorgras fu
Tos fu del.us quant a aperceu
Q' li sien sont et chacier et vaincu
Toit les giens ki furent are.u
Et par combatre vers lui par grant vertu
Na home oue lui nait le cuer esperdu
Adunkes na li uns lar' atendu
Lour est la honte en fuies sont meu
Voiden la terre li couart recreu
Li gien sont as herberges venu
Le grant auoir ont pris et receu
Tuit liet sen uont louant le roi iesu
Ki bien seit rendre a sa gent urai salu
Sarazin ont le paiss trescoru
A andioche ont ce plait amenteu
A lizias cui ont fait irascu
Quant rien de son pense nest auenu
Ne le commant le roi na pas tenu
Nont mie' lraas (?) *le cuer tot esperdu*
Jore sa loi mahommet et kau

Nierent pas quite le gien de .. creu
Tel plait lor moura a son bran nu
Dunc il serunt perciet v. M. escu.
En Andioce est la nouele aleie....

Des.: *Ml't lut* (lin. sup. u.) *bien fait escieles astrois*
Qui sont dou liu par .. hace la lois
Lors muet simons li sages, li cortois
En sa banire ont ml't richeses conrois
Assenbler vunt outre marinois
V. mainte ioste ont faite de mannois
Tant de truncuns fist de plarie bois
Junkies en est li plains et li calmois
Simons iosta a sengur de rois
Cui armes sont blances connois
Entre les clous del blazon a orfrois
Passe li f'r del fraine generois (lin. sup. n)
De la dolur .. sains ot le...

Carmen manu recentiori scriptum est; cf. Jubinal, rapport etc. 1838 p. 21; fol. 291 legitur: *Ce liure est Jaquemin de Toray.*

114. s. X (f. 1—143) et sæc. XI (144—151) et XII (152—158) membr. 4° f. 158.

Homiliæ de Sanctis (vitæ).

1, f. 1ª **In octava Sancti Johannis baptistæ sermo Leonis papæ.** *Sancti Johannis baptistæ natalicia —*

2, f. 2ª **Omelia Ven. Bedæ presbyteri.** *Johannes interpretatur domini gratia —*

*3, f. 2ᵇ **In nat. S. Processi et Martiniani.** *Tempore quo symon magus crepuit —*

*4, f. 4ª **In natal. S. Oudalrici episcopi.** *Egregius christi confessor oudalricus cuius hodie —*

5, f. 5ᵇ **In oct. apostolorum Petri et Pauli sermo B. Leonis papæ.** *Omnium quidem sanctarum sollemnitatum —*

*6, f. 7ᵇ **Homel. lectionis eiusdem secundum Matthæum: in illo tempore iussit Jesus discipulos suos ascendere in naviculam.** *Quare discipulos iusserit ire —*

*7, f. 8ᵇ **In nat. S. Kyliani et sociorum eius.** *Fuit uir uitæ uenerabilis nomine Kyllena —*

*8, f. 9ᵇ **In nat. septem fratrum filiorum S. Felicitatis.** *Temporibus antonini imperatoris —*

*9, f. 11ª **Omelia Beati Gregorii papæ.** *Sancti euangelii fratres karissimi breuis est lectio —*

*10, f. 12ª **In nat. S. Margaretæ.** *Beata margareta cuius hodie cælebratur natalis filia fuit theodosii —*

*11, f. 13ᵇ **In nat. S. Arbogasti episcopi.** *Sanctissimi sacerdotis christi arbogasti exortum —*

*12, f. 15ᵇ **In nat. S. Apollinaris.** *In diebus claudii cæsaris ueniens —*

*13, f. 17ª **In nat. S. Jacobi apostoli.** *Jacobus frater beati iohannis apostoli —*

14, f. 18[b] **Omelia Ven. Bedæ presbyteri.** *Matheus scribit hæc matrem filiorum zebedei* —

*15, f. 19[b] **In nat. S. Felicis Simplicii Faustini et Beatricis.** *Temporibus sceleratorum imperatorum diocletiani* —

*16, f. 21[a] **In nat. S. Abdon et Sennes.** *In diebus illis orta tempestate sub decio cesare* —

*17, f. 22[b] **Ad vincula S. Petri.** *Sollempnem huius festiuæ diei* —

*18, f. 24[b] **In nat. S. Stephani Papæ.** *Temporibus ualeriani et gallieni multi christianorum* —

*19, f. 26[a] **In inventionem S. Stephani Nichodemi Gamalielis atque Abibæ.** *Domino sancto ac beatissimo hyemesio episcopo humillimus et omnium infimus lucianus de uilla Gaphargamala territurio hierosolimitano in christo iesu perpetuam salutem. Reuelationem quæ mihi ostensa est* —

*20, f. 28[a] **In nat. S. Syxti martyris et sociorum eius** (in marg. scriptum: *osualdus*). *Temporibus decii cæsaris et ualeriani præfecti* —

*21, f. 29[b] **In nat, S. Ciriaci et sociorum eius.** *Sub diocletiano imperatore cum multo tempore* —

*22, f. 31[a] **In nat. S. Laurentii.** *Sanctum est fratres ac deo placitum* —

23, f. 33[a] **Omelia B. Augustini episcopi.** *Se ipsum dominus hæc dicendo docebat* —

*24, f. 33[b] **In nat. S. Tyburtii.** *Hodie beati tyburtii martyris filii cromatii* —

*25, f. 35[b] **In nat. S. Ypoliti mart.** *Cum beatus laurentius a decio cesare* —

*26, f. 37[a] **In nat. S. Eusebii confessoris.** *Beatus eusebius cuius hodie natalicia* —

*27, f. 38[b] **In assumptione S. Mariæ sermo Beati Iheronimi presbyteri.** *Hodie gloriosa semper uirgo maria* —

28, f. 40[b] **Omelia Ven. Bedæ presbyteri.** *Conditor et redemtor humane nature* —

*29, f. 41[b] **In oct. S. Laurentii sermo B. Leonis Papæ.** *Beatissimi Laurentii martyris cuius hodie iteratam* —

*30, f. 42[b] **In nat. S. Agapiti.** *Sub aureliano imperatore et præside antiocho* —

*31, f. 44[b] **In nat. S. Thimotei et Simphor.** *Hodie fratres karissimi sancti thimotei martyris christi rome cælebratur natalis* —

32, f. 46[a] **Omelia Venerab. Bedæ de lectione secundum Lucam: Intravit Jesus in quoddam castellum et mulier quædam Martha etc.** *Hæc lectio fratres karissimi pulcherrima ratione* —

*33, f. 46[b] **In nat. S. Bartholomei apostoli.** *Indie tres esse ab istoriographis asseruntur* —

*34, f. 48[b] **Omelia lectionis secundum Lucam: In illo tempore facta est contentio inter discipulos quis eorum videretur esse maior etc.** *Bonis ergo moris esse solet in scripturis* —

*35, f. 49[b] **In nat. S. Alexandri Hirenei Abundi.** *Hodie sanctorum martyrum hirenei et abundi rome cælebratur natalis* —
*36, f. 50[b] **In nat. S. Hermetis Augustini Pelagii et Juliani.** *Hermes iste fratres karissimi cuius hodie natalicia* —
*37, f. 52[a] **In decollatione S. Johannis baptistæ.** *Beatissima Sabina martyr cuius hodie rome cælebratur natalis* —
38, f. 53[b] **Omelia Ven. Bedæ presb.** *Decollationis fratres karissimi beati Johannis* —
*39, f. 54[b] **In nat. S. Felicis et Adaucti.** *Beatorum martyrum felicis et adaucti hodie cælebramus* —
*40, f. 55[b] **In nat. S. Mariæ virginis cantica canticorum.** *Vox Synagogæ. Osculetur me osculo oris sui* —
*41, f. 57[a] **Omelia Beati Ambrosii episcopi.** *Morale est omnibus ut qui fidem exigunt* —
*42, f. 58[a] **In nat. S. Gorgonii mart.** *Beatus Gorgonius cuius hodie natalicia* —
*43, f. 59[a] **In nat. S. Prothi et Jacincti, Felicis et Regulæ.** *Sicut in historia passionis sanctæ eugeniæ legitur* —
*44, f. 60[b] **In nat. S. martyrum Cornelii et Cipriani. Sermo Beati Maximi episcopi.** *Sanctorum martyrum cornelii et cipriani sicut omnibus notum est* —
45, f. 62[a] **Omelia Beati Augustini episcopi.** *Mira res fratres ecce hic erat* —
*46, f. 63[a] **In nat. S. Nicomedis.** *Beatus Nicomedis cuius hodie natalicia* —
*47, f. 64[b] **In nat. S. Eufemiæ Luciæ et Geminiani.** *Hodie sanctorum martyrum luciæ et geminiani* —
*48, f. 66[a] **In nat. S. Mathei apostoli.** *Erant itaque duo magi zaroes et arfexar* —
49, f. 68[a] **Omelia Ven. Bedæ presbyteri.** *Legimus apostolo dicente quia omnes peccauerunt* —
*50, f. 68[b] **In nat. S. Mauritii et sociorum.** *Diocletianus quondam romanæ reipublicæ* —
51, f. 70[b] **In concept. S. Johannis baptistæ sermo Ven. Bedæ presb.** *Hodie beati iohannis præcursoris* —
*52, f. 72[a] **In nat. Sanctorum Cosmæ et Damiani.** *Temporibus diocletiani et maximiani fuit quædam mulier* —
*53, f. 73[b] **In dedicatione basilicæ S. Michahelis de novem ordinibus.** *Nouem angelorum ordines* —
*54, f. 76[b] **Omelia Beati Maximi episcopi super lectionem secundum Matth.: in illo tempore accesserunt discipuli ad Jesum dicentes: Quis putas maior est in regno etc.** *Si diligenter audistis euangelicam lectionem* —
*55, f. 77[b] **In nat. S. Hieronymi presb.** *Beatus Hieronymus cuius hodie festiuitate gaudemus* —
*56, f. 78[b] **In nat. S. Remigii.** *Beatus Remigius episcopus cuius hodie sollempnitas* —
*57, f. 80[a] **In nat. S. Leudegarii episcopi.** *Sanctus Leudegarius cuius hodie nat. cælebramus ex progenie francorum* —

*58, f. 82ᵃ **In nat. S. Sergii et Bachi et Marci Papæ.** *In temporibus maximiani imperatoris quasi stellæ —*

*59, f. 83ᵇ **In nat. S. Dionysii et sociorum eius.** *Beatus Dionisius cuius hodie passionis diem cælebramus —*

*60, f. 85ᵇ **In nat. S. Calisti Papæ et martyris.** *Hodie beati Calisti romanæ sedis pontificis —*

*61, f. 87ᵃ **In nat. S. Galli.** *Beatus Gallus cuius hodie n. c. scottorum natione —*

*62, f. 88ᵇ **In nat. S. Lucæ evangelistæ.** *Lucas natione Syrus cuius laus —*

*63, f. 90ᵇ **Omelia Beati Gregorii Papæ.** *Dominus et saluator noster fratres karissimi aliquando —*

*64, f. 91ᵃ **In nat. S. Crispini et Crispiniani.** *Sub diocletiano et maximiano qui simul —*

*65, f. 92ᵇ **In nat. apostolorum Symonis et Judæ.** *Symon chananeus et iudas zelotes —*

66, f. 95ᵃ **Omelia B. Augustini de lectione secundum Joh.: in illo tempore dixit Jesus discipulis suis: hæc mando vobis ut diligatis invicem etc.** *Hæc mando uobis ut diligatis inuicem. Ac per hoc intellegere debemus —*

*67, f. 96ᵃ **In festivitate omnium Sanctorum. Sermo B. Leonis Papæ.** *Hodie dilectissimi omnium sanctorum sub una ueneratione —*

*68, f. 98ᵃ **Omelia Ven. Bedæ.** *Cum dominus et saluator noster circuiret ciuitates —*

*69, f. 99ᵃ **In commemoratione defunctorum fidelium.** *Omnium fidelium defunctorum —*

*70, f. 100ᵇ **In nat. quatuor coronatorum.** *Hodie sanctorum martyrum claudii nicostrati —*

*71, f. 102ᵃ **In nat. S. Theodori.** *Maximianus et maximus imperatores miserunt —*

*72, f. 103ᵃ **In nat. S. Martini.** *Beatus Martinus cuius hodie natalem gaudiis —*

*73, f. 105ᵃ **In nat. S. Briccii.** *Post excessum sanctissimi et incomparabilis —*

*74, f. 106ᵇ **In nat. S. Othmari.** *S. Othmarus genere alamannorum —*

*75, f. 108ᵃ **In nat. S. Cæciliæ.** *Beata Cecilia uirgo clarissima —*

*76, f. 110ᵇ **In nat. S. Clementis.** *S. Clemens cuius hodie natalis diem —*

*77, f. 112ᵃ **In nat. S. Chrisogoni.** *Sub diocletiano imperatore cum teneretur —*

*78, f. 113ᵇ **In dedicatione ecclesiæ. Sermo B. Gregorii Papæ.** *Quotienscumque fratres karissimi altaris —*

79, f. 115ᵇ **Omelia Ven. Bedæ.** *Audiuimus ex lectione euangelica f. k. quia facta sunt encenia in hierosolimis —*

80, f. 116ᵇ **In oct. dedicationis templi. Sermo Vener. Bedæ.** *Libet f. k. de enceniorum sollemnitate —*

*81, f. 119^b **Omelia lectionis secundum Matth.: Ingressus iesus perambulabat Hiericho. Et ecce vir nomine Zacheus etc.** *Textus refert euangelicæ lectionis —*
82, f. 120^b **In vigilia apostolorum omelia B. Augustini secundum Johannem: Dixit Jesus discipulis suis: Ego sum vitis vera etc.** *Iste locus euangelicus —*
*83, f. 121^b **Omelia B. Gregorii Papæ.** *Cum cuncta sacra eloquia —*
*84, f. 122^a **In vigil. unius martyris. Omelia B. Hieronymi.** *Nihil enim opertum est —*
85, f. 123^a **In nat. unius martyris. Sermo S. Augustini.** *Ad illuminandum humanum genus —*
*86, f. 125^b **Omelia B. Gregorii.** *Quia dominus ac redemptor noster nouus homo uenit —*
*87, f. 126^a **In vigil. plurimorum martyrum. Omelia B. Gregorii.** *Dominus ac redemptor noster perituri mundi —*
*88, f. 127^a **In nat. plurimorum mart. Sermo B. Maximi.** *Sufficere nobis debent —*
89, f. 128^b **Omelia Beati Ambrosii.** *Ecce ego mitto uos sicut agnos —*
90, f. 129^b **In vigil. unius confessoris. Omelia Ven. Bedæ.** *De se ipso dominus hæc loquitur ostendens —*
*91, f. 130^a **In nat. unius confessoris.** *Hodie beatissimi patris nostri. N. natalicia celebrantes —*
92, f. 132^a **Omelia Ven. Bedæ.** *Homo iste nobilis f. k. ille est cui uenienti —*
*93, f. 133^a (inter f. 132 et 133 nonnulla exciderunt) **Omelia B. Gregorii de lectione sec. Matth.: Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc: Homo quidam peregre proficiscens etc.** *Lectio s. euangelii f. k. sollicite considerare —*
*94, f. 134^a **In nat. plurimorum confessorum sermo S. Fulgentii episcopi.** *Dominicus sermo quem debemus —*
*95, f. 135^a **Omelia B. Gregorii Papæ.** *Sancti euangelii f. k. aperta uobis est lectio —*
96, f. 136^a **In nat. unius virginis sermo B. Augustini.** *Quæ sint decem uirgines —*
*97, f. 138^a **Omelia B. Gregorii.** *Sepe uos f. k. admoneo praua —*
98, f. 139^a **In nat. unius virg. sermo S. Ambrosii.** *Sanctissimæ uirginis et martyris N. natalicia celebrantes —*
*99, f. 140^a **Omelia B. Gregorii.** *Cælorum regnum f. k. idcirco terrenis rebus —*
*100, f. 141^a **Homilia secundum Matth.: Simile est regnum cælorum sagenæ etc.** *Sancta æcclesia sagenæ comparatur quia —*
*101, f. 141^a **In nat. unius martyris. Omelia S. Gregorii.** *Si consideremus f. k. quæ et quanta —*
*102, f. 142^b **In nat. plurimorum martyrum. Omelia lectionis sec. Lucam: descendens Jesus de monte stetit in loco campestri etc.** *Audistis ex lectione euangelica —*

*103, f. 144ᵃ — f. 146ᵇ **In nat. Sanctæ Katherinæ.** *Temporibus constantini imperatoris pretoriani milites —*

*104, f. 146ᵇ — f. 148ᵃ **Vita S. Alexii confessoris.** *Fuit uir magnus et nobilis rome —*

*105, f. 148ᵃ — f. 150ᵃ **Oswaldi.** *Beatus Oswaldus elifridi northymbriorum gentilis regis —*

*106, f. 150ᵃ — f. 151ᵇ **Egidii.** *Sanctus egidius cuius hodie festa celebramus natione grecus —*

*107, f. 152ᵃ — f. 154ᵃ **Florentii episcopi.** *Gloriosi ac beatissimi confessoris atque pontificis florentii uirtutes —*

*108, f. 154ᵃ — f. 156ᵃ **Heinrici imperatoris et confessoris.** *Defuncto Ottone tertio beatus heinricus cuius hodie festa celebramus tunc temporis dux noricorum idest bawarorum —*

109, f. 156ᵃ — 158ᵃ **Homilia in assumptione B. Mariæ.** *Quid ad gloriosam dei genitricem lectio ista pertineat —*

115. s. XIII membr. 2° f. 86 cum picturis. Puteani fuit.

1, f. 1 — 70ᵇ **Ernous histoire de la destruction de Jerusalem.** Inc.: *Oies et entendez comment la terre de iherusalem et la sainte crois fu conquise sour sarrazins des crestiens. Mais ainscois ke iou uous die vos nomerai les rois et les signeurs ki furent puis le tans Godefroi de buillon*... Des. in anno 1227 his verbis: *il lescumenia et fist escumenier comme larron et traitor quil estoit et manda par tout que si faitement auoit trais les pelerins et con lescu meniast en toutes les teres u on creoit en dieu.* Cf. N° 41, 340.

2, f. 73ᵃ — f. 86ᵇ **Pseudoturpini versio Gallica.** Inc.: *Voirs est que pluisor ont oi uolentiers et orront encore comment Karlemaigne conquist galisce.*. Cf. N° 41.

3, f. 86ᵇ **Genealogia regum Francogallicorum.** Inc.: *Li primiers rois qui onques fu en france apres le destruxion de Troies si ot a non faramons.*. Des.: *Et felipes li rois engenra loey lenfant* (sc. Ludovicum IX) *qui uiue et uaille al siecle et en dieu.* Cfr. N° 41.

116. s. XV chart. 2° f. 161. Ex libris Cl. Bernii et amicorum.

1, f. 1ᵃ — f. 56ᵇ **Justini epitomæ, ab initio mutil.** Præmittuntur prologi; desunt prol. 1—18. Inter f. 3 et 4 nonnulla folia exciderunt; f. 5 ante f. 4 collocandum est, nec non ante f. 6 folium unum excidit. Cf. de hoc codice Franc. Rühl: 'Die Textesquellen des Justinus', annal. philol. suppl. VI, fasc. I (Lips. 1872).

2, f. 57ᵃ — f. 161ᵇ **Historia ecclesiastica ab Epiphanio Scholastico secundum Theodoretum Sozomenum Socratem ex Græco translata, cum præfatione Cassiodori senatoris, mutil. a fine (lib. I—XII).** *In hoc corpore continentur ecclesiastice hystorie ex socrate sozomeno et theodorico in unum collecte et nuper de greco in latinum translate libri numero duodecim. Prefacio senatoris cassiodori serui dei. Vtiliter*.....

in capite libri prefacio ponitur — predictum esse cognoscit. Explicit prefacio senatoris cassiodori serui dei. Incipiunt tituli ecclesiastice historie cum opere suo ab epiphanio scolastico domino prestante translati etc.

Desinit in lib. XII cap. XIII med.

117. s. X membr. 4° f. 271. Cum litteris initialibus artificiose pictis.

1, f. 1ᵃ — f. 261ᵇ **Expositio S. Augustini super psalterium.** Incipit a psalmo LXXIV desinitque in ps. CL.

2, f. 261ᵇ — f. 265ᵇ **Expositio canticorum Isaiæ prophetæ, Ezechiæ regis, Annæ matris Samuhelis, Moysis servi dei, Abacuc prophetæ, Moysis famuli dei ad filios Israel.**

3, f. 266ᵃ — f. 270ᵃ **Quæstiones ab Orosio propositæ et a Beato Augustino expositæ.** *Licet multi et probatissimi uiri diuerso quidem stilo — qui preesse desiderat non prodesse.*

4, f. 270ᵃ — f. 271ᵇ **Quæstiones de Genesi.** *Quæritur quid cæli terræque nomine significatur — quia odio habuer. me gratis.*

A117. s. XIX chart. 2°.

* **Abrahami Friderici de Mutach historia revolutionis reipublicæ Bernensis.** Sunt tres tomi.

118. s. X membr. 2° f. 273 cum pulchris litteris initialibus. Fuit S. Benedicti abbatis Floriacensis.

Josephi historiographi antiquitatum Judaicarum libri XII, Latine. F. 1ᵇ leguntur **duo hymni** cum notis musicis, quorum alter incipit a verbis: *Festiua sedis colitur;* prior: *Omnia* ...... *tuorum festa sanctorum colimus.*

119. s. XIV membr. 4° f. 190.

Joannis Salisberiensis Policraticus de nugis curialium et vestigiis philosophorum, mutil. a fine. Extenditur usque ad lib. VIII, 22: *inueniebantur libri testamenti domini et quicumque seruabant legem dei secundum edictum regis anthio.....*

120. s. XI et XIII membr. 2° f. 147. Ornatus est picturis speciosissimis. Fuit Bongarsii et antea S. Maximini pars prior; posterior, quæ Petrum de Ebulo continet, Celestinorum F.....ensium (Ferrariensium?).

*1, f. 1 s. X **Prudentii tetrastichorum novi testam. fragm.**

2, f. 2ᵃ — f. 58ᵇ s. XI. **Chronica Adonis adbreviata, mutil. a fine.** *Breues temporum per generationes et regna — His temporibus* (Constantiæ mors descripta erat) *talis ac tanta fames obota* (sic) *est pene in toto terrarum orbe ut filii in parentes et parentes.* Porrigitur usque ad a. 1032. Cf. Monum. Germ. II, 316—326; Potthast p. 102 seq.; Pertz Archiv V, 493.

3, f. 58ᵇ **Tractatus de Tiberio Cæsare (Nicodemi evang. similis), mutil. a fine.** *Qualiter tiberius cesar ierosolimam uolusianum ad iesum direxit. Titulus. Eo tempore tiberio et uitellio consulibus cum tiberius cesar* etc. Edidit Sinnerus II, 24 seq.

4, f. 59ª — f. 74ᵇ s. XI. **Aurelius Victor de Cæsaribus, sine titulo.**

*5, f. 74ᵇ — f. 76ª **Imperatorum Romanorum brevis enumeratio.** *Augustus regnauit ann. LVI. uix. ann. LXXV. Obiit morte communi in oppido campaniæ atellæ — Hainricus ann. VIII.*

6, f. 76ª — f. 93ª **Excerptum de gestis Romanorum pontificum Albonis Floriacensis.** Incipit a Petro et desinit in Gregorium II. Deinde **brevissima aliorum pontificum enumeratio** sequitur a Gregorio usque ad Silvestrem 'qui et Girbertus'.

7, f. 95ª — f. 147ª s. XIII. **Petri de Ebulo carmen de bello Siculo.** Cf. cod. Bern. B. 59. In paginis sinistris versus habentur, in dextris figuræ artificiose pictæ. Edidit Samuel Engel Basil 1740, ad cuius edit. contulit Ph. Jaffé a. 1861.

*8, f. 174ᵇ s. XIII—XIV. **Excerpta ex variis auctoribus, sc. Horatio, Ovidio (in Ibim), Julio Celso, Tullio (de senectute, de amicitia), aliis.** In initio bis scripti sunt hi versus:

Anno quinque minus numeratis mille ducentis
Cesar regna capit et sua nupta parit.

121. s. XVI (vel XVII in.) chart. 2° f. 73. Fuit Bongarsii.

1, f. 1ª — f. 6ᵇ **Vita S. Gaudentii Brixiensis episcopi.** *Beatus igitur Gaudentius Yporediensis urbis regionis Hesperiæ* etc.

*2, f. 7ª — f. 44ᵇ **Gaudentii tractatus de Pascha decem.** *Seruo Christi Beniuolo Gaudentius. Communis uoti fuerat ut ea quæ de diuinis eloquiis per Paschales dies proxime præteritos explanaui* etc.

3, f. 44ᵇ — f. 73ᵇ **Gaudentii tractatus de diversis capitulis S. Scripturæ.**

f. 44ᵇ *De Paralytico.*
f. 47ᵇ *De eo quod ait dominus: nunc iudicium est mundi.*
f. 49ᵇ *Item die natalis domini contra auaritiam Judæ et pro pauperibus.*
f. 53ª *De promissione aduentus Paracleti.*
f. 55ª *Tractatus de Machabeis martyribus die natalis eorum.*
f. 57ᵇ *Tractatus eiusdem sancti episcopi quem prima die ordinacionis ipsius quorundam ciuium notarii exceperunt.*
f. 59ª *Tractatus eiusdem exceptus die dedicationis basilicæ concilii sanctorum.*
f. 63ᵇ *Item responsio eiusdem ad Serminium de uillico iniquitatis.*
f. 68ª *Desponsio eiusdem ad Paulum Diaconum de eo quod Dominus dixit, quia Pater maior me est.*
f. 72ª *Sermo beati Gaudentii Brixiensis episcopi de uita beati Filastrii prædecessoris sui.*

122. s. XVI chart. 2° f. 153 (inter f. 148 et 149 multa folia intersunt scriptione carentia). F. 1ª libri argumentum proponitur.

1, f. 2ª — f. 5ᵇ **Christophori Peripatetici Leopolitæ trac-**

tatus: 'An Christus mediator secundum utramque naturam.' In margine hæc adscripta sunt: *1561 ex Lausanna remisit 25 Febr. cum Geneuam peteret Caluinum conuentum super ea quæstione.*

2, f. 6ª — f. 7ª **Epistula Stanislai Stadnicii de Zimgrod in Dubiezkey ad J. Calvinum, H. Bullingerum etc. 10 Dec. 1560.**

3, f. 7ª — f. 8ª **Epistula Francisci Stancari Mantuani ad eosdem. 4 Dec. 1560.**

4, f. 8ª — f. 12ª **Ministrorum ecclesiæ Genevensis responsio ad nobiles Polonos et Fr. Stancarum Mantuanum de controversia Mediatoris. 1561 Martio.**

. 5, f. 12ᵇ — f. 16ᵇ **Fœdus inter Emanuelem Philibertum Sabaudiæ ducem et VI canton. Helv. Papist. ictum Lucern. 15 Nov. 1560, Germanice.**

6, f. 17ª — f. 18ª **Responsum quod Germaniæ principes in Conventu Neoburgi celebrato pontificis legatis dedere 20 Januarii 1561.**

7, f. 18ᵇ — f. 20ª **Mandat in Frankrich dess gloubens halben publiciert 1561 in Januario.**

8, f. 20ᵇ — f. 23ª **Mandatum Glarnensium de fide evangelica.**

9, f. 23ª — f. 24ᵇ **Quæstiones ministrorum ecclesiarum Christi quæ sunt apud Rhætos 1561 24 Maii allatæ.**

10, f. 25ª — f. 30ᵇ **D. D. Hieronymi Zanchi responsum papæ legato exhibitum de controversia Lutheranorum et Zwinglianorum in negotio cænæ dominicæ. 1561 Calendis Maii.**

11, f. 31ª — f. 31ᵇ **Hieronymi Zanchi propositiones contra Joannem Marbach. 1562.**

* 12, f. 32ª — f. 32ᵇ **Epistula Augusti Mainardi ad virum nescio quem.** Inc.: *Vir Dei obseruandissime post tantum temporis ueluti ex diuturno somno* etc.

* 13, f. 33ª **Definitio Clavenensis ecclesiæ 2 Januarii 1561.**

14, f. 33ᵇ — f. 35ª **Epistula Friderici a Salice ad dominum Bullingerum Samadeni 14 Junii 1561.**

15, f. 35ᵇ — f. 36ᵇ **Copy der articklenn so der Bapst den drienn püntten fürgetretten zu Cur 7 Junii 1561.**

16, f. 37ª — f. 43ª **Tigurinorum past. et prof. consilium ad Synodum Curiæ. Tiguri 24 Maii 1561.**

17, f. 43ᵇ — f. 46ᵇ **Nüwe Zytung von Pera by constantinoppel vss einem brief der landschafft von venedig zugschriben vss Pera den ersten tag Maii 1561.**

18, f. 47ª — f. 49ª **D. Doct. Zanchi defensio adversus doctorem Marpachium Argent. 1561 Septembri.**

19, f. 49ᵇ — f. 50ᵇ **Negotium evangelii in Gallia ex d. d. Martyris litteris 1561 12 Septembris.**

20, f. 51ª — f. 53ᵇ **Alia d. d. Petri Martyris epistola de Evangelii Causa in Gallia 1561 19 Septembr. scripta ex S. Germano.**

21, f. 53ᵇ **Joannis Sturmii axiomata de cæna domini 1561 Novembr. Argent.**

22, f. 54ª — f. 55ª **Epistula d. Petri Martyris ad Joannem Sturmium 1561 21 Julii Tiguri.**

23, f. 55ᵇ **Bekentnuss vom abentmal in franckrich gestellett vonn beiden partienn 1561 Octobr.**

24, f. 56ª — f. 57ª **Sententia de Synodo celebranda ad Calend. Martias 1562 Bernæ d. Bullingeri ad d. Hallerum scripta 25 Jan. 1562, Germanice.**

25, f. 57ᵇ — f. 58ᵇ **De statu evangelii in Gallia ex Bezæ literis ex Sancto Germano missis I Februarii 1562.**

26, f. 58ᵇ — f. 63ᵇ **Scripta ad concilium Tridentinum pertinentia.**

a, *Rhatszedel dess Concilii halb 1562 17 Aprilis.*

b, *Deren von Zürich schryben dess gleyts halben vffs Concilium. Den frommen fürsichtigen ehrsamen wysen Schultheiss vnd Rhat der Statt Bern. Datum Montag den 13 Aprellens anno 1562. Burgermeyster vnd Rhat der Statt Zürich.*

c, *Citation dess Bischoffs von Chum. Altorf den VIII tag Aprellens anno LXII. Den Ehrenvesten Herren Burgermeyster vnd Rhat der Statt Zürich.*

d, *Citation vnnd Gleytt des Concilii zu Trient an die Evangelischen gan Bern kommen 17 Aprilis Anno 1562.*

27, f. 64ª — f. 70ᵇ **Ministrorum ecclesiæ Tigurinæ iudicium de disciplina ecclesiastica et eius formula Bernæ constituta a scholarchis 1562.**

28, f. 71ª — f. 72ª **De statu Galliæ anno 1562 ex literis d. Bezæ ex Aurelia datis 12 Aprilis eiusdem anni ad ecclesiam Bernensem.**

29, f. 72ᵇ — f. 74ª **Crudelitas Guisiaca in oppido Vasseio commissa Calend. Mart. a. 1562.**

30, f. 74ª — f. 76ª **Epistola D. Joannis Sturmii ad d. Melchiorem Speccerum a. 1562.**

31, f. 76ᵇ — f. 78ª **Consensus inter theologos et professores in ecclesia et schola Argentoratensi factus anno 1563 18 Martii.**

32, f. 78ᵇ — f. 79ª **Nüwe Zittung uss Franckrich dess fridens halb 1563 im Mertzenn.**

33, f. 79ᵇ — f. 80ᵇ **Epistula ministrorum Lugdunensium ad ministros ecclesiæ Bernensis 18 Novemb. 1564.**

34, f. 81ª — f. 90ᵇ **Ordnung vnnd Satzung der Pensionen vnnd Reisslöüffen 1528.** *Wir der Schultheis vnnd Rhat zu Bernn* etc. In fine legitur: *Die gantz Summari disser Ordnung*

der Pensionen vnd Kriegslöüffen halb ist widerum von Rhet vnd Burgeren bstettet vff den Ersten tag Septembr. 1549 vnd an Cantzeln allenthalb verlesen worden.

F. 91—97 scriptura vacant.

35, f. 98ª — f. 118ª **Scripta ad Valentinum Gentilem pertinentia.**

a, f. 98ª *Valentini Gentilis et Pauli Alciati negotium. Joannis pauli Alciati et Valentini Gentilis confessio.*

b, f. 101ª *Propositiones de deo et Trinitate Francisci Dauidis plebani Claudiopolitani ecclesiarum Hungaricarum in Transyluania episcopi.*

c, f. 102ᵇ *Valentini Gentilis Itali Domini Jesu Christi serui de uno Deo Patre de unius Dei uero filio et de spiritu sancto Paracleto Catholica et Apostolica confessio ad Illustrissimum Dominum Simonem Wurstenbergerum Gaii præfectum dignissimum.*

d, f. 106ª *Valentini Gentilis Itali piæ ac doctæ in Symbolum Athanasii adnotationes.*

e, f. 109ª *Eiusdem protheses Theologiæ.*

f, f. 111ᵇ *Ad Johannem Caluinum et pios fratres Carmen.*
Maximus errorum quot sunt quotque ante fuerunt —
Dæmonis et uera Christi pietate recessit. Finis.

g, f. 114ª *1566. Simon Wurstenbergerus Gayensis præfectus Valentino Gentili.*

h, f. 115ª *V. Gentilis Itali euangelicæ pietatis assertoris ad quæstiones magnifici ac generosi d. Simonis Wurstenbergeri Gaiensis præfecti simplex et candida responsio 21 Junii 1566.*

i, f. 117ᵇ Calvini et Gentilis dogmata inter se comparata a Gentili 11 Jun. 1566.

k, f. 118ª Edictum Simonis Wurstenbergeri de V. Gentilis dogmatibus (provocatio ad Calvinistas directa).

Eadem, quæ sub litt. g. h. i. k recensuimus, leguntur etiam f. 152ª; f. 152ᵇ, 151ª; f. 153ª autographa.

Cf. Fr. Trechsel: Die protestantischen Antitrinitarier vor Faustus Socin. Heidelberg. 1839—44, tom II, 316—373 et 471—488. 492—496.

36, f 118ᵇ — f. 120ª **Epistula ministrorum Anglicorum ad Theodorum Bezam scripta, Andreopoli pridie Nonas Sept. 1566.**

37, f. 121ª — f. 122ª **Epistulæ duæ ad Sebast. Castalionem datæ a viro nescio quo, quarum altera 18 Novemb. 1556 Bernæ scripta est.**

38, f. 122ᵇ — f. 146ᵇ **Tractatus theologici diversi.**

39, f. 147ª — f. 148ᵇ **Exemplum litterarum Calvino scriptarum 14 Febr. 1556 Bernæ.**

40, f. 149ª — f. 149ᵇ **Syndici et senatus Lucernensis epistula ad syndicum et senatum Appenzellensem, Germanice.** *Datum Mittwoch nach Nicolai anno 1561.*

*41, f. 150ª **Quinque Cantonum procuratorum epistula ad syndicum et exsyndicum Appenzell.** *Lucernæ frytag vor thomæ apostoli. Im LXI Jar.*

123. s. X membr. 2° f. 128. Fuit olim P. Danielis, tum Bongarsii. Codicem accurate descripsi in anecdotis Helveticis præf. p. XXXII—XXXVII.

1, f. 1ª — f. 31ᵇ **Clementis Scoti, qui vocatur, ars ab initio mutil.** Excerpsi ex hac arte nonnulla in anecd. Helv. præf. part. tert. (spicilegii grammatici cap. XIII) sect. II. III. V. VI. X. XI p. CLI—CLII. CLV—CLXII. CLXXXV—CXCV. CCLI—CCLVI et p. 189—201.

2, f. 31ᵇ — f. 53ª **Ars grammatica anonyma, sine titulo.** Excerpta dedi l. l. p. XXXII—XXXVII.

3, f. 53ª **Excerptum grammaticum de voce.**

4, f. 53ª — f. 78ᵇ **Alcuini sive Albini ars grammatica.** Emendavi ex hoc codice aliquot Alcuini locos l. l. præf. part. III sect. XII p. CCLVII—CCLVIII.

5, f. 78ᵇ **Expositio brevis de 'circumcirca' locutione.** Edidi l. l. p. CCLIX.

6, f. 78ᵇ — f. 117ª **Ars grammatica anonyma, sine titulo.** Hanc artem totam edidi l. l. p. 62—142 deque eius indole dixi præf. p. LXXXIII—LXXXIX.

7, f. 117ª — f. 128ᵇ **Juliani Toletani ars grammatica, mutil. a calce, sine titulo.** Lectiones aliquot dedi l. l. præf. p. CCXX seq.

8, Et in initio et in fine fixa folia adiuncta sunt lacera condicione sæculo V vel VI scripta **ecclesiastici argumenti.**

124. s. IX—X membr. 2° f. 136. Insunt pulchræ litt. init. F. 1ª marg. inf. manu s. XV legitur: *Sum steneth* (?) *ex ..... sione ..... domini Rogelin archidiaconi Meten.*

Expositio Cassiodori in psalmos CI—CL. F. 136ª etiam prima verba **Cassiodori præf. in instit. div. litt.** leguntur.

125. s. XIV membr. 2° f. 286. Bongarsii fuit.

1, f. 93ª **Marci Poli itinerarium, Gallice.**

Inc.: *Pour sauoir la pure verite des diuersites regions du monde si prenez cest liure si trouuerez les grandes merueille qui sont escriptes de la grant ermenie et de perse et des tartas et de yndes et de maintes autres prouinces si comme nostre liure vous contera tout par ordre desque Marc Pol sages et nobles cytoiens de venise raconte...*

Des.: *Veez cy le liure que mons. Thyboult cheualier seigneur de Cepoy.. requist que il en eust la coppie .... de la quelle coppie .... messire Jehan qui fut son ainsne filz et qui est sires de Cepoy apres son deces bailla la premiere coppie de ce liure qui onques fu faite puisque il fu aporter en royaume de france a son tres chier et redoubte seigneur de Valois et depuis en a il donne coppie a ses amis qui len ont requis. Et fut ceste coppie baillee dudit sire marc pol audit seigneur de Cepoy quant*

il ala en venise pour monseigneur de Valoiz et pour madame lemperatrise sa fame vicaire general pour eulz deus en toutes les parties de l'empire de Constantinoble. Ce fut fait lan 1307 ou moiz daoust.

Excerpta habes apud Sinnerum II, 419—456. Hunc codicem in Bianconii usum (degli scritti di Marco Polo Bologna 1862) a. 1862 inspexit A. Jahn Bern.; a. 1863 perscrutatus est Carlo Arduini.

2, f. 94ª — f. 179ᵇ **Jehan de Mandeville de l'estat de la terre saincte et des merveilles que il y a vues.** Desunt 2 pag. in fine.

Inc.: *Comme il soit ainsy que la terre doultre mer cest a scauoir la terre saincte la terre de promission entre toutes aultres soit la plus excellente et la plus digne...*

Des.: *Et pour ce si ie deuisoie tout ce qui est par de la vng aultre qui se traueilleroit son corps pour aler en ces marches et cercher les loingtains pays seroient empeschies pour mes dis racompter aucune chose estrange. Car ilz ne porroient riens dire de nouuel de quoy les oyans peussent prendre soulas.*

Cfr. Nº 58, A. 280.

3, f. 180ª — f. 196ᵇ **Itineraire de ordric de foro Julii** *de l'ordre des freres meneurs qui fist ce liure en lan de grace 1330. Translate par frere Jehan le long ne d'ypre et moynne de saint bertin en saint aumer en lan de grace 1351.* Initio deest 1 pagina.

Inc.: *De ceste cite de Thoris men party et vins lespace de dix journees en vne cite qui a nom Somdoma...*

Des.: *Mais touz ceulx qui estoient la demourez estoient tous deables d'enfer.*

4, f. 196ᵇ — f. 213ª **Traittie de l'estat de la terre saincte** *et en partie de la terre epgipte fait a la requeste de Monseigneur Taillerant de pierregort cardinal a saint pierre ad uincula per mess. Guillaume de Bouldeselle cheuailier d'Alemaigne en lan de grace 1336 translate par Jehan le long dit et ne d'ypre ... en 1351.*

Inc.: *Sicut audivimus sic vidimus in civitate dei. Ces parolles sont escriptes et se met mess. Guillaume comme en parlant en sa personne qui mesmes fut en Jherusalem et sonne en nostre francois ainsi que nous aurons ouy tout ainsi auons nous veu...*

5, f. 213ª — f. 216ª **La coppie des lettres que lempereur des Tartres le grant Kaan de Catay envoia au pape Benoist le XII en l'an 1338** *environ la penthecoste translatees par le commendement dudit pape en latin et de latin en francois par Jehan le long ... en lan 1351.*

Inc.: *En la forme (?) du tout puissant dieu lempereur des empereurs commandement nous enuvions message nostre ame andreu avec XV compaignons au pape...*

6, f. 216ª — f. 219ᵇ **L'estat du gouvernement du grant Kaan de Cathay et de la disposition de son empire et de ses**

autres princes interprete par vng arcevesque saltensis *au comment du pape Jehan XXIIe translate par Jehan le long.*

Inc.: *Le grant Kaan de Cathay est trespuissant entre tous les roys du monde. a luy sont subgietz et font hommaige tous les grans seigneurs de ce pais...*

7, f. 219^b — f. 254^b **Livre des hystoires des parties dorient compile par le comendement du souverain pere nostre sg. lapostole Clement V en la cite de Poitiers frere Jehan Hayton** *de lordre de premonstre cousin germain du roy darmenie jadis seigneur de torc. Premierement escripz en francois par Nicole falcon si come le dit frere Hayton le dictoit de sa bouche sans note ne exemplaire et de Romans le translatay en latin lan 1367 au mois daoust.*

Inc.: *Le royaume de Cathay est tenu pour le plus noble royaume et le plus riche que soit au monde..*

8, f. 254^b — f. 286^a **Livre de pere Grimacion de litineraire** *et du voiage que fist vng bon preudomme des freres prescheurs qui ot nom frere Ricul [Reculd]. Et sont en ce traittie contenuz les royaumes pays et prouinces les manieres diuerses des gens les loys les sectes les creances les heresies et les merueilles que le dit frere trouua et vist es parties dorient. Et fut ce liure translates de latin en francois 1351 par Jehan le long,.. moine de leueschie de Tarvenne.*

Inc.: *Comme le meindre de l'ordre des freres prescheurs jadis aussi souvent en mon couraige et en ma pensee la tresgranz doulceur de la diuine amour...*

Excerpta vide apud Sinnerum II, 460—502.

126. s. XVII (a. 1673) chart. 4° f. 30.
Præcepta calligraphica Renati Delavaranne scribendi magistri Neocastrensis, Gallice.

127. s. XVI chart. 4° f. 33. Multa insunt insuper folia scriptione carentia.

1, f. 1^a — f. 32^a **Joel, Amos, Abdias prophetæ cum interpretatione Rabbi David Kimchi recens versa.** Scripta sunt Bernæ a. 1554 mense Septembri.

2, f. 32 — f. 33^a **Jona cum interpretatione Redak recens versa, mutil. a fine.** Præterea in voluminis initio legitur **præfatio Redak in Hoseam** recens versa. Jam in ipso initio folium unum pergamenum insertum est **hymnum eccles.** cum notis musicis sæc. XIV scriptum continens, nec non in libri fine eiusdem sæc. folium de **ecclesiæ privilegiis agens.**

128. s. X membr. 2° f. 117. F. 1^a legitur in marg. sup.: *Werinharius episcopus dedit sanctæ Mariæ.* Cum hoc libro olim coniunctus erat cod. 108.

1, f. 1^a — f. 109^b **Orosii historiæ.** Præmissæ sunt capitulationes f. 2^a — 10^b; f. 1^a — 2^b legitur **brevis tractatus chronologicus.** — Cf. cod. 169 et Pallmann Gesch. d. Völkerwanderung

1865 tom. II p. 242—235; app. IV p. 504—506. Inspexit Du Rieu a. 1860.

2, f. 110[a] — f. 117[b] **Eusebii Cæsariensis episcopi historiæ Ecclesiasticæ liber primus, mutil. a fine et ab initio.** *ERVM ETIAM christianorum res gestas scribere — in tetrarchias. diuisum iudæ regnum regebant idem quoque ipse istoriographus in VIII° X° libro refert.*

129. s. XIV (1312) membr. 4° f. 120. Fuit Bongarsii.

1, f. 1[a] — f. 119[a] **Isidori etymologiarum libri XX.**

*2, f. 119[a] — f. 119[b] **Descriptio poli.** *Descriptio poli hec est.* (rubr.) *Duo sunt externi uertices mundi quos appellant polos — ultimus eorum qui uideri possunt signorum effusionem urne aquarii quæ ad ipsum usque decurrit aspiciens.*

*3, f. 119[b] — f. 120[a] col. 1 **De numero stellarum.** *Arcturus maior habet stellas in capite VII in singulis humeris .I. in pectore .I. — (Capricornus) in summitate pedis unam. In dorso .VII. in uentre .V. in cauda .II. Sunt omnes XXV.* Sunt hæc similia eorum, quæ A. Breyssig edidit ex cod. Bern. 88 (Germanici Aratea 1867 p. 233 seq.)

*4, f. 120[a] — f. 120[b] col. 2 **Glossarium Latinum breve, litteras A—C complectens.** *Alleluya in latinum sonat laudate dominum. Amen uere siue fideliter .i. sit — Cibitum greco nomine dicitur quod latine archam dicimus. sic ysidorus. est autem hoc nomen neutri generis.* Citantur scripta sacra, Juvenalis, Persius, Priscianus. Vergilius, Sedulius, sompnium Scipionis., Isidorus. In fine hoc legitur: *Hunc librum scripsit frater iohannes de ronchaux monachus balm. in uigilia penthecostes finiuit anno domini M°CCC° duodecimo. quicumque legerit dicat anima eius requiescat in pace. amen.*

130. s. XVI chart. 2° f. 198.

Commentarius in Genesin ab initio mutilus.

131. s. VII (1664) chart. 2° p. 234.

* **Compendii sive Theologiæ Systematicæ Wollæbii dilucida et perspicua anatomia a celeberrimo doctissimoque domino Georgio Molitore professore S. S. Theologiæ in Academia Lausanensi acutissimo instituta.**

132. s. IX—X membr. 4° f. 149.

*1, f. 1[a] — f. 4[b] **Tractatus theologicus de Hiob, mutil. ab initio et a fine.** *rectionem corporum clamantes sanctorum animas uidit — Hinc est enim quod de reprobis dicitur. Ve his qui perdiderunt sustinentiam.* Hæc in palimpsestis foliis scripta sunt.

2, f. 5[a] — f. 149[b] **Gregorii commentum in Job, mutil. ab initio et a fine (lib. I—VIII).** *Conscientia. obruuntur in corde uirtutes sed intemptatus quanta eas uigilantia seruet — Corruptione uidelicet appropinquat quia ex suis se uiribus perdicioni proximum non ignorat ut hoc quod aper. . .* Quaterniones duo

priores interciderunt Multis foliis schedulæ assutæ sunt, in quibus quæ olim scripta fuerant, eluta sunt.

133. s. XI—XII membr. 4° f. 130. Fuit Bongarsii. F. 1ª scriptura vacat, f. 1ᵇ manu sæc. XV catalogus libri scriptus est.

Sanctorum vitæ.

1, f. 2ª **Vita et transitus Beatæ Mariæ Magdalenæ.** *Incipit narratio qualiter sancta maria magdalena uixit in heremo XXX annis et obiit XI Kalendas augusti* (rubr.) *Refert eiesippus historiographus quod maria magdalena post ascensionem —*

2, f. 3ª — f. 43ᵇ **Vita B. Gregorii cum prologo Johannis Diaconi. Præmittuntur versus XXII.**

Suscipe romuleos pastor uenerande triumphos —
Da mihi sub pedibus posse iacere tuis.

Beatissimo ac felicissimo etc. *Nuper ad uigilias beati gregorii* etc.

Gregorius genere romanus arte philosophus —

3, f. 44ª — f. 49ª **Passio S. Pantaleonis martyris.** *Regnante impio et iniquo maximiano multi christianorum —*

4, f. 49ᵇ — f. 58ᵇ **Marthæ hospitæ Christi.** *Sancte ecclesie typum beata martha —*

5, f. 58ᵇ — f. 63ᵇ **Aegidii abbatis cum prologo.** *Sanctorum quidem ac propensiori cultu — ut sese peruidendo cognoscatur. Sanctus igitur egidius natione grecus a præclaris parentibus —*

6, f. 63ᵇ — f. 65ᵇ **Benigni gloriosi martyris.** *In tempore illo ad castrum cui nomen est diuio —*

7, f. 65ᵇ — f. 84ᵇ **Katerinæ cum prologo.** *Cum sanctorum fortia gesta ad memoriam — tale sumamus exordium. Tradunt annales hystorie —*

8, f. 84ᵇ — f. 91ᵇ **Vrsulæ Britannicæ reginæ et decem sodalium suarum.** *Regnante domini nostro iesu christo cum post passionem resurrectionem et ascensionem —*

9, f. 91ᵇ — f. 99ᵇ **Revelationes quæ ostensæ sunt Elisabeth ancillæ Dei de beata Vrsula et comitatu eius.** *Vobis qui pios affectus ad ea.*

10, f. 99ᵇ — f. 128ª **Vita S. Joannis Alexandrinæ ecclesiæ — antistis Anastasio interprete.** *Incipit præfacio anastasii episcopi ad domnum nicholaum papam. Cogitante ac diu tacite — uoce permisit. — Narratio menne cum prologo leontii. Intentio quidem una est* etc.

11, f. 128ª — f. 130ᵇ **Passio B. Thomæ Cantuariensis archiepiscopi.** *Gloriosi martyris thome —*

134. s. X membr. 2° f. 162. Fuit S. Benedicti Floriacensis. F. 1 scriptura vacat.

*1, f. 2ª s. X—XI. **Carmen musicum versuum X, sine titulo.**

Efficitur quinis symphonia sexcupla ptongis —
Prima dyatonicis resonant tetracorda camenis.

*2, f. 3ª **Ex libri retractationum S. Augustini cap. LXVIIII.** *Interea roma gothorum inruptione — sed sicut omnes illius populi dicuntur. EXPLICIT.*

3, f. 3^b — f. 162^a **Augustini de civitate Dei libri XXII.** F. 162^a col. 2 precaria quædam habentur.

*4, f. 162^b s. X—XI. **Carmen geometricum versuum XX.** *DE CIRCVLO QVOMODO TRAHATVR NORMA idest LIVELLVS et QVADRVMVEL QVADRATORIVM.*

Circinus a norma quid distet suspice lector —
Circinus est punctis necdum labentibus herens.

135. s. XV chart. 2° pag. 84. Fuit Bongarsii.

Aristotelica, Græce.

1, p. 2 — p. 28 **De anima, mutil. (I—II cap. 7, 8** *τὸ διαφανὲς οἷον τὸν ἀέρα*). Præmissa est præfatio (p. 2): *Ἐν μὲν φυσικῇ ἀκροάσει διέλαβεν ὁ ἀριστοτέλης περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν ὅσα ἔδει — κατὰ πάροδον δὲ καὶ περὶ τῆς ἀλόγου ἐν τῷ τέλει δὲ καὶ εἰς θεολογικωτέραν ἀρχὴν ἀνάγει τὸν λόγον.*

P. 28—36 scriptura vacant.

2, p. 37^b — p. 50 **De somno et vigilia, cum scholiis.**

3, p. 51 — f. 54 **De memoria et memorando, cum scholiis mutil. a fine.** Fin. *οὐδὲν γὰρ κωλύει διαψευσθῆναί τινὰ καὶ δοκεῖν μνημονεύειν μὴ μνημονεύοντα.*

4, p. 55 — p. 84 **De argumentis sophisticis.** Fin. *ταῦτα δ' ἦν ἄδικα οὐ γὰρ εἰ παθεῖν τι ἀδίκως αἱρετόν* (lib. II cap. 5).

136. s. XI—XII membr. 2° f. 154.

1, f. 2^a — f. 7^b **Homiliæ Gregorii in Ezechielem mutil. a fine.** *Omelias quæ in beato iezechiele — sanctus spiritus mentem quasi auster.* Sequitur lacuna aliquot linearum.

2, f. 7 — f. 13^a **Apulei Madaurensis de Deo Socratis.**

3, f. 13^a — f. 23^a **Mercurii Trismegisti liber de voluntate divina cui titulus Asclepius eodem Apuleio interprete.** *Explicit de deo Socratis. Item de eadem re. Asclepius asclepius* (corr. in marg. *trimegistus*) *iste pro sole mihi est deus. Deus te nobis — Hæc optantes conuertimus nos ad puram et sine animalibus cenam.*

4, f. 23^a — f. 34^a **Apuleii Madaurensis de habitudine doctrinaque et nativitate philosophi Platonis liber secundus (de dogmate Platonis et de philosophia II, 180—263 ed. Oudend.).**

5, f. 34^a — f. 42^a **Eiusdem liber III de eadem re. (sive de mundo II, 285—374 Oud.)**

6, f. 42^a — f. 73^a **Plinii epistularum lib. I, I—V. 6.**

7, f. 73^b IV leguntur **versus**: *Scribo nec ignoro cur in scribendo laboro* etc.

8, f. 74^a — f. 154^b **M. Tullii Ciceronis orationes.** — f. 74^a Prius quam in exilium iret. f. 76^b Cum senatui gratias egit. f. 81^b Cum populo gratias egit. f. 84^a De domo sua. f. 101^a Pro P. Sestio. f. 120^a In P. Vatinium testem. f. 124^b In senatum de provinciis consularibus. f. 130^a De aruspicum responsis. f. 138^b Pro Cornelio Balbo. f. 145^b Pro Cælio.

137. s. XII membr. 2° f. 215. Fol. 1—8 (quat. VI) transponenda sunt post f. 24 (quat. V). Interciderunt quaterniones tres priores. Insunt litt. init. picturæ nobiles.

Vitæ Sanctorum.

1, f. 9ª — f. 21ᵇ **Vita S. Antonii abbatis, ab initio mutil.** *semper animo et uultu manens gratias deo referebat —*

2, f. 21ᵇ — f. 24ᵇ. f. 1ª — 8ᵇ. f. 25ª — f. 27ª **Hylarionis.** *Scripturus uitam beati hylarionis habitatorem eius inuoco —*

3, f. 27ª — f. 31ª **Narratio S. Hieronymi de Malcho monacho aliquando concaptivo.**

*4, f. 31ª — f. 41ᵇ **Vita S. Mariæ Aegyptiacæ.** *Fuit quidam senex —*

*5, f. 41ᵇ — f. 47ᵇ **Euphrosynæ.** *Fuit uir in alexandria —*

*6, f. 47ᵇ — f. 49ᵇ **Marinæ.** *Erat quidam secularis —*

7, f. 49ᵇ — f. 53ᵇ **Pelagiæ.** *Verba sacerdotis tanti —*

8, f. 53ᵇ — f. 59ᵇ **Theclæ.** *Tempore illo ascendente paulo —*

9, f. 59ᵇ — f. 69ᵇ **Hieronymi narratio de nativitate S. Mariæ.**

10, f. 69ᵇ — f. 74ᵇ **De obitu eiusdem gloriosæ virginis.**

11, f. 74ᵇ — f. 101ᵇ **Liber miraculorum S. Mariæ.**

12, f. 102ª — f. 106ª **Laus virginis Mariæ contra Judæos.**

13, f. 106ª — f. 117ᵇ **Vita S. Bernardi primi Clarevallensis abbatis.** *Beatus bernardus burgundie partibus —*

14, f. 118ª — f. 128ª **Adriani.** *Facta est in secunda interrogatione —*

15, f. 128ª — f. 130ᵇ **Julianæ.** *Denique temporibus maximiani —*

16, f. 130ᵇ — f. 140ª **Duorum sociorum Amelii videlicet et Amici.** *Temporibus pipini regis francorum —*

17, f. 140ª — f. 147ᵇ **Christinæ.** *Temporibus diocletiani imperatoris erat quædam puella —*

18, f. 147ᵇ — f. 148ª **Sabinæ.** *Illustrissima femina Sabina —*

19, f. 148ª — f. 157ᵇ **Eugeniæ.** *Septimo igitur consulatus —*

20, f. 158ª — f. 178ª **Katherinæ.** *Cum sanctorum fortia gesta —*

21, f. 178ª — f. 200ª **Martialis.** *Patebant quedam fortia impiorum gesta —*

22, f. 200ª — f. 215ᵇ **Cypriani.** *Tempore illo sub imperatore diocleciano —*

23, f. 215ᵇ **Cytici et Julitæ, mutil. a calce.** *In diebus alexandri præsidis et salutauit eum dicens. chere puerula.*

138. s. XVI chart. 2 f. 187.

Joachimi de Watt Sangallensis liber de monachis, Germanice. 1548. Præmittitur epistula ministrorum Sangallensium ad synd. et sen. Bern. de hoc J. de Watt libro a. 1551 data.

139. s. XVI et XVII chart. 2°.

Bongarsii miscellanea historica.

1, f. 20. Joh. Sambuci laudatio funebris Maximiliani II.

2, f. 3 Eiusdem exhortatio ad victoriam Epirotico mari partam. Idibus Xbris 1571, impress.

3, f. 5 Eiusdem carmina VII in obitum Maximiliani II.

4, f. 14 Protestation wegen Reichsbeschwerden 1594.

5, f. 9 Copia der Röm. Keys. May. an beede ausschreibende Fürsten des Oberrheinischen Craises gethanen schreibens de dato 21. Februarii 1602. Wegen anstellung eines Newen Craisztags.

6, f. 2 Friderici ducis Wirtemb. epistula ad districti Suevici principes. Dornstadt 2 Maii 1601, German.

7, f. 2 Copia der beeden ausschreibenden Fürsten des Oberrheinischen Kraises an Herzog Johansen Pfalzgraven gethanen schreibens sub dato 15. Martii a. 1602. Die Anerkennung des Newen Craisztags zu Wormbs betreffend.

8, f. 2 Rudolfi Imper. epistula ad principes Vlmenses 5 May a. 1600.

9, f. 25 Kays. Proposition auf dem Reichsztag zu Regenspurg anno 1603 den 21. Martii publiciert. (de bello Turcico).

10, f. 19 Tractatus de litibus inter domum princip. Mecklenburg. et duces Julicenses. Ratisbon. 19 April. 1603.

11, f. 10 Vnderthenigste bitten vndt begeren dess Nyder Reinischen Westphalischen Creises, Ihnen der Kriegszvnruhen halber eine bestendige hülff Zue bewilligen. Lippe 14. May 1602.

12—20, f. 80 Scripta ad conventum Ratisbon. a. 1603 pertinentia.

21, f. 5 Vergleichung zwischen des Röm. Kays. May. Rudolff dem 2. vnd Ertzhertzog Matthiassen zu Oesterreich uber dass Ertzherzogthum Osterreich vnder vnd ob der Enss. Mitwoch nach Johannis Baptistæ gebuhrt. 1608.

22, f. 1 Rationes principum elect. Polon. regi Polon. exhibitæ de creandi iure, Germ.

23, f. 7 a, Anonymi epistula 20 Oct. 1600.
b, Alia epistula sine loco et anno anonymi.

24, f. 2 Tractatus de decreto ligæ Guisiacæ Ferraræ 12 Jun. 1586 edito de doctrina Calvinistica impugnanda.

25. 26 nunc desunt; continebant autem Sinnero auctore (III. p. 552) hæc: 25, Diverses novelles publiques de l'année ...... 26, Instructio eorum, quæ nomine Augusti Electoris Saxoniæ ad Regem Galliæ Carolum referre debet Hubertus Languetus. Dresdæ 1565 authentica.

27, f. 2 Forma der Pflicht der beambten im Stifft Merseburg.

28, f. 1 Form der Eydsleistung oder Huldung in Meissen darmit die beampten beeydigt worden.

29, f. 2 Quæstiones ob controversias inter Lutheranos et Reformatos.

30, f. 2 Augusti de Saxonia Electoris epistula ad Imperatorem pro Evangelicis Zirnaviensibus. Dresden 14. Febr. 1577.

30ᵃ, f. 16 Equitum et ordinum Saxoniæ Elector. Litteræ ad administratorem Electoratus. Torgaw 25. Febr. 1592.

31, f. 5 Extract auss dess Churfürstlichen Sæchsischen Abgesandten zu Prag Fürtrag an Ihre Majestät geschehen den 8. Febr. 1605.

32, f. 48 Tractatus de Krellio doctore cancellario (de doctrina Lutherana et Calvinistica) et de eius supplicio. 26 Nov. 1600. Adiectum est et epitaphium et carmen, illud Latine, hoc Germanice scriptum.

33, f. 1 Copie de la lettre du Chatelain de Stolpen (Thomas Tranter), ou sont prisoniers Salmut et Steinbach Prescheurs du feu Electeur. Au Duc de Weimar. 21 Juni 92, Germ.

33ᵃ, f. 1 Epistula Gallice scripta de supplicio cancellarii Krellii.

34, f. 12 Privilegia pro duce Austriæ (data Austriæ duci Ferdinando a Carolo V).

35, f. 51 Edicta Ferdinandi Austriæ ducis comitis Tyrol. de cultu divino exercendo 1598—1600.

36, f. 8 Resolution auff der Underthanen zue Oesterreich ob der Ensz gravamina. Pragæ 5 Apr. 96.

36ᵃ, f. 36 Scripta diversa ad Ferdinandi ducis Austriæ etc. edicta ecclesiastica pertinentia. 1599. 1600.

37, f. 4 Relation Herren Rueszwurmbsz wegen desz Canisischenn Abzugsz. 21 Nov. 1601.

37ᵃ, f. 2 Scripta diversa (II) ad Ferdinandi ducis Austriæ etc. edicta eccl. pertinentia.

38, f. 14 Casparis de Schœnbergk relatio ad Ferdinandum Austriæ archiducem de rebus Anglicis etc.

38ᵃ f. 1 Extrait d'une lettre de M. l'Electeur de Mayence à Bongars (Adamus Electus Archiepiscopus Moguntiacus).

38ᵇ, f. 3 Bongarsii animadversa aliquot politica, inter quæ est epistula ad principem nescio quem XV Maii 1601 scripta.

39, f. 2 Marci Siblini medici doctoris cap. Argent. relatio de morbo Gebhardi Electoris Coloniensis. Strassburg 22 Maii 1601.

40, f. 23 In den Briffen so Marten Schenck in einemmung der Statt Bonn inn Hertzog Ernsts von Baiern Bischoffs zu Lüttich Schreib Contor bekommen worden. (fürnemlich von vielerley sachen nachrichtung befunden).

41, f. 3 De investitnra ducatus Prussiæ regis Poloniæ responsio ad legatos Electoris Brandeburgici, Latine.

42, f. 2 Cautiones equestris ordinis ducatus Prussiæ a S. R. Maiestate et inclyto regno in futuros casus humilime petendæ.

43, f. 4 De investitura ducatus Prussiæ epistula Joachimi Friderici Electoris Brandenburg. ad Bongarsium.

44, f. 2 Epistula J. Lœbenii cancellarii Brandenburg. ad Waldenfelsium de eadem re. Cöln an der Sprew 31 Dec. 1600.

45, f. 5 Joachimi Friderici Markgravii Brandenb. epistula ad J. de Lœben (manu propria). Sommersburgk 26 Martii 1590.

46, f. 5 Copia instrumentirter Vrkundt uber weilandt Hertzog Frantzen zu Braunschweig vnnd Lünenburg Christseligen gedechtnusz Tödtlichen Abgang (cum epitaphio eiusdem).

47, f. 4 Zeittung aus der Statt Braunschweig vom 20. Octobris 1605.

47ª, f. 2 Bongarsii animadversa de eadem re.

48, f. 7 Rescriptum Imperatoris Rudolphi II ad Brunsvicenses de eadem re. Speyer d. 14. Novembris 1605 (sig. Engelbertus Knöller Iudicii Imperialis Cam. Protonotarius).

49, f. 2 Litteræ Christiani Electi Mindensis Ducis Brunsvicensis et Luneburgensis ad Clementem VIII Papam. Ex Wolbeca 14 Julii 99.

50, f. 4 Relatio quid Petershagæ sanctissimi domini nostri et severissimi domini Electoris nomine gestum a me Johanne Pistorio et adiuncto meo Reverendo nobilissimo viro Godescalco Ledebur præposito cathedralis Osnabrug. et canonico Mindensi.

51, f. 3 Breve Clementis VIII ad electorem Coloniensem de eadem re. Romæ 4 Sept. 99.

52, f. 1 Clementis Papæ VIII epistula ad Johannem Pistorium. 4 Sept. 99.

52ª, f. 1 Eiusdem epistula ad Christianum ducem Brunsvicensem. Die ultima Augusti. 99.

52ᵇ, f. 1 Christiani ducis Brunsvic. litteræ patentes. Petershagen 28 Augusti 99.

53, Periit. Continebat Sinnero auctore II p. 557 hæc: Instruction des Deputés de la part de Fréderic Comte Palatin du Rhin Joachim Fréd. Margr. de Brandeburg, Henri Jules Duc de Brunswig, auprès de l'Empereur.

54, f. 2 Churpfälzisch Mandat (Christiani princip. Anhalt.) vmb gefasst zu sein mit rayssigen Knechten vnd proviant von 6 Merzen 1611.

55, f. 1 Mauritii Landgravii Hass. litteræ ad principem Anspach. de urbibus Westphal. occupandis. Cassel 24 Octob. 1599, Germ.

56, f. 1 Henrici episcopi Halberstad. ad margrav. Anspach. de eadem re. Wolfenbüttel 24 Octob. 1599.

57, f. 1 Extrait ausz desz Kays. Gesandten werbung bey H. Landgr. Moritzen zu Hessen den 3 Oct. abgelegt.

58, f. 1 Epistula de regis Persarum creatione scripta ad Mauritium Landgr. Hass.

59, f. 1 Memorial pour mon serviteur Henry. Loys Scheffer. Copie prise sur l'original escrite de la main de M. Scheffer signé de celle de M. le Landgrave (man. Bongars.).

60, f. 4 Traité d'Erford entre les députés d'Anspach Brunswic et Hesse (man. Bongars.).

61, f. 5 Summarische Relation über die entdeckte heimliche Practiken so 1605 Jars Kurz vor Ostern in der obern Marggrave-

schafft Baden ob der handt gewesen. 29 Martii 1605. Subscr. Zaarhein (?) von Treptow.

61ª, f. 1 Epistula Gallica, qua de itinere Italico. ducis Wirtembergensis agitur.

62, f. 18 Deductio Marggr. Eduarden vnd Maria von Eickh vermeinten Heyraths vnd dass die dahero erzeigte Söhn zu Fürst. Rang vnd zu der Succession der Marggrafschafft Baden nicht zu admittiren.

63, f. 2 Relatio de conspiratione marggr. Bad. 1605, Gallice.

64, f. 2 Verzeichnuss etzlicher Graven, welche in Kriegssachen sich versucht vnd in die Vnion sich begeben wöllen.

65, f. 11 Kurtze Vertzaichnuss der Feldzüg vnnd Kriegsthaten weyland Sebastian Schertlins zue Burttenbachs Ritters u. wie er die aigner hand auffgezaichnet hatt.

66, f. 8 Lazarus Schwendi Schreiben (ad Christophorum de Karlwitz) 20 Julii 1574.

67, f. 4 Epistula Flachorum (Eberhardt Flach vonn Schwarzenburg etc.) contra Johannem com. Pal. Rhen. de ecclesiis et scholis Bischweyl. ordinandis. 14 Januarii 1602.

68, f. 3 Beständige Vrsachen warumb Theobaldi Meuschii pfarrers zu Sultzbach bey franckfurt hausfrowen Margrethen Testaments Erbsach ohne weitläuffigkeit Rechtens von oberkeit wegen zu erkennen sei. Sept. 1604.

140. s. XVI — XVII chart. 2°.

Collectanea Bongarsii historica.

1, f. 67 Verzeichnusz wasz täglichen vf der itzigen Böhmischen landtständt Zusammenkunfft zue Praag fürgangen vnnd gehandelt worden. 1611.

Vltimo loco exhibetur carmen Latinum, cuius initium hoc est:
Dici solet a pluribus
Quia fictis nisibus etc.

2, f. 8 Querelæ excusationes et protestatio regni Hungariæ præsertim partium superiorum adversus Rudolphum Imper.

3, f. 6 Vergleichung zwischen der Röm. Kays. Mayest. vnnd Kön. Mathias in Hungern. a. 1610. Adiecta sunt scripta diversa de eadem re.

4, f. 27 Herren Glitz Kofflers Rathschlag wegen desz hungarischen Kriegszwesens an Herrn Graffen von Fürstenberg a. 1605.

5, f. 2 Gütige tractation in sachen die Rebellen oder auffstand in Hungern betreffendt.

6, f. 4 Vermerckht Ettliche vrsachen warumben dasz Kayserlich Kriegsvolckh so den wyntter über vnnd biszhero Inn ober Vngeren vnd annuszwa (sic) gelegen vff Ihre vnnd so gestrackhe bezahlung nicht zue tringen hab. 1605.

7, f. 5 Excusatio populi Ungarici, quod contra milites Imper. restiterint.

8, f. 2 Epistulæ tres Francofurti scriptæ 13 Sept., 23 Sept. et 22 Sept. 1604 anonymi, Gallice.

8ª, f. 1 Excerpta Bongarsii de rebus nuper gestis (de Venise 20 Aoust et 3 et 10 Sept.).

9, f. 2 Matthiæ Regis Vngar. mandatum ad ordines reg., quo contra milites Imper. se defendere iubentur. Wien 21 Jan. 1611.

10, f. 6 Idem, quod nr. 7 descriptum est.

11, f. 2 Joachimi Friderici Elect. Brand. ad mai. Imp. de auxilio contra Turcas expetito.

12, f. 8 Litteræ excusatoriæ capitaneorum Stephani Ungariæ princ., quod ab Imperatore defecerint. In civitate Regia Cassoviensi 24 April 1605.

13, f. 4 Instructio ad dominum Poczkaium (legati regis Poloniæ) cum responso ordinum Transylvaniæ ad legationem Poloniæ.

14, f. 8 Relatio principis Johannis Ernesti Anhalt. ex castris Weissenburg. de bello Turcico. 18/28 Octob. 1601.

15, f. 2 Relationes aliæ de eadem re. 13—23 Aug. 1602.

16, f. 2 Particularis instructio pro nobili et strenuo Willielmo Rodewitz capitaneo locumtenente Colonellii Germani militis. Subscr. Admiralius Arragonum.

17, f. 7 Pacificatio Ungariæ nomine archiducis Matthiæ. Viennæ Austriæ 23 Junii 1606.

18, f. 14 Guetachten Herren Melchior Klosels, Wey Bischoffs zu Wien vndt Administratorn des Biszthumbs Neustatt wegen der Hungarischen Rebellion.

19, f. 9 Epistula apologetica ordinum Hungariæ ad archiducem Matthiam. Carponæ dec. Decemb. 1605.

20, f. 2 Resolution vnd Abfertigung dem Botschkaischen Gesandten Bocatio zugestelt (a Friderico com. Palat.) 13 Feb. 1606.

21, Periit; continebat auctore Sinnero II p. 562: Nouvelles publiques écrites de la main de Mr. Bongars.

22, f. 3 Particular vnd warhaffte kurze relation desz ganzen Stuelweissenburgischen Verlauffs. 21 Sept. 1601.

22ª, f. 1 Noua Bongarsii manu scripta.

23, f. 2 Relation de la retraite de devant Canize envoyée par le Maréchal de Camp Ruswurm à l'Archiduc Mathias. (man. Bongarsii).

24, f. 1 Estat des gens de guerre qui seront employes ceste annee en Hongrie et en Transylvanie. (man. Bong.).

25, f. 6 Articles proposés et debatus en l'assemblée de Kerpfen entre le prince Botsckay les Estats de Hongrie separés de l'obeissance de l'Empereur et Sigismund Forgatsch Ambassadeur de l'Empereur (man. Bong.)

26, f. 1 Nova Bongarsii manu scripta (de Brunswic).

26ª, f. 2 Tractatus Italicus de Georgio Basta et Wallachiæ defectione.

27, f. 31 Nouvelles de Hongrie (partim Bong. man.)

28, f. 4 Discours de la defaicte du Vallaque par le S. Georges Baste.

29, f. 4 Relatio de pace cum Turcis inita.

30, f. 1 a, Extraict d'une lettre escrite par Mons. de Beues a Mons. l'Ambass. de Villiers. Pera 28 Juill. 1601.
b, Alia epistula, Venise dernier jour d'Aoust 1601.

31, f. 17 Negotiacions de paix avec le Turc. 1599 (Bongars. manu) cum novis.

32, f. 1 Advis de Perse du XIIII Sept. 1600.

33, f. 5 Morath Bassæ et Mehemet Bassæ pacis conditiones scriptæ ad Pezium.

34, f. 1 Coppia litterarum Cappitanei Maris Sinæ Bassæ ad serenissimum Gallorum regem. Constantinop. 20 Aug. 1592.

35, f. 1 Coppia literarum Ciani Bassæ Viceregentis ad legatum Hispanicum Ragusiæ residentem.

36, f. Stephani Chiaky epistula ad Mehemet Bessam Beeglerbeg et Huzanum Beeg Sancharbeeg. 19 Martii 1602.

37, f. 1 Sigismundi Bathori epist. ad Mehemet Bassam Europæ Beeglerbeg et ad Beegum Gyblaicensem. Coronæ 10 et 9 Martii 1602.

38, f. 2 Reditus imperatoris Turcici ex relatione M. Antonii Barbari a. 1573; et ex relatione Bernhardi Naugerii 1552.

39, f. 4 Excusatio, qua probatur, Franciæ regem et Angliæ reginam nihil favisse bello Turcico, Gallice.

40, f 2 Tractatus de societate inter Gallos et Turcas inita, Gallice.

41, f. 6 Copi von Ertzherzog Carl zu Oesterreich Bischoff zu Preszlaw protestation schreibens wider die von der Röm. Kays. Majestät verwilligte Freystellung der Relligion vnd dessen exercitii augspurgischer confession 30 octob. 1609.

42, f. 3 Responsum principum et ordinum Silesiacorum de eadem re 25 Nov. 1609.

43, f. 6 Der Herren Fürsten vnndt Stände in Schlesien Entschuldigung bei der Röm. Kays. Mayestätt wegen desz angenommenen Kriegsvolks.

44, f. 4 Colloquium diversorum principum de Lutheranorum libertate credendi. Actum 10 Januar. 1609 im geheimen Rath zu Wien. (Pasquill das ôsterreichische Religionswesen betreffend.)

45, f. 4 Pactum et conventio inter Sigismundum Bathoreum et Imperatorem de Transylvania Pragæ 13 Decemb. 1597.

46, *f. 2 Eines fürnehmen Herrns Rath vber das Siebenbürgisch wesenn.

46[a], f. 1 Nova Bongarsii de Basta et Vallachiæ insurrectione.

47, f. 4 Discours de la bataille de Sigismund Bathory avec Michel Wayda et George Baste, donnée le 3e d'Aoust de l'année presente 1601, Gallice et Germanice.

48, f. 15 Eine Rede vom Process der Conföderation oder Verbundtnusz gethan an Ihre konigliche Mayestet in Polen zu Cracaw auf des allgemeinen der Cron Pohlen Landtag den 11 Martii 95.

49, f. 1 Sigismundi Polon. reg. declaratio, qua Maximilianus archidux ad præstandum iusiurandum et suo et statuum Vngariæ nomine in comitiis Varsoviæ 1590 evocatur.
50, f. 1 Facultates et prærogativæ domino Cancellario regni in bello administrando contra Turcam concessæ senatus decreto.
51, f. 1 Epistula scripta ex urbe Danzig XXII Dec. 1600, Gallice.
52, f. 2 Brevis narratio de origine gentis Polonicæ.
53, f. 8 Nova de Polonia. 1596 (partim Bongarsii manu).
54, f. 8 Narratio de morte Feodori Ivanowitsch 15 Jan. 1598, Gallice.
54ª, f. 1 Decretum Imper., ne Viennæ concionator Lutheranus toleretur, XI Febr. 97 (subscrips. Georg Schrötel).
55, f. 1 Nova de Anglia et Belgio, Gallice.
56, f. 2 Zeittung ausz Regenspurg 15 9bris 1601.
57, f. 1 Copia exercitii latini circa calend. Novemb. a Jesuitis in collegio Paulino Ratisp. discipulis proposito e stylo obscurorum virorum convertendi in stylum oratorium pro more scholæ Jesuiticæ.
58, f. 10 Advis de Vienne du 31 May 1604, de Dantzig du 19 Avril, de Wissenbourg 24 May, de Vesprin 26 May, de Caschaw 29 May, de Rome 29 May, discours du tumulte advenu en la ville de Paderborn, extraits de plusieurs lettres escrites de Francfort 31 May. 24 May. 7 Juing. 21 Juin.; d'Anvers du 19 Juin, de Coulongne 25 du mois, de Caschaw 24 May, de Vienne du 16 Juin, de Vienne du 9 Juin, de Rome du 5 Juin, de Venise XI du mois.
59, f. 1 Ex literis domini Zoithowii ad dominum Succamerarium regni (de morte Demetrii Moscoviæ ducis).
60, f. 1 Nova Moschovitica ex castris ad Smolenskam 4 Dec. 1610.
61, f. 2 Extractus ex testamento supremi cancellarii regni Poloniæ nuper demortui.
62, f. 25 Voiage de la Floride fait par Gourgues.
63, f. 2 Execution de la Reine d'Escosse Marie 1587 18 Febr. (à Monsieur Ruwly [?] dissant [?] le presan a Strasbourg).
64, f. 12 Einhelliger abhandlung Beschluss desz Reichstags zue Süderköping gehaltenn denn 22 8bris 95.
64ª, Idem.
65, f. 2 Epistulæ duæ de Caroli ducis inuasione Lieflandica. Rigæ 27 Mai. et 17 Jun. 1601.
66, f. 8 Oratio domini Benedicti Mandrinæ episcopi Casertani congregationis clericorum ad regem senatumque Polonum de fœdere cum Christianis contra Turcam paciscendo. Varsoviæ 30 Martii 1596.
67, f. 3 Cæsareæ Maj. ad ordines Poloniæ legatio, pro bello contra Turcas.
68, f. 5 Christiani IV regis Danici epistula ad ordines regni Suecici. 18 Oct. 1601.

69, f. 8 Caroli regis Suec. epistula ad regem Danemark. 29 Oct. 1601.

70, f. 1 Zeittung aus Posen 26 Aug. 1602.

141. s. XVI—XVII chart. 2°.

Epistularum autogr. et apogr. nec non chartarum collectio a Petro Daniele et Jacobo Bongarsio instituta.

1, Caroli IX ep. ad dom. de Chastillon. XXVI Mars 1572. Gall.

2, Apogr. Caroli IX ep. ad ducem Sabaudiæ. 18 Sept. 1571. Gall.

3, Henrici IV ep. ad baron. de Leychsteyn. XII Feb. 1589. Gall.

4, Henrici IV ep. ad baron. de Zerotin. Sine loco et anno. Gall.

5, Henry de P... ad admiralem de Coligny. VII Sept. 1571. Gall.

6, Georgii Frid. Marg. Brand. ep. ad Turennium. 1 Mai 1591, Germ.

7, Ep. Ernesti com. Mansfeld. ad Bongarsium. 29 Martii 1596.

8, Eiusdem ad eundem. 23 Aug. 1597.

9, Eiusdem ad eundem. 9 Nov. 1595.

10, Eiusdem ad eundem. 8 Apr. 1597.

11, Eiusdem ad eundem. 20 Martii 1595. Ea epistula, quam Sinnerus III, 183 pro undecima habet (eiusdem ad eundem, Keltersbach 14/24 Jan. 1601), hodie non superest; contra quam nos undecimam posuimus, ea a Sinnero ignoratur.

12, Eiusdem ad eundem. XI Junii 1604.

13, Hermanni Adolfi com. Solm. ep. ad Bongarsium. 27 Junii 1602.

14, Gaspard Collignius Nicolao Beraldo. Sine loco et anno. Sinnerus III, 184—186 male edidit.

15, Cardinalis Lotharingiæ (? C. Caral de lorraine) ep. ad Du Brueil legat. Venet. Trente XIII Dec. 1562.

16, Cardinalis Lotharingiæ ep. ad nescio quem. Ambasiæ 20 Martii 1561. Apogr.

17, Ad Bongarsium epistula ducis Bullonii (Henry de la Tour). Sedan ce 4e de juing. Sine anno.

18, Laussac à ms. de Boistaille. Trente 6 Sept. 1562.

19, Idem eidem. Trente XXVI de May 1563.

20, Lettre de Monsieur Dandelot à la Reine mère du Roy. XIII Juillet 1568. Est apographon.

21, Excerpta nonnulla nescio cuius de amicitia etc., Latine.

21a, Vita Michaelis Hospitalii a nescio quo confecta, Gallice. Intermixta sunt excerpta nonnulla ad eiusdem vitam, ut videtur, pertinentia.

22, Henrico Memmio Mic. Hospitalis. Pridie Non. Jan. Sine loco et anno.

23, Apographon Danielis, ut videtur. Sanctissimo Domino nostro Pio 4 Pontifici M(ichael) H(ospitalis). 3° Cal. Aug. 1562.

24, Epitaphe du Roy de Navarre ANTOINE. Poema gallicum maledicum versuum XVIII:

Cy dessoubs gist pour pasture des vers —
Que le renon de sa pariure foy.

Sinnerus III p. 193. 194 hoc poema pessime edidit.

25, Mich. Hospitalius ad Pium pontif. IV. III Kal. Aug. MDLXII.

26, Apographon Petri Danielis. Hotomanus principi nescio cui. Aureliis 8 April. 1562. Edidit Kortümius progr. Heidelb. a. 1844 p. 11.

27, Apographon. Hyeronimus Groslotius D. Lazaro Bayfio. Sine loco et anno.

28, Duferrier ad nescio quem. (Pibrac suspicatur Sinn.) VI Octob. 1563.

29, Laval ad Bongarsium. XV Nov. 1600.

30, Idem eidem. 4 Sept. 1600.

31, Idem eidem. Sine loco et anno (Sinnerus plura vidit — nonnulla enim periere — quippe qui ultimo mensis Augusti diei anni 1602 hanc epistulam assignet).

32, Idem eidem. Paris ce 20 Jung 1601.

33, Idem eidem. Nuremberg VII Juill. 1600.

34, Idem eidem. De nerfdorff ce premier septembre. Sine anno.

35, Guilelmus Budaeus Croco. Græce.

36, Eadem epistula, Latine. Parisiis III Cal. Novembris postridie feriarum, quas vulgo nos vocamus, mortuorum. Sine anni significatione.

37, Josephi Scaligeri epistula ad Petrum Danielem, Gallice. De Basle le 24 Juillet 1574. Est ea epistula, quam Sinnerus III p. 196 tricesinam sextam vocat (nam nr. 35 et 36 uno eodemque numero 35 comprehenderat); quam vero habet tricesimam septimam et ipsam ab eodem eidem scriptam Basle 1 Juillet 1574, ea hodie omnino desideratur. Videtur ille, qui eam malefice subripuit, fraudem suam eo texisse, ut Budaei epistulæ specimen alterum novo numero notaret. Atque ea fraus malefica post Friderici Kortümii tempora facta est; habes enim eam quam modo desideramus epistulam a Friderico Kortümio editam progr. Heidelb. a. 1844 (De societatis Atticæ origine atque institutis) p. 8—10.

38, Josephus Scaliger Danieli suo. IX Cal. Apriles Tuffoni.

39, Idem eidem. Tuffonii VIII Cal. Julias. Edidit Kortümius progr. Heidelb. 1844 pessime.

40, Isaac Casaubonus ad Perron cardin. 3 Id. Oct. 1604.

41, Apogr. Ad regem (Galliæ Franciscum) Erasmus. Bas. 16 Kal. Julias 1526.

42, Apographon eiusdem manus, cuius nr. 41. Ad Dominos Senatores Erasmus. Basileæ postridie Id. Junias Anno 1526. Agitur de theologiæ studiis.

43, a. b. Apographa. a, Calvinus ad dom. de Chancy. Sine loco et anno. b, Calvinus ad Danielem (Petri Danielis patrem). Sine l. et a.

44, Jo. Calvinus Francisco Danieli. Lausannæ 3 id. Octobris. Martianus Lacanius tuus.

45—47 Apographa Petri Danielis.

45, Jo. Calvinus Francisco Danieli. Lausannæ 3 ..... (pars folii deperiit). Martianus Lucanius tuus.

46, Jo. Calvinus Francisco Danieli. Sine loco et anno. Deest apud Sinnerum.

47, Jo. Calvinus Fr. Danieli. 6 Calendas Decembr. 1559.

48, Apographon. Epistula anonyma nescio cui scripta...... *(Quod) varius tibi scribo inde fit — Reliqua scribam quum fuerit opportun. Vale Optime. Verrmatiæ.* Granvellii mentio fit sæpissime.

49, Apographon Petri Danielis. Jo. Calvinus Fr. Danieli. Pridie Idus Februarii 1560. Carolus Passelius tuus.

49[a], Apographon Petri Danielis. Fr. Daniel Jo. Calvino. Sine loco et anno.

50, Apographon Petri Danielis. A Monsieur et frere Monsieur le balif κατ' ἐξοχὴν de Chapistre. Vostre humble frere et entier amy Charles Despeville.

51—53 Apographa Petri Danielis.

51, Jo. Calvinus Nicolao Chemino. Lutetiæ Pridie Symionis. Anno 1529.

52, Jo. Calvinus Fr. Danieli Aurelio. Parisiis pridie Symonis 1529.

53, Idem eidem. Parisiis 10 Kal. Maias.

54, Apographon. A Monsieur et frere. Monsieur le balif de Chapistre. Ce 25 de Juliet. Votre humble frere et entier amy Charles Despevil. 1550 (1559?). Est eadem epistula, quam habes nr. 50 insignitam.

55 a. b., Apographa.
a, J. Calvinus Francisco Danielis. 6 Kal. Decemb. 1559.
b, Jo. Calvinus Francisco Danieli. Pridie Idus Februarii 1560.

56, Dav. Hœschelius Bongarsio. Pridie Kal. Sept. 1607.

57—92[c], G. M. Lingelshemius Bongarsio. Hæ litteræ omnes nondum editæ sunt; desunt enim ab editione epistularum Bongarsianarum ea, in qua Lingelshemii epistulæ leguntur Argentorati a. 1660 impressæ. Pertinent ad annos 1601. 1604. 1605. 1608. 1609. 1611. Inest ante postremam epistulam apographon ep. Petri Denaisii ad Lingelshemium XI Aug. 1601 scriptæ.

93, Jacobi Cujacii apographa complurium inscriptionum.

94, Apographon Petri Danielis. Jacobus Cuiacius Jo. Hasteno. Biturigis Idib. Decembr. 1559. Edidit Kortümius progr. Heidelberg. a. 1844 p. 11.

95, H. Broughtonii epistula ad Principem nescio quem. Sine loco et anno. Sequitur præfatio eiusdem in commentarium S. Scripturæ.

96—113. Quam Kortümius edidit in progr. Epistulæ Danæi ad Petrum Danielem scriptæ. Pertinent ad annos 1564—1572. Heidelberg. a. 1844 p. 12—14 epistulam Danæi ad Danielem scriptam Genabi ad Ligerim Nonis Martiis 1565, ea hodie iam non extat. Fortasse post nr. 113 exsecta est. Nec non nr. 100 et 109 partes inferiores perierunt. In nr. 113 pagina altera leguntur P. Danielis manu scripti aliquot versus de Genabo et Biturigibus.

114, Lettre de M. Toussain a M. Couet. Heidelberg ce 15 Juin. 1601. Apographon.

115. Melchior Volmarius à Mons. Francoys Daniel. Ex Turricula. Sine anno.

116, Apographon C. Rittershusii. Ex litteris Casp. Schoppii Romæ scriptis 20 Octob. 1600. Adiecta est epistula C. Rittershusii ad nescio quem scripta sine loco et anno.

117, Nicolaus Beraldus A. Castelnes Episc. Tarbell. Aureliæ III Idus Octobr.

118, Nicolaus Beraldus Jacobo Viartio. Sine loco et anno.

119, Nicolaus Beraldus D. Roberto Corelio. Sine loco et anno.

120, Simon Grinæus Nicolao Beraldo. Basil. Idibus Juliis 1534.

121, Maurus Musæus ad virum nescio quem (Nicolaum Beraldum dicit Sinnerus). Basil. quinto Idus Augusti. Sine anno. Agitur de Simone Grinæo.

122, Laurentius Sifæus Michaeli Hospitali. Biturigibus Nonis Julius 1536.

123, Laurentius Sifæus Petro Bonaccursio. Biturigibus Nonis Julis 1536.

124, Cardinali à Chastillon Archepiscopo Tholosano Rector et Universitas Tholosana. Datum Tholosæ Idibus Juniis 1534.

125, Laurentius (Sifæus) Theodorico suo Sleidano. Nonis Julius 1536 Biturigibus. Adiectum est postscriptum Laurentii Sifæi ad nescio quem directum. Biturigibus septimo Kal. Aug.

126, J. Gulielmius P. Danieli. Lutetia Parisiorum XI Kal. IXbris. 1583.

127, G. Christianus à monsieur Fouquelin (genero suo). Sine loco et anno.

128, G. Christianus à Monseigneur Berault. Lutet. 3 Kal. Decembr.

129, Idem eidem. Lutetiæ pridie Catarines.

130, F. Christianus Petro Danieli suo. Parisiis Kal. Januar. 1561.

131, Idem eidem. Sine loco et anno.

132, Idem eidem. Lutetiæ die ipso Pentecostes.

133, Idem eidem. Sine loco et anno.

134, Idem eidem. Sine l. et a.

135, Idem eidem. Sine l. et a.

136, Florens Christianus Ant. Foquelino fratri. Sine loco et anno.

137, Idem eidem. In urbe ad Kal. Jul.

138, Idem eidem. Lutetiæ 9 Kalend. Mart.
139, Fl. Christianus Petro Danieli suo. Sine loco et anno.
140, Idem eidem. Sine loco et anno.
141, Elias Vinetus P. Danieli. Burdigalæ Nonis Februariis.
142, Idem eidem. Gallice. De Bourdeaux ce 15 Fevrier 1566.
143, Idem eidem. Gallice. Deest hodie finis. Sinnerus finem etiam viderat, qui hanc epistulam Burdig. 20 Jul. 1578 scriptam esse ait tom. III p. 199.
144, Idem eidem. Burdigalæ pridie Nonas Octobris 1568.
145, Idem eidem. Gallice. Bourdeaux ce 20 Mars 1578.
146, Justus Lipsius Francisco Bentio sacerdoti societatis Jesu. Moguntiaci XI Cal. Maii 1591.
147, Idem ad Schuermannum. Lugduni Bat. postridie Nonas Novemb. 1583.
148, Petro Danieli Guil. Morelius. August. die XVI 1561.
149, Idem eidem. Pars inferior nefarii hominis fraude abscissa est. Vidit eam etiam Sinnerus, qui 4 Mai 1561 epistulam hanc scriptam esse tradit III, 199.
150, Tusanus Nicolao Beraldo. Lutetiæ 8 Augusti. Sine anno.
151, Ja. Cappellus Dn. Jo. Huralto. E. Tillæo nostro Pridie Idus Januar. 1571.
152, L. Carrio Petro Danieli. Aureliis e collegio D. Columbæ 5 Idus IXbris 1580.
153, Idem eidem. Aureliani XII Kal. Junias 1583.
154, L. Carrion à Monseigneur de l'Isle. Sine loco et anno.
155—168, Obertus Gifanius ad Petrum Danielem. Pertinent hæ epistulæ (scriptæ Paris. Aurel. Argentor. Altorph.) ad annos 1567—1584. Petri Danielis responsa habes in marg. nr. 157, in altera pagina nr. 159; in altera pagina nr. 164 scripta est epistula P. Danielis ad Buchananum sine loco et anno. Epistulæ nr. 158 pars inferior periit.
169, T. Gisius ad Paxium. Sine loco et anno: pars inferior resecta est.
170, T. Gisius Petro Danieli. Lugduni 1574 Kalendis Novembribus.
171, Tidemannus Gisius eidem. Lugduni 1574 III Non. Novembris.
172, Apographon. Epistula anonyma partim Gallice partim Latine scripta sine l. et a. Omis. Sinn. Agitur de Petro Daniele. Pro hac epistula Sinn. III, 200 sub nr. 172 memorat ep. Aniani De Contæi ad P. Danielem (Bourges 29 Fevrier 1573), quæ hodie periit.
173, Anianus De Contæus Petro Danieli. Aureliæ postridie feriarum Pentecostes. Carmen panegyricum insertum est.
173ª, Idem eidem. Aureliæ sexto Idus Novemb. Omis. Sinn.
174, Idem eidem. Aureliæ septimo Idus Januarias.
174ª, Idem eidem. Ce IIII feburier. Omis. Sinn.
175, C. de Harlay Bongarsio. Basle ce dernier de May 1598.
176, Ant. Contius Jacobo Cambræo. Biturig. prid. Kal. Febr. 1563.
177, Megabausius Bongarsio. E. Salinis Saxonum 10 Sept. 1590.
178, P. Vexheile ad Principem nescio quem. Londino 21 Julii 1591. Apogr.

179, Idem ad eundem. Londino 12 Julii 1591. Apogr.
180, Hart. à Stitten Bongarsio. Berolini 19 Junii 1606.
181, Idem eidem. Berlino 19 Maii 1606.
182, Casparus Meningius Bongarsio Haydelbergæ 1601 24 Juny.
183, Joann. Truchius Jacob. Viartio, Petr. Burdinæo, Cl. Frambergo, Franc. Danieli. Chamberiaci Allobrogum ad sextum Kalendas Sextiles. Adiectum est tetrastichon a J. Boyssonæo in Truchii gratiam scriptum.
184, Truchius Burdinæo. Aureliani tertio Idus Martii.
185, Joannes Truchius Renato Mairatio Lutetiæ 4° Nonas Septembres.
186, Joannes Truchius Petro Burdinæo. Aureliano 5° Idus Aprilis.
187, Joann. Truchius Jacobo Groslotio. Sine loco et anno.
188, Renatus Mairat D. Joanni Truchio. Aureliæ ad decimum septimum Kal. August.
189, Germanus Valens à Guellis Renato Mærardo. Sine loco et anno.
190, G. Vaillant de Guellis Petro Danieli. De Bourg ce 23 Octob. 1574. Gallice.
191, Idem eidem. Bourg XI Sept. 1574. In altera pagina Bongarsii ni fallor epistula legitur ad nescio quem scripta.
192, Idem eidem, mutil. Sinnerus etiam integram hanc epistulam vidit, quam 29 Sept. 1574 scriptam esse ait.
193—199, Franciscus Daniel Petro Danieli. Orleans 1564—1567. Nr. 196 pars inferior periit.
200, Franciscus Daniel Fl. Christiano. Aureliæ 13 Oct. 1561. Adiecta est G. Fornerii epistula eodem die ad Fl. Christianum scripta.
201, Petro Danieli C. Perrotus. Nonis Maii 1565.
202, C. Perrotus duobus Danielibus. 6 Kal. Martii.
203, Aemilio fratri C. Perrotus. Lutetiæ 15° (sic) Idus Maii 1563. Est apographon.
204, Petro Danieli Aemylius Perrotus 29 Martis.
205, Idem eidem. Sine l. et a. In altera pagina legitur ep. P. Danielis Gall. nec non epitaphium Turnebi a Daniele scriptum.
206, Francisco et Petro Danieli fratribus C. Perrotus. Hierapoli Idibus Junii 1564.
207, P. Danieli C. Perrotus. Lutetiæ circiter Cal. Aug.
208, Desnoves Danello (Daneau). Sine l. et a.
209, Jacobus Cuiacius Tidemano Gisio. Valentiæ Cavarum XVI Kal. Nov. MDLXX.
210, Th. Canterus Petro Danieli 28 Martii 1571.
211, Theodorus Canterus Petro Danieli. Vltraiecti anno 1570 in festo Jacobi. Quod Sinn. III p. 202 adnotat, inter nr. 211 et seq. quædam inserta esse, quæ ad Cardinalem Loth. pertineant, eorum nihil hodie invenitur.
212, David Coningamus Petro Danieli. 3 Idus Junii 1567. In altera huius epistulæ pagina extat exemplar epistulæ P. Danielis ad Scaligerum scriptæ.
213, P. Adamsonus Danieli. Avarici 15 Kal. Jun.
214, G. Vaillant de Guellis Petro Danieli. Bourg 29 Sept. 1574. Insunt versus ad Henricum regem scripti.
214[a], Idem eidem, Gallice. Sine l. et a.

215, D. Joanni Furdino Parisiensi Daniel Oesyander. Patavii XIII Decembris.
216, Paulus Misinetius Petro Danieli. III Nonas Januarias 1583 anno Gregoriano.
217, C. Dupuy Petro Danieli. Venise ce XIX de May 1570. Gallice.
218, P. Massalus (Massacus?) D. Danieli. Aureliis V Kal. Martii 1579 (1571 ?).
219, Franciscus Rolle Prior de Renura (?) Castro ad P. Danielem. Kal. Mart. 1581 (à Monsieur le Balif de Sainct Benoist).
220, Simonius ad N. Aurelianensem.
221, Blasius Rillerius Marrato. Biturigibus die dominico palm.
222, G. Wagnerus Laurentio Zingrefio Zimmerensi. 4 Januarii 1571.
223, Georgius Winter Bongarsio. Lipsiæ 8 Aprilis 1611.
224, Ant. Oiselius Gasp. Schoppio. Paris. Non. Novemb. 1598. Insunt coniectanea aliquot in Phædrum.
225, Jos. Reuber Bongarsio, Germanice. Durlach den 4 Februar 1602.
225ª, Wasserhuon (?) Jacobo Bongarsio. De Basle 12 Aug. 1604. Gallice. Agitur de Helvetia.
226, Faber Mich. Hospitali. Trid. Id. Jun. Apograph. P. Danielis.
227, Jacobus Faber N. Beraldo. Sine l. et a.
228, Nescio qui Bougteus ? (non Bongarsius, quod Sinnerus credidit) Petro Danieli. Sine l. et a.
229, Chapellain à Pierre Bordineau. Paris ce jour de Pentecostes.
230, Idem eidem. Paris le XIII de May.
230ª, Marsihoius (?) Petro Daniel. Sine l. et a. Omis. Sinn.
231, Fornerius P. Danieli. Aurel. pridie Kal. Maii 1566. Adiectum est P. Danielis responsum.
232, Epistula nescio cuius ad quendam Principem. Aurel. XX April. 1562. Omis. Sinn.
233, (233—235 apogr. P. Danielis) Foquelinus ad Mariam Francorum et Scotiæ reginam. Sine l. et a. Est nr. 232 apud Sinn.
233ª, (Sinneri 233) Principi Carolo Maximiliano Francorum regi Antonius Foquelinus. Sine loco et anno.
234, Antonio Foquelino C. Perrotus. 7 Idus Junii 1560. Biturigis.
234ª, (Sinnerus omisit) Petro Sulphurio C. Perrotus. Biturigis Kal. Novemb. 1561.
235, Florenti Christiano Jo. Franc. Memmius. Paviæ pridie Nonas Augusti 1560.
236, Petro Danieli Joannes Danisius. Ex castro Pythneris 16 Novemb. 1564.
237, Epistulæ fragm., Gall. Sinn. III p. 204 hæc tradit: 'Autographum epistolæ Calvini ad Danielem, quæ prima est inter editas Calvini. Amstel. 1666.'
238, F. Beral. ad virum nescio quem, Latine. Nonis Novembr. Argimonte.
239, M. Patisson Petro Danieli, Gallice. Paris 23 Mars 1582.
240, Joh. Ludovicus Hawenreuterus D. Bongarsio. Argentorati XXIIX Febr. 1606.
241, Jacobus Salvius Nicolao Beraldo. Lutetiæ Nonis Octobribus.

241ª, Jo. Brodæus Petro Danieli. Turone IIII Non. Octob. 1561.
242, Idem eidem. Turonibus 17 Kal. Decemb.
243, L. Crabbius P. Burdineo quarto Idus Quintiles.
244, Idem eidem. Quinto Kal. Sextiles.
245, Judicium in causa Roberti Danielis editum a S. A. Lonion, Petau, Sally, Daniel.
246, Jo. à Boyssone N. Beraldo. Tholosæ Nonis Augusti 1534.
247, M. A. Georgius N. Beraldo. Quarto Nonas Maii 1534 Romæ.
248, C. Brachetus doctori Marchebone.
249, Renatus Mairat patri suo. Decimo quarto Kal. Julias Biturigibus. Latine et Græce.
250, Epistula nescio cuius Biturigibus XXX Martii scripta Francisco Danieli.
251, Epistula nescio cuius Melchiori nescio cui scripta. Sine loco et anno.
251ª (Sinnerus omisit). Epistula nescio cuius Jacobo Varadeo scripta. Aurelie.... Kal. Decemb.
252, Epistula anonyma nescio ad quem directa. Italice. Di Roma agli undici di Marto 1564.
253, Wenceslaus Guelfelderus (?) Bongarsio. E ludo illustri Heilsbrunnensi Non. April. quo natales sunt illustrissimi pr. nostri qui nunc dei beneficio annum ætatis 58 est ingressus.
254, Elogium Hermanni Cruserii. Ex elogiis illustrium Belgii scriptorum Aubreti Miræi Canon. Antverp. editis ibidem hoc anno 1602.
255, Remon (? Kenron Sinn.) à messieurs et frères monsieur l'advocat Cappel et procureur general à Paris. Ratisbonne ce XV May 1541.
256, Petro Danieli Huralt Hospitalii X Kalendas Augusti 1579. Lutetiæ.
257, Epistula nescio cuius ('Sancy' fortasse, sed nomen pessime scriptum est: neque tamen cum Sinnero de nomine 'Daneau' cogitandum) ad Bongarsium de rebus publicis. Strasbourg 14 Juillet 1590.
258, De Fresnes ad Bongarsium. Paris 12 Avril 1594. Agitur de ære alieno et suo et regis Henrici IV.
259, Idem ad eundem. Paris 23 Avril 1594. Eiusdem argumenti.
260, Idem ad eundem. Sine loco et anno.
261, V. Raulin. Bongarsio. Chaalons 6 Octob. 1602.
262, 263, Coppies de deux lettres, l'une du Sr. de Fresnes Ambassadeur à Venise au Sr. de Langes senechal de Lion et l'autre du Sr. de Mezieres au dit Sr. de Langes sur le subiect de la precedente donc on luy avoit envoié copie. Aoust 1602 (Venise 17 Juillet 1602; Sedan 20 Aoust 1602).
264, Guy Chausse Bongarsio. Orleans XXIII May 1606.
265, Additamenta, quæ Bongarsius adici voluit ad apologiam ecclesiæ Gallicæ.
266. Justus Calvinus Veteracastrensis ad virum nescio quem (Josephum unde dicat Sinnerus III p. 205, ignoro) Moguntiæ 21 August. 1601.

267, Justus Calvinus D. Cæsari Baronio amplissimo S. Rom. Episcopi Cardinali Moguntiæ XII Kalend. Sept. 1601.
268, Mar.[ah] (hoc solum legitur in fine epistulæ) nescio quis Bongarsio. St. Germain des fosses ce XXV Fevrier.
269, Calvars Bongarsio. De la Haye en Holl. ce 21 Janv. 1602.
270, J. Camerarius Bongarsio. 12 A.... et 13 Sept.
271, Bongarsii tractatus de historiæ autoritate, mutil. a fine.
272 (Sinn. 271), Apographon P. Danielis. G. Valens Guellius Giphanio Lutetiæ 7 Januar. 1566. In eadem pagina legitur epistulæ a Daniele scriptæ exemplar.
272ᵃ, Apographon (P. Danielis) epistulæ anonymæ sine loco et anno.
273, Epistula anonyma, cuius in fine habes: 'D. Joanni Caluino salut. plurimam'. Aureliæ 20 Nov. 1561. Agitur de rebus mathematicis et mechanicis.
274, Hugo le Boys à monsieur de Bazoches. Rothomagi.
275, Idem eidem. Sine loco et anno.
276, Apographon. Epistula Truchii ad virum nescio quem. Lutetiæ 6 Idus Novembreis.
277, Johannes Delphinus Bongarsio. Heydelbergæ IV Kalend. Januarii 1610.
278, Idem eidem. Græce. Sine loco et anno.
279, A. Ramsay (præceptor Gravisseti adulescentis) Bongarsio. Gallice. Heidelberg 30 Decembr. 1610.
280, Macée de Gatte (nomen hodie legi nequit; potuit etiam Sinnerus) à Madame la Baillfve Daniel à St. Benoist. 8 Dec. 1593. In altera pagina P. Danielis epistula legitur.
281, Epistula anonymi, qua de munere utriusque iuris magistri suscipiendo agitur. Omisit Sinnerus.
282 (Sinn. 281), Jacobus Angelus Petro basilicæ XII apostolorum s. Rom. ecclesiæ presb. cardinali. Sine l. et a.
283 (Sinn. 282) Anonymi epistula ad Dionysium Lambinum de Horatii aliquot locis emendandis. Sine loco et anno.
283ᵃ (Sinn. 283), Anonymi epistula ad Monseigneur de Bon Repos, doyen de l'église saincte Croix d'Orleans à Orleans. Craventi Idibus Januarii.
284, D. D. Francisco et Petro (Danielibus) fratribus Carolus Perottus. Kal. April. 1564.
285, Petrus Daniel Aemilio (Perotto). Aureliæ 10 Kal. Septemb. 1564.
286, Apographon Petri Danielis. Fratribus Aemylio et Antonio Perrotis. Car. frater. Sine loco et anno.
286ᵃ (omisit Sinnerus), Epistula nescio cuius ad Maliardum P. Mairat.
287, Apographon. Florens Christianus Ant. Foquelino. Datum ad Kalendas Augusti.
288, Anonymus ad anonymum.
289, Anonymus ad anonymum (Danielem?) Aurel. 3 Non. Mart. 1564. Agitur de codicibus Juvenalis.
290, Daneau ad anonymum (Petrum Danielem?) Escript a Gyan ce dernier de Decembre 1566. Adest syngrapha, qua Danæus aliquot libros ex bibliotheca S. Benedicti sese accepisse profi-

tetur. In altera epistulæ pagina P. Daniel nonnulla de subscriptionibus operum Boeti ex aliquo libro ms. adnotavit.

291 (desideratur apud Sinnerum), Brisson pour le procureur general du Roy. Sine loco et anno. In altera pagina nonnullæ Petri Danielis adnotationes de codicibus aliquot manuscriptis leguntur.

291ª (Sinneri nr. 291), Petri Danielis iudicium de donatione Annæ de Alenconio Marchionissæ Montisferrati in graciam Ysabellæ Gonzagæ Marchionissæ Piscariæ neptis suæ.

292, Petrus Bourdinellus patruo suo. Sine loco et anno.

293, Viartius Francisco Danieli. Id Febr.

294, J. Cultrurius Burdineo. Sine loco et anno.

294ª, Receptum medicum.

294ᵇ, R. M. (nomen in fine epistulæ collocatum rescissa folii parte periit) Nicolao Beraldo. Sine loco vel anno. Sinnerus omisit.

295, F. Rolle Abbati Sancti Maximini Miciacensis. 8 Kal. Augusti 1582.

296, Epistulæ tres (apographa Petri Danielis) cuius mediæ Passelii nomen subscriptum est; prima autem ad Nicolaum quendam, Beraldum, ni fallor, directa est atque Lutetiæ scripta; tertia Argentorato data est.

296ª, Petri Danielis syngrapha ad libros quosdam pertinens. 2 Dec. 1560.

297, Apographon Petri Danielis. Transcriptum sub sigillo Ducis Bitur. præposituræ antiquorum ressortorum Albigmaci et de Concorcello. Charta Stefani Sacrocæsariensis comitis. A. 1190.

298, Apographon. Charta Ludovici Pii in gratiam monasterii S. Benedicti in pago Aurelianensi. IX Kal. Sept. anno imperii XXII, indictione XIII.

299, Apographon Petri Danielis. Manassis Aurelianensis episcopi charta donationis in gratiam ecclesiæ B. Maximini A. 1220 mense Sept.

300, Apographon. Danielis. Charta Philippi Regis Francorum de aliquot vicis claustro S. Benedicti super Ligerim constituto donandis. XXI Dec. 1296. Addita sunt quædam ad a. 1317 pertinentia.

301, Chartæ ad claustrum S. Benedicti Floriacense pertinentes VII, apographa Petri Danielis, annorum 1258, 1264, 1269, 1332.

302, Charte pour les nobles de Vermandois, Amiens et Senlis. Loys par la grace de Dieu Roy de France et de Navarre etc. Sine loco et anno; est apographon Petri Danielis.

303, Apographon P. Danielis. Charta donationis Stefani Sacricæsaris in gratiam Burgensium de S. Bricio. Apud Castellionem 1210.

304, Illa charta, quam Sinnerus nr. 304 insigniuit, est ea ipsa, quam nr. 303 recensuimus; quam autem sub nr. 303 dedit: 'Charta donationis in gratiam Ecclesiæ Floriacensis', ea hodie periit.

305, Apographon P. Danielis. Coppie d'un lettre estant au thresor de l'abbaie St. Florent Les Saulmur. Est charta Archenbaldi domini Soliaci in gratiam Prioratus S. Gundulfi a. 1184.

306, Membr. autograph. sæc. XI. Charta donationis Hugonis episcopi Trecensis de altaribus sancti Benedicti in eius episcopio. 1075. Pleraque putredine evanuerunt.

306ᵃ (Sinnerus omisit), manu sæc. XV. Epistula ut videtur supplicatoria abbatis S. Trinitatis de Stampis Regi Francorum scripta. Sine l. et a.

307, Apographon. Charta regis in gratiam militum S. Trinitatis de Stampis. 1106.

308, Apographon. Pactio inter Adamum vicecomitem de Melune et abbatem S. Benedicti a. 1241.

309, Apographon. Pactio inter monasterium S. Benedicti et Andre et Regnaud de la Salle. 1271.

310, Apographon Petri Danielis. Charta donationis Erberti clerici in gratiam ecclesiæ S. Taurini. 1043.

311, Charta Romanæ civitatis datæ Joanni de Save Hæduo 30 Mart. 1557.

312, Charta Ludovici Francorum regis. Sine l. et a. Apographon P. Danielis. Sinnerus om.

313, Duæ chartæ Domini Francys Serescali (?) comitis Teobaldi et Aaliz comitissæ. Omisit Sinnerus.

313ᵃ (Sinnerus 313), Apographon Petri Danielis Lotharii Regis et Ludovici filii charta pro Elisiardo Paris. Ecclesiæ Episcopo et conventu fratrum S. Mariæ.

314 (Sinn. 312), Donatio ecclesiæ de Morigniaco cum omnibus iuribus et pertinentiis universis. Membr. sæc. XVI. Charta ipsa anno 1115 facta est, apographon vero anno 1534.

314ᵃ (Sinneri nr. 314), Apographon Petri Danielis. Charta Philippi regis pro villa Lorriaci anno 1187.

315 (Sinneri nr. 316), Membr. apographon sæc. XVI (1571). Charta donationis Henrici Trecensium comitis in gratiam fratrum de Recluso a. 1176.

316, Excerpta et Gallice et Latine scripta manu sæc. XVI. Sinnerus omisit; quod vero idem posuit 315: 'Apographum instrumenti hæreditatis antiqui ex codice vetusto', hodie non extat.

317, Epistula cuiusdam E. Egresle ad nescio quem (fortasse ad P. Danielem: agitur de re iuridica) Chastillon ce 23 Mars 1572.

318, Apographon Petri Danielis. Privilegium Hervei Archidiaconi Aur. et Decani Sancti Verani de rebus quas dedit Prioratui de Feritate Abreni. Sine l. et a.

319, Apographon Danielis. Manassis episcopi Aurel. charta in gratiam S. Maximini.

320, Apographon P. Danielis. Charta Lotharii in gratiam monasterii S. Benedicti. 974.

321, Lupi Ferrariensis epistulæ a tricesima prima ed. Massorii usque ad ultimam (nr. 127). Sunt folia 40, s. XVI chart.

322, Apographon fastorum consularium codicis Bern. 108 (ex ms. Orosio capituli Argentinensis), f. 11.

322ᵃ, Apographon brevis chron. ex ms. Orosio bibliothecæ capituli Argent. Sunt folia 2. Cf. cod. 108.

323, Apographon Petri Danielis (f. 2). Sancti Fulgentii episcopi super Thebaiden. *Poetarum inuestigabilem prudentiam ingeniique eorum venam immarcescibilem non sine grandi ammiratione retracto – Tanto autem uiciorum conflictu Thebae .,·. humana anima quassata est quidem, sed diuinæ benignitatis clementia subueniente liberatur ...... EXPLICIT.*
324, Epistula irrisoria Bongarsii ad Fabianum de Donaw burgicomitem, obscurorum virorum genere scripta.
325ª, Apographon. Notitia locorum urbis Romæ.
325ᵇ (Sinn. 325), Apographon (ex veteri ms. P. Danielis). Notitia provinciarum atque urbium Gallicanarum.
326, Tractatus de gestis Herculis. Manuscr. chart. sæc. XV, fol. 10, a fine mutil. *Posteaquam de musis retuli Nunc gesta herculis recenseamus. Neque uero me latet magna me in difficultate uersari — quoad reuerteretur ex colcho et argonautis ad destinatum certamen profectus est. Magna autem.*
326ª, Excerptum ex Diodoro Siculo de Hercule, Latine.

327. 328. Codicillus s. XV chart. f. 12 duos tractatus continens:

327, f. 1ª — f. 11ª. Liber Sancti Odorici fratris minoris de vicino ordinis fratrum minorum de exitibus diversarum gentium. *Licet multa et varia de exitibus et condicionibus mundi a multis enarrentur tamen sciendum est — in illa ualle dicebant esse homines cum demonibus dampnatos. Explicit liber Sancti Odorici fratris minoris.*
328, f. 11ᵇ — f. 12ᵇ. Excerpta ex fabulis Aesopi quas Romulus de Græco in Latinum transtulit. *Hec sunt fabule esopi morales quas Romulus de greco in latinum transtulit. Agnus et lupus sicientes ad riuulum aquæ ex diuerso uenerunt* etc.

Sunt fabulæ numero 13, scilicet editionis Oesterleyanæ lib. I, 2. 3. 5. 8. 6. 15. 16. 17. II, 16. III, 7. II, 18, 21. III, 4.

329, De la division de l'empire Romain suyvie par l'eglise ancienne, f. 5.
330, Confessio fidei Augustanæ.

331—335 om. Sinn.

331, Excerpta ex Aug. de civ. Dei etc., f. 7.
332, Excerpta ex vetere codice Lemovicensi de musica, de antiphonariis etc., f. 2. *Ab hac autem disciplina modulamina composita extant - responsorium quod in natale apostolorum canitur. Videlicet R. Ciues apostolorum et cet. V. Emit te domine spiritum.*
333, Excerpta grammatica P. Danielis.
334, Oratio Mureti ad Pium pontificem gratulatoria. Apogr. Dan., f. 5.
335, In libri initio: charta Childeberti regis Francorum, apogr. Anno III imperii.

142. s. XVI et XVII in. chart. 2°.

Bongarsii collectanea theologica.

1, f. 9 Paraphrasis in locum I epist. ad Corinth. cap. II de cœna dominica agentem. 1558.

2, f. 2 Ex epistola Pauli ad Galatas.
3, f. 1 Fundamentum totius disputationis inter Lutheranos et Reformatos (scripsit Mauricius Hassiæ Landgravius. Torgæ mense Martio 1600).
4, f. 8 De regula fidei (comes theologus).
5, f. 2 Pastoribus ad synodum Gergoviæ congregatis Isaacus Casaubonus. Gergoviæ Kal. Jun. 1601.
6, f. 10 Jacobi VI Scotorum regis in versiculos VII. VIII. IX et X cap. XX apocalypsis commentatio conscripta sub initium anni MDLXXXVIII. Præmissa est epistula ad Gebhardum Electorem Colon. scripta.
7, f. 9 Ex catalectis Jos. Scaligeri (in Corinth. 15. 29 etc.).
8, f. 2 De cultu Dei Philippus Melancthon et Petrus Martyr (man. P. Danielis).
9, f. 2 Pacifica assertio qua probatur imaginis et idoli vocabula idem significare apud scriptores, antiquos, Hebræos, Chaldæos, Græcos et Latinos per Jo. Gordonium Scotum.
10, f. 1 Tractatus de eadem re.
11, f. 1 Articuli de sacramento ordinis per theologicos examinandi. an heretici sint vel erronei vel scismatici vel scandalosi et a sancta synodo damnandi.
12, f. 10 Davidi Pareo Isaacus Genius. Francofort. 23 Febr. 1606.
Isaaco Genio David Pareus. Heidelb. 27 Febr. 1606.
Conrado Deckero Isaacus Genius. Isaaco Genio Conr. Decker. 28 Feb. 1606.
Johanni Piscatori et Matthiæ Martinio theol. Herbornensibus Is. Genius Francof. 3 Martii 1606, cum responso Piscatoris et Martinii Herbornæ Nassow. 5 Martii 1606.
Epistula ad ministros eccles. Reform. Francofurtenses scripta a ministris Coloniensibus, Germanice. Cöln 12 Martii 1606.
13, f. 2 Ce que feu Mr. Pellisson auroit adiousté à la Réponse par lui faitte aux propositions du S. Duperron celle que ie l'ai envoiée à Mr. Debongars.
14, f. 10 Propositions sur les marques de la vraye Eglise.
15, f. 2 Præfatio Gallice scripta in librum aliquem theologicum.
16, f. 10 Lettre d'un Anglois contenant quelques demandes en fait de religion. XIX Mars 1592 et Response XXIIII Mars 1592.
17, f. 1 Articuli de iustificatione.
18, f. 2 Epistula 'Hieronymi vom Diszkaw (?) zu Queis vndt Canohr' ad consistorium Lipsiense. Lipsiæ 17 Dec. 1602.
19, f. 5 Oratio de religionis vetustate.
20, f. 2 Epistula nescio cuius theologi.
21, f. 36 Constitutiones editæ per dominum Greo eccles. S. Martini in montibus presb. cardin. in regno Hungariæ.
22, f. 8 Instrumentum delegati Benedicti Papæ XII continens litteras domini Ladislai regis Hungariæ de parendo in omnibus sedi apostolicæ et reducendis Comanis ad fidem Christianam cum restitutione possessionum et bonorum oblatorum ecclesiis.
23, f. 3 Instrumentum Caroli Marchionis Moraviæ attestantis, quod, si eum contigerit eligi Imperatorem, omnes controversias suas

inter eum et Francorum regem permittet dispositioni Romani Pontificis.

24, f. 4 Instrumentum declaratorium pro electo rege Hungariæ et Prælatis et Principibus: regni confirmatio pertinet ad summum pontificem et Romanam ecclesiam.

25, f. 13 Idem, quod 22.

26, f. 1 Eugenius episcopus Ludovico illustri et glorioso Francorum regi (suprascr. Bong. manu: 'ex msto meo'). Data Vetralle Kl. Decemb.

27, f. 4 Methodus explicandi abusum iuris pontificii et canonici.

28, f. 2 Paulus episcopus Gervasio Aubert Juniori Rectori parrochie ecclesie S. Martini de Pegeyo Roberti Cenomanen. diœc. Romæ a. 1557 id. Jun.

29, f. 10 Bolla per il sale et altri commercii, Italice (ultimum fol. Latine scriptum est). 1599.

30, f. 14 Idem, quod 29.

31, f. 5 De statu religionis in Germania Consilium Romæ scriptum.

32, f. 4 Pontificis Clementis VIII a. MDXCVIII Ferrariam petentis et ingredientis apparatus et pompa.

33, f. 2 Excerpta Bongarsii theologica.

34, f. 17 Erinnerung Herrn Kays. Commisarien an der Churfürsten vnnd Stende Räth. Die Vergleichung dess Callenders betreffend. Regensp. 22 May 1603 et alia eodem pertinentia.

35, f. 9 Ducis Veneti oratio ad Paulum V, Germanice.

36, f. 3 Epistula Luciferi (invectio in Papam): *Lucifer princeps tenebrarum christi profundi regens acherontis imperia* etc.

37, f. 3 Anno 1482 in concilio Basilien. capitula in Sixtum quartum pontificem.

38, f. 1 Excerpta varia ecclesiastica; in marg. imo legitur: *Quæ sequuntur exscripta sunt de vetustissimo codice monasterii S. Remigii Remen. qui est hodie meus;* secuntur hæc (mense Martio excerpta):

a, Pars Synodi Francfordiensis habitæ anno domini DCCXCIII. *Conuenientibus Deo fauente apostolica auctoritate* etc.

b, Ex præfatione Anastasii Bibliothecarii in synodum Nicænam II quam septimam vocant ad dominum Joannem papam VIII. *Quæ super uenerabilium imaginum adoratione* etc.

c, Nicetas lib. I de imperio Isaaci Angeli. *Solos Armenios ait transitum Germanorum non ut hostium incursionem* etc. In priore pagina haec habes:

d, Excerpta ex annalibus Ludovici ann. DCCCXXIIII, ex Sigeberto (ad eundem annum), ex Eginharto de Karolo magno.

39, f. 5 Ex Andreæ Dudithii scripto ad Maximilianum II Imp. quo se de episcopatu aliisque honoribus abdicatis et uxore ducta excusat. — Hypotyposis viva concilii Tridentini.

40, f. 2 Exemplum propositionis episcopi Delphini nuntii apostolici ad senatum Argentinen. factæ 1 Mai 1561, cum responso Reip. Argentin. 3 Mai. 1562.

41, f. 5 Ad patres concilii Tridentini oratio Vidi Fabri.

42, f. 2 Bulla indictionis sacri œcumenici concilii Trid. celebrandi.

43, f. 2 De colloquio Ratisbonensi ex litteris amicorum excerpta.
44, f. 18 Acta theologorum Augustanæ confessionis voluntate Philippi Ludovici principis Palatini Ratisponæ congregatorum.
45, f. 3 Verzeignus des Process, wie auch der Haupt Puncten, nach vnndt von welchen ein freundtlich Colloquium zwischen etlichen der wahren Augspurgischen Confession einestheils vnndt der Röhm. Kirchen verwandten Theologis anderntheils angestelt vnnd gehalten werden möchte.
46, f. 32 Scripta diversa ad colloquium Ratisbonense pertinentia.
47, f. 10 Tractatus de religionis statu in Gallia. 1589 mens. Januar.
48, f. 18 De statu factionis Hugonotorum in Gallia.
49, f. 6 1568. Zeittung von Augspurg von der Jesuitter teuffelsbeschwören vnnd ausztreibung durch sy hin vnnd wider auszgossen worden. (Verzeichniss was sich zwischen dem Predicanten Im Spital, auch der Frau Georg Fuggerin vnd den Jesuittern etc. zugetragen hatt.)
50, f. 11 Der Köllnischen Jesuiter falsche Renck vnnd Practiken.
51, f. 11 Brevis et perspicua explicatio causarum et circumstantiarum, quibus motus Johannes Cambilhon, olim Gracensis collegii Jesuita ex pernicioso consortio illo se subduxit et ad Augustanæ confessionis ecclesiam se contutit. Ad venerabile presbyterium Augustæ Vindelicorum. XXI Martii 1608.
52, f. 2 Censura sacræ facultatis theologiæ Parisiensis contra impios et exsecrabiles regum ac principum parricidas. 1610.
53, f. 3 Caroli Molinæi Franciæ et Germaniæ iurisconsulti iudicium de Jesuitis.
54, f. 1 Excerptum de sermone, quem coram Alphonso in cœna domini Antonius quidam Siculus ordinis Dominici habuit.
55, f. 2 De patronis sanctis collegiorum, Gallice.
56, f. 3 Tractatus theologicus.
57, f. 2 Epistula scripta Strasburg. VII Jul. 1601 de urbis Francofurti rebus ecclesiasticis, Gallice.
58, f. 1 Alia epistula ibidem scripta 10 Jul. 1601.
59, f. 1 Excerpta ex Hieronymi libro de viris illustribus.
60, f. 2 Epistulæ tres scriptæ Strasburg. 22 Jun. et VIII Jul. 1601, Gallice, de rebus eccles. Francofurt.
61, f. 4 Epistula anonymi de cœna dominica scripta Vratislav. ipso profesto natalis Domini 1580.
62, f. 3 Epistula, ut videtur, responsoria de eadem re Christiani Herdessiani. 5 Decemb. (Nobilissimo et clarissimo uiro D. A. D. S. C. M. Consiliario domino suo observando).
63, f. 3 De statu religionis nova: ex Anglia 26 Augusti, ex Embda Phrisiæ circa finem Augusti, ex Frankofordia 12 Sept., ex ducatu Wirtembergensi 8 Sept., ex Dantisco 8 Augusti, excerptum epistulæ Stanislai Wardesii superintendentis reformatarum ecclesiarum in Russia ministri Bichavien. ad H. Bullingerum scriptæ 21 Junii.

143. s. XVI et XVII chart. 2°.

Jacobi Bongarsii collectio genealogiarum variorum principum familiarumque illustrium. Insunt hæc:

1, Genealogia Palatina Bavarica scripta per Wigeleum Hundt 1593, Germ.
2, Genealogia Austriacorum, Lat. impr.
3, Regum Hungariæ, bis.
4, Regum Angliæ.
5, Gothorum.
6, Saxonum.
7, Karoli Magni Imper. ortus.
8, Le Chrestien Lys des Francoys.
9, Ludovici IX reg. Francor.
10, Francorum et Borboniarum, item Saxoniæ et Lotharingiæ ac Brabantiæ stirps.
11, De regno Franciæ.
12, Accurata Borboniorum descriptio.
13, Item impressa lacera.
14, Gallorum stirps et Sabaudiæ cum epistula ad Christianum Anhaltinum principem.
15, Iterum Borbonia familia (opus dedicatum Friderico Palatino comiti ad Rhenum).
16, Roys de Sobrarbre et Navarre.
17, Alia genealogia a Gastone incipiens.
18, Alia a Blanca regina incipiens.
19, Godofredi ducis Alamannorum. Andegavensium.
20, Lotharingiæ.
21, Comitis Turonensis.
22, Des Comtes d'Alençon.
23, Burgundionum.
24, Mediceorum.
25, De la maison de la Chambre.
26, Des Bongars.
27, Familia Spifamorum.
28, Jacobi Bongarsii contractus matrimonialis cum Odeta Spifamia. 1596.
29, Familia Spifamorum.
30, De Odetta à Spifama Chalongia et eius morte. Scripsit Bongarsius.

144. s. XVI et XVII init. chart. 2°.

Jacobi Bongarsii collectanea historica.

1, Scripta ad episcopatum Strasburgensem pertinentia a. 1592—1601, numero LV, Multa Bongarsii manu scripta sunt.
2, Insularium illustratum Henrici Martelli Germani.
3, Copia der Statt Bern schreibens, an die Ihr. Orth. lõblicher Eydgenossenschafft, so zue Baden versamblet den 25. Febr. 1611. Auss Baden In Schweitz von 26 Febr. 1611. Auss Zürich von 3 Martii 1611.
•4, Auss Cöln an der Spreir 27 Jan. 1611.

*5, Relatio de rebus XIV Jun. 1590 Mulhusiæ gestis, Gallice. **Manu** Bongarsii.
6, Rhætia descripta.
*7, Tractatus Italicus de Rhætia (de rebus ecclesiasticis).
*8, Epistula Gregorii Gugelberg cancellarii Curiensis de decreto per tres societates Rhæticas facto XI Sept. 1605.
9, Privilèges donnés à quelques marchands d'Allemagne pour trafiquer en France. 1602 VI Febr. seq. Sunt scripta IV.
*10, Supplicatio Georgii Zolckher regi Franciæ oblata.
*11, Charta Catherinæ regis matris dictæ Regentis 27 Jun. 1574, Gallice.

145. s. XVI et XVII in. chart. 2°.

J. Bongarsii collectanea historica ad historiam Gallicam pertinentia.

1, Scripta varia de ecclesiis reformatis Galliæ, nr. XI.
2, De statu factionis Hugonotorum in Gallia. — Conditions de la conférence proposée par Madame. La response par l'Evesque d'Evreux (Paris 12 Nov. 1601). — Replique de ceux que Madame a appellez.
3, Papiers touchant la conférence de Mr. du Plessis avec l'evêque d'Evreux, a. 1600, nr. IX. Secuntur nonnulla de cæde dom. du Plessis. 1602.
4, Repplicques de Monsieur de Pibrac presidan en la Cour de parlament de Paris a la lettre calomnieuse de la Reyne de Navarre lorsquelle luy eust oste ses seaulx.
5, Duel entre le marquis d'Ornano et Mr. de Montespan eludé. 1603 Jun. X.
6, Apologie d'un revolté. VIII Avril 1589.
*7, Epistula J. Badouere ad principem nescio quem. Paris 13 Feb. 1604.
*8, Epistulæ diversæ, Gallice.
 a, De Frenes Canaye ad d. de Mezieres. 24 Apr. 1602.
 b, Responsum. De Sedan 7 Jun. 1602.
 c, Lettres du S. Moyet ministre de la parole de Dieu en l'eglise de Mets escrite au dit S. de Mezieres. Nancy 6 May 1602.
 d, Autre lettre de Madame la Duchesse de Bar sœur unique du Roy au dit S. de Mezieres. Nancy 9 May 1602.
*9, Brissonii iudicium, num Sabaudiæ incolæ pro Francis habendi sint.
*10, Judicium Parisinum a. 1571 de causa cuiusdam d. du Pondeau prolatum.
*11, Rappel de ban pour Francois Balduin doct. en droicts. Bruxelles XXVIII Mai 1565.
*12, Scripta duo ad Joannem de Tillet protonotarium regis Franciæ spectantia.
13, Capita orationis legati Lotharingici ad Sixtum pontificem habitæ.
14, Copie collationnée à l'original du fragment de l'instruction des ambassadeurs du roy au concille de Trente. — Alia scripta ad concilium Tridentinum pertinentia.

* 15, Extraict des lettres de Mr. l'Illustriss. Cardinal de Lorraine à Mr. l'Archevesque de Sens 4 May 1570.
* 16, Relatio de statu religionis in Gallia scripta ad Papam.
* 17, De Bordeaux. Relatio de rebus ecclesiasticis. Gallice.
* 18, Plaidoie pour Jancet (agitur de causa Aureliæ acta).
* 19, Kurtze antwort vff des parisischen Jesuittenpatris Cottonis erklerung, so er newlichen an die Königin in franckreich geschrieben vnd trucken lassen, f. 15.
* 20, Epistula Gallice scripta, in qua de Sigismundo Bathori agitur.
* 21, De Jesuitarum causa excerpta Bongarsii.
* 22, De eadem re. Paris 4 Decemb. 1610.
* 23, Rationarium monasterii S. Maximini, Gallice.
* 24, Responsum regis Galliæ Jesuitis datum. Addita est 'descriptio Jesuitarum sive monstri Romæ', versibus condita:

Italorum Ruffianorum emissarii
Editorum librorum falsarii etc.

* 25, Charta Henrici regis Franciæ, qua Jesuitarum restitutio agitur.
* 26, Procerum Coss. Judicum Scabinorum totiusque communitatis Thoruniensis epistula. Thorunii 20 Febr. 1607 (de causa Jesuit.). Est bis scripta.
* 27, Idem quod nr. 16 descripsimus.
* 28, Quæ Sanctitas sua Majestati eius per Comitem Olivarez proposuit super rebus Gallicis.
* 29, Quæ nomine Majestatis eius respondentur ad ea quæ ipsi proposita sunt per comitem Olivarez super iis quæ remedia rebus Gallicis concernunt.
* 30, Epistulæ aliquot a rege Hispanico missæ ad eius legatum Bernardinum de Mendoza. Jan. a. 1590. Sunt epistulæ VII Latine scriptæ. Versio Latina a Bongarsio facta esse videtur.
* 31, Excerpta Bongarsii de regibus Francorum, f. 5.
* 32, Nova politica allata Venetiis (30me Aoust), cum adnot. Bongarsii.
* 33, 1602. Relatio de quodam Jesuita, qui Aquis in familiam regiam Franciæ et in Calvinum spurce invectus sit, Germanice.
* 34, Extraict des registres de parlement. 1610, 8 Jun. (de execratissimo parricidio in sacratam personam Henrici IV regis patrato).
* 35, Epistula cuiusdam Baronis de Crehange ad regem Franciæ scripta, Gallice.
* 36, Wollmeinende warnung ahn alle Teutschen Churf. Fürsten vndt andere Stände wieder des Bapsts vnndt seiner Jesuiten hochgefährliche lehren vndt practicken, f. 23.
* 37, Excerpta Bongarsii de libris tribus, qui in bibl. Parisiensi S. Victoris extent (Fretellus de locis sanctis, Historia cruciariorum, Regula templi Salomonici).

146. s. XVI chart. 2°.

***Jac. Bongarsii philologica et historica.**

1, f. 72 Animadversiones ad Tit. Livium lib. XXI—XLV.

2, f. 36 Hen. Savilis declaratio rerum militarium ad meliorem intellectum antiquarum Romanarum historiarum.

3, p. 194 Notæ in Justinum Jac. Bongarsii. Singulis libris prologi qui dicuntur præmissi sunt, quorum marginibus Bongars. complurium codicum mscr. lectiones variantes ascripsit [cod. Char. PP. (Put.) FP. (Pith.) CL.]. Hæc omnia quæ ad prologos pertinent in Alfredi de Gutschmid usum descripsi.

4, Collatio libri mscr. Thucydidis, f. 2.

5, Animadversiones in Buchanani historiam Scoticam, f. 2.

6, f. 1 Excerpta ad antiquiorem Galliæ historiam pertinentia.

7, f. 6 Ex manuscripto Pauli Petavii. Epistularum aliquot apographa.

a, Suessioni episcopo et regni Francorum cancellario R. Dei gratia S. Coloniensis eccl. electus et Italici regni Archicancellarius.

b, F. Dei gratia Rom. Impr. episcopo Suessionensi.

c, Manuel Imperator Porphiro genitus (sic) L. nobilissimo regi Francorum.

d, F. Romanorum Imp. archiepiscopo nescio cui.

e, F. Rom. Imp. consanguineo suo Lu. Francorum regi.

f, F. Rom. Imp. L. Francorum regi.

g, F. Rom. Imp. E. venerabili Lugdunensi archiepiscopo.

h, F. Rom. Imp. M. Duci Lotharingiæ.

i, F. Rom. Imp. H. comiti Trecarum.

k, Prænobili L. regi Francorum R. S. Coloniensis eccl. electus et Italiæ archicancellarius.

l, F. Imp. Rom. H. illustri comiti Trecarum.

m, Glorioso L. regi Francorum Crisp. Dei gratia Imperialis Curiæ cancellarius et Legatus Italiæ.

n, Regi Franciæ L. Dei gratia Landgravius.

o, Excellentissimo regi Francorum L. H. Dei gratia dux Bavar. atque Sax.

p, Sanct. Patri et Domino A. Dei gratia summo Pontifici L. Francorum rex.

q, L. Francorum regi B. dux Burgundiæ.

r, L. venerabili regi Galliæ Constantia Alani comitis Britannorum filia.

s, L. Francorum rex illustri dominæ C. de Narbona.

t, L. Francorum regi M. imperatrix et Regis filia.

8, f. 50 Rerum Hungaricarum scriptores varii. Ad Guilelmum Ancelium regis Christianissimi consiliarium et ad Cæsarem legatum, cum indice (manu Bong.).

9, De historia Hierosolymorum a Guilelmo Tyrio descripta et eius versione Gallica. Agit auctor de quodam scriptore, qui lingua

Gallica antiqua bellum Sacrum Hierosolym. descripsit, comparatque inter se antiquum et novellum sermonis Gallici genus editis aliquot illius libri capitibus, f. 3. Adiecta sunt excerpta ex epistula Lat. de Hierosolym. expugnatione et ex libro aliquo quo de vero genituræ Christi die agitur.

10, f. 2 Excerpta ex Chronico fratris Richardi ad Petrum Cluniacensem Abbatem.

11, f. 2 Le voyage de M. de Pugreshaut (?) en enfer l'an 1606 (J. Bongarsii manu).

147. s. XVII in. chart. 2° partim impr.

Bongarsii collectanea Juliacensia.

1, impr. Epistula Wolfgangi Wilhelmi com. Pal. ad Rhen. April. 1609.
2, impr. Kurtzer begründter bericht von der Succession, f. 2.
3, impr. Edictum Maximiliani II (et Caroli V.) 1566, f. 3.
4, impr. Privilegium unionis Ferdinandi Imp. 1559, f. 2.
5, impr. Preussische Protestation wider Hertzog Philips Ludwigen Pfallzgravens Gemahelin gethanen verzig, f. 2.
6, impr. Privilegium successionis 1579, f. 2.
7, Tractatus de iure Prussiæ, f. 4.
8, Edictum Maximiliani 1508, f. 2.
8ª, Lettre de Grup chancellier de Ruremundt au Compte de Mansfeld. 7 Sept. 93, f. 2.
9, Nuntii apostolici Coloniensis relatio de morte ducis Clevensis Romam missa, Italice, f. 4.
10, De iure Annæ marchionissæ Brandenburg., f. 20.
11, Edictum Adolfi ducis Clevensis 1418, f. 5.
12, Copia privilegii Vnionis oder Heyraths-Verschreibung zwischen Cleve u. Jülich. 1496, f. 15.
13, Tractatus alius de eadem re, f. 2.
14, Charta Dortmundti pridie Kal. Jun. 1609 scripta, f. 4.
15, impr. Discursus tabulæ genealogicæ (de iure Joannis Sigismundi Electoris Brandenburg.).
16, impr. Tractatus de unione.
17, Kurze summarische anzeig, dass das Chur- vnd fürstliche Hausz Sachsen etc. Forderung habe, f. 8.
18, Copia. Sächsischer heyraths Verschreibung zwischen herzogen Johan Friedrichen zu Sachsen vnd frewlein Sibillenn herzogin zu Cleve, f. 12.
19, Copia. Johannis Churfürsten vnd herrn Johannis Friederichen herzogen zu Sachsen Erclerung, f. 9.
20, Epistula Johannis Casimiri comitis Saxonici 25 Jun. 1609, f. 4.
21 (Sinn. 22), Kurtze Relation desjenigen, so denn 5 vnndt 6 Julii zu Ichtershausenn mit Sachsen Coburgs fg. durch Ihre fg. vonn Hessen ist tractiret worden, f. 4.
22, Christiani Elector. Sax. epistula ad Casimirum. Dreszden 14 Junii 1609, f. 3.

23, Schreibenn ahn Churf. zue Sachsenn von hertzogh Johan Casimirn zue Sachsen 27 Jun. 1609, f. 5.
24, Kays. Bescheitt 20 Martii 1602, f. 1.
25, Kurtze nottingliche hochzeittige warnung ahn die beede zuesamen verpflichte Fürsten zue Düsseldorff vnd Ihrer getrewe bey sich habende Landt ständ Räth vnd anderen beystandt von etlichen wollmeinenden Politischen beeder Religionen der Catholischen vnd Evangelischen zue Colln überschrieben, f. 9.
26, Edictum Rudolfi Imp. Prag. 24 Mai 1609, f. 3.
27, Epistula scripta Prag. 28 Junii 1609.
28, Epistula ad Imp. Rom. scripta, f. 2.
29, impr. Copia Kays. Befehls an Marggraf Ernsten zu Brandenburg, an die Gülichen Räth, an Pfaltzgraffen Wolffgang Wilhelm bey Rhein, f. 2.
30, impr. Edictum Rudolfi Imp. 11 Jul. 1609.
31, impr. Edictum eiusdem 11 Jul. 1609.
32, Charta a. 1543 Caroli Wilhelmi (in castris Cæsareis apud oppidum Venloe), f. 7.
33, Raisons principales des Pretendans à la succession des Duchez de Juliers etc. f. 5.
34, Edictum Ernesti Marchionis Brandenburg. Düsseldorff 1609, f. 3.
35, Memorial vnd Instruction vnnser von Gottes gnaden Magdalena Pfalzgräfin bey Rhein etc. 7 Sept. 1609, f. 6.
36, Epistula Magdalenæ Com. Pal. Rhen. ad Imperatorem. 1 Sept. 1609, f. 3.
37, Copia Dieterich Weyers ander schreiben an den vonn Waldenfelsz. Meiningen 14 Octob. 99, f. 3.
38, Tractatus, in quo leguntur aliquot versus maledici de negotio Juliacensi, f. 2.
39, Epistula scripta Pragæ ex aula Imper. 2 Martii 99, f. 2.
40, Schreiben an die Röm. Kays. Maj. von Fridrich Marggraff zu Brandenburg. 6 Mart. 1601, f. 1.
41, Der Lande Gülich mainung vnd gutachten vom Phaltzgraffen vnd Marggraffen zu Brandenburg, f. 7.
42, Epistula nescio cuius ad Imper. de negotio Juliacensi. 23 Sept. 1609, f. 4.
43, Rudolfi II Imp. edictum 24 Mai 1609, f. 3.
44, Consilium Henrici Julii ducis Brunsvic. et Lüneburg. 15/25 Decemb. 1610, f. 6.
45, Consilium ministri Imperialis. f. 4.
46, Responsio nomine Electoris Brandenburg. ad legatum regis Galliæ Coloniæ ad Spream VIII Aug. 1609, f. 4.
47, Copia der vereinten Churfürsten Fürsten vnd Stende Schreibens ahn Chur Sachsen. Schwäbisch Hall. Jun. 1610, f. 13.
48, Epistula Elector. Mogunt., Colon., Landgrav. Hass., comit. Henrici Julii Brunsvicens. etc. ad regem Galliæ. Prag. 15 Mai 1610, f. 3.

48ᵃ, Extract aus einem Schreiben eines Vornehmen Mans. Jüterbock 1 Martii, f. 1.
49, Vierte aussag Francisci Tennagel 17 Martii 1611, f. 5.
50, Memoire sur la succession de Juliers, manu Bongarsii, f. 3.
51, De eadem re quæstiones genealogicæ.
52, De eadem re animadversiones Bongarsii, f. 5.
53, Verzeichnus vnd bericht von Annschlägen vnd reden so der herr vonn Hoyas zu Nachtheil des Herren Churfürsten vnnd Erzbischouen zu Cölnn vnnd dessen vnderhabennden Landschafft zu Duisseldorff gebraucht. 8 Nov. 1592 (subscripsit Cornelius Landy), f. 24.

148. s. XVI et XVII in. chart. 2°.

*** Varia variorum carmina a Bongarsio collecta.**

1, f. 10 Michaelis Hospitalii ad Johannem Morellum Ebredunæum epistola (carmen). Eiusdem ad Franciscum Olivarium Franciæ Cancellarium. Eiusdem ad Bartholomæum Fayum, a. 1569. In Capellanum et Castellanum regios medicos. In eosdem, a. 1570.
2, f. 2 Epitaphium novum Martini Lutheri nuper Argentorati una cum Nonna sua in rogo quodam arcis in modum mille florenis constructo sollemniter combusti procurante id quodam principe Brunsvicensi præposito ibidem hæretico. Sunt duo carmina.
3, f. 13 Tertiæ Pentecostes. Historia sacrosancta de miraculoso spiritus adventu Joannis Georgii Tuppii Argentinensis. MDCII. (Præmissum est carmen Bongarsio dedicatum.)
4, f. 3 (manu P. Danielis) Errici Memmii pacificatoria legatio. Aliud carmen J. Passeratii. Calendæ Januarii anni MDLXXI ad Erricum Memmium.
5, f. 1 (manu P. Danielis) Jani Passertii εὐχαριστήριον ad Err. Memmium.
6, Aeternæ memoriæ Jani Jacobi Memmii Err. Memmii luctus, VIII Kal. Oct. 1569. Epitaphium J. J. Memmii.
7, J. Passeratii Sol Oriens. In adventum Errici III Galliarum Poloniarumque regis invictissimi.
8, (manu P. Danielis) In Timoleontis Cossæi Comitis Brissacii Ducis fortissimi interitum.
9, Nicolao Audeberto Lodoicus Danisius.
10, Carmen J. Passeratii inscript. Gallus (manu P. Danielis).
11, (man. Dan.) In lusciniam quæ postquam regi dono data est obmutuit.
12, (man. Dan.) In Dionysii Lambini obitum.
13, Carmen Fontenæi Parisiensis et eiusdem versio Gallica facta per quendam L. J.
14, Carmen manu P. Danielis scriptum (inc.: *Pulli premonis culcitella Satrapæ*).
15, Divæ sævæ Recellicluniæ sacrum.
16, Epistula Bongarsii ad Ludovicum regem Henrici magni filium.
17, Epistula eiusdem ad principem et excell. Senatum reipubl. Venetiarum. Cf. Dei gesta per Francos tom. II præf.

18, Copia di quello si ritrova scritto sculpito in una pietra marmorea nella citadella di Taurino.
19, Versus de compoto (*Me legat annales cupiat qui noscere menses* etc.).
20, Epitaphium vetus: *Glafira glafiri filia affecta a deo* etc. et alia similia.
21, Epitaphium Antonii a Prato.
22, In Delphinum Galliarum carmen Gentilis.
23, Carmen prolixum de monachis (Jesuitis), cuius initium est:
Dici solet a pluribus
Quia qui fictis nisibus
Ascendit ultra debitum etc.
24, N. Bigotius ad D. Bongars charissimum avunculum pro strenis. Versio Lat. carminis Anacreontici.
25, Carmina Germanica varia ad res. eccles. pertinentia (*Statt Grann. Pfeiff auff wölfflein gar unverzagt* etc.), f. 2.
26, Epitaphium 'Furni, quem Peetz dixere Bohemi.'
27, Carmen de conventu Jesuitico super præs. statu Vngariæ a. 1605.
28, Pauca P. Danielis excerpta.
29, Carmina varia P. Danielis manu scripta.
a, Prothasi lumbos qui torta cannabe cingis etc.
b, Ad. Henr. Borbonium umbarum (sic) principem.
c, Ad eundem.
d, Ad eundem.
e, Versio Latina carminis anthol. Græcæ (*Acer amor lecto paribus se sustulit alis* etc.).
f, Valentiæ Delphinatum missa celebrabatur, ubi olim mimi agebantur.
30, Carmina varia.
a, Sonnet. *Qu'est deuenu le froc de ce moine endiablé* etc.
b, In Gregorium fulminantem. Estienne.
31, (manu P. Danielis) Antonius Seguierius niger Jesuista novus.
32, De eodem Seguierio nonnulla.
33, Carmina duo in fulmen Pontificis (priori subscriptum est S. S. F., alteri A. A.).
34, Carmina varia (Latina tria, unum Gallicum).
35, Carmen de Paride cuiusdam F. C.: *Prægnanti Paridem gestans Cisseis in aluo* etc. (manu P. Dan.).
36, Epitaphium Joannis Boisselli. — Epitaphium Buchanani 1590. — In novam ed. Parafrasis Buchanani in Psalmos per Alexandrum Morisonem. — Distichon. — In S. P. M. — Dialogus Italorum et Germanorum. (Omnia manu P. Danielis scripta sunt.)
37, Apographon aliquot carminum Optatiani Porphyrii, fol. 6.
38, Bergamasci ecloga in nuptias magnifici D. Georgii Pastorii sponsi et Annæ Mariæ sponsæ celebr. Heidelbergæ.
39, Cantio Macaronica in nuptias Christiani Angeli et Barbaræ, modulata a Bergamasco.
40, Eiusdem Bergamasci carmen ad Electorem nescio quem.
41, Eiusdem carmen Italicum in illustrissimum principem Dorange.

42, f. 6 s. XVI in. Epistre faisant mencion comment le Roy tres crestien francoys premier de ce nom veult prandre conge de la Royne tres crestienne pour aller della les montz. Composee par maistre guillem le maire croniqueur du Roy le VIII• jour de novembre dernier passe l'an mil cinq cens vingt.
43, Traduction de la premiere Satire d'Horace à Monsieur Castrin.
44, Stances sur la ruine de la piramide.
45, Carmina aliquot amatoria, Gallice.
46, Carmina de Philippo de Mornai.
47, Sonnet sur la devise: 'Quo iussa Jovis', que le seigneur de Tony a fait mettre a l'entour d'une aigle.
48, Carmina Gallica irrisoria.
49, Carmina Gallica, sæc. XVI in. f. 14.
50, Carmina Gallica, Bongarsii manu scripta, f. 8.
51, (manu P. Dan.) Sixain a Madamoiselle Judith de Mesmes se mirant en un marbre. (Et duo alia carmina de eadem re.)
52, Bergamasci macharonea nuptialis in gratiam Guilielmi Leiningeri et Christinæ.
53, Idem quod nr. 1 significavi.
54, Elegie sur le trespas de madamoiselle de L'espine Antoinette de Mesmes.
55, Aliud carmen Gallicum.
56, Carmen ludicrum de Petro et Paulo, Italice.
57, In meretricem dolosam.
58, Apographon aliquot carmin. Porphyrii Optatiani ex libro mscr. Argentin. capituli (cod. Bern. 212) f. 3.
59, (manu Bongarsii) Subiecta Arateis Phænomenis Germanici sive Germanici ipsius sive alterius: *Signorum partes quorum predicta figura* etc., f. 6.
60, Carmina composita per Egidium Perrinum quæ lusit coram episcopo Aurelianensi post cenam dum urbem Aurelianensem ingressus est, f. 4.
61, Carmen distichicum Lat.
62, Conspiratio Kendiana. Ad melodiam Losoncianam vel sic: Dolgat halluc Amurates Czaszarnac, f. 18. Sunt versus 301.
63, Carmina varia Gallica.
64, Carmina amatoria.
65, Descriptio prelii Arcus fracti prope Alberram existentis quo prælio Arturus rex Anglie vicit Romanos ab ipso tributum exigentes, f. 3.
66, Carmina aliquot Bongarsii manu scripta Latin. et Gall.
67, Theodori Esychii carmen in Bongarsium.
68, Ad Renatum Mairatium.
69, Carmen Petri Cardin. Aldobrandini. Epitaphium Clementis.
70, Carmina varia Lat. et Gall., f. 7.
71, Les Amours feints de Joseph avec Zelvanja reyne d'Egypte (manu Bong., qui præscripsit: *Translat d'un liure Arabe).*
72, Di Fr. Betti nelle nozze del suo egnato (?), Italice.
73, Epitaphe de M. Symon Nicolas. De la Sayonne.

74, Carmen de castanea, Gall. — Epigramma in domum cancellarii de Birague. — G. Audebertus in effigiem quandam. — Epitaphion Mariæ Soissoniæ (auctore P. Chotardo XI Cal. Jan. 1586).
75, Catechisme de la paix par Demandes et Responses.
76, Carmen Italicum de rebus eccles.
77, Carmina aliquot Italica (inter alia Benedetti Labadini).
78, De Thermis Aquisgranensibus. Godofredi Stewechii carmen.
79, Carmen Marchii pœtæ Hispanici de lingua Elemozin versum in sermonem Castillanum per Georgium de Montemayor, Hispanice.

149. s. XVI chart. 2°.

*** Collectanea Bongarsii iuridica, medica, alchymica etc.**

1, Ex iure Justinianeo ἐκλογαί cum notis J. Bongarsii.
2, 1577. Ad titulum primum libri XLIIX digestorum Ant. Contius Bitur. XV April.
3, 1577. Ad titulum XVI libri L digest. Jo. Mercerius Bitur. XV Apr.
4, Ad tit. C de testamento militis etc.
5, Indices.
6. Capitulationes corporis Juris (ex cod. manuscr.).
7, Excerpta P. Danielis de iure.
8, Declamationes Quintiliani (inc.: *Ex incendio domus adolescens patrem extulit* etc.), f. 14.
9, Ex Calpurnio Flacco excerpta (agitur de rebus iuridicis), f. 16.
10, De intestati successione L. Tuppius iuriscons.
11, Epistula Karoli Cardinalis a Lotharingia archiepiscopi, ducis Remensis etc. ad decanum et capitul. eccles. Cathalaunen. 1564 9 Octob.
12, Tractatus de iure hereditario.
13, *Περὶ συναποθνησκόντων.* Arrest du mardy V Janvier 1599. Presid. M. de Harlay.
14, Epistula anonyma ad anonymum, Gallice.
15, Interpretatio de ponderibus.
16, Tractatus iuridici complures, f. 13.
17, Excerpta varia philosophica et politica maximam partem sermone Gallico conscripta (de la guerre, de la paix, des finances etc.).
18, De dissolutione fructuum elementi aquei.
19, Modus præparandi et utendi Elleboro nigro sylvestri aut domestico.
20, Theophrasti Paracelsi theorica figura universalium morborum, Germ.
21, La façon ou construction des cisternes se peut comprendre come cy apres.
22, Traictè auquel est declarè quelles estoient les maccines et artilleries du temps passè. Dediè a Mess. les Consuls de Caors en l'annèe 1586 par François Roaldes Ic[te].
23, Leges de metallis in valle Leber et Eckirch a Ferdinando rege Ungariæ et Bohemiæ et a Wilhelmo domino Rappoltsteinii Hohenagkii et Geroltzeckii constitutæ 1520, Germ.

B 149. s. XVI et XVII chart. 2°.

Bongarsii epistulæ.

1, Au Roy (de Gravisseto), cf. ed. ep. Bong. a. 1695 II p. 677 (lettre XXIX).
2, Villeroy. Cf. ibid. p. 678.
3, Rosny. Cf. ibid. p. 679.
4, Au Roy.
5, Rosny, Lat.
6, Eidem, Lat. (de Grav.).
7, Sancy, Lat. (de Grav.).
8, Bouillon, Lat. (de Grav.).
9, Villeroy (de Grav.).
10, Fresnes 16 Mars (de ære alieno, quod Fresnes Norimbergensibus debebat).
11, Villeroy 18 Dec. (de tumultu Strasburg.).
12, Sancy (de tum. Strasb.).
13, M. de Fresnes.
14, Electori Palatino 21 Jun. 1602, cf. ed. ep. Bong. a. 1695 II p. 668 (lettre XXI).
15, Nescio cui (Tileno?) 21 Jun.
16, Lingelshemio.
16[a], Landgravio Hassiæ.
16[b], Nescio quibus (præscriptum est: *Magnifici et amplissimi Domini;* agitur de itinere in Daniam suscepto).
16[c], Instructio legati politica. Sine loco et anno et nomine.
16[d], Extraict d'une lettre de Monsieur de Fresnes du 13 Febr. 1591.

(Pro nr. 10—16[c] hæc habet Sinnerus III p. 471 seq.:
10, eiusdem ad dominum de Segur surintendant de la maison du Roy de Navarre. Lipsiæ 3 May 1587. Gallica.
11, Domini de Fresne Canaye ad Bongarsium, Gallica.
12, Bongarsii ad dn. de Sancy de negotio dom. Carthus. Argentin., Gallica.
13, Eiusdem ad Dn. de Prades, Gallica. Se ipsum regi Navarreno commendat propter expensa variorum itinerum, præcipue in Angliam anni 1588.
14, Minutes d'un ministre du Roy Henry de Navarre pour diverses cours, Gallica. Manus ignota.
15, Instruction pour M. de Bongars allant en Danemarck, signé Turenne à Dessau I de May 1591).

17, Mandata Bongarsio ad Danicos proficiscenti a Turennio data. Subscriptum est: Faict a Dessaw.
17[a], (Sinn. 17) Epistula regis Henrici IV ad reginam Dan. Dieppe 27 Aoust 1589.
17[b], Schedulæ duæ Bongarsii, quæ ad rem Danicam spectant. Prior pertinet ad nr. 17.
18, Propositio a Galliæ rege regi Daniæ facta, Lat.
19, Turennii epistula ad reginam Daniæ Dessaw XII May 1591.
20, Eiusdem ep. ad regem Daniæ. Dessaviæ. XII Maii 1591.
21, Eiusdem ep. ad consilium Dan. Dess. XII Maii 1591.

22, Eiusdem ad Caasium. Dess. XII Maii 1591.
23, Eiusdem ad Rantzowium. Dess. XII Maii 1591.
24, Epistula ad cancellarium Daniæ (Turennii).
25, Ep. ad dom. de Rancel Dan. (Turennii).
26, Ep. ad domin. de Rantzow (eiusdem).
27, Ep. ad quendam capitaneum Dan. (eiusdem).
28, Au conseil de Dannemarc (Henrici IV reg. Galliæ).
29, Bongarsii epistula ad consiliarios Danicos Lat. Hafniæ 1 Dec. 1589 (sic). Est edita in ed. epist. Bong. 1695 I p. 5.
29ª, B. epistula ad consiliarios Danicos.
30, B. epist. ad nescio quem principem (agitur de Callatio).
30ª, (Sinn. 30) B. ep. ad cancellarios Daniæ Francof. 4 Aug. 1591.
31, B. ep. ad regem Daniæ.
32, Turennii epist. ad d. de Rancel Dessaviæ XIII Maii 1591.
33, Rodolphi II ep. ad Petrum Enriquez comitem de Fuentes. Pragæ 16 Febr. 1602.
34, Responsum comitis ad Imperatorem, Italice.
35, B. regi Poloniæ.
35ª, B. ad viros nobiles nescio quos (agitur de Marchione Brandenburgensi).
35ᵇ, Ad virum nescio quem (agitur de Polonia).
35ᶜ, Ad virum nescio quem (agitur de Marchione Brandenb.).
35ᵈ (Sinn. 35), B. epistula dedicatoria ad Fridericum com. Palatinum. Addita sunt historica quædam de Galliæ regibus.
36, Excerpta ex epistulis Argentor. 3 Jun. 1590, 20 Jan. 1590, Heidelberg. 17 Jun. 1590.
37, Christianus Elector Saxon. ad dominos de Sancy et de Fresnes legatos regis Franciæ apud Germanos, Colditz 13 Sept. 1590, Gall.
38, Epist. Bong. ad ministrum quendam de rebus Danicis 13 Janvier 90.
39, Christianus Elector Saxon. ad dom. de Sancy. Octob. 1590.
40, Deest. Sinn. III, p. 474: *de Bongars à Christ. Distelmeyer conseiller intime de l'Electeur de Brandenbourg. Dessau 29 April. 1589 Latina.*
41, Bongarsii ep. ad Marchionem Anspach. Nürnberg 16 Junii 1590 (Germanice).
42, Turennii ep. ad quendam ministrum princip. Germanici (Germanice). Agitur de conducendis militibus.

Hucusque Sinnerus Bong. epistulas enumeravit; sed pro nr. 37—42 false librarii errore nr. 57—62 scripti sunt.

43, Anonymi ad Christianum Anhaltinum (agitur de Bongarsio commendando).
44, Anonymi ad eundem.
45, Anonymi ad eundem.
46, Ep. anonymi ad Crellium (agitur de Bong.).
47, Bongarsii instructio cum ad Christianum Anhalt. mitteretur, nomine Domini Sancii (cf. nr. 51).
48, Bongarsii ep. ad Christ. Anhalt.
49, Bongarsii ad eundem.

50, Epistula scripta Culmbachii 9 Maii 91, cuius portator Turennium vel Bongarsium adire iubetur, German.
51, Continuatio nr. 47.
52, Ad ducem Brunsvicensem. Francof. 23 Sept. 1590.
53, Ad eundem. Francof. 25 Sept. 1590.
54, Ad principem Wirtemberg. 23 Sept. Francof. 1590.
55, Ad Christianum com. Anhalt., opinor. Basilea Nov. 1590.
56, Nescio cuius ad Crellium. Basilea Nov. 1590.
57, Ad Christ. Anhalt. Basil. Nov. 1590.
58, Epist. anonym., Gallice (agitur de Electore Brand. aliisque politicis).
59, Ad principem quendam. Ulm. IX Junii 1590.
59ª, Ad principem quendam.
60, Landgravio Hassiæ. 21 Avril.
61, Lingelshemio. 24 April.
62, Nescio cui. 25 Apr.
63, Nescio cui. 28 Apr. (Lingelshemio?).
64, Landgravio Hassiæ. 23 Mars.
65, Thuano (président de Thou). 25 Mars.
66, Landgravio. 2 Apr.
67, Dominis Strasburgiensibus.
68, Lingelshemio. 7 Apr.
69, Nescio cui. 9 Apr. (Lingelshemio?).
70, Heugelio. Noribergæ XVI Jan. 1590.
71, Excerpta Bongarsii politica.
72, Nescio cui.
73, Epistula scripta nomine De Fresnii ad nescio quem principem, Germ. fol. 13.
74, Epistula ad anonymum qua de tumultu episcop. Strasburg. aliisque agitur (ad regem?).
75, Epistulæ German. fragmentum.
76, Ordre à Ms. Bongars d'aller tout droit à Anspach.
77, Lettre de secretaire. Aux princes ducs de Lunebourg Holstein Mechelbourg et Pomeranie.
78, Epistula Germ. ad com. Palatin. de sua erga Germanos mente.
79, Epist. Germ. ad quend. principem Francof. 21 Sept. 1590 cum postscripto.
80, Epist. Germ. ad quendam principem.
81, Epist. Germ. ad quend. principem.
82, Nova J. Bongarsii. a. 1597.
83, Epistula ad ducem Wirtemberg. 27 May, Gallice.
84, Ad nescio quos principes, Lat.
85. 86, Ad nescio quem principem.
87, Ad principem quendam.
88, Ad principem quendam, qua Bongarsius causas affert suæ in Germaniam legationis nomine Turennii.
89, Ad illustres dominos senatores Danicos.
90, Ad regem nescio quem, Gall.
91, Ad illustrem dominum quendam.
92, Ad alium quendam.

93, Ad principem quendam.
94. 95, Ad nescio quem.
96, Ad P. Pithœum.
97, Ad Heugelium Noribergæ 24 Jun. 1590.
98, Ad principem quendam (Landgravium Hassiæ?) Noriberg. 24 Jun. 1590.
99, Epist. Gall. regis Henrici IV fragm.
100. 100ª, Ad principem quendam.
101, Ad principem quendam.
102, Nescio cuius ad dominum nescio quem. Cassellis.
103, Cogitationes aliquot cuiusdam principis (Henrici IV?).
104, Epist. ad Caasium. Gustrovio ultimo die anni 1589.
105, Epistula regis Franciæ in castris ad Diepam 27 Aug. 1589 ad dominum Colonellum quendam, Lat.
106, Ad nobilem quendam.
107, Ad principem quendam.
108, Ad cancellarium quendam.
109, Ad nobilem quendam.
110, Ad Rantzowium.
111, Ad Johannem ducem Megab. XV Dec.
112, Ad nescio quem. Wolfenbüttel 7 Oct. 1592.
113, Ad principem quendam.
114, Ad principem quendam Francof. 24 Julii.
115, Christiano principi Anhaltino. Argentina XVI Julii 1590.
116, Ad dominos quosdam.
117, Ad principem quendam.
118, Item.
119, Ad monachum quendam carthusiæ Arg. Argentina XXVI Febr. 1599.
120, Ad principem quendam.
121, Nescio ad quem, Gallice. Paris 26 May 1603.
122, Landgravio. Paris 26 May.
123, Ad anonymum. Paris 26 May 1603.
124, Lingelshemio. Lutetiæ 28 Maii.
125, Epist. ad dominum La Fontaine.
126, Ad dominos Strasburgienses.
127, 1603 25 Dec. ad anonymum.
128, 1606 Kal. Jan. ad anonymum.
129, 1 Jan. 1605 ad Lingelshemium.
130, VIII Jan. ad nescio quem.
131, Lingelshemio. 10 Jan.
132, Item. XII Jan.
133, Landgravio. 13 Jan.
134, Lingelshemio. 15 Jan.
135, Item. Argent. XIX.
136, Item. 21 Jan.
137, Electori. 22 Jan.
138, Electrici. 22 Jan.
139, Lingelshemio. 5 Febr.
140, Lingelshemio. 12 Febr.

141, Landgravio. 14 Febr.
142, Ad nescio quem. 19 Febr. (Camerarium ?.
143, Lingelshemio. 20 Febr.
144, Item. 24 Febr.
145, Ad anonymum. 25 Febr.
146, Ad feminam quandam.
147, Ad anonymum. 25 Feb.
148, Item. 25 Feb.
149, Item (Lingelshemio ?). 26 Feb.
150, Ad Mansfeltium. 2 Mars.
151, Lingelshemio. 2 Martii.
152, Ad anonymum. 5 Martii.
153, Item. 3 Avril.
154, Electori Moguntiaco. 3 Avril.
155, Ad administratorem Strasburg. 3 Avril.
156, Ad domin. Stitten. 3 Apr.
157, Lingelshemio. 3 Apr.
158, El. Palatino. 6 Avril.
159, Ad Electricem Palatinam. 6 Avril.
160, Lingelshemio. 6 Apr.
161, Electori Brandenb. 10 Apr.
162, Ad Lœbenium. 10 Apr.
163, Ad Waldenfelsium.
164, Ad administratorem Strasb. 9 May.
165, Ad dominum Stitten. 9 May.
166, Lingelshemio. 9 May.
167, Eidem. XI Maii.
168, Eidem. 18 May.
169, Ad nescio quem (Lesierium ?). 19 May.
170, Ad dominum de Stitten. 24 May.
171, Lingelshemio. 25 May.
172, Tileno. 25 May.
173, Lingelshemio ult. Maii.
174, Ad administratorem Strasb.
175, Lingelshemio VI Jun.
176, Ad dom. de Plesses. 15 Jun.
177, Tileno. 6 Jun.
178, Lingelshemio. 14. 15 Jun.
179, Ad principem quendam. Francof. 23 Sept. 1590.
180, Ad dominos nescio quos.
181, Ad principem quendam.
182, Item.
183, Ad anonymum. 4 Maii (Lingelshemium ?).
184, Ad dominum de Neuburg. 4 Maii.
185, Ad dominos Strasburg. 29 Avril.
186, Lingelshemio ult. April.
187, Libavio. Kal. Maii.
188, Ad viros nescio quos.
189, Ad nescio quos (ascriptum est margini : Hambourg. Lubeck. Bremen) epistula Henrici IV.

190, Lingelshemio. XVI Maii 1603, cf. ed. ep. Bong. et Lingelsh. Argentor. 1660 p. 63; sed hæc epistula non satis accurate edita est.
191, Ad Electricem.
192, Ad administratorem Strasb. ult. Junii.
193, Electori Brandenburg. Lutetiæ ult. Jun. 1603.
194, Ad anonymum (principem?) Moguntiacum (margini ascriptum: Mayence) Dern. Juin.
195, Lingelshemio. Meldis 7 Julii.
196, Ad anonymum. 23 Juin.
197, Lingelshemio. 23 Jun.
198, Eidem. In fine mutil.
198ª, Ad principem nescio quem, ab initio mutil. Gall. 18 de May.
199, Ad dominum Stitten. Lutetia XVIII Maii 1603.
200, Lingelshemio 19 Jan. (1604), cf. ed. ep. Bong. 1695 I p. 97.
201, Lœssenio, Gall. 3 Fevrier.
202, Lingelshemio. 26 Jan.
203, Ad anonymum (Lingelsh.?). 3 Febr.
204, Ad domin. Stitten. 1 Febr. 1604.
205, Ad administratorem Strasb. 1 Febr.
206, Lingelshemio. 9 Febr.
207, Lingelshemio (?). Lutetia XV Febr.
208, Lingelshemio. 17 Febr.
209, Ad anonymum. 24 Febr.
210, Item. 2 Mars.
211, Ad dom. Stitten. 2 Martii.
212, Lingelshemio X Mart.
213. 214, Ad anonymum. 16 Martii, 26 Mart. Prior (213) ad Lingelsh. scripta esse videtur.
215, Nicolao Beringer Durlachensi. Linckenhemii XIII Martii 1597. Cf. ed. ep. Bongarsii et Lingelsh. Argent. 1660 p. 23.
216, Lingelshemio Heidelberg. XII Apr. 1597. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 24.
217, A Mr. Damain. Francfort 24 Mars 1597. Ed. ep. Bong. 1695 II p. 660. Inter nr. 216 et 217 VIII folia perierunt, id quod testatur vetus paginarum numeratio.
218, A Tourville. Francf. 24 Mars 97.
219, A Petau. Francf. 24 Mars 1597. Ed. ep. Bong. 1695 II p. 661. Est autem plenior quam edita.
220, A Moncy. Eodem loco et die.
221, A Villedart. Item. Ed. ep. Bong. 1695 II p. 662.
222, Pelerino.
223, Nic. Fabro.
224, Jac. Cujacio.
225, Nescio cui.
226, Fulvio Ursino.
227, Ad Aligretum.
228, Jano Guilelmio.
229, Mercero.
230, Ad principem quendam Francof. 20 Apr. 1590.

231, Epistula anonymi ad Casparum Peucerum illustrissimorum principum Anhaltinorum Archiatrum. Francof. XVII Aug. 1590 (agitur de Bongarsio).
232, Ad virum anonymum (præscriptum: Magb.).
233, Item (agitur de Defresnio).
234, Item.
235, Item. Francof. 23 Sept. 1590.
236, Rosino. Lutetia Kal. Febr. 1604.
237, Pezelio. Stuckio (utrumque nomen præscriptum est) 3 Apr.
238, Hœschelio. Rothomage 5 Sept.
239, Colero. 5 Sept. Rothomag.
240, Ad dn. Villeroy. 5 Sept.
241, Lingelshemio. 8 Sept.
242, Ad dom. Stitten. 16 Sept.
243, Lingelshemio. 16 Sept.
244, Nescio cui. 7 Oct. (Lingelsh.?).
245, Ad dom. Villeroy. 4 Juillet.
246, Ad eundem. 25 Juillet.
247, Lingelshemio.
248, Ad dom. Villeroy. 18 Aoust.
249. 250, Lingelshemio. 19 Aug. ultim. Oct. 1603.
251, A Villeroy. XI Aoust.
252, Estat de l'armée Chrestienne pour l'an 1603.
253, A Villeroy. 10 Sept.
254, Eidem. 12 Oct.
255, Lingelshemio. 10 Oct.
256, Lingelshemio. 14 Oct. (cf. nr. 258 in.).
257, A Villeroy. 17 Aoust.
258, Lingelshemio. 20 Oct.
259, Aux Messieurs de Nurenberg. 8 Sept.
260, Ad dom. Neuburg. 17 Oct.
261, Ad administratorem (Strasb.). Dernier Octobre.
262, Ad dom. Stitten. ult. Octob.
263, Ad anonymum. Onoltsbachii.
264, Lingelshemio. Arg. XVII Dec. 1595. Ed. ep. Bong. et Lingelsh. Argent. 1660 p. 15, nec vero ita accurate.
265, Lingelshemio XXI Dec. 95. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 25.
266, Waldenfelsio. Strasb. 23 Dec. 95.
267, Magno (Mayero?) Argentin. Kl. Jan. 1596.
268, Lingelshemio. Kl. Jan. 1596. Cf. ed. l. l. p. 16.
269, Camerario. Kl. Jan. 1596. Argent. Cf. ed. ep. Bongarsii ad Camer. ed Spanhem. 1647 p. 283.
270, Peucero. Argent. Kl. Jan. 1596.
271, Dominis magnificis nescio quibus.
272, Duci Wirtembergensi. Strasbourg. 27 Feb. 1596.
273, Waldenfelsio. Strasb. 27 Febr. 96.
274, Hochfeldero. Strasb. 26 Febr. 96.
275, Hutteno. Argent. XXVII Febr. 96. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 11. In editione male adscriptus est annus 1606.
276, Lingelshemio. Arg. 27 Feb. 96. Ed. ep. Bong. l. l. p. 12.

277, Electori Palatino. III Martii.
278, Mansfeltio. 3 Martii.
279, Duci Wirtemb. 4 Mars 1596.
280, Mansfeltio. Arg. 17 Martii 1596.
281, Hochfeldero. Strasb. 17 Mars 1596.
282, Waldenfelsio. Strasb. 17 Mars 96.
283, Lingelshemio. Arg. 17 Mart. 96. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 33.
284, Duci Wirtembergensi. 23 Mars.
285, Principi Durlacensi.
286, Ad dominum Peblitz. Strasb. 23 Mars 1596. Ed. ep. Bong. 1695 II p. 658 (lettre IX).
287, Hutteno. Argent. 24 Martii 1596. Ed. ep. Bong. et Lingelsh. Argent. 1660 p. 2.
288, Electori Palatino. Arg. 24 Martii 96. Ed. ep. Bong. etc. Argent. 1660 p. 6.
289, Duci Wirtemberg. Strasb. dernier Mars 96.
290, Hutteno. Kl. April. 1596. Ed. ep. Bong. etc. Argent. 1660 p. 1. In ed. falso subscriptum est 20 April.
291, Camerario. Arg. 3 Junii 1595. Deest initium; est ep. nr. XCIII edit. ep. Bong. ad Camer. a Spanhemio cur. p. 217.
292, Camerario. X Junii. Non adest integra; cf. ed. l. l. nr. XCIV p. 221.
293, Eidem. Argent. 25 Junii 1595. Cf. ed. l. l. p. 223 (nr. XCV).
294, Reineccio. Arg. XVI Jul. 95.
295, Peucero. Arg. 16 Julii 1595.
296, Camerario. Arg. 17 Julii 95. Bong. ep. ed. Spanhem. nr. XCVIII p. 232.
297, Lingelshemio. Arg. 19 Julii 95. Ed. Bong. et Ling. ep. Arg. 1660 p. 85.
298, Camerario. Arg. VIII Aug. 95. Ed. l. l. nr. CI p. 241.
299, Eidem. Arg. 17 Sext. 95. Ed. l. l. nr. CVI p. 251.
300, Eidem. Ed. l. l. nr. CVII p. 253.
301, Camerario. Arg. 22 Oct. 95. Ed. l. l. nr. CVIIII p. 257.
302, Nescio cui.
303, A monsieur le Queux, Bongarsii sororis marito (de negotio Juliac.). Val de St. Pierre 22 Juillet 95.
304, A mademoiselle de Bonneville. Val de St. Pierre 22 Juill. 95. Ed. ep. Bong. 1695 II p. 652 (lettre V).
305, Hutteno. Heidelb. XI Oct.
306, Peucero. Francof. XVII Oct. 95. Ed. ep. Bong. et Lingelsh. Arg. 1660 p. 27.
307, Camerario. 8 Nov. 1595. Ed. Spanh. nr. CX p. 262.
308, Stuckio. Arg. XII Nov. 95.
309, Nescio cui.
310, Stuckio. Argent. 25 Apr. 1595. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 8.
311, Nescio cui.
312, A monsieur de Sillery.
313, Nescio cui. 8 May (à monsieur Damain?).
314, Thuano. Strasb. May 1595. Ed. ep. Bong. 1695 II p. 650.

315, Peucero. Arg. X Maii 1595. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 68. Edita epistula lacunis laborat, quæ hic supplentur.
316, Nescio cui. Strasb. 10 May 1595. Gallice.
317, Camerario, mutil.
318, Eidem. Arg. XVII Nov. 1595. Ed. Spanh. nr. CXI p. 266.
319, Peucero. Arg. XX Nov. 95. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 66.
320, Camerario. Arg. XXX Nov. 95. Ed. Spanh. nr. CXIII p. 271.
321, Eidem. Arg. 3 Dec. 95. Ed. Spanh. nr. CXIV p. 274.
322, Eidem. Francof. XXVIII Martii 97. Ed. Sp. nr. CLV p. 380.
323, Tychoni Brahe. Francof. 1597. penult. Martii. Ed. ep. Bong. et Ling.Arg. 1660 p. 36.
324, Petro Severino. Francof. 1597. penult. Martii, ibid. p. 36.
325, Nescio cui. 3 April. Sed videtur Rittershusius esse, cf. epistulam ad Camerar. ed. Spanh. nr. CLVI eodem die tertio Apr. (1597) scriptam.
326, Bongarsii adnotatio de sponsa sua Odetta a Spifama Chalongia.
327, Camerario. Arg. XXIII Decemb. 95. Ed. Spanh. nr. CXV p. 279.
328, Eidem. 27 Febr. 1596. Est excerptum ex ep. ed. Spanh. nr. CXVIII p. 290.
329, Eidem. Ed. Spanh. nr. CXIX p. 291.
330, Ad regem nescio quem.
331, Excerptum hist. polit. Bongarsii. Gallice.
332, Francof. 1597 ipso die paschatis Harlaeis, Sanciis et Monglatio. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 71.
333, Hutteno. 19 Dec.
334, Nescio cui. Norimberg. XI Dec. 1596.
335, Nescio cui. Nuremberg. Gallice.
336, Nescio cui. Nuremberg XXI Dec. 96. Gallice.
337, Anonymo Norimb. XXI Dec. 96
338, Nescio cui. Nuremb. 23 Dec. 96.
339, Stuckio. VIII Febr. (1597). Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 7.
340, Camerario. Francof. XV Oct. 96. Ed. Spanh. nr. CXLI p. 353.
341, Lingelshemio. Francof. 20 Oct. 96.
342, Aux Messieurs de Strasbourg. Francf. 21 Oct. 96.
343, Eisdem. Francf. 29 Oct. 96.
344, Electori Palatino. 29 Oct. 96.
345, Electrici. 30 Oct. 96.
346, Ad. dom. Stitten.
347, Peucero. Francof. penult. Oct. 1596.
348, Mansfeltio.
349, Ad principem quendam. Francof. V Nov. 1596.
350, Camerario. Francof. V Oct. 96. Ed. Spanh. nr. CXXXIX p. 347.
351, Aux Messieurs de Strasbourg. Francf. 12 Nov. 96.
352, Duci Wirtemberg. 24 Nov. 1596.
353, Aux Mess. de Strasbourg.
354, Electori nescio cui (Palatino?) Gallice.
355, Mansfeltio.
356, Peucero. Norimb. XI Dec. 96.
357, Camerario. Arg. Kal. Junii 96. Ed. Spanh. nr. CXXVI p. 307.

358, Eidem. Arg. XXIIII Jun. 1596 (agitur de Bernatibus). Ibid. nr. CXXVII p. 310.
359, D. Gasp. Schoppio. Augustæ Vindel. die penultimo Julii 1599. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 46.
360, G. Schoppii ad Bongars. Romæ 30 Oct. 99 (de fidei Christianæ professione).
361, Colero. Arg. XX Apr.
362, Pezelio.
363, Peucero. 19 Dec.
364, Colero. 19 Dec.
365, Meursio. 24 Dec.
366, Peucero. 24 Dec.
367, Eidem pr. Kal. Jan.
368, Hœschelio. 14 Jan. 1602.
369, Schotto. 18 Mars.
370, Hugoni Broughtono. 19 Mart. 1602.
371, Dressero. 12 Apr.
372, Hœschelio.
373, Schotto. 13 Apr.
374, Rosino. 13 Apr.
375, Guillelmo Camdeno.
376, Stuckio. 13 Apr.
377, Rittershusio. 16 Apr.
378, Au président de Thou. 29 April. (de Gentili).
379, A Sillery. 29 Apr. (Villeroy?).
380, Hœschelio.
381, Rosino. Francof. X Jun. (1602). Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 79.
382, Hœschelio. 24 Junii.
383, Rosino. 24 Junii.
384, Pezelio. 25 Junii.
385, Rosino. 5 Aug. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 78.
386, Schotto. 25 Sept.
387, Velsero. 25 Sept. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 76.
388, Hœschelio. 25 Sept.
389, Meursio. 25 Sept. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 78.
390, Rosino. 27 Sept.
391, Wottoni.
392, Stuckio. 27 Sept.
392ª, Peucero. Francof.
393, Colero. 27 Sept.
394, Dressero.
395, Rosino. Kal. Dec.
396, Hœschelio. 2 Dec.
397, Stuckio. Francof. IX Dec. 1602. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 10.
398, Hœschelio. 30 Dec.
399, Schotto. 30 Dec.
400, Rosino. 30 Dec.
401, Lingelshemio. 26 Sept.

402, Schoppio. Francof. XXVI Sept.
403, Peucero. Francof. 29 Sept. 1599. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 35.
404, Christophoro Colero (de cod. Valerii Maximi Bern. nr. 366).
405, P. Danieli (de eadem re).
406, Colero (de eadem re). Est eadem epistula cum nr. 404.
407, Tychoni Brahe. Francof. 1 Mai 1599. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 38.
408, P. Pithœo. Ed. ep. Bong. etc. l. l. p. 39.
409, Index cuiusdam libri (Gesta Francorum).
410, Epistula scripta ad Principem quendam.
411, Peucero nescio quis (agitur de Bongarsio) Basil.
412, Hœschelio. 19 Sept.
413, Velsero. Francof.
414, Nescio cui. Francof. 25 Sept.
415, Libavio. 6 Oct.
416, Item. Ultimo Oct.
417, Nescio cui.
418, Item (Gallice).
419, Item, ad Principem quendam (Gallice).
420, Elisæo Rœslin.
421, Jonæ Charisio. Arg. X April.
422, Nescio cui. Arg. XXIII Julii 1606.
423, Item (agitur de episcop. Argent.). Gallice.
424, Item. Francf. 4 Dec. 1602. Gallice.
425, Item. Gall.
426, Item. Francof. 8 Dec. 1602. Gall.
427—430, Item. Gall.
431, Item (de negotio Juliacensi).
432, A monsieur de Sancy.
433, Instructio legati cuiusdam, Gall.
434, Anonymi ad anonymum (agitur de Bongarsio).
435, Anonymo.
436, Dominis nescio quibus. Gall.
437, Nova politica.
438, Ad anonymum. Gall.
439, Politica.
440, Ad anonymum. Gall.
441, Excerpta ex epistulis diversis. Gall.
442, Ad anonymum.
443, Item.
444, Item.
445, Item (superscript. 'de la Fleche'; agitur de Jesuitis).
446, Nova J. Bongarsii. 1603.
447, Bong. ep. ad Camerarium. Basil. 25 Nov. 1590. Deest in editione Spanhemii.
448, Ad anonymum (Vandermeilen?) Gall.
449, Ad anonymum. Strasb. 15 Mars 1597. Gall.
450, Lobbetio. Petersthal. Aoust. Ed. ep. Bong. 1695 II p. 664.
451, Nescio cui. Strasb. 26 Janvier 1597.

452, Item. Strasb. 26 Janvier 1597.
453, Vincentio Sirelli (Sivelli?). Francof. Apr. 1597.
454, Nescio cui. Gall. (de Odettæ morte ad aliquem eius propinquum).
455, (Bong.) à mes tantes. X Juin.
456, Eisdem.
457, A Madame de la Nove. 7 Juin.
458, Feminæ cuidam. X Juin.
459, Sorori le Queux. X Juin.
460, Electori. Gallice.
461, Nescio cui. 8 Junii.
462, A madame de la Nove (de morte Odettæ).
463, Bong. à sa sœur (de eadem re).
464, Pactum sororis Jacobi Bongarsii. 14 Oct. 1596.
465, Nescio cui. 1610. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 84.
465ᵃ, Ad comitem de Hanau. 1610. Ed. ep. Bong. 1695 II p. 677.
466, Nescio cui. Loquitur de senectute sua.
467, Bong. à sa sœur.
468, Nescio cui.
469, Nescio cui feminæ.
470, Nescio cui.
471, Item. Francf. dernier Sept. 1605 (1601?).
472, Lingelshemio. Argent. XXIII Febr. 1597. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 31.
473, Principi Botskay.
474, Nescio cui. Francof. 23 Sept. 1590. Ed. ep. Bong. et Ling. Arg. 1660 p. 82.

Codex olim multo plura continebat, id quod inde probatur, quod paginationis veteris hodie multa folia desiderantur cum alias tum in codicis fine.

150. s. XVI et XVII in. chart. 2°.

J. Bongarsii scripta theologica et philosophica.

*1, Analysis XXV cap. genes.
*2, Synesii περὶ βασιλείας, Græce, et alia excerpta ex eodem. Addita sunt excerpta hist. eccles.
*3, Ex libro Pith. Ex vetustissimo codice Miciacensis quondam monasterii. Synodus ecclesiæ Gallicanæ habita Durocortori Remor. sub Hugone et Roberto Francorum reg. cum apologia eiusdem synodi scripta a Girberto tum quidem archiepiscopo Remensi, postea Rom. pontif. (est collatio codicis cum edit. Magdeb. Cent. X cap. 9 fol. 457 seq.).
*4, Tractatus theologicus.
*5, De doctrina Christ. tractatus. V Id. Nov. 1611.
*6, Analecta philosophica secundum alphabetum digesta.
*7, De usuris, f. 11.
*8, Analecta philosophica secundum alphab. digesta.
*9, Miscellanea theologica, ethica, historica.
*10, Jos. Scaliger Sanvertuniano (de Plinii loco).
*11, Dialectica diatyposis.

* 12, Apographon glossarii Latini, f. 3:
Abaso infirma domus.
Adhebitis predabitis
Abiectare contumeliis afficere etc.
Sunt excerpta ex cod. Bern. 16.

* 13, Excerpta de rhetorica.

14, *Ὑποθῆκαι ἅς εἰς ὑπόμνησιν ἑαυτῶν γεγράφασι σπουδαῖοι καὶ ὠνόμασαν ἐγχειρίδιον*, Græce, fol. 7. *Τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν* etc.

15, *Ἐξήγησις εἰς τὸ ἐγχειρίδιον*, f. 3. *Ἐπανόρθωσίς ἐστι πασῶν τῶν τεχνῶν* etc.

16, *Ἐκ τῆς Πρόκλου τοῦ Πλατωνικοῦ φιλοσόφου θεολογίας στοιχείωσις. Κεφάλαιον ιά — ιδ*, fol. 2.

151. s. XVI chart. 2° f. 109.

1, f. 1 — f. 20[b] **Edicta et litteræ Caroli IX et Henrici II, Gallice.**

*2, f. 22[a] — f. 45[b] **Instruction pour le faict de la Chambre et des Comptes.**

*3, f. 46[a] — f. 109[a] **Chappitre des lettres d'estat et office** des chambres et autres lettres qui s'expedient tant au grand qu'au petit sceau.

152. s. XIV membr. 4° f. 10.

Lotharii Levitæ et Cardinalis de utilitate conditionis humanæ libri III.

F. 10[a] legitur in fine interpretatio Latina quorundam verborum Hebraicorum: *Judas interp. confessio. Ruben interp. uidens filium* etc.

153. s. XVI chart. 2° f. 88.

Des saints sacremens du baptesme et de la cene ensemble la response pour les papistes a vng dizain faict contre eulx par Adam de Retour, alias Jehan Menard.

F. 5 *Preface. Je ne doubte point chrestian lecteur que en ce temps les idolatres infideles gens mal instruitz et ignorans des ordonnances du seigneur voiant en plusieurs lieux destruire les idolatries ne soient scandalisez...* Dedicatus est liber viro clarissimo Hanns Steiger; præcedunt aliquot carmina nec non in fine carmen legitur. Præterea adiacent epistulæ duæ a. 1550 et 1560 scriptæ, quibus de huius libri editione agitur.

154. s. XIII membr. 4° f. 27.

Johannis Damasceni liber de fide orthodoxa, a Burgundione iudice cive Pisano in Latinum translatus. *Johannis presbyteri damasceni qui mansur liber incipit in quo est tradicio certa orthodoxe fidei capitulis diuisa .c. a burgundione iudice ciue pisano de greco in latinum domino .III[o]. eugenio beate memorie pape translatus. Quoniam incomprœhensibilis est deus et quoniam non oportet quœrere et circumscrutari ea quœ nobis a sanctis prophetis apostolis et euangelistis non sunt tradita* (rubr.) *Deum nemo*

uidit umquam unigenitus dei filius qui est in sinu patris — quo uisu indeficiens id quod ab ipso est gaudium. fructificantes. amen. Explicit liber damasceni.

155. s. XIII—XIV membr. 2° f. 139. F. 138ᵇ marg. inf. legitur: ***Liber sancte marie sanctique petri gemmetici.*** Fuit Bongarsii (Sinn. I, 83: nr. 255).

1, f. 1ᵃ — f. 105ᵇ **Gregorii Turonensis historia Francorum.**

*2, f. 106ᵃ — f. 139 **Baldrici Burguliensium fratrum Abbatis historia de bello Sacro, sine titulo.** Cf. gesta Francorum ed. Bongars. p. 81—138.

*3, f. 139ᵃ col. 2 s. XIV **Carmen de rebus aliquot sæc. XIV (1324) gestis, versuum 14.**

M. C. ter petito quater et sex. sic quoque scito —
Wallis fecunde loca destituuntur amena.

156. s. XI membr. 4° f. 95. Fuit Petri Danielis Aurelii 1564.

1, f. 1ᵃ — f. 88ᵃ **Statii Thebais.**

2, f. 88ᵃ — f. 95 **Statii Achilleis.**
Cf. Ottonis Muelleri ed. Teubn. 1870 tom. I p. 284—304.

157. s. XV chart. 4° f. 31. Bibliothecæ Bernensi dono dat. a Gabriele Albino S. S. T. stud. cantore Arctop. 2 April. 1652. Picturas notabiles invenies f. 15ᵇ, 20ᵃ.

1, f. 1ᵃ — f. 24ᵇ **Soloncus (Soloneus?) de temporum annotatione et principiis astronomiæ, mutil.** *Quamquam omnes homines natura scire desiderant ut in prohemio methaᶜᵉ testatur arestotiles* etc. Insunt figuræ astrologicæ et versus multi. Agitur cap. I de cyclo solari, II de cyclo lunari, III de cyclo indictionali (cap. IV periit), V de festis mobilibus, VII (sextum caput periit) de diei et noctis æqualitate, VIII de plagis Pharaonis, XI de flebothomia, IX de diebus Aegyptiacis, XIII de motibus Planetarum, XX (cetera capita perierunt) de naturis ventorum.

2, f. 25ᵃ — f. 29ᵃ **Tractatus ex intentione sapientium in arte astrorum et scientia stellarum eruditorum, scilicet Guidonis Gonati Hali Haben Ragel Albumasaris et aliorum in diversis electionibus ad usum humanum breviter recollectus.** *Vt sermo propositus robur et fundamentum habeat* etc.

*3, f. 30ᵃ — f. 31ᵇ **Tractatus de horologio, cum glossis.** *Fiat circulus qui diuidatur in quatuor partes equales* etc.

158. s. XVI chart. 2° f. 16.

1, f. 1ᵃ — f. 10ᵇ **Pauli Grebneri Vatis Dei et prænuntii Antichristici Romani nidi eversionis debellationisque Asiæ et Africæ prophetiæ ad D. Jacobum Segurium Partelianum consiliarium et præfectum regis Navarræorum directæ.** Præmissa est eiusdem epistula Hamburgi die conversionis Pauli 1587 scripta. Picturam allegoricam aquilæ Austriacæ habes f. 7ᵃ.

2, f. 11ᵃ — f. 16ᵃ **Tractatus allegoricus de Johannis apocalypsi, Germanice (eiusdem?).** *Von syben Kirchenständen von der Apostel Zeit biss ahn Jüngsten tag vndt vom X hörnigen vndt VII Thier Apocal. 13 vndt Danielis 7 cap.* In fine hæc leguntur: *Notandum. dass alle buchstaben Im Wort IVDICIVM seindt Zahlbuchstaben vnndt machen In einer Summa MDCXIII 1613 dahehr IVDICIVM numerum purgandi continet orbis.*

159. s. XIV membr. 4° f. 122. In ultima libri pagina legitur: .... *liber est collegii pauperum magistrorum in theologica facultate studentium paris. ex leg. magistri pontardi de Sirbonia.*

1, f. 1ᵃ — f. 105ᵇ **Isidori etymologiarum libri XX.**
F. 106 scriptura vacat.

2, f. 107ᵃ — f. 122ᵃ **Gregorii Moralia.** Vsque ad lib. II cap. 8.

160. s. XI membr. 2° f. II et 157. Fuit Petri Danielis Aurelii 1564. Insunt litteræ initiales summa arte pictæ (cf. f. 90ᵇ).

*1, f. Iᵃ **Carmen in Orosii opus versibus LII conditum.** Hi versus partim rubro, partim viridi, partim cæruleo colore scripti pæne toti evanuerunt. Primus est hic: *Orbis terrarum metasque situsque locorum.*
F. Iᵇ — IIᵇ scriptura vacant.

2, f. 1ᵃ — f. 86ᵃ **Orosii historia gentilis, cum multis scholiis marginalibus.** Litteras initiales plerasque manus nefaria exsecuit. Inspexit Du Rieu a. 1860.

3, f. 87ᵃ — f. 157ᵇ **Justini epitomæ Trogi Pompeii.** F. 87ᵃ præmituntur prologi præfixo versu: *IN TROGI SEQVITVR IVSTINI EPITOMA LIBELLIS.*

Horum prologorum apographon Bongarsii manu factum additis aliorum codic. mscr. scripturæ discrepantiis habes in cod. Bern. 146, 3.

Libri quadragesimi quarti maior pars deest: desinit enim codex in verba hæc (XLIV, 1, 3): *Sicut minor utraque terra ita utraque fertilior.* De hoc codice Justini cf. Franciscum Rühl: 'die Textesquellen des Justinus', annal. philol. Suppl. VI fasc. I p. 17 seq. (Lipsiæ Teubn. 1872), qui librum sæc. XII adiudicat (B). In margine brevia argumenta leguntur, quæ libri scriptorem et ipsa ex eo, quem describebat, codice hausisse recte vidit Ruehlius l. l. p. 18, quo loco primi libri argumentorum specimina aliquot proposuit.

161. s. XIII — XIV membr. 2° f. 131. Desunt post f. 8 quaterniones duo. Exhibet nonnullas imagines pictasque litterarum initialium figuras.

1, f. 1 — f. 8ᵇ **Epistulæ Petri Blesensis Sathoniensis archidiaconi, numero I—XIV, a fine mutil.** Fin.: *ut sis principibus ad correctionem plebibus ad* .... *afflictis.*

2, f. 9ᵃ — f. 63ᵇ **Epistulæ Petri Blesensis numero LIV—CXXVII, ab initio mutil.** *fili ne* .... *uerbum in ore tuo. Date igitur reuerende* etc.

3, f. 63^b — f. 66^b **Petri Blesensis epistula ad regem Angliæ, quemadmodum debeat confiteri peccata sua.** *Rogastis me ut uobis aliquid de uirtute confessionis* etc.

4, f. 66^b — f. 67^b **Petri Blesensis libellus contra prælatos.**

*5, f. 67^b — f. 69^a **Responsiva Papæ facta Soldano Persarum** *qui petiit a Papa per litteras et nuntios solemnes ut sibi mitteret uiros catholicos prudentes qui eum erudirent in fide domini Jesu Christi. Alexander episcopus seruus seruorum dei soldano persarum ueritatem agnoscere et agnitam custodire. Ex litteris tuis et fideli* etc.

*6, f. 69^a **Tractatus de beneficio scripturæ ad præteritorum memoriam conservandam.** *Illa quorum memoriam perpetuat scriptura* etc.

*7, f. 69^a — f. 70^a **Petri Blesensis epistula ad socium.** *Reprehendit socium suum quia non audiebat sacram theologiam..... Petro bles. p. bles. salutem in actore salutis. Sepissime uiua uoce te monui* etc.

*8, f. 70^b — f. 94^b **Flosculi excerpti ex diversis auctoribus.** Sunt excerpta ex **Vincentii Bellovacensis** speculo historiali lib. VII, cap. 7—34. 59 (fl. Ciceronis, Sall., Varionis), l. XI, 70. 71 (Secundi), l. IV, 2—8 (Aesopi), l. IX c. 102—136 (Senecæ), l. IX c. 137. 138 (Persii et Juvenalis).

F. 82^b man. s. XIV sententiæ variæ aliunde excerptæ leguntur (citatur Seneca in libris de moribus et in proverbiis).

*9, f. 94^b — f. 95^a, sæc. XIV. **Excerpta nonnulla ex Arengæ cuiusdam scriptis.** Arengæ nomen passim in margine legitur. *Magna dilatione procedit et loco. Recepimus muneris gloriosi — soli dulcedine relinquentes bonitate propria nostram societatem diligitis.*

F. 95^b scriptura vacat.

10, f. 96^a — f. 103^b **Epistulæ Johannis de Capua et Jordani vicecancellarii, numero XXI.**

11, f. 104^a — f. 107^b, s. XIV. **Excerpta ex Ciceronis rhetoricis ad Herennium.**

12, f. 108^a — f. 119^b, s. XIV. **Rhetorica Magistri Johannis de Sicilia.** *Cum circa dictamen prosaicum sint multa prosequi — alleniet et clemencia uestre benignitatis emendet. Explicit rethorica magistri iohannis de sicilia. Scripta par. anno domini M°CCC° uicesimo XXIIII die ianuarii.*

*13, f. 119^b s. XIV. **Excerpta varia theologica.**

14, f. 120^a — f. 121^b, s. XIV. **Summa dictaminis, quæ dicitur microcosmus, Thomaximi Armamini de Bononia.** *Incipit summa dictaminis quædam artis principia ualde utilia continens quæ dicitur microcosmus* (rubr.). *Sunt nonnulli qui licet litterati sine lege rethorica se dictatores appellant. — Et ne rudis mihi similium uideat consortium abhorrere me thomaximum armamini de bononia fateor hanc arbusculam ab alia pleniori arbore propagasse.*

*15, f. 122^a — f. 129^a, s. XIV. **Incipiunt auctoritates notabiles valde plurium philosophorum et maxime Aristotilis et Senece loquentis de moribus.**

*16, f. 129^b — f. 131^b, s. XIV. **Tractatus de disciplina et moribus Hugonis de Sancto Victore.** *Scientiam recte et honeste uiuendi comparare — caupones ad omnem clepsidram eliciendi gustus gratia palatum extendunt.*

162. s. XI membr. 2° f. 102. Fuit Petri Danielis Aurelii 1564.

Augustini opera. F. 1^b De opere monachorum, f. 16^b de fide et operibus, f. 33^b contra Donatistas, f. 55^a de bono virginitatis, f. 72^b de bono coniugali, f. 85^a de bono viduitatis, f. 95^a de symbolo sermo, f. 97^b de oratione dominica sermo.

163. s. XIV membr. 2° f. 289 cum picturis. Fauchetii et Bongarsii fuit. Desunt folia inter f. 50—51, 107—108, 117—118, 185—186.

Guilelmi Tyrii historiæ terræ sanctæ l. XXVI, Gallice. Inc.: *Les anciennes estoires dient que eracles fu mout bons crestiens...* Des.: *li empereres et li ch'r li firent uolentiers ce quil deuisa si com il auoient en costume et li rois atant sen tint.*

Fauchetius f. 1 adscripsit: *C'est l'histoire de Guill. archeuesque de Tur mise en francois non pas si fidellement que le translateur se puisse vraiement dire interprete* etc. Interpres Gallicus Guilelmum Tyrium ex aliis scriptoribus supplevit. Usus est hoc libro editor libri: Recueil des historiens des croisades tom. II. Paris 1859. Cf. nr. 112 et P. Paris man. I p. 79. 82; III, 5.

164. s. X membr. 2° f. 153; f. 3^b littera initialis pulchra picta est.

*1, f. 1^b **Charta,** qua cœnobio nescio cui ager donatur.

*2, f. 2^a **Extrema verba expositionis alicuius in psalm. I et II.** *ignoscuntur* (agn. — cogn — ?) *sic dici potest nosse dominum — Non enim impleuerunt quod uoluerunt ut christus moreretur.*

*3, f. 2^a s. XI. **Carmen dist. v. VI de abbate quodam.**
Primus eras nobis qui prima rogata dedisti —
Nil tibi sit quod des et data non repetes.

*4, f. 2^a **Carmen de Clemente, v. VII.** Est bis scriptum. *Quisquis clementis clementer carmina queris — Angelicis manibus clemens domus in maris undis est præparata tibi.*

5, f. 3^b (f. 2^b et 3^a scriptura vacant) — f. 151^a **Clementis Papæ historiæ sive recognitiones, libri X.**

6, f. 151^a **Epistula Clementis Papæ missa ad Jacobum fratrem domini de obitu S. Petri apostoli et de ordinatione sua, mutil. a fine.** Fin: *nec sollicite .... tractatum conueniunt ipsi commoneantur et hortentur.*

165. s. IX membr. 4° f. 219 (f. 213—219 læsa sunt), cum pulcherrima littera init. f. 2^a. F. 212^b marg. inf. scriptum est: *Iste liber est de ecclesia sanctissimi martini Turon. accommodatus per dominos cap. .... celerario eiusdem die quinta maii anno domini 1413. De la buiyere.*

Vergilii carmina, cum scholiis et interlinearibus et marginalibus uberrimis. Scholia magnam partem ex Servio et Donato petita sunt. In fine libri XII Aen. aliquot versus desunt.

F. 1ª legitur sine titulo carmen de Vergilio Octaviano vulgo tributum, cf. anthol. Lat. ed. Riese nr. 672 (II p. 132). Librorum argumenta poetica in Ribbeckii et Riesei usum contuli; Octaviani carminis lect. var. Rieseo misi.

F. 1ᵇ hæc. scripta sunt litteris uncialibus: *Hunc Virgilii codicem obtulit Berno gregis beati Martini Leuita deuota mente deo et eidem beato Martino perpetualiter* (hoc verb. in ras. legitur) *habendum ea quidem ratione ut perlegat ipsum Arbertus consobrinus ipsius et diebus uitæ suæ sub pretextu Sancti Martini habeat et post suum obitum iterum Sancto reddatur Martino* (verba: *iterum* — *Martino* in rasura collocata sunt) *siquis ipsum furauerit* (corr. *furatus fuerit*) *aut aliquo ingenio a potestate Sancti Martini abstrahere temptauerit maledictus sit et cum Juda* (suprascr. *ananias*) *et Saffira qui ex hoc quo* (corr. *quod*) *ipsi domino dederant fraudauerunt perpetuam dampnationem nisi citissime quod præsumpserit emendare studuerit adquirat* (*adquirat* in ras.). A)-(HN.

166. XIV membr. 4° f. 115.

1, f. 1ª **Argumenta summæ dictaminis a Laurentio scriptæ.**

*2, f. 2ᵇ **Charta ad Remenses pertinens.** *Ad nos et nostram offic. Remen. fama publica referente et insinuatione clamosa præcedente peruenit noticiam quod licet ad regimen* etc. Agitur de rebus ecclesiasticis nominaturque Remensis archiepiscopus Petrus Regis de Curribus.

3, f. 2ª — f. 21ᵇ **Summa dictaminis breviter et artificiose composita per magistrum Laurentium de Aquilegia secundum stilum Romanæ Curiæ.**

*4, f. 22ª — f. 26ᵇ **Epistulæ Papales et formulæ epistularum diversæ, sine titulo,** *Viro uenerando* etc. *Omni in tribulacione et angustia uixerim transacto tempore longo* etc.

*5, f. 26ᵇ — f. 27ª **Epistula Petri de Vineis I, 1, sine titulo.**

6, f. 28ª — f. 115ᵇ **Summa dictaminis magistri Riccardi de Pophis.** *Nouitiorum studia ianuam sibi cupientium aperiri dictatorie facultatis* etc.

167. s. IX—X membr. 4° f. 214.

Vergilii opera, cum scholiis Bernensibus et Servio dimid. Libri Aen. XII aliquot versus desunt. Dixi de hoc codice in Verg. scholiorum Bernensium editione Teubn. 1867 p. 689 seq. Servii commentarius inde a lib. III Aen. marginibus adscriptus est.

1, f. 1ª — f. 1ᵇ **Excerpta ex Isidoro ad astronomiam pertinentia, cum figura astronomica.**

2, f. 1ᵇ — f. 3ᵇ **Varia ad Vergilii vitam et opera pertinentia.** Edidi partim l. l. p. 996.

3, f. 3ᵇ **Carmen Octaviani Cæsaris de Vergilio.** Cf. anthol.

Lat. ed. Riese nr. 672. In Riesii usum contuli. Subiecta sunt aliqua precaria.

4, f. 4ª — f. 5ᵇ **Expositio Servii grammatici in Bucolicis, in libris Georgic. atque Aeneidum.**

5, f. 5ᵇ **Carmen ex Vergilii vita Pseudo-Donatiana excerptum, v. IV.** *Nocte pluit tota redeunt spectacula mane — Sic uos non uobis mellificatis apes uel uellera fertis oues.*

6, f. 5ᵇ **Vita Vergilii Poetæ.** Cf. schol. Bern. p. 745.

7, f. 6ª **Carmen de Vergilio Ovidio Nasoni tributum (anth. Lat. nr. 1 ed. Riese).** Sequitur argum. poet. in Vergilii opera tetrast., deinde scholia aliquot in ecl. I.

8, f. 6ª **Carmen de tribus ducibus (anth. Lat. nr. 392).**

9, f. 6ᵇ — f. 214ᵇ **Vergilii opera.** De glossis Iricis scholiorum interlin. farragini insertis cf. schol. Bern. p. 691. Librorum argumenta in Ribbeckii usum contuli. Hoc codice usus sum in schol. Bern. editione (C).

168. s. X—XI membr. 4° f. 223. F. 2ª hoc scriptum est manu sæc. XIV: *Hic liber est monasterii sancti Simphoriani metn.*

Passiones vel vitæ Sanctorum.

*1, f. 1 **Fragmentum homiliæ vel tractatus theologici, quo de Christi similibus agitur.**

2, f. 2ᵇ — f. 15ª **Passio S. Zosimæ heremitæ et vita Mariæ Aegyptiacæ, a Paulo episc. Neapol. eccles. in Latinum versa.**
Folia 6—9 inverso ordine collocanda sunt.

*3, f. 15ª — f. 21ª **Exemplum conversionis vicedomni Theophili.** *Factum est priusquam incursio fieret —*

4, f. 21ᵇ — f. 37ᵇ **Amphilochii episcopii Iconii in vita et miraculis Sancti patris nostri Basilii archiepiscopi Cappadociæ.** *Dilectissimi non erat indecorum —*

5, f. 37ᵇ — f. 43ª **Vita Eufrosynæ.** *Fuit vir quidam in alexandria pafnutius nomine —*

*6, f. 43ª — f. 44ᵇ **Vita Marinæ virginis.** *DE PATIENTIA. Erat quidam sæcularis habens unicam filiam paruulam —*

*7, f. 44ᵇ — f. 48ᵇ **Reversio vel pænitentia Mariæ neptis Abrahæ heremitæ.** *Habuit uir beatus abraham carnis propinquitate —*

*8, f. 49ª — f. 57ᵇ. f. 66ª — 73ᵇ. f. 58ª — 60ᵇ **Vita S. Germani a Constantio descripta.** Præmittuntur epistulæ duæ Constantii presbyteri, una ad Patientem episcopum, altera ad S. Censurium Autissioderensem.

*9, f. 60ᵇ — f. 62ᵇ **Passio S. Genesii Romensis.** *Sub imperatore* (suprascr. *uel imperio*) *diocletiano* (suprascr. *uel i*) *cum per annos quatuor —*

*10, f. 62ᵇ — f. 63ᵇ **Genesii Arelatensis.** *Proprium atque indigenam arelatensis urbis —*

* 11, f. 63^b — f. 65^b. f. 74^a — f. 77^a **Polyeucti.** *Beatorum martyrum agones competenter edicere —*

* 12, f. 77^a — f. 83^b **Odiliæ.** *Temporibus igitur childerici imperatoris erat quidam dux —*

* 13, f. 83^b — f. 142^a **Hincmari prologus de vita et actu seu obitu B. Remigii Remorum archiepiscopi, cum vita ipsius.** In fine Hincmari versus leguntur.

* 14, f. 142^a — f. 149^b **Vita S. Amandi confessoris, cum prologo.** *Scripturus uitam beati amandi habitatorem eius inuoco spiritum —*

* 15, f. 149^b — f. 186^a **Vita S. Galli scripta a Walafrido Strabone.**

* 16, f. 186^a — f. 203^a **Vita S. Otmari a Walafrido Strabone scripta.**

* 17, f. 203^a — f. 219^b **Vita S. Trudonis scripta a Donato, cum prologo.**

* 18, f. 219^b — 223^b **Vita S. Eucherii episcopi, cum prologo.** *Quoniam undique prolixius pollet decalogi apicis* etc. Vltima verba putredine deleta sunt.

F. 223^b manu sæc. XV nonnulla leguntur Gallice scripta.

169. s. IX membr. 4° f. 14. F. 1^a in marg. sup. legitur: *Werinharius episcopus dedit sanctæ Mariæ.*

1, f. 1^a — f. 2^a **Breve chronicon ab Adam usque ad tempora Herculani consulis.** Cf. cod. Bern. 128.

2, f. 2^a — f. 14^b **Capitula historiarum Orosii, mutil. a fine.** Extenduntur usque ad cap. CCCCVII: *De placidia et moribus eius.* Inspexit Du Rieu a. 1860.

170. s. XIV membr. 2° f. 40. Fuit Petri Danielis Aurel. 1569.

Solinus. Inspexerunt Rothius et Mommsenus. Inter fol. VI et VII insertum est foliolum sæc. XI, quo **de Sancti Benedicti vita et gestis** agitur, a fine mutil.: *Temporibus magnorum imperatorum iustini .... et iustiniani atque teodorici regis qui regnabat italie præsidente sedi apostolice papa iohanne beatissimus ac deo dilectissimus sanctus benedictus uelut lucicifer* (sic) *inter astra in hoc mundo fulgebat — Vbi ob amorem beati magistri sui uenerabilis benedicti a beato sauino eiusdem ciuitatis episcopo benignisime* (sic) *susceptus est. Hic enim ei.*

171. s. IX—X (quat. VII et XI s. XI) membr. 2° f. 230. Insunt litteræ initiales pulchre pictæ.

1, f. 1^a **Capitulatio commentarii S. Hieronymi in evangelium Matthæi.**

2, f. 2^a — f. 2^b **Sermo cuiusdam catholici de resurrectione domini.** *Gaudia uotiua festi paschalis annuus nobis reueit cardo cyli solaris* etc.

3, f. 3^a — f. 110^a **Expositio Hieronymi in Matthæum cum prologo.**

*4, f. 110[b] **Cassiodori inst. div. art. cap. XXX.** Cf. anecd. Helv. præf. p. CXXXXI.

5, f. 111[a] — f. 219[b] **Bedæ expositio evangelii secundum Marcum.** Bedæ nomen manu rec. additum est.

*6, f. 220[a] **De modis intellegentiæ.** *Primum est post huius operis instituta ut ad introductores scripturæ diuinæ — discurrere potius quam in religioso stupore torpere.*

*7, f. 220[b] **De quattuor synodis receptis.** *Dicamus hunc quemadmodum uniuersalia sanctaque consilia — et concorditer suspicit uniuersarum ecclesia regionum.*

*8, f. 221[b] **Excerpta nonnulla ex Hieronymi et Bedæ comment. in Matthæum et Marcum.**

*9, f. 222[a] **Figura astronomica ad cyclum decemnovenalem pertinens.**

10, f. 222[b] — f. 230[b] **Bedæ vita S. Arnulfi.**

11, **Item de eodem sancto viro ex gestis Pontificum.** *Post papolum episcopum ad regimen æcclesiæ beatus arnulfus* etc.

*12, f. 232[b] — f. 233[a] **Excerpta ex homiliis Augustini et Bedæ.**

*13, f. 233[a] — f. 233[b] **Antiphona de pentecosta, cum neumis.**

172. s. X membr. 4° f. 152 (f. 151 et 152 mutil). Fuit P. Danielis ex claustro S. Benedicti Floriacensis; f. 2[b] marg. inf. leguntur hi versus:

Contulit alme tibi pater hunc Benedicte libellum
Ildemarus alumnus et ipse tuus monazonta.

Vergilii opera cum scholiis Bernensibus et Servio. Continet præter Bucol. et Georg. libros Aeneidos V priores usque ad v. 852. Servii commentum libris III—V additum est. Præcedunt carmen Octaviani Cæsaris de Vergilio (anth. Lat. ed. Riese nr. 672), vita Vergilii a Donato scripta, prima verba alterius vitæ Verg. et figuræ Græcorum. Codicem accurate descripserunt C. G. Muellerus Anal. Bern. III p. 11 et progr. Rudol. I, 1847 præf. et Ribbeckius prol. Verg. p. 229. Vergilii carmina contulit Ribbeckius (cod. b.); scholia Bernensia cum vitis post Müllerum ipse edidi Lips. a. 1867. Octaviani carmen Rieseo, argumenta poetica Rieseo et Ribbeckio, Servium G. Thiloni contuli. Figuras Græcorum habes in mea schol. Bern. editione p. 984 seq.

173. s. XVI chart. 2° f. 269.

Antonii Musæ Brasavoli Ferrariensis Porphyrii Panoplia ad magnificum et strenuissimum equitem Herculem Turcham.

174. s. XVI chart. 4° f. 181. Fuit Bongarsii.

Gasparis Sardi Ferrariensis toponomaziæ libri XVIII.

175. s. XVI chart. 2° f. 16.

Cassiodori senatoris collectanea de orthographia. Est apographon cod. 243. Petri Danielis manu excerpta aliquot 'ex codice veteri' marginibus adiecta sunt nec non ipsius atque Puteani coniecturæ.

176. s. XI—XII membr. 2° f. 43. Subscriptum est: *GVILELMVS GVASCO SCRIPSIT.*

Varia opera Augustini (Prosperi, Hilarii). F. 1 ad Paulum et Eutropium de perfectione iustitiæ hominis, f. 6^a ad Timasium et Jacobum de natura et gratia, f. 14^b ad Valentinum et cum illo monachis ep. duæ (nr. 214 et 215), f. 15^b ad eosdem de gratia et libero arbitrio, f. 21^b ad eosdem de correptione et gratia, f. 27^a epistula Prosperi ad Augustinum de querela Gallorum (ep. Aug. 225), f. 28^b epistula Hilarii ad Augustinum de eadem re (ep. Aug. 226), f. 29^b Augustini de prædestinatione Sanctorum et de bono perseverantiæ (hi duo libri in unum conflati sunt).

177. s. XV—XVI chart. 2° f. 39.

Ecloge Basilicorum Leonis, mutil. a fine. *Ἐκλογὴ καὶ σύνοψις τῶν βασιλικῶν ξ βιβλίων σὺν παραπομπαῖς κατὰ στοιχεῖον τοῦ περὶ πίστεως μόνου τίτλου προτεθέντος διὰ τὸ τίμιον.* Extenditur usque ad libri primi (α) cap. 45 verba: *νομοθετησάσης προςφέρεσθαι τοὺς λόγους ἡνίκα τοῦτο.* Præcedit f. 1 — f. 14^a tabula capitum alphab. et f. 14^a — f. 15^a *πίναξ τῶν νεαρῶν νομοθεσιῶν*, num. XVI, Imperatorum Romani sen., Constantini Porphyrogenneti, Romani iun., Nicephori, Joannis, Basilii iun.

178. s. IX—X membr. 2° f 116. Cf. anecdota Helvetica præf. p. CXVII—CXIX.

*1, f. 1^a — f. 1^b **Figuræ astrològicæ tres, ad mortem et vitam pertinentes.**

*2, f. 1^b — f. 2^a **Præcepta aliquot medica.**

3, f. 3^a (f. 2^b scriptura vacat) — f. 7^b **Glossarium Græco-Latinum.** *Adonai domine. Agius sanctus. Angelus nuncius — ypodesion dispositionum. ypodesis argumentatio. ylim prima materia.*

4, f. 7^b — f. 11^b **Ciceronis synonyma, cum epistula ad Veterium directa, sine titulo.**

5, f. 12^a — f. 77^b **Glossarium Latinum.** *Abactor fur iumentorum. Abacta inuoluta furata. Abactæ excluse — Zepheri uenti occidentalis. Zizania lolium. Zona cingulum.*

*6, f. 78^a — f. 88^a **Bedæ cuius dicitur liber de orthographia, sine nomine.**

*7, f. 88^a — f. 89^b **Isidorus de orthographia (etymol. I, 26).**

*8, f. 89^b **Tractatus orthographicus.** Edidi in anecdotis Helveticis p. 299—301; hi duo tractatus (7 et 8) in unum conflati sunt. Secuntur f. 90^a ultima verba orthographiæ Bedæ vulgo adscriptæ: *Veniunt qui uendunt* etc.

*9, f. 90^b — f. 108^a **Tractatus de rerum natura, sine titulo.** *Illorum que* (fuit: *qui*) *infra scribuntur quinque graduum ministeria alta dominatione præcellunt et quanto aliis potentiæ magnitudine præponuntur* etc.; f. 92^a agitur de firmamento, f. 95^b deære, de humo, f. 99^a de mari, f. 100^a de paradiso,

f. 102ᵇ de situ orbis terrarum, f. 103ᵇ de naturali bono perdito f. 104ᵃ de diversitate peccatorum.

*10, f. 108 — f. 110ᵇ **Liber Martini Dumiensis de moribus.**

*11, f. 110ᵇ — f. 111ᵃ **Vita Senecæ philosophi.** *PRÆF. Lucius annius senica apud grecos cordobensis fotionis stoici discipulus — ab eo tempore in qua passio petri et pauli fuit.*

*12, f. 111ᵃ **Tractatus mutilus de peccato, sine titulo.** *Istis fontibus quasi quibusdam gradibus crescit omne peccatum. namque cogitatio* etc.

*13, f. 111ᵃ **Excerpta aliquot de quibusdam sacræ scripturæ nominibus.**

*14, f. 111ᵃ **De VII divinis miraculis et VII miraculis manufactis.** *I maris ociani commotio per singulos dies — VII farus alexandriæ quem super quattuor mire magnitudinis uitreos cancros constructa est.*

*15, f. 111ᵃ — f. 116ᵃ **Differentiæ Ciceronis.** Edidi in anecdotis Helveticis p. 275—290, cf. præf. p. CXIX seq.

*16, f. 116ᵃᵇ **Chronicæ ad historiam Britanniæ pertinentis fragmentum.** *Anno ante incarnationem dominicam LXᵐᵒ gaius iulius cesar primus romanorum — an. DXLV columba prs. de scotia uenit ad docendos pictos et in insula hu monasterium fecit.* Huius folii pars abscissa est.

179. s. IX membr. 4° f. 64.

1, f. 1ᵃ — f. 63ᵇ **Boetius de consolatione philosophiæ, cum scholiis.** In Peiperi usum (cf. ed. Lips. 1871 p. VIII) contulit Aemilius Kurz Bernensis.

*2, f. 64ᵃᵇ **Prisciani grammatici partitiones versuum duodecim Aeneidos principalium, cum scholiis (Gramm. Lat. III p. 459—461, 14).** Cf. anecd. Helv. præf. p. CLXXII.

180. s. IX membr. 4° f. 175. Fuit. S. Benedicti Floriacensis.

Hegesippi historiarum libri quinque. Vsus est Weberus Marpurgensis a. 1855 ad editionem anni 1856 adornandam. Marginibus lectiones variæ adscriptæ sunt. Post lineam primam insertus est versus: *LVDERE . . . E LIBVIT VAR BI LIS ORDINIS CANPI.* In fine: *Sic rutilant titi de iura* (?) *gente triumphi.*

181. s. X—XI membr. 4° f. 83. Fuit magistrorum de Sorbona.

Boetius de consolatione philosophiæ, cum scholiis. Præmittuntur versus:

FORTVITO CASV PVLSVS DE SEDE PRIORI
MANLIVS HIC RECIPIT SOLANTIS VERBA SOPHIÆ.

Verba p. 145, 154 ed. Peiper usque ad finem manu s. XIV suppleta sunt. Cf. Peiperi ed. præf. p. VIIII.

182. s. XIII membr. 4° f. 112.

Liber de regimine principum editus a fratre Egidio Romano ordinis S. Augustini.

183. s. X—XI membr. 2° f. 161.

Josephi historiarum sive de bello Judaico libri VII. In fine: *EXPLICIT HISTORIARVM IOSIPPI LIBRI NVMERO VII ROTBERTVS LAICVS QVAMVIS INDIGNVS HVNC CODICEM SCRIPSIT IN HONOREM SANCTI BENEDICTI IVSSV REVERENTISSIMI PATRIS ABBONIS.*

184. s. IX—X membr. 4° f. 244. Fuit Bongarsii.

Vergilii opera. Insunt præterea f. 1ª epitaphium Hectoris (anth. Lat. ed. Riese nr. 631), epit. Achillis (ib. nr. 630), initium carminis nr. 586 anth. Lat.; f. 1ᵇ figuræ Græcorum (edidi in schol. Bern. p. 984 seq.); in pagina ultima versus Virgilii de nutrice sua (Martial. I, 20) et versus Sibyllæ IX: *Primus ab æthereo proprio de nomine natus* etc. In marginibus aliquot scholia leguntur e Servio petita; argumenta Rieseo et Ribbeckio inspexi.

185. s. XVI chart. 4° f. 356.

Guilelmi de Sancto Amore Theologi collectio catholicæ et canonicæ scripturæ ad defensionem ecclesiasticæ hierarchiæ.

186. s. XIV membr. 4° f. 32. Fuit Bongarsii.

Privilegia Bruxellensia partim sermone Belgico, partim Latino et Gallico scripta (chartularium Bruxellense). Sunt chartæ XL. In fine: *Dit bæc es vte.*

187. s. XVI chart. 4° f. 81.

Animadversiones in Xenophontem et Aeschinem (Brodæi).

188. s. XII membr. 2° f. 110. F. 110ᵇ: *Hic est liber Sancte Marie celestinorum de Metis.*

Passiones Sanctorum.

1, f. 1ª — f. 16ᵇ **Vita S. Silvestri episcopi et confessoris.** *Historiographus noster eusebius —*

2, f. 16ᵇ **Vita Martini scripta per Sulpicium Severum, cum præfatione Sulpicii.** Sed nihil adest nisi præfatio Sulpicii et capitulatio capitum sex priorum.

3, f. 17ª — f. 27ª **Gisleberti epistula ad Anselmum Cantiburgensem et eiusdem disputatio Judæi cum Christiano de fide Christiana.**

4, f. 27ª — f. 35ª **Passio S. Georgii prolixior.** *In illo tempore arripuit diabolus —*

5, f. 35ª — 89ª **Petri Alfunsi disputatio inter Petrum et Moysem.**

6, f. 89ª — 91ᵇ **Passio S. Eleutherii et Antiæ matris eius.** *Eleuterii sanctissimi uiri nos fama delectat —*

*7, f. 91ᵇ **Torpetis.** *In illo tempore sub nerone imperatore —*

*8, f. 94ᵇ **Cononis.** *Persecutione igitur graui excitata —*

9, f. 95ᵇ **Historia de inventione sanctæ Crucis.** *In sexto anno regni constantini —*

*10, f. 98[a] **Prophetia Sibyllæ de Christo.**

*11, f. 101[a] **Passio S. Vitalis martyris.** *Sanctissimus uitalis militans consularianus —*

*12, f. 101[b] **Judæ qui cognominatur Quiriacus.** *Qui sui proprii generis —*

*13, f. 104[a] **Alexandri, Eventii et Teodoli.** *Residente aureliano cum de ceteris —*

*14, f. 106[a] — f. 110[b] **VII Dormientium.** *Sub decio imperatore fuerunt uiri septem —*

Inter f. 16 et 17 unum vel adeo plures quaterniones intercidisse patet; sed hæc iam sæculo XIV—XV, quo tempore libri argumentum, quod f. 110[b] legitur, scriptum est, perierant.

189. s. XVI chart. 2°. Insunt hodie partes 75.

***P. Danielis philologica.**

1, Danæi epistula ad P. Danielem, sine loco et anno. Quædam P. Danielis manu margini adscripta sunt. Adiecta est epistula Gallice ab eodem Danæo nescio ad quem scripta, qua quis Petro Danieli libros tradere iubetur.

2, Phrases Græcæ cum interpretatione Latina ad diversa rerum genera digestæ, fol. 42. Inter fol. 10 et 11 collocatum est foliolum, in quo duo carmina Gallica (quæ nos Sonnette vocamus) scripta sunt. Nec non inter f. 35 et 35 schedula invenitur a Bongarsio perscripta, in qua de Ulixis erroribus agitur.

3, Fragmentum glossarii Græco-Latini ad t litteram pertinentis.

4, Collectio adagiorum, quorum prima hæc: *Auari vita silicernium. Mala lucra æqualia. Ferri imperitiam peritia est.*

5, Adnotationes in Macrobii Saturn. lib. 5 cap. 21 et Ammianum lib. 17. 22. 19. 21.

6, Excerpta varia, quorum uno agitur de garo (*De garo epigrammatarius in Xeniis: Expirantis adhuc* etc.), alterum ad glossarium Græcum pertinet.

7, Carmina varia, quorum primum sic se habet:

Castilio ad Ligerim et domus et patria est mihi, letum
Atque urnam puero condidit (suprascr. *mi dedit*) *Aurelia.*
Mi literæ et pietas: quid enim, si desit utrumque,
Hic vagus et fallax utile mundus habet?

8, Collatio auctoris cuiusdam Græci ecclesiastici.

9, Antiqua aræ dedicatio ex ruinis Salonæ urbis Dalmatiæ (Orell. inscr. 2490).

10, Epistula Francisci Danielis ad Petrum Danielem, Gallice. Orleans XXVII de May 1567.

11, Emendationes aliquot P. Danielis ad grammaticos Latinos pertinentes.

12, Phrases Græcæ ad bellum pertinentes.

13, (fol. 11) Schemata dialectica ad diversa dicendi et iudicandi genera pertinentia.

14, Tractatus Græcus rhetoricus, quo de laudandi generibus agitur: Ἀλλ' ᾧ χρῶμαι νόμῳ περὶ τὸν ἔπαινον ἄκουσον etc.
15, Excerpta de lingua Græca.
16, Fragmentorum L. Cassii Eminæ annalium conspectus.
17, Specimen epistulæ Gallice scriptæ.
18, Collatio auctoris cuiusdam Græci.
19, (fol. 5) Græcorum verborum versio Latina.
20, Brodæi supplementum (f. 4).
21, Glossarium Latino-Græcum, binis columnis scriptum. Sunt folia 22. Margini aliquot coniecturæ adscriptæ sunt. *Adamat* ερα φιλει. *Adæque* επι βουλευων. *Adagium* προοιμιον — *Tutor* ἐπίτροπος ὀρφανου φροντιστής. *Tutus* ἀσφαλής. *Tuus* σός. Tractantur litteræ a, c et t.
22, Adnotationes criticæ in scriptorem quendam Græcum. Latinæ quoque versionis mentio fit (fol. 2).
23, Apographon versuum Theocriteorum aliquot, quos Antonius Gadaldinus Venetus ex cod. ms. primus edidit: *Hi uersus Theocriti in omnibus editionibus desunt suntque reponendi in eidyllio penultimo quod inscribitur* παιδικά *post ultimum uersum* ἀλλά πέριξ ἁπαλῷ etc.: ὅ μνάσθην ὅτι πέρυσιν ἦσθα νεώτερος etc. Addidit P. Daniel versionem Latinam.
24, Σιμμίου ῥοδίου·ᾠόν ex recensione Jos. Scaligeri cum eiusdem adnotationibus (fol. 2).
25, Excerpta ex Suidæ lexico (fol. 3).
26, Index auctorum in Priscianum (fol. 34).
27, Apographon cod. Bern. A 57 Epiphanii de mensuris atque ponderibus. Danæi manu multa et in margine et inter lineas correcta sunt (fol. 21).
28, Adnotationes criticæ in Epiphanii opus de mensuris (fol. 2: *Ex v. cod. Errici Memmii Volusii Metiani*). Sunt fol. 7.
29, Coniecturæ Brissonii, Puteani, Nicolai Fabri, Delbenii, aliorum in Firmicum. Fol. 2.
30, Excerpta ad historiam S. Leodegarii pertinentia.
31, Titulus metricus, quo de Belino aliquo agitur (vers. 12):
Limine pone pedem lege uersus qui subis idem.
Et pro Belino fonde preces domino etc.
32, Excerpta varia ex libris manuscriptis ad Priscianum et alios grammaticos pertinentia: insunt aliquot vocabula notis Tironianis concepta.
33, Testamentum Grunnii Corococtæ Porcelli. Lectionis varietatem dedi in Leutschii Philologo XXXI, p. 182.
34, Excerpta ex libris mscr. ad Parisios et Poitiers urbes pertinentia.
35, Versus Ciceronis = anth. Lat. ed. Riese nr. 268. P. Daniel hæc addidit: *hos uersus repperi citatos in libro Fruterii (inscripti*

ante erant uersus Ciceronis) idque sub titulo Excerptorum de libro Macrobii Saturnaliorum ut uideantur hi uersus fuisse apud Macrobium in libro Saturnaliorum et inter ea que de eodem auctore desiderantur.

36, Excerpta ex codice Bern. 48 de vitiis gentium etc.
37, Versus Græci cum Latinis mixti aliquot.
38, Excerptum ex vita Donati grammatici cum adnotationibus.
39, Excerpta ex Prisciano.
40, Catalogus librorum aliquot Rabbinicorum.
41, Excerpta poetica (Ennii etc.) ex scriptoribus antiquis.
42, Excerpta ex Prisciano.
43, Gallorum elementa, cum duobus distichis:

Agresta et lardum mordaxque sinapis acetum:
Quattuor hæc Gallis sunt elementa uiris.
Sed tellus humor leuis aër lucidus ignis:
Quattuor hæc aliis sunt elementa uiris.

44, Excerptum iuridicum.
45, Correctiones ex libro manu scripto *quem dono dedi A. Contio ad librum Prisciani de ponderibus et mensuris ex opere Rufini vel Faviani.* Cf. anth. Lat. nr. 486.
46, Epistula nescio cuius ad regem quendam data.
47, Serviana (fol. 4); fol. 4 legitur præfatio illa, quam suæ Servii editioni (a. 1600) P. Daniel præmisit.
48, Versus Ausonii de Cæsaribus. Præmittuntur versus XXII, quibus hoc inscriptum est: *Versus peracti operis:*

Tithya marmoreo fecundam pandere ponto —
Vos quoque qui resono colitis caua tempea cytu (sic).

Accedunt alii versus (Curii Fortunatiani Rhetoris: *Quisquis rhetorico festinat tramite doctus* etc.) et excerpta grammatica ex glossariis deflorata.

49, Vita Donati grammatici a Flacco Rebio scripta. Cf. anecd. Helv. præf. p. CCLIX. Secuntur aliquot versus et frustula glossarii Latino-Græci.
50, Adnotationes criticæ in scriptorem quendam Græcum.
51, Excerpta de diversis scriptoribus (fol. 13).
52, Excerpta ex scriptoribus orthographicis (Cassiod.) fol. 5.
53, Verba Corneliæ matris Gracchorum, cum coniecturis margini appositis.
54, Excerpta ex auctoribus orthographicis, fol. 5.
55, Collatio codicis Puteani, qui Cassiodori orthographiam continebat, fol. 7: insertæ sunt coniecturæ.
56, Index Taciteus (fol. 8).
57, Petri Danielis commentatio de loco Vergil. Aen. lib. V, v. 238: *Credo omnino apud Virgilium lib. V Aeneid. legendum exta prosiciam et extra prosicit, non ut uulgo porriciam et porricit quæ ut corrupta exulent* etc. Secuntur excerpta varia.

58, Epistula docti viri nescio cuius, qua de Catulli coma Berenices agitur, data Idibus Augusti 1563 (v. 77: pro 'expers' conicitur 'exspersa' legendum esse).
59, Fulgentius de continentia Virgiliana, apographon (fol. 4) mutil.
60, Adnotationes grammaticæ ad præpositionum Latinarum usum atque vim pertinentes, fol. 3.
61, Excerptorum farrago, cui 'prætermissorum' nomen inscriptum est, f. 15.
62, Excerpta varia, cum coniecturis ad Ovidium, Statium, Plautum pertinentibus.
63, Tractatus iuridicus, quo de pœnis agitur, Gallice.
64, Plautina: sunt maximam partem loci a Servio aliisque laudati.
65, Adnotationes criticæ et exegeticæ in Plinium (Hist. Nat.), fol. 4.
66, Excerpta ex scriptoribus Latinis (Vergilius, quidam, Cicero, Lucanus, Martialis, Catullus, Horatius, Sallustius, Lucretius, Ennius, Poeta).
67, Brodæi supplementa, fol. 2.
68, 'Fragmenta ex Comminiano', fol. 7.
69, Adnotationes in Arnobium, fol. 4.
70, 'Juvenalis vita ex antiquorum monumentis': adiuncta est commentatiuncula de satira (sæc. XV).
71, Excerpta varia.
72, Epistula Romæ Kal. Decembr. 1570 scripta. Agitur de Michaele Hospitali.
73, Epistula Francisci Danielis ad Erricum ...... Sine loco et anno.
74, Epistula Romæ 12 Kal. Decemb. scripta eadem manu, qua nr. 72 scripta est. Agitur de Bourdini bibliotheca.
75, Tractatus de philautia (præmissa est epistula Camilli cuiusdam Patavii tertio Idus August. 1530 scripta), cui aliquot anthologiæ Latinæ carmina insunt (fol. 6). In ultimi folii parte versa Patissonii nomen scriptum est.

Præterea huic codici olim aliquot infuisse epistulas, quæ hodie desiderantur furto nefario abreptæ, patet ex catalogo aliquo, quem Usenerus brevi antequam furtum factum est tempore confecerat. Sunt autem hæ:

1, Epistula Jo. Allani ad Franciscum et Petrum Danielem 1559.
2, Adnotatio in Senecæ ἀποκολοκύνθωσιν.
3, Danæi epistula.
4, Boyvini epistula ad Camerarium.
5, Epistula Audeberti electoris Aurelianensis.
6, Huraulti epistula ad Danielem (Gallice).
7, Huraltus Danieli (Lat.).
8, Jacobus Viartius Petro Baudineo (scil. Burdinæo).
9, Huraltus Danieli præceptori suo.
10, Bongarsius Danieli (Gallice).

11, Huraltus Danieli præceptori suo.
12, Bongars à Daniel, epist. III.
13, Bongarsius Danieli.
14, Fr. Daniel à son frere.
15, Oberti Gifanii ad Danielem epistulæ IV.
16, Tidemannus Gisius Danieli.
17, H. Chrestien à Daniel, epist. II.
18, Boivino probatissimo apud Blesios ecclesiasti S. D. (videtur incerti auctoris fuisse).
19, L. de Carrion à P. Daniel.
20, J. Groslot à Daniel.
21, L. Danæus Danieli.
22, Elie Vinet à Daniel.
23, Arn. Grysperius Gandavensis Danieli.
24, Epistulæ ignotorum III cum P. Danielis responsis.

190. s. XVI chart. 4° f. 120.

1, f. 1ª — f. 86ª **Procemium Marsilii Ficini Florentini in epistolas Pauli.**

*2, f. 86ª — f. 120ª **Procemium Marsilii Ficini Florentini in omnes prædicationes suas.**

191. s. XIV membr. 4° f. 76 (f. 1 mutil.).

La vie du bon roy Loys de France. Versio rerum a Ludovico IX gestarum auctore **Guilelmo de Nangiaco.** Inc.: *Un mois apres ce que le roys loys de france qui morut a . . . pancier trespassa loys son premier filz qui nauoit encore pas . . . pli le douzieme an de son aage fut sacre et coronez a Rein. . .* Des.: *Landemain de la feste saint Berthelemy lapostre trespassa de cest siecle li bons roys loys en lan de lincarnacion 1270. Et furent gardez ses os. .* ,

Cf. nr. 217, 307, 323. Hic liber eundem fontem habere videtur quem Paris. fonds Gaignières 262, de quo vide Dom Bouquet recueil XX, p. L. Cf. P. Paris les manuscr. I, 79.

192. s. XVI chart. 2° f. 296.

Donati Acciaroli (Acciaioli f. 2ᵇ) **Florentini commentaria super politica Aristotelis ad Federicum Vrbini ducem.**

193. s. XVI chart. 2° f. 324.

48 sermons de Mr. Jehan Calvin sur l'epistre de St. Paul apostre aux Ephesiens. Scripta hæc sunt ab Andrea Spifama a. 1560.

194. s. XVI chart. 4° f. 375.

1, f. 1ª — f. 206ᵇ. **Platonis de republica versio Latina per Ubertum Decembrem Emanuelis Crisoloræ discipulum facta.** F. 1ª legitur: *Plato de republica siue de iustitia. Florentiæ ex bybliotheca sancti spiritus 1549.*

2, f. 207ª — f. 375ᵇ **Joannis Nesii Florentini de moribus libri quattuor ad Petrum Medicem Laurentii filium.**

195. s. XV chart. 4° f. 137. Fuit Bongarsii.
Constantini Manasses synopsis chronica metro politico condita incipiens a mundi creatione et desinens in Nicephorum Botaniaten, Græce. Marginibus manu recentiori multæ coniecturæ et lectionis varietates ascriptæ sunt; in ultimo folio hæc leguntur: *Defuerunt in hoc uersus 98 quos ex libro Sambuci suppleui. Deerant in Sambuci libro uersus 26, quos in hoc reperi.* Sambuci liber est ipse cod. Bern. B 48.

196. s. IX et X membr. 2° f. 73. Insunt figuræ.
1, f. 1ᵃ — f. 8ᵇ **Tractatus astronomicus ex lingua Arabica in Latinum versus, cum figuris, sine titulo.** *Q]uicumque desiderat scire certas horas noctium et dierum uel punctos et momenta et alia omnia quæ inquirenda sunt in horologio necesse est ei ut istud alzafehá idest tabulam cognoscat — et sunt III hore in eis et quarta parte horæ cum et cum quæsieris cum proximitate gradum inuenies certitudinem.*
*2, f. 9ᵃ (f. 9ᵇ scriptura vacat) **Tractatus theologicus mutil.** *Quoniam quidem multi conati sunt ordinare narrationem rerum quæ in nobis completæ sunt* etc.
3, f. 11ᵃ — f. 73ᵇ s. X **Eutropii historia Romanorum, cum supplemento Pauli Diaconi (lib. I—XVI).** Desunt postrema lib. XVI verba a vocabulis: *aut pactionis fœdere sociata non fuerit.*
4, f. 10ᵃᵇ **Pauli Diaconi supplementi lib. XVII fragmentum.** *ab eo digne ut conpetebat suscepti essent — moram faceret rex gothorum theodatus.*

A196. s. XIII—XIV membr. 4° f. 92.
Excerpta ex Vincentii Bellovacensis speculo historiali. De origine regnorum, flores Sigiliberti, flores Hieronymi, tempora Theodosii (lib. XVII cap. 1—39), flores Ambrosii (lib. XVII, cap. 43), Chrysostomi, Anselmi, Hildeberti, Hugonis de Sancto Victore (lib. XXVII, cap. 47—139), Hugonis de Folieto (l. XXVIII, cap. 19—57), Richardi de S. Victore (l. XXVIII, cap. 58—81), S. Bernardi (l. XXIX), Helynandi (l. XXX, cap. 108—148).

B196. s. XV (1407) membr. 4° f. 84.
*1, f. 1—70ᵇ **Chronicon universale usque ad an. 1374, Gallice.** Primum folium deest. Inc. *qui fut filz Lamech qui premierement ot deux femmes ensemble descendi de Caym*… f. 25ᵇ *les oppinions que nous auons recitees dez le commencement du monde jusques a la natiuite Jhesu crist frere Jehan de paris saccorde mielx et plus tost a loppinion methode le martir*… Des. *Et lors fu translate le royaume a hue capet conte de paris la ligniee duquel a regne des lors iusques auiourdhuy qui est lan 1374.*
*2, f. 70ᵇ — 79ᵇ **Genealogia et res gestæ regum Francorum, a Hugone Capet usque ad a. 1383, Gallice.** Inc. *Ce sont les noms de roys qui ont regne en france*.. Des. *Lan 1383 les angloys vindrent en flandres et soubsmistrent a eulx graue-*

lingues bourbourg bergues et tout le val de cassel. Mais le roy ala contre eux a si grant foison de gens darmes quilz ne soserent combatre a luy et luy laisserent tout ce quilz auoient conquis en flandre qui est dessus nome.

*3, f. 79b—81b. **Chronicon breve historiæ Francorum usque ad Carolum V, Gallice.** Opus non absolutum est. Inc. *Apres la destruction de troyes sespandirent les troyens en plusieurs pais* ... Des. *Charles son filz regne a present qui fut couronne a Reims lan 1379 le iour* ...

*4, f. 81b — 83a. **Genealogia comitum Flandriæ, Gallice.** Inc. *Charlemaine roy de france donna la terre de flandres qui estoit une terre brehaigne et plaine de pal' a lyedri seigneur darlebeque...* Des. *Phelippe duc de bourgoigne fu conte apres qui prist a femme marguerite fille dudit loys. Gand rebella contre luy et contre le roy de france. Mais apres grant destruction deulx et du pais se mistrent en obeissance.* In fine: *Explicit le liuvre des croniques abregiees copie et complet le samedy 24e Juillet lan 1407 par moy Bruyandel.*

197. s. XII—XIII membr. 4° f. 303. F. 303a: ***Iste liber est de conuentu fratrum minorum senon.***

Scripta varia Hieronymi. Post epistulas Hieronymi ad diversos et diversorum ad Hieronymum habes f. 295b Hieronymi lib. de decem temptationibus, f. 296b miraculum Hieronymi, f. 298a Hier. de nominibus Hebraicis.

198. s. XVI chart. 2° fol. 282.

Casp. Ammonii grammatica Hebr., Latine, conscripta a. 1519. Præmissæ sunt: 1, epistula Raphaelis Judæi Hagnoviensis Hebr. et Lat. (typis expr. in Joh. Bœschensteinii editione rudimentorum Hebr. Mosis Kimchii Aug. Vind. 1520); 2, epistula Fabritii Capitonis et duæ ep. Joh. Oecolampadii ad Ammonium 1519. Adiectus est vocabularius aliquorum verborum ex tabulis Aben-Esræ septem plagulis constans.

199. s. X membr. 4° f. 138.

*1, f. 1a — f. 2b **Fragmentum Vulgatæ novi testam.**

2, f. 3a — f. 135b **Georgii Florentii Gregorii ep. Turon. libri VIII in gloriam martyrum.** Insunt in gloriam mart. l. I, de virtutibus S. Juliani l. I, de S. Martino l. IV, de gloria confessorum l. II.

3, f. 136a — f. 138b **Vita S. Pauli heremitæ, cum scholiis marg.** *Inter multos sepe dubitatum est* etc. In fine aliquot neumæ positæ sunt.

200. s. XIII (a. 5050 = 1290 p. Chr.) membr. 2° f. 245.

1, f. 1—101 **Machbereth R. Menachem (Sarug).** Titulus et præfatio desunt. In calce: *machbereth Menachem nischlam.* Scriptor Israel fil. David a. 5050 = 1290 p. Chr. se librum absolvisse asseverat. Uberiorem ut videtur huius libri textum ex cod. Morgenwegii citat Wolf. B. Hebr. III, p. 693 seq.

2, f. 102 — 109 **Libellus anonymi de gemmis.**

3, f. 110 — 245. **Sepher Azuk,** sine titulo et præf. Auctoris nomen (Nathan fil. Abrah.) nusquam apparet. Scripsit Ascher f. Jacobi Levitæ a. 1290. Hæc omnia Hebraice.

201. s. XVI chart. 4° f. 167.

Joh. Brodæi miscellaneorum pars secunda sive lib. VII—X. Cf. Jani Gruteri Lampas sive Fax critica vol. IV Francof. a. 1604; sed illic alius rerum ordo observatus est, omissa quædam, aliqua addita. Videtur autographon esse.

202. s. XV membr. 4° f. 31. Fuit P. Danielis.

Ciceronis quædam. F. 1ª de amicitia (inde a § 47: *multis locis repudianda),* f. 7ª Paradoxa, f. 13—15 vacant, f. 16ª auctor ad Herennium (inde a lib. IV, 44 med.: *nolle in discrimen uenire*), f. 20ᵇ pro M. Marcello, f. 24ª pro Q. Ligario, f. 28ª pro Deiotaro.

203. Deest; defuit etiam Sinnero.

204. s. XVI chart. 2° f. 143.

Tractatus Claudii de Longui de lite inter ducem Austriæ et Ludovicum XI. Inc.: *Claude de Longui euesque de Mascon Sur la question qui est entre le duc d'Austriche et Madame la duchesse sa femme d'une part et le roy de France tres chrestien nostre souverain seigneur Loys XIme de ce nom d'autre part touchant les terres et seignouries que le duc Charles de Bourgogne dernier trespasse frere de la dicte dame la duchesse tenoit* etc. Est idem, quod nr. 302.

205. s. XV chart. 2° f. 570; desunt f. 1—6, 83—102, 127, 167, 168, 201, 324—364, 393, 395—412, 414—519, 547—550; f. 155—166 collocata sunt post f. 376; f. 394 post 413. Sinnerus non nisi pauca tetigit.

Miscellanea.

1, f. 7ª De tribus rebus ad vitam æternam necessariis.
2, f. 7ª De stilo curiæ bailliviatus Senonensis.
3, f. 7ᵇ Ballade, v. 24 str. 3. Inc. *Lasse lasse maleureuse dolente.* Cf. 205, 131.
4, f. 8ª—10ᵇ De miseria coniugii versus 206, str. 52. Post v. 84 desunt duo versus. Inc. *Sit deo gloria et benedictio, Johanni pariter petro laurentio.*
5, f. 10ᵇ Versus iocosi, proverbia etc.
6, f. 11ª—16ª Speculum puerorum, v. 412, str. 206. Inc. *Cum nichil absque deo proferre salubre queamus.*
7, f. 16ᵇ Sententiæ diversæ de pœnis etc.
8, f. 17ª—43ᵇ La translacion de Fleuret en francois, v. 2002. Inc. *Vous qui prenez plaisir a lire.*
9, f. 44ª—57ª Floretus, vers. hexam. Leonin. 1145. Inc. *Nomina floretus liber [hic est] ad bona cetus.* Cf. Sinner III, 415.
10, f. 57ᵇ La voie et le chemin qui enseigne la creature a aler en paradis, v. 60. Cf. 205, 72. Inc. *Qui veult en paradis aler.*
11, f. 58ª—60ᵇ Exposition de la messe. Inc. *Ci commance comment notre seigneur par abraham nous aprent a oir la messe deuotement.*

12, f. 60^b — 61^b Forme de commission pour contraindre gens et communalte de ville a paier aides.
13, f. 61^b Virtutes granorum iuniperi.
14, f. 62^a — 68^a Christine de Pisa dit sur la pucelle d'Orleans, str. 7 + 54 = v. 488. Inc. (Prologue). *Je christine qui ay ploure .....* (le dit) *Oyez par tout l'univers monde.* Ed. Jubinal, rapport etc. Paris 1838, p. 75—88.
15, f. 68^a — 69^a Lettres closes envoiees de par la pucelle au roy d'Angleterre etc. Les manieres de l'approbation de la pucelle.
16, f. 69^b Statuta ecclesiastica.
17, f. 70^a — 70^b a, Rondel. *Vostre noir cul de vert couvert* etc. b, Proverbes etc. c, Definitiones. d, Versus Lat.
18, f. 71^a Dit in fame, v. 32. Inc. *En femme qui s'est adonnee.*
19, f. 71^b Rondel. Inc. *Dame qui en auez XXIIII.*
20, f. 71^b — 79^b Instructions et chartes.
  a, Ordonnances sur la vente de vin et sur les tavernes. Paris 21 Jan. 1382.
  b, Instructions et ordonnances sur la maniere de lever et gouverner le fait des aides ordonne pour la guerre. Paris 3 Fevr. 1383.
  c, Les instructions nouvellement faites par le roy sur le fait des aides ayans coms (?) pour la guerre.
  d, Charta Caroli VI: aux esleux et receveur des aides, ordonnance pour la guerre 6 Juill. 1388.
  e, Charta Caroli VI: sur le fait des aides ordonnes pour la guerre 4 Jan. 1392.
21, f. 81^a Copia Chartæ Martini V (1417—1431) papæ. *Data Romæ apud sanctos apostolos XI .... Julii pontificatus nostri anno octavo.*
22, f. 82^a — 82^b Jugement de l'an 1438.
23, f. 82^b Carmina Gallica. a, Inc. *Tu prendras la plus noble chose.* b, *Deuant le siege qui estoit deuant la ville de monstereau* (1436) *mis par les angloys fut leue ce .... par ses vers cy apres escripz. Prenez le tresour de Judas* etc.
24, f. 103^a De diversis modis dilationis.
25, f. 104^a — 106^b Ordonnances.
  a, sur les receveurs de royaume de France.
  b, ordonances faites par nous perre chaterat Adam Clement licen. en loys si enten. de mons. le bailly de Sens. 21 Fev. 1442.
26, f. 106^b Oroison belle et devote. Latine.
27, f. 107^a — 108^b Instructions royaulz sur le fait des fiez et autres choses nobles 10 Oct. 1404.
28, f. 109^a Quæstio iuridica.
29, f. 109^b Passionum condemnatio.
30, f. 110^a — 113^a Demandes reales et partives a gens oiseux. Inc. *Se on demandoit se amours auoient perdu leur nom.*
31, f. 113^a — 113^b Carmina Gallica. a, *de la femme* (v. 5). *Orguileuse quant on lui baille vng cop* etc. b, *l'Orpidon* (v. 32). *Viele ombrage est clamee* etc.

32, f. 116^a — 116^b Dicta Catonis per antifrasin exposita, Gallice, v. 73. Inc. *Beaux filz ce dit catons aprens.*
33, f. 116^b Definitio vocis 'spondile'.
34, f. 117^a — 118^b La nature de l'ome et ses bonnes condicions, v. 133. Inc. *On m'a mainte foiz demande.*
35, f. 118^b Definitiones et versus iocosi, Latine.
36, f. 119^a — 119^b Dictie piteux et doulz du tres benoit Jesu nostre createur et redempteur. Sunt tria carmina:
a, *Tres doulz iesu piteux et debonnaire* etc.
b, *Doulce dame plaine de charite* etc.
c, *Jesus qui tribulation* etc.
37, f. 119^b Definitio contritionis.
38, f. 119^b Carmen, Gallice, v. 12 str. 3. Inc. *Jesus le doulz le gracieux.*
39, f. 120^a — 124^b Remedia et præcepta medica, Gall. et Lat. etc.
40, f. 124^b — 126^b Versus Latini, de relatione inter carnem et dæmones, de sacramentis etc.
41, f. 128^a — 130^b Des amendes dans le diocese de Sens, nr. 7—38.
42, f. 130^b — 132^a Ordonnances du baillage de Sens. 8 Mars 1388.
43, f. 132^b Dit touchant la paiz faite a Arraz entre le roy notre seigneur et mons. le duc de Bourgogne, v. 24, str. 4 + 2 vers. intercal. Ed. Jubinal, rapp. 1838 p. 73—74. Inc. *Dieu doint bonne vie au bon roy charlon.*
44, f. 133^a — 133^b Versus XVI in Johannam d'Arc. Inc. *Virgo puellares artus induta virili.* Accedit horum versuum interpr. Gallica; secuntur alii versus de Johanna et ænigmata, proverbia, versus Latin. et Gall., exempli gratia:

Prenez sans s le tiers mois
Et le nom de dieu en anglois
Vous trouuerez sans villenie
Le nom de ma tres cher amie } *Margot.*

45, f. 134^a — 135^a Versus de pestilentia 72, str. 9, Gall. Inc. *Aucune foiz tel pestilence.*
46, f. 135^b Remedia, versus (Guillelmi Durandi), præcepta etc.
47, f. 136^a — 138^b Les enseignemens du bon roy Saint Louys. Inc. *Sens' les les bons enseignemens du bon roy saint lois que il fist pour enseigner son filz quant il ala oultre mer.*
48, f. 139^a — 147^a Le purgatoire de Saint Patrice. Inc. *Au temps que seint patrice le grant preschoit en Illande.* Cf. Sinner III, 555—556 et eiusdem essai sur le dogme de la metempsychose. Berne 1771 p. 150—163.
49, f. 147^b — 148^a La contenance de table, v. 60. Inc. *Se a table te vueulz maintenir.*
50, f. 148^a — 148^b Versus Gall. et Lat.
51, f. 148^b — 149^a Quæstiones iuridicæ.
52, f. 149^b — 150^b Versus Lat. iuridici, definitiones etc., versus Gallici de urbe Sens, acte de Sens.
53, f. 151^a De IV modis per quos humanum iudicium pervertitur.
54, f. 151^a — 152^b Quæstiones iuridicæ et versus, Lat.
55, f. 153^a Versus Latini iuridici et alii.

56, f. 153^b Carmen Gallicum v. 30, str. 3 + v. 4 (Envoi). Inc. *Paris qui as faite Rebellion.*
57, f. 154^a — 154^b Rondel v. 8. Inc. *Vous qui amez mieulz le liepart.* Secuntur versus Lat., Gall., definitiones.
58, f. 169^a — 176^b Cantilena vel oratio devota ordinata per ordinem litterarum vel alphabeti, v. 560, str. 140. Inc. *Ave sancta in utero matris.*
59, f. 177^a — 181^b 'Pater noster' cum glossis e libris sanctis et patribus eccles. sumptis, Gallice.
60, f. 181^b — 188^a Hymnus in Mariam cum glossis, Lat. Secuntur IX vers. Gall. Inc. *En la fin jointes mains vos priy.*
61, f. 188^b Septem gradus viri perfecti in fide.
62, f. 189^a — 189^b Sex alæ quibus volatur ab hoc sæculo ad cælum.
63, f. 190^a — 191^a Dictie de la paix novellement faite entre le roy Charles et Philippe duc de Bourgogne 1435, v. 100, str. 10 + v. 4 prol. Inc. *Raueillez grans et petiz.*
64, f. 191^b — 192^a Les XII pers de France, les droiz de prerogative qu'ils ont etc.
65, f. 192^a — 197^b Declaracion sur les droiz royaulz.
66, f. 198^a — 199^b Ordonnances nouvellement faites sur le fait des changeurs.
67, f. 202^a Rondel, v. 10. Inc. *Sil est aucon preudon.*
68, f. 202^a — 202^b De stilo curiæ Senonensis, Gall.
69, f. 203^a Quæstiones iuridicæ et definitiones.
70, f. 203^b — 204^a La maniere de recevoir le meseaux, de appellationibus frivolis.
71, f. 204^a Versus iuridici, Lat.
72, f. 204^b La voie et le chemin qui la nature enseigne de aler en paradis, v. 30, cf. nr. 205, 10. Secuntur versus Lat. iuridici.
73, f. 205^a Quæstio iuridica, rondel (inc. *Glorieux ange qui es de moy garde*), versus Lat.
74, f. 205^b De stilo curiæ Senonensis.
75, f. 206^a De significatione cometarum; versus Lat.; loci communes.
76, f. 206^b Balade, v. 8 + v. 4 (envoi). Inc. *Le monde va en amendent.*
77, f. 207^a — 209^b De miseria coniugii (cf. nr. 205, 4) v. 206. Inc. *Sit deo gloria et benedictio.*
78, f. 209^b Quæstio iuridica; versus Lat.
79, f. 210^a — 215^a Speculum puerorum, v. 400 (cf. nr. 205, 6). Inc. *Cum nichil absque deo proferre salubre queamus.*
80, f. 216^a — 216^b Dit, v. 10. Inc. *Que vault avoir qui ne vit liement.* Secuntur alii versus Lat. et Gall.
81, f. 217^a Balade, v. 8 + 4 (envoi). Inc. *Je noblesse dame de bon vouloir.*
82, f. 217^b — 222^b 12 Balades (de virtutibus nobilitatis). Fere omnia ternarum stropharum v. 7—12 sunt additis in fine epodis 2—4 versuum.

a, foy (v. 8). *Dieu tout puissant de qui noblesse vient..*
b, loyaulte (v. 8) *Pourquoi furent les nobles ordonnez..*

c, honnour (v. 9) *Haulte honneur est li tresour de noblesse..*
d, droiture (v. 10) *Reson equite mesure..*
e, prouesse (v. 12) *Prouesse fait aux nobles assavoir..*
f, amour (v. 10) *Digne chose est bon amour sans amer..*
g, courtoisie (v. 11) *Qui veult noblesse esprouer..*
h, diligence (v. 10) *Puisque vertu se parfait d'auoir peine..*
i, nettete (v. 7) *Tuer qui a haultesse tire..*
k, largesse (v. 12) *Tant est largesse en tous cas aduenant..*
l, sobresse (v. 12) *Quant bon desir qui veult hault auenir..*
m, perseverance (v. 15) *O excellent haulte vertu diuine..*

83, f. 222ᵇ Decretum regium in baill. Senon. a. 1429.
84, f. 223ᵃ Carmen Gall. v. 33, str. 3. Inc. *Je ne pourray tenir chemin ne sente.*
85, f. 223ᵇ — 224ᵃ Theologica et grammatica.
86, f. 224ᵇ — 225ᵃ De paupertate, quæstio iuridica.
87, f. 225ᵇ Versus Latini.
88, f. 226ᵃ De la longueur de l'arpent à Sens, à Paris etc.
89, f. 226ᵇ Versus Lat. et Gall.; suffraganei archiepiscopatus Remensis.
90, f. 227ᵃ Versus Gall. et Lat.; de suffraganeis qui dicuntur Campont.
91, f. 227ᵇ — 228ᵃ De VII peccatis mortalibus v. 49, str. 7. Inc. *Ypocrisis. quod videor grata michi dat virtus simulata.*
92, f. 228ᵇ Versus Lat.; definitio VII peccatorum mortalium.
93, f. 229ᵃ Theologica, Gall.
94, f. 229ᵇ Juridica, Lat.
95, f. 230ᵃ — 231ᵇ Juridica; versus Lat. et Gall.
96, f. 232ᵃ — 246ᵃ Tractatus theologici.
97, f. 246ᵇ — 249ᵇ Quæstiones iuridicæ; de stilo curiæ Senon.
98, f. 250ᵃ — 251ᵃ Versus Lat. cum paraphrasi Gall.
99, f. 251ᵃ — 253ᵇ Vers (208) sur le sujet des vers précedents faits l'an 1431 par l'ordonnance de l'arcevesque de Sens, Jehan de Riancon. Inc. *D'aucuns cas qui sont a l'euesque.*
100, f. 253ᵇ — 256ᵇ De mundi annis; versus Lat.; de compensatione; versus Lat. et Gall.; definitiones etc.
101, f. 257ᵃ — 258ᵃ La generation des enfans procreez et nez du mariage de Maistre Nicolas du Pleissy.
102, f. 258ᵇ — 259ᵇ Complainte de la France sur ses princes, v. 80, str. 10. Inc. *Le roy francois a qui Dieu doint bonne vie.*
103, f. 260ᵃ — 261ᵇ De computando fenore, Gall.
104, f. 262ᵃ Imprecatio dei; remedium Gall., de testibus.
105, f. 262ᵇ — 263ᵃ Souhait, v. 10 (inc. *Umbre de courtines*); la nature de quelques animaux; excerptum ex Petro Commeston; varia; versus Latini et Gall.
106, f. 263ᵇ — 265ᵇ Quæstiones iuridicæ; versus Lat.
107, f. 266ᵃ — 266ᵇ Versus Gallici mixti verbis Latinis in fine linearum positis.
108, f. 266ᵇ — 269ᵃ Quæstiones iuridicæ; de stilo curiæ Sen.; versus Lat.
109, f. 269ᵇ De turri Babylonica secundum Haymonem et Bedam; versus Lat. de urbe Sens; theologica.

110, f. 270^a Versus Latini et Gallici (inc. *M'amie quant premier te tins*); les jours de l'annee que l'on peut aler en taverne.
111, f. 270^b — 271^a De assecuratione et eius effectu.
112, f. 271^b De bono milite: versus Lat.
113, f. 272^a Quæstiones de iis rebus quæ non fiunt in tenebris etc.
114, f. 272^b Versus Gall.; documentum S. Gregorii.
115, f. 273^a Quæstiones theologicæ.
116, f. 273^b Quæstiones iuridicæ; vers. Lat. et Gall.
117, f. 274^a Versus Lat.
118, f. 274^a — 274^b De monacho; versus Latino-Gallici.
119, f. 275^a Quæstiones iuridicæ; versus Lat.
120, f. 275^b De clavibus sapientiæ etc.; versus Gall.; rondel (cf. nr. 205, 17).
121, f. 276^a—276^b Quæstio iuridica; versus Lat.; sur les modes d'écrire et sur la formation des lettres.
122, f. 277^a Les impôts des 17,000 villes à clocher de France; versus Lat.
123, f. 277^b Quæstio iuridica; sententiæ.
124, f. 278^a De zelo; ce qui meut l'homme à luxure; de casibus in quibus castitas periclitatur.
125, f. 278^b Versus Lat.; definitiones.
126, f. 279^a — 280^b Le taux des lettres tabellionnees (pertinet ad urbem Sens).
127, f. 280^a De VII aspersionibus sanguinis etc.
128, f. 281^a Versus Lat.; definitiones.
129, f. 281^b Calcul sur la largeur de la ville de Sens. 1368.
130, f. 282^a—317^a Confession, v. 1104 cum locis auctorum eccl. Inc. *Talent m'est prins de bien rimer.*
131, f. 317^b Balade, v. 8. Inc. *Lasse lasse maleureuse doulente.*
132, f. 318^a — 319^b De arte cyromancie.
133, f. 320^a Nomina ecclesiarum in quibus dominus rex habet regaliam.
134, f. 320^b—321^b Valor decimarum omnium decuriarum et provinciarum et diocesarum regni.
135, f. 322^a Declaration de la banlieue des lieux ou l'en puet amener a Sens vins; precatio potatoris.
136, f. 322^b — 323^a Definitiones virtutum.
137, f. 323^b De bilinguitate, de utilitate confessionis etc.
138, f. 365^a — 373^b Quæstiones iuris canonici.
139, f. 374^a — 374^b Les dis de Saint Bernart de la maniere de governer proufitablement sa famille.
140, f. 375^a Ordonnances de Sens. 1 Dec. 1421; versus Lat.
141, f. 375^b Balades en trois. a, *Memour souveraine* etc. b, *Creez certainement* etc.
142, f. 376^a — 376^b De utilitate bonorum operum etc.
143, f. 155^a—164^b Traite sur les fievres quartes compile par .... Boniface de Sanvenieres phisicien du roy de Cecille; quæstiones iuridicæ.
144, f. 165^a — 166^a Deux autres regimes sur les fievres quartes.
145, f. 166^b Versus Lat. et Gall.

145, f. 166^{b} Versus Lat. et Gall.
146, f. 377^{a} — 377^{b} Quæstio iuridica; versus Lat.
147, f. 378^{a} — 379^{b} L'evangile des femmes par Jehan d'Oriaulx v. 88, str. 22. Inc. *Quiconque veult mencr pure et saincte vie.* Cf. ms. Paris 7218, P. Paris Man. VI, p. 410; Jubinal Jongleurs et Trouv. p. 26—33.
148, f. 380^{a} — 381^{a} Ave Maria, v. 68, str. 17 Lat. Inc. *Aue fuit prima salus.*
149, f. 381^{a} — 382^{b} Pater noster, v. 70, str. 9 Gall. Inc. *Pater noster qui est l'en hault.*
150, f. 382^{b} — 383^{a} De processu.
151, f. 383^{b} — 390^{a} Septem psalmi pœnitentiales et eorum expositio secundum B. Augustinum.
152, f. 390^{b} De vita humana; versus Lat.
153, f. 391^{a} — 392^{b} Oroison tres devote v. 132, str. 44. Inc. *Salue pucelle precieuse.* Sequitur: oroison a la vierge Marie, v. 21. Inc. *Doulce dame plaisant et quoye.*
154, f. 413^{a} — 413^{b} Oroison belle et moult devote a la vierge Marie, Lat. v. 36, str. 9. Inc. *Plaude potentissima parens plasmator.* Sequitur: oratio devotissima ad B. Mariam et S. Johannem evang.
155, f. 394^{b} Memoire des jours que seront pasques es annees cy apres declarees (1430—1468).
156, f. 519^{a} — 538^{b} Receptes du livre du tresour des pouvres.
157, f. 539^{a} — 540^{a} Instructions royaulx sur le fait de la gabelle faites l'an 1442.
158, f. 540^{b} — 544^{a} Instructions pour la guerre etc., sur le fait de la gabelle 21 Nov. 1379 par le roy Charles.
159, f. 544^{b} Versus Lat.; de recusatione in iudicem.
160, f. 545^{a}. Lettre de commission qui vng seigneur feodal baille pour mettre en sa main aucune terre ou seigneurie qui ment de son fief ou arriere fief par deffault d'omme. Inc. *Jehan de Montaigu .. arceuesque de Sens.* Secuntur definitiones.
161, f. 545^{b} Versus Lat. et Ga.
162, f. 546^{b} Versus Lat.
163, f. 546^{b} — 547^{a} Du Coillebaut, dialogus, v. 76. Inc. *Ung homme qui cheuechera vng asne dira en parlant aux filletes: Entre vous galoises filletes.*
164, f. 547^{b} Les noms des enfants de maistre Nicolas du Pleissy.
165, f. 551^{a} — 570^{b} Allegoria dramatica, in qua concilium, ecclesia, reformatio, pax, hæresis Francogallica partes agunt, Gall. v. 1200 c. Initio desunt folia nonnulla; versus in fine mutili sunt. Ed. Kervyn de Lettenhove in libro: Oeuvres de Georges Chastelain vol. VI Bruxelles 1864 et Jubinal rapp. Paris 1838 p. 84—95. Inc. *Concil. Qui estes vous. L'eglise. Helas bon juges* etc.

206. s. XIV—XV membr. 4° fol. 106. Insunt picturæ litt. init.
Suetonii Tranquilli vitæ Cæsarum. In marginibus colore rubro argumenta ascripta sunt. Cf. Rothii Suet. 1858 p. XXV not. 14.

207. s. IX—X membr. 2° f. II + 195.

Grammatici Latini. Plenius descripsi in anecdotis Helveticis præf. p. XV—XXXI. F. II et 1 ad extremam codicis partem olim pertinuere, quæ hodie deperiit, cf. l. l. p. XV et XXXI. De singulis quaternionibus cf. p. XXXI. F. I^b litteris maiusculis libri index exhibetur: *Auctorum curavi adfigere nomina horum huic libello quem nimio sudore conpegi Donati Asperi Prisciani Sergii Probi Isidori Sophi Bedae Petrique Martis Eruli.* Cf. l. l. p. XXI. XXXI.

1, f. II^a—f. II^b med. **Bedæ tractatus de loquela digitorum, mutil.**

2, f. II^b—1^a **Diversa alphabeta, unum Græcum suprascriptis ubique numeris Romanis, alterum Hebraicum, alia tria vel quattuor Gothica, quæ dicuntur runæ.**

*3, f. 1^a **Tractatus mutil. de declinatione.**

4, f. 1^b **Cycli paschalis descriptio.**

*5, f. 1^b **Optatiani Porphyrii versus aliquot.**

6, f. 2^b—11^b. 13^a—17^a **Donati ars prima, de litteris etc., de barbarismo.**

*7, f. 11^b—12^b **Servii qui dicitur tractatus de finalibus litteris, a fine mutil**

8, f. 17^a—f. 18^b **Ars quædam anonyma.** Cf. l. l. p. XXI.

9, f. 18^b—f. 77^a **Commentum in Donati artem minorem, de litteris etc. de barbarismo etc. Juliani Toletani, ut videtur, grammatici sive illius simillimi.** Cf. anecd. Helv. præf. p. CCIV seq.

10, f. 77^b—80^b **Servii centimetrum.** Discrepantiam scripturæ habes l. l. p. XXII seq.

11, f. 80^b—f. 81^a **Excerpta de panegyrico Porphyrii Optatiani.** In Luciani Mülleri usum contuli.

12, f. 81^b—f. 101^a **Commentum anonymi in Donati artem maiorem vel Juliani grammatici vel eius simillimi.** Cf. l. l. p. XXIII. CCIV—CCXXXIX.

13, f. 101^a—f. 112^a **Donati ars maior de octo partibus orationis.**

14, f. 112^a—f. 127^a **Ars grammatica anonymi.** Excerpta habes l. l. p. XXIV—XXIX.

15, f. 127^{ab} **Tractatus de nominibus mobilibus.** Excerpsi l. l p. XXIX.

*16, f. 127^b—f. 129^b. f. 195^{ab} **Ars anonymi conpendiaria.**

17, f. 130^b—f. 140^a **Asperi ars grammatica.** Edidi ex hoc codice l. l. p. 39—61, cf. præf. p. LXXX seq.

18, f. 140^b—f. 148^a **Sergii in Donati artem explanatio.** Edidi l. l. p. 143—158, cf. præf. p. LXXXIX seq.

19, f. 148^a—f. 168^a **Ars grammatica Petri grammatici.** Cf. l. l. præf. p. XXX. XCVI seq., excerpta proposui l. l. p. 159—171.

20, f. 168^a—f. 194^b **Isidori excerpta grammatica.** Cf. l. l. p. XXX

208. s. XII et XIII membr. (aliquot f. chart. passim inserta sunt, quæ scriptura vacant) 4° f. 240. Fuit P. Danielis 1564 et Bongarsii 1602. Insunt picturæ.

*1, f. 1^a—f. 40^b s. XIII **Petri Blesensis epistulæ, a fine mutil.**

2, f. 41ª — f. 49ª s. XIII **Daretis Phrygii historia Troiæ.**
3, f. 49ª — f. 58ᵇ s. XIII **Historia Tyrii Apollonii.** Dixi de hoc Apollonii Tyrii codice in indice philologico ed. Leutsch a. 1871.
4, f. 58ᵇ—f. 87ª s. XIII **Historiæ Francorum libri III.**
5, f. 87ª—f. 118ª s. XIII **Pauli Diaconi gesta Langobardorum.**
6, f. 118ª — f. 160ᵇ s. XIII **Liber historiæ ecclesiasticæ gestorumque Romanorum atque Francorum comprehensus breviter a Hugone de Sancta Maria anno MCIX ab incarnatione domini, cum epilogo.** Inspexit C. L. de Steigerus bibl. Bern. præf. a. 1858 in usum Kervyni de Lettenhove; cf. Waitz, Mon. Germ. XI p. 338 seq. et Pertz Archiv V, 489.
7, f. 160ᵇ — f. 161ª, s. XIII. **Notitia provinciarum.**
F. 161ᵇ — 164 scriptura vacant.
8, f. 165ª — f. 231ª, s. XII. **Willelmi Gemmeticensis historia Normannorum, cum epistula eiusdem ad Willelmum orthodoxum regem.** Post f. 229 duo folia iam a Bongarsio desiderabantur.
9, f. 231ª — f. 240ᵇ, s. XII. **Vita Karoli magni scripta ab Eginhardo, sine titulo.** In fine pauca desiderantur post verba: *Comites Walah. Meginherius.*

209. s. XIV — XV membr. 4° f. 21.
*1, f. 1ª — f. 4ᵇ **L'histoire de Griseldis.** *Aupres des mons en une coste dytalie est la terre de Salaces qui iadis estoit moult peuplee* etc.
*2, f. 5ª—f. 21ᵇ **Historia Troye.** *Antiquorum scripta fidelia gestorum conseruatricia preteritorum ea uiuis strenuis peruigiles lectiones velut præsencia ymaginarie repræsentant. Multis igitur de troiane urbis exordio nulla digno longeui temporis uetustate detergi scribentibus diuersa volumina. Guido tamen de columpna messana fideli scriptura testatur consonancia duo volumina in athenis inuenta fuisse — in magna requie sed quies in tribulationibus dici posset. Explicit contentus historie troye.*

210. s. XV membr. 4° f. 21.
*1, f. 1ᵇ s. XV **Chartæ ad Remenses pertinentis fragmentum.**
2, f. 2ª – 21ᵇ **Petri de Vineis epistulæ, fragm.** Adsunt hæ epistulæ: f. 2 lib. I, 15 med. — 17 med., f. 3 lib. I, 20 med. — 21 med., f. 4—11 lib. III, 21 med. — 45 med., f. 12 lib. V, 46 in. – 50 in., f. 13 lib. V, 78 med. — 84 in., f. 14 lib. III, 70 fin. — 74 in., f. 15 lib. IV, 8 fin. — 13 med., f. 16 lib. V, 39—46 in., f. 17. 18 lib. V, 84 in. — 94 med., f. 19. 20ª (20ᵇ vacat) lib. V, 130 fin. — 137, f. 21 lib. VI, 28 fin. — 33. Inspexit Eduardus Winkelmannus collega olim Bernensis a. 1870.

211. s. XV miscell. chart. 2° f. 172 (f. 168—172 vacant).
*1, f. 1—9ª **Excerpta varia Orosii, Ciceronis, Quintiliani, Petrarchæ.** Præcedit tractatus de morte, mutil. ab initio.
F. 9ª ¹ — f. 10 scriptura vacant.
*2, f. 11ª — 14ª **Oratio Humanistæ cuiusdam.** *Oratio. Licet patres obseruandi doctores excellentissimi hos annos et hominem*

iam natu grandiorem — Quamobrem ut Ciceronis uerbis orationem concludam perquirite ut faritis adolescentes egregii atque in id studium in quo estis incumbite ut et uobis honori et amicis utilitati et reipublice emolumento ac laudi esse possitis. Dixi. finis.

*3, f. 14[b] — f. 15[a] **Oratio Humanistæ cuiusdam ad Imperatorem, cum Ferrariam e Roma diverteret.** *Cum tui celeberrimi nominis splendore — claues suppliciter offert et in manibus collocat tuis. Dixi. finis.*

*4, 15[b] — f. 16[b] **Gratulatio cuiusdam Hum. Leonello Principi oblata.** *Hodierno die mi rex et diue Leonelle ciues tui — et ad posteros hoc pacto perueniet. Dixi. finis.*

*5, f. 17[a] — 20[a] **Guarinus filio suo Hieronymo.** *Tandem tuas accepi litteras — sic itur ad astra.*

*6, f. 20[a] **Carmen, cui titulus est: Verba Christi ad animam, versuum XII.** *Dulcis amica ueni Jesumque auersa uocantem — Brachia aperta dedi. frontem quoque ad oscula flexi.*

*7, f. 20[b] — 21[b] **Epithalamium Guarini Veronensis in magnificum dominum Tristanum Sforciam et ill. dom. Beatricem Estensem.**
F. 22 script. vacat.

*8, f. 23[a] — 32[b] **Tractatus aureus de nobilitate ad nobilissimum ac metuendissimum regem Renatum fratris Johannis Ludovici de Vinaldis magistri ordinis prædicatorum.** *Non essem ausus tantum opus assumere renate rex — ab ipso gloria et honore coronari mereatur in celis. finis.*

*9, f. 33[a] — f. 36[b] **Tractatus de nobilitate eiusdem de Gersonno.** Cf. ed. oper. Gersonii Paris. 1606 II p. 838.

*10, f. 36[b] — f. 43[a] **Tractatus eiusdem de considerationibus quas debet habere princeps, ad Carolum VII regem Franc.** Cf. ed. Paris. II, p. 844.
F. 43[b] et f. 44 vacant.

*11, f. 45[a] — f. 51[b] **Recommendatio Licentiandorum in decretis facta Parisius per eundem.** Cf. ed. Paris. II, p. 828.

*12, f. 52[a] — f. 54[b] **Eiusdem causæ, propter quas cancellariam dimittere volebat.** Cf. ed. Paris. II, p. 825.
F. 55. 56 vacant.

13, f. 57[a] — f. 63[a] **Petri Perleonis Ariminensis ad Brachaleonem Grillum præfatio in Isocratis orationem ad Demonicum, cum orationis ipsius interpretatione Latina.**

*14, f. 63[a] — f. 64[a] **Caroli de Forma de Neapoli epistula ad Principem nescio quem de eadem re.**
F. 64[b] vacat.

15, f. 65[a] — f. 111[a] **Aurispæ in Hieroclem præfatio ad Nicolaum pontificem V, cum eiusdem versione.**
F. 111[b] — 112 vacant.

*16, f. 113[a] **Carmen de beata Genovefa, metro Sapphico.** Sunt strophæ 8. *Virgo spectande genouefa forme* etc.

*17, f. 113[b] — f. 114[b] **Carmen de eadem metro hendecasyllabo,** vers. 76.

O dulcis Genouefa liliorum —
In celsis ualeam sedere celis.

*18, f. 115[a] **Carmen de Genovefa virgine.** Est idem cum nr. 16.

*19, f. 115[ab] **Carmen de Genovefa virgine.** Est idem cum nr. 17, sed non nisi versus 19 priores adsunt.

*20, f. 116[a] **Versus B. Gregorii Papæ ad laudem Mariæ.** Sunt disticha 10.

Virgo parens hac luce deumque uirumque creauit —
Et mortem iussit mortuus ipse mori.

Secuntur hi versus duo:

Quamuis peccator tibi dixerim hoc modulamen
Tu tamen esto mei tutamen in omnibus. amen.

F. 116[b] et f. 117 vacant.

*21, f. 118[a] — f. 121[a] **Carmen strophis senorum versuum num. LXXIX conditum de mundo etc.**

Mondus flere dictus mundus
quia fedus et inmundus
me conuenit assumere
ponderosum michi pondus
quod uereor uerecundus
aggredi et dimittere —
Qui boni sunt modici
et cum hoc sunt pacifici
et nolentes contendere
sed multi sunt contrarii
et bonis aduersarii
et querentes obsistere.

F. 121[b] vacat.

*22, f. 122[a] — f. 148[b] **Anthologia locorum et prosa et vincta oratione compositorum.** Materia de qua singulis locis agitur, brevibus in marg. adnotari solet.

*23, f. 149[a] — f. 150[b] **Carmen ludicrum, cui titulus est: Defensorium pinguium.**

Argumentum in sequens opusculum.
Martini macri crassi quoque dicta Johannis
concinit hoc carmen sensu capienda benigno.
Actor.
Forte macer pallens redimitus tempore canis —
Si macer optabam re molestet forte commetem.
Explicit defensorium pinguium.

*24, f. 150[b] **Roberti Gaguini carmen ad Santetum.**

*25, f. 150[b] — 151[b] **Versus aliquot maiorem partem Leonini.**

Est mens nostra suis contraria sepe loquellis —
Sic uiolenta facit correctio deteriorem.

F. 151[b] et 152 vacant.

*26, f. 153 — f. 157[a] **Epitaphia aliquot aliaque carmina.**

a, Ep. Hectoris: *Troium protector danaum metus hic iacet hector,* cf. Anth. Lat. ed. Riese nr. 631.

b, Achillis: *Pellides ego sum,* cf. A. L. nr. 630.

c, Illustris dominæ Mariæ serenissimi Roberti regis Arragonum filiæ: *Aspice qui transis perituri gloria mundi* etc.
d, Domini Angeloti, Cardinalis S. Angeli: *Angelus hic ego sum rutilo quem Roma galero* etc.
e, De Roma: *Oblectat me Roma tuas spectare ruinas* etc.
f, De ægroto Senensi: *Egrotus nostra fuerat uir notus in urbe* etc.
g, Epitaphium Ciceronis: *Hoc iacet in tumulo romane gloria lingue* etc.
h, Puella ad amatorem: *Noctu me queris sed habet me nocte maritus* etc.
i, In somnium epigramma: *Femina rara suo reperitur prona marito* etc.
k, In mundum: *Cur me munde uocas, cur me sepe pascis inani* etc.
l, Indignatio in mundum: *Vincite damnati per secula uincite mores* etc.
m, Echo ad pictorem: *Vane quid affectas faciem michi ponere pictor* etc.
n, De Hercule: *Littore dum staret religata proponthidos argo* etc.
o, De beata uirgine: *Pone lacrimosam tristi de mente querelam* etc.
p, Epitaphium domini de Torcyaco: *Inclita qui fuerat normane gloria gentis* etc.
q, Aliud epitaphium de eodem domino (sic): *Dum cadit eacide telo fortissimus hector* etc.
r, Aliud epitaphium eiusdem de Torcyaco: *Normane telluris honos et gloria quondam* etc.
In fine legitur: *finis epithamorum.*

*27, f. 157[b] **Carmen de genere mortalium.** *O felix mortale genus si semper haberet* etc.

*28, f. 157[b] **Epitaphium Senecæ.** *Cura labor meritum* etc. Cf. Anth. Lat. ed. R. nr. 667.

*29, f. 157[b] **Epitaphium Turci.**

Que dites Indi quem timuere britanni —
Arma dedit frigiis nunc peto uictor aquas.

*30, f. 158[a] — f. 160[a] **Carmina Gallica aliquot irrisoria politica.**
a, Carmina XIII minora, quorum primum sic incipit: *A qui il suffist ce que dieu donne* . . . (v. 52).
b, *Qui uouldroit la paix acquevre du Roy de france et dangleterre* . . . (v. 16).
c, *Recepte. Prenes plain vne tire lire* . . . (v. 20).
d, *Dicte magistral. Pecheurs qui demandes pardon* . . . (v. 12.)
e, *Aultre dicte. Vous qui voulez impetrer le pardon* . . . (v. 12).
f, *Aultre dicte. Tant que maquereaulx airont cours* . . . (v. 12).
g, *Jan fu ne de phelipe qui du roy Jan fut filz* . . . (v. 32).

*31, f. 160[b] — f. 162[a] **Carmina (epitaphia etc.) varia.**
a, *Epitaphium petri Abahelardi: Gallorum socrates plato maximus hesperiarum* . . .

b, *Aliud quod est insculptum in libro quem ymago sua super tumulum tenet: Est satis in tumulo* (superscr. *titulo) petrus hic iacet abælardus* . . .
c, *Metra per modum epytaphii pro eodem: Petrus in hac petra latitat quem mundus homerum* . . .
d, *Epytaphium Heloyse: Feminei sex* (sic) *decor et decus hec heloyssa* . . .
e, *Aliud: Hoc tumulo abbatissa iacet prudens heloyssa* . . .
f, *Epitaphium nobilis ac deuote Cecilie uicecomitisse Biterrensis: Omnis qui nescit discat quoniam requiescit* . . .
g, *De duce Aurelianensi: Contere brachium peccatoris. Lors fut le duc de orliens occis* . . .
h, *Anno currenti septeno nuncio genti* . . .
i, *M semel C quater iunctis simul septem annis* . . .
k, Carmen de Liliis politicum metro Sapphico, stropharum IX: *Lilii flores rutilantis auri* . . .
l, Epitaphium Karoli Francorum regis septimi (carmina IV): *Rex Karolus fueram gallorum septimus olim* . . .

*32, f. 162[b] **Tractatus de baptismo Delphini a. 1492 celebrato.** *Sensuiuent les nons des notables personnages qui assistoient au baptesme de monsieur le daulphin. Le samedi XIII jour doctobre lan mil CCCC quatre uintz et douze enuiron dix heures* etc.

*33, f. 163[a] **Carmen Delphini (modo dicti) natalem commemorans,** vers. dist. 38. *Florigeris titulis franci celebrate triumphum* . . .

*34, f. 163[b] **Renaldi Monsaurei Siculi elogium de morte fratris immatura tempestate secedentis 1485,** vers. dist. 20. *Quid faciam mestus sine te germane futurus* . . .

*35, f. 163[b] — f. 167[b] **Collectio carminum minorum.** Primo loco positum est carm. Anth. Lat. ed. Riese nr. 911, II p. 329: *Cum te mortalem noris præsentibus exple;* secuntur carmina ex Gellio collecta, denique nonnulla de philosophis Græcis (ex. Diog. Lærtio in Lat. versa), scilicet de Musæo, Lino, Orpheo, Thalete, Solone, Chilone, Pittaco, Biante, Periandro, Anacharsi, Pherecyde, Anaxagora, Socrate, Xenophonte, Euclide, Diodoro, Stilpone, Menedemo, Platone, Xenocrate, Polemone, Crantore.

212. s. IX—X membr. 4° f. 126. Cf. cod. 234, cuius simillimus est.

*1, f. 1 **Excerptum ex libro Victorini contra Candidum Arrianum.**

2, f. 2[a] — f. 89[b] **Cassiodori artes liberales.** Inserta sunt f. 5[b] — 9[b] excerpta ex Quintil., v. Rhet. Lat. Min. ed. Halm p. 501—504; f. 68—79 excerpt. ex Boetii de arithm. I, c. 1—18. Multis locis hic cod. a Garetii editione discrepat.

*3, f. 89[b] — f. 91[a] **Tractatus de quattuor elementis.** Cf. cod. 234, 2.

*4, f. 91[a] — f. 108[a] **Excerpta varia ex Augustino.** Cf. cod. Bern. 234. Post excerptum nonum *(Ex libro IV de genesi ad litteram)* hic insuper hoc legitur f. 107[b]: *Ex libro secundo de doctrina christiana eiusdem b. agustini. Facile est animaduertere — ubicumque ueritatem inuenerit.*

*5, f. 108ᵃ — f. 108ᵇ **Carmen de ventis.** Cf. anth. Lat. ed. Riese nr. 484.

*6, f. 109ᵃ **Ventorum tabula.** Addita sunt hæc: *Quantis cordis antiqui musici usi sunt quorum bætius in capitulo de addicione uocum meminit quæue sunt eorum nomina uel ordo. genera melorum sunt tria.*

*7, f. 110ᵃ, s. X. **De quibusdam nominibus.** *Nomen de quo dominus in euuangelio ite ad quendam dicit, Aminadaph fuit. Nomina magorum* etc.

8, f. 111ᵃ — f. 122ᵃ, s. X. **Porfirii Optatiani panegyricus Constantino dictus.** Contuli in Luciani Muelleri usum. In f. 122ᵃ fine nonnulla verba Græca explicantur.

9, f. 123ᵃ — f. 126ᵃ **Carmina acrostichica septem Alcuini, Josephi, Teudulfi.**

a, Alcuini abbatis: *Crux decus es mundi iessu de sanguine sancta* etc.

b, Josephi abbatis: *Primus auus uiuens en nos in morte redegit* etc.

c, Eiusdem. *Dico Carle putas quæ ueræ signa salutis* etc.

d, Eiusdem. *Alta salus uirtus uerbum sapientia sponsus* etc.

e, Eiusdem. *Inclyta si cupias sancti sub culmina templi* etc.

f, Eiusdem. *Magna quidem pauido præbet fiducia uati* etc.

g, Teudulfi episcopi. *Omnipotens domine, et pacis donator in æuum* etc.

213. s. XIV membr. 4° f. 24.

Liber de vita illustrium philosophorum. *Cum enim debeamus apes imitari que flores ad mel faciendum . . .*

214. s. XIV membr. 4° f. 157. Fuit olim religiosorum *Saint Simphorien les Beauvais.*

Biblia Gallica, cum glossis textui partim insertis, partim in margine positis.

Inc. *Ci commence le liure de genesis. Cest liure est appelez genesis pour ce qu'il est de la generation . . .*

Des. *Et en mourant occit les anemis quar homme en mourant aus pechiez a des deables victoire.* Extenditur usque ad Judic. cap. XI.

215. s. XV chart. 4° f. 22

Liber secretorum futurorum eventuum editus per fratrem Johannem de Rupe scissa. *Incipit liber secretorum (secretorum* supra lin. positum est*) futurorum euentuum editus per fratrem Johannem de Rupe scissa ordinis fratrum minorum prouincie aquitanie custodie Ruthenen. et conuentus aureliaci in curia Romana in auinione scriptus (scriptus* in marg. add.*) in carcere domini pape clementis sexti pontificatus sui anno octauo. qui carcer uocatur carcer soldant. anno ab incarnatione domini nostri Jhesu christi millesimo trecentesimo quadragesimo nono in mense nouembri in die sancti martini ad gloriam dei amen. Prologus* (rubr.). *Reuerendissimo in christo patri ac domino domino guillermo* etc.

Huic codici præterea olim hæc infuisse testatur schedula in initio collocata:
1, *Liber Magisterii magni.*
2, *Formæ uasorum Chymicorum.*
3, *Le Vray Rosier des Roses.*
4, *Liber Magistri Stephani Lauargii ad fixandam limam.*
Hæc omnia per vim rescissa sunt.

216. s. XIII membr. 4° f. 70. Fuit P. Danielis.

*1, f. 1ª — 42ᵇ **Liber oculorum Jesu filii Haly.** *Pl'a iesu filii halii respondendo de hoc quod quæsiuit unus ex discipulis suis de cognitione infirmitatum aculorum* (sic) *et curatione eorum* etc. Inde a f. 30ᵇ usque ad f. 32ª in marginibus legitur **tractatus de ponderibus et mensuris**, quo præcipue Arabes respiciuntur. In fine libri Haly scripta sunt hæc: *uisus abstergit obscuritatem. Explicit summa. Et ista est summa medicinarum que utuntur in cura oculi. Explicit liber de egritudinibus oculorum translatus murcie per magistrum diuncum fratrum prædicatorum rogatu magistri rufini de alexandria scolaris eius in arabico et sociorum. gratias deo alto et uero. Anno domini MCCLXXI. Item anno domini MCCLXX nono die sabbati decimo nono aug. sole existente in uirgine per tres gradus in .... scriptus est liber iste.*

*2, f. 42ᵇ — f. 52ᵇ **Liber oculorum compositus a C.** *Oportet medicum oculorum curam habere uolentem prius eorum naturam* etc.

*3, f. 52ᵇ — f. 64ª **Liber oculorum Acanomosahy, quem magister David Armenicus transtulit.** *Hic liber compilatus fuit ex diuersis uoluminibus philosophorum de baldac* etc. Post f. 60 statim inseras f. 65ª col. 1.

*4, f. 65ᵇ — f. 68ª **Liber Theophili oculorum medici imperatoris Emanuelis Constantinopolitani periti in theorica et practica.**

*5, f. 68ª. f. 70ª **Præcepta medica varia sæc. XIV—XV.**

217. s. XV. membr. 4° f. 82.

1, f. 1 — 69ᵇ **Guillaume de Nangis, la vie de Mons. saint Louis.** Cf. nr. 191. 307. 323.

2, f. 71ª — 81ᵇ **Le chapiel des trois fleurs de lis,** v. 1150.

Inc. *Par maniere d'esbatement*
A este fait nouelement
Le chapel des trois fleurs de lis
Le chapel en son circuite
A vne lettre ainssi escripte
En sens sont tous souuerains de lis
Signe le chapel se presente...

Des. *Au chapel et a la couronne*
De france diex si s'amour donne
Et sens et senz si atrempes

Que le pueple puist viure en pes
Et qu'apres l'onneur transitoire
L'estat royal ait vraie gloire.
Ed. Jubinal, rapport (Paris 1838) p. 69—72.

218. s. XIV (1371) membr. f. 103 (f. 138 veteris paginationis, sed desunt hodie f. 4. 5. 9—20. 29. 41. 48. 49. 61—68. 71. 83. 86. 92—94. 107. 115. 124. 126. 129. Post f. 80 et 91 addita sunt singula folia numeris carentia. Insunt picturæ.

I, 1—10. **Carmina Guillelmi de Machaut.**

1, f. 1—3, 6—8 **Balades et rondeaux.**

f. 1. 1, L'amant v. 24 str. 3. Inc. *En haut penser plain d'amoureux desir..*
2, — v. 27 » 3 » *D'ardeur et d'esperance nus..*
3, — v. 21 » 3 » *Douce dame que i'ain tant et desir...*
4, — v. 21 » 3 » *Gent corps faitiz cointe apert et ioli..*
5, — v. 24 » 3 » *Se vos regars douce dame n'estoit..*
Quattuor vers. ultimi manu s. XV scripti sunt.
6, Rondel v. 8. Inc. *De regarder et destre regardez..*
7, L'amant v. 24 str. 3. Inc. *Je ne sui pas de tel valour..*
f. 2. 8, — v. 21 » 3 » *Or voy ie bien ma dolour renouuelle..*
9, — v. 21 » 3 » *Dame comment que vous soie lointeins..*
10, — v. 21 » 3 » *Or dit souuent que longue demouree..*
11, — v. 24 » 3 » *Ou pais ou ma dame maint..*
12, — v. 24 » 3 » *Gentil dame douce plaisans et sage..*
13, — v. 21 » 3 » *Le grant desir que iai de repairier..*
14, — v. 21 » 3 » *Souuenirs fait maint amant resioir..*
15, — v. 21 » 3 » *Se ie me fusse enuers amours meffais..*
f. 3. 16, Balade double v. 36 str. 6. Inc. *Dame plaisant nete et pure..*
17, Rondel v. 10 Inc. *Gentilz cuers souuiegne vous..*
18, Balade v. 24 str. 3. Inc. *Jamais ne quier joie auoir..*
19, — v. 21 » 3 » *Riens ne me puet annuier ne desplaire..*
20, — v. 21 » 3 » *Loing de vous souuent soupir..*
21, — v. 24 » 3 » *D'amour loial et de m'amour..*
22, — fragm. 2 linear. Inc. *Souvent me fait soupirer..*
f. 6. 23, — fragm. 2 ultim. strophar. Inc. *Si feres bien que ie n'aim ne desir..*
24, — v. 24 str. 3. Inc. *Douce dame vous sauez que ie n'ai..*

	25,	—	v. 27 str. 3. Inc. *Las amours me soloit estre..*
	26,	—	v. 21 » 3 » *Helas pourquoy virent onques mi oueil..*
	27,	Rondel	v. 8. Inc. *Ou loiaute ne repaire..*
	28,	Balade	v. 21 str. 3. Inc. *Helas amours que vous ai ie meffait..*
	29,	—	v. 21 » 3 » *Douce dame tant vos aim sans meffaire..*
	30,	—	v. 21 » 3 » *Nulz ne me doit d'ore en auant reprendre..*
f. 7.	31,	—	v. 14 » 2 » *Dame merci vous requier humblement..* Ultima stropha deest, sed spatium relictum.
	32,	—	v. 21 str. 3. Inc. *Las i'ai failli a mon tres dous desir..*
	33,	—	v. 21 » 3 » *Douce dame vous occiez a tort..*
	34,	—	v. 21 » 3 » *Puisque i'empris l'amer premierement..*
	35,	Rondel,	v. 8. Inc. *De vous seruir loiaument et amer..*
	36,	Balade	v. 24. str. 3. Inc. *N'est pas doleur qui me tient ains et rage..*
	37,	—	v. 21 » 3 » *Long de mon cuer et de ma douce amour..*
	38,	—	v. 21 » 3 » *Mercy merci de ma dure dolour..*
	39,	—	v. 21 » 3 » *Nulz homs ne puet en amours profiter..*
f. 8.	40,	—	v. 21 » 3 » *Dame de moi tres loiaument amee..*
	41,	—	v. 21 » 3 » *Las ie voy bien que ma dame depris..*
	42,	Rondel	v. 8. Inc. *Li cuers me tremble et la char me tressue..*
	43,	Balade	v. 21 str. 3. Inc. *Tant sui chetis las et maleureus..*
	44,	—	v. 14 » 2 » *Nulz homs ne puet plus loyaument amer..* Tertia stropha deest, sed spatium relictum.
	45,	—	v. 27 str. 3. Inc. *Pluseurs ce sont repenti..*
	46,	—	v. 21 » 3 » *Helas mon cuer bien le doy pleindre..*
	47,	Rondel (prima tantum linea superest).	*Helas dolens, or vœil ie bien mourir.*

2, f. 21—28 **Le dit du vergier**, v. 1315.

Inc. *Quant la douce saison repaire*
D'este qui maint amant esclaire
Que prez et bois sont en verdour
Et cil oxillon par baudour...

Des. *Pour ce en doubtance et en cremour*
Vueil ma douce dame obeir
Seruir celer et sans partir
Viure en son amoureux dangier
Ci fenist le dit du vergier.

3, f. 30ª — 40ᵇ **Le jugement du bon roy de Brehaigne,** carm. fragm. v. 1848. Deest carm. titulus et initium, quod f. 29 perditum occupabat, nec non ultima pars, quæ olim in f. 41 perdito scripta fuerat.

f. 30ª in. *Qu'emmi le cuer. ne la lassent ferir*
Si leur pleust. et pour eulz retenir
Mais leur regars
Merci donnent. par semblant au musars
N'estoient pas. Folletement espars
Car quant lancier. vouloit .I. deles dars
Si sagement..

f. 40ᵇ fin. *Lors se sont trait*
Vers les amans. Sens faire plus de plait
Et chascun d'eux. a son pouoir a fait
Ce qu'il pence. qui leur agree et plaist
Qu'entalente
Estoient de bonne volente
Et li amant. ont conge demande
Mais on leur a baudement refuse.

Cf. Abbé le Bœuf et Conte de Caylus in: Mémoires de l'Acad. des inscr. et belles lettres XX, 377 seq. et Sinner III, 404 seq.

4, f. 42ª — 42ᵇ a, **Lay de plour;** est ultima pars (v. 126) carminis, quod initium cepit in fol. 41 perdito.

Fin. *Mais aincois que ie denie*
Humblement mes cuers supplie
Au vray dieu qui nous regart
Con liure soions de vie
Qui bien aime a tart oublie.

b, **Chanson desesperee,** v. 21, str. 3.

Inc. *Se faire sai chansson desesperee..*

5, f. 43ª — 60ᵇ **Remede de fortune.** Est carmen valde lacunosum, in plures partes titulis inscriptas divisum et modis musicis passim instructum; finis deest.

Inc. *Cilz qui veult aucun art aprendre*
A XII choses doit entendre
La premiere est qu'il doit eslire
Celui ou ses cuers miex se tire..

fol. 45ª *Et seur ce que deusse chanter*
C'est mon cuer dedens enfermer
Souuenir est bonne esperance
Et loyaute ou ma fiance
Ay si toute qu'ailleurs ne lay
Fis ie ce dit c'om claime lay.
Ci commence le lay de bon espoir (rubr.)

Inc. *Qui n'aroit autre deport..*

Deest huius carminis finis, cui 60 lineæ reservatæ sunt; fol. 46ᵃ redit poeta ad primum carminis argumentum his versibus:
Einsi me fist ma dame faire
Ce lay qu'oy m'auez retraire..

fol. 46ᵇ *Conment l'amant se depart de sa dame* (rubr.)
Inc. *Einsi lessay ma dame chiere*
Et m'en parti a simple chiere..

fol. 50ᵃ Inc. *Vers moy ganchist*
Se mes regars s'en esbaist
Et ma parole s'en tarist
Se ma vigour en amenrist..

fol. 51ᵃ ad primum argumentum poeta rursus redit his versibus:
Et quant a par moy debatus
Me fu assez et combatus..

fol. 53ᵃ his verbis:
Car tu n'ies mie si soutil
Pour ce me vœil mettre al essay
Du dire si com ie le say
indicans partem sequentem, quæ inscribitur:
Les droites armes des amens el escu bleu (rubr.)
Inc. *C'est un escu dont la matere*
Est de soufrir a humble chiere
Et le champ est de fin azur..
Ultima verba huius partis indicant canticum sequens:

fol. 54ᵃ *Mais pour toy .I. petit deduire*
Et pour tes maus a joie duire
Te vœil dire .I. chant nouuelet
Car chose plaist qui nouuelle est.
Constat ex v. 45, str. 5 cum »envoi«; initium deest spatio relicto; stropha 2 incipit:
Car vraie amour en cuer d'amant figure.

fol. 59ᵇ poeta ad primum argumentum reversus indicat carmen sequens (balladelle) modis musicis (sunt 11 lineæ systematis quinarii, quorum 4 primis vocabula supposita sunt) instructum:
. . Je men vois
Mais aincois de ma clere vois
Te diray vne balladelle
De chant et de dire nouuelle
Laquelle tu en porteras
Et en alant la chanteras
Afin que tes cuers se deduise
Sil a pensee qui li nuise.
Eius carminis initium est hoc:
N'amer a douce vie et iolie.
Aliud carmen eiusdem generis additis modis musicis (sunt 10 lineæ) sequitur f. 60ᵇ (deest stropha III et carminis finis):
Ame de qui toute ma ioie vient..

6, f. 69^a — 82^b **Le dit du lion,** fragm. v. 1877; deest f. 71.

Inc. *Quant la saison d'iuer encline*
Que par droit toute rien s'encline
Selon nature a faire ioie..

Des. *Or me doint diex vie et sente*
Pour maintenir son doulz seruice
Sans vilain penser et sans vice
Et quant ie le vœil desuoloir
Nen doit pas amour mon voloir
Quant ie le faiz sans deshonneur
Ne se ne seroit pas s'onneur
Se d'un gent voloir deceu
Auoit mon cuer qui l'a creu
Diex vous doint a tous bonne vie
Ensemble sans faire partie.

7, f. 84^a — 106^b **Confort d'ami,** fragm. v. 3776. Initium, quod f. 83 occupabat et f. 86, 92—94 desunt. Cetera folia a fol. 84—96 his numeris insignita sunt: 84. 85. 87. 80. 80. 89. 90. 91. 91. 88. 95. 96 etc. carminis ipsius ordine servato. Ultimi versus hi sunt:

fol. 106^b *Mais qui vourra sauoir sans faille*
Nos II nons et sans controuuaille
Veci comment on les sara:
Quant ma dame cheuauchera
Elle yra diner en gluroust
Droit en la maison du preuost
C'est une villete en l'empire
Qui n'est du bourgecl gueres pire
La trouueras qui te dira
Mon nom et ia nen mentira
Et pour qui i'ay fait ce traitie
Que i'ay mis en rime et traitie
Va il qui li fait bon et chant
Et saler ni veulz ne menchant
Explicit confort d'ami
Qui esueilla le cuer de mi etc.

Excerpta habes apud Sinnerum III, 406—408.

8, f. 108^a — 123^b **Carmen allegoricum,** fragm. Desunt titulus, initium (f. 107) et finis (f. 124), nec non f. 115. Constat ex vers. octosyll., quibus cantica admixta sunt. Fortasse est: le dit de la fontaine amoureuse, que l'on appelle Morpheus.

fol. 108^a inc. *Pour ce qu'aler ailleurs n'osoie*
Com ne me tenist pour espie
Et son dit que ceste venterie..

Cantica admixta hæc:

a, fol. 108^a — 110^b *La dolereuse complainte de l'ament* (rubr.)

Inc. *Douce dame vœilles oir la vois*
De ma clamour quen souspirant men vois
Tristes dolens dolereux et destrois
Ne du retour
Ne say dire ne les ans ne les mois..

b, fol. 110b *Le message Venus fait au dieu de sommeil*, v. 16.
Inc. *Yris tantost a son hoirre aprestee..*

c, fol. 110b — 113a *Du dieu de someil et de sa couche*, v. 420, str. 25.
Inc. *Dedens la chambre ou diex de sommeil couche..*

fol. 113a — 120a continuantur versus octosyllabi:
Inc. *La s'arresta moult longuement*
Que mot ne dit et vraiement..

d, fol. 120a — 122b *Le confort de Venus et de la dame*, v. 320, str. 20.
Inc. *Amis ie te vieng conforter..*

fol. 122b — 123b continuantur vers. octosyll.

9, f. 125a — 125b **Le dit de la Harpe**(?) fragmentum carminis decasyll., cuius titulus, initium (fol. 124 perd.) et finis (fol. 126 perd.) desunt. Versus ultimi:
Je t'ay nomme les cordes de la lire
Dont il y a XXV tire a tire
Et s'en y ai IIII mis par desseure
Qui la harpe gouuernent a toute heure.

10, f. 127a — 132a **Carmina IV (lais)**, fragm., quorum duo titulis carent, quartum integrum est. Folia hos habent numeros: 128. 127. 130 etc.; f. 129 deest.

a, fol. 128 primi vers. 8 stroph. servatorum:
S'onques dolereusement
Soens faire ne tristement..

b, fol. 127 primi vers. ultimar. 5 stroph. servatorum:
Bien mis seras
De si haut si bas..

c, fol. 130 *Le paradis d'amour* (cf. fin.); ultimæ 8 stroph. servatæ, quorum primi versus hi sunt:
De fin cuer et vray
Et d'amour pure et letree..

d, fol. 130b — 133a *Ci commence le lay des dames* (rubr.)
Amis tamour mi contraint
Si quil me convient descrire..

Cf. cod. Paris 7221; P. Paris man. VI, 447 seq.

II. Cantica anonyma.

11, f. 132a — 132b **Le chastel d'amours** (G. de Machaut?).
Inc. *Du chastel d'amours vous demant*
Dites le premier fondement..

*12, f. 132b **Chanson anonyme**, v. 12, str. 3, sine titulo.
Inc. *Je commence le nom que i'aime d'amour fine..*

*13. f. 133a — 137b a, **IX strophæ** diversi argumenti. Inc. *Quant vous troueres .I. perron..*

b, **Coment Titus Livius figure l'ymage de fortune.**
Inc. *Je fortune foiz a tous a sauoir..*
In fine huius carminis legitur titulus: *la lettre. l'amant,* cui poemati 28 lineæ reservatæ sunt. Sequitur
f. 135ᵃ canticum **la dame rennoy,** v. 26, str. 2. *Cent mille foiz esbaie..,*
deinde f. 135ᵃ — 136ᵇ carmen, cui cantica insunt, **coment les paiens figurent l'ymage de fortune.** Inc. *Li paien anciennement..*
c, f. 137ᵇ **Carmen,** v. 10, str. 2. Inc. *Un comun prouerbe dit on..*

*14, f. 137ᵇ — 138ᵃ **XII strophæ,** versuum II—VIII, quorum XI priores incipiunt a verbis: *Je vous veu..*
1, *Ie vous veu le pers et le blanc..*
12, *Chascun vous veut mais ie vous donne..*
Sequitur hæc subscriptio:
Explicit ou mois d'auril
Qui est gay cointe et gentil
L'an mil cccLX et XI
D'auril la sepmaine seconde
Acheua a .I.vendredi
Guiot de Sens cest liure ci
Et le commensa de sa main
Et ne fina ne soir ne main
Tant qu'il eut l'euure acomplie
Louee soit la vierge marie.
Secuntur sex versus manu s. XV scripti, quorum initium hoc est:
Ma guallerie nest pas salle.

219. s. VIII membr. 2° f 77 litt. uncial. script. Insunt picturæ litt. init. Fuit Bongarsii.

Eusebii (Hieronymi) chronicon. In primo folio hæc scripta sunt litt. uncial.: *In annum V. Childeberti regis Francorum Pippino iubente ab Adam sunt anni V milia DCCCC. Fuit pasca XK. Aprilis. ascensio domini fuit K. Madias. Per cyclum numerum annorum CXL. Repeticio a capite cychli.* Addidit Bongarsius veteris cod. Corbensis titulum.

Præterea f. 77ᵃ sæc. X legitur hymni in honorem Laurentii dict initium cum neumis: *Beatus lauretius dixit ego me obtullit sacrificium* etc. Librum accurate contulit Alfredus Schœne a. 1862; cf. eiusdem quæstiones Hieronym. a. 1864 et libri edit.

A219. s. XVI chart. 8° f. 20. Inest pictura artificiose descripta sæc. XV in fol. membr.: Carolus Temerarius duci alicui chartam et vitem ex ministrantis manu captam tradit; subterpositum est Burgundiæ insigne circumdatis omnium, quæ Burgundiæ subiectæ fuerant, provinciarum insignibus.

* **Loix et ordonnances ou Statuz militaires de Mon Seigneur le Duc Charles, Duc et Conte de Bourgogne, de Brabant, Flandres etc. dez Lan 1473,** Est sine dubio apographon sæc. XVI: nam f. 2ª ante tituli numerum 1473 primo scripserat librarius numeros 154, quos postea delevit; picturam vero ipsam ad sæculum XV pertinere verisimile est. Cf. Schweiz. Geschichtsforscher tom. II p. 425—468.

B219. s. XIII membr. 4° f. 138.

* **Chartularium Lausannense.** Est editum in libro, cui titulus est: Mémoires et documents publiés par la société d'histoire de la Suisse Romande. Tome VI. Lausanne 1851. Cf. eius libri præf. p. V—LXXV, ex qua hæc placuit exscribere: P. VI. *Le manuscrit comprend en premier lieu une chronique abrégée ou des annales de l'histoire générale, qui commencent au pontificat du pape Grégoire-le-Grand, soit vers la fin du VI siècle et se terminent à la mort de l'empereur Otton IV a. 1218 (f. 1ᵇ — 3ª). On trouve ensuite un pouillé, de l'évêque de Lausanne, soit un tableau des églises, des monastères et des paroisses de ce diocèse, rédigé pour l'année 1228 (f. 3ª — 5ª). Puis vient une chronique des gestes des évêques de Lausanne, depuis St. Prothais, siégeant a. 501; jusqu'à la double élection de Jean de Cossonay et de Philippe de Savoie en 1240 (f. 5ª — f. 13ª). A la suite de cette chronique ce trouve le polyptyque des biens du chapitre de la cathédrale de Notre-Dame de Lausanne.* — P. VII. *La chronique des évêques ainsi que le polyptyque sont entremêlés des copies de divers diplômes des empereurs et des rois et de nombreuses chartes, dont quelques-unes remontent au IXᵉ siècle et descendent jusque vers le milieu du XIIIᵉ. On y rencontre en outre çà et là des annotations de faits historiques concernant la Suisse romande qu'on chercherait vainement ailleurs. Le volume est terminé par un calendrier contenant la liste des anniversaires institués dans la cathédrale de Lausanne et des fondations faites pour leur célébration.*

In fine (f. 137 et 138) tabula chartularii legitur sæc. XV scripta. Nuperrime (a. 1872) Pertzius eo codice usus est.

C219. Codex fragmentorum 4°.

*1, s. X—XI membr. f. 8 **Ciceronis Topica, mutil. a fine.** Fin. (§ 73): *Hec ergo argumentatio quæ dicitur artis expres* (corr. *expers*) *intes* . . . . .

Contulit A. Rohrius discipulus meus. Fol. 1ª olim nonnulla argumenti ecclesiastici (ni fallor) scripta fuerant, quæ ob. putredinem hodie legi nequeunt.

*2, s. XIV membr. f. 8.

a, f. 1ª — f. 3ᵇ **Annaei Flori epitomæ de Tito Livio lib. IV fragm.** Lib. IV, 11, 10 *nam pulcritudo intra pudiciciam* usque ad fin.

b, f. 3ᵇ — f. 7ª **Periochæ Titi Livii I—VIII.**

c, f. 8ᵇ **Versus nonnulli Gallici.**

*3, s. XV chart. et membr. f. 11. Insunt picturæ. **Juvenalis satirarum fragmentum cum scholiis marginalibus, mutil.**

ab initio. Lib. V sat. II v. 207 usque ad finem. F. 11 ante f. 10 colloces.

*4, s. IX litt. anglosaxonicis membr. f. 12. **Augustini categoriæ, sine titulo, cum glossis.** In fine nonnulla desiderantur.

D219. s. XI et X membr. 4° f. 18.

*1, f. 1 — 8, s. XI **Aliquot martyrum passiones, fragm.** F. 1ª extant extrema verba passionis Speusippi, Elasippi et Melesippi; f. 1ª passio Felicis, Fortunati et Achillei (*Igitur beatissimus hyreneus lugdunensis* etc.); f. 6ª vita Cypriani Carthaginiensis episcopi (*Cyprianus religiosus antistes* etc.).

*2, f. 9— 10ᵇ, s. X. **Isidori soliloquiorum libri II fragmentum.** *fallaces perimunt si mendacium hominis lege donatur* etc. usque ad finem libri II. Inter f. 9 et 10 nonnulla folia interciderunt.

*3, f. 10ᵇ— f. 18ᵇ, s. X **Isidori differentiarum liber, a fine mutil.** Usque ad verba: *XVIII Inter infantiam et pueritiam reliquas ætates.*

E219. s. X membr. 8° f. 8, (adest numeratio 57—64 sæc. XVI facta).

* **Salviani epistularum fragmentum.** Sunt epist. II (mutil. ab initio: *et quod difficilius sedari potest* etc.), III (Catturæ sorori), IV (Agrycio), V (Limenio), VI (Apro et Vero), VII (Ypatio et Quietæ parentibus), usque ad verba: *ut nec uobis consulatis supplicante uobis.*

F219. Fragmentorum codex membr. 4°.

*1, s. XI 8° f. 14 **Boetii de arithmetica fragmentum, cum figuris.** Lib. I fin. — lib. II cap. XXV.

*2, s. X 4° f. 4.

a, f. 1ª — f. 3ᵇ **Isidori de natura mundi fragmentum (cap. 30—47).**

b, f. 3ᵇ col. 2, f. 4ª col. 2, f. 4ᵇ **Tractatus de numero stellarum ad singulas astrorum figuras pertinentium, sine titulo.** *Helix arcturus maior habet autem in capite stellas obscuras VII — Canicula quæ oritur post orionem habet stell. splend. in lingua .I. quam syrium et canem.* Cf. cod. Bern. 88 et Breyssigii ed. Germanici Arat. p. 233 seq.

c, f. 4ª col. 1 et 2 med. **Carmen Sisebuti, sine titulo (Anthol. Lat. ed. Riese nr. 483).**

*3, s. VI 4° mai. litt. uncial. f. 18.

Oribasii synopsis medica in Latinum versa, fragm. F. 15—18 = lib. V, cap. XXIII med. usque ad finem (libri VI capitulatio f. 18ᵇ manu s. IX—X adumbrata est; ispse liber periit); f. 1—14 = lib. VII (f. 1ª capitulationem libri VII continet inde a cap. XXX usque ad finem, i. e. cap. LII), cap. I—XXXIV *de angusteis et malefactionibus.*

Habent folia numerationem sæc. XIV factam hanc: CLXIIII. CLXV (f. 1. 2), f. 3—6 numeris carent; CLXX (f. 7); f. 8—11 numeris carent; CLXXV (f. 12); f. 13—15 numeris carent; CXLV (f. 16), CXLVI (f. 17); CXLVII (f.18). Collocanda sunt f. 15—18 ante f. 1; inter f. 18 et f. 1 folia XVI periisse patet.

Folii 1ᵇ hoc est initium (lib. VII cap. I): *.I. EA QVÆ SVNT SIGNA BONA. SI IN INITIO ÆGRITVDINIS FIANT MALA SVNT GALIENVS. SIGNA QVÆ SUNT BONA SI IN DETERMINATIONE FEBRIUM IN INITIO ÆGRITUDINIS APPAREANT* etc.

***220.** s. XV chart. 4° f. 125.

1, f. 1ᵃ — f. 46ᵇ **Epistulæ Petri Blesensis.** Marginibus rubro colore argumenta ascripta sunt.

2, f. 47ᵃ — f. 47ᵇ **Copia citationis in qua dominus Felix Papa quintus citat intrusum in papatum assertum Nicolaum.** *Felix seruus seruorum* etc. *ad perpetuam nostri memoriam* etc. *Quoniam ad tranquillitatem ecclesie tota. uoluntate non intendit* etc. *MCCCCXLVII pontificatus nostri anno septimo.*

3, f. 47ᵇ — f. 48ᵇ **Epistula rectoris magistrorum et doctorum universitatis studii Cracoviensis ad Erfurtenses a. MCCCCXLVIII.** *Eximiis* etc. *Egregii præstantissimique patres magistri et doctores domini amici et fratres in domino semper colendissimi. Diuine et humane sapientie* etc.

4, f. 48ᵇ **Exordium fraternitatis dei (cleri ?) heredum super tempestate.** *Dierum tristium malicia pericula* etc.

5, f. 49ᵃ — f. 55ᵃ **Epistolarum diversarum collectio.** *Cogitanti mihi care frater in domino quid tue scriberem dulcedini — dispendio periculose dampnari.*

6, f. 55ᵃ — f. 56ᵃ **Epistula episcoporum Maguntiensium et Wormatiensium ad Nicolaum V papam.** *Post humillimam nostram subiectorum ad concupita deuotissima epistola* etc.

7, f. 56ᵃ — f. 56ᵇ **Alia epistula eorundem ad eundem.** *Humillime deuotionis spiritum recommendationemque supplicem ex flagrantibus subiectorum* etc.

8, f. 57ᵃ — f. 65ᵇ **Excerpta varia ad epistulandi modum pertinentia.**

9, f. 66ᵃ — f. 69ᵃ **Epistulæ IV anno MCCCCXLIII scriptæ.** Harum altera a Friderico dei gratia Romanorum rege ad venerandos et venerabiles patres Viennæ die XXV Junii anno XLIII data est, tertia ab Eugenio Papa ad Fridericum regem die XXIIII Augusti Senis, quarta a collegio cardinalium ad litteram sibi missam per Romanorum regem.

10, f. 69ᵃ — f. 70ᵇ **Excerpta varia, quibus de institutione beneficii agitur et de potestate Imperatoria.**

11, f. 71ᵃ — f. 92ᵇ **Summula quædam in arte dictandi Bichilyni (?) cuiusdam Spoletani.** *Incipit summula quedam in arte dictandi prosayce que artis regulas comprehendit et breuiter uicia .... resecat et multa epistolarum fragmenta in se collit* (leg. *colligit*) *ad dictionis ex epistolarum .... Dilecto parte nature misericordie uirtutis et gratie titulis insignito D. Stephano nayn. canonico ueneto multe probitatis et circumspectionis Bichilynus* (?) *spoles uallis spoletane de partibus in paduano studio* etc.

12, f. 93ª — f. 113ᵇ. f. 117ª — 125ª **Epistularum papalium et aliarum collectio.** Pleræque epistulæ ab Urbano papa missæ, nonnullæ in sermonem Germanicum versæ sunt.

13, f. 114ª — f. 116ª **Epistulandi formularum collectio.**

221. s. XV chart. 4° f. 145. Fuit Bongarsii.

*1, f. 1ª — f. 88ᵇ **Leonardi Aretini epistularum libri octo.** In fine legitur: *Andreas tendulus scripsit. Cum labor est in damno mortalis crescit egestas ut hic sapientior ero.*

*2, f. 89ª — f. 128ª **Poggii confabulationes (facetiæ) nr. CCLXVII.**

3, f. 129ª — f. 139ᵇ **Quinti Curtii clarissimi viri epistolæ.** Usque ad lib. IV, 2 ed. Fabric. bibl. Lat. tom. II p. 839.

*4, f. 139ᵇ — f. 140ᵇ **Epistulæ duæ Humanistarum, quos vocant.** Cf. Sinn. I, 361.

a, *Audiui nuper uir præclare et pater colendissime uos esse factum unum e partitionibus* etc.

b, *Si quod unquam tempus nobis in omni uita fuit quo beneficium* etc.

5, f. 140ᵇ **Guarini epistula ad Bernardum.** Edidit Sinnerus I, 361.

*6, f. 143ª (f. 141 et 142 vacant) — f. 145ᵇ **Ars dictaminis divisa in duas partes, quarum prima scribendi ad summum Pontificem, 2ª vero ad diversas personas regulam administrat.**

222. s. XV chart 4° f. 319.

Vergilii Aeneis cum scholiis. Insunt argumenta poetica. Scholia maximam partem ex Servio petita sunt; f. 1 et 2 variæ introductiones habentur, quarum initium hoc est: *In principio huius libri sicut et aliorum librorum uidendum est de causis huius libri* etc.

223. s. XV chart 4° f. 206.

1, f. 1ª — f. 52ª **Commentum in Horatii carmina et epodos (Acronis).**

F. 52ᵇ — 58ᵇ vacant.

2, f. 59ª — f. 87ª **Albericus Londonensis de veritate fabularum.**

In fine legitur: *Explicit albericus londonen. de ueritate fabularum anno domini 1456° 19ª martii deo gracias.*

*3, f. 87ᵇ — f. 88ᵇ **A. Gellii lib. XVII cap. 21.**

*4, f. 88ᵇ **A. Gellii lib. XVII cap. 14 excerpt.**

*5, f. 88ᵇ — f. 89ª **Nomina magistratuum dignitatumque veterum Romanorum.** *Primo imperium romanum reges habuere quorum primus fuit romulus* etc.

F. 89ᵇ — 110ᵇ vacant.

6, f. 111ª — f. 117ᵇ **Commentum in Juvenalis sat., in quo sæpissime citatur Cornutus, ab initio mutil. (sat. II, 152).** *alii dicunt quod ad balnea uenientes uiri pro precio lauabantur sed pueri non dabant precium* etc.

7, f. 180ª (f. 178. 179 vacant) — f. 206ª **Annæi Cornuti commentum in Auli Flacci Persii satiras.** *Aules persius flaccus natus est pridie nonas decembris* etc.
Cf. O. Jahn ed. Persii prol. p. CXVI seq.

224. s. X membr. 2° f. 226. F. 1 et 2 nunc extant in fascic. A 90, 8.

1, f. 3ª — f. 150ᵇ **Isidori etymologiæ.** F. 73ª et 74ᵇ manu s. X—XI leguntur **formulæ iuris tres** ad Alsatiam pertinentes, quas a. 1872 in Strazburgiensium honorem publici iuris feci; f. 73ᵇ in margine leguntur **aliquot herbarum nomina cum interpretatione Teutonica**; f. 74ª et 74ᵇ **præcepta aliquot medica** et precaria; f. 75ª **præcepta medica** et **absolutio pœnitentis.**

2, f. 150ᵇ — f. 154ª **Isidori liber procemiorum de libris novi ac veteris testamenti.**

3, f. 154ª — f. 160ª **Isidori vita vel obitus Sanctorum.**

4, f. 160ª — f. 164ᵇ **Isidori allegoriæ nominum quorundam utriusque testamenti.**

5, f. 164ᵇ — f. 174ª **Isidori liber de rerum natura.**

6, f. 174ª — f. 181ᵇ **Isidori differentiæ spiritalium sive carnalium.**

*7, f. 181ᵇ — f. 182ª **Tractatus de solestitio, de anno, de VII diebus hebdomadis.** *DE SOLESTITIO. Solestitium cum sol restat et aut dies — iuxta euangelium passionem dominicæ consecratur. finit.*

*8, f. 182ª — f. 186ª **Tractatus grammaticus de proprietate sermonum vel rerum.** Disserui de hoc tractatu variasque lectiones exscripsi in anecdotis Helveticis grammaticis præf. p. CXXI, cf. Isid. ed. Arev. VII, 426.

9, f. 186ᵇ — f. 189ª **Doctrina et fides ecclesiastici; definitio ecclesiasticorum dogmatum (Gennadii Massiliensis).** *Credimus unum esse deum patrem et filium — imaginem in æternitate similitudinem in moribus inuenire. EXPLICIT LIBER DOGMATVM HOC EST SENTENT. LV.*

10, f. 189ᵇ — f. 191ᵇ **Eucherii episcopi glossæ spirituales.** *INCIPIVNT GLOSÆ SPIRITALES IVXTA EVCHERIVM EPISCOPVM. Agricula deus. Ager mundus. Aures domini exauditio diuina — Zyzania scandala uel male uiuentes. Zelum indignatio. EXPLICIT.*

11, f. 191ᵇ — f. 193ª **Synonyma Ciceronis.**

12, f. 193ᵇ — f. 196ª **Glossarium Latinum.** *INCIPIVNT GLOSÆ. Amœnunum iocundum. Aridum siccum. Amissum peccatum — Ulcanua insula. Uter ambo. Uacillo non consisto.*

*13, f. 196ª — f. 198ᵇ **Glossarium Latinum.** *ITEM ALIAS. Adfatim abundanter. Apex summa capitis uel nuntium. Abstrusa absconsa — Vtrius cuius. Uernat floret. Uescitur pascitur.*
Adiectæ sunt extra ordinem alphabeticum nonnulla adverbia

aliaque: *saltim uehoc. alioquin quodne — pube barba. exprimend. id manifestandus.*

* 14, f. 198b — f. 226b **Glossarium Latinum.** *INCIPIVNT GLOSÆ. Affatim satim uel abundanter. Aptauit conparauit. Aptare conponere uel reparare — Utrobique et tibi et illi. Uuidus udus. EXPLICIVNT GLOSÆ.*

* 15, f. 226b, manu alia sæc. X—XI. **Hymnus cum neumis.** *PS. Beatus uir. A. Beatus ...... sanctus qui in domini clementia* etc.

225. s. XII, XI et IX membr. 4° f. 103 (f. 1—31 sæc. XII, f. 32- 87 s. XI, f. 88—103 s. IX). Sinnerus falso I, 91 num. 226 posuit.

1, f. 1a — f. 2a **Tractatus theologici diversi.**

a, f. 1a (mutil. ab initio) *ut aliquis uelit dicere quod non liceat nobis orare cotidie et sacrificare deo pro mortuis* etc.

b, f. 1b *De nomine Jhesu. Karissimo patri et acutissimo rethori ieremie uati. in nostra ierusalem amalarius. Scribunt nostri saluatoris nostri iesu christi nomen per aspirationem* etc.

c, *Responsio Jeremie archiepiscopi. Porphirius philosophus nomen iesu in anacrostica sua latine scribit hoc modo* etc.

d, *Jone uenerabili episcopo. Pater intimate nato quibus notis inferius figuratis rectius uideatur nobis pingi nomen iesu* etc.

e, *Agnus qui occisus est et deuoratus ab omni populo* etc.

f, f. 2a *Omnia quecunque uoluit dominus fecit in celo et in terra* etc.

2, f. 2b — f. 15a **Cassiodori lib. de anima.**

3, f. 15a — f. 16a **Epistulæ Pauli et Senecæ.**

4, f. 16a — f. 22a **Epistula Senecæ ad Lucilium I.**

* 5, f. 22a — f. 25b **Epistula fratris P. ad magistrum N.** *Precordialiter et unice dilecto mag. N. frater p. mundo mori et christo uiuere. Solet conqueri uestra dilectio se tam raro perfrui litterarum nostra* (sic) *alloquio* etc.

6, f. 25b — f. 31a **Ivonis Carnotensis epistulae num. XVI.**

7, f. 32a — f. 50a **Hieronymi liber de illustribus viris.**

* 8, f. 50b **Vita Hieronymi.** *Jeronimus natus patre eusebio oppido stridonis quod a gothis euersum* etc.

* 9, f. 50b — f. 62a **Liber de illustribus viris editus a Gennadio presbyt. Massiliensi.**

10, f. 62b — f. 84b **Libri II Cassiodori de institutione divinarum scripturarum.**

11, f. 85a — f. 85b **Hieronymus ad Desiderium de duodecim scriptoribus.**

12, f. 85b — f. 87a **Epistulæ Pauli et Senecæ.**

* 13, f. 87a — f. 87b **Hieronymi epistula LIII.**

14, f. 88a — f. 97a **Catalogus vetustissimus episcoporum Romanorum, cui epistula Hieronymi ad Damasum et Damasi ad Hieronymum præmissa est.** Totum hunc trac-

tatum integrum edidit ex hoc codice A. Lipsius Jenensis, olim Kielensis secundum apographon per Aemilium Kurzium discipulum meum confectum, in libro, cui est titulus: ‘Chronologie d. röm. Bischöfe’.

15, f. 97^a — f. 103^b **Hieronymi liber de illustribus viris, sine titulo, mutil. a fine.** Desinit in hæc verba (de Luca medico): *qui cum domino in carne non fuerat sed et a ceteris.*

226. s. XII membr. 4° f. 97. Insunt picturæ nobiles litterarum. Scriptus est liber a. 1143 uel 1144 in claustro Disibodenberg prope Kreuznach teste Fiala Solodurensi.

1, f. 1^a — f. 47^b **Calendarium Romanum ecclesiasticum, mutilum ab initio.** Deest Januarius et Februarii mensis pars. Unicuique mensi terni versus præscripti sunt, atque Martio mensi hi:

Procedunt duplices in martia tempora pisces.
Dando diem primam dabit horam martius ipsam.
Quarta nec est munda cuius nocet hora secunda.

2, f. 47^b — f. 50^a **Tabula calendaria Henrici monachi.** *Henricus monachus istam collegit tabulam uerbis indoctis admodum consulens* etc.

3, f. 50^b — f. 97^a **Regula monachorum (reg. Benedicti).**

***227.** s. XV chart. 4° f. 127. Fuit Barbati doctoris a. 1472.

1, f. 1^a — f. 2^a **Practica Johannis de Parma.**

2, f. 2^{ab}. 4^b — f. 6^b **Excerpta varia medica.**

3, f. 7^a — f. 35^b **Scripta reverendi magistri Johannis de Sancto Amando.**

4, f. 36^a — 37^b **Observationes diversæ medicæ.**

5, f. 40^a — 43^a **Tractatus astronomicus.**

6, f. 53^a (44 — 52 vacant) — f. 74^a **Anatomia magistri Henrici de Mundi Villa.** In fine: *Explicit anathomia corporis humani ceterarumque eius partium compilata a magistro henrico de amoda* (sic) *uilla normanno illustrissimi philippi regis francorum cirurgico quam composuit et regit parisius a. d. MCCCVI.*

7, f. 76^a — f. 127^a **Quæstiones de febribus acutis.** In initio et in fine agglutinata sunt singula folia pergam. Hebraicis litt. conscripta.

228. s. ? membr. 4° f. 323.

Machsor s. lib. precum charactere rabbin., passim punctis vocalibus instructus, litteris initialibus plerumque pictis vel rubricatis. In margine superiore folii 315^b glossa adscripta annum 186 = 1426 p. Chr. indicat. In tegumento codicis legitur fragmentum eius fabulæ, quæ dicitur **Lancelot**, pedestri sermone compositæ, Gallice, manu s. XIV. Prætera unum folium (Lat.) in fine insertum est argumenti ecclesiastici, s. XII.

229. s. XIII, XIV et XV membr. 4° f. 108. Fuit fratrum Celestinorum de Metis.

1, f. 1a — f. 8a, s. XIV. **Manuale Augustini.**
2, f. 8a — f. 8b, s. XV. **Laus Hieronymi (hymnus in Hieronymum).** *Salue pater iheronime o doctor uitalis qui es languentis anime medela* etc.
3, f. 9a — f. 25a, s. XIII. **Epistula Eusebii ad Damasum Portuensem episcopum et ad Christianissimum Theodomum Romanorum senatorem de morte gloriosissimi Hieronymi.**
4, f. 25a — f. 28a **Epistula venerabilis doctoris Augustini episcopi ad B. Cyrillum secundum Hierosolymitanum pontificem de magnificentiis eximii doctoris Hieronymi.**
5, f. 28a — f. 41a **Epistula S. Cyrilli ad Augustinum de miraculis Hieronymi.**
6, f. 43a (f. 41b. 42 vacant) — f. 100b, s. XIV—XV. **Libri XV consolationis theologiæ, cum rubricis et prologo.** *Primo ergo ut de hiis que opponuntur mundane felicitati* etc.
7, f. 100b — f. 108a, s. XIV—XV. **Albertini liber de doctrina dicendi et tacendi.** *Inicio et medio ac fini mei tractatus assit gratia spiritus sancti. Quoniam in dicendo multi errant* etc. In fine: *Explicit liber de doctrina dicendi et tacendi ab albertino causidico brixen. de ora sancte agathe composito.*

230. s. XIV membr. 4° f. 142. Fuit Bongarsii.
Roman de la Rose Guillelmi de Lorris et Johannis de Meung, v. 21,270.

Inc.: *Maintes genz dient que en songes*
N'a se fables non et mensonges
Mes l'on peut songes songier
Qui ne sont mie mencongier.

Des.: *Ainsi oi la rose vermeille*
Atant fu ior et ie m'esueille.

Idem opus N. 364, cfr. P. Paris, Man. III. 174, 246.

***231.** s. XV membr. 4° f. 8.
Fragmentum collectionis canticorum Gall. medii ævi, partim modis musicis instructorum. Insunt cantica XX; primi initium deest (inc.: *espoir de la charte a la cel amours*..). Carminum 2—7, 9—11, 13. 14, 16—19 strophæ primæ modis musicis ornatæ sunt. Codicem edidit A. Rochat in Ebert Jahrb. f. Rom. u. Engl. Litt. X, 73 seq., cf. Brackelmann ibid. X, 381 seq.

***232.** s. X membr. 4° f. 38.
Commentum Latinum in Hippocratis aphorismos, mutil. a fine. Præmissa sunt argumenta capitum CCXCVI; cap. extremum deest. *I Vita breuis ars autem prolixa. tempus acutus uero uelox experimentum autem fallens determinatio molesta. A. Vita breuis ars autem prolixa dixi eo quod ars medicinæ multas artes præcurrens sit* etc.

233. s. IX membr. 4° f. 13.
Physiologus. *Incipit liber fisiolo to exposito* (sic) *de natura*

animalium uel auium seu bestiarum (litt. maiusc.; sequitur capitulatio). *DE NATVRA LEONIS. Est enim iacob benedicens filium suum ait. Catulus leonis iuda filius de germine tres suscitauit eum. Fisiolocus dicit. Tres res naturales habere leonem. Primam ambulat in montibus* etc. Capitulorum in libri principio enumeratorum conspectus cum ipso libro minime convenit. Nam ultimum indicis caput XXI *de carnium esu uel piscium* omnino deest; et quod præcedit *de simia* capitulum XX, id in libro ipso numerum XXXVII in fronte gestat. Inspexit Piperus Berolin. a. 1860.

234. s. IX et X membr. 4° f. 69, duabus manibus scriptus, dimidiam fere partem libri superiorem igne deletam exhibens. Cf. cod. 212, ex quo petivi, quæ uncis circumscripsi. F. 1 scriptura vacat.

1, f. 2 — f. 44ᵇ **Cassiodori artes liberales, sine titulo.** Multifariam abhorret hic codex ab editione Garetii.

*2, f. 44ᵇ — f. 45ᵇ **Tractatus de quattuor elementis.** *Nunc cerne ut media mundi corpora idest aqua et aer ut docuimus — [hoc illud nexibile mundani fœderis uinculum haec elementorum colligatiu]a cognatio.*

*3, f. 45ᵇ — f. 53ᵇ **Excerpta varia ex Augustino.** Fol. 50 post f. 51 ponendum.

1, *[Ex libro secundo sancti augustini de christiana doctrina de sophismatibus falsæ conclusionis excerptum. Sunt multa quæ appellantur] — etiam ipsæ certe fiant necesse est.*

2, *Ex libro quarto sancti augustini de doctrina christiana ubi contemperat dicta beati pauli apostoli cum præceptis rethoricorum per membra siue circuitus uel de tribus generibus dicendi idest grandi submisso et temperato cum exemplis suis et unum exemplum ex libro amos prophetae. Primo itaque exspectationem legentium qui forte me putant — altitudinem quærat.*

3, *[Ex libro sancti augustini contra priscillianistas ad locum ubi de tropis mire loquitur. Non est ergo mendacium cum silentio absconditur uerum] — peccata portauit.*

4, *Ex libro primo sancti augustini de musica. Ab ipso principio numerorum capiamus — quam ceteris numeris conuenit.*

5, *Ex libro sancti augustini de ordine. Nonne hic quoque ordo ipse laudabitur in musica in geometrica — Non in ista ratione constare.*

6, *Ex libro ciuitatis dei undecimo sancti augustini Vnde ratio numeri contempnenda non est — et pondere disposuisti.*

7, (In margine: *Item de XII*) *Ita uero suis quisque — numerati sunt.*

8, *Ex libro secundo de doctrina christiana sancti augustini. Jam uero numeri disciplina — posita inuenimus.*

9, *Ex libro quarto de genesi ad litteram. Quamuis enim — perfecta non essent.*

*4, f. 54ª — f. 67ª, s. X. **Alcuini dialectica.** Maior pars deleta est.

*5, f. 67ᵇ — f. 69ᵇ, s. X. **Victorini ars grammatica, a fine mutil.** Fere omnia deleta sunt; desinit in verba: *i litteram metri ratio deposcit aut cum cor...* (Gramm. Lat. ed. Keil VI p. 187—197, 19).

235. s. XI—XII membr. 4° f. 196.

1, f. 1ᵇ — f. 68ᵇ **Cæcilii Cypriani epistulæ XIII.** Sunt ep. ad Donatum (ep. 1) de habitu virginitatis (p. 173 ed. Ben.), ad Demetrium (p. 216), de mortalitate (p. 229), de opere et elemosina (p. 37), de zelo et livore (p. 255), de patientia (p. 247), de lapsis (p. 181), de ecclesiæ unitate (p. 193), de dominica oratione (p. 204), ad Fortunatum (p. 261), ad tribunos de exortacione martyrii (ep. 90), de idolorum vanitate. Præmissus est prologus de Cypriani vita: *Ciprianus afer primum gloriose rethoricam docuit. Exinde suadente presbytero cecilio a quo et cognomentum sortitus est* etc.

*2, f. 71ª (f. 69. 70 vacant) — f. 196ª **Gregorii Papæ homiliæ XVII in Ezechielem, cum epistula eiusdem ad Marianum episcopum.** Prior homiliæ I pars bis scripta est.

236. s. X init. (a. 911, cf. infra nr. 3) membr. 2° f. 183. Fuit Bongarsii.

*1, f. 1 et f. 183 **Tituli VI, quibus pro Galtero abbate aliquo fideles orare iubentur.**

*2, f. 2 **Excerpta aliquot theologica.**

3, f. 3ª — f. 182ª **Glossarium Latinum ab Eriulpho et Widone Levitis conscriptum, cum multis supplementis.** *Agelioni adnuntia iniquitatem meam. Agilis utilis. — Zyzania lolium. Zyzania scandalum. EXPLICIVNT GLOSE. DEO GRATIAS AMEN.*

Primum folium (ante fol. 3) excidit.

F. 3ª in margine super. legitur: *ANNO INCARNAT. dominice DCCCCXI IN DIE VENERIS FVI INITIATVS ET FECIT ME HPYOΛΦOC ΛHOYΘA YNΛYΓNOC* (Eriulphus Levita indignus).

In fine f. 182ª hæc habes post aliquot vocabulorum lacunam: .... *FVI INITIAT' ET VIII. KL. APRL. CONSUMMATVS ET NOMEN SCRIPTORIS MEI HPYOΛΦOC ΛEOYΘA* (superscr. *leuita*) *ET IVSSIT ME SCRIBERE ΛHΘBHPΘOC SACERDOS.* Sequitur litteris uncialibus scriptum hoc carmen:

Nauta rudis pelagi ut seuis ereptus hab undis
In portum ueniens pectora leta tenet
Sic scriptor fessus calamum sub calce laboris
Deponens habeat pectora leta quidæm
Ille deo dicat grates pro sospite uita
Proquæ laboris agat iste sui requiæ. Am. Et illut obsecramus ut oretis pro scriptore si deum habeatis protectorem. Cf.

Peiperum in indice philol. ed. Leutsch II p. 369—371. Eriulphus nomen suum fere semper sub fine litteræ cuiusque apposuit litteris Græcis; interdum et Widonis Levitæ nomen additum est, ut f. 11[b] post u litteram. Græcis litteris et alia verba Latina in hoc codice passim scripta sunt, ut f. 22[a] in marg. sup.: *YK HCΘ ΛYBHP ΓΛωCΛPO)-(*, idest: *hic est liber glosarum;* f. 64[a] *HPIOΛΦOC CΓPIΠCIΘ)-(H*, idest *Eriulphus scripsit me;* f. 112[a] *EXΠΛICIΘ. Λ. INKIΠIΘ)-(*, idest: *explicit L, incipit M.;* f. 139[a] *ΛIBPO)-(BΛPBΛ)-IKω)-(ΠΛPΛOI ωΛIH*, idest: *librum barbanicum (barbaricum?) paraui hodie.* Inde a littera M (f. 125[b]) singulæ litteræ librorum numeris insignitæ sunt: EXPLICIT LIBER XII. INCIPIT LIB. XIII (N) usque ad finem (Z lib. XXIII).

F. 72[b] in marg. super. habes **hymni** initium cum neumis: *Allelua timebunt gentes nomen tuum domine et omnes reges terre gloriam tuam.*

237. s. XV chart 4° f. 108. Fuit Bongarsii.

Petri de Vineis epistularum libri VI. Post libri VI epistulam extremam (33 ed. Iselii) sequitur alia epistula, quæ ab ed. Iselii abest, mutil. a fine: *Martinus episcopus seruus seruorum dei carissimo in christo filio Erculo* (?) *regi sicilie* etc. *Morale hiis quos sincere caritatis zelus afficit — facti exigente qualitate prose.*

238. s. XV membr. 4° f. 147. Fuit Bongarsii.

Le livre de Cleomades que ly rois Adans rima, v. 18,908.

Inc.: *El non de dieu le creatour*
Qui nous doint par sa grant doucour
Que les ames li puissons rendre
Vouldray a rimoier entendre
Je qui fis d'ogier le danois
Et de bertran qui fu el bois
Et de bueuon de commarchis
Ay vng autre liure entrepris ..

Des.: *Dieux gart chnn. lui et les siens*
Et leur mire trestous les biens
Et nous doinst par son dous plaisir
Qu'a bonne fin puissons venir
Et dieux le nous ocroit auissi
C'est la fin de cest liure ci.

239. s. IX membr. 4° f. 148. Est continuatio cod. 255.

Vergilii Aeneis. A lib. I, v. 321 usque ad lib. XII v. 681. Pauca scholia marginibus adscripta sunt; f. 12[a] tredecim versibus neumæ superpositæ sunt. Argumenta Ribbeckio et Rieseo inspexi.

240. s. XIV membr. 4° f. 268. Fuere olim folia 284, sed quaterniones duo priores perierunt. F. 283[b] (= 267[b]): ***Iste liber est fratrum celestinorum de metis quem fundator sui mon. dedit eis conditione quod non ualeant alienare eum a dicto mon.***

Legenda Sanctorum, mutil. ab initio. Argumenta hæc sunt (veterem paginationem sequor): 17[a] de Sancto Nicolao (mutil.), 23[a]

de conceptione B. Mariæ virginis, 25b de S. Lucia, 26b de S. Nychasio et sociis, 28a de S. Thoma apostolo, 30a de S. Gregorio, 31a de nativitate domini nostri Jesu Xi, 33b de S. Anastasia, 34a de S. Stephano. 35b de S. Johanne apostolo, 37b de S. innocentibus martyribus, 38b de S. Thoma episcopo, 39b de S. Silvestro, 42a de circumcisione domini, 44a de epiphania domini, 46b de S. Paulo heremita, 46b de S. Remigio, 47a de S. Hylario, 48a de S. Machario, 48b de S. Felice in Pincis, 49a de S. Marcello, 49a de S. Anthonio, 50a de S. Fabiano, 50a de Sebastiano. 51b de S. Agnete, 52b de S. Vincentio, 53b de S. Basilio, 55a de S. Johanne, 57a de conversione S. Pauli. 57b de S. Paula, 59a de S. Juliano, 60b de tempore deviationis, ib. de septuagesima, 61a de sexagesima, 61b de quinquagesima, ib. de quadragesima, 62b de ieiuniis quattuor temporum, 62b de S. Ignatio, 63b de purificatione B. Mariæ, 66a de S. Blasio, 67a de S. Agatha, 68a de S. Vedasto, ib. de S. Amando, 68b de S. Paulo episcopo, 71a de S. Valentino, 71b de S. Juliana, 73b de cathedra S. Petri, 75b de S. Mathia, 77b de S. Perpetua et Felicitate, 78b de S. Gregorio papa, 83a de S. Longino martyre et milite, ibid. de S. Benedicto, 85b de S. Prisciano, 86b de annuntiatione dominica, 88b de passione domini nostri Jesu Christi. 92a de resurrectione domini, 95a de S. Secundo, 95b de S. Maria Aegyptiaca, 96b de S. Ambrosio, 99a de S. Georgio. 100b de S. Marcho evangelista, 102b de S. Marcellino, de S. Vitale, 103a de quadam virgine Antiochiæ, 104b de S. Petro martyre et prædicatore, 108b de S. Philippo, 109a de S. Jacobo minori, 111b de inventione S. Crucis, 113b de S. Johanne, 114a de letania, 115a de ascensione domini, 117b de S. Spiritu, 120b de S. Gordiano, de S. Nereo, de S. Achilleo, 121a de S. Pancracio, de festibus quæ occurrunt infra tempus pereg., 121b de S. Urbano, de S. Petronilla, 122a de S. Petro, de S. Primo et Feliciano, 122b de S. Barnaba, 123b de S. Vito, 124a de S. Quirico, 124b de S. Marina, de S. Gervasio et Prothasio, 125b de nativitate S. Joh. baptistæ, 127b de S. Johanne et Paulo, 128b de S. Leone, 129a de S. Petro apostolo (inter f. 131 et 132 folium aliud intrusum est ex alio codice petitum, in quo de S. Cosmæ uita agitur), 132b de S. Paulo, 137a de septem fratribus martyribus, de S. Theodora, 138b de S. Margitarita (sic), 139a de S. Alexio, 140a de S. Praxedi, 140b de S. Maria Magdalena, 143a de S. Apollinari, 143b de S. Christina, 144b de S. Jacobo, fratre Sancti Johannis, 147a de Christophoro, 148a de VII dormientibus, 149b de S. Nazareo martyre, 150b de S. Felice papa, de S. Simplicio et Faustino, 151a de S. Lupo, 152a de S. Martha, 153a de S. martyribus Abdon et Sennem, de S. Germano, 154a de S. Eusebio confessore, 154b de Machabeis, 155a de S. Petro apostolo ad vincula, 156b de S. Stephano, 158a de S. Dominico, 163b de S. Sixto, de S. Donato, 164b de S. Laurentio, 168b de S. Hippolyto, 169a de assumptione Beatæ Mariæ, 173a de S. Bernardo, 176a de S. Timotheo, S. Symphoriano, 176b de S. Bartholomeo, 178b de S. Ludovico rege Francorum, 180b de S. Augustino (inter f. 180 et 181 aliud folium intrusum est ex alio codice petitum, cui miracula S. Ludovici insunt), 185b de decollatione S. Johannis, 188a de S. Felice, de S. Saviniano et Savina, 189a de S. Mamertino, 189b de S. Aegidio abbate, 190a de nativitate S. Mariæ, 193a de S. Adriano, 194a de S.

Gorgonio et Dorotheo, de S. Protho et Jacinto, 195ᵃ de exaltatione S. Crucis, 197ᵃ de S. Johanne Chrysostomo, 199ᵇ de S. Cornelio et Cypriano, de S. Euphemia, 200ᵃ de S. Lamberto, 200ᵇ de S. Matheo apostolo, 202ᵃ de S. Mauricio, 203ᵃ de S. Justina, 204ᵇ de S. Cosma et Damiano, 205ᵃ de S. Forseo episcopo, 206ᵃ de S. Michaele archangelo, 209ᵃ de S. Hieronymo presbytero, 210ᵇ de S. Remigio, 211ᵃ de S. Leodegario, 211ᵇ de S. Francisco, 214ᵇ de S. Pelagia, 215ᵃ de S. Marguarita, 215ᵇ de S. Thayde, 216ᵇ de S. Dionysio, 218ᵃ de S. Calixto, 218ᵇ de S. Leonardo, 219ᵇ de S. Luca evangelista, 222ᵃ de S. Chrysantho. 222ᵇ de XI milibus virginibus, 224ᵃ de S. Symone et Juda, 225ᵇ de S. Quirino, de S. Eustachio, 227ᵇ de festivitate omnium sanctorum. 230ᵇ de commemoratione omnium fidelium, 234ᵃ de quattuor coronatis, de S. Theodoro, 234ᵇ de S. Martino, 237ᵇ de S. Bricio episcopo, 238ᵃ de S. Elisabeth vidua filia regis Ungariæ, 246ᵃ de S. Cæcilia, 247ᵇ de S. Clemente, 250ᵇ de S. Grisogono, 251ᵃ de S. Katharina, 253ᵃ de S. Saturnino, 254ᵃ de S. Jacobo, 254ᵇ de S. Pastore abbate, 255ᵇ de S. Johanne et Moyse abbatibus, 256ᵃ de S. Arsenio abbate, 256ᵇ de S. Agathon, 257ᵃ de S. Balaam et Josaphat, 260ᵇ de S. Pelagio, 261ᵇ de quibusdam gestis, 267ᵃ de dedicatione ecclesiæ (est genus chron.), 270ᵇ de Desiderio martyre atque pontifice urbis Lingonicæ, 272ᵃ de Gengulpho, 273ᵃ de purgatorio S. Patricii, cum prologo, 278ᵃ de Genovefa, 278ᵇ de Brigida, 279ᵇ de Tebaldo, 281ᵃ de Panthaleone, 281ᵇ de Eugenia, 282ᵇ de Columba, 283ᵃ de Præiecto.

F. 284ᵃ leguntur **excerpta varia chronologica,** partim **theologica**; col. 2 in. habes **catalogum ordinum monachalium** narraturque quo quisque anno sit constitutus. Secuntur aliquot versus.

241. s. XVI (1512) membr. 4° f. 153 cum picturis descriptis a Sinnero II, 415.
Troisieme livre des illustrations et singularitez de France orientalle et occidentalle c'est a dire de Gaule et de Troye écrit par Lemaire, *dedie a la princesse Anne .. royne de France duchesse .. de Bretaigne armoricque.*

Inc.: *Prologue. Les roynes de Troye le grand comme vne tres lamentable et tres piteuse tragedie assez esclarcies nettoyees et purigees de tout erreur fabuleux.*

Des.: *Et a vous nobles lecteurs et auditeurs plaisir et passe temps de ce liure sil vous agree acomplyz en la cite de Nantes en Bretaigne ou moy de Descembre l'an de grace mil cinq cens et douze....*

242. s. XV membr. 4° f. 113.
1, f. 1 — f. 81ᵃ **Justini historiæ, sine titulo.**
*2, f. 81ᵇ **Homeri Il. I, 1—7, Græce.** F. 82 vacat.
3, f. 83ᵃ — f. 113ᵇ **L. Annæi Flori epitoma de historia Titi Livii (rerum Rom. lib. IV).** Secuntur hæc: *Lucius anneus florus senatui populoque romano regnatum rome est annis CCLXI decemuiri creati anno CCCII°, bellum punicum primum anno ab urbe condita CCCLXXXIX°, secundum dXXXV, tercium dCIIII°, sociale dCLXXII° aulo hyrtio et g. pansa consulibus anni dCCX. Quorum consulatu cesar augustus consul creatus est XVIII annum agens. Alleluya.* De hoc Justini codice cf.

Franc. Rühl: 'Die Textesquellen des Justinus' annal. philol. suppl. VI fasc. I p. 68 (Lipsiæ Teubn. 1872). Prologos in Alfredi de Gutschmiedii usum contuli.

243. s. X membr. 4° f. 29. Fuit P. Danielis. Primæ paginæ scriptura evanuit.

1, f. 1ᵃ — f. 9ᵇ **Glossarium Latinum, a calce mutil.** F. 1ᵇ *Aspiro inspiro siue ascendo uel accedo. Arx firmissimus locus urbis idem capitolium* — f. 9ᵇ *Sophista uersutus conclusor uel callidus.*

2, f. 10ᵃ — f. 19ᵇ **Cassiodori liber de orthographia, a fine mutil.** Apographon legitur in cod. Bern. 175. Exit in verba: *B non sonat ut offui offero offendo. EX PRISCIANO GRAMMATICO QVI NOSTRO TEMPORE CONSTANTINOPOLI.*

3, f. 20ᵃ — f. 25ᵃ **Bedæ quæ dicitur orthographia.**

4, f. 25ᵃ — f. 29ᵃ **Prisciani institutio de nomine pronomine et verbo.** Additum est precationis initium.

5, f. 29ᵇ **Catalogus grammaticorum manu P. Danielis ex veteri aliquo codice descriptus.** Cf. anecd. Helv. præf. p. CXLIX—CLI.

244. s. XV chart 4° f. 179. F. 1ᵃ: *Iste liber pertinet domui portemont.* Cf. f. 56ᵇ. Scripsit Johannes Riser (cf. f. 178ᵇ).

1, f. 2ᵃ — f. 43ᵃ **Liber Raymundi de philosophiæ amore.** In fine habes: *Finiuit raymundus martir christi hanc arborem iuxta ciuitatem peryensn. anno domini Mº CCXCVIII mense octobris* etc.

F. 43ᵇ scriptura vacat.

*2, f. 44ᵃ — f. 45ᵇ **Excerptum ex libro de perversitate entis removenda.**

3, f. 46ᵃ – f. 56ᵇ **Liber de centum signis Dei benedicti.** *Deus cum inuocatione sanctissimi tui nominis incipit liber de centum signis dei benedicti. Quoniam beatitudo hominis consistit* etc. In fine: *Explicit liber de centum signis ad honorem dei compilatus submittentes nos humiliter in dictis scriptis correctori sancte matris ecclesie et maioribus dicte sancte ecclesie corrigendum. Vt si qua contra sanctam fidem diximus quod absit ignoranter fatemur nos dixisse super quibus humiliter gratiam et misericordiam postulamus. Et ipsum finiuimus in ciuitate pisana in monasterio sancti dominici mense maii anno domini MCCCVIII incarnationis iesu christi. Finitus est liber iste in festo sancti urbani pape martiris . . . in monasterio portemontis ordinis carthus. anno domini 1471.*

F. 57 et 58ᵃ scriptura vacant.

*4, f. 58ᵇ **Tractatus de Cicerone.** *Vtinam quo tempore christus deus noster hunc mundum inhabitauit* etc.

5, f. 59ᵃ — f. 134ᵃ **Ciceronis libri III de officiis.** Post f. 73ᵇ ponas f. 86—89, f. 78—85. Desunt libri III cap. 6—19. F. 135 vacat.

6, f. 136ª — f. 151ª **De ratione epistolandi Johannis scriptoris Imperialis libri III.** *Si de rebus familiaribus ut recta quidem experientia docet et quottidianis pariter conuersationibus — ut honestus et laudabilis esse uidearis. Explicit tertia pars huius rhetorice. 1467.*

7, f. 151ᵇ — f. 156ª **Pii II Papæ oratio pro decernendo bello in Turcos in conventu Mantuano habita VI Kal. Octobris 1459.** F. 156ᵇ scriptura vacat.

*8, f. 157ª — f. 161ᵇ **Oratio habita in universitate Erdfurdensi ad doctores et magistros de commendatione sapientiæ.** *Viri peroptimi patres doctores magistrique perspicui michi semper in cristo uenerandi. amen. Secundum uenerabilem boetium secundo de trinitate capitulo primo. Omnia cristiane fidei* etc.

F. 162 scriptura vacat.

*9, f. 163ª — f. 165ª **Tractatus de coloribus orationis.** *Quod se oratio augeat. Vt nobilis et egregius magnificus et illustris crudelis atque manis fur atque sacrilegus — summis poetis atque oratoribus sunt reperta.*

*10, f. 165ᵇ — f. 171ᵇ **De modis IIII petitionis (ars epistolandi).** *Peticionis loci sunt quattuor. primus quidem ex honestate — ymmo mortis periculum aspernere dum facile existimabis.*

11, f. 172ª — f. 178ª **De arte dicendi libellus Parimpi Veronensis poetæ.** *Tametsi dicendi uenustas duas præsertim in partes præsertim* (sic) *distributa sit — attonitus perterritatus stupefactus.* Bapt. Guarini esse dicit Sinn. III, 73.

245. s. XIV—XV membr. 4° f. 28.

Augustini enchiridion. Inter fol. 9 et 10 duo folia perierunt (cap. 18—27) nec non inter fol. 19 et 20 (cap. 50—63).

246. s. XV membr. 4° f. 138. Cum tabula picta (f. 1).

1, f. 1ª — f. 55ª **Aristotelis œconomica, Gallice.**

2, f. 56ª — f. 138ᵇ **Ciceronis liber de senectute, Gallice, ex versione Laurentii de Premier.** Præmissa est epistula: *A tres excellent glorieulx et noble prince loys oncle le Roy de france duc de bourbon conte de cleremont et de forest seigneur de beau Jeu grant chamberier et per de france droictement et bien vser de votre dignite et puissance* etc. In fine hæc sunt: *Cy fine le liure de tulle de uiellesse translate de latin en francois du commandement de tres excellent glorieux et noble prince loys duc de bourbon par moy laurens de premier fait cinq^me jour de novembre mil CCCC et cinque.*

247. s. XV chart. 2° f. 170. Insunt picturæ litt. init.

1, f. 1ª — f. 129ª **Historia Troiæ composita per Guidonem de Columna Messana.**

*2, f. 132ª — f. 170 **Historia Alexandri Magni.** *Quippe egipcii scientes mensuram terre undasque maris et celestium ordinem*

cognoscentes — fabricauit autem Alex. ciuitates duodecim quæ omnes fuerunt actenus habitate etc. *Prima alexandrina que dicitur ypusuitus* etc.

Adiectus est brevis tractatus de **sepultura Alexandri:** *Legimus alexandri sepulturam esse auream ad quam plurimi philosophi conuenerunt. Quorum unus ait. Alexander ex auro fecit thesaurum. Alius. Heri totus mundus non sufficiebat* etc.

248. s. XV chart 4° f. 24 (index) + 311.

Genealogia comitum Sabaudiæ, Gallice, usque ad a. 1418. Inc.: *En ce liure estrait de maintes notables et enciennes escriptures est contenue la genealogie des illustres seigneurs contes de sauoye jadis escrips leurs grans fais el euures vertueuses tant en armes comme aultrement .... laquelle genealogie commence premierement es ancestres de Berold filz de hugue duc de Saxonie.*. Des. (cap. 313): *come le conte ame et le marquis Theodore firent paix par le moyen du conte de vertus.*

Cf. cat. msc. Bibl. Taurin. II, cod. Gall. 108.

249. s. IX—XI membr. 4° f. 90 (Sinn. I, 379 falso num. **649** ascripsit). F. 42ᵇ: ***Hic est liber sanctorum martyrum Marcellini et Petri Florentini et Hylarii.***

1, s. XI f. 1 — f. 39ᵃ **L. Annæi Flori epitoma de Tito Livio.**

2, s. XI f. 39ᵇ — f. 42ᵇ **L. Flori Decadum Livii epitome** (periochæ quæ dicuntur). Non exstant nisi periochæ lib. I—VII.

3, s. IX f. 43ᵃ — f. 47ᵇ **Isidori liber Allegoriarum quorundam nominum veteris et novi testamenti, ab initio mutil.** *legis cognitionem respondit omnia quæcumque dixerit dominus faciemus sed idcirco damnatur* etc.

4, s. IX f. 47ᵇ — f. 64ᵇ **Isidori de rerum natura liber.** Usus est Gustavus Beckerus a. 1857.

*5, s. IX f. 64ᵇ — f. 65ᵃ **Ratio mundalium annorum.** *Duodecim apostoli habent figuram annon quin habent. XII menses uel diem habentem — Judas antiquo uocabulo confessor fuit quando dominum initio fidei suæ credidit et confessus est scarioth. id. est memoria mortis et sui peccati quod in dominum iesum egit. EXIIΛIKYT.*

6, f. 65ᵃ — f. 90ᵇ **De officiis ecclesiæ Isidori libri II, a calce mutil.** Usque ad lib. II, c. XXV: *DE CHRISMA. Crismæ unguentum moyses primum in exodo iubente domino et conposuit.* Inter f. 84 et 85 nonnulla folia (lib. II, c. I—XVII init.) exciderunt. Librarii nomen habes f. 48ᵃ scriptum: *ΛOCTPIKOC ΔIAK. CKPIΠCIT AΔ COO)-(ωΠOC*, hoc est: *Austricus diaconus scripsit ad suum opus.*

250. s. X membr. 4° f. 28.

*1, f. 1ᵃ **Tabula arithmetica Gerberti.** Superscriptus est versus:
Gerbertus Latio numeros abacique figuras.

2, f. 1ᵇ — f. 11ᵃ **Calculus Victorii.** Inspexit a. 1868 Hermannus Kinkelin prof. Basil.

*3, f. 11ᵇ **Tractatus astronomicus, quot horis luna luceat, cum tabula.** *Traditur autem secundum quosdam argumentum* etc.

*4, f. 11ᵇ **Carmen de XII ærumnis Herculis.** Anth. Lat. ed. Riese nr. 641.

5, f. 12ᵃ — 20ᵃ **Tractatus astronomicus de cyclo decemnovenali, qui dicitur ephemerida Abbonis.** *Quoniam breuitatem semper obscuritas comitatur idcirco ad elucidandam martyrologii et huius tabellæ consequentiam* etc. *COMPOTVS UULGARIS QVI DICITVR EPHEMERIDA ABBONIS DE FERIA DE LUNA ET HIS QVÆ AD LVNAM PERTINENT IDEST ÆPACTIS MENSIBVS SIGNIS TERMINIS ANNIS CICLI DECEMNOVENALIS.* Secuntur tabulæ cum explicationibus.

*6, f. 21ᵃ — f. 22ᵇ **Tractatus astronomicus ad lunam inveniendam, sine titulo, cum tabulis.** *In annali sequente sunt ordines nouem qui alfabeto constat* etc. In infimo f. 21ᵃ loco (quod est novi quaternionis primum) manu sæc. XII legitur: *In hoc uolumine continetur liber lunaticus. boecius de consolatione. Salustius.*

F. 21ᵇ extant aliquot **præcepta medica.** Extremo loco habetur hæc formula mysticis verbis conscripta: *Hur titer her. hercimnar. her. amputor her creptor. her. hersi. herson. cun grafium* (ph *superscr.*) *est. genera. stella babilonis. almi almon nomen ill. genebet dalbam* +.

*7, f. 23ᵃ — f. 26ᵃ **Tractatus de ordine solari.** *INCIPIT ORDO SOLARIS ANNI CVM LITTERIS A SANCTO HIERONIMO SVPERPOSITIS AD EXPLORANDAM SEPTIMANÆ DIEM ET AD LVNÆ ÆTATEM INVESTIGANDAM COTIDIE PER XVIIII ANN.*

ME LEGAT ANNALES UULT QVI COGNOSCERE CAVSAS
TEMPORA QVI UARIA QVI SIMVL ASTRA POLI.

Secuntur tabulæ.

*8, f. 26ᵇ — f. 27ᵃ **Ludus compoti Venerabilis Bedæ.** Sunt tabulæ duæ.

*9, f. 27ᵇ — f. 28ᵇ **Tractatus de æquinoctio, sine titulo.** *De equinoctio uaria non priscorum tantum uerum etiam modernorum — tantum Kalendis agusti ab æpactarum lectione dissonat.* Versus finem legitur: *Et hoc est quod dicit domnus beda in minori libello* etc.

F. 27ᵇ et 28ᵃ in marg. leguntur aliquot **præcepta medica;** f. 27ᵇ insuper habes præceptum ad æs fundendum.

251. s. XII et XIII membr. 4° f. 164. Insunt litteræ initiales pulchre pictæ. Fuit P. Danielis.

1, f. 1ᵃ — f. 64ᵇ **Hieronymi libri duo contra Jovinianum.**

*2, f. 65ᵃ — f. 148ᵇ **Liber domni Petri Abbatis Cluniacensis contra Petrobrusianos hæreticos, cum eiusdem epistula ad Arelatensem episcopum data.**

3, f. 149ᵃ — f. 153ᵃ, s. XIII et XIV—XV. **Catalogus pontificum Romanorum, cum scholiis, manu rec. continuatus usque ad Paulum IV.** F. 153ᵇ — 155ᵇ vacant.

4, f. 156ᵃ — f. 164ᵃ, s. XII — XIII. **Chronicæ fragmentum.** Sunt libri III, quorum primus initio caret. P. Daniel Hugonis de S. Victore nomen præscripsit. Primo libro de mundo agitur, altero de ratione anni, tertio breve chronicon synchronisticum continetur ab orbe condito usque ad Danielem proph. In fine annorum numeratio legitur: . . . *et ideo sidera meruit. Designat autem crebros fulminum ictus*(lib. I fin.) — (lib. III) *sexta* (sc. ætas) *a iohanne baptista usque ad iuditium quando ueniet iudicare dominus noster uiuos et mortuos ac seculum per ignem.*

***252** s. XIV — XV chart. 4° f. 149. Præscriptum: *Barbatus doctor emit in heidelberg II flor.*

Tractatus varii medicinales. F. 1ᵃ fragmentum lexici medicinalis Arabico-Latini, f. 2ᵃ tractatus nonus Rasis Almansoris, f. 30ᵃ tractatus decimus Rasis Almansoris, f. 46ᵃ tractatus quintus Rasis Almansoris, f. 54ᵃ de venenis, f. 55ᵃ de emendatione medicinarum quæ solvunt et nominatio virtutum ipsarum et quantitate ex eis danda, f. 57ᵃ liber Mehemet Puncscotz (Runcscotz?) qui Latine nominatur Averrois, f. 78ᵃ tractatus medicus librorum V, cui inest titulus (f. 102ᵇ), 'electuaria', f. 103ᵃ de apoplexi etc., f. 110ᵃ de clisteriis sirupis et oleis et aquis secundum magistrum de Vuctana (?), f. 117ᵃ tractatus Johannis de Sancto Amando de natura corporis. f. 119ᵃ de remediis et de febribus, f. 125ᵃ tractatus astrologicus et medicinalis, f. 126ᵃ tractatus mirabilis aquarum quem composuit magister Petrus Yspanus ex naturali industria sui intellectus, f. 129ᵃ tractatus astrologicus de prodigiis etc., f. 137ᵃ (sæc. XV) tractatus medicinalis de operatione manuali.

253. s. ? chart. 4° f. 106 charactere minutissimo rabbinico, sine punctis vocalibus.

Tractatus Talmudicus, Hebraice, mutil. ab initio et a fine. Complectitur eadem fere, quæ tractatu Talmudico Moed continentur. In margine notantur sectiones C — DXXVII; sectiones C — CCXLII tractant de Abodat haijom, 243—343 de Sabbato, 344 — 426 de quattuor licentiis Sabbati, 427—493 de anni cyclo, 494—527 de Pascha (def. in med.).

254. s. XV membr. 4° f. 256. Nitidissime script. In fol. ult. legitur: *Dominus Jo. Breuis coxe legauit ecclesie paris.* Sinn. I, 337 falso nr. 284 posuit.

Ciceronis orationes XXI, cum Ciceronis epistula ad Octavianum Augustum data. F. 1ᵃ De magni Pompeii laudibus, f. 11ᵇ Pro Milone, f. 27ᵇ Pro Plancio, f. 45ᵃ Pro Silla, f. 59ᵇ Pro Aulo Licinio Archia, f. 64ᵇ Pro Marco Marcello, f. 69ᵃ Pro Quinto Ligario, f. 74ᵃ Pro rege Deiotaro, f. 80ᵃ Pro Publio Quintio, f. 93ᵃ Pro Lucio Flacco, f. 107ᵇ Priusquam in exilium iret, f. 112ᵃ Cum senatui gratias egit, f. 118ᵇ Cum populo gratias egit, f. 123ᵃ De domo sua, f. 146ᵃ Pro P. Sestio, f. 172ᵇ Pro Aulo Cluentio (usque ad verba: *aut pecunia testibus deesset aut ne forte ma..;* f. 199ᵇ med. — 202ᵇ

scriptura vacant), f. 203ᵃ In Vatinium testem, f. 210ᵃ De provinciis decernendis, f 219ᵃ In P. Clodium (de haruspicum responsis), f. 230ᵇ Pro L. Cornelio, f. 241ᵇ Pro M. Cælio, f. 254ᵇ Cicero Octaviano Augusto (ep. ad rutum II, 8).

255. s. IX membr. 4° f. 53.

Vergilii Bucolica et Georgica et Aen. I, v. 1—320. Argumentorum varias lectiones in Ribbeckii et Riesei usum descripsi. Continuatur hic codex cod. Bern. Nr. 239.

256. s. XV membr. 4° fol. 31.

Carmen Gallicum (dit religieux), v. 2024, str. 506, a fine mutil.

Inc.: *Li peres et li filz et li sains esperitz*
I dieu en III personnes adourez et cheris
Tiegne les bons en grace et destourt des perilz
Et doint que cilz traities soit a m'ame meris..

Des.: *Li biens soit mis a euure et li maulz oublies*
Et du bien s'il y est soit Jehus merciez
Et vous pry touz et toutes que vous pour moy priez
Cellui qui fu a tort pour nous cruxifiez.
Cy finiray mon dit ou non de Jhu crist
Et chascun qui orra mercie Jhu crist.

Excerpsit nonnulla Sinn. III, 399—402.

257. s. X membr. 4° f. 14. F. 1ᵇ marg. manu s. X: *Persius et macrobius in unum colligati.* Fuit Bongarsii.

Persius cum scholiis. Inter f. 3 et 4 desunt duo folia (I, v. 96—II, v. 48). F. 1ᵃ leguntur aliquot excerpta ex Hieronymo, Augustino, Beda de vespere sabbati. Persio subiecti sunt hi versus alia manu sæc. X:

1, *Moribus ornatur sanctis probitatis amator*
Collaque preceptis summittit rite supernis
Pacificus domino famulans dignusque sacerdos
Mistica procuret aptare monilia collo
Plurima quos (corr. *quis*) *utens maneat per tempore sospes.*

2, *Quattuor ex uentis subnixi colla ferentes*
Crux tibi præclara sponte sonamus aue.
Fac crux inuictos referens Acheronte triumphos
Hac procul ex æde friuola cunca (sic) *fore*
Qui patuli penas ligni paciens reboasti
His ignosce malis crimina nostra fuga
Hoc crucis in signo cunctorum Christe redemptor
Intranti custos sis reducique comes.

258. s, IX membr. 4° f. 192. Ex libris Petri Danielis Aurelii 1564; deinde Bongarsii.

1, f. 1ᵃ — f. 47ᵇ **Glossæ in Hieronymi Vulgatam.** Insunt aliquot glossæ Teutonicæ atque nonnulli loci ex Plinii historia naturali petiti; illas cum M. Hauptio, hos cum Detlefseno Tychopolitano communicavi.

2, f. 48ᵃ — f. 83ᵃ **Glossarium Latinum.** *INCIPIVNT GLOSÆ.*

Affatim statim uel abundanter. Aptauit comparauit. Aptare componere uel reparare — utriusque et huius et illius. Vtrobique et tibi et tibi. Vuidus udus.

3, f. 83ᵃ — f. 115ᵃ **Glossarium Latinum.** *Abauu pater proaui idest auus aui discessit. Abactus ab actore motus. Ab alto deicit præcipitat — Zefirus uentus fauonius. Zelum æmulatio inuidia liuor. Zona cingulum balteum.*

4, f. 115ᵃ — f. 128ᵃ **Glossarium Latinum.** *Abectus exportatus. Abeuntibus descendentibus. Abire circuire — uultus facies. uxorius uxori deditus. Xistarcha substantiæ princeps.*

5, f. 128ᵃ — f. 131ᵇ **Glossarium Latinum litteras a—m continens.** *Ab absens. Abdicat filium pellit de suo iure uel exheredat. Ab ineunte ætate ab infantia — Minutalia modica Micat fulget. Mimografus quæ mimo scribit.*

6, f. 131ᵇ — f. 153ᵃ **Glossarium Latinum.** *Ab oris a finibus. Arcebat prohibebat uetabat. Amendare a patria excolare — Vt pute nam sicut. Zeperi uenti. Zelum inuidia. Zona cingulum.*

7, f. 153ᵃ — f. 159ᵃ **Glossarium Latinum.** *Audatia temeritas confidentia improbitas nequitia. Auidus cupidus rapax auarus sordidus — Vindicta ulcisci prosequi squalor inluuies pallor macies tabes afflixit prostrauit percussit oppræssit elisit euertit obruit euellit.* Sunt hæ glossæ in modum Ciceronis Synonymorum scriptæ, cf. anecdot. Helvet. præf. p. CXVIII, not.

8, f. 159ᵃ — f. 175ᵃ **Glossarium Latinum.** Litt. A et B uberrime tractatæ sunt similesque sunt gloss. cod. 236. *Arma pugnas. Altum mari. ab ira præ ira. astia uero aretro — Vris bouis siluaticus. Venenum tincture. Vocabula nomina.*

9, f. 175ᵃ — f. 177ᵇ **Glossarium Latinum.** *Aerarium thesaurum. Arcet uetat prohibet. Apex summitas — Zmaragdus nomen gemmæ. Zelotipus ab omnibus timens uel suspicans.*

*10, f. 177ᵇ **Animantium voces aliquot.** *Ars grammatica. Elefans barrit — gallina glaccit.* Edidi in anecdotis Helveticis præf. p. CXXXX not.

11, f. 177ᵇ — f. 183ᵇ **Glossarium Latinum.** *Amœnum fertile iocundum. Archanum secretum. Alioquin atque ideo — Vicissim inuicem. Violentia uim ualida. Vastitas contritio.*

12, f. 183ᵇ — f. 189ᵃ **Glossarium Latinum.** *Atumi mare uel cælum. Aerarium thesaurum publicum — Zizania scandalum uel male uiuentes. Zelum indignatio.*

13, f. 189ᵃ — 190ᵃ **Glossarium Latinum.** *Agrestis rusticani. Ausis commissis. Auditu ingressu — Voluens tractans. Vulgata publicata. Vna simul.*

14, f. 190ᶜ — f. 191ᵇ **Eucherii glossæ spiritales.** *INCIPIVNT GLOSÆ SPIRITALES IVXTA EVCHERIVM EPISCOPVM. Agricola deus. Ager mundus. Auris domini exauditio diuina — Zizania scandalum uel male uiuentes. Zelum indignatio.*

*15, f. 191^b — f. 192^a **Ciceronis synonyma, a fine mutil.** *INCIPIT PROLOGVS SENONIMÆ. Hæc uerba qui plurimis modis — igitur ab oratore initium capiamus sic. INCIPIVNT GLOSÆ SENONIMÆ CICERONIS. Oratur actur defensor — Sterilis infructuosa infecunda.* Deficit hic tractatus in media pagina; cf. anecd. Helv. præf. p. CXVII et CXVIII not.

259. s. XVI chart. 4° f. 107 + 3 fol. indicem cont.
Edicta regum Gallicorum Francisci II et Caroli IX vel formularum qui dicitur liber, Gallice.
a, La declarracion des baillages et senechauces de ce royaume et des pays terres et preries d'icelluy.
b, La declaracion de toutes les eslections de ce royaume.

260. s. XIII—XV membr. 2° f. 286 binis columnis scriptus. F. 1^b: ***De conuentu fratrum Celestinorum de Metis.*** Fuit Bongarsii.

1, f. 1^a — f. 6^b **Calendarium.** Additæ sunt singulis diebus regulæ medicinales partim versibus conceptæ nec non carminis de diebus Aegyptiacis (nr. 736 Anth. Lat. ed. Riese) v. 7—18. In foliis 7^a—17^b libri index legitur.

*2, f. 17^b **Carmen rythm. de Maria.**
Assumpta est maria in celum etc.
Adam prothoplastus mariam cum uidebat
Exultans cum leticia cum gaudio dicebat etc.

3, f. 19^a (f. 18 vacat) — f. 32^b **Catonis disticha cum glossis.** *Sicut in omnibus librorum principiis quædam quæruntur* etc.

4, f. 32^b — f. 33^a **Tractatus de proverbiis Salomonis.** *Incipiunt dicta salomonis in prouerbiis suis. Et primo de sapiencia. Cum sint sensus hominis uia inmaculata* etc.

*5, f. 33^a — f. 43^a **Excerpta maximam partem ex Vincentii Bellovacensis speculo historiali petita.** F. 33^a de Secundo philosopho lib. XI, 70. 71; f. 34^a de Sibyllæ carmine in Christi adv. lib. III, 100. 101; f. 34^b de decem Sibyllis l. III, 101. 102; f. 34^b de Aristotele IV, 82—89; f. 35^a de Platone IV, 74—78; f. 35^b de Platonis discipulis IV, 70; f. 36^a Hieronymus contra Jovinianum, quod uxor sapienti ducenda non sit VI, 3; f. 36^a exc. Valerii Maximi de Solone etc. III, 120; f. 36^b de Pythagora IV, 23. 24; f. 36^b exc. ex libro VIII Senecæ ad Lucillium; f. 37^a exc. Valerii Maximi de Socrate IV, 58; f. 37^a exc. Senecæ de sententiis Epicuri contra corporis voluptates; f. 37^a de Apuleio V, 7; f. 37^b de Stoicis VI, 28; f. 37^b de Plauto VI, 55; f. 38^a de Diogene Babylonio VI, 111; f. 38^a exc. Macrobii Saturn. de Diogene; f. 38^b exc. Julii Celsi VII, 5; f. 38^b exc. Augustini de civ. Dei; f. 39^a de Mercurio Hermete Trismegisto V, 10; f. 39^a exc. Justini de Demosthene; f. 39^b exc. ex chron. Eusebii de Athenodoro; f. 39^b de Valerio Maximo VII, 123; f. 41^a exc. Ciceronis VII, 6 seq.

6, f. 43^a — f. 47^b **Speculum sacerdotum et ecclesiæ.** *Incipit speculum sacerdotum et ecclesie. Templum domini sanctum est*

quod estis uos. Sermo iste quamuis omnes tangat — Vltimo petimus iusticiam scilicet liberari a malo. Amen. Cf. nr. 271, 2.

7, f. 47[b] — f. 61[a] **Fratris Johannis Galeni opusculum de quattuor virtutibus cardinalibus.** *Sequens opusculum de quattuor uirtutibus cardinalibus editum est a fratre Johanne Galeu.* (sic, virgula super u litt. posita; in indice legitur *Galen.*) *sat° Theolye doctore de ordine fratrum minorum. Quoniam misericordia et ueritas custodiunt regem et roboratur clementia thronus eius — Et Augustinus de uerbis domini sermone LVI° Qua uis ire . ego uia . quo uis ire . ego ueritas . ubi uis permanere. Ego uita. Amen.*

8, f. 61[b] — f. 74[a] **Aristotelis liber moralium de regimine dominorum, sive secretum secretorum, translatus a Philippo Tripolitano de Arabico in Latinum.** *Ex libro moralium de regimine dominorum qui alio nomine dicitur Secretum secretorum editus ab aristotele ad allexandrum quem transtulit philippus domino Guidoni Tripolitano Episcopo De arabico in latinum et prologo cuiusdam doctoris in hunc librum in commendationem aristotelis.*

9, f. 74[b] — f. 76[b] **Passio Sancti Herasini episcopi et martyris III° Nonas Junii.** *In antyochia ciuitate facta est persecutio magna christianorum a dyocleciano imperatore* etc.

* 10, f. 76[b] **Tractatus de trium magorum nominibus.**

11, f. 76[b] — f. 77[b] **Miracula de annuntiatione beatæ virginis Mariæ (capitula novem).**

1, *Hic sequuntur quedam miracula pulcra de annunciatione beate uirginis marie. Miles quidam diues ac nobilis seculo abrenuntiauit — quem dominus tanti illustrauit honore prodigii.*

2, *Item aliud miraculum pulcrum. Quidam miles quoddam in uia communi castrum habebat — hic ubi iussa dei demon abscedens euanuit.*

3, *Item aliud miraculum pulcrum per uersus. In hac die ut dicitur per multa temporum curricula deus multa operatus est que quidam sic egregiis uersibus declarauit. Versus. Salue festa dies quæ uulnera nostra coherces — Latro dilte.* (virgula sup. e posita) *tamen per christum suscipit amen.*

4, *Item alii uersus de assumpcione. Transit ad ethera uirgo puerpera uirgula yesse Non sine corpore sed sine tempore tendit adesse.*

5, *Item aliud miraculum de sancta maria. Erat quidam fur qui sepe latrocinium exercebat — in dei genitricis seruicio permansit.*

6, *Item aliud miraculum de beata uirgine. Fuit quidam clericus qui beatam mariam ualde diligens — et monasterium . . . . beate marie deuote seruiuit.*

7, *Item aliud miraculum de beata uirgine. Sacerdos quidam cuiusdam parrochie — de beata maria celebrare debeat imperauit.*

8, *Quidam clericus uanus et lubricus — et religionem petiit et in bonis operibus uitam finiuit.*
9, *Apud Ciliciam anno domini d. XXXII fuit quidam uir — alium in episcopum maluit ordinari.*
F. 78 scriptura vacat.

12, f. 79ᵃ — f. 103ᵇ **Gotfridi Viterbiensis summa.** Quædam descripsit in Waitzii usum Bas. Hidber Bern. 1865.

13, f. 104ᵃ — f. 105ᵇ **Epistula Sanctæ Hiltegardis ad Colonienses de futura tribulatione clericorum.**

*14, f. 105ᵃ **Ex epistula Sanctæ Hiltegardis ad Treverenses de eodem tempore.**

*15, f. 105ᵃ — f. 111ᵃ **Epistula Gebinonis Prioris de Ebirbach ad filias Sanctæ Hiltegardis.**

16, f. 111ᵃ — f. 117ᵇ **Sanctæ Hildegardis prophetia de quinque futuris temporibus, tractatus duo.**
1, *Incipit prophetia sancte hildegardis de quinque futuris temporibus que ceperunt. Anno domini Mº Cº secundum quod ipsa dicit in quodam loco post incarnacionem quam christianis et spiritualibus constituerat tardare cepit et in hesitationem uertebatur.*
2, *Item de eisdem quinque temporibus excerptum de alio sancte hildegardis qui uocatur liber diuinorum operum. Hic diffusius quasi exponendo loquitur quam in priori libro sub breuitate dixerat. Item de cane igneo qui significat primum tempus. Ex libro diuinorum operum sancte hildegardis de sancto Ruºperto XV capitulum extreme uisionis.*

17, f. 117ᵇ — f. 118ᵃ **Catalogus paparum.** *Celestinus III' nacione Romanus sedit annis X mensibus VII diebus XVIII Iste coronauit imperatorem heinricum — Nicolaus quartus in ordine fratrum minorum. Sub isto ceperunt sarraceni accaron et ierusalem anno domini Mº CCº LXXXVII.*

*18, f. 118ᵃ — f. 118ᵇ **Catalogus imperatorum.** *Item de imperatoribus. Heinricus sub celestino et innocentio imp. annis septem mensibus quinque* — (agitur de Rudolfo Habsburg.) *ut sic inter suos in eternum pacis federa firmarentur.*

19, f. 118ᵇ — f. 119ᵇ **Excerptum Vincentii Bellovacensis de Sibylla (lib. III, 100—102).**

20, f. 120ᵃ — f. 129ᵃ **Tractatus de quattuor elementis et de quattuor complexionibus generis humani.** *De humani itaque corporis et parcium eius proprietatibus tractatur ab elementaribus qualitatibus — hec autem de melancolia et de aliis humoribus naturalibus quantum ad hoc pertinet opusculum dixisse nunc sufficiant.*

21, f. 129ᵃ — 152ᵇ **Tractatus de orbe et eius divisione ac universis regionibus totius mundi.** Singulæ terræ secundum alphabetum describuntur. *O]rbis autem ut dicit ysidorus libro XV tripharie est diuisus — (de zeugia) onagri ibi et fere*

siluestres ibi mira et monstruosa inueniuntur ut dicit idem (sc. Isidorus).

22, f. 152ᵇ—155ᵃ **Carmen Theotiscum Kleinheinzii de duobus Johannibus.** *Dis ist die vor rede von den zwein Johansen daz het getichtet klein heinze Graue albrehtes von hohenb'g Kûchin meister und vahet also an. Got herre din almehtikeit — Dez name si gesegenot ane ende sprechent amen.*

23, f. 155ᵃ col. 1 — f. 162ᵇ col. 2 **Dicta Alberti Magni de proprietatibus aurium, de surditate et eius causis, de pilis, de capillis, de eclipsi lunæ et solis, de grandine, de monte Synai, de monte Syon, de paralysi, de creatione infantis, de ætate, de morte, de infantulo, de puero, de sanguine, de fastidio, de bolismo sive appetitu nimio, de singultu, de vomitu, de dolore ventris sive stomachi.** *Auris est instrumentum auditus et est dictus auris a uocibus hauriendis — summa enim et perfecta medicina est abstinencia ut dicit constantinus capᵒ. III. de fastidio.*

24, f. 163ᵃ — f. 188ᵇ **Tractatus de rerum natura, de animalibus, de avibus, secundum alphabetum sine titulo.** *Incipit sermo generalis de septem regionibus. Et primo dicendum est de septem regionibus aëris earum humoribus. Septem sunt regiones aëris ut dicunt phylosophi sub firmamento celi* — (de vulture) *Vultures quibusdam signis ut dicit ambrosius mortes hominum annunciare uidentur. Cum enim bellum inter se aduerse acies hominum instaurant multo agmine eos secuntur signantes quod hominum multitudo casura sit in bello præda futura uolturis.* Præter Ambrosium Plinius sæpissime citatur.

25, f. 189ᵃ **Historiæ duæ de monachis Theotisce scriptæ.**

1, *Hie vindest du von eime heiligen bruᵒder. Ez waz ein bruᵒder der hies bruᵒder matheus — oder an andern dingen der man in schuldig ist.*

2, *Dis ist von eime andern bruᵒder. Ein ander bruᵒder waz gar versumet an allem — w'e er loᵉset vnd zuᵒ himelriche sôlte varen.*

26, f. 189ᵃ — f. 189ᵇ **Carmen in virginem Mariam.** *Dis gebet ist von vnser frowen wer es es* (sic) *sprichet der het vierzig tage aplaz. Aue mundi spes maria | aue mitis aue pia — dum resurgam te uisurus | semper apud te mansurus. Amen.*

27, f. 189ᵇ **Benedictio bona ad oculos.** *Sequitur benedictio bona ad oculos. Adiuro te macula per deum altissimum regem fortissimum* etc.

28, f. 190ᵃ — f. 222ᵃ **Martini Poloni chronica de gestis summorum pontificum et imperatorum.** Usque ad Joannem Anglicum, lib. IV, CIX *(propter mulieris sexum quam tamen ad hanc deformitatem).*

*29, f. 222ᵃ — f. 222ᵇ **Catalogus omnium regum Francorum in quo invenitur genealogia omnium Karolorum.** *R]egnum francorum genealoiam nobilissimam — Ecce habes lector*

ab adam usque ad fridericum et filium eius heinricum genealoyam et plenum cathalogum regum siue imperatorum francorum.

*30, f. 222^b — f. 227^a **Narrationes de Karolo Magno.** *Item de sanctitate Karoli magni. E]tsi sparsim uarie odoris pigmentarii — quemadmodum tamen post liberacionem telluris gallecie ab hyspania rediit ad galliam urbis breuiter est dicendum.*

*31, f. 227^a — f. 227^b **Tractatus de septem artibus liberalibus.** *Gramatica scilicet que est omnium arcium mater — quapropter quicumque hunc turpini libellum fidelis legis stude illum euitare tytulus enim nigromancie sic dicit. Incipit mors anime et desperacio uite.*

*32, f. 227^b — f. 229^b **De nonnullis imperatoribus atque papis.** *De Lodowico imperatore. Lodowicus cum lothario filio suo imperauit annis XV* — (de Karolo secundo imperatore) *hoc opidum cogitauerat facere ad instar constantinopolis et nomine suo iam appellauerat Karolum.*

*33, f. 229^b — f. 232^b **De imperio et vita Karoli tertii.** *De imperio et uita Karoli tercii qui dicebatur grossus uel Junior annis et Idem Karolus fuit coniunx Sancte Ricgardis. A]nno sequenti Karolus imperator romam secundo profectus est — Rodolfus autem corona sibi imposita rex burgundionum statur quod regnum multo tempore durauit.*

*34, f. 232^b — 234^a **De vita et legenda sanctæ Ricgardis.** *Tota mentis deuocione huius beate uirginis Richardis cuius hodie festa celebrantur — annuet filius uirginis iesus christus dominus noster qui cum deo patre in unitate spiritus sancti uiuit et regnat in secula seculorum. Amen.*

*35, f. 234^a — f. 235^b **Excerpta XXXVI ex carminibus Theotiscis diversorum poetarum, qui vocantur: Minnesænger.**

1, *Her. morung. Lange bin ich geweset — es ist quid waz mir we.*
2, *Meye solt ich dir abe brechen — lerchen vnd die nahtegal.*
3, *Gu°t wahter wiz — er liebet wol dem herzen min.*
4, *Wer nun verholnen minnen phliget — vnd scheide sich von liebe alsus.*
5, *Dis ist der Rosenkranz hern Nithartes. Frowent u'ch wol gemu°ten — des hat mich die libe die gu°te betwungen.*
6, *Waz ich blu°men ie gesach — daz het ie die liebe vil dicke versprochen.*
7, *Jemer mu°sze ich sin ein diep — der sumen betro°bet.*
8, *Men sols tugentlich verstan — wan mir eine gelingen.*
9, *Wem von liebe liep geschiht — liebe machet liebe durch liebe zu° diebe.*
Hie endet der rosenkrantz.
10, *Sich fro°wet vf die edel naht — daz ich dich alwmbe vo.*

11, *Vrlop habe der win — schallent mit der nahtegal.*
12, *Durch des lieben meyen zit — frowen sorge machent las.*
13, *Fro°wen minne sanfte tu°t — kan der su°se minne rat.*
14, *Das der arge winter kunde ersterben — sich nu't maszen wi°l.*
15, *Mir ist alse den vo°gelin misselungen — das mir nahe ir minne ist so we.*
16, *Sehent mich hat ir mu'ndelin noch verbrennet — waz die minne wider effendes kan.*
17, *Die vil gu°te daz — sam die sunne die des abendes vnder gat.*
18, *Ver der frowen hu°tet dem ku'nde ich den ban — daz sin nieman werde gewar.*
19, *Ver de hu°te die man remen wiben tu°t — verbotten wasser trang.*
20, *Jarling me von dem kalten sne — bar wunnenclicher blu°te men die bo°me siht.*
21, *Wer bi liebe sunder nit — daz wibes gu°te kumber vn. lett veriaget.*
22, *Wip sint gu°t fu'r vngemach — wag wol heissen lett verteip.*
23, *Heide vn. anger stu°nt in blu°te — danne nach den lieben rosen rot.*
24, *Wei waz gu°te lit an wiben — sû wendet kumblichen tol.*
25, *Minne weist du wen ich meine — vnd ich min selbes gar vergas.*
26, *Swaz ich ie gesang von wiben — nach der ie min herze rang.*
27, *Su°sze minne mine sinne — so wer min truren gar dahin.*
28, *Simelicher wibe vnstete — da bi eine tusent wibe tu'gende hat.*
29. *Sol min sprechen sol min singen — sol ich niht gnade vinden sender klage.*
30, *Der die wib von erst — der an frûndes hertze lit.*
31, *Minne ist gemeine — mir ist leit sol min trost zergan.*
32, *Wuste die liebe minen sin — tu°t mir manigen sweren tag.*
33, *Alse ich w'be vn. mir min herze — we wez nement su' denne war.*
34, *Mir ist lieb' daz su' min enber — schade vn. frumme si mîn.*
35, *Ich wene daz nieman lebe — daz mir noch werden mag.*
36, *Wol su' ist ein selig wip die von sender arbeit nie leit gewan alse habe ich minen lip har vil wol behu°tet.*

Descripsit F. von der Hagen a. 1817, cf. eiusdem Briefe in die Heimath I p. 204 et Minnesänger IV, p. 905.

36, f. 236ᵃ — f. 251ᵃ **Tractatus de aliquot imperatoribus et papis, ex diversis chronicis collectus.** *De arnulpho imperatore. Arnulphus imperauit annis XII* — (de vacatione Romani imperii post Fridericum secundum) *Sedes etiam apostolica qui ubique prouidere debebat tunc uacabat. rex etiam nauarie qui infirmus de affrica processerat in siciliam ueniens est defunctus. Explicit Cronica collecta ex diuersis Cronicis scilicet*

Magistri Go^e^tfridi viterbiensis. Magistri Martini ex speculis hystorialibus et aliorum librorum approbatorum.

37, f. 251^a^ — f. 286^b^ **Chronica Matthiæ de Nuwenburg.** Edidit Theophilus Studer prof. Bernensis a. 1866, qui singulas codicis partes illustravit ibid. præf. p. I—III.

A 260. s. XV chart. 4° f. 166. F. 32 et 126 desunt; f. 85—86, 159—166 scriptura vacant.

*1, f. 1 — f. 84^b^ **Liber ædificationis diœceseos Senonensis, Gallice.** *Ce present liure en francois qui est de tres grant profit et edificacion et est examine et exproue a Paris par plusieurs maistrez en diuinite a fait transcripre et copier Reuerend pere em dieu mons. Guy de Roye .... et a ordone et comande le reuerend pere par grant deuocions que en chascune paroche de la cite et diocesie de Sens acet vng tel liure.* Cf. Pannier apud G. Paris. vie de St. Alexis Paris 1862 p. 326. Admixta sunt hæc:

a, f. 70^a^ — f. 81^b^ **Vita S. Alexis, Gallice,** v. 768 str. 192.
Inc: *En l'oneur de dieu le pere tout puissant*
Qui trestout nous format e fist a som semblant
Vous vouldra raconte vns exemple bel et grant
Dung vray loeal prodome et de son chier enfant.
Ult. str.: *Adieu et au bon saint qui tant hont de hauchie..*
De aliis libris msc. huius carminis cf. L. Pannier in G. Paris, vie de St. Alexis p. 330—345.

b, f. 82^a^ — 83^a^ **Litania, Gall.,** v. 150.
Inc.: *Tres glorieux pere du ciel*
Plus a nommer qu'il n'est miel
Aies de mon ame pitie ..

c, f. 83^b^ **Invocatio Petri apostoli, Lat.**
Inc.: *Sancte petre lucens vita..*

d, f. 83^b^ — 84 **Passion de Jesus Crist,** v. 48.
Inc.: *Humaine creature qui est en dieu forme..*

*2, f. 87^a^ — f. 125^b^ **La passion de Jesus Crist.** Finis (f. 126) deest.
Inc.: *Au temps que ihu crist print mort et passion..*
Fortasse idem opus, quod in cod. Vesontioniano et Pannieriano extat, de quibus cf. L. Pannier l. l. p. 336. 339.

*3, f. 127^a^ — f. 148^b^ **La vengence de la mort notre seigneur Ihu Crist et la destruction de Jerusalem.**
Inc.: *Apres quarante ans que ihu crist fut mis en croix en Jherusalem Vespasian..*
Extat in iisdem codicibus supra laudatis; cf. P. Paris Man. II p. 82; VII, 363, 366, 373.

*4, f. 149^a^ — f. 158^b^ **Carmina Gallica.**

a, **Pater noster,** v. 132, str. 33.
Inc.: *Pater noster*
Qui as fait le monde
Et trestout ce que en luy habunde..

b, **Les 15 figures et les jours dou jugement,** v. 128, str. 16.
Inc.: *Ave glorieuse lumiere*
Qui tous les desuoye a voye..

c, **Les 15 signes avant les jours du jugement,** sine titulo, v. 248, str. 31.
Inc.: *En l'onor et en la loange*
De Jesu crist premierement..

d, **Les X commandements,** sine titulo, v. 40, str. 10.
Inc.: *Ung seul dieu qui est creatour..*

261. s. XII in. membr. 4° f. 186.

*1, f. 1ᵃ **Precaria quædam.**

*2, f. 1ᵇ — f. 2ᵇ **Versus monachales rimati.** *Derelicta monacho non licet repetere Nec licet episcopo sibi restituere* etc.

3, f. 3ᵃ — f. 186 **Fulcherii gesta Francorum Hierusalem cum armis peregrinantium, Gauterii Antiochena bella, Raimundi de Agiles historia.** F. 91ᵃ legitur: *EXPLICIT LIBER PRIMVS A FVLCHERIO ILLVSTRI VIRO COMPOSITVS. INCIPIVNT ANTIOCHENA BELLA: EXTITIT HIC VICTOR GAVTERIVS INDICAT AVCTOR ANTIOCENORVM DOMINVS ROTGERIVS ET DVX. INCIPIT PROLOGVS.* Cf. Bongarsii gesta Francorum I, p. 139 seq., 381 seq., 441 seq.

262. s. ? chart. 4° f. 251.

Coranus. Bonum exemplar, subscriptio evanuit.

263. s. VIII—IX membr. 2° f. 165. Insunt pulchræ litt. init. picturæ.

1, f. 1ᵇ — f. 14ᵇ **Isidori etym. liber V.** *Incipiunt quedam excerpta ex libro ethimologiarum quibus ex causis in romanis legibus uocabula originem nomina acceperunt* (litt. unc.).

2, f. 14ᵇ — f. 161ᵃ **Codex Theodosianus.** *Incipiunt capitula de libro legum. Capitula de libro primo teodosii* etc.
F. 24ᵇ *In hoc corpore continentur libri legum romanorum teodosiani libri XVI nouellarum lib. V. Gai lib. I. pauli lib. V, Gregoriani Ermogeniani et Papiani lib. singuli* (litt. unc.) Contulit cum editione Bœckingiana Usenerus a. 1863.

3, f. 161ᵃ **Regum aliquot brevis enumeratio.** *Teodoricus rex regnauit annus XVII — Pipinus rex regnauit annus XVIII.*

4, f. 161ᵇ — f. 165ᵇ **Glossarium Latino — Hebraico — Græcum.** *In nomine trinitas inmense incipiunt glose litterarum trium linguarum composite latina ebrea et greca* (litt. unc.). *Adtrectat captat. temptat. appetit. occupatur. Adblere incendere. Adorire incipere — Relegio onestitas uel sanctitas. Rite consuetudo. Reatu culpa.*

264. s. X membr. 4° p. 289. Picturis speciosissimis ornatus: martyrum cruciatus plerumque depinguntur, cf. R. Rahn Gesch. d. bild. Künste in d. Schweiz I p. 136 et 138 adnot. P. 1: ***Bongarsii ab Illmo Principe domino Frid. Casimiro Comite Palatino ad Rhenum Bipontin.*** P. 73: ***hic liber pertinet ad liberariam ecclesie argentinen.***

Prudentii carmina, cum paucis scholiis. P. 1 legitur enumeratio Prudentii carminum. P. 35—38 vacant; inter p. 34 et 39

nonnulla exciderunt. Vacant præterea p. 57—60, 91. 92. 97. 98, 234. 235. Insunt hæc (collata ad ed. Delphin. Paris. MDCLXXXVII): p. 1—34 Cathemerinon liber carm. I—XI, v. 100 *(Regem dederunt gentibus.)*; p. 39 — p. 56 περὶ στεφάνων liber, carm. V, v. 539 seq. *(Palmam tulisti nobilem)*, carm. II, XI, v. 1—240; p. 61 — p. 96 Psychomachia præf. et v. 1—641; p. 99 — p. 148 περὶ στεφάνων carm. XI, v. 241 (reponendum igitur p. 99 post p. 56). XIII. XII. IV. XIV. III. VI. VII. IX. X; p. 149 — p. 159 Manuale. Præmissa est præfatio: (*Pius iustus fidelis innocens pudicus* etc.); p. 160 — p. 198 Apotheosis; p. 199 — p. 233 Hamartigenia; p. 236 — 284. 285—289 Contra Symmachum I, II, v. 1 — 714. 1062 usque ad fin. In fine hos habes versus:

SIT (?) BIS QVATTVOR ISTIC | PRVDENTIS METRIC .... DENS EI NOMEN HABENTIS | Q.... IAM TRANSACTIS VETVLVS QVINQVENN......... | COMMISSVM......... IVRE REGIN......... | SPIRITVI PARENS SE...... MORA VOCANTI | CONSILIA HOC SEPTEM LIBRIS VNOQVE VOLVMEN | DIVINA IN CVNCTIS SIBIMET SANCTIONE FAVENTE | COMMVNEM CVNCTIS CONSCRIPSIT AD VET...... ATEM | ET PRO PERPETVA MERCEDE... OLI CAPIENDA....... | ... .PICTOR................ HVIVS.

265. s. X—XI membr. 2° f. 85. Desunt libri quatern. octo priores. Quatern. ultimi (XIX) excidit f. octavum F. 72 post f. 78 collocandum. F. 1ª manu s. XIV: ***iste liber est sancti arnulphi metn.*** Arnulphi nomen in litura scriptum est.

1, f. 1ª **Aliquot versus Juvenalis.** F. 1ᵇ scriptura vacat.

2. f. 2ª — f. 36ª **Boetii commentorum in Aristotelis categorias libri IV, editionis primæ, cum scholiis.** In fine: *EXPLICIT LIBER .III.* (sic) *QVIN ET ALTISSI. MS. IN ARISTOTELI CATEGORIAS A BOETIO VIRO DECASSIMO GAVDEAT ET QVA SCRIPSIT OLIBRIVS.*

*3, f. 36ª — f. 40ª **Tractatus de dialectica (inest Apuleii Madaurensis liber III de habitudine doctrinarum et nativitate Platonis, sine titulo).** *S]equitur dehinc liber periermenias subtilissimus nimis et per uarias formas iterationesque cautissimus de quo dicitur aristoteles quando periermenias scriptitabat calamum in mente tingebat. O]mnis quippe res quæ una est* — f. 37ª *intellegentie uias lectorem præstante domino utiliter introducunt. EXPLICIT PRÆFATIO. S]tudium sapientiæ* etc. = Apul. lib. III de habitudine etc.

4, f. 40ᵇ — f. 47ᵇ **Martiani Capellæ nupt. Mercurii et philol. lib. IV de dialectica, cum scholiis aliquot, sine titulo.**

5, f. 48ª — f. 58ª **Macrobii comm. in Ciceronis somn. Scipionis.** Adsunt lib. I, cap. 14 fin. — II, cap. 9 et lib. I, cap. 3 fin. Cf. Janii ed. Macrob. præf. I p. CXXVI.

*6, f. 58ª — f. 59ª **Excerpta ex Plinii hist. natur. lib. II, sine titulo, cum figuris.** *Inter celum et terram certis discreta*

spaciis — Sed ut omnia hec sidera martis maxime inobseruabilis est cursus. Descripsi in Detlefseni Tychopolitani usum; cf. Philologi tom. 28 p. 295 seq. Cf. etiam cod. Bern. nr. 347.

*7, f. 59b — f. 67b **Commentum (Cornuti) in Persium, sine titulo.** *Satyre proprium est ut uera humiliter dicat et omnia fama faciat — facile uideatur etiam silogismum crissipi definire EXPLICIT.*

*8, f. 68a — f. 70b **Commentum in Boetiii librum de sancta trinitate, sine titulo.** *Inuestigatam diutissime questionem. sub. de sancta trinitate. Igniculum. ingeniolum. Igniculum dignata est idest dignum habuit — uota supplebunt ...... abunt nos uoluisse. Nam sufficit bona uoluntas quæ pro opere solet imputari.* Cf. Peiperi ed. Bœtii præf. p. XXXXVII seq.

*9, f. 70b — 71a **Commentum in Boetii librum, utrum pater et filius et spiritus sanctus de divinitate substantialiter prædicentur, sine titulo.** *Johannes iste postea papa fuit ut beatus gregorius in dialogo libro commemorat — Nisi credideritis non intellegetis.*

*10, f. 71ab, 73a **Commentum in Boetii librum, quomodo substantiæ bonæ sint etc.** *Postulas ut ex ebdomadibus idest conceptionibus — iusta per pios actus. Alia. Aliud præter quam iustum. EXPLICIT.*

*11, f. 73a — 76b **Commentum in Boetii librum contra Nestorium et Eutychen.** *Anxie sollicite. Sustinui expectaui — perscribet approbat commendat.*

*12, f. 77ab **Commentum (Remigii) in Martiani Capellæ librum III de grammatica, sine titulo.** *Rursum idest iterato. camena idest satyra uel musa — Nam sapientia uera breuitate gaudet et refugit uagam garrulitatem.*

*13, f. 77b — f. 78b, 72ab, 79a — 84b **Commentum (Remigii) in M. Capellæ librum IV de dialectica.** *DE DIALECTICA. Primo dicendum de nomine dialecticæ — et horruerunt idest expauerunt. illam idest peritiam illius cognoscentes plures diuorum qui inter nimia eam deriserant.*

F. 85a leguntur aliquot glossæ, sed maior f. 85a pars et f. 85b vacant.

266. s. XII membr. 4° f. 89.

1, f. 1 — f. 14b **Commentum in Macrobii commentarium in Ciceronis Somnium Scipionis, a fine mutil.** *Plato philosophorum doctissimus X uolumina de re p. composuit in quibus tota fuit eius intentio — Docet quod consonantia nascatur ex epogdoo dicens ex eo nasci tonum* (= Macrob. comm. lib. II cap. 1 fin.) etc. *Hoc loco uidetur macrobius contrarius Bo* (= Boetio) *in musica dicens tonum.*

2, f. 15a — f. 22b **Commentum in Horatii artem poeticam.** *Materia huius actoris est in hoc opere ars poetica — quam ipse sit plenus tedio et angore. Expliciunt glo. po.*

3, f. 23ᵃ — f. 70ᵃ **Glossæ in Horatii sermones et epistulas.** *Sciendum est horatium non sine ratione tantam operum suorum diuersitatem obseruasse — et potius conueniunt iuuenilibus ludicra quam senibus. EXPLICIVNT GLOSVLE epistolarum horatii.*
F. 70ᵇ scriptura vacat

4, f. 71ᵃ — f. 81ᵇ **Glossæ in Horatii epistulas.** *Proposuerat horatius opere sermonum finito — et iuuenes quibus conueniunt magis ludicra hoc est potius decentius.*

*5, f. 81ᵇ — f. 82ᵃ **Tractatus grammaticus.** *Dictionum alie regunt et reguntur ut nomina — ut uirum laudo qui me laudat cano uirum qui uenit.*
F. 82ᵇ scriptura vacat.

*6, f. 83ᵃ — f. 85ᵇ **Tractatus grammaticus, a fine mutil.** *De q°ne nominis collectiui potest esse dubitacio dicit priscianus nomen collectiuum singularis numeri esse — Solet queri utrum in hac oratione: o michi sola mei super actianactis imago sit apocopa. ad hoc dicendum quod non est ibi apocopa quia apocopa. . . .*

*7, f. 86ᵃ — f. 89ᵇ **Regulæ grammmaticæ diversæ.**

267. s. X membr. 4° f. 33. F. 18ᵇ: *liber sancti Benedicti abatis floria cesiceno* (sic).
Sedulii carmina in novum testamentum, cum scholiis interlinearibus, mutil. ab initio. F. 1ᵇ liber secundus incipit. Primus versus est: *Militibus sua porta patet qui militat intret.* F. 32ᵃ legitur hymnus abecedarius de nativitate Christi: *A solis ortus cardine adusque terrae limitem* etc.

268. s. XVI (1560 pag. 10), chart. 4° f. I et 22 (pag. 44). Est Petri Danielis manu scriptum.

*1, f. Iᵃ **Adagia quædam Latina.** *Perfidus est qui promiscuum reddere dedignatur* etc.

*2, f. Iᵇ **Præfatio scriptoris nescio cuius.** *Antiquos dominos et bellicosos gentium uictores uel ciuitatum conditores nouimus loquacium poetarum præconiis* etc.

3, p. 1 — p. 11 **Symphosii ænigmata.** Adiecta est marginibus lectionis discrepantia.

*4, p. 10 med. **Aenigmata nonnulla metrica.**

*5, p. 12 — p. 33 **Aldhelmi ænigmata.**

*6, p. 33 — p. 35 **Phædri fabularum lib. I, 11—13 et 17—21.** Archetypus huius apographi codex (Danielis chartula) extat in bibliotheca Vaticana sæc. XII scriptus, cf. A. Mai nova collectio III, 310 seq.

*7, p. 37 **Fabii Planciadis Fulgentii V. C. expositio sermonum antiquorum ad grammaticum Claudium.** Non nisi prima verba adsunt. P. 38—41 vacant.

*8, p. 42 — p. 43 **Epigrammata aliquot Latina.**
a, *Epitaphium Catonis. Quid tibi mors* etc. = anth. Lat. ed. Riese nr. 683.

b, *Lucida effugiet* etc. = anth. Lat. nr. 684.
c, *O mortalis homo mortis reminiscere casus* etc.
d, *Dilige pauperiem mortales effuge gazas* etc.
e, *Virgo parens* etc. = anth. Lat. nr. 766.
f, *Est ubi non* etc. = anth. Lat. nr. 906.

*9, p. 43 **Imperatores Romæ vel Constantinopolim regnantes.** *1 Augustus regnauit annos 56 — 15 Antonius Pius regnauit annos 22 mense 1 uixit annos.*

*10, p. 44 **Aenigmata aliquot metrica.**

*11, p. 44 **Versus aliquot.**
a, V. 10 *Pulchra domus terris fuerat sub tempore quodam* etc.
b, V. 4 *Ira mouet lites lis prœlia, prœlia mortem* etc. Secuntur aliquot disticha.

269. s. XV chart. 4° f. 156.
Vergilii Aeneis. Adsunt scholia marginalia ex Servio petita, scripta sæc. XVI. Præterea argumenta librorum metrica (Ovidii Nasonis) præmissa sunt. In margine scripturæ discrepantia legitur.

270. Deest; nec non apud Sinnerum.

271. s. XIV membr. 4° f. 90. Folium 43 ante folium 41 collocandum est.

1, f. 1 — f. 13ᵃ **Isidori synonyma, cum prologo.**

2, f. 13ᵃ — f. 21ᵃ **Distinctiones Roberti Grossi capitis Linthoniensis episcopi, quæ vocantur templum dei.**

3, f. 21ᵃ **Excerptum Bernardi.** *Bernardus. O ueneranda sacerdotum dignitas* etc.

4, f. 21ᵇ **Versus varii argumenti.**
1, *Casus pape. Hic papam querat qui clerum percutit inde Casibus exceptis denis et symonis heres Igniferens burle falsator et irregularis.*
2, *Casus episcopi. Ignis uota fides heresis periuria sortes Fur ferit occisor uiolans incestus abutens.*
3, *Abluo firmo cibo dolet urgitur ordino iungo*
Condere uoti nequit frenesis seruus puer uxor.
4, *Quinque modis peccat maritus uxoris abutens*
Tempore mente loco conditione modo.
5, *Festa sacerque locus ieiunia menstrua partus,*
Jeiunent mentes non comedente gula.
6, *De pollutione. Crapula præmeditatio morbus et humor habundans Prima duo maculant extrema duo sine culpa.*
Alia manus addidit:
Et quintum quatuor illusio demonis addit.

5, f. 21ᵇ **Excerpta ex Gregorio et Bernardo.**
1, *Gregorius. In celesti patria dulcia querimus* etc.
2, *Bernardus. In deliciis uiuere sufficiens* etc.

6, f. 22ᵃ **Figuræ duæ virtutes et vitia demonstrantes.**

7, f. 22^b — f. 23^b **Sententiæ variæ ex scriptoribus ecclesiasticis collectæ, præcipue ex Augustino et Hieronymo.** F. 24 scriptura vacat.

8, f. 25^a — 25^b **Tractatus de calamitate seu miseria luminis.** *Tria igitur sunt omnium onera, uanitas iniquitas calamitas — uel etiam ad modicum inuenitur.*

9, f. 25^b — 26^b **Tractatus de dilectione.** *Item de eadem per eundem in eodem. Tota pulcra es amica mea — iacobum parit atque iohannem.*

10, f. 26^b — f. 27^a **Versus de superbia LXXVII.**
Vastus internum diuisus et interiorem —
Atque tacendo potest stulte delinquere lingua.

11, f. 27^a — f. 36^b **Tractatus de superbia.** *Sicut uirtus secundum augustinum — quoniam ipsorum est regnum celorum.*

12, f. 36^b — 37^a **De hora exitus et separationis corporis et animæ.** *Beatus qui semper habuerit diem exitus sui ante oculos totus locus ille odore suauitatis.*

13, f. 37^a **Quid sit bene ieiunare.** *Bene ieiunat quicumque esuriem suam — diuine nos gratie commendemus.*

14, f. 37^b **De eo quod multi ab oriente et occidente venient et recumbent.** *Multi uenient ab oriente et occidente — epulationis digni inueniamur.*

15, f. 37^a — f. 37^b **De eo quod omnis electus atque perfectus et homo et vitulus et leo et aquila figuraliter sit.** *Omnis etenim electus atque in uia dei perfectus — facies et pennas desuper extendunt.*

16, f. 37^b — f. 38^a **De eo quod scriptum est: omni custodia serva cor tuum.** *Dicis fortasse quomodo possum custodire — boni uero diligant et suscipiant.*

17, f. 38^a **De duobus altariis in homines, uno in corpore et alio in corde.** *Duo sunt altaria constituta, corporis uidelicet et cordis nostri — gaudium habere mereamur.*

18, f. 38^a — f. 38^b **De tertia et septima et tricesima die defunctorum.** *Tertia dies specialiter pro anime absolutione — configuratum corporis claritatis Xpisti.*

19, f. 38^b — f. 41^a **Beati Bernardi tractatus de passione domini nostri.** *Quis dabit capiti meo* etc.

20, f. 41^a — f. 44^a **Thomæ Ismaelitae tractatus de operibus Jesu post regressionem eius de Aegypto.** *Narratio thome hysmaelite et apostolorum domini de operibus iesu postquam regressus est iesus de egypto in ciuitatem nazareth. Intelligite ergo omnes fratres karissimi signa que fecit dominus — gloria laus ei honor in sempiterna sæcula. amen.*

21, f. 44^a — f. 45^a **Anonymi tractatus de gestis Salvatoris (de assumptione Mariæ).** *Tempore illo antequam dominus ad passionem ueniret — uiuit et regnat deus per omnia secula*

seculorum. amen. Hæc parum accurate edita sunt a Sinnero I, 246—268.

22, f. 45ᵃ — f. 45ᵇ **Chromatii et Heliodori epistula ad Hieronymum de ortu beatæ Mariæ virginis.**

23, f. 45ᵇ **Hieronymi epistula ad Cromatium et Heliodorum.** *Epistola beati priuini* (sic) *ad cromatium et elyodorum presbyteros. Dominus sanctus ac beatissimus Cromacio et elyodoro episcopis. Jeronymus exiguus X'i seruus in domino salutem. Qui terram auri conscientiam fodit — potuerit obedientiam peruenire.*

24, f. 45ᵇ — f. 53ᵇ **De vita Joachim et de eleemosyna eius.** *In diebus illis uir israel nomine ioachim ex tribu iuda — ad seruiendum iesu et matri eius et quia inuenerat gratiam coram ipsis.*

25, f. 53ᵇ — f. 55ᵇ, manu sæc. XIV—XV. **Tractatus de periurio.** *Nunc de periurio videamus. Periurium est mendacium iuramento firmatum — immo duas animas et eius quem iurare prouocauit et suam.*

26, f. 56ᵃ — 90ᵃ **Speculum ecclesiæ.** *Sciendum est quod sacerdos debet habere aliquem breuem sermonem — quorum remiseritis peccata remittuntur eis et quorum retinueritis retenta sunt. Explicit speculum ecclesie.*

27, f. 90ᵃ, sæc. XIV—XV. **Tractatus de pœnitentia.** *Ad ueram penitenciam quattuor sunt necessaria — ipsi clamabunl ad dominum et non exaudientur.*

28, f. 90ᵃ — f. 90ᵇ **Excerpta nonnulla ex Ambrosio, Isidoro, Augustino.**

272. s. XVI chart. 4° f. 217. Ex libris Dionisii Gieullant. F. 129—150, 160—186 vacant.

1, f. 1—159, 193—217 **Ambassade de Jehan de Selue premier president au parlement de Paris et de l'archevesque d'Ambrun pour la delivrance de Francois I.** De alio codice cf. Lelong Bibl. hist. III, 52.

2, f. 187 — f. 191 **Relation sur le supplice de Thomas Morus avec l'ordre de l'execution, 3 Août 1535.**

273. s. XV membr. 4 f. 106. Insunt picturæ lit. init. Fuit Bongarsii ex bibliotheca Vulcobiana.

1, f. 1ᵃ — f. 83ᵃ **Romanæ ecclesiæ taxæ.** *Romana ecclesia sub se continet abbates infra scriptos et ideo in hoc opusculo proponitur ordine alphabeti etc.*

2, f. 84ᵃ — f. 95ᵃ **Ecclesiæ Rom. archiepiscoporum etc. enumeratio.**

*3, f. 95ᵃ — 95ᵇ **Regum Christianorum enumeratio.** Subiuncta sunt quædam de Herode et de Christi incarnatione.

*4, f. 98ᵃ — f. 99ᵇ, f. 106 s. XVI in. (1501) **Rationarium, Italice.** Folia 100—105 vacant.

274. s. XV et XVI chart. 4° f. 113.

1, f. 1 — f. 4, s. XVI. **La ploidoye de la damoiselle à l'encontre de la bourgoise,** str. 50, v. 400.

Inc.: *Ung jour de moy trouble et pluuieulx*
En gectant an doz ma chemise
Moittie courie moitie joyeulx...

2, f. 5 — f. 113, s. XV. **Livre de bonnes meurs** *lequel est deuise en cinq parties, la premiere partie parle du remede qui est contre les sept pechiez mortelz...* Nonnulla excerpsit Sinner III, 411; de aliis cod. cf. Abbé de Saillier in Mémoires de l'acad. des Inscr. XV, 798, ubi is liber Jacobo le Grant 'de l'ordre des Augustins' attribuitur.

275. s. XIV membr. 4° f. 78.

1, f. 1 — f. 56[b] **Li solais dou ieus des eschas.** *C'est assauoir li ansignemens et la doctrine dez mours des nobles homos et lour maintieng dou pueple commum.* Cf. Sinneri, Extraits de poésies du XIV. siecle, Lausanne 1759.

2, f. 57[a] — f. 78[b] **Li liure dou gouvernement dez rois (Aristotelis præcepta Alexandro data).** Inc.: *A] son tres excellent signour et tres noble ou seruice de religion cristienne Gui de ualence, archeuesque de la citeit de vienne. Philippes li tres petis de ces clers lui et son fiauble seruice apparilliet. Digne chose est..... Por laiqueile choze ie desirans obeir a vostre volenteit et translateit cestui liure d'arabic en latin louqueil aristotes li souverains dez philosophes fist a la requeste dou roy alixandre son desciple...*

276. s. XIII—XIV membr. 4° f. 486. Fuit P. Danielis 1565, dein Bongarsii. Insunt litteræ initiales pulchre pictæ.

*1, f. 1 **Tractatus dialectici fragmentum.** *et uerbum et homo. Item aug' christus est deus anima racionalis et caro ex quo notat quod est tria a simili* etc.

2, f. 2[a] — f. 250 **Papiæ elementarium, cum scholiis marginalibus.** Additus est epilogus. Cf. anecd. Helv. præf. p. CLXXX.

*3, f. 250[b] col. 2 **Versus XX contra clericos inhertes et desides.**

Non bene scit fari qui nescit philosophari —
Durus et indocilis sit in omni tempore uilis.
Edidit Usenerus mus. Rhen. XXIV, 391.

4, f. 251[a] — f. 486[b] **Ugutionis glossarium.**

277. s. X membr. 4° f. 96. Fuit Bongarsii. F. 1[b] marg. inf.: ***Hunc codicem*** *MABBO EPS. DEDIT SCO. BENEDICTO.*

*1, f. 1[a] **Hymnus qui Sabbato sancto ad lavandos pedes cantatur, sine titulo.** *Congregauit nos in unum christi amor exultemus et in ipso iucundemus* etc.

2, f. 1[b] — f. 96[b] **B. Ambrosii episcopi de officiis ministrorum libri III.**

278. s. XI membr. 4° f. 133.

1, f. 1 — f. 60[b] **Ambrosii de spiritu sancto libri III,** præmissa Gratiani Augusti ad Ambrosium epistula (*Cupio ualde quem recordor* etc.)

2, f. 61[a] — f. 76[a] **Ambrosii liber de incarnatione.** Dicitur autem et in capite et in fine *liber quartus de incarnatione.*

*3, f. 76[b] — f. 106[b] **Ambrosii de fide libri II.**

4, f. 106[b] — f. 116[a] **Ambrosii liber de fide contra Arrianos.** *INCIPIT TERTIVS BEATI AMBROSII* (*Ambrosii* man. rec.) *DE FIDE. Multas quidem et graues* etc.

*5, f. 116[a] — f. 128[b] **Gesta Episcoporum Aquileiæ adversus Hæreticos Arrianos, a fine mutil. (Ambrosii ep. II, 806 ed. Ben.).**

Fol. 129[a] et 133[b] scriptura vacant.

6, f. 129[b] — f. 133[a] **Homilia in natale Sancti Nicolai episcopi.** *Omnis sancti euangelii fratres Karissimi reatus usque ad iotam* etc.

279. s. XV chart. 4° f. 225. Fuit Bongarsii.

Johannis de Thurocz chronica Hungariæ. Præmissa est Theobaldi Fegheri epistula ad Mathiam Hungariæ Bohemiæque regem scripta.

F. 225 legitur carmen distichicum versuum 18: *Quanta sit inuicti terrena potentia sceptri — Sunt namque in cunctis tristitia mixta iocis.* Ad hæc adscripsit Bongarsius: *habeo et in libro ms. miscellaneorum uersuum.* Usus est Sinneri tempore hoc libro Teleki Comes (Hist. Helv. Ms. X. 93) et a. 1860 Balassa-Antal Baro. Adsunt adnotationes aliquot Bongarsii. Cf. eius ed. script. rer. Hung.

280. s. X membr. 2° f. 65.

Vegetii libri IV de re militari. F. 1[b] *FLAVII VEGETI RENATI VIRI ILLVST. COMITI EPITHOMA REI MILITARIS LIB. NVMERO IIII INCIPIVNT FELICITER.* Ultimi capitis verba extrema inde ab his: *pendet in malo utroque capite ferrato* manu alia sæc. XV suppleta sunt. Codicem ex libro litteris uncialibus exarato descriptum esse quævis pagina clamat. Descripsi in usum Hermanni Kœchlyi Heidelbergensis a. 1865; a. 1861 inspexerat Du Rieu.

A 280. s. XV chart. (f. 1—78) et membr. (f. 81—261) 4° f. 261. Bongarsii fuit. Desunt f. 54, 79, 80, 137, 138; f. 195—198 vacant.

1, f. 1 — f. 53[a] **Vegece, l'art de chevalerie,** *que noble prince Jehan conte de heu fit translater de latin en franceois par...... de digne memoire mes. Jehan de meun en l'an de l'incarnacion mes. mil CC. LXXXIV.* Deest initium; prima verba haec sunt (prol.): *la science des armes puissent estre mises en appert pour le commun prouffit des gens.*

2, f. 55[b] — f. 74[b] **Guillaume Triple, de l'etat des Sarrazins cap. 27.** Inc: *A honnurable pere et seigneur Theaut arcedyacre de l'eglise du liege digne et saint pelerin de la sainte terre frere*

Guillaume Triple du couuent d'Acre de l'ordre des freres prescheurs... Des.: *Les sarrazins vendroyent tost a la fin se ilz ne doutassent la mort par leurs gens et qu'ilz ouyssent les prescheurs.* F. 64ᵇ: *Le XLIIᵉ chapitre comment le soudain qui regnoit l'an de notre seigneur mil CCLXXIII ou quel fut escript cest traictie* etc. Excerpsit Sinn. II, 282 seq.

3, f. 75ᵃ — f. 75ᵇ **Traictie** *qui fut pieca fait oult' la mer ordonne par le maistre et par le couuent de l'ospital et par aultres preudommes qui ont demoure oultre la mer et sceuent le pouoir du soudan et des sarrazins et est fait pour sauoir quans homes a armes le soudan peult auoir en tout le pouoir des sarrazins et en quelz lieux et dedens quans jour il les peult assembler ensemble.*

Inc.: *Par cest escript peult estre sceu et cogneu le pouoir des mescreans sarrazins qui regnent huy en cest jour en royaume de babilons.* Cf. Sinn. II, 319—321.

4, f. 75ᵇ — f. 77ᵇ **La devise des chemins qui vont en Babilone et Auquere** *c'est a sauoir si come ils sont departit par terre et par fleuues de quelque part que ome veille commencer de long au long la marine c'est a ssauoir d'alixandre jusques a guadres..*

5, f. 77ᵇ — f. 78ᵇ **Cy apres sont mis les villes et les herberges qui sont en ce chemin.** Cf. Sinn. II, 321—329.

6, f. 81ᵃ — f. 136ᵇ **Mandeville, voyage en terre sainte. mutil. ab initio et a fine.** Cf. cod. 58 et 125. Inc.: ..*d'or en sa main mes elle est portee hors... senefie l'empereur a perdue partie de sa ter...* = cod. 58 fol. 2, v. 15 seq. Des.: *et meniuent les enfans et les gens n'ont point de langue. En ce pais et en plusours autres* = cod. 58, fol. 90ᵃ.

7, f. 139ᵃ — f. 194ᵇ (vet. num. II—LVII) **Tractatus de historia Romana etc., de rebus militaribus et forensibus apud Romanos mutil. ab initio et a fine, Gallice.**

Inc.: ... *pour ce qu'ilz ne vouloient adourer l'ymage. apres fist destruire toutes lez parties d'egypte et plusieurs autres choses contre l'eglise...* Fol. 149 (XIIᵇ) *Ci apres s'ensuit la seconde partie du liure laquelle parle des tribulations et de la destruction des IIII granz Royalmes.* Fol. 161 (XXIIIᵃ) *Dont vint primierement juridiction entre les romains.* Fol. 162ᵇ *Apres nous fault retourner a l'autre question que je fis en mon commencement de cestui liure pour quoy je demande en ceste partie se c'est bonne chose et deue de se mettre en champs ou de prendre bataille pour son droit prouver.* Des.: *Et leur est aduis qui ne doiuent a nullui du monde obeyr tant son orguilleux et courrageux tenus. Et de ceste male desobeissance vient le pechie de l'infidelite et..*

8, f. 198ᵃ — f. 245ᵃ (vet. num. LVIII—CIIII) **L'arbre de bataille, mutil. ab initio.** Inc.: *Mais je demande pourquoy et pour quelle cause sont tant de guerres en cestui monde. Et je respon*

que tout sont pour le pechie du peuple... Cf. P. Paris, Man. V, 101, 306—309.

9, f. 245^a — f. 261^b (vet. num. CIIII—CXX) **Varii tractatus de promotione nobilium et de officiis eorum qui „herraulx" dicuntur, Gallice.** a) *Conment se doit faire roy de nouel royalme;* b) *conment on doit faire vng duc nouel;* c) *conment on doit faire vng compte nouel;* d) *conment peult on faire vng markys nouel;* e) *conment on peult faire vng visconte nouel;* f) *conment on fait vng baron nouel;* g) *conment vng bachelier peult leuer baniere;* h) *conment herraulx et poursuyans furent premierement fais ordonnes et establis tant par l'empereur Julius Cesar come par aultres roys et princes anciens;* i) *Encore pluseurs ordonnances faictes par ledit empereur Julius Cesar touchant au fait des herraulx et poursuyans;* k) *Supplicacion faicte a vng roy de france par les roys d'armes et herraulz d'iceluy Reyalme;* l) *les ordonnances que herraulx doivent auoir en vne bataille.. et apres come Julius Cesar.. ordonna jadi luy estant au siege deuant Cartage;* m) *ici parle des coulleurs et de le proprietes que sont ordonnes pour armes les nobles hommes;* n) *les droiz deheus et appartenants au roys d'armes et herraulx quant on fait vng tournoy d'armes;* o) *Cy commence la bulle d'or imperiale. cap. 3.* Finis deest; ult. caput. (XIII) est *des renouacions des priuileges.*

281. s. XVI chart. 4° f. 30. Bongarsii fuit.

Croniques de Gennes *faictes et composez en francoys par Alexandre Saulvaige de nacion genneuoise a la requeste du sire de champdenier pour lors gouuerneur du dit gennes soubz tres hault tres puissant et tres exellent prince Loys douziesme roy de France.* Excerpsit Sinn. II, 616—627.

282. s. XV membr. 4° f. 156. Insunt litt. init. pulchre pictae. Fuit Bongarsii 1576.

Curtius Rufus de gestis Alexandri Magni libri III—X.

283. s. X membr. 4° f 107. Fuit S. Maximini Miciacensis monasterii (cf. f. 60^b, 61^a, 107^b).

Gregorii Papae liber regulae pastoralis. F. 107^b hymni initium legitur: *O crux gloriosa* etc.

284. s. XVI chart 4° f. 74.

De iurisdictione omnium iudicum dialogus. Autore Laberio Danaeo J. C. In fine privil. imprim. legitur. Excerpsit Sinn. III, 24—40. De hoc Danaei opere autographo cf. Danaei epist. ad P. Danielem scriptam, quam Kortümius edidit progr. Heidelb. 1844 p. 12—14 et meam de Petro Daniele commentationem progr. acad. Bern. 1873 p. 6 not. 17.

285. s. XII membr. 4° f. 112 a fine mutil. Fuit Bongarsii. F. 92—95 post f. 87 coll.

1, f. 1 — f. 85^b **Sidonii Apollinaris epistularum libri IX cum glossis aliquot marginalibus.** Pergit usque ad lib. IX

ep. 16 stroph. 14: *Neu puter solui per amena dicta.* F. 9ᵃ legitur in margine: *In uita sancti anian .. pontificis aureliane ... sium legitur. Tunc dem ... ad exploranda auxili ... armatus Christo proficiscit ... in partes aureliate .. sium ciuitatis ad eth ... patricium cui sub imperi .. maioriani et reliq ...*

2, f. 85ᵇ — f. 96ᵇ **Sidonii Apollinaris carmina.** Sunt hæc: I. II (v. 1—182). III. IV. V (v. 1—81). VI (v. 4 — fin.). VII (v. 1—511). V (v. 82 — fin.). VIII. VI (v. 1—3). VII (v. 512 — fin.).

*3, f. 96ᵇ **Ausonii carmina tria de XII Cæsaribus, sine titulo,** Tertii carminis versus tres postremi in initio omnium carminum positi sunt.

4, f. 97ᵃ — f. 99ᵇ **Sidonii Apollinaris epistulæ libri VII inde a II med. usque ad VI fin.** Inc.: *diuersorio cui ipse successerat quedam femina* etc. Haec usque ad finem libri eadem manu scripta sunt ac fol. 1—55, cum inde a f. 56—96 alia manus deprehendatur. Jam, quia idem prorsus est initium foliorum et LVIᵐⁱ et XCVIIᵐⁱ, patet, duos monachos Sidonii epistulis describendis occupatos fuisse, quorum cum alter opus suum ad finem perduxisset, alter reliqua opera iam se supersedere posse ratus ad aliud scriptum exarandum transiit.

5, f. 99ᵇ — f. 109ᵃ **Bedæ presbyteri liber de natura rerum.**

6, f. 109ᵃ — f. 112ᵇ **Bedæ liber de ratione temporum, a fine mutil.** *Incipit II'. de ratione temporum. Tempora momentis horis diebus mensibus* — (de anno iubeleo) *Embolismus uero habundans annus dicitur quia.*

286. s. XI in. membr. 4° f. 89. Fuit Bongarsii.

*1, f. 2ᵃ **Glossarium breve Latinum.** *Inter uesper uesperis et uespere et uesperum uesperi et uespera uespere. Vesper dicitur quoties sol nubibus* etc. In ima pagina legitur **hymni** initium (*Os iusti meditabitur sapientiam* etc.) cum notis musicis.

*2, f. 3ᵃ **Quædam de Sedulio.** *H]oc opus sedulius inter cartulas dispersum reliquit — elegiaco carmine metro constat esse compositum. Sedulius uersificus primo laicus — In defensione ac negatione sola positum et est nomen grecum.* Inter haec legitur Asterii carmen de Sedulio nr. 491 anth. Lat. ed. Riese.

*3, f. 4ᵃ — f. 41ᵇ **Sedulii carmina novi testamenti (carmen paschale), cum notis marginalibus et interlinearibus, præmissa ad Macedonium epistula.** Desinit in hymni abecedarii versum primum: *A solis ortus cardine* etc.

*4, f. 42ᵃ — f. 89ᵃ **Aratoris subdiaconi carmina (historia apostolica) cum scholiis marginalibus.**

*5, f. 89ᵃ **Quædam de Aratoris vita et scriptis.** *Beato domino petro adiuuante oblatus est huiuscemodi codex* etc.

*6, **Versus de Aratore VI.**

Versibus egregiis decursum clarus arator —
Mysticus ingenium sic iudicat ordo profundum.

In eadem pagina quattuor primi **Ovidii Metamorphoseon**

versus leguntur, nec non f. 2^b duo primi Iliadis Homeri versus Latine translati:

Iram pande michi pelide diua superbi
Tristia qui miseris iniecit funer .... (sic, leg. *funera Achiuis*).

287. s. XV chart. 4° f. 74. Fuit Bongarsii.

*1, f. 1^a **Adnotationes aliquot geographicæ.** In initio haec leguntur: *Sic orditur priscianus ludens tetrasticho ante aggressum uersionis* (alia manus add.: *Non Prisciano sed Rhemmio Fannio grammatico uersionem hanc tribuit, uerterat et ruffus* .....):

Naturæ genitor quæ mundum continet omnem
Annue rex caeli positum telluris et undæ
In quas imperium mortalibus ipse dedisti
Materiæ tantæ me promere carmine digno
Incipiens terræ tractus coelique meatus
Et fluuios tamen etc.

*2. f. 1^b **Excerptum Plethonis.** *Πλήθωνος. ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπάνειμι πάλιν ὅθεν περ ἐξέβην* etc.

*3, f. 2^a **Versus de Helena.** *Τίνας ἂν εἴποι λόγους ἑλένη μενελάου καὶ ἀλεξάνδρου μονομαχοῦντος.*

Εὐρώπης ἀσίης τε δορυσθενέες βασιλέες
ὑμῖν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἐπὶ ξηροῦ ἵσταται ἀκμή
Τίς κ' ἐμὲ τλήθυμος ἕλῃ δύστηνον ἄκοιτιν
Ζεὺς δὲ πατὴρ διχάσειεν· ἔνευσε δὲ κυπρογένεια
μὴ πάλιν γαμοκλόπος αἶσχος ἀχαιῶν.

4, f. 2^b **Dionysii Alexandrini periegetæ vita.** *Διονύσιος ὁ περιηγητὴς γέγονεν υἱὸς διωνος — ἐν δὲ τῇ γεωγραφίᾳ πάντων.*

5, f. 3^b et 3^a **Argumentum in Dionysii periegesin.** *ἀρετῆς καὶ σπουδῆς ὁ παλαιὸς ἐπιμελούμενος — ἀλλ' ὅμως οὖν περὶ τῆς γεννήσεως τούτου μικρῶς διηγησάμην ἔμπροσθεν.*

6, f. 4^a — f. 40^b **Dionysii periegesis, Græce, cum scholiis rubro colore partim superpositis partim margini ascriptis.**

7, f. 43^a (f. 41. 42 vacant) — f. 74^b **M. Tullii Ciceronis liber de senectute Theodoro (Gaza) interprete, Græce.**

288. s. XIII—XIV chart 4° f. 281. Fuit Bongarsii.

1, f. 1^a — f. 272^b. 281^a. **Zonaræ lexicon Græcum.** *λεξικὸν ...... γίας κανόνας τε καὶ ..... κτὰς περιέχον. Ἄαπτος ὁ ἀπροςπέλαστος παρὰ τὸ ἅπτω, ἄπτος — ὠψωνηκότες ὀψωνήσαντες δὲ μικρόν.*

In margine manu sæc. XV scriptum est: *Ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ.* Fol. 1 manu recentiori scriptum est (sæc. XIV) quam reliqua. Cf. Bernhardy præf. ad Suidam I. p. 32.

2, f. 273^a — f. 278^a **Michaelis Pselli versus politici de grammatica.** *Τοῦ μακαριωτάτου ὑπερτίμου προέδρου τῶν φιλοσόφων κυρίου* (?) *μιχαὴλ του ψέλλου στίχοι πολιτικοὶ πρὸς τὸν βασιλέα κύριον Κωνσταντῖνον τὸν μονομάχον περὶ τῆς γραμματικῆς.*

Μελέτω σοι γραμματικῆς καὶ τῆς ὀρθογραφίας —
ἄλφιτα δὲ πρωκόνια τὰς ἐκ κριθῶν ἀqρίκτων.

3, f. 278b — f. 280b **Theodori Prodromi de spiritibus, mutil. a fine.** ...... κυρίου θεοδώρου τοῦ προδρόμου περὶ πνευμάτων. Ἰστὸν ὅτι τὸ α δασύνεται ἐν λέξεσιν τοιαύταις ἅπαξ. — ὕψοῖ με κυκλοῖ με θεοῖ με καὶ ὁ........

*4, f. 281b **Versus aliquot Græci politici (trimetri).**
ὁ ρασ...... των προκημ... λόγων —
Τῶν εὐλογί τωὶ μετάδος μι τοῦ λέγειν.

*5, f. 281b **Tractatus Græcus de amicitia.** ὁ τοῦ πονηροῦ ἐραστὴς (?) etc. Nr. 4 et 5 ob putredinem fere legi nequeunt.

289. s. IX membr. 4° f. 129 mutil. ab initio. Fuit Bongarsii. Desunt duo folia prima quaternionis primi et quatern. IV præter fol. primum cetera omnia. Præterea inter f. 26 et 27 tria folia interciderunt atque post f. 36 quatern. VIII folia septem posteriora atque toti quaterniones IX—XVIII. Post quaternionem XX (f. 50b) sequitur unius folii pars superior; inde a f. 52a novus quaternionum ordo sequitur, quibus numeri VIII—XVII inscripti sunt. Atque haec codicis pars sæc. VIII scripta esse videtur.

1, f. 1 — f. 18a **Tractatus de ordine canonico Romano, cum scholiis aliquot.** *ad operam ubi eis iniungitur exeant — descendente autem diacono subdiaconus qui prius aperuerat recipit euangelium et porrigit eum.* Desunt capita I-IX med. Inter. f. 15 et 16 septem folia exciderunt. Fortasse, quæ inde a f. 16a leguntur, ad alium tractatum de ordine Romano pertinent. Desinit autem f. 15b in haec verba: *quod si contigerit suadente diabulo ut aliquis ex his,* f. 16a vero sic incipit: *pontifex diaconibus uel subdiaconibus cui ipse iusserit sumit de manus subdiaconi* etc.

*2, f. 18b — f. 19a **Fragmentum homiliæ cuiusdam, sine titulo.** *Nolite ergo fratres mei dilegere quem uidetis diu stare non posse — Ecce ut prædiximus in ageo æra mouit et terra non substitit quis ergo ferat cum cælum mouerit?*

*3, f. 19b — f. 26b **Isidori liber virorum illustrium.** Cf. ed. Arev. VII p. 142.

4, f. 27a — f. 28b **Epistula Hludouuici Imperatoris ad Hettum Treverensium ecclesiæ archiepiscopum.** *Neminem in genere humano tam praui iudici* etc.
Inter f. 26 et 27 tria folia interciderunt.

5, f. 29a — f. 36b **Regulæ monachales XLVI, sine titulo.** *Obsecro uos fratres dilectissimi ut erga subditarum plebium profectum et emendationem uigilantissima cura laboretis — exceptis deo sacratis feminis quibus mos est ad publicum non egredi sed claustris monasterii contineri.*

6, f. 37a — f. 43b **Beati Aeffrem (Ephraim) diaconi homilia de die iudicii.** *Venite dilectissimi fratres exortationem meam suscipite* etc.

7, f. 43^b — f. 51^a **Epistula prædicationis Beati Martini episcopi ad Polemium episcopum destinata.** *Epistolam tuæ sanctitatis accepi* etc. Contulit nonnulla De Rossi Romanus a. 1865. F. 51^b, f. 52^a scriptura vacant.

8, f. 52^b **Epistula Chromatii et Heliodori episcoporum ad Hieronymum presbyterum.** Chrom. ep. p. 373 ed. Migne.

9, f. 52^b — f. 53^b **Epistula Hieronymi ad Chromatium et Heliodorum episcopos.** XI, p. 473 ed. Vall.

10, f. 53^b — f. 129^b **Martyrologium sive breviarium (festa omnium apostolorum et sanctorum).** *Incipit breuiarius apostolorum ex nomine uel locis ubi predicauerunt orti uel obiti sunt* (litt. unc.). *Simon qui interprætatur obœdiens — XI KL. DECB. IN ANTIOCHIA Baseli et auxilii. Saturnini Zapperi et Matrone. Baselisse. Carali. Eutici. Kalendionis ROME Natale Sancti clementis.* In De Rossii usum descripsit E. Pfander, cf. De Rossi Roma Soterranea 1867 p. XII seq.

290. s. XIII init. membr. 4° f. 260.

Petri de Riga et Aegidii biblia in versus redacta (Aurora). Præmissus est *prologus magistri Alberti Remensis de commendatione huius libri.* In primi folii pagina versa aliquot versus leguntur manu sæc. XIV scripti argumenti biblici.

291. s. XII—XIII membr. 4° f. 111. Insunt litteræ initiales pulcherrime pictæ, sed magnam earum partem manus nefaria exsecuit.

1, f. 1^a — f. 107^b **Isidori etymologiarum lib. I—XX mutil. ab initio.** *solecismi culpa. Solecismus fit duobus modis* etc. Margini multæ adpositæ sunt adnotationes grammaticæ perquam memorabiles eadem, ut videntur, manu (sæc. XIV) scriptæ, qua scholia cod. Bern. (Papiæ) nr. 276. Inter f. 8 et 9 aliquot folia (lib. II fin. et lib. III continentia) interciderunt.

2, f. 108^a — f. 111 **Orthographia Bedæ presbyteri, mutil. a calce.** *Incipit ortografia bede præsbiteri. A littera etiam nota* — (probo) *probamus quæ equalia sint temptamus ut proba me domine et scito.*

292. s. XI membr. 4° f. 132. Fuit cœnobii S. Arnulphi Metensis, cf. nr. 18, f. 73^a. Inest pictura.

1, f. 1^a **Libri catalogus manu sæc. XIII scriptus.**

*2, f. 1^b **Versus Leonini numero XLI de Humberto.** *Humani factor generis deus atque refector* etc.

3, f. 2^a — f. 17^a **Leonis IX papæ liber adversus inauditas præsumptiones Michaelis Constantinopolitani et Leonis Acridani episcoporum.**

4, f. 17^a — f. 17^b **Leonis IX papæ epistula ad episcopos Venetiæ et Istriæ.**

5, f. 17^b — f. 19^a **Leonis IX papæ epistula ad episcopos Africæ.**

6, f. 19^a — f. 19^b **Item eiusdem ad Thomam Carthaginiensem episcopum.**

7, f. 19^b^ — 21^a^ **Item synodica eiusdem ad Petrum Antiochenum patriarcham.**

8, f. 21^a^ — f. 23^a^ **Item eiusdem ad Michahelem Constantinopolitanum.**

9, f. 23^a^ — f. 25^a^ **Item eiusdem ad imperatorem Constantinopolitanum (Constantinum Monomachum).**

10, f. 25^b^ — f. 26^b^ **Calumnia episcoporum Michaelis Constantinopolitani et Leonis Acridani adversus Romanam et apostolicam sedem.** *Calumnia episcoporum michahelis constantinopolitani et leonis acridani peruicaciter exhalantum pestiferas mefites diuersarum hereseon aduersus sanctam romanam et apostolicam sedem, immo contra omnem latinam et occidentalem ecclesiam. Haec quidem calumnia greco sermone edita et iohanni tranensi episcopo in sugillationem omnium latinorum directa cum fuisset trani exhibita fratri humberto sanctæ ecclesiæ siluæ candidæ episcopo in latinum est translata eius studio atque delata domino papæ leoni nono quæ etiam hic ad cautelam multorum et noticiam non autem ad aliquam utilitatem inserta cunctis scire uolentibus fideliter est conseruata* (litt. maiusc.). *Michahel uniuersalis patriarcha* etc.

11, f. 27^a^ — f. 46^b^ **Responsio fratris Humberti ad Michaelem et Leonem.**

12, f. 46^b^ — f. 51^b^ **Nicetæ presbyteri et monachi libellus contra Latinos.**

13, f. 51^b^ — f. 59^b^ **Responsio sive contradictio eiusdem a fratre Humberto editus** (sic).

14, f. 59^b^ — f. 61^a^ **Brevis et succincta eorum, quæ gesserunt apocrisiarii sanctæ Romanæ et apostolicæ sedis in regia urbe et qualiter anathematizati sunt Michahel cum sequacibus suis.**

15, f. 61^a^ — f. 72^a^ **Altercatio domni Lanfranci contra Berengerium de corpore et sanguine Domini.**

16, f. 72^a^ — f. 72 **Epistula umberti ad Eusebium.** *Consultationi tuæ breuiter respondeo* etc.

•17, f. 72^b^ **Epistulæ nescio cuius ad nescio quem** (Humbertum ?) **initium.** *Sincera dilectione uenerando domino H. archiepiscopo frater S. fidelis seruitii et debitæ orationis affectum. Susceptis literis celsitudinis uestræ cognoui uos paternam sollicitudinem pro æcclesia gerere quam dominus iesus christus suo adquisiuit.* . . . In hæc verba quaternio desinit; in sequenti vero cum de rebus omnino aliis agatur, unum vel plures quaterniones post f. 72 excidisse probabilis coniectura est.

18, f. 73^a^ Pictura duos episcopos repræsentans, quorum alteri sublimiori alter humilior ecclesiæ imaginem manu offert; illi adscriptum est nomen: *DOMN' PAPA LEO NONVS,* huic: *Domnus abbas VVARINVS.* Suprascripti sunt hi versus:

Hoc ut struxit opus Vuarinus nomine dictus
Contigit ut nonus leo benediceret almus.

Ecclesiæ imagini subscriptum est: *basilica sancti arnulfi.* Fuit Warinus abbas monasterii S. Arnulphi Metensis circa annum 1060.

19, f. 73ᵇ — f. 98ᵃ **Vita Leonis IX papæ (Wiberto tributa), sine titulo.** *Jam igitur uniuersæ carnis ingresso pontifici herimanno* etc. Contulit Ph. Jaffé mense Augusto a. 1860.

20, f. 98ᵃ — f. 100ᵇ **Miracula Leonis IX papæ.** *Incipiunt miracula eiusdem. Tertia die post sepulturam — fuit enim de marsicana uilla de monte.*

*21, f. 101ᵃ **Tractatus theologicus nescio cuius,** cuius lineæ VI priores erasæ sunt nec non lineæ octo posteriores. Agitur de quodam miraculo. *inculpabiliter consummaret. Aut quin (q°m?) peccatorem — abstinentiæ sue uestem cilicinam qua indutus fuerat non mutauit. . . . .*

22, f. 101ᵇ — f. 115ᵇ **Vita S. Mariæ Magdalenæ, cum homilia de illo: 'Maria stabat', præmissis XII versibus.**

Prologus explanat populus quod laude frequentat —
Oboedire deo iudice perspicuo.

Prologus in uita quam duxit sancta maria. Quanquam per quatuor mundi climata — asseritur miraculorum uirtutibus. Sollempnitate preclara uenerandæ diei huius fratres mei — qui in trinitate perfecta uiuit et gloriatur per secula seculorum. amen.

*23, f. 116ᵃ — f. 118ᵃ **Carmen de Maria Magdalena versuum CXXVII.**

Explicuit sermo tu tandem lector aueto.
Hoc canat ipsa phalanx trutinat quam mobilis haec lanx
Ardua post artus prelibat culmina limbus —
Celica conspectrix manat fidissima latrix
Maxima protectrix fiat tutissima iutrix.

24, f. 118ᵃ — f. 123ᵃ **Privilegium sanctæ Romanæ ecclesiæ a Constantino Augusto constitutum.** *Incipit priuilegium sanctæ romanæ ecclesiæ quod constituit domnus constantinus augustus sancto siluestro episcopo urbis romæ et omnibus successoribus eius pontificibus usque in perpetuum et optulit super corpus Beati Petri apostoli. In nomine sanctæ et indiuiduæ trinitatis patris et filii et spiritus sancti. Imperator cesar flauius constantinus* etc. *Quod equalis saluator ac redemptor — Datum Romæ sub die tercia kalendarum* (sequitur lacuna unius vocabuli spatium habens) *Domino nostro Flauio Constantino Augusto quater et Galligano uiris clarissimis consulibus.* Cf. cod. 294, 5.

25, f. 123ᵇ — f. 127ᵃ **Vita Sancti Alexis.** *Fuit romæ uir magnus et nobilis* etc.

26, f. 127ᵃ — f. 132ᵇ **Vita Sancti Tebaldi Pruviensis militis et ecclesiastici confessoris.** *Igitur tebaldus bonæ indolis uir* etc. Hunc librum perquisiverunt a. 1860 et 1861 Ph. Jaffé et a. 1862 Watterichius prof. Braunbergensis.

293. s. XIII membr. 4° f. 75.
Liber de similitudinibus et exemplis. *Prologus in libro de similitudinibus et exemplis* (rubr.). *Vade ad formicam o piger et considera uias eius et disce sapientiam* etc. Sequitur f. 2ª: *tabula de materiis in hoc libro contentis.* Ultimo loco de Christi ascensione agitur, primo de acidia; ordo est ubique alphabeticus.

294. s. XV chart. 4° f. 79.
1, f. 2ª — f. 59ᵇ **Disertissimi viri Laurentii Vallensis pœtæ laureati ac oratoris eloquentissimi opus in donationem Constantini Imperatoris Silvestro Pontifici facta.**
2, f. 60ª — f. 62ᵇ **Excerptum ex libro decretorum Gratiani XCVI dist. c. Constantinus.**
3, f. 62ᵇ — f. 63ᵇ **Alia excerpta ex eodem libro.**
4, f. 63 — f. 69ª **Excerpta ex commentariis Volaterrani libro III° in rebus Gallorum.**
5, f. 71ª — f. 79ᵇ **Excerptum ex antiquissimo codice in bibliotheca monasterii S. Medardi reperto.** *In nomine sancte et indiuidue trinitatis patris scilicet et filii et spiritus sancti Imperator Cesar flauius constantinus* etc. Est privilegium sanctæ Romanæ ecclesiæ a Constantino Augusto constitutum, cf. cod. 292, 24.

295. sæc. XIII—XIV partim membr. partim chart. 4° f. 88.
Medica.
1, f. 1ª — f. 13ª **Liber ysagogarum Johannis Artegni Galieni.** *Medicina diuiditur in duas partes i. in theoricam et practicam* etc.
2, f. 13ª — f. 16ᵇ **Theophili liber urinarum.**
3, f. 16ᵇ — f. 17ᵇ **Tractatus de pulsibus.** *Intentionem habemus in præsenti conscriptione de pulsuum negotio* etc.
4, f. 17ᵇ — f. 21ᵇ **Aphorismi Hippocratis.** *Vita breuis ars uero longa tempus autem acutum experimentum uero fallax* etc.
*5, f. 21ᵇ — f. 24ª **Tractatus medicinalis.** *Omnis qui medicine artis studio seu gloriam seu delectabilem annorum consequi desiderat copiam* etc.
6, f. 25ª — f. 51ª **Practica magistri Rogeri.**
7, f. 53ª — f. 67ᵇ **Tabula magistri Salerni cum commento.**
8, f. 68ª — f. 73ᵇ. 79ª **Glossarium Latinum medicinale alphabeticum.** *Alphita farina ordei idem. Arcenicum auripigmentum* etc. In fine: *Expliciunt cinonima.*
*9, f. 73ᵇ — f. 74ª **Catalogus remediorum.**
10, f. 79ª — f. 81ª **Liber Constantini de humana natura.**
11, f. 81ª — f. 82ᵇ **Liber eiusdem Constantini Africani de animalibus.**
12, f. 82ᵇ — f. 83ª **Præcepta medica diversa (quid pro quo).**

Pro aristologia ruta domestica in duplo etc. In fine: *Explicit quid pro quo.*

13, impr. f. I—LXXVII. **Vocabularius rerum (Wenceslai Brackii prof. Constantiensis). Brevia de modo epistolandi (eiusdem). Didascolon Hu. de san. ui. (Hugonis de Sancto Victore).** Liber impressus fuit a. MCCCCLXXXIII: Litteræ initiales manu pictæ sunt.

14, f. 84ª — f. 88ᵇ sæc. XV. **Con. Turstii prophetia de anno 1490.** *Ad reuerendum patrem et dominum Jacobum de Cham sedis appostolice prothonotarium ac collegii Turregii præpositum ingenuos ac longe doctiores doctores singularum facultatum dominos et dominos canonicos eiusdem præpositure Con. turst. M. doctoris in iudicium anni nonagesimi prefacio.*

296. s. XIII membr. 4° f. 199 cum XI picturis.

Li Roman de Guillaume d'Orange v. 27,559. Initium et finis desunt; primi versus:

Je uos pleuis sur deu l'esperitable
Si me feroie baptisier a un abe
G. l'ot li cuers li asouage
Dame dist il ie uos en doins mon gabe
Orable l'ot li cuers l'en asouage.

Fol. 168ª *Et si commence li roumans dou moniage Guill'.* Des. his versibus (= v. 4367—4373 partis *moniage G.* inscriptæ):

Grant cop li donne en l'escut sos la boucle
L'escu li perce et la brogne fait rompre
Parmi le cors li met l'espiel tout outre
Trence le fie et les kaderoutre
Mort le trebuce et li dist par reproce
Out⁹ p. te mance .z. ml't corte
Te⁹ nos a mort dont no damaie a monte.

Cf. Sinn. III, 339—343. De aliis libr. man. cfr. P. Paris in Hist. litt. XXII, 546—551; P. Paris, Man. franç. III, 113 seq. VI, 135—144; — vide etiam P. Paris, in Hist. litt. XXII, 435 seq. et Jonkblœt, Guillaume d'Orange. La Haye 1854.

297. s. XV chart 4° f. 45.

1, f. 1ª — f. 28ª **Plutarchi: quomodo quis possit adulatorem discernere ab amico, Græce.**

2, f. 31ª (28ᵇ—30ᵇ vacant) — f. 45ª **Orationes ex opere Thucydidis excerptæ, Græce.** Sunt hae: Thuc. I, cap. 68—86; 120—124; 140—144; II, 11; III, 35—39: *καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε ξενηλασίαις* (mutil.).

298. s. XV membr. 4° f. 254. Fuit P. Danielis 1568. Insunt pulchræ picturæ. Liber in Italia scriptus est.

Lactantii opera (libri IX). Præmissa sunt testimonia de Lactantio: Hieronymi in libro de illustribus viris et in epistulis, Augustini, Radulphi, Laureati poetæ, Leonardi Aretini in quadam epistula. Libri primi (de falsa religione) desunt cap. 6 et septimi

initium; incipit sic: *erit qui cessantibus ceteris non potest omnia* etc. In fine libri IX hi leguntur versus:

Viue diu faueantque tuis pia numina uotis
Teque uelint longos ducere fata dies.
Tempus erit cum pro meritis factisque superbis
Optatus patriæ pater eris ipse tue.

Secuntur post f. 231 indices locupletissimi. Pro libro VIII (præcedunt div. instit. libri VII) habetur liber de ira Dei, pro libro IX liber de opificio hominis.

299. s. X membr. 4° f. 42.

1, f. 1ᵃ — f. 29ᵃ **Libri Anicii Manlii Severini Boetii artis geometricæ et arithmeticæ num. V ab Euclide translati de Græco in Latinum, cum figuris.** Inserta sunt multa ex agrimensorum scriptis excerpta. Hic codex libri nr. 87 simillimus est. F. 1ᵃ Incipiunt — cluditur = cod. 87, f. 1ᵇ; f. 2ᵇ de controversiis — itineribus = f. 2ᵃ; de positione — terminetur = f. 2ᵃ; f. 2ᵇ de allubione — arreptum = f. 2ᵇ; f. 3ᵃ de subsicivis — oportebit = f. 2ᵇ; f. 3ᵇ nomina — Constantini iussu = f. 3ᵃ; f. 3ᵇ nomina finalium — mausoleus arca finalis = f. 3ᵃ; f. 4ᵃ incipiunt capitula — pro veris — f. 3ᵃ; f. 4ᵇ incipit liber — conclusio = f. 3ᵇ; f. 5ᵃ restat autem — protenditur = f. 3ᵇ; f. 6ᵇ descriptio paris — faciunt XL = f. 4ᵇ; quoniam autem — ab uno ad X = f. 4ᵇ; usque nunc vero propositum ad sequentia convertamus. f. 6ᵇ incipit liber geometrice tertius de figuris. Principium mensuræ — subiunguntur = f. 5ᵃ; f. 8ᵃ Ad datum punctum — ratio angulorum = f. 5ᵇ; f. 9ᵇ si sint duæ rectæ — explicit liber tertius boetii = f. 6ᵃ; f. 10ᵃ incipit — facientes — f. 6ᵇ; f. 11ᵃ incipit altercatio duorum geometricorum de figuris numeris et mensuris. Mensura est quicquid pondere capacitate — duo aripenni unum iugerum faciunt qui est et centuria habent passus per circuitum C; f. 11ᵃ Addito puncto duas — confirmant = f. 7ᵃ; f. 11ᵇ de interna ratione — in se iugera CC = f. 7ᵃ; f. 12ᵇ Quoniam diversæ — expositiones = f. 7ᵇ; f. 14ᵃ item eiusdem artis lib. V. B. podismus. Podismi mensurarum — stadia VIII = f. 9ᵇ; f. 21ᵃ de mensuris — diviserunt = f. 12ᵇ; f. 21ᵃ de ponderibus. Ponderis pars minima calculus est qui constat ex granis ciceris duobus — centenarius autem dicitur eo quod C libris constet; f. 21ᵇ de mensuris liquidis. Mensuris in liquidis coclear est pars minima qui habet dimidiam dragmam — duo gomor chorum reddunt duo chori chulleum quod sunt modia LX; f. 22ᵃ Si quis voluerit — octogonum = f. 13ᵃ; f. 22ᵇ Julii Frontini. In pede porrecto semiped. duo. In pede constrato semiped. IIIIᵒʳ — sextans quæ ea . . . dem dodrans appellatur habet palmos III unc. VIIII digitos XII; f. 22ᵇ Consuetudine vulgari unus bonuarius seritur frumenti — de pisis tribus de fabis tribus; f. 22ᵇ Lucii Junii (Vinii?) Moderati. Quoniam familiariter a nobis præcepta mensurarum desiderarum (corr. desideras) obsequar voluntati tuæ cum eo ne dubites id opus geometrarum magis esse quam rusticorum — sed quo-

niam diversæ formæ agrorum veniunt in disputationem cuiusque generis species subiciemus quibus quasi formulis utemur; f. 23ᵇ omnis ager aut quadratus aut longus aut cuneatus — in quo erit iugeri uncia dimidio scripulo et decima parte scripuli minus; f. 24ᵇ Inter quot pedes vinea ponenda est. His igitur velut primordiis talis ratiocinii præceptis non difficiliter men-
bi
suras inimus agrorum — et ne in infinitum procedat disputatio nostra eadem proportione ut cumque placuerit laxiora spatia seminum faciemus; f. 25ᵃ de iugeribus menciendis — esse dicimus = f. 13ᵃ; f. 26ᵃ si fuerit arca longa pedes XXX lata pedes XV alta pedes VII duco longitudinem per altitudinem (fuit: latitudinem) fiunt pedes CCX hoc duco per latitudinem fiunt pedes IIICL. sic quæro pedaturam; f. 26ᵃ genera liniamentorum — duabus rectis. EXPLICIT LIBER PODISM' BOETII = f. 16ᵇ.

2, f. 29ᵃ **Excerpta aliquot ad mensuras pertinentia.**
1, *Sex habet sextantem unum .I. trientem — perfectum sex .VI.*
2, *Cubitus constat sex palmis — ex duobus assibus et tertio semisse sestertium uocitauerunt.*

3, f. 29ᵇ — f. 30ᵃ **Versus Acbrhanni de ludo tabularum secundum numerum, cum figuris.**

Ludis qui plano tabulis de stipite sectis
Hoc docet acbrannus. Disce locare modo.

EXPLIC. PF. INCIPIT DE PMO LVDO.

Primo tres impone loco totidemque secundo —
Summo ipsius utro. Dupla sedentque tria.

Sunt versus 14. *VERSVS DE SCDO. LVDO.*

Tres inter primos unum mediosque repone —
At uia parturiet quadruplicata nouem.

Sunt versus 24. *VERSVS DE NVMERO PRIMI LVDI.*

Tres primo occurrunt duodeni pergere ludo —
Bis duo denum se conuocat unus ibi.

Sunt versus 4. *VERSVS DE NVMERO SCDI. (fuit SDCI.) LVDI.*

Septenos quater in torsum iocus implicat alter —
Sic peperere pares ludificando nouem.

Sunt versus 8.

Versifico passu ludum memorare docentis
Acbranni lector Menteq. uoceq. uale.

Dixi de his versibus in libello qui inscribitur: Antike u. mittelalterl. Räthselpoesie 1869 p. 32 seq. Nuper edidit R. Peiper in annalibus musei Germanici 1873 fasc. 9.

4, f. 30ᵇ — f. 32ᵇ **Liber abaci de multiplicationibus eiusdem artis.** *Si multiplicaueris singularem numerum per decenum dabis unicuique digito X et omni articulo C. Si decenum per decenum — Itidem uero milies millen. si se uel alium multiplicauerit in VIIᵐᵒ dig. in VIIIᵘᵒ articulos habebit.*

5, f. 32ᵃ — f. 35ᵇ **Tractatus de divisionibus, sine titulo.** *DIVIDVNTVR AVTEM NVMERI diuerso modo. Diuiditur uero*

maior per minorem. Alia est ratio ut diuidas per quemlibet singularem quemlibet decenum — quibus si XV addas undecimum annum adimpleas.

6, f. 35ᵇ — f. 36ᵃ **Ratio de limace.** *Eadem ratio est de cæteris. Nam si ex XC diebus annos facere uolueris tertia eorum quia per CCC diuidendi sunt est XXX — hæc sub exemplo posita mittunt ad reliqua.*

7, f. 36ᵃ — f. 36ᵇ **De multiplicationis similitudine.** *Cum passione contraria idest augmentatione uel diminutione omnis ad infinitum tendat quantitas — nunc etiam in alterutrum ducere longum non uideatur.*

8, f. 36ᵇ — f. 40ᵇ **Tractatus de uncia, de sextante etc., de asse, de dimidia sextula, de dragma, de sextula, de sicilico, de duella, de semiuncia, cum tabula.** *Vntia in asse untia. Vntia in deuncem semuntia duella et dimidia sextula* etc.

F. 38ᵃ col. 2 Porphyrius et Boetius a tractatus scriptore laudantur.

9, f. 41ᵃ **Tractatus de circuli diametro inveniendo, sine titulo, cum figura.** *Cuiuscumque circuli si uis diametrum inuenire et embadum sic quæras. Ex ipso ambitu XXII ablata reliqui quod fuerit sumas — et erit eius speræ crassitudo.*

10, f. 41ᵃ — f. 42ᵃ **Excerpta de agri mensura.**

1, *Mensura est quicquid pondere — pedes in palmos palmos in digitos digitos in uncias diuiserunt. Tanta enim fuit eorum sollertia* = cod. 87 f. 12ᵇ.

2, *Digitus est pars minima — mutare non potuerunt* = cod. 87 f. 13ᵃ in.

3, *DE AGRIS. Aluuius ager dictus est quem paulatim fluuius in agrum reddit — alii aream uocatam dicunt quod pro triturantibus frugibus eradatur uel quod non triturentur in ea nisi arida.*

4, *DE FINIBVS AGRORVM. Limites appellati antiquo uerbo transuersi. Nam transuersa omnia antiqui lima dicebant — Trifinium dictum eo quod trium possessionum fines adstringit. hinc et quadrifinium quot quatuor.*

5, *DE ITINERIBVS. Mensuras uiarum nos miliaria dicimus. greci stadia galli leuuas ægyptii signes persæ parasangas. Miliarium mille passibus — ambitus inter uicinorum ædificia locus duorum pedum et semipedis ad circumeundi facultatem relictus et obambulando* (leg. *ab amb.*) *dictus.*

F. 42ᵃ col. 2 et 42ᵇ scriptura vacant. Inspexerunt et ex parte descripserunt hunc codicem a. 1850 Chaslesius Parisinus in suum usum et a. 1861 F. Siacci Romanus, ut Boncampagno principis scientiæ mathematicæ studiosissimo morem gereret.

300. s. XI membr. 4° f. 64. Fuit pauperum magistrorum de Sorbona (f. 48ᵇ). Folia hoc ordine se suscipiant: f. 1—8, f. 17—32, f. 49—56, f. 9—16, f. 57—64, f. 33—48.

1, f. 1 — f. 3ª **Boetii de differ. topicis lib. IV ab initio mutil.** *ut species constitutiones causæ generalis non ei quam una quæque* etc. = p. 883 ed. Basil. 1570.

2, f. 3ª — 8, f. 17ª **Boetii liber de divisione.**

3, f. 17ª — 32, f. 49 — 50ᵇ **Boetii anteprædicamentorum libri II, cum glossis marginalibus.**

4, f. 50ᵇ — 56, f. 9 — 16, f. 57 — 60ª **Boetii hypotheticorum syllogismorum libri II, cum glossis marginalibus.**

5, f. 60ᵇ — f. 64ᵇ **Apuleii Platonici** *περὶ ἑρμηνείας.*

•6, f. 64ᵇ, f. 33 — 43ª **Beati Augustini categoriæ.**

•7, f. 43ª — f. 48ᵇ **Boetii liber de definitione, sine titulo, a fine mutil.** (usque ad p. 658 edit. Basil. 1570).

F. 40ª in margine inferiori legitur manu sæc. XIV hæc **prophetia:** *Hec est quedam prophetia uisa a quodam monacho cicertiensi qui uidit manum scribentem super corporale suum dum celebraret. Alta cedrus libani subcindetur. Mars præualebit Saturno. Saturnus insidiabitur Joui. Infra IX annos erit nouus deus secundus .. abiit Filii Israel liberabuntur a captiuitate. quædam gens uenit sine capite reputata uagans. Ve clero. Nouus ordo uiget. qui si ceciderit ve* (= væ) *ecclesie. et multa erunt prœlia in mundo fidei et legum et regnorum mutationes et tota gens sarracenorum subuertetur.*

301. s. XI membr. 4° f. 141.

Hieronymi comment. in Ezechielem lib. VIIII—XIV. Præmissus est Hieronymi prologus: *Consequens erat filia Eustochium ut prophetiam tyri* etc.

302. s. XVI chart. 4° fol. 107.

Tractatus Claudii de Longuy de lite inter ducem Austriæ et Ludovicum XI, Gallice. Est idem, quod nr. 204 descripsimus.

303. s. IX—X membr. 4° f. 53. Fuit Bongarsii.

•1, f. 1ª **Hymnus de ascensione domini.** *Aeterne rex altissime redemptor et fidelium* etc.

•2, f. 1ª·ᵇ **Hymnus in Johannem Baptistam, sine titulo.** *Vt queant laxis resonare fibris* etc. Cf. cod. 363, 15, c.

3, f. 2ª — f. 53ᵇ **Synodi Aquisgranensis canon. (lib. I—III).** *INCLITO CÆLESTIQVE GRATIA REGIO MVNERE INSIGNITER SVBLIMATO DOMNO PIPPINO REGI NOBILISSIMO ET PER INMENSVM A DEO CONSERVANDO. Cœtus uenerabilium præsulum — conuallem sanctorum regum consortem efficiat. AMEN.*

F. 53ᵇ aliquot neumæ scriptæ sunt.

304. s. XI—XII membr. 4° f. 84. F. 1ª: *Iste liber pertinet domo petri castri.* Inest pictura f. 3ᵇ Gregorium Petrumque et Spiritum Sanctum ambos inspirantem describens. Præterea habes litteras initiales belle pictas.

1, f. 1b — f. 2b **Homelia Bedæ presbyteri de lectione s. evangelii secundum Johannem: Dixit dominus Jesus discipulis suis: Si diligitis me mandate mea servate** etc. *Quia sancti spiritus hodie fratres karissimi celebramus aduentum* etc. = tom. VII, p. 38 ed. Col.

*2, f. 3a s. XII. **Decretum capituli Nantoacensis de festivitate omnium Sanctorum maioris devotionis studio celebranda.** *Multum procul dubio ad diuina opera exercenda bona uoluntas proficit immo nullum opus — Hoc decretum sancitum est in capitulo nantoacensi pridie kalendas nouembris præsidente apostolice sedi papa innocentio tempore domni petri abbatis cluniacensis.*

3, f. 4a — f. 84b **Colloquium inter Petrum et Gregorium de miraculis, a fine libri IV mutil.** *Quadam die dum nimis quorundam secularium tumultibus — pænitentiam ageret absolutionem debiti a domino accepit.* Cf. vol. II, 149 ed. Bened. (Gregorii dial.).

305. sæc. XI—XII membr. 8° f. 83. Insunt litteræ initiales belle pictæ (cf. f. 68a).

1, f. 1a — f. 75b **Tractatus Bedæ in proverbia Salomonis.**

*2, f. 76b — f. 79b **Commentum (Bedæ) in locum libri Sapientiæ: Mulierem fortem quis inveniet etc.** *Mulierem fortem quis inueniet. Mulier fortis ecclesia catholia uocatur quam ihohannes in apocalipsi* etc. = vol. VII ed. Col. p. 459.

*3, f. 79b — f. 83b **Sermo (Bedæ) de S. Ecclesia, mutil. a fine.** *Scire debemus fratres et intelligere quod omnia que uidentur — Sed sunt multi qui petunt in ipsis mortem inimicorum.*

306. s. X membr. 4° f. 8.

*1, f. 1a — f. 8b **Tractatus de cyclo decemnovennali cum tabulis paschæ diem festum etc. designantibus.** *Ad similitudinem quodammodo illius circuli qui in plano corpore deformatur circini circumductione* etc. Singulis tabulis adnotationes breves ad historiam pertinentes adiunctæ sunt; f. 3a quædam de **claustri Floriacensis abbatibus primis** tradita sunt: *Primus abbas floriacensium Rigomarus habuit annos quinque. Secundus abbas Mummolus annos XXX et infra istos XXX annos corpus eximii patris Benedicti adlatum est de monte cassino ab aygulfo monacho.* Cf. Pertzii monumenta Germ. II p. 254.

*2, f. 8b **Epistula Abbonis de anno dominicæ passionis, a fine mutil.** *EPISTOLA AB. DE ANNO DOMINICÆ PASSIONIS. Humilis floriacensium rector AB. suis fratribus et filiis pusillis et magnis. Vestra karitas — Porro quoniam deo iuuante inuenimus concordiam.*

Sub hoc numero olim alius habebatur apud nos codex, quem Sinnerus III, 56 seq. recensuit, a. 1815 imperio Anglico donatus, membr. sæc. XIII foliorum 30. Inerant Sinnero auctore hæc:

1, Ranulphi de Glanvilla leges et consuetudines regni Anglorum libris XIV.
2, Brevis chronologia sive index regum Anglorum a Guilelmo Conquestore ad Joannem regem.
3, Transactio de iuribus regni inter Henricum III et barones Angliæ condita a. 1267, edita a Sinnero III, 60—67.
4, Leges marchiarum inter Scotiam et Angliam.
5, Brevia originalia de cancellaria.
6, Leges Scotiæ.
7, Consuetudines quattuor burgorum Edinburg, Rokisburg, Berewik, Strivelin constitute per dominum regem Scotorum.

Hæc edita sunt una cum speciminibus palæographicis in libro: Acts of Parliament Lond. 1844.

307. s. XIV membr. 4° f. 92. Fuit Bongarsii.

1, f. 1 — f. 55ª **Guillaume de Nangis, les croniques de gestes royauls et francoises.** Inc.: *Pour ce que moult de genz et meesme les hauz homes et li noble qui souuent vienent en l'eglise monseigneur s' denis de france ou grant partie des uaillans roys de france gist: en sepouture desierent cognoistre et a sauoir la naissance et la descendue de leur tres haute generation et les merueilleus fet qui sont raconte et publie par maintes terres deuant diz roys de france. Je frere gui guillaume de nangis moine de la dite eglise de saint denis ai translate de latin en francois a la requeste de bones gens ce que ie i auoie autrefois fet en latin selonc la fourme d'un arbre de la generation des dis roys..*

Des.: *Et en ycest an aussi enuiron la purification de la benoite uierge marie la fille Gui le conte de flandres qui a paris honorablement estoit tenue en garde morut. Et en icest an ensement Renaut dit Gifart abbe de saint denis en france en la veille de saint gringoire morut apres lequel fut abbe le grant prieur de cel lieu Gile de la nacion de pontoise.*

Vide N° 323. Dom Bouquet, Recueil, XX, 545 seq., 725 seq.

2, f. 57ª — f. 73ª **Les croniques de normandie,** ab origine Normanorum usque ad an. 1199.

Inc.: *Pour la diuision on li ancien sage home du monde sauons nous que toute la terre est enclose de la grant mer que on appelle occean qui entre par bras dedens la terre et la diuise en III principaus parties dont la plus mestre est apelee aise..*

Des.: *.. que li rois phelippes auoit prise leur normandie quant li roys Richars fu en prison en alemaigne. Quant les espousailles furent fetes deuant le chastel de botauant endementies se mist le roy iehan pour le filz le roy qui estoit entre en la gent le roy iehan. Apres les espousailles fu la pes entre les roys ne demora gueres que la guerre recommenca mes aincois ala li roys de france demander alaine ce le roy d'engleterre toute la terre qui est desiqu'à l'iaue d'audele par poour li octroia li rois et conferma par sa charte. par cele achoison quant li roys iehans s'en fu reperiez et il ne uolt octorier que*

il auoit fet par poour a paris au roy de france si recommenca la guerre entr'aus.

3, f. 73ª — f. 76ª **Qui haut sarrazins etoient et description de la terre de Jerusalem.** Versio Gall. **Jacobi de Vitriaco de statu terræ sanctæ.**

Inc.: *L'apostole de rome innocent uot sauoir les (les) us et les costumes des sarrazins et des paiens et de la terre encontre qui li os des crestiens estoient apparilliez. Si le manda au patriarche ierusalem.*

Vide specimen apud Sinnerum II, 345—363.

4, f. 76ª — f. 77ª **Prædicatio de eversione regni Sarrazenorum** Gallice.

Inc.: *C'est l'expos[it]ion du liure au filz agap. Icil filz agap fu fusitiens et philosophes et autant sonne li moz de philosophie comme ameeur de science sot le cors des estoiles et des plantes par astron[on]omie et dist en tel maniere: qui onques lira cest liure dieu saura que ie traueillai et estudiai et penai de tout mon pooir a fere ces lettres... or oez donc les choses qui sont a auenir sus la fin du siecle de ceus qui tienent et ensiuent la loy de mahomet...*

5, f. 79ª — f. 92ᵇ **Index chronologicus ab orbe condito ad annum 1227, sine titulo.**

Inc.: *Ce sont li an aconte des le comencement du monde tresq'en la fin aicest tens..* Fin: *XIIC.XVII Ci fu rois loys qui estoit mlt enfes qui ore est saint loys.*

308. s. XVI (1508) chart. 4° f. 32.

Antipalus maleficiorum Johannis Tritemii abbatis Sancti Jacobi Herbipolensis ad Joachim marchionem Brandenburgensem.

309. s. XV chart. 4° f. 91. Fol. 1ª sunt duæ litt. initial. pulchre pictæ. Fuit Bongarsii, antea Claudii Fauchet.

Historia sive gesta Andegavorum consulum auctore fratre maioris monasterii. Præmissa est epistula ad Henricum regem Anglorum scripta: *Domino henrico regi anglorum duci normannorum comiti andegauorum turonorum cenomanorum etc. Historiam siue gesta andegauorum consulum antecessorum tuorum ex multis doctorum scriptis* etc. In fine legitur:

Andegauus honos trifidum dispersus in orbem
Precellit cunctos Marte furente duces.

In libri tegumentis anteriori et posteriori singula folia pergamena illita sunt sæc. XII scripta, quæ ad **ius Romanum** pertinent: citantur Gaius, Ulpianus, alii. Adsunt scholia marginalia.

310. s. XIV membr. 4° f. 152.

1, f. 1 — f. 27ª **Traite de l'espere auctore Nicole Oresme.** Vide f. 116ᵇ. Sunt capita L, quorum XII priora exceptis paucis verbis cap. XII desunt; cap. XIII incipit: *Un autre cercle est en l'espere materies et ymagine ou ciel qui est appelle meridian..*

2, f. 28ᵃ — f. 152ᵇ **Liure d'Aristote appelle du ciel et du monde cum commentariis Nicolai Oresme.** Inc.: *En nom de dieu ci commence le liure d'aristote appelle du ciel et du monde lequel du commandement de tres souuerain et tres excellent prince charles quint de cest nom par la grace de dieu roy de France desirant et amant toutes noblez sciences je nicole Oresme doien de l'eglise de Rouen propose translater.*. Specimen vide apud Sinnerum III, 439—442; eadem opera in cod. Par. N. 7065, vide P. Paris, man. IV, 348 seq.

311. s. XIII membr. 4° f. 58.
Guidonis Ferrariensis sacerdotis Margarita. Præmissa sunt prologus Guidonis et 'brevis continentia librorum biblie'. Quædam excerpsit Sinn. I, 86 seq.

312. s. X et XI membr. 4° f. 159. F. 20ᵇ et passim: *Hic est liber sancti maximini miciacensis monasterii.*
Isidori episcopi sententiarum libri III, mutil. a fine. Fin: *ut de contemplatione illius huius sæculi blanditias caueat. Scriptum est enim in* = lib. III, c. 15. In f. 1ᵇ leguntur versus aliquot bis scripti: *Omnia que cernis uanarum gaudia rerum* etc. Præterea inde a f. 74 usque ad f. 77 haec extant sæc. XI scripta:
*1, f. 74ᵃ — f. 75ᵃ **Prophetiæ de Christo ex prophetis collectæ.** *Mansuetus sedens super asinum. HIEREMIAS. Tibi peccauimus expectatio israel saluator eius* etc. F. 74ᵃ in margine Platonis de Christo prophetia affertur.
*2, f. 75ᵃ **Excerpta ex prophetis et aliis scriptoribus de pœnitentia.**
*3, f. 75ᵇ **De sacramento eucharistiæ Augustinus in tertio de doctrina Christiana, et alia Augustini excerpta de eadem re.**
*4, f. 76ᵃ **Excerpta Haymonis super epistolam ad Corinthios, Cusii nescio cuius, Silvestris Papæ etc.**

313. s. XII membr. (f. 8 chart.) 4° f. 105.
Regula pastoralis officii ex scriptis patrum, decretis conciliorum, rescriptis Pontificum Romanorum collecta. Adiectæ sunt multæ adnotationes marginales.

314. s. XI membr. 4° f. 120.
*1, f. 1ᵃ **Excerpta varia ecclesiastica Gregorii, Origenis etc.**
a, *Quod non ualeant scripturæ contra decreta canonum uel sancta pontificum. Gregorius regi anglorum adilperchid. Gratiam quam accepisti* etc.
b, *De Agathensi concilio. Abbati uel monacho monasterii* etc.
c, *Origenes. Cum aliquis non recto iudicio* etc.
d, *Haec sunt nomina filiorum iacob* etc.
2, f. 1ᵇ — f. 88ᵃ **Diversorum patrum sententiæ de primatu Romanæ ecclesiæ.**

3, f. 88ᵇ **Excerpta varia ecclesiastica Augustini etc.**
a, *Ex libris teodosii imperatoris libro XI*ᵐᵒ. *Quicumque scripturam protulerit* etc.
b, *De consuetudine beatus augustinus in libro tertio de baptismo ait* etc.
c, *De concilio calcidonensi. Siquis per pecuniam fecerit ordinationem* etc.

4, f. 89ᵃ — f. 103ᵇ **Epistula S. Hieronymi ad Eustochiam.**

5, f. 103ᵇ — f. 105ᵇ **Inquisitio de anima.** *Recipis ut respondeam quæ in rebus humanis* etc.

*6, f. 105ᵇ — f. 106ᵇ **Excerpta Augustini.** Ex libro de videndo deo *(Non in loco deus uidetur)*, de eodem libro *(Potest mouere quomodo iam ipsa dei substantia)*, de eodem libro *(Porro si ea quæ in animo nostro sunt)*, in exordio tractatus super Johannem *(De illa cælesti generatione si quæras)*.

7, f. 107ᵃ — f. 114ᵇ **Expositio B. Hieronymi in epistula S. Pauli ad Philemonem.**

*8, f. 114ᵇ **Excerpta Augustini et Ambrosii.**

9, f. 115ᵃ — f. 118ᵃ **Excerpta varia Hieronymi ad Pauli epistulas pertinentia.**

*10, f. 118ᵃ — f. 119ᵃ **Excerpta Gregorii Nazianzeni.** *Grande inpedimentum est hominibus ad uirtutem falsæ et inanis gloriæ præsumptio* etc.

*11, f. 119ᵃ — 120ᵇ **Excerpta varia Johannis Chrysostomi et Origenis (in epist. ad Romanos).**

315. s. XI membr. 4° f. 30. Insunt f. 1ᵃ pulchræ litt. initiales.
Timothei episcopi libri IV de vita Christiana, cum scholiis marginalibus. *Incipit prologus timothei episcopi operis sequentis* (rubr.). *Peruenit ad me deo donante illius in te esse spiritum qui dixit. Quam dulcia faucibus* etc.

316. s. XIII — XIV chart. 4° f. 69. F. 1ᵃ: *Johannes Gasbar Myricæus P. C. dono dedit hunc librum Ms. Biblioth. Bern. anno 1630. Kal. Junii.* Adnotationes aliquot in marginibus conspicuæ demonstrant, hunc codicem editionis alicuius (sæc. XVI) fundamentum fuisse.

1, f. 1ᵇ sæc. XV **Excerpta grammatica varia, Græce.**

2, f. 2ᵃ — f. 69ᵇ **Erotemata grammatica Manuelis Moschopuli.** *Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τῶν ἐρωτημάτων βραχυνθέντων παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυρίου μανουὴλ τοῦ μοσχοπούλου. Τί ἐστι προσῳδία; ποιὰ τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς ὑγιοῦς κατὰ τὸ ἀπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένη.* F. 3 alieno loco intrusum est; nam f. 4 statim excipit fol. 2; f. 3 vero agitur de verbis irregularibus. F. 12 auctor tractat de coniunctione, f. 13ᵃ — f. 55ᵇ de nominibus masculinis, femininis, neutris et de verbo; f. 56ᵃ—67ᵇ leguntur paradigmata decl. et coniug.; f. 68ᵃ—69ᵇ agitur de pronomine.

317. s. IX—X membr. 4° f. 14. **Paulini Burdigalensis Eucharisticos, sine titulo.** Lectionis varietatem cum Gallo Morelio Einsidlensi communicaveram. Non usus est Leipziger, Vratislaviæ 1858.

318. s. IX membr. 4° f. 131. Fuit Petri Danielis et Bongarsii. Insunt picturæ memorabiles animalium, quarum aliquot Piperus Berolinensis a. 1860 expressit.

1, f. 1ᵃ — f. 5ᵃ **Vita S. Symeonis.** *Sanctus symeon ex utero matris suæ* etc.

2, f. 5ᵃ — f. 6ᵇ **De ortu et obitu patrum.** *Adam pater generis humani* etc.

3, f. 7ᵃ — f. 22ᵇ **Physiologus, sine titulo.** *Est leo regalis omnium animalium et bestiarum* etc.

4, f. 23ᵃ — f. 39ᵇ, f. 41ᵇ — f. 125ᵃ **Chronicon Fredegarii.** *In nomine* etc. *incipiunt capitula chronici libri primi.* I *De inicium mundi quod homo primus adam conditus est* etc. *Incipit liber generationibus adam usque ad ordinem quæ continetur in huius uolumine lib. Denumeratio* (corr. *din* —) *temporum et annorum generationes* etc. Cf. Hahn in Pertz' Archiv für ältere Geschichtskunde XI (a. 1858) p. 805—840. Usus est hoc libro Pertzius a. 1872.

*5, f. 39ᵇ — f. 41ᵃ **Catalogus episcoporum Romanorum a Petro usque ad Theodorum.**

6, f. 41ᵃ **De diebus Aegyptiacis.** Ed. Sinner I, 41.

*7, f. 125ᵃ — f. 130ᵃ **S. Evangelii secundum Matthæum lectio et tractatus eiusdem lectionis Effrem.** *In illo tempore adsumpsit Jesus petrum et iacobum etc. INCIPIT TRACTVS EIUSDEM LECTS. EFFREM. De regionibus messis gaudii de uinea fructus suauitatis* etc. In fine legitur f. 130ᵃ litt. uncial.: *Hæcpertus me fecit. qui istum librum legit orat pro Hecperto scriptore si deum habeat adiutorem et defensorem.*

8, f. 130ᵇ **Præcepta medica duo.** Ad capitis dolorem. Potio ad paralisin.

9, f. 131ᵃ **De septem miraculis mundi.** *Primum miraculum est romæ saluatio* etc.

319. s. XVI chart. 4° f. 110.

1, f. 1 — f. 88 **Brodæi animadversiones in Basilium, autographon.**

*2, f. 89 — f. 110 **Eiusdem animadversiones in Gregorii Nazianzeni opera, autographon.** Est eadem manus, qua cod. 201 scriptus est. Pro tegumentis est **charta** sæc. XV—XVI **Gallice** scripta.

320. s. XIII–XIV membr. 4° f. 103. Constabat codex foliorum senionibus XV, sed desunt senionis IV folia undecim priora cum senionibus I—III, VIII et XIII integris, præterea senionis VII (post f. 30) desiderantur f. 8 interiora, et IX f. 4 ultima (post f. 40) et XV f. 8 interiora (post. f. 85). Ordo is est: f. 78. 1—12. 17—76: dubitari potest de foliis 13—16, 77.

79—83. 88—91; f. 84– 87, quæ sunt externa senionis XV, senioni XIV interposita sunt.

Roman de Chevalier au Cygne ou de Geoffroi de Bouillon, fragm. versuum fere 16480. Les enfances de G. et Chanson d'Antioche sine titulo.

Inc. f. 1: *le fist en mariage o beautris donner*
quant au saisne felon ot fait le cief coper
cil buillons en ardenne dont on seut tant parler
et cil que .e. li bons rois fist fremer
de fachon de grandeur furent sanlant et per.
Ambedoi li castel furent d'une fachon
ne puissies trouuer carpuntier ne machon
qui en poist . . . . . . en sale n'en maison
o il i a . . . . de des sambelison
tant e[st] sanlans li vns a l'autre de fachon
et de toutes les coses qu'esgarder i puet on
andoi erent pareil par droite esgardison
li bons rois .e. qui fu de tel renon. .

Fol. 1—9ª nec Reiffenbergianæ editionis ulli parti nec Codici Nº. 627 ullo loco respondent.

Fol. 9ᵇ I — f. 25ª II, v. 23 respondent fere ad verbum codici Nº 627, fol. 80ª – 117ᵇ; fol. 9ᵇ inc:
Quant ide la courtoise ot passe XIII [ans]
si fu tote former et parcreue et grans
le viaire ot traitif les iex vairs et rians
bouce bref et petite les dens clers et luissans
bel front petite oreille les ceuiax bons et blans
les bras plains et reons espaules bien seans
et les rains ot espesses drois et delgies les flans
Not plus gente mescinė et roiaume des frans. . .

fol. 10ª: *Baron oies canchon dont li mot sont verai*
si com l'estoire dist ne vous en mentirai
d'idain et de sa mere vn petit le lairai
quant lius et tans en ert bien i retournerai. .

fol. 25ᵇ (finiunt enfances de G.):
Ains commence chanchons bien dite et rimee
Si come pierres l'ermite sor la mule affeutree
Mena le premiere ost sor la gent deffaee
Mais si com vous ai dit morte fu et tuer
puis mena l'autre apres par bone destinee
ou tant ot de barons de la terre saluee
plus furent de C mil quant orent mer passee
. . conquisent la terre qui surie est clamee
et le digne sepulcre en la pierre cauee
ou le char iesu cris fu coucie et postee
prisent et deliurerent de la gent deffœe.

fol. 26ª in. chanson d'Antioche:
En pais soies seignour laissies le noise ester
se vᵉ voles canchon glorieuse escouter

ia de nulle milleur ne vous dira jougler
Cesti doit on tenir et cierir et amer
car ml't de bons examples i puet preudom trouer
bien v9 puis pour voir dire voiant tous affremer
qui miudre ne fu dite qui droit veut esgarder
de la sainte cite qui ml't fait a loer
ou dix laissa son cors traueillier et pener
e ferir de la lance et plaier et naurer
Ihrlm a non qui droit le vieut nomer.
cil nouel iougleour qui an voelent chanter
le vrai commencement en ont laissie ester
Mais Heruix de doai nel vaut mie oublier
qui nous en a les vers tous fais renouueler...

fol. 87ᵇ (ultimum folium senionis XV) ultimi versus:
Quant l'apostoiles ot sarr. beneis
De mahonmet le grant et de lor diu falis
lami. li commande quil face ses escris
Si mandera les os de partout son pais
Caliphes fist les bries .C. en i ot et dis
atant sont li message qui sont baillies et pris
lami. les envoie es les vous departis.

Idem. opus N° 627; de libris man. Par. cf. P. Paris, Man. VI, 168 seq. 224 seq. Edd. La chanson d'Antioche composée.. par le pelerin Richard etc. Paris 1848, 2 vol.; de Reiffenberg, le chevalier au Cygne etc. Bruxelles 1846—1854, 3 vol.; cf. P. Paris, in hist. litt. XXII, 350 seq.

321. s. XIV membr. 8° f. 184. Ex libb. Petri Danielis Aurelii 1564.

1, f. 1ᵃ — 147ᵇ. f. 164ᵃ — 180ᵇ **Senecæ tragœdiæ.** Fabulæ hoc se ordine secuntur: Hercules furens, Thyestes, Thebais, Hippolytus, Oedipus, Troas, Octavia, Medea, Hercules Oetaeus, Herculis furentis choricum (*Jam rara micant* etc.), 164ᵃ canticum Oedipi (*Turgida pampineis* etc.), 165ᵃ Agamemnon cum glossis.

2, f. 148ᵃ — f. 164ᵃ **Glossæ in Senecæ tragœdias.** *In tragediis et comediis premitti solent argumenta. Est autem argumentum ut hic accipitur fabula uerisimilis uel quod in principio libri causam tangit* etc.

3, f. 181ᵃ — f. 184ᵇ **Senecæ libellus ad Gallionem de remediis fortuitorum.**

322. s. XIV et XIII membr. 4° f. 152.

1, f. 1ᵃ — f. 86ᵃ, sæc. XIV. **Constantini Africani tractatus medicinalis librorum VII, cui titulus est 'viaticus', cum glossis marginalibus.** *Incipit uiaticus. Quoniam ut in rethoricis tullius Omne inquit expetendum est uel propter se* etc. Fol. 8 exsectum est.

*2, f. 87ᵃ — f. 90ᵃ, sæc. XIV. **Tractatus medicinalis philosophicus, cum schematibus.** *Philosophia est amor et studium sapientie et diuiditur in diuinam et mundanam* etc.

3, f. 92ª — f. 152ᵇ **Boncompagnus de arte dictandi.** Librum bibliopegi incuria disiectum esse optime vidit E. Winkelmannus olim collega meus, nunc Heidelbergensis, qui multa ex hoc codice edidit in libro suo de Henrico VI. Secuntur enim in eo libro, qualem nunc habemus, procemium et lib. I. II in., deinde lib. IV — fin. (deest folium extremum); denique lib. II tit. 19 — lib. III fin. Cf. Rockinger Briefsteller und Formelbücher des 11—14. Jahrh. Abth. I p. 128—174.

323. s. XIV membr. 4° f. 150.

1, f. 1ª — f. 88ᵇ **Guillaume de Nangis, les q'roniques de tous les roys de France crestiens et sarr.** Inc.: *Pour che que ml't de gent et meismement li haut homme et li noble qui souuent uienent en l'eglise monseigneur s' Denis de France ou grant partie des vaillans rois de France gisent: en sepulture desirent a cognoistre et assauoir la naissance et la descendue de lor tres haute generation et les meruilleus fais qui sont raconte...* Fin: *Et en ycest an ensement renart dit Gyffart abbe de s. grigoire morut apres lequel fut abbe le grant prieur de cei lieu Gilles de la nacion de pontoise.* Idem opus N° 307, cfr. Sinn. II, 245—251.

2, f. 90ª — f. 97ª **Leus ueus du hairon.** v. 446.

Inc.: *Ens el mois de setembre qu'estes ua a declin*
Que cil oissilon gay ont perdu lor latin
Et si sekent les uignes et meurent li rosin
Et despoillent li arbre et cœurent li chemin
l'an mil CCCXXXVIII ensi le vous affi
fu edouars a londres en son palais marbrin..

Des.: *Ensi le franque dame le sien veu aquita*
Ainsque soient tout fait maint preudomme en mora
Et maint boin chl'r dolant s'en clamera
Et mainte preude femme pour lasse s'enterra
A donc parti li cours des engles par dela.

Cf. Jubinal, Rapport 1838 p. 17; de fabula carminis, vide Sinnerum II, 251.

3, f. 98ª — f. 150ᵇ **Chronicon bella in Flandria (1294—1368) gesta continens.** Finis deest. Nomen Goldastii inscriptum est huic cod. parti. Inc.: *Au tamps du roy phle le bel auoit vn compte en flandres que on apelloit Guy de Dampierre et fu fieux le contesse marguerite. Et ot en son viuant deux femmes dont il ot pluseurs enfans...* Fin: *Et li engles se logerent deles kalais en vne mlt forte plache et furent leur II hos sur les camps logies pres l'un de l'autre.* Specimen operis dedit Sinnerus II, 252—257.

324. s. XI—XII membr. 4° f. 113. Fuit Bongarsii 1602. In initio libri pulcherrima conspicitur littera initialis.

Chronica ab initio rerum (reg. Assyr.) usque ad Karolum Lotharii filium deducta, mutil. a fine, sine titulo. Sunt libri VI. *Assiriorum igitur rex potentissimus fuit olim ninus qui bellum finitimis inferens — Rebus igitur dispositis prolatis*

secum ac deportatis uasis plurimis aureis et argenteis. Manu recentiori præscriptum est: *Monachi cuiusdam Fossetensis de historia francorum.* Cf. Waitz, Monum Germ. ed. Pertz XI, p. 340. 343.

325. s. XI membr. 4° f. 177. F. 1ª pictura pulchra conspicitur.
1, f. 1ª — f. 102ᵇ **Augustini confessionum libri XIII.**
2, f. 103ª — f. 177ᵇ **Macrobii Theodosii Ambrosii Hexameron.**

326. s. XII. XIII. XI et XIII membr. 4° f. 125. Fuit Bongarsii.
1, f. 1ª — f. 2ᵇ, sæc. XII. **Prisciani grammatici prologus et primi libri pars, mutil.**
2, f. 3ª — f. 26ᵇ, s. XIII. **Glossæ in Prisciani librum XVII et XVIII.** *Intentio huius auctoris in hac operis sui parte est şcientiam recte construendi* etc.
*3, f. 27ª — 55ᵇ, s. XIII. **Glossæ in Priscianum.**
4, f. 56ª — f. 94ª, s. XI. **Prisciani libb. XVII et XVIII.**
5, f. 95ª — f. 125ᵇ, s. XIII. **Glossæ Prisciani parvi.**

A 326. s. XII membr. 4° f. 40. Fol. 2ª pulchra littera initialis picta est. Fuit Bongarsii.
***Prisciani lib. XVI fin. et libb. XVII—XVIII, mutil. ab initio et a fine.** *Virg. in XI Tantane me tenuit uiuendi nate uoluptas* etc. — (lib. XVIII) *Idem in VI iam subeunt triuiæ lucos atque.* Paginæ manu sæc. XIV vel XV numeris 136—175 insignitæ sunt. Est supplementum merum codicis 339.

327. s. XII miscell. membr. 8° f. 76.
*1, f. 2ª — f. 6ᵇ **Commentum in Horatium (od. libri IV, epod. et carm. sæc.).** *Horatius flaccus quintus libertino patre et præcone natus uenusii* etc.
*2, f. 7ª — f. 14ᵇ **Commentum in Horatii artem poeticam, mutil. a fine.** *P]isones pater et filii nobilissimi romani comediarum scriptores — Per ampullatur notat quod illi...*
*3, f. 15ª — f. 19ª **Excerpta ex Horatii epistulis et odis.** Numeris 123—127 insignita sunt.
*4, f. 19ᵇ — f. 25ª **Excerpta ex Juvenali.** Numeris 127—133 insignita sunt.
*5, f. 25ª — f. 25ᵇ **Excerpta ex Persio.** Cf. O. Jahn ed. Persii præf. p. CC.
*6, f. 25ᵇ — f. 28ᵇ **Excerpta ex Lucano.** Numeris 127—136 insignita sunt.
*7, f. 29ª — f. 34ᵇ **Commentum in Horatii satiras.** Incipit a. sat. I, 3 fine, mut.: *nature repugnare iusticie ut cum iuxta uicini segetem uia est paludosa* etc. Desinit in sat. lib. II, 1: *Iste sceua luxuriosus fuit qui matrem suam ne bona delapidaret* (mutil.).
*8, f. 35ª — f. 36ª **Scholia in Vergilii Aen. XII fin., mutil. ab initio.**

*9, f. 36ª **Adnotatio de Dardano et Aenea.** *Dardanus ex ioue et electra athlantis filia natus ab italia deorum responsis* etc.

10, f. 37ª — f. 60ª **Horatii ars poetica, epistulæ et sermones.** Hæc possederat B. Brissonius.

11, f. 61ª — f. 76ᵇ s. XIII. **Glossæ in epistulas Horatii.** *Proposuerat oratius se post opus sermonum nil amplius tractaturum* etc.

328. s. XIV membr. 4° f. 234. Insunt litt. init. pulchre pictæ.
Passionale Sanctorum. Index locupletissimus legitur f. 1ᵇ — f. 2ᵇ. Incipit sic: *Vniuersum tempus præsentis uite in quattuor partes distinguitur* etc. Primo loco agitur de adventu domini, de Andrea, de S. Nicolao etc., ultimo de Moyse abbate, de Arsenio, de S. Agathone, de dedicatione. In fine duae precationes leguntur.
F. 1ª præmissæ sunt **historiæ** de quodam milite et de quodam monacho.

329. s. XVI chart. 4° f. 96.
Ad Rodolphum Imperatorem summa librorum Joannis Sturmii de bello Turcico administrando.

330. s. X membr. 4° f. 46. Fuit Bongarsii.

1, f. 1ª — f. 17ᵇ **Cassiodori orthographia.**

2, f. 18ª — f. 34ᵇ **Orthographia Bedæ quæ dicitur.**
ME LEGAT ANTIQVAS QVI UULT PROFERRE LOQVELAS
ME QVI NON SEQVITVR UULT SINE LEGE LOQVI.
INCIPIT ORTOGRAPHIA QVA EST PERITIA SCRIBEN.
Aeternus œtas œquitas œuum œquus idest iustus etc.

3, f. 35ª — f. 37ᵇ **Orthographia Capri.**

4, f. 37ᵇ — f. 38ᵇ **Item de verbis dubiis.** Contuli 3 et 4 in Useneri usum.

*5, f. 38ᵇ col. 2 **Versus nonnulli prosodiæ causa collecti.** *AUSONIUS PAVLINO. Innumeras possum celandæ ostendere formas* etc. Sunt versus Paulini, Lucani, Vergilii.

6, f. 38ᵇ col. 2 **Distichon de fasiano Martialis (XIII, 72).**

7, f. 39ª — f. 43ᵇ **Terentii Scauri de orthographia.**

8, f. 43ᵇ — f. 44ᵇ **Orthographia Agroetii.** Desinit in hæc verba: *ueneunt si uenduntur. Dilectum a diligendo. Delectum ab eligendo. Delictum a peccando.*

*9, f. 44ᵇ — f. 45ª **Orthographia anonymi.** *ITEM ALIA. Religio ideo dicitur quod animas religet ad cultum diuinum* etc. Edidit Usenerus in mus. Rhen. XXII, p. 417 seq., cf. similem tractatum, quem in anecdotis Helveticis p. 297 seq. proposui.

10, f. 45ª — f. 46ª **De dissonantia sermonum.** *Inter auxilium et præsidium et subsidium* etc. Cf. anecdota Helvetica præf. p. CXIX et p. 275 seq.

*11, f. 46ᵇ **De iure bis sexti S. Augustini.** *Incipit primus annus ab occasu solis — usque ad occidentem solem eiusdem diei.*

*12, ibid. **Item Augustini de signis XII.** *Intrat sol in arietem inchoante prima hora noctis — et exit de piscibus hora III noctis plena quæ præcedit XV k. aprl.*

Fol. 46ᵃ et 46ᵇ in marginibus leguntur aliquot **versus** prosodiæ causa collecti, de quibus cf. Keilii programm. Halense a. 1872. Sunt quaterniones omnino VI, numeris XVIII—XXIII insigniti. Hic codex olim unus fuit cum codd. 347 et 357, cf. Usenerum mus. Rhen. XXII, p. 413 seq.

331. s. XI membr. 4° f. 91.

Martianus Capella cum commento Remigii Autisiodorensis, mutil. a fine. Desinit in lib. VII verba hæc: *ter terna VIIII rursus hos numeros idem multiplicent fiunt bis quaterna VIII.* F. 79ᵃ legitur catalogus membrorum humanorum Græce Latineque scriptus: *Caput ΚΗϕΑΛΗΝ* etc. Pauca Eyssenhardtius ed. Lips. Teubn. de hoc libro degustavit nec non de cod. 56ᵇ. Quæ Sinnerus I, p. 301—331 ex glossis edidit, parum accurate excerpta sunt. Ex Remigii commento protraxi de Theophrasto illud, quod Usenerus meus edidit in mus. Rhen. XXV, p. 605 et 616.

332. s. XII membr. 4° f. 85. In initio pulchra conspicitur littera initialis. Fuit *magistrorum par. studentium in theologica facultate.* Sinnerus falso nr. 432 posuit.

Boetii commentum in Aristotelis librum *περὶ ἑρμηνείας* **(editio secunda).**

333. s. XIII membr. 4° f. 65. F. 1ᵃ: *Liber ecclesie beate marie in Romerstorph.* Fol. 34ᵇ picta est pulchra litt. init.

Cæsarii Heisterbachensis liber miraculorum, mutil. a fine. F. 1ᵇ: *Prologus in secundam partem dialogi miraculorum. Premissis sex distinctionibus uidelicet de conuersione de contractione* etc. *Explicit prologus. Incipiunt capitula septime distinctionis.* Desinit in distinctionis decimæ cap. LXVIIII init.: *Non est diu quod per huius...*

334. s. X—XII miscell. membr. 4° f. 356. Codex constat ex quinque partibus; f. 1—85 sæc. XII, f. 86—235 sæc. XI—XII, f 236—239 s. XI. f. 240—352 s. X, f. 353—356 s. X.

1, f. 1 — f. 81ᵃ **Evangelium Matthæi ex versione Hieronymi cum scholiis uberrimis.**

2, f. 81ᵃ, col. 1 **Excerpta Augustini nonnulla.**

*3, f. 81ᵃ, col. 2 **Versus nonnulli plerumque Leonini.**
Cui deus est præsens huic fit aranea muris —
multa timentur quæ non timenda uidentur.

4, f. 81ᵇ — f. 82ᵇ **Hieronymi epistularum ad Damasum excerpta.**

5, f. 82ᵇ — f. 83ᵇ **Excerpta Leonis Papæ.**

6, f. 83ᵇ — f. 85ᵃ **Excerpta ex Augustini de nuptiis et concupiscentia lib. I et II.**

7, f. 85ᵃ — f. 85ᵇ **Excerpta Augustisi ex libro de sermone Domini in monte, aliisque scriptis.**

8, f. 86ᵃ — f. 156ᵃ **Pauli epistula ad Romanos, ad Corinthios I. II, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses, ad Thessalonicenses I. II, ad Timotheum I. II, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos, cum scholiis uberrimis.** Continet commentarius excerpta ex Augustino, Ambrosio, Hieronymo, Beda, Cassiano, Lanfranco, Drogone, aliis quam plurimis. Specimen dedit Sinn. I, 27.

*9, f. 156ᵃ **Excerptum ex Origene.**

10, f. 156ᵇ — f. 157ᵇ **Excerptum Augustini de pascha.** Sunt in fine tractatus VI versus hexametri.

11, f. 157ᵇ **Excerptum Augustini de quindecim annis vitæ Ezechiæ additis nec non Gregorii de eadem re.**

12, f. 158ᵃ — f. 159ᵃ **Gregorii prologus in cantica canticorum.** Idem extat in cod. 612, f. 53ᵇ — f. 55ᵃ.

13, f. 159ᵃ — f. 161ᵇ **Cantica Canticorum cum scholiis uberrimis.**

*14, f. 161ᵇ — f. 162ᵇ **Ambrosius capitulo VI libri quinti super Lucam.**

F. 163ᵃ scriptura vacat.

*15, f. 163ᵇ **Excerpta Gregorii et Fortunati.**

F. 164ᵃ scriptura vacat.

16, f. 164ᵇ — f. 165ᵃ **Scholia in Lucæ evangelium.**

17, f. 165ᵇ — f. 235ᵇ **Lucæ evangelium cum scholiis uberrimis, a fine mutil.** Desinit in hæc verba: *Et addidit tercium mittere qui et illum . . .*

*18, f. 236ᵃ — f. 239ᵇ **Responsorium mutil. et ab initio et a calce.** ... *entiæ salutaris potabit illum — clamabunt enim ad dominum a facie tribulantis et . . . .*

19, f. 240ᵃ — f. 352ᵇ **Pauli epistulæ, cum epistularum canonibus, compluribus argumentis, testimoniis et scholiis paucis.** F. 250ᵃ legitur **præfatio Isidori episcopi** in Pauli epistulas. F. 252ᵃ adest **carmen Damasi Papæ** in laude Pauli apostoli:

Jam dudum saulus procerum præcepta secutus —
Sancte tuos damasus uolui monstrare triumphos.

Ordo epistularum is est: ad Romanos, ad Corinthios I. II, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses, ad Thessalonicenses I. II, ad Timotheum I. II, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos (cum prologo, f. 339ᵇ), ad Laodicenses a fine mutil. Exit enim in hæc verba f. 352ᵇ: *gaudete in christo et præcauete sordibus in lucro.* F. 352ᵃ scripta sunt nonnulla verba mystica: *Croh. nheri. nihater. nuflin. nihater* etc., quæ edidi in scholiis Bernensibus ad Vergilii Bucol. et Georg. præf. p. 692.

*20, f. 353ᵃ — f. 356ᵇ **Horae, ab initio mutil.** . . *nentibus peccatorum nostrorum periculis te mereamur protegente eripi te liberante saluari per d. n. i. x. — Ideo stabilita sunt bona illius in domino et elemosinas illius enarrabit omnis ecclesia sanctorum.*

335. s. XII membr. 4° f. 197. F. 1ª marg. inf.: *Iste liber est domus portarum qui abraserit anathema sit.* Sinnerus I, 2 falso nr. 326 scripsit.

1, f. 1ª — f. 62ª **Petri abbatis Cluniacensis liber de miraculis.** In fine habes:
Scribentis dextra benedicta sit intus et extra.

2, f. 63ª — f. 109ᵇ **Magistri Alani contra hæreticos Valdenses Judæos Paganos libri IV.**

3, f. 110 — f. 149ᵇ **Epistulæ domni Johannis de Monte Medio, Bernardi Portarum Prioris, Stephani de Chalmeto (cf. f. 121ᵇ).**

4, f. 150ª — f. 183ª **Liber formæ honestæ vitæ.** *Incipit præfatio in libro qui forma honeste uite intitulatur. Scribere tibi conpellor dilectissime quod te edificet* etc.

5, f. 184ª — f. 197ᵇ **Tractatus laudationum laudablis conversionis et conversationis Heremicolarum (paracletus Heremi), mutil a fine.** *Quoniam primo de præmio abrenuntiantium seculo libellus iste tractat et consolatur conuersationem illorum illius titulus urbane dicitur paraclitus heremi — sed totus totis uiribus labora seminans in agro . . .*

336. s. IX membr. 4° f. 48. Fuit Bongarsii.

*1, f. 1ª — f. 7ᵇ **Alcuinus de dialectica, mutil. ab initio.** *. . . luit obesse neque hic prodesse. fit et per paria com non ex contrariis rebus sed ex simillimis per naturam* etc. Cum Canisii editione in meum usum contuli. F. 7ᵇ et 8ª figuræ scientias repræsentantes descriptæ sunt.

2, f. 8ᵇ — f. 46ª **Audacis de Scauri et Palladii libris excerpta per interrogationem et responsionem scripta.** *Ars quid est. R. Rei cuiusquæ scientia ad utilitatem* etc. Descripsi in Henrici Keilii mei usum, qui hanc Audacis artem edere cœperat hoc ipso, quo hæc scribebamus, anno 1872 programm. Halens.

3, f. 46ª — f. 47ᵇ **Divisiones numeri.** *INCIPIVNT CAPITVLA DIVISIONUM NUMERI. De numero igitur fratres dilectissimi deo adiuuante pauca dicturis simus — et quod sunt genera annorum.*

4, f. 47ᵇ — f. 48ᵇ **Sententiæ S. Augustini et Isidori in laude compoti, mutil. a fine.** *Agustinus dixit de quattuor diuisionibus scripturæ quattuor necessaria sunt in ecclesia dei — amor dicitur latine sophia uero sapien . . .*

337. s. XI membr. 8° f. 14.

*1, f. 1ª — f. 2ᵇ **Tractatus medicinalis de cephalea, mutil. a fine.** *Cephalea est dolor capitis qui multum tempus tenet — Caput autem sollicitante exalatione inferiorum dolor per interualla succutiens cum quodam.*

*2, f. 3ª — f. 8ᵇ **Glossarium Latinum medicinale.** *Anesus idest erba foli . . . . acius coriandri similat. Anecardia idest er. sem.*

eius similat ricino — Zernas .i. derpitas (sic). *Zoelae .i. tractum uel purgatum. Zare .i. oriens uel ortus.*

3, f. 9[b] — f. 14[b] **Nomina infirmitatum secundum Græcos (glossarium Græco-Latinum medicinale) a litt. A usque ad litt. S.** *Antrix ,i. rubor in superficiem cutis — Secturas .i. limaturas.*

338. s. X membr. 4° f. 19. Fuit Bongarsii et ante eum P. Danielis (1564), cuius manu in folio primo libri argumentum descriptum est: infuerunt olim præterea in initio Epiphanius de ponderibus et mensuris et in fine Volusius Maetianus de ponderibus et Dionysii nonnulla.

Bedae qui dicitur orthographia.

ME LEGAT ANTIQVAS CUPIAT QVI SCIRE LOQVELAS.
ME SPERNENS LOQVITVR MOX SINE LEGE PATRVM.

Aeternus ætas .... *æquitas æquus idest iustus* etc.

2, f. 11[a] — f. 14[b]. 16[a] **Orthographia Capri.**

3, f. 15[ab] **Caper de verbis dubiis.**

4, f. 15[b] **De cæsuris ratio Victorini.** *Cæsuræ sunt IIII pentimimeris eptimimeris — dic mihi dam*eta cuium pecus an melibœi.* Cf. Keil gramm. Lat. vol. VI p. 240.

*5, f. 16[b] **Ars Agroetii de orthographia.**

339. s. XII membr. 4° f. 8—135. Fuit Bongarsii. Insunt pulchræ litt. initial., cf. f. 10, 19, 25, 31, 40[b], 54[b], 69, 86 etc.

Prisciani ars grammatica, mutil. a fine et ab initio. Incipit versus finem libri I: *quomodo nec antecedente nisi sit muta ante liquidam ut supplex suffragor* etc. Desinit in libri XVI parte extrema; codicis continuatio hodie nr. A 326 notatur. Perierunt folia septem priora.

340. s. XIII membr. 4° f. 132 et fol. 1 indicem continens. Fuit Faucheti et Bongarsii.

1, f. 1 — f. 127[a] **Ceste conte de la terre d'outre mer fist faire le tresoriers Bernars de sant piere de Corbie...** (1232). Inc.: *En l'an de l'incarnacion de nostre seignor iesu MCI morut Godefroi li dux de boisson et roys de iherusalem apres lui fo roys baldoins ses freres qui fu quens de edesse..* Fin: *Quant li rois Jehan fu ariuez en Constentinoble li ch'r de la terre alerent i encontre et le reczurent a grant ioie. Quant il ot I pou seiorne en constentinoble si manda toz lez chrs de la terre fist espouser sa fille au valet qui empereres deuoit estre et le fist porter corone. Quant li valez ot porte corone et il fu empereres li rois le requist qu'il le feist ses conuenances et il et li ch'rs de la terre li empereres et li chrs de la terre fisent uolentiers quanque li rois iehan lor deuisa si com il an oient en conuent et li rois atant s'en tint.* Cfr. Sinner II, 367 seq. ubi specimen quoddam; usus est hoc codice De Mas Latrie in Chronique d'Ernoul et de Bernard le Tresorier, Paris 1871.

*2, f. 127[b] — f. 132[a] **Ce sunt li saint leu de ierusalem.** Finis deest. Inc.: *Ci poes uos sauoir les sains leus de (le) la terre*

de ierusalem. En ierusalem a I saint leu couert d'une piere ou salemons escrit li liure de sapience et iluec meismes entir le temple de salamo. Des.: *Ovtre la montaigne est alape par deuers le mer gart sor la marine.*

341. s. XVI chart. 4° f. 144. Fuit Francisci Danielis. Quædam manu Petri Dan. addita sunt.

*1, f. 1 — f. 3 **Excerpta iuridica a Francisco Daniele scripta.**

2, f. 4ᵃ — f. 130ᵃ **Annotata Hugonici Donelli in tit. famil. erciscundæ lib. 3 cod. 36 tit. etc.** Hae adnotationes Hugonici Donelli Francisci Danielis manu Biturigibus anno 1560 exceptæ sunt.

3, f. 130ᵇ — f. 131ᵇ **Alciati definitiones aliquot iuridicæ.**

4, f. 131ᵇ — f. 134ᵃ **Epistularum nonnullarum Francisci Danielis apographa ab ipso facta.**

a, *J. D.* (nescio cui) *Franciscus Daniel S. D.*

b, *Viro humanissimo J. C.* (Jacobo Cuiacio) *salutem. Biturigibus. 6 Idus Junii 1560.*

c, *Patri humanissimo S. Biturigibus pridie Cal. Julii.*

*5, f. 134ᵃ **Intellectus legis momentariæ possessionis, excerptum.**

*6, f. 134ᵇ — f. 142ᵇ **Flores et sententiæ aliquot ex Phormione Terentii excerptæ.**

*7, f. 143ᵃ — f. 144ᵃ **Oratiuncula habita a Guilelmo Laterano in salutatione Jo. Morvillierii Aureliorum Episcopi anno 1559 in adventu eius.**

*8, f. 144ᵃ **Jano Touzellio (Tonzellio?) viro clariss. Franciscus Daniel.** *Data Aureliæ undecimo Calend. Martias 1561.*

342. s. XIII membr. 8° f. 75.

Gualteri Alexandreis, cum glossis. *Primus aristotilis imbutum nectare sacro* etc. In fine legitur:

Hic liber est scriptus qui scripsit sit benedictus.
Scripsit alexandrum lambertus clericus istum.
Qui bene uult fari bene debet præmeditari.

Secuntur aliquot voculæ litteris secretis (transpositis) scriptæ.

343. s. XV membr. 4° f. 46 cum punctis vocalibus.

Bibliorum libri Esra (Nehemia), Ruth, Cantic., Eccles. Lamentatt. Jeremiæ, Esther, Hebraice. Codicem primitus omnes Chetubim complexum esse, patet ex prima plagula, ubi ultima verba Danielis librum Esræ precedunt, tum ex subscriptione libri. Scriptor codicis fuit Samuelis, fil. Jom Tob, fil. Alzaig, Lisbon. 5170 = 1410 p. Chr.

344. s. X membr. 4° f. 143. Fuit S. Maximini Miciacensis (cf. f. 80ᵇ).

1, f. 1ᵃ — f. 77ᵃ **Sententiæ epistolarum beati Pauli apostoli a S. Hieronymo presbytero expositæ et ex opusculis eius iuxta earundem epistolarum ordinem decerptæ.**

*2, f. 77ª — f. 143ᵇ **Sententiæ epistolarum beati Pauli apostoli a S. Papa Gregorio expositæ et ex opusculis eius iuxta earundem epistolarum ordinem decerptæ.** Fol. 89ª in marg. nonnulla ecclesiastica notis Tironianis scripta sunt.

345. s. XII membr. 8° f. 129- Sinnerus I, 541 falso nr. 346 posuit.
Ovidii metamorphoses, mutil. ab initio et a calce (I, 707 —XV, 848). In unius cuiusque libri initio margini breve argumentum prosaicum ascriptum est. Folia 55—58 mutilata sunt.

346. s. XVI chart. 4° f. 72.
Xenophontis Oeconomicus Italice versus per Simonem Mazzeum. Præmissum est epigramma *ad Simonem Masseum N. Floren. de translato in linguam Italicam Xenophontis Aeconomico:*
Tractantem quis te tam seria facta putasset etc.
et *ad eundem aliud:*
Ingeniis claris florentia floruit olim etc.
Subscriptum est: *P. Æ. Pig. I. C.* Deinde epistula Italice ab Johanne Pissevini *(Giouanni Pisseuini Franzese) Parigi alli X Marzo MDLXXV,* cum eiusdem epigrammate in Mazzeum:
Oeconomon Graio Xenophonti Musa lepore etc.
Tum epistula S. Mazzei *a Laudomine Soderini consorte dilettissima,* Italice. Denique eiusdem carmen Italicum: *Alla medesima. Beato quel à cui l'alma natura* etc. atque epigrammata P. Pacaudi Molinensis numero sex in S. Mazzeum.

347. sæc. X membr. 4° f. 41. Fuit Bongarsii. Cf. Usener mus. Rhen. XXII, p. 413 seq. Ad eundem codicem olim pertinuere cum hoc libri Bernenses nr. 330 et 357: hoc insuper patet ex inscriptione f. 1ª marg. inf. sæc. XIV facta.

1, f. 1ª — f. 22ª **Ex libris Macrobii de differentia stellarum et siderum (ex lib. I et II, sc. I, 14, 21—22, 13; II, 1, 2—9, 10; I, 3, 17—3, 20).** *Nunc uideamus quæ sint haec duo nomina quorum pariter meminit — nullo uisu ad ulteriora tendente penetretur.*

*2, f. 22ᵇ — f. 25ª **Excerpta ex Plinii hist. natur., cum figuris.** *Inter cælum et terram certis discreta spatiis septem sidera pendent — martis maxime inobseruabilis est cursus.* Descripsi omnia in usum Detlefseni, cf. cod. 265 et Detlefseni scriptiunculam Philologi tom. 28 p. 295 seq.

3, f. 26ª (f. 25ᵇ vacat) — f. 41ᵇ **Nonii Marcelli caput IV, a fine mutil.** *INDEX EARVM RERUM QVÆ HOC CODICE CONTINENTVR. NONIVS MARCELLVS PERIPATHETIC' TIBVRCICENSIS DE COMPENDIOSA DOCTRINA PER LITTERAS AD FILIVM. Aduersum contra significat — Eundem* (s. v. Tenue) *non mediocri pecuniæ sed etiam tenui percipere possumus.* Inspexi et excerpsi in Luciani Muelleri usum.

Quæ desunt, in cod. nr. 357 extant f. 33ª—34ª, cf. 357, nr. 6. Adsunt quaterniones II (fol. 6), III (fol. 13), IV (fol 6), VI et VII.

348. s. IX membr. 4° f. 218. Fuit Bongarsii. Insunt pulchræ picturæ quattuor evangelistas repræsentantes, quas expressit Piperus Berolinensis a. 1860 et nuperrime Rahnius Turicensis.

Hieronymi vulgata Novi Testamenti (quattuor evangeliorum). Præmittuntur tabulæ synopticæ f. 1—8. Sequitur præfatio S. Hieronymi ad Damasum, argumentum S. Hieronymi, epistula Eusebii de evangelio (*Eusebius carpiano fratri in domino salutem. Ammonius quidam* etc.), prologus in Mattheo, capitula lectionum secundum Mattheum (*I Generationum quadraginta* etc.), capitula in evangelium Matthæi (*I Generationum nomina* etc.)

*F. 24[b] **Nativitas Sanctæ Mariæ.** *Supplicationem seruorum tuorum deus miserator* etc. Manu alia sæc. X.

*F. 169[ab] **Tractatus Isidori de ratione digitorum.** Sæc. X, intermixtis notis Tironianis. *Necessarium duximus utilissimam promptissimamque flexus digitorum paucis præmonstrare sollertiam — insertis inuicem digitis implicabis.* In folio ultimo habes: *XV die ante kalendas decembris drunmed obiit.*

349. s. XIII membr. 4° f. 16.

Gisleberti disputatio Judæi et Christiani. Subiuncta est epistula Gisleberti ad Anselmum Cantuariensis ecclesiæ archiepiscopum (cf. cod. 188). In fine legitur (cf. cod. 383, 4):

Hoc scripsi totum pro pena da michi potum.

De hac subscriptione cf. Kettner, zur Kritik d. Glossæ Placidi. Berol. Calvary 1872, p. 9 not. Utroque loco diserte 'pena' scriptum est.

350. s. ? chart. 4° f. 118.

***Liber Sinesicus.**

351. s. X membr. 4° f. 138. Fuit Bongarsii. Fol. 137[a]: *hic est liber S. Benedicti abbatis floriacensis.*

Quintilianus. Liber primus non integer adest duobus foliis primis abreptis; initium est hoc: *licet et nihilominus amicum grauem uirum aut fidelem libertum* etc. I, 2, 5. De hoc libro Halmius hæc adnotavit præclarissimus Quintiliani existimator: *Pertinet liber præclarus ad eam codicum familiam, in qua non integri extant libri Quintiliani, sed huius familiæ, qua classis integrorum longe deterior est, ut antiquissimus, ita optimus est. Extant in codice ut in reliquis eiusdem familiæ hæ partes: lib. I (præter initium) usque ad V, 14 § 12 (mundus igitur animal), VIII, 3, 64 (ex his quæ dicta) usque ad VIII, 6, 17 in. (a longinqua similitudine), VIII, 6, 67 (superiectio uirtus eius) usque ad VIIII, 3, 2 esset enim omne eiusmodi), X, 1, 107 ext. (nulla contentio est) — XI, 1, 71 (cur id ita sit uel paulo), XI, 2, 33 (...plici motu iuuetur memoria) — XII, 10, 43 (sed cum debeat delectare).* Codicem Halmius ipse excussit ad editionem suam a. 1868. Teubn. exornandam. Cf. eiusdem libellum: Ueber die Textesquellen der Rhetorik des Quintilianus (Sitzungsberichte d. Münchner Acad. d. Wissensch. I, 4) 1866.

F. 137b et 138a schemata ad scientiarum conexum illustrandum pertinentia exhibentur.

352. s. XI membr. 4° f. 109. Fuit P. Danielis. F. 1b conspicitur litt. init. pulchre picta.

Augustini de civitate Dei lib. XIX—XXII. Prima pagina paullo post cetera scripta est.

353. s. XIV membr. 4° f. 9.

1, f. 1a — f. 5a **Ars chiromantiæ anonyma, cum figuris.** *Incipit ars cyromantie ex multis compilata. Cum diuersi diuersa de arte ciromancie scripserint ego uolens ad aliquam certitudinem* etc.

*2, f. 5a — f. 5b **Tractatus physiognomicus.** *Multitudo pilorum in uentrem luxuriosum figurat* etc.

*3, 5b **Præcepta ad chiromantiam pertinentia.** *Ad habendum* (sic) *meliorem et certiorem inquisitionem manus aqua calida* etc.

*4, f. 6a — f. 9a **Cyromantia Aristotilis.** *Cyromantia est ars demonstrans mores et inclinationes hominis naturales* etc.

354. s. XIV membr. 4° f. 274. Desunt hodie veteris numerationis (f. 283) folia 4—5. 176—183. Post f. 13 habetur unum folium sine numeratione et post f. 55 et 135 desunt singuli vel plures quaterniones. F. 136—175 ponenda ante f. 56 (cf. custodem f. 175b). Folia 206 et 207 vacant. Fuit Henrici Stephani et Goldastii. Codicem descripsit Jubinal in libro cui titulus est: Lettre au directeur d'artiste, Paris 1838.

I, f. 1 — f. 175b **Dits et fabliaux,** numero LXXV.

1, 1—3b **[Du foteor]** v. 357; sine titulo et fine, qui in fol. 4 perdito extabat. Falso Jubinal carmini attribuit titulum: *Dit dou Segretaing.*

Inc.: *Qui fabloier uiaut si fabloit*
Mes qu'en son dit nen afebloit. Cf. Méon, Fabliaux et Contes IV, 204.

2, 6a—9b **Dou sagretaig II,** v. 546; initium deest.

In.: *Sa hache prent si li cort sore . . .*
Fin.: *en uont en joie perdurable*
auec lo pere esperitable.

3, 9b—10a **De Brifaut III,** v. 86.

Inc.: *D'un uilain riche et non sachant*
qui aloit les marchiez cerchant. Cf. Méon N. R. I, 124.

4, 10b—11b **De celui qui cracha sor ses morteres,** v. 134.

Inc.: *Saignor a un ior qui ia fu*
Auint c'uns uilains de fabu Cf. Man. Paris. 7989².

5, 11b—12b **De celui qui bota la pierre,** v. 62.

Inc.: *Uns prestres bons fisiciens*
Vint chies 1 suen parochien. Cf. Méon N. R. I, 307.

6, 12b—16a **La voie d'enfer** [Raoul de hodan] v. 628.

Inc.: *En songes doit fables auoir*
Se songes puet deuenir voir. Cf. Jubinal, myst. inéd. II, 384; et Stengel, cod. Digby 86. Halle 1871 p. 17 seq.

7, 16^a—26^b **do chevalier a l'espee,** v. 1208.
Inc.: *Cil qui aime desduit et ioie*
Viegne auant si entende et oie. Cf. Méon, N. R. I, 127.

8, 26^b—36^a **La mule sans frain** [Paiens de maisieres], v. 1142.
Inc.: *Li uilains dist en reprouier*
Que la chose a puis grant mestier. Cf. Méon, N. R. I, 1.

9, 36^a—38^a **de Marco et de salemon,** v. 242.
Inc.: *Moralitez eguerre*
est essil de terre.
Des.: *que le uos guerpist*
.M. li respont. Cf. Méon, N. R. I, 416.

10, 38^a—39^a **De dan denier,** v. 141.
Inc.: *En bons uers me voil trauellier*
Garder m'estuet au commencier. Cf. Jubinal, Jongl. et Trouv. p. 94.

11, 39^b—41^a **de la mere qui desfandoit sa fille uit a nomer,** v. 184.
Inc.: *Conter uos uoil ci d'une dame*
Qui fu d'un riche boriois feme. Cf. Méon, F. et C. IV, 187.

12, 41^a—42^a **de la grue** [Garins], v. 160.
Inc.: *Desor que que i'aie targie*
puis qu'il m'a este enchargie . .
v. 11 *que iadis fu I chastelains*
qui ne fu ne fox ne uilains. Cf. Méon, F. et C. IV, 250.

13, 42^a—43^a **Des putains et des lecheors,** v. 82.
Inc.: *Quant diex ot estore lo monde*
si com il est a la reonde.

14, 43^a—44^a **De la damoise qui nost uoler,** v. 108.
Inc.: *D'une damoiselle uos uoil*
conter c'onques ne uirent oil. Cf. Méon, F. et C. IV, 271.

15, 44^a—45^b **d'estula et de l'anel de la paelle,** v. 188.
Inc.: *Saignor icist fabliax parole*
De II clers qui vindrent d'escole. Cf. Méon, F. et C. III, 258.

16, 45^b—47^a **La male honte,** v. 206.
Inc.: *Saignor uos qui honte cremez*
a cest fables bien entendez. Cf. Méon, F. et C. III, 204, 210, a quibus cod. hic valde discrepat.

17, 47^a—49^b **escomeniemanz au lecheor,** v. 264.
Inc.: *G'escomeni toz les ialox*
Qui de lor feme ne sont cox. Cf. Th. Wright, anecd. lit. p. 60—63; — Mn. Par. 7218; f. 194 et 195.

18, 49^b—52^b **Do mire de brai,** v. 346.
Inc.: *[J]adis ert uns vilains ml't riches*
Qui trop auoit mes ml't fu chiches. Cf. Méon, F. et C. III, 1.

19, 52^b—55^b **d'Auberee,** v. 704; finis deest.
Inc.: *Qui pres de moi se voudroit trere*
I tel flabel m'orroit retraire. Cf. Jubinal, N. R. I, 199—222.

20, 56^a—57^a **de la sorisete des estopes,** v. 128, initium deest; extat fol. 175, v. 102 (vide 75).
Finis: *Que chacuns se garde la soe*
Quele ne li face la coe. Cf. Méon, N. R. I, 310.

21, 57^a—57^b **des clers,** v. 72.
Inc.: *Par s. Guill' de pontoise*
la rien des clers don plus me poise. Cfr. H. Wright, anecd. lit. p. 66.

22, 57^b—58^a **des uilains,** v. 46.
Inc.: *Or escoute un autre conte*
a toz les uilains doint dex honte.

23, 58^a—59^b **de la damoisele qui n'oit parler de fotre qui n'aust mal au cuer,** v. 210.
Inc.: *En iceste fable nouele*
uos conte d'une damoisele. Cf. Méon, F. et C. III, 458, a cuius verbis (Man. Par. 7218, 7615) cod. noster valde discrepat.

24, 59^b—60^a **de la dame qui fu fotue sor la fosse son mari,** v. 124.
Inc.: *Tandis com uolante me uient*
de fabliax dire et il m'en tient. Cf. Méon, F. et C. III, 462.

25, 60^b—63^a **des XV signes,** v. 284.
Inc.: *Se uos cremisse enuier*
a destorber d'aucun mestier. Cf. Luzarche, Mystère d'Adam, Tours 1854 p. 70.

26, 63^a—64^a **de la coille noire,** v. 121.
Uns uilains qui ot prise a fame
Une ml't orgoilleuse dame. Cf. Méon, F. et C. III, 410.

27, 64^a—65^a **Do con et do vet et de la soriz qui alerent uandangier,** v. 124.
Inc.: *Qui que cont do ri de Breteigne*
L'an me commande l'an m'ensaigne.

28, 65^a—65^b **de porcelet,** v. 62.
Inc.: *Or oiez un fablel cortois*
d'un uallet fil a un borios. Cf. Méon, N. R. I, 286.

29, 65^b—67^a **Li esbaubismanz lecheor,** v. 140.
Inc.: *Diua car laisse ester ta iangle*
si ti ua seoir en cele angle. Cf. Jubinal, Ruetebeuf I, 331.

30, 67^a—68^b **Coquigne,** v. 136.
Inc.: *Or entandez I po a mi*
tuit deuez estre mi ami. Cf. Méon, F. et C. IV, 175.

31, 68ª—69ᵇ **Li bataille d'anfer et de paradis.** v. 194.
Inc.: *Nos trouvons en sante escriture*
une meroillese auanture
tanai an anfer si li dist. Cfr. Hist. litt. XXIII, 218. 219.

32, 69ᵇ—70ª **des changeors** [Jehan].
Inc.: *L'an dit toz iorz se dex me saut*
pan sandire qui rien ne vaut. Ed. Jubinal, lettre d'Art. p. 13—15 et Jongleurs et Trouv. secundum exemplar Mouchetii.

33, 70ª—71ᵇ **des bochiers,** v. 150.
Inc.: *Seignor, ie uos uoldrai conter*
si uos plaisoit a escouter. Ed. Jubinal, lettre d'Art. p. 24—29.

34, 71ᵇ—72ᵇ **des cordoaniers,** v. 123.
Inc.: *Qui bien sauroit et faire et dire*
assez porroit trouer matire. Ed. Jubinal, ib. 16—19.

35, 72ᵇ—74ª **D'avoir et de savoir** [Jehan de Choisi].
Inc.: *Jehan de Choisi uiaut ueoir*
s'an lui a tant san ne sauoir. Ed. Jubinal, rapport 1838. p. 27—31.

36, **Des cordiers,** v. 112.
Inc.: *Seignor ne sai que ie uos mante*
nouelement ai mis m'antante. Ed. Jubinal, lettre p. 30—33.

37, 75ª—75ᵇ **do pre tondu,** v. 100.
Inc.: *Ce fu la uoille d'un noel*
qu'an tient en maint leu riche ostel. Cf. Méon, N. R. I. 289.

38, 75ᵇ—77ª **des bolangiers,** v. 126.
Inc.: ·*rute a cet pandue*
et mainte parole perdue. Cf. Jubinal, Jongl. 138—142.

39, 77ª—78ª **Des tisserans,** v. 121.
Inc.: *Tel gent ia qui oient*
et entandent et oient. Ed. Jubinal, lettre p. 20—23.

40, 78ª—80ᵇ **La dame qui fist batre son mari,** v. 295.
Inc.: *D'une auenture ml't cortoise*
uos uoil conter d'une boriose. Cf. Méon, F. et C. III, 161, a quo valde discrepat cod. noster.

41, 80ᵇ—88ᵇ **De la dame qui conchia lo prestre, lo preost, lo forestier,** v. 964.
Inc.: *Ma poine metrai et ma cure*
de raconter une aventure. Cf. Méon, F. et C. III, 296, a quo discrepat cod. noster nonnullis locis.

42, 88ª—90ª **De l'euesque qui benei lo con,** v. 231.
Inc.: *Uns euesques iadis estoit*
qui ml't volenters s'acointoit.

43, 90ª—93ᵇ **De la dame qui fist entandant son mari qu'il sonioit** [Garins], v. 316.

Inc.: *Puisque .ga. l'a entrepris*
n'est droiz qu'il en ait mal pris. Cf. Méon, N. R. I, 343.

44, 93ᵇ—100ᵇ **de cort mantel,** v. 882.
Inc.: *Une auanture qui auint*
En la cort (e) au bon roi qui tint. Cf. Wolf, Lais, S. et L. p. 342.

45, 100ᵇ—102ᵇ **li sohaiz desuez** [Jehan bediax], v. 214.
Inc.: *D'une auenture que ie sai*
que i'oi conter a douai. Cf. Méon, N. R. I, 293.

46, 102ᵇ—103ᵇ **de la dame qui fist son mari mort,** v. 108.
Inc.: *De fabliax puet ueritez estre*
Donc auint ice dist mes mestre. Cf. Jubinal, N. R. I, 312—316.

47, 103ᵇ—108ᵃ **des III larrons,** v. 510.
Inc.: *Cist fabliax dit seignor baron*
que iadis furent III larron. Cf. Méon, F. et C. III, 250.

48, 108ᵃ—108ᵇ **la patrenostre l'userier,** v. 114.
Inc.: *Qui uialt la patrenostre oir*
a l'usurier et retenir. Ed. Jubinal, rapport 1838, p. 32—35.

49, 109ᵃ—111ᵃ **la credoz,** v. 250.
Inc.: *Maistres forques reconte et dit*
que nus ne puet auoir respit. Méon, F. et C. III, 106.

50, 111ᵃ—111ᵇ **Des sohaiz qui sainz Martin dona anuieus et cobeitos,** v. 88.
Inc.: *Seignor apres lo fabloier*
Me uoil auoir dire apoier. Cf. Méon, F. et C. I, 91.

51, 111ᵇ—112ᵃ **de la uielle qui oint la palme au cheualier,** v. 53.
Inc.: *D'une uielle uos uoil conter*
d'une fable por deliter. Cf. Méon, N. R. I, 183.

52, 112ᵃ—112ᵇ **de la damoiselle qui sonioit qu'en la fotoit,** v. 74.
Inc.: *Une damoisele sonioit*
que uns biax bacheler l'amoit. Cf. Méon, F. et C, III, 455.

53, 112ᵇ—114ᵃ **la deuise aus lecheors,** v. 157.
Inc.: *Quant li douz tanz se remue*
que ie uoi l'auenue. Cf. Méon, N. R. I, 301.

54, 114ᵃ—115ᵃ **de boriois borion,** v. 122.
Inc.: *Por beles rises conter*
s'oloient menestrier monter. Cf. Th. Wright, anecd. lit. 57.

55, 115ᵃ—116ᵃ **do maignien qui foti la dame,** v. 112.
Inc.: *Or escoutez laissiez moi dire*
je uos dirai une matire. Cf. Méon, N. R. I, 170.

56, 116ᵃ—117ᵃ **d'estula,** v. 138.
Inc.: *Il furent iadis dui frere*
sanz solaz de pere et de mere. Méon, F. et C. III, 393.

57, 117ᵃ—124ᵇ **Catons en romanz,** v. 846.
Inc.: *Seignor oez que ie uos commanz*
espondre caton en romanz. Cf. Ms. Paris, nr. 7011⁷, P. Paris, Man. III, 366.

58, 124ᵇ—135ᵇ **de Richaut,** v. 1334.
Inc.: *Or faites pais si escotez*
Qui de .Ri. oir uolez. Cf. Méon, N. R. I, 38.

59, 135ᵇ **Des feures,** v. 32, deest finis.
Inc.: *De dire contes et fabliax*
Et de trouer biax dis nouiax. Cf. Jubinal, Jongl. et Trouv. 128—137.

60, 136ᵃ—143ᵃ **do segretain,** v. 870.
Inc.: *D'un moine uos dirai la uie*
Segretains ert d'une abaie. Cf. Méon, F. et C. I, 242.

61, 143ᵃ—143ᵇ **do prestre qui mania mores,** v. 68.
Inc.: *D'un prestre conte qui s'esmut*
A un marchie o aler dut. Cfr. Méon, F. et C. I, 95.

62, 143ᵇ **do vilain qui conquist paradis pur plait,** v. 170.
Inc.: *Nos trouomes en escriture*
un merueilleuse auenture
qui iadis auint d'un uilain. Cf. Méon, F. et C. IV, 114.

63, 145ᵃ—146ᵇ **La plantez,** v. 138.
Inc.: *Aide dex qui tot gouerne*
il auint en une tauerne. Cf. Méon, N. R. I, 338.

64, 146ᵇ—149ᵇ **de berangier a lonc cul,** v. 296.
Inc.: *Tant ai dit contes et fabliax*
Que ie ai fait uiez et nouiax. Cf. Méon, F. et C. IV, 287.

65, 149ᵃ—151ᵇ **De hueline et d'aiglantine,** v. 329.
Inc.: *Ce fu en mai el tans d'este*
que l'aunt herbe croist o pre. Cf. Méon, N. R. I, 353.

66, 151ᵇ—156ᵇ **de Tristan,** v. 576.
Inc.: *Ml't est t'tanz melles a cort*
Ne sel o aille ne ou tort. Ed. Michel, Tristan, London 1835, I, p. 215 seq. secundum exemplar Mouchetii.

67, 156ᵇ—159ᵃ **de connebert** [Gautiers], v. 314.
Inc.: *Gautiers qui fist del preste taint*
tant a ale qu'il a ataint. Cf. Méon, N. R. I, 113.

68, 159ᵃ—160ᵃ sine titulo, v. 120.
Inc.: *En un porpans sui de l'autrier*
don ie ne me sai conseillier.

69, 160ᵃ—162ᵇ **Le revenant,** sine titulo [Pierre d'Anfol], v. 252.
Inc.: *Sans plus longuement deslaier*
m'estuet conter d'un ch'r. Cf. Méon, N. R. I, 174.

70, 162ᵇ—164ᵇ **Le povre clerc** sine titulo, v. 254.
Inc.: *Ge ne uol pas faire lonc conte*
cist fabliaux nos dit et raconte. Cf. Méon, N. R. I, 104.

71, 164^b—167^a sine titulo, v. 324.
Inc.: *Dui poure clerc furent iadis*
ne d'une uile et d'un pais.

72, 167^b—169^a **Les quatre souhais S. Martin,** sine titulo, v. 200.
Inc.: *Uns uilain ot en normandie*
don ne laire que ne uos die. Cf. Méon, F. et C. IV, 386.

73, 169^a—174^a **Le cheualier qui faisoit parler [Garnier],** sine titulo, v. 610.
Inc.: *Or sont fablel ml't encorse*
Maint denier en ont enborse. Ed. Méon, F. et C. III, 409.

74, 174^a—175^a sine titulo, v. 96.
Inc.: *Oez seignor ie n'otroi pas*
que de fame face nul gas.

75, 175^a—175^b **De la sorisete des estoupes,** sine titulo, v. 102; finis legitur fol. 56, 57.
Inc.: *Apres uos conte, d'un uilain sot*
qui fame prist et rien ne sot. Cfr. supra N. 20.

II, f. 184^a — f. 205^a **Roman des VII Sages de Rome,** fragm. initium deest.
Inc.: *si conmanca a mangier. Il se maruoille ml't durement de ce qu'il ne pooit trouer autrement a mangier..* Fin.: *apres la mort l'empereor refu ses fiz empereres tant com il uesqui.*
Cf. A. v. Keller, Roman des VII Sages, Tübingen 1836, p. LII seq.

III, f. 208^a — f. 283^b **Li romanz de parceual** [Crestiens de Troie], v. 9128.
Inc.: *Qui petit seme petit quiaut*
Qui auques recoillir uiaut
En tel leu sa semence espende
Qui fruit a cent doble li rande..
v. 7: *C r e s t i e n s seime et fait semence*
D'un romanz qu'il en commence..
v. 11: *Il le fait por lo plus prodome*
Qui soit en l'empire de rome
C'est li cuens felipes de flandres...
v. 60: *Crestiens qui entant et poine*
A a rimer lo meillor conte
Qui soit contez en cort reial
Ce est l i c o n t e s d e g r e a l..
v. 64: *Ce fu au tans q'aube florissent..*
Des.: *Lo duel que demaine an la sale*
De la loge ius en auale
S'est a la dame uenue
Ensin conme tote esperdue
Et quant la raine l'auoit
Si li demande qu'ele auoit.
Explicit li romanz de perceual.

Aliud huius modi opus legitur in cod. 113, 2; cf. Potvin, Bibliographie de Crestien de Troie, Bruxelles 1864, et Potvin, Perceval li Galois, Paris 1865, 1866.

355. s. XIII—XIV membr. 8° f. 11.

Ordinarium lecturæ refectorii secundum tenorem librorum qui habentur in hac domo Petrecastri. *In primis sciendum est quod sicut continetur in prima parte consuetudinum antiquarum capitulo VII°* etc. In fine hæc habes: *Nullus hic audeat aliquid addere uel laniare sine licencia spirituali data præsente conuentu et qui contrarium fecerit prima die sequente careat uino absque ulla misericordia et hec ita ordino et præcipio ego frater p. b. humilis prior huius domus petre castri sub signeto meo manuali.*

356. Deest hodie, defuit etiam Sinnero.

357. s. X membr. 4° f. 42. Fuit Bongarsii. Cf. Usener mus. Rhen. XXII, p. 413 seq. Eiusdem codicis olim fuit et cod. nr. 330 et 347. Hic extant quaterniones XIV—XVII. VIII et IX. Fol. 25 post f. 32 collocandum.

1, f. 1ᵃ — f. 7ᵇ **Glossarium Græco-Latinum.** *HAEC SVNT GRECA UERBA ET ALIQVA EORUM CUM GLOSIS SUIS. Abdomen pinguedo carnium. Absida lucida eo quod lumine accepto per arcum resplendeat. Acataleptus inuisibilis — Zonarim cingulum. Zozia signa. Zelotypia dicitur furor cum rancore mentis accensus.* Adiecta sunt nonnulla de voce Hebræa *apethno* et de significatione vocabuli *animaduersio.*

2, f. 7ᵇ col. 2 — f. 28ᵃ **Glossarium Latinum.** *Abba pater. Abi. iulius mensis. Ab. augustus. Abdicat alienat — Zozimus uiuax uel uiuidus. Zozia signa.*

*3, f. 28ᵃ **Interpretatio alphabeti Hebræorum.** *Aleph mille uel doctrina. Bet domus. Gimel retributio uel plenitudo* etc. Adiecta sunt nonnulla glossemata diversi generis; in fine excerptum ex Prisciano de verbo *deficio.*

4, f. 28ᵇ — f. 32ᵇ **Ex historia Salustii Crispi.** Oratio Catilinæ apud coniuratos, oratio C. Catonis in senatu, oratio Catilinæ, oratio Micipsæ ad Jugurtam, oratio Adtherbalis, oratio L. Syllæ ad regem Bocchum, oratio regis Bocchi ad L. Syllam, epistula Lentuli ad Catilinam, epistula Scipionis ad Mycipsam, epistola Adherbalis ad senatum. Cf. Wœlfflin, Philologi tom. XVII p. 154—159. 519—548.

*5, f. 32ᵇ. f. 25ᵃ **Excerpta aliquot ex Prisciano.** Partim notis Tironianis scripta sunt.

*6, f. 33ᵃ — f. 34ᵃ **Nonii Marcelli cap. IV pars extrema.** *Tenet sicuti est usu significat præhendit* etc. Est continuatio cod. Bern. 347.

*7, f. 34ᵃ **Glossarium Latinum breve, extra alphabeti ordinem positum.** *Catalogus ordo uel numerus uel collectio. Mancipandum sociandum iugendum* etc.

8, f. 34ᵇ — f. 41ᵇ **Fragmentum Petronii.** *PETRONII ARBITRI SATIRICON. Num alio genere furiarum declamatores — Et*

ueniet clausum possidet arca iouem. Cf. Buecheleri edit. maior. p. XVII seq. Inter f. 34 et 35 quattuor folia interciderunt, quorum duo hodie asservantur in bibl. Leidensi.

9, f. 41ᵇ — f. 43ᵃ **Remmii Favini carmen de ponderibus et mensuris, sine titulo.** *Pondera paeoniis ueterum memorata libellis — Nec non et sine aquis* (v. 1—163). Cf. anthol. Lat. nr. 486. Præterea f. 41ᵇ quædam ecclesiastica scripta sunt.

358. s. IX membr. 4° f. VII et 57. Fuit P. Danielis, tum Bongarsii.

*1, f. Iᵃ—IIᵇ. 53ᵃ—54ᵃ, sæc. XVI. **Interpretamentorum ad notas Tironianas pertinentium catalogus a Petro Daniele scriptus, omissis notis.** *Captapulum Capaneus Cadiuus quod morte cadit — Despoliare Denudare.* Descripsi in Guilelmi Schmitzii usum.

*2, f. IVᵇ (III et IVᵃ vacant) sæc. XVI. *Incipit de uulgaribus notis prologus quomodo prius inuente sunt* (rubr.) *Vulgares notas Ennius* etc. Subscriptum est: *Ex biblioth. Reg. Fr.*

3, f. Vᵃ — f. VIᵃ sæc. XVI (Dan. manu). **Prologus de notis senicis et qualiter beatissimus Gregorius papa dictatos suos per notariorum scedulæ recitare consueverat seu et quod temporibus David regis notarii fuisse describuntur sed et postea quod Baruch discipulum Hieremiæ prophetæ notarium fuisse asserunt.** *Hic quoque flagrantius odorem suauitatis — si mea non maculat conscientia.*

*4, f. VIᵃ sæc. XVI. **Formula increpatoria.** *HIC EST DICTAVS PER QVEM PRÆCEPTOR VELOCISSIMO EXCEPTORE* (sic) *INCREPARE POTEST. Sanctus sator suffragator legislator largus dator — reathe radit re. MODO RECOGNOSCAT INDOCTVS NOTARIVS PER HOC DICTATVM MAGISTRVM SVVM QVIA ADHVC DISCIPVLVS EIVS EST.*

5, f. VIIᵇ (f. VIᵇ et VIIᵃ vacant) sæc. XVI. **Excerptum de notis Tironianis.** P. Danielis manu scriptum: *Ex V. cod. In nomine dei summi incipiunt notæ senecæ et cyceronis gramaticorum secundum traditionem tullii hæc enim ars insatiabilis est illis qui uolunt ueclociter cursimque ab ipsa aliis artibus more scribendi excipere.* (litt. uncial.). Haec omnia in Guilelmi Schmitzii usum descripsit E. Kræutterus, seminarii nostri sodalis, discipulus meus.

6, f. 1ᵃ (adest ante hoc folium alius folii lacinia) — f. 29ᵇ **Notæ Tironianæ.** .... *ratis retis ritis batis bitis betis — Judeus Judex Judaicus.* Has tabulas arte photographica describendas curavi in Guilelmi Schmitzii usum, qui eas his ipsis diebus (initio a. 1874) publici iuris fecit.

7, f. 30ᵃ — 37ᵇ **Notæ Tironianæ.** *AB quid dimis — rium rio.* Notæ Tironianæ non nisi folii primi paginæ priori adscriptæ sunt. In Schmitzii usum descripsit Kræutterus.

8, f. 38ᵃ — f. 52 (folia misere lacerata sunt) **Carmina varia Christiana.**

a, f. 38ᵃ Carminis alicuius metro Alcaico scripti finis: *Cum*

quis tonanti reddere gratias Victoriæ studens datori Eximios celebrat triumphos.

b, f. 38ᵃ *DE CARMINIS INSTITVTIONE. Auri stemmate nexas* etc.

c, f. 39ᵇ *DE NAVIGIO ET AGRICVLTVRA Vndis raucisonis uela tumentia* etc.

d, f. 40ᵇ *DE CONSTRVCTIONE DOMVS DEI SECUNDUM H'EZECHIHELEM. Alacris fides tropeis* etc.

e, f. 43ᵃ *DE ARITHMETICA. Septem columnis intus eminet domus* etc.

f, f. 47ᵃ *DE MVSICA. Rimans nexa poli culmina rectrix* etc.

g, f. 49ᵇ Carmen metro Sapphico scriptum de astronomia, cuius in hac quidem pagina nil certi relictum est.

h, f. 52ᵃ *DE GEOMETRIA. Artis præpositæ breui notatu* etc. Haec omnia in meum usum descripsi.

*9, f. 55ᵃ·ᵇ **Glossarii Latini fragmentum, litteras P, Q et R continens.** Inverso ordine legendum est.

*10, f. 56ᵃ — f. 57ᵇ **Notarum Tironianarum fragmentum.** *Octauus Nonus Decimus — Postopidum. Antemor.* .... In Guilelmi Schmitzii usum et haec descripta fuerunt.

359. s. ? membr. 4° f. 108.

R. Aben Esræ commentarius in Legem. Donum Theod. Bezæ oblatum Cevalerio. Duabus postremis paginis accedunt eiusdem Ab. Esræ ex ore collecta fragmenta sub titulo: *Sikkutim in quædam libror. Legis loca.*

360. s. XVI membr. 4° f. 12.

Catalogus bibliothecæ Græcæ Joannis Boestallerii, Græce. *Πίναξ θεῷ ἁγίῳ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἐνδοξοτάτου κυρίου ἰωάννου βοεσταλλερίου, πρεσβευτοῦ ἐνετίησι τοῦ γαληνοτάτου βασιλέως τῶν γάλλων.* Edidit Carolus Guilelmus Muellerus in analectorum Bernensium partic. I Bernæ anno 1839, nec vero accurate.

361. s. XI membr. 4° f. 102.

S. Augustini libri de doctrina Christiana IV.

362. s. XV chart. 4° p. 100.

Procli Diadochi institutio elementaris theologica iuxta Græcos, Græce, mutil. a fine. *Τοῦ σοφωτάτου τοῦ πρόκλου διαδόχου τοῦ πλατωνικοῦ ἡ καθ' ἕλληνας θεολογικὴ στοιχείωσις. Πᾶν τὸ πλῆθος μετέχει παρὰ τοῦ ἑνός* — (Tit. *Πάντων τῶν μετεχόντων τῆς θείας ἰδιότητος καὶ ἐκθεουμένων πρώτιστόν ἐστι τὸ ὂν ρλθ) τὸ ὑπερούσιον ὂν ἐπεὶ καὶ* (media in pagina deficit).

363. s. VIII membr. 4° f. 197. Fuit Bongarsii.

Litteris Anglosaxonicis scriptus. Vide quæ ex eo codice protuli in libello qui inscriptus est: *Antike und mittelalterliche Räthselpoesie* p. 47 et 48. Aliquot vocabula Scotica in margine vel super lineis passim scripta sunt, cf. f. 31ᵇ, f. 32ᵃ, 34ᵃᵇ, 54ᵃ, 64ᵃ, 85ᵃ, 88ᵇ, 94ᵇ, 117ᵃ, 131ᵃ, 186ᵇ. Cf. C. G. Müller de codicibus Vergilii, anal. Bernens.

part. III, 1841; Orelli ed. Hor., Hauthal de codicibus Horatii, ed. schol. Hor. vol. I add. et corr. p. VIII seq.; Whitley Stockes in libro cui titulus est: Goidilica, notes on the Gælic Mss. in Turin Milano Berne Leyden, by W. S. Calcutta 1866. Anno 1871 in iisdem enucleandis sudavit Nigra Legatus Italicus apud Francos. Multa alia præterea marginibus ascripta sunt. De signis aliquot criticis et exegeticis huius codicis cf. G. Thilo progr. Naumb. 1856 p. 9.

*1, f. 1[b] **Capitula lib. V Dioscoridis.** In fine legitur: *de atramento smyrnomela .... CLXXXVIII fini ... lib. quinte di .....* De illo numero CLXXXVIII, quo Dioscoridis libri quinti capita designantur, meras nugas protulit Hauthalius in sua Acronis et Porphyrionis scholiorum Horatianorum editione vol. I. add. et corr. p. VIII seq., qui ridicule inde libri ætatem concludi posse ariolatus est. Cf. ad nr. 14 et 16.

2, f. 2[a] — f. 134[a] **Sergii grammatici expositio in Bocolicon et in libros Georgicon atque Aeneadum.** *Bocolica ut ferunt inde dicta sunt* etc. Extenditur Servii commentum admodum decurtatum usque ad libri VII Aen. initium: *gemitus irascentum leonum sera sub nocte quasi eo.* Vergilii vita legitur ante Aeneidis comm. f. 58[a].

F. 25[b] ad Verg. Ecl. IX, 35 *Cinna optimus poeta fuit* etc. hoc scriptum est: *Lege pomponii* (Porphyrionis) *expositionem in oratium quem uidi in lorashaimm,* et in marg.: *in hloras-haimm.* Pertinet ad claustrum quod vocatur Lorsch. Cf. G. Thilo progr. Naumb. 1856 p. 7 seq.; progr. Hal. 1866, p. 1 seq.

Fr. 28[a] Eugenii Toletani epigramma de ambigenis animalibus legitur, cf. Meyer anth. Lat. nr. 387. Cf. nr. 12.

3, f. 143[a] — f. 153[b] **Chirii Fortunatiani ars rhetorica.** Usus est hoc codice Halmius rhet. Lat. min. p. 80 seq. Præmittuntur verba: *Alcuinus de rhethorica casidori c. consulis,* sed Alcuini nihil in hoc codice legitur.

4, f. 153[b] — f. 160[b] **Aurelii Augustini de dialectica.** Usus est hoc codice conferente Buchnero Guilelmus Crecelius; sed liber pessime collatus fuerat. Cf. quæ de Crecelii editione scripsi in Fleckeiseni annal. a. 1872 p. 757—780.

5, f. 160[b] — f. 165[b] **Aurelii Augustini de rhetorica.** Usus est hoc codice Halmius l. l. p. 137 seq.

*6, f. 165[b] — f. 166[b] **Ars rhetorica Clodiani de statibus.** Ex hoc codice Usenero communicante primus edidit Halmius l. l. p. 590 seq.

7, f. 167[a] — f. 186[b] **Horatii carmina.** Præmissa est vita: *Uita horatii. P. Q. horatius flaccus libertino patre natus in apulia* etc. Fascimile, quod vocatur, eius vitæ exhibuit Hauthalius Acronis et Porphyr. comm. Hor. vol. I. Primo loco aliquot odæ collocatæ sunt, secuntur epodi, carmen sæculare, tum aliæ odæ prius omissæ atque epodi, tum ars poetica, sermonum lib. I usque ad sat. III, v. 134. Contulere viri multi hunc vetustissimum neque vero optimum Horatii librum, cf. Orelli ad Hor. ed. mai.

I p. V seq., Ritter Hor. vol. I præf. p. XXXII seq., Keller et Holder II præf. p. IV.

8, f. 187ª — f. 188ᵇ **Ovidii metamorphoseon libri primi versus 1—199; 304—309; 773—779, libri II aliquot versus (1—22) nec non libri III usque ad versum 56.** Hæc omnia in Alexandri Riesei mei usum contuli, qui ea adhibuit ad editionem suam Ovidii Tauchnitz 1872 vol. II adornandam, cf. ibid. præf. p. VIII.

9, f. 188ᵇ — f. 194ª **Liber I historiæ gentis editi a Beda presbytero numero V libri.** *Incipit prologus. Gloriosissimo regi ceoliulfo beda famulus christi — uideo aliam legem in membris meis r. et captiuum me ducentem in legem peccati quæ est in membris meis.* In fine inde a f. 191ᵇ col. 2 **Gregorii Papæ responsiones** et **Augustini episcopi Cantuariorum ecclesiæ quæstiones** leguntur.

*10, f. 194ᵇ **Carmen Sapphicum de pascha.** *Omnium regi referamus omnes* etc.

*11, f. 194ᵇ **Carmina aliquot ad Tadonem pertinentia.**
a, *Tado benigne uide uatis pia uota canentis* etc.
b, *Salue festa dies festarum sancta dierum* etc.
c, *Viue sofride potens per splendida sæcla sub astris* etc. Descripsi.

12, f. 194ᵇ **Epigramma (Eugenii Toletani) de hybridis animalibus.** *Hæ sunt ambigenæ quæ nuptu dispare constant* etc. Cf. supra nr. 2.

*13, f. 195ª **Præfatio Prisciani grammatici de laude Anastasii.** *Summi poetæ quæ solent in uersibus — principis mitissimi.* Secuntur versus:
Accipe romanum clementi pectore carmen —
et loquar ut breuiter præsentio corde sub imo.

*14, f. 195ª — f. 196ª **Capitula Dioscoridis libri II. III.** *Dioscoridis. de arboribus et de herbis et de oleis confectis de uino diuersis confectionibus composito et de metallis et scoreis et de lapidibus medicinalibus INCIP. Capi. libri secundi. I De ecino* etc. Cf. nr. 1 et nr. 16.

*15, f. 196ᵇ — f. 197ª **Carmina varia.**
a, *Hlotharii uersus.*
Rex pietate uigil nostros miserate labores etc.
b, Carmen metro Sapphico scriptum: *Hariat* (sic) *cæsar sapiens benignus* etc.
c, *Versus sancti Johannis baptistæ.*
Vt queant laxis resonare fibris etc.
(Cf. Daniel thes. hymnol. I, 209. IV, 163. 370).
d, *Versus qui descripti sunt in calice:*
H(oc) *agni cratere sacro potantur et hedi* etc.
Hæc carmina omnia in meum usum descripsi.

*16, f. 197ª — f. 197ᵇ **Capitula Dioscoridis libri IV.** *1 de cestron id. betonica* etc. Cf. nr. 1 et nr. 14.

*17, f. 197^b^ **Carmina varia.**
a, *Præfatio. Desere corda dolor cum sint en gaudia nobis* etc.
b, *De Leodfrido. Culmen honoris aue magno de semine magnum uel celsum* etc. Hæc quoque descripsi.

364. s. XIV membr. 4° f. 123 cum picturis; f. 50, 73, 81, 89, 93, 100, 107, 114, 118, 119, 121 mutila; post fol. 67, 2, post f. 71, 1, post f. 85, 1 f. desunt. Fuit Bongarsii.

Roman de la rose (par Guillaume de Loris et Jean de Meung) v. 16770, initium 1515 versuum, ut ex collatione cod. 230 apparet. deest.

fol. 1: *I bacheler jenures estoit*
Pres de franchise les a les
Ne sa coment i ert appeles
Mes biaux iert et gens et fiert ore
filz au seign^r^ de gindesore.

f. 21^b^: *..ci fist mestre Guill' des Loris*
Et ici commence mestre Jehan de Meun.
Et si l'ai ge perdu espoir..

Fin.: *Tel qui n'a mestier de ferrer*
Pour jornoier ne pour esrer
L'escrespe est de bonne feteure
D'une pel sople sanz cousture.

Idem opus N° 230.

365. s. XIII membr. 4° f. 160 + 2 f. indicem continentia; f. 95 deest. F. 3 *Cest liure appertient aux freres celestiens du couuent de Mets.*

1, f. 1 — f. 67^b^ **Li livre de boece de consolation** versibus et prosa compositus.

Inc.: *.ceulz qui sont en grant tristeces*
Confortet doucement boesces
C'om dit de consolation
Propos ai et entention
De li translater en fransois.

f. 2^a^ *Quant ie pourposoie a ce escrire ma dolereuse complainte il me fu auis que vne dame s'estut deuant moi.*

2, f. 67^b^ — f. 71^b^ **Li liure de seneque contre mesauenture.** Inc.: *Combien que tu soies enlumineiz des deitiers de tous les poetes ie tennoie ceste petite œure que i'ai pourpensee..* Fin.: *Tu vois que teil beneurtei est en ton pooir.*

3, f. 71^b^ — f. 160. **Præcepta moralia et pietatis,** sine titulo. Inc.: *Se sont auctorites de sains.* Tituli nonnulli capitum: f. 79. *Ce sont les dis d'aucuns phylosophes et d'aucuns grant maistres per ensigner a viure selonc deu.* f. 94. *C'est comment aristote ensigne allexandre.* f. 113^b^ *De la vie active et lez noms des IIII vertus cardenal et de la uie contemplatiue.* f. 126^b^ *de leschieles por monter en paradis.* f. 147 *Plusours auctoriteit des euangilez* ... in quibus *l'enseignement d'Aristote a Alexandre.*

366. s. IX—X membr. 4° f. 159. Fuit P. Danielis.

Valerius Maximus. Usus est hoc codice Halmius in sua Valerii

editione Lipsiæ Teubn. 1865 et ante eum Kempfius. Est omnium quotquot extant Valerii codicum optimus. Jam anno 1602 Bongarsio auctore ex hoc codice Christophorus Colerus Valerium ediderat. In initio libri duo laciniæ agglutinatæ sunt Julii Paridis excerpta continentes. Folia IX ultima lacera sunt. Librum nonum (f. 158ᵃ) excipit f. 158ᵇ manu alia: *LIB. X DE PRÆNOMINE. Varro simplicia in italia fuisse nomina ait* etc. Est Julii Paridis caput de prænominibus. F. 159ᵃ legitur in fine: *feliciter emendaui descriptum rabennæ* (fuit *rauennæ*) *rusticius helpidius domnulus .uc.* Et infra: *TITULUS AD BREVIA TORIS* (inter hæc et superiora manu rec. (sæc. XI) scriptum est: *Duo homines*). *C. titi probi finit epitoma historiarum diuersarum exemplorum romanorum.*

367, s. XIII membr. 4° f. 258. Fuit P. Danielis, dein Bongarsii.

1, f. 1ᵃ — f. 101ᵇ **Chronica Sigiberti compilata ex dictis Prosperi Jordanis et Gregorii Turonensis.**

*2, f. 101ᵇ — f. 124ᵇ **Chronica anonymi, mutil. a fine.** *Jeronimus ecclesie doctor insignis uir fere omnium conscius litterarum* — (cap. XLV) *Rex stephanus et matill. uxor sua fundant monasterium thefauresham in cancia in cancia* (sic) *eique clarembaldus.*

3, f. 128ᵃ (f. 125—127ᵇ vacant) — f. 152ᵃ **Secunda pars historiæ Hierosolymitanæ.** *Cum audisset domnus buiamundus qui reuersus antiochiam — euasissent plane pauci nisi per sequentes ut dictum est insidiarum reuocasset suspicio.*

4, f. 151ᵃ — f. 187ᵃ **Dictys Cretensis de bello Troiano.**

*5, f. 187ᵇ — f. 192ᵃ **De quodam vicedomino nomine Theophilo.** *A actum est priusquam incursio fieret in romanam rem publicam — per omnia secula seculorum. amen.*

*6, f. 192 — f. 194ᵇ **Visio Dritelmi.** *Anno ab incarnatione domini sexcentesimo nonagesimo septimo tunc rome sedi apostolice* etc. In fine: *Explicit uisio dictrelmi.*

7, f. 194 — f. 207ᵇ **Libri II de coniugiis.** *Prologus in libro de coniugiis. Christiane legis auctoritatem* etc.

8, f. 207ᵇ — f. 228ᵇ **Liber de divortio.** *Incipit secundi libri tractatus contra emulos garrientes opus præcedens furtim aliunde ablat. et nomine meo falso intitulatum quibus ante libri ingressum ita respondetur* (rubr.) *Propositi operis spatio breui* etc.

9, f. 228ᵇ — f. 244ᵃ **Marmosetus ad filium suum.** *Enoch philosophus qui lingua arabica cognominatur edric dixit filio suo* etc.

10, f. 244ᵃ — f. 258ᵇ **Petri Alfunsi liber de Machometo.** *Alfunsus seruus christi iesu huius libri compositor* etc.

368. s. XIII—XIV et XI membr. 4° f. 57. F. 1ᵃ litt. init. pulchre picta. F. 25ᵇ legitur: *Iste liber est honorati de porta de sancto Justo qui eum inueniet reddat ei.*

1, f. 1ᵃ — f. 25ᵇ, sæc. XIII—XIV. **Libri elenchorum (Boetii) II,**

cum glossis. *De sophisticis autem elenchis et de hiis que uidentur elenchi. sunt autem perlogismi set non elenchi* etc.

*2, f. 26ª — f. 57ᵇ, sæc. XI. **Boetii de consolatione philosophiæ, mutil. ab initio et a fine.** *entem nostri facit fauore prono indulgentius educaui* (lib II) — *namque aliæ extento corpore puluerem uerrunt* (lib. IV). F. 57ª marg. inf. IV versus Matthiæ Vindocinensis Aequivocorum (*amittit proscriptus opes nec posse reuerti* etc.) leguntur et marg. sup. novem Musarum definitio prosaica.

369. s. XV chart. 8° f. 18.

1, f. 2ª — f. 2ᵇ **Demetrii Corcyræi Moschi argumentum in Orphei Lithica, Græce.** *Δημητρίου κορκυραίου τοῦ μόσχου ὑπόθεσις εἰς τὸ περὶ λίθων ὀρφέως. Θειοδάμαντι τῷ πριάμου συνήντησεν ὀρφεὺς μετὰ ἑταίρων τινῶν* etc.

2, f. 2ᵇ — f. 18ª **Orphei Lithica, Græce, cum scholiis.** *Ὀρφέως ἀρίστου ποιητοῦ περὶ λίθων. Δῶρον ἀλεξικάκοιο* etc. In fine legitur: *ἀδελφὸς οὐαλεριάνος φορολιβιεὺς ὁ ἀλβίνου ταύτην ἔγραψε βίβλον τοῦ περὶ λίθων ὀρφέως.*

370. s. IX—X membr. 4° f. 179. Fuit Bongarsii. Insunt picturæ variæ locorum et urbium.

In Lucanum commenta Bernensia. Præmissæ sunt **vitæ II,** quas in Rothii Basil. usum (cf. eius ed. Sueton.) olim contulerat C. L. de Steiger bibl. Bern. præf. a. 1858; folium primum et ultimum fere legi nequit ob putredinem. Lemmata rubro colore scripta sunt, sed non nisi singulorum vocabulorum litteræ initiales poni solent. Sunt omnino commenta duo, quorum alterum per f. 1—125ᵇ extenditur, alterum hinc usque ad finem pergit, atque illud decem Lucani libros comprehendit, hoc vero non nisi lib. I, 397 — IV fin. (f. 163ª); lib. IX et decimi initium. Hæc omnia (nec non quæ ad vitam pertinent) ab Usenero diligenter descripta sunt atque iam ex parte typis expressa (Lucani scholia Bernensia I Lipsiæ Teubner. a. 1869). Cf. etiam Useneri programm. Bern. a. 1863 de scholiis Horatianis.

371. s. XII—XIII membr. 4° f. 10.

1, f. 1ª — f. 2ᵇ **Liber Sancti Anselmi episcopi de intelligendo et inquirendo et videndo deo, mutil. a fine.** *Eia nunc homuncio fuge paululum occupationes* etc. Anselmi nomen erasum P. Daniel restituit.

*2, f. 3ª — f. 10ᵇ **Excerpta varia philosophica, dialectica, grammatica, mutil. ab initio.** F. 4ª de dialectica, ibid. de grammatica, f. 4ᵇ de optativis orationibus, f. 4ᵇ de proportione in Platone, f. 4ᵇ in geometria, f. 5ᵇ versus aliquot Leonini: *Affectum mentis designant uerba loquentis* etc., f. 6ª in Platone, bis, f. 7ª in Oratio glose (*Quintus horacius flaccus præcone patre natus libertine condicionis* etc.), f. 9ª in Virgilio, f. 9ᵇ glossæ in Horatium.

372. s. XIII membr. 4° f. 88.

De regimine sanitatis tractatus medicus. In fine pleraque desiderari monstrat catalogus singulorum capitum sæc. XV scriptus, qui in codicis fine legitur: *Ad oues et boues et cetera animalia. Sanitas infirmorum de mensibus. De minucione. De tribus malis diebus* etc.

F. 40ᵇ in marg. inf. legitur formula exorcistica ad puerperium allevandum. In utroque tegumento agglutinatum est folium pergam., in quo manu sæc. XI—XII **hymni** scripti sunt cum notis musicis. Denique in tegumento posteriori infixa est schedula chartacea, in qua hæc leguntur: *Dominus Walrauius Clonspach Baccalarius Juriscom*ᵘˢ *Rex chori. Argentinensis Ecclesie celebrauit diuina post exitum domini Serenissimi Regis Romanorum de Choro nostro conuentus Bernensis in quo et coram eo cantabat missa ..... Trini*ᵘˢ *et est franco .s. de herbipoli et habuit cognatum uel fratrem in heyttingsuelt et est de intimioribus Capp. diu. Reg. Romanorum. hoc in dominica die quæ fuit 7 octobr. 1442 ..... et mane sequenti die lune uoluit ire friburgum.*

373. s. XIII—XIV membr. 4° f. 100. F. 1ᵃ: *Barbato doctori pertinet.*

1, f. 1ᵇ — f. 33ᵇ **Isaaci tractatus de urinis, translatus a Constantino Africano montis Cassinensis.** *In latinis quidem libris nullum auctorem inuenire potui et reperi qui de urinis certam et autenticam cognicionem traderet* etc. In fine: *Expliciunt iudicia urine magistri ysaac.*

2, f. 34ᵃ — f. 100 **Liber febrium Isaac translatus a Constantino montis Cassianensis monacho de Arabico in Latinum.** *Quoniam te karissime fili iohannes lacrimis mesto cordis* etc.

374. s. XII membr. 4° f. 182. F. 1ᵇ libri index legitur sæc. XII scriptus.

1, f. 2ᵃ — f. 35ᵃ **Apologeticus B. Gregorii Nazianzeni episcopi cum præfatione Rufini.**

*2, f. 35ᵃ — f. 41ᵃ **Sermo Gregorii Naz. de Jeremiæ dictis præsente imperatore, apud quem et intercedit pro quodam periclitante.**

3, f. 41ᵃ — f. 52ᵃ **Gregorii Naz. sermo de reconciliatione monachorum.**

4, f. 52ᵃ — f. 62ᵃ **Eiusdem sermo de grandinis vastatione.**

5, f. 62ᵃ — f. 71ᵃ **Eiusdem de semet ipso.**

6, f. 72ᵃ — f. 94ᵃ **Liber Bernardi abbatis Clarevallensis de diligendo deo.**

7, f. 94ᵇ — f. 121ᵃ **Eiusdem liber de præcepto et dispensatione.**

8, f. 121ᵃ — f. 157ᵇ **Eiusdem retractatio in libro de gradibus humilitatis.**

9, f. 157ᵇ **Eiusdem præfatiuncula in laudibus virginis matris.**

10, f. 157^b — f. 162^b **Opusculum ex lectione evangelii secundum Lucam (Missus est angelus Gabrihel a deo etc.).** Sunt homiliæ IV eiusdem.

375. s. XV membr. 4° f. 57.

1, f. 1^a — f. 3^a **De visitatione B. Mariæ ad Elizabeth.** *Beatissima uirgo dei cum a suis primordiis — reciprocas resonaret.*

2, f. 3^a — f. 8^a **Tenor bullæ per Bonifacium papam nonum transmissæ ad diversas mundi partes super festo visitationis beatæ Mariæ virginis ad Elizabeth.** *Bonifacius episcopus seruus seruorum dei ad perpetuam rei memoriam. Superni benignitas* etc.

3, f. 8^b — f. 13^b **Ex sermone Venerabilis Bedæ de visitatione B. Mariæ.**

4, f. 13^b — f. 17^b **Decretum Consilii Basiliensis de eadem re (ann. 1441).** *Sacrosancta generalis synodus basilien.* etc.

5, f. 19^a (f. 18 vacat) — f. 20^b **De festo præsentationis Beatissimæ virginis Mariæ ad templum Domini in Iherusalem.** *Paulus episcopus seruus seruorum dei ad futuram rei memoriam. Rationi congruit* etc.

6, f. 20^b — f. 22^a **Bulla indulgentiarum præfati festi.**

7, f. 22^b — f. 24^a **Institutio eiusdem festi per archiepiscopum Maguntinensem.** *Adolfus dei gratia sancte maguntinæ sedis* etc.

8, f. 24^a — f. 28^a **Sermo de præsentatione eiusdem B. Virginis Mariæ.** *Que est ista puella mater et uirgo* etc.

9, f. 28^a — f. 34^b **De conceptione B. Mariæ.** *Anselmus cantuariensis archiepiscopus* etc.

10, f. 34^b — f. 36^b **Decretum Consilii Basiliensis de eadem re.**

11, f. 37^a — f. 56^a **Vita S. Genovefæ virginis.** *Beata genouefa in nemetodorensi parrochia nata fuit* etc.

12, f. 56^a — f. 57^b **Decretalis extravagans Sixti papæ quarti de conceptione B. Mariæ virginis (a. 1466).** *Cum preexcelsa meritorum insignia* etc.

376. s. VIII—IX membr. 4° f. 84. Litt. Langobard. script.

1, f. 1^a — f. 68^a **Vita S. Antonii Thebæi monachi ab Athanasio scripta.** Cf. vol. 73 ed. Migne p. 125.

*2, f. 68^a — f. 84^a **Vita B. Hilarionis monachi scripta ab Hieronymo, mutil. a fine.** *Scripturus uitam beati hilarionis habitatorem eius inuoco spiritum sanctum* etc. Cf. Hieron. op. ed. Vall. II p. 13. F. 68^b et 77^b manu sæc. X—XI eius vitæ capitula enumerantur. Codex desinit in vitæ cap. XXII: *mane om. profecti sunt. Riden...* Sunt omnino cap. XLV.

377. XIII membr. 4° f. 159. F. 13^a marg. inf. sæc. XIV: *Celestinorum beate marie de metis.*

*1, f. 1^a — f. 12^a **Schemata, quibus vitiorum conexus et vis**

elucidatur, et similia. *Ex uirulenta radice superbia nascitur pestifera proles septem principalium uitiorum* etc.

2, f. 13^{a} — f. 17^{a} **Liber Methodii martyris, quomodo revelatum fuit ei ab angelo de fine mundi ac de principio.** *Rogasti karissime pater ut librum karissimum methodii martyris* etc.

*3, f. 17^{a} — f. 19^{a} **Elquiwinus Heriberto Colomensium episcopo de vita Antichristi.**

*4, f. 19^{a} **De quindecim diebus diem iudicii anteeuntibus.**

5, f. 19^{b} — f. 93^{b} **Abbreviatio in gestis et miraculis Sanctorum facta a Johanne de Mailliaco.** Primo loco Dominici mentio fit, ultimo Saturnini martyris. In fine hæc leguntur: *Explicit abbreuiatio in gestis et miraculis sanctorum. Quicumque profeceris ex hoc libello ora pro fratre Johanne de Mailliaco* (Mailliato?) *qui liborauit* (sic) *in eo colligendo et corrigendo anno domini millesimo ducentesimo quadragesimo tercio.*

*6, f. 93^{b} — f. 94^{b} **Relatio miraculi cuiusdam.** *Cum quidam imperator romanus uxorem suam propter eius pulchritudinem* etc.

*7, f. 94^{b} — f. 104^{a} **Vita B. Johannis Elemosinarii Alexandri Presbyteri archiepiscopi.** *Beatus iohannes archiepiscopus alexandrie* etc.

*8, f. 104^{a} — f. 126^{b} **Vitæ aliquot Sanctorum.** Scilicet Malci captivi, Pafnutii, Thaidis meretricis, Abrahæ et neptis eius, Sozimæ et Mariæ Aegyptiacæ, Eufrosinæ, Marinæ, Alexii Romani, aliorum, Gengulfi, Simplicii, Segolenæ virginis, Maximini, Sanctæ Elisabethæ (mort. a. 1243), denique Glodesindis virginis.

*9, f. 126^{b} — f. 137^{b} **Gesta Salvatoris domini nostri J. C. quæ invenit Theodosius Imperator Romanorum proprio testimonio Pontii in codicibus publicis (Nicodemi evangelium).** *Factum est in anno nono decimo imperatoris tyberii* etc.

10, f. 137^{b} — f. 150^{a} **Tractatus B. Bernardi de passione Christi et de lamentatione B. Mariæ et fletu et gemitu propter passionem filii sui.**

*11, f. 150^{a} — f. 151^{b} **Homilia anonymi.** *Deus pater quando misit filium suum ad redimendum genus humanum* etc.

*12, f. 151^{b} — f. 152^{b} **Historiolæ clericorum et gentilium, sine titulo.** *Cum duo diuites clerici carnaliter se amarent quadam die de sua pprosperitate* (sic) *colloquentes si durare posset* etc.

*13, f. 152^{b} — f. 159^{b} **Carmen de numero aureo, sine titulo.**

Aureus in iano numerus clauesque nouantur
Que prius explano dehinc explanata legantur etc.

Intermixta sunt poeticis pedestria; in fine hæc sunt:

Sic facias reliquis cicli lunaris in annis
Qui tabule debet inscribi parte sinistra.
Si tabulam nescis hanc taliter ingrediaris.

378. s. XI membr. 4° f. 87 (78—165 veteris paginationis). Insunt pulchræ litt. initiales.

*1, f. 1ᵃ — f. 85ᵇ **Isidori moralia (sententiæ), ab initio mutil.** Desunt lib. I et lib. II cap. I — XXXVI med. (*uirtutum dona tribuit quædam retrahit ut dum mens* etc.). In fine leguntur litteris uncialibus hi versus;

.... *me scripserat abba beatus*
Exin præcello reliquos et dignior exto.
Pro quo ferte preces ex me pia iura legentes.

Abbatis nomen erasum est, sed uideor mihi *HER* .. *SRIH WINVS* legere.

2, f. 86ᵃ — f. 87ᵃ **Episcoporum et Priorum catalogus.** *Petrus apostolus. Linus. Cletus — Stephanus. Marinus. Suffronius*, et *Bothadus. Ruithardus — Geroldus. Geuuilob.*

*3, f. 87ᵇ **Decreti papalis fragmentum de pravitate Simoniaca.** *Quæ sanctorum patrum sanctionibus de prauitate symoniaca stabilita sunt nos quoque spiritus sancti iudicio et auctoritate sedis apostolicæ confirmamus* etc.

379. s. XIV membr. 4° f. 172. Fuit domus seu hospitalis XXV pauperum cæcorum Paris.

*1, f. 1ᵃᵇ. 171ᵇ. 172ᵃ, sæc. XVI. **Catalogus missarum unoquoque die celebrandarum, Gallice.**

2, f. 2ᵃ — f. 123ᵇ **Calendarium Romanum.**

a, f. 2ᵃ *Incipiunt lectiones puerorum.*

b, f. 32ᵃ *Martyrologium B. Augustini qualiter recolendi sunt Sancti.*

3, f. 124ᵃ — f. 171ᵇ **Calendarium ecclesiasticum (Jahrzeitbuch), quo donatorum nomina et obitus atque donaria recensentur.** Multa man. sæc. XV ascripta sunt, quædam sæc. XIV.

380. s. VI—VII membr. 4° f. 108, litt. uncial. script. Fuit Pithoei. (marg. fol. 1: *P. Pithou. Emi Basileæ 1568*).

Commentum Cledonii grammatici Constantinopolitani in Donati artem. Cum pulvisculo exhausit H. Keilius gramm. Lat. vol. V p. 1—79. Cf. quæ ibidem p. 681—684 congessi. In initio libri folio sæc. XII perscripto extat **hymnus ecclesiasticus** cum notis musicis. Nec non in fine aliud folium adest, in quo manu sæc. XV **charta** Germanice scripta est; sed fere omnia putredine detrita sunt.

381. s. ? chart. 4° f. 17.

Corani pars. Sur. 36, 27 — 39, 32.

382. s. ? chart. 4° f. 16.

Corani pars. Sur. 39, 33 — 41, 46. Quem codicem sub hoc numero Sinnerus III, 317 memoravit: *382 4ᵗᵒ codex chart. Opus gramm. arabice de vocum structura etc. Codex scriptus anno Hegyræ 1067 vel æræ nostræ 1646. Inventus Budæ 1686. Ad calcem extat comm. brevior Ismaelis fil. Ali,* is a Steigero redditus est cæ-

nobio Sangallensi, unde abreptus fuerat sæc. XVIII, initio, 27 Febr. 1863. Nec non is liber, quem nr. 382^b Sinnerus insignivit ibid.: *Codex arabicus eleganter scriptus quædam Corani continens.*

B 382. s. XVII chart. 4° p. 300.

Le fameux livre des trois Imposteurs, traduit du latin en françois. Præmissum est insigne peltam cæruleam gerens tribus stellis argenteis et linea angulata aurea ornatam atque circumdatam tænia, cui inscripta sunt verba: *Solutus omni foenere.* In fine hæc leguntur: *Permittente domino Barone de Puffendorf descripsi hunc Codicem ex Autographo Bibliot. Serenissimi Princip. Eugenii a Sabaudia.*

383. s. XIV membr. 4° f. 25.

1, f. 1^a — f. 11^b **Enchiridion Galfridi de synonymis.** *Quoniam ignorantie nubilo turpiter exerciti* (?) *quidam imperiti facultatem exprimentes asininam doctrinæ ymaginantes statuas* etc. Margini glossæ adiectæ sunt; f. 2^a hæc legis: *Titulus talis est: hic incipit enchiridion galfridi qui composuit hunc librum et nouam poetriam et librum de equiuocis uidelicet librum sic incipientem augustus ti. to. etc. Alii dicunt magistrum matheum uidocinensem hunc librum composuisse et libros præfatos* (?). In fine habes: *Explicit liber qui uocatur eucheridion* (sic).

*2, f. 11^b — f. 19^b **Aliud carmen de eadem re.** *Haugustus . ti. to. cesar uel mensis habeto* etc. In marg. legitur: *In hoc libello quæ est secunda* (uel: *scilicet*) *pars encheridionis tanguntur quinque etc. Intentio. Magistri Galfridi de uiuo saluo sua est huius modi etc. Titulus talis est: hinc incipiunt equiuoca.* In fine: *Laus tibi sit christe quoniam liber explicit iste. Hoc opus fuit peractum anno domini m° CCC° XXXI° feria secunda ante festum beati iohannis batiste a magistro cl. huil.* (?) *de aues;*

*3, f. 19^b — f. 21^a **Simile opus.** *Quid sonat equiuocum simili sub ymagine uocum* etc. In fine: *Expliciunt equiuocationes diuersorum uocabulorum.*

*4, f. 21^b — f. 24^a **Simile carmen, cum glossis marginalibus.** *Olla patella tripes coclear lanx fuscina cratis* etc. Singulis vocabulis interpretatio Gallica superscripta est. In fine legitur: *Explicit hic totum pro pena da mihi potum.*

5, f. 24^a — f. 25^b **Simile carmen, cum scholiis.** *A nomine sigt. trahitur* (?) *proficiscitur utrumque* etc. Aliquot vocabula secundum ordinem alphabeticum appositis versibus plerumque binis illustrantur, atque primo loco 'ala', ultimo 'adesse'. Tegumentum huius libri constat **charta** Gallice scripta sæc. XV: *A tous ceuls qui ces presentes lettres uerront. Alam du vey licencie en lois Gaide de la preuoste dorliens salut* etc. *Ce fut fait soubz le scel de la preuoste dorliens le dymanche XXIIIIme Jour doctobre lan mil quatre cens et dixhuit. J. Caseau N.*

384. s. XV (MCCCCLXXV) membr. 4° f. 153. Insunt picturæ perquam bellæ (cf. f. 8ª).

Platina de honesta voluptate et valitudine. F. 1ᵇ legitur **carmen Latinum** vers. XIV, cui hæc præmissa sunt: *A domino Francisco de luce bone* (?) *XVª maii anno 1487 inuentum rome littera greca sculptum translatum in latinum:*

Me licet assumptum spectetis corpus et umbram
Et nichil extincto gutture posse loqui etc.

Præterea aliquot excerpta foliis 1ᵇ et 2ᵃᵇ ingesta sunt.

F. 7ᵇ legitur atramento fere evanido hoc: *Joannes delfon commendauus* (?) *belgenciacen. emit a Carolo Ponceau ciue Aureliano. 10 . . . . Aug. 1517.*

Inde a f. 150ᵇ (quo Platinæ opus ad finem perductum est) usque ad f. 153ª varia extant **excerpta poetica** (f. 152ª duæ conspiciuntur imagines penna haud inscite delineatæ, altera insigne aliquod describens addita inscriptione: *omne rotat fatum,* altera puellam pastoriciam adumbrans iuveni pastori coronam porrigentem, ascriptis verbis: *Qui bien ayme, tart oblye*), nempe hæc:

a, *Prono. Karoli octavi* (IV versus):
Surget leo magnus Karolus octauus qui suis etc.

b, Versus de Hermaphrodito, cf. Anthol. Lat. 786:
Dum mea me genitrix grauida gestaret in aluo etc.

c, Acrostichon in Jacobum nescio quem (versus VII):
Ingenio fulget cuius cognominis est. . . etc.

d, *In Vico Varonis prope Tybur in aduentu Regis Alfonsi tunc Calabriæ ducis hoc distycon in ualuis pallacii Virginii Vrsini fuit affixum:*
Dum Tyberis genitor stat cum Sebetreide nympha,
Heridane et subitas pone Garumna minas.
Responsio.
Insenuit Tyberis, prostrat Sebetris et odit
Læsa uirum. Victor Gallus adulter erit.

e, Versus duo:
Insanit calaber in securus bibit altum (sic)
Vrbs noua strimonias nec timet alta grues.

f, Versus IV:
Arbor obumbrat aquas ascendo decidit ensis etc.

g, Versus IV de Mediolano:
Millan.
Rinoceros ego sum Vicini fontis ad Vndas etc.

h, Versus IV de Venetia:
Venize.
Virginitatis honos solam me exornat in orbe etc.

i, *In mortem ducis gal. mediolan.* (versus VI):
Qualemcumque ducem me forma fuisse loquatur etc.

k, Versus duo (de quodam stulto?):
O deus omnipotens uituli miserere Johannis
Quem mors preueniens non sinit esse bouem.

l, Versus duo ex Ovidii arte amatoria.

m, *Epitaphium Jacobi ponceau* (versus 6):
Hic supinus adest Jacobus poncellus et .... etc.

n, f. 152[b] *Viri famos. bismontis thermarum donn. Epitaphium* (versus XII):
Flora cupido uenus famulum deflete bismontem etc.

o, Versus et sententiæ aliquot philosophicæ:
Quatuor semper ponenda ante occulos mentis nostre etc.

p, f. 153[a] Epitaphium Gallice scriptum (vers. XII):
Pincel qui te osera tenir etc.

385. s. XIII membr. 4° f. 119. Desunt secundum veterem numerationem folia singula post f. 30. 37. 71. 83, deinde f. 2 post f. 106 et f. 3 post f. 120.

Liber medicus, sine titulo, Gallice. Inc.: *D]iex qui per sa grace puissance le monde estaubli qui premieremant fit le ciel et fit les quatre elemenz...* F. 2[a] *ele a mainte partie si com nos uos dirons. L'une de cez parties si est de garder le cors en sante. l'autre d'eschiuer les malaidies qui puent auenir...* Cf. Sinn. III, 8 seq.

386. s. XII. XIII et XIV membr. 4° f. 105. F. 2[b]: *Celestinorum de Metis.*

1, f. 1[a] — f. 24[b], sæc. XII. **Donati ars cum expositione Remigii qui dicitur.** Eius commenti hoc est initium: *Incipit edicio secunda donati grammati urbis rome. Cum dicit secunda intelligitur prima* etc. Cf. anecdota Helvetica præf. p. CXIV seq.

*2, f. 25[a] — f. 36[b], s. XIII. **Donati ars cum expositione aliqua (Remigii).** Expositionis initium hoc est: *Notandum in primis quod maiores has partes* etc. In fine legitur: *Explicit donatus maior cuius expositor est Remigius.* Cf. anecdota Helvetica præf. p. CXI seq.

3, f. 37[b] — f. 91[a], s. XIV. **Tractatus grammaticus, cui titulus est: Glosa doctrinalis (glossæ in Alexandri de Villa Dei doctrinale).** *Antequam ulterius in dictis procedam quero dei filius* etc.

4, f. 92[a] — f. 105[b], s. XIII. **Tractatus grammaticus et dialecticus.** *Prho dolor o socii quia* .... etc.

387. s. XIV—XV membr. 4° f. 120. Insunt picturæ litt. init. Fuit Bongarsii.

Plauti comœdiæ VIII (Amphitruo, Asinaria, Aulularia, Captivi, Gurgulio, Casina, Cistellaria, Epidicus). In fine leguntur versus V priores iudicii Volcatii Sedigiti de comicis Romanis.

388. s. XIII—XIV membr. 4° f. 135; post fol. 37. f. 1 deest.

1, f. 1 — f. 44[b] **La vie de St. Jean l'evangeliste,** v. 5872; finis deest.

Inc.: *A la loenge et a la gloire*
Deu notre pere ceste estoire
Vuel de latin en romans metre
Tot mot a mot celonc la lettre ...

v. 9: *A mes en ai troue la uie*
En latin en vne abaie. .

Cfr. Sinneri cat. III, 390—392.

2, f. 45ª — f. 104ª **Les propheties de Merlin.**
Inc.: *Ci deuant a parole li contes de Merlin et de ces cures et de ces merueilles que il fist en la grant bretaigne et en maintes autres terres ases soufisanment et por ce s'an taist li contes a tant de celes choses et si parole des propheties merlin qui sont translatees dou latin en françois que feudris li empereres les a fait translater.*.

3, f. 105ª — f. 136ᵇ **Li livres des VII sages de Rome.** Inc.: *Rome ot vn empereor qui auoit non Dioclecien.*. Fin.: *L'ame ait ce que le a deserui.* Idem opus nr. 354.

389. s. XIII—XIV membr. 4° f. 249. Vetus paginatio habebat folia 276 (120 + 120 + 36). Deest f. 1 post f. 185; abesse videntur folia compluria inania in fine et inter singulas litteras, sub quibus carmina collecta sunt olim inserta; in f. 29ᵇ et 55ª primæ partis duabus strophis, in f. 71ᵇ uni, in f. 118ª secundæ partis uni, in f. 22ª tribus strophis spatium relictum est. Descripsit codicem Wackernagel in libro: Altfranzösische Lieder und Leiche. Basil. 1846 p. 86 seq.

Carmina amatoria etc. Gallica, numero DXIX, eorum poetarum qui 'trouvères' dicuntur. Primæ strophæ carminum inter lineas modis musicis positæ sunt, quæ quidem ipsæ non sunt iis plane completæ. Hæc omnia edita sunt secundum Mouchetii apographon a Brakelmanno (Herrig's Archiv vol. XLI, 345—376; XLII, 241—392; XLIII, 241—393; LII ediderat ex hoc ipso codice Wackernagel in libro supra laudato p. 3—85; novem Jubinal (Rapport, Paris 1838 p. 37—55); viginti carmina (pastourelles) C. Hoffmann (Sitzungsberichte der bayr. Akademie der Wissensch. 1865 II p. 301—340). De aliis libris manuscriptis cf. P. Paris, les man. VI, 48 seq., Brakelmann Herrig's Arch. XLII p. 43—72.

390. s. XI membr. 4° f. 103. Fuit Petri Danielis, tum Bongarsii.

Dudonis Gesta Normannorum, sine titulo. *Totius molis orbe descripto ambituque et superficiæ terræ sagaciter permenso — dux magnus richardus obiit anno ab incarnatione domini nostri iesu christi millesimo secundo. AM. EXPLICIT.* Manus alia sæc. XI addidit: *HEC SVNT GESTA NORMANNOR.*

391. s. X membr. 4° f. 40 binis columni scriptus. Fuit Aym. Ranconeti.

M. Tullii Ciceronis de officiis libri tres. Est cod. b apud Orellium.

392. s. XII membr. 4° f. 52. Fuit Bongarsii. Folia 24 — 35 interciderunt. Fol. 2ª in marg. inf. habes pictum armorum insigne (Wappen). F. 42ᵇ *Iste liber est S. uictoris parisien.* Insunt litt. init. pulchre pictæ.

1, f. 1ᵇ **Vetus libri catalogus sæc. XV,** quo demonstratur, olim multo plura in hoc codice lecta fuisse: *Que secuntur hic habentur scilicet: Liber a beato beda presbitero compositus de uita et miraculis ac etiam de transitu beati patris cuthberti lindeffernen. epi. a folio 2 usque 34. De translatione eiusdem 35. Quedam de cronicis 43. Translatio in latinum a quodam*

cornelio historie daretis frigii de excidio troie. 46. Quedam ex ysidoro ethimologiarum. 54 hystoria regum britannie maioris ab eorum exordio a folio 56 usque 95 ubi folio 75 et duobus sequentibus habetur de merlino et eius prophetia. A. sedet me. B cum nauigio C 95 et usque 97.

2, f. 2ᵃ — f. 35ᵇ **Bedæ vita Sancti Cuthberti, a fine mutil.** *Domino sancto ac beatissimo patri edfrido episcopo et omni congregationi fratrum qui in lindiffarnensi insula christo deseruiunt beda fidelis uester conseruus salutem. Quia iussistis dilectissimi — angelico ministerio pariter ad regnum cæleste translati. Sed hereber . . .*

*3, f. 36ᵃ — f. 41ᵇ **De translatione Beati Cuthberti tractatus, sine titulo, ab initio mutil.** *septembris noctis initio ante uenerabile sepulchrum prosternuntur — cum in mortem cecidit ad uitam reuocauit.*

F. 42 scriptura vacat.

4, f. 43ᵃ — f. 46ᵃ **Excerpta historica et mythologica.** *Sale genuit heb. a quo uerum est hebreos esse cognominatos — quod huius modi animal toto corpore simul aperto in coitu misceatur ut iuba in fisiologis dicit.* Agitur f. 44ᵇ de philosophis, ib. de nominibus dearum et deorum, f. 45ᵃ de tribus deabus, f. 45ᵇ item. Fere omnia ex Augustini libris de civitate Dei excerpta sunt.

5, f. 46ᵃ — f. 52ᵇ **Epistula Cornelii ad Salustium de Darete Phrygio, cum Daretis Phrygii historia de excidio Troiæ.**

393. s. XIII membr. 4° f. 60. Desunt secundum veterem numerationem fol. 1—16, 23—24, 31—39, 54, 57—63. 81, et ultima post fol. 94; duo folia n° 29 signata sunt.

La Mappe du monde, fragm. carminis Gallici de artibus et scientiis, de mundo, de geographia etc., v. 3500 c.

Inc.: *n'en cor nel font pas por sauoir*
tant com por gaaignier auoir
vne costume a a paris
que maint clerc ueulent auoir pris. . .

Tituli capitum: fol. 18ᵃ *des trois manieres de genz et comment clergie vint en france VI;* fol. 22 *de la maniere des set arz VII;* fol. 26 *de nature comment ele oeure et que ce est XIII;* fol. 29 *por coi dex forma le monde roont XIII;* fol. 30 *comment li quatre element sunt assis;* fol. 40 *de paradis terrestre et des quatre fluue qui en nessent;* fol. 40 *d'ynde et de ses choses;* fol. 41. *des diuerses genz d'ynde;* fol. 42 *des serpenz et des bestes d'ynde;* fol. 47 *des pierres d'ynde, des contrees d'ynde;* fol. 50 *de aise la menor;* fol. 51 *des poissons d'ynde;* fol. 52 *des arbres d'ynde;* fol. 53 *de europe et des ses contrees III;* fol. 56 *des diuersitez qui sont en europe VI;* fol. 57 *des diuers fontainnes XI,* fol. 66 *Ici fenist la mappe du monde. coment la terre croule et fent;* fol. 67 *conment la mer est salee XIII;* fol. 67 *de l'air et de sa nature XIIII;* fol. 68 *comment nues, pluies et gelees nois tampestes tonnerres et esparz auienent XV;* fol. 70 *Del gelee et del nois, des gresles et des tampestes, des*

esparz et des tonneres; fol. 71 *comment li vent nessent XVI;* fol. 72 *du fou et des estoiles qui semblet chaoier et du dragon XVII;* fol. 73 *du dragon, du pur air et comment li set planete sunt* (cum signis astronomicis); fol. 77 *du tor du firmement et des estoiles XIX;* fol. 78:

ci commence la tierce partie:
En iceste tierce partie
Finerons cest astronomie
Et nos dirons premierement
Comment iorz et nuiz les seurprent.

comment il est nuit; fol. 79 *pourcoi len ne uoit les estoiles de iorz;* fol. 80 *pour coi l'en ne uoit le soloil de nuiz;* fol. 86 *de la vertu du ciel et des estoiles VI;* fol. 91 *comment et pourcoi l'en mesura le monde VII;* fol. 92 *du roi tholomeu et des autres genz VIII.*

394. s. X membr. 4° f. I et 232. Fuit Bongarsii.

*1, f. I **Carmen de Herico,** partim neumis superscriptis. Cf. cod. 455. *Mecum Timaui saxa nouem flumina* etc.

2, f. 1ª — f. 225ᵇ **Prudentii carmina, cum scholiis uberrimis.** Ordo is est: *INCIPIT PRŒMIVM AVRELII PRVDENTII CLEMENTIS VIRI LIBERALI PERITIA DISERTISSIMI. Per quinquennia iam decem* etc. Post præfationem habes f. 2ᵇ: *EXPLICIT PROLOGVS. INCIPIT TITVLVS SEQVENTIVM LIBRORVM;* sequitur litteris uncialibus scriptus hic catalogus (Gennadii testimonium): *Testimonium de historia illustrium uirorum CXL et VIII prudentius uir sæcularis litteraturæ eruditus composuit dirocheum de toto ueteri et nouo testamento personis exceptis commentatus est et in morem grecorum exameron* (in marg.: *iste apud nos non legitur quia nequaquam repperitur*) *de mundi fabrica usque ad conditionem primi hominis et in præuaricationem eius composuit et libellos quos greca appellatione prætitulauit apotheosis psichomachia amartigenia idem de diuinitate de conpugnantia animi de origine peccatorum fecit in laude martyrum sub aliquorum nominibus inuitatorum ad martyrium librum unum speciali tamen conditione contra simachum idolatriam defendentem ex quorum lectione agnoscitur palatinus miles fuisse.* Secuntur liber cathemerinon (a carm. VI v. 125 novum carmen incipit superscripto titulo *YMNVM AD COMPLETORIVS;* desunt carmina XI—XII), peri stephanon (deest præfatio; sequitur post carmen I carm. V. IV. VI. VII. VIII. IX. XI. XII. XIII. XIV. II. III. X; cathem. XI. XII), apotheosis (præf. I et II in unum coniunctæ sunt), hamartigenia, psychomachia, contra Symmachum libri II, enchiridion, et ultimo loco præfatio in librum peri stephanon primo versu omisso; ultimo vero: *iuuabit ore personasse Christum* hic additus est: *quo regente uiuimus.* Passim superscriptæ carminum initiis neumæ leguntur, velut fol. 6ªᵇ, f. 12ª, 24ª, 32ª, 43ª.

3, f. 225ᵇ — 226ª **Alcuini Aviti homelia in rogationibus, a fine mutil.** *Currit quidem tramite uitali — sentiens ecclesia nostra causam egritudinis suæ. . .*

4, f. 226^{b} — 227^{a} **Alcuini versus ad Samuelem ecclesiæ Sennensis episcopum**, numero 24. *INCIPIVNT VERSVS ALCHVINI AD SAMVHELEM.... SENNENSIS*... (post *Samuhelem* legitur *ecclesiæ* et post *Sennensis* legitur *episcopum* notis Tironianis scriptum).

Est mihi seruili scripulus dicione subactus —
Sis memor albini calidus caminator ad ignem
Dum sedeas lætus samuel per sæcla ualeto.

*5, f. 227^{a} **Carmen distichicum vers. XIV sine titulo.**

O uos est ætas iuuenes quibus apta legendo
Discite: eunt anni more fluentis aquæ —
Disce precor iuuenis motus moresque uenustos
Laudetur toto ut nomen in orbe tuum.

Cf. Riese anthol. Lat. II præf. p. XIV.

6, f. 227^{b} — f. 230^{a} **Carmen in Constantinum hexametris heroicis 117 scriptum sine titulo.**

]ONSTANTINE meis opus est non promere uerbis —
Constantine decus nostrum per secula salue.

7, f. 230^{a} — f. 231^{a} **Carmen versuum 48 de fratre Bovone.**

Conuenio signis quem conuenisse loquelis —
Ergo fouens latebram paueo sustollere cephal. EXP.

*8, f. 231^{b} **Hymnus cum neumis.** *Sanctis adesto præconiis domine rex regum et occurrentem in tua solida caritate — ueluti palma florebit ALLELUYA.*

395. s. XIII membr. 4° f. 24.

*1, f. 1^{a} — f. 24^{a} **Ciceronis orationes VI, sine titulis.** F. 1—4^{a} Pridie quam in exilium iret; f. 4^{a}—9^{b} Post reditum ad senatum; f. 9^{b}—12^{b} Post reditum ad Quirites; f. 12^{b}—15 Pro Marcello; f. 16—19^{b} Pro Ligario; f. 19^{b}—24^{a} Pro rege Deiotaro.

*2, f. 24^{b} **Versus trochaico rhythmo compositi 64.**

Viri uenerabiles uiri litterati —
Irreuocabiliter habiit in uanum.

Quaterni versus in eandem syllabam exeunt.

396. s. XI membr. 8° f. 80. Fuit Bongarsii.

1, f. 1 — f. 79^{a} **Liber Hieronymi contra Jovinianum.**

2, f. 79^{b} — f. 80^{b} **Tractatus de libero arbitrio, sine titulo, a calce mutil.** *S]ciendum est quod liberum arbitrium dicitur habuise primus homo — bene agemus nobis cooperabitur. Notandum autem.*

397. s. XIII—XIV membr. 8° f. 44.

Prisciani grammatici lib. XVII et XVIII, cum scholiis, a fine mutil. Desinit in hæc verba: *nilo beatorum ex .... virtus. Quamuis hæc quoque..*

398. s. X—XII miscell. membr. 4° f. 79. Fuit Francisci Danielis. Constat codex ex septem partibus: f. 1—4 sæc. XII; f. 5—12 sæc. XII; f. 13—20 s. XI—XII; f. 21—36 s. XII; f. 37—54 s. XII; f. 55—65 s. XII; f. 66—79 s. X.

1, f. 1 — f. 4^b **Passio Laurentii versibus Leoninis scripta, sine titulo.**

Tempore quo decius romani iura tenebat —
Quo fruitur uitæ requie sine fine beate.

Non est idem carmen, quod in codice Bern. 710 f. 55^b seq. legitur. Versus aliquot et toti et dimidii erasi sunt.

2, f. 5^a — f. 12^b **Horatii odarum fragmentum.** Incipit hoc fragmentum a libri III carm. 24 v. 13 desinitque in lib. IV carm. XV v. 25.

*3, f. 13^a — f. 20^b **Horatii ars poetica et sermonum lib. I, 1. 2. 3, v. 1—3.**

4, f. 21^a — f. 35^a **Horatii epistularum lib. I, cum paucis scholiis.** Desinit in libri I epist. 20 v. 22; reliqua supplevit Petrus Daniel. Quæ scripta is codex, cuius hæc est particula, olim comprehenderit, ex iis cognosci potest, quæ f. 35^b leguntur manu sæc. XIII scripta: *liber fusicus. bucolica. georgica. epistole oracii.*

F. 36^ab scriptura vacat.

*5, f. 37^a — f. 44^b **Horatii epistularum lib. I epist. 16—20; lib. II, 1 v. 1—259.**

6, f. 45^a — f. 54^b **Claudiani de raptu Proserpinæ, ab initio mutil.**

1, f. 45^a — f. 45^b

Lucidus umbroso miscebitur axis auerno —
Ostro fundit aquas attollit litora gemmis.

Desunt versus: *Commendat Siculis* etc. — *Viderat hæc dudum summa speculatus ab arce.*

2, f. 46^a — f. 46^b

Fecerat et pariter forma sed dispare lunam —
Quercus amica Joui tumulos pres'ura cupressus.

3, f. 47^a — f. 54^b

Traderis heu cupidas non aspectura sorores —
Qualis nocte uenis qualem per somnia uidi.
FINIT LIBER CLAVDIANI.

Versus libri III reliquos Petrus Daniel adiecit. Desiderantur post versum: *Quid uos expertes thalami tantumne relictus* (sequitur hic versus ab editionibus alienus: *Omnis honor recti uobis sic fata recessit*) hæc: *Virginitatis honos* etc. — *Et magis enodes properat prosternere cedros.* Jam quia f. 47—54 iustum quaternionem explent, folia vero 45 et 46 inter se cohærent, patet alterius quaternionis, qui præcedebat, fol. 1. 2. 4. 5. 7. 8 intercidisse reliquumque esse unionem tertium sive quaternionis fol. 3 et 6.

7, f. 55^a — f. 65^a **Persii saturæ.** F. 60^b versus collocandi sunt post f. 61^b, ita ut a f. 60^a statim tibi transeundum sit ad f. 61^a. De hoc cod. cf. O. Jahn Pers. præf. p. CC.

F. 65^b scriptura vacat.

8, f. 66^a — f. 79^b ab initio mutil. **Commentarius in disticha Catonis.** *quia semper in timore est. Sed aliter ecclesiastici*

libri sentiunt. Dicit enim salamon in omnibus operibus tuis memorare nouissima tua. Si tibi nemo respondet (= distich. lib. I, nr. 23) *.i. si nulus reddit — Me scribere uersus* (= distich. lib. IV, nr. 49) *epilogum facit. hoc breuitas fecit sensus coniungere binos.*

399. s. XIV membr. 8° f. 42 binis columnis scriptus; f. 42ᵇ marg. sup.: *iste liber est de domo uallis uiridis prope parys.*
Palladii Rutilii Tauri Aemiliani viri illustris opus agriculturæ.

400. s. XV membr. 4° f. 46. Fuit P. Danielis Aurelii.
Julii Frontini strategemata. Quæ f. 45ᵇ med. et f. 46ᵃ seq. leguntur, manu alia scripta sunt ac cetera et tenui linea inducta.

401. s. XV membr. 4° f. 28. Insunt pulchræ pict. litt. init.
Joh. Chrysostomi liber de eo, quod non læditur homo, nisi a semet ipso, Latine.

402. s. XV chart. 4 f. I et 139; inter f. 137 et 138 quinque folia scriptura vacant.
1, f. 2ᵃ — f. 14ᵇ **Theophrastus de igne, Græce.**
2, f. 14ᵇ — f. 21ᵃ **Eiusdem Metaphysica.**
3, f. 21ᵃ — f. 30ᵃ **Eiusdem de lapidibus.**
4, f. 30ᵃ — f. 35ᵃ **Eiusdem** *περὶ ἱδρώτων.*
5, f. 35ᵃ — f. 37ᵃ **Eiusdem** *περὶ ἰλίγγων.*
6, f. 37ᵃ — f. 40ᵃ **Eiusdem** *περὶ κόπων.*
7, f. 40ᵃ — f. 42ᵃ **Eiusdem** *περὶ ἰχθύων.*
8, f. 42ᵃ — f. 53ᵇ **Eiusdem** *περὶ ἀνέμων.*
9, f. 53ᵇ — f. 64ᵇ **Eiusdem** *περὶ ὀσμῶν.*
*10, f. 65ᵃ — f. 73ᵇ **Aristoteles de Xenophane Zenone et Gorgia.**
*11, f. 73ᵇ — f. 92ᵃ **Eiusdem** *συναγωγὴ περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων.*
*12, f. 92ᵇ — f. 98ᵇ **Eiusdem** *περὶ πνεύματος.*
*13, f. 99ᵃ — f. 114ᵃ **Eiusdem** *μηχανικά*, **cum figuris.**
*14, f. 114ᵇ — f. 127ᵃ **Eiusdem** *περὶ κόσμου πρὸς Ἀλέξανδρον.*
15, f. 127ᵇ — f. 137ᵃ **Alexandri Aphrodisiensis** *περὶ εἱμαρμένης καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν.* Usque ad verba: *τῆς τοιαύτης κινήσεως κατά φυσιν* (sic).
*16, In tegumento anteriori et f. Iᵃ. 1ᵃ **Excerpta ex Athenæo, Græce.**
*17, f. Iᵇ **Inscriptiones Græcæ.**
a, Inscriptio Megarensis ad dies festos pertinens.
Ἐν μεγάροις ἐν λίθω τινὶ παλαιοῖς γράμμασι γεγραμμένον.
ὀλύμπια ἐν πίση Γ
πύθια ἐν δελφοῖς β etc.
b, Inscriptio Atheniensis. *Ἐν ἀθήναις ἐν τινὶ λίθω γεγραμμένον. ἀντωνία ἡ καὶ σωκρατικὴ τῶ γλυκυτάτω μου* (sic) *ἀνδρὶ ἀντιόχω* etc.
*18, f. 138ᵃ **Tractatus Græcus de ferro fundendo.** *στόμωμα δὲ γίνεται καὶ ὅταν ὁ πεπυρατωμένος σίδηρος* etc.

*19, f. 138^b et f. 139^a **Excerpta prosaica et poetica ex Athenæo.**

403. s. XIII membr. 4° f. 72.

1, f. 1^a — f. 12^b **Catonis disticha, cum glossis.** *Scientia moralis est de expulsione uicii et adeptione uirtutis — quid fugiendum quid tenendum filium suum docuit quod ista essent uulgo satis nota. Explicit.*

Explicit hic catho dans castigamina nato.

2, f. 13^a — f. 27^a **Theodoli vel Theodori ecloga, cum glossis.** *Ethiopum terras iam feruida torruit estas. — Desine quod restat ne desperacio ledat. Eglogarum tres sunt diuersitates — quod restat .i. quod superest nisi cesses s. desperacione ledere istum. Explicit egloga theodoli.*

3, f. 27^a — f. 41^a **Ovidii remedia amoris, cum glossis.** *Quoniam liber artis amatorie multos traxerat in hunc errorem* etc. F. 41^b et 42 scriptura vacant.

4, f. 43^a — f. 72^b **Matthæi Vindocinensis liber Tobiæ cum glossis.** *Ex agro ueteri]. In principio huius actoris quinque sunt inquirenda* etc. In fine libri hæc leguntur: *EXPLICIT HIC THOBIAS. Parisetus de donteuerino scripsit hos libros anno domini M°. CC°. octuagesimo quarto finitos feria sexta ante inuocauit.*

404. s. XIII membr. 4° f. 63. Fuit Francisci Danielis Aurelii. Foliorum ordo turbatus est hunc in modum restituendus: f. 1—8^b, f. 49^b—56^b, f. 9^a—48, f. 49^a, f. 57^a seq.

1, f. 1 — 8^b, f. 49^b — 53^b **Macrobii Saturnalium liber VII.**

2, f. 53^b — f. 56^b, f. 9^a — f. 22^b. **Liber Alphargani de scientia astrorum et radicibus motuum cælestium a Johanne Hispalensi atque Luniensi in Latinum versus ex Arabico.** *Numerus mensium arabum et latinorum est duodenus. Menses arabum incipiunt ab almuaram — quod sufficiat si deus uoluerit. perfectus est liber alphargani in scientia astrorum et radicibus motuum celestium interpretatus in lunia a iohanne hispalensi atque luniensi. Expletus est die uicesimo quarto V. mensis lunaris anni arabum quingentesimi XXVIIII existente XI° die mensis martii era M. CLXXIII sub laude dei et auxilio. EXPLICIT.* Initium huius operis in fol. 49^a videtur extare, cf. nr. 4.

3, f. 22^b — f. 48^b **A. Gellii Noctium Atticarum libri IX. X. XI. XII, cap. 1 — cap. 10, §. 2.** Usque ad verba: *quasi ad tuendis edibus appellatis. Satis hoc esse potuit.* Liber nonus hic appellatur liber decimus atque sequentes libri similiter uno numero aucti sunt.

*4, f. 49^a **Initium, ut videtur, eius operis, quod nr. 2 recensuimus, sine titulo.** *Differentia prima in annis arabum et latinorum et in nominibus mensium eorum et in diuersitate quam habent — Numerus mensium arabum et latinorum est duodenus. menses arabum incipiunt ab almuaram* etc. (cf. nr. 2

initium). Continet ea pagina XXX differentiarum mensium Arabum et Latinorum catalogum, quæ ipsæ in illo Alphargani libro accuratius explicantur. Itaque, cum postrema eius paginæ verba prorsus sint eadem, a quibus Alphargani liber incipit, haud inmerito statuemus, operis initium ab hac ipsa pagina petendum esse.

*5, f. 57ᵃ — f. 61ᵇ **Epistulæ nonnullæ datæ a Gilone S. Petri in valle Carnotensium Priore et aliis.** *Th. sancti Petri Carn. prior unicus iudex a domino papa delelegatus* (sic) *decano de ham. salutem. Mandatum domini pape — cum etiam soluti repetitio per conditionem indebiti ei non debeat denegari. Dat. et c.* Sunt epistulæ XXII.

*6, f. 62ᵃ — 62ᵇ **Oratio de sancta Maria.** *O intemerata et in eternum benedicta — cum eis et in eis uiuit et regnat per omnia secula seculorum. amen.*

*7, f. 63ᵃ **Oratio supplicatoria ad Jesum Christum.** *Domine iesu christe qui in hunc mundum propter nos peccatores — pro nobis peccatoribus.*

405. s. XIII membr. 8° f. 40. Fuit Francisci Danielis.
Ovidii Tristia. Deest libri V elegia ultima et pæneultimæ pars.

406. s. XVI chart. 8° pag. 62. Inter p. 54 et 55 alius formæ folia interposita sunt.
Libellus ad Sixtum V pontificem. *Pauperes cupientes pasci uerbo uitæ ad sixtum .V. Quoniam tu Sixte in tuis excommunicationibus et coniurationibus uocas ad internitionem reges pios* etc. Ea parte, quæ inter p. 54 et 55 intrusa est, continentur ab initio mutil. **argumenta in opus ecclesiasticum nescio quod,** cuius capita XXV—XXVIII illustrantur. Atque capitis XXV argumenti initium tale est (fol. dᵃ): *Quoniam in superiori capite cæptum est diu de constituenda ecclesia, hoc capite, antequam ad futurum iudicium accedatur* etc.

407. s. XII membr. 8° f. 135. F. 1: *Iste liber est fratrum prædicatorum in rbno.*
Papinii Statii Thebais, mutil. a fine. Usque ad lib. XII v. 409. Fol. 128—135 collocanda sunt post f. 119. Liber falso inscriptus est: *Oracius.* In fine addita sunt duo folia sæc. XII, in quibus **de iure ecclesiastico** (de affinitate etc.) agitur.

408. s. X membr. 4° f. 86. Fuit Bongarsii.
Anastasii gesta Romanorum Pontificum. Anastasii nomen omissum est.

F. 1ᵃ legitur epistula **Hieronymi ad Damasum:** *Gloriam sanctitatis tuæ nostra humilitas deprecatur* etc., et **Damasi ad Hieronymum:** *Gaudet ecclesia tuo fonte iam satiata et amplius sitit curiositas* etc.

F. 1ᵇ exhibetur pontificum catalogus, incipiens a Petro Lino etc. et desinens in Zosimi nomen. Tractatus vero ipse usque ad Stephani (*Stephanus natione romanus ex patre constantino sedit ann. V*

dies XXVIIII hic post patris sui transitum etc. fol. 79[a]) tempora deducitur. In fine nonnulla desiderantur; ultima enim verba sunt hæc: *Ad recipiendas uero ipsas ciuitates.*

F. 86[ab] sæc. XI—XII invenitur **hymni fragmentum** cum notis musicis quadrilineis, mut. ab initio et a fine. *re fremuerunt seculorum amen. Je cum principium in die uirtutis — et uocabitur admirabilis.*

409. s. ? membr. 4° f. 91.

Liber canticorum et precum (Machsor), punctis vocalibus instructus. Canticis glossæ marginales aspersæ sunt. Precum, quarum in tabula pag. 81 et 100 inserta numero 126 recensentur, non nisi 79 exhibentur eæque ordine inverso ita se excipiunt, ut primum locum cant. 72—79 obtineant, deinde sequantur 63—71, 46—62, 34—45, 18—33, 4—17 et postremo loco 1—3, aliis subinde interiectis sine numero.

410. s. XIV chart. 4° f. 149.

1, f. 1[a] — f. 71[b] **Sertum florum moralium collectum per fratrem Simonem de Vallevirenti.** .... *Legitur in quadam tragedia senece quod quidam uidit uisionem quandam* etc. Liber usque ad f. 62[a] extenditur; hinc secuntur indices.

F. 62[a] habes in tractatus fine: *Explicit sertum florum moralium distractorum per ordinem alphabeti collectorum per quendam monachum cisterciensis ordinis studentem par.* (= Parisiis) *in domo sancti Bernardi.*

F. 71[b] in indicis fine: *Explicit tabula nominum diuersarum rerum moralizatarum in serto florum quæ remitit ad tabulam immediate præcedentem. explicit hoc sertum florum moralium collectorum par. in monte uirenti per fratrem symonem de ualle uirenti anno uerbi incarnati M°CCC°XLVI°.*

*2, f. 72[a] — f. 74[b] **Tractatus quidam moralis de natura quarundam gemmarum et post** (sic) **de sculptura arietis leonis vel sagittarii.** *In quocumque lapide inuenimus insculptum arietem leonem uel sagittarium, lapis ille orientalis est* etc.

*3, f. 75[a] — f. 107[b] **Tractatus de vita et moribus philosophorum.** *De uita et moribus philosophorum ueterum tractaturus multa que ab antiquis doctoribus in diuersis libris de ipsorum gestis sparsim scripta reperi* etc. Initium fit a Thalete; ultimus recensetur Precianus (sic) grammaticus. In Vergilii vita, qui 'nigromanticus' fuisse dicitur, Hugo laudatur.

*4, f. 108 — f. 149[a] **Tractatus de vitiis et virtutibus ad ordinem alphabeticum digestis.**

Cor manus egregia genitrix moderare maria.

Abstinencia. Gregorius. Est quando quis pro amore dei et salute propria non ab illicitis tantum interdum et a licitis atque concessis se cohibet etc. Extremo loco de usura agitur. Laudantur multi auctores ecclesiastici, Isidorus, Hugo de Sancto Victore, Leo papa, Hieronymus, Seneca in proverbiis, alii.

411. s. XII–XIII, miscell, membr. 4° f. 182. Fuit Bongarsii.

1, f. 1ª — f. 89ª **Commentum in Lucani Pharsalia a Garino de Allodiis scriptum.** *Prius querendum est de quolibet qui sit quando quid ipse fecerit lucanus igitur natus cordube — Epidaure] locus est. Et sicut arnulphus aurelianis fecit has glosulas ita sceua apud epidaurum toti exercitui pompeiano solus restitit et suos obsessores pocius obsedit quam obsideretur ab illis sed sicut nec illud est uerum sic uerissimum est quod garinus de allodiis XV kl. april. die dominica mediato quadragesimali tempore letare iherusalem ecclesia celebrante philippo super francos primo regnante glosas istas ad finem perduxit. Apertis] a po. et suis; menia] claustrorum quæ fecerat cesar ad ipsum includendum. Caleducem super ascendentem. Expliciunt glosule luc. laus est finire pudor est incepta perire. amen.*
F. 89ᵇ scriptura vacat.

2, f. 90ª — f. 141ᵇ **Commentum in Vergilii Aeneida, a calce mutil.** *Auctor iste sicut bucolica scripsit rogatu pollionis — daunia dea ......] Audatia fuit magna quod ausa est dare turno ensem. Olli] .i. illi* = Aen. XII, v. 785.

*3, f. 142ª — f. 143ª **Commenta brevia in Ovidii carmina, singulorum operum argumenta complectentia.** *Videns ouidius ex amoris ignorantia deuiare iuuenes — Sed ne rescribat ptn. dicendo causam absentie subiungit ne mihi rescribat attamen ..... ipse ueni.* (= Heroid. I, v. 2).

*4, f. 143ᵇ — f. 144ª **Tractatus dialecticus.** *Sillogismus et o° et e. ponitis .i. disponitis per modum et figuram — Item diffinitio dicitur propria et non propria.*
F. 144ᵇ, f. 145 scriptura vacant.

*5, f. 146ª — f. 153ª **Tractatus de mythologia.** *C]um u°l. creatura ut poetico utar figmento* (?) *humane fragilitatis depræssa eterni luminis claritate — trophio que agamemnone nati.* Explicantur in hoc tractatu pessime scripto mythi quam plurimi.
F. 153ᵇ scriptura vacat.

6, f. 154ª **Glossæ nonnullæ in Lucani Pharsalia.**

7, f. 154ª — f. 155ᵇ **Glossæ in Statii Achilleidem.** *cum gª.] .i. magni ponderis. ce . iuue.] .i. tergoribus iuuencorum cesorum. etholus] proprium nomen montis — Semina laudis] .i. carmina sancta de probitatibus heroum. GLOSVLE STACII EXPLICIVNT.*

8, f. 156ª — f. 164ª **Glossæ in Sallustii bell. Catilin. et Jugurth.** *Salustius crispus diuersas diuersorum temporum historias tractaturus — male pugnauerant quintus scipio et marcus mallius. marius uero deuinc. Ex ea tempestate spes et opes ciuitatis in eo site sunt. EXPLICIVNT GLOSVLE SVPER SALVSTIVM.* Quædam excerpsi in Joannis Wirzii Argoviensis usum.

9, f. 164ª — f. 182ª **Glossæ in Terentium.** *L]egitur actor iste affricanus fuisse qui deuicta carthagine a p. scipione cum aliis captiuis romam ductus est — nichil pudere] te decet subaudi.*

oculi doleant] uidendo quod nolunt (Phormio v. 1053). ***EXPLICIVNT GLOSE TERENCII DO. GRAS.***

412. s. XIII membr. 4° f. 31.
De vitis Pontificum Romanorum (Anastasii), mutil. ab initio. *exarchum uel qui eum direxerat eiusque consentaneos submitterent spernentes ordinationem* etc. F. 3ª de Gregorio Papa agitur, f. 8ᵇ de Stephano, f. 19ᵇ de Paulo Papa, f. 22ª de Stephano Olybrii filio. Manu recent. præscriptum est Anastasiii nomen.

413. s. XII membr. 8° f. 46. Adest litt. init. pulchre picta. Fol. 43—46 mutilata sunt.
Boetii libri de consolatione philosophiæ, mutil. a fine. Quinti libri nonnulla desunt.

414. s. XIII membr. 8° f. 47.
Gualteri Alexandreis, mutil. ab initio et a fine. Desunt liber I et libri II, v. 1—71; præterea finis inde a libri noni vers. 43.
F. 10ᵇ. 11ª — 12ª in marginibus **carmina aliquot scripta** sunt rimata.

a, f. 10ᵇ, versus XXIV:
Condam petrus eram sed sub petra modo pridem.
qui puluis fueram sum rediens nudus
quid regale genus species cantusue serenus etc.

b, f. 11ª strophæ III senorum versuum (sic rimat.: a a b a a b):
Salus de beato Stephano.
Passionis ubi primus
testis pro cuius opimus etc.

c, ibid.: *Salus de mª madaglenes* (sic).
Sceleribus homo plene
te moribus madaⁿᵉ
conformare studeas etc.

Sunt strophæ V senorum versuum.

d, f. 11ᵇ *Salus de beato matheo.*
Parendi uelocitas
prandiique largitas
commendant matheum etc.

Sunt strophæ V versuum senornm.

e, f. 12ª *Salus de uindemiis. Vt refert sapiens, prudentis animus tribus temporibus uersatur ordinans præsentia* etc.

415. s. XV init. (1405) membr. 8° f. 35.
La proposition faite de par luniuersite de paris deuant les seigneurs du sang Royal et tout Le conseil qui estoit assemble par la Reformation du Royaume Lan mil CCCC et cinq Le samedi VIIᵉ Jour du moys de Nouembre. In tegumento posteriori possessorum huius libri priorum aliquot nomina leguntur.

416. s. XII membr. 8° f. 15.
1, f. 1ª — f. 4ª **Glossarium Latinum.** *Argutus dicitur qui ar-*

gumentum cito inuenit in loquendo. Agilis ab agendo aliquid celeriter sicut docilis dicitur — Verres masculinum est et porcum significat.

*2, f. 4ª **De XII abusivis seculi.** *Duodecim abusiua sunt sunt* (sic) *seculi hec. Sapiens sine operibus. Senex sine religione* etc.

*3, f. 4ᵇ — f. 5ᵇ **De XII lapidibus.** *Jaspis primus ponitur in fundamento ciuitatis dei* etc.

4, f. 5ᵇ — f. 15ª **Evax de gemmis cum eiusdem prologo ad Tiberinum.**

*5, f. 11ᵇ marg. sinist. **Carmen rimatum trochaicum de logica versuum 28;** sunt strophæ quaternorum versuum in eandem syllabam finalem cadentium.

Exceptiuam actionem uerbum prius excipit
dum deludit rationem dum naturam decipit etc.

*6, f. 15ª marg. dext. **Carmen de muliere quadam eiusque liberis, versuum XVIII.**

T]res habuit natos iam quedam femina caros
Istos luce breui uiuere necne mori —
Flens ad defunctos festinans currere natos
Quem tulerat secum linquit aquis puerum.

Subiuncti sunt hi versus duo:

Dignis honorificabilitudinitatibus esto
Manducauerunt constantinopolitani.

Cf. anecd. Helv. p. 164 adnot.

*7, f. 15ᵇ **Versus aliquot varii argumenti:**

a, f. 15ᵇ Versus de cyclo decemnovennali XI et dimid.

Initium sicli decemnouenal.
Grata bonum tot dant fratrem berit animarum
Vt lux cras quod habere bonam toti dabit escam etc.

b, ibid. versus IV:

Flos est dum candet ablato germine fructus
Est cornutus bos ad ductor gaudeat eius
Dum currente boue grauidatur funis equorum
Dum bis ago grates fit dum cano bos aliorum.

c, ibid. Terminatio mensium (vers. 2):

Cuncta creatoris facit ardua dicta fidelis
Belliger est gaudens celestibus estibus ardens.

d, ibid. versus de mensibus tres.

Julius Maius martius octob. scilicet. (*non* above *scilicet*)
I M M O sex captant reliqui sibi quattuor aptant etc.

e, ibid. versus tres hi:

Est granum nisi bos cartarum carta beantem
Sic generans egrum paucis ditauit habentem
Mars agitans lucem implicuit currum rationis.

Seçuntur aliquot **excerpta de mensibus.**

417. s. IX membr. 8° f. 114. Cf. anecd. Helv. præf. p. 94 seq.

*1, f. 1. **Tractatus de hæresibus, mutil.** F. 1[b] *uersa est in stuprum. talis consuetudo ut inuicem coniugia commutarentur. Quos iohannes in apocalipsin inprobat dicens* etc.

2, f. 2[a] — f. 33[b] **Computus Græcorum sive Latinorum.** *INCIPIT COPOTVM GRÆCORVM SIVE LATINORVM. JANRS. AGS. ET DECEMB. IIII nonas habent XVIIII post id. et dies XXXI* etc.

Capita priora sunt hæc: 2[b] *de lunatione paschali,* 3[b] *argumentum de quadginun.,* ibid. *argm. de rog.,* ibid. *determinatio paschali quo die mensis sit et quota fer.,* 4[a] *de temporibus anni,* 5[a] *de feria monstranda in omni die per totum annum,* ibid. *de solestitia et equinoctium,* 6[a] *de termino paschali quo die mensis sit et quota feria,* 6[b] *de luna prima primi mensis,* 7[a] *de termino paschali quo die mensis sit et quota feria* etc. In eo capite, quo de XII mensium signis agitur, leguntur versus de mensibus a Sinnero I, 351 editi: *Principium Jani* etc.

3, f. 18[b] et 19[a] in marg. **De compoto vel loquela digitorum.** *Quattuor digiti in sinistra manu* etc.

4, f. 34[a] — f. 44[a] **De astronomia (excerpta Isidori).** *Astronomia est astrorum est* (sic) *quæ cursus siderum et figuras et habitudines et in superna conteplatione perduceret.* Cf. cod. Bern. 610 f. 1—11[b].

*5, f. 44[a] — f. 46[b] **Tractatus de bissexto.** *Primo igitur anno præparationis bissexti prima hora noctis* etc.

6, f. 47[a] — f. 61[b] **De XIIII divisionibus temporum (Bedæ).** *DIVISIONES TEMPORIS QVOT SUNT. M. XIIII. Idest athcmus* etc.

7, f. 61[b] — f. 98[b] **S. Isidori Spalensis episcopi de astris cæli (de natura rerum).** *INCIPIT LIBER DE ASTRA CÆLI SANCTI ISIDORI SPALENSIS EPISCOPI.*

*8, f. 99[a] — f. 102[b] **Tractatus de luna, de numero annorum ab origine mundi usque ad adventum Christi, de cyclo solari.** *DE LVNA QD. HOR. LUCET IN UNA QUAQ; NT. Si uis scire quod horis lucet luna* etc.

*9, f. 102[b] **Tractatus brevis de sex abyssis.**

*10, f. 103[ab] **Tabulæ astronomicæ ad cyclum solarem, ferias, epactas etc. pertinentes.**

11, f. 104[a] — f. 109[a] **Expositio de litteris quomodo nominentur vel qualem sonum habeant inter se.** *Quæritur enim quis primus litteras hebræorum grecorum latinorum* etc., f. 105[a] *Item de hebræis litteris,* f. 105[b] *Incipit abcdis grece cum numero,* ibid. *De litteris latinis quidam sapiens interprætatus est,* f. 108[b] *de litteris excerptum,* ibid. *Item de litteris.* Cf. anecdota Helvetica p. 302 seq., præf. p. CXXXXIV seq.

12, f. 109[a] — f. 110[a] **Tractatus de ponderibus et mensuris.** *Gomor maior in moysen XV modia* etc.

*13, f. 110ᵃ **Tractatus de diaboli artibus malis.** *Tribus modis diabolus securitatem in mente hominis mittit* (rubr. litt. uncial.). *Primum suggerit homini ut non det confessio* etc.

14, f. 110ᵇ — f. 112ᵇ **Omelia in natale S. Johannis Baptistæ.** *Natalem sancti iohannis fratres karissimi hodie cælebramus quod nulli umquam* etc.

15, f. 112ᵇ — f. 114 **Omelia de S. Johanne Baptista, a fine mutil.** *Johannes baptista considerata scriptura — et quinque mensibus se occultat mater eius sicut scriptum est.*

418. s. XIII membr. 8° f. 180. Fuit monasterii de Cala (Chelles). F. 171ᵇ ad VII id. Novemb.: *O* (biit) *iohanna de foresta abbatissa de Kala;* f. 71ᵃ in marg. ad id. Nov.: *Eodem die obitus soror Magdalena de cala Abbatissa huius monasterii de cala.*

1, f. 1ᵃ — f. 5ᵇ **Calendarium ecclesiasticum.** Singulis mensibus singuli versus præmissi sunt. Primum folium in fine libri positum est; f. 1ᵃ præcedit hic versus: *Martis prima necat cuius in cuspide quarta est.* Cf. carmen de diebus Aegyptiacis anth. Lat. nr. 736, ed. Riese.

2, f. 6ᵃ — f. 78ᵃ **Martyrologium Romanum B. Augustini.**

*3, f. 78ᵇ — f. 106ᵇ **Regula S. Benedicti.**

*4, f. 106ᵇ — f. 120ᵇ **Lectionarium (breviarium).**

5, f. 122ᵃ — f. 179ᵇ **Catalogus mortuorum secundum singulos mensium dies digestus (Jahrzeitbuch); i. e. obituarium monasterii Calensis.**

419. s. ? chart. 8° f. 34.

1, f. 1 — f. 15 **R. Aharon ben Ascher liber de accentibus,** cum aliarum observationum masorethicarum farragine. Liber iam sæpius editus, primum ad calcem Bibliorum Rabbinicorum 1517, deinde a Wolfio Heidenheimensi Rudolst. 1808 et a Hupfeldio in commentat. de antiquioribus apud Judæos accentuum scriptoribus Halæ 1846.

2, f. 16 — f. 34 **Articuli XIII fidei R. Maimonidis.** Cf. Wolf. B. H. I, p. 866. Sunt præcepta Mosaica et affirmativa et negativa secundum ordinem Parascharum auctore Abrahamo fil. Chatan ex urbe Arnit (Arnedo) Hispaniæ, fortasse non diverso ab illo Abrah. filio Katani, quem citat Wolf. B. H. III, p. 62.

420. s. XIV membr. 8° f. 17. Fuit Bongarsii.

1, f. 1 — f. 34ᵃ **Le codicille de Jehan de Meun,** v. 2120, str. 530.

Inc.: *Li peres et li filz et li sains epris*
Vns diex en trois personnes adoures et cheris.

Fin.: *Ci finerai mon dit ou nom de ihu crit*
Et chascuns qui l'orra merci a ihu crist
Et li pri humlement que nous soions escript
Ou saint liure de vie qu'il meismes escript.
Amen Maistres J. de Meum.

De libris man. Par. cf. P. Paris man. III, 175; V, 64; VI, 240. 242. 278. 279. 349. 396.

2, f. 35ª — f. 56ᵇ **Le doctrinal aux simples gens examines et esprouues a paris par pluseurs maistres en diuinite.** Inc.: *En non de ihu crist. C'est ci vne belle doctrine pour briement et plainement enseingnier les simples gens a bien viure et a bien confesser ..... et est complet de co qui suit: des articles de la foy de dieu amer, pour conforter en toutes tribulations, de amer son prochain.*. Caput ultimum: *de ioies de Paradis.* De man. Paris. cfr. P, Paris, les man. VII, 250, 337.

3, f. 57ª — f. 71 **[Dit religieux]**, v. 1827, str. 609.

Inc.: *L'autre jour mon chemin aloie*
En alant meilancolioie
Pour miex sauoir
Ou bien que vns homs puet auoir..

Des.: *Et puis largesce*
Va souuent la et li adresce
U si ton temps et la ionesce
Entre telz gens
Tous bns. aiuns certainement
Diex te doint bon amendement.

421. s. XI membr. 8° f. 70.

Boetii libri de consolatione philosophiæ, cum scholiis. F. 1ª — f. 5ª continentur variæ observationes de Boetii metris (Servati Lupi), vita, scriptis. F. 5ᵇ — f 6ᵇ exhibentur schemata philosophica. F. 70ᵇ quædam de spiritu sapientiæ, intellectus, consilii, fortitudinis, scientiæ, pietatis, timoris leguntur. Cf. Peiperi ed. Boetii præf. p. VIIII.

A 421. s. XIII membr. 8° f. 80. Picturam satis rudem Christi in cruce pendentis habes f. 16ª.

*1, f. 1—2. 79. 80, s. XIV—XV. **Hymnorum Gallice scriptorum fragmenta, cum notis musicis.** F. 1 num. XVIII, 2 XXIII, 79 XIX, 80 XXII signatum est.

*2, f. 3. 4. 5 **Calendarium ecclesiasticum.** Præmissi sunt versus Aegyptiaci.

*3, f. 6ª — f. 9ª **Missale,** sæc. XIV.

*4, f. 10ª — f. 70ᵇ **Missale, cum notis musicis.** Ab initio mutilum esse videtur: *Exorcismus salis. Exorcizo te creatura salis per deum uiuum per deum uerum* etc.

*5, f. 71ª — f. 78ᵇ **Hymni notis musicis illustrati.** *Factum est autem cum baptizaretur omnis populus* etc. F. 71ᵇ de sancta trinitate, f. 72ª de sancto spiritu, f. 73ª de eodem, f. 73ᵇ de Johanne baptista, f. 74ª de beato Nicholao, f. 74ᵇ de natali domini, f. 75ª de epifania domini, f. 75ᵇ in die pascha, f. 76ª de sancta Maria tres, f. 77ᵇ de ascensione, f. 78ª de apostolis, ibid. de Maria Magdalena.

422. s. XII membr. 8° f. 159. Fuit Francisci Danielis Aurelii.

Pannomia vel pannormia Ivonis venerabilis Carnotensis

episcopi. *Excepciones æcclesiasticarum regularum partim ex epistolis* (fuit: *exemplis*) *romanorum pontificum* etc.

F. 156ª in marg. infer. legitur **glossarium Latinum breve.** *Energuminus a demone arreptus. en .i. in. erga .i. opus inde energumini .i. inoperati* etc.

F. 156—158ª scriptura vacant; f. 158ᵇ excerpta aliquot **ecclesiastica,** f. 159ª **iuridica** leguntur nec non similia in eo folio, quod libro præmissum est, e. g. f. Iᵇ: *Capitale crimen est quod fortunam capitis impugnat* etc.

423. s. ? membr. 8° f. 83.

1, f. 1 — f. 40 **Collectio precum,** quas in Synagoga cantitant, Hebraice. Deest initium et f. 40 in media sententia desinit.

2, f. 41 — f. 83 **Dicta veterum doctorum** ex Talmude deprompta, mutil. ab initio et a fine.

424. s. XI membr. 8° f. 124.

*f. 1ª — f. 1ᵇ **Excerptum Origenis de libero arbitrio.**

*2, f. 1ᵇ **Excerptum Augustini.**

3, f. 2ª — f. 61ª **Juliani Toletani libri III prognosticorum.**

4, f. 61ᵇ — f. 63ᵇ **Sermo Augustini de verbis apostoli: omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi.** *Omnium cristianorum spes* etc.

*5, f. 63ᵇ **Excerptum de Maria virgine.** *Maria mater domini nostri iesu christi habuit duas sorores — mater iacobi et filia salome.......*

6, f. 64ª — f. 96ª **Beati Augustini liber exhortationis ad quemdam comitem karissimum sibi.** *O mi frater si cupias scire quamuis ego nesciam* etc.

7, f. 96ª — f. 97ᵇ **(Augustini) de castitate cum uxoribus observanda.**

8, f. 97ᵇ — f. 103ᵇ **Liber sancti Augustini de disciplina Christianorum.**

9, f. 104ª — f. 106ᵇ **Hieronymi epistula ad Paulinum presbyterum de institutione monachorum clericorum.**

10, f. 106ᵇ — f. 111ᵇ **Hieronymi epistula ad Nepotianum presbyterum de institutione clericorum.**

11, f. 111ᵇ — f. 118ᵇ **Hieronymi epistula ad Rusticum monachum qualiter vivere debeat.**

12, f. 118ᵇ — f. 122ᵇ **Epistula Hieronymi ad Heliodorum hortatoria.**

13, f. 122ᵇ — f. 123ᵇ **Hieronymi epistula ad Oceanum de vita clericorum.**

*14, f. 124ª **Hymnus in virginem Mariam trochæis rhythmice conpositus.** Sunt versus duplices 24. *Imperatrix reginarum* | *Et saluatrix animarum* | *Preciosa margarita* | *Rosa gelu non atrita — Et ab ipso doceamur* | *Per quod iter gradiamur. Amen.*

*15, f. 124ª — f. 124ᵇ **Carmen similiter conpositum de mundi vita.** *Heu heu mundi uita* | *Quare me delectas ita* etc. Paginæ

f. 124ᵇ pars inferior putredine deleta est. Sunt versus duplices 102.

425. s. IX—X membr. 8° f. 78.

1, f. 1ᵃ — f. 65ᵇ **De utilitate pænitentiæ et quomodo credendum sit de remissione peccatorum per pænitentiam cum præfatione.** *Excepto baptismatis munere quod contra peccatum originale donatum est* etc. Sunt excerpta ex patribus, conciliis etc. in tres libros digesta, quorum capitula f. 4ᵇ—11ᵇ exhibentur. In f. 12ᵃ initio præscriptum est: *LIBER SANCTI PAVLI.* In fine legitur: *EXPLICIUNT CANONES.*

2, f. 65ᵇ **Gregorius Papa Brunigilde regine Francorum, ut nemo ad sacrum ordinem ex datione pecuniæ vel neophitus venire presumat.**

3, f. 65ᵇ — 70ᵇ **Excerpta varia ex epistulis Gregorii.** Sunt autem ad Januarium episcopum Sardiniæ, ad Desiderium episcopum Galliæ, ad Marinianum episcopum Ravennatem, ad Johannem subdiaconum Ravennatem, ad Fortunatum episcopum Neapolis, ad Adrianum notarium, ad Savinum subdiaconum regionarium, ad Teudoricum et Teudibertum regibus Francorum (sic), ad Marinianum ep. Ravenn.

*4, f. 70ᵇ **Oratio supplicatoria.** *Deus iudex iustus fortis* etc.

*5, f. 71ᵃ — f. 78ᵃ **Cæcili** (sic) **Cypriani de duodecim abusivis sæculi.** Secuntur aliquot **excerpta ecclesiastica** nullius fere pretii.

*6, f. 78ᵃ — f. 78ᵇ **Ratio sphæræ Pythagoræ philosophi quam Apuleius descripsit.** *RATIO SPERE PYTHAGORE PHILOSOPHI QVAM APULEIUS DESPST* (sic). *Cum quacumque scire uolueris uel consulere ut puta de ægris qua die incurrit* etc.

F. 78ᵇ post figuram aliquam mathematicam (Pythagoræ sphæram) habes precaria nonnulla, quæ ob putredinem legi nequeunt. Notandum, f. 7ᵇ et 8ᵃ in marginibus aliquot nomina propria enumerata esse appositis unicuique numeris, e. g.: *De præsenti anno* | . . . . | *Giraldus* . . . | *Bertolfus s* | *Albuinus s* etc. Horum nominum et numerorum pars erasa est.

426. s. XVI chart. 8° p. 336. Fol. 1: *B. Aretius B. me possidebat 1554* et alia manu: *Nunc uero Joh. Hortinus 1577.*

1, p. 1 — p. 270 **Rabbi David Kimchi commentum in XII prophetas minores, Latine.**

2, p. 271 — p. 336 **Targum in XII prophetas minores, Latine.** Male Sinnerus I, 239 hunc librum ab ipso B. Aretio Latine redditum esse dixit.

427. s. X membr. 8° f. 71. F. 2ᵃ: *Liber Sancti Remigii uol. XLIX.*

1, f. 1ᵃ — f. 33ᵃ **Fulgentii Mythologiarum libri tres.** Collationem cum Bursiano communicavi, inde Jungmannus hausit, quæ ex nostro codice protulit in sua de Fulgentio commentatione.

*2, f. 33ᵃ — f. 39ᵃ **Fulgentii expositio sermonum antiquorum.** Contuli.

3, f. 39ᵇ — f. 50ᵇ **Eiusdem expositio Virgilianæ continentiæ.**

4, f. 50ᵇ — f. 71ᵃ **Daretis Frigii historia de vastatione Troiæ.** In Meïsteri usum contulit Aemilius Kurzius Castrivillensis discipulus meus. F. 71ᵇ man. sæc. XI quædam de Tenne eiusque noverca leguntur: *Cignus filius fuit neptuni qui habuit filium tennen* etc.

428. s. XIII membr. 8° f. 21. F. 21ᵃ manu sæc. XV: *Iste liber est de communi libraria fratrum beati ludouici de pissiaco ordinis predicatorum.*

1, f. 1ᵃ — f. 14ᵇ **Liber de regimine sanitatis Albohali Evenzoay.** *Capitis cutis conseruabitur si cum balneari debueris — ipse adimplebit uota tua amen. Completus est tractatus de regiminę sanitatis albohali euenzoay ad honorem dei et beate uirginis matris eius de interpretatione profachi de arabico in latinum anno domini M° CC° X°CIX°.*

2, f. 14ᵃ — f. 21ᵃ **Flos florum experimentorum thesauri pauperum.** *Et primo contra casum capillorum. Si capilli capitis cadunt fac lixiuium de cinere* etc. Manu recent. in marg. additum: *Joannis de Tarentasia.* Præterea f. 4ᵇ et f. 20ᵇ marg. inf. manu sæc. XIV—XV leguntur præcepta medica magistrorum *Avizi, Viardi, Guiberti.*

429. s. XIII et XIV membr. 8° f. 97.

*1, f. 1 **Missalis fragmentum.**

2, f. 2ᵃ — f. 33ᵇ **Commenta Halii supra tegni** (sic) **Galieni, mutil. a fine.** *Intendimus edere sermonem exponentem illud quod clausum est de sermone Galieni* etc.

3, f. 34ᵃ — f. 43ᵃ **Commentum Salerni super tabulas.** *Prima columpna prime tabule de purgantibus sanguinem. Notandum quod duodecim sunt tabule* etc.

4, f. 43ᵃ — 44ᵇ **Liber magistri Rogeri de phlebotomia.**

5, f. 46ᵃ (f. 45 vacat) — f. 62ᵇ **Tabulæ physico-medicæ.**

6, f. 63ᵃ — f. 67ᵇ **Summa magistri W. de Congis.** Secuntur f. 68ᵃ tabulæ medicinales.

*7, f. 69ᵃ — f. 74ᵇ **Tractatus medicus de remediis, ab initio mutilus.**

8, f. 75ᵃ — f. 97ᵃ **Tractatus de lapidibus et metallis.** *De commixcione et coagulatione* etc. De lapidibus agitur f. 75ᵃ — f. 88ᵃ; inde a f. 88ᵃ de metallis. Sunt omnino libri V; in fine f. 97ᵃ habes: *Explicit liber mineralium quintus.*

430. s. XIII membr. 8° f. 46. F. 1ᵃ marg. super.: *Iste liber est magistri Salomonis.* In tegumento: *Barbato doctori pertinet.*

Rasis commentum in Hippocratis aphorismos. *Auctoritas ypocratis quales esse debeant discipuli. Sex esse quæ sciri conuenit ab introducendis* etc. Sunt libri X; decimi finis deest. Auctor eius operis Rasis vel Albubeca esse dicitur.

431. s. XV membr. 8° f. 90.

Livre des proprietes qui fait mencion des provinces et du pais. Inc.: *A l'aide de dieu il fault dire aucune chose des parties de la terre et des prouinces par lesquelles le monde est diuise en general et ne dirons pas de toutes mais seulement dont la saincte escripture fait mencion souuent en plusieurs lieux.* Des.: *Les asnes sauuaiges et moult contrefaictes si comme dit ysidores en cellui liure. Et atant fine le XVe liure des proprietes et des prouinces et des pais.*

432. s. IX—X membr. 8° f. 55. F. 55^b marg. inf.: *Hic est liber sancti MAXIMINI MICIAcemsi monasterii quam si quis de istoc loco.* Præfixa est schedula membr. homiliæ particulam includens. Fuit Bongarsii et ante eum Pauli Petavii. Cf. anecdota Helvetica præf. p. XLIII.

1, f. 1^a — f. 30^a **Ars Consentii.** Usus est Henricus Keilius in sua Consentii editione gramm. Lat. vol. V p. 329 seq.

2, f. 30^b — f. 35^b **Ars Agrœcii de orthographia.**

3, f. 35^b — f. 46^a **Institutio Prisciani grammatici Cæsariensis viri eloquentissimi de nomine et pronomine et verbo.**

4, f. 46^a — f. 49^b **Servius de ultimis syllabis.** Contuli in anecdotis Helveticis præf. p. CXCVIII seq.

5, f. 49^b — f. 55^a **Commentarium Seregii de litteris, syllaba** etc. Cf. anecd. Helvet. præf. p. CC seq.

6, f. 55^ab **Tractatus de ultimis syllabis coniunctionis præpositionis atque interiectionis.** Edidi in anecdotis Helveticis præf. p. CXCVI seq.

7, f. 55^b **Introductio in Donati artem.** Edidi in anecd. Helvet. præf. p. XLIII.

433. s. X membr. 8° f. 79.

Ciceronis ad Herennium libri VI. In ultimi folii pagina versa hæc nomina leguntur: *winierus iohannes warembaldus bernacer letaldus azelinus winierus bauo dominicus constantinus erinardus hubertus warnerus oda bezela liezenna emma.* Sequitur sæc. X—XI scriptus librorum aliquot **cuiusdam monasterii catalogus:** *Rethorica ciceronis. Timeus plato. Porphirius cum categoriis aug. — Rhetorica ciceronis ad herennium. Commentum super iuuenalem,* quem edidi in Fleckeiseni annalibus philologicis ann. 1869 p. 570 seq. Codicem excussit Simon Schweinfurtensis a. 1860, cf. eiusdem libellos: Die Handschriften der Rhetorik des Herennius, Progr. 1863. 1864.

434. s. XV chart. 8° f. 73. Eius libri index legitur in cod. 465 f. 1^a, qui et ipse olim cum hoc codice coniunctus fuerat eadem manu scriptus.

1, f. 1 — f. 12^a **Mafei Vegei dialogus inter Alithiam et Philaliten.**

2, f. 12^b — f. 21^b **Liber Faceti de moribus.**

Moribus et uita quisquis uult esse facetus
Me legat et discat que mea musa docet etc.

*3, f. 22ᵃ — f. 31ᵇ **Libellus de contemptu humanæ vitæ, versibus Leoninis: immixta sunt passim disticha.**

Libellus de contemptu humane uite.
In re terrena nichil aliud est nisi pena
In re terrena labor eminet atque cathena —
In qua gaudebunt qui pura mente uidebunt
Et bene gaudebunt que gaudia fine carebunt
Finito libro reddatur gracia christo
Laus tibi sit christe quoniam liber explicit iste.
Explicit libellus de contemptu humane uite.

Inserti sunt huic carmini multi versus ex illis carminibus petiti, quæ cod. Bern. 702 f. 22 seq. extant.

*4, f. 31ᵇ **Querella de huius ætatis vitiis.** *Recessit lex a sacerdotibus. Justicia a principibus. Consilium a senioribus — prudentia a coniugatis. Et sic quilibet recessit a deo salutari suo.*

*5, f. 31ᵇ **Versus sex argumenti ethici.**

Vir pius et sapiens a cunctis debet amari
Impius et sapiens multum debet dubitari
Impius insipiens nullis debet sociari
Vir pius insipiens pietate potest tollerari.
Qui non assuescit uirtutibus dum iuuenescit
A uiciis nescit discedere quando senescit.

*6, f. 32ᵃ — f. 32ᵇ **Interrogatoria theologica Beati Anselmi.** *Ista sunt interrogatoria que debent fieri cuique Christiano infirmo in sua bona memoria existenti et ad mortem declinanti iuxta intentionem beati Anselmi* etc.

*7, f. 32ᵇ **Sententiæ nonnullæ de confessione et peccatis.**

8, f. 33ᵃ — f. 38ᵇ **Berardini ord. S. Augustini directorium confessionis.**

*9, f. 38ᵇ — f. 39ᵇ **Variæ sententiæ theologicæ, partim versibus conceptæ.** *Inanis est penitencia quam sequens coinquinat culpa — Consilium iuuenum | Sic et latens odium | Et commodum proprium | destruunt imperium.* Inter hæc f. 39ᵃ agitur de oratione dominica, f. 39ᵇ de principalibus gaudiis paradisi, de pœnis principalibus inferni, de septem ætatibus hominis.

10, f. 40ᵃ — f. 41ᵇ **Festa palatii sacri apostolici.** *Festa palacii sacri apostolici causarum hec sunt. Januarius habet dies XXXI A festo circumcisionis usque ad festum epyphanie inclusiue* etc.

11, f. 46ᵇ **Sententiæ variæ theologicæ.** Secuntur versus duo hi:

Est graue prestare grauius prestata rogare
Presto do rorem perdo rogantis amorem.

12, f. 42ᵃ — f. 42ᵇ **Excerptum Augustini de die dominico observando.**

13, f. 42ᵇ **Sententiæ variæ theologicæ.** Præcedunt hi versus:

Stet domus ista donec fluctus formica marinos
Ebibat et totum testudo perambulet orbem.

Nec non hi:

Stans coram nato plorans mitissima uirgo
Orat pro nobis cupiens nos iungere sanctis.

Subeunt versus hi:

Non tantum Petro des quam queras sibi retro
Da cito quod dare uis si donum perdere non uis.

14, f. 43ª — f. 45ª **Epistola beati Bernardi Abbatis Clarevallis ad Raymundum militem B. Cavellarii.**

15, f. 45ᵇ **Sententiæ variæ theologicæ.** Secuntur hi versus:

Peccatum . tua mors . mors Christi . pena Jehenne
Judicium . uita . tibi sint hec sex meditanda.

16, f. 46ª — f. 47ª **Epistula anonymi ad regem quendam anonymum de fide Christiana. Deest titulus.** *Non meum fugit animum princeps Christianissime quot aduersum me concitem calumpnias et quantis emulorum me latratibus obiciam dum humilis et ignotus sensu simul ac natu iunior tue celse maiestati scribere de rebus arduissimis et maximis aggredior — Vale rex illustrissime principium nostri seculi lux et decus et quam a deo dumtaxat gloriaris accepisse potenciam in sue nunc ecclesie leuamen et auxilium refundito.* Versus finem eius epistulæ hæc habes: *Procul sit ab ea spe quam nos de te concipimus hec infamis et inhonora uox ut quis per regem Francie stare dicat quominus pax ecclesie reformetur.* In extrema f. 47ª parte nonnullæ sententiæ breves additæ sunt versusque aliquot, nempe hi:

Sepe solet similis filius esse patris
Insequitur leuiter filia matris iter.
Post mortis morsum uertit dilectio dorsum
Finita uita finit et amor ita.

17, f. 47ᵇ — f. 48ª **Epistula Ventali cuiusdam super condicionibus Christi.** *Epistola reperta in annalibus rome missa senatui per quendam uentalum qui tunc temporis officialis romani populi in iudee partibus morabatur super condicionibus Christi. Mos quidem erat quod ex uniuersis mondi partibus qui præerant prouinciis senatui roman. scriberent nouitates singulas que oriebantur. Sequitur epistola. Apparuit temporibus nostris et adhuc est homo magne uirtutis nominatus Xpus yhus — In statum corporis propagatus et rectus manus habens et brachia uisu delectabilia in colloquio grauis rarus et modestus inter filios homin.*

18, f. 48ª — f. 48ᵇ **Epistula Pontii Pilati ad Tiberium Claudium Imperatorem super crucifixione et resurrectione Christi.** *Sequitur alia epistola quam Pontius pilatus de hiis que Jherosolimis sub eo gesta erant Tiberio claudio Imperatori scripsit super crucifixione et resurrectione Christi. Poncius pilatus Claudio salutem. nuper accidit quod et ipse probaui* etc.

*19, f. 48ᵇ — f. 49ª **Sententiæ variæ theologicæ ex Gregorio et Augustino collectæ.** Præmittuntur hi versus:

Cum sit ubique deus nullus locus est sine teste
Ergo quid dicis uel agis fac sic quod fiat honeste.
Si quis erit qui seruierit tibi, uirgo, perire
Non poterit nec dignus erit tormenta subire.
Sane preterita dant documenta futuris
Felix quem faciunt aliena pericula cautum.

*20, f. 49[a] **Epistula beati Bernardi ad Eugenium Papam tertium de Romanis.** *Romani ante omnia sapientes sunt ut faciant mala bona autem facere nesciunt —*

Non est in medico semper releuetur ut eger.
Interdum docta plus ualet arte manus.

*21, f. 49[b] **Præcepta moralia.** *Cela secreta . loquere pauca . verax esto. ne sis uelox — Numquam secreta tua uxori neque pueris reueles quoniam pueri et mulieres illud celant quod ignorant.*

*22, f. 49[b] — f. 50[a] **Versus de monacha et clerico. Sunt disticha IX.** *Quedam monacha nigris uestibus induta diligens quemdam clericum uolens quod ageret rem cum ea at ille nolens se consentire peccato se realiter hiis uersibus excusauit.*

Versus. *Te michi meque tibi genus etas et decor equat*
Cur non ergo sumus sic in amore pares —
Cum non sit rectum uicini frangere lectum
Plus reor esse reum zelotipare deum.

*23, f. 50[a] **Versus XIV varii argumenti.**

Nobilis es genere debes humilis magis esse —
Et labor et dire subit inclementia mortis.

*24, f. 50[a] **De septem generibus stultorum.** *Qui tantum minatur quod non timetur — qui credit quod uerisimile non uidetur.*

*25, f. 50[a] **De septem rebus, quæ civitatem perturbant.** *Septem sunt perturbancia ciuitatem. Cupidus sacerdos in templo — accusatores in secreto et detrahentes in thalamo.*

*26, f. 50[b] — f. 55[b] **Sententiæ variæ et philosophicæ et theologicæ, partim versibus conscriptæ, una cum excerptis nonnullis varii argumenti.** Habes inter hæc f. 50[b] versus quattuor, *qui in spada scripti fuerunt, quam Pius papa secundus misit Ludouico regi Franciæ:*

Exerat ut theucos tua me ludouice furentes
Dextera graiorum sanguinis ultor ero.
Corruet imperium mahumetis et inclita rursus
Francorum uirtus te petet astra duce.

F. 51[a] versus quattuor de tribus Herodibus:

Occidit pueros Herodes Ascalonita etc.

Ibid. *Fridericus Imperator scripsit Innocenti Papæ istos uersus:*

Astra docent et fata monent. demumque uolatus
Quod Fridericus ego malleus orbis ero.
Roma diu titubans uariis erratibus acta
Decidet et mundi desinet esse caput.

Sequitur:

Innocens Friderico rescripsit.
Astra silent, nil fata docent, nil predicat ales
Solius est proprium nosse futura dei.
Nitteris incassum Petri subuertere classem:
Fluctuat et numquam desinet esse caput.

Ibid. *Augustinus de aduentu Christi ad iudicium. Superius iudex iratus infernis — latere impossibile apparere intollerabile.*

F. 53ᵃ *Gasparinus pergamensis super epistola ... senece sic ista nomina diffinit. Nota quod ista nomina sensus ratio spiritus in sba.* (substantia) *idem sunt* etc.

F. 53ᵇ *Catho uticensis. Si absque femina posset esse mundus conuersatio nostra non esset absque diis.*

Ibid. *Ptolomeus. Qui in mundo permanere uoluerit cor paciens aduersitatibus preparet.*

F. 54ᵇ *De nece apostolorum ita legitur in quadam cronica ut refert catholicum in hoc uerbo apostolus. Claudius imperator. Marcus euuangelista scribit. Apostoli per orbem diuiduntur — Marcus alexandrie martirium compleuit. Barnabas in salamina crematur.*

Secuntur versus XII de duodecim apostolis:

Roma docente Petro famulatur credula Christo —
Persarum genti subuenit dogma mathei.

27, f. 56ᵃ — f. 59ᵇ **De vita et obitu apostolorum secundum Isidorum et Hieronymum.** *Incipit uita origo et obitus apostolorum et prophetarum quorundam in sexta etate mundi. Capitulum primum de origine uita et morte eorum. Et primo de Zacharia patre iohannis. Zacharias et elisabeth interpretantur iusti testante luca euuangelista* etc.

28, f. 59ᵇ — f. 65ᵃ **De vita et obitu prophetarum secundum Isidorum et Hieronymum.** *Incipiunt nomina prophetarum omnium et interpretatio nominum eorum et uita et mores tempora et genus et acta uniuscuiusque prophete secundum Ysidorum et Jheronimum et primo de dauid. Dauid rex et propheta de genere Juda filius iesse* etc.

F. 65ᵇ scriptura vacat.

29, f. 66ᵇ — f. 69ᵇ (alia manu, quam præcedentia) **Epistulæ Pauli et Senecæ.** Præmissum est excerptum ex Hieronymo de Seneca.

30, f. 70ᵃ — f. 73ᵇ **Epistula Hussitarum sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus missa.** *HÆC EPISTOLA SCRIPTA EST PER HVSSITAS VT CREDITVR TAMQVAM A PRINCIPE TENEBRARVM ET MISSA SANCTE ROMANE ÆCCLESIÆ CARDINALIBVS. Lucifer princeps tenebrarum terrestria regens profundi acherontis imperator dux orbis rex inferni rectorque iehenne uniuersis filiis regni nostri filiis superbiæ præcipue moderni temporis — Signatum sub nostro terribili caractere quod continet figuram mortis æterne in robur omnium præmissorum.* Cf. cod. 437, 2.

435. s. XII membr. 8° f. 68.
Boetii consolationis philosophiæ libri quinque. Liber a fine mutilus desinit in hæc verba: *pariter uitæ suæ plenitudinem nequeat possidere* = p. 140, 45 ed. Peiper Teubn. 1871. Cf. de hoc libro Peiperi ed. præf. p. VIIII extrem.

436. s. XI—XII membr. 8° f. 76. Fuit Bongarsii.
Macrobii commentum in Ciceronis de somno Scipionis librum. Ciceronis libellus præmissus est. Macrobii commentario inde a fol. 3[b] præfixa sunt nonnulla de Macrobii vita scriptisque: *M]acrobius olim cretes hoc est somniorum iudex uel interpres commentatus est in scripionis apocalipsi* etc. Extant hæ nullius pretii nugæ apud Sinnerum catal. I p. 518—519 (p. 519 lin. 8 init. post *diuersitatibus* inseras *etiam*).

437. s. XV chart. 8° f. 17.
1, f. 1[a] — f. 10[b] **Universitas Parisiensis de ratione ineundæ pacis in causa religionis ad Carolum Regem Francorum.** *Christianissimo ac religionis ortodoxe zelatissimo principi karolo dei gratia regi francorum illustrissimo deuota sue celsitudinis filia uniuersitas studii parisien.* etc. In fine legitur: *anno domini 1394 . . . III[a]. . . . Vincentius de campo torto.*
2, f. 11[a] — f. 14[b] **Epistola Leviathan ad psendo** (sic) **prelatos ecclesie pro scismate conficiendo.** *L]euiathan princeps pac. mundi uniuersis prælatis regni sui pac. uirtutem* etc. *Cum prælium gentibus amputarem* (?) *et uniuersum orbem dictioni mee subiugassem* etc. Cf. cod. 434, 30.
3, f. 15[a] — f. 16[b] **Epistula rectoris et universitatis studii Parisiensis ad Papam.** *Cogit tandem nos pater beatissime Christi fides cogit christiane religionis deuocio* etc.
*4, f. 16[b] — f. 17[a] **Eorundem epistula ad cardinales.** *Scribimus reuerendissimi patres domino nostro summo pontifici super facto unionis ecclesie litteras oratorias* etc.

438. s. XIV—XV partim membr., partim chart. 8° f. 167. Fuit Bongarsii.
1, f. 1[a] — f. 109[a] **Ciceronis Tusculanæ quæstiones.**
2, f. 109[a] — f. 167[b] **Frontini strategemata.** Sinn. falso nr. 38 posuit I, 380.

439. s. XIII—XIV membr. 8° f. 165. Fuit *de conuentu fratrum celestinorum de metis.*
1, f. 1[a] — f. 74[a] **Græcismus Eberhardi Bethuniensis, cum glossis.** *Quoniam ignorancie nebulo turpiter excecati quidam imperiti fatuitatem asininam exprimentes* etc.
*2, f. 74[b] **Excerptum theologicum.**
3, f. 75[a] — f. 98[b] **Ars grammatica.** *Partes orationis quot sunt et c. Magister nomen appellatiuum generis masculini numeri singularis* etc. Huic arti inserta est f. 76[a] — f. 77[b] **ars grammatica Gallice** scripta. Inde a f. 88[b] de syntaxi agitur. In fine habes: *Explicit de regimine casuum dato per uersus.* Hoc eo spectat, quod a f. 98[a] hæc ars versibus condita est.

4, f. 99ᵃ — f. 122ᵇ **Verborum conspectus alphabeticus.** *Abdico. cas aui atum. Abiugo* etc. Suprascriptæ sunt glossæ partim Latine, partim Gallice.

5, f. 123ᵃ — f. 137ᵃ **Ars grammatica, cui titulus est Arcubius.** *Quoniam omne metrum constat ex pedibus pes autem ex sillabis* etc. *Arcubius descendens de turre frangitur crus. In hoc latino tria noto. primo quod arcubius idem est quod excubitor gallice escargaite* etc. *Explicit libellus arcubius.*

6, f. 137ᵃ — f. 137ᵇ **Carmen de figuris.** *Prothesis apponit capud auferesisque rescindit* etc. In fine: *Exstat anadyplosis cum finit ut incipit ille. Explicit optimus libellus de grammatica.*

7, f. 138ᵃ — f. 151ᵇ **Theodulus, cum glossis.** *Ethiopum terras iam feruida torruit estas* etc. In fine: *Explicit theodolus. Pro tanto dono tamen plus scribere nolo.*

*8, f. 151ᵇ **Carmen de diversis scientiis v. XXIII.**

Gramatice cura recte loquor absque figura
rettorice studio uerba polire scio etc.

*9, f. 152ᵃ — f. 165 **Carmen philosophico — grammaticum, cum glossis.**

Sol proprie praui mens conscia gratia doctor
Sol intellectus eternum prosperitasque etc.

A fine mutilum esse videtur; postremi versus sunt hi:

Corpus habet uires animis est insita uirtus
Vis in utroque manet uis ratione caret.

440. s. XV in membr. 8° f. 234.

Firmiani Lactantii libri novem (institut. divin. libri VII, de ira Dei liber octavus, de opificio dei liber nonus). Præmissa sunt testimonia de Lactantio:

a, Hieronymi in libro illustrium virorum.
b, Augustini.
c, Francisci Petrarchæ laureati poetæ.
d, Radulphi de praellis parisiensis.

In fine amplissimus rerum index adiectus est.

F. 234ᵃ marg. inf. legitur: *frater Johannes bretonelli M.*

441. s. IX membr. 8° f. 16.

Computus cum calendario, sine titulo. *Januarius augustus et december IIII nonas habent XVIIII Kal. post idus* etc. Fr. 2ᵇ *Ordo solaris anni cum litteris a Sancto Hieronymo superpositis ad explorandum septimanae diem et ad lunæ ætatem inuestigandam in unoquoque die per decem et nouem annos. Grecorum mensis eiydyneos signum in capricorni. Principium iani sancit tropicus capricornus. Lun. ianuar. in media nocte accenditur. MENSIS IAN. HABET DIES XXXI. LUN. XXX.* Additi sunt sanctorum dies festi. Codex Aureliani vel Autissiodori scriptus est teste Fiala Solodurensi. Singulis mensibus bini versus præmissi sunt, quorum priores ad dies Aegyptiacos pertinent.

F. 14ᵇ agitur de pascha: *Notum sit omnibus hominibus ut quicunque aduentum domini ueratiter* (sic) *celebrare uult* etc. Ibid.: *Regulares ad inueniendam diem septimane in XIIII luna paschali. Com. None aprilis Norunt quinos V* etc.

F. 15ᵃ *De diuersis causis probatio per lunam. LUN. I. Hæc dies ad omnia agenda utilis est. In lecto qui inciderit diut* (sic) *languescet* etc.

F. 15ᵇ preces piæ et excerpta astronomica pauca leguntur.

442. s. X membr. 8° f. 72. Fuit Francisci Danielis.

1, f. 1ᵃ – f. 36ᵇ **Canonum ecclesiasticorum excerpta.** F. 1ᵃ *QVATTVOR PRINCIPALIA CONSTAT ESSE CONCILIA. Primum eorum nicena synodus est CCCXVIII episcoporum constantino imperante — concordantia omnimodis sanctorum apostolicorum uenerabilibus decretis. Amen. DE DOCTRINA ET EXEMPLIS EPISCOPORVM. ISIDORUS. Tam doctrina quam uita clarere debet ecclesiasticus doctor* etc.

F. 9ᵇ *EX GRECIS ET LATINIS CANONIB; ET SYNODIS ROMANIS ATQVE DECRETIS PRÆSULUM AD PRINCIPUM ROMANORUM HÆC CAPITULA SPARSIM COLLECTA SUNT ET AB ANGILRAMNO MEDIOMATRICE URBIS EPISCOPO ROMÆ A BEATO PAPA ADRIANO TRADITA SUB DIE XIII KL. OCTOBRS. INDICTION. VIIII QVANDO PRO SVI NEGOTII CAUSA AGEBATUR. CAP. I. Dei accusationem accusat in qua constituuntur qui episcopos accusat uel condempnat* etc. In fine: *EXPLICIT CAN. DO. GRATIAS.*

2, f. 36ᵇ — f. 37ᵃ **Epistola formata Attici episcopi Constantinopolitani cap. LX.** *Greca elementa litterarum numeros etiam exprimere nullis qui uelut* (fuit: *uult*) *tenuiter greci sermonis notitiam habet* etc.

3, f. 37ᵃ — f. 38ᵃ **Item alia formata.** *Dominorum egregio ac sophistica facundia glorioso spiritalique docmate admode florato* etc.

4, f. 39ᵃ — f. 71ᵇ **Lex Salica.** Præmissa sunt scribente P. Daniele testimonia de lege Salica.

*5, f. 72ᵃᵇ **Excerpta ex canonibus, fragm.** *inscio episcopo eorum patiantur sed quicquid quis aduersus eos habuerit in notitiam episcopi proprii ducat — Cp. XLVIIII STATVTA Ecclesia ANTIQVA Quærendam.*

443. s. XVI chart. 8° f. 29.

P. Tredehan versio Gallica secundi libri Vergilii Aeneidos, cum scholiis. *Vn chacun d'eux se teut: et desireux d'entendre* etc. Præmissa est epistula dedicatoria ad syndicum et senatum Bernensem scripta: *Messieurs les Aduoyé et conseil de Berne. La saincte et fraternelle hospitalité de laquelle auez usé et usez encores iournellement enuers les studieux estrangers, m'a fait en honneste hardiesse uenir par deuers vous* etc. *De Lausanne ce 24 Nouembre 1562.*

444. s. XVI chart. 8° f. 88.
Diodori Siculi libri XVIII versio Italica Pompilii Amasei. *Il decimo ottauo libro dell' Historie di Diodoro Siculo tradotto dal Greco da Pompilio Amaseo.* Præmissa sunt capitula libri XIX et XX.

445. s. XV membr. 8° f. 49. Fuit Nicolai Brachet 1505.
Francisci Barbari de re uxoria ad Laurentium Mediceum.

446. s. XIV membr. 8° f. 75.
1, f. 1^a — f. 20^b **Tractatus de dialectica.**
2, f. 21^a — f. 37^b **Item de eadem re Magistri Ricardi.** In fine: *Expliciunt soluta* (?) *cum obligationibus et insolibilibus* (sic) *datus a magistro ricardo de resolutione* (? *risulutone* cod.) etc.
3, f. 38^a — f. 67^a **Tractatus de logica.** *Regulas soluendi so*ᵃ*ta* (sophismata?) *non ea quidem quæ apparenti contradictione* etc. F. 67^b formula mystica ad malum arcendum scripta est.
4, f. 68^a — f. 75^b **Tractatus de proportione mathematicus.**

447. s. XIII—XIV membr. 8° f. 24.
***Donatorium vel rationarium Sancti Martini Sagiensis monasterii.** Continet præterea defunctorum nomina. Mutil. est ab initio et a calce; incipit enim a II Non. Mart. et desinit in Idus Septembres. Ad monasterium Sagiense (Seetz) hæc pertinere vidit Ph. Jaffé a. 1861.

448. s. XIV—XV chart. 8° f. 273.
*1, f. 1^a — f. 109^a **Excerpta de iure canonico et historia ecclesiastica.**
2, f. 111^a — f. 138^b **Tractatus theologici diversi.**
*3, f. 142^a — f. 154^b **De legum latione excerpta.**
*4, f. 155^a — f. 171^b **De quorundam baccalaureorum contentione.**
5, f. 173^a — f. 243^a **Flores Beati Augustini ex eius libris de civitate Dei collecti.**
*6, f. 245^a — f. 273^b **Excerpta varia theologica.**

449. s. XV chart. 8° f. 80.
1, f. 1^a—56^a **Juliani convivium, Græce, mutil. a calce.** *Ἰουλιανοῦ αὐτοκράτορος συμπόσιον ἢ κρόνιον. Ἐπειδὴ δίδωσιν ὁ θεὸς παίζειν* etc. — *αὐτῶν ἐνομίζοντο τῶν θεῶν παῖδες δῆλον δὲ ἐνθένδε.*
2, f. 58^a (f. 56^b et 57 vacant) — f. 72^a **Historiæ Gregorii theologi, Græce.** *Ἱστορίαι τοῦ ἐν ἁγίοις πρῖ ἡμῶν γρηγορίου τοῦ θεολόγου ὧν ἐμνήσθη ἐν τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις. Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ εἰς τοὺς μακκαβαίους. Ἢ μασθοὺς παρεδείκνυ καὶ τροφῆς ἀνεμίμνησκε. Τὰ τοῦ ὁμήρου δὲ οἶμαι ὁ θεόλογος ἐνταῦθα ἐμιμήσατο* etc. F. 58^b *ἐκ τοῦ εἰς τὸν κυπριανὸν λόγου.* F. 59^a *ἐκ τοῦ λόγου τοῦ εἰς τὸν μέγαν βασίλειον.* F. 64^b *ἱστορίαι τῶν φώτων.*
3, f. 73^a — f. 80^b **Collectio legum, Græce (fragmentum ecloges Basilicorum).** *Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ κάππα στοιχείου. περὶ*

κακοτρόπων ἤτοι περιέργων καὶ δολίων τῶν τὸ ἑτέρῳ ὑποκείμενον . . . . . ὡς ἴδιον καὶ ἀνεύθυνον πρὸς ἕτερον μεταφέρονται οἵτινες καὶ τὸ . . . . ὑπόκεινται ἐγκλήματι ὡς ἀντιβαδιασταὶ . . . . Τὸ κατὰ τῶν περιέργων ἔγκλημα οὔτε τοῖς ποιναλίοις δικαστηρίοις οὔτε τοῖς χρηματιστικαῖς ἀγωγαῖς περιέχεται — ἀπαλλάσσεται τοῦ ἐγκλήματος. Sequitur eadem pagina (f. 73ᵃ): περὶ κανόνων διαφόρων νομίμων. . . . . Κανὼν ἐστὶ σύντομος τοῦ πράγματος ἀφήγησις καὶ σύνδεσμος — ἔχων παραγραφὴν οὐκ ἔστι χρέωσις. Ultimo loco agi videtur de ære alieno. Adscripta sunt scholia, Græce.

450. s. XVI chart. 8° miscell.

Philologica a Petro Daniele collecta. Inest epistularum collectionis a Petro Daniele institutæ apographon ipsius. Sinnerus non nisi epistularum collectionem respexit.

1, Observationes criticæ ad Festum, Cornelium Nepotem, Vergilium, Sidonium, Gilbertum Regium, Gratiani rhapsodiam Conciliorum, Fulgentium Planciadem de sermon. antiq., Vibium Sequestrem.

2, f 8 Tractatus anonymi (Huralti?) de linguæ Græcæ pronuntiatione. *Scholia Eustathii in uersus primæ Iliadis hic notatos uenerunt in hanc disquisitionem, an inde progressio repetitæ pronuntiationis græcæ retardetur. Cum seram et antiquam græce pronuntiandi rationem elaboraremus ac instrueremus, D. Daniel uir priscæ literaturæ studiis ualde deditus atque magister Boitallæi patruelis nostri liberaliter eruditus nos amice monuit esse apud Eustathium* etc. Cf. commentationem meam de Petro Daniele progr. acad. Bern. 1873 p. 10.

3, Excerpta de aliquot inscriptionibus Græcis.

4. Conspectus regum Romanorum ab Aenea usque ad Amulium.

5, Animadversiones criticæ ad librum Giraldi de historia poetarum.

6, Excerpta ex 'veteri codice' ad Plauti Casinam pertinentia.

7, Observatio critica de Plauti Curculionis loco.

8, Interpretatio Latina quorundam vocabulorum, quæ in Demosthenis Leptinea leguntur.

9, Animadversiones de Justino.

10, Scholiastæ alicuius, ni fallor, locus ex lib. mscr. excerptus: *pag. 104. Et Homerum* (Il. 19, 357) *Jouem dixisse in aliqua parte cœlum ωCAOTOY IαPΦEIα INEΦEA AIΔIOC EXΠOTOαNTOI et ipsum Aratum* etc.

11, Observationes de Petronio. Præmissum est: 'Ex Cuiacio'. In pag. altera legitur apographon illorum versuum, qui scripti sunt in cod. Bern. A. 90 fragm. 29 fol. 5ᵇ et 6ᵃ. Atque hæc sibi visus est legere Petrus Daniel: *HVNC AVCTORE DEO PARUUM SIBI PONDO LIBELLVM | FRATER LELALDUS VTILE FECIT OPUS | ORDINE VERBORUM MAGNI SCRI.... PRISCIANI | SVASV GIRALDI O BENEDICTE TIBI.*

12, Excerpta versuum de dactylo, hexametro, pentametro:
Dactylus ex longa breuibusque duabus habetur etc.
Versibus hexametris debet regione locari etc.
Quarta pentametri quintaue locas Anapaestum etc.

13, Vocabulorum aliquot Græcorum interpretatio.

14, Ex Donato Vergilii commentatore locus de recta vocabuli 'condicio' scriptura.

15, Observationes criticæ in Athenagoram, Tertullianum et Augustinum.

16, Animadversiones de nonnullis Ovidii et Horatii locis. Excerpta ex Cicerone et Seneca.

17, Animadversio de loco Ausonii Mosellæ (de urbis Novomagi nomine). Gallice.

18, Observationes ad Hadriani Junii Emb.

19, Adumbratio epistulæ P. Danielis ad nescio quem scriptæ, in qua de Vergilii et Servii editione agitur. Gallice.

20, Observationes de particula 'qua'.

21, Ex manuscripto. De bello et pace octostichon.
Pax plutum gignit: producta superbia Pluto est:
Hæc odia et lites bellaque semper habet.
Bellum paupertas sequitur, mox uertice toto
Subsidunt cristæ et cornua tota cadunt.
Plebs ubi morigera est uisque (?) *ferocia cessit,*
Jam postliminio pax redit alma suo.
Rursum pax plutum gignit, sic numina rerum
Alternant uarias perpetuantque uices.

Sequitur index cuiusdam libri; in fine legitur epigramma ad Christianum Tirunculum:
Qua sit iter uirtutis habe puer idque teneto
Si tibi consultum rectius esse uelis etc.

22, Excerptum Græcum: *ὅσοι ἐβασίλευσαν τῶν Ῥωμαίων.*

23, Verborum quorundam Græcorum interpretatio Græca. *Κυοφορούμενος λέγεται ὁ μετὰ θάνατον τοῦ προστικτόμενος* etc.

24, Scaligeri emendationes aliquot glossarii veteris in Vergilii catalectorum editione prolatæ.

25, Observationes aliquot in Vergilium.

26, Epistula anonymi ad nescio quem. *Domine, meum ad te filium mitto quem si animam meam dicam, non mentiar* etc. Sub finem: *Mereri de me ille Dominus Daniel præclarius non potest quam si filium quam maxima diligentia uirtute et literis erudiat* etc. Cf. commentationem meam de Petro Daniele progr. univ. 1873 p. 10. 11.

27, Adnotationes in Aristophanis Ranas, Ecclesiazusas, Thesmophoriazusas etc. Sunt folia X.

28, Adnotatio de Censorino: *Admonuit me Cl. Goustæus se uidisse exemplar Censorini uetustissimum cui titulus erat commentationum atque in eo præfationem aut aliud quidpiam non adhuc*

excusum legisse. Quædam excerpta de Cornuto: collectio aliquot fragmentorum Livii historici.

29, Adumbratio epistulæ ad nescio quem scriptæ, Gallice: *Monsieur ie parlai hier a Monsieur de Morsan qui me promist de prier Madame quant a Monsieur de Painpont* etc.

30. Ex veteri lexico Latino-Græco Ant. Loiselii: *Aquam manibus* ὕδωρ πρὸς χεῖρας. *Densa te* σύναγε σε *pressez uous* etc. Insertæ sunt emendationes. In fine legitur: *Præfectus* ἔπαρχος. *Pristinus* ἀρχαῖος. *His explicit Lexicon uetustum Antonii Loiselii quod ex parte descripsi 1564.* Sunt folia 6.

31, *Dictionaire francoys. Arsenal que vulgairement nous appelons archenat ou arsenal est un lieu public auquel on delibere des affaires publiques forte ab arce arcenal* etc. Sunt folia 3.

32, Versus aliquot:

At tu quisquis es hunc uirum sepulchro
Qui dolis patris carere parce.
Quas optamus habere sempiternum etc.

33, Definitio vocis 'compensatio'.

34, *Bartholomeus Facii de uitæ felicitate. Itaque miror si tantum mihi modo tribuisti* etc. Excerpta ex epistula Bartholomæi Facii ad Guarinum, sæc. XV scripta (fol. 2).

35, Epistula P. Danielis ad Guilelmum: *Reddidit mihi litteras tuas N. frater tuus guilielme suauissime ex quibus incredibilem sane cepi uoluptatem* etc. Sine loco et anno.

36, Observationes de vocabulis 'vappa', 'balatro' etc.

37, Excerpta orthographica ex Quintiliano etc.

38, Coniecturæ aliquot.

39, Excerpta orthographica.

40, Excerpta ex manuscr. P. Pithœi ad scriptorem aliquem grammaticum Latinum pertinentia.

41, Excerpta iuridica, fol. 7.

42, Observationes ad Juvenalis sat. I. fol. 3.

43, Observationes de Plauto aliquot.

44, Excerpta ex vet. lexico.

45, Observationes in Varronem de re rustica, et Festum s. v. nænia.

46, Observatio de verbo 'porricere'.

47, Adnotationes in Juvenalis saturas (non sunt P. Danielis) fol. 30.

48, Epistularum clarorum virorum collectio a Petro Daniele instituta. Sunt omnia P. Danielis autographa: idem margini ascripsit, si quæ in archetypo non obvia addidit.

1, Stephanus Doletus Dampetro. Lugduni 8 Idus Octobr. 1537.
2, Antonius Contius Guilelmo Fornerio Biturigibus. 4 Nonas Novembr. 1561.
3, Cuiacius Viglio Zuichemo. Biturig. Kal. April. MDLXII.
4, Jo. Brodæus Nic. Compino. Turone Cal. Novemb. 1561.
5, J. Cuiacius Jo. Valenti. Bitur. 8 Kal. Martii 1561.
6, J. Cuiacius Franc. Danieli adolescenti (cum Danielis nota marg.: '*adolescenti*' *uacat in archetypo*) Biturig. Kal. Mart. 1560.

7, Jo. Calvinus Nicolao Chemino. Novioduni prid. Id. Maias 1528.
8, Idem Fr. Danieli Melliarii 8 Idus Sept. MDXXIX.
9, Idem Nicolao Chemino. Lutetiæ pridie Simonis 1529.
10, Idem Fr. Danieli Parisiis 1530.
11, Idem eidem. Parisiis 5 Calend. Jul. 1529.
12, Idem eidem. Ex Acropoli 15 Cal. Februar. 1530.
13, Idem eidem. Sine loco et anno.
14, Idem eidem. Ex Acropoli. Sine anno.
15, A. Castelneus Nic. Beraldo. Tholosæ 3 Cal. Junii 1534 (*e Gallico Castelnœi Latina facta a Fr. Daniele iuniore* add. P. Daniel).
16, Nic. Beraldus Jac. Viartio. Castellioni Calend. April. 1535.
17, Jo. Calvinus Fr. Danieli. Paris. 10 Cal. Maias. Sine anno.
18, Jo. Dampetrus Jac. Viartio Aurelio. Ex Magdalena 5 Cal. Decembr. Sine anno.
19, Jo. Thruchius Jac. Viartio Aurelio. Lutetiæ IX Cal. Decembr.
20, Idem eidem. Aureliæ.
21, Idem eidem. Sine loco et anno.
22, Idem eidem. Aureliæ.
23, J. Truchius Jacobo Groslotio maiori Juridico Aurelianensi. Aureliæ Nonis Novembris.
24, Idem Hieronymo Groslotio. Sine loco et anno.
25, Idem Gabrieli Calleo. Aureliani 3. Non. Novemb.
26, Idem Barptholomæo Pratano. Aureliani ad 8. Id. Novemb.
27, Idem Viartio. Sine loco et anno.
28, Lodoicus Valens Jac. Viartio. Sine l. et a.
29, Idem Jo. Truchio. Lutetiæ 7 Idus Jul.
30, Idem eidem. Lutetiæ 6 Idus Julias.
31, Idem eidem. Lutetiæ ad Idus Julias.
32, Jo. Truchius J. Viartio. E nova nostra bibliotheca 9 Cal. Febr.
33, Mich. Garnarius Jo. Truchio doctissimo legum professori (P. Daniel add.: *Is fuit Plessiacus Gymnasiarcha*). Sine loco et anno.
34, Jo. Truchius Jac. Groslotio. 3 Cal. Sept.
35, Lodoicus Valens J. Truchio. 7 Cal. Dec.
36, Nic. Beraldus Guil. Christiano. Lutetiæ Nonis Juliis.
37, Idem eidem. Aureliæ Martinalibus 1534.
38, Idem eidem. Lutetiæ 3 Calend. Maias.
39, Idem eidem. Lutetiæ 9 Cal. Martias.
40, Jac. Tusanus Guil. Christiano. Lutetiæ 3 Cal. Junias.
41, Nic. Beraldus Guil. Christiano. Lut. Cal. Jul.
42, Idem eidem. Lutetiæ 6 Non. Julias.
43, Idem eidem. Lutetiæ Idibus Juliis.
44, Idem eidem. Lutetiæ 7 Cal. August.
45, Idem eidem. Castellioni.
46, Idem eidem. Lutetiæ 5 Cal. Novemb.

47, Nic. Beraldus Franc. Beraldo filio. Ex Agriavilla Nonis Januariis 1533.
48, Idem eidem. Castellioni 14 Calend. April.
49, Jo. Capellanus Guil. Christiano. Ex Reg. . aræ D. Germani 6 Kal. Aug. 1559.
50, Gentianus Hervetus Guil. Christiano Regio Medico. Cravantii 9 Cal. Octobr. 1559.
51, Idem eidem. Cravantii 4 Id. Novemb. 1559.
52, Idem eidem. Gandani 11 Kal. Maias 1544.
53, Idem eidem. Arbosii 9 Kal. Maii 1544.
54, Idem eidem. Arbosii 18 Kal. Dec. 1544.
55, Fr. Daniel Jac. Viartio. Aureliæ 1531.
56, Idem Domino de Casa Dei Abbati. Aureliæ 3 Kal. Maii 1531.
57, Idem J. Viartio. 1531.
58, Idem Varadæo. Idibus Maii 1531.
59, Idem Jo. Calvino. Aureliæ Nonis Martiis 1531.
60, Idem eidem. Aureliæ Id. Maiis 1531.
61, Idem eidem. Aureliæ 6 Cal. Jan. 1531.
62, Idem Nic. Chemino. Aureliæ 3 Calend. Januar. 1531.
63, Des. Erasmus Petro Castellano. Friburgi Brisgoæ prid. natæ virginis 1529.
64, Jo. Calvinus Fr. Danieli. Lausannæ 3 Id. Octobr.
65, Idem eidem. Sine loco et anno.
66, Idem eidem. 6 Cal. Decembr. 1559.
67, Idem eidem. Pridie Februarii 1560.
68, Franc. Daniel Jo. Calvino. Sine loco et anno.
69, Jo. Dampetrus Rectori Bell. Ex tua Magdalena die Sabbati.
70, Idem Jacobo Groslotio. Ex Magdalena 4 Idus Junias.
71, Jac. Viartius Petro Burdinæo. Idus Novemb.
72, Petrus Burdinæus Joanni Voësio. Aur. 3 Non. Jan. 1557.
73, Joannes Truchius Petro Burdinæo Aureliani postridie Idus Junii.
74, Joannes Texens Petro Burdinæo. Lutetiæ 8 Idus Januarii.
75, Joannes Truchius Petro Burdinæo. Aureliani ad 8 Kal. April.
76, Idem eidem. 5 Id. April. Yemillæ.
77, Idem eidem. Aureliani 3 Id. Martii.
78, Dionys. Monachus Lezin Joanni Dampetro Monacho. Tharascone X Cal. Decemb. 1537.
79, Petrus Pylades Dampetro. Ferrariæ 6 Id. Nov. 1545.
80, Epistula anonymi ad nescio quem medicum. Ex nostro grabato Magdalenæo (Videtur Dampetri esse, cf. nr. 69. 70).
81, Elias Vinetus Jo. Burtano. Burdigalæ quinto Calend. Sextileis 1563.
82, Dionysius Lambinus Florenti Christiano. Lut. Kal. Sept. 1563.
83, Jo. Calvinus moriens Guil. Farello. Sine loco et anno.
84, Nicolaus Gruchius Petro Montaurco. Ex prædio nostro rustico 17 Jan. 1566.

85, Andreas Noretius medicus J. Paulino medicinæ candidato. Bergerati Non. Nov. 1565.
86, Fr. Daniel Valenti. Nabertini (Mabertini?) ad sextum Kal. Mart. 1569.
87, M. Hospitalis ad Erricum Memmium. Ex Vineolo prædiolo nostro prid. No. Jan.
88, M. Hospitalis ad Paulum Foxium. Ex Vineolo prædiolo nostro XVI Kal. Febr. 1571.
89, Excerptum ex litteris Cuiacii ad Puteanum.
90, M. Hospitalis ad Petrum Seguerium. Sine loco et anno.
91, Jac. Cuiacius Tidemanno Gisio. Valentiæ Cavarum II Non. Aug. MDLXXIII.
92, Le Curé de Saclas à sa paroissienne de Barberomulle et au Prieur des poix de Bourg.
93, Picault ad virum nescio quem. VI Janviers 1566, Gallice.
94, Catharina Medice Delphina P. Castellano episcopo Tutellensi (P. Daniel adnot.: *Petrus Castellanus scripserat ad Delphinam se dolere et existimare præposteri cuiusdam esse facti, quod ea a nouo nescio quo Præceptore subdoceatur qui in consilio Atheniensium publico uersari non possit, ad quam quidem epistolam sic respondit*). Angolesme 6 Cal. Januarii.
95, P. Castellanus episcopus Tutellensis serenissimæ dominæ D. Delphinæ. Ex Accurato 3 Cal. Janvarii.
96, Catharina Medice Delphina Petro Castellano episcopo. Angolesme pridie Calendas Januarii.
97, Ex epistula Falkenburgii ad Tidemannum. Sine loco et anno.
98, (Omisit Sinnerus). Jacobus Cuiacius D. Thomæ Redigero. Valentiæ Cavarum X Kal. Febr. MDLXXII.

49, Observationes aliquot ad grammaticam linguæ Græcæ pertinentes cum nonnullorum vocabulorum Græcorum interpretatione.

50, Excerpta ex Apollonii grammatica.

51, Epistula Græca Antonii Decontæi ad Franciscum Salvardum. *Καὶ τὰ μὲν πρός σε ἑβραιστὶ γεγραμμένα τὰ δὲ ἑλληνιστὶ παρεπόμενα εὐνοικῶς ἀναδέχου φίλε μοι ἀκριβέστατε* etc. *Τῷ εὐγενεῖ καὶ περισπουδάστῳ ἀνδρὶ κυρίῳ φραγγίσκῳ Σαλουάρδῳ φίλῳ ἑαυτοῦ πολλὰ ἠγαπημένῳ. Ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἐν σάρκου* (sic) *οἰκονομῖ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰῦ χῦ Χα φξ θαργηλιῶνος τετάρτη φθίνοντος ἀπὸ τοῦ παταβίου .... κατὰ παντὸς ἀντώνιος δεκουνταῖος.*

52, Vita Apollonii Alexandrini grammatici cum excerptis eiusdem. Folia 8.

53, *Jacobus de Casant* (?) *uicarius generalis in spiritualibus et temporalibus reuerendissimi domini domini Odonis miseratione diuina tituli sancti Adriani Sanctæ Romanæ ecclesie diaconi cardinalis de Castellione nuncupati episcopi et comitis Beluaren. Paris Franciæ nec non abbatis commendatorii seu administratoris perpetui inclyti monasterii S. Benedicti Floriacen. Aurelianensis diæcesis uniuersis præsentes litteras inspecturis salutem. Notum facimus quod nos* etc. *Datum Castellione .... diæcesis*

Senonen. anno domini milesimo quinquagesimo sexagesimo tertio gallico more computando die septima mensis Januarii etc. Est apographon.

54, P. Petavii, Jourdinelli, tertii, cuius nomen legi certo nequit (Chartiac?) syngraphæ Petro Danieli ob libros illis concessos traditæ.

55, In Plutarchi opera (Theseum, Romulum, Lycurgum, Numam Pompilium) domini Fayi annotationes. Videtur Francisci Danielis manus esse, fol. 15.

56, Excerpta iuridica a F. Daniele, ut videtur, scripta fol. 9.

57, Index in Eutychium et alios grammaticos (nomina auctorum) fol. 4.

58, Adnotationes in Tacitum (non sunt P. Danielis).

58ª Excerptum de ludo aliquo: *Est quædam rotunditas niuei marmorei intus omnibus historiis et bellis mirabiliter sculti et scabella ad modum theatri* etc.

59, De mineralibus, plantis et animalibus libellus. Sunt folia 8.

60, Observationes in Plauti Aulularian.

61, Epistula P. Danielis ad El. Vinetum.

62, Index in Prudentium per P[etrum] D[anielem] A[urelium].

63, Excerpta ex Augustini de civitate Dei libro IV (de deorum nominibus).

64, Gruchii epistula ad P. Danielem, qua locum Ciceronis frumentariæ (or. V in Verrem) explicat; agitur de vi vocis: 'cerviculam iactare'.

65, Animadversiones ad scriptores historiæ ecclesiasticæ.

65ª, Adnotata de aliquot inscriptionibus una Gallica, altera Latina (de scriptione nominis Cæsaris).

67, Miscellanea, fol. 11 Inter hæc legitur hoc in Burdinum epigramma:

In Burdinum M. H. G. C.
Hic turbas inter medias aulæque tumultus
Posse homines mortem meditari et uiuere recte
Recte posse mori docuit: plus denique nobis
Profuit exemplo, quam si uixisset in umbra
Desertisque locis Cylicum contectus amictu,
Vtilis ipse sibi fortassis inutilis urbi.

68, Coniecturæ in scriptorem Græcum nescio quem.

69, Excerpta ex Gœrenteo. Accedit oratio Gœrentei (*Quod a deo opt. Max. semper sum precatus ex quo primum cœpi de constituendo Vitæ conditione cogitare* etc.) fol. 11.

70, In Nonium Marcellum observationes ex J. Passertii in Plautum prælectionibus excerptæ. Non est manus P. Danielis.

71, Adnotationes variæ P. Danielis.

72, Excerptum de plantis: *E stirpibus quas terra ædit quædam in arbores attolluntur, aliæ in frutices exiliunt* etc.

73, Adnotationes criticæ in Servium et Vergilium, fol. 8.

74, Excerptum ex Gregorii historia Francorum.

75, Justus Lipsius Christophoro Plantino. *Libellum nouitium quem Italia nunc submisit (mi Plantine) uidi* etc. Agitur de consolatione Ciceronis. Non est manus P. Danielis.

76, *Fragmenta Germana ex ipso libro M. Tullii Ciceronis quæ adiunximus ad discrimen et ad usum lectoris.* Est manus P. Danielis.

77. 78, Adversaria in Aristophanem, f. 24.

79, Adversaria in Hesiodum, f. 15.

451. s. X membr. 8° f. 147. Fuit P. Danielis.

1, f. 1ª — f. 8ᵇ **Excerpta ex epistulis Clementis, Anacleti, Euaristi, Alexandri, Sixti, Telesfori, Aniciti, Eleutherii, Victoris, Zepherini, mutil. a fine.**

2, f. 9ª — f. 144ª **Curtii Rufi historiæ Alexandri Magni lib. III—X.** Deest titulis; manu sæc. XI superscriptum est: *Quinti curtii rufi de gestis alexandri magni regis macedon. lib. II. incipit.* Contulit nuperrime Hedickius, antea A. Hug; cf. eiusdem Beiträge zur Kritik latein. Prosaiker. Bas. 1864 p. 3 seq., qui ibidem Zumptii libri collationem castigavit.

*3, f. 144ᵇ — f. 146ª **Notitia provinciarum Galliæ.** *ADNOTATIO PROUINCIARVM ATQ; URBIUM GALLICANARUM CUM PRIUILEGIIS SUIS.* Subiuncta sunt nomina omnium provinciarum et notitia locorum urbis Romæ (viæ, montes, thermæ, aquæ).

F. 146ᵇ et 147ª varia 'pennæ probandæ' causa scripta sunt, in his nonnulla de ædificiis urbis Romæ, cf. Hug. l. l. Fol. 147ª Curtii excerpta leguntur notis Tironianis scripta; cf. Kopp tachygraphia veterum vol. I p. 329. In eius libri tegumento anteriori hæc ascripsit P. Daniel: *Ex uet. cod. Claudii Fauchet Regii consiliarii. Hanc præfationem Robertus Abbas huic libro iussit præponi et notulas quæ in diuersis locis minio conclusæ sunt appositæ. Quamquam dubitatum sit a nonnullis quis huius libri tam luculento sermone compositi auctor extiterit; ego tamen non sine causa opinor et assero Clitarchum uirum eloquentem et in litteris græcis eruditum stilo græco hunc librum conscripsisse atque opera Quinti Curtii in latinam linguam subinde fuisse translatum. Habet nimirum quam asserimus opinionem probationis quæ merito debeat approbari ingens fulcimentum, cum in nono libro semel et iterum facta Clitarchi mentione auctor esse referatur actorum quæ referuntur. Potest et illud nihilominus ad rectæ opinionis accedere testimonium, quod Tullius Cicero in secundo libro Epistolarum suarum scribit, dicens quia Clitarchus narrauerit Darium ab Alexandro superatum. huiusmodi etenim de Clitarcho assertiones ualuerunt efficere ut Clitarchum confitear in actione tanti operis desudasse. Præterea dum perpendo et conicio ex nonnullorum historiografforum opusculis, quam plurima bella Alexander commiserit,*

antequam ad urbem Celenas exercitum admoueret, duos libros (suprascr. *primos*) *in hoc deesse uolumine audeo indubitanter affirmare. Primo forsitan libro explicantur modus natiuitatis et actus infantiæ Alexandri. Secundus quoque continet, qualiter Alexander in Pamphiliam transierit, ut illam subegerit composueritque subactam. Tercius, ut in hoc uolumine liquido apparet, initium sumit ab historia subsequenti.*

452. s. XIV chart. 8° f. 172.

1, f. 1ᵃ — f. 4ᵃ **Libri index.**

2, f. 6ᵃ (f. 4ᵇ et 5 vacant) — f. 80ᵇ **Cronica fratris Martini ordinis prædicatorum.** Continet brevem Romæ urbis descriptionem et historiam; tum catalogum pontificum Romanorum usque ad Nicolaum III.

2ᵇ, f. 80ᵇ — f. 82ᵃ **Excerptum ex cronica domini Dyeterici canonici ecclesie Beronensis.** Est enumeratio paparum a Nicolao IV ad Johannem XXII producta.

3, f. 83ᵃ — f. 93ᵃ **Conflictus apud Loupen inter Bernenses et inter Friburgenses.** Titulus deest; sed legitur in indice f. 2ᵇ. *Anno ab incarnatione domini M°CCC° tricesimo nono feria secunda que tunc uigilia decem milium martyrum* etc. Subiuncta est brevis chronica urbis Bernæ (ab anno urbis conditæ usque ad a. 1339). Cf. Schweiz. Geschichtsforscher II, 37—54. G. Studer, Justinger Bernerchronik (Bernæ 1871) p. 302 seq.

4, f. 94ᵃ — f. 95ᵃ **Memoriale domini Reverendi de Columpna Sanctæ Mariæ in via lata diaconi cardinalis de prærogativa Inperii Romani.** *Mentes hominum diuinis informare uirtutibus* etc.

5, f. 95ᵃ — f. 97ᵇ **Tractatus magistri Jordani de prærogativa Romani imperii.** *Multifarie multisque modis dominus uniuersorum* etc.

6, f. 97ᵃ — f. 108ᵃ **Tractatus de prærogativa Romani imperii historicus, in quo Galliæ et Germaniæ principatus historia exhibetur.** *Sunt quidam huius temporis clerici et laici* etc. Cf. Waitz Abhandl. d. Götting. Akademie 1869.

7, f. 114ᵃ (f. 108ᵇ — 113 vacant) — f. 161ᵃ **Tractatus de imperatoribus Romanis (Martini chronicon cum continuatione).** *Post natiuitatem domini nostri ihu Xⁱ Octauianus augustus* etc. Pergit usque ad Heinricum VII comitem de Lützelburg 1313.

8, f. 162ᵃ — f. 169ᵇ **Miracula.** *Hec edificantia miracula postposui ut in hiis et in illis auditores delectentur* (rubr.). *Erat quidam uicarius in oppido barte* etc. Multa nomina Helvetica occurrunt.

9, f. 170ᵃ — f. 171ᵃ **Tractatus de translatione regni Romani in Theutonicos (magistri Jordanis), præmissis aliquot excerptis hist.**

*10, f. 171ᵃ **De tribus generalibus cardinalium et ministris eorum.**

*11, f. 171ᵇ **Tractatus de Saturno brevis.**

*12, f. 171[b] **Nomina septuginta** (sic) **duarum lignearum.**
*13, f. 172[a] **Nomina indulgentiarum.**
*14, ibid. **De monstris.** Excerptum Isidori.

453. s. XV membr. 8° f. 22.
*1, f. 1[a] — f. 2[a] **Tractatus de fornicatione spiritualis ab initio mutil.** *Fornicaciones fratres quodcumque pactum fecerit* etc.
2, f. 2[b] — f. 18[b] **Isidori liber de ortu, vita vel obitu sanctorum patrum qui in scriptura laudibus referuntur.**
3, f. 18[b] — f. 19[a] **Sententiæ de pænitentia Salomonis.** *Augustinus. Sicut aaron erranti populo* etc.
*4, f. 19[a] — f. 22[a] **Tractatus diversi theologici: quod anima similitudinem corporis habeat, de hiis qui cum domino ad iudicium sessuri sunt, de Antichristo.**

454. s. XIV partim membr. partim chart. 8° f. 150.
*1, f. 1[b] — f. 6[a] **Tabulæ astronomicæ.**
*2, f. 7[a] — f. 8[a] **Septimum caput septimi libri Haly filii Abenragel nec non cap. XLVII eiusdem libri de sanguinis emissione et de laxativa.**
*3, f. 10[a] — f. 17[b] **Radiationes planetarum et Solis secundum Abraham Avenarre.**
*4, f. 19[a] — f. 19[b] **Radices planetarum pro principio anni domini 1487 in meridie inclitæ civitatis Parisiensis.**
*5, f. 22[b] — f. 43[b] **Tabulæ astronomicæ diversæ.**
6, f. 44[a] — f. 54[b] **Tractatus de sphæra a magistro Johanne de Sacro Bosco.**
*7, f. 54[b] — f. 62[b] **Theorica planetarum Gerardi Cremonensis, cum figuris.**
*8, f. 63[ab] **Tabulæ ventorum secundum usum nautarum.**
9, f. 65[a] — f. 93[b] **Tabulæ de motibus stellarum M. Hermanni Stili Saxonis de Northem.**
*10, f. 94[a] — f. 117[b] **Tabula directionum, stationum et retrogradationum planetarum.**
*11, f. 118[a] — f. 144[b] **Tabulæ astronomicæ aliæ.**
*12, f. 145[a] — f. 146[b] **Tractatus de tempore veræ coniunctionis.** Inde usque ad finem leguntur variæ adnotationes ad astronomiam pertinentes.

455. s. X membr. 8° f. 44.
Carmina Christiana.
1, f. 1[a] *Versus de aduentu domini.*
Conditor alme siderum æterna lux credentium etc.
2, ibid. *Versus de natali domini.*
Veni redemptor gentium ostende partum uirginis etc.
3, f. 1[b] *Item alium* (sic).
A solis ortu cardine adusque terre limitem etc.
Est hymnus abcdarius a littera A incipiens et in litt. G. desinens.

4, f. 2ª *Versus in epiphania.*
Hostis herodes impie christum uenire quid times etc.
5, f. 2ᵇ *Versus in purificatione sanctæ Mariæ.*
Quod chorus uatum uenerandus olim
Spiritu sancto cecinit repletus etc.
6, ib. *Item alium.*
Fit porta christi peruia referta plena gratia etc.
7, f. 3ª (manu alia) *De quadragesima.*
Dei fide qua uiuimus spe perhenni qua credimus etc.
8, f. 3ᵇ *deo patri No TURNOS* (mutil.). *Summe largitor premii spes quies unica mundi* etc.
9, ib. *Versus de pascha.*
Ad cenam agni pauidi ex stolis albis candidi etc.
10, f. 4ª *Item alium.* Hoc carmen erasum est: manu altera preces desuper scriptæ sunt, quarum initium:
Surgamus quis tribuet indulge quia potens es etc.

F. 4ᵇ totum erasum neque denuo inscriptum est; carminis novi f. 5ª nil nisi hæc restant: *petens incorrupta claritas.*
Omnes ergo recreati uictimis paschalibus
Exultemus sociati gaudiis regalibus
In quibus sub christo pollet orbis amor Karolus.
Omnis ætas atque sexus dicat uoce consona
Viue uale rex percelse plurima per tempora
Christus tibi quem adoras cuncta prestet prospera.
Gloria eterno patri honor laus sit filio.
Spiritui procedenti uirtus imperio trina
Sit potestas semper in uno consilio.

11, f. 5ª *Versus de ascensione domini.*
Aeterne rex altissime redemptor et fidelium etc.
12, f. 5ᵇ *Versus de S. Johanne Baptista* (Prudentii).
Vt queant laxis resonare fibris etc.
13, f. 6ª *Versus de S. Petro et Paulo.*
Aurea luce et decore roseo lux lucis omne perfudisti sæculum etc.
14, f. 7ª *Versus de S. Germano* (V strophæ).
Iste confessor domini sacratus
Festa plebs cuius cælebrat per orbem etc.
15, ib. *Versus de S. Dionisio.*
Cœli ciues adplaudite mundi iocundo lumini etc.
16, f. 7ᵇ *Versus de uirginibus.*
Virginis proles opifexque matris
uirgo quem gessit peperitque uirgo etc.
17, f. 8ª *Versus in natale apostolorum.*
Apostolorum principem celsam columnam ecclesie etc.
18, f. 8ᵇ *Item alium.*
Apostolorum passio diem sacrauit sæculi etc.
19, ib. *Versus in natale S. Benedicti.*
Christe sanctorum decus atque uirtus
Uita et forma uia lux et auctor etc.

20, f. 9^b *Versum de martyribus.*
Aeterna christi munera et martyrum uictorias etc.

21, f. 10^a *Item alium.*
Rex gloriose martyrum corona confitentium etc.

22, ib. *Versus de uno martyre.*
Martyr dei qui unicum patris sequendo filium etc.

23, ib. *Item alium.*
Deus tuorum militum sors et (aliqua defecerunt, quia folii pars abscissa est).

24, f. 10^b *Versus de confessoribus* (cum neumis).
Jhu. redemptor omnium perpes corona præsulum etc.

25, f. 11^a *Versus in natale omnium sanctorum.*
Sanctorum meritis inclita gaudia
Pangamus socii gestaque fortia etc.

26, f. 11^b *Versus de uirginibus.*
Jhu. corona uirginum quem mater illa concepit etc.

27, f. 12^a *Versus in natale S. Michahelis.*
Christe sanctorum decus angelorum
Rector humani generis et auctor etc.

28, ib. *Versus in dedicatione ecclesiæ.*
Christe cunctorum dominator alme
Patris æterni genitus ab ore etc.

*29, ib. in marg. super.
Tibi christe splendor patris
Vita uirtus cordium etc.

*30, f. 13^a *Ad nocturnos.*
Nocte surgentes uigilemus omnes
Semper in psalmis meditemur atque etc.

*31, ib. *Ad laudes* (sic).
Ecce iam noctis tenuatur umbra
Lucis aurora rutilans coruscat etc.

32, f. 13^b *Versus de accipitre et pauone* (hymnus abcedarius).
Auis hæc magna ad astra tendit alta sublimes aspergens uoces etc.

33, f. 14^b *Versus Fortunati in honore S. Crucis.*
Pange lingua gloriosi prælium certaminis etc.

34, f. 15^b *Versus Fortunati ad Chilpericum regem.*
Aspera conditio et sors inreuocabilis hore
Quam generi humano tristis origo dedit etc.

35, f. 16^a *Versus de Jacob et Joseph.*
Tertio in flore mundus adhuc cum pubesceret etc.

36, f. 18^b *Versus de Herico.*
Mecum timaui saxa nouem flumina etc.

37, f. 20^a *Versus Zmaracdi* (cum neumis).
Sume plectrum lingua metri tange cordas trochei etc.

38, f. 21ᵃ *Item alium* (cum neumis).
Qui cupis esse bonus qui queris uitam honestam
Dilige munditiam corporis atque anime etc.

39, f. 22ᵃ *Versus Eugenii* (totum carmen cum neumis; suprascr. altera manu: *Catonis*).
O mortalis homo mortis reminiscere casus etc.

40, f. 22ᵃ *Versus Juuenci.*
Immortale nihil mundi conpage tenetur etc.

41, f. 23ᵃ *Versus Sedulii.*
Cantemus socii domino cantemus honorem etc.

42, f. 24ᵃ *Versus Virgilii* (ecloga I v. 1—33).

43, f. 25ᵃ Hymnus Christianus, ab initio mutil.:
Qui signati estis christo mementote repromisso etc.

* 44, f. 25ᵇ Sine titulo:
Audi begnigne (sic) *conditor*
Nostras preces cum fletibus etc.

45, f. 26ᵃ *Anicii Manlii Seuerini Boetii exconsule ordinari metrum dactilicum tetrametrum constat spondeo dactilo catalecto item dactilo spondeo. incipit. Heu quam precipiti mersa profundo* etc. Hæc cum Peipero communicavi, cf. eius edit. Boetii præf. p. IX. Sunt autem hæc carmina: *O stelliferi conditor orbis* etc. *Nubibus atris* etc. (cum neumis). *Felix nimium prior œtas* etc. *Quantas rerum flectit habenas* etc. *Quamuis se tyrio superbus ostro* etc. (cum neumis) *Omne hominum genus in terris* (cum neumis). *Eheu quæ miseros tramite deuios* etc. *Huc omnes pariter uenite capti* etc. *Quos uides sedere celsos* etc. *Bellabis quinis operatus annis* etc.

46, f. 31ᵇ *Versus Prudentii* (cum neumis). *Per quinquennia iam decem* etc. *O crucifer bone loci sator* etc. (cum neumis). *Pastis uisceribus ciboque sumpto* etc. (cum neumis). *Inuentor rutili dux bone luminis* etc. (cum neumis). *Ades pater supreme* etc. *O nazarene lux bethlem uerbum patris* etc. (cum neumis). *Christe sanctorum regimen tuorum* etc. *Da puer plectrum choreis ut canam fidelibus* etc. *Deus ignee fons animarum* etc. (cum neumis). *Bis nouem noster populus sub uno* etc. *Punica terra tulit quo splendeat omne* etc. *Germine nobilis eulalia* etc. *Quid est quod artum circulum* etc. *Senex fidelis prima credendi uia* etc. (Psychomachia).

47, f. 41ᵃ *Versus de penitentia* (hymnus abcedarius):
Ad cæli clara non sum dignus sidera etc. (cum neumis).

48, f. 42ᵇ *Versus de die iudicii* (hymnus abcedarius):
Apparebit repentina dies magna domini etc.
Desunt post f. 42 aliquot folia.

* 49, f. 43ᵃ Carminis fragmentum: *modo nubibus imbrifricatis. SCAN. Quid euntibus agmine nimbis reuocet nitidissima* etc.

50, ibid. Sine titulo, cum neumis: *Virgini uirginum cantica mariæ* etc.

51, f. 44ᵃ *Antiphonas in uigilia sanctæ Anstrudis uirginis* (cum neumis). *A. O quam uenerabile uirgineum colitur de'us* etc. Adsunt huius codicis quaterniones III. IV. V. VI, VII et VIII fol. 1. 2. 7. 8.

456. s. XV membr. 8° f. 180.
Justini epitomæ Trogi Pompeii. Præmissi sunt qui dicuntur prologi in libri initio omnes positi. Cf. Franc. Ruehl: 'Die Textesquellen des Justin', annal. philol. suppl. VI fasc. I p. 69 (Lipsiæ Teubn. 1872). Librum ex codice B (nr. 160) descriptum esse autumat Ruehlius l. l.

457. s. XV partim chart. partim membr. 8°. F. 1: *Iste liber uirgilii in Georgicis pertinet magistro stephano petiti quem emit in ciuitate Remensi anno 1484 et fuit de libris defuncti magistri Johannis chanfflen canonici Remens.*

1, f. 1ᵃ — f. 179ᵃ **Vergilii Georgica, cum commentario prolixo.** *Quoniam diuino confisi iuuamine iuxta uirium facultatem* etc.

*2, f. 179ᵇ — f. 180ᵇ **Varia carmina Vergilio vulgo attributa.**
a, *Mantua me genuit* etc. Cf. Donati vit. Verg. 36 p. 738 ed. H. (schol. Bern.).
b, *Pastor arator eques paui seui superaui* etc. Cf. anth. Lat. ed. Riese nr. 872.
c, *Nocte pluit tota — Sic uos non uobis uellera fertis oues.* Cf. Donati vit. Verg. interpol.
d, *Meonium quisquis romanum nescit homerum* etc., cf. anth. Lat. nr. 788.
e, *Sus iuuenis serpens* etc. Cf. anthol. Lat. nr. 160.
f, *Si memini fuerant tibi quatuor helia dentes* etc. Cf. Martial. I, 20.
g, *Vergilius magno quantum concessit homero* etc. Cf. anth. Lat. nr. 1.
h, *Ergone suppræmis potuit uox improba uerbis* etc. Cf. anthol. Lat. nr. 672.
i, *Titirus agresti modo letus carmine ruris* etc. Cf. a. L. nr. 2 p. 9. In fine legitur:
Penna præcor siste tenuit labor iste satis te
Laudibus insiste tibi semper laus tua Xpiste.

*3, f. 183ᵇ — f. 184ᵃ **Descriptio vitæ rusticæ cum laude et commendatione.** *Fronde super uiridi locus est in gramine ameno* etc.

458. s. XI membr. 8° f. 104. Fuit P. Danielis. Insunt pulchræ litt. initiales.

1, f. 1ᵃ — f. 102ᵃ **Guiberti abbatis monasterii Sanctæ Mariæ Novigenti, quod situm est sub Castro Cociaco in pago Laudunensi, Dei gesta per Francos.** Primum folium vi abreptum est, cum quo prior præfationis pars periit: f. 1ᵃ *pertinent gradu temperatiore ducantur. Quia gemina si facultas mihi suppeteret* etc. Publici iuris fecit Bongarsius in sua Dei per Francos Gestorum editione.

*2, f. 102ᵃ — f. 102ᵇ **Homilia.** *Audite fratres misericordiam domini quam semper præstat* etc.

*3, f. 102ᵇ **Homiliæ fragmentum.** *Tibi dico .i. pastor corporum quem inspirauit* etc.

*4, f. 102ᵇ — f. 103ᵇ **Homilia alia.** *Attendant præsbiteri ad hanc parabolam ne confessionem aliorum manifestent* etc.

*5, f. 103ᵇ — f. 104ᵇ **Epistula Johannis Presbyteri domini dominantium scripta E. Romano, gubernatori, mutil. a fine.** *Salute gaudere et gratia ditandi ad ulteriora transire. Nontiabatur apud te* etc. Extrema verba sunt hæc: *Si quis de illo fonte ter ieiunus gustauerit. Agit Johannes de septuaginta duobus populis qui suæ ditioni subiectæ essent deque eorum miraculis* etc.

459. s. XV chart. 8° f. 93. Fuit Bongarsii.

1, f. 1ᵃ — f. 23ᵃ **Rufi Ephesii de nomenclatura corporis partium.** *Ῥούφου Ἐφεσίου περὶ ὀνομασίας τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων. Τί πρῶτον ἔμαθες ἐν κιθαριστικῇ. κρούειν* etc. Inter fol. 16 et 17 schedula interposita est, in qua pag. 6 hæc leguntur:
Ἰησοῦς χριστός. Ισ. Χσ.
ὥσπερ ξένοι χαίροντες ἰδεῖν πατρίδα
καὶ οἱ θαλαττεύοντες εὑρεῖν λιμένα
καὶ οἱ ἐν ἁμαρτίαις ἄφεσιν πταισμάτων
οὕτως καὶ οἱ γράφοντες ἰδεῖν βιβλίου τέλος.
Cf. cod. Bern. nr. 236 et Peiperum de similibus subscriptionibus disserentem in indice philologico ed. Leutsch II, nr. 7 p. 371. Fol. recto preces leguntur Græce scriptæ.

*2, f. 23ᵃ — f. 42ᵇ **Eiusdem nomenclatura rerum ad hominem pertinentium libri III.** *Τοῦ αὐτοῦ ὀνομασιῶν τῶν κατὰ ἄνθρωπον. πρῶτον. Εἴτις τὴν κιθαριστικὴν μέλλοι διδαχθήσεσθαι ἀνάγκη πρὸ τῆς πάσης διδασκαλίας μαθεῖν* etc. Inspexit Bussemakerus a. 1853.

3, f. 47ᵃ (f. 43—46 vacant) — f. 53ᵇ, sæc. XVI. **Excerpta ex Libanii epistulis.** Ex epistula ad Anatolium (*Ἀνέγνων τοῖς φίλοις*). Juliano (*Ἀλλὰ σοὶ τὸ μέν*). Modesto (*Ἀκούω τοὺς φόβους*). Eumolpio (*Πρώτην ἐπιστολήν*). Anatolio (*Σὺ μὲν παρεκάλεις*). Modesto (*Οἱ πρῶτον αἰτοῦντες*). Urbano (*Αἱ τεκοῦσαι*). Modesto (*καλά γε περιμένει*). Eudemoni (*βάλης ἠδικῆσθαι*). Philagrio (*Λέλυται τὸ ἀμφίβολον*). Andronico (*σέβων ἔστι μὲν κρῆς*). Eusebio (*Τὰ θηρία σωζέσθω*). Florentio (*Οἶσθα τήν τε πόλιν*). Modesto (*Οἱ ῥήτορες*). Honorato (*οὐκ ὀκνήσω σοι*). Eudemoni (*Πάλαι ἔμοιγε τοῦτο*). Juliano (*Διπλῆν ἀνήρησαι*). Calycio (*ἢ μὲν τοῖς οὐ μετασχοῦσι*). Anatolio (*ἐγὼ τοὺς ὄντας μοι φίλους*). Aristæneto (*καὶ ὅτε ἀσθενεῖν σοι τὴν γυναῖκα*) et alia frustula.

4, f. 56ᵃ (fol. 54. 55 vacant) — f. 83ᵇ **Selecta Georgii Codini de Constantinopoli.** *Ἐντεῦθεν ἄρξου τὴν ἀρχὴν τῶν πατρι. Παρεκβολαὶ ἐκ τῆς βίβλου τοῦ χρονικοῦ περὶ τῶν πατρι. τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ πόθεν ἐκλήθη βυζάντιον συντεθεῖσαι παρὰ γεωργίου τοῦ Κωδινοῦ.*

5, f. 84ᵃ — f. 93 **Georgii Codini liber de dignitatibus et moribus Constantinopolis, mutil. a fine.** *Πίναξ τοῦ βιβλίου. Περὶ τῆς τάξεως τῶν ἀξιωμάτων καὶ ὀφφικίων τοῦ παλατίου ἤτοι τῆς συγκλήτου* etc. Liber ipse non nisi tria capita priora continet: capite III agitur *περὶ τῶν φορεμάτων ἑκάστου τῶν ἀξιωμάτων.* De nonnullis eius operis codicum collationibus vide appendicem s. v. Curopalata.

460. s. XI—XII membr. 8° f. 149. Fol. 1ᵃ: *Liber beate ...... albis in turonia quem dedit .... boys canonicus beati martini turonis.* Fol.: 3ᵃ: *Ce pnts. liure appartient aulx relligieulx de notre dame de fontaines les blanches.* Fol. 101ᵇ: *De fontanis albis cistercien. ord. turon. dioces.*

1, f. 1ᵃ — f. 23ᵃ **Sententiæ magistri Hugonis Parisiensis.** *Una est pax quam habere debet homo ad deum* etc.

2, f. 23ᵃ — f. 28ᵃ **Excerpta ex Augustino de doctrina Christiana.**

3, f. 28ᵃ — f. 36ᵃ **Beatus Gregorius in libro moralium et de locutione dei.**

4, f. 36ᵃ — f. 49ᵃ **Sententiæ ex collationibus B. Odonis abbatis excerptæ.**

5, f. 49ᵃ — f. 56ᵇ **Flores peroptimi ex epistolis beati Hieronymi excerpti ad Heliodorum episcopum.**

6, f. 56ᵇ — f. 69ᵇ **Beatus Gregorius in libro moralium.**

7, f. 69ᵇ — f. 79ᵇ **Sententiæ de sanctorum patrum scriptis excerptæ:** *Julianus toletanus episcopus. Mors dicta eo* etc.

*8, f. 79ᵇ — f. 81ᵃ **Homelia.** *Beatus est omnis homo qui uerba sapientie audire* etc.

*9, f. 81ᵃ — f. 82ᵇ **Expositio super orationem dominicam.** *Oremus præceptis salutaribus* etc.

10, f. 83ᵃ — f. 101ᵃ, manu alia sæc. XI—XII. **Commentum Gregorii in Canticum Canticorum, sine titulo.**

11, f. 102ᵃ — f. 144ᵃ, sæc. XII. **Commenta in psalmos aliquot (81. 91. 97. 82. 132. 133).** *Octogesimus primus psalmus hortatur ut si uolumus deum habitare nobiscum* etc.

*12, f. 144ᵇ — f. 149ᵇ **Commentum in orationem dominicam, mutil. a fine.** *Pater noster. Septem petitiones sunt sicut septem dona* etc. Extrema verba sunt hæc: *Quam delectationem scilicet quod aduenint regnum tuum non possumus habere nisi reformes in nobis imaginem quæ corrupta est. Quæ imago et...*

461. s. XIV—XV membr. 8° f. 119.

1, f. 1ᵃ — f. 36ᵇ **Liber soliloquiorum B. Augustini.**

2, f. 37ᵃ — f. 57ᵇ **Meditatio B. Augustini de spiritu sancto.**

3, f. 57ᵇ — f. 61ᵃ **Liber Anselmi episcopi in parabolam patris fam. (dialogus inter prudentiam et memoriam mortis).** *Pater iste familias animus racionalis* etc.

4, f. 61ᵃ — f. 65ᵇ **Sermo B. Augustini de decem plagis Aegypti et de decem præceptis Dei.**

5, f. 65^b — 72^a **Hieronymus de sancta Trinitate.**

6, f. 72^a — f. 81^a **Libellus (Maximi Dumiensis) de quattuor virtutibus, prudentia fortitudine temperantia iustitia.** *Titulus huius libelli est formula vitæ honestæ. Beda. Quatuor uirtutum species multorum sapientium sentenciis* etc.

*7, f. 83^a — f. 119^a **Sermones septem a septem orationis dominicæ petitionibus incipientes.** *Clemens mitis dulcis pura munda clara benigna serena beata benedicta maria* etc. In fine legitur: *Expliciunt septem orationes quæ incipiunt per septem uerba orationis dominice et qui dixerit unam qualibet die deuote non morietur mala morte et in fine uidebit multitudinem angelorum qui animam eius domino cum gaudio præsentabunt.* Hæc Sinn. III, 428 falso nr. 641 insignivit.

462. s. XII—XIII membr. 8° f. 40.

Isidori etymologiarum de naturis animalium liber undecimus versibus conscriptus. *Incipiunt nature animalium extracte de ysidoro ethimol. libro XI° prologus.*

Naturis uariis animalia sunt redimita.
Tuque tuos mores hiis redimire stude etc.

Desinit in hos versus:

Gurgulio nomen trahit hoc a gutture magno
Jam præter guttur est quasi pene nichil.

Expliciunt nature animalium.

F. 38^b sæc. XIV aliqua de Dei visitatione leguntur; laudatur inter ceteros Anselmus Cantuariensis. F. 39 et 40 nomina Gallica scripta sunt, quorum singulis certa æris summa apposita est: videtur **rationarii** cuiusdam publici fragmentum esse.

463. s. XIV membr. (interpositis foliis nonnullis chartaceis) 8° f. 48.

Beati Francisci vita. *Incipit prologus in uita beati francisci. Apparuit gracia saluatoris nostri dei diebus istis — magnificencia uirtutis altissimi cui est honor et gloria in secula seculorum amen. Explicit uita beatissimi francisci.* Multorum foliorum non nisi partes inferiores extant.

464. s. XVI chart. 8° f. XVI + 354.

Anabaptistarum opuscula, Germanice. *Erster Teil der Epistlen oder Sandbriefen auch anderen Schrifften etlicher deren so man nent die Widertöuffer.* Præcedit capitulatio: primo loco recensentur epistulæ Pilgrami Marport, certo tempore scriptæ, deinde: *Epistlen Pilgrams zü vngewüsser zyt geschriben;* tum: *Etlich schrifften Jörgen Bropst genant Maler; Epistel bru°der Lütpolds Hornschlaher; Allerley schrifften der tauffbrüder hin vnd her geschriben.*

F. 353^b et 354^a nonnulla leguntur Germanice scripta de eius, qui hunc librum aut scripsit aut possedit, rebus domesticis (a. 1579—1593).

465. s. XV chart. 8° f. 80.

Juvenalis satiræ (usque ad sat. XV v. 174). Præmissa est f. 1^a libri index, unde apparet, olim hunc codicem et cod. 434, qui

eadem et forma et scribendi ratione exaratus est, ad unum et idem corpus pertinuisse; nam hæc in eius indicis initio leguntur: *Liber iunii Satyrarum Juuenalis. Querimonia pamphili* (linea rubra inductum). *Dialogus Mafei Vegei inter Alithiam et philaliten. Libellus qui dicitur facetus* etc., et in fine: *Epistole Pauli ad Senecam. Epistola luciferi missa Cardinalibus sancte romane ecclesie.*

466. s. XI membr. 8° f. 122. Fuit Bongarsii.

*1, f. 1 — f. 78b **Commentarius in testamentum vetus ex diversis Patrum scriptorum locis consarcinatus, ab initio mutilus.** *Quod cain prim. filium enoch uocat atque ex eius nomine ciuitatem quam condidit appellat — nichil est quod eius erga proximum caritati contradicat.* Respiciuntur libri Geneseos (desunt capita XXX priora), Exodi, Levitici, Numerorum, Deuteronomii, Judicum, Regum, proverbiorum.

*2, f. 78b — f. 89a **De apostolis et evangelistis tractatus.** *Incipit liber .IIII. de apostolis et euangelistis aut ceteris personis. Inprimis igitur notandum est quod quatuor euuangelistæ dominum nostrum — qui simplici deuotione ad dominum ueniunt et mandata eius custodiunt.*

*3, f. 89a — f. 91a **De personis veteris testamenti tractatus.** *INCIPIT LIBER .II. Adam qui sicut beatus hieronimus tradidit homo seu terrenus — idest oblatio panis ac uini in toto orbe offertur.*

*4, f. 91a — f. 99b **De Patriarchis et aliis tractatus.** *Abbram primo uocatus pater uidens populum — Eliu uero qui contra eum superbe locutus est doctorem superbum et arrogantem demonstrat qui durius increpatione sua filium intra sanctam ecclesiam arguit et increpat turbam.*

5, f. 100a — f. 111b **Vita Beatæ Mariæ Aegyptiacæ virginis secundum Zozimam translata per Paulum Diaconum Neapol.** *INCIPIT PROLOGVS. Secretum regis celare bonum est opera autem dei reuelare et confiteri honorificum est — Zozimas uero in eodem monasterio decem annos centum impleuit et ad dominum cum pace migrauit cui est honor et gloria per omnia scla sclorum. AMEN.* Cf. cod. 705.

6, f. 111b — f. 117a **De allegorica animalium interpretatione in scriptura sacra nominatorum tractatus.** Est excerptum Isidori orig. XII, 1, 18 seq.

*7, f. 117a — f. 117b **Tractatus de paradiso.** *Paradysus locus in orientis partibus constitutus — de quo qui relicta gratia dei gustauerit morte morietur.*

*8, f. 118a — f. 119a **Explicatio verborum aliquot Græcorum in sacra scriptura obviorum.** *Cleros et clericos hinc appellatos — et rursus latine nominat idest patrem.*

*9, f. 119a — f. 120b **Tractatus de Sibyllis cum Sibyllæ versibus ad Christi adventum pertinentibus.** *Sibille generaliter dicuntur omnes femine uates lingua greca — Ista lactantius carptim per interualla dispositionis suæ sicut ea pascere*

uidebuntur. Que probare intenderat adhibuit testimonia sybillina qui nichil interponentes sed in unam seriem conexa ponentes solis capitibus ut scriptores deinceps ea seruare non neglegant distinguenda curauimus.

*10, f. 121ᵃ — f. 122ᵇ **Homilia Augustini (V, 1783) de decem plagis Aegypti et decem legis Dei præceptis.**

467. s. XII membr. 8° f. 65.

1, f. 1ᵃ — f. 37ᵃ **Odonis abbatis Cluniacensis liber, quem scripsit Turpioni episcopo Lemovicensi, ad ædificationem sanctæ ecclesiæ (de doctrina Christiana collationes)**, libri II. *Domino et patri turpioni suus ille monachorum infimus in domino Odo. Recolitis domine mi quid dudum iusseratis* etc.

*2, f. 37ᵃ — f. 37ᵇ **Tractatus magistri Petri Blesensis super Job, quem direxit ad regem Henricum Angliæ, a calce mutil.** *Vir erat in terra hus nomine iob — quod interpretatur consilium simplex et rectus ac timens deum quia inter | anxios...*

*3, f. 38ᵃ — f. 43ᵇ **Excerpta varia ex Patribus, præsertim ex Augustino et Hieronymo.**

*4, f. 43ᵇ **Excerpta aliquot grammatica, de barbarismo, de modulatione, de accentibus etc.** *Barbarismus alius graphicus alius phonicus* etc.

*5, f. 44ᵃ — f. 45ᵃ **Tractatus grammaticus de relatione.** *Relatio est prius cognite repetita cognitio. Relationum alia directa alia indirecta* etc.

*6, f. 45ᵇ — f. 47ᵇ **Excerpta varia theologica.**

*7, f. 48ᵃ — f. 57ᵇ **Excerpta varia theologica.**

*8, f. 58ᵃ — f. 65ᵇ **Tractatus astronomicus et philosophicus colloquii formam habens, mutilus ab initio et a fine.** *M. Quomodo igitur te uideo eam esse transgressum et ab ipsius semitis deuium. P. Non est ita sed nunc completam eius — ipsa maria a firmamento recessit ipsa maris frigiditas propter nimiam remocionem reddita est forcior spisior congelatio.*

468. s. XVI et XVII chart. 8°. Sinnerus III p. 132 falso nr. 469 posuit.

Jacobi Bongarsii domestica ad eius peregrinationes pertinentia.

1, f. 16 Diarium, in quo res in quaque civitate gestæ continentur, additis diebus neque vero annis.

2, f. 13 Diarium ad iter Hungaricum pertinens. Edidi in commentatione de Jacobo Bongarsio scripta Bernæ 1874 append. I.

3, f. 4 Excerpta ad historiam Hungariæ pertinentia.

4, f. 4 Quædam de itinere Constantinopolitano.

5, f. 19 Rationaria diversa.

6, f. 28 Observationes diversæ anno 1603 scriptæ.

7, f. 38 Observationes diversæ anno 1610 seq. scriptæ.

8, f. 5ᵃ Adnotationes diversæ.

9, f. 27 Excerpta ad historiam Hungariæ pertinentia.

10, f. 24 Index alphabeticus operis historici nescio cuius ad Turcos spectantis.
11, f. 2 Excerpta ad historiam Valachiæ pertinentia.
12, f. 8 Inscriptiones Hungaricæ. Sunt eædem, quas Bongarsius in scriptorum Hungaric. collectione (1600) edidit corollarii loco.
13, f. 6 Excerpta historica Bulgarica.
14, f. 24 Excerpta varia. Inter hæc f. 4[b] glossæ Celticæ aliquot leguntur: *Bedæ. Ex gl. F. Pith. Magus driy est dry. Gallus cocc. Mons dun. Hostium duru* etc.
15, f. 18 Livonica, hoc est responsum regni Poloniæ magnique ducatus Lithuaniæ ordinum ad Caroli Sudermanniæ Ducis literas datum. — Literæ illustrissimi domini domini Jannis Zamoyscii de Zamoyscie regis Poloniæ Cancellarii et Gen. exercituum Ducis ad Carolum Suder. ducem per tibicinem missæ 1602. — Conditiones quas s. r. maiestas civitati Revaliensi proposuit. — Conditiones quas nobilitati Esthonicæ proposuit. — Ad nobiles Livones in arce et opid. Volmariensi, Ronneburgensi et Marieburgensi olim existentes Joannes Zamoyscius de Zamoscie supremus Regni Poloniæ Cancellarius et Generalis exercituum Dux. — Eiusdem literæ ad Dorpatenses ante Gaulam (?) scriptæ et a Joanne Comite a Nassow excubiis interceptæ. — Responsum eiusdem ad Joannis comitis a Nassow literas datum.
16, f. 10 Regis Ungariæ Mathiæ nuptiæ et coronatio reginæ. Edidit Bongarsius in libro scriptorum rerum Hungaric. p. 354 seq.
17, f. 4 Epistula Bongarsii scripta Guilielmo Lenormantio Truniano Kl. Mart. 1597. Legitur in Bongarsii libro scriptorum Hungaricorum omisso eius nomine p. 619 seq.
18, f. 10 Appendix, in qua Transylvanicæ inscriptiones veteres nonnullæ et annales exscripti de templis Leutschoviensi et Coronensi. Hos Hungariæ titulos inspexerunt in Mommseni usum Kasthoferus Bern. et Rettigius. Cf. Bongarsii lib. script. Hung. p. 622 seq.
19, f. 5 Excerpta ex hist. Constant. edita a Crusio.

469. s. XII et XI membr. 8° f. 134. Insunt pulchræ litt. initiales.

*1, f. 1[a] — f. 52[b], sæc. XII. **Liber peri phision, a fine mutil.** *Sepe mihi cogitanti diligenciusque cap. uires suppetunt inquirenti rerum omnium que animo percipi non possunt* etc.

2, f. 53[a] — f. 84[b], sæc. XI. **Ciceronis Rhetorica, mutil. ab initio et a fine.** ..*tione dicitur et scribitur. Eius partes sunt due. Quarum altera in negociis* (I, 19, 27) — *aliter autem necesse est cassilinum uenire in hannibalis potestatem. Illic in* (II, 57, 171).

*3, f. 85[a] — f. 86[a] **Carmen grammaticum.**

Sed de stare statum de nare nato breuiatum
De rerique ratum de do das omne creatum —
Est super u longa cum sola fit u uelut uua
Cætera niuiui (sic) *sunt curta uel excipe pluui.*

4, f. 87ª (f. 86ᵇ vacat) — f. 131ᵇ; s. XI—XII. **Ciceronis rhetoricorum ad Herennium libri VI.**

*5, f. 131ᵇ — f. 134ᵇ **Fabii Laurentii Marii Victorini expositionum in lib. rethoricis liber primus.** A fine mutil.; exit in hæc verba: *et ne uideantur idcirco reclamasse quod res optima non esset* = p. 163, 5 ed. Halm rhet. min. Lat. Halmius eo libro non usus est in sua Victorini editione rhet. Lat. min. p. 155 seq.

470. s. XII—XIII membr. 8° f. 122. Fuit P. Danielis.

Epistulæ Ivonis Carnotensis. Præmissa est capitulatio, in qua epistulæ CCLXX recensentur; in ipso vero libro non nisi CCXXXVI et CCXXXVIIᵐᵃᵉ prima verba leguntur hæc: *Radulfo dei gratia turonorum archiepiscopo — id quod profitetur ore non uult data dextera.* F. 121ᵇ legitur: *1098 floruit actor huius libri. hunc emi librum a galuano hubert precio 12 s. anno domini 1448.*

Vade uale caue ne titubes mandataque frangas (= Hor. ep. I, 13, 19)
populea uirga fratres regina reseruat.

Sequitur (cf. cod. 271, 4, 4):

Quinque modis uere peccat uir cum muliere
Tempore mente modo conditione loco.

F. 122ª excerptum historicum hoc habes: *Bellum ab anglicis in normania gestum inceptum fuit anno domini 1417 in capite augusti a rege henrico regnante in francia* etc. In eo etiam de Turcorum expugnatione Constantinopolis agitur.

In utroque libri tegumenti **chartarum** fragmenta agglutinata sunt sæc. XV scriptarum; atque in tegumento anteriori leguntur duæ chartæ, quarum alterius finis adest, alterius initium: in illa agitur de causa quadam ecclesiastica laudaturque concilium Basileense, huius vero initium tale est: *In nomine domini amen. Nouerint uniuersi et singuli hoc præsens instrumentum publicum inspecturi quod anno eiusdem domini millesimo quadringentesimo tricesimo quinto indictione decima tercia mensis uero Julii die decima sexta pontificatus sanctissimi in Xpo patris et domini nostri domini Eugenii diuina prouidentia pape quarti anno quinto in mei notarii publici testiumque infra scriptorum ad hæc uocatorum et Rogatorum præsencia Prouidus et honestus uir magister uincencius fourreur procurator et nomine procuratorio Religiosi et circumspecti uiri magistri Johannis de Trecis* (eiusdem viri et in priori charta mentio fit) *sacre theologie professoris tocius ordinis sancte Trinitatis de Redemptione captiuorum maioris ministri* etc. Agi videtur de causa aliqua privata. In tegumento posteriori unius chartæ fragmentum legitur, in qua et ipsa de causa aliqua privata agi videtur et idem Johannis de Trecis declarat sese Stephano cuidam Goullard diem dicere. Disserit autem iste Johannes de Trecis de fidelibus captivis e manibus infidelium paganorum liberatis.

471. s. XIII—XIV membr. 8° f. 80.

*1, f. 1ª — f. 10ᵇ **Tractatus medicinalis, mutil. a fine.** *Medicina est scientia qua humani corporis dispositiones nascuntur ex parte qua sanatur et ab ea egritudo remouetur* etc.

2, f. 11ª — f. 43ᵇ **Commentum in Hippocratis aphorismos.**

*3, f. 43ᵇ — f. 46ᵇ; f. 47ª — f. 47ᵇ; f. 48ª — f. 80 **Tractatus medicinales diversi.** Sunt omnes commentarii. In tegumento posteriori **carmen** legitur, quo de **rebus grammaticis** agitur.

A 471. s. XIII—XIV membr. 8° f. 80.

1, f. 3 — f. 78 **Missale cum modis musicis.**

2, f. 1 — f. 2; f. 79 — f. 80 **Cantica Gallica, fragm.** Hæc folia numeris XVIII. XXIII. XIX et XXII insignita sunt.

F. 1ª (XVIII) inter 1 et 2 linearum seriem signis musicis expletum legitur vox *Contratenor;* inter 3 et 4 canticum:

Celle de qui uul ne saroit
Descripre les biens ne pourroit
Enque papier ne plume offrir
Ne langue ne pourroit souffrir
De la louer selonc son droit.
Or . . .

F. 1ᵇ Inter 7 linearum series extat **pastourelle:**

Fist on dame vostre figure
Fist on dame vostre pourtraiture
Fist on tel flour pour auoir tourment ne doulour
Nennil faite fu par doucour
Pour donner a tous nourreture
Pygmaleon vous entailla . . .

Sequitur tenor: sed non sunt nisi signa musica sine vocibus; tum contratenor:

Bien y tuit enclydes mesure
Car n'y a tesche de laidure
Dame d'amour qui bien regarde vostre doucour
Vostre maniere vostre (fol. 79ª) *gent atour*
Prendre y puet on douce pastoure
Fist on dame etc.
Donne moy de ton pain bis
Ma douce suer marotelle
Et taras plaine escuelle
Des matons de nos brebis . .
Alons commenchier la feste
Douche fillete hersent
Et je te donneray I cent
De chiuos a grosse teste. . .

F. 79ᵇ Cantici fragmentum:

Quant quant si loing suy de ma yoyeuse foy
Et dont tout mon bien vient et mon dous plaisir
Je ne savoie en ce monde choisir
Riens qui me pleust n'auoir ne le vouldroy.

Tenor totum vt est integer cantetur si quælibet post abreuietur.
Car souuenir si durement maistroie
Mon dolent cuer
Trestout a son loisir
Quant si . . .

F. 80ᵃ (XXII) Contratenor, 5 linearum mus. series. Secuntur hi versus sine signis musicis:
Du tout me hes ne mas point agreable
Par toy languis en greue maladie
Onque nul bien ne me fi araisonable . . .

F. 80ᵇ cum signis musicis:
Il n'est si grant possession
Dont homme vesquit riche
S'il n'a sens et discrecion . .

F. 2ᵃ (XXIII) Contratenor, 4 series linearum mus.
Pur sens a homs prouision
Au temps auenir cautement
Et a ymaginacion
Au temps passe et le present . . .

F. 2ᵇ cum signis musicis:
Dedens mon cuer est pourtrait on ymage
Qui n'est nulz homs que peust ymaginer . . .

472. s. XII membr. 8° f. 96.

Claudiani carmina. Ordo hic est: In Rufinum, de consulatu Stilichonis lib. I (est potius in Rufinum II: *Jam post edomitas* etc.); præfatio carminis in Rufinum II: *Pandite defensum* etc.; de bello Gildonico: *Redditus imperiis* etc., in Eutropium I: *Semiferos partus* etc.; in Eutropium II: *Qui modo* etc.; fescennina et epithalamium de nuptiis Honorii Augusti; de quarto consulatu Stilichonis; panegyricus dictus Theodoro consuli; de consulatu Stilichonis lib. I. II; de VIᵗᵒ consulatu Honorii Augusti (falso f. 66ᵃ titulus: *incipit tercius liber de consulatu stiliconis* præmissus est); de bello Getico (falso titulus adest: *incipit liber Vᵗᵘˢ de bello getico*); carmen XIII in Stilichonem (*Solitas galea portare comas*); carm. LXXXV, LIV, LXXXVI, LXXVIII, LXXXVII, LXIX, XXXXIV, XCII, XCI, LXXXIV, LXXIX, LXXXII, LXXXIX, XC, LI, XXXXIII, LII, LXXX, XXXIX, LXXIV, LXXXIII, XXX, XXXI, XXXXIX, XXXXIII, XXXXVII, XXXXVIII, XXIX (cum titulo: *præfacio magistri girardi*), XXXX, XCV, LVI, LVII, XXXXI, XXXXII, LIII, LXXV, LXXVI, LV, LXXII, LXXIII, LXX, XLVI, LXXVII, LXVIII, XXXVII (Gigantomachia) usque ad v. 33. Carminum numeros secundum editionem Pyrrhonis (in usum Delphini MDCLXXVII apposui.

473. s. XV chart. 8° f. 138.

1, f. 1ᵃ — f. 14ᵇ **Liuro de sorte di papa Bonifacio.** Inc.: *Questo si e vno liuro de sorte de papa bonifacio e vol segitare tres dada. E quanto puncti tu gitti cotanti puncti aromenceray comezando al verso de la cossa que tu voy sauere.* Agitur de

volpe (fol. 2), chane (3), boe (4), stella scorpione (5), leone (6) drago (7), regina (8), lupo (8), anguilla (9), serpente (10), spinoso (11), montone (11), orsa (12), gallo (13), luna (14), cervo (14).

2, f. 15ᵃ — f. 16ᵃ et in margine fol. 90, 95, 98, 102, 105, 130ᵇ—136ᵇ. **Sententiæ scripturæ sacræ et philosophorum, Latine** *Jeremias: Patrem inuocabitis qui terram fecit* etc.

3, f. 16ᵇ et f. 98ᵇ, 129ᵇ, 130ᵃ **Dies mali sive Aegyptiaci totius anni, Latine.**

4, f. 17ᵃ — f. 33ᵇ **[Alain Chartier] La belle dame sans merci,** v. 800, str. 100. Inc.: *Naguerres cheuauchant pensoye comme homme triste et douloureulx. .*

5, f. 34ᵇ — f. 35ᵇ **Copie de la requeste baille aux dames contre maistre Alain.** Inc.: *Suplient humblement voz loyaulz seruiteurs.*

6, f. 35ᵇ — 40ᵃ **Copie de lettres envoyees par les dames Marie et Jehanne, dame de Katherine a maistre Alain,** cum eius responso (v. 240, str. 30).

Honnoure frere nous vous recommandons. .

Responsum inc.:

Mes dames et damoiselles
Le dieu vous doint joye prouchain. .

7, f. 40ᵇ — f. 47ᵇ **[Alain Chartier] Reveille matin,** v. 360, str. 45.
Inc.: *Apres minuit entre deulx sommes . .*

8, f. 48ᵃ — f. 51ᵃ **[Alain Chartier] Complainte** str. 12.
Inc.: *Contre toy, mort, douloureuse et despite . .*

9, f. 51ᵃ — f. 56ᵇ **Le lay de paix,** str. 13.
Inc.: *Paix eureuse fille de dieu des dieux . .*

10, f. 56ᵇ — f. 66ᵃ **[Alain Chartier] Le breuiaire des nobles,** v. 445.
Inc.: *De noblesse, dame de bon vouloir . .*

11, f. 66ᵇ — f. 86ᵇ **[Alain Chartier] Le debut des deulx fortunes d'amours,** v. 1240, str. 310.
Inc.: *Ung jour passe fu, n'a mie gramment. .*
Expl.: *Ce liure voult dictier et faire escripre pour passer temps sans courage villain vng simple clerc q'on appelle alain qui parle ainsi d'amours pour oyr dire.*

12, f. 87ᵃ — f. 96ᵇ **17 Balades et 1 Rondeau [d'Alain Chartier].**
Inc.: *J'ay vng arbre de la plante d'amours . .*
Fol. 96ᵃ in margine **canticum Gallicum,** v. 20, str. 5.
Inc.: *Merci et pitie sont mors.*

13, f. 99ᵃ — f. 119ᵇ **Cathon en nouvelle translacion,** carmen Latino-Gallicum.
Inc.: *Cathon fut proux chlr et sage home*
Maint bon conseil en la cite de Rome . .
F. 119ᵇ *Miraris uerbis me nudis scribere uersus | hæc breuitas sensus fecit conjungere binos. Cathon finist qui fu sages et preux . .*

14, f. 120ᵃ — f. 126ᵇ **Carmen,** v. 189, cum hoc epodo (refrain):
Barbes et brayes par raison,
on vit, ne sont point de raison.
Inc.: *Celuy qui oit la chieure poirre*
A propos du latin de voiere . .

15, f. 126ᵇ — f. 128ᵃ **Le dit du joly cul,** v. 118.
Inc.: *Aulcunes gens font mencion*
De moult de chouses sans raison.

16, f. 128ᵇ **Carmen Gallicum,** v. 23.
Inc.: *Se bien regardes dont tu viens . .*

17, f. 137ᵃ — f. 138ᵃ **Ballade,** v. 80. str. 8.
Inc.: *Or ie vous prie humblement . .*

18, f. 66ᵃ, 89ᵇ, 92, 93, 94, 98, 99ᵇ, 100, 101, 129ᵃ, 132ᵃ **Versus Latini.**

19, f. 91ᵇ — f. 99ᵇ **Proverbia Gallica.**

20, f. 96ᵇ, 97—98ᵃ, 103ᵃ, 136ᵇ, 137ᵃ **Remedia,** Latine et Gallice.

474. s. XII membr. 8° f. 40.
Commentum in Vergilii Aeneidis lib. I—VIII 696, mutil. a fine. *Actor iste sicut bucolia rogatu scripsit pollionis georgica uero rogatu mecenatis ita et eneiden ad laudem scribit augusti cesaris* etc. Extrema verba sunt hæc.: *Sistro] i . cornu . noua] magna . nauali] agrippa sextum pompeium piraticam uitam . .*

475. s. XII membr. 8° f. 19.
Prosperi carmina. Præcedunt versus aliquot (anthol. Lat. ed. Riese II præf. p. XII): *Hec augustini ex sacris epygrammata dictis* etc. F. 5 et f. 19 sæc. XIV suppleta sunt; in fine habes: *Expliciunt dicta augustini a prospero uersibus deflorata.* Alia manus addidit: *Que ab ecclesia sunt aprobata.*

476. s. XV chart. 8° f. 42.
*1, f. 1ᵃ — f. 3ᵃ **Carmen historico-chronologicum, cum interpretatione pedestri.**
Ecclesiam papa gestat iam more caduco
Zelat honoris aquam tenebrose labis emacem etc.
Superscripti sunt rubro colore numeri et litteræ. In margine legitur: *Incipit annus M. CCCCVII ecclesiam.* In eius carminis fine hi versus leguntur:
Mille quadringentis septem si iungeris annis
Incipis ista metra currenti per duo lima (?)
Metris expletis iterato reincipietis
Mars M. prebebit. Reliquas aprilis habebit
Mars retrograditur. In aprili rectius itur.

*2, f. 5ᵃ — f. 10ᵇ **Compotus Gellandi (Joannis de Garlandia).** *Ad habendum ciclum solarem secundum gellandum siue literam dominicalem quod idem est in proposito ut patebit sumatur iste uersus:*
filius esto dei celum bonus accipe gratis.
Qui per primas sui literas etc.
In fine: *Explicit 1447. 12 Junii.*

*3, f. 10b **Versus de XII mensibus.**
Cisi . ge . ianus. E. R. sibi uendicat. hil. fe. mauri sulp. etc. In singulis mensibus describendis bini versus desudant.

4, f. 11a — f. 14a **Computus versibus conditus (Joannis de Garlandia).**
Compotus est talis proprie dictus manualis etc.

5, f. 14b — f. 24b **Tabulæ astronomicæ (calendarium) cum commentario.** Latinis Gallica mixta sunt.

6, f. 25a — f. 42b **Le livre de divinations.** *Cy commence le liure de diuinations. Le proheme. Mon entention a layde de dieu est montrer en ce liuret par experience par auctorites et par raison humaine que fole chose mauuaise et perilleuse temporelment est mettre son entente a vouloir sauoir ou diuiner les aduentures et les fortunes aduenir* etc. In fine: *Explicit 1449 30 feb.* Pro libri tegumento est **charta** Gallice anno 1480 et . . . scripta: sed fere tota putredine deleta est.

477. s. X—XI membr. 8° f. 95. Insunt picturæ memorabiles litterarum initialium. F. 1a: *Iste liber est sancti pauli uirdns.* (Verdunensis), manu s. XIII—XIV.

Vualahfridi Strabonis Augensis cœnobii Abbatis vita B. Galli. *F. 92b — f. 95a legitur **antiphona in S. Galli honorem** condita: *A. Venerabilis gallus diaconum qui omnes heremi semitas notas habebat* etc.

478. s. XII—XIII membr. 8° f. 206.

Ovidii opera, cum scholiis marginalibus. F. 1—24 Heroides, mutil. ab initio (ep. VIII, v. 41). Deest Sapphus ad Phaonem epistula XV. Undevigesimæ epistulæ, quam Acontius Cydippæ dedit, hi duo versus præscripti sunt, qui ab editis libris absunt:

Accipe cidippe despecti nomen achonti
illius in pomo qui tibi uerba dedit.

Scholiorum vero naturam ex his cognoscas, quæ eiusdem epistulæ margini adscripta sunt: *Aconcius iste quidam iuuenis erat de cea insula . qui quandam puellam in templo diane uidit i. cidippen et eam uisam propter pulcritudinem suam amauit. illa autem quia casta et sanctimonialis erat ipsum contempnebat. ille autem dolens eo quod contempneretur ab illa. Scripsit in quodam pomo pulcherrimo hos uersus: 'Juro tibi sane per mistica sacra diane, me tibi uenturam comitem sponsamque futuram'. Versibus scriptis proiecit pomum ante aram diane. Veniens autem cidippe more solito inuenit pomum et litteras ibidem scriptas legit aris testantibus . et sic inscienter iurauit . cum autem quod iurauerat adimplere noluisset cepit febricitari. Videns autem aconcius ipsam egrotantem mittit ei hanc epistolam in qua intendit persuadere illi ut amori suo adquiescat et ei nubendo egritudinem effugiat.* Eadem fere una cum duobus illis versibus epistulæ initio præmissis exhibet cod. 512, nisi quod alter Leoninorum versuum in pomo scriptorum ita se habet:

me tibi uenturam sociam (*uel comitem*) *sponsamque futuram.* F. 25—58 epist. ex

Ponto lib. IIII. F. 59—95 Tristium lib. V. F. 96—147 Fastorum lib. VI. F. 148—156 de remedio amoris. F. 156ᵇ—180 de arte amatoria lib. III. F. 181—206 Amorum lib. III. F. 181 inferiori paginæ parte cum scriptum esset: *lib. sine titulo*, in fine libri quidam hæc subscripsit: *Explicit ouidius de sine titulo.* Vide cod. 211. Hinc eandem hanc libri inscriptionem usurpavit in suis excerptis Vincentius Bellovacensis.

479. s. XII membr. 8° f. 8.
***Prudentii psychomachia, sine titulo.** Fol. 7ᵇ et 8ᵃ leguntur aliquot **excerpta theologica** atque primo loco de mystica numerorum et litterarum significatione agitur: *De quæstione illa quam dominus iudeis dicitur dixisse. Soluite templum hoc et in t(ribus) d(iebus) i(terum) r(estituetur) et iudei dixerunt quadraginta et sex annis* etc.

480. s. XV membr. 8° f. 42.
Liber alchimisticus de consideratione quintæ essentiæ omnium rerum pauperibus et evangelicis viris erogatus. *Incipit primus liber de consideracione quinte essencie omnium rerum transmutabilium in nomine domini nostri iesu christi incipit liber de famulatu philosophie datus ab angelis domini nostri iesu christi pauperibus et euuangelicis uiris. Dixit salomon sapiencie* etc. In margine eiusdem argumenti præcepta scripta sunt nec non f. 41ᵇ et 42, quo de aqua quadam ex antiquo (sic) iuvenem faciente agitur.

481. s. XIII membr. 8° f. 49.
Gualtheri Alexandreidis libri I—VII, v. 285. Præmissa est præfatio: *M]oris est usitati cum in auribus multitudinis aliquid* etc. Adsunt scholia aliquot marginalia.

482. s. XVI—XVII chart.. 8° f. 72.
Liber de hæresi et de fide catholica, mutil. a fine. *Quoniam contingit sæpe me in mea peregrinatione uersari inter uarios uariarum opinionum et hæresum* etc. Sunt duo tractatus, quorum posterior f. 48ᵃ incipit. Præscriptum est manu sæc. XVII: *Liber de hæresi et fide Catholica in quo præcipue Christi diuinitas firmis et perspicuis argumentis comprobatur, Papistarum etiam et Anabaptistarum errores breuiter, sed ualide confutantur.*

483. s. XIV chart. 8° f. 198.
*1, f. 1ᵃ — f. 21ᵇ **Tractatus astronomicus, cum figuris.** *Ad cunctipotentis laudem et nouellorum clericorum aliqualem profectum* etc.
2, f. 23ᵃ — 51ᵇ **Summula domini Alberti Magni.** *Phylosophia diuiditur in tres partes in loycam ethicam physicam* etc.
*3, f. 54ᵃ — f. 61ᵇ **Tractatus de sphæra, cum figuris.**
*4, f. 62ᵃ — f. 69ᵃ **Jacobi Alkindi liber de pluviis et ventorum mutatione.**
*5, f. 69ᵃ — f. 70ᵇ **Epistula Messehalahu in pluviis et ventis a magistro Drogone translata de Arabico in Latinum.**

*6, f. 70^b — f. 74^b **Tractatus astronomicus cum figuris et tabulis.**
*7, f. 75^b **Excerptum Albumazari.**
*8, f. 76^a — f. 104^b **Tractatus de mutationibus aeris.** *Cum in multis uoluminibus sapientes antiqui de mutacionibus aeris multa scripta fecerunt* etc. In fine: *Repertorium de mutacione aeris finit.*
*9, f. 104^b — f. 111^b **Tractatus de planetis.**
*10, f. 112^a — f. 116^b **Capitulum de pluviis et aeris mutationibus.**
*11, f. 116^b — f. 122^a **De revolutionibus annorum mundi.**
*12, f. 122^a — f. 129^b **Tractatus de his, quæ accidunt planetis in semet ipsis et quid accidit uni ab altero.**
*13, f. 130^a — f. 130^b **De stellis fixis verificatum (?) secundum Albumasar.**
*14, f. 132^a — f. 138^b **Liber de nominibus librorum astronomiæ tam demonstrativorum quam iudicialium quem composuit fidelis frater Albertus Magnus.**
*15, f. 140^a — f. 150^b **Tabulæ horarum inæqualium diei artificialis etc.**
*16, f. 151^a — f. 153^b **Excerpta astronomica.**
*17, f. 154^a — f. 188^a **Ex commento Alkabucii.**
*18, f. 189^a — f. 194^b **Tractatus de planetis, cum figuris.**
*19, f. 195^a — f. 197^b **Tractatus de arithmetica.**
*20, f. 198^b **Longitudo et latitudo quarundam civitatum.** *Candea, Cepta, Guerda, Toletum, Corduba* etc. In priori huius libri tegumento agglutinatum est folium pergam., in quo **homiliæ** fragmentum sæc. XI scriptum est.

484. s. XIII membr. 8° f. 76 binis columnis scriptus. Fuit Petri Danielis.
1, f. 1^a — f. 42^b **Senecæ ad Lucilium litterarum moralium libri XX.** Sunt epistulæ I—LXXXIII.
2, f. 42^b — f. 63^a **Symmachi epistulæ.** *Ne mihi uitio uertatur*
ior
intermissio litterarum — uel incommoda fenoris larga usura respondeant.
*3, f. 63^b — f. 76^a **Ildeberti Cenomannorum episcopi epistulæ, sine titulo.** *Confidimus in domino iesu quia qui cepit in uobis opus — officii nostri erit uobis, illud per rationem destinare.*
Fol. 76^b scriptura vacat.

485. s. XIII membr. 8° f. 40.
Summa theologica ab initio mutil. Sunt libri IV. ...*tabilis est ac per hoc apostolus de deo ait. Qui solus habet inmortalitatem* etc. Prima pagina agitur de simplicitate divinæ essentiæ, quod multipliciter deus dicatur et cur etc. Secundi libri hoc est initium f. 14^a: *Incipit liber secundus de creatione re.... S]criptura igitur digito dei edita in initio sui deum omnium quæ naturaliter sunt preter se ipsum* etc. In fine legitur **Augustini** excerptum.

486. s. XVI et XVII in. chart. 8°.
Bongarsii excerpta historica. Primo loco collocata sunt excerpta geographica, secuntur excerpta historica de singulis Galliæ partibus (familiarum regiarum stemmata fere omnia recensentur): tum habes excerpta ex annalibus historiæ Francorum (ab anno 708 usque ad annum 990), miscellanea varia ad singulas Europæ et inprimis Germaniæ civitates pertinentia; excerpta Persarum et Alexandri Magni historiam spectantia, excerpta ex Justino, Tacito, Leunclavii observationes in Cedrenum, de antiquorum principum regnorumque successionibus ad Trogi historias commentarius ad Guil. Normantium Trognianum (sed non nisi initium adest), excerpta varia ex libris ecclesiasticis.

487. s. XIII membr. 8° f. 20.
Horatii epistularum libri II cum glossis. Ars poetica deest. Folia sic recte ordinabis: f. 8. 1—6. 19. 7. 13. 9—12. 15—18. 14. 20.

488. s. XVI (XVII?) chart. 8° f. 14. Insunt picturæ.
***Simonis Roserii carmina in honorem principum Bernensium.**

a, *Quin paras Clio fidibus canoris*
Principes Bernæ celebrare claros
Tuque Musarum ueneranda mater
Calliopea? etc.

b, *Carmen elegiacum. Clio Calliope Melpomene.*
Clio.
Eia age Melpomene Clio dilecta sorori etc.

c, *Carmen sapphicum.*
Damoetas Damon Palaemon.
Damoetas.
Euge quid Damon recubas in umbra etc.

d, *Carmen bucolicum.*
Corydon Daphnis Echo.
Corydon.
O tu Daphnis pecus molli qui gramine pascis etc.

489. s. XV chart. 8° f. 49.
1, f. 1ª — f. 21ᵇ **[Instruction des prêtres].** *Ce que les prestres doivent enseignier a leurs paroissians.*
2, f. 22ª — f. 49ᵇ **Remedia,** Gallice.

490. s. XVI chart. 8° f. 339. Partim manuscripta, partim typis impressa.
1, f. 10 **Tituli magistratuum Germanicorum (Rhenanorum) in epistularum initiis collocandi.** Sunt partim Latine, partim Germanice scripti.
2, f. 7 **Privilegia etc. nonnullis monasteriis Treverensibus data.** Tangitur monasterium S. Helenæ *nuper erectum in loco qui ad hospitale nuncupatur prope opidum Welspyllich Treuer.*, monasterium in Meyen S. Augustini, monast. S. Mariæ in Luczenburg, ecclesia in Hylbscheyn Coloniensis diœceseos, ecclesia in Rosportt etc. Ultimo loco hæc habentur:

Venerabili Nobilique uiro domino friderico de Brandenburgh Canonico et Tituli beati mauricii in Tholeya archidiacono in ecclesia Treueren. etc. (agitur de alicuius ecclesiæ rectore eligendo) *Datum die mercurii prima ianuarii anno millesimo quadringentesimo nonagesimo tercio more Treueren.*

3, f. 50 **Præcepta ad episcoporum etc. electionem pertinentia (excerpta de iure canonico).**

4, impress. f. 4 **Modus vacandi beneficiorum.**

5, impress. f. 14 **Bulla de beneficiis affectis.** Sunt omnino bullæ papales IX.

6, impress. f. 6 **Modus servandus in executione seu præsentatione gratie expectative.**

7, impress. f. XII et manuscr. f. 5. **Regule, ordinationes et constitutiones Cancellarie Sanctissimi domini nostri domini Innocentii divina providentia pape VIII scripte et correcte in Cancellaria Apostolica.**

8, impress. f. 8 **Stilus Romane Curie.**

9, impress. f. 10: *Impressum quidem romæ pridie Kalendarum Maii millesimo quadringentesimo septuagesimo nono.* **Catalogus dispensationum Romanæ Curiæ, ab initio mutil.** ... *quinquennium fuit taxata ad g. XL q. persone honeste uiuentes sub certo uocabulo non appellantur ad dimittendum ritum suum. g triginta.*

10, f. 4 **Tractatus de epistulis quæ extravagantes nuncupantur, sine titulo.** *Diuini ac humani iuris consulti sacri palacii causarum auditoris D. Jo. f. de pauinis apostolice ad infra scriptas extrauagantes quas idem dominus .... Guil. de monte Lauduno in quo tractatu quem de uisitatione intitulata* (?) *inseruit. Hic uero cum industria cum glosa zenzelini fuere descripte.*

11, f. 23 **Regulæ ad ius canonicum pertinentes.**

12, impress. f. 4 **Bulla cenæ domini.**

13, impress. f. 46 **Taxæ litterarum apostolicarum etc.**

14, f. 7 **Bartholomæi Zirpolæ Veronensis iuris utriusque doctoris libellus de cognitione librorum iuris pontificii.** In fine legitur: *ffinis XIIII. Januarii anno a Nativitate Domini M°CCCC°LXVIII in perusio.*

15, f. 4 **Bullæ aliquot Innocentii VIII papæ.**

16, impr. f. 4 **Casus papales, episcopales, et abbatiales.**

17, impr. f. 10 **Tractatus de beneficiis.**

18, impr. f. 20 **Regule, ordinationes et constitutiones cancellarie Sanctissimi domini nostri domini Sixti divina providentia pape IIII.**

19, impr. f. 5 **Nove regule cancellarie per Sanctissimum in Christo patrem etc. Sixtum super revocatione gratiarum edite et facte.**

20, impr. f. 4, mscr. f. 1, impr. f. 6 **Sixti IV papæ bullæ aliquot.**
21, f. 9 **Bulla papalis ad annum 1458 13 Kl. Febr. pertinens.**
22, impr. f. 4 **Nove regule Cancellarie apostolice per Sanctissimum etc. Innocentium papam VIII super gratiis expectativis.**
23, f. 5 **Avisamenta** (sic) **clericorum circa divinum officium.**
24, f. 9 **De iure Pontificis, sine titulo.** *Ista sunt Capitula publica inter summum pontificem futurum et Reuerendissimos dominos Cardinales unanimiter et concorditer ordinata pro defensione fidei libertate ecclesiastica reformationeque ecclesie in capite et in membris.*
25, impr. f. 12 **Regule, ordinationes et constitutiones cancellariæ sanctissimi etc. Julii Papæ II.**
26, impr. f. 3 **Bulla Innocentii Papæ VIII revocationis et reductionis facultatum resignandi beneficia.** *Impressit Rome Stephanus Planck 1491.*
27, impr. f. 10 **Bulla intimationis generalis Concilii apud Lateranum per Julium Papam II edita (1511).**
28, impr. f. 1 **Convocatio generalis concilii ex parte principum (1511).**
29, impr. f. 4 **Bulla Julii Papæ II contra aspirantes ad papatum symoniace (1505).**

491. s. XVI (an. 1597) chart. 8° f. 525. Bongarsii fuit.
Chronique de Liege, a destructione urbis Troiæ ad an. 1455. Cfr. Notices sur quelques manuscrits qui concernent l'histoire des Pays-Bas faites à la Bibliothèque publique de Berne Juin 1779; Borgnet, rapport a la commission royale d'histoire, le 3 Août 1857, p. 91—92; specimen dedit Sinnerus II, 148—153.

492. s. XVI chart. 8.
Excerpta et scripta philosophica, medica, alchimistica Bongarsii.
1, f. 28 De philosophia.
2, f. 4 Stoicorum et aliorum doctrina.
3, f. 4 Epicteti fragmenta, Græce.
4, f. 28 De categoriis, syllogismis etc.
5, f. 2 Summa omnium eorum quæ in Aristotelis Oeconomicis continentur (anno 1569 script.).
6, f. 15 Anacephalæosis eorum, quæ in libris Politicorum Aristotelis continentur.
7, f. 24 De principiis rerum naturalium Aristotelis et similia.
8, f. 10 Variæ opiniones philosophorum de anima.
9, f. 5 De politica.
10, f. 13 Raymundi Lulli philosophia.
11, f. 6 Arithmetica.
12, f. 10 Geometriæ principia quædam. Aureliæ 1571.
13, f. 7 Collatio cod. alicuius Cassiodori lib. artium.
14, f. 1 Excerpta philosophica Græce et Latine.

15, f. 5 Arithmetica.
16, f. 6 Musica.
17, f. 20 Physica.
18, f. 2 Doctrina sinuum.
19, f. 3 Adscripta margini Claudii Cæsaris Arati phænomenon (ex codice Bern. nr. 88).
20, f. 1 Excerpta Aristotelica.
21, f. 70 De re militari, Gallice et Latine.
22, f. 58 De medicina.
23, f. 19 Alchimistica Thomæ Finckii Flenspurgensis.
24, f. 5 De alchimia.

493. s. XVI chart. 8°.

Bongarsii collectanea philologica.

1, f. 16 Vocum significationes per alphabetum digestæ.
2, f. 79 Vocum significationes.
3, f. 22 Loci auctorum veterum a Prisciano laudati nec non Nonii Varroniana et Catoniana.
4, f. 16 Fragmenta Varronis, Nævii, Catonis, Lucilii, M. Tullii Ciceronis, Ennii.
5, f. 3 Animadversiones variæ.
6, p. 240 Notationes variæ a. 1572 scriptæ.
7, f. 8 Excerpta philosophica.
8, f. 24 Excerpta ex Casaubono in epistolas ad Atticum.
9, f. 1 Petri Danielis observationes in Senecæ epistulas.
10, p. 343 Excerpta de sermonis elegantia.
11, f. 23 Excerpta varia.
12, f. 6 Indices.
13, f. 2 Collatio cod. mscr. alicuius scriptoris Latini.
14, f. 22 Etymologicon.
15, f. 24 Indices ad scriptorem veterem quendam.
16, f. 3 *Incipiunt verba difficillima excerpta de canones* (sic). Est apographon cod. Bern. 89 fol. 171ᵇ seq. Sed Bongarsio plura quam hodie in cod. 89 extant, præsto fuere. Accedit, quod multifariam scripturæ discrepantiam affert, quam non nisi ex alio manuscripto petere poterat. De his in Bartschii annalibus dicturus sum.

494. s. XVI chart. 8°.

***Bongarsii excerpta et scripta theologica.**

1, f. 12 Series rerum IV evangelistarum.
2, f. 2 Excerpta varia.
3, f. 32 De precibus, cum speciminibus Latine et Gallice scriptis.
4, f. 93 Testimonia de Deo, Christo, ecclesia etc.
5, f. 36 Excerpta ex psalmis.
6, f. 18 Indices diversi.
7, f. 3 Ex libello Christiani Francken, cui titulus: *Præcipuarum enumeratio causarum cur Christiani cum in multis religionis doctrinis mobiles sint et uarii, in Trinitatis tamen retinendo dogmate sint constantissimi.*
8, f. 26 De Dei iustitia; excerpta ex orationibus de eadem re.
9, f. 5 Excerpta ex Tertulliano.

10, f. 10 Excerpta ex Hieronymo.
11, f. 9 Excerpta ex Apuleii apologia et alia varia.

B494. s. XVI chart. 8° f. 357.
In sacrosanctum Jesu Christi domini nostri evangelium secundum Matthæum domini Rhodolphi Gualtheri Tigurini concionum publicarum memorialis 1542.

495.
496. s. XVII in. chart. 8°. Cf. Meyer-Ahrens: 'Wilhelm Fabry' in Langen-
497. beckii annal. med. et chir. VI p. 1 seq.
Guilelmi Fabricii Hildani chirurg. marchionis Badensis et medici Bernensis epistulæ de rebus medicis. Additæ sunt passim figuræ anatomicæ. Sunt epistulæ 443 ad celeberrimos eius temporis medicos datæ et ab illis ad Fabricium scriptæ.

A. **Cod. 495, ep. 1—123.**
Fabricii ad alios:
2. 3 Lignarido theologo Bernæ 1628.
4 Jacobo Grassero. 1619.
5 Wilhelmo Hulsio Hildano 1631.
6. 8 Johanni Gerhardo theol. prof. in inclyta Salana 1630. 1631.
10 Christiano Stougardio. 1632.
11 Thomæ Platero Basil. 1626.
13. 14 Gregorio Horstio Ulmensi. 1630. 1633.
17 Ludovico Schmid archiatro Frederici march. Bad. 1630.
18. 19 Ad viros nescio quos.
20 Hermanno Mylio iurisprud. cand. 1633 (sunt epistulæ duæ).
22 Johanni Veslingio prof. Patavino 1633 (additus est catalogus librorum a Fabricio editorum).
25 Gregorio Horstio 1629.
26 Jeremiæ Erhardo 1629.
28 Petro Blandino Genevensi 1632.
29. 30 Petro Uffenbachio Francofurt. 1630. 1628.
31. 32 Jacobo Hagenbachio Basiliensi 1631. 1630.
33. 34 Eidem. 1623.
35. 36 Eidem. 1629.
37 Eidem. 1633.
38 Joh. Saraceno Genevensi 1621.
40 Sebastiano Schobingero 1620.
41 Eidem 1631.
44 Ludovico Hornicæo.
48 Georgio Fabro 1617.
50 Eidem 1619.
58 Johanni Burgawero 1631.
59 Eidem.
60 Fabricii observatio ad nescio quem scripta.
61 Johanni Burgawero.
62 Eidem.
64 Eidem. 1632.
65 Eidem. 1632.
68 Eidem. 1631.

69 Eidem.
70 Eidem 1631.
71 Henrico Frölich Colmariensi 1619.
72 Eidem. Durlachii 1619.
76 Eidem. 1630.
77 Antonio Pellissario.
78 Eidem.
80 Ludovico Panthoto.
81 Gottschalckio Monhelmio 1619.
82 Claudio Chpusio. Paterniaci 1610.
83 Eidem.
84 Henrico Stapedio. Coloniæ 1603.
85 Georgio Schenckio. 1619.
86 Johanni Bauhino Wirtemberg. 1608.
87 Eidem. 1609.
88 Bartholomæo Fritzschio. 1607.
89 Henrico Hillero patric. et civi Romano. 1610.
90 Amando Polano theologo 1605.
91 Casparo Dornavio. 1606.
92 Amando Polano. 1607.
93 Eidem. 1607.
94 Eidem.
95 Eidem. 1609.
96 Casparo Dornavio. 1605.
100 Paulo Croquero. 1627.
103 Simoni Auberto. 1607.
104 Philiberto Sarazeno. 1607.
105 Eidem.
106 Eidem. 1608.
107 Eidem.
108 Eidem. 1610.
109 Eidem. 1626.
110 Eidem. 1620.
111 Joh. Jacobo Grassero.
116 Eidem. 1620.
117 Eidem.
118 Eidem.
120 Petro Cannardo. 1603.
121 Simoni Goulartio anno 59 (sic).
122 Theodoro Bezæ. 1597.
123 Joachimo Camerario. 1593.

Aliorum ad Fabricium:

1 Lignaridi theologiæ prof. Bern. 1628.
7 Johannis Gerhardi. 1630 Jenæ.
9 Christiani Stoughardii. Basileæ 1632.
12 Thomæ Plateri. 1626.
15. 16 Gregorii Horstii 1633. 1634.
21. 23 Johannis Veslingii Mindani. Patavii Antenoris 1633.

24 Jeremiæ Erhardi ad Gregorium Horstium. August. Vindel. 1628.
27 Petri Blandini. Genevæ 1632.
39 Sebastiani Schobingeri. Gallopoli 1621.
42 Henrici Schobingeri.
43 Ludovici Hornicæi. Francof. 1627.
45 Henrici Schobingeri. Patavii 1628.
46 Carmen Henrici Schobingeri 1628.
47 Georgii Fabri. Eysenbach. Hassorum 1616.
49 Eiusdem. 1618.
51 Christiani Stougardii. Basil. 1632.
52 Johannis Burgawer 1625.
53 Eiusdem. Patavii 1624.
54 Eiusdem. Paduæ 1624.
55 Eiusdem. Schaphusii 1626.
56 Eiusdem. Schaphusii 1631.
57 Eiusdem.
63 Eiusdem. 1632.
66. 67 Eiusdem. 1633.
73 Eiusdem. 1631.
74. 75 Eiusdem. 1630.
79 Antonii Pellissarii. Genevæ.
97 Pauli Croqueri Polon. Krezminetii 1622.
98 Eiusdem. Cracovii 1626.
99 Eiusdem. 1628 (sunt duæ epist.).
101 Hermanni Schmalbein. Coloniæ 1612.
102 Eiusdem. 1612.
112 J. Grasseri. Basil. 1608.
113 Eiusdem.
114 Eiusdem. 1620.
115 Eiusdem.
119 Claudii Bocardi 1604.

B. Cod. 496, ep. 124—354.

Fabricii ad alios:

125 Simoni Tœlmanno 1606.
126 Eidem. 1607.
128 Eidem. 1608.
129 Eidem. 1610.
130 Thomæ Limburgio 1608.
131 Eidem.
132 Henrico a Rosental. 1604.
132[a] Hermanno Lignarido. 1603.
133 Eidem.
134 Matthæo Quado.
135 Petro de Spina. 1602.
136 Johanni Slotano. 1600.
137 Davido Verbezio Ulmensi. 1609.
138 Adriano Zieglero 1618.

139 Aemilio Porto Francis. P. Cretensis F. prof. linguæ Græc. Heidelb. 1602.
140 Eidem. 1606.
141 Jacobo Zvingero. Basil. 1614.
145 Sebastiano Meyero. 1606.
146 Eidem.
147 Eidem. 1608.
149 Eidem.
153 Eidem.
154 Eidem.
155 Eidem. 1609.
156 Eidem.
157 Eidem.
165 Emanueli Urstisio.
167 Eidem.
168 Eidem.
169 Eidem.
170 Eidem.
171 Johanni Klee Sleidano.
173 Johanni Crafftio.
174 Eidem.
178 Eidem. 1616 (addita est observatio Fabricii de impotentia).
179 Eidem. 1621.
180 Eidem.
182 Eidem.
196 Jacobo Probo. 1604.
197 Eidem. 1604.
198 Eidem. 1604.
200 Johanni Wierio Basil. 1607.
203 Paulo Offredo. 1607.
204 Eidem.
207 Eidem. 1606.
208 Eidem.
209 Johanni Rheterio. 1605.
210 Johanni Brantio. Murati 1603.
211 Adamo Bruyio. 1604.
234 Johanni Jacobo Hubero. 1607.
235 Eidem. 1606.
238 Eidem. 1606.
240 Alberto Hawenzuueigio Berlinensi 1605.
242 Maximiliano Pantaleoni 1606.
266 Jacobo Brudhommero apud Viviacenses pharmacopoeo. 1611.
267 Eidem.
268 Eidem.
269 Petro Holtzemio med. Ferdinandi Electoris Coloniensis et Wolfgangi Wilhelmi Comitis Palatini, prof. Colon.
270 Eidem. 1620.
271 Wilhelmo Gotthardo. 1632.
272 Eidem. 1633.

273 Sebastiano Meyero Friburgensi. 1630.
275 Davidi Isenschmid theol. candid. Groning. 1631.
276 Sebastiano Meyero. 1630.
277 Philiberto Saraceno. 1630.
278 Francisco Monhemio Wesalio.
279 Wilhelmo Gotthardo Solodurensi 1632.
280 Eidem. 1632.
282 Carolo Utehovio Coloniensi 1595.
287 Fabricii observatio medicinalis ad virum nescio quem missa.
307 Francisco Arnoldo theologo. 1622.
324 Johanni Mezio. 1630.
325 Eidem. 1630.
326 Eidem.
328 Petro Blandino.
330 Guilhelmo Verdugo.
331 Eidem. 1627.
332 Capitaneo cuidam Cæsareo. 1630.
333 Amico cuidam singulari.
334 Felici Platero 1605.
335 Eidem. 1607.
338 Johanni Veslingio. 1628.
345 Jacobo Vogt. 1605.
348 Joh. Jacobo Mezio. 1630.
353 Petro Pavio. 1616.
354 Eidem. 1613.

Aliorum ad Fabricium:

124 Simonis Tœlmanni. August. Vindel.
127 Eiusdem. 1608.
142 Jacobi Zvingeri. 1606.
143 Eiusdem. 1609.
144 Eiusdem. 1609.
150 Sebastiani Meyeri. Freiburg. Helv. 1608.
151 Eiusdem.
152 Eiusdem.
156[a] Eiusdem.
158 Emanuelis Urstisii. Biennæ 1626.
159 Eiusdem. 1625.
160 Eiusdem. 1626.
161 Eiusdem. 1615.
162 Eiusdem.
163 Eiusdem. 1615.
164 Eiusdem. Basileæ Raurac. 1609.
166 Eiusdem. 1609.
172 Johannis Crafftii. Neocomi.
175 Eiusdem. 1618.
176 Eiusdem. 1611.
177 Eiusdem. 1615.
181 Eiusdem. 1633.
183 Gregorii Horstii. 1607.

184 Eiusdem. Wittebergæ 1608.
185 Eiusdem. Francofurti 1611.
186 Eiusdem. Giessæ 1612.
187 Eiusdem. 1612.
188 Eiusdem. 1612.
189 Eiusdem. 1615.
190 Eiusdem. 1617.
191 Eiusdem. 1617.
192 Eiusdem. 1626.
193 Eiusdem. Ulmæ 1628.
194 Eiusdem. 1628.
195 Eiusdem. 1629.
199 Johannis Wierii. Bas. 1607.
201 Pauli Offredi. Genevæ 1606.
202 Eiusdem. 1609.
205 Eiusdem. 1606.
206 Eiusdem. 1606.
212 Johannis Jacobi Hagenbachii. 1622.
213 Eiusdem. 1622.
214 Eiusdem. 1623.
215 Eiusdem. 1623.
216 Eiusdem. 1623.
217 Eiusdem. 1624.
218 Eiusdem. 1624.
219 Eiusdem. 1626.
220 Eiusdem. 1626.
221 Georgii Fabri. Fridbergæ.
222 Eiusdem.
223 Eiusdem. 1613.
224 Eiusdem. 1613.
225 Eiusdem. 1616.
226 Eiusdem. 1617.
227 Eiusdem. 1618.
228 Bartholomæi Merchlini. Laingæ 1614.
229 Jani de Burgo Meo. Burgi 1609.
230 Johannis Leporini. Argentinæ 1617.
231 Petri Uffenbachii. Monofrancof. 1618.
232 Christiani Stougardii. 1632.
233 Petri Uffenbachii (autogr.) 1618.
233[a] Johannis Jacobi Huberi. Bas. 1607.
237 Eiusdem. 1606.
239 Eiusdem. 1606.
241 Maximiliani Pantaleonis Bas. Raur. 1606.
242 Hectoris a Muralto. Tiguri 1620.
243 Henrici Clignetii. 1627.
244 Eiusdem. 1627.
245 Georgii Sporlini. Basil. 1625.
246 Eiusdem. 1627.
247 Abelis Roscii Lausan. 1607.
248 Eiusdem. 1606.

249 Nicolai Pacoti. Frib. Helv. 1614.
250 Petri Quintzii. Frib. Helv. 1586.
251 Zachariæ Belini. Bas. 1604.
252 Andreæ Toxotii Dani. 1609.
253 Aegidii Tonsoris Schaphusii 1629.
254 Eiusdem. 1629.
255 Johannis Friderici Werdenbergii. Bas. 1619.
256 Eiusdem.
257 Eiusdem.
258 Eiusdem.
259 Eiusdem.
260 Eiusdem.
261 Valentini Rulandi. Zavingæ.
262 Eiusdem. Zavingæ 1620.
262ᵃ Johannis Rud. Salzmanni. Argentinæ 1613.
263 Eiusdem. 1613.
264 Eiusdem. 1623.
265 Eiusdem. 1626.
274 Sebastiani Meyeri. Frib. Brisg. 1630.
281 Ludovici Scharandii. Soloduri.
283 Henrici Schobingeri. Sangall. 1629 (autogr.).
284 S. Horstii. 1623.
285 Eiusdem. 1623.
286 Eiusdem.
288 Georgii Jenischii. 1597.
289 Melchioris Sebizii. Argent. 1620.
290 Eiusdem. 1624.
291 Claudii Theodati 1616.
292 Eiusdem.
293 Francisci Lotichii 1628.
294 Johannis Mylii.
295 Samuelis Bernhardi. 1628 Turrilaci.
296 Johannis Huldrici Streitteri. Spiræ 1629.
297 Johannis Kreutliman. Bas. 1609.
298 Johannis Stigelii. Leobergæ 1624.
299 Eiusdem. 1619.
300 Eiusdem. 1619.
301 Eiusdem.
302 Eiusdem.
303 Eiusdem. 1619.
304 Eiusdem. Laubæ in Lusatia. 1622.
305 Bernhardi Langii. Bas. 1609.
306 Eiusdem. 1611.
308 Arnoldi a Megen. Basileæ.
309 Henrici Schobingeri. 1629.
310 Balthasari Glauseristiani. Genevæ 1596.
311 Johannis Tonsoris. Hanoviæ 1627.
312 Josuæ Tomani.
313 Joh. Casp. Helblini. 1619.

314 Galeni Vieri. Dusseldorfii 1602.
315 Emanuelis Schreckenfuchs. Spiræ 1631.
316 Jeremiæ Gesneri Junioris 1616.
317 Francisci Monheimii. Dusseldorfii.
318 Friderici Cœlocomi Leichelini. Ex monte coronato 1588.
319 Eiusdem. 1588.
320 Stephani Le Duchat. Genevæ 1623.
321 Galli Parei. Genevæ 1628.
322 Alexandri Theodati. Genevæ 1624.
323 Joh. Mezii. Oeniponti.
327 Petri Blandini. Genevæ 1631.
329 Johannis Mezii. 1630.
330ᵃ Guilhelmi de Verdugo. Crucenaci 1627.
336 Felicis Plateri. 1606.
337 Eiusdem. 1609.
339 Johannis Veslingii Venet. 1628.
340 Eiusdem. 1624.
341 Eiusdem. 1628.
342 Danielis Senerti. Witebergæ 1607.
343 Conradi Phisteri.
344 Eiusdem. Basileæ 1613.
346 Andreæ Weickii. Breslæ 1611.
347 Eiusdem. 1612.
349 Michaelis Dœringii. Basil. 1607.
350 Eiusdem. 1607.
351 Eiusdem. 1608.
352 Petri Pavii. Lugduni Bat. 1612.

C. **Cod. 497, ep. 355—443.**

Fabricii ad alios:

367 Casparo Bauhino.
369 Johanni Henrico Frölich. 1619.
370 Eidem.
371 Petro Auctero Pfortzheimensi. Durlaci.
373 Abrahamo Marcello.
374 Jacobo Mocchio.
375 Johanni Merulæ. 1603.
376 Stepbano Furnio.
377 Henrico Pallantio. 1601.
378 Josepho Palludano.
384 Johanni Scretæ. 1629.
386 Eidem. 1629.
387 Cuidam amico Basiliensi 1605.
388 Alii amico Basil. 1605.
389 Johanni Schlezero. 1606.
390 Eidem. 1606.
391 Alberto Capello. 1617.
401 Paulo Lentulo. 1603.
402 Eidem. 1603.
403 Eidem. 1605.

404 Eidem. 1606.
405 Eidem. 1606.
406 Eidem. 1607.
407 Eidem. 1607.
408 Eidem. 1609.
409 Eidem.
410 Eidem. 1609.
411 Bernardo G. Penoto. 1604.
412 Johanni Bauman. 1600.
413 Jano Antonio Sarazeno. 1596.
414 Antonio Fayo theol. 1602.
415 Thomæ Fienio. 1598.
416 Zachariæ Bottero.
417 Jacobo Auberto.
420 Georgio Friderico Marchioni Badensi et Hochburgensi etc.
421 Eidem.
422 Ludovico Scharandeo. 1627.
423 Ludovico Berckenmair.
424 Ludovico Schmid. 1622.
424a Johanni Mitzio Colon.
425 Eidem.
426 Davidi Clerico theol. Genevensi. 1629.
427 Dan. Danieli. 1614.
428 Melchiori Sebizio. 1620.
430 Jodoco monast. Fabariensis abbati 1629.
431 Johanni Caspari Lavatero. 1631.
433 Andreæ Singero. 1617.
434 Nobili cuidam.
436 Erasmo Posthio. Salodoro 1618.
438 Eidem. 1618.
439 Nescio cui. 1627.

Aliorum ad Fabricium:

355 Caroli Utenhovii. Col. 1594.
356 Eiusdem.
357 Eiusdem. 1599.
358 Eiusdem. 1599.
359 Eiusdem. 1599.
360 Casparis Bauhini. Bas. 1606.
361 Eiusdem. Basil. 1607.
362 Eiusdem. 1608.
363 Eiusdem. Bas. 1612.
364 Eiusdem. 1613.
365 Eiusdem. 1614.
366 Eiusdem. 1615.
368 Petri Lotichii. Basil. 1619.
372 Adolphi Occo. Aug. Vind. 1603.
379 Lucæ Justi. Biponti 1625.
380 Ulrici Rietmanni. Lindavii 1626.
381 Eiusdem. 1628.

382 Eiusdem.
383 Johannis Scretæ. Bas.
385 Eiusdem. 1629.
392 Ludovici Schmid. Durlaci.
393 Engelberti Tæschenmacheri 1612.
394 Theodori de Mayerne. Londini 1616.
395 Eiusdem. 1622.
396 Casparis Hoffmanni. Altorfii 1624.
397 Eiusdem. 1625.
398 Pauli Lentuli Bernensis. 1603.
399 Eiusdem. 1603.
400 Eiusdem.
429 Melchioris Sebizii. Argent. 1620.
432 Andreæ Singeri.
435 Erasmi Posthii. Heidelberg. 1618.
437 Eiusdem. 1618.
440 Veslingii 1624 (autogr.).
441 Eiusdem. 1628 (autogr.).
442 Cuiusdam Chapuy (Gallice, autogr.) 1609.
443 Nescio cuius. Yringen 1618.

498. s. XVI chart. 8° f. 352.
Sacrosanctæ Theologiæ methodica et compendiosa delineatio duobus libris comprehensa.

499. s. XIII membr. 8° f. 98.
De mirabilibus terræ sanctæ (Jacobi de Vitriaco Acconensis episcopi historia Hierosolymitana). *Postquam diuine propiciacionis munificencia exercitus Xp'iani longanimitatem* etc. In capite ultimo (LXXXXVII) agitur *de hiis que acciderunt nostris post captionem achon et post recessum regis francie usque ad aduentum regis iherosolimitani ihois. qui fuerat dominus brenensis.* Cf. gesta Dei per Francos ed. Bongars. p. 1047 seq. In tegumentis et fol. primo et extremo leguntur quædam **ecclesiastica de fide** sæc. XIV scripta.

500. s. XVI 8° f. 157. Cf. cod. 529.
Theophrasti Paracelsi ab Hohenheim opera, Germanice. 1, Libellus de baptismate Christiano; 2, de sacramento corporis Christi; 3, de sancta trinitate; 4, in quatuordecim Christi parabolas apud Matthæum; 5, in Danielem; 6, in Tertiam psalmorum partem; 7, de septem punctis idololatriæ Christianæ.

501. 502. s. XVI chart. 8° f. 360 et 487.
Bartholomæi Coppenii loci communes theologici. In tegumentis exterioribus leguntur fragmenta operis cuiusdam medici sæc. XIII scripti.

503. s. XV chart. 8° f. 114.
Alberti Magni philosophia naturalis (summa pauperum), cum commentario. In initio et in fine singula folia tegumentis

olim erant agglutinata, in quibus **chartarum** fragmenta legerentur, si iam possent legi.

504. s. XVI chart. 8° f. 500.

Jacobi Brocardi commenta in prophetas et alia veteris testamenti scripta. Inter f. 102 et 103 inserta sunt aliquot folia typis expressa Jacobi Brocardi præfationem in prophetas exhibentia cum adnotationibus mscr. Brocardi.

505. s. XIII membr. 8° f. 40.

1, f. 1ᵃ — f. 37ᵃ **Ovidii libri III de arte amandi.**

2, f. 37ᵇ **Liber Ovidii de pulice.** *Parue pulex et amara lues inimica puellis* etc.

3, f. 38ᵃ **Liber Ovidii de pediculo.** *L]ente sub undanti sub ueste pediculus ecce* etc.

4, f. 38ᵃ **Liber Ovidii de anulo** (Amores lib. II, 15).

5, f. 38ᵇ **Liber Ovidii de medicamine aurium.** *H]ec non displiceant quia sit sine corpore paruus* etc.

6, f. 39ᵃ **Liber Ovidii de cuculo.** *Cumueniunt subito cunctis de montibus altis* etc. Cf. anthol. Lat. ed. Riese nr. 687.

7, f. 39ᵇ **De nocte carmen Ovidii** (Amores lib. III, 5, 1—18).

8, f. 40ᵃ **Ovidii artis amatoriæ lib. III, v. 787 usque ad finem.** Omnibus his carminibus Ovidio attributis in margine certi numeri ascripti sunt, quibus illud de pulice carmen quartus, sequens quintus etc. liber dicitur. Quæ inde Sinnerus edidit I p. 543—547, ea ad unum omnia nihili pendenda sunt ob fœdam mendorum a Sinnero ipso ingestorum multitudinem.

506. s. XV chart. miscell. 8° f. 138.

1, f. 1 — f. 6ᵇ **Amatorium parvum sive præcepta amandi extracta a Pamphilo ad Galateam.**

Exorat corda iuuenum uenus ingeniosa —
Vale et me ama carumque habe. Finis.

2, f. 6ᵇ — f. 9ᵃ **Alberti Ibensis (de Eib) de speciositate Barbaræ puellulæ tractatus.** *Tempore quo mensis ille maius uariorum — ueniam detur confidentius deposco etc. finis.*

F. 9ᵇ scriptura vacat.

3, f. 10ᵃ — f. 87ᵇ **Alanus de Insulis de planctu naturæ, sine titulo.** *In lacrimas risus in luctus gaudia uerto — mistice apparitionis dereliquid aspectus.*

Explicit de planctu nature alanus de antirufino egregius utique poeta retho.

*4, f. 88ᵃ — f. 91ᵃ **Carmen Alani probans virgines et non mulieres ad matrimonium esse ducendas.**

. . or nodosum ualeo nodum denodare —
Et innupta mulier nuptam antecedat.

*5, f. 91ᵃ — f. 91ᵇ **Carmen (Alani) de consolatione civitate Constantinopolitana fracta per Turcos anno 1453.**
Grecorum gens induce cilicio dolentem —
Ne nequam pleni sordibus subsannent nos pagani.
Adiecta est glossa Prognes fabulam explanans.

6, f. 92ᵃ — f. 94ᵃ **Carmen Alani de littera Samia Y, quæ et Pythagorica vocatur.**
. . . *furcate littere biuium legem —*
Purgat adhuc ueteros sodes sapientem (sic).

7, f. 94ᵃ — f. 95ᵇ **Apocalypsis Alani.**
Tauro uerecunda lampade cinthii —
Celorum positus tandem madita.

*8, f. 95ᵇ **Nomina deorum et dearum.**

9, f. 96ᵃ — f. 118ᵇ **Bernhardi Geslensis carmina de vita privata et aulica.**
Rure suburbano subre. subac' sano —
Quare mee lector ignoscere debet eclipsi.

10, f. 119ᵃ — f. 133ᵇ **Ars dicendi et epistolandi.** *Cum omnis dicendi conficiendi et epistolarum modus — pro tuis comodis libenti animo in medium adducam. Fut. iuncta fallit secula cuncta Cristus nos tute confirmæt ab fut.*

11, f. 134ᵃ — f. 138ᵇ **Ovidii carmen de altercatione ventris et artuum.**
Consilium celebrant humani corporis artus —
Hoc quoque uult finem carmen habere suum.
Explicit carmen ouidii de altercatione uentris et artuum.

507. s. XV chart. 8° f. 177.

1, f. 1ᵃ — f. 86ᵃ **Tractatus philosophicus de anima eiusque facultatibus.** *Queritur primo utrum . . . . . . de anima anima sit subiectum* (?) *proprium et adequatum* etc. In fine legitur: *Et sic est finis huius exercicii de anima de quo deus sit benedictus et sancta maria* etc. *Anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quinto completum est hoc exercitium de anima per me Nicolaum bennet de smalkaldia.*

*2, f. 92ᵃ (f. 87 — 91 vacant) — f. 177ᵇ **Tractatus de logica.** *Circa initium paruorum loycalium* etc.

508. s. XII membr. 8° f. 61. Sinn. I, 477 falso nr. 308 posuit.

Horatii carmina, cum glossis. Od. I, 1—2, 11. I, 16, 3—26. 2. I, 28, 25—36. 10. II, 1, 18— III, 19, 21. III, 16, 42—21, 10. IV. 2, 31 - 15. Epod. 1—11, 12; ars poet. v. 179—476; ep. lib. I. II. serm. I. II, 1—13. In fol. 1 leguntur breves glossæ in Horatii od. lib. I et lib. II init. In fol. ultimo (61) leguntur nonnulla excerpta grammatica: *Adiectiua omnia in er desinentia quæcumque littera antecedet nisi habuerunt f in is* etc. Pro tegumento est **charta** anno 1326 scripta: de venditione agi videtur.

509. s. XVI chart. 8° p. 226.

Carmen Græcum de bello sacro Christianorum a Godofredo Bullonio usque ad tempora Michaelis Palæologi, versibus politicis (Chronica Moreæ). *Θέλω να σε ἀφιγιϑῶ ἀφήγισιν μεγάλιν καὶ ἀνϑέλεις να με ἀκροαστής* etc. — *εἰς τὸν καιρὸν ὅπου λαλῶ τοῦ αὐϑέντου ἀρκαδίας ὄλλοι* (?) *τὸν ἐμνημονεύεται καλλὸς αὐϑέντης ἦτον. τέλος.* In folio ultimo hæc habes scripta: *ἱστορία τὶς βουλγάρε περὶ τοῦ ϑησέως καὶ τῶν ἀμαζόνων. Ἔτι ἱστορία βουλγάρε, πῶς οἱ φράγγοι ἔλαβον τὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη ἀνατολικά.*

510. s. IX—X membr. 8° f. 17.

Anicii Manlii Severini Boetii scripta theologica minora, a fine mutil., cum scholiis partim not. Tiron. scriptis. Insunt tractatus hi: Quomodo trinitas sit unus deus ac non tres dii, f. 9ᵃ an pater et filius et spiritus sanctus de divinitate substantialiter prædicentur, f. 10ᵇ quomodo substantiæ in eo quod sunt bonæ sint cum non sint substantialia bona, f. 14ᵃ de fide Christiana usque ad hæc verba: *uenerunt tandem ad fluuium qui uocatur iordanus.* Quæ desunt, habes omnia in cod. Bern. 517ᵃ. Henricus Dübi discipulus meus in Peiperi usum contulit. Cf. eius edit. Lips. Teubn. præf. p. XIX.

511. s. XII membr. 8° f. 24.

Fragmenta Vergiliana.

1, f. 1ᵃ ecl. I, 1—48.
2, f. 2ᵃ — f. 11ᵃ Bucolica.
3, f. 11ᵇ — f. 16ᵇ Quædam ex primo Georgicorum libro.
4, f. 17ᵃ — f. 24ᵇ Aen. lib. VII, v. 778 usque ad finem eius libri et Aen. VIII, v. 1 — v. 727.

512. s. XIII membr. 8° f. 152.

1, f. 1ᵃ — f. 37ᵇ **Magistri Matthæi Vindocinensis poema de Tobia, cum commento.** In fine: *Iste liber perfectus fuit anno domini Mᵒ CCᵒ octogesimo nono in uigilia sancti stephani prothomartyris. Deo gracias.*

*2, f. 38ᵃ **Tractatus (stemmata) de septem peccatis mortalibus.**

3, f. 40ᵃ — f. 97ᵃ **Ovidii Heroides, cum glossis, sine titulo.**

*4, f. 97ᵇ **Ovidii vita.** *Rumpere liuor edax magnum iam nomen habemus | quoniam in ouidianis ex bursariorum ambiguitate et continuatione snie. difficultas inuenitur compendiose explanare decreuimus* etc.

*5, f. 97ᵇ **Ovidii vita versibus trochaicis condita.**

Cum nasonis opera nunc incipiamus
Actoris et cuius sit primo uideamus etc.

Quaterni versus trochaici versibus singulis dactylicis excipiuntur. In fine: *Explicit iste labor de cuius pondere labor.*

6, f. 98ᵃ — f. 109ᵇ **Catonis disticha, cum glossis.** In fine:

Pro tanto dono tamen plus scribere nolo.
Explicit iste liber de pena sum modo liber.

Hac subscriptione refellitur, quod Kettnerus statuit progr. a. 1872 (Zur Kritik der Glossæ Placidi). Berol. Calvary p. 9 not. Cf. cod. 519, 19.

*7, f. 110a — f. 124b **Catonis disticha, cum glossis, a fine mutil.**

*8, f. 125a — f. 142b **Theoduli ecloga, cum glossis.** *Eclogarum tres sunt species uel diuersitates* etc. F. 125b versus quattuor hi leguntur:

In templo domini cur oscula quisque fidelis
det terre petre ligno ferro doceatur.
Petra notat christum crux lignum terra sepulchrum
Et ferrum clauos in christi corpore fixos.

*9, f. 142b **Carmen de morte anacyclicum.**

Vado mori: mors certa nec est quod certius illa:
hora fit incerta nec mora: uado mori etc.

Sunt versus 30; omnium versuum hexametrorum initia et pentametrorum fines iisdem vocabulis 'vado mori' continentur.

*10, f. 143a — f. 152b **Computus versibus conditus cum glossis et tabulis.** *Huius tractatus conditor operi suo compendiosum præmittit prologum in quo dare insinuat quid sit compotus et unde dicatur* etc. *Aureus in iano numerus clauesque nouantur* etc.

513. s. XV chart. 8 f. 58.

Liber de physionomia in honorem Wenceslai II regis Bohemorum scriptus. *Attendite a falsis prophetis qui ueniunt ad uos in uestimentis ouium* etc. In fine eius prologi hæc leguntur: *Vnde primo quorundam preciosorum lapidum nomina qui naturam ad unum . . . . . . trahunt et contrarium exprimemus in dei honorem omnipotentis et gloriam ac perpetuam memoriam uirtuosi Wencezlav secundi regis bohemorum principis gloriosissimi que sequuntur. Jaspis. Nicomar. Peonites* etc. Subscriptum est: *Explicit liber de phisonomia. Liber enim diuiditur in tres partes. In prima parte traditur uidelicet Lapidarius aristotelis de nouo a greco translatus* etc. In fine manu sæc. XVI **quædam physica** scripta sunt.

514. s. X et XII membr. 8° f. 125. Fuit Petri Danielis.

*1, f. 1ab, sæc. XII. **Tractatus theologici fragmentum.** *baltasar et petrus quæ et uiderant et recordatione tenebant signa esse intelligebant — tenuit apud se quæ dici non possunt.*

2, f. 2a — f. 75b, s. X. **Ciceronis officiorum libri III.** Est cod. a apud Orellium.

3, f. 76a — f. 112a, s. X. **Macrobii Theodosii V. C et ill. conviviorum tertii diei (liber VII).** Cf. Ludov. de Jan ed. Macrobii præf. I p. LXXXIII.

4, f. 114a — f. 125b, s. XII. **Ciceronis Lælius sive de amicitia, mutil. a fine.** Extrema verba sunt hæc: *Aperte enim adulantem nemo non uidet nisi qui admodum est excors. Callidus* = cap. 26 §. 99. Lectionis habes in ed. Orell. priore.

515. s. XIII membr. 8° f. 62.
Gualtheri Alexandreis, mutil. ab initio et a fine. Incipit a libro II et desinit in libri VIII fine.

516. s. XV chart. 8° f. 289.
1. f. 1ª — f. 162ª **Porphirionis commentum in Horatium, sine titulo.**
2, f. 166ª — f. 260ª **Acronis commentum in Horatium.** Non nisi odarum libri IV, epodi et carmen sæculare tanguntur.
*3, f. 262ª — f. 289ª **Commentum in Ibin.** *Ouidius in Ibin. De exilii ouidii duæ causæ referuntur quarum unam apertissime ipse testatur quod scilicet libros tris de arte amandi conscripserit* etc. In fine habes hæc: *PETRVS MARSVS VITERBII SCRPSIT* (sic) *BONIS AVIBVS XYSTO PONTIFICE IMPERANTE ANNO SALVTIS 1472.* Est opus humanistæ Italici.

517. s. XV membr. 8° f. 89. Insunt picturæ litt. init. nobiles. Fuit cuiusdam Niccolo Tornabuoni.
***Propertii elegiæ.**

A 517. s. IX—X membr. 8° f. 22.
***Boetii scripta theologica, ab initio mutil., cum scholiis.** Quæ desunt, habes in cod. Bern. 510.
1, f. 1ª — f. 3ª De fide Christiana, ab his verbis incipiens: *duce iam iesu filio naue* etc.
2, f. 3ª — f. 22ᵇ Libellus contra Eutychen et Nestorium. Cf. ed. Peiperi præf. p. XIX.

518. s. XVI chart. 8° pag. 380.
Altingii Theologia methodica. Libri duo. In tegumentis membr. leguntur fragmenta **tractatus de floribus** s. XIII scripta.

519. s. XI—XVI, diversis manibus diversaque forma scriptus miscellaneus, membran. et chartac. 8° f. 255. Ex libris Petri Danielis Aurelii 1565.
1, f. 1 — f. 4ᵇ, s. XV, chart. **Epistola papæ Pii secundi ad Ludovicum regem Francorum.** *Carissime in christo fili salutem et apostolicam benedictionem ex litteris uenerabilis fratris nostri Jo. atrebaten. episcopi — et beati petri successore obtineri debeant. Datum rome die XXVIª mensis octobris millesimo CCCCᵐᵒ LXIº pontificatus nostri anno quarto.*
2, f. 4ᵇ — f. 5ᵇ, s. XV, chart. **Epistola Pii secundi directa Karolo septimo regi Francorum pro fide.** *Pius episcopus seruus seruorum dei carissimo in Xº filio karolo francorum regi illustri salutem et apostolicam benedictionem. Vt persoluemus omnipotenti deo et fideli populo — uelit sublimitas tua optatum . . . nobis dare. Datum rome apud sanctum petrum anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo octauo 3º ydus octobris Pontificatus uero nostri anno primo.*
3, f. 5ᵇ — f. 6ᵇ, s. XV, chart. **Epistola directa summo pontifici ex parte Karoli septimi regem** (sic) **Francorum.** *Beatissime pater paucis ab hinc diebus beatitudinis uestre litteras*

per latorem — Inspiratum ad ecclesie sue felix ministerium dirigat et conseruet is cuius uices gerit in terra pius et misericors dominus scriptum et cetera.

4, f. 6ᵇ — f. 7ᵃ, s. XV, chart. **Epistola Papæ Pii 2ⁱ directa Ludovico regi Francorum.** *Carissime in christo fili salutem et apostolicam benedictionem. Thezauvariam andegauen. ecclesie sil. — nonnumquam petitiones tuas ut in præsentiarum negamus. Datum apud petriolas sub anulo piscatorio die decima aprilis millesimo CCCCº LXIIIIº pontificatus nostri anno sexto.*
F. 7ᵇ scriptura vacat.

*5, f. 8ᵃ — f. 8ᵇ, s. XV, chart. **Excerpta ex Ciceronis scriptis diversis.**

6, f. 8ᵇ — f. 10ᵃ, s. XV, chart. **Nicolai de Clamengiis deploratio ecclesiæ, carmen.** *Deploratio calamitatis ecclesie per scisma nefandissimum cum exhortatione pape et pontificum ad eius extirpationem a ma. n. de clamengiis metrice composita.*

Christe graues sponse semper miserate labores —
Pellite si paulum remis consistitis actum est.
Explicit.

F. 10ᵇ scriptura vacat.

9, f. 11ᵃ — f. 21ᵃ, s. XV, chart. **Oratio Aeneæ episcopi Senensium habita in conventu Francfordensi.** *Sequitur oratio elegantissima domini Enee Episcopi senen. legati cesar. habita in conuentu francforden. die 15ᵒ octobris 1454 qui quidem .... sequentes factus est papa et dictus est pius secundus. C]onstantinoplitana clades reuerendissimi patres illustrissimi principes ceterique uiri grauitate* etc.
F. 22 scriptura vacat.

10, f. 23ᵃ — f. 38ᵃ s. XV—XVI, chart. **Sine titulo, epistula Johannis Lupi Angli ad nescio quem scripta, de scientiæ laudibus.** *Salus et uita sit tibi pientissime doctor. Tametsi tuo doctorali honori gracias refferre parum sufficio* etc. Sequitur eadem manu: *Munusculum quod ad te uirum quam plurimum doctum transmittere uideor (ipsum quoque ualoris haud magni) te tamen tua ex humanitate (obsecro) ut apud te ualidum esse habeatur. Vale. Ex claris edibus beate marie prope aureliam pridie idus septembris E. Joannes Lupus Anglus.*
F. 38ᵇ scriptura vacat.

*11, f. 39ᵃ s. XIII membran., ut cetera omnia, quæ secuntur. **Homilia ad prudentes virgines directa, sine titulo.** *Prudentes uirgines aptate lampades uestras — iste est qui mentis tenebras fugat et ad uidend. inuisibilia.*

12, f. 39ᵇ — f. 59ᵃ, s. XII. **Macer de herbis, cum glossis paucis.**

INCIPIT MACER.
Herbarum quasdam dicturus carmine uires —
Vltima quos urget dubii discriminis ora.
EXPLICIT MARCER (sic).

Ultimi versus 18 manu alia scripti sunt, sed et illa sæc. XII.

F. 59ᵇ scriptura vacat.

13, f. 60ᵃ — f. 104ᵃ, s. XIII—XIV. **Glossarium Latinum.** *Abludere discordare discrepare. Absidere distare cessare in diuersas partes sedere — Zonifragium fractio zone. Azonus sine zona.* Ea libri pars veteribus numeris 108—152 insignita est.

F. 104ᵇ — f. 107 scriptura vacant; f. 107ᵇ scriptum est manu sæc. XV: *Explicit expliceat ludere scriptor eat.*

14, f. 108ᵃ — f. 115ᵃ, s. XIII—XIV. **Distigius Magistri Cornuti, sine titulo, cum glossis uberrimis (Johannes de Gallandia).**

Cespitat in phaleris ypus blactaque supinus —
Atque pheam pitasos uult gutti philasse genesis.

Cespitat in phaleris] In hiis duobus uersibus dicit auctor quod sicut equus — a philos. quod est amor dicitur felix quia amatur et ita (?) *infelix quia non felix. Explicit distigius magistri cornuti.* Subiunctum est initium novi commentarii in idem carmen, præmissis verbis: *Incipit prohemium. Cespitat in phaleris et cetera] In hoc loco incipit distigius magistri cornuti et dicitur distigius a dya quod est duo* etc.

*15, f. 115ᵃᵇ, s. XIV. **Anonymi versus diversi argumenti.**

1, *Hec pira præsento, sed post pira sumpta memento*
Quod non est stomaco sanus cibus sine baco (Baccho!).

2, *Jusca* (sic) *illud.*
Post pira presbiterum quere uel ade merum.

3, *Caseus anguilla mortis cibus ille uel illa*
Ni bibat et rebibat uel rebibendo bibat.

4, *Fert pira uera pirus sine uino sunt pira uirus*
Post pira credo mori si uinum defficit ori.

5, Quinque versus, ad divitem:
O diues diues non omni tempore uiues —
Numquam rideret sed toto tempore fleret.

6, *Incipiunt versus nominabiles* (?). Sunt numero 13.
Tertia fundatur ne sanguis luna minnatur —
ergo necem sapiunt absque sapere uiui.

7, Versus 25.
Est caro porcina sine uino peior ouina —
..... horum per nares castrat odore.

8, Versus quinque:
Si uis incolumem si uis te reddere sanum etc.

16, f. 116ᵃ — f. 135ᵇ, s. XIII. **Tractatus grammaticus** multos Ovidii Metamorphoseon locos Lucanique interpretans, dictus Titan inde, quod ab Ovidii Met. I v. 10 (Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan) commentarius incipit. Præscriptum est hoc: *In hoc tractatu compilantur multe difficiles et .... locutiones ouidii et oratii et quorumdam aliorum auctorum et ...... eos excusantes assignantur pᵘ summa de relatiuis. Q]uandoque nomini quod per appositionem uni soli conuenit ad*

iung. sign. nomine ubi nulla improprietas est ut apud ouidium. Nullus adhuc mundo præbebat lumina titan — Regesque timet quorum omnia mersit .i. quorum omnes res mersit. EXPLICIT LIBER TITANI.

*17, f. 136ᵃ — f. 139ᵇ, s. XIII. **Tractatus grammaticus de relatione, secundum Priscianum.** *Sancti spiritus assit nobis gratia. C]ONSIDERANDVM est quid sit relatio et quæ et quot sint species relationis. Relatio igitur sic describitur a prisciano* etc. Inde a f. 116 adscripti sunt manu veteri sæc. XIV—XV numeri 21—44.

18, f. 140ᵃ — f. 145ᵃ, s. XIII. **Distigius Magistri Cornuti (cf. nr. 14), cum glossis uberrimis (Johannes de Gallandia).** *Cespitat in phaleris] In hiis duobus uersibus dicit auctor quod sicut equus* etc. In fine:

Archimandrita sit celebs euzebius quoque
Atque cretis corde sit ei quoque bolismus in ore.
Distigium cerne nunc paucula dogmata sperne
Cernendo minima paulatim tendis ad ima.

Habet ea pars numeros manu veteri sæc. XIV—XV scriptos 58—71.

F. 145ᵇ scriptura vacat.

19, f. 146ᵃ — f. 160ᵃ, s. XIII. **Johannis de Gallandia dictionarius cum glossis uberrimis.** *Dictionarius dicitur liber iste — in fine nostre miserie per suam misericordiam misere.* Glossarum initium hoc est: *Vt dixit ysidorus tria sunt genera lingue s. prisca latina et romana — ut in euangelio amen amen dico uobis .i. uere uere dico uobis et est .... et tunc apropriatur domino ut ego sum amen .i. indeficiens. Explicit iste liber sit scriptor crimine liber.* Alia manu additum est:

Detur pro pena scriptori pulcra puella
Qui scrisit scribat et bona uina bibat.
Qui scrisit scrita manus eius sit benedicta
Qui scrisit scrisiset melius sine .... fuisset.

F. 160ᵇ scriptura vacat.

20, f. 161ᵃ — f. 198ᵇ, XII—XIII. **Sententiæ ex Senecæ libris.**

*21, f. 199ᵃ — f. 199ᵇ, s. XII—XIII. **De Petro et Paulo apostolis homilia.** Manu recenti titulus additus est: *de petro et paulo apostolorum. Hodie dilectissimi patres et domini mei gloriosa nobis sollempnitas illuxit* etc.

*22, f. 199ᵇ — f. 201ᵃ, s. XII—XIII. **Tractatus de pascha.** *Pascha multipl. Quinque modis distinguere possumus pascha siue phase siue transitum dicamus — et absorbebitur mors in uictoriam et auferetur mors et stimulus mortis. Tunc absterget deus o. la. a. o. s. et c.*

*23, f. 201ᵃ — f. 202ᵃ, s. XII — XIII. **Tractatus de virginitate.** *Virgo dicitur a uirore eo quod semper uiret — Qui uero tam prosperis quam aduersis bene utitur quasi uir de uirgine absque carnali operatione uirgo procreatur.*

*24, f. 202^a — f. 206^a, s. XIII—XIV. **Sententiæ variæ philosophicæ et theologicæ.** *Lingua garrula consilium prodit lites sustentat discordias seminat inimicos parturit amicos offendit — quod secundum diuersitatem accipientium hoc sacro sanctum ferculum. Aliis est electuarium aliis est uenenum.* Alia manu adiectum: *Requiem talis est unusquisque qualis est eius amor.*

Adduntur præterea versus quattuor:

Versus Cyceronis.

Crede ratem uentis animum ne crede puellis etc.

Habes hos versus in anthol. Lat. ed. Riese I 1. 182 nr. 268.

F. 206^b — 207^b scriptura vacant.

25, f. 208^a — f. 230^b, s. XIII. **Computus, sine titulo, cum scholiis.** Intermixti sunt versus. *A antica* (sic) *principue propositum agrediamur prœuidendum est — Momenta XI horam perfectam dicimus esse et medietatem unius hore XX momenta Vnciam duodecimam partem momenti cum ipso nomine proditur. Cuiuslibet enim rei pars XII hoc nomine nuncupatur. Singule untie.* Citantur in hoc opere præter ceteros Ovidius in fastis, Dionysius Abbas Romanus, Beda Venerabilis sacerdos, Helpericus Abbas Anglicus (f. 209^b); Gelladus Lothoringie oriundus (f. 210^a).

*26, f. 231^a — f. 236^a, s. XI. **Fragmentum Ovidii artis amatoriæ.** Est lib. III v. 618 — fin. Contuli in Alexandri Riesei usum; cf. Ovidii opera ed. Riese I præf. p. XIII.

*27, f. 236^a — f. 236^b **Ovidii amorum lib. III, 5.** *Incipit o lib. de somno. Nox erat et somnus lassos sumisit ocellos* etc.

*28, f. 237^a — f. 248^b, s. XIV. **Tractatus de legibus Atheniensium a fine mutilus, confectus a quodam Christiano,** *In ciuitate atheniensi fuit constituta talis lex. Cecus de publico mille denarios reciperet — Sed tales nolunt obedire deo et ideo iuste abdicantur et in infernum retribui...*

29, f. 249^a — f. 255^b, s. XIII—XIV. **Tractatus grammaticus versibus conceptus, sine titulo, cum glossis.**

Est anceps gladius anceps sentencia fertur —
Componis ligo subligo dicimus inde uenire.

Habet ea libri pars veteri manu sæc. XIV—XV scriptos numeros 156—163.

520. s. XV chart. 8° f. 157. Fuit Jac. Bongarsii 1579.

1, f. 1^a — f. 60^a **Horatii odæ, cum glossis, sine titulo.** Præmissa est brevis vita poetæ.

2, f. 62^a — f. 152^b **Ciceronis rhetorica ad Herennium, sine titulo.**

*3, f. 153^a — 157^b **Excerpta de rhetorica.** *Rhetorica est scientia bene dicendi in ciuilibus questionibus ad persuadenda* (?) *iusta et bona* etc. In tegumentis interioribus agglutinata sunt folia singula, in quibus manu sæc. XIII precationes (hymni) aliquot scriptæ sunt. Videntur breviarii partes esse.

521. s. XII membr. 8° f. 111. F. 89 et 90 fere tota lacerata sunt. Fuit Francisci Danielis.

Lucani Pharsalia (lib. I—X, v. 540).

522. s. IX—X membr. 8° f. 99. Desunt aliquot quaterniones in fine; nam f. 91ᵇ signum quoddam asterisco simile adpictum est cum verbis: *hoc signum require prope finem libri.* Sed requirentibus nulla se offert illius opusculi continuatio; præterea ultimus codicis tractatus iusto fine caret. Fuit liber olim Sancti Remigii, id quod subscriptio sæpissime repetita testatur: *Liber sci. remigii studio fratris adalaldi;* cf. f. 13ᵃ: *optineat sanctus dei remigius ut ad uitam æternam perducat adeloldum pius dominus.* F. 4ᵃ legitur: *Bongarsius accepit a J. Russatio præside Caluimontano propræfecto lingonensi.* F. 1ᵃ scriptura vacat.

1, f. 1ᵇ — f. 68ᵇ **Ars Petri grammatici.** *DE SIMILITVDINE PRIMÆ LITTERE ÆTATI HOMINIS HOC EST IN^fan^TIÆ. Sciendum est autem cui littera similis esse uidetur — etiam longo tractu finiatur ipsa elocutio interiectio dicenda est. FINIT DO. GRAT.* Secuntur versus XX, quorum undecim extremi in initio operis collocandi erant:

Hoc opus exiguo quod cernis tramite lector —
Jam resonent castis uerba beata modis.

Edidi hos versus in Anecdotis Helveticis p. 159; ibidem p. 159—171 excerpta ex Petri arte dedi, hunc codicem littera B signans, cf. ibid. præf. p. XXXVIII et p. XCVI—XCVIII.

2, f. 69ᵃ — f. 88ᵇ **Donati ars maior et barbarismus, p. 367—402 ed. Keil.**

3, f. 89ᵃ — f. 91ᵇ **Commentum in Donati artem secundam a fine mutilatum.** *In nomine sanctæ trinitatis AGGEUS* ^R.ss.^ (= aggressus) *quidam iuxta traditionum magistrorum de multis pauca commemorare — martius portius cato romani generis disertissimus dicit radices litterarum amaras esse, fructus autem dulces.* Edidi totum in anecdotis Helveticis præf. p. XXXIX—XLI. Palæmonis nomen huic opusculo præmissum est in codice Neapolitano IV A, 34 sæc. XI—XII, cf. præf. p. XXXIX adnot.

4, f. 92ᵃ — f. 96ᵃ **Tractatus duo de orthographia, quorum prior (f. 92ᵃ—94ᵇ) Isidori orig. lib. I cap. XXVI continetur.** Edidi tractatum posteriorem f. 94ᵇ—95ᵇ in anecdotis Helveticis p. 291—295, cf. ibid. præf. p. XLI et p. CXXXV—p. CXXXVIII.

*5, f. 96ᵃ — f. 99ᵇ **Commentum in Donati artem maiorem a calce mutilum.** *EXPOSITIO DE ARTE MAIORE. Quæ sunt quæ omnem ueritatem scripturæ commendant — quia omnia spiritalia nomina hi* (leg. *his*) *similia numquam proprium sed semper appellatiuum habent.* Dedi ex hoc commento excerpta in anecdotis Helveticis præf. p. XLI—XLIII.

523. s. XVI chart. 8° f. 265. Donum nobilissimi D. Alberti Steigeri dom. in Münsingen et Wichtrach prid. Cal. Febr. MDCCXV.

Commentum Arabicum in Gulistân Sa'di de Sorûri, scriptum a. 957 H. (a. 1550) Amasiæ.

524. s. XV membr. 8° f. 452. Insunt picturæ memorabiles.

1, f. 1ª — f. 9ᵇ **Tractatus de planetis.** *Omnis creatura et uniuersa quæ sunt in mundo* etc.

2, f. 10 **Tractatus de luna.**

3, f. 10ᵇ **Canon super kalendarium magistri Petri de Datia compositum ad meridianum Parysiensem.**

4, f. 11ª — f. 16ᵇ **Calendarium.**

*5, f. 17ª — f. 19ª **Tabulæ astronomicæ.**

6, f. 20ª — f. 452ª **Breviarium Romanum (calendarium ecclesiasticum).** Cf. cod. seq.

B 524. s. XV membr. 4° f. 385. Insunt picturæ memorabiles. Fuit claustri Sororum Interlacensium.

1, f. 1ª — f. 11ᵇ **Tractatus de planetis.** Cf. nr. 524, 1.

2, f. 12ª — f. 17ᵇ **Calendarium.**

*3, f. 18ª — f. 18ᵇ **Tabulæ astronomicæ.**

4, f. 19ª — f. 385ᵇ **Breviarium Romanum (calend. ecclesiasticum).** F. 1ª legitur manu rec. (sæc. XV).

Johanna von arberg. Was ein Closter frow
Agnesa stollera zu Interlacken.

Cod. 524 et B 524 eodem tempore et fortasse eadem manu scripti sunt, neque tamen certo efficitur, an illius Johannæ de Arberg, id quod ex loco aliquo collegerunt, qui IV Kal. Mart. adscriptus est: *Clara de Arberg soror mea dilecta obiit 1440.* Cf. Trouillat, monumens de l'évêché de Bâle I, 35. 36.

525. s. XIV—XV chart. 8° f. 334. In tegum. priori legitur: *Doctori Barbato pertinet.*

Compilationes medicæ de herbis, animalibus et mineralibus ex Musa, Apuleio, Sexto philosopho et Serapione.

1, f. 1ª — f. 17ᵇ **Liber fiducie Algafiky.**

*2, f. 18ª — f. 23ª **Hyldegardis de simplicibus medicinis.**

*3, f. 23ᵇ — f. 24ª **Præcepta medica varia.**

*4, f. 24ᵇ **Præcepta medica versibus concepta.**

*5, f. 25ª — f. 26ª **Versus rimati varii argumenti.**

Cum multis estis (?) *aliquis stultus sociatur*
Non est cura sibi quid de regno statuatur etc.
Rusticus est quasi bos nisi quod sua cornua desunt
Quamuis sint dura tamen inter uerbera dura etc.

*6, f. 26ª — f. 27ª **Præcepta medica.**

*7, f. 27ª — f. 27ᵇ **Versus varii argumenti.**

Stante salute mea multis stipebar (sic) *amicis*
Dum ruit ipsa salus hii cecidere simul etc.

*8, f. 28ª — f. 133ᵇ **Tractatus medicus de plantarum vi.**

9, f. 134ª — f. 166ᵇ **Macer de herbis.**
10, f. 166ª — f. 170ᵇ **Plantarum enumeratio cum interpretatione Germanica.**
*11, f. 171ªᵇ **Præcepta medica.**
*12, f. 172ª — f. 181ᵇ **Herbarius.**
*13, f. 181ᵇ — f. 185ᵇ **Excerpta ex Sexto philosopho de medicina animalium.**
*14, f. 186ª — f. 205ª **Præcepta medica.**
*15, f. 205ᵇ — f. 206ᵇ **Tractatus de quattuor principalibus corporis partibus.**
*16, f. 206ᵇ — f. 210ª **Præcepta medica et excerpta varia.**
*17, f. 210ª — f. 334ᵇ **De viribus herbarum (Serapionis).**

526. s. XVI chart. 8° f. 184.
Jacobi Brocardi de prophetia, quæ sibi visa est inesse in libris evangelicis et apostolicis animadversiones.

527. s. XV chart. miscell. 8° f. 207. In capite libri legitur: *Doctori Barbato pertinet liber;* alio loco: *Iste liber est....... quem in italia Rome et padue collegi hinc inde et scripsi.* Præterea in eo folio, quod post libri tegimen est, scripta sunt aliquot excerpta Ciceronis; extremo loco habes hoc epigramma:

Ante alios castusque et iusti amoris amator
Diuus aristodes occubat hoc tumulo
Si cui de cunctis magne est sapientia laudis
Maiorem hic habuit nec comes inuidia est.

1, f. 1ª — f. 3ª **Claudiani descriptio balnei Aponis.** *Descriptio balnei aponis edita a claudiano poeta C. apud patauium urbem. F]ons anthenoree uitam qui porrigis urbi* etc. *Claudiani poete descriptio de bal. apo. ruris patauini œdita honorio et arcadio imp. finis.*

*2, f. 3ª — f. 7ª **Sapphus epistula ad Phaonem (Ovidio tributa).** *Saphos natus egregie pelasgide lebisde mitelene epistola ad phaonem siciliensem amatorem incipit feliciter.*

3, f. 7ᵇ — f. 9ᵇ **Antonii Panormitæ elegia ad Johannem Licmolam (Lamolam).** *Panormite poete præclari ad iohannem licmolam (lamolam) quod lacrimis ellegie motus ex ueneria retineri* (?) *nequeat. Ellegia incipit. D]Esine me placida uerbis abducere tena* (corr. *terra*) etc.

4, f. 9ᵇ — f. 14ª **Excerpta varia poetica ex Ovidio, Propertio, Lucano, aliis.** Inter hæc. f. 13ᵇ carmen legitur versuum XXII, quod et in codice Genevensi extat, cuius possessor est J. Adert prof. Genevensis amicus meus s. XV f. 52ᵇ: *Si steteris paulum uersus et legeris istos* etc. In Aderti codice præscriptum est: *Epitaphium nichinæ scorti.*
F. 14ᵇ scriptura vacat.

5, f. 15ª **Leonardi Dathi Florentini ad Joannem Tortellam epistula, versus distich. XIV.**

H]VNC Tortella uelim summo des ipse libellum —
Et docti officio feceris ipse satis.

6, f. 15b — f. 23a **Leonardi Dathi epistula ad Nicolaum papam V de elevatione boni genii.**

V]TRVM mi uigiles ageret cum spiritus artus —
Dependor placide et ludum . . . . inde reuiso.

Carmen leonardi dathi florentini ad Nicolaum Clementissimum papam V pontificem maximum de eleuacione bonii (sic) *genii.* Sequitur commentarius in hoc Leonardi Dathi carmen scriptus f. 23a—25b: *Vtrum mi uigiles ageret] uigilabam equidem sed honestatis gratia huiusmodi ambiguitatem pono — Et ludum] scilicet ad pabulum uerum unde orta est omnis eleuacio boni genii.*

7, f. 26a — f. 27b **Angelinæ epistula ad Marasium.** *Angeline puelle formosissime ad marasium epistola responsiua ad eam epistolam cui titulus est marasii eulogium. feliciter incipit.*

Q]uid quereris quid te tanto merore fatigas —
Quot quod habet blandas magne poeta preces.
finis finis.

Subiunctus est versus colore rubro scriptus:

Res est soliciti plena timoris amor.

8, f. 28a — f. 64a **Tibulli carmina.** *Albii tibulli poete liber primus incipit. Albii tibuli poete illustris liber. Et primo prohemium quod spretis diuiciis atque milicia deliam amet et amori uacare prossus uelit. Incipit feliciter.*

D]Iuicias alius fuluo sibi congregat auro —
Quid miserum torques rumor acerbe tace.

Sequitur: *Ephitauium tibulli* (Domitii Marsi):

T]E quoque uirgilio comitem non equa tibulle —
Aut caneret forti regia bella pede.
finis finis.

Albius tibulus equestris regalis insignis forma cultuque corporis obseruabilis ante alios coruinum messalam originem (?) *dilexit cuius etiam contubernalis equitanico bello militaribus donis donatus est. hic multorum iudicio inter elegos princeps est habitus. Epistole quoque cuius amatorie quamquam breues omnino non inutiles sunt. Obiit adolescens ut ex eius ephitauio accipimus. Valeas qui legeris.* Singulæ elegiæ recto ordine procedunt; sed lib. II eleg. V in duo carmina divisa est; nam post versum 38 *caseus et niuee canddidus angnus ouis* hunc habes novum titulum: *Sibille uaticinium de enea et urbe Roma signa que uentura erant et lauri pronostica et festa pallilia refert demum nemesi se commendans. I]Mpiger eneas* etc.

Item lib. III eleg. VI post versum 32 *uenit post multas una serena dies* incipit novum carmen præscripto *De neera conqueritur* titulo. In fine libri tertii post versum *debueram sertis implicuisse comas* hi versus leguntur continui (lib. IV, 12):

Nec tibi sit mea lux eque tam feruida cura
At uideor paucos ante fuisse dies
Si quicquid tota commisi stulta iuuenta
Cuius me fatear penituisse magis
Hesternam quoque te solam qui nocte reliqui
Ardorem cupiens dissimulare meum.

Denique lib. IV carmina XI et XII in unum conflata sunt.

9, f. 64^b — f. 66^a **Marasii Siciliensis Angelinetum.** *Marasii siciliensis ad eloquentissimum uirum leonardum aretinum in angelanetum prefacio incipit.*

h]VNC leonarde tuo uolui obsignare libellum —
Phebus eris calamus caliopeque meis.
Explicit præfacio in angelinetum.

Secuntur duo carmina:

1, *a]NGELNA meo si respondebis amori —*
Signa michi primo si manifesta dabis.

2, *i]LLAQVEAT usus dulcissimus angelinaii —*
Ista uoluptatis tu michi prima quies.

10, f. 66^a **Antonii Panormitæ epigramma ad Marasium Siciliensem.** *Anthonii panormite ad marasium siciliensem ephygrama incipit.*

]NGELINE occulis dedit aurea tela cupido —
Marasius certe uolt in amore mori.

11, f. 66^a — f. 66^b **Maffei Vegei epistula ad Marasium.** *Maffeii uegii laudensis ad marasium siciliensem epistola incipit.*

m]VSA age sopitas in carmina concipe uires —
Scilicet hunc saluum nomine adire suo.
finis finis.

*12, f. 66^b **Excerpta varia poetica.**

1, *Epigrama euripedis poete.*

Siste quid ipse uelim rogito congnosce uiator
Eripedis tragico carmine clarus humo
Hac iaceo: istud erat quod te congnosce uolebam
Ergo diu felix care uiator abi. Finis.

2, Versus IV de nauta et scriptore:

Vt gaudere solet fessus iam nauta labore —
Exultat uiso lassus et ipse quidem.

Cf. cod. 236 et Peiperi recensionem nostri de ænigm. vet. et medii ævi opusculi in indice philol. ed. Leutsch II, nr. 7 p. 370.

3, Versus Vergilii (eclog. V, 76—78).

*13, f. 67^a — f. 67^b **Pamphili elegia de Galatea, sine titulo.**

P lo² G

Vrgeor inmenso iam dudum captus amore —
Et præcium perdes præcium ni duplices.

Adduntur nonnulli versus ex Vergilio excerpti.

*14, f. 68^a — f. 70^b **Versus Lactantii de Phœnice.** Cf. Riese anthol. Lat. II p. 188 seq.

*15, f. 71^a — f. 72^b **Claudiani carmen de Phœnice.**

*16, f. 73^a **Excerptum ex Plinii historia naturali de phœnice (X, 2, 2).**

*17, f. 73^b **F. Fiani de contempnendis opibus et diligenda paupertate carmen, versuum 22.**

Ascendat quicumque uelit fastigia felix —
Tutus ero nullosque uagans horrebo timores.
Explicit carmen.

18, f. 74ᵃ — f. 76ᵇ **Ciceronis Philippica quarta.**

19, f. 77ᵃ — f. 80ᵃ **Ciceronis Philippica octava.**

20, f. 80ᵃ — f. 81ᵃ **Excerpta ex Ciceronis Philippicis XIII. XII. I.**

*21, f. 81ᵇ — f. 85ᵃ **Poggii epistula ad L. Aretinum de Hieronymi supplicio.** *Pogius leonardo aretino. Cum pluribus diebus ad balnea fuissem scripsi ad Nicolaum nostrum — Sed nolui esse nimium loquax. Vale mi iocundissime leonarde. Constancie III Kl. iunii quo die ieronimus penas luit. finis epistole.*

*22, f. 85ᵇ **Ambrosii epistula ad Stephanum filium, sine titulo.** *Ambrosius stephano dilectissimo filio salutem in domino et sancte karitatis affectum. Orationes nostras ad te perferat hic frater meus non quidem manu nostra scriptas* etc. *Ex nostro monasterio* (?) *fontis boni XXI martii. Cura fili ut humiliter te in omnibus et religiose habeas obediencieque latissima itinera et tutissima pergas assidue.*

23, f. 86ᵃ — f. 95ᵇ **Donati vita Vergilii.** *Vita p. uirgilii Maronis poete maximi quam a donato editam nonnulli putant.* Cf. schol. Bern. ad Vergili Bucol. et Georg. Lips. Teubn. 1867 p. 676—682.

*24, f. 95ᵇ **Virgilii carmina de Y littera Pythagoræ.** Cf. Riese Anthol. Lat. II p. 83 nr. 632.

*25, f. 96ᵃ **Hesiodi versus de virtutis vitiique natura, numero VII.**

Tota simul facili uitia ipsa assumere captu —
Mollis adest que uisa fuit durissima quondam.

Cf. Hesiodi opera et dies v. 286—292.

*26, f. 96ᵃ — f. 97ᵇ **Isocratis oratio ad Nicoclen per Karolum Aretinum Latine versa, a fine mutil.** *ISOCRATIS E GRECO FACTA LATINA PER V. CL. KAROLVM ARETINVM. o]MNES qui uobis regibus o nicocles uestes uel es uel aurum — nullum poetam præclarum nullum denique sophistam intemptatum relinque. Sed hiis quidem te auditorem* = Isocrat. ad Nicoclem 1—4 med.

27, f. 98ᵃ — f. 112ᵇ **Poggii invectiva contra Laurentium Vallam.** In fine: *FINIS FACVNDIAR. POGGII.*

*28, f. 112ᵃ — f. 114ᵃ **Bartholomei Malipetri epistula ad Marcum Barbum Venetum.** *Epistola bartholomei maripetri ad d. marcum barbo uenetum. Bartholomeus malipetrus amico probatissimo d. marco barbo salutem. Etsi ex aliis litteris quas heri ad te scripsi ubi qua re laborarem* etc. *Ex tusculano die XXVII octobris 1451.*

*29, f. 114ᵇ — f. 115ᵇ **Nicolai Peroti epistulæ duæ ad Thadeum Quirinum.**

1, *Nicolaus perotus thadeo quirino. Nicolaus perotus thadeo quirino s. p. d. Expertus sum tecum maxime uerum esse id quod* etc.
2, *Presbyter nicolaus thadeo quirino. Vrbi florentissime uenetarum* (?) . . . . . . *uir cum* . . . . *illius sanctissime senatus* etc.

*30, f. 115ᵃ — f. 117ᵇ **Ambrosii Traversarii epistulæ diversæ.**
1, f. 115ᵃ sine titulo (ad Stephanum filium, cf. supra nr. 22): *Dileximus te quoque fili ab ipsis quoque tenerioribus annis ut nosti* etc.
2, f. 115ᵇ *Ambrosius fran. suo. s. p. d. Si bene uales ualeo. Quanto animi dolore Zacharii fratris optimi* etc.
3, f. 116ᵃ *Ambrosius placido monacho salutem. Vide queso quam sit fluxa mea memoria* etc.
4, f. 116ᵃ *Venerabili fratri in Christo placido ambrosius in domino eternam* (?) *salutem. Proficiscitur ad uos dominus anshelmus* etc.
5, f. 116ᵇ *Domino amantissimo patri placido. Contristauit nos primum* etc.
6, f. 116ᵇ *Domino duci Sabaudie. Illustrissime princeps et domine noster singularis. Cum rediret ad prouinciam illustris* etc.
7, f. 117ᵃ sine titulo: *Hac hora reuersus ex heremo comperi dominos meos* etc.
8, ibid. sine titulo (in mediæ epistulæ margine scriptum est *nicolaus nicolai*): *Vix possum non mirari instantiam tuam* etc.
9, f. 107ᵇ sine titulo: *Commendo pie dignacioni tue negocium illius bulle nostre* etc.

*31, f. 118ᵃ — f. 151ᵇ **Ciceronis epistulæ selectæ ad Familiares, ad Atticum, ad Brutum.**

*32, f. 151ᵇ **Aeschinis philosophi oratio in senatu Atheniensium habita.** *Eschines philosophus in senatu atheniensium. Reminiscor athenienses alexandrum hac nostra in urbe liberalibus artibus eruditum — si nos obsequentes sibi supplicesque inuenerit. finis.*

*33, f. 152ᵃ — f. 155ᵃ **Excerpta ex Ciceronis libris de amicitia, de officiis, de senectute, ex Philippicis.**

*34, f. 155ᵇ — f. 156ᵃ **Excerpta ex Senecæ proverbiis, sine titulo.** In fine: *Notabilia senece expliciunt.* Ribbeckio excerpsi, cf. de hoc codice eius librum: Scænicæ Romanorum poeseos fragm. Vol. II ed. II præf. p. LXXXIX seq.

*36, f. 157ᵇ — f. 160ᵇ **Excerpta varia ex Ciceronis Philippicis, de Themistoclis vita, ex Terentio, ex Ciceronis libro de præclaris oratoribus aliisque eius libris.**

*37, f. 161ᵃ — f. 163ᵇ **Sententiæ variæ ex diversis auctoribus collectæ.**

*38, f. 163ᵇ **Anonymi epistula originis recentioris, sine titulo.** *Clarissime doctor et uir et omnium peritissime. Quoniam ut nosti non satis recte facit qui suo nititur consilio* etc.

*39, f. 164ᵃ — f. 170ᵃ **Andreæ Contrarii Veneti ad illustrissimum Alfonsum Italiæ et Hispaniæ regem exhortatio adversus Turcos.** Subscriptio Græca addita est, qua Alphonsus *ΤΑΛΙΑC ΚΑΙ ΒΙΡΙΑC* rex esse dicitur. *S]Vperioribus annis post constantinopolim regiam et olim inclitam* etc.

*40, f. 170ᵇ — f. 171ᵃ **Jordani archiepiscopi Capuani epistula ad nescio quem presbyterum.** *Reuerendissimo in Christo patri et domino d. A ylliden. prespiterio cardinali dignissimo iordanus archiepiscopus capuanus salutem plurimam dicit. Pictais* (?) *decanus homo omnium qui sunt qui fuerunt quique futuri sunt scelestissimus* etc.

Fol. 171ᵇ scriptura vacat.

*41, f. 172ᵃ **Tractatus de honore præceptoribus habendo.** *Meritissime quidem illos principes extollit antiquitas qui præceptores suos in honore habuerunt* etc.

*42, f. 172ᵇ — f. 180ᵇ **Tractatus diversi sententiis historiisque ex antiquitate collectis illustrati.** F. 172ᵇ de vivendi luxu atque deliciis; f. 173ᵃ de aliorum imitatione; f. 173ᵇ contra loquacem; f. 174ᵃ de muneribus; f. 175ᵃ de beneficio in principem; f. 175ᵇ de maledictis versus alium; f. 176ᵃ de coitus continencia vel incontinentia; f. 176ᵇ de cena et compotatione; f. 177ᵃ de secretis manifestandis vel non; f. 177ᵇ prudenter dicta aut facta; f. 179ᵇ de fide aut perfidia; ibid. de magnanimitate; f. 180 dedignandum non esse aliena quoque adiscere; ibid. de legum observancia; f. 180ᵇ de imperatione exercitus.

*43, f. 181ᵃ — f. 207ᵃ **Tractatus Johannis Galeni de iustitia, sine titulo.** *Cum misericordia et ueritas* etc. Cf. cod. Bern. 260, 7.

528. s. XII membr. 8° f. 84. F. 1: *Papinii Statii Thebais illustrissimæ Reip. Bernensis bibliothecæ a Joan. Jacobo Grassero obseruantiæ igitur* (sic) *consecrata MDCVIII Kal. Nouemb.*

Statii Thebais, a fine mutil. (XI, 517). Præmissæ sunt Statii vitæ duæ, quas in Ed. Wölfflini usum descripsi:

1, *Tullum est ciuitas in gallia unde auctor iste oriundus tulosensis dictus est* etc.

2, *Stacius pampinius curculus intolonencis patria extitit oriundus* etc. In Statii textu multa desiderantur: desunt lib. IV, v. 386—IV, 308 ante f. 33; lib. V, 389—VI, 17 post f. 33; nec non inter f. 39 et 40 duo folia intercidere (lib. VI, v. 476—VI, 636); f. 70 post f. 67 locandum; inter f. 70 et 71 sex folia desiderantur; post f. 71 ponas f. 68. 69; tum sequantur f. 72 et f. 73; inter f. 69 et 72 quattuor folia desiderantur.

529. s. XVI chart. 8° f. 226. Sinn. I, 244 falso nr. 524 posuit. Cf. cod. 500.

Theophrasti Paracelsi ab Hohenheim scripta theologica, Germanice.

1, f. 1ᵃ — f. 44ᵃ **De septem punctis Idololatriæ Christianæ.**

2, f. 48ᵃ (45—47 vacant) — f. 95ᵇ **Die 14 parabol so Christus**

geredt hatt durch den Evangelisten Sanct Matheum beschrieben.

3, f. 99ᵃ — f. 156ᵃ **Theophrasti Paracelsi Ausslegung über das buch Danielis.**

4, f. 159ᵃ — f. 169ᵇ **Ausslegung dess dritten Theyls des psalters Davids die erste Distintio** (sic).

5, f. 171ᵃ — f. 198ᵃ **De sancta trinitate.**

6, f. 203ᵃ — f. 217ᵇ **Dass liebell vom Sacrament corporis Christi einzunnemmen zu der Seligkeit.**

7, f. 219ᵃ — f. 226ᵃ **Libellus de baptismate Christiano.**

530. s. XVI chart. 8° f. 175.

Jacobi Brocardi commentum in psalmos.

531. s. XV chart. 8° miscell. f. 224.

1, f. 3ᵃ — f. 42ᵇ **Meditationes super septem psalmos pœnitentiales Petri de Alliaco episcopi Cameratensium.**

*2, f. 43ᵃ — f. 50ᵃ **Sermo super antiphona Beatæ Virginis.** *Ad salutandam uirginem primo debes eius magnitudinem considerare* etc.

*3, f. 50ᵇ **Epithaphium Karoli VII Francorum regis, v. XV.** *Rex Karolus fueram gallorum septimus olim* etc.

*4, f. 50ᵇ **Carmen de ludo scachorum, vers. IX.** *Ludum scacorum si tu uis scire decorum* etc. Cf. libellum meum, cui est titulus: Antike u. mittelalt. Räthselpoesie p. 34 seq.

*5, f. 51ᵃ — f. 60ᵇ **Homilia Origenis de 'Maria stabat'.** *Audiuimus fratres mariam ad monumentum foris stantem* etc. In fine:

Hoc est nescire sine christo plurima scire
Qui christum bene scit satis est si plurima nescit.

*6, f. 61ᵃ — f. 63ᵇ **Sermo de modo vivendi.** *Quisquis es qui per fidem spem et caritatem uis ad salutem pertingere* etc.

*7, f. 64ᵃ **Versus aliquot de aliqua muliere, num. V.**

Orbis ouans dignam sexus te concinat omnis
Te memorant matres magno tibi nomen honore etc.

*8, f. 64ᵃ **Epitaphium B. Bernardini, v, X.** *Hic benardinus* (sic) *acquilana conditus urbe est* etc.

*9, f. 64ᵃ **Epitaphium cuiusdam summi pontificis, v. VI.** *Pontifici summo fierent cum funera nuper* etc.

10, f. 64ᵇ **Ovidii amorum lib. I, 5.**

11, f. 65ᵃ — f. 109ᵇ **Aeneæ Silvii historia amantium duorum Euryali et Lucretiæ.**

*12, f. 110ᵃ — f. 111ᵇ **Tractatus de Theophrasti libro de nuptiis.** *Fertur aureolus theophrasti liber de nuptiis in quo querit an uir sapiens ducat uxorem* etc.

*13, f. 111ᵃ — f. 112ᵇ **Hippocratis iusiurandum.** *Testor apollinem medicum et esculapium hygieamque* etc.

*14, f. 113ᵃ — f. 118ᵇ **Aeneæ Silvii ad Hippolytum Mediolanensem epistula de remedio amoris.**

15, f. 119ᵃ — f. 124ᵃ **Epistula Pii episcopi ad nobilem virum Philippum Burgundiæ ducem. 1464.** *Rumor ad nos delatus est nobilitatem tuam* etc.

16, f. 125ᵃ — f. 144ᵇ **Oratio Pii papæ II habita in conventu Mantuano.** *Cum bellum hodie aduersus impiam turcorum gentem* etc.

*17, f. 145ᵃ — 146ᵃ **Epistula Pii papæ II missa episcopo Atrabatensi apostolicæ sedis legato. 1461.** *Veniens ad nos proximis diebus dillectus filius prosper de cumulio orator ducalis* etc.

*18, f. 146ᵃ — f. 146ᵇ **Plutarchi oratio ad Traianum.** *Plutarchus traiano salutem dicit. Modestiam tuam noueram non appetere principatum* etc.

19, f. 147ᵃ — f. 170ᵇ **Guarini Veronensis epistula ad Angelum Corbinellum civem Florentinum, cum versione Plutarchi libri de educandis liberis Latina.** *Maiores nostros Angele mi suauissime non admirari* etc.

*20, f. 171ᵃ — f. 191ᵃ **Tractatus de dialectica (de argumentis).** *Tribus modis arguitur in iure nostro duobus ualidis et necessariis et uno probabili scilicet exemplo* etc.

*21, f. 191ᵃ **Versus de ludo scachorum.** Est idem carmen, quod sub nr. 4 recensuimus.

*22, f. 191ᵃ **Epitaphium B. Bernardini.** Est idem carmen, quod supra sub nr. 8 recensuimus.

*23, f. 191ᵇ **Carmen de Elysia nympha, vers. XXVI.** *Elysia auricomus inter celeberrima nymphas* etc.

24, f. 193ᵃ — f. 199ᵃ **Oratio B. Basilii de laudibus vitæ solitariæ.** *Libet de solitarie uite meritis pauca perstringere* etc.

*25, f. 199ᵃ — 199ᵇ **Epistula nescio cuius ad nescio quem.** *Mihi profecto nuntiatum est ab illo utriusque nostrum amantissimo M. A. te grauiter ferre* etc.

*26, f. 199ᵇ — f. 200ᵇ **Pollixenæ Grimaldæ epistula ad N. ingenuum.** *Admirari nequeo tua dillectione preuisa uir optime ad me tuas litteras accessisse* etc.

*27, f. 201ᵃ — f. 210ᵇ **Visio mira per modum dialogi super fortuna etc. Aeneæ Silvii epistula ad dom. Prochopium de Rabaustein militem intentum et præstantem. 1444.** *Noctu preterita priusquam me quieti committerem* etc.

28, f. 213ᵃ — f. 224ᵃ **Valteri Marchionis Salutiarum et Griseldis historia (a Fr. Petrarca scripta).** *Est ad ytalie latus occiduum uexullus* etc.

532. s. ? chart. 8° f. 37.

Turcicorum carminum collectio, Arabice.

533. s. IX—X membr. 8° f. 152.

1, f. 1ᵃ — f. 148ᵃ **Hieronymi interpretatio Latina librorum Job, Tobiæ, Judith, Hester.** Quædam excerpsit Sinnerus I, 22 præmisso falso numero 933.

*2, f. 148ᵇ — f. 152ᵇ **Passio VII dormientium, a fine mut.** *In illo tempore regnabat decius imperator descendit in ciuitate constantinea — fidelibus credentibus resurrect... in scla....*

534. s. X membr. 8° f. 87. Fuit Bongarsii. Insunt picturæ litt. init. et in folio primo figura monachi ante librum evolutum sedentis.

Juvenci carmina. In primi libri fine legitur litt. uncial.: *Explicit liber primus gai ueit. aquitini s...e iuuenci uersus euangeliorum.* In folii ultimi pagina versa sermone mystico quædam de Hugone duce Francorum et de cœnobio ARKOC (sic) narrantur sæc. X—XI: *Solibus prenotatis cum ignito mu .... phebus iubar micans paulatim ab humanis subduceret obtutibus* etc.

535 s. XIV membr. 8° f. 49. Fol. 1ᵃ extat pictura Clementem delineans.

1, f. 1ᵃ — f. 47ᵇ **Vita beatissimi Clementis confessoris atque Mediomatricorum primi pontificis.** *Postquam peractis omnibus quæ cum patre pro mundi salute* etc. In fine:

Clauis dauid aue pie presul adelbero salue!
Crescas proficias felicia secula ducas.
Id petit hoc orat sic ecelinus adoptat.

*2, f. 48ᵃ — f. 49ᵃ **Tractatus de aqua vitæ.** *Aqua uite sic fit. R. Euforbii* etc.

*3, f. 49ᵇ **Hymnus cum notis musicis quadrilineis.** *Reparatrix maria nobilis uirgo pura* etc.

536. s. XVI chart. 8 f. 59—241. F. 59ᵃ: *Bibliothecæ publicæ hoc MSC. d. d. Samuel Leemannus V. D. M. et Prof. A. C. 1695.*

***In d. apostoli Pauli ad Ephesios epistolam commentaria et pia et erudita d. M. S. Simonis Sulzeri Bernæ pro colloquio publico tractata, sed per Jacobum Fabritium descripta. Mense Augusti die 7 incepta est hæc epistola. 1541.** Inde a f. 181ᵃ epistula Pauli ad Philippenses eodem modo a Sulzero tractata legitur.

537. s. XIV chart. 8° f. 196.

1, f. 1ᵃ — f. 160ᵃ **De Hierosolymarum excidio per Vespasianum perpetrato, Germanice, ab initio mutil.** *Schickte er eine grosse sücht die man nennet den krifft* (?) *an den keiser uespasianüs da von ymen die nase liffen bart vnd backen abgessen würden Also das er zü male vngeschaffen übelriechen* etc.

2, f. 165ᵃ — f. 192ᵇ **Carmen Sibyllæ, Germanice.** Cf. Fr. v. d. Hagen, Briefe in die Heimath I, 205. *Sibilla ein Junffrauwe also genant Ein wissagyn wol bekant su kunde wol gesegen von zu°kunfftigen dingen was bescheen solt vor dem iüngsten tage in der alten ee vnd noch alle tage geschicht in diser nuwer welte vnd von adams baume* (rubr.) *Gott was yee vnd ist yemer Vnd verget sin wesen niemen.*

Alle ding stont In siner hende
Er ist one anefang vnd one ende —
Des helff vns die frya
Reyne maget sancta maria.
Amenn.

3, f. 193ᵃ — f. 196ᵇ (sæc. XV) **Carmen de passione Margaretæ, Germanice, mutil. a fine.**
Margereten passio.
Da was eyne heidensche patriarche der was wisse vnd starck geheisen theodosius yn antheochia stont sin hus
er was ein heidensche man
Eyne schone dochter er gewan
von syme same geboren
Zo godes dienst wart sy vsser koren —
Giff myr sin vnd auch list
Den hesliche dufel zu verdriuen.
In fine aliquot folia periisse etiam nunc vestigia adsunt.

538. s. XI—XII membr. 8° f. 160.

*1, f. 1ᵃ — f. 36ᵃ, sæc. XI—XII. **Boetii arithmetica, mutil. ab initio.** *denominata est et ipsa pars tercia unitas. Eodem quoque modo quinarii sola* etc. = p. 1367 ed. Basil. Quaternio primus periit: deest libri I pars.

*2, f. 36ᵇ, s. XII. **Formula mystica.** *Arfula astarum flibar interinas* etc. Cf. schol. Bern. ad Vergili Bucol. et Georg. præf. p. 692 not. 5.

3, f. 37ᵃ — f. 160ᵇ, s. XI. **Justini epitomæ Trogi Pompeii.** Desunt prologi. Magna libri pars putredine deleta est. Cf. de hoc codice Franc. Rühl: 'Die Textquellen des Justinus', annal. philol. suppl. VI fasc. I p. 19, qui eum sæc. XII adiudicat (D). Idem Bongarsium a Petro Daniele hunc librum accepisse una cum cod. 160 docuit l. l. Pro tegumento est **charta** s. XV scripta, Gallice.

539 s. XV chart. 8° f. 80. Fuit Bongarsii.

*1, f. 1ᵃ **Chartæ fragmentum sæc. XV Gallice scriptæ.**

2, f. 3ᵃ — f. 20ᵃ **Persii satiræ.** Cf. O. Jahnii ed. Persii præf. p. CC. Jahnius falso num. 327 posuit.

3, f. 24ᵃ — f. 61ᵃ **Commentum in Persii satiras.** *Aulus Persius Flaccus. Natus est pridie nonas decembris* etc.

*4, f. 61ᵃ — 63ᵃ **Commentum in Juvenalis satiras.** *In exponendo Juuenale hæc uidentur potissimum requirenda uita poetæ titulus operis — Alii dicunt diem incepisse a media nocte usque ad mediam noctem sequentem ut ff. de feriis morum romanorum libro secundo.* Non nisi super primos primæ sat. versus extenditur.

5, f. 70ᵃ — f. 80ᵃ **Vitalis Blesensis Geta comœdia, cum glossis.** *Grecorum studia* etc. Usus est hoc libro C. Guil. Muel-

lerus Rudolstadiensis in sua Amphitruonis sive Getæ editione, analect. Bern. part. II.

*6, f. 80b **Metrum de septem formis causalibus, v. VIII.**
Quot fiunt forme doctoris prodeat ore —
Deposcunt unus totusque exaptota solus.

Huic libello olim plura infuisse, testatur argumentum f. 2a propositum hoc: *Persius. Commentum in persium. Comedia amphitrionis. Ouidius de somno. Ouidius de cuculo. Ouidius de pulice. Ouidius de philomena* (sic).

B 539. s. XIII (fol. 1—8), sæc. XI (f. 9) membr. 8°. Fuit P. Danielis.
Persii fragmenta.

1, f. 1a — f. 8a **Sat. I v. 105 — sat. VI fin., cum glossis.** Adest vetus paginatio num. 91—98. F. 2b leguntur excerpta ex Cornuto (*Cornuto referente persium de tuscia natum* etc.) et satirarum argumenta. F. 8a in marg. dext. legitur **carmen 24 versuum,** quod male accidit, ut ob putredinem legi nequeat. Pentametri primi finis hic est: *sit tibi primus honor,* secundi: *tuus laus alienus honor.* F. 8b exhibetur carmen versuum 22 de monachis:
Que monachi quærunt patrii mea iura fuerunt
Concilio uult fratrum laribus me pellere patrum etc.
In altero versu P. Daniel 'concio' legendum vidit.

*2, f. 9ab **Persii sat. VI, 10—59, cum scholiis.**

540. s. X membr. 8° f. 46.
Tractatus anonymi (Augustini) de vera religione liber primus, mutil. ab initio. *et corporis conditor a quo pax omnis est et qui forma est infabricata atque omnium formosissima — unum deum ex quo omnia per quem omnia in quo omnia ipsi gloria in sæcula sæculorum. amen. explicit de uera religione liber primus.* Cum in f. 8b quaternionis signum III extet, priores quaterniones duos huic libro deesse patet. In fine legitur erasis litteris vocalibus: *hos operis . . . . cernis ego indignus clericus scripsi leutg.*

541. s. XVI chart. 8° f. 100.
Jacobi Brocardi de coena domini libri V. In initio legitur: *Jacobi Brocardi de coena domini libri quinque quos offert ecclesiæ ut cum fuerit coacta iudicet probet et improbet, suscipiat et reiiciat, uti uidebitur.* Inde a f. 97 alter tractatus theologicus incipit scriptus profitentibus nomen Christi per unum baptismum: videtur in eo de ecclesiæ schismatibus agi.

542. s. XI membr. 8° f. 171. Multa folia in med. perierunt. Insunt litt. init. pulchre pictæ.

1, f. 1a — f. 10b **Persii satiræ, ab initio mutil.** Deest sat. I et II usque ad v. 46. In fine habes: *Explicit intortus per totum persius orbem.* Cf. O. Jahn Persius præf. p. CC.

*2, f. 11a **Enumeratio viarum et montium urbis Romæ.** *Viæ sunt romæ triginta. Traiana apia latina* etc. Cf. cod. 451.

3, f. 11b — f. 171a **Horatii opera.** Deest liber II epistularum.

4, f. 171a **Horatii vita cum tractatu metrico de Horatii versibus, a fine mutil.** *Quintius* (sic) *horatius flaccus libertino patre natus* etc. Cf. cod. Bern. 363. In fine habes: *Tercia ode dicolos est distrophos hoc est duplici genere metri scripta a secundo facta replicatione.*

543. s. XVII chart. 8° f. 62.

****Johannis Henrici Sattleri Geometria.** Sunt figuræ geometricæ pictæ, quibus adiectus est tractatus Germanice scriptus. Præterea eodem volumine continetur fasciculus fol., cui insunt:

a, Adversaria geometrica, Germanice scripta.
b, Adversaria ad rem militarem spectantia, Gallice.
c, Usage de la bousole.
d, Extracta ex Cæsare Devoli de re militari, Italice.

Denique ibidem extant schedæ quinque figuras geometricas continentes.

544. s. XVI chart. miscell. 8° Sinnerus III, 131 falso nr. 644 posuit.

Bongarsii iuridica.

1, f. 53 Annotationes Joannis Truchii J. V. doctoris et professoris in Aurel. Academia in librum primum Institutionum anno 1540.

2, f. 22 De actionibus.

3, f. 27 Institutionum analysis.

4, pag. 197 Lectiones in librum primum institutionum iuris civilis. 1569. Adiecti sunt indices p. 198—209. Inter p. 32 et 33 insertum est folium typis impressum, in quo theses iuridicæ de solutionibus a Joachimo Guillero Hamburgensi a. 1573 Heidelbergæ defensæ exhibentur.

5, f. 2 *Ex glossis mss. Adpetitus aduocatus. Adstubulatus idoneus testis adprobatus* etc.

6, f. 1 *Ex manuscr. Theodoricus rex regnauit annis XVII. Chlodoueus regnauit annis III* etc.

7, f. 1 Brevis adumbratio politicæ inventionis.

8, f. 4 Liber de cura et modo rei familiaris gubernandæ ad dominum Raymundum dominum castri Ambasii militem.

9, f. 10 Tractatus de forensi litigatione sæc. XV Gallice scriptus, mutil.

10, f. 33 Oratio ad Genevenses de descensu ad Inferos quid locutio velit. Græce edita ab Hugone Broughtono, Latine reddita per I. P. A. Clarissimo eruditione ac pietate viro D. Isaaco Tenio. *Quoniam traditio uestra* etc.

545. s. XVI chart. 8° f. 106.

****Jacobi Molitoris: Ein clarer Spiegel vonn denn Euangelischen genan** (sic) **predicantenn vnnd Irem standt.** In fine: *1567. Scriptum per Jacobum Molitorem alias lepusculus Beronensis.*

546. s. XI—XII membr. 8° f. 61.

1, f. 1ᵃ — f. 34ᵇ **Excerpta ex veteris testamenti scriptis (sunt Johel, Amos, Abdias, Jonas, Micheas, Naum, Sophonias, Aggeus, Zacharias, Malachias, Jesaias, Heremias, Ezechiel, Daniel, Job), mutil. ab initio.**

2, f. 35ᵃ — f. 36ᵇ **Hymnus cum notis musicis.** *Popule meus quid feci tibi* etc.

3, f. 36ᵇ — f. 38ᵇ **Kyrie eleison, cum notis musicis.**

4, f. 39ᵃ — f. 53ᵇ **Excerpta varia ex veteri et novo testamento.** *Sapientia foris prædicat* etc.

*5, f. 54ᵃ — f. 61ᵇ **Sedulii carmen paschale, mutil. a fine.** Præmissa est epistula S. ad Macedonium scripta. Desinit in hunc versum: .... *licet ora mouens uox ferrea clamet.*

547. s. XIV chart. 8° f. 101. F. 2ᵃ marg. inf.: *Iste liber est sancte Marie ab orto.*

Hymni Christiani pedestres diversi atque precationes, Græce, mutil. ab initio et a fine. In primo folio legitur: *Compactus est et huic formæ restitutus hic liber prius lacer et mutilus Venetiis anno 1562.* Quædam excerpsit Sinn. 1, 116.

548. s. X membr. 8° f. 8.

Augustini Dialectica. Usus est hoc codice W. Crecelius intercedente Büchnero, sed male erat collatus. Denuo investigavi, cf. Fleckeiseni ann. phil. a. 1872 p. 757—780.

Fol. 8ᵇ leguntur quædam **excerpta ex Aristotele** dialectica, manu s. X—XI: *ARIST. Maxime substantiæ proprium uidetur esse* etc.

549. s. XVI (XVII?) chart. 8° f. 47.

***Libellus medicinalis de equorum morbis, Germanice.** *Vom Pferdtenn. Ein schön pferdt soll disre Stuck haben. Erstlich* etc.

550. s. XV chart. 8° miscell. f. 186 (folia priora duo perierunt).

*1, f. 3ᵃ — f. 23ᵃ **Tractatus de sensibus, ab initio mutilus.** *rios accusabat. Ut prohibitis ab his reliquis solus ipse feneraretur* etc. In fine habes: *Vale uir nisi ex curialibus unus esses meo iudicio prudens. Pridie Kls. februarii anno salutis MCCCC XLV ex. pruch.*

*2, f. 23ᵃ — f. 25ᵇ **Vindicta illatæ violentiæ, quam de se extorsit Lucretia Romana speculum pudicitiæ.** *Lucrecia spurii lucrecii filia* etc.

*3, f. 25ᵇ — f. 28ᵇ **Epistola Aeneæ Silvii, in qua consolatur amicum mærentem de suæ coniugis morte.** *Eneas siluius episcopus tergestinus domino caspari schlick imperiali cancellario S. p. d. Eger est animus tuus* etc.

*4, f. 28ᵇ — 35ᵃ **Capitulum pulcherrimum de molestiis et oneribus coniugiorum, cuius auctor est Johannes Salesberiensis.** *Sicut sobrietas in conuiuiis necessaria est* etc.

* 5, f. 35^a — f. 35^b **Epistola Aeneæ Silvii ad Sigismundum ducem Austriæ.** *Illustrissimo principi* etc. *Efflagitasti modeste a me pridie* etc.
* 6, f. 35^b — f. 36^b **Epistula Hannibalis ad Lucretiam regis Epirotarum filiam.** *Volui te sepius alloqui amoremque meum* etc.
* 7, f. 36^b — f. 40^a **Epistula Aeneæ Silvii ad Nicolaum Wartebargensem de amoris illiciti medella.** *Querebaris mecum nocte preterita* etc.
* 8, f. 40^a — f. 40^b **Aeneæ Silvii ep. ad Johannem Frund secretarium civitatis Coloniæ.** *Plura tibi per hos dies* etc.
* 9, f. 40^b — f. 43^a **Eiusdem epistula ad Joannem Campisium.** *Attulit michi tandem litteras tuas* etc.
* 10, f. 43^a — f. 43^b **Epistula iocosa Johannis Peregalli ad Petrum Gemingerum.** *Philorcium quam hic amasti* etc.
* 11, f. 43^b **Aeneæ Silvii ep. ad Ambrosium Spannothiam.** *Cincurellus pape tabellarius* etc.
* 12, f. 43^b — f. 50^b **Poggii epistulæ duæ ad Leonardum Aretinum.**
* 13, f. 51^a — f. 64^b **Dominus Bonacus Pistoriensis ad serenissimum dominum nostrum regem (de nobilitate).** *Apud maiores nostros sepe de nobilitate disputatum est* etc. Inest oratio Publii Cornelii de nobilitate, nec non Caii Flaminii.
* 14, f. 65^a — f. 70^a **Tractatus de nobilitate.** *Questio politica. Utrum ex integritate uite* etc.
* 15, f. 70^b — f. 77^a **Leonardi Aretini liber de Tancredo.** Præmissa est epistula ad Bindactium Ricassolanum scripta.
* 16, f. 77^b — f. 83^b **Descriptio cuiusdam rei mirabilis, quæ in Gallia accidisse ferebatur.** *Rem recenti uti accipio euentu gestam* etc.
* 17, f. 83^b — f. 93^b **Descriptio historiæ Griseldis (Fr. Petrarcæ).** *Est ad ytalie latus occiduum uesulus unus ex apennini iugis — rusticana hec muliercula passa est. Per franciscum petrarcham uirum utique elegantissimum.* Cf. cod. Bern. 531, 28.
* 18, f. 93^b — f. 94^a **Excerptum de Lentuli epistula, quam de Christo scripsisse fertur.** *Lentulus sub octouiano imperatore off. in iudee partibus romanis pro nouis de christo scribit in hunc modum. Apparuit temporibus istis* etc.
* 19, f. 94^a — f. 94^b **Excerptum ex Fl. Josephi hist. lib. VIII de Christo.**
* 20, f. 94^b — f. 97^a **Accusatio eorum, qui virgines sanctimoniales introduxerunt a Laurentio Valla.** *Quare nostros maiores non enim omnia* etc.
* 21, f. 97^a — f. 103^a **Epistulæ Aeneæ Silvii duæ.** Ad Wilhelmum de Lapide, ad Petrum Nexetanum.

*22, f. 103ª — f. 106ᵇ **Proverbia.** *Viri est casus uiriliter tollerare. Numina enim ducunt scelestos ad supplicium* etc.

23, f. 106ᵇ — f. 117ᵇ **Raimitii in catalogum Mitridatis de epistolis M. Bruti ad Nicolaum quintum pontificem, cum Bruti epistulis.**

24, f. 117ᵇ **Epigramma in catalogum epistolarum Cratis Cynici Diogenis discipuli v. VII.** *He tibi uirtutum stimulos et semina laudum* etc.

25, f. 117ᵇ — f. 123ᵇ **Cratis epistulæ cum epistula Athanasii Constantinopolitani Archiensis abbatis ad dom. principem Karolum Aragonum primogenitum.**

*26, f. 124ª — f. 132ª **Tragœdiarum Senecæ flores et auctoritates.**

*27, f. 133ª — f. 139ᵇ **Facetiæ morales Laurentii Vallensis, alias Aesopus Græcus per dictum Laurentium translatus.** Cf. C. Guil. Müller. ind. lect. Bern. 1839 p. 5 not.

*28, f. 140ª — f. 145ª **Francisci Petrarchæ de salibus virorum illustrium ac facetiis tractatus.** Secuntur f. 145ª versus aliquot Gallici.

*29, f. 145ᵇ — f. 153ᵇ **Plauti comici elegantiæ et auctoritates et primo ex comœdiis apud nos usitatis et quidem ex Amphitrione in hunc modum incipiunt.** F. 151ª *Ex comediis plauti inusitatis et nouiter repertis elegantie et familiares elocutiones et primo ex mustelaria.*

*30, f. 153ᵇ — f. 155ᵇ **Excerpta ex Terentii Eunucho.**

*31, f. 156ᵇ — f. 161ª **Oratio defensoria de apibus, mut. a fine.** *Argumentum. Damni per iniuriam dati sit actio. Pauper et diues in agro uicini erant — Et ne coacta in angustum multitudo.*

*32, f. 163ᵇ — f. 165ª **Tractatus de characteribus, præmissa epistula, mut. a fin.** *Reddite michi epistole tue simul ueteris amicicie* etc. *Caracteres trimode auctores finiunt* etc.

33, f. 168ᵇ — f. 169ᵇ **Fragmentum Vitalis Blesensis Getæ comœdiæ.**

Grecorum studia nimiumque diuque sequutus —
Et sua uirgineo uerba pudore domat.

*34, f. 180ᵇ **Excerptum ex epistula cuiusdam papæ.** *Inter multa ac ingentia munera michi diuina clementia collata* etc.

*35, f. 181ª — f. 182ᵇ **In laudem cuiusdam tabellæ B. Virginis, carmen.** *Qui fuit hanc mira qui protulit arte tabellam* etc.

*36, f. 182ᵇ — f. 183ᵇ **Proverbii nuovi Sententiosi, Italice.** *Chi per in. fragil ben leterno lassa* etc. In fine: *Ex libris Joannis Colombet poligniaci.*

*37, f. 184ᵇ **Excerpta ex Plutarchi Alexandro.**

*38, f. 185ª — f. 186ᵇ **Excerpta ex Horatii odis, Taciti lib. de claris oratoribus, Ovidii de Pentheo, Terentii, Vegetii, de iure canonico, Plinii hist. nat. lib. VII cap. I.**

551. s. ? chart. 8° f. 146. Cum quinque picturis. Fuit Henrici Steigeri.
Narrationis cuiusdam Turcicæ pars I, cuius leguntur particulæ aliquot in Pertschii catal. Gothan. nr. 254—257 et Fleischeri catal. nr. 280.

552. s. XVI chart. 8° f. 208.
***Jacobi Brocardi epitome sententiæ propheticæ sacrorum Bibliorum patefaciendæ in secundo adventu Domini.** Adiectæ sunt eidem fasciculo folia aliquot, in quibus de mundi principiis etc. agitur.

553. s. XVI chart. 8° f. 202.
1, f. 1ᵃ — f. 21ᵇ **Tractatus de re militari, Italice. 1543.** *Li bellichosi fatti de romani no sono stati minori* etc.
*2, f. 22ᵃ — f. 44ᵇ **Libro di relligione, Italice.** *Per davin a cognoscere In che modo* etc.
*3, f. 48ᵃ — f. 49ᵇ **Epistula Italice scripta.** *P.* (?) *si ippo macedonico rendendo gratio a Iddio per Sauer. Sancto Alexº suo figlolo* etc.
4, f. 52ᵃ — f. 202ᵇ **Numismata Imperatorum Romanorum Italice descripta.** *Eglie Assai manifesto di Cesaro le uirtute per lamemoria* etc. In fine:
Ephitaphium Mercurii.
Sum deus allatis qui curribus ethera tango
Quem peperit summo lucida maia ioui.

554. s. XII membr. 8° f. 86. In fine: *Iste liber est ecclesie beate genouefe parisius.*
1, f. 1ᵃ — f. 63ᵇ **Scholia in vetus et novum testamentum, ab initio mutil.** Non nisi Græca fere et Hebraica explicantur.
*2, f. 63ᵇ — f. 67ᵇ **Glossæ in epistolis Hieronymi ad Damasum, ad Rusticum monachum, in libro historiarum Eusebii de catalogo Hieronymi, de catalogo Gennasii, in Hieronymo.**
*3, f. 67ᵇ — f. 86ᵃ **Tractatus de ecclesia catholica.** *Ecclesia ergo dei catholica a christi nomine est nominata* etc. Sunt libri duo, quorum alterius capite LVIII liber finitur hisce: *Superesticio dicta eo quod sit superflua aut super instituta obseruatio.*

555. s. XVI chart. 8° f. 283. Fuit Bongarsii 1602.
Ordrici monachi Uticensis Angli historiæ ecclesiasticæ libri, mutil. ab initio. Incipit a libro IX mutil.: *uicissitudines temporum et rerum eternus conditor sapienterque ordinat* etc. Extenduntur hæ historiæ usque ad fol. 275ᵇ (in fine legitur: *finis uite uitalis qui fecit hunc librum*); f. 276ᵃ — f. 283ᵇ sequitur tractatus de Pippino eiusque tempore.

556. s. XV chart. 8° f. 260. Fuit Barbati doctoris Bernensis.
Liber medicinalis.
*1, f. 1ᵃ — f. 6ᵇ **Tractatus de urina.**
2, f. 7ᵃ **Excerptum Aegidii de urinis.**
*3, f. 8ᵃ — f. 12ᵇ **Tractatus de remediis.**

4, f. 13ª — f. 34ª **Theophilus de urinis, cum carmine.**

*5, f. 34ª — f. 34ᵇ **Versus iocosi de monachis.**

O uos omnes auscultatus
Ego uobis uult narratus
Vinum bonum sociatus
Et bonus ridicula.
Quondam sanctus fuit festus
Et rogatus ad comestus
Abbas prior et dorcestus
Cum totus familia etc.

Sunt strophæ quaternariæ XXXIV.

*6, f. 35ª — f. 38ª **Tractatus de pulsu.**

*7, f. 38ᵇ — f. 41ª **Libellus de constitutione corporis humani.** 1442.

*8, f. 41ᵇ — f. 69ª **Tractatus Aegidii de urina.**

*9, f. 70ª — f. 73ᵇ **Tractatus de phlebotomia.**

*10, f. 74ª — f. 76ᵇ **Tractatus de mensibus.** Præmissum est carmen; secuntur quædam de tonitru; deinde habes dialogum mensium, quo de suis virtutibus inter se locuntur.

*11, f. 77ª — f. 80ª **De putrefactione.**

*12, f. 80ᵇ — f. 87ᵇ **De digestione.**

*13, f. 88ª — f. 94ᵇ **Tractatus de febribus (prognost.).**

*14, f. 95ª — f. 110ª **De ægritudinibus.**

*15, f. 110ᵇ — f. 121ᵇ **Tractatus Alberti Magni de vino.**

*16, f. 122ª — f. 129ᵇ **Liber de conservatione corporum, quem misit Aristotiles Alexandro regi.**

*17, f. 129ᵇ — f. 133ᵇ **Interpretationes diversorum sompniorum, secundum alphabetum digestæ.** *Arcum tendere uel sagittas emittere laborem significat* etc.

*18, f. 134ª — f. 136ᵇ **Præcepta medica varia.**

*19, f. 141ª — f. 143ª **Tractatus de ægritudinibus.**

20, f. 143ᵇ — f. 146ᵇ **Elixir doctissimi phisici magistri Arnoldi de Novavilla de vinorum confectionibus.**

*21, f. 147ª — f. 152ᵇ **Tractatus de morbis diversis.**

*22, f. 153ª — f. 158ª **Tractatus de vinis.**

23, f. 158ᵇ — f. 164ᵇ **Regimen pestilentiale partim Germanice, partim Latine.** *Hute dich vor dem loffte morgens vnd nachtes* etc.

*24, f. 165ª — f. 171ª **Virtutes aquarum et de aqua vitæ.**

*25, f. 171ª — f. 172ª **Præcepta varia.**

*26, f. 172ᵇ — f. 176ª **Versus de venenis eorumque natura Christophori de Spicestis.** In fine habes: *Explicit metrum de uocabulis* (?) *uenenorum tractum a magistro christoforo de spicestis* (?) *et aliis ut patet.*

27, f. 177ª — f. 259ᵇ **Tractatus de remediis Johannis de Sancto Amando.**

*28, f. 260ab **Tractatus Guilhelmi Bernonici (?) archidiaconi.** In tegumentis manu sæc. XIII nonnulla de iure canonico scripta sunt.

557. s. XV chart. 8° f. 91. F. 1a legitur Bongarsii manu: *Bongars de la courtoisie de M. Ancel tirè de la bibliotheq. de Monsieur de Vulcob.*

Marci Pauli Veneti observationes de Armenia, Persia, Tartaria, India etc., Italice. *Signori. Re. duxi. principi conti marchesi. chaualieri e baroni e tuta giente* etc.

558. s. XVI chart. 8° pag. 492.

Jacobi Palæologi adversus Pii V proscriptionem Elisabethæ Reginæ Angliæ liber 1576. Præmissa est epistula ad Elisabetham reginam scripta. Pag. 1 marg. inf. legitur: *Data licentia imprimendi per M. Rectorem Doct. Zuinggerum circa 28 Junii 1581.*

559. s. ? chart. 8° f. 20.

Liber cabbalisticus sine punctis, charactere rabbinico, quem ægre extricaveris, quia scriptor plerumque litteras consonantes Arabum more ligatura inter se conectit. Agitur de luminaribus (M'oroth). Eiusdem vel similis argumenti librum Aben-Esræ citat Wolf. B. H. I p. 83.

560. s. XVI chart. 8° f. 77.

1, **Genealogie des rois de France** ab excidio Troiano ad ann. 1383. Fin.: *Et pour ce que ie n'ay plus auant veu de l'istoire du roy Charlet VIe. ie foys cy la fin de ce present euure.* Specimen vide in Sinneri cat. II, 50—51. Præcedit:

2, f. IIa **Memoire du nombre des mortz et prisonniers faits à St. Quentin, 1557.**

561. s. XV membr. 8° f. 41.

1, f. 1a — f. 37b **Sallustii bellum Catilinarium.** In fine legitur: *Salustii Catelinarii liber explicitus feliciter octauo augusti M°CCCC°LVIIII° fuit.*

2, f. 38a — f. 41b **Controversiæ inter Sallustium et Ciceronem.** *Grauiter et iniquo animo* etc. *Ea demum magna uoluptas est* etc.

562. s. XV chart. 8 f. 127.

1, f. 1a — f. 39a **Confabulationes Poggii (facetiæ, num. 174).**

2, f. 41a — f. 68b **Poggii liber de principum infelicitate.**

3, f. 69a — f. 127b **Poggii liber de acerbitate fortunæ.**

563. s. XVI chart. 8° f. 58.

Aristotelis de anima libri III. Sinnerus I p. 283 falso initium deesse dixit.

564. s. XIV—XV chart. 8° f. 16.

Tractatus de lapidibus, secundum alphabetum digestus, mutil. ab initio. . . *borem habens fulgentem et est lapis clarus fere ut sardius. Allectorius est gemma quæ uocatur lapis galli* etc.

In fine aliqua desunt; nam postquam lapides a littera Z incipientes enumerati sunt, hæc habes in fine: *Hec de lapidibus in spiritali (speciali?) scientia sufficiant. quoniam si spiritalium* (?) *de*...

565. s. XVI chart. 8° f. 45.

Clementis Adami descriptio Anglorum itineris ad Moscovitarum fines suscepti. *Philippo Dei gratia regi Angliæ Franciæ Neapolis Hierusalem et Hiberniæ defensori fidei principi Hispaniarum et Siciliæ Archiduci Austriæ* etc.

566. s. XVI chart. 8° f. 373. F. 1: ***Donum D. Joh. Gallæi V. D. M. in Ammersweil quod donauit bibliothecæ Bernensi.***

***Conciones habitæ ab Abrahamo Musculo Wolfgangi filio in ecclesia Bernensi (inde ab anno 1568).**

567. s. ? chart. 8° f. 137.

Liber miscell. Turc. diversis manibus scriptus; sunt maximam partem carmina Turcica et ascetica; in initio legitur libellus de precatione additis exemplis, cui titulus est Du'â nâmeh, h. e. liber precationum, VII tapp. Agglutinatum est in initio edictum, quod fermân dicunt.

568. s. XII membr. 8° f. 200. Fuit P. Danielis 1564, dein B. Brissonii, denique Bongarsii.

*1, f. 1ª — f. 6ᵇ **Epistulæ episcopales aliquot (ad Hillinum etc.).** F. 1ª *F.(ridericus) Romanus imperator J semper..... dilecto suo h(illino) uenerabili treuerensi archiepiscopo gratie et dilectionis sue plenitudinem. Cum imperatoria diuinitas* etc. F. 2ª *Domino et patri A.(driano) summo et uniuersali pontifici h(illinus) sancti Treuerenis ecclesie humilis minister* etc. *Ollam succensam quam ieremias* etc. F. 2ᵇ *A seruus seruorum dei dilectis in christo fratribus H. Treuerensi A. Magunciensi. F. coloniensi* etc. *Quoniam absque quiete* etc. F. 4ª *A. episcopus seruus seruorum dei archiepiscopo Eboracensi* etc. *Illius dignitatis* etc. F. 4ᵇ *H. rex anglie et dux Norm. et aquit. et com. andeg. h. filio suo regi anglie sal. Sciatis quod h. archiepiscopus Cant.* etc. F. 4ᵇ *A. episcopus seruus seruorum dei Rog. archiepiscopo Eboracensi* etc. *Licet commendabiles* etc. F. 5ᵇ *A. episcopus seruus seruorum dei Venerabilibus fratribus Londoniensi* etc. *Oportuerat uos quando primum* etc. Cf. Pertz Archiv. IV p. 419 seq. Hontheim hist. Trever. I p. 581.

*2, f. 7ª — f. 7ᵇ **Versus Leonini de quodam martyre num. 122.**

Quœro deum testem circundederam mihi uestem
Vt .... in festis uestiri candida uestis —
Sic igitur lesum sic me nimis et male cesum
Qui nec erant nec erunt mihi fratres deseruerunt.

*3, f. 8ª — f. 8ᵇ **Versus rimati.** *Post dubiam post nugatoriam fortunæ gloriam post opes siculas conuertor anxius frequentius in uoces querulas* etc.

*4, f. 9ᵃ — f. 15ᵇ **Tractatus de philosophis mutil. ab initio.** *leuius poterit requirere dampnum tuum. Item alius philosophus. Consule amico tuo in bonum quantum poteris et si tibi credere noluerit* etc.

*5, f. 15ᵇ — f. 17ᵇ **Comœdia distichis scripta.** *Baᵘcis. Glicerium. Traso. dauus. Birria* (rubr.). *Baucis amica sibi spe lucri sedula nutrix* etc. Edidi in Fleckeiseni annal. 1868 p. 718 seq.

*6, f. 17ᵇ **Versus quinque de amico infido.** *Cuius totus eram cuius me cura regebat* etc. Edidi l. l. p. 712.

*7, f. 17ᵇ **Enumeratio regum Britannicorum.** Hoc sæc. XIV scriptum est.

8, f. 18ᵃ — f. 79ᵇ **Gaufridus Monumetensis de historia Bretonum.** De hoc opere, quod in cod. nostro Stephano regi dedicatum est, cf. F. Madden: 'the historia Britonum of Geoffrey of Monmouth' in actis societ. archæol. Britann. a. 1862. Cf. l. l. p. 712.

9, f. 80ᵃ — f. 83ᵃ **Brevis enarratio historiæ Anglo-Saxonicæ inde ab anno 409 usque ad annum 616.** *Anno ab incarnatione domini quadringentesimo nono mauritianus cum ualentiniano quadragesimus sextus* etc. Cf. l. l. p. 712.

10, f. 83ᵇ — f. 120ᵃ **Sancti Eduardi vita per Eilredum abbatem Rievall. scripta.** Cf. l. l. p. 712. 713.

11, f. 121ᵃ — f. 184ᵃ **Epistulæ Arnulphi Lexoviensis episcopi editæ ad Aegidium Archiepiscopum Rotomagensem.** *Incipiunt epistole Arn. lex. episcopi edite ad egidium Arch. Rot.* (rubr.) *Epistolas que aliquando diuersis a me sunt destinate personis* etc. Cf. l. l. p. 713.

*12, f. 184ᵃ — f. 188ᵇ **Carmina varia XII.**

a, *De natiuitate domini*, vers. XXXII:
Semper ab eterno nascens ex tempore nasci
Sustinet humana conditione deus etc.

b, *Ad henricum wintonem episcopum*, v. XX:
Quod per multiplices dispensat gratia formas
Hoc in te totum contulit illa simul etc.

c, *De innouatione* (cod. *induatione*) *uernali*, v. XL:
Quicquid hiemps tanquam ueteri deforme senecta
Absque decore diu fecerat esse suo etc.

d, *De alterna temporis successione*, vers. XX:
Tempora circuitu ueteri reuoluta uicissim
Effectus uariant restituuntque suos etc.

e, *Item idem ad poetam mendicum laudem et munus uersibus postulantem*, vers. XVI:
Versus mendicos et musæ pauperis ausum
Compositasque odi cæciliane preces etc.

f, *Versus eiusdem ad sceuam de anu non reformanda*, v. XII:
Sceua senescentis dominæ marcere decorem
Et teneros queritur consenuisse dies etc.

g, *Item ad iuuenem et puellam affectuosius se inuicem intuentes,* vers. XVI:
Occurrunt blando sibi lumina uestra fauore
Et uoto arrident intima corda pari etc.
Totum edidi l. l. p. 713. 714.

h, *Item ad lasciuos sodales,* vers. XXIV:
Mens mea uirtutum studiis a tempore primo
Instituit infames docta cauere uias etc.

i, *Epitaphium regis henrici primi,* vers. XII:
Henrici cuius celebrat uox publica nomen
Hoc pro parte iacent membra sepulta loco etc.

k, *Quomodo pauperi uel diuiti sit donandum,* vers. XX:
Res simplex triplici uicio dampnata datoris
Expressit mentem rupta pusilla uetus etc.

l, *Epitaphium matildis imperatricis,* vers. XVI:
Regia progenies stirps regia cesaris uxor
Hic est magna breui clausa matilda loco etc.

m, *Versus landrici de anschitillo* (sic), vers. X:
Porrum portaui monacho quem semper amaui
De constantino porrum comedit sine uino etc.
Plura de his dixi l. l. p. 713. 714.

*13, f. 188b — f. 198b **Epistulæ episcopales Hervei et variorum.** F. 188b *Venerabili fratri et amico interiori anch. herueus puer eius sanctitatis in proposito sanctimonie* etc. F. 190a *Dominus papa domino regi. Excellentie tue nuntios dilectos* etc. F. 191b *Vniuersis episcopis anglie. Super discretione uestra satis compellimur admirari* etc. *VII Kal. Maii.* F. 192a *Venerabili et dilecto fratri A. h. omnium seruorum dei minimus* etc. *Karissime si tanta esset nobis locorum uicinitas* etc. F. 193a *A. uenerabili fratri suo et amico herueus totus eius* etc. *Quod ad uos nondum ueni* etc. F. 193b *Desiderato et amico interiori ansch. uenerande bonitatis eius seruus h. indignus* etc. F. 194a *Venerabili fratri et desiderato Ansch. herueus ab ætate puerili socius* etc. *Frater amande loci alicuius* etc. F. 194b *Venerando fratri et amico speciali Roberto Gaufr. ut semper uiuat* etc. *Presentis intuitus amici ingruente* etc. F. 195b *Omnibus sancte matris ecclesie fidelibus et filiis frater h. dei gratia abbas totusque conuentus fiscannensis ecclesie* etc. *Bene nostis fratres* etc. F. 196b *Reuerentissimo domino et patri h. dei gratia abbati R. humilis prior norwicensis* etc. *Cum a beate memorie* etc. F. 197a *Adrianus episcopus seruus seruorum dei uenerabili fratri hug. Rothom. archiepiscopo sal. et apostolicam benedictionem. Que omnium ecclesiarum est* etc. F. 197b *Nullum inter omnia grauius onus* etc.

*14, f. 199a — f. 200b, sæc. XV. **Fragmenta rationarii de silvarum venditione, Gallice.**

569. s. XVII chart. 8° f. 239.
***Theologiæ historicæ loci III.** In fine hæc habes: *Nihil*

etiam de nouis fanaticis et impostoribus, qui superioribus annis, dum bellis ciuilibus concutitur Germania, dissipantur ecclesiæ, emerserunt in lucem, imprimis de Johanne Weigelio et Jacobo Belio, quorum uterque scriptis uernaculis multa impia ac blasphema de deo disseminarunt per Germaniam, quamquam ne (?) in Belgio u. Amsterdami non ita: nuper aliquis inuentus qui illa in latinum ex belgico sermonem uoluit transferre. sed cum illa tam horrenda sint, ut animus ad ea horreat, nec (?) seductionis periculum sit, merito illorum commemorationi supersedemus.

570. s. XV chart. 8° f. 111.

1, f. 1ª — f. 5ª **Præcepta medica.**

2, f. 6ª — f. 41ª **Tractatus de medicina (de remediis), cui titulus est 'experimenta'.** *Dicitur igitur quod ignis descendit super altare combuxit libros regis et cum hiis combuxit plurimos libros medicorum* etc. F. 22ª legitur: *Dixit rasis et iam diximus in hoc libro nostro quem uocamus librum experimentacionis* etc. In fine habes: *Expliciunt experimenta.*

3, f. 42ª — f. 109ᵇ **Tractatus de ægritudinibus, i. e. practica magistri Johannis de Torna Mira de febribus.** *Secundum quod testatur ille doctor inclitus* etc. In fine habes: *Explicit pratica de febribus compilata per uenerabilem magistrum Jo. de torna mira.* F. 110ªᵇ quædam extant de febribus et f. 111ªᵇ tractatus de variolis mutilus.

571. s. XVI chart. 8° f. 242.

1, f. 1ª — f. 130ª **Jacobi Brocardi comment. in epistulas apostolorum.**

2, f. 131ª — f. 242ᵇ **Jacobi Brocardi epitome sententiæ propheticæ patefaciendæ in secundo adventu Domini.**

572. s. ? chart. 8° f. 140. Multa folia vacant.

Liber miscell. carmina Arabica, Persica, Turcica continens nec non precationes, traditiones multas, permulta excerpta Turcica et Arabica; præterea Khotbach i. e. homiliam diei Veneris sermone Arabico, denique pennæ quæ dicuntur probationes aliaque a possessore libri ascripta. Est parvi pretii.

573. s. XIII membr. 8° f. 52. Post f. 4, 20, 27 desunt folia singula; post f. 41 folia tria.

Chanson de geste de Jean de Lanson, fragm. v. 2274.

Inc.: *La teste vous coroie par les saint demostrer*
A ta eis vos. ba. si comence a huchier
Metez ius ma moillier. Erchanbaut de paine
par sain denis de france mar lo caist baillier
Lors atraires s'espee dont li pont est dormie
Par deuans tout les autres li a lon chier tranchie..

Fin.: *Or fu .ba. dolant tout a lou san mue*
Quant il choisi Ceuain son anemi mortel
Coiement en son cuer en a dit son panse
Mais par icel apostre commerent en oront pre

Ains qu'il aient lou branc qui me pent a coste
En aurait ie lo quart ou lo quint si frape.

Specimen apud Sinn. Cat. III, 363—365. De Man. Paris. N. 8203 et 186 Bibl. de l'Ars, cfr. P. Paris, hist. litt. XXII, 582—583 et 569 seq. et L. Gautier, épopées, II, 247 seq.

574. s. XVI chart. 8° f. 28.
Notæ in Andriam et Eunuchum Terentii. *Fabule quemadmodum macrobius aurelius libro primo de somno scipionis testatur quarum nomen indicat falsa professionem* etc. F. 22^b habes: *huius comedie finis que andria nuncupatur. P. derot. Dictata secunde comedie. Argumentum in eunucho.* Videntur ab homine Italo dictata esse; nam citantur Petrarca, Philelphus, alii scriptores Italici.

575. s. XIII palimps. membr. 4° f. 70.
Chronica magistri Ricardi Pictavensis de diversis libris et historiis collecta, mutil. a fine. *Deus ab eterno est qui cum sibi placuit* etc. Desinit in tempora *Friderici imperatoris theutonici* qui *in ytalia mediolanenses uastabat et placentinos quia nolebant ei subici* etc. Hæc inspecta sunt a. 1868 in usum Pertzii monum. Germ.

576. s. XV (anni 1477 ? vide f. 77^b et 107^b), miscell. chartac. 8° f. 387. Juxta textum in marginibus superioribus et inferioribus, a dextra lævaque parte libri scriptor excerpta sua collocavit. Fuit Bongarsii.

I. **Libri textus.**

1, f. 1 — f. 49^a **Pauli Orosii abbreviatio.** *Pauli Orosii libri primi abreuiacio. Danaus et egistus fratres mutua cede quinquaginta parricidia perpetrarunt — Immortalis uero questus erit rei publice tue si utrique pereamus. Expliciunt extrata siue abreuiacio* (suprascr. *s. explicit*) *pauli orosii ex omnibus libris suis. deo autem gratias qui modum et facultatem dedit.*

*2, f. 49^b — f. 77^b **Extracta ex chronica, quæ nominatur fasciculus temporum.** *Incipiunt extracta ex cronica* etc. *temporum. Nembrot uir fortissimus turrim babel incohauit — eodem anno .s. 1477 in die sancti stefani ab andrea rampugnano occissus est 73 fuit estas feruentissima et sicitas inaudita et in quibusdam terris ignis succensus sub terra usque ad .... enam fuit.*

De folio 78 vide particulam II.

*3, f. 79^a — f. 107^b **De summis pontificibus Romanorum.** *Post passionem domini anno sequenti petrus apostolus filius iohannis prouincie galilee — MCCCCLXXI Sixtus 4' natione Januensis ordinis minorum usque modo sedet in chathedra quo tempore christianitas multa mala perpessa est a turchis. Item dux burgundie nomine Karolus, dux mediolani Caleazus maria et marchio nicolaus de este occisi sunt. Item multa alia quæ alibi anotabuntur in uita federici tercii imperatoris. Laus deo.*

*4, f. 108^a — f. 149^b **Valerii Maximi abbreviatio.** *Incipit epilogus ualerii maximi siue abreuiacio eius. Et primo de*

seruanda religione. Vnde dicit maximum studium fuisse antiquis romanis non solum seruande uerum etiam amplificande religionis — uerum iusto supplicio penas substinuit propter temeritatem suam. Explicit epilogus ualerii maximi.

5, f. 149[b] — f. 177[b] **Diogenis Laertii de vita et moribus philosophorum abbreviatio.** *Incipit epilogus laercii diogenis de uita et moribus phylosophorum. Auctor dicit quod multi arbitrantur phylosophiam a barbaris inicia sumpsisse — et hec epicurus cecinit pro doctrina ac sapientia sui. Finis laercii.*

*6, f. 177[b] — f. 183[b] **Historia philosophorum a Diogene Laertio prætermissorum.** *Archilogus poeta maximus ut dicit ualerius apud lacedemones clarus habitus est quod 92 libros impudicos scripsit cum exilio mulctauerunt librosque eius extra ciuitatem asportari iusserunt eorum lectionem parum pudicam arbitrantes. De aliquibus aliis philosophis et uiris illustribus et primo de ligurgo. Ligurgus philosophus ac princeps insignis — hic* (Porphirius) *in scriptis suis posuit obscure patrem et filium ab eo genitum et athenis claruit.*

*7, f. 183[b] — f. 184[a] **Excerpta varia tractantia de viris illustribus.** *Demostenes orator elegantissimus fuit — et is* (Euthemius) *a diis uelut deus colli iussus est.*

*8, f. 184[a] — f. 193[a] **Excerpta ex Justino.** *Item Candaulus a gyge occiditur* — (ex libro XLIIII) *Item Viridiacus qui decem annis castra romanorum in hyspania contriuit et ipse nouissime a suis incaute occisus est.*

*9, f. 193[a] — f. 198[b] **Excerpta ex Q. Curtio.** *EX L° Q. Curtii. Alexander Ma. dominator orbis filius olimpie — ut merito totius orbis tenuerit principatum. Finis ystorie alexandri magni.*

*10, f. 199[a] — f. 202[a] **Plinii hist. naturalis excerpta, lib. I, VII.** *Extracta a plinio li. p°. Lana de celo fluxit circa carisanum castellum — In creta terre motu rupto monte inuentum est corpus stans XLVI cubitorum.*

*11, f. 202[a] — f. 223[b] **Extracta ex libro Solini de mirabilibus mundi.** *Roma CCCCXXXIII annis post euersionem urbis troie — ualde discordatur a nomine insularum eo quod fortunate uocantur. Expliciunt extrata ex libro iulii solini de mirabilibus mundi quam breuissime potuerunt extrahi.*

*12, f. 223[b] — f. 226[a] **Excerpta ex Plinii hist. natural.**

*13, f. 226[a] — f. 227[a] **Pomponii Melæ excerpta.** *Item iuxta ripheos montes hee gentes sunt — Seres uero iusticia et comercio clari uersus indiam extenduntur.*

*14, f. 227[a] — f. 227[b] **Excerpta ex Ptolomæo.** *Item ptolomeus libro 2° describit has prouincias seu satrapias — Nona creta X cyprus. Ex libro VII° ptolomei.*

*15, f. 227[b] — f. 237[a] **Excerpta ex libris Leonardi Aretini de bello Gothorum.** *Theodoricus rex qui a Zenone impe-*

ratore iussus est — et multa alia oppida recepit et sic finis fuit anni XVIII huius belli. Finis.

De foliis 237ᵇ—241ᵇ vide particulam II. F. 242 scriptura vacat.

*16, f. 243ᵃ — f. 243ᵇ **Excerpta ex Plinii historia naturali.** *Artifices nobilissimi in marmore ere et ebore ut habentur a plinio L. XXXV. C. VIII fuere — Templum diane ephesie CCXX annis a tota asia absolutum est. In cuius positione ctesifon summus artifex fuit.*

*17, f. 244ᵃ — f. 271ᵃ **Excerpta ex Herodoto.** *Ex libro V° herodoti qui thersicore dicitur. Peones bis a peruntiis superati — hec sunt donaria cresi quæ donauit.*

*18, f. 271ᵃ — f. 289ᵃ **Excerpta ex Pomponio Mela.** *Ex libro pomponii melle de cosmographia qui incipit Omne igitur hoc quicquid est — operis huius atque athalantici littoris terminus.* Subiuncta est Melæ præfatio.

*19, f. 289ᵇ — f. 296ᵇ **Excerpta ex libro Dionysii Alexandrini de situ orbis.** *Ex libro dyonisii alexandrini de situ orbis cuius innicium huiusmodi est. Terra omnis cum ab occeano tanquam — et dignitate ad cognitionem nostram peruenire. Finis. Dyonisii alexandrini de situ orbis. Cuius prohemii quod dominus Antonius Becharie ueronensis compilauit ad clarissimum magistrum hyeronimum de leonardis tale extat inicium. Dyonisii alexandrini phy. cum nuper in libellum quendam concidissem quem ipse exametro uersu de ea parte orbis quæ habitabilis dicitur adolescens admodum conscripserat. Mirum fuit.*

*20, f. 296ᵇ — f. 297ᵃ **Excerpta ex Ptolomæo.** *Incipiunt prouinicie seu satrapie europæ iuxta tolomeum s. Britania ibernia — creta IX ciprus et hec omnia ex libro 7° ptolomei.*

*21, f. 297ᵃ — f. 349ᵇ **Excerpta ex Diodoro Siculo.** *Ex libro primo diodorii sciculi* (sic) *qui incipit Magnas merito gratias rerum scriptoribus — et ipsi a grecis superati omni ferme imperio spoliati sunt.*

*22, f. 350ᵃ — f. 350ᵇ **Excerpta ex Taciti Germania.** *De situ germanie ex cornelio tacito. Germania omnis a gallis rhetiisque — argentum et aurum propitii an irati dii negauerint dubito.*

*23, f. 350ᵇ **Excerpta ex Biondi libris de Roma instaurata.** *Item Biundus de forliuio in primo libro de roma instaurata de nominibus portarum — mitridate atque tygrane triumphat.*

*24, f. 350ᵇ — f. 357ᵇ **Excerpta ex libro Matthæi Palmerii de temporibus.** *Postquam imperium ad Karolum magnum delatum est —* (de monstro a. 1471 in Apulia nato) *cuius mater cum eum peperisset illico exspirauit.*

*25, f. 357ᵇ **Sententiæ nonnullæ philosophicæ.** *In operibus*

actiuis multum lucet liberalitas mentis — contra omnia pericula temptationum.

*26, f. 358ª — f. 363ª **Excerpta ex Darete Phrygio (Dictye Cretensi), sine titulo.** *Dardanus filius iouis et electre ex italia responso accepto — et andromacha in chersonesum profectus est. Mille ducenti secuti sunt.*

*27, f. 363ª — f. 367ª **Abominationes Judæorum contra fidem Christi, ex diversis libris Thalmudi excerptæ et ab Hieronymo de sancta fide ex Hebræo versæ in Latinum.** *Incipiunt alique abominaciones iudeorum contente in diuersis libris thalmuth contra fidem christi et contra legem dei sanctosque prophetas. Tradicte de ebreo in linguam nostram per Jeronimum de sancta fide ad papam benedictum VIIII. Et primo ut dicit rabi Joseph in libro qui intitulatur sabath. In. C. uaca. dicunt quod omnes libri — qui reuersus inuenit clamidem suam. Ecce quales fabellas continet liber thalmuth qui interpretatur mitra et corona legis mosayce.*

*28, f. 367ª — f. 367ᵇ **Nomina deorum et dearum secundum antiquos.**

*29, f. 368ª — f. 370ª **Nomina virorum, qui in unaquaque arte vel scientia clari fuerunt.**

*30, f. 370ᵇ **Carmen de Pasiphae, Circe, Medea, Phædra, Diris, versuum septem:**
Pasife signat uisus quo cuncta uidentur —
Nam sol illius uitium cum Marte retexit.

*31, f. 370ᵇ **Carmen sermone Italico scriptum:** *Niun se pote felice chiamare — equesto uien eh. noi non sin* (?) *stabili.*

*32, f. 371ª **Carmen sermone Italico scriptum.** *E tal felicita par che no dur — et per essi meschini idio pregamo. Finis.*

*33, f. 371ª **Conspectus locorum Italiæ portubus vel castellis insignium, Italice.**

*34, f. 372ᵇ — 374ᵇ **Hæreticorum nomina cum hæresibus suis.**

*35, f. 375ª — f. 376ª **Ex libris Olympi de amore philosophiæ.** *Amor phylosofie consistit in abstractis — desideria hominis morte cessabunt.*

*36, f. 376ª — f. 380ª **Ex libro Olympi de origine mundi.** *Primum bonum appetunt omnia — Comitte te deo et ora eum et saluus eris.*

*37, f. 380ª — f. 381ª **Excerpta ex libris Uraniæ de laudibus mulierum.** *Vita honesta non est imperfecta — qui conuersabitur cum bonis non peribit in eternum.*

*38, f. 381ª — f. 385ª **Excerpta ex libro eiusdem de consideratione vitæ.** *Vita presens est fons scaturiens aquas amaras — Ecce lector quoniam breui libello tibi mortis et*

uile pandidimus (sic) *secreta damusque conscilium ut uirtutum uia quæras lucis iter. Scriptoris nomen franciscus fuit sed dictantis olympus.*

*39, f. 385ª — f. 385ᵇ **Excerpta ex libro de signo perfecto Olympi philosophi maximi.** *Signum perfecti animi est corpus bene organizatum — quæ diuino non est probata conscilio.*

*40, f. 386ª — f. 386ᵇ **Excerpta ex libris Muntani de felicitate sapientis.** *Sensatio parit senium et si fuerit nimia — solus deus satiabit animam sapientis.*

*41, f. 386ᵇ **Excerpta ex libro eiusdem de divitiis paradisi.** *Solus deus est diues simpliciter et per accidens — homo qui est contentus se ipso est ditissimus.*

*42, f. 386ᵇ **Excerpta ex libris eiusdem de laudibus cæli.** *Celum habet motum suum cum tranquilitate — celum erit requies nostra.*

*43, f. 386ᵇ — f. 387ª **Excerpta ex libro eiusdem de causis.** *Causa prima mouet alias causas — prima causa felicitat uniuersa.*

*44, f. 387ª **Excerpta ex libro eiusdem de contemptu mundi.** *Amor mundi inficit animam — in hac uita durat perpetuum nihil.*

*45, f. 387ª **Excerpta ex libro eiusdem de modo contemplationis.** *Per contemptum sui ascendit anima ad amorem dei — in postremo erit contemplatio.*

*46, f. 387ᵇ **Vita Muntani philosophi.** *Muntanus philosophus olimpi et uranie filius tempore christi uiguit iusticia et pietate insignis — plenus dierum in christi fide et im pace bona quieuit.*

*47, f. 387ᵇ **Sententiæ philosophicæ diversæ.**

*II. **Margines libri.** Hæc omnia Sinnerus omisit.

48, f. 12ª — f. 17ᵇ **Ex libris Suetonii exerpta.** *Vespesianus ingenia et artes — et moderacione sequentium principum.*

49, f. 23ª — f. 37ᵇ **Excerpta ex libris Suetonii.** *Julius cesar anno XVI patrem amisit — propinante se uini amphoram.*

50, f. 38ᵇ — f. 41ª **Excerpta de imperatoribus Romanis.**

51, f. 42ª — f. 57ª **Suetonii excerpta.**

52, f. 58ª — f. 78ᵇ, f. 237ᵇ — f. 241ᵇ **Historia de vastatione Vandalorum, de cruciariis etc.** *Item uuandali post deuictam cartaginem — ut supra XXX m. gallorum una pugna interfecta refferrantur.*

53, f. 107ᵇ — f. 110ᵇ **Excerpta varia ex Curtio, Ovidio, Quintiliano, Claudiano** (*Est ignota procul* etc.), **Ciceronis Philippicis.**

54, f. 111ª — f. 112ᵇ **Historiæ aliquot ad somnia mirabilia pertinentes.**

55, f. 113ª — f. 116ᵇ **Excerpta ex Ciceronis Philippicis.**
56, f. 119ᵇ — f. 120ª **Excerpta ex Ovidio.**
57, f. 120ᵇ **Ovidius de philomela.** Anthol. Lat. ed. Riese II nr. 762.
58, f. 122ª — f. 128ª **Excerpta ex Ovidii Amoribus, Tristibus, de Ponto.**
59, f. 129ᵇ — f. 133ᵇ **Narrationes de hominibus immolatis.** F. 131ª citatur: *Clemens noster in libro suo quo ..... ad fidem animabat;* f. 131ᵇ *Dorotheus in quarto Italicarum rerum.*
60, f. 149ᵇ — f. 152ª **Excerptum ex Tullii libro ad Hortensium.** *Hec de principiis rerum. Inter philosophos ut scribit tullius ad hortensium summa discensio est. Nam Thales* etc. Est academ. II, 37; 46 etc.
61, f. 152ª — f. 156ᵇ **Excerpta ex Ovidio** de arte amandi.
62, f. 156ᵇ — f. 159ª **Excerpta de philosophis (Socrate).**
63, f. 159ᵇ — f. 161ᵇ **Ex Ovidii Fastis.**
64, f. 162ª — f. 162ᵇ **Excerpta de Platone.** Aristotelis epigramma in monum. Platon. legitur f. 162ᵇ.
65, f. 163ª — 173ᵇ **Excerpta ex Ovidii Metam. et Trist.**
66, f. 174ª — f. 181ª **Excerpta ex Plutarchi apophthegmatis.**
67, f. 181ᵇ — f. 183ª **Excerpta ex Quintiliano.**
68, f. 183ᵇ — f. 191ᵇ **Excerpta ex Justino.**
69, f. 191ᵇ — f. 198ᵇ. 202ᵇ — f. 213ª 215ᵇ — f. 219ª **Excerpta ex Lucretio.**
70, f. 198ᵇ — f. 225ª **Excerpta ex Herodoto.**
71, f. 213ᵇ **Excerpta de serpentibus.**
72, f. 219ᵇ — f. 232ᵇ **Excerpta ex Vergilio.**
73, f. 233ª **Virgilius de littera Y Pythagoræ.** Anthol. Lat. ed. Riese II nr. 632 p. 83.
74, f. 234ᵇ — f. 241ᵇ **Vergilii carmen de Mæcenate I v. 95—100, de viro bono** (Riese anth. Lat. II nr. 644 p. 95), **de fortuna** (Riese anth. Lat. II nr. 629 p. 81), **de vino et Venere** (Riese anth. Lat. II nr. 633 p. 84), **de livore** (Anth. Lat. ed. Riese II nr. 636 p. 87), **de Sirenis** (l. l. nr. 637 p. 88), **de horto** (l. l. nr. 635), **de copa, de est et non, de ærumnis Herculis** (l. l. nr. 641), **de culice, de Aetna, de Orpheo** (Anth. Lat. ed. Riese II nr. 628 p. 81); **de ortu solis.**
75, f. 244ª **Carmen de novem Musis.** Anth. Lat. ed. Riese nr. 664.
76, f. 244ᵇ — f. 261ª **Excerpta ex Ovidii Fastis et ep. ex Ponto.**
77, f. 261ᵇ **Carmina Apollinis ad Lycurgum.** *Care Joui magno* etc.
78, f. 289ª — 387ᵇ **Excerpta ex Olympi sententiis, et tractatus nonnulli theologici.**

577. s. ? chart. 8° f. 14.
De requisitis precationis et lustrationis additis nonnullis ad desponsationis et funeris ritum pert., Arabice. Sinn. III, 318.

578. s. ? chart. 8° f. 36.
Collectio carminum Turcicorum a diversis auctoribus scriptorum, quorum plurima ad Bâki pertinent.

579. s. XIV—XVI chart. 8° f. 205. F. 1ª: *Est Sancti Nazarii Veronæ.*

*1, f. 1ª — f. 23ª, sæc. XIV. **Ars grammatica, Græce.** *σύνθεσις ἐν ἐπιτόμω τῶν ἐρωτημάτων δηλοῦσα τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου. ἀρχὴ τῶν προσοδιῶν* (rubr.). *Τί ἐστι προσωδία. ποιὰ τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς ὑγιοῦς κατὰ τὸ ἐπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένη* etc. Desinit in *τύπτω* verbi declinationem.

*2, f. 24ª — f. 25ᵇ, s. XV. **Gregorii Corinthii fragmentum.** *Ἰδοῦ σοι καὶ τὰς διαλέκτους — ἐλάμβανον βλήχωνος.*

3, f. 27ª — f. 36ᵇ, s. XV. **Moschopulus** *περὶ σχεδῶν*, **fragm.** *Τῷ ἰωνᾶ καὶ χθὲς σὺν ἐστρούμην (?) σοι χε̄ ὅτι ταύτην οἱ ἀττικοὶ — εἰ δὲ ὄπισθεν τῆς προθέσεως μετὰ τὸ προηγούμενον.*

4, f. 41ª (f. 37—40 vacant) — f. 47ª, s. XV. **Synesii philosophi liber ad Dioscurum de libro Democriti Abderitæ.** *συνεσίου φιλοσόφου πρὸς διόσκουρον εἰς τὴν βίβλον δημοκρίτου τοῦ ἀβδηρίτου ὡς ἐν σχολίοις. Διοσκούρῳ ἱερεῖ τοῦ μεγαλίου σαράπιδος* etc. *Τῆς πεμφθείσης μοι ἐπιστολῆς* etc.

5, f. 48ª — f. 54ª, s. XV. **Plutarchus de amicorum multitudine.**

6, f. 54ª — f. 57ᵇ, s. XV. **Eiusdem de fortuna.**

7, f. 58ª — f. 61ᵇ, s. XIV. **Anacharsidis Scythæ epistulæ.** *Ἐπιστολαὶ ἀναχάρσιδος σκύθου. ἀνάχαρσις ἀθηναίοις* etc. Insunt Anacharsidis epistulæ ad Solonem, Hipparchum tyrannum, Medocum, Anonem, filium regis, Terea, Thrasylochum, Crœsum.

8, f. 61ª — f. 67ᵇ, s. XIV. **Epistulæ variorum, Græce.** Aristoteles Olympiadi, Artaxerxes Hystani Hellesponti præfecto, Hystanes Hippocrati, Hippocrates Hystani, Hippocrates Demetrio, Hystanes Artaxerxi, Artaxerxes Coënsibus et Coënsium responsum, Democritus Hippocrati, Hippocrates Democrito, Hippocrates filio Thesalo, Pythagoras Hieroni, Chiou Matridi, Apollonius Tyaneus Euphrati (ep. III).

9, f. 68ª — f. 80ª, s. XIV. **Platonis Euthyphron, sine titulo.**

10, f. 84ª (f. 81—83 vacant) — f. 89ª, s. XV. **Heliodori philosophi ad Theodosium de mystica philosophorum arte (de chrysopoeia) versibus iambicis.** *Ἡλιοδώρου φιλοσόφου πρὸς θεοδόσιον τὸν μέγ βάσιον περὶ τῆς τῶν φιλοσόφων μυστικῆς τέχνης διὰ στίχων ἰάμβων.*

Σκῆπτρα γαίης μέδοντες ὡς πᾶν ἐμφανὲς —
εἰς κύκλικοὺς αἰῶνας αἰώνων ἀμήν.
Τέλος.

11, f. 89ᵇ — f. 90ª, s. XV. **Theophrasti philosophi de eadem**

arte divina versibus iambicis. *θεοφράστου φιλοσόφου περὶ τῆς αὐτῆς θείας τέχνης διὰ στίχων ἰάμβων.*
Οἱ τῶν σοφιστῶν ἄνδρες ὥςπερ ῥήτορες —
ὀπῶν τε τῶν ἐν ξηρᾷ καὶ βλαστημάτων.

12, f. 92ª — f. 96ª, s. XIV. **Synesii ad Pæonium de dono astrolabii.** *τοῦ Συνεσίου πρὸς παιόνιον περὶ τοῦ ... ρου. Ἀκούων σου πρώην ὑπὲρ φιλοσοφίας ἀγανακτοῦντος* etc.

*13, f. 96ᵇ — f. 97ᵇ, s. XIV. **Excerpta ex Platone.** *Ἐκ τῶν τοῦ πλάτωνος* (rubr.) *Καὶ οὖν ἐπειδὴ τοὺς νόμους παρέσχημαι τῷ δικαστηρίῳ τὰ ἐφεξῆς* etc. F. 97ᵇ *περὶ προφυλακτικῶν καὶ προγνωστικῶν ζώων τοῦ αὐτοῦ* (rubr.). *Ἐπειδὴ καὶ περὶ προφυλακτικῶν* etc.

14, f. 98ª — f. 99ª, s. XIV. **Excerpta ex Hippocratis libro de somniis.** *Ἱπποκράτους περὶ ἐνυπνίων. Περὶ δὲ τῶν τεκμηρίων τῶν ἐν τοῖς ὕπνοισιν* etc. *Ἔτι περὶ αὐτῶν. ὁκόσα μὲν οὖν τῶν ἐνυπνίων θεῖα* etc.

*15, f. 99ª — f. 99ᵇ, s. XIV. **De solœcismis Gregoræ excerpta.** *Περὶ τῶν σολοικισμῶν τρόπων τοῦ γρηγορᾶ. Ὁ περισσὰ λέγων ἢ ὑπερηφανευόμενος* etc.

*16, f. 99ᵇ — f. 104ª, s. XIV. **Excerpta ex Aristotelis meteorologicis.** *Ἐκ τῶν τοῦ ἀριστοτέλους μετεωρολογικῶν καὶ ἑτέρων πραγματειῶν* (rubr.) *Πάντα τὰ πυρώδη διὰ μὲν πυκνοῦ* etc.

17, f. 104ª — f. 111ª, s. XIV. **Plutarchi, quomodo quis ab hostibus iuvetur.**

*18, f. 111ª, s. XIV. **Excerpta ex Plutarchi Ciceronis vita.** *Πλούταρχος Κικέρωνι.* (rubr.) *Πολλῶν δὲ φοιτώντων* (sic) *ἀνδρῶν ὑπ' εὐνοίας καὶ τῶν ἑλληνίδων πόλεων* etc.

19, f. 111ᵇ — f. 115ª, s. XIV. **Gregorii sermo de anima ad Tatianum.** *Τὸν περὶ ψυχῆς σοι λόγον* etc.

*20, f. 115ª — f. 119ª, s. XV. **Leonardi Aretini de Florentinorum re publica, Græce.** *Λεονάρδου ἀρρετίνου περὶ τῆς τῶν φλωρεντίνων πολιτείας. Ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖς εἰδέναι* etc.

*21, f. 122ª — f. 123ᵇ, s. XIII—XIV. **Novi testamenti fragmentum.** *κατά τινος ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα — οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει.*

22, f. 124ª — f. 174ᵇ, s. XV. **Gennadii Constantinopolitani dialogus inter Judæum et Christianum, Græce.** Titulus legi iam nequit. *Χριστιανός. Βούλει διαλεχθῶμεν ἐφ' οἷς πρὸς ἀλλήλους διαφερόμεθα χριστιανοί τε καὶ ἰουδαῖοι* etc.

*23, f. 175ª — f. 182ᵇ, s. XV. **De prophetiis ad Christi adventum spectantibus, Græce.** *Ἐκ τῶν περὶ τοῦ ἐλθεῖν ἰησοῦν χριστὸν προφητειῶν αἱ σαφέστεραι ἐνταῦθα ἐτέθησαν πλείστων οὐσῶν ἐν πᾶσι τοῖς τῶν προφητῶν λόγοις.* (rubr.) *Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ ἰούδα* etc.

*24, f. 183ª — f. 205ᵇ, s. XVI. **Aristoteles de generatione et**

corruptione, fragmentum, cum scholiis. *Τὴν ὕλην ὡς οὖσαν καὶ αὐτὴν καὶ μίαν τῷ ἀριθμῷ τῷ λόγῳ δὲ μὴ μίαν* etc.

F. 192ᵃ: *Τὸ β: Π]ερὶ μὲν οὖν μίξεως καὶ ἁφῆς καὶ τοῦ ποιεῖν* etc. In fine habes: *Τὸ γὰρ αὐτὸ τὶς ὡσαύτως ἔχον ἀεὶ τὸ αὐτὸ πέφυκε ποιεῖν ὥςτε ἤτοι γένεσις ἀεὶ ἢ φθορά.*

580. s. XII membr. 8° f. 16.

1, f. 1ᵃ — f. 8ᵃ **Hildeberti episcopi Cenomannorum epistulæ aliquot (num. XVII).** *C]onuersione et conuersatione tui letatur anima mea et exultat* etc.

*2, f. 9ᵃ — f. 16ᵇ **Specimina epistularum diversarum (summa dictaminis), ab initio mutil.** *Socero gener, socius socio, pater filio* etc. Non sunt nisi pauca excerpta. Sinn. III, 491 ait, post Hildeberti epist. sequi disputationem Alexandri Magni et Dindimi Bragmanorum regis. Intellexit autem cod. 633.

581. s. XIV membr. 8° f. 94.

Chronica Martini Pœnitentiarii, mutil. a fine. *Quoniam scire tempora summorum pontificum romanorum nec non et aliorum patrum contemporaneorum* etc. Desinit in annum MCCCXII: *Johannes papa XXII de caturco ciuitate oriundus ex patre Arnaldo fuit* etc. Cf. cod. 452.

582. s. IX membr. 8° f. 96.

1, f. 1 — f. 46ᵃ **Arculfi episcopi (h. e. Adamnani) descriptio terræ sanctæ. Insunt figuræ.** *PRIMVS LIBER SANCTVS DE LOCIS EXORDITVR PRÆFATIO. Arculfus sanctus episcopus gente gallus — ut pro misello peccatore earundem caraxatore christum iudicem sæculorum exorare non neglegat. EXPLICIT LIB. TERT.* Post f. 24 magna est lacuna.

2, f. 46ᵃ — f. 76ᵃ **Evangelium Nicodemi.** *In nomine sanctæ et indiuiduæ trinitatis incipiunt gesta saluatoris domini nostri iesu christi quæ inuenit theodosius magnus imperator in hierusalem in prætorio pontii pilati in codicibus publicis incipit præfatio* (unc.). *Factum est in anno nono decimo imperatoris et cæsaris tiberii — omnia que gesta sunt de iesu in prætorio meo.*

3, f. 76ᵃ — f. 96ᵇ **Itinerarium Antonini Placentini, in fine mutil., sine titulo.** *P]Rrocedente beato antonino martyre una cum collega suo — et inde transeuntes per ciuitates hoc est per arissam aristosam et epiphaniam.* Adamnanum inspexit Titus Toblerus a. 1862 nec non Antonini itinerarium.

583. s. XVI—XVII chart. 8° f. 72.

***Ars geometrica, Germanice.** Inde a fol. 15 (inter f. 64 et 65 multa fol. vacua sunt relicta) tractatus de castrorum munitione incipit.

584. s. X membr. 8° f. 148.

1, f. 1ᵃ — f. 142ᵃ **Tractatus de trina deitate.** *Quid sit trina deitas atque trinitas sic sub breuitate ueraciter mea patenter*

probat pusillitas. Esaias dicit etc. Videntur homiliæ diversæ esse: multi auctores ecclesiastici laudantur. Neque vero de deitate trina sola, sed de aliis quoque dogmatibus agitur. Alcuini esse suspicatus est Sinnerus III, 430.

2, f. 142[b] — f. 147[b] **Carmina Christiana octonariis trochaicis condita.**
a, *Cursum mundi sol uergentis pariterque hominis* etc.
b, *COMPLETORIVS. Fluxit ille labor magnus quem diurnum dicimus* etc.
c, *MEDIÆ NOCTIS AD NOCTVRNOS VIDELICET HYMNOS. Galli cantu mediante noctis iam caliginem* etc.
d, *RITHMVS MATVTINVS. Adest tempus matutinum dulce gallicinium* etc.
e, *HORE PRIMÆ. Audi laudes horæ primæ deus clementissime* etc.
f, *ORE TERTIÆ. Hora tertia qui missus aduenisti celitus* etc.
g, *SEXTÆ. Hora sexta crucifixus summi patris unicus* etc.
h, *NONÆ. Hora nona qui potenter emisisti spiritum* etc.

3, f. 147[b] **Carmen de diebus Aegyptiacis.** *Si tenebræ ægiptus graio sermone uocantur* etc. Cf. anth. Lat. ed. Riese nr. 736, v. 5 seq. Post versum: *Dat duodena cohors septem inde decemque decembris* hæc etiam secuntur:

His caueas ne quid proprio de sanguine demas
Nullum opus incipias nisi forte ad gaudia tendat
Et caput et finem mensis in corde teneto
Ne medio ima ruas sed clara per æthera uiuas.

Agmen claudunt præcepta aliqua de his diebus: ... *ltum ne in tribus diebus sanguinem minuas* etc.

*4, f. 148[a] **Sanctus Ambrosius super ad Romanos apostoli epistolam** (sic). Est excerptum. *Lex enim spiritus uitæ in christo iesu liberauit me a lege peccati* etc.

*5, ibid. **Excerptum Augustini.** *Augustinus. Qui disponit arguere non faciat unde alium nititur accusare* etc.

585. s. XI membr. 8° f. 75.

Ambrosii Hexameron, mutil. ab initio et a fine. ... *uideatur adiudicate substantie ut primogenite creaturæ* (= de die primo) — *Mansuetis igitur ueluti quedam fulchra eorum quibus hic usus est parantur* ... *enio. Feris autem et agrestibus* (= de die sexto).

586 s. X membr. 8° f. 49.

1, f. 3[a] — f. 28[b] **Liber Juliani ad Demetriadem** .... (duæ primæ lineæ erasæ sunt) *deesse possit in eius laude celebranda — ponere orbem desertum et peccatores perdere ex eo. EXPL. DEO GRATI.*

2, f. 28[b] — f. 49[b] **Hieronymi liber ad Eustochium.**

*3, f. 49[b] **Argumentum Hieronymi in epistolis canonicis, mutil.**

*4, f. 1ᵃ et 2 **Fragmenta martyrologii.** Inventio S. Crucis, sanctorum Nerei et Achillei, S. Georgii natal. F. 1ᵃ transvers. scriptum est sæc. XIV quasi argumenti indicandi causa: *Epistole ieronimi et de natura deorum.*

587. s. XVII chart. 8° pag. 127.
Büechlin der Artzney von Vielerley Gebrästen des menschlichen leibs vnd anderen nützlichen Stucken vnd Künsten. Im MDCLVI Jahr.

588. s. XV—XVI chart. 8° f. 88.
Chronica Hollandiæ, Belgice. *Hier beghint die cronike van hollant van Zeelant ende van vrieslant ende vand ..... van Vtrecht. In welke hystorie bescreuen es hoe die landen eerst begrepen ende belbret* (?) *worden* etc. *Die prologhe. Langhe tyt soe es my glebeden dat Ic doch wande bescryuen ende maken een bouc van die historien van hollant* etc. Desinit in annum MCCCCLXXVII. Cf. Borgnet, rapport à la commission de l'histoire à Liège a. 1857 p. 92. Agglutinatæ sunt duæ schedulæ membr. sæc. XII—XIII, in quibus **glossarii Latini** (litt. S) fragmenta leguntur.

589. s. XII—XIII membr. 8° f. 70.
1, f. 3ᵃ — f. 17ᵇ **Statii Achilleis.**
2, f. 20ᵃ — f. 70ᵇ **Juvenalis satiræ.** F. 1. 2 et 18. 19 sæc. XV tractatus **de testibus** scriptus est.

590. s. XIII membr. 8° f. 212. Petri Danielis fuit. Insunt picturæ.
1, f. 1ᵃ — f. 125ᵇ **Chronique de France,** a mundo condito usque ad annum 1226. Inc.: *Au commencement cria dex le ciel et la terre et i mist lumiere en maniere d'une nue resplendissant.*. Finis: *Honorez li apostoiles morut lors. Hugelins euesques d'oiste fu fez apostoiles et fu nomez Gregoires.* Specimen apud Sinn. II, 44—48.
2, f. 125ᵇ — f. 127ᵃ **Stemma regum Francogalliæ usque ad Ludovicum IX.**
3, f. 127ᵇ — f. 143ᵃ **Descriptio orbis terrarum, origo gentis Francicæ, dinumeratio patriarchatuum et archiepiscopatuum; Gallice.** Inc.: *En la mer d'orient en la contree d'Ynde a vne ille qui a non thaprobane qui a ceinte d'un fleuue.*. Fin.: *li nouismes sieges damas soz qui sunt X eueschiez abli panuplon laliche eurie konoquorre yabridce danabi karocee Hardani syuraquin.*
4, f. 144ᵃ — f. 212 **Traduction du premier livre de Salomon.** Inc.: *Au tens que salemons li filz le roi Dauid fu rois de ierusalem dex li monstra grant amor.*. Fin.: *Ici fenist li premiers liures Salemons or prion a deu que en tel maniere le laist entendre a celz qui le liront et oiront* etc.

591. s. XVI chart. 8° f. 57.
Aulicus Casparis Peuceri philosophiæ et medicinæ doctoris. Præmissum est epigramma:

Qui factum tantis quod honoribus auctus ab aula
Peucerus, rogitas, omnibus exciderit ? etc.

Sequitur epitaphium, quod sibi ipsi fecerat D. 8 Julii a. 1576: *Immanem rabiem fraudem insidiasque potentum* etc. Idem: *Me uoluere mori sycophanta tyrannus Erinnys* etc. Sinnerus falso nr. 541 posuit III, 329.

592. s. XIV membr. 8° f. 82.

*1, f. 1ª **Carmen Christianum de Verbo, vers. 33.**
V]erbum a principio protendens eterno
Quod cuncta concilio creasti superno etc.

*2, f. 1ᵇ **Homilia.** *Secularibus aliter .... loquimur aliter loqui nobis debemus* etc.

*3, f. 3ª — f. 3ᵇ **Carmen ecclesiasticum, vers. 103.**
Phebo phebe lumen capit a sapiente
incipiens ssⁿⁱ quo quasi luce micat etc.

*4, f. 4ª **Tractatus de cantico canticorum et de psalmis.**

*5, f. 4ᵇ **Excerpta (præcepta) theologica.**

*6, f. 5ª — f. 15ᵇ **Bona summula cuiusdam cordelarii nomine Bonæ Fortunæ clerici et probati viri.** *Templum dei sanctum est quod estis uos* etc.

*7, f. 16ª **Versus varii hinc inde excerpti.** *Felices quos non trahit ambitus ardua nactus* etc.

*8, f. 16ᵇ — f. 20ᵇ **Tractatus theologici diversi ex auctoribus ecclesiasticis excerpti.** Insunt excerpta Willelmi Abbatis, Anselmi, Isidori, Hieronymi, Gisleberti, Johannis Chrysostomi, Gregorii: in fine precationes leguntur.

9, f. 21ª — f. 81ᵇ **Chronica Martini Pœnitentiarii.** *Quoniam scire tempora summorum romanorum pontificum* etc. Extenditur usque ad annum MCCLXXXIIII: *Honorius IIIIᵘˢ nat. ro. de domo sabellorum* etc. Sinnerus II, 515 falso nr. 562 posuit.

*10, f. 82ª **Homilia.** *Ornauerunt faciem templi etc. .... In hiis uerbis duo breuiter possumus* etc.

*11, f. 82ᵇ **Carmina duo Christiana, vers. XXIV et XXV.**
a, *Peniteas cito peccator et sit miserator* etc.
b, *Mente latet liuor odium tumor ira cupido* etc.

593. s. XV membr. 8° f. 19.

Platonis epistularum versio Marsilii Ficini, fragm. Inc.: ..*multitudo usque adeo uires augeret quantum amicorum constantia atque fidelitas*.. F. 1ᵇ *Plato atheniensis hipparino ceterisque principibus siracusas tenentibus. Scripxistis michi censere uos* etc. F. 16ᵇ *Plato atheniensis siracusanis et sociis. Qua maxime sententia prospere* etc. F. 18ᵇ *Plato atheniensis Archite Tarentino. Venerunt ad nos archippus* etc. F. 19ª *Plato atheniensis Aristodoro. Audio te imprimis* etc. Ib. *Plato atheniensis Aminthe. Scripximus tibi etiam prius* etc. F. 19ᵇ *Plato atheniensis* (ad Archytam). *Que uenerunt commentaria mirabile quam libenter accepimus* etc.

594. s. XIV membr. 8° f. 10. F. 1. 4. 9. 10 vacant.

1, f. 2ª — f. 3ᵇ **Tractatus medicus de virtutibus roris marini, sine titulo.** *Ros marinus habet uiginti quinque uirtutes — uel bibat decoctionem foliorum eius in lacte caprino quod stet sub diuo per noctem et curabitur.*

2, f. 5ª — f. 7ᵇ **Epistola beati Bernardi missa ad quendam militem de cura et modo rei familiaris utilius gubernandi** (sic). *Gracioso et felici militi raymundo castri ambiciosi bernardus in senium deductus salutem. doceri peciisti a nobis* etc. Bernardi Silvestris esse adnotavit P. Daniel.

595. a. 1051 Hedschræ chart. 8° f. 82.

Quinque scriptiunculæ de verborum coniugatione, Arabice. Eadem habes in cod. Arab. Monac. 750—755.

596. s. XIV—XV chart. 8° f. 230. Fuit Bongarsii.

1, f. 1ª — f. 226ª **Chronica a mundi creatione usque ad Diocletianum et inde ad Nicephorum Botaniatam, Græce.** *βιβλίον περιέχον χρονογραφηκὴν ἐξήγησιν ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἄρχεται τὸ δεύτερον βιβλίον ἕως τῆς βασιλείας νικηφόρου τοῦ βοτανηάτη. Ἀπαρχῆς ἐπίησεν ὁ ϑεὸς τὸν οὐρανὸν χωρὶς ἄστρων* etc.

2, f. 228ª — f. 229ᵇ **De septem conciliis œcumenicis sacris.** *Περὶ τῶν ἑπτὰ ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων ἐν ποίοις τόποις ἐγένοντο. καὶ ἐν πίοις βασιλεῦσι καὶ ἀρχιερεῦσιν πρώτη ἁγία σύνοδος καὶ οἰκουμενική. Χρὴ γινώσκειν πάντα χριστιανὸν ὅτι ἑπτά εἰσιν* etc.

*3, f. 230ª **Chronicum synopticum ab Adam incip.** *Χρονικὸν συνοπτικὸν ἀπὸ τοῦ ἀδάμ. Ἀπὸ ἀδάμ ἕως τοῦ κατακλεισμοῦ ἔτη β σ μ β* etc.

597. s. XVI chart. 8° f. 474.

Bibliotheca ostendens, quid authores in quovis artis genere aliisve materiis prodiderint vel etiam in alios commentati sint, collecta per Joannem Gualtherum anno 1577.

598. s. XII membr. 8° f. 9—209.

1, f. 9ª — f. 117ᵇ **Legenda Sanctorum, ab initio mutil.** ..*defunctum. Proicite in apertum campum nullo defendite obstaculo* etc. F. 9ª Emmerentiane virginis, 9ᵇ Thimothei apostoli, conversio S. Pauli, 10ª Pollicarpi episcopi, 11ª Brigide, 12ª purificatio S. Marie, 13ᵇ Blasii episcopi, 14ᵇ Agathæ, 16ª Valentini, 16ᵇ Julianæ, 17ᵇ Gregorii, 19ª Cyriaci, 20ª Benedicti, 21ª Ambrosii, 21ᵇ Mariæ Aegyptiacæ, 24ª Tyurcii et Valeriani, 24ᵇ Georii martyris, 25ᵇ Marci evangelistæ, 26ª Quiriaci, 27ª Vitalis, 27ᵇ Inventio S. Crucis, 29ª Alexandri, Eventii et Theodori, 30ª Johannis apostoli ante portam Latinam, Gordiani et Epimachi, 30ᵇ Pangratii, 31ª Gangolfi, 31ᵇ Petronelle, 32ª Marcellini et Petri, 33ª Bonifacii, 33ᵇ Primi et Feliciani, 34ª Nazarii, 35ª Viti, 36ᵇ Gervasii et Prothasii, 37ᵇ Albani, 38ª Johannis et Pauli, 38ᵇ Septem Dormientium, 40ª Procelli et Martiniani, 40ᵇ Vodal-

rici, 41^b Marci et Marcelliani, Kyliani, 42^b Septem fratrum, 43^a Margarete, 44^b Alexii, 45^b In festo beate Marie Magdalene, 46^a Apollinaris, 48^a Christinæ, Pantaleonis, 52, Felicis, Simplicii, Faustini et Beatricis, 53^a Abdon et Sennes, Vincula S. Petri, 53^b Stephani Papæ, 54^b Inventio S. Stephani, 55^a Syxti Papæ, 56^a Afræ, 57^b Laurentii, 58^b Tiburtii, 59^a Ypoliti, 59^b Eusebii, 60^a Agapiti, 60^b Thimothei, Genesii, Agustini, 61^a Pelagii, 62^a Hermetis, 62^b Decollatio S. Johannis baptistæ, 64^a Felicis et Adaucti, 64^b Verenæ, 65^b Aegidii, 66^b Magni, 68^a Gorgonii et Dorothei, Prothi et Jacincti, 69^a Cypriani, Cornelii, 70^a Exaltatio S. Crucis, 71^a Eufemie virginis, 72^a Lamperti, 73^a Mauritii, 74^b Emmerammi, 75^a Cosme et Damiani, 75^b Michahelis archangeli, 77^a Jeronimi, 78^b Remigii, 79^b Serii et Bachi, Marci et Apulei, Dyonisii Papæ, Rustici et Eleuterii, 80^b Gereonis, 81^a Kalisti Papæ, 81^b Galli, 83^b Lucæ evangelistæ, 84^a Januarii, 84^b Crispini et Crispiniani, 85^b In festo omnium sanctorum, 86^b Eustachii, 88^a Willebrordi, 88^b quatuor Coronatorum, 89^b Theodori, 90^b Martini, 93^b Ericii, 94^a Othmari, 95^b Cæciliæ, 97^a Clementis Papæ, 98^a Crisogoni, 98^b Katherinæ, 104^b Barbaræ, 105^b Nycholai, 107^b Luciæ, 109^b Passio decem milium martyrum, 110^b collecta, 111^a Secreta, compl. Passio Thomæ Anglici, 116^a Scolasticæ, 117^a Praxedis.

2, f. 117^b — f. 133^b **Passiones et vitæ sanctorum apostolorum per circulum anni.** 117$_b$ Jacobi minoris, 118^b Philippi, 119^a Petri et Pauli, 121^a Jacobi maioris, 123^a Bartholomæi, 125^a Matthæi, 126^b Simonis et Judæ apostolorum (inter f. 126 et 127 aliqua desunt), 127^a Thomæ, 129^a Johannis apostoli, 132^a Ordo apostolorum, Matthiæ apostoli.

3, f. 133$_b$ — f. 134^b **Passiones Sanctorum.** Oswaldi regis, 134^a In festo undecim milium virginum. In fine:

Scriptori munus sit bos bonus aut equus unus
Qui scripsit sanus sit sua sana manus.

4, f. 134^b — f. 139^b **Narrationes monachales.** *V]esanus reputatur qui si suum iumentum in alto stabularet solio et ipsum in culcitra* etc.

5, f. 140^a — f. 209^b **Passiones Sanctorum.**

a, Revelatio septem dormientium. *In tempore illo regnante impio decio imperatore facta est ingens persecutio* etc.

b, f. 153^a Vita sancti Burchardi. *Terrenarum motus curarum si diuino adiutorio* etc.

c, f. 157^a In colonia undecim milium virginum. *Regnante domino nostro iesu christo cum post passionem* etc.

d, f. 171^a Vita Odiliæ virginis. *Temporibus igitur childerici imperatis* (sic) etc.

e, f. 181^a Passio S. Luciæ. *Cum per uniuersam siciliam beatissime uirginis agathe fama crebresceret* etc.

f, f. 184^b Passio S. Mauricii et Sanctorum. *Sanctorum martyrum passionem qui locum agaunensium* etc.

g, f. 190ª Passio S. Kyliani et sociorum eius. *Sanctorum martyrum certamina quociens* etc.
h, f. 197ᵇ De inventione S. Crucis. *Perrexit autem helena iherosolimam* etc.
i, f. 203ᵇ Item ut supra. *Post hec constantinus augustus habuit bellum* etc.
k, f. 204ᵇ De S. Alexandro Papa (in fine mutil.). *Quinto loco a beato petro apostolo romane urbis* etc. Desinit in verba: *Et omnibus baptizatis apertus est carcer omnesque qui.*

599. s. IX membr. 8° f. 138. Fuit Bongarsii. Insunt pulchræ litt. init.
1, f. 1ª — f. 132ª **Gesta regum Francorum.** *Incip. capit. libr. hist. francorum. I De origine ac gesta francorum uel eorum frequenta certamina* etc. *Principium regum francorum eorumque origine uel gentium illarum* etc. Extenditur usque ad Caroli Martelli tempora.
*2, f. 133ª — f. 138 **Calendarii fragmentum (epactæ).** F. 136—138 misere lacerata sunt. Codex a. 1869 ad usum Pertzii (monum. Germ.) accurate inspectus est. Cf. Pertz Archiv V p. 486.

600. s. ? chart. 8° f. 106. Multa folia vacant.
Liber miscell. Turcicus continens calendarium, carmina Turcica, de fidei doctrina tractatum, de artuum titillatione quasi futurorum præsagio, numerorum conspectum, precaria, Sultanorum Turcicorum catalogum, alia excerpta. Additæ sunt f. 31 et 32 duæ chartæ, quas 'ferman' vocant.

601. s. XI—XII membr. 8° f. 78. F. 1ª: *Ex dono Myricæi peruenit ad Bibliothecam Bernensem anno 1630 Kal. Junii.* Insunt litt. init. pulchre pictæ.
Lucanus, cum scholiis, mutil. Extenditur usque ad lib. VIII, v. 599: *immanis uiolentus atrox nullaque ferarum.*

602. Deest., defuit etiam Sinnero.

603. s. XV membr. 8° f. 86.
Anonymi epistulæ Latinæ. Tituli ubique desunt. Est litterarum character Italicus. Prima epistula sic incipit: *Gaudeo quam plurimum ac letor in ea te sentencia esse ut nichil a me fieri sine causa putes. Ego enim etsi multorum uerebar suspiciones* etc. Guarini esse autumat Sinn. III, 163. F. 51ᵇ laudatur Constantinus primus imperator Christianus; f. 6 et 7 discordiæ inter Marcum Antonium et Q. Hortensium obortæ mentio fit, f. 2ª Tiberii Claudii etc.

604. s. XVI—XVII chart. 8° f. 50.
***Johannis Seckerwitz tragœdia de pueris innocentibus per Herodem interfectis. Eiusdem querela canis evangelici, distich. versibus scripta.** Initia hæc sunt:

Josephus. Regis creatus stirpe nobilissimi
Qui Goliatha contudit dextra ferum etc.

Vilis ego medica demulcens ulcera lingua
Qui canis officium lætor obire pium etc.

Præmissa est epistula ad præsides et senatores Bernenses data.

605. s. XII membr. 8° f. 116. Insunt litt. init. pulchre pictæ.

Psalmi, cantica, hymni ecclesiastici (breviarium). Insunt psalmi Davidis.

606. s. XVI chart. 8° f. 41.

***Animadversiones ad regulas iuris.** Secuntur aliquot P. Danielis et Bongarsii animadversiones:

a, Collatio codicis Prisciani de mensuris (P. Dan.).

b, Collatio Bedæ de computi ratione. Adiecta sunt nonnulla de Errici Memmii codice altero Prisciani (Bongarsii).

c, Animadversa ad Prisciani tractatum de mensuris (non est manus P. Danielis neque Bongarsii).

607. s. XIII et XV membr. 8° f. 197.

1, f. 1 — f. 172ᵇ, s. XIII. **Chronique des rois de France*,** libri III a primo rege Franciæ ad annum 1226. Post fol. 10 nonnulla desunt. Inc.: *A son tres chier seingnor le tres bon crestien la tres uaillant personne conte de poitiers et de Tholouse* [Alfons, 1249—1271], *cil qui est ses serianz ses clers et ses obeisanz qui a ceste œure translatee de latin en francois...* Fontes, ex quibus hausit auctor, qui timide nomen suum reticet, sunt: les gestes de Sᵗ Remi, St Lou, Saint vindicel — la vie saint Lambert, les croniques hue de florénce et de robert d'aucuerre, le liure d'ysidoire, les croniques saint perre le vif de sens, les estoires des lonbars, le liure Guerin, Thupin, les gestes des rois de france qui est a saint Germain des prez, le liure Nithart qui parole de la descorde loeis le pi, les croniques de charite, l'estoire de ihrlm, liure qui parole des œures de loeis le pi et de son filz felipe (fol. 3ᵃ). Fin.: *Li cuens ferrant de flandres qui par XII anz et VI mois auoit este en la prison le roi a Paris fu deliurez encor lathiphanie par raencon de grant auoir.* Specimen in Sinneri cat. II 62—70. Secuntur **chartarum** fragm. duo s. XV Latine.

2, f. 174 — f. 195ᵇ, s. XV. **Le liure des blasons.** Inc.: *Le tres noble et tres puissant roy Alixandre pour excercer le nom et vaillance de ses chiefz et gouuerneurs..* Fin.: *Et pour ce que l'en trouue plusieurs blasons estranges et differens j'ai voulu descripre ou figurer XV escuz blasons ou armes les plus difficiles que oncques ay peu penser..*

*3, f. 196ᵃ — f. 197ᵇ, s. XIII. **De re bellica, fragm. Gall.** Inc.: *...siez pour que len les adioustoit aus offices...* Adsunt cap. XIX fin., XX, XXI, III med. — fin., IV in.

608. s. XV membr. 8° f. 67. Ex bibliotheca Ranconeti. Inest f. 1ᵃ pulchra litt. init. nec non f. 46ᵇ.

M. Tullii Ciceronis de officiis lib. III. In folio ultimo versus IV sunt scripti, Gallice. Est cod. d apud Orellium.

609. s. XVII chart. (partim impr.) 8°.

Guilhelmi Fabricii Hildani scripta anatomica, cum figuris. Impress. Bernæ a. 1624.

610. s. X membr. 8° f. 82.

1, f. 1ª — 11ᵇ **Tractatus de astronomia (excerpta Isidori).** *I De inuentoribus astronomiæ. II De scribtoribus astronomiæ* etc. *I DE ASTRONOMIA. Astronomia est astrorum lex quæ cursus siderum et figuras et habitudines — a terrenis rebus abduceret et in superna contemplatione con'locaret.* In margine f. 1ᵇ legitur manu sæc. XVI: *Hic liber excerptus est ex libro 3° Ethymologiarum Isidori a 23 capite usque ad finem.* Titulus periit; manu sæc. XIV—XV subscriptum est: *Dionysius de astronomia.*

2, f. 11ᵇ—47ª. 47ᵇ—69ᵇ. 81ª—82ᵇ **Bedæ de computo libri III, mut. a fine.** F. 11ᵇ *INCIP. LIB. .... PRIM' BEDAE DE COMPOTO. INCPNT. CAPITVLA. I De diebus II De nocte — XL de pestilentia. XLI De oceano. Dies est solis orientis præsentia quousque ad occasum perueniat* etc. In marg. manu recent. sæc. XVI scriptum est: *Hic liber in codice bibliothecæ Palatinæ urbis Biturigum Isidoro adscribitur extatque in initio huius libri epistola ad Sisebutum.* Est revera **Isidori** liber **de natura rerum.** Post caput XLI 'de oceano' habes etiam hæc capita inde a f. 43ᵇ: *QVVR MARE CONCRESCAT,* f. 44ª *QVVR MARE AMARAS HABEAT AQVAS,* ib. *DE NILO,* f. 44ᵇ *DE POSSITIONE TERRE,* f. 45ª *DE POSITIONE TERRAE,* f. 45ᵇ *DE TERRAE MOTV,* f. 46ª *DE MONTE ETHNA XLVII;* f. 46ᵇ *XLVIII DE PARTIBVS TERRAE.* In pænultimi capitis fine ante cap. XLVIII initium eadem illa sæc. XVI manu in marg. scriptum est: *hic finit hic liber in codice bibliothecæ Palatinæ.* Capite modo nominato XLVIII 'de partibus terræ' finitur hic tractatus; habes enim in eius fine: *Totius autem terræ mensuram geumetre* (corr. *geometrici*) *centum octoginta milium stad'orum et quinquæ exestimauerunt. EXPCT.*

Sequitur sine titulo f. 47ª **brevis tractatus de computo:** *Si uis scire qualiter possum quotum in manu tua uel in mente tua compotum tenes — de duobus cogitauit quia prima speties paris numeri sunt II secunda IIII tertia VI quarta VIII et cetera. FINIT* (*FINIT* man. II scriptum est, sed sæc. X nec non in seq. num. *II* post *INCIPIT LIB.*).

F. 47ᵇ — f. 69ᵇ *INCIPIT LIB. II. DE TEMPORIB; ET MOMENTIS. Tempora momentis horis diebus mensibus — (DE DVODECIM SIGNIS. LXV) uel a sole longius crescens recedit uel ad solem decrescens adpropin- quat.* Est liber Bedæ de temporibus (II p. 118 ed. Col.); post cap. XIII sequitur Bedæ liber de natura rerum ita, ut cap. XIV nostri codicis sit cap. I Bedæ de nat. rer. In medio cap. LXIII (Bed. cap. LI) alia secuntur a Beda diversa: *Itaque Veneris et Mercurii hoc a superioribus tribus* etc. Secuntur iam capita LXIIII (de absidibus planetarum) et LXV (de duodecim signis).

F. 81ª *LIB.* (m. II sæc. X) *BEDE PRESBITERI TERTIVS* (*TERTIVS* add. man. II sæc. X) *DE NATVRA RERVM ET RATIONE TEMPORVM. duos quondam stricto sermone libellos discentibus ut rebar necessarios conposui* etc. Huius tertii libri

non nisi præfatio et capitulationis pars *(I De compoto uel loquela digitorum — XXIII Quibus in locis pares sint umbræ uel dies)* superest. Est Bedæ liber de temporum ratione II, 43 ed. Col.

3, f. 69[b] — f. 80[b] **Tractatus de pascha quinque Cyrilli, Pascasini, Dionysii Exigui, aliorum.**

a. f. 69[b] — f. 71[b] *DE PASCHA. Antiquitus in ecclesia pascha XVIIII luna cum iudeis cælebrabatur — sed inde reuerteris ut XI pronunties. EXPLICIT EPLA. SANCTI CYRILLI PRIMA.*

b, f. 71[b] — f. 73[b] *Scripta uenerationis uestræ multam habentia queremoniam — et omnia scripta autentica synodi niceno protuli.*

c, f. 73[b] — f. 75[b] *EPLA. PASCASINI EPI. AD LEONEM PAPAM. Domino uere sancto atque beatissimo ac apostolico* etc. *Apostolatus uestri scripta diacono panormitanæ ecclesia siluano deferente — pro sua pietate ut sustinere possimus.* Cf. Leonis opp. ed. Rom. 1753 II, 18.

d, f. 75[b] — f. 78[b] *DIONISII DE PASCHA. Reuerentiæ paschalis regulam diu sancto ac uenerabili petronio episcopo commonente — usque in XV Kl. mai. quia emb. est fiunt D CCCLXXIIII DIONISIVS EXIGUUS HUCUSQVE DEO GRATIAS.* Cf. vol. 67 p. 323 et p. 513 Migne.

e, f. 78[b] — f. 80[b] in fine mutil. *Paschalis festi rationem quam multorum diu frequenter a nobis exposcit — qui firmum cursum retinent eorum progressum qui. . .* Cf. vol. 67 p. 19 et 483 Migne.

611. s. VIII—VIIII membr. miscellan. 8° f. 153, litteris partim Merovingicis partim Longobardicis scriptus. Fuit Bongarsii.

1, f. 1 — f. 18[b] **Glossarium Latinum incipiens a littera D usque ad Z.** Folia 1—4 lacerata sunt. F. 5[a]: *Hamens i. ebrius stupidus. . . . Hactenus i. usque nunc. Harundo i. sagitta — Zacharia memor dei uel memoria domini. Zarda abalienatus.*

*2, f. 18[b] — f. 19[a] **Glossarium Latinum breve, litteras A—H comprehendens.** *Agellus modicus ager. Animaduertite intelligite — Habae salutatio. Hiacintus flos purporium* etc. In margine scripta sunt nomina quorundam hominum, et eorum qui dederunt aliquid (*ded.*) et eorum qui non dederunt (*non*).

*3, f. 19[b] — f. 20[a] **Capitulorum libri cuiusdam enumeratio.** *Capitulacio triginta capitum. L. I qui natus fuerit uitalis erit, L. II mediocris erit, III morosus erit — XXVIIII bonus et prouidus erit, XXX neglegentias multas facit.* Liber iste in hoc codice iam non extat; agebatur de hominis vitiis et virtutibus.

*4, f. 20[b] — f. 26[a] **Fragmentum Isidori originum lib. V, 39 — fin.** *Prima etas mundi in exordio suo continet creationem mundi* etc. In fine: *Explicit feliciter hoc temporum in domino breuiarium.*

*5, f. 26ª — f. 40ᵇ **Fragmentum Isidori originum lib. IX, 2, 2 seq.** *De diuisione gentium pauca dicamus qentes a quibus diuisa est terra hæc sunt de iafeth XV — quos fabulæ ab ioue bello fuisse superatos atque extinctos fingunt propter quod de cælo iactis fulmenibus interierunt. Hec pauca de pluribus gentibus dicta sufficiant. Explicit in domino feliciter amen.*

*6. f. 40ᵇ — f. 41ᵇ **Excerptum de libro, qui appellatur Paradisus, de beato Pagomeo agens.** *De libro qui apellatur paradisus. quomodo beatus pagomeus angelo dictanti regulam suis monacis inuexit. Abenenses nomene in tebaida prouincia dicitur locus in quo pagomeus quidam fuit uir iustus et dei tutus in tantum ut per diuinam gratiam nosset futuram ut angelicam etiam uisionem fruiretur — ut cum ipsis manirit non illi nisi triennium tempori simplici in loca monasterii sue secritiora recipiebat. Sed cum prius per triennium totum laboriosius obduriusque stetissit tunc rex.* Sequitur pars libri, cuius quaternionibus signa I—VIIII inscripta sunt; sed desunt quatern. IV fol. extremum, quat. V, VI et VII fol. 1 et VIII.

*7, f. 42ª **Carmen de ventis.**

Quattuor a quadro consurgunt limite uenti —
argestem quem graia suo uocat ore ecamena. explc.

Cf. Riese anthol. Latin. II p. 13 nr. 484. Figura ad hoc carmen pertinens f. 93ᵇ exhibetur.

8, f. 42ᵇ — f. f. 70ᵇ **Ars Asperi grammatici.** Edidi in Anecdotis Helveticis quæ ad gramm. Latin. spectant p. 39—61; de libri indole dixi ibidem præf. p. LXXX—LXXXIII (signavi littera B).

9, f. 71ª — f. 72ᵇ **Tractatus grammaticus de quinque nominum declinationibus.** Edidi in Anecdotis Helveticis p. 61, 17 not., cf. ibid. præf. p. LXXXIII. Aspero hæc quoque tribuit huius codicis catalogi vetus confector fol. 92ᵇ, qui post Asperi artem statim enumeret: *II de notis uulgaribus.*

*10, f. 72ᵇ **Fragmentum Isidori originum de notis vulgaribus lib. I, 21.** *DE NOTIS UULGARIB.; Vulgares notas sennius primus mille et centum inuenit romæ primus tullius tyro ciceronis libertus — et ad noticiam legentium reuocent quas qui didicerent proprie notarii uocantur....* Ultimum huius quaternionis folium excidit, cf. supra ad num. 6. In margine adscriptum: *lucius annius senica qui notas conposuit de grecis fuit et magister neronis imperatoris erat.*

11, f. 73ª — f. 80ᵇ **Aenigmata versibus barbaris conscripta, ab initio mutila.** ...*dire possunt patulo sed flammas ore produco coruscas* — (de umbra) *corpus a longe positus et iuxta totam me numquam uidebit.* Descripsi in Alexandri Riesei usum, qui omnia ex hoc codice edidit in anthol. Lat. I p. 296—304, nr. 481. Ediderat antea Mone, Anzeiger für Kunde der deutschen Vorzeit VIII (1839) p. 219—229, sed ex alio codice multo deteriore. Exciderunt ante f. 73ª quaternio V. VI et folium primum quaternionis VII; post f. 78 extremum quaternionis

VII folium; quæ vero olim in quat. V et VI scripta fuerint, cognoscas ex veteri indice fol. 92[b] — 93[a] servato.

*12, f. 80[b] — f. 81[a] **Sententiæ ex libris sacris petitæ a littera A incipientes usque ad litteram T, rhythmice compositæ.** *Agiusque igneus spiritus sanctissimus antequam fierit mundus — Tantaque dona spiritus | miratur cunctus populus | arabae maedus prosylitus | iudæus atque barbarus | romani atque aduenæ scythæ et assyrii.*

*13, f. 81[b] **Descriptio arcae Noe, litteris uncialibus.** *XVIIII Arca noe dicitur habuisse in longitudine leuga et in latitudine aripennes X et in altitudine aripennes V — trecenti aripennes faciunt leugam. tristica sunt sedilia nauium.*

*14, f. 81[b] — f. 82[a] **Tractatus de stadiis, litteris uncialibus.** *XX unus* (corr. *unum*) *habet* **ripe**nes *duo semis item stadium unum habet pedes dCXXV. unus* (corr. *unum*) *stadium habet aripennes V. Stadium unum habet dextros CXXV item stadium unum habet aripennes IIS aripennis unus habet dextros XXX trecenti aripennes faciunt leuga. h i s o d o r u s dicit stadium octaua pars miliarii est constans passibus CXXV miliarium mille passibus terminatur habens pedes quinque milia.*

*15, f. 82[a] **Excerptum breve commentarii cuiusdam in Danielem,** manu alia in vacua paginæ parte additum. *Noli metuere danihel quia ex die primo — quod autem ait et ego ingressus sum ad uerba tua hunc habet sensum: postquam tu coepisti bonis operibus et lacrimis atque ieiuniis dei inuocare misericordiam et ego habui occasionem ut ingrederer in conspectum dei tui et orarem pro te.*

*16, f. 82[b] — f. 85[b] **Epistula Gallieni de febribus.** *XXI EPISTULA GALLIENI DE FEBRIB; Multa genera febrium nascuntur in hominibus ex mutationis temporum ætate labore æbrietate ex amaritudine et ex aliis multis causis — potest elimentum ipsius fouendo diuersa folia uini et appii menta beta et alias in aqua citando frequenter in ipso loco. EXPLECIT.* Inspexit Bussemakerus a. 1853. In meum usum descripsi.

17, f. 86[a] — f. 92[a] **Theologica varia, partim notis Tironianis scripta.** *Si autem nabuchod. quos uolebat interficiebat quos uolebat percutiebat* etc. F. 88[a] in parte inferiore post notas quasdam Tironianas legitur epigramma versuum XII:

Epigramma operis subsequentis.
Quisquis amas sacram lector addiscere legem
hunc nostri studii librum percurre legendo —
impiger adcurre careas ne præmia tanta
et picei fontis horrendas dispice flammas.

Te quoque mi uenerabilis domine depræcor omnesque sacratissimi fontis unda delibutos quibus lectio huius libelli placuerit etc. Sequitur orationis dominicæ explicatio. Taionis hoc esse epigramma (M. 80, 731) docent Initia.

18, f. 92b — f. 93a **Index vetus** eorum, quæ in ea libri parte olim scripta erant, cuius quaterniones numeris I—VIIII insigniti fuerant, litteris uncialibus exaratus. Dixi de hoc catalogo eumque edidi in annal. philol. ed. Fleckeisen 1869 p. 731 seq.

*19, f. 93b **Tabula ventorum ad carmen de ventis (Nr. 7) pertinens.** Nomina ventorum et Græca litteris Græcis et Latina in circuli modum perscripta proponuntur. Similis tabula in cod. Bern. 212 invenitur.

*20, f. 94a — f. 96b **Tractatus de computo.** *Alius interrogare uolo de ratione conpoti. Conpotus quibus modis uocatur. Soluitur ratio apud ebreus conpotus mina uocatur apud grecos ciclus dicitur apud ægyptius latercus apellatur aput macidonis calculus uocatur cum latinis uiro conpotus dicitur — iterum a principio mundi usque in præsente anno in unum collecti fiunt anni VdCCCCXXVIII et restant adhuc de isto sexto milio anni LXXII indiction. X.*

*21, f. 97a — f. 97b **Excerptum ex Isidori officiis.** *Sanctus isidorus in libro suo officiorum* etc.

*22, f. 98a — f. 99a **Gregorii episcopi ad Bruniheldam reginam epistula (ep. IX, 109).**

*23, f. 99a — f. 100a **Excerptum Gregorii de anima iustorum.** *De anime iustorum si anti restitucione corporum in celo recipiuntur. Sunt enim quorundam iustorum anime — quod nullus umquam deum spiritaliter uidit et mundus carniliter uidit.* In margine additum: *GREGORIVS DIXIT.*

F. 100b scriptura vacat.

*24, f. 101a — f. 113a **Sancti Methodii episcopi sermo de regno gentium et de fine mundi.** *Incipit facciuncola uel sermo scti methodii episcopi de regnum gentium et nouissimis temporibus certa demonstratio. Sciendum namque est quo modo exeuntes adam quidem et eua de paradiso* etc. In fine: *Explicit sermo sancti methodii episcopi de fine mundi deo gracias amen finit.*

F. 113b scriptura vacat.

*25, f. 114a — f. 115a **Excerptum ex epistula Sancti Hieronymi ad Eustochium de virginitate servanda.**

F. 115b et 116a scriptura vacant.

*26, f. 116b — f. 138b **Physiologus sive de natura animalium tractatus.** *INCIPT. TRACTATUS EPISCOPI ORTODOXI DE NATURA ANIMALIUM. INCIPIMUS LOQUI DE LEONE REGE BESTIARVM. I DE LEONE. II de autolops. III de lapide faropoli* etc. Post capitulationem iterum habes: *INCIPIMVS LOQVI DE LEONE REGE BISTIARVM ET ANIMALIVM* etc. Est hæc libri pars in palimpsesto scripta: quæ subfuerunt, transversis a summo ad imum ductis lineis scripta erant s. VII argumenti ecclesiastici, ut videtur, novi testamenti Vulgata.

*27, f. 138b — f. 145b **Excerpta canonica.** *EX CARP. DE CANONIS IN CAN. SERDICENSIS ERA PRIM. nullum episcopum liceat de ciuitatem suam ad aliam transire ciuitatem* etc.

*28, f. 146ᵃ — f. 153ᵇ **Tractatus de arte medica.** *Incipit de arte medica ad stomachum — et alio die soluis et litas* (?) *usque dum sanus sit.* Extremi tractatus verba putredine adeo evanuerunt, ut legi nequeant.

612. s. XI membr. 8° f. 87. Fuit Bongarsii. In fine legitur: ***Memoriale magistri egidii clun. pro Peciis manipli. florum.***

1, f. 1ᵃ — f. 6ᵃ **Tractatus theologicus, in quo virtutes et vitia inter se colloquuntur, ab initio mutil.** . . . *specialiter redemptoris transeunt uerba quibus destringi possit morbus auariciæ — Tu igitur cum caritatis affectione tales redargue et iuxta regulam uiuere semper stude sancti confessoris benedicti. Non declines ab ea quoque nec quippiam addas. . .*

2, f. 6ᵇ — f. 36ᵃ **Ambrosii liber de sacramentis.**

3, f. 36ᵃ — f. 44ᵃ **Gregorius in moralibus de activa vita et contemplativa.** *Quisquis iam terrena desideria despicit* etc.

4, f. 44ᵃ — f. 48ᵇ **Eusebii Cæsariensis sermo de sacramentis.** *IN DIE SACTO* (sic) *PASCHE SERMO S. EVSEBII CESARIENSIS EPISCOPI DE SACRAMENTIS. Magnitudo cælestium beneficiorum* etc.

5, f. 48ᵇ **Excerptum Bedæ.** *BEDA PRESB. Dominus noster iesus christus corpus et sanguinem — ex multis racemis cum fluit.*

*6, f. 48ᵇ — f. 50ᵇ **Excerptum ex Augustini libro de quantitate animæ.**

*7, f. 50ᵇ — f. 51ᵇ **Excerptum Augustini super illud: Qui fuerit in tecto et vasa eius in domo etc.**

8, f. 51ᵇ — f. 53ᵇ **Gregorii moralium excerpta.**

9, f. 53ᵇ — f. 55ᵃ **Gregorius de epithalamio sponsi et sponsae.** Idem extat in cod. 334 f. 158ᵃ seq.

*10, f. 55ᵃ — f. 56ᵇ **Interrogatio Beati Augustini et responsio B. Gregorii de pollutione.** *Si post illusionem quæ per somnium solet accidere — liber ex iusticia quam diligit captiuus ex delectatione quam portat inuitus.*

*11, f. 56ᵇ — f. 57ᵃ **Excerptum Augustini ex libro de doctrina Christiana.**

12, f. 57ᵃ — f. 60ᵃ **Excerpta Gregorii moralium lib. XVI.**

*13, f. 60ᵃ — f. 61ᵇ **Excerptum Augustini super psalmum: Exaltabo te deus meus.**

*14, f. 61ᵇ **Excerptum Hieronymi de concupiscentia.**

*15, f. 61ᵇ — f. 62ᵃ **Tractatus theologicus de vita solitaria.** *Quid ergo solitariam uitam reprehendimus — ut exinde sectentur lucra.*

16, f. 62ᵃ — f. 63ᵇ **Excerpta Gregorii in Ezechiele.**

*17, f. 63ᵇ — f. 64ᵇ **Excerptum ex Augustini Soliloquiis.**

*18, f. 64ᵇ — f. 65ᵃ **Excerptum Augustini de doctrina Christiana.**

*19, f. 65^a — f. 65^b **Hieronymus ad Eustochium.** *Quociens in heremo constitutus* etc.

*20, f. 65^b — f. 66^a **Excerptum Isidori de monachis.** *ISIDORVS L. VII. CAP. XIII de MONACHIS. Monachus greca ethimologia — latine nominat idem patrem.*

*21, f. 66^a — f. 67^a **Hieronymus ad Marcellum.** *Quia multa iam uitæ spacia* etc.

*22, f. 67^a — f. 67^b **Exc. Ambrosii in libro de Paradiso.**

*23, f. 67^b **Excerpta epistularum Augustini ad Hieronymum duo.**

*24, f. 67^b — f. 68^b **Excerpta epistulæ Hieronymi ad filiam Mauricii.**

*25, f. 68^b — f. 69^a **Excerpta epistulæ Hieronymi ad Paulinum.**

*26, f. 69^a **Excerptum epistulæ Hieronymi ad Amandum.**

*27, f. 69^a — f. 70^a **Excerpta ex homiliis Beati Augustini.**

*28, f. 70^a **Excerptum Augustini de magisterio.**

*29, f. 70^a — f. 71^a **Excerpta varia ex dictis Johannis Chrysostomi, Sixti, Gregorii, Hieronymi, Albini.**

*30, f. 71^a — f. 73^b **Excerpta Augustini de quantitate animæ.**

*31, f. 73^b — f. 84^a **Tractatus Prosperi, quem fecit Juliano episcopo de vita contemplativa.**

*32, f. 84^a — f. 87^a **De diversis locis sanctæ Scripturæ colloquia interrogantis et respondentis, sine titulo.** *INT. Cum in libro genesi uel in aliis locis scripturarum — Quo manifestius elucet bonam malamque ordinationem a deo ordinari. Sed bona propicius mala iratus.*

33, f. 87^a — f. 87^b **Gregorii septimi excerptum de excommunicatis.** *Quoniam peccatis nostris exigentibus — ab excommunicatis licenciam damus accipiendi.*

613. s. XIV in. membr. 8° f. 55.

Alani de Insulis Anticlaudianus. In fine hæc habes:

Anti liber claudi feliciter explicit anus
christe tue laudi quem doctor scripsit alanus.
mille quater uersus in eo sunt atque trecenti
et decies quinque cum monade cuncta regenti.

In fine et in initio huius cod. bina folia sunt agglutinata tegumentis, in quibus precationes man. sæc. XV leguntur.

614. s. XIV membr. 8° f. 165.

Instituta fidei Christ. et præcepta moralia, sine titulo et fine, Gallice. Inc.: *Le premier comandement que diex comanda est cestui: Tu n'auras pas diuers diex*... Des.: *Car si come iai desus dit et montre ceste vertu met mesure en toutes les vertuz pourcoi ie di que toutes les autres vertuz sont branches de ceste quar ele se montre en toutes les autres pourcoi ie ne vueil*..

615. s. XI membr. 8° f. 79.

1, f. 1^a — f. 22^a **Remigii Autisiodorensis expositio super**

missam. Liber ab initio mutilus est; nam hæc in eius folii primi pagina prima leguntur: *gloriam amen. EXPLICIT.*

*2, f. 22ᵃ — f. 79ᵃ **Sententiæ S. Isidori.** *Incipiunt sententiæ sancti ysidori episcopi in libro de summo bono* (rubr.). *Summum bonum deus est* etc.

*3, f. 79ᵃ **Excerptum Augustini.** *Augustinus. Symoniaci a symone mago dicti sunt — in qua urbe apostolus petrus eum uera uirtute dei omnipotentis extinxit.* In folio ultimo manu sæc. XV hæc scripta sunt: *In hoc uolumine sunt exhortationes beati augustini ad fabianum........ Item omelia origenis super missus est gabriel. Item expositio Remigii antisiodori super missam. Item sententie de libro isidori episcopi excepte.*

616. s. XVII chart. 8° f. 286. Sinn. III, 110 falso nr. 614 posuit.

*1, f. 1ᵃ — f. 4ᵇ **Prière de l'Eglise pour le soir.** *Prière de l'Eglise reformée ainsi qu'on la fait tous les soirs ordinairement dans Hye en Dauphiné* etc.

2, f. 9ᵃ — f. 67ᵇ **De philosophia. Obiectiones in theses et quæstiones quasdam logicas domini Derodonis philos. professoris apud Dyenses 1650.**

*3, f. 71ᵃ — f. 83ᵃ **Historiæ variæ, Gallice.** *Les 3. fleaux dans le monde, grande putain Flore, arrivement à Xerxes voulant ouvrir un sepulchre* etc. Sunt historiolæ ad diversa tempora pertinentes: multæ ad Franciam ipsam spectant.

*4, f. 83ᵇ — f. 86ᵃ **Prophetiæ quædam Nostradami (carmen Gallicum, strophis XXIX constans).**

Du lac Leman les sermons facheront,
Des jours seront reduits par des sepmaines,
Puis mois, puis ans, puis tous defailliront,
Les Magistrats damneront leurs loix vaines etc.

*5, f. 86ᵇ **Chanson (strophæ V).**

Amour pour passetemps D'une mesme racine
Produit en mesme temps Et la rose et lespine etc.

*6, f. 87ᵃ — f. 95ᵇ **Tractatus ethicus de involuntario per ignorantiam** (sic), **ab initio mutil.** In fine legitur f. 95ᵇ: *Finis tractatus de caelo.*

7, f. 96ᵃ — f. 286ᵇ **Prolegomenon in physicam Aristotelis et physica cum appendice, scripta a Bertrando Olhagarayo.** *Illi qui physicam olim confitebantur* etc. Cf. cod. 621.

617. s. XVI chart. 8° f. 56. F. 12 — 22 vacant.

1, f. 1 — f. 11ᵇ **Remonstrance de l'estat de l'eglise universelle par tout le royaulme au roy** [Charles IX] *son souuerain seigneur en toute l'obeissance que le seig. Dieu m'a commande.*

2, f. 23ᵃ — f. 56ᵇ **Responce à mesire Gentian Heruet, cure de Creuant, a fine mutil.**

618. s. XI — XII memb. 8° f. 73. Fuit Francisci Danielis. F. 1ᵃ: *Ex Franciscanie Carnutensibus.*

1, f. 1ᵃ — f. 9ᵃ **Boetii liber ad Symmachum, utrum trinitas sit unus deus.**

2, f. 9ᵃ — f. 10ᵇ **Boetii liber ad sanctum Johannem diacon., utrum pater et spiritus sanctus de divinitate substantialiter prædicentur.**

3, f. 11ᵃ — f. 14ᵃ **Boetii liber ad sanctum Johannem, quomodo substantiæ in eo, quod sunt, bonæ sint, cum non sint substantialia bona.**

4, f. 14ᵃ — f. 20ᵃ **Boetii (incerti) liber de fide catholica.** Nuperrime hoc opusculum edidit Rudolfus Peiper Vratislaviensis suæ Bœtii editionis p. 175—185 (Lipsiæ Teubn. a. 1871).

5, f. 20ᵃ — f. 36ᵃ **Boetii liber adversus Nestorium et Eutychen pro persona et natura ad Johannem diaconum.** Usus est hoc codice Henrici Duebii discipuli mei cura collato Rudolfus Peiper ad Boetii editionem adornandam, cf. eius præf. p. XIX.

6, f. 36ᵃ — f. 46ᵇ **Sancti Cypriani martyris de duodecim abusivis.**

7, f. 46ᵇ — f. 50ᵃ **Augustini Anglorum episcopi interrogatio, si prægnans mulier debeat baptizari et Gregorii Papæ responsio.** *Interrogatio augustini anglorum episcopi si prægnans mulier debeat baptizari aut postquam genuerit — et iam æcclesiam licuerit intrare. FINIT.*

F. 50ᵇ scriptura vacat.

8, f. 51ᵃ — f. 73ᵇ **Tractatus de logica (de categoriis), mutilus ab initio et a fine.** . . . *est falsa. s. non omnis homo est animal uel adiectione facta per negationem — hoc modo. so. lege. non est impossi. so. lege. est | impossi. so. non lege. est...*

619. s. XIII membr. 8° f. 42.
Horatii sermones et epistulæ, mutil. ab initio. Incipit a sat. I, 9 v. 36. Ars poetica deest.

620. s. XII—XIII membr. 8° f. 35.
Responsorium, cum notis musicis, mutil. ab initio. Inde a f. 24ᵃ habes precationes simplices, a f. 28ᵃ hymnos cum notis musicis a fine mutil. XV, quorum hæc sunt initia:

1, f. 28ᵃ *Cunctipotens genitor deus omnicreator eleison.*
2, f. 28ᵇ *Pater cuncta qui gubernas eleison.*
3, f. 29ᵃ *Rex uirginum amator deus marie decus eleison.*
4, f. 29ᵇ *Gloria in excelsis deo.*
5, f. 30ᵃ Idem hymnus, alia melodia.
6, f. 30ᵃ *Verbum bonum et suaue personemus.*
7, f. 31ᵃ *Superne matris gaudia representet ecclesia.*
8, f. 32ᵃ *Hac clara die turma festiua dat preconia.*
9. f. 32ᵇ *Letabundus exultat fidelis chorus alleluia.*
10, f. 33ᵃ *Aue maria gratia plena.*
11, f. 34ᵃ *Ecce pulcra canorum sonora uoce alleluia.*
12, f. 34ᵇ *Sedentem in superne magestatis arce.*
13, f. 35ᵃ *Oremus dilectisimi nobis domini patrem omnipotentem.*

14, f. 35b *Deus qui es benedictus in secula.*
15, f. 35b (a fine mutil.) *Omnipotens deus supplices te rogamus — ante saluatorem per intercessio.....*

621. s. XVII chart. 8° pag. 316 (I) et 235 (II).
1, I p. 1 — p. 306 **Metaphysica Bertrandi Olhagarayi 1649.**
*2, p. 307 — p. 313 **Prière matutine pour l'Eglise.**
*3, p. 314 — p. 316 **Historia hortolani, qui rex factus est, Gallice.** *Alexandre ayant vaincu ceux de Sidon* etc.
4, II p. 1 — p. 235 **Ethica Bertrandi Olhagarayi.** Cf. cod. 616.

622. s. XII membr. 8° f. 21.
Scholia in Horatium. Tanguntur ars poetica, sat. lib. I, II, 1. 2; ep. I, 1—5, II, 1.

623. s. XVI chart. 8° pag. 418.
Ein klare beschreybung aller Antechristen vnd ein Christliche widerlegung ihrer grundtlehr etc. 1593. Sinner I, 5 falso num. 1591 protulit.

624. s. XV membr. 8° f. 9.
1, f. 1 — f. 2b **Etymologiae nominum propriorum, Latine.** Inc.: *Andreas interpretatur decorus vel respondens vel virilis ab andor quod est vir...*
2, f. 4a — f. 5a **Carmen Latinum** v. 47.
Inc.: *Pensa curator mundi mundare viator,*
Celsam naturam mentis carnisque lituram.
3, f. 8a **Carmina Gallica II argumenti moralis,** str. 8 et 7.
a, *Souuent aues oi dire et retraire*
que grans dolours ne puet lon tens durer ...
b, *Mout ot biaute ce l'istoire ne ment*
Narcisus l'enfes et achilles prouesse...

625. s. XVI membr. 8° f. 101. Insunt pulchrae litt. init.
Estienne Congnard, Polyhistor, aultrement recueil de plusieurs histoires et ruzes de guerre dedie a tres hault et invincible Henri [II] Daulphin de Viennois et duc de Bretaigne.

626. s. X—XI membr. 8° f. 64.
Vergilii Bucolica et Georgica. Fol. 15a in Georgicorum fine (multa folia transponenda sunt) habes versus notissimos:
Nocte pluit tota redeunt spectacula mane —
Sic uos non uobis uellera fertis oues.
Cf. Donati vitam Verg. interpol.
F. 15b et 16a argumentum Aeneidis legitur: *Dardanus ex ioue et electra filia athlantis natus* etc.

627. s. XIII membr. 8° f. 117.
Roman de Chevalier au Cygne, frag. v. 6084 (les enfances de Geoffroi); fol. 1 et finis deest.

Inc.: *tint l'empereres cort a nimaie establie*
La furent assemble gens de mainte partie
Si vint I dus rainiers a sa grant ost bannie
Et la franche duchesse a maisnie escherie..

Des.: *Quant cornemarans oit qu'il est a seurte*
il est venu au dus si l'a araisone
Sire dux dit li rois or oies mon pense
tant ai veu en vos cortoisie et bonte.

Idem opus, quod N° 320; et in Msc. Paris. 540[8] et Bibl. de l'Arsenal 165 extat, cfr. Histoire litt. XXII, 392 seq., Le chevalier au Cygne p. p. Reiffenberg tom. I (Monuments pour servir à l'histoire des provinces de Namur etc., tom. IV, Bruxelles 1836) p. CXLII—CXLIX.

628. s. XVI chart. 8° p. 466.
Ein kurtze einfaltige erkanntnuss uff die dryzehen Artickell, so verlouffens 1572 Jars zu Franckenthal In der pfaltz disputiert worden etc. In prima pagina legitur: *Zu schreiben angefangen Sambstag den 6. tag Jenners dess Newen Calenders Im 1590 Jar.* In fine: *Geschriben vnd vollendet den 8ten hornungs anno 1590.*

629. s. XVI chart. 8° f. 119. Fuit cuiusdam de Longueville, cuius insigne f. 1ᵇ et f. 94ᵃ delineatum est.
1, f. 2ᵃ — f. 88ᵃ **Aesopi vita a Maximo Planude descripta, Græce.** Contuli in Alfredi Eberhardi usum; cf. eius edit. Lipsiæ Teubn. 1872 (Historiæ Romanenses).
2, f. 94ᵃ — f. 119 **Catonis disticha versibus Græcis a Maximo Planude scripta.** F. 1ᵇ legitur: *GEORGIVS HERMONYMVS R.ᵈᵒ PROTHONO.ʳⁱᵒ TOTAVILLE COMMENDATIONEM.*
Seruulus en pauper pauperrima munera mittit
Non tamen est paruum cor dare quod tibi dat.

630. s. XVI chart. 8° f. 33.
1, f. 1ᵃ — f. 4ᵃ **Præcepta alchymica diversa.**
2, f. 4ᵇ — f. 33ᵃ **Tractatus alchymicus.** *Incipit præciosum dei donum quod est super omne mundi scientiarum archanum* etc. F. 8ᵇ quædam Germanice scripta sunt a. 1521; f. 30ᵇ habes carmen alchymicum Latinum; f. 31ᵃ simile Italicum; f. 20ᵇ Raymundi Lulli mentio fit.

631. s. ? chart. 8° f. 72.
Regni Osmanici chronicon usque ad a. 1492 (897 H.) sermone Turcico. In fine fol. 5 de hereditatibus. Idem chronicon extat in cod. Monac. Turc. Quatr. 72.

632. s. XII membr. 8° f. 40. Ex lib. Petri Danielis Aurel. 1564.
Excerpta ex Augustino et aliis Patribus. Præmissa est schedula, in qua monachorum nomina sæc. XI scripta leguntur; f. 17 et 18 interpositus est tractatus de **sacramento altaris**: *In*

sacramento altaris septem sunt attendenda. Institutio — Quietem uero uita æterna uel iam in spe uel quandoque in ipsa re.

633. s. XII membr. 8° f. 34 ab initio mutil. Ex libris Petri Danielis Aurelii 1564.

1, f. 1^{a} — f. 16^{b} **Epistulæ Ildeberti sacerdotis Cenomannorum, num. XII, ab initio mutil.** . . *nomine domini terribilem contriuit phylisteum. Judith quoque cum usque ad desperationem sacerdotes trepidarent in oratione et ieiunio bethuliam liberauit. Actum fortasse putas — assumpsi et me expertem nouitatis huius ostendere et refellere professores.*

2, f. 17^{a} — f. 17^{b}. **Claudiani carmen in Rufinum I, v. 1–161.**

3, f. 18^{a} — f. 18 **Claudiani carmen in IV consul. Honorii, v. 256—417.**

4, f. 19^{a} — f. 31^{a} **Commentarius in Boetii artem arithmeticam, siue titulo.** *Ea quorum doctrinam artem extrinsecus maiores nostri appellauerunt — Istum primum prologum præmittit intendens in eo captare beniuolentiam tum . . . ipsius sym. commendando eam.*

*5, f. 31^{b} — f. 34^{b} **Disputatio Alexandri Magni et Dindimi Bragmanorum regis.** *Sepius ad aures meas peruen. rationem uite uestre a communi qui ubique sit — quia donata repudias aut inuidie quod non meliora præstantur. EXPLTIVNT* (sic) *EPLE. ALEXANDRI REGIS MAGNI MACEDONVM ET DINDIMI REGIS BRAGMANORVM.*

*6, f. 34^{b} **Excerptum ex Gellii lib. VIIII, cap. 2 §. 1—4.** *Herodes consularis atticus uir ingenio ameno — philosophum non uideo.*

634. s. XIII membr. 8° f. 184. Fuit Bongarsii.

1, f. 1 — f. 98 **Vita Jesu Christi,** Gallice v. 3718. Finis deest.

Inc.: *Diex qui cest siecle commensa*
et ciel et terre et nos forma
li rois de toute creature
a tous nous doint bonne auenture —
Signor por dieu entendez moi. .
15 *Je ne sui mie enfantomerres*
Ne ne chant pas come ionglerres
Ains uous depri por cel signor. . .
21 *Que nous oiez hui en cest ior*
la parole nostre signor. .
29 *Ce uous uolez que ie uous die*
de dieu et de sainte marie
Or faites pais si m'escoutes
Je vous dirai se uous uoles
si com li rois ihus. nasqui
et qui sa mere en genui. .

Vers. ult. *Quant sathanas s'en apersoit*
Qua dans en paradis estoit
dont li ennoie en son corage
De ce qu'il ot son heritage.

De argumento carminis cfr. Sinnerum, cat. III, 387—388.

2, f. 99[b] — f. 184 **Miracle de l'imperatrice,** v. 3924.

Inc.: *As sages dist et fait sauoir*
li sages liures de sauoir
Qu'a la peur de dieu commence
l'inition de sapience..
21 *Un biau miracle uoil retraire*
Et en romans de latin traire
l'empereriz de grant empire...
35 *La letre dist qu'a ce tempoire*
Que li tres grans princes de gloire..
38 *Le grant empire le grant regne*
De Roma uolt a lui sousmetre..
43 *Un empereur ot a Rome*
47 *Jofne pucele auoit a fame..*

635. s. XIII—XIV membr. 8° f. III et 330.

Passionale Sanctorum. Index alphabeticus præmissus est. *Incipiunt flores sanctorum. De aduentu domini. Prologus. Vniuersum tempus præsentis uite* etc. Ultimo loco de S. Galli vita agitur. In fol. 1[a] quædam de anni 1563 eventis scripta sunt: *Anno domini 1563 præfuit dispensationi in arce hac supra notato anno Guilelmus Botthius Dorheimensis liberalium artium studiosus et assecla colligens et Domino domino Danieli Archiepiscopo et Electori Moguntinensi annuos redditus* etc. Hæc Guilelmi Botthii ipsius manu scripta sunt.

636. s. XIII—XIV membr. 8° f. 137. Fuit liber *conuentus Camundien. ord. pd. 1484.*

Passionale Sanctorum. *Aduentus domini per quatuor septimanas agitur. ad significandum quod IIII[or] sunt aduentus domini* etc. Ultimo loco de Alexio agitur.

637. s. XVI chart. 4° f. 176.

Compendium iuris prudentiæ (mâlakitice) per Abu Muhammed ʿAbdallah b. Abi Zeid Al-Kairowâni († 385). Conf. Hâdji Khalfah III, 423. Est descriptio maghribinica a. 873 Hedschræ ad usum peculiarem facta per Ahmed b. Muhammed b. Ahmed b. Rahmûn.

638. s. XIV membr. 8° f. 367. Insunt pulchræ pict. litt. init.

Biblia Hierosymi.

639. s. XV chart. 8° f. 27.

Nicomachi Geraseni enchiridion harmonices, Græce, cum figuris et scholiis. *Νικομάχου γερασηνοῦ πυθαγορικοῦ ἁρμονικῆς ἐγχειρίδιον ὑπαγορευθὲν ἐξ ὑπογίου κατὰ τὸ παλαιόν. βιβλίον. α. κεφάλαια τοῦ α. βιβλίου* etc. Inde a f. 22[a] scholia secuntur: *σχόλιά τινα*

εἰς τὸν αὐτόν. Ὅτι μὲν ὁ νικόμαχος τὴν ἀνωτάτην καὶ πρώτην χορδὴν ὑπάτην κεκλῆσθαι φησίν etc.

640. s. XVII chart. 8° f. 96. Ex libris G. W. Weissii 1685.
*1, f. 1 — f. 72b **Tractatus de geodæsia, Germanice, cum figuris.**
*2, f. 80a — f. 96b **Tractatus de fortificatione, Germanice.**

641. s. XIII membr. 8° f. 83.
Glossarium Latino-Belgicum. Folia duo priora lacerata sunt; folii tertii hoc est initium: *Adoptiuus. ador. adorare ancbeden. adortari trosten. adornare ciren. adorsus begunnen.*
In fine unum folium periit; extrema verba sunt hæc f. 83b: *uolitare uligen. uolatus uliginge. uolucris uogel. uolucer snel. uelle willen.*

642. s. XVI chart. 12° f. 75. Insunt pulchræ picturæ.
Plutarchi quædam, Græce.
1, f. 1a — f. 8b **Utrum animi an corporis passiones sint deteriores.**
2, f. 9a — f. 22a **Utrum aqua an ignis utilior.**
3, f. 23a — f. 41a **Quod non sit mutuo accipienda pecunia.**
4, f. 45a — f. 75b **Quod animalia irrationalia ratione utantur.** Idem librarius videtur hunc codicem scripsisse et cod. 629.

643. s. XIII membr. 8° f. 85. Fuit Bongarsii.
*1, f. 1a — f. 62b **Boetii de consolatione philosophiæ.** Præmissa sunt f. 1a — 4b argumenta varia ad Boetii vitam et scripta pertinentia, sæc. XIV.
*2, f. 63a — f. 85 **Boetii scripta theologica.**
a, Quomodo trinitas sit unus deus ac non tres dii.
b, Utrum pater et filius et spiritus sanctus de divinitate substantialiter prædicentur.
c, Quomodo substantiæ in eo quidem sint cum non sint bona substantialia (sic).
d, De fide catholica.
e, Liber contra Eutychen et Nestorium.
In tegum. post. aliquot **versus Gallici** leguntur sæc. XVI.

644. s. ? chart. 8° f. 69.
Corani pars, Arabice.

B 644. s. ? chart. 8° f. 148. Est nr. 644 apud Sinn. I, 1.
Codex miscellaneus scripta ascetica continens, Arabice.
1, f. 1a — f. 4b **Formulæ exorcisticæ (quæ vocantur Talisman).**
2, f. 4b **Commentatio de ta'âlâ — llâhu.**
3, f. 5b **Carmen de Corani surarum nominibus.**
4, f. 8 — f. 41 **De precibus singularum diei horarum, de singulis hebdomadis diebus etc., cum invocationibus Dei litterarum figuris quadratis collocatorum conceptis ita, ut eadem formentur vocabula, quocumque oculos convertas.**

5, f. 42b — f. 61 **Traditiones et preces cum fidei confessione.**
6, f. 61b — f. 64 **Precatio.**
7, f. 65b **Traditio excerpta ex Bokhâri.**
8, f. 67b — 70 **Paraphrasis suræ primæ et precatio Mohyieddin Abdulqâdir Aldjîlâni.**
9, f. 72 — f. 77 **Precatio versibus concepta.**
10, f. 77b **Dei nomina et precationes.**
11, f. 85 **Dei nomina versibus concepta per Aldimyâti.**
12, f. 92 — f. 93 **Precationes.**
13, f. 95b **Precatio Abulhasan Alschâdhili.**
14, f. 105b **Precatio Ahmed Zarrûk.**
15, f. 111b — f. 115 **Precationes.**
16, f. 116 — f. 148 **Carmen Abdulwâhid b. ʿAschir de lavatione, precatione, eleemosyna, ieiunio etc. et alia carmina nonnulla ecclesiastica et precationes.** Codex manibus diversis scriptus est litteris Africæ occidentalis.

645. s. XIII (f. 1—40) et VIII (f. 41—74) membr. 8° f. 74.
1, f. 1a — f. 10b **Historiæ monachales.** *De confessione. Nichil est quod tantum dampnum faciat dyabolo sicut uera confessio. Vnde legimus quod quidam enorme peccatum commisisset* etc. In fine collocata est historia de rustico et presbytero.
*2, f. 11a — f. 11b **Excerpta ecclesiastica varia.**
*3, f. 12a — f. 13b **Excerpta de vestimentis ecclesiasticis.** *Sancta mater ecclesia sponsi sui et præcio sanguini redempta* etc.
*4, f. 14a — f. 18b **Excerpta ex patribus varia.**
*5, f. 20a — f. 34b **Summa magistri Guidonis, a fine mutil.** *Quasi modo geniti infantes lac concupiscencie* etc. Idem initium in f. 19a quoque legitur.
6, f. 35a — f. 40b **Tractatus theologicus de anima, in quo Claudiani maxime mentio fit.** .... (prima verba erasa sunt) *post localem animalis corporis existentiam ad illocalem spiritus gloriam feliciter peruenire. Mentionem quam mecum fecistis de anima in animo meo sepe studioseque reuoluens — uiua uoce colloquendo euidentius possimus discutere.*
7, f. 41a — f. 71a **Cyclus Victorii cum notitia provinciarum.**
a, f. 41a *AN. CCVII KL. V. F. LXXVI. P. XIII KL. M. I. L. XV* etc.
b, f. 49a *CICLOS UICTURI. INCP. NOM. MENSUUM ET NOMERUM DIERUM IPSORM. MENSUUM.*
c, f. 49b *Ratio de accessores inquirendum XII minsis sunt in ann. et faciunt* etc.
d, f. 50a *Racio de bissextum inquirendum quia dicitur* etc.
e, f. 50b *Ratio de prima quadragesima* etc.
f, f. 51a *Incipiunt testimonia. deo dns mundi in christianus. Omnes qui in christo uolunt pie uiuere necesse est ut ab impiis et dissimilibus paciantur* etc.
g, f. 53b *De duabus uiis. Via sanctorum ipse dominus uia peccatorum diabulus* etc.

h, f. 54ª *Incipit concordia mensuum. Jan. et dec. hor. III et VIII pd. XVII hor.* etc.
i, f. 54ᵇ *INCP. NOMEN MENSUUM ET NOMERUS DIERVM.*
k, f. 57ª *maximæ huic inquisicione secundum ueneracionis tue mandatum mea desudabat intencio* etc.
l, f. 59ª *INCPT. LATERCULUS PASCHALIS DTOR. XXXII rumanorum sicut prolocus docit. amen* etc.
m, f. 67ᵇ *In nomine domini nostri saluatoris incipiunt mensis hebrei.*

Ibid. *Item incp. menses macidonum a sexto klendas.*

Ibid. col. 2 *In n. sci. trinitatis incipt. nomerus prouinciarum uel ciuitatum metropolitanorum uel aliorum. Provincia lugdunensis prima habit ciuitatis quattuor* etc. Notandum, mensium Hebraicorum et Macedonicorum nomina perverse in tractatum de provinciis institutum f. 68ª intrusa esse. In fine f. 71ᵇ legitur: *EXPL. CICLOS CUM CIUITATEbus.*

*8, f. 72ª **Confessio Christiana.** *Credo in deo patrem* etc.

*9, f. 72ª — f. 74ᵇ **Tractatus ordinis paschalis.** *Cum omnis apostuli de hunc mundum transissent* etc.

646. s. XIV membr. 8° f. 80 (num. f. 79, sed duo folia n° 35 signata sunt). Ordo fol. 35ª—37 hic debet esse: fol. 36. 37. 35ª. 35ᵇ.

1, f. 1 — f. 7ª **Li liure dou tresor lequel maistre Brunez Latins de Florance translata de latin en romans de la vaillance des choses.** Sunt cap. 12 prima primæ partis libri primi operis Brunetti Latini secundum editionem viri clarissimi Chabaille: Li livre dou tresor par Brunetto Latini, Paris 1863 p. 1—19. Inc.: *Ce liure est apeles tresor. . . .* Des.: *Meis li deables li dist quil estoit parels a deu et graindres de deu. Que re et por ce .I.ᶜᶜ XXXII.*

2, f. 7ª — f. 35ᵇ **Eiusdem operis libri primi pars II et III.** Præcedit index capitum (fol. 7ª—8) et **Epistola Aristotelis missa regi Alexandro de regimine corporis humani,** Latine scripta (fol. 8ᵇ—11ª).

3, f. 35ᵇ, 38 — f. 45ª **Eiusdem operis libri primi partis primae c. 33—62** (Chabaille p. 41—63). Des.: *por ce que il fust semblables a salomon del liure iudie et de thobie et des machabeus ne scot on qui les escrit.* Sequitur: *apres ce que li contes a deuiser de la vielle loi et . . . sor III Iᶜᶜ. De andea* (rubr.). Descriptio avis andeæ, quæ in Brunetti Latini opere extat libr. I part. V. c. 123 (Chabaille p. 205).

4, f. 45ª — f. 46ᵇ **Des herbes.** Præcedunt (fol. 45ª—50ᵇ) tituli (72) capitum huius operis et sequentis, quod inscriptum est: *Lapidaire* (tit. 73—83). Capita 63—72 Latine scripta sunt, cetera Gallice. Inc. (f. 50ᵇ): *Arcenisc est bone a mal des genolz faite en poudre et donez a boire en aigue ou en vin.* Des.: *saluiam ysopum emilam. campa. zuccra et mel. saliua cascoreum lauendula primula veris. nascer. auancia curant paraletica membra.*

5, f. 64ᵇ — f. 73ᵇ **Le lapidaire d'un roi d'Arrabe,** v. 1130 c.
Inc.: *Cil qui escript œure nouelle*
De fortune et de sa roelle
Et des uices et des uertus
Puis apres se rest embatus..
Des.: *Dyonise est clere et luisant*
Nest pas engresse ni ardant
Goutee est de gotes vermeilles
En laigue fat faire merueillez
Odour de vin li done et rend
Et ce cil est yures sent
Lodour si est des enyures
Et de liuresce deliures
Por odor de vin se deliurent
Cil quil tant boiuent quil sen yurent.
Explicit li lapidaire.
Agitur de his: aymant, achate, alletoire, saphir, saphirs, calcidoines, esmerandes, sardoine, oniche, sarde, crisolite, bericle, topace, crisoparse, blande, ebesto, iacincte, celidoine, galgate, menate, coral, corneline, chisce, charboncle, ligure, gagatromee, ceraune, helyotropis, gerachite, epythiste, amatiste, mede, cristal, gaglatride, orite, liparee, obtalmius, pantoire, calcofanum, maloquite, cecolites, pirites, dyonise.

6, f. 73ᵇ — f. 79ᵇ **Autres Lapidaire.** Inc.: *Cil liures est translatez de latin en romans en plain consile par la cort des sages clers et traite de plusor pierrez naturels et precieuses selonc se que la bible et dex meisme en dit..* Des.: *Se tu troeues entaillie vne feme qui ha ses chevelsaual ses espaules et ses mains abaissies ceste pierre reconcilie amor entre home et feme. Sequitur se tu troeues une virge XLIII Explicit.* Agitur de his: sarde, scopace, esmeraude, rubis, saphirs, jaspes, ligure, achate, amatiste crisolite, oniches, bericles, IIII autres pierres, balaiz, crisoparse, carcidoines, sardoines, dyaumans, alletoire, celidoines, jais, magnete, tyramis, helyotropie, aspilites, agestes, gaoble, prasmes, marguerites, corneline, cristals, iris, echiste, alabaistre, pierre del votor, de la luppe, del croc, coral, des pierres entailliez. Cfr. Chabaille, Archive des miss. scientif. vol. IV (Paris 1856) p. 447, 454 seq., idem: li livre dou trésor par Brunetto Latini, Paris 1863 p. XXXI.

647. s. XIII—XIV membr. 8° f. 454. Insunt litt. init. pulcherrime pictæ.
*1, f. 1ᵃ — f. 431ᵇ **Biblia Hieronymi, præmissa Hieronymi epistula ad Paulinum data de omnibus divinæ historiæ libris.** Idem est librorum ordo qui in cod. A 32. F. 432 vacat.
*2, f. 433ᵃ — f. 454ᵇ **Hieronymi interpretationes nominum Hebraicorum incipientium per a** etc. Cod. nitidissime scriptus in membrana tenuissima.

648. s. XII membr. 8° f. 69. Fuit Bongarsii.
1, f. 1ᵃ — f. 10ᵇ **Persii satiræ, cum scholiis.** Cf. O. Jahn ed. Persii præf. p. CC.

*2, f. 10b **Carmen de novem Musis.** *Clio gesta canens* etc. Cf. anthol. Lat. ed. Riese. nr. 664. Idem carmen repetitur f. 11a init.

3, f. 11a — f. 79b **Commentum in Horatii carmina, de arte poet., sermones, epistulas.** *Intencio .o. est in hoc opere instruere nos moribus et dictamine* etc. Hæc in palimpsesto scripta sunt.

649. s. XVI chart. 8° f. 41.

Maximes et bref avis pour le maniement de la guerre, au roy.

650. s. XVII chart. 8° pag. 284. F. 1a: *Sum Joh. Henrici Hummelii. Bernæ comparaui.*

***Primæ philosophiæ seu metaphysices brevis epitome in duos libros digesta 1632.**

651. s. XVI (ann. 1559—1562) chart. 8° f. 76.

1, **Liber epigrammatum et carminum collectorum a M. G. Aurelio, Latine et Gallice.** Omnia sunt recentioris ævi, plurima pertinent ad res publicas et bella intestina Gallorum circa annum 1560 et 1561, cf. Sinneri Cat. III, 311—313, ubi specimen. Tituli nonnulli: in Venetos, in Romam, in pontifices, in cardinalem Lotharing., in oratores ad comitia reipubl. Gallicana convocatos, complaincte de la royne Marie, epithaphium de Bueil, Baifii epitaphium in Henricum II, versus in regem Franciscum II, in Carolum Loth., in Henricum II reg. Navarr., coq à l'asne et coqueste Brianda, epitre envoyee au ... de la France, carmen de publica supplicatione a sacerdotibus Aureliæ indicata, 8. cal. Jun. 1561, pro tumulo R. Stephani typographi, G. Buchananus ad P. Danielem, in Henricum Borbonem, de la reine de la maison de sousselles pres d'Angiers, epistola ad Anton. Foquelinum, du conseil de ceulx du clergie s'assamblant pour le colloque, à la reine de Navarre. Præterea:

2, **Defensio Ciceronis de officiis librorum contra Calcagninum, Gallice.**

3, **Annotationes in compendium dialectices Jacobi Carpentarii a D. Joh. Fabro apud Barbaranos dialectico annotatæ, 1560.**

4, **Le harangue de la noblesse à Mr de Rochefort.**

5, **Edict du roy publié a Orléans le 30e Janvier.**

652. s. XVI chart. 8° f. 95.

Conciones in orationem Dominicam et in symbolum apostolicum, atque expositio decalogi. A. 1550.

653. s. XVI chart. 8° f. 173.

1, f. 3a — f. 64a **Compendium breve de gratia Dei iustificante nos propter Christum, libri IV.**

2, f. 65a — f. 135a **Quæstiones theologicæ ordine a Joanne Hoflio conscriptæ anno 1551.**

*3, f. 137a — f. 140b **Ein kurze vnd einfaltige bekantnis der kristenlichen religion.**

*4, f. 140b — f. 142b **Quæstiones theologicæ.**

5, f. 146a — f. 173a **Compendium breve, sed dilucidum ex commentariis H. Zvinglii de vera et falsa religione per Joannem Hoflium collectum. 1555. Tiguri in ædibus D. Sebastiani Guldenbekii.**

654. s. ? chart. 8° f. 46.
Liber Arabicus, ubi legitur pars suræ Josephi, sura tonitrui et Abrahami. Sinnerus III, 319 num. 655 posuit.

655. s. ? chart. 8° f. 27.
Corani pars, sur. V, 105 — VI, 110. Adsunt precationes duæ. Sinn. I, 3 exhibet numerum 656.

656. s. XV chart. 8° f. 19. Fuit Bongarsii.
Heronis geodæsia, cum figuris, Græce. Est hic codex eadem manu scriptus nitidissime, qua cod. Bern. 639.

657. s. XVI chart. (partim. impr.) 8°. Sunt fasciculi VII.
Reformatorum scripta aliquot.

1, f. 78 **Henrici Bullingeri studiorum ratio sive hominis addicti studiis institutio ad Wernherum Lithonium presbyterum. 1528.**

*2, f. 1 **Carmina duo de voluptate et de puritate vitæ:**
Quippe nec ira deum tantum nec tela nec hostes etc.
Vt procul hostilem possis arcere tumultum etc.

3, f. 5 **De ratione studii Bullingerus ad Berchtoldum Hallerum. 1532.**

*4, f. 8 **Aliquot vocabulorum Græcorum interpretatio.**

*5, impr. f. 83 **Joannis Oecolampadii de genuina verborum domini: 'hoc est corpus meum' iuxta vetustissimos authores expositione liber. 1515.**

*6, impr. f. 58 **Solomonis sententiæ versæ ad Hebraicam veritatem a Phil. Melanchthone. Argentorati 1525.**

*7, impr. f. 8 **Contra papisticas leges sacerdotibus prohibentes matrimonium apologia Barptolomei Bernardi pastoris Cembergensis qui nuper suæ ecclesiæ consensu uxorem duxit. 1521.**

658. s. XVI chart. 12°. Multa folia vacant.
Loci communes a J. Bongarsio congesti.

659. s. XVI chart. 8° f. 26.
Ex Aurati recitationibus in Sophoclis Oedipum tyrannum. Excerpta Bongarsii.

660. 661. s. XVII chart. 8° f. 147 et 150.
Nicolai Henzii adumbrationes contionum in evangelium S. Matthæi a. 1606.

662. s. XV chart. 8° f. 93. F. 1ᵃ: *Johannes Myricæus P. C. anno 1629 3 Januarii Geneuæ sibi comparauit ac anno 1630 Kal. Junii Biblioth. Bern. legauit.*

Maximi Tyrii dissertationes. Hic est ordo:
1, f. 1ᵃ *Τί τέλος φιλοσοφίας* = diss. IV p. 31 ed. Davis.
2, f. 3ᵇ *Ὅτι ἐστὶ καὶ ἐκ τῶν περιστάσεων ὠφελεῖσθαι* p. 41 ed. D.
3, f. 8ᵃ *Πῶς ἄν τις πρὸς φίλον παρασκευάσαιτο.* p. 51 etc.

Sunt omnino dissertationes XXI primæ; sed tres priores inde a f. 83ᵃ leguntur et vicesimæ primæ non nisi pars adest usque ad verba (f. 72ᵇ) *οὔτε φυτεύουσιν χερσὶ φυτόν* = p. 255 lin. 6 ed. Davis.

663. s. XVI chart. 8°.

Collectanea philologica Jacobi Bongarsii.
*1, impress. M. T. Ciceronis oratio pro Sexto Roscio Amerino cum scholiis Bartholomæi Latomi. Coloniæ.
2, In Herodotum Johannis Rosæ in schola Jhenensi anno 1568. Adiecta sunt alia excerpta.
3, De studiis recte instituendis a M. Joanne Rosa in schola Jhenesi (sic) dictatum. 1568.
4, In primum Syllii Italici librum de bello secundo Punico. Autore Petro Pagano poeta Laureato Poeseos et Historiarum Professore in schola Marpurgensi 1567. Adiecta sunt excerpta chronologica.
5, Index in Speusippi libellum.
6, Speusippi Platonis discipuli de Platonis definitionibus 1569. Argentorati. Jac. Bon. Aur. (Bongarsius Aurelius).
7, Excerpta de republica Lacedæmoniorum, Atheniensium, Romanorum, aliorum.

664. s. XVI—XVII chart. 8°.

Collectanea philologica, theologica etc. Jacobi Bongarsii.
1, Generalis diatyposis universi et encyclopædiæ.
2, De ethica Aristotelis.
3, Indices diversi (in Tertullianum etc.).
4, Index auctorum, qui passim a Prisciano et ceteris grammaticis citantur.
5, Excerpta theologica ad novum testam. pertinentia.
6, Excerpta theologica de ecclesia etc.
7, Index in proverbia.
8, Analecta ex Theophrasti Paracelsi astronomia.
9, De iure monarchiæ liberæ seu de mutuis regis absoluti et subditorum eius officiis. Isaacus Genius ex Anglico Latinum fecit. 1605.
10, Excerpta ex Pausania, Herodiano, Aemilio Probo seu Corn. Nepote, alia.

665. s. XI membr. 8° f. 8.

(Cornuti) commentum in Persii Satiras. *Satyra genus est lancis uariis frugum generibus plena. Quæ referta sacrificiis ueneri consueuit inferri* etc. Hoc commentum non nisi ad satiras I. II. III pertinet; in fine habes: *Menaque | mena salmenti genus est ex pisce*

minuto quæ sic loquplcti oblata est priusquam finiret quæ in cellario primum habuerat. Hyrcosa. c. di.... (sat. III, 76).

666. s. XII—XIII membr. 8° f. 12. P. Danielis fuit.
Commentum in Juvenalis satiras, ab initio mutil. Extenditur a sat. X, v. 97 usque ad finem. In fine legitur: *Phalere ornamenta equis ut* (?) *sunt torques MILITIS PREMIA. EXPLICIVNT GLOSE.*

***667.** s. XV membr. 8° f. 155.
1, f. 1 — f. 152[b] **Les dits moraulx des philosophes,** *apartenans a monseigneur le conte de Dampmartin et de St. Fergeol.* Inc.: *Sedechias fut philosophe le premier qui de la volente de dieu la loy fut receue et sapience entendue et dit icelluy sedechias que chacun de bonne creance doit en soy auoir XVI vertus.*. Nomina philosophorum laudat. sunt: Sedechias, Hermes, Zaqualquin, Homer, Zalon, Zabion, Ypocras, Pithagoras, Socrates, Platon, Aristotes, Alexandre le roy (*épitre de ce roy*), Ptolemes, Assaron, Longinon, Onese, Magdarge, Thesille, Galien.
2, f. 153 **Histoire de Clostaire, roy de France, qui raconte reverend pere en dieu Freculphe en son temps evesque de Laxon.**
3, f. 154 — f. 155 **(Extraits d'une) cronique du nom des Bourgignons,** ubi bella Francorum temporibus impp. Valentiniani, Severi et Anastasii gesta narrantur.

668. s. IX membr. 8° f. 133. Fuit Bongarsii, antea P. Danielis.
1, f. 1[a] — f. 126[b] **Davidis psalmi, notis Tironianis scripti, nec non canticum canticorum, canticum Annæ, Moysis (II), Habacuci, benedictio trium puerorum ad mat.** Mutil. ab initio. Desunt psalmi quattuor priores et quinti initium. In folio chart. P. Daniel quædam de notis Tironianis præmisit ex Trithemii lib. VI polygraphiæ excerpta.
2, f. 127[a] — f. 133[b], s. X. **Explicatio notarum Tironianarum.** *post. postea. postquam. posterus. posterior — Quodnam. quodpiam. quodcum.* Hæc in Guilelmi Schmitzii usum describenda curavimus. Cf. eius ed. notarum Bernensium, quæ hoc ipso, quo hæc scribimus, anno prodiit. Post f. 133 habes etiam aliquot lacinias, ex quibus nil sani extricari potest.

669. s. XVI chart. 8° f. 123.
Expositio prophetica libri Jobi uti vidit in inquisitione Venetiis Jacobus Brocardus, cum versione Lat. libri Job. Adiectus est tractatus (f. 113[a]) de prophetia non completa in primo adventu, complenda in secundo eiusdem.

670. s. XVI chart. 8° f. 42.
Jacobi Brocardi de certitudine prophetiæ, quæ nunc compleatur, liber alter.

671. s. IX membr. 8° f. 77. Scripturæ character est anglosaxonicus. Sinnerus I, 28 falso num. 621 posuit.

Quattuor evangelia, Latine. Inde a f. 74^b varia subiuncta sunt, nempe hæc:

*1, f. 74^b **Carmen acrostichicum,** nomen Aelfredi bis exprimens. Sunt versus XIII. *Admiranda mihi mens est transcurrere gesta* etc.

*2, f. 75^b — f. 76^b **Excerpta aliquot sermone et typo Saxonico scripta.** Vollmero auctore hæc insunt:

a, Adalward postulat ut Kiolbreht dei ministris Bederindensibus duas decumæ partes det.

b, Societas monachorum quædam statuit, quid singulis pendendum sit pro sociorum salute animarum.

c, Odwinus patitur Birhtgundum in aliam terram transferri.

d, Odwinus patitur Agiwunniam in aliam terram migrare.

3, f. 77^b **Nomina quædam.** *Aubertus. Gauterius. Amelina. Conidos. Nomina VII^{tem} dormientium* etc. In fine legitur manu sæc. X: *Descriptio filacteriorum uel uasorum auri et argenti quæ habet capicherius sub custodia sua. habet enim filacteria aurea IIII alia uero quorum opercula* ..... (hic deficit oratio).

672. s. XVI (XVII) chart. 8° f. 52.
Joannis Hoflii quæstiones in Decalogum.

673. s. XVI chart. 12°.
***Schedulæ Petri Danielis aliquot, animadversiones in Plauti Querolum continentes.** Insunt præterea excerpta varia ad diversos auctores veteres (inprimis ad Lucianum) pertinentia.

674. s. XVI chart. 12° pag. 391.
Leonis tactica, Græce. *Λέοντος τοῦ βασιλέως ἐν χῷ αὐτοκράτορος τῶν ἐν πολέμοις τακτικῶν σύντομος παράδοσις.*

675. s. XVI (XVII ?) chart. 12° f. 42.
***Arithmetica per M. B. T. dictata.**

676. s. XV chart. 12° f. 182. Fuit P. Danielis 1561.
Isidori opera quædam et excerpta. Insunt hæc: Obitus et vita sanctorum patrum, 23^b Allegoriæ, 43^a Chronicon, 58^a De temporibus et lib. V etym. cap. 28, 70^b Differentiæ, 98^a De proprietate sermonum, 114^a Doctrina et fides ecclesiasticorum dogmatum, 126^a De illustribus viris, 137^a De causis naturalium (de natura rerum), 171^a De astronomia e lib. III etymol. cap. 23.

677. s. XVI et XVII in. 8°.
***Samuelis Wyssii Sedunensis album amicorum.** Scitu digna excerpsi et publici iuris feci in annal. Bern. (Berner Taschenbuch) a. 1870. Insunt versus Aemilii Porti, Casauboni etc. autogr.

678. s. XVI chart. 12° f. 99.
Ciceronis topica cum adnotationibus domini Philippi Launiani. 1554. Fol. 1—4 et 94—99 leguntur quædam a Petro Daniele adnotata de Servio et de diversis Donatis, atque f. 3^b habes: *Seruius citat in suo antiquo commento, quod erat in biblioth. Aurel., veterem Donatum nempe Tyberium Claudium Donatum* etc.

679. s. XIII—XIV membr. 12° f. 96.

1, f. 1ª — f. 77ª **Liber exemplorum (historiæ monachales etc.) ab initio mutil.** .. *uiderant exui et sic non potuit inueniri qui testimonium ferret et euasit* etc. Superscriptum est in summo paginæ margine: 'De clericis'. Secuntur historiæ de philosophis, de advocatis, de abbatibus, de monachis, de heremitis, de noviciis, de conversis, de monialibus, de beguinis, de regibus, de comitibus, de militibus, de servientibus, de iudicibus, de burgensibus, de rusticis, de pueris, de executoribus, de cecis, de hystrionibus, de usurariis, de latronibus, de pugilibus, de fatuis, de hereticis, de dyabolis, de Judeis, de paganis, de pariuriis, de mulieribus, de comitissis, de dominabus, de nobilibus, de domicellis, de maquerellis, de carminantibus, de sortilegiis, de miracula (sic), de cruce, de domicellis.

*2, f. 77ª — f. 80ª **Sermo.** *Multipharie multisque modis karissimi loquebatur deus per prophetas* etc.

3, f. 80ª — f. 96ᵇ **Fabulæ Aesopi (ysopi).** *Lupus et agnus uenerunt bibere ad fontem* etc. Sunt excerpta ex Romulo.

680. s. X membr. 12° f. 162. Fuit Bongarsii.

Augustini enchiridion. Deest capitulatio capitum XIV priorum.

681. s. XI—XII membr. 12° f. 41. Insunt picturæ litt. init.

Platonis Timæus, Latine ex versione Chalcidii. *Ysocrates in exhortationibus suis uirtutem laudans — ex leui ammonitione perspicuo.*

682. s. XV—XVI chart. 12° f. 164.

Severus Sulpitius de vita Sancti Martini. In fine: *Explicit liber tertius dialogi seueri de uita sancti martini episcopi.*

683. s. XIII membr. 12° f. 93.

Architrenius (Johannis de Altavilla) de rebus moralibus et naturalibus, carmen. Præmissa est præfatio cum capitulatione: *Materia. Architrenius quidam cum ad annos uirilis roboris deuenisset* etc.

Velificatur athos dubio mare ponte ligatur —
E qt. in eternum populis dilectus et ultra.
Explicit architrenius.

684. s. XVI (XVII?) chart. 12 f. 73.

***Disputationes theologicæ (compendium de theologia).** Sunt capita XXVIII.

685. s. X membr. 12° f. 95.

Prosperi de vita contemplativa libri III. Desunt lib. III cap. 30—35.

686. s. XVI chart. 12° f. 45.

Wolfg. Musculi Arabicæ dictiones ex psalterio Arabico depromptæ cum Hebraicis collatæ et ordine alphabetico digestæ.

687. Deest; defuit etiam Sinnero.

688. s. XIII membr. 12° f. 101. F. 71: *Iste liber est fratrum celestinorum metn.*

1, f. 2ª — f. 8ª **Glossarium Latinum.** *Abscida lucida. a bebius exconsul. Absinthium herbe. Abdomen pinguedo carnis — Zoe uita. Zephirus uentus fauonius.*

2, f. 10ª — f. 57ᵇ **Glossarium Latinum.** *Abactus ab actu remotus. Abaso infirma domus. Abauus proaui pater — Zimlax trifolium. Zingiber artemisia.*

*3, f. 58ª — f. 61ª **Excerpta ex Alexandreide Gualtheri.** *Incipiunt uersus excerpti ab alexandro. Forte mater pallens incompto crine magister* etc.

*4, f. 61ª — f. 61ᵇ **Versus excerpti ex Aviano.** *Quicumque noua sublatus laude tumescit* etc.

*5, f. 61ᵇ — f. 62ᵇ **Versus excerpti ex Aesopo.** *Verborum leuitas morum fert pondus honestum* etc.

*6, f. 62ᵇ — f. 63ᵇ **Excerpta poetica ex Darete Phrygio.** *Dares frigius. Si nostris nil dulce nouum nil utile uisum* etc.

*7, f. 64ª **Excerpta ex Claudiani carmine de Rufino.** *Inuenta secuit primus qui naue profundum* etc.

*8, f. 64ª **Excerpta ex Anticlaudiano Alani.** *Actoris mendico stilum phalerasque poete* etc.

*9, f. 64ᵇ — f. 65ᵇ **Excerpta ex Juvenali.**

*10, f. 66ª — f. 69ᵇ **Excerpta ex Ovidii de 'sine titulo', de Ponto, epistul., Trist., Fastis, Metamorph., de vetula, de arte amatoria, de remedio amoris.**

*11, f. 70ª — f. 71ᵇ **Excerpta ex Persio, Vergilio, Statio, Lucano, Tobia, Alexandro, Maximiano.**

*12, f. 72ª — f. 101ᵇ **Tractatus iuridicus.** *Juri operam daturum nosse oportet quid sit ius. Est autem ius boni et equi ars hoc est scientia per quam discernitur bonum* etc.

Sunt libri IV; libro IV agitur de sponsalibus.

689. s. XVI chart. 8° f. 97.

1, f. 1ª — f. 31ᵇ **Vocationes aliquot, quæ domino Wolfgango Musculo contigerunt, ex litteris ipsius collectæ.**

a, Vocatio Argentinensis 1540 (Uoͤder von Thiersperg).
b, Vocatio Argentinensis 1540 (Hiltbrandt von Multzheim).
c, » Anglica I. 1548 (Bernardinus Ochinus).
d, » Anglica II 1548 (idem).
e, » Bernensis. 1549 (Schultheiss vnnd Rhatt zu Bern). Adiectum est Musculi responsum.
f, Vocatio Anglica III 1551 (Joan. Sledanus).
g, Augustana revocatio. 1552. Adiecta est Musculi epistula ad senat. Bern. de hac revocatione scripta, nec non epistula ad Augustanos missa.
h, Vocatio Ottonis Palatini. 1552. Responsum Musculi.

i, Vocatio Argentinensis III. 1552 (Ulricus Chelius). Responsum Musculi.
k, Vocatio Hassica 1553 (Joann. Pistorius Niddanus) ep. II.
l, Vocatio Laugingensis 1554 (Georgius Lætus. et Jacob. Herbrott). Respons. Musculi.
m, Vocatio Heidelbergensis per Erastum nomine Friderici Palatini 1560.

2, f. 32ᵃ — f. 67ᵃ **Historia de vita et obitu clarissimi theologi D. Wolfgangi Musculi Dusani sacrarum literarum apud Bernates professoris scripta per eius filium Abrahamum Musculum.** Accedunt Wolfgangi Musculi de sacramento corporis et sanguinis dominici confessio et carmina in Wolfgangi Musculi obitum condita.

3, f. 69ᵃ — f. 77ᵇ **De editione commentariorum D. Wolfgangi Musculi in epistulas Pauli ad Philipp., Coloss. etc.**
a, epist. Oporini ad Abrah. Muscul. Basil. 1565.
b, Responsum Abrah. Musculi.
c, epist. Heinrici Bullingeri ad Abrah. Musc. Tigur. 4 Febr.
d, epist. Oporini ad eundem. 5 Febr. 1565.
e, Respons. Abrah. Muscul.
f, Epist. Abrah. Musculi ad Sulcerum.
g, Epist. Huldr. Coccii ad Abr. Musc. Bas. 1565.
h, Respons. Abr. Musc.

4, f. 78ᵃ — f. 97ᵃ **Carmina quædam pia et erudita domini Wolfgangi Musculi Dusani passim ex eius schedis collecta.**

690. s. XVI chart. 12° f. 62.
1, f. 1ᵃ — f. 51ᵇ **Demosthenis orationes aliquot.** Sunt Olynth. I. II. III, contra Phil. I, de pace, contra Phil. II, de Haloneso, de rebus Chersonesi, contra Phil. III. IV, de Philippi epistula, *περὶ συντάξεως*.
*2, f. 54ᵃ — f. 60ᵇ **Excerpta ex Platonis Phædro et Xenophontis symposio.**
*3, f. 61ᵇ — f. 62ᵃ **Excerpta de mensibus Græcis Græce et Latine.**

691. s. XV—XVI chart. 12° pag. 81.
1, pag. 1 — p. 70 **Epicteti enchiridion, Græce.** Præmissa sunt nonnulla de eius vita cum tribus epigrammatis.
*2, p. 70 — p. 78 **Aurea verba Pythagoræ.** *Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεοὺς νόμῳ ὡς διάκειται* etc.
3, p. 79 **Excerptum ex Hieroclis comment. in aurea verba Pythagoræ.** *Διὸ καὶ νέμος ἦν ἕωθεν ἀνισταμένους — ὀψὲ γοῦν ποτὲ κτήσασθαι.*
4, p. 80 — p. 81 **Excerptum ex Galeno.** *Ἐκ τῶν Γαληνοῦ ἐν τῷ περὶ διαγνώσεως καὶ θεραπείας τῶν ἐν ἑκάστου ψυχῇ ἰδίων παθῶν. Οὐ φαίνεσθαι χρὴ τοῖς τοιούτοις — λέγειν δὲ ἀπὸ στόματος ὕστερον.*

692. s. XVI chart. 12°.
Bongarsii album amicorum a. 1585—1587 ad iter Hungaricum maxime pertinens. Cf. meam de Bongarsio commentationem, quæ prodiit Bernæ 1874, p. 14.

693. s. XVI (XVII?) chart. 12° f. 37. Sinn. I, 11 num. 699 posuit.
1, f. 1ᵃ — f. 18ᵃ **Tractatus de excommunicatione apostolica, Germanice.**
2, f. 19ᵇ — f. 24ᵃ **Tractatus de Davidis clave, de agno Dei etc., Germ.**
3, f. 25ᵇ — f. 37ᵃ **De vera fide Christiana, Germ.**

694. s. XVII chart. 4° oblong. f. 19.
***Tabulæ geometricæ. 1605.**

695. s. XVII chart. 4° oblong. f. 27.
***Cod. 694 figurarum explicatio, Germanice. 1608.**

696. s. XVI chart. 16° f. 35.
Christophori Luithardi rudimenta linguæ Hebraicæ, Germanice 1578.

697. s. XIV membr. 12° f. 101.
1, f. 1 — f. 3ᵇ **Sermon de pape Innocent.** Inc.: *Tres doulce dame saincte Marie mere de diex plaine de pitie.* .
2, f. 4ᵃ — f. 101ᵃ **Ordenemens** *comment on se doit ordener et maintenir et prouer auant ce que on die ses eures; premiers apres une nuit quant on esueilliet.* Collectio orationum devotarum pros. et poet., Latine et Gallice, 7 psalmi pœnitent., litania etc.

698. s. XV chart. 12° f. 156.
Sallustii Catilina et Jugurtha. In fine legitur:
De morte iugurte disticon.
Qui cupis ignotum iugurte nocere (sic) *letum*:
Tarpeie rupis trusus ad yma ruit.
Manu rec. sæc. XVI subscriptum est:
Noscere qui queris non cognita facta iugurte:
Vt pluctarcus ait carcere clausus obit.
F. 68ᵇ vetus descripta est mundi figura.

699. s. X membr. 12° f. 93.
Augustini enchiridion.

700. s. XVI chart. 12° pag. 237.
Praxis medica Hollerii. Fuit edita a Wolfio Tigur. 1565 et Parisiis 1567 a Dureto.

701. s. XVI chart. 12° f. 37.
Libellus de apibus gubernandis atque educandis scriptus per F. Bonot. *Apes dicte sunt uel pro eo quod se pedibus inuicem alligent* etc.

702. s. XII—XIV membr. miscellan. 12° f. 104. Fuit Petri Danielis Aurel.

1, f. 1ª — f. 2ª **Liber Porphirii philosophi, a fine mut.** *Cum sit necessarium crisarori et ad eam que est aristotilem apud predicamentorum doctrinam nosse quid genus sit et quid differentia quidque species — ut tum in eo quidquid sit prædicatur sed in eo quod quale sit. Interrogantibus nos enim illud de quo prædica......*

*2, f. 2ᵇ **Versus quattuordecim argumenti medici.**

Frumentis nocuam lolium grecus uocat herba
quam nostri dicunt uulgari more nigellum —
parturiens mulier si sese subfumiget illa
asseritur cicius uentris deponere pondus.

*3, f. 3ª — f. 5ᵇ **Tractatus theologicus.** *Quattuor genera sunt hominum possidentium regnum celorum* etc.

*4, f. 6ª — f. 7ᵇ **Tractatus theologicus.** *Fit questio de habraham et de ceteris fidelibus* etc.

*5, f. 8ª — f. 14ª **Tractatus medicinalis.** Præmissa est capitulatio hæc: *I De medicina II de nomine eius III de inuentoribus eius IIII de tribus heresibus medicorum V de quatuor humoribus corporum VI de acutis morbis VII de cronicis morbis VIII de morbis qui in superficie cutis uidentur VIIII de remediis et medicaminibus. decimus de libris medicinalibus XI de instrumentis medicorum XII de odoribus et unguentis XIII de inicio medicine.* Sequitur statim: *LIBER QUARTVS. MEDICINA EST QVE CORPORIS UEL tuetur uel restaurat salutem* etc.

6, f. 16ª — 21ᵇ (f. 14ᵇ — 15ᵇ vacant) **Ciceronis paradoxa.** Inde a num. I, cap. 3: *Quibus tandem gradibus* etc. In fine: *EXPLICIT TVLLIVS DE PARADOXA.* Cf. C. G. Muelleri anal. Bern. part. II p. 1.

7, f. 22ª — f. 29ᵇ, s. XI—XII **Carmina diversi argumenti Leoninis versibus maximam partem scripta et ad divinas iuxta ac profanas res pertinentia.**

a, f. 22ª — f. 25ª *PASSIO SANCTI MAURICII ET SOCIORVM uersifice composita*, v. 220.
Dum coibere parat gallos quos conglomerarat etc.

b, f. 25ª — f. 26ª *SERMO DE VITIIS et UIRTVTIB; solitudinem esse petendam*, v. 80.
Rus habet in silua patruus meus: huc mihi sepe etc.

c, f. 26ª — f. 26ᵇ *CONTENTVS PRÆSENTIS VITE*, v. 21.
Vite præsentis si comparo gaudia uentis etc.

d, f. 26ᵇ — f. 27ª *DISSVASIO CUPIDITATIS*, v. 36.
Vos qui diligitis bona quæ retinere nequitis etc.

*e, f. 27ª *Quod non sit expauescenda mors corporis*, v. 31.
Ligna uoluptatis plantauerat apta beatis etc.

*f, f. 27ᵇ *AD MONACVM DETRACTOREM QVOD NVLLVS SIT DESPERANDVS DVM UIUIT*, v. 27.
Nec te uelle puto nec te gaufride saluto etc.

*g, f. 27^b — f. 28^a *CONMENDATIO CASTITATIS,* v. 19.
Vt flos in pratis sic gratia uirginitatis etc.

*h, f. 28^a *Dissuasio nauigationis ob LVCRVM,* v. 14.
Qui uult scire minas tempestatisque ruinas etc.
Edidit C. G. Mueller mendose in anal. Bern. partic. II.

*i, f. 28^a — f. 28^b *Contra sediciosum uulgus,* v. 12.
Ex quo celestem meruit sapientia sedem etc.

*k, f. 28^b *Commonitorium inuectiuum ad obsessos in castro,* v. 15.
Si circum circa surgant adamantina claustra etc.

*l, f. 28^b — f. 29^a *Repræhensio superfluorum in epitafio Johannis abbatis,* v. 25.
Quod multis annis durauit uita iohannis etc.
Præterea margini additi sunt versus hi quattuor f. 29^a:
Si bonus ista legit gaudet quia qui legit egit
Si malus inde dolet qui sit malus et fore nollet
Quod uero restat lectori tedia præstat
Et peregrinatur nec qui legit edificatur.

*m, f. 29^a — f. 29^b *Dissuasio concubitus in uno tantum sexu,* v. 23.
Demonis inuentum scelerum sunt milia centum etc.

*n, f. 29^b sine titulo, v. 30:
Me miserum quid agam? porto sub pectore plagam etc.
Plurimi eorum carminum versus putredine evanuerunt.

8, f. 30^a — f. 45^b **Sancti Ambrosii liber de fuga et contemptu sæculi.** Cf. ed. Ben. I, 417.

9, f. 46^a — f. 50^b **Regulæ tonorum.** *Incipiunt regule tonorum de .i. Primus tonus facit suum regulum in F et finitur in uoce V proceditque in XI^{ma} in qua est eadem littera d — in reliquis quoque modis dictum est secundum formarum uarietates. per ipsas quoque uarietates unius cuiusque modi principia liquido præuidebis.*

Sequitur f. 50^b med. — f. 51^b med. colloquium discipuli et magistri de hisce musicis: *Discipulus. Dum uix per paucos cantus his regulis contraire inuenio eorum et paucitatem ut ita dicam furtiuam singularitatem a præsumptoribus uiciatisque cantoribus factam esse non dubito* etc.

*10, f. 51^b — f. 52^a **Carminis: 'Gloria in excelsis' versio Græca nec non orationis dominicæ.** Vocabulis Græcis novella Græcorum pronuntiatione Latine exaratis vocabulorum Latinorum litteræ initiales superscriptæ sunt.

*11, f. 52^a **Floscula ex patribus collecta, sc. Gregorio et Augustino.**

*12, f. 52^b **De gradibus, in quibus Christus fuit.** *Hostiarius fuit quando aperuit claustra inferni* etc.

*13, f. 53^a **Tractatus theologicus ex Augustino decerptus: Quid sit peccare in sancto spiritu.**

*14, f. 53^b — f. 54^b **Excerpta Aristotelis de corporis habitu, Latine.** *ARISTOTELIS ARGVMENTVM. Clari uiri et pru-*

dentes fulti sapiencia corporis et qualitate fulti ognomia mentis dabant scire motus ex carnis concordia etc.

*15, f. 54ᵇ — f. 55ᵇ med. **Tractatus theologicus de pœnitentia ex Aug. excerptus.**

*16, f. 55ᵇ med. **Quædam ex historia Judaica.** *Legitur quod populus iudeorum iuxta numerum filiorum iacob* etc.

17, f. 56ᵃ — f. 68ᵇ med. **Tractatus medicus de complexione corporis.** *INCIP. LIB. DE COMPLEXIONE CORPORIS. Corpus hominis ex IIIIᵒʳ constat humoribus — maximeque capud et loco collocet.*

*18, f. 68ᵇ med. — f. 69ᵃ **Breve excerptum de tropis et figuris.** *DE FIGVRIS INCIPIT. St XX et VIIII metolomia est quando ponitur tempus pro tempore* etc.

*19, f. 69ᵃ — f. 70ᵇ **Præcepta aliquot medica.**

20, f. 71ᵃ — f. 71ᵇ **S. Gregorii carmen de beata Maria.** *Ad sermonem nostræ laudis | miseris quas numquam claudis* etc.

21, f. 72ᵃ — f. 73ᵃ **Bedæ excerptum de tabernaculo.**

*22, f. 73ᵃ **Tractatus theologicus de Sanctæ Scripturæ intellectu quadruplici.** *Omnis diuina scriptura uel istorico intellectu uel allegorico uel trophologico i. e. morali uel certe anagogico solet accipi* etc.

*23, f. 73ᵇ — f. 77ᵇ **Tractatus de anima.** *Quare anima dicatur. Anima igitur quæ hominis proprie dicitur non etiam pecudum* etc.

*24, f. 78ᵃ — f. 79ᵇ **Excerpta ex Paulo Diacono Festi abbreviatore.** *... alius enim terre rubre similitudinem itemque* (?) *alius quasi per humanum unguem — Caseus a coeundo dictus. Caput ex græco dictum quod illi interdum karatenphi dicunt.*

*25, f. 80ᵃ — f. 82ᵃ **Tractatus theologicus de angelis et baptismo.** *Fatendum enim et angelos natura esse bonos mutabiles* etc.

*26, f. 82ᵃ — f. 83ᵃ **Ivonis episcopi tractatus de monachis.** *Juo episcopus. Solet queri si aliquis uoueat canonicam uitam et efficiatur monachus uel e conuerso an dicendus est uotum fregisse* etc.

*27, f. 83ᵃ **Tractatus medicus brevis de aqua diuretica.** *Aqua diuretica ita fit — et uas non sit omne copertum.*

*28, f. 83ᵇ — f. 86ᵇ **Tractatus de dialectica.** *Dialetica est disciplina ad disserendas rerum causas inuenta* etc. F. 83ᵇ *Dialeticam uero et rethoricam* u a r r o *in nouem disciplinarum libris tali similitudine diffiniuit. dialetica et rethorica est in manu hominis pugnus adstrictus et palma distensa. Illa autem uerba contrahens, ista distendens. dialetica siquidem ad disserendas res acucior, rethorica ad illa quæ nititur docenda facundior; illa ad scolas nonnumquam uenit, ista iugiter procedit in forum. illa requirit rarissimos studiosos, hæc frequenter et populos.* Cf. Cassiod. de dial.

*29, f. 86^{b} **Præcepta aliquot medica.**

30, f. 87^{a} — f. 98^{a} **Vitalis Blesensis comœdia Geta sive Amphitruo, sine titulo.** In fine: *EXPLICIT COMEDIA.* Post versum decimum habes: *expliciunt capitule. Incipit prologus. Carmina conposuit* etc. Usus est hoc libro C. G. Muellerus in Anal. Bern. part. II p. 13 seq. (B); post Muellerum denuo contuli in Rudolfi Peiperi Vratislaviensis usum.

31, f. 98^{a} — f. 100^{b} **Tractatus de philosophia.** *DE PHILOSOPHIA. Philosophia est rerum humanarum diuinarumque cognitio cum studio bene uiuendi coniuncta — a partibus est argumentum cum is qui se defendit aut negat factum aut factum esse iure defendit. a nota est argumentum. Non moritur cui mors .. oritur cui non iteratur. Sed moritur cui mors oritur et quem iteratur.* Extrema a verbis: *Non moritur* etc. in nova linea scripta sunt.

*32, f. 101^{a} — f. 104^{b} **Tractatus medicus de virtutibus medicinarum.** *INCIP. LIB. DE VIRTVTIB. Cogitanti mihi de simplicium medicinarum uirtutibus earumdem idem operantur nomina in unum colligere uisum est utile quatinus medico medicinas uariare uolenti pro diuersitate etatum temporum anni regionum similiumque cito profutura occurrent (occurrerent?)* etc.

703. s. XVI chart. 12° f. 102. Fuit Bongarsii; f. 3^{a} conspicitur palma, cui circumdata est charta, in qua hæc leguntur: *Ἱερὸν καὶ εἰρηνικὸν δένδρον παλλάδος ἐλαία.* In ima picturæ parte descriptum est insigne Joannis Oliberi (*Ἰωάννης ὀλίβερος*).

Precationes, hymni, excerpta ex S. Scriptura etc., Græce. F. 91^{a} — f. 97^{a} legitur symbolum **Athanasii.**

704. s. XII membr. 12° f. 30.

*1, f. 1 — f. 10^{b} **Proverbia Senecæ.** Varias lectiones misi Ottoni Ribbeckio ad alteram comicorum Latinorum rell. editionem (1873) curandam. Cf. ibid. præf. p. LXXXIX.

*2, f. 10^{b} **Versus tres de virginitate.**

Virginitas flos est et uirginis aurea dos est.
Concubitus fex est merces sua pessima nex est.
Ebrietas fax est limphe potatio pax est.

*3, f. 10^{b} — f. 11^{a} **Versus X de X plagis Aegypti, sine titulo.**

Prima plaga egipti limphas in sanguine uertit —
Vltima quæ decima est prolis primordia truncat.

*4, f. 11^{a} **Versus VII de septem creationis diebus, sine titulo.**

Primus in orbe dies lucis primordia sumpsit —
Septimus est domini requies his rite peractis.

*5, f. 11^{a} **Versus VIII de viginti Christianis totidemque Judæis.** *Sors cuiusdam* (sic) *de XX X'anis totidemque iudeis.*

Bis duo nam niuei præsunt et V nigelli —
Orbem tamen furuus demum determinat unus.

Cf. carmen simile apud Rieseum anthol. Lat. II p. 185 not.

*6, f. 11ᵃ **De annis incarnationis Domini, versus VIII:**
Vinea Christe tuos prima est quæ continet annos —
Etatem lune monstraque nouissimus ordo.

*7, f. 11ᵇ **Quomodo sciantur primi et ultimi dies mensium, versus IV:**
Altitonans dominus diuina gerens bonus extat
Gratuito celi fert aurea dona fideli
Factus adam dominus feruescentes bibit estus
Gaudia comportans et arentia cuncta coequans.

Sed hi versus cum titulo minime conveniunt.

*8, f. 11ᵇ **De decem plagis Aegypti alii versus V.**
Prima rubens unda raneque secunda tabesque etc.

*9, f. 11ᵇ — f. 13ᵇ **Ammonitio Victoris Papæ, versus distichici 92.**
Ergo doma carnem qui uis euadere mortem
Præsideat ratio seruiat ipsa caro etc.

*10, f. 13ᵇ — f. 14ᵃ **Item de sorte supradicti episcopi, v. II.**
Quatuor et penta duo monas tres mias unus
hinc dias ambo trias unus duo et duo monas.

Neque hi versus cum titulo conveniunt; pertinent utique ad carmen illud de XX Christianis et Judæis (vide Nr. 5), cf. Riesei anthol. Latin. II p. 185 not. fin.

*11, f. 14ᵃ — f. 17ᵃ **Versus cuius supra de luxuria avaricia ambitione et fortuna, carmina quattuor, versuum distichicorum 148.**
Plurima cum soleant mores euertere sacros
Altius euertunt femina census honos etc.

12, f. 17ᵃ — f. 17ᵇ **Versus cuiusdam cur Deus homo, numero 18.**
Ade (leg. *Adæ*) *peccatum quæ conueniens aboleret* etc.

*13, f. 17ᵇ **Cur sacerdos in missa reciproce a dextra et læva parte altaris, versus 12.**
Est ratio quod pars altaris dextera misse etc.

*14, f. 18ᵃ — f. 28ᵃ **Carmen de quattuor virtutum proprietatibus, sine titulo, v. dist. 426.**
Quattuor eximias uirtutum proprietates
Quam plures docti disseruere uiri
Quarum se formis si mens humana coaptet
Perfectum faciet integra uita uirum etc.

*15, f. 28ᵃ **Carmen de formula vivendi, sine titulo, v. XIV.**
Formula uiuendi præsto est tibi: pauca loquaris etc.

*16, f. 28ᵇ — f. 29ᵃ **Carmen de religioso et de iniusto.** Præscriptus est titulus: *Ebdomade cum diebus a natiuitate domini usque ad XIᵃᵐ*, qui ad carmen nihil pertinet. Sunt versus 24, punctis musicis notati.

C]omposito sapiens discrecius asperiore
Scribit confortans incertos gaudia monstrans etc.

*17, f. 29ª **Carmen de litteris mysticis, sine titulo, v. XV.** Præmittuntur hæ litteræ: Y Θ T A ω.
Haȝ apicum typicas infirmant esse figuras
Rimantes acie mentis secreta sophie etc.

*18, f. 29ᵇ **Carmina tria ecclesiastica diversi argumenti, sine titulo.**
1, Versus V:
Trina domus nobis lar tumba polusque parantur etc.
2, Versus VI (sunt disticha); videtur ænigma esse, quo fidelis significatur:
Est sine duricia grauis absque cupidine diues etc.
3, Versus VI (disticha):
Ara crucis tumulique calix lapidisque patena etc.
Manu posteriore additum est: *Anno gracie M° CC° quadragegesimo septimo III° Idus decenbris obiit status Johennes de uer supprior Karokloci* (?).

F. 30ª scriptura vacat; f. 30ᵇ hi habentur versus bis scripti:
Ista pulex macris est acrior omnibus acris
Si redimi posset nondum per me periiset (sic).

705. s. X membr. 12° f. 48.
1, f. 1ᵇ — f. 43ª **Vita Mariæ Aegyptiacæ de Græco per Paulum venerabilem diaconum S. Neapolis ecclesiæ in Latinum translata.** *Secreta regis celare bonum est* etc.

*2, f. 43ᵇ — f. 44ª **Dialogus de symbolo apostolico etc. (confessio).** *Credis in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre. R. Credo* etc.

*3, f. 46ᵇ **Hymnus in Mariam.** *Aue celi ianua ştella maris lucida* etc.

*4, f. 47ªᵇ **Precatio ad Mariam directa.** *Veni nobis benedicta de celo* etc.

*5, f. 48ªᵇ **Tractatus ad ecclesiam Remensem pertinens.** *Pura fide fundatis necne munda religione edificatis sicut corporalem statariam habentibus ita spiritualem curam agentibus sanctis patribus et sinergiis primum quidem sanctæ remensis ecclesiæ immo totius franciæ apostolico et mirabili patrono* etc.

706. s. XIV membr. 12° f. 82.
Vulgatæ testamenti veteris fragmentum. Continet parabolas, ecclesiasten, libr. sapientiæ, ecclesiasticum, XII prophetas, Job, Tobiam.

707. s. ? chart. 16° f. 59.
1, f. 1ª — f. 31ᵇ **M'schareth Mosche, Hebraice.** Auctor, cuius nomen nusquam apparet, fuit Kalonymus, discipulus Maimonidis, v. Wolf. B. H. III p. 969.

2, f. 32ª — f. 59ᵇ **Tractatus physicus, Hebraice,** cuius initio citatur Maimonidis More Nebochim. Inscriptio erasa est.

708. s. XVII chart. 12° pag. 282.

Compendium encyclopædiæ philosophicæ auctore Johanne Henrico Alstedio Professore Herbornensi. 1626.

709. s. XIII membr. 12° f. 65.

1, f. 1ᵃ — f. 45ᵃ **Matthæi Vindocinensis æquivoca, ab initio mutil., cum glossis.**

*2, f. 45ᵇ — f. 65ᵇ **Dictionarius libellus, cum glossis, a fine mutil.** *Dictionarius libellus iste dicitur a dictionibus mag. necessariis* (?) *quas tenetur quilibet scolaris* etc. In glossis multæ inveniuntur voces Gallicæ.

710. s. XII membr. miscell. 12° f. 136. F. 1: *Liber s. marie de prato.*

*1, f. 1ᵃ — f. 41ᵃ **Excerpta ex Horatii operibus.**

Humano capiti ceruicem pictor equinam —
Ante obitum nemo supremaque funera debet.

Harum exceptionum exactori exceptor. Quoniam digne indignum existimasti ut cum furfure similam uel iumentorum more cum paleis grana manderemus iussis tuis et præcibus obsecundans ex libris horatii utiliora et honestiora quæque a minus utilibus et obscenis sequestraui et quasi uanni machina brutis paleas reiciens grana horreo commendaui uel cribri examine porcis furfurem seponens tibi similaginem ministraui. Quam tamen quodam compendii coagulo in unum redigens uel deconspersam diligentie tue commisi coquendam. hanc igitur coquat memorie exercitium mentis ignis ingeniique caminus. Quod autem multa spinosa et tamquam friuola in his adhuc inuenire .... scias ob id factum ne abcisis uepribus flosculi marcescerent. Inde etiam quod clandestine id egimus excuset caste dilectionis alterutra familiaritas expiet precamur indulgentie diuine bonitas. Amen.

F. 41ᵇ et f. 42 scriptura vacant.

*2, f. 43ᵃ — f. 49ᵇ **Excerpta ex Ovidii libro de Ponto.**

*3, f. 50ᵃ — f. 55ᵇ **Excerpta ex Vergilii Georgicis.**

4, f. 55ᵇ — f. 60ᵇ **Vita Laurentii Martyris.** Sunt versus Leonini 256. *]detio tentus gladioque furente perentus* etc.

*5, f. 61ᵃ — f. 64ᵃ **Carmina varia versibus Leoninis maximam partem conscripta, sine titulis.**

1, Versus 19 de vitæ caducitate:

V]ite præsentis si comparo gaudia uentis etc.

Idem carmen extat in cod. Bern. 702 f. 26ᵃ.

2, Versus 9 de linguæ perversitate:

Linguis facundi qui sectantes lucra mundi etc.

Sunt versus extremi carminis maioris, quod integrum extat in cod. Bern. 702 f. 26ᵃᵇ.

3, Versus 27 de invido et maledico:

Nec te uelle puto nec te gillerme saluto etc.

Idem carmen paucis mutatis extat in cod. Bern. 702 f. 27ᵇ.

4, Versus 20 de legislatoribus:
Legis latores hominum perpendite mores etc.

5, Versus 4 distichici de rerum mutatione:
Nunc aliud tempus alii pro tempore mores etc.

6, Versus 4 rimati de bono et malo:
Est aliquando bono bene ne grauibus superetur etc.

7, Versus quattuor de conceptione:
Conceptum semen primis sex pet° diebus etc.

8, Versus 6 de summo bono:
Quænam summa boni? mens quæ sibi conscia recti etc.

9, Versus 8 de horis:
In matutino dapnatur tempore Christus etc.

10, Versus 4 rimati de Satana:
Præcipue sathanas qui cunctis insidiatur etc.

11, Versus 41 de peccatis et pœnitentia:
Me miserum quid agam? porto sub pectore plagam etc.
Huius carminis versus 30 priores extant in cod. Bern. 702 f. 29b.

12, Versus VII de vitiis et virtutibus:
Virginitas flos est et uirginis aurea dos est etc.

6, f. 64a — f. 72a **Vita mirabilis sancti Alexis versibus Leoninis scripta,** vers. 444.
Duxit romanus uir nobilis eufemianus etc.

*7, f. 72a **Versus quattuor distichici de quattuor bonis et malis.**
Spernere mundum spernere nullum spernere sese etc.

*8. f. 72b — f. 75a **Carmina varia versibus Leoninis maximam partem conscripta, sine titulis.**

1, Versus 17 de contemptu mundi:
Vt te uelle puto te diligo teque saluto etc.

2, Versus 6 distichici de vanitatę:
Vnde superbit homo cuius conceptio culpa etc.

3, Versus 25 distichici de statu vitæ humanæ:
Tradunt cuncta neci prædeque cupidine ceci etc.

4, Versus distichici 22 in laudem Aeneæ:
Ignibus eneas cedens non hostibus urbem etc.

5, Versus 6 distichici de dicendi brevitate:
Ne sibi quisque putet seriatim quæque referri etc.

6, Versus distichici 68 (ultimi versus fere omnes sunt pentametri) de Aenea et Didone:
Intus peste grauis grauiter torquetur eique etc.

9, f. 75a — f. 80b **Passio sanctæ Agnetis virginis distichis composita. Sunt versus 300.**
Agnes sacra sui pennam scriptoris inauret etc.

*10, f. 80b **Versus quattuor de Iri vel Maria:**

Sol nubes et aqua celestis luminis yrim
Conficiunt: partum uirginis ista notant
Sol deitas nubes carnis species aqua sanctus
Spiritus est yris stella Maria maris.

*11, f. 80b — f. 81b **Carmen distichicum versuum 60 de rebus humanis:**
Nullus se phaleris ornet: mea littera turpem —
Huic natura dedit quicquid habebat opum.

*12, f. 82b — f. 92b **Carmen distichicum de parricida.**
Semper ut ex aliqua felices parte querantur etc.

*13, f. 92b — f. 93b **Carmen in virginem Mariam, vers. 51.**
Mater digna ducis lux lucida filia lucis etc.

14, f. 93b — f. 96a **Passio sancti Vincentii distichice conposita cum prologo, vers. 120.**
Si fas sit dici quod non confertis amici etc.

*15, f. 96a — f. 96b **Carmina nonnulla varii argumenti, sine titulis.**

1, Versus III de vanitate:
Ne quis amet temere docet obruta Troia cauere
Quam facit audaces amor in sua dapna procaces
Curas mordaces suscitat atque faces.

2, Versus de amore XVIII:
Virtus in melius uertere quæque studet etc.

3, Versus V de caducitate vitæ:
Cur homo qui cinis es per auariciam sepel. es etc.

16, f. 96b — f. 109a **Bernardi Silvestris megacosmus.** *Congeries informis adhuc cum silua tenet* etc. In codice Bern. A. 94, 19, in quo huius operis particula extat, multo plures versus habentur.

17, f. 109b — f. 134b **Walteri Alexandreidis excerpta.** *O quam difficile est animum non prodere uultu* etc.

*18, f. 135b — f. 136b **Excerpta ex Vergilii lib. I.**

711. Deest hodie nescio quo pacto deperditus vel abreptus, de quo Sinnerus I, 543 hæc: *711 8vo codex membr. Ex libris Petri Danielis Aurelii sæc. XI. Glossæ in Ibin Ovidii. Codex noster incipit a versu 117: 'Sysyphus est illic'. Incipiunt Glossæ in Ibin. Dianam de stupro interpellavit etc.* Eo codice usus fuerat editor gloss. in Ovidii Ibin Paris. a. 1573.

712. s. ? chart. 16° f. 129.
Libellus precationum Arabico-Turcicus.

713. s. ? chart. 16° f. 190.
Libellus precationum Arabico-Turcicus. Præcedunt excerpta Corani. In initio scriptum: *Der 28 Augusti hab ich disz buch von einem Türcken bey einem treffen bekkommen darzue auch ein sebel. 1662. Zu Keowar.*

714. s. ? chart. 16° f. 115.
Libellus precationum Arabico-Persicus.

715. Deest hodie. Continebat Sinnero auctore I, 34. 35 calendarium ecclesiasticum sæc. XV. Fuerat olim is liber monasterii S. Galli, cui redditus est anno 1863. Sinnerus falso num. A 75 posuerat.

716. s. XVI chart. 2° f. 363. Sinn. II, 409: 726.
Lentuli historia persecutionis Valdensium, Italice. 1595. Præmissæ sunt aliquot epistulæ:
1, J. Perrin à Monsieur Ferrot (?) min. du St. Evangile à Lustri. De Serres 4 Janvier 1626.
2, Idem à Monsieur Cherler à Gap (?). Serres 4 Januier 1626.
3, Idem à Monsieur Lentulus à Berne. Serres 5 Januier 1626.
4, S. Cherler à Mr. Lentulus à Berne. 1626.
5, Les pasteurs et anciens des églises reformées du Dauphiné à Mr. Lentulus. St. Paul trois chasteaux 17 Juin 1625.

Inter præfationem libri et librum ipsum insertum est folium unum, in quo Fabricii Hildani de hoc opere iudicium legitur.

717. s. XVII (a. 1072 H.) chart. 8° f. 163. Vetus numerus fuit 733.
Liber precationum Arab. Præcedunt Corani excerpta, i. e. sur. I. II in., IX. XXXVI etc.; secuntur precationes Arabicæ et Turcicæ; f. 144[b] habetur carmen Burdah in prophetæ laudem scriptum. Apographon scriptum fuit per Hâdjii Ismâ'îl Erzeri.

718. s. ? chart. 8 f. 154 Vetus numerus fuit 734.
Corani pars, Arabice.

719. s. ? chart. 8° f. 39.
Libellus de præceptis medicis, Arabice, sed charactere rabbinico scriptus. In subscriptione nominantur Josephus et Abraham medici, filii Saardiæ medici. Præmissa sunt IV folia, quæ et ipsa præcepta medica continent, manu alia.

720. s. X—XI membr. 2° f. 2.
* **Annalium Fuldensium fragmenta.** Fol. 1 annorum 871, 872: .. *sa est in luctum et lamentationem. Quibus auditis — cum maxima multitudine sibi.* F. 2 anni 876: .. *ac karolum dicens. Cur ascendisti — Nam sicut captiui.* Cf. Monum. German. ed. Pertz I, 384. 390. Repperit Ph. Jaffé a. 1861. In eodem fasciculo continentur duæ epistulæ Arabicæ ab Abdelkadero a. 1838 Francorum duci scriptæ, cum versione Francogallica.

721. s. XVII 4° II voll.
Henrici Otthii lexicon rabbinico-philologicum. Impress. Genevæ 1675 cum notis ms. marginalibus.

722. Cod. miscell. membr. Sunt folia singula pergam., quæ olim libris aliquot bibliothecæ Bernensis impressis tegumento fuerant.
1, s. XII 8° f. 6, quorum bina inter se cohærent. **Tractatus ex Isidori etymolog. haustus,** in quo multa nomina Teutonica leguntur. Edetur in Bartschii annalibus.

2, s. XI 8° f. 1 **Solini fragmentum.**

3, s. X 8° f. 2 inter se cohærentia. **Vitruvii fragmentum.** Pertinet ad illum tractatum, quem Müller-Strübing Vitruvio subiecit p. 287 seq. Adsunt cap. XX—XXIII et XXIX med. usque ad finem eius capitis = p. 303, 6 — p. 305, 12 et p. 310, 2 — p. 312, 4 ed. Müller.

4, s. XII 8° f. 2 inter se cohærentia. **Fragmentum tractatus medici,** in quo Hippocratis prognosticorum mentio fit.

5, s. XIII—XIV 4° f. 1. **Fragmentum iuridicum (Rechtsspiegel) Germ.** Edetur in Bartschii annalibus.

APPENDIX.

LIBRORUM IMPRESSORUM QUIBUS NOTÆ MARGINALES ASCRIPTÆ SUNT CONSPECTUS*).

Acolastus, vide **Gnapheus.**

Aemilius Probus, vide **Cornelius Nepos.**

Aeschines. G 110. Aeschinis et Demosthenis orationes. Paris. 1531. Anonymi notæ.

Aeschylus. F 41 4°. Aeschyli tragœdiæ cum scholiis, Petri Victorii cura 1557. Michaelis Lœffenii notæ, coniecturæ, loci laudati.

G 170. Aeschyli tragœdiæ. Paris. 1552. Anonymi notæ Lat. ad epistulam Adr. Turnebi Michaeli Hospitali datam, nonnulla de Aeschylo eiusque vita tragœdiarumque catalogo. Tragœdiarum ipsarum non nisi Prometheus glossis illustratur.

Agricola. Inc. 417ᵃ. In Evangelium Lucæ annotationes Joannis Agricolæ Islebii. Hagenoæ 1526. Anonymi notæ creberrimæ.

Agrœtius, vide **Grammatici Latini.**

Aimoinus. Z 91 fol. Aimoini monachi libri V de gestis Francorum etc. Paris. 1602. Bongarsii lectiones variæ ad lib. V cap. XX fin. et seq. (p. 308 seq.), præscriptis his: *hic incipit fragmentum meum,* scilicet a verbis: *anno DCCCLV diuina reuelatione corpus beati Vincentii* etc.

*) Numeri antepositi ad bibliothecæ Bernensis publicæ librorum seriem hodie constitutam spectant.

Albertus Argentinensis, vide **Germanicarum Rerum Scriptores.**

Ambrosius. F 91. Ambrosii epistolæ. Bas. 1549. P. Danielis coniecturæ aliquot.

Ammianus Marcellinus. Z 105. Ammianus Marcellinus. Par. 1544. Rob. Steph. Fuit Bongarsii 1577. Bongarsii lectiones variæ.

Z 197. Ammiani Marcellini rerum gestarum libri XVIII Gryph. Lugd. 1552 (lib. XIV—XXXI). *Sum Petri Danielis Aurelii 1564.* P. Danielis index nominum A—J et J—Z partim in initio partim in fine collocatus. In fol. titul. pagina versa hæc habes P. Danielis manu: *Daniel Rogerius affirmauit mihi repertos in Anglia Ammiani duos libros, videlicet duodecimum et decimum tertium.* Præterea coniecturæ, lectiones variæ etc. præposita sigla *P.* Bongarsii lectiones variæ, coniecturæ etc.

X 49. Ammianus Marcellinus. Paris. Steph. 1544. Franc. Danielis lectiones variæ, coniecturæ etc.

Ammonius. P 36 fol. *Ὑπόμνημα εἰς τὰς πέντε φωνὰς ἀπὸ φωνῆς Ἀμμωνίου μικροῦ τοῦ Ἑρμείου.* Venet. 1500. Fuit Picaultii Aureliani *καὶ τῶν φίλων*, et Bongarsii. Picaultii adnotationes, coniecturæ et lectiones variæ.

Anonymus. U 14. Des estats et maisons plus illustres de la chrestiente. Paris. 1549. Anonymi notæ hist., Gallice.

Anselmus, Gemblacensis. VIII, 65. Rerum toto orbe gestarum chronica, auctoribus Eusebio etc., Anselmo Gemblacensi etc. Antverp. 1608. Bongarsii collatio Anselmi Gembl. (*noster ms.* additum est).

Anthologia Græca, vide **Epigrammata Græca.** Inc. 584. Anthologiæ Græcæ ed. prima Flor. 1497. Anonymi scholia Græca, coniecturæ etc.

Antonini itinerarium. Z 208. Itinerarium provinciarum Antonini Augusti etc. Ludg. apud hered. Simonis Vincentii. Sine anno. Antonii Contii collatio, coniecturæ, notæ. In folio titul. hæc habes præscripta: *In exemplari manuscripto erat Antonius Augustus, sed Hermolaus barbarus vocat Antoninum et ex eius auctoritate sic apellatus est liber.*

Z 69. Itinerarium Antonini. Col. Agripp. 1600. F. 1: *Clarissimo viro Jac. Bongarsio And. Schottus amicitiæ veteris μνημόσυνον D. D.* A. Schotti adnotationes.

Apostolius. G 386. Apostolii Bisantii paroemiæ, Græce. Bas. Hervag. a. 1538. Bongarsii coniecturæ et lectiones variæ aliquot (p. 38 seq. 234 seq.).

Apuleius. G 376. Apuleii opera. Bas. 1533. Lucæ Fruterii et Bongarsii notæ.

Aratus, vide **Germanicus.** F 44. Arati Solensis Phænomena et Prognostica interpretibus Cicerone, Rufo, Avieno, Germanico etc. Paris.

Morel. 1559. Bongarsii lectiones variæ ad Avienum (cod. Bern. 88) et Germanicum (cod. Bern. 88 et alterius codicis, *al.*) et coniecturæ.

F 60 *Ἀράτου Φαινόμενα.* Ciceronis in Arati phæn. interpretatio etc. Paris. 1540. Anonymi interpretatio Lat. interlinearis et notæ.

Aristænetus. G 35. Aristænetus ed. J. Sambucus. Antverp. 1566. J. Gruteri notæ et coniecturæ.

Aristophanes. G 31. Aristophanis facetissima comœdia Pax. Paris. 1540. Anonymi notæ.

G. 47. Aristophanis Equites, libri fragm. folia 137—187 continens. Anonymi notæ.

H 22. Aristophanis Plutus. Adnotationes Hadriani Turnebi 1554.

G. 100. Aristophanis Plutus, Nebulæ, Ranæ. Paris. 1540. Cum interpretatione Hieronymi Rupei manu Franc. Danielis scripta.

Aristoteles. O 37 fol. Aristotelis opera. Bas. 1531. Tom. II anonymi lectiones variæ ad poeticam (inde a f. 158[b]).

O 38 fol. Aristotelis opera. Bas. 1550 ex ed. Erasmi Roterod. Bongarsii notæ et lectiones variæ aliquot.

P 35 fol. Aristotelis opera per Desid. Erasmum. Bas. 1531. II tomi. Anonymi lectiones variæ, coniecturæ etc. In alterius tomi initio hæc leguntur: *In vetere codice præter hanc usitatam suscriptionem ἀριστοτέλους ἠθικῶν νικομαχιῶν alteram quoque invenies huic antepositam his verbis:* ἠθικὰ τὰ ἐπικεκλημένα μικρά.

R 106. Aristotelis et Theophrasti scripta quædam. Ed. Henr. Stephan. Paris. 1557. Francisci et Petri Danielum adnotationes. In primo folio: *Dono dedit Petro Danieli fratri Franciscus Daniel anno domini 1561 13 Kalend. Septemb.*

G 147. Aristotelis Rhetorica ab Antonio Riccobono Latine conversa. Francof. 1588. Bongarsii notæ (correcturæ textus Latini et emendationes textus Græci) ad lib. I et II. Post tergum habes indicem auctorum, proverbiorum etc. ab Aristotele laudatorum a Bongarsio confectum.

G 251. Aristotelis Rhetorica ex versione Mureti. Romæ 1585. Græca multifariam in margine adnotavit Bongarsius.

Inc. 587. Aristotelis scripta dialectica. Flor. Junt. 1521. Anonymi scholia Græca.

Q 29. Aristotelis analytica, Græce. 4°. Sine loco et anno. Anonymi coniecturæ, scholia etc.

F 60. Aristotelis prædicamentorum liber. 1538. Anonymi notæ.

R 24. Aristotelis physica. Francof. 1577. Anonymi commentarius.

R 49. Aristotelis œconomica. Paris. 1542. Anonymi lectiones variæ et coniecturæ.

R 102. Aristotelis περὶ ψυχῆς. Lips. 1564. Anonymi notæ, lectiones variæ etc.

R 138. Aristotelis ethica Nicomach. Argent. 1540. Fuit P. Danielis et amicorum. Anonymi (Danielis?) coniecturæ et lectiones variæ.

G 299. Aristoteles de arte poetica. Paris. 1555. Fuit Joannis Curterii 1568. Curterii notæ, argumenta, coniecturæ.

X 32 fol. Eustratii et aliorum comm. in libros X Aristot. (eth. Nicom.) Ald. Ven. 1536. Anonymi notæ.

Arithmetica. O 52. Τὰ θεολογούμενα τῆς ἀριθμητικῆς. Paris. 1543. Bongarsii lectiones variæ et coniecturæ.

Arrianus. O 104 fol. Arriani Alexandrini anabasis. Ex recens. Bonaventuræ Vulcanii. 1575. Bongarsii adnotationes aliquot (argumenta etc.).

Asconius Pedianus. P 61 fol. Q. Asconii Pediani in orat. M. Tullii Ciceronis. Lut. 1520. Anonymi coniecturæ aliquot.

G 144. Asconii Pediani comm. in aliquot M. Ciceronis orationes ed. Franc. Hotomanus Lugd. MDLI. Notæ Francisci et Petri Danielum (Petri p. 5, 19, 22, 50 seq.), coniecturæ P. Danielis, argumenta Fr. Danielis.

G 291. Q. Asconii Pediani comm. in aliquot orationes Ciceronis Lugd. MDLI. Diversorum notæ, in iis P. Danielis, ut videntur, nec non coniecturæ et lectiones variæ.

Astronomica. Inc. 539. Tabule astronomice Divi Alfonsi Romanorum et Castelle a. 1521 Ven. Joannis Durenheimeri Bernensis (1595) notæ et tractatus, cuius titulus est: *Ratio compendiaria prægnoscendi Eclypses utriusque Luminaris. Ratio omnis prædicendi luminum defectus hisce quæstionibus absoluitur* etc. 3 fol.

Augustæ Historiæ Scriptores. Z 103. Aelius Spartianus, Julius Capitolinus, Aelius Lampridius, Vulcatius Gallicanus. Paris. Steph. 1544. Bongarsii lectiones variæ ex *ms. Pal.* ad Spartiani Hadrianum, Lampridii Antoninum, nec non coniecturæ et notæ per totum librum dispersæ.

Z 103. Trebellius Pollio, Flavius Vopiscus, Aurelius Victor, Pomponius Lætus, Johannes Baptista Egnatius de principibus Romanorum. Paris. Steph. 1544. Bongarsii coniecturæ et lectiones variæ aliquot (p. 64 *manuscr. Vat.* citatur).

Z 17 4°. Scriptores hist. Aug. ed. Casaub. Par. 1603. Bongarsii lectiones variæ ad Trebellii Pollionis Valerian. pat. et fil.

Augustinus. Inc. 284. Augustinus de civitate Dei. 1467. In folio primo: *Hunc librum mihi Jacobo Tacherono Meldunensi Diacono dono dedit Petrus de Tecto Meldunensis pastor et uitricus meus a. 1629.* Jacobi Tacheroni notæ.

Avienus. G 264. Epigrammata et poematia vetera. Par. 1590. F. Pithoei lectiones variæ et coniecturæ ad Avienum.

Aurelius, vide **Victor.**

Ausonius. G. 422. Ausonii opera, ed. Josephus Scaliger. Lugduni Gryph. 1575. Bongarsii lectiones variæ, præsertim ad carmen de XII Cæsaribus et ad Homeri periochas, quibus præscriptum est *al.* = *alias* vel *alius liber.*

Basilius. F. 206. Basilius de legendis veterum poetarum et rhetorum libris. Bas. 1537. Leonardi Hospiniani notæ.

Bavarica Synodus. Z 110. Synodus Bavarica sub Tassilone Bav. duce ed. Canis. Ingolst. 1600. Bongarsii notæ etc.

Bauhinus. N 105. Bauhini flora Basileensis. Bas. 1622 Anonymi adnotationes.

Beda. K 178. Bedæ ratio computandi per digitos. Ed. El. Vinetus. Paris. 1565. Lectiones variæ anonymi. Fuit Bongarsii.

Biblia. Inc. 443. Testamentum vetus et novum, Græce. Argent. 1526. Joannis Dengeri notæ criticæ a. 1539.

Boetius. R 45. Boetius de consolatione philos. Ed. Bernart. Antverp. 1607. Bongarsii lectiones variæ.

R 231. Boetius de consolatione philosophiæ. Lugduni 1581. Bongarsii codicis alicuius collatio.

Bonfinius. Z 178 fol. Bonfinius rerum Ungaricarum decades IV. Francof. 1581. Bongarsii notæ.

Bossus. Inc. 435. Matthæi Bossi Veronensis Canonici regularis de veris etc. animi gaudiis. Argent. 1509. Jacobi Salandromi (*Curiæ Rhetiæ a. 1512*) notæ et carmen a. 1513 scriptum metro Alcaico: *Fran. Speruli Turacii Camertis ad Joan. Coritium de noua perpetrata in urbe homicidii industria ode tricolos tetrastrophos.*

Ferus Lycaon! nunc, Coriti, voces:
Cruenta vere secula cernimus,
Jam re iocos vatum o nepotes
Crimine avos superare docti etc.

Brassicanus. Inc. 428. Joannis Brassicani Tubing. institutiones grammaticæ. Tubing. 1515. Nicolai Artopoei Balingii notæ.

Britannicarum Rerum Scriptores. Z 174 fol. Rerum Britannicarum scriptores. Heidelb. 1587. Bongarsii adnotationes, coniecturæ, collatio ad partem Sugerii (vit. Ludovici Grossi) pertinens.

Brodæus, vide **Xenophon.** G 313. Brodæi Miscellan. libri sex. Basil. per Oporinum. Brodæi manu ipsius correctum et auctum exemplar. Fuit Petri Danielis.

Byzantina Historia. V. 16. Historia Byzantina ed. Du Cange. Lut. 1682. Anonymi additamenta.

Cæsar. Inc. 313. Cæsaris commentarii ed. Phil. Beroaldus. Bonon. 1504. Anonymi notæ et Bongarsii coniecturæ et lectiones variæ aliquot.

Inc. 560. Cæsaris opera ed. Ald. 1513. Anonymi lectiones variæ aliquot et notæ.

O 109 fol. Cæsaris opera etc. Lugduni 1574. Petri Danielis et Bongarsii lectiones variæ; in libri de bello Gallico primi initio hæc habes: *Contuli* (sc. Bongarsius) *cum ms. P. Danielis. Incipit liber Gaii Cæsaris belli Gallici Juliani de narratione temporum. Incipit liber Suetonii, quomodo legi et in V. C. S*[ti] *Benedicti Floriac. notauit P. D.* Adsunt etiam librorum subscriptiones.

O 115 fol. Cæsaris opera Paris. 1543. Anonymi supplementa ad Raimundi Marliani indicem in comment. Cæsaris.

Callimachus. F 78 4°. Callimachi hymni. Par. 1549. Joannis Curterii (Courtier) lectiones variæ (præmissa sigla *v.*) et coniecturæ. Post Suidæ *βίον* hoc habes argumentum versibus politicis scriptum: *In cod. manuscr. hæc habentur:*

ὕμνῶ τὸν ὑψίζυγον ἐν πρώτοις διά.
Φοῖβον δ' ἔπιτα καὶ τρίτην τὴν ἄρτεμιν.
δῆλον τέταρτον, εἶτα λουτρὰ παλλάδος,
ἕκτην δὲ γραὸς τῆς πολυξένου τρόπον,
καὶ τὴν τελευτὴν θησέως τε τὴν ἄγραν
καὶ τῶν μεγίστων αἰτίων τὴν τετράδα,
σκόπτω δ' ἐπ' ἀραῖς ἶβιν ἀπολλώνιον
καὶ τῆν ἀθηνᾶν ὕστατον μέλπω πάλιν
γρίφω βαθίστω καὶ δυσεύρετοις λόγοις.

Caper, vide **Grammatici Latini.**

Capitolinus, vide **Augustæ Hist. Script.**

Carionis chronicon. X 57. Chronicon Carionis auctum a Philippo Melanthone et Casp. Peucero. 1584. Bongarsii additamenta etc. inde a libro IV incipientia.

Carmina Gallica. Inc. 460[a]. Insunt manu scripta XI carmina chart. s. XVI (1565) precaria, Gallice.

Inc. 510[d]. Insunt manu scripta s. XVI chart. hæc:

1, *Ballade de la Chapelle sainct Joseph de l'eglise saint germain le Vielz.*
Ceste chapelle par subtil artifice
Fut commencee pour estre lieu propice etc. Sunt v. 45.

2, *Ad laudem sacelli recentis sancti Joseph in almi parisiensis episcopi germani veteris edittæ. L'an des merueilles durant le temps sauuaige* etc. Sunt v. 40.

3, *Coppie. Je suis martin bouffi dollant et tuste* etc. Sunt III strophæ; in fine: *collacion faicte a loriginal 1524.*

4, *Espoir loyal. Ceste chapelle mil V*[c] *vingt et trois* etc. Sunt v. 29. In fine: *Festa ad laudem sacelli beati Josep in ede diui germani ueteris .... 1524.*

5, *Ensuit la condempnation et jugement de messire loys de Luxenbourg conte de saint pol et connestable de france.*
Ven par la court de parlement le proces faict etc. 9 pag.

6, *Cy apres ensuit lepitaphe de messire loys de Luxembourc* etc. *Mires vous cy parturbateurs de paix* etc. v. 81.

7, *Larlen.*
Ce que ces epitaphes dis
Requiers au Roy de paradis etc., v. 9.

8, Duo carmina Gallica 'du temps'.

9, *Au chevalier et preux baiard.*
Preux triumphant vertueux champion etc., v. 46, mutil. in fine.

10, *Le dimenche 4 Nouemb. 1543. Copie. De par monseigneur et Reverandissime cardinal du billay Euesque de Paris. Vous auez veu ces Jours passez en quelle fureur* etc. *Signe Moreau.*

11, Variæ adnotationes hist. ad annos 1539. 1540. 1525 etc. pertinentes.

12, Carmina varia Gallica anni 1539, fere pleraque ad cult. divin. pertinentia: *chere mere nayez doubtance* etc.

Caroli Magni gest. annales. Z 110 Annalium de gestis Caroli Magni libri V etc. ed. Reiner Reineccius. Helmst. 1594. Bongarsii adnotationes.

Cassiodorus. F 48. Cassiodori Variarum libri XII. Paris. 1583. Bongarsii lectiones variæ.

P 54ª fol. Cassiodori Variæ. 1532. Cuiacii lectiones variæ vet. cod. Fuit Bongarsii. In paginis sex extremis libri argumenta scripta sunt.

Catholikes supplication. W 50. The catholikes supplication unto the kings maiestie for toleration of Catholike Religion in England etc. Lond. 1603. In chartulis interpositis leguntur anonymi versiones Latina et Gallica. Cf. s. v. *Lawe of free monarchies.*

Cato. L 87. Cato de re rustica etc. Flor. 1521. Bongarsii lectiones variæ et coniecturæ; illis Bong. præscripsit: *Exscripsi de libro Fr. Pithoei 1603.*

Cato, Dionysius. G 303. Dionysii Catonis disticha. Lugd. 1598. Bongarsii lectiones variæ (*V. C.* vel *al.*).

Catser. N 162. Jacob Catser Kinderlustspiele. Zürich 1657. Additi sunt versus rimati anonymi.

Catullus. G 79. Catullus Tibullus Propertius. Lugd. Rovill. 1559. Anonymi notæ etc.

Cedrenus. Z 16 fol. Georgii Cedreni hist. Bas. 1566. Bongarsii notæ.

Censorinus. Inc. 581. Censorini de die natali liber aureus. Mediol. 1503. P. Danielis lectiones variæ aliquot.

Charisius. F 99. Charisii ars gramm. Basil. ed. Frob. 1551. In prima pagina manu Bongarsii: *Notæ ad marginem sunt a P. Daniele.* P. Danielis notæ, coniecturæ, lectiones variæ. Laudatur sæpe *cod. Neapolitanus, alt. cod.* (p. 188 etc.), *v.* Addita sunt excerpta grammatica.

Chartæ membr. (Urkunden), Latine. Chartæ Latinæ s. XV—XVI agglutinatæ sunt his libris:

Inc. 43; Inc. 63ᵃ (*Dem ..... prior von buchsi* in pagina versa legitur); Inc. 178; Inc. 506ᵃ (agitur de Antonio abbate S. Benedicti Floriacensis a. 1536); Inc. 614 (a. 1424); H 81ᵇ; O 48 fol. (a. 1437); Q 35.

Præterea in Inc. 120 præfixa sunt manu s. XV fin. chart. hæc: *Sacrosancta generalis synodus Lausanen. in spiritu sancto congregata universalem ecclesiam representans. Reverendissimo ac carissimo ecclesie filio Amedeo pridem felici pape V. Salutem et omnipotentis Dei ben. Tam maxime de universali ecclesia meritus es* etc. *Dat. Laus. XIIII Id. Maii a. 1449. Datum per copiam facta collacione cum originali per me Stephanum Crusiliati.* Sequitur *iudicium per astrologos sub anno a nativitate domini MCCCCLXXVII. Lilium in meliori parte mundi commovebitur* etc.

Gallice. Chartæ Gallicæ s. XV—XVI agglutinatæ sunt his libris: Inc. 205 (Montpellier); Inc. 207; Inc. 408 (Bayonne, a. 1560); Inc. 476 (a. 1524); Inc. 519ᵃ (a. 1535); Inc. 541; G. 85; N 54; P 165 (a. 1560); S 26 (a. 1560); W 23 (a. 1456, agitur de abbatissa de Cheelle); W. 147.

Chrysostomus, vide **Dio.**

Cicero. G 76. Ciceronis orationes tom. I—III Argent. 1550. Anonymi notæ, lectiones variæ (*vet.*), coniecturæ.

G 242. Ciceronis orationum pars II et III. Ald. Venet. 1554. Anonymi (Bongarsii simil.) coniecturæ et lectiones variæ nec non adnotationes continuæ.

Inc. 411. Ciceronis orationes Catilinariæ. Sine anno. Paris. per magist. Udalricum cognom. Gering. Anonymi notæ.

G 301. M. Antonii Mureti ad Leonardum Mocenicum orationum in Catilinam explicatio. Par. 1581. Tarsac cuiusdam notæ marginales et interlineares ad Catil. IV.

R 16. Ciceronis oratio pro Sestio. Par. 1538. Præmissum est argumentum B. Latomi. Anonymi notæ.

F 54. Ciceronis orationes Philippicæ. Par. 1562. Petri Danielis (1563) et Bongarsii coniecturæ etc.

O 109 fol. Franc. Hotomani comment. in orat. Ciceronis 1554. Bongarsii adnotationes.

O 31 fol. Ciceronis rhetorica ad Herennium. Ven. 1546. Anonymi lectiones variæ.

G 314. Ciceronis scripta rhetorica. Pauli Manut. Ven. 1554. Bongarsii argumenta, adnotationes, coniecturæ.

Inc. 637. Ciceronis de oratore libri III. Lugd. Gryph. 1540. Anonymi lectiones variæ, coniecturæ etc.

G 373. Enarrationes Bartholomæi Latomi in topica Ciceronis. Argent. 1539. *Sum Nicolai Hentzii Bernatis anno domini 1589.* Antea scriptum fuerat: *Boniuardi sum emptus 1539 ultim. april.* Adnotationes anonymi (Hentzii vel Bonivardi).

G 373. Joannis Sturmii in partitiones oratorias Ciceronis dialogi duo. Argent. 1540. *Boniuardi sum emptus b... 1541 maii 18.* Bonivardi adnotationes.

G 77. Ciceronis philosophica tom. II et III ed. J. Sturm. Anonymi notæ, coniecturæ etc.

G 283. Ciceronis philosophica pars II. Lut. 1573. Adnotationes, coniecturæ, lectiones variæ Bongarsii.

G 313 4°. Ciceronis opera de philosophia. Ald. Ven. 1555. II tomi. Bongarsii lectiones variæ.

W 103. Ciceronis Acad. Quæst. Paris. 1556. Francisci Danielis notæ. In fine leguntur aliquot carmina Fr. Danielis, quorum primum est hoc: *In lepidum quendam Sacerdotem F. D.* (= Franciscus Daniel). *Bacchanalia cum forent peracta* etc. Deinde in altero eiusdem libri fasciculo, in quo Ciceronis Miloniana legitur, habes carmen Jo. Truchii ad G. Christianum et G. Christiani ad Truchium nec non Francisci Danielis carmen *de morte Francisci 2 Gall. regis.*

H 50. Ciceronis Tusculanæ. Ed. Frobenii 1536. Adnotationes Bernhardi Telamonii.

G 299. M. Tullii Ciceronis Cato maior ex vers. Græcæ Theodori. Paris. 1568. Anonymi (Curterii?, cf. s. v. Aristoteles de poetica) coniecturæ, quibus sigla γϱ. præposita est.

G 85. Ciceronis Cato maior. Par. 1543. P. Danielis lectiones variæ (*V = vetus*) usque ad f. 13[b].

F 73. 4°. Cicero de legibus. Par. 1557. Fuit Bongarsii 1572. Bongarsii notæ, lectiones variæ etc.

G 112. Cicero de officiis, Cato maior etc. ed. J. Sturm. Argent. 1570. Petri Rami comment. ad off. lib. I. Præscriptum: *Auspicatus sum hæc officia 22 die octobris anno 1572.*

G 74. Ciceronis epist. ad Atticum lib. II. Paris. 1548. Petri Rami commentarius. In primo folio hæc habes: *Aggressus est hunc librum interpretari dominus Petrus Ramus 8 die Octobris 1548.*

G 85. Ciceronis epistolæ ad Atticum, Brutum, Quintum fratrem. Francof. 1589. Bongarsii notæ, coniecturæ (*ἴσως*), lectiones variæ (*al.*).

G 110. Ciceronis epistolarum vol. I. II. Ed. Sturm. Argent. 1549. Anonymi et Bongarsii notæ et lectiones variæ, quibus *vet.* aut ***VET.*** præscriptum est, colore rubro. Coniecturis γϱ. præfixum.

G 293. Ciceronis epistolæ ad Atticum. Antverp. 1582. Anonymi (Cuiacii?) adnotationes exegeticæ et coniecturæ aliquot.

G 397. Ciceronis epistolæ ad Atticum. Lut. 1547. Bongarsii notæ, lectiones variæ, coniecturæ.

G 310. Ciceronis epistolæ ad familiares. Ald. Ven. 1554. Bongarsii lectiones variæ et coniecturæ aliquot.

Claudianus. G 189. Claudiani opera. Lugd. Gryph. 1535. Adnotationes et lectiones variæ paucæ Bongarsii.

G 414. Claudiani panegyrici cum notis Casauboni. Par. 1591. Bongarsii lectiones variæ.

Codinus. Z 70. Codini selecta de originibus Constantinopolis ed. G. Dousa. 1596. Eiusdem liber de officialibus Palatii (Curopalata) sine anno. Bongarsii collatio ad opus posterius, his præscriptis: *Quæ ad marginem, exscripsi e codice Fr. Pithoei.*

Columella. L 87. Columella de re rustica etc. Flor. 1521. Bongarsii adnotationes.

G 100. Columellæ de cultu hortorum carmen. Par. 1538. *Cum interpretationibus Hier. Rupei anno 1538 mense Jullio,* manu Franc. Danielis.

Coluthus. G 42. Coluthi raptus Helenæ. Bas. Oporin. 1559. Joannis Curterii coniecturæ et lectiones variæ. 1584.

Commines. Inc. 520. Cronique et hystoire faicte et composee par feu messire Philippe de Commines. Par. 1530. Joannis Sleidani notæ historicæ (ad Carolum Temerarium pertinentes), Latine et Germanice. Postea fuit Bongarsii.

Constantinus Harmenopulus. S 13. Constantini Harmenopuli epitome iuris civilis Græce. Paris. 1540. Bongarsii notæ, coniecturæ, lectiones variæ.

Constantinus Porphyrogenneta. Z 70. Constantini Porphyrogennetæ de thematibus liber. Ex bibl. Bonav. Vulcanii Lugd. Bat. 1588. Bongarsii excerptum p. 32: *Vet. ex. Reg. τὸ τέλος τῶν θεμάτων. ἀνατολῆς. ἐνταῦτα τὰ τῆς δύσεως θέματα ἤγουν τῆς εὐρώπης. Deest notitia thematum occidentis XII quam habuit uet. codex Caspensis qui est Katharinæ Mediceæ Reginæ.*

Cornelius Fronto, vide **Grammatici.**

Cornelius Nepos. Z 207. Aemilius Probus seu Cornelius Nepos opera Nathanis Chytræi Bardi Pomeraniæ a. 1590. Bongarsii notæ et coniecturæ. In initio: *Aemilius Probus de Ducibus exterarum gentium. ita cita* (sic) *liber uetus nititus* (sic) *Mensa philosophica.* Ex hoc codice multa proferuntur præmissa sigla *M. ph.* aut *M. P.*

Cornutus, vide **Persius.**

Curopalata, vide **Codinus.** S 55. *Τοῦ σοφωτάτου Κουροπαλάτου περὶ τῶν ὀφφικιάλων τοῦ παλλατίου Κωνσταντινουπόλεως* etc. Ex bibl.

Julii Pacii. Lugdun. 1588. In primo folio: *Bongars de la courtoisie de Mr. Ancel qui l'a de celle de Mr. de Vulcob.* Anonymi (aut Ancelii aut Vulcobii) trium codicum collationes, quibus hæc præscripta sunt: *Ex collatione trium exemplarium m. ss. Illustris V. Jo. Vin. Pinelli Patavii 1594: u indicat uetus in 4°, S alterum minus antiquum item in 4°, r tertium etiam recentius in fol., P tria hæc simul in eandem lectionem consentientia. Sed initio usque ad pag. 23 si sint duo puncta post P hoc modo P: duo tantum exemplaria indicantur, nempe u et r.* In fine cum alia tum hæc leguntur: περὶ τοῦ αὐγουστεῶνος (*de quo mentio fit a Curopal. p. 179 u. 14*) *ex libello incerti auctoris cuius titulus est* πάτρια τοῦ Κωνσταντίνου πόλεως *qui est penes Ill. V. Jo. Vin. Pin[elli].* Τῇ πέμπτῃ τοῦ ὀκτωβρίου μηνὸς ἐχόρευον οἱ ῥεγεσνάρχαι etc.

Curtius. Z 135. Curtius. Lugd. 1546. Cuiacii collatio cod. et anonymi adnotationes.

Z 166. Q. Curtius etc. cum annotationibus Desid. Erasmi Rot. Paris. 1543. Bongarsii lectiones variæ duorum codicum (cf. p. 46: *hoc loco 2 Vett. quæ supra notaui inserunt*) et coniecturæ (ἴσ. = ἴσως et *B.* = Bongarsius). Præterea nonnulla de editione Lugdunensi 1546 apud Ant. Vincentium laudantur. Præscripsit Bongarsius libro hæc: *Q. Curtii Rufi Historiarum de rebus gestis Alexandri magni Macedonis libri X.*

Cyprianus. Inc. 285. Cypriani epistolæ. 1471. Anonymi et Bongarsii notæ et coniecturæ. In fine anonymi excerpta aliquot iuridica.

Cyrillus. Inc. 586. Tractatus eccles. diversi Græce, τοῦ Κυρίλλου περὶ ἐξόδου ψυχῆς καὶ δευτέρας παρουσίας λόγος. Flor. 1520. Bongarsii notæ et coniecturæ.

Demosthenes, vide **Aeschines.** G 100. Demosthenis orationes contra Philippum. Paris. 1541. In initio manu Franc. Danielis: *Has orationes interpretari cœpit Stracelius 3° die maii post homerum 1541.* Stracelii notæ.

G 100. Demosthenis or. contra Dionysodorum. Paris 1539. Cum interpretatione Hieronymi Rupei manu Franc. Danielis scripta.

Diaconus. G 144. Pauli Diaconi de gestis Romanorum libri octo. Paris. MDXXXI. Notæ (argumenta et coniecturæ, f. 27ᵃ, f. 34ᵃ) Francisci Danielis.

Dictys Cretensis. O 122 fol. Dictys Cretensis. Bas. 1578. Bongarsii lectiones variæ ad lib. I his præmissis: *ms. Præfatio in libro Ditis Cretensis de Troiano bello Ditis Cretensis de ciuitate gnoso iisdem temporibus quibus et Atrides fuit etc. Ditis Cretensis lib. Γ incipit.*

Dio Cassius. O 103 fol. Dio Cassius ed. Stephanus 1591. Bongarsii adnotationes ad versionem Latinam pleræque pertinentes.

Dio Chrysostomus. G 305. Dionis Chrysostomi orationes LXXX Ald.

Ven. Bongarsii lectiones variæ, quibus aut P aut C præscriptum est.

R 13 Dionis Chrysostomi περὶ ἀπιστίας. Paris. 1549. Anonymi adnotationes.

Diodorus. P 21 fol. Diodorus Siculus 1559. Hen. Steph. Bongarsii adnotationes.

Z 88. Diodorus. Bas. 1537. Joachimi Elitiarii lectiones variæ et coniecturæ a. 1541.

Diogenes Laertius. R. 21. Diogenes Laertius. 1570. Bongarsii notæ et coniecturæ aliquot.

R 67. Diogenes Laertius. Ed. Froben. Bas. 1533. Anonymi adnotationes interpositis chartulis.

Diomedes, vide **Grammatici Latini.**

Dionysius, vide **Cato.**

Dionysius Areopagita. F 60. Dionysii Areopagitæ de hierarchia cælesti, Græce. 1542. Anonymi notæ.

Dionysius Periegetes. P 85ª fol. Dionysii Alexandrini περιήγησις. Lut. 1547 cum Eustathii comment. Fr. Sylburgii lectiones variæ ad textum et ad comment. Eustathii pertinentes ex compluribus codicibus sumptæ, quibus hæ siglæ præscriptæ sunt: *vetust., Reg., alter Reg., cod. As., exemplar Rancon.* In fine in foliis duobus hæc habentur: 1, *Variarum lectionum annotatio: ex codice Guil. Morell. anni 1556;* 2, Aldi Manutii epistula ad Andream Nauagerium patric. Venetum a. 1523. (*Sunt iam quatuor anni* etc.) ad Pindarum spectans.

Diophantus. X 67 fol. Diophanti opera. Basil. 1575. Anonymi notæ, additamenta, exempla etc. Præmissum est excerptum Græce, cui præscriptum est: *Ex Pachymerio.*

Dioscorides. Inc. 544. Dioscorides. Ald. 1518. Anonymi notæ et coniecturæ aliquot.

Donatus, vide **Grammatici.**

Donatus in Terentium. Inc. 175. Donati comment. in Terentium Ven. 1482. Petri Danielis lectiones variæ ad Andriam.

Ecclesiastica. Inc. 33. Agglutinata sunt in initio 2 fol. perg. s. XI auctoris ecclesiastici fragm. continentia nec non unum folium in libro extremo; illorum initium hoc est: *ignorantiæ nos dabimus et satis faciemus latenti intra uos et obsidenti sensus uestros serpenti* etc.

Inc. 79. Insunt manu scripta hæc: 1, II folia perg. s. XIV argumenti ecclesiastici; 2, XLIV folia membr. s. XIII—XIV, in quibus tractatus alicuius de virtutibus libri II—X cum scholiis scripti sunt:

uirtutes autem electiones quidam uel non sine electione. Adhuc autem uel passiones quibus moueri dicimur etc. 3, III folia membr. s. XIV de gradibus caritatis. 4, in parte posteriori II folia tractatum de beata virgine continentia. Præterea fragm. ecclesiasticum habes in inc. 432.

Inc. 596. Huic libro tractatus theologicos varios continenti hæc insunt manu scripta chart. s. XV:

A, in parte anteriori.

1, f. 1^a — f. 8^a *Exempla recollecta sub sermonibus fratris pauli de bressa ordinis minorum Rome in ara celi fact. anno ... LXXV° in quadragesima regnante Sixto papa quarto anno eius quarto.*

2, f. 8^b *In agnos pontificios preconium,* v. 17: *Misticus agnus erit confectus uirgine cera* etc.

3, f. 9^a — f. 11^b Collectio sententiarum partim ex sacra scriptura excerptarum, Germanice. Nonnulla versibus condita sunt.

4, f. 13^a — f. 16^a Vita S. Huberti. *De sancto huperto epo. incipit legenda pulchra ut sequitur. Hupertus nobili exortus prosapia theodorici regis francorum* etc.

5, f. 16^a — f. 17^a Vita S. Quirini. *De sancto quirino martyre et milite sequitur passio. Quinto loco* etc.

6, f. 17^a — f. 18^b Vita S. Antonii. *De nomine anthonius...... eius uitam athanasius scripsit. Anthonius cum XX esset annorum* etc.

B, in parte posteriori.

7, f. 1^a — f. 2^a *Johannes hinderbach diuina pietate Antistes Tridentinus suo Raphaheli Zouenzonio Tergestino poete laureato salutem plurimam. Venit ad nos frater Nicolaus Cruziger tuus* etc. *pridie Kalend. Maiias MCCCCLXXV°.*

8, f. 2^b — f. 6^b *Johannes mathias Tiberinus Clarensis artium et medicine doctor Raphaheli Zouenzonio pl. salutem. Rem maximam qualem a passione domini* etc.

9, f. 6^b Versus VIII de eadem re (agitur de puero Christiano per Judæos interfecto).

10, f. 7^a — f. 8^a *Diuo Johanni hinderbach Antistiti Tridentino Raphael Zouenzonius. Surgite pontifices tuque o sanctissime cesar* etc. Carmen.

11, f. 8^b — f. 11^b Epistula anonymi ad Papam anonymum de eadem re. *Beatissime pater ac clementissime pontifex. Post humillimam ac deuotissimam mei commendacionem ad pedum oscla. beatorum. Cum in cunctis quæ ad sancte sedis apostolice auctoritatem* etc.

Elegiaci Græci. G 308. Theognidis etc. sententiæ elegiacæ cum interpretatione Eliæ Vineti. Basil. 1561. Sebastiani Molitoris adnotationes ad Phocylidem etc.

Ennodius. F 48. Ennodii panegyricus dictus Theoderico. Bongarsii lectiones variæ, quibus præscriptum est: *Varias lect. ex Ms. habeo a Fr. Sylburgio qui a Franc. Modio.*

Epictetus. G 100. Epicteti enchiridion. Paris. 1540. Cum interpretatione Hieronymi Rupei manu Franc. Danielis scripta.

G 401. Epicteti enchiridion. Item Cebetis Thebani tabula etc. Antverp. 1585. Bongarsius in folio tit. hæc scripsit: *habeo ms. ab homine Christiano interpolatum.* Est sine dubio cod. Bern. nr. 97, cf. supra p. 148, nr. 10. Bongarsii notæ et collatio codicis perpetua (*ms.* vel *al.*) ad Epictetum.

Epigrammata Græca. P 63 fol. Epigramm. Græc. lib. VII cum annot. Joannis Brodæi. Bas. 1549. Fuit H. Stephani et Bongarsii. Henrici Stephani et anonymi adnotationes, interpretationes metricæ Latinæ etc.

Erasmus Roterodamus. Inc. 429ᵃ. De libero arbitrio collatio Desiderii Erasmi Rot. Bas. 1524. Leonardi Hospiniani Stammheimensis notæ.

Etterlin. Inc. 354ᵃ. Etterlin Chronica Helv. 1507. Anonymi adnotationes creberrimæ, Germanice, sæc. XVI.

Euclides. O 75. Euclidis rudimenta musices. Paris. Wechel. 1557. Anonymi adnotationes creberrimæ.

X 135 fol. Euclides. Bas. 1533. Fuit Bongarsii. Anonymi notæ, figuræ etc.

Eunapius. Z 71. Eunapius. Antverp. 1568. Anonymi collatio perpetua, cui *v.* sigla præmissa est.

Euripides. G 100. Euripidis Medea. Paris. 1539. Cum interpretatione Hieronymi Rupei manu Franc. Danielis scripta.

Eusebius. Inc. 503. Eusebii chronicon. Ed. Palmer. 1512. Bongarsii notæ (plerumque Græce) et coniecturæ. In folio primo: *Georgius monachus χρονικὴν ἱστορίαν scripsit quæ exstat ms. in bibliotheca Reginæ matris et in Vaticana. Ex illa excerpsi quæ notaui ad oras huius libri. Auctores is Georgius citat qui proximæ pagellæ inscripti, ipse citatur a Cedreno.*

VII 32. Chronica Eusebii, Hieronymi etc. Bas. 1529. Bongarsii collatio Eusebii.

Eusebius Pamphilus, vide **Vergilius.**

Eustathius, vide **Dionysius Periegeta.** O 26 fol. Eustathii comment. in Homerum. Romæ. 1542. Adnotationes anonymi, qui in tomi I fine hæc ascripsit: *Finivi ἀναγνωσάμενος 1557 30 iunii Bernæ in collegio.*

Eustratius, vide **Aristoteles.**

Eutropius. Z 198. Historiæ Romanæ auctores varii. Gryph. Lugd. 1552.

Ant. Contii et Bongarsii notæ, lectiones variæ etc. ad Eutropium.

Fabricius Hildanus. N 64. Fabricii Hildani anatomiæ præstantia et utilitas. Bern. 1624. Fabricii Hildani adnotationes, sc. in fine carmen a Fabricio multis versibus auctum; in initio eorum virorum catalogus, quibus Fabricius hunc librum donaverat.

Fannius, vide **Rhemnius.**

Favinus, vide **Rhemnius.**

Festus, vide **Verrius Flaccus.**

Firmicus. Inc. 252. Julii Firmici Astronom. Ald. 1599. Bongarsii coniecturæ aliquot.

Florus. Z 198. Historiæ Romanæ auctores varii Gryph. Lugd. 1552. Ant. Contii et Bongarsii notæ, lectiones variæ etc. ad Florum.

Fornerius. S 29. Gul. Fornerii antecessoris Aurelii selectionum liber primus. Aureliæ 1565. P. Danielis manu: *Cuiacii animadversiones in 1 librum G. Fornerii Selectionum.*

Froissart. VII, 24. Chronique de Jehan Froissart. Lyon 1559. Bongarsii lectiones variæ.

Frontinus, vide **Gromatici Latini.** O 25. Vegetius et Frontinus ex ed. Stewechii. 1607. Bongarsii lectiones variæ ad Frontinum *ex ms.*

Fronto, vide **Grammatici Latini.**

Fulgentius. Inc. 527. Fulgentii Placiadis (sic) opera. Venetiis, sine anno, per Bernardinum Venetum de Vitalibus. Petri Danielis et Bongarsii coniecturæ et lectiones variæ ad mythol. et Bongarsii collatio codicis perpetua ad expos. sermon. antiquorum.

O 73 fol. Hyginus, Fulgentius, etc. Bas. 1535. Cuiacii et Picaultii lectiones variæ et coniecturæ. Fuit Bongarsii.

P. 50 fol. Hyginus, Fulgentius etc. Bas. 1535. Bongarsii et P. Danielis coniecturæ et lectiones variæ.

Galenus. N 128. Galeni paraphrasis in Menodoti exhortationem ad artes. Paris. 1563. Anonymi adnotationes. In folio ultimo poema Gallicum s. XVI legitur.

Gellius. Inc. 459. Gellius. Colon. 1526. Bongarsii notæ, coniecturæ, lectiones variæ. In fine aliquot Canteri coniecturæ.

Inc. 502. Gellius ed. Connellus Carnot. 1511. Francisci et Petri Danielum notæ, coniecturæ etc., lectiones variæ e codice vetusto.

G 203. A. Gellii Noctes Att. Lugd. Gryph. 1560. Notæ P. Danielis, lectiones variæ (e vet. cod., al.) nec non coniecturæ eiusdem et Bongarsii. Fol. 1 P. Daniel de voce 'augma. i. incrementum' ex glossario quædam excerpsit.

Genealogicon Romanum. Z 158 fol. Genealogicon Romanum de familiis præcipuis regum etc. opus Eliæ Reusneri. Francof. 1589. Bongarsii adnotationes.

Geographica. Inc. 71. Pomp. Mela ex ed. Vadiani 1514. Anonymi tractatus geographicus fol. 23 s. XVI: *Introductio seu compendium in Geographiam ex uariis classicorum scriptorum codicibus excerptum. G]eographie Vocabulum uti pleraque alia quibus latini utuntur* etc. Sequitur eadem manu *tabula parallelorum*, tum tractatus geographicus f. 37 Sebastiani Binderlii: *In Cosmographiam introductorium compendiarium tum utile non sine elegancia ex ilustribusque quibusque autoribus Cosmographie concinne congestum per Sebastianum Binderlium in bonarum litterarum Canditatorum graciam et comoditatem conscriptum.* (Sequitur epigramma.) *Cosmographie institucio. Mundum sperice esse figure* etc.

Inc. 75ª. Inest manu scriptus tractatus geographicus s. XVI fol. 4 hic: *folgt hernach ettlich stett Insslen vnnd porten des mors In* (item?) *von hochi Die vom polum standen isst am auszug aus Valentin fernandus biechlin dez ain teuscher gewest isst u. hats zogen aus ain andren biechlin so andre de ly burg. von sarrag. gemacht hat In spannscher sprach die hat obgemelter valentin fernandus in portugeschisch gemacht vore her nach folgt.*
Alturas do norti des alinea equinocial etc.

Germani vita, vide **Hericus.**

Germanicarum Rerum Scriptores. III, 30. Rerum Germanicarum scriptores veteres etc. ex bibl. Pistorii. Francof. 1607. Bongarsii notæ, coniecturæ etc.

Z 90 fol. Germanicarum rerum scriptores. Ex bibl. Freheri. 1600. Bongarsii collatio et additamenta ad Godefridum Monachum. Præscriptum: *quæ hic ad oram notata, sunt exscripta e libro P. Petavii.* Præterea totum per librum Bongarsii notæ et coniecturæ leguntur. Godefridi excerpta fusiora habes in tomi I fine.

Z 130 fol. Illustrium veterum scriptorum German. collectio ed. Pistorius Francof. 1583. T. I. II. Bongarsii notæ et collatio ad Sigebertum Gemblacensem pertinens nec non additamenta et coniecturæ. In tomo II habetur collatio præfationis Gotfridi Viterbiensis Panth.

Z 154 fol. Germaniæ historici illustres ed. Christ. Urstisius. Francof. 1585. Bongarsii collatio Alberti Argentinensis et coniecturæ ad Odonem Frisingensem pertinentes cf. Studer Matth. Neob. Chron. p. XXVIII.

Germanicus. O 73 fol. Germanici Aratea. Bas. 1535. Cuiacii et Picaultii lectiones variæ et coniecturæ. Fuit Bongarsii.

P. 50 fol. Germanici Aratea. Bas. 1535. Bongarsii coniecturæ aliquot.

Glossarium Belgicum. Inc. 536. Agglutinati sunt duo biniones membr.

s. XIII glossarii Belgici litteras C et D continentes. Edidi in Bartschii stud. Germ. II, 1874.

Gnapheus. K 139. Acolastus de filio prodigo comœdia auctore Guil. Gnapheo. Colon. 1532. Adnotationes Vuirciorum.

Godefridus Monachus, vide **Germanicarum Rerum Scriptores.**

Gotfridus Viterbiensis, vide **Germanicarum Rerum Scriptores.**

Grammatici Latini. Inc. 233. Diomedes et alii gramm. Latini. Venet. 1519. Ragelli (Ragueau) notæ, lectiones variæ, coniecturæ.

Inc. 323. Probi instituta artium et catholica, Cornelii Frontonis diff., Phocæ gramm. de flatili nota etc. ed. Jan. Parrhasius. Veicetiæ 1509. P. Danielis index auctorum in Probo et Frontone in libri initio collocatus; eiusdem collatio ad Probi catholica (*v. cod.*) et coniecturæ aliquot ad Frontonem.

Inc. 493ª. Diomedis de arte gramm., Phocas, epit. Prisciani, Caper, Agroetius, Donatus, Servius et Sergius. Paris. 1507. Fuit Bongarsii 1577. Bongarsii notæ (coniecturæ) ad Caprum et Agroetium.

Inc. 493ᵇ. Diomedes, Phocas, epit. Prisciani, Caper, Agroetius, Donatus, Servius et Sergius. Paris. opera Joannis Barbier 1508. Fuit P. Danielis et Bongarsii. In folio primo: *Bongarsii ex bibliotheca P. Danielis. quæ ad marginem, nescio a quo sint.* P. Danielis collatio perpêtua Diomedis et Phocæ.

E 104. Rei grammaticæ Rhemnius Palæmon etc. Q. Terentius Scaurus etc. ed. Adamus Petrus. Bas. 1527. Bongarsii coniecturæ aliquot.

G 361. Rei grammaticæ Rhemnius Palæmon de summa grammatices, Q. Terentius Scaurus de orthographia, Donatus, Servius, Marius Victorinus, Papyrius Prætextatus, Cornelius Fronto ed. Adamus Petrus. Bas. 1527. Anonymi notæ criticæ, fortasse Nicolai Lynctat, cuius nomen in folio primo legitur. Bongarsii coniecturæ aliquot ad Terentium Scaurum et Donatum (*v. c.* = vetus codex f. 44ᵇ).

Grammatica. Inc. 178. Agglutinatum est folium membr. s. X fragm. gramm. continens, in quo et alia et hæc: *Quæritur eccum eccam ellum eccos etc. pronomina sint composita an aduerbia. Ad quod dicendum, quod aduerbia personas simul et numeros et casus in eodem habere non possunt* etc.

Inc. 555. Insunt manu scripta hæc:
1, Tractatus de figuris s. XVI chart. f. 20.
2, Epistulæ cuiusdam adumbratio s. XVI chart.
3, Vergilii Aeneid. comm. fragm. 18 fol. chart.

Gregorius Naz. H 22. Gregorii Nazianzeni oratio in Maccabæos. Paris. 1552. Adnotationes Hadriani Turnebi 1554.

Gregorius Turonensis. X 54. Gregorii Turonensis hist. Francorum. Paris. 1610. Bongarsii lectiones variæ et coniecturæ ad lib. VIII.

Gromatici Latini. O 64. Gromatici Latini. Paris. 1554 apud Adr. Turnebum. Bongarsii lectiones variæ ad Hyginum, Frontinum etc. In folii tit. pagina versa hæc habes Bongarsii manu scripta (ex cod. Bern. 89?): *ex ms. Nomina agrimensorum. Igini. Juli Frontrini* (sic). *Siculi Flacci. Ageni Vrbici. Marci Juni Nipsi. Balbi mensoris Cæsaris neponis* (sic) *iussu. Claudii Cæsaris iussu. Igini. Euclidis. Tiberii cæsaris iussu. Cassi Longini Imper. Seueri et Antonini iussu. Impr. Vespasiani iussu etc.*

Gualtherus. E 141. Phil. Galtheri Alexandreis. Lugd. 1558. Bongarsii collatio duorum codicum ad lib. I et lib. III init. Præmissa est introductio ex *vet. cod.* exscripta: *Moris est usitati quum in auribus multitudinis aliquid* etc., cui alterius codicis lectiones variæ (*al.*) ascriptæ sunt.

Guilelmus Tyrius. Z 206 fol. Guilelmus Tyrius. Bas. 1549. Bongarsii lectiones variæ ad partem aliquam: *cœpi conferre cum ms^to Bibliothecæ Corp. Christi Cantabrigiensis VIII Maii 1608.*

Harenthals. Inc. 485^b. Psalterii expositio Petri de Harenthals et aliorum. 1504. In fine anonymi additamenta.

Harmenopulus, vide **Constantinus.**

Haythonus Armenius. X 86. Haythoni Armenii historia orientalis (chronicon Hierosolymitanum opera Rein. Reineccii tom. II). Bongarsii lectiones variæ ex codice Petavii et aliis.

Hebraica. Inc. 609. Rudimenta hebr. Mosche Kimhi a Joh. Bœschenstain dilig. studio revisa. Wittenb. 1518. Textus Hebr. versione Latina interlin. et notis marg. instructus. In libri initio: *Sum Leonardi Hospiniani Heluetii Stamnensis ac emptus 2 sol. a Hebraicarum literarum doctissimo Joanne Boschenstain Esslingensi Viennæ Pannoniæ a. millesimo quingentesimo vigesimo Carolo regnante.* In fine titulus manu scriptus additur: *Dictata quædam obiter in Dikduk R. Mosche kimchi* (Hebr.) *a magistro Joanne Lonicero theologo neutiquam personato grece et hebraice docto qui primus in nobili friburgensium gymnasio hebraicam magna cum laude scholam aperuit anno 1522.*

Hegesippus. B 76 4°. Hegesippus de bello Iudaico. Col. 1575. Bongarsii collatio partis libri I.

B 199 4°. Hegesippus de bello Iudaico. Col. 1559. Anonymi collatio partis libri I.

Hephæstion. G 90. Hephæstionis Alexandrini enchiridion etc. Traiecti ad Rhen. ed. Corn. de Pauw 1726. Anonymi lectiones variæ et coniecturæ. Sæpenumero Bongarsius laudatur.

Hericus Altissiodorensis. F 111. Divi Germani quondam Altissiodorensis episcopi vita etc. carmine conscripta. Authore Herico Benedictino Altissiodorensi. Par. 1543. Bongarsii collatio perpetua. In fine: *in ms. sequitur ymnus sci Germani epi. Sublime festum seculis* etc.

Hermes Trismeg. G 128. Hermes Trismegistos. Par. 1554. J. Bonii disputatio de Herm. Trismeg.

Hero. O 75. Heronis Alexandrini spiritalium liber. Urbini 1575. Anonymi adnotationes creberrimæ.

Herodianus. Inc. 526ª. Herodiani historiæ Cæsarum. Lov. 1525. Francisci Danielis notæ.

Hesiodus. Inc. 493. Hesiodi Ascræi opera et dies ex versione Ascensii. Sine anno. Jacobi Tusani notæ.

F 82 4°. Hesiodi opera. Ven. ed. Trincavell. 1537. Leonardi Hospiniani notæ (paraphrases etc.).

G 88. Hesiodi opera et dies. Paris. 1542. Anonymi scholia Lat. et Græc. Præmittuntur quædam de Hesiodi vita.

H 22. Hesiodi opera et dies. Adnotationes Hadriani Turnebi 1554.

Hesychius. Inc. 268. Hesychii lexicon. Ald. 1514. *Fuit Frid. Sylburgii hodie Bongarsii.* Fr. Sylburgii notæ et coniecturæ.

Inc. 269. Hesychii dictionarium. Ald. 1514. In folio primo legitur nomen *C. Salmasii.* Insunt coniecturæ permultæ et excerpta ex lexicis aliis, duabus manibus scripta. Menagii has notas esse vult titulus impressus antiquus nescio quibus argumentis innisus.

Hieronymus, vide **Eusebius.**

Hierosolymitanum Chronicon. X 86. Chronicon Hierosolymitanum opera R. Reineccii Tom. I. II. Bongarsii notæ.

Hippocrates. N 235. Hippocratis aphorismi Græce Lugd. 1532. Anonymi scholia Græca.

Historicorum Romanorum fragmenta. Z 165. Antonii Riccoboni de historia liber cum fragm. historicorum veterum. Bas. 1579. Bongarsii ad fragmenta hist. coniecturæ.

Homerus. Inc. 510. Homeri Ilias ed. Vatellus 1520. L. Querculi notæ et vers. Lat. 1537.

Inc. 566. Homeri Ilias ed. Aldus 1517. Nicolai Artopoei Balingii et anonymi notæ aliquot.

H 18. Meditationes in librum I Iliad. Homeri auctore N. Girardo. Paris. 1566. Anonymi notæ.

H 25. Homeri Iliad. lib. XIX. Sine loco et anno. Anonymi commentarius.

P 72 fol. Homeri Ilias et Odyssea. Bas. 1535. Vuirciorum adnotationes variæ ad Iliad. lib. X priores.

Horapollon. G 89. Ori Apollinis Niliaci de sacris notis et sculpturis libri duo cum versione Jo. Merceri. Paris. 1548. Anonymi lectiones variæ *ex veteri codice manuscripto.*

Horatius. Inc. 437ª Horatii opera Arg. Schurer. 1517. Joannis Wirtz et Georgii Eggli (1523) notæ. Adiecta sunt duo carmina:

1, *Vitam quæ faciunt beatiorem*
Iucundissime Martialis hæc sunt etc.

2, *Christus humani generis misertus*
Perditum tandem reparauit orbem
Et sua nostras ueniens fugauit
Luce tenebras etc.

F 32. Horatius Lambini. Lugd. 1561. P. Petavii additamenta multa.

P 66 fol. Horatius ed. Georg. Fabricius Chemn. cum commento Acronis et Porphyrionis. Bas. 1555. Petri Danielis lectiones variæ ad Porph. comm.; præmittitur *vita oratii ex vet. lib. Pomponii Porfurionis. Q. Horatius Flaccus poeta lyricus libertino* etc. addita aliorum codicum scripturæ discrepantia (*als, in alt. cod.*). Ad Porphyrionis commentum duo codices collati sunt, quorum alter *vet. cod.* nominatur, alter *al. vet. cod.* Insunt præterea eiusdem P. Danielis manu scripti indices auctorum, quorum testimonio Porphyrion et Acron usi sunt.

Inc. 22. Agglutinata est charta membr. s. XI particulam comm. in Horatii ep. I, 1 continens.

Hungaricarum rerum scriptores. Inc. 425. Chronica Hungarica per Johannem de Thuurocz cum aliis tractatibus ad hist. Hung. pertinentibus cum figuris. Sine anno. *Donabat C. Rittershusio Joan. Budakerus Bistricensis Transylvanus comes itineris Pragensis mense Julio 1596.* Bongarsii notæ et lectiones variæ. Fuit is liber, ex quo Bongarsii Hungar. script. editio expressa est.

Z 83. Bongarsii rerum Hungaricarum scriptores. 1600. Bongarsii lectiones variæ ad librum Johannis de Thuurocz.

Hyginus, vide **Gromatici Latini.** O 73 fol. Hyginus, Fulgentius, Aratus etc. Bas. 1535. Fuit Bongarsii. Lectiones variæ et coniecturæ Cuiacii et Picaultii ad Hygini astronom.

P 50 fol. Hyginus etc. Bas. 1535. Bongarsii coniecturæ aliquot.

Jacobus de Vitriaco. X 46. Jacobi de Vitriaco libri II. Duaci 1597. Bongarsii lectiones variæ duorum codicum (1 et 2) ad lib. I.

Joannes Biclarensis. Z 110. Joannis Biclarensis chronicon ed. Canis. Ingolst. 1600. Bongarsii notæ.

Joannes de Thuurocz, vide **Hungaricarum Rerum Scriptores.**

Jordanus. F 48. Chronica Jordani episcopi Ravenn. Bongarsii coniecturæ.

Josephus. E 76 fol. Josephi antiq. Jud. Bas. Frob. 1524. Bongarsii lectiones variæ, coniecturæ etc., præsertim ad lib. I.

Isidorus. F 29. Auctores Latinæ linguæ ed. Gothofred. 1595. Præscriptum manu Gothofredi: *Amplissimo viro D. J. Bongarsio Regis*

legato D. G. M. D. Bongarsii collatio Isid. origg. III, 6 p. 890 ex mscr. Cassiodori Argentinensi, et excerpta glossarum P. Danielis

Isocrates. H 22. Isocratis contra sophistas sermo. Paris. 1552. Adnotationes Hadriani Turnebi 1554.

R 13. Isocratis panegyricus. Paris. 1538. Anonymi adnotationes.

Julius Alexandrinus. N 41. Julii Alexandrini seren. Romanorum regis physici de medicina libri V. Tiguri per Andr. Gesnerum 1557. Anonymi correcturæ.

Julius Pollux, vide **Pollux.**

Juridica. Inc. 405. Inest manu script. 7 fol. *ad libri 41 Pandectarum qui est de Possessionibus Tit. 1. de acquirend. rerum dominio Francis. Duareni Methodicus Tractatus.* Præterea hæc insunt: Cleobuli ænigma Græce cum Rodolphi Gualtheri versione Latina; Penelopæ ad Ulixen heroid. v. 4 Græce et Latine; Florentis Christiani psalmi II Græce; Cleobuli aliud ænigma cum versione Lat. Rud. Gualtheri; carmina duo: 1, *ad quendam maledicum et calumniatorem: Non de vi neque cæde nec veneno* etc.; 2, *in seditiosos scholasticos: Dum vestri populum nugas cognosse magistri* etc.; denique epigramma in Francisci mortem hoc:

Fata Regunt Annum Nox Contudit Impia Sæui
Corda Viri Sat Opum Barbarus Iste Tulit.

Justinus. Inc. 455. Justinus. Haganoæ. ed. Maior 1526. Andreae Schotti notæ et lectiones variæ, cuius manu in folio ultimo hæc leguntur:

B. B — stidianus (sic) *codex mscr. est.*

S. Jo. Sichardi editio Basileæ apud Ad. Cratandrum a. 1526 qui se a ms. veteribus libris defectum ait. In tegumento habes fol. pergam. Vulgatæ glossatæ s. XIV et in interiori parte teg. postici fol. pergam. tractatus medici s. XIII.

Z 72. Justinus ed. Bongars 1581. Bongarsii additamenta, coniecturæ etc. P. 131 laudatur *ms. P. Pet.* (= Petavii). Pompeii Trogi prologis collatio perpetua (*V. C.*) addita est, quam descripsi Alf. de Gutschmiedio.

Z III. Justinus ed. Bongars. Paris. 1581. Bongarsii supplementa.

Z 104. Justinus. Lugd. Gryph. 1542. Ant. Contii notæ, lectiones variæ etc.

Z 130. Justinus. Bas. 1562. Bongarsii collatio codicum complurium, cui siglæ *ms., mss., D, C. D., C* appositæ sunt.

Z 136. Justinus Par. Rob. Steph. 1543. Fuit J. Bongarsii 1577 III Kl. Jan. Bongarsii notæ et lectiones variæ multorum codicum; hæc sunt istis præmissa in initio libri: *Justini epitomam cum manu exarato codice quem mihi N. J. Ol. Aligretius Cha-*

rantonœus concessit Pr. Kal. Jan. diligenter et accurate contuli et quæ aliter scripta quam impressa erant oræ huius libri annotaui. Secuntur siglæ: *ms. Charantonæi; P. f. Pithæi; fp. F. Pithæo commodatus; f. F^i Pithæi impressus collatus cum ms°.; D. P. Danielis duo ms.^i; V. C. Pel. Pelerini impressus cum vet. cod. collatus; G. M. editio Georgii Maioris Haganoæ per Ad. Sarcerium; C. Cuiacii codex manuscriptus; JC Cuiacii.* Præter siglas has inveniuntur in eo libro etiam istæ: *PP.* et *CL.*

Juvenalis. Inc. 287. Juvenalis. Ed. Jac. de Rubeis 1479. Anonymi notæ; ad sat. VI apposita sunt aliquot excerpta ex libro, cui titulus est: *Romant de la Roze.*

F 59. Juvenalis satyræ. Lut. 1552. Francisci Danielis notæ creberrimæ interpositis chartulis et collatio codicis (*vet.*).

Lampridius, vide **Augustæ Hist. Script.**

Landi. Z 50. Constantii Landi Complani comitis in veterum numismatum Rom. miscellanea explicationes. Lugd. 1560. Anonymi notæ.

Lascaris. H 81. Jani Lascaris epigrammata. Paris. 1542. Anonymi adnotationes.

Latinus, vide **Panegyrici.**

Lawe of free monarchies. T 82. The true lawe of free monarchies. Lond. 1603. In chartulis interpositis legitur anonymi versio Latina. Est eadem manus, quæ versionem Lat. scripsit libelli: *Catholikes supplication*, ubi vide.

Leo Papa. IV, 32. Leonis papæ opera. Colon. 1546. *Bongarsii ex bibliotheca Cuiaciana.* Cuiacii lectiones variæ etc.

Lipsius. T 68. Justi Lipsii politicorum sive civilis doctrinæ libri sex. Lugd. 1589. Bongarsii notæ plurimæ ex historia universali sumptæ.

Longobardorum Leges. S 177. Leges Longobardorum. Cum glossis Caroli de Tocco Ven. 1537. Cuiacii notæ et lectiones variæ.

Lucanus. G 189. M. Annæi Lucani de bello civili libri X. Lugd. Gryph. 1534. Anonymi manu vita versif.: *Versus Lucani. Corduba me genuit* etc., nec non libri I argum. Adsunt præterea adnotationes anonymi et Gabrielis Picault, lectiones variæ etc. In fine vita Lucani ex Suet. Tranq. manu anonymi, cum lectionibus variis marg.

Lucianus. Inc. 278. Luciani dialogi aliquot. Ald. 1522. Anonymi coniecturæ aliquot.

Inc. 510. Luciani dialogi aliquot. Sine loco et anno. Ed. Brachetus Aurel. L. Querculi notæ 1537.

Lucretius. G 189. T. Cari Lucretii de rerum natura libri VI. Lugd. 1534. Adnotationes Gabrielis Picault (argumenta).

Luitprandus. Z 110. Legatio Luitprandi ad Nicephorum Phocam. Ed. Canis. Ingolst. 1600. Bongarsii notæ.

Lupus Ferrariensis. A 63. Lupi apud Ferrariam monast. Sen. etc. abbatis epist. liber ed. Papirius Masson Par. 1588. P. Danielis lectiones variæ et coniecturæ.

Lycophron. H 68. Lycophronis Alexandra. Paris. 1547. Anonymi adnotationes.

O 77 fol. Lycophronis Cassandra. Bas. 1546. Friderici Sylburgii lectiones variæ et coniecturæ. Præscriptum est: *Friderici Sylburgii Veterensis* κτῆμα ἐν τοῖς τιμίοις.

Macrobius. Inc. 323. Macrobii Saturn. lib. V, 6 folia (pag. LVI—LXI). Anonymi coniecturæ et lectiones variæ.

O 73 fol. Macrobii Saturn. Bas. 1535. Fuit Bongarsii. Lectiones variæ Picaultii et Cuiacii.

Mamertinus vide **Panegyrici.**

Mandeville. Inc. 480. Le livre de Jehan Mandeville. Sine loco et anno, cum imaginibus. Fuit Petavii et Bongarsii. Bongarsii lectiones variæ ad libri partem priorem.

Marcellini chronicon. X 52. Chronicon Marcellini comitis. Paris. 1546. Bongarsii excerpta codicis alicuius (*h. m.*) et coniecturæ.

Marius Victorinus, vide **Grammatici.**

Marlianus. Z 114 fol. B. Marliani topographia urbis Romæ. Romæ 1544. Anonymi adnotationes, supplementa etc.

Martialis. F 57. Martialis epigrammata. Paris. 1601. Bongarsii lectiones variæ et notæ.

G 152. Martialis epigrammaton libri XIV summa diligentia castigati. Paris. 1539. Petrus Daniel addidit titulo hæc: *et recens cum manuscripto codice vetustissimo diligenter collati.* Bongarsius hoc distichon addidit:

Sponte fui pauper, tam re quam nomine Felix,
Quæsivi nomen, quærat avarus opes.

Collationes duæ codicum, una P. Danielis atramento nigro, altera Bongarsii atramento fusco, cui sigla V. C. (cf. f. 7ᵃ) addita est. Ubi eadem lectio in utroque codice legebatur, Bongarsius Danielis verbis lineam supponebat. F. 197ᵃ P. Danielis manu legitur (ad lib. XIV, 42): *præstabit] in alio exemplari manuscripto 'præstabo' legitur et post subducta luce 'ecce altera lux tibi sum.'* In ultima pagina hæc habes manu Bongarsii:

Romæ.
Iratus recole, quod nobilis ira leonis
In sibi prostratos se negat esse feram.
Canis se prosternens ante Leonem.

Martinus. U 6 Martini Poloni Chronicon. Antv. 1574. Bongarsii lectiones variæ.

Matthæus Westmonasteriensis. Z 229 fol. Matthæi Westmonaster. flores Historiarum 1570. Gabrielis Picaultii excerpta e chronicis S. Albani, e vet. chron. in Eduardum I (*de parlemento*), ex eulogio Joannis de Rupe scissa de eadem re, additamenta e codicibus petita.

Medica. E 63. Tegumento adhæret charta membr. s. XII tractatum medicum continens.

Mela. Inc. 71. Pomponius Mela ex ed. Vadiani 1514. Anonymi chartæ geographicæ manu pictæ.

Inc. 452. Pomponius Mela. Viennæ Austr. 1512. Joannis Hospiniani notæ ad librum III.

Merclinus. F 202. Quæstiones Rhetoricæ Johannis Merclini a. 1577. Bongarsii adnotationes.

Metianus, vide **Volusius.**

Micquellus. W 79. Lycampæi castri munitissimimi obsidio atque excidium autore Joanne Lodoico Micquello Rhemo. Paris. 1555. *Sum Francisci Danielis ex dono Authoris 1558.* Fr. Danielis notæ et carmen dedicatorium hoc:

Francisci Danielis Aurelii ad lectorem Hendecasyllabum.
Si vis obsidium Lycampæorum,
Si vis excidium videre, lector,
Hunc brevem tibi compara libellum
Atque evolve: videbis a Miquello
Jucunda brevitate plurima isthic
Non minus bene scripta, quam diserte.

Missalia. Missalium fragm. habes agglutinata in inc. 178 s. XII; inc. 176 s. XII; inc. 431 s. XII—XIII, partim cum neumis.

Nazarius, vide **Panegyrici.**

Nepos, vide **Cornelius Nepos.**

Nicander. Inc. 462. Nicandri Theriaca etc. Colon. 1530. Pauli Paradisi notæ, coniecturæ, lectiones variæ.

F 58. Nicandri Theriaca. Par. 1557. M. Bogdani notæ.

Nicephorus. Z 7 fol. Nicephori Gregoræ hist. Byz. libri XI. Bas. 1562. Bongarsii notæ et indices ad Nicetam et Nicephorum.

Nicetas, vide **Nicephorus.** Z 12 fol. Nicetæ Choniatæ hist. Bas. 1557. Bongarsii notæ et versionis Latinæ correctura.

Nicomachus. O 34. Nicomachi Geraseni arithm. libri II. Paris. Wech. 1538. Bongarsii lectiones variæ et scholia.

O 52. Nicomachi arithmetica. Par. 1538. Bongarsii lectiones variæ et coniecturæ.

P 31. Nicomachi Geraseni arithmetica. Paris. 1538. Anonymi adnotationes, excerpta etc. Græce et Latine.

Notitia provinciarum Galliæ. W 165. Aethici cosmogr. etc. (cum notitia provinciarum Galliæ). Basil. 1575. Bongarsii lectiones variæ ad not. prov. Gall.

Novellæ. S 40. Imperatorum Theodosii, Valentiniani, Maioriani, Anthemii novellæ XLII. Lut. 1571. Fuit Bongarsii *ex bibliotheca Cuiaciana,* antea *Gab. Picault V. C.* Cuiacii (et Picaultii?) notæ, coniecturæ, lectiones variæ.

Obsequens. G 291. Julii Obsequentis prodigia. Paris. 1545. Notæ Bongarsii.

Optatianus. G 264. Epigrammata et pœmatia vetera. Par. 1590. Bongarsii collatio ad Optatianum Porphyrium.

Otto Frisingensis, vide **Germanicarum Rerum Scriptores.**

Oratores Attici. Inc. 266. Oratores Attici. Ald. 1513. Henrici Stephani coniecturæ, notæ, lectiones variæ.

Orosius. Z 179. Orosius ed. Fabric. Marcodur. Colon. 1582. Bongarsii collationes duæ (*1* et *2*), cuius verba post indicem posita sunt hæc: *Contuli ad duos mss. Bibliothecæ Capituli Argentoratensis 1595.* In fine indices.

Ovidius. Inc. 563. Ovidii metamorph. Ald. 1502. Anonymi notæ. Fuit Sebastiani Sigkheler. Post indicem hæc habes carmina:

1, metro Sapphico V stroph. de zonis:

Terra cum quinis redimita zonis
Semper horrenda tegitur pruina
Qua procellosis oritur tempestas
Nubibus auster etc.

2, metro heroico VIII versuum de ventis:

Aeolide fratres orientis in orbe locatos etc.

Pacatus, vide **Panegyrici.**

Palæmon, vide **Grammatici.**

Pandectæ. Inc. 460. Guil. Budæi annot. in Pandectas. Col. 1527. Anonymi (Gamenisci?) notæ.

G 170. Ante Aeschyli tragœdias scriptum est manu anonymi epigramma *εἰς πανδέκτας*, Græce, v. 6:

βίβλον Ἰουστινιανὸς ἄναξ τεχνήσατο τήνδε etc.

cum versione prosaica et poetica Lat.

Panegyrici Latini. Inc. 612. Panegyrici Latini ed. Beat. Rhen. Bas. 1520. Petri Danielis lectiones variæ et coniecturæ.

G 402. Panegyrici Latini. 12° Deest tituli folium. Bongarsii notæ, quibus *ἴσ..= ἴσως* præscriptum est.

G 403. Panegyrici Latini. Sine loco et anno. Fuit Bongarsii a. 1580. Bongarsii coniecturæ et lectiones variæ.

G 414. Panegyrici Latini cum notis Casauboni. Paris. 1591. Bongarsii lectiones variæ.

Papinianus. S 40. Fragmenta quædam Papiniani, Pauli etc. Lutetiæ 1573. Fuit Bongarsii *ex bibliotheca Cuiaciana* et antea *Gab. Picault V. C.* Cuiacii (et Picaultii fortasse nonnulla) notæ, coniecturæ, lectiones variæ.

Papyrius Prætextatus, vide **Grammatici.**

Passionarium. Inc. 22. Agglutinata est chart. pergam. passionarii fragm. continens s. XI.

Inc. 56. Agglutinata sunt tribus Vincentii Bellovacensis libris bina folia passionarii partes continentia s. X.

Paulus, vide **Diaconus.**

Paulus, vide **Papinianus.**

Paulus Aemilius. Z 142 fol. Pauli Aemylii Veronensis de rebus gestis Francorum. Bas. 1601. Bongarsii adnotationes et anonymi excerptum de Paulo Aemylio.

Pedianus, vide **Asconius.**

Persius. Inc. 207. Persius cum tribus commentariis. Ven. 1499. Petri Danielis (1563) lectiones variæ (*cod. v.*) ad Cornutum Persii comm. et anonymi ad Persium notæ.

Inc. 287. Persii satiræ, sine loco et anno, sæc. XV. Anonymi scholia creberrima sæc. XV. In fine (impr.):

A. P. f. Satyrorum principis liber feliciter finit.
Excepit claros andegauense poetas
Vt studium Persi, tu cito sculptus ades.
Gallorum egregias sic sculptus perge per urbes,
Vt possit spacium cernere glosa suum.
Philippinus italus poeta lauro insignitus.

G 29 4°. Persius. Lut. 1601. Bongarsii lectiones variæ aliquot ad Cornuti comment.

G 37. Antonii Foquelini Veromandui in Auli Persii Flacci sat. comment. ad Petrum Ramum. Paris. 1555. *Sum Francisci Danielis Aurelii ex auctione Ant. Foquelini.* Antonii Foquelini additamenta chartulis interpositis alteram editionem illustratura et textus ipsius collatio (*vet.*). Præterea Francisci Danielis notæ, qui hæc in libri initio scripsit: *Ant. Foquelini Veromandui repetitæ prælectionis commentarius in Auli Persii Flacci satyras* etc. In ultimo folio habes manu Petri Danielis hæc: *Quæ in huius libri commentariis adiecta sunt manu descripta, partim Antonii Foquelini partim Francisci Danielis sunt.*

Petronius. F 54. Antonii Mureti in Cic. Philipp. comm. Paris. 1562. P. Danielis excerpta Petronii in fine collocata sunt, ab initio usque ad p. 11, 16 ed. Bücheler Weidm. 1871.

G 272. Petronii Satyricon. Lut. Paris. 1601. Bongarsii coniecturæ, quibus multifariam *f.* = *forte* præscriptum est, et lectiones variæ. Præterea Bongarsius ubique eorum nomina apposuit, a quibus singula celatis nominibus scripta sunt, h. e. P. Pithœi, Fr. Pithœi, J. Woweri, Jos. Scaligeri.

G 424. Petronii Satyricon. Lutet. apud Mamert. Patissonium. 1577. P. Danielis lectiones variæ et coniecturæ; his aut *lego* aut *ἴσ.* = *ἴσως* præscriptum est.

Phædrus. F 252. Phædri fabularum libri V. Nunc primum in lucem editi. Augustob. Tricass. 1596. (Ed. P. Pithœus præfante Francisco Pithoeo.) Bongarsii notæ, coniecturæ, lectiones variæ, quibus *V. C.* præscriptum est. In fine: *Sequitur in v. c. libellus de uariis monstris ac portentis ex fabulis Græcorum et al.*

Philes. R 169. *Τοῦ σοφωτάτου φιλῆ στίχοι ἰαμβικοὶ περὶ ζώων ἰδιότητος.* 1532 ed. Steph. Sabius. Anonymi lectiones variæ aliquot *ex codice scripto.*

Philosophica. Inc. 615. Post aliquot Lutheri scripta hæc habes s. XV scripta chart. f. 93:

1, f. 1ᵃ — f. 15ᵃ *Disputatio inter latinum et grecum.*
Hec disputatio 4ᵒʳ habet partes quarum prima est de processione spiritus sancti etc.
F. 15ᵇ — f. 17ᵃ vacant.

2, f. 15ᵇ — f. 19ᵇ Stemmata varia philosophica.

3, f. 20ᵃ Tabula diversarum vocum cum interpretationibus.
Reuocatio pictor scriptor tomus confectum trasya robur etc.
F. 20ᵇ vacat.

4, f. 21ᵃ — f. 44ᵇ Tractatus philosophicus mysticus, sine titulo.
Racio quare facimus istam artem breuem est ut ars magna facilius sciatur. Nam scita ista arte supradicta uel alie artes de facili possunt sciri siue addisci etc.

5, f. 45ᵃ — f. 56ᵇ Tractatus de trinitate, sine titulo. Videtur commentarius esse.
Alphabetum trinitatis virtutum dei uel anime etc. *Licet principaliter intituletur* etc.

6, f. 57ᵃ — f. 59ᵃ (f. 59ᵇ — f. 63ᵇ vacant). Tractatus theologicus. cui titulus est: *Liber doctrina predicatio collatio seu liber doctrinandi predicandi et colloquendi de deo* etc.

7, f. 64ᵃ — f. 65ᵇ Alphabeta varia (Runæ etc.).

8, f. 68ᵃ — f. 68ᵇ Tractatus philosophicus (dialecticus) de figura et distinctione.

9, f. 88ᵃ — f. 93ᵃ *Tractatus de memoria artificiali quem ...... strenuusque uir Jacobus de Rauenna togate et armate milicie miles in studio Patauino edidit feliciter incipit.*
Ars ista memoratiua principaliter in duobus consistit etc.

Phocas, vide **Grammatici Latini.**

Pindarus. G 132. Pindarus cum scholiis. Francof. 1542. Petri Saurini notæ aliquot.

Plato. G 74. Platonis epistolæ. Paris. 1548. Petri Rami notæ aliquot.

G 127. Platonis Gorgias, apologia, Crito 1540. Emmanuelis Rechlingeri notæ et coniecturæ a. 1546.

O 50 fol. In Platonis Timæum comment. Sebastiani Foxii Morzilli Hispal. Bas. 1554. Notæ S. Plepp 1573.

R 13. Platonis Hipparchus, Amatores, Theages. Paris. 1549. Anonymi adnotationes.

R. 16. Ex Platonis Timæo particula Ciceronis de universitate libro respondens. Paris. 1540. Anonymi adnotationes interpositis chartulis.

W 103. Platonis νόμοι. Deest titulus. Francisci Danielis manu: *Adr. Turnebi interpretatio. Lutetiæ 1557.*

Plautus. G 66. Plautus ed. Camerarius. Anonymi lectiones variæ ad aliquas comœdias teste Ritschelio e codice novello petitæ.

Plinius. Inc. 487[b]. C. Plinii Secundi nat. hist. lib. VII. Par. 1540. Anonymi notæ.

P. 19. fol. Plinii hist. natural. Lugd. 1548. Bongarsii ex bibliotheca Cuiaciana. Cuiacii lectiones variæ, coniecturæ etc. Præmissus est de Plinio locus ex catalogo virorum illustrium Tranquilli, addita scripturæ discrepantia.

G 173. Plinii Secundi epistolarum lib. X, panegyricus, de viris illustribus, Suetonii Tranquilli de claris grammaticis, Julii Obsequentis prodigiorum liber. Paris. 1529. Bongarsii lectiones var. ad Sueton. et coniecturæ aliquot ad Jul. Obsequentem.

G 403. Plinii epistol. libri IX, ep. Traiani, panegyricus etc. Sine loco et anno. Fuit Bongarsii a. 1580. Notæ et lectiones variæ Bongarsii (his aut *vet.* (p. 63) aut *als.* = *alias* præscriptum est) et coniecturæ (*leg.* ἴσ. præscriptum).

G 414. C. Plinii epist. lib. IX, panegyricus Traiani. Par. 1591. cum notis Casauboni. Bongarsii lectiones variæ in epistulas et coniecturæ atque argumenta; in panegyricum lectiones variæ editionis Viennensis a. 1513 (*V.* sigl.).

G 402. Plinii panegyricus Traiani 12°. Deest tituli folium. Bongarsii notæ et coniecturæ, quibus ἴσ. = ἴσως præscriptum est.

Inc. 612. Plinii panegyr. Traiani et alii panegyrici Latini. Ex ed. Beati Rhenani Bas. 1520. Petri Danielis lectiones variæ et coniecturæ.

G 291. C. Plinii Secundi Novocomensis de viris illustr. lib. Paris. 1545. Anonymi collatio perpetua paginarum VII priorum.

Plutarchus. Inc. 263. Plutarchi opera. Ald. 1509. Henrici Stephani notæ, lectiones variæ, coniecturæ.

H 25. Plutarchi εἰ καλῶς εἴρηται τὸ λαθὲ βιώσας. Sine loco et anno. Anonymi commentarius.

H 81. Plutarchi περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας. Anonymi adnotationes et coniecturæ.

H 81. Plutarchi περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις. Paris. 1544. Anonymi adnotationes.

Poetæ Latini minores. G 264. Epigrammata et poematia vetera etc. Paris. 1590. Fuit *Bongarsii, a F. Pithoeo.* Præscripsit Bongarsius hæc verba: *Interest ex qua causa non ex quo pendeas stipite.* F. Pithoei et Bongarsii notæ, lectiones variæ etc.

Pollux. G 83. Julii Pollucis onomasticon. Cum præf. Sim. Grynæi. Bas. 1536. Fuit Bongarsii, qui hæc addidit: *Fuit Fr. Sylburgii a cuius manu Notæ ad oram.* Sed notæ non sunt Fr. Sylburgii, sed Henrici Stephani, cf. tegum. post.: *Dixi in Thesauro* ὕσπληγγα *dictum uideri quod scutica signum excursionis daretur* etc. In eodem tegumento posteriori leguntur nonnulla de Genevæ urbis tempestate a. 1568, tum excerpta varia et versus hi:

Michaeli Læffenio.
Δῶρον ἀμοιβαῖον τόδε χειρὶ φιλόφρονι δέξαι
κηρόθι τ' ἀντιφίλει τὸν φιλέοντα φίλον.
Joanni Zulegero Geneua discedenti.
Σοὶ δὲ τίν' ἡμετέρης φιλίης μνημήια θήσω;
Τοῦτο τοῦ Ἡσιόδου· τὸν φιλέοντα φιλεῖν.

Insunt multæ coniecturæ. In folio primo de mensibus Græcis dissertatio legitur.

Polonus, vide **Martinus.**

Polyænus. P 89. Polyæni Strategemata. Basil. Oporin. 1549. Anonymi adnotationes aliquot.

Polybius. G 100. Ex libro VI hist. Polyb. de P. R. domestica militarique disciplina. Paris. 1539. Cum interpretatione Hieronymi Rupei Francisci Danielis manu scripta.

Porphyrion, vide **Horatius.**

Porphyrius. Inc. 587. Porphyrii εἰσαγωγή. Flor. Junt. 1521. Anonymi scholia Græca etc.

H 22. Porphyrii Isagoge. Paris. 1547. Adnotationes Hadriani Turnebi 1554.

Q 31. Porphyrius de abstinentia. Venet. 1548. Ant. Contii adnotationes.

Porphyrogenneta, vide **Constantinus.**

Prætextatus, vide **Grammatici.**

Priscianus. Inc. 54ᵃ. Agglutinatus est in tegumento unio Prisciani lib. XIV fragmenta cum Græcis continens s. X.

G 179. Prisciani opera, Rufinus de metris comicis. Basil. Bryling. 1545. Bongarsii coniecturæ et lectiones variæ ad Prisc. de VIII partibus orationis (præmissa nota *als.*). Multifariam codicis

Mediolanensis discrepantia laudatur (p. 335) nec non cod. P. Petavii (p. 472) et ad Prisciani lib. de versibus comicis (ms. Petavii, Græca).

K 178. Prisciani de figuris et nominibus numerorum lib. etc. ed. Elias Vinetus. Paris. 1565. Anonymi (Vineti?) lectiones variæ (*V. C. = vetus codex*) et coniecturæ. Fuit Bongarsii.

Probierbüchlein. O 70. Probierbüchlein auff alle Metall etc. Durch Zachariam Lochner. Augsb. 1565. In chartulis interpositis sæc. XVI multa præcepta, quæ 'recepta' vocant, leguntur anonymi, Germanice; incip.: *Wie man im furstentumb Sachsen schmelzt* etc.

Probus, vide **Grammatici Latini.** E 104. Valerii Probi gramm. de scripturis antiquis compendiosum opusculum. Paris. 1543. Bongarsii notæ aliquot.

Proclus. O 67. Procli Diadochi hypotyposis Astronom. position. Basil. 1540. Bongarsii scholia Græca, figuræ etc., partim colore rubro, plurima.

Procopius. W 123. Procopio Cesariense de la longa guerra de Gothi libri tre tradotti per Benedetto Egio da Spoleti Ven. 1544. Fuit Bongarsii. Ant. Hotomani adnotationes ex libro Græco sumptæ.

Propertius, vide **Tibullus.** G 79. Catullus Tibullus Propertius. Lugd. Rovill. 1559. Anonymi notæ, lectiones variæ, coniecturæ. Cf. ad Prop. lib. I, 8, 26: *Et licet Hyleis illa futura mea est*] *hic secunda videtur elegia ut ex contextu patet.*

Prosper. Inc. 542. Prosperi Aquitani epigramm. 1501. Bongarsii collatio nec non anonymi s. XVIII.

Provinciale ecclesiarum. Inc. 490[a]. Provinciale omnium ecclesiarum cathedralium universi orbis etc. 1518. Gabrielis Picaultii et Bongarsii notæ, coniecturæ, lectiones variæ.

Psalterium, vide **Harenthals.** Inc. 540. *Ψαλτήριον.* Sine loco et anno. *Αἱ θεῖαι λειτουργίαι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου* etc. Rom. 1526. *Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου* 1528. Anonymi notæ et excerpta de missa nec non excerptum ex capite septimo Euthologii.

Psellus. P 31. Pselli arithmetica. Paris. 1538. Anonymi adnotationes et excerpta.

Ptolemæus. G 118. Ptolemæi inerrantium stellarum significationes ex versione Nicol. Leonici. Francof. 1571. Joannis Coryletani notæ a. 1592.

Publius Syrus. G 303. Publii Syri selectæ sententiæ. Lugd. 159. Bongarsii coniecturæ aliquot.

Quintilianus. Inc. 543. Quintiliani instit. orat. Ed. Ald. Ven. 1514. Leonardi Hospiniani et anonymi notæ.

P 86 fol. Quintilianus. Paris. 1542. P. Danielis et Bongarsii ad libri primi partem priorem lectiones aliquot variæ.

F. 62. Quintiliani declam. CXXXVII. Morell. Paris. 1563. Bongarsii ex Cuiaciana bibliotheca. Cuiacii notæ plurimæ et lectiones variæ.

G 125. Quintiliani declamationes CXLV. Ex bibl. P. Pithœi Lut. Patiss. 1580. Bongarsii lectiones variæ. P. 1: *R. Almarum (?) Ranconetum Burdigalensem signat, cuius manu notatum codicem habet P. Petauius editionis Parmensis anni 1494.* Lectionibus aut *R.* aut *al.* aut *F.* præpositum est. In fine index in Quint. declam.

Rhemmius, vide **Grammatici.**

Rhemnius Fannius. K 178. Remi Favini de ponderibus lib. ed. Elias Vinetus. Paris. 1565. Fuit Bongarsii Anonymi lectiones variæ, quibus aut *C* aut *2 v.* præscriptum est, et coniecturæ. Præmittuntur hæc: *Ex vet. cod. . . . . . et mensuris ex opere Rufini uel Fauiani.*

Rhenanus. O 64 fol. Beati Rhenani Selest. rerum Germanicarum libri III. Bas. 1531. Nicolai Artopoei Balingii adnotationes et indices.

Robertus Monachus. Inc. 408. Robertus de itinere contra Turcos. Sine loco et anno (Bas. apud Henricum Petrum notante Bongarsio.). Bongarsii notæ et lectiones variæ.

Z 210 fol. Roberti monachi bellum Sarac. Bas. 1533. Bongarsii variæ lectiones ad Roberti chron. finem pertinentes.

Romæ urbis viæ et montes. G 152. Post Martialem in posteriore tegumento P. Danielis manu leguntur viæ et montes urbis Romæ: *Viæ sunt Romæ triginta Grazana* etc.

Ruffus, vide **Sextus.**

Sallustius. Inc. 411. Sallustii opera sine anno. Paris. per magist. Vdalricum cognom. Gering. Anonymi notæ.

Inc. 418. Sallustius cum præfat. Balthasaris Fidelis. 1504. Sebastiani Poccini lectiones variæ.

Z 100. Sallusti operum editio. Edente etc. Ludovico Carrione. Antv. 1579. Præscriptum: *L. Carrio Jacobo Bongarsio amicitiæ testand. L. M. D. D.* Bongarsii lectiones variæ, quibus aut *V. C.* aut *al.* aut *Vett. MSS.* præscriptum est. Præterea p. 37. 66. 69. 79 etc. *Vat.* codex laudatur. Fragmentis quoque lectiones variæ additæ sunt, præscripto *Vat.* p. 159 (Lepidi cos. oratio) etc. et *V. J.*, nec non coniecturæ et additamenta. Vaticani codicis lectiones etiam orationibus duabus ad C. Cæsarem Sallustio tributis ascriptæ sunt et coniecturæ. Finem facit index vocabulorum rariorum.

Z 133. Sallustius. Bas. 1571. Præscriptum: *Sebastianus dedit H. Stephano Francfordii Anno 1595 Febr. 13.* Henrici Stephani adnotationes.

Saluste, Guillaume de. F 38. La seconde semaine ou enfance du monde de Guillaume de Saluste seigneur du Bartas, 3ème éd. Anvers 1584. Fuit Gab. Wyssii Bernæ 1626. Anonymi (Wyssii ?) adnotationes,

Gallice. Pro tegumento est Martiani Capellæ charta pergam. sæc. XV.

Scaurus, vide **Grammatici.**

Seneca. R 63. Senecæ opera. Lugd. Gryph. 1555. Bongarsii lectiones variæ, notæ, coniecturæ. Multifariam *ms. Gruteri* laudatur.

O 93 fol. Senecæ opera ed. J. Lipsius 1605. Bongarsii lectiones variæ et coniecturæ.

Q 3. Senecæ opera ed. Dionys. Gothofredus. Bas. 1590. Bongarsii lectiones variæ continuæ codicum complurium (e. g. *ex ms. Gruteri*).

F 42. Senecæ tragœdiæ. Antverp. 1576. Petri de Platea lectiones variæ, coniecturæ, notæ a. 1591.

Serapion. Inc. 477ᵃ. Practica Serapionis 1525. Anonymi notæ.

Serenus Sammonicus. N 54. Serenus Sammonicus. Par. 1535. P. Danielis collatio cod.

Servius, vide **Grammatici Latini.** O 18 fol. P. Danielis Servius et Vergilii opera 1600. Bongarsii lectiones variæ ad Servii Eclog., Georg. II, Aen. III. In fol. 2ᵇ (Servii vita Verg.) hæc leguntur: *Hæc Vita in ms. meo* (est sane cod. Bern. 363) *Aeneidi præponitur in quam scriptum commentarium ante eumque in Bucolica.*

O 51 fol. Vergilius ed. Georg. Fabricius Chemn. Bas. 1586. P. Danielis excerpta Servii, exempli gratia p. 379: *ex transcripto Fuld. cod. Ostiam vero ideo veteres consecratam esse voluerunt* etc. (lib. I).

O 70 fol. Vergilius ed. Joann. Pierius. Paris. 1532. Ex libris Gab. Picault V. Cons. et Bongarsii, qui ascripsit: *fuit Jacobi Cuiacii.* Cuiacii lectiones variæ et coniecturæ ad Servium nec non Servii supplementa a Cuiacio et Picaultio addita.

Sextus Ruffus. Z 198. Historiæ Romanæ auctores varii. Gryph. Lugd. 1552. Ant. Contii et Bongarsii notæ, lectiones variæ etc. ad Sextum Ruffum.

Sibyllina oracula. G 129. Oracula Sibyllina, Græce. Bas. 1545. P. Danielis lectiones variæ; in initio legitur: *σὺν διαφόροις ἐξ ἀντιγράφου πάνυ παλαιοῦ.*

Sidonius Apollinaris. A 49. Sidonius Apollinaris. Lugdun. 1552. Fuit P. Danielis. Anonymi (Danielis?) lectiones variæ ad lib. VIII et IX pertinentes.

Sigebertus, vide **Germanicarum Rerum Scriptores.**

Simplicius. Inc. 281. Simplicii comment. in IV Aristot. libros de cælo. Ald. 1526. Anonymi (Bongarsii?) collatio perpetua colore rubro.

Solinus. W 35. Solini polyhistor ed. Vinet. Pictav. 1554. Bongarsii lectiones variæ, Helinandi excerpta etc. In folio secundo hæc habes: *quæ ad oras, ea exscripsi e libro P. Pithæi.*

P 20. Solini polyhistor. Ed. Delrio 1571. Bongarsii lectiones variæ trium codicum, quibus præscriptæ sunt siglæ *P. P., V. J., alt. mscr.* Bongarsius hæc præmisit: *ms. P. Petauii consiliarii Regis probus et antiquus quem contuli diligenter. C. IULI SOLINI SIUE GRAMATI. POLYHISTOR ab ipso editus et recognitus. alter ms. Incipit Solinus de mirabilibus mundi et situ terrarum. V. J. Caii Julii Solini ad Aduentum polihistor siue de situ orbis ac mirabilibus mundi liber.*

Sophocles. F 36. 4°. Sophoclis Philocteta cum versione Lat. Florentis Christiani. Lut. 1586. Anonymi notæ, correcturæ ad versionem Lat. spectantes.

G 105. Sophoclis tragœdiæ septem. Aias. Par. 1545. Anonymi versio Latina pedestris cum glossis Lat. et Græcis.

G 315. Sophoclis tragœdiæ ed. Joach. Camerarius Haganoæ a. 1534. Præmissa est anonymi de Sophocle, cui superscriptum est nomen Philippi Melanchthonis.

H 22. Sophoclis Antigone. Adnotationes Hadriani Turnebi. 1554.

Sophronius. Inc. 625. Sophronii Græce et Hieronymi Latine libellus de vita Evangel. cum scholiis Erasmi Roterod. Bas. Crat. 1529. Præscriptum: *Ex libris Ant. Contii Juris doctoris Biturigibus* et *Liber Petri Egmondi ex donatione Cuiacii.* Antonii Contii collatio perpetua Sophronii.

Spartianus, vide **Augustæ Hist. Script.**

Statius. Inc. 288. Statii Silvæ. Rom. 1475. Michaelis Lefebure notæ.

Inc. 558. Statii opera ed. Ald. P. Danielis (1562) coniecturæ ad Silvas et Thebaida et libri XII Theb. coll. In folio ultimo duo versus argum. lasciv.

Suetonius. Z 42. Suetonii Cæsares ed. Theod. Pulmannus. Antv. 1574. Bongarsii collatio.

Z 103. Suetonii Tranquilli XII Cæsares. Paris. Steph. 1543. Bongarsii notæ, lectiones variæ (*al.*), coniecturæ.

Z 42. Suetonii libri II de inlustribus gramm. et claris rhet. Cum Achillis Statii Lusitani comment. Antv. 1574. Bongarsii collationes duorum codicum (*M* et *P*) et fortasse tertii (*al.*).

G 285ᵃ. C. Suetonii Tranquilli libri II de inlustribus grammaticis et claris rhetoribus. Romæ 1565. P. Danielis notæ. Inest disputatio P. Danielis de Statio poeta eiusque libris manuscriptis nota.

G 291. Suetonii lib. de claris grammaticis. Paris. 1545. Anonymi lectiones variæ et coniecturæ.

Sugerius, vide **Britannicarum Rerum Scriptores.**

Suidas. Inc. 268. Suidas. Bas. Frob. 1544. Fr. Sylburgii coniecturæ.

In folio ultimo legitur Friderici Sylburgii manu scripta collectio figurarum et abbreviationum palæographiæ Græcæ.

Sulpicius. Inc. 404. Sev. Sulpicius de vita S. Martini. In folio primo Petri Danielis excerptum *ex vet. cod. manuscripto de genealogia Francorum* ad S. Martinum pertinens: *A captiuitate Troiæ usque ad passionem Domini supputatis olympiadibus sunt anni mille ducenti quatuordecim* etc.

Symmachus. F 91. Epistol. Symmachi libri duo ed. Froben. Bas. 1549. P. Danielis notæ, lectiones variæ, coniecturæ. Fuit P. Danielis a. 1561.

H 11. Symmachi epistolæ. Paris. 1580. Bongarsii collatio cum Symmachi vita in præfationis fine posita: *Symmachi vita ex C. Ms. Bibliothecæ Regiæ. Symmachus genere Romanus tempore Constantini magni consul cum Probo fuit* etc.

Synesius. A 34. Synesii epistolæ. Paris. 1605. Bongarsii notæ, coniecturæ etc.

O 79 fol. Synesii opera Paris. 1553. Fuit Bongarsii. Anonymi (Bongarsii?) lectiones variæ ad Synesii orationes aliquot (*λόγος περὶ βασιλείας* etc.).

Tacitus. P 82ª fol. Tacitus ed. Lipsius. Antverp. 1600. Bongarsii adnotationes et coniecturæ aliquot nec non lectiones variæ paucæ ex codice *P* aliquo desumptæ.

Z 84. Taciti opera. Ald. 1534. Fuit Bongarsii ex bibliotheca Cuiaciana. Cuiacii notæ, coniecturæ etc.

Terentius, vide **Varro** et **Donatus.**

Terentius. Inc. 567. Terentii comœdiæ. Ald. 1517. Nicolai Artopœi Balingii notæ et lectiones aliquot variæ.

G 185. Terentii comœdiæ. Lovanii 1531. Jacobi Corbinelli adnotationes variæ, interpretationes Italicæ, loci citati etc.

Terentius Scaurus, vide **Grammatici.**

Theodorus Gaza. Inc. 240. Theodori introduct. gramm. libri IV. Ven. 1495. Anonymi glossæ Græcæ etc.

Inc. 606. Theodori Gazæ gramm. Græc. libri II. Antv. 1518. Urrichi Flabellii (cuius et epigramma adest) et Nicolai Balingii notæ.

Inc. 609. Theodori Gazæ gramm. Græc. libri II. Antv. 1518. Anonymi notæ.

Theognis. F 50. *Γνωμολογίαι παλαιοτάτων ποιητῶν Θεόγνιδος* etc. Paris. 1553 apud Andr. Turnebum. Anonymi scholia Græca.

Theon. G 287. Theonis Sophistæ progymnasmata ed. Camerarius. Bas. 1541. Bongarsii notæ et lectiones variæ ad Theonis paradigmata inde a p. 210 et emendationes versionis Latinæ.

Theophrastus. O 106 fol. Theophrasti opera. Basil. 1541. Anonymi adnotationes; characterum liber ita est correctus, ut editioni fundamento fuisse videatur.

R 19. Theophrasti characteres. Lut. 1583. Anonymi (Bongarsii?) notæ aliquot.

R. 106. Theophrasti et Aristotelis scripta quædam. Ed. Henr. Stephan. Paris. 1557. Francisci et Petri Danielum adnotationes. In primo folio: *Dono dedit Petro Danieli fratri Franciscus Daniel anno domini 1561 13 Kalend. Septemb.*

Thuurocz, vide **Hungaricarum Rerum Scriptores.**

Tibullus. G 79. Catullus Tibullus Propertius. Lugd. Rovill. 1559. Anonymi notæ etc.

G 318. Catullus, Tibullus, Propertius. Paris. 1534. Anonymi lectiones variæ, præsertim ad Tibull. III, 4 — IV fin.

Tonstallus. Inc. 519. De arte supputandi libri IV Cutheberti Tonstalli. Par. 1529. Anonymi notæ mathematicæ. In folio primo hoc epigramma legitur:

In Arithmeticam.
Abdita totius reseras præclara Mathesis,
Pierium quicquid cernis habere chorum.
Pan erit Arcadiæ, numeros si tollere pergas,
Te sine post nullo dignus honore deus.
Orphei, quem cantus tam clara scientia laudat
Arte hac ablata tunc minuetur honos.

Trebellius Pollio, vide **Historiæ Augustæ Scriptores.**

Tryphiodorus. G 42. Tryphiodori carmen de Troiæ excidio. Bas. Oporin. 1559. Joannis Curterii notæ aliquot et coniecturæ 1584.

Tzetzes. O 77 fol. Tzetzæ comment. in Lycophronis Cassandram. Bas. 1546. Friderici Sylburgii lectiones variæ et coniecturæ.

Valerius, vide **Probus.**

Valerius Flaccus. Inc. 493. Valerii Flacci Argonaut. ed. Gervasius Amenus. Paris. 1512. Jacobi Tusani notæ, lectiones variæ etc.

Varro. G 172. M. Terentii Varronis de lingua Latina. Romæ 1554. Anonymi notæ ad prælectiones confectæ. In folio primo excerptum Rami de Varrone.

G 176. M. Terentii Varronis de lingua Lat. libri III totidemque de analogia. Lugd. 1535. Anonymi collatio perpetua (col. nigro) et recensio critica (col. rubr.).

G 194. Adriani Turnebi commentarii et emendationes in libros M. Ter. Varronis de lingua Latina. Paris. 1566. Anonymus multas adnotationes adiecit, fortasse Foucherius, a quo Bongarsius hunc librum accepisse se dicit, paucas Bongarsius versus finem.

G 233. M. Terentii Varronis pars librorum quattuor et viginti de lingua Lat. Lugd. Gryph. 1563. Josephi Scaligeri manus correxit: *EX JOS. SCALIGERI IVLII CÆSARIS F. RECOGNITIONE.* Ab eodem multæ emendationes additæ sunt nec non a P. Daniele, cuius is liber antea fuerat.

R 16. Terentius Varro de re rustica. Par. 1545. Anonymi notæ.

Velleius Paterculus. Z 131. Velleius Paterculus cum animadvers. Lipsii. Lugd. 1591. Bongarsii coniecturæ aliquot.

Z 101. Velleius Paterculus. Ald. 1571. Anonymi notæ, coniecturæ etc.

Z 198. Historiæ Romanæ auctores varii. Gryph. Lugd. 1552. Ant. Contii et Bongarsii notæ, lectiones variæ etc. ad Velleium, Florum, Sextum Ruffum, Eutropium.

Vergilius. G 252. Vergilii opera ed. Erythræus. Ven. 1539. Henrici Stephani multæ adnotationes, quæ maximam partem ad locos imitatione expressos spectant.

R 19. Virgilii Pollio (ecl. IV) Græcis versibus expressa ab Eusebio Pamphilo Lut. 1583. Anonymi (fort. Bongarsii) notæ additis scholiis Græcis Christianis.

G 91. Virgilius collatione scriptorum Græcorum illustratus ed. Fulv. Ursinus. Antv. 1567. Fuit Antonii et Henrici Stephanorum et Bongarsii. Henrici Stephani additamenta. Pro tegumento est charta pergam. notis musicis quadrilineis ornata: interponuntur hominum capita vividis coloribus picta, sæc. XIV—XV.

G 109. Virgilii Maronis appendix cum comment. Josephi Scaligeri. Lugd. 1573. Bongarsii lectiones variæ (*al.*) ad Culicem, Cirin, Diras, Priapea, Alcinoum de Virgilio, de lucro carmen etc.

Inc. 555. Inest manu scriptum fragm. comment. in Vergilii Aeneid. fol. 18 chart.

Verrius. G 70. Verrii Flacci quæ extant etc. ex recensione Josephi Scaligeri. Lutet. Patiss. 1576. *Ex libris petri ..... auerni 1603.* Anonymi (Petri istius) notæ et additamenta.

G 140. M. Verrii Flacci quæ extant et Sex. Pompei Festi de verborum significatione libri XX etc. Cum notis variorum. 1593. Anonymi notæ et coniecturæ.

G 274. M. Verrii Flacci quæ extant etc. Sex. Pompei Festi de verborum signif. lib. XX. Venet. 1559. Bongarsii adnotationes, lectiones variæ (*m.* .. s excerpti.

Vico. Z 109. Discorsi di M. Enea Vico Parmigiano sopra le medaglie de gli antichi divisi in due libri. Vinegia 1558. Reginaldi (Regnauld) notæ a. 1578.

Victor. Arch. 78[a]. Notitia utraque cum orientis tum occidentis etc. Bas. 1552. Bongarsii collatio pertinens ad Publ. Victoris descriptionem

urbis Romæ (*vet. cod.*), præscriptis his: *quæ ad marginem, exscripsi de libro P. Petauii senatoris qui fuit B. Brissonii.*

Z 103. Aurelius Victor. Paris. Steph. 1544. Bongarsii coniecturæ aliquot.

Victoris chronicon. Z 110. Chronicon Victoris episcopi Tunnunensis. Ingolst. ed. Canis. 1600. Bongarsii notæ.

Victorinus, vide **Grammatici Latini.** O 31 fol. Ciceronis de inventione libri II cum comment. Victorini. Venet. 1546. Anonymi lectiones variæ ad Victorinum.

Vincentius Bellovacensis. Inc. 337. Vincentii Bellovacensis opera. Bas. 1481. IV tomi. Anonymi notæ.

Ulpianus comm. Demosth. Inc. 282. Ulpiani comment. in Demosthenem. Ald. 1527. Fuit Bongarsii. Joannis Vulcobæi lectiones variæ et coniecturæ a. 1557.

Volusius Metianus. K 178. Volusius Metianus de ponderibus ed. El. Vinetus. Paris. 1565. Fuit Bongarsii. Anonymi notæ.

Vopiscus, vide **Augustæ Hist. Script.**

Vulcatius Gallicanus, vide **Augustæ Hist. Script.**

Wimpheling. Inc. 434. Argentinensium episcoporum cathalogus (sic), scrips. Jacob. Wimpheling. 1508. Anonymi notæ colore rubro.

Xenophon. Inc. 317. Xenophontis opera. Flor. 1516. Anonymi notæ et coniecturæ.

W 103. Xenophontis Apomnemoneumata, sine titulo. Francisci Danielis manu: *Huius libri interpretationes aggressus est Joannes Stracelius Lutetiæ in collegio Cameracensi literarum Græcarum Regius interpres 1557 3 nonas Maii.*

Z 94. Xenophontis Cyropædiæ libri IV posteriores. Paris. 1539. Anonymi notæ et coniecturæ.

Z 96 Xenophontis Cyropædiæ libri IV post. Par. 1539. Anonymi notæ et coniecturæ ad lib. V.

O 133 fol. Joannis Brodæi Tur. in omnia Xenophontis opera tam Græce quam Latine annotationes. Bas. 1559. Anonymi (Brodæi?) exemplar correctum et amplificatum schedulis interpositis.

Zinggrefius. N 158. Emblematon ethico-politicorum centuria Julii Guilielmi Zinggrefii 1619. Singulis imaginibus versus (Germanice) additi sunt aut ab Abrahamo Sinnero 1667 aut ab Antonio Schmaltz 1675.

Zonaras. Z 13 fol. Zonaræ hist. Bas. 1557. Bongarsii notæ.

Zosimus. Z 186 fol. Zosimi hist. ex versione Leunclavii. Bas. Bongarsii notæ aliquot. Fuit Bongarsii et antea Lazari Schwend, cui Leunclavius ipse hunc librum donaverat his versibus manu

propria additis: *Ad illustrem Dominum Lazarum Schwendium Baronem in Hohenlandsberg etc., primarium Cæsaris copiarum adversus Turcas ducem.*

Hanc Zosimi Leunclauius, ter maxime
ducum, tibi offert historiam de barbaris,
quorum Quirites vis oppressit Martios;
quando ipse nunc rursum labentis imperi
fulcis ruinas atque contra barbaros
ensis et clypeus et murus es aheneus.
Tu donum animi tibi deuoti libens cape.

Additum a Bongarsio: *Manu Leunclavii.*

I.

INDEX NOMINUM ET RERUM.

(Numeri non paginas, sed codicum seriem media quavis in pagina superne notatam spectant; ubi A sive B praemittitur, liber intercalatus significatur; App. Appendicem denotat, cuius ordo cum sit alphabeticus, lemmata facile inveniuntur.)

A

Aaron, vide Aharon
Abælardi epitaphia cod. 211, nr. 31
Abbonis ephemerida 250, 5
— epist. de anno dom. pass. 306, 2
Abdulwâhid carm. Arab. B 644, 16
Aben Esræ comm. in Legem 359
Abrahami epist. ad Sturmium B 50, 2
Abu Muhamed compendium iurisprudentiæ 637
Abubetri medica A 38, 15
Abulhasan precatio B 644, 13
Acanomosahy liber de oculis 216, 3
Acbranni versus (ænigm.) 299, 3
Acciaioli, Donati comm. in Aristotelem 192
Acolastus Append. s. v.
Acro, vide Horatius
Acrostichica Latina 212, 9; 671, 1
Acrostichica Græca B 48
Adagiorum collectio 189, 4, vide Proverbia
Adalwardus 671, 2
Adami, Clem. descriptio itineris ad Moscovit. suscepti 565
Adam d'Arras, jeus partis A 95, 1
Adam de la Halle, jeus partis A 95, 1
Adam de Retour, des saints sacremens 153
Adamnani descriptio terræ sanctæ 582, 1
Adamsoni, P., ep. 141, 213
Adans, roi, le livre de Cleomades 238
Adelheyd. De S. Ad. imperatrice A 82, 6
Adilperchid, reg. Angl., ep. ad 314, 1
Adolfi ducis Clevensis edictum 147, 11
Adonis chronica 120, 2; exc. 48, 45
Aegidius Rom. de regimine princip. 182
Aegidii biblia versific. 290
Aegidii exc. de urinis 556, 2. 8
Aeliani tactica 97, 5. 17
Aemilius Portus, vide Portus
Aemilius Probus App.
Aeneæ Silvii hist. II amant. 531, 11
— epist. 550, 3. 5. 7—9. 11. 21
— oratio habita a. 1454 Francof. 519, 9
— diversa 531, 14. 27
— vide Pius II
Aenigmata A 91, 19, d; 268, 4. 10; 611, 11

Aenigmata Gall. 205, 44
Aeschines App.
Aeschinis oratio in senatu Athen. habita, Latine 527, 32
— Animadv. Brodæi in Aesch. 187
Aeschylus App.
Aesopus Græcus per Laur. Vall. translatus 550, 27
— ex vers. Romuli 141, 328; 679, 3
— Aesopi vita M. Planudis 629, 1
— versus 688, 5
Africanus, vide Julius
Agap. Le livre au filz Agap 307, 4
Agathensis concilii hist. 314, 1
Age de l'homme et du monde 205, 95
Aggenus Urbicus de agris 87
Agiles, Raym. de, hist. 261, 3
Agricola, Joann. App.
Agrimensores 89. 299
Agrœtii orth. 330, 8; 338, 5; 432, 2; App.
Aharon ben Ascher de accentibus 419
Ahmed, filii Ali, gramm. 595
Ahmed Zarrûk precatio B 644, 14
Aimoinus App.
Alain Chartier, la belle dame sans merci, et alia 473, 4—12
Alanus contra hæreticos 335, 2
Alani de Insulis carmina 506, 3 seq.; 613; 688, 8
Alars de Cambrai, moralites des philosophes 113, 11
Albericus Londonensis de veritate fabularum 223, 2
Alberti, Leon. Bapt., Philodoxius comœdia 52, 4
Albertus Argentinensis App.
Albertus Ibensis 506, 2
Alberti Magni dicta 260, 23
— summula 483, 2
— alia 483, 14
— summa pauperum 503
— tract. de vino 556, 15
Alberti de Saxonia quadrat. circ. A 50, 2
Albertinus de doctrina dicendi et tacendi 229, 7
Albinus, vide Alcuinus
Albini exc. 612, 29
Albohali Evenzoay de regimine sanitatis 428, 1
Albonis Floriacensis exc. de gestis Rom. pontif. 120, 6
Albubeca 430
Album amicorum Sam. Wyssii 677;
— Jac. Bongarsii 692
Albumasaris astrol. exc. 157, 2; 483, 7. 13
Alchymistica B 44; B 54; A 71; A 78; 149; 480; 492; 630.
Alciati definitiones iuridicæ 341, 3
Alcoranus, vide Coranus
Alcuini gramm. 123, 4
— dialectica 234, 4; 336, 1
— de saltu lunæ 83, 6
— de trina deitate 584, 1
— expositio cantici canticorum cum versibus A 94, 2, b
— acrostich. 212, 9
Alcuini versus ad Samuelem eccl. Sennens. episcop. 394, 4
Alcuini Aviti homilia 394, 3
Aldimyati versus, Arab. B 644, 11
Aldhelmi ænigmata 268, 5
Aldobrandini, Petri, carmen 148, 69
Alexandri cuiusdam exc. 688, 11
Alexander Aphrodisiensis de fato, Gr. 402, 15
Alexander de Villa Dei 386, 3
Alexandri Magni hist. 247, 2
Alexandri Magni et Dindimi disputatio 633, 5
Alexandri Necham gramm. B 45, 1
— comm. Bibl. B 45, 2
Alexandri Papæ exc. AA 90, 4
— epist. exc. 451, 1
— ep. ad Soldan. Pers. 161, 5
Alexandre Saulvaige, croniques de Gennes 281
Alexii ep. A 30, 142
S. Alexis vita, Gall. A 260, 1
Algafiky liber fiduciæ 525, 1
Aligretus, ep. ad B 149, 227
Alkabucii comm. astronom. 483, 17
Alkindi, Jacobi lib. de pluviis et ventorum mutatione 483, 4
Allegoria dramatica, carm. Gall. 205, 165

Allegorie sur le grant philosophe Pitagoras 10, 3
Alliaco, Petri de, meditationes 531, 1
Almansoris medica. A 38, 1; vide Rasis
Alphabeta varia 207, 2; App. s. v. Philos; 417, 11
Alphargani liber de scientia astrorum 404, 2. 4
Alphonsi, Petri, proverbia A 94, 3
— liber de Machometo 367, 10
— Petri et Mosis dialog. 111, 48; 188, 5
Alsatia. Formulæ iuris Als. 224, 1
Alstedii, H. philos. 708
Altavilla, vide Johannes de Altavilla
Altingii theol. method. 518
Alveriæ domus donationes ecclesiasticæ A 8, 17
Amando, Joh. de Sancto A. 227, 3; 252; 556, 27
Amaseus, vide Pompilius
Ambrosius, Seb., ep. ad A 46, 160. 165. 177. 178.
Ambrosii Traversarii ep. 527, 22. 30
Ambrosius App.
— de officiis ministrorum 277, 2
— de spiritu sancto 278, 1
— de incarnatione 278, 2
— de fide 278, 3
— de fide contra Arrianos 278, 4
— gesta episcoporum Aquileiæ 278, 5
— de sacramentis 612, 2
— de fuga et contemptu sæculi 702, 8
— comm. in Pauli epist. 584, 4
— hexameron 325, 2; 584
— homil. A 8, 15; 24, 15; 47, 19. 77; 114, 41. 89. 98
— passio Gervasii et Protasii 48, 18; 94, 19
— excerpta 109; 271, 18; 314, 9; 334, 14; 612, 22
— Meditationes de Ambrosio A 83, 5
Ammianus Marcellinus App.
Ammonii, Casp. gramm. Hebr. 198
Ammonius App.
S. Amore, Guil. de, collectio catholicæ et canonicæ scripturæ 185
Ampelandrorum epistulæ A 27; A 30
Amphilochius de vita Basilii 74, 4; 168, 4
Anabaptistarum opuscula 464
Anacharsidis epist., Græce 579, 7
Anacleti epist. exc. 451, 1
Anastasii bibl. præfatio 142, 38
— gesta Rom. Pontif. 408; 412
— versio schol. Maximi in Dionysium Areopagitam 19
— vita S. Johannis Alex. 133, 10
— vita Stephani 48, 26
Ancel, leg. Gall., instr. A 42, 27
Andegavorum consulum gesta 309
Andreas, Jacob., ep. ad A 46, 16
Angeli, Jac. ep. 141, 282
Angelinæ ep. ad Marasium 527, 7
Angeloti Cardin. epitaph. 211, 26
Angilramni exc. eccles. canonum 442, 1
Anglica, vide Historica
Anglorum leges 306
Anglosaxonica 671, 2; vide Celtica
Anhalt, Christ. princ. de, ep. ad A 42, 22
Anhorn, B. epist. A 30, 55—58
Aniciti epist. exc. 451, 1
Annales, vide Historica.
Anni mundi a creatione usque ad nativ. Christi 205, 100
Anonyma, vide Alchymistica, Astrologica, Biblia, Carmina, Ecclesiastica, Grammatica, Historica, Juridica, Mathematica, Philosophica, Physica, Theologica etc.
Anselmus Gemblacensis App.; 367, 2
Anselmus archiepisc. de malo et nihil AA 90, 3
— dialogus inter prudentiam et memoriam mortis (in parabolam patris familias) 461, 3
— episcop. Cantuariensis de videndo Deo 371, 1
— interrogatoria theol. 434, 6
— excerpta AA 90, 4; 592, 8
Anspach, princ. de, ep. ad 139, 55. 56; B 149, 41 seq.
Antechristen. Eine klare Beschreybung aller Ant. 623

Anthologia poetica et prosaica 211, 22
Anthologia Græca 148, 29, e; App.
Anthologia Latina 36, 2; 165; 167; 184; 189, 35. 75; 211, 26. 35; 212, 5; F 219, 2; 250, 4; 260, 1; 268, 8; 286, 2; 318, 6; 357, 9; 394, 5; 418, 1; 441; 457, 2; 475; 505, 6; 519, 24; 576, 57. 73—75; 584, 3; 611, 7. 11; 648, 2.
Antioche, fragm. d'une chanson de geste sur un combat de 113, 21
Antiphona de pentecosta 171, 13.
Antiphonarium C 50, vide Missale
— monast. Wettingensis A 6
Antoine de Navarra. Epitaph. in eum 141, 24
Antonius Abbas. Meditationes de A. A 83, 9
Antonii Musæ Brasavoli panoplia 173
Antonii Panormitæ eleg. 527, 3. 10
Antonii a Prato epitaph 148, 21
Antonii Siculi sermo coram Alphonso habitus 142, 54
Antonini Placentini itinerar. 582, 3; App.
Apocrypha novi testamenti, vide Seneca, Paulus, Ventalus, Lentulus, Pontius, Ecclesiastica.
Apollonii gramm. vita 450, 52
Apollonii Tyan. ep. 579, 8
Apollonii Tyrii hist. 208, 3
Apostolius App.
Apostolorum festa 289, 10
Apuleius App.
— de deo Socratis 136, 2
— de voluntate divina liber Mercurii Trismegisti 136, 3
— de habitudine etc. Platonis 136, 4. 5; 265, 3
— de hermeneia 300, 5
— ratio sphæræ Pythagoræ 425, 6
Apuleii medici exc. 525
Aquilegia, Laurentius de 166, 1. 3
Aquisgranensis synodi canon 304, 3
Arabica. Les amours feints de Joseph avec Zelvanja, ex Arab. vers. 148, 71
— Carmina 572
— De requisitis precationis 577
Arabica. De verborum coniugatione 595
— Compendium iuris prudentiæ Abu Muhamed 637
— Miscell. ascetica B 644
— Sura Josephi etc. 654
— Precationes 712—714. 717
— De præceptis medicis 719
Arambures, leg. Gall., instruct. A 42, 19
Arator 286, 4
Aratoris vita 286, 5. 6
Aratus App.
— versio Lat. Germanici 88
Arbre de bataille A 280, 7
Arc, Jeanne d', vide Historica s. v. Johanna
Arcubius, vide Grammatica
Arculfi descriptio terræ sanctæ 582, 1
Archenbaldi dom. Soliaci charta 141, 305
Architrenius 683
Aretini, Car., versio Isocratis Nicoclis 527, 26
Aretinus, Leonard., de Tancredo 550, 15
— de Florent. republ., Græce 579, 20
— de bello Goth. exc. 576, 15
Argentinensis ecclesiæ thesaurus 53
Aristænetus App.
Aristophanes App.
— Notæ ad A. 450, 27. 77. 78
Aristotelis App.
— de anima, Gr. 135, 1; 563
— de somno et vigilia, Gr. 135, 2
— de memoria, Gr. 135, 3
— de argumentis sophisticis, Gr. 135, 4
— de Xenophane, Zenone et Gorgia, Gr. 402, 10
— de mirabilibus audit., Gr. 402, 11
— de spiritu, Gr. 402, 12
— mechanica, Gr. 402, 13
— de mundo, Gr. 402, 14
— de generatione et corruptione, Gr. 579, 24
— meteorolog. exc., Gr. 579, 16

Aristotelis de cælo comm. Nicolai Oresme, Gall. 310, 2
— categoriæ. Boetii comm. in A. categ. 265, 2
— categoriæ. Porphyrii comm. 702, 1
— chiromantia 353, 4
— de conservatione corporum 556. 16
— de corporis habitu 702, 14
— Exc. A. dial. 548
— Dicta A. A 91, 19, c; 161, 15
— ep. ad Olympiadem, Gr. 579, 8
— ep. ad Alexandrum 646, 2
— hermen. Comm. Boetii 332
— Lapidarius 513
— liber moralium de regimine dominorum 260, 8
— œconomica, Gall. 246, 1
— præcepta Alexandro data, Gall. 275, 2; 365, 2
— politica. Comm. super politica Arist. Donat. Acciaivoli. Florent. 192
— physica. Prolegomena Bertrandi Olhagarayi 616, 7
— rhetorica, Lat. 105
— liber secreti secretorum, Lat. 260, 8
Arithmetica App., vide Mathematica
Arnobius. Notæ in A. 189, 69
Arnold, Franc., ep. ad 495, 307
Arnoldi de Nova villa elixir 556, 20
Arnulphi annales 29, 3
Arnulphi Lexoviensis ep. 568, 11
Arrianus App.
— tactica 97, 14
— ectaxis contra Alanos 97, 15
Artaxerxis ep. 579, 8
Arzelata, Pet. de, chirurgia A 43 1
Asconius Pedianus App.
Asperi ars gramm. 207, 17; 611, 8
Asterii carmen de Sedulio 286, 2
Astrologica 157, 2. 3; 178, 1; 252 f. 129ᵃ; 205, 75
Astronomica App.; 157, 1; 171, 9; 196, 1; 227, 5; 250, 3. 6. 9; 306, 1; 310, 1; 404, 2. 4; 417; 441; 454; 467, 8; 476; 483; 524; 610
Astronomica. Computus Græcorum sive Latinorum 417, 2
— Cycli paschal. descriptio 207, 4
— Dies Aegyptiaci 473, 3
— De IV elementis 212, 3; 234, 2
— Mensium nomina 645, 7
— Excerpta de mensibus 416, 7
— De mensibus Græcis 690, 3
— De rerum natura 178, 9
— Descriptio poli 129, 2
— De solestitio, de anno etc. 224, 7
— De stellis F 219, 2
— De numero stellarum 129, 3
— Ventorum tabula 212, 6
Athanasii vita Antonii 94, 5; 376, 1
— abb. Const. ep. 550, 25
— symbolum 703
Athenæi exc. 402, 16. 19
Athenagoras. Notæ ad 450, 15
Attici episc. Constantinop. epistula formata 442, 2. 3
Aubert, Gerv., ep. ad 142, 28
Aubertus, Jac., ep. ad 495, 417
Aubertus, Sim., ep. ad 495, 103
Aucterus, Petr., ep. ad 495, 371
Audax grammaticus 336, 2
Audeberti, G., carmen 148, 74
Augspurger, Sim., ep. A 27, 171
Augustæ Historiæ scriptores App.
Augustanæ fidei confessio 141, 330
Augustinus App.
— de locutione animæ 43, 16
— de libero arbitrio 176
— de iure bis sexti 330, 11
— de castitate cum uxoribus observanda 424, 7
— categoriæ C 219, 4; 300, 6
— de bono coniugali 162
— de credendi utilitate A 91, 2
— de civ. dei 12. 13, 2; 43, 21; AA 90, 24; 134, 3; 352
— de computo 336, 4
— confessiones 325, 1
— de coniugiis adulterinis ad Pollentium A 94, 14
— de bono coniugali 162
— de correptione et gratia 176
— dialectica A 92, 35; 363, 4; 548
— de disciplina Christianorum 424, 8

Augustinus de doctrina Christiana 361
— contra Donatistas 162
— enchiridion 229, 1; 245; 680; 699
— epist. 93; 176
— ad Hieronym. epist. exc. 612, 23
— liber exhortationis 424, 6
— de fide catholica A 91, 13
— de fide et operibus 162
— de gratia et libero arbitrio 176
— de magnificentiis Hieronymi 229, 4
— homiliæ A 8, 16; 24, 24. 25; 30, 2. 3; 47, 16. 17. 26. 35. 56. 62. 64. 67. 80; 103, 3; 110, 2; 114, 45. 66. 82. 85. 96; 162; 424, 4; 461, 4; 466, 10
— hom. exc. 171, 12; 612, 27
— testimonium de Lactantio 298; 440
— de magistro AA 90, 18
— martyrologium 379, 2; 418, 2
— meditationes 43, 18
— medit. de spir. sancto 461, 2
— de opere monachorum 162
— de natura et gratia 176
— de bono perseverantiæ 176
— de pollutione 612, 10
— precatio A 90, 24; A 91, 9
— de perfectione iustitiæ hominis 176
— de prædestinatione Sanctorum 176
— expositio in psalm. 35; 117
— expos. VII psalm. pœnit. 205, 151
— quæstiones 117, 3
— regula A 53, 1. 3. 4
— de vera religione 540
— retractationes 134, 2
— de rhetorica 263, 5
— de ieiunio sabbati 83, 15
— de XII signis 330, 12
— soliloquia 461, 1
— de bono viduitatis 162
— de bono virginitatis 162
— de conflictu vitiorum et virtutum A 94, 8

Augustini excerpta 48, 4; 75; AA 90, 4; AA 90, 10, a. b; A 91, 2, b; 109; 141, 331; 205, 109; 212, 4; 234, 3; 257; 271, 7. 28; 312, 3; 314, 3. 6. 8; 334, 2. 6—8. 10. 11; 392, 4; 424, 2; 434, 12. 19. 26; 448, 5; 460, 2; 467, 3; 485; 584, 5; 612, 6. 7. 11. 13. 17. 18. 28. 30; 615, 3; 632; 702, 11. 13. 15
— Meditationes de Aug. A 83, 4
— Notæ ad Aug. 450, 15
Augustini episc. Cantuar. quæst. eccles. 363, 9
— Angl. episc. interrogatio et Gregorii responsio 618, 7
Augustini et Camilli Sozzini disputatio A 93, 4. 13
Aurati recitat. in Sophocl. Oedip. Tyr. 659
Aurelius Victor App.; 120, 4
— excerpta 104, 9
— M. G. epigramm. 651, 1
Aurispæ præf. in Hieroclem 211, 15
Ausonius App.
— 104, 8; 189, 48; 285, 3
— Notæ ad Aus. Mosell. 450, 17
Avenarre, Abrah., radiationes planetarum 454, 3
Averroïs liber med. 252
Aviani exc. 688, 4
Avicenna A 38, 13; A 43, 1
Avienus App.
— prognosticon exc. 88
Avitus, vide Alcuinus
Aviti ep. ad Palconium Papam 94, 41

B

Babylone, topographie des lieux de A 280, 4
— de turri Bab. 205, 109
Bach, Matth., epist. ad Amp. A 27, 156
Bacquelier, Jacob. A 93, 18
Badouere, leg. Gall., instruction A 42, 14
Badouere, J., ep. 145, 7
Balbani, Niccolo, ep. ad A 93, 12
Baldrici Andegavensis hist. Hieros. 22, 8; 155, 2

Baleus, Jo., de illustr. viris Angliæ B 39
Ballistica, de arte 7; 8
Bar, duchesse de, ep. 145, 8
Baradat, leg. Gall., instruction A 42, 6
Barbarus, Franc., de re uxoria 445
Barbari, Antonii, relatio de Turcis 140, 38
Basilicorum ecloges fragm. 449, 3
Basilius App.
— de cella A 76
— homil. 531, 24
— Brodæi animadv. 319, 1
Bathori, Sigism., epist. 140, 37
Baudouyn d'Avesnes 77
Baugy, leg. Gall., instr. A 42, 25
Bauhinus App.
— ep. A 30, 92; 495, 360 seq.
— ep. ad 495, 86. 367
Baumann, Joh., ep. ad 495, 412
Bavarica synodus App.
Bayflus, Laz., ep. ad 141, 27
Bazoches, de, ep. ad 141, 274 seq.
Becharie, Antonii, Veron., compil. Dionysii Perieg. 576, 19
Beda App.
— de VI ætat. mundi 83, 7
— hist. eccl. Anglorum 49, 1; 363, 9
— vita Arnulfi 171, 10
— vita Cuthberti 392, 2
— vita Felicis 24, 8
— astronomica 417, 6
— computus 250, 8; 606
— computus et alia scripta astron. 610, 2
— de ratione temporum 285, 6
— de loquela digit. 110, 1; 207, 1; 417, 3
— homiliæ 47, 1. 36. 48. 50. 52. 74; 114, 2. 14. 28. 32. 38. 49. 51. 68. 79. 80. 90. 92; 304, 1; 305, 3; 375, 3
— hom. exc. 171, 12
— de natura rerum 285, 5
— orthogr. AA 90, 26; 178, 6; 243, 3; 291, 2; 330, 2; 338, 1
— de munere sacerd. 43, 22
— expos. ev. Marci 171, 5. 8
— expos. proverb. Salom. 305, 1
Bedæ commentum in locum libri sapientiæ 305, 2
— de tropis et figuris AA 90, 20; A 91, 20, a
— de turri Babyl. 205, 109
— exc. de vespere sabb. 257
— exc. 334, 8; 519, 25; 612, 5; 702, 21
Belgicæ glossæ 641; App. s. v. Gloss.
Belini, Zach. ep. 495, 251
S. Benedicti vita et gesta 170
— regula monach. 226, 3; 418, 3
Benedictus XII. Ep. ad 125, 5
Benedicti Floriacensis claustrum. Chartæ 141, 301
Beniamin, vide Richardus
Bentius, Franc., ep. ad 141, 146
Beraldi, F. ep. 141, 238
— ep. ad 450, 48, 47 seq.
— Nic., ep. 141, 117 seq.; 450, 48, 16 seq.; ep. ad 141, 14. 128. 150. 227. 241. 246 seq.; 450,48, 15
Berardini directorium confessionis 434, 8
Berckenmair, Lud., ep. ad 495, 423
Berengarius. Lanfrancus contra B. 292, 15
Berg, Joach. a, ep. ad A 46, 111
Bergamasci cantiones Macaronicæ 148, 38 seq.
Beringer, Nicol., ep. ad B 149, 215
Bernense chronicon 452, 3
Bernhardi Clarevallensis ep. ad Raymundum militem de vita Christiana 434, 14
— de diligendo Deo 374, 6
— epist. 44, 1
— epist. de Romanis 434, 20
— homil. 43, 3
— vita Malachiæ 74, 5
— homil. de eodem 74, 6
— meditationes 43, 8
— lamentatio 43, 6. 7
— de passione dom. 271, 19; 377, 10
— precat. B 32, 16
— super cantic. canticorum 15, 1
— de præcepto et dispensatione 374, 7
— retractatio in libro de gradibus humilitatis 374, 8

Bernhardi præfatiuncula in laudibus virginis matris 374, 9
— excerpta AA 90, 10, c; 271, 3. 5
— vita 78; 137, 13
— Meditat. de Bernhardo Clarevallensi A 83, 6
Bernhardi versus VIII A 90, 28
Bernhardi Geslensis carmina 506, 9
Bernhardi Portarum prioris ep. 335, 3
Bernhardi Silvestris megacosmus A 91, 19, d; 710, 16
— liber de cura rei fam. gub. 544, 8; 594, 2; Gallice 205, 139
Bernhardi, Sam. ep. 495, 295
Bernard le Tresorier 340, 1
Bernonici, Guil., archiad. tract. med. 556, 28
Bersman, Greg., epist. ad J. Sturm. A 27, 14
Bersoza, Jo., ep. ad B 40
Beues, mons. de, ep. 140, 30
Bezæ, Theodori, carmina A 27, 114
— epist. A 30, 8—10; A 46; 122, 28
— epist. ad Bezam A 46; 122, 36; 495, 122
Biblia App.
Biblia, vide Hieronymi Vulgata et Ecclesiastica
Biblia, Gall. 27. 28; 214
Biblia. Novi test. fragm., Græce 579, 21
— Hebraice A 24. 92; 343
— Comment. in testam. vet. 466, 1
— Scholia in vetus et nov. testam. 554, 1
— Excerpta ex scriptis vet. test. 546, 1
— Evangeliorum exc. A 90, 29
— Tractatus super Genesin A 91, 8. 10
— Comment. in Genesin 130
— Glossæ in Leviticum etc. AA 90, 15
— Comment. in Daniel. exc. 611, 15
— Comment. in Joel proph. 51, 1
— Prophet. cum interpret. Dav. Kimchi 127, 1. 2
— Psalmi aliquot 103, 2
— Psalmi notis Tironianis scripti 668, 1
— Comment. in psalmos 75. 76
Biblia. Psalmorum expos. cabbal. A 79
— Expos. in Psalm. 164, 2
— Comm. in Psalmos aliquot 460, 11
— Comm. in Apocal. 51, 2
— Tractatus de Apocalypsi 158, 2
Bibliandri sermones B 7, 10 etc.
— expos. in Genesin B 5
— comm. in Exodum et Lev. B 8
— expos. in Jesaiam B 1
— expos. in Jerem. B 10
— expos. in Ezech. et Dan. B 11
— expos. in proph. min. B 12
— expos. in Job, Cantica, Paralipom. B 9
— comm. in Apocalypsin B 30
Bichilyni (?) Spoletani summula dictandi 220, 11
Bigotii, N. carmen ad Bong. 148, 24
Biondi de Roma instaur. exc. 576, 23
Bipontini ducis instr. A 42, 23
Biturigensium chron. 22, 12
Blandini, Petri ep. 495, 27
— ep. ad 495, 28. 328
Blasons, le livre des 607, 2
Blauneri, Jos. ep. A 30, 96—100
Blaunrii, Tob. ep. A 30, 95
Blesensis, vide Petrus Blesensis
Bocardi, Claud., ep. 495, 119
Bodini, Joann., colloq. heptaplomeres de abditis arcanis etc. AA 35
Boestallerii, Jo., bibl. Græcæ catalogus 360
Boetius App.
— de arithm. A 91, 14; F 219, 1; 299, 1; 538, 1
— de arithm. exc. 212, 2
— de arithm. Comm. in 633, 4
— consol. phil. 179, 1; 181; 368, 2; 413; 421; 435; 643, 1
— de consol. phil., Gall. A 95, 10; 365, 1
— carmina consol. phil. A 92, 7, a; 455, 45
— comm. in Aristotel. categ. 265, 2
— comm. in Arist. hermen. 332
— scripta dialectica 300; 368, 1
— exc. dialect. A 91, 20, d
— geometria 87
— musica A 50, 6; A 94, 11

Boetii scripta theologica 510; A 517; 618, 1—5; 643, 2
— Comment. in omnia B. scripta theol. 265, 8—11
— vita A 91, 23
— excerpt. 205, 102
— Codicis alicuius Boetii subscriptio 141, 290
— vide Servatus Lupus
Bohemia. Tract. de 140
Boisdauphin, leg. Gall., instruct. A 42, 10
Boisselli, Jo., epitaph. 148, 36
Boissise, leg. Gall., instruct. A 42, 17. 18
Boistaille, ep. ad 141, 18. 19
Bonaccursius, P., ep. ad 141, 123
Bonaci Pistoriensis ep. de nobilitate 550, 13
Bonæ Fortunæ summula 592, 6
Bonagnida de dispensationibus 69, 10
Bonaventura, vide Compostella
Bonaventura de modo profic. A 76; A 82, 1
— Alphabetum religiosorum A 82, 3. 4
Boncompagni de arte dictandi 322, 3
Bonfinius App.
Bongars, J., leg. Gall., instructions A 42, 9. 12. 15. 29—31. 36
Bongarsii, Jac., epistulæ 148, 16. 17; B 149; 468, 17
— Ep. ad Bongarsium 141
— album amicorum 692
— carmina 148, 50
— collectio carm. neoter. 148
— domestica 468
— genealogica 143
— miscell. historica 139; 140; 144; 145; 146; 486
— collect. Juliacensia 147
— coll. iuridica, medica, alchymica 149
— iuridica 543
— adversaria philol. B 36
— anthologia class. A 44
— philologica et histor. 146
— philologica 493; 606; 658; 663; 664
— excerpta ex Aurati recitat. in Sophoclis Oedip. Tyr. 659
Bongarsii philosophica 150
— exc. et scripta philosophica, medica, alchymistica 492
— politica 139; 140; 145; 147
— politica et diplomatica B 149
— theologica 142; 150; 494; 664
— notæ, vide App. passim.
Boniface de Sanvenieres 205, 143
Bonifacii VIII decretal. B 52
Bonifacii Papæ bulla 375, 2
— Livro de sorte di papa Bonifacio 473, 1
Bonii disp. de Herm. Trismeg., vide App. s. v. Hermes
Bonot, F., de apibus 701
Bonnoz, l'arbre de bataille A 280, 8
Bon Repos, ms. de, ep. ad 141, 283ᵃ
Bopp, Hieron., epist. ad Benedictum Bernensem A 27, 19
Bosco, Joh., de Sacro B., de sphæra 454, 6
Bossus App.
Botskay, princ., ep. ad B 149, 473
— Acta ad B. pertin. 140
Botter, Zach., ep. ad 495, 416
Botthii, Guil., historica de a. 1563 635
Bouillon, Geoffroi de, roman de 320
Bouillon, leg. Gall., instr. A 42, 24
Bouillon, Henr., ep. 141, 17
— ep. ad B 149, 8
Bouldeselle, Guill. de 125, 4
Bourdinellus, P., ep. 141, 292. 294
— ep. ad 141, 229 seq.
— vide Burdinæus
Boys, Hugo le, ep. 141, 274
Boyssone, Jo. a, ep. 141, 246
Boyssonæi epigr. in Truchium 141, 183
Bracheti, C., ep. 141, 248
Brack, Wencesl., Vocabularium 295, 13
Brahe, Tych., ep. ad B 149, 323. 407
Brandenburg, com. Ernestus de, ep. ad A 42, 21
— Georg. Frid. de, ep. 141, 6
— Joach. Frid. de, ep. 139, 43. 45; 140, 11
Brand, Bernh., ep. A 30, 207
— xenion de vera religione B 50, 3
Brant, Joh., ep. ad 495, 210
Brasavola, Antonius Musa A 28; 173
Brassicanus App.

Brawardini, Thomæ, arithm. A 50, 3
Breitingeriana A 29
Breitingeri, J. J., epist. A 30, 50—52
Brendel, Zach., comm. in Phil. Melanchthonis libr. de anima B 34
Bretel, vide Jehan
Breviarium 40; 103, 1; 289; 418, 4; 524; B 524
Brissonii, B., iuridica 141, 291
— iudicium de Sabaudiæ incolis 145, 8
— coniect. in Firmicum 189, 29
Britannica. Vide Hist.
Britannicarum rerum script. App.
Britannicorum regum enum. 568, 7
Brocardi, Jac., tract. theol. B 35. 571
— comm. in proph. 504
— de prophetia 526. 669. 670
— comm. in psalmos 530
— de coena dom. 541
— de adventu dom. 552
Brodæus App.
— ep. 141, 241ᵃ seq.; 450, 48, 4
— animadv. in Xenoph. 187
— animadv. in Basilium 319, 1
— in Gregorium Naz. 319, 2
— miscellanea 201
— supplementum 189, 20. 67
Bropst, Jörg, epist. anabaptisticæ 464
Broughtonii, H., ep. 141, 95; B 149, 370
— oratio ad Genevenses de descensu ad Inferos 544, 10
Brudhommer, Jac., ep. ad 495, 266 seq.
Du Brueil, ep. ad 141, 15
Brunetti Latini livre dou tresor 646, 1; cf. 98 et 393
Brunnadern. Regulæ monialium monast. in B. prope Bernam A 53
— Chartæ ad claustrum B. pertin. A 53, 5
Brunsvicensis, Christiani El., ep. ad Clementem VIII 139, 49
Bruti, M., epist. 550, 23
Bruxellensia privilegia 186
Bruy, Ad., ep. ad 495, 211
Buceri, Mart., acta convent. Ratisb. 1541 A 39, 4
— tract. de regno Christi in Anglia restituendo 57, 1
Buceri, Mart., testamentum 57, 2
— Observationes de Bucero B 50, 6
Buchanani, G., epigr. 651, 1
Buchananus. Ep. ad 141, 164
— epitaph. 148, 36
Bucher, Sam., ep. A 30, 169
Bucolici Græci. Coll. ex AA 32, 6
Budæi, Guil., ep. 141, 35
Budowizius, Wenc., ep. ad A 46, 110
Bulle d'or imperiale A 280, 9
Bullingeri, H., oratio B 7, 2
— scripta theologica B 13—B 26
— lib. de eucharistia B 31, 4
— studiorum ratio 657, 1
— epist. A 27, 16. 17; A 30, 1. 2; 122, 24; 689, 3
— epist. ad A 46, 2—10. 42; 122, 2. 3. 14. 63
Bumann, Jac., epist. ad Amp. A 27, 158
Burchardus abbas de Bernhardo Clarevall. 78
Burdinæus, Petr., ep. 450, 48, 72
Burdinæus, P., ep. ad 141, 183 seq. 243; 450, 48, 71 seq.
— vide Bourdinellus
Burdinus. Epigr. in B. 450, 67
Burgaueri, Joh. ep. 495, 52 seq.
— ep. ad 495, 58 seq.
Burgundionis versio fidei orthod. Joh. Damasceni 154
Burtanus, Jo., ep. ad 450, 48, 81
Bylandus, Joh., ep. ad Amp. A 27, 178
Byzantina Historia App.

C

Caas, ep. ad B 149, 22
Cabbalistica 410, 2
Cabbalisticus liber, Hebr. 559
— Expositio cabbalistica psalmorum David, Ital. A 79
— vide Reuchlinus
Cæciliæ vicecom. Biterrensis epitaph. 211, 31
Cæsar App.
— Dicta Cæsaris A 91, 19, c
— Tractatus de Cæsaribus 104, 9
Cæsarii Heisterbach. miraculorum liber 333

Calcagninus. Defensio Ciceronis libror. de officiis contra Calc. 651, 2
Calcidonense concilium 314, 3
Calendarium Roman. antiq. 108
Calendarium regis Navarræ 73, 2
Calendarium A 31; B 32; BB 50; B 60, 2; 80; A 84, 1; A 90; 226, 1; 260, 1; 379, 2. 3; 418, 1; A 421, 2; 441; 476, 5; 524, 6; B 524, 4; 599, 2
Calendarium Turcicum 600
Calensis monasterii obituarium 418, 5
Calleus, Gabr., ep. ad 450, 48, 25
Callimachus App.
Calpurnii Flacci exc. 149, 9
Calvars, ep. 141, 269
Calvini, Joh., epist. A 30, 5; A 46, 1; 141, 43 seq.; 450, 48
— epist. ad Calv. 122, 2. 3; 122, 39; 450, 48
Calvin, J., sermons de 193
— Panicarola contra Calvinum A 93, 9
Calvini, Justi, ep. 141, 266. 267
Cambræus, Jac., ep. ad 141, 176
Cambrai, Alars de, moralités 113, 11
Camden, Guil., ep. ad B 149, 375
Camerarii, Joach., ep. A 46, 12—14; 141, 270
— ep. ad A 46, 66; B 149, 269 seq.; 495, 123
Camilli Patav. ep. de philautia 189, 75
Camillo Sozzino A 93, 4. 7. 11. 13
Cammerer, H., ep. ad A 30, 147ª
Campani comm. in Euclidem A 50, 1
Canaye, vide Fresnes
Cannard, Petr., ep. ad 495, 120
Canones, A 55; A 56; 89, 1. 3. 4; 303, 3; 314, 1. 3; 425, 1; 442, 1. 5
— vide Concilia et Decretalia.
Canteri, Theod., ep. 141, 210 seq.
Canticorum et precum liber, Hebraice 409
Cantica, vide Ecclesiastica et Carmina
Cantuarenses. Excerpta histor. pertin. ad 69, 1. 13
Capella, vide Martianus
Capellani, Jo., ep. 450, 48, 49
Capellus, Alb., ep. ad 495, 391
Capellus, Jac., ep. 141, 151
Caper App.; orth. 330, 3; 338, 2
— de verbis dubiis 330, 3; 338, 2
Capito, Wolfg., epist. ad A 74
Capitolinus App.
Capuani, T., summa 69, 5
Carionis chronicon App.
Carmina Germanica Morungii etc. 260, 35
— Versus Sibyllæ 537, 2
— De passione Margarethæ 537, 3
— historica de Carolo Temerario etc. A 45
Carmina Græca iambica B 48, 2. 3
— Versus de Helena 287, 3
— Versus politici 288, 4
Carmina Italica A 93, 6; 148, 76; 346; 384; 576, 31. 32; 630, 2
Carmina Gallica App.; A 93, 3; A 95, 1. 3. 6. 10; 205, 3. 8. 10. 17. 18. 19. 23. 31. 34. 36. 38. 43. 44. 45. 49. 50. 52. 56. 57. 59. 63. 67. 72. 73. 76. 80. 81. 82. 84. 89. 90. 95. 98. 99. 100. 102. 105. 107. 110. 114. 116. 118. 120. 130. 131. 141. 145. 147. 149. 153. 161. 163; 218, 11 seq.; C 219, 2, c; 231; A 260; 274, 1; A 471, 2; 473; 616, 5; 624, 3; 643, 2; moderna A 93, 14; 148, 45 seq. 189, 2
— Alexis, vie de St. 260, 1, a
— Allegoria dramatica eccles. 205, 165
— carmina amatoria 148, 45; 389
— Fragm. d'une chanson de geste sur un combat d'Antioche 113, 21
— ballades, rondeaux, dits, souhaits etc. 205, 3. 76. 81. 82. 131. 141; 473, 17
— Boèce, livre de consolation A 95, 10
— Le chapiel des trois fleurs de lis 217, 2
— Le chastel d'amours 218, 11
— Du Coillebaut 205, 163
— Les X commendements 260, 4 d
— Confession 205, 130
— La contenance de table 205, 49

Carmina Gallica. Contes, vide Fabliaux
— Dicties pitieux 205, 36
— Dit de la paix faite entre Charles VII et Philippe de Bourg. (1435) 205, 63
— Dits et fabliaux 205. 354
— Dit du joly cul 473, 15
— Les dits de St. Bernart 205, 139
— Dit religieux 256. 420, 3
— Dits moraulx des philosophes apartenants au conte de Dampmartin etc. 667, 1
— dit sur la paix d'Arras 205, 43
— Doctrinal Sauvage 113, 16
Drama allegoricum eccles. 205, 165
— Epitaphium cuiusdam Pincel 384, p
— Exemples de mort 113, 13
— Fable des bons vins 113, 14
— Fabliaux 354, I, 1—75, vide Dits
— Li fabliax dou paradis 113, 17
— Complainte de la France sur les princes 205, 102
— Les XV figures et les jours du jugement 260, 4, b
— Fleuret, la translation de 205, 8
— De prima ætate fidei Christianæ eiusque progressu 10, 4
— Leus veus du hairon 323, 2
— Hymnorum fragm. A 421, 1
— Complainte de Jerusalem 113, 12
— Jeus partis de Jean Bretel etc. A 95, 1
— carmina irrisoria 148, 48 seq.; 211, 30
— Le lapidaire d'un roi d'Arrabe 646, 5
— Litania 260, 1, b
— chanson des Loherains 113, 1
— De Maccabaeis 113, 21
— La mappe du monde 393
— miracle de l'imperatrice 634, 2
— La nature de l'ome et ses bonnes condicions 205, 34
— XII ballades de virtutibus nobilitatis 205, 82
— oratio devota 205, 153
Carmina Gallica. Petri apostoli invocatio 260, 1, c
— Prophetiæ Nostradami 616, 4
— L'Orpidon 205, 31
— la voie en paradis 205, 10. 72
— li fabliaux dou paradis 113, 17
— Passion de Jésus-Christ 260, 1, d
— Pater noster 205, 59. 149; 260, 4, a
— Plaidoyer de la damoiselle 274, 1
— carmina politica 211, 30
— Le purgatoire de Saint Patrice 205, 48
— Reservatio absolutionis 205, 99
— Romans. Roman de Chevalier au Cygne (Geoffroi de Bouillon) 320. 627
— — Li roman de Guillaume d'Orange 296
— — Romans de Durmart li Galois 113, 19
— — Chanson de geste des Loherains 113, 1
— — Li romanz de Parceval 354, III
— — Percheval li Galois 113, 2
— — Li romans de Parthonopex de Blois 113, 18
— — Roman des VII Sages de Rome 41, 1; 354, II; 388, 3
— — Roman de la riote du monde 113, 15
— — Roman de la rose 230. 364
— Romæ urbis historia 10, 2
— Rondeaux 205, 17. 19. 57. 67. 73. 120
— Li solais dou ieus des eschas 275, 1
— Signes, les XV, avant le jour du jugement 260, 4, c
— Souhaits 205
— Chansons des Trouvères 389
— Vita Christi 634, 1
— La vie de St. Jean l'evangeliste 388, 1
— Fable des bons vins 113, 14
— La voie en paradis 205, 10. 72
Carmina Latina. Varia AA 90, 10, b; A 92, 14; A 93, 3; 103, 3; 189, 7; 205, 4. 6. 9 etc. — 163; 279

f. 225; 371, 2; 473, 18; 519, 15; 576, 74. 75; 592. 7; 624, 2; 704; 710, 5. 8. 15
Carmina Latina. Versus rimati 395, 2; 525, 5. 7; 568, 3
— Excerpta varia A 91, 19, f; 527, 12
— Versus prosodiæ causa collecti AA 90, 19, b; 330, 5. 12
— Versus librariorum 2, 2; AA 90, 29, e; A 94. 21; 236, 3; 342; 450, 11; 457, 2; 512, 6; 519, 19; 527, 12, 2; 535, 1; 613; 629, 2
— Collectio carminum minorum 211, 35
— Carmina neoterica s. XVI et XVII 148
— Carmina Latina et Gallica s. XVI collecta a quodam M. G. Aurelio 651, 1
Carmina historica. Sæc. XVI, Gallice 651, 1
— De rebus a 1324 gestis 155, 3
— Carm. historico — chronologicum cum interpretatione 476, 1
— Epitaphia etc. 211, 26. 31
— De rege Alfonso 384
— Epitaph. in Antonium reg. Navarræ 141, 24
— Carmen de bello Argoviensi, Germ. A 45, 2
— Epitaphium Aristodis 527
— Epitaphium B. Bernardini 531, 8. 22
— De Bismonte 384
— De Brisiaco urbe A 45, 5
— Epitaph. Caroli VII Franc. regis 531, 3
— De Carolo VIII 384
— De Carolo Temerario A 45, 9. 14
— De arce Ellegurt A 45, 8
— Fassnacht Küochlin, Germ. BB 56, 4
— Friderici Imp. et Innocentii Papæ versus 434, 26
— De Galeazzo Mediol. 384
— Gallorum clementa 189, 43
— De urbe Granson A 45, 10
— De Hagenbachio equite A 454. 6
Carmina historica. Ad Henricum Wintonem episc. 568, 12
— Epitaph. regis Henrici primi 568, 12
— Epitaphium Hifordi 36, 6
— De quodam Jacobo 384
— De Jesuitis 148, 23
— Versus in Johannam d'Arc 205, 44
— Conspiratio Kendiana 148, 62
— Versus Landrici de Anschitillo 568, 12
— Epitaph. Matildis imper. 568, 12
— De Mediolano 384
— De urbe Murten A 45, 11
— De urbe Nancy A 45, 12
— De urbe Neuss A 45, 7
— Epitaphium Nichinæ 527, 4
— Epigrammata Pii Papæ in Ludovic. reg. Franc. 434, 26
— De Jacobo Ponceau 384
— Epitaph. cuiusdam summi pontif. 531, 9
— De Roma 211, 26
— De ægroto Senensi 211, 26
— De urbe Strazburg A 45, 13
— De Venetia 384
Carmina Lat. Christiana. AA 90, 1. 19, a; A 91, 19, e; A 92, 31, a; 334, 5; 358, 8; 395, 2; 434, 11. 13. 15. 19. 23; 455, 1—51; 584, 2; 592, 3. 11; 704, 18
— Hymni 49, 4. 118. 205, 58. 224, 15. 236, 5. 372. 380. 394, 8. 408. A 421, 5. 535, 3. 546, 2. 620; Græce 547
— Hymni militares, Græce 97, 7
— Hymnus de Alexandro Papa 102, 3
— De S. Alexi 710, 6
— De Amstrude virgine 455, 51
— Hymnus abeced. de Christo 267
— Antiphona in S. Galli honorem 477
— Hymnus de gemmis 48, 44
— De beata Genovefa 211, 16. 17
— In Gregorium 49, 5
— De Johanne Baptista 303, 2
— Hymnus in Laurentium 219
— Laurentii passio 398, 1; 710, 4

Carmina Christiana. Hymnus in Mariam 205, 60
— Ave Maria 205, 148. 153 seq.
— De Beata Virgine 211, 26. 260, 2. 26; 424, 14. 705, 3. 710, 13
— In laudem imaginis B. Virginis 550, 35
— De Maria Magd. 292, 23
— Salus de Mar. Magd. 414
— De quodam martyre 568, 2
— passio Mauritii 702, 7
— Antiphona de pentecosta 171, 13
— De Petro 414
— Salus de Stephano 414
— Ammonitio Victoris Papæ 704, 10
— Passio Vincentii 710, 14
Carmina Lat. varia (profana pleraque). De abbate aliquo 164, 3
— De accipitre et pavone 455, 32
— Acrosticha, vide Acrostichica sub litt. A
— De X plagis Aegypti 704, 3. 8
— De Aelfredo 671, 1
— Aenigmata A 91, 19, d; 268, 4. 10. 611, 11
— De Aenea et Didone 710, 8
— De alchymia 630, 2
— Versus de amicitia A 91, 19, d
— De amico infido 568, 6
— De amore 710, 15
— Ad Scevam de anu non reformanda 568, 12
— Versus Apollinis ad Lycurgum 576, 77
— De XII apostolis 434, 26
— Versus de Aratore 286, 6
— De arithmetica 358, 8
— Versus de astronomia 250, 7
— De bello et pace 450, 21
— De Boetio 181
— De bono et malo 710, 5. 7
— De summo bono 710, 5
— De fratre Bovone 394, 6
— Versus de calice 363, 15
— De carminis institutione 358, 8
— De carne et dæmonibus etc. 205, 40
— Castitatis commendatio 702, 7
— De Christo 42, 1; AA 90, 27, b
Carmina Lat. varia. Verba Christi ad animam 211, 6
— De ascensione Dom. 303, 1
— De nativitate Domini 568, 12; 704, 6
— De XX Christianis et Judæis 704, 5
— De Clemente 164, 4
— Contra clericos 276, 3
— Commonitorium ad obsessos in castro 702, 7
— Comœdia distichis scripta 568, 5
— De computo 148, 19; 512, 10
— De conceptione 710, 5
— Concubitus in uno sexu dissuasio 702, 7
— De miseria coniugii 205, 4. 77
— De Constantino 394, 6
— De contemptu hum. vitæ 434, 3; 702, 7. 710, 8
— De VII creationis diebus 704, 4
— De cruce AA 90, 27, c; 257, 2
— Cupiditatis dissuasio 702, 7
— De cyclo decemnovennali 416, 7
— De dactylo, hexam., pentam. 450, 12
— De constructione domus Dei secundum Ezechielem 358, 8
— Desperandum esse nullum dum vivat 702, 7
— De dialectica B 50, 10
— De dicendi brevitate 710, 8
— Echo ad pictorem 211, 26
— De Elysia nympha 531, 23
— Epigrammata etc. 268, 8. 11. 271, 4
— Epigramma ad Christianum Tirunculum 450, 21
— Epigramma Euripidis 527, 12, 1
— Casus episcopi 271, 4
— Versus ethici A 91, 19, c.
— Liber faceti de moribus 434, 2
— Floretus 205, 9; versio Gallica 205, 8
— Metrum de VII formis causalibus 539, 6
— De geometria. 358, 8
— De grammatica 383; 439, 6 439, 9; 469, 3; 471, 3
— De Hercule 211, 26

Carmina Lat. De Herico 394, 1
— De Hermaphrodito 384
— De horis 710, 5
— De humanis rebus 710, 11
— De Humberto 292, 2
— Echo Jesuitarum B 50, 7
— De invido et maledico 710, 5
— Versus iocosi 205, 5. 35
— Reprehensio superfluorum in epitaphio Johannis 702, 7
— De Iri vel Maria 710, 10
— Versificatio Isidori etym. libri XI 462
— De Jugurtha 698
— De Juliana AA 90, 4
— De iustitia A 93, 3, d
— De iuvene et puella 568, 12
— Versus de Lactantio 298
— De XII lapidibus A 92, 26, a
— De legislatoribus 710, 5
— De Leodfrido 363, 17
— De libris canonicis B 47
— De linguæ perversitate 710, 5
— De litteris mysticis 704, 17
— De logica 416, 5
— Lotharii versus 363, 15
— De luxuria 704, 11
— Præcepta medica versif. 525, 4; 702, 2
— Terminatio mensium 416, 7
— De XII mensibus 441; 476, 3; 584, 3; 704, 7
— De Mercurio 553, 4
— Versus de missa 43, 23
— De monacha et clerico 434, 22
— De monachis A 92, 22; 261, 2; B 539; 556, 5
— De moribus 257, 1. 434, 5
— De morte 512, 9
— De genere mortalium 211, 27
— De Mose et Josua B 47
— De muliere quadam 416, 6
— De alia muliere 531, 7
— De mundo 211, 21. 26. 424, 15
— De musica A 91, 20, b. 21, b; 358, 8
— De mutatione rerum 710, 5
— De navigio et agricultura 358, 8
— Navigationis ob lucrum dissuasio 702, 7

Carmina Lat. De numero aureo 377, 13
— Versus peracti operis 189, 48
— De Orosio 160, 1
— Ovidii vita 512, 5
— Carmina Ovidio ascripta, de pulice, de pediculo, de medicamine aurium etc. 505; de altercatione ventris et artuum 506, 11
— Casus papæ 271, 4
— De parricida 710, 12
— De pascha 363, 10
— De Pasiphae, Circe, Medea, Phædra etc. 576, 30
— De patruo indulgente AA 90, 4
— De paupere et divite 568, 12
— De VII peccatis mortalibus 205, 91
— De peccatis et pœnitentia 710, 11
— Defensorium pinguium 211, 23
— Ad poetam mendicum 568, 12
— De pollutione 271, 4
— Versus de Prudentio 264
— Puella ad amatorem 211, 26
— Querella de huius ætatis vitiis 434, 4
— De religioso et iniusto 704, 16
— De Satana 710, 5
— De ludo scachorum 531, 4. 21
— De diversis scientiis 439, 8
— Versus lipogramm. de S. Scriptura B 74, 2
— Ad lascivos sodales 568, 12
— In somnium 211, 26
— Speculum puerorum 205, 6. 79
— De quodam stulto 384
— De superbia 271, 11
— De Tadone 363, 11
— De alterna temporis successione 568, 12
— Super libro urinarum Theophili A 92, 26, b
— De Thyrsone etc. 102, 4
— De vanitate 710, 8. 15
— De verbo 592, 1
— De innovatione vernali 568, 12
— Salus de vindemiis 414
— De virginitate 704, 2
— De virtutibus 48, 2; 704, 14
— De vitæ humanæ statu 710, 8

Carmina Lat. varia. De vitæ caducitate 710, 5. 15
- De formula vivendi 704, 15
— De vitiis et virtutibus 702, 7; 710, 12
— De voluptate et de puritate vitæ 657, 2
— Contra vulgus seditiosum 702, 7
— Versus de zodiaco 80, 1
Caroli Magni vita, Gall. 41, 5
— annales Lauriss. similes A 92, 21
— de Carolo Magno 260, 30
— gest. annal. App.
— precatio A 90, 23
Carolus. Dictie de la paix novellement faite entre le roy Charles et Philipp. Burg. 205, 63
— De Carolo III 260, 33
Caroli V edictum 147, 3
— De Carolo V Imp. carmina, Germ. BB 56, 2
Caroli VI chartæ 205, 20
— Henrici V Angl. regis querellæ Carolo VI Franc. reg. obiectæ A 92, 33
Caroli VII reg. Franc. ep. ad Pium II Papam 519, 3
— eiusdem epitaphia 211, 31; 531, 3
Caroli IX epist. 141, 1. 2
— edicta, Gall. 151, 1. 259
— remonstrance de l'estat de l'église universelle par tout le royaulme au roy (Charles IX) 617, 1
Caroli Loth. card. ep. 149, 11
Caroli Temerarii loix et ordonnances A 219
— Carmina de C. T. A 45, 4 seq.
Caroli Morav. March. instrum. 142, 23
Caroli Wilhelmi charta a. 1543 147, 32
Carpentarii, Jacobi compend. dialect. 651, 3
Carrionis, Lud., ep. 141, 152 seq.
Casa, dom. de, ep. ad 450, 48, 56
Casant, Jacob. de, charta 450, 53
Casauboni, Is., ep. 141, 40; 142, 5; cf. 677
Casimiri, Joh., com. Saxon., ep, 147, 20. 23
Cassianus A 94, 1
— excerpta 75. 334, 8
Cassiodorus App.
— de anima 225, 2
— artes liberales 212, 2. 234. 1; collatio codicis 492, 13
— orthograph. 175. 189, 55. 243, 2. 330, 1
— expos. psalm. 99. 124
— præf. in Epiphanii hist. eccl. 116, 2; vide Theodoretus, Socrates, Sozomenus
— de instit. div. script. 171. 4. 225, 10
— Variæ 26
— de agris 87
Castalio, Seb., ep. ad 122, 37
Castellani, P., ep. 450, 48, 95
— ep. ad 450, 48, 63
Castelnei, A., ep. 450, 48, 15
Castelneus episc. Tarb., ep. ad 141, 117
Catalogus bibl. Bern. A 4
— bibl. Bongarsianæ A 5
— librorum cuiusdam monasterii 4. 433
— vasorum cuiusdam monast. 671, 3
— bibl. Græcæ Joa. Boestallerii 360
— presbyterorum 29, 6
Catay, Kaan de, lettres au pape Benoist XII 125, 5
Catharinæ Medic. ep. 450, 48, 94 seq.
Catharina de Medici. Discorso della vita etc. A 93, 8
Catterine, S. de St., leg. Gall., instruct. A 42, 16
Catholikes supplication App.
Cato App.
Catonis Uticensis dicta 434, 26
Catonis versus 455, 39
Catonis distich. AA 90, 29, e. A 92, 9, a. 16; 260, 3. 403, 1. 512, 6. 7; Græce (Maximi Planudis) 629, 2; Gallice 98, 1. 205, 32; 473, 13

Catonis disticha, Comment. in Catonis dist. 91. 260, 3. 398, 8. 403, 1
Catser App.
Catullus App.
— disputatio de coma Berenices 189, 58
Caumartin, leg. Gall., instr. A 42, 35
Cedrenus App.
— Leunclavii observ. in C. 486
Celsus A 91, 16
Celticæ glossæ 167, 9; 468, 14; vide Anglosaxonica
Censorinus App.
— de agris 87
— Notæ ad Cens. 450, 28
Censurius. Ep. Constantii ad 94, 37
Cento Virgilianus, de morte Coligny, Lat. A 93, 14
Chabræi, Dan., ep. A 30, 143
Chæricus, Barth., ep. ad A 46, 151
Chalcidii versio Timæi Plat. 13, 3; 681
Chalmeto, Steph. de, ep. 335, 3
Chancy, dom. de, ep. ad 141, 43
Chapellain, ep. 141, 229
Chapuy, ep. 495, 442
Charisius App.
Charisius, Jon., ep. ad B 149, 421
Chartæ variæ 141, 297 seq., vide Historica
Chartularium Bruxellense 186
— Lausannense B 219
Chartier, Alain 473, 4—12
Chastillon, dom. de, ep. ad 141, 1. 124
Chastre, de la, leg. Gall., instruct. A 42, 20
Chausse, Guy, ep. 141, 264
Cheminus, Nic., ep. ad 141, 51. 450, 48, 7 seq.
Chemius, Christ., ep. ad A 46, 69
Cherler, ep. 716, 2. 4
Chevalier au Cygne, Roman de 320. 627
Chiavenna. Comment. conventus synodalis a. 1572 in oppido Chiavenna de excommunic. Hieronymi Turriani et Camilli Sozzini A 93, 7
Childeberti reg. Franc. charta 141. 335
Chionis ep. 579, 8
Chirius Fortunatianus 363, 3
Chiromantia 205, 132. 353, 1. 3
Chlotharii hist., Gall. 667, 2
Chpusius, Claud., ep. ad 495, 82
Chrestiens de Troie 113, 2; 354, III; 389
Christiana fides. De prima ætate f. Ch. vers., Gall. 10, 4
Christiani, Fl., ep. 141, 130 seq. 287
— ep. ad 141, 235; 450, 48, 82
Christiani, G., ep. 141, 127 seq.
— ep. ad 450, 48, 36 seq.
Christiani, El. Sax., ep. 147, 22. B 149, 37. 43 seq.
Christine de Pisa dit sur la pucelle d'Orleans 205, 14
Christophori Leopolitæ theol. 122, 1
Christophori de Spicestis versus de venenis 556, 26
Chromatii ep. 271, 22. 289, 8
Chronica, vide Historica.
Chronographus anni 354 108, 2
Chrysopolita, vide Zacharias
Chrysostomus, Joh., de eo, quod non læditur homo 401
— ep. 47, 71
— exc. 314, 11
Cicero App.
— epist. sel. 527, 31
— orationes A 70, 3. 104, 3. 5; 136, 8. 202. 254. 395, 1. 527, 18 seq.
— rhetorica 469, 2; Victorini expos. 469, 5
— rhet. ad Herennium 202. 433. 469, 4. 520, 2; exc. 161, 11
— topica C 219, 1; 678
— Macrob. comm. in somn. Scip. 265, 5. 436
— paradoxa 202. 702, 6
— quæst. Tuscul. 438, 1
— officia 104, 1. 244, 5. 391. 514, 2. 608
— Cato maior sive de senectute 104, 4; Theod. Gazæ versio Græca 287, 7; versio Gall. 246, 2
— Lælius sive de amicitia A 92, 17. 202. 514, 4

Ciceronis Lælius. Comment. in Cic. Læl. A 92, 29, a
Ciceronis exc. 120, 8. 161, 8. 211, 1. 519, 5. 527, 33. 36; 576, 53. 55 seq.
Ciceronis dicta A 91, 19, c
— versus 189, 35. 519, 24
— epitaphium 211, 26
— Tractatus de Cicerone 244, 4
— Tractatus de Ciceronis fragmentis 450, 76
— Defensio de officiis librorum Cic. contra Calcagninum, Gall. 651, 2
Ciceronis ep. ad Octavianum Aug. 254
— invectiva in Sall. A 70. 561, 2
Ciceronis synonyma A 92, 6. 178, 4. 224, 11. 258, 15
— differentiæ 178, 15
Clamengiis, Nic. de, opera 63; 457, 3. 519, 6
Clarea. Tractatus de clarea A 91, 17, b
Claudianus App.; 472. 527, 1. 15; 633, 2. 3
— de raptu Proserp. 398, 6
— exc. 576, 53; 688, 7
Claudiani de anima exc. 645, 6
Claude de Longuy sur la question entre le duc d'Autriche etc. et Louis XI 204. 302
Cledonius 380
Clementis Adami narratio itineris Moscov. 565
Clementis VIII ep. 139, 51. 52
Clementis ep. ad Jacobum A 94, 22. 164, 6
Clementis epist. 66, 2; exc. 451, 1
— disp. Petri et Simonis 66, 1
— recognitiones 164, 5
Clementis Mediomatr. vita 535, 1
Clementis Scoti gramm. 123, 1
Cleomades, le livre de 238
Clerc, Philippe le, vide Philippe
Clericus, Dav., ep. ad 495, 426
Clignetii, Henr., ep. 495, 243 seq.
Clodianus de statibus 363, 6
Coccii, Huldr., ep. 689, 3
Coci, Georg., tract. de plantis AAA 37
Codinus App.; 459, 4. 5, vide Curopalata
Cœlocomi, Frid., ep. 495, 318 seq.
Coillebaut, chans. du 205, 163
Coler, Chr., ep. ad B 149, 239. 361 seq.
Coligny, Gaspard, ep. 141, 14
— ep. ad 141, 5
— De morte Colignii cento Virgilianus A 93, 14, a
— De morte Colignii, Ital. A 89
Collectanea hist., theol. etc. A 66, vide Historica, Ecclesiastica, Juridica, Grammatica, Theologica
Columella App.
Columna, vide Guido de Columna
Columna, de, de prærogativa imp. Rom. 452, 4
Coluthus App.
Cometis, de, Lat. 205, 75
— vide Physica, Astronomica.
Cominiani fragmenta a Petro Daniele congesta 189, 68
Commeston, Petr., exc. 205, 105
Commines App.
Comœdia distich. Lat. 568, 5
Comœdiæ tres eccles., Germ. A 67
Compinus N., ep. ad 450, 48, 4
Compostellæ Bonaventuræ alch. B 44, 6
Computus 417, 2. 441. 519, 25. 611, 20
— versificatus 512, 10
Comtet, Robin, panegyrique A 95, 5
Conciliorum canones 11. 89, 1. 3. 4; 442; vide Canones.
Concilium Aquisgranense 303, 3
— Basil. a. 1439 et 1441 375
— Basil. a. 1482 142, 37
— Calcidonense 314, 3
— Francofurd. a. 1293 142, 38
— Lateranense sub Martino a. 649 A 55. A 56
— Lateran. a. 1215 22, 4
— Ratisbonense A 39, 3. 4; A 45, 3; 139, 12—20; 142, 43 seq.
— Tridentinum 142, 39 seq. 145, 14
— Wormatiense descriptum per Wolfg. Musculum A 39, 1
— De septem conciliis œcumenicis, Græce 596
— Synodus eccl. Gallicæ habita Durocortori 150, 3
— De synodis, Græce 106

Concilia. Synodorum Gall. Reform. acta, Gall. 39
Confutatione della I lettione di Francesco Panicarola A 93, 9
Congis, W., de summa med. 429, 6
Congnard, Estienne, Polyhistor 625
Coningami, Dav., ep. 141, 212
Conseils les IV de Jesu Christ 205, 93
Consentius 432, 1
Constantiensis diœc. missale A 31
Constantii vita Germani 48, 29; 94, 38; 168, 8
Constantii ep. ad Patientem et Censurium de S. Germano 94, 36. 37
Constantinus Africanus de humana natura 295, 10
— de animalibus 295, 11
— viaticum, A 94, 10. 322, 1
— de urinis 373, 1
— de febribus 373, 2
Constantini Aug. privilegium Rom. eccl. 292, 24. 294
Constantinus Harmenopulus App.
Constantini Manasses synopsis chron. B 48. 195
Constantinus Porphyrog. App.
Decontæi, Anian., ep. 141, 169 seq.
Contii, Ant., ep. 141, 176; 450, 48, 2
— explan. iurid. 149, 2
— notæ, vide App.
Contrarii, Andr., Ven., ep. de Turcorum bello 527, 39
Conz, Steph., ep. ad A 30, 181
Coppenii, Barth., loci theol. 501. 502
Coranus 262. 381. 382. 644. B 644. 655. 717. 718
Corbeleto, Gerardus, mag. de monte C. 386, 4
Corelius, Rob., ep. ad 141, 119
Cornelius Nepos App.
— Observ. ad 450, 1
Cornelius Fronto App.
Cornutus App.
— comm. in Juv. 223, 6
— comm. in Persium 223, 7. 265, 7. 665
Cornuti, Magistri, Distigius 519, 14. 18
Cottoniana 145, 19
Couet, ep. ad 141, 114
Crabbii, L., ep. 141, 243
Cracoviensis studii univ. rectoris ep. 220, 3
Crafftii, Joh., ep. 495, 172 seq.
— ep. ad 495, 173 seq.
Cratis Cynici epist. 550, 24. 25
Craton, Joann., ep. ad A 46, 11. 64. 65. 76. 77. 93. 94. 100. 104—109. 113—115. 133
Crehange, bar. de, ep. 145, 35
Crell, ep. ad B 149, 46
Crocus, ep. ad 141, 35
Croqueri, Pauli, ep. 495, 97 seq.
— ep. ad 495, 100
Cruciarii. De bello cruciariorum 576, 52; vide Hierosolymitana
Cuiacii, Jacobi, notæ, vide App. passim
— apogr. inscript. 141, 93
— ep. 141, 94. 209. 450, 48, 3. 5. 6. 89 seq.
— ep. ad B 149, 224. 341, 4
Cultrurii ep. 141, 294
Curei, Joach., medico-philosophica A 40. A 41
— Eiusdem epist. ad Redingerum A 40
Curienses. Epist. princ. de Kaunitz ad præf. Curienses A 93, 17
Curopalata App., vide Codinus
Cursus de Sanctis B 32. A 77. A 90
Curtius App. 282. 451, 2; excerpta 576, 9. 53
— Gallice A 25
— Præf. Roberti Abbatis in Curtium 451, 3
Curtii, Quinti, epist. 221, 3
Cusii exc. 312, 4
Cygne, roman du chev. au 320. 627
Cyprianus App.
— epist. 235, 1
— de XII abusivis 425, 5; 618, 6
— Cypriani vita 235, 1
Cyrillus App.
— ep. ad Aug. de Hier. 229, 5
— de pascha 610, 3

D

Damain, ep. ad B 149, 217
Damascenus, vide Johannes Damascenus
Damasi carmen in laudem Pauli apost. 334, 19
— ep. 408
Damianus, vide Petrus Damianus
Dampetri ep. 450, 48, 18
— ep. ad 450, 48, 1
Danæi, Laberii, rec. Epiphanii de mensuris 187, 27
— dialogus de iurisdictione omnium iudicum 284
— ep. 141, 96—113. 290; 189, 1
— ep. ad 141, 208
Dandelot ep. 141, 20
Dania, de, hist. 140
Daniel, Dan., ep. ad 495, 427
Daniel, Franc. (Petri pat.), ep. Calvini ad 141, 43 seq.
Danielis, Franc. (Petri frat.) epist. 141, 193 seq.; 189, 10; 341, 4. 8; 450, 48
— ep. ad 141, 115; 450, 48, 6 seq.
— Eiusdem iuridica 341, 1
— carmina, vide App. s. v. Cicero p. 523 med.
Danielis, Petri, ep. 450, 19. 35. 61
— ep. ad 141; B 149, 405; 189, 1. 10
— notæ, vide App. passim
— philologica 189. 450. 606. 678
— exc. ex libris manuscriptis A 91, 24
— notæ in Querolum 673
— observ. in Senecæ epist. 493, 9
— descriptio interpretamentorum ad notas Tironianas pertinentium 358, 1
— epistularum virorum illustr. collectio 450, 48
— iuridica 149, 7
— carmina 148, 14 seq.
Danisii, Jo., ep. 141, 236
Danisii, Lod., carmina 148, 9
Dares, Phrygius 29, 2. 208, 2. 392, 5. 427, 4; excerpt. 576, 26; versus 688, 6
Dasypodii, Conr., epist. A 27, 13
— ep. ad B 50, 2
Dathi, Leonardi, carm. 527, 5. 6
Datheni, Petri, ep. A 30, 35. 40. 41
David, fratris ord. min., tractatus de profectibus religiosorum B 46, 1
Decembris, Uberti, vers. Platonis 194, 1
Decker, Conr., ep. ad 142, 12
Decontæi, Aniani, ep. 141, 169 seq.
Decontæi, Ant., ep., Græce 450, 51
Decreta urbis Sens, Gall. 205, 12. 20. 25. 27. 30. 41. 42. 52. 64. 65. 66. 70. 83. 130. 134. 135. 140. 157. 158
Decretalium pontif. Rom. lib. VI B 52
— decr. compilatio A 94, 9. 442; vide Canones
Definitiones vocabulorum forensium 205, 35. 69
— iocosæ 205, 5. 57. 105
— diversæ 205, 17. 33. 37. 52. 57. 80. 92. 100. 125. 128. 136. 160
Delbenii coniect. in Firmicum 189, 29
Delosea, Abr., epist. A 30, 222—225
— Dan. epist. A 30, 221
Delphini baptismo, de, a. 1492 211, 32. 33
Demetrius, vide Moschus
Democriti ep. 579, 8
Demosthenes App.; 690, 1
— Dicta D. A 91, 19, c
Denaisii, Petri, ep. 141, 92
Derodonis theses. Obiectiones philos. in 616, 2
Descriptio orbis terrarum, origo gentis Francicæ, patriarchatus et episcopatus 590, 3
— terræ ultra mare, Gall. 41, 7; vide Hierosolymitana
Despesville, Charles, ep. 141, 50
Destruction de Jerusalem, Gall. 260, 3
Devoli, Cæs., de re militari 543
Diaconus, Paulus. Vide Paulus Diaconus
Dialectica, vide Philosophica
Dictaminis summa 211, 6; 506, 10; 580, 2

Dictys Cretensis App.; 367, 4; exc. 576, 26
Dies mali sive Aegyptiaci 473, 3; vide Anthologia Latina
Diesbach, Christoph. a, ep. A 27, 167
— Joh. Rod. a D., ep. A 27, 165. 166
— Nicolaus a D., Ampelandri carmen in obitum eius A 27, 59
Dietz, Joh., historia de cæde eius BB 56, 3
Dindimi Bragmanorum regis et Alexandri Magni disput. 633, 5
Dio Cassius App.
Dio Chrysostomus App.
Diodorus App.
— exc. Lat. 141, 326ᵃ. 576, 21
— versio Ital.' 444
Diogenes. Narrationes de D. A 91. 19, c
Diogenes Laërtius App.; abbrev. Lat. 576, 5
— Carmina ex Diog. Laërtio collecta, Latine 211, 35
Diomedes App.
Dionysius Areopagita App.; 19
Dionysius Cato, vide Cato
Dionysius Exiguus de pascha 610, 3
— de astronomia 610, 1
— vita Pachomii 24, 48
Dionysii Abbatis exc. 519, 25
— exc. de amore Dei AA 90, 12, d
Dionysius Periegetes App.; 287, 6
— exc. Lat. 576, 19
— vita 287, 4
Diophantus App.
Dioscorides App.; A 91, 7
— capitulorum enumeratio 363, 1. 14. 16
Discorso della prosperita etc. fatto da Scipione Lentolo A 93, 5
Disputatio inter Camillum Sozzinum et Augustinum, Lat. A 93, 4
Dits, vide Carmina Gallica s. v. Dits et Fabliaux
Diunci magistri versio libri Jesu, filii Haly, de oculis 216, 1
Doctrinal Sauvage 113, 16
Doctrinal aux simples gens 420, 2
Dœringii, Mich., ep. 495, 349 seq.
Dohna, Fab. de, ep. irrisoria Bongarsii ad 141, 324
Doleti, Steph., ep. 450, 48, 1
Dominici Hispani summa dictaminis 69, 11
S. Dominici sororum cœnobii in Brunnadern prope Bernam constit. A 53, 2
Donationarium domus Alveriæ A 8, 17
Donatus App. s. v. Grammatici; 207, 6, 13; 386, 1. 2; 522, 2
— Cledonii comm. in Don. 380
— Comm. in Donatum 207, 9. 12; 432, 7; 522, 3. 5
— comm. Remigii 386, 2
Donatus in Terentium App.
Donati schol. in Verg. 165
— vita Vergilii 172
— vita Verg. interpol. 527, 23
Donati vita Trudonis 168, 17
Donelli, Hugonici, iuridica 341, 2
Dornavius, Casp., ep. ad 495, 91 seq.
Dresser, ep. ad B 149, 371. 394
Dritelmi visio 367, 6
Drogonis versio Messehalahu de pluviis et ventis 483, 5
Drogonis exc. theol. 334, 8
Droiz, les, de prerogative des XII pers de France 205, 64
Drü geistliche Spyl A 67
Le Duchat, Steph., ep. 495, 320
Dudithii, Andr., ep. 142, 39
— ep. ad A 46, 78. 79. 82. 95—98. 101. 103. 116.
Dudonis gesta Normann. 390
Duferrier, ep. 141, 28
Duni, Barth., ep. A 30, 104
Dupin, vide Perrinet
Dupuy, C., ep. 141, 217
Durandi, Guill., versus 205, 46
Durmart li Galois, romans de 113, 19
Durnhofer, Laur., ep. ad A 46, 12—15. 17—36. 44. 55. 57—61. 71. 72. 132. 134.
Durocortori habita synodus eccl. Gall. 150, 3
Dyeterici magistri chronicon 452, 2ᵇ
Dyni comm. super Infortiatum 18, 3
— tractatus de cognatis etc. 18, 4

E

Eberi, P., ep. A 46, 15. 17
Eberhardi Bethun. Græcismus 439, 1
Eberwini vita Symeonis 24, 52
Ebulo, Petrus de, 120, 7
Ecclesiastica, vide Biblia, Carmina, Theologica et Historica
— Varia App.; B 48 fin. A 72. A 76. AA 90, 25, b; A 91, 2, b; 123, 8. 142, 38. 196, 2; 205, 96; 225, 1; 271, 12—18; 422; 434, 9; 448, 2. 6; 467, 6. 7; 592, 8. 632. 645, 2—4; 702, 3. 4
— De XII abusiv. mundi AA 90, 3; 416, 2
— VI alæ ascensionis 205, 62
— Tractatus de angelis 43, 14
— De angelis et baptismo 702, 25
— De anima 314, 5; 645, 6
— De anima et corpore, de iudicio supremo, de Antichristo 453, 4
— Rosarius B. Annæ et virg. Mariæ A 81. A 82
— De vita apostolorum secundum Isidorum et Hieronymum 434, 27
— De apostolis et evangelistis 466, 2
— De libero arbitrio 396, 2
— Descriptio arcæ Noë 611, 13
— Tractatus de legibus Atheniensium a quodam Christiano confectus 519, 28
— Tractatus de Ave Maria 43, 4
— de baptismo AA 90, 3
— De S. Benedicto 170
— Modus vacandi beneficiorum 490, 3
— Tractatus de Biblia, vide Biblia
— De S. Scripturæ intellectu quadruplici 702, 22
— Expositionis S. Scripturæ IV modi 205, 85
— Colloquia de diversis locis S. Scripturæ 612, 32
— Tractatus de S. Script. 42, 3
Ecclesiastica. Interpr. nominum evang. 42, 2
— De quibusd. S. S. nominibus 178, 13
— De personis vet. test. 466, 3
— De cantico canticorum 117, 2
— De cantico canticorum et de psalmis 592, 4
— Comm. in Daniel. exc. 611, 15
— Tractatus super Genesin A 91, 8. 10; 117, 4
— De Hiob tract. A 94, 20; 132, 1
— Comm. in Levit. 47, 82
— Traduction du I livre de Salomon 590, 4
— Glossæ in aliquot veteris testamenti libros AA 90, 15
— Exc. ex scriptis vet. test. 546, 1. 4
— Scholia in evang. Lucæ 334, 16
— Breve argum. in actus apostolorum 36, 4
— Octo loci novi test., Gall. A 95, 4
— De novo testamento, Gall. 98, 5
— Evangeliorum exc. A 90, 29
— Sententiæ ex libris sacris petitæ alphab. 611, 12
— Canon synodi Aquisgranensis 303, 3
— De ord. canonico Romano 289, 1
— Exc. de iure canonico 448, 1
— Ex iure canonico exc. de episcoporum electione 490, 3
— Excerpta canonica 611, 27
— De tribus generalibus cardinalium 452, 10
— De cena dominica AA 90, 4
— De gestis Salvatoris 271, 21; 377, 9
— Super conditionibus Christi Ventali cuiusdam epistula 434, 17; vide Pseudoevangelia
— L'istoire de la passion notre saulveur 82, 1
— Passion de Jésus-Christ 260, 1, d; 2
— De IX gradibus Christi AA 90, 3
— De gradibus Christi 702, 12
— Les IV conseils de Jesu Christ 205, 93

Ecclesiastica. Prophetiæ de Christo 188, 10. 579, 23
— Historiolæ clericorum et gentilium 377, 12
— Tractatus de cogitando 43, 17
— Concilia, vide Concilia
— De VII conciliis œcumenicis 596, 2
— Sententiæ nonnullæ de confessione et peccatis 434, 7
— Libri II de coniugiis 367, 7
— De consanguinitate 49, 4
— Consolationis theol. libri XV 229, 6
— De donatione Constantini Imper. Silvestro Pontif. facta 294
— Stilus Romanæ Curiæ 490
— Tractatus varii ad Romanam Curiam pertinentes 490
— Decretalium lib. VI B 52
— Compilatio decretalium et extravagantium A 94, 9
— Decretum capituli Nantoac. 304, 2
— De Dei qualitat. AA 90, 3
— Tractatus de amore Dei AA 90, 12, d
— De ara Dei A 91, 1, a
— Invocatio Dei 82, 3
— De dilectione 271, 9
— De divortio 367, 8
— Expositio super orationem dominicam 460, 9. 12
— Definitio ecclesiast. dogmatum 89, 2
— De primatu Rom. eccl. 314, 2
— Tractat. de ecclesia catholica 554, 3
— Epistulæ episcopales aliquot 568, 1. 13
— de epistulis extravagantibus 490, 10
— Catalogus episcoporum Romanorum 225, 14; 378, 2; vide Episcopi
— Exempla monachorum et laicorum AA 90, 10, a
— Exorcismus salis B 60, 3
— Festa palatii sacri apost. 434, 10

Ecclesiastica. Tractatus de fide 43, 15; 499
— De prima ætate fidei Christianæ eiusque progressu, carm. Gall. 10, 4
— Epist. anonymi ad regem quendam de fide Christ. 434, 16
— Instituta fidei Christianæ Gall. 614
— Tractatus, quod solus filius assumpserit carnem 43, 10
— De XII gemmis A 92, 27, b; 416, 3
— Hæretica. Calumnia Michaelis et Leonis Acridani episc. 292, 10. 14
— De hæresibus 43, 11; 417, 1; 576, 34
— De hæresi et fide catholica 482
— Hieronymi laus 229, 2
— Animadv. ad scriptores hist. eccl. 450, 65
— Homiliæ, vide s. v. Homiliæ
— Tractatus, quid sit homousion 43, 12
— Horæ 334, 20
— Hussitarum ep. ad Cardinales 434, 30
— Hymni, vide Carmina Christ.
— La vie de St. Jean l'evangeliste, carmen 388, 1
— De nomine Jesu 225, 1
— Nomina indulgentiarum 452, 13
— De modis intellegentiæ 171, 6
— De vita Joachim 271, 24
— Quædam ex hist. Judaica 702, 16
— De die iudicii AA 90, 3
— De iure eccles. 407
— Kyrie eleison, cum notis musicis 546, 3
— Lentuli ep. de Christo exc. 550, 18
— Litania AA 90, 11, b
— De liturgia, Græce A 39, 5
— Canticum in Mariam A 95, 3, vide Carmina Christiana
— De visitatione B. Mariæ ad Elisabeth 375, 1 seq.

Ecclesiastica. Nativitas S. Mariæ 348
— Miracula virg. Mariæ 82, 4. 260, 11
— Epist. de transitu S. Martini 74, 2
— Miracula 82, 2; A 94, 21. 452, 8
— De VII divinis miraculis 22, 7; 178, 14
— De VII miraculis mundi 22, 6; AA 90, 3; 178, 14; 318, 9
— Miracle de l'impératrice 634, 2
— Miraculum cuiusdam mulierculæ 82, 2
— De miseria luminis 271, 8
— De missa AA 90, 6
— Tractatus de officio missæ 43, 5
— Exposition de la messe 205, 11
— Historiæ de monachis, Germ. 260, 25
— Narrationes monachales 328. 598, 4. 645, 1. 679, 1
— Tractatus de usuris monasterii A 53, 9
— Monachalium ordinum catalogus 240
— De mystica numerorum et litterarum signific. 479
— Nicodemi evangelium 582, 2
— Paracletus Heremi 335, 5
— De paradiso 466, 7
— Exc. libri, qui appellatur paradisus 611, 6
— La voie qui enseigne la creature a aler en paradis 205, 10
— De pascha 519, 22; 610, 3; 645, 9
— De patriarchis 466, 4
— Dinumeratio patriarchatuum et archiepiscopatuum 590, 3
— Libri IV vitæ patrum 96
— De ortu et obitu patrum 318, 1
— De peccatis A 94, 13; A 95, 3; 178, 12
— VII gradus perfecti 205, 61
— de periurio 271, 25
— de VII rebus, quæ civitatem perturbant 434, 25
— de pœnitentia 271, 27. 312, 2
— VII psalmi pœnitentiales 205, 151

Ecclesiastica. De utilitate pœnitentiæ exc. ex patribus, conciliis etc. libri III 425, 1
— De summis pontificibus Romanorum 576, 3
— præcepta theol. 592, 5
— De prærogativa imperii Romani 452, 6
— Precationes A 90
— Collectio precationum, Lat. et Gall. 205, 26. 58. 104. 153. 154; 697, 2
— Precationes, hymni etc. Græce 703
— Precationes Nederlandicæ A 84, 2
— Precationes in tempore belli 85, 2
— Pater noster cum glossis 205, 59
— De vita prophetarum secundum Isidorum et Hieronymum 434, 28
— Psalmi IV, Græce A 69
— Quæstiones theolog. AA 90, 3
— Regulæ monach. C 50. A 92, 8; 289, 5
— Instruction des prêtres, 489, 1
— Regula past. AA 90, 9 (fragm.); 313
— Tractatus de profectibus religiosorum fratris David B 46, 1
— Liber septem profectuum religiosorum B 46, 2
— Responsorium 334, 18. 620
— Tractatus IV de resurrectione 43, 13
— De sabbato A 91, 2, c
— De pœnitentia Salomonis 453, 3
— Excerpta de dictis Sanctorum A 82, 9
— Meditationes de Sanctis A 83
— Sententiæ ex scriptis patrum excerptæ 460, 7
— Sententiæ Scripturæ Sacræ et philosophorum 473, 3
— Sententiæ theol. et philos. 519, 24
— Sententiæ ex libris Sacris petitæ, alphab. 611, 12

Ecclesiastica. De Sibyllis 466, 9
— Sibyllæ proph. de Christo 188, 10
— De similitudinibus et exemplis 293
— Libellus ad Sixtum V pontificem 406
— Liber qui vocatur speculum caritatis A 94, 2
— Speculum sacerdotum et ecclesiæ 260, 6; 271, 26
— Tractatus de spiritu sancto, de ecclesia et hæresibus, de Antichristo etc. AA 90, 14
— De fornicatione spirituali 453, 1
— Quid sit peccare in spiritu sancto 702, 13
— Statuta eccl. 205, 16
— De VII generibus stultorum 434, 24
— Summa theologica 485
— De superbia 271, 11
— De symbolo apostol. AA 90, 27, a
— De symbolo apostolico dialogus 705, 2
— Synodi, vide Concilia
— Synodorum reform. Gallic. acta 39
— Synodus eccl. Gallic. habita Durocorteri 150, 3
— De synodis, Græce 106
— Tractatus de legione Thebæa A 94, 15
— De trina deitate 584, 1
— Tractatus de fide trinitatis 43, 9
— Turris sapientiæ 43, 24
— De unitate, de amore etc. A 94, 16
— De virginitate 519, 23
— De vitiis 104, 2. 6
— De vitiis et virtutibus 48, 3. 410, 4. 612, 1
— Forma vitæ honestæ 335, 4
— De vita solitaria 612, 15
Edicta, vide Historica, s. v. Edicta et s. v. Chartæ
Edgardus, Angl. rex, ep. ad 69, 12
Eduardi, S., vita 568, 10
Effrem, vide Ephraim
Egidii Romani de regimine principum libri III 182
Egidii Biblia versific. 290
Egidius de urinis 556, 2. 8
Eginhardi vita Caroli Magni 208, 9
— exc. 142, 38
Egli, Raph., ep. ad A 30, 130
Egresle, E., epist. 141, 317
Eib, Alberti de, tract. de speciositate Barbaræ puellæ 506, 2
Eilredi abb. vita S. Eduardi 568, 10
Elegiaci Græci App.
Elquiwinus de vita Antichristi 377, 3
Eleutherii epist. exc. 451, 1
Elisabetha. De S. Elis. vidua filia regis Ungariæ 240 f. 238ᵃ
Elisabethæ revelationes de S. Ursula 133, 9
Enguerran de Monstrelet chron. 37
Ennodius App.
Enriquez, com. de Fuentes, ep. ad B 149, 33
Enseignements de Louis saint 205, 47
— que Salemon fit à son fils 98, 2
Ephraim diaconi homil. 289, 6. 318, 7
Epictetus. App.; 97, 10; 492, 3; 691, 1
— Epicteti enchiridion a Christiano interpolatum 97, 10; 150, 14
— Comm. in Ep. ench. 97, 11
Epigrammata Græca App.
Epigrammatum Lat. neot. liber 651, vide Carmina
Epiphanii hist. eccl. 116, 2
— lib. de mensuris A 57. 189, 27
Episcoporum (Paparum) catalogus 29, 5. 225, 14. 251, 3; 260, 17. 32. 36; 378, 2; 576, 3; Viennensium A 9, 4
— Archiepiscoporum Rom. catal 273, 2
Epistolandi ars 220, 13. 244, 10
Epistulæ, vide Historica s. v. Epistulæ
Epistulæ Græcæ 579, 8
— Latinæ anonym. 603
— pontificum Romanorum, Anacleti etc. 451, 1
Epistularum divers. coll. 220, 5

Epistularum eccl. reform. doctorum collectio A 46
— papalium coll. 220, 12
— autograph. collectio a P. Daniele et Jacobo Bongarsio instituta 141
— apograph. collectio a P. Daniele instituta 450, 48
— theolog. collectio s. XVI A 27; A 30
— ad doctores et rectorem gymn. Argent. scriptarum collectio s. XVI B 50
Erasmus Claudiopol., ep. ad A 46, 176
Erasmus Desid. Roterod. App.
— ep. B 50, 1. 141, 41. 42; 450, 48, 63
Erasti, Thom., epist. A 27, 4 seq. A 30, 15 seq.
— libro delle comete etc. B 55
Erberti clerici charta 141, 310
Erdfurdensis universitas. Oratio habita in u. E. de commendatione sapientiæ 244, 8
Erhardi, Jer., ep. 495, 24
— ep. ad 495, 26
Eriugena, Johannes 19
Eriulphi glossarium Lat. 236, 3
Erlach, Wolfg. ab, epist. A 27, 94
Ermogenianus 263, 2
Ernesti Brandeb. edictum 147, 34
Ernouldi chron. 41, 8. 113, 5. 115, 1
Eschenbachii, Wolfr., Parcival AA 91
Estats et maisons de la Chrestiente App.
Esychii, Theod., carmen 148, 67
Ether, Hartm., epist. ad Amp. A 27, 126
Etterlini chron. App.
Etymologiæ nominum propriorum 624, 1
— vide Grammatica
Euaristi epist. exc. 451, 1
Eucherii glossæ spirit. 224, 10. 258, 14
Euclides App.
— geometr. cum comment. Campani A 50, 1
— Versio Boetii 87. 299, 1
Eugenii episcopi ep. ad Ludovicum Franc. regem 142, 26
Eugenii Toletani versus 36, 3; A 92, 28, c; 363, 12; 455, 39
Eunapius App.
Euripides App.
Eusebius App., vide Hieronymi chron.
Eusebius Pamphilus App.
Eusebii hist. eccl. 128, 2; exc. 554, 2
— de vita Constantini 54, 2
— hom. de sacramentis 612, 4
— de morte Hieronymi 229, 3
— ep. de evangelio 348
— exc. AA 90, 4
Eustathius App.
Eustratius App.
Eutropius App.; 29, 1. 196, 3
Evangile des femmes, vide Jehan d'Oriaulx
Evax de gemmis 416, 4
Evenzoay, Albohali, de regimine sanitatis 428, 1
Evreux, Evesque de, ep. 145, 2
Excommunicationis Hieronymi Turriani et C. Sozzini commentarii A 93, 7
Exemplorum et similitudinum liber 679, 1
Exemples de mort 113, 13
Exiguus, vide Dionysius
Expositionis S. Scripturæ IV modi 205, 85
Extravagantium compilatio A 94, 9

F

Fabliaux, vide Carmina Gallica
Fabri, Georgii, ep. 495, 47 seq.; 221 seq.
— ep. ad 495, 48
Fabri, Joh., adnotationes in Carpentarii compend. dialect. 651, 3
Fabri, J., ep. 141, 226
Fabri, Nic., coniect. in Firmicum 189, 29
— ep. ad B 149, 223
Fabri, V., oratio ad patres concil. Trid. 142, 41
Fabricius, Const., ep. ad A 46, 117—130. 135—140. 143—147. 149. 150. 152—155. 157—159. 161.

162. 167. 169. 170. 172. 174. 175. 180
Fabricius Hildanus med. App.
— epistulæ Fabricii et aliorum de rebus medicis 495—497
— scripta anatomica 609
— de Scipione Lentulo iudicium 716, 5
Fabritii Capitonis epist. 198
Fabritii, Steph., ep. A 30, 208
Facetus de moribus 434, 2
Facius, Barthol., de vitæ felicitate 450, 34
Fädminger, Jo., ep. ad A 30, 132
Falkenburgii ep. 450, 48, 97
Fannius App.
Farellus, Guil., ep. ad 450, 48, 83
Fasciculus temporum, chron. 576, 2
Fassnacht Küochlin, carm. Germ. hist. BB 56, 4
Fasti Consulares 108, 2. 141, 322
Favianus de ponderibus 189, 45
— vide Remmius
Favinus App.
— vide Remmius
Fausti vita Mauri 24, 9
Fayi notæ in Plutarchum 450, 55
Fay, Ant., ep. ad 495, 414
Fegher, Theob., scriptores rerum Hungar. 279
Felicis Papæ citatio contra Nicolaum 220, 2
Ferdinandi Austr. ducis edicta de cultu div. exerc. 139, 35 seq.
Ferri, jeus partis A 95, 1
Ferro, de fundendo, tractatus Græcus 402, 18
Festa palatii sacri apost. 434, 10
— omnium apostolorum et Sanctorum 289, 10
Festus App.
— Observ. ad F. 450, 1
Fiani, F., carmen de opibus et paupertate 527, 17
Fide, Hieronymus de Sancta F. 576, 27
Fienius, Thom., ep. ad 495, 415
Finckii, Thomæ, alchymistica 492, 23
Firmicus App.
— Coniecturæ ad F. 189, 29
Flaccus, vide Calpurnius
Flacci Rebii vita Donati 189, 38. 49
Flach, Eberh., von Schwarzenburg, ep. 139, 67
Flandriæ comitum genealog. B 196, 4
Flandricorum bellorum chron. 323, 3
Fleur, la, des histoires par Jehan Mansel 31. 32
Florentia, B. de, alchym. B 54, 1
Florentinorum facta 62
Floretus 205, 9
— versio Gall. 205, 8
Floriacum. Chartæ monast. Floriac. 48, 1; 141, 301. 308 seq.
Floriacensis claustri abbates 306, 1
Floriani alchymia B 44, 8
Florus App.; C 219, 2; 242, 3; 249, 1
Flückinger, Maur., epist. ad Ampel. A 27, 137
La Fontaine, ep. ad B 149, 125
Fontenæi carmen 148, 13
Foquelini, Ad., ep. 141, 233 seq.
— ep. ad 141, 127. 136 seq., 287
Forer, Adam, epist. ad A 30, 12. 53. 54. 65. 71. 92. 93 etc.
Foreri, Jac., epist. A 30, 80
— ep. ad A 30, 49. 68 seq.
Forer, J. Rod. Phil., epist. ad A 30, 50—52. 55—58. 61—63 etc.
Forer, Lud., ep. ad A 30, 59
Forgach, Emer., ep. ad A 46, 166
Forma, Car. de, ep. 211, 14
Formulæ mysticæ A 92, 24, c; 250, 6; 334, 19; 538, 2
— de puerperio 372
Fornerius App.
Fornerii, Guil., ep. 141, 200. 231
— ep. ad 450, 48, 2
Forteresse de la foi, vide Petrus Richard et Alfonsus de Spina
Fortunatianus, Chirius 363, 3
Fortunati vita Hilarii 24, 7; 94, 2
— exc. 334, 15
— versus de cruce 455, 33
— ad Chilpericum 455, 34
Fossetensis monachi chron. 324
Foxius, Paul., ep. ad 450, 48, 88
Framberg, Cl., ep. ad 141, 183
Francken, Christ., de Trinitate 494, 7
Franckenthal. Ein kurtze einfaltige Erkanntnuss uff die dryzehen

Artickell, so verlouffens 1572 Jars zu Franckenthal in der Pfaltz disputiert worden 628
S. Francisci vita 463
Franciscus Barbarus de re uxoria 445
Francisci II reg. Gall. edicta 259
Francorum chron. origo, reges etc., vide Historica
Francorum reges. Epist. ad 146, 7
Francys Serescali chartæ 141, 313
Freculphus 667, 2
Fredegarii chronicon 318, 4
Fresnes, Canaye de, ep. 141, 258 seq. 145, 8
— ep. ad B 149, 10 seq.
Fretellus de locis sanctis 145, 37
Friderici Imperatoris versus in Innocentium Papam 434, 26
— Varia de Imp. Friderico Austr. A 45, 3
Friderici Imp. Rom. epist. ad reges Franciæ 146, 7
Friderici II regis Dan. epist. ad Joann. Sturm A 27, 1
Friderici marggr. Brand. ep. 147, 40
Fritschius, Barth., ep. ad 495, 88
Frölich, J. Henr., ep. ad 495, 71 seq. 369 seq.
Frogerius. Suppl. in F. summas 18, 8
Froissart App.; A 11 — A 15
Frontinus App.
— de agris 87. 299
— strategem. 400. 438, 2
Fronto App.
Froter, Josua, epist. ad Ampel. A 27, 136
Fulcherii gesta Francorum Hierosol. 261, 3
Fuldensium annalium fragm. 720
Fulgentius App.
— mythol. 427, 1
— expositio serm. antiq. 268, 7, 427, 2
— Vergiliana cont. 189, 59; 427, 3
— Notæ ad 450, 1
Fulgentii episcopi comm. in Statii Theb. 141, 323
Fulgentii homil. 30, 4; A 94, 6; 114, 94
Fulgineo, Gentilis de, A 38, 9. 14
Furdinus, Jo., ep. ad 141, 215
Furnius, Steph., ep. ad 495, 376
Futer, Dav., ep. ad Wolfg. Musculum A 27, 163

G

Gadestein, Joh. de, 71
Gaguini, Rob., carmen ad Santetum 211, 24
Gaius 263, 2
Galenus App.; 80, 2; A 91, 16
— epistula de febribus 611, 16
— exc. F 219, 3 (Oribasius); 691, 4
— Comm. in G. A 52, 1
— Halii comm. supra tegni Gal. 429, 2
Galenus, Joh., de IV virtutibus 260, 7
Galeni, Joh., tract. de iustitia 527, 43
Galfridi enchiridion de synonymis 383, 1
— vide Gaufridus
Gallorum chron., vide Historica, s. v. Chronica Francorum
Gallia, vide Historica, s. v. Francia
Galterus abbas 236, 1
— vide Gualtherus
Ganthinus, Nic., ep. ad Amp. A 27, 168
Garin, geste des Loherains 113, 1
Garini de Allodiis comm. in Lucanum 411, 1
Garlandia, Joh. de, computus 476, 4; 519, 14. 18. 19
Garnarii, Mich., ep. 450, 48, 33
Garnier, carm. Gall. 354, 73
Garyer, Joann., epist. 103, 3
Gasparinus Pergamensis 434, 26
Gatte, Macée de, ep. 141, 280
Gaudentius Brixiensis 121
Gaufridus Monumetensis 568, 8
Gauterii Antiochena bella 261, 3
Gazæ, Theod., versio Cic. de senect. 287, 7
Ghazzali BB 31
Geberi mag. summa de alchym. B 54, 3
Gebinonis de Ebirbach ep. 260, 15
Gelius, vide Maximus
Gelladi Lotharingici exc. 519, 25

Gellandi computus 476, 2
Gellius App.; 68; 404, 3
— Carmina ex Gellio exc. 211, 35
— Exc. A 70; 223, 3. 4. 633, 6
Genealogica, vide Historica
Genealogicon Rom. App.
Genius, Is., de monarchia 664, 9
Genii, Is., ep. 142, 12 seq.
Gennadii Constant. dialog. inter Jud. et Christ., Græce 579, 22
Gennadii Massil. definitio dogm. eccles. 89, 2; 224, 9
Gennadius de viris illustr. 225, 9
— exc. 554, 2
— de Prudentio 394, 2
Gennes, croniques de 281
Gentian Hervet, réponse à 617, 2
— ep. 450, 48, 50 seq.
Gentilis de Fulgineo medica A 38, 9. 14
Gentilis Valent. carmen in Delphinum Gall. 148, 22
— Scripta ad V. G. pertin. 122, 35
Geoffroi de Bouillon, roman de 320. 627
Geographica App.; 287, 1. 393
— Livre des proprietes qui fait mencion des provinces et du pais 431
— Conspectus locorum Italiæ portubus vel castellis insignium 576, 33
Georgius Frid. Marchio Badensis, ep. ad 495, 420 seq.
Georgii, M. A., ep. 141, 247
Gerardus Cremonensis de planetis 454, 7
Gerardi mag. de monte Corbeleto gramm. 386, 4 (Sinn. I, 456).
Gerbert, geste des Loherains 113, 1
Gerberti tabula arithm. 250, 1
Gerhardi, Joh., ep. 495, 7
— ep. ad 495, 6. 8
Geringii, J., ep. A 30, 147*
Germani vita App.
S. Germani cœnobii charta 83, 1
Germanicus App.; 88; 148, 59
— scholia in G. 88
Germania, vide Historica, s. v. Germania
Germanic. Rer. Script. App.
Germanicorum magistratuum tituli 490, 1
Gersoni opera 211, 9—12
Geslensis, vide Bernhardus
Gesneri, Jerem., ep. 495, 316
Getzenhenne, Joh. de Drechtungeshusen 80, 2
Guelfelderi (?), Wencesl., ep. 141, 253
Gifanii, Ob., ep. 141, 155—168
— ep. ad 141, 272
Gilbertus Porretanus super cantic. canticorum 15, 2
Gilbertus Regius. Notæ ad 450, 1
Gilonis Prioris ep. 404, 5
Giraldi historia poetarum. Notæ ad 450, 5
Gisii, Tidem., ep. 141, 169 seq.
— ep. ad 141, 209; 450, 48, 91
Gisleberti disp. Jud. cum Christ. 111, 46; 188, 3; 349
— exc. 592, 8
Glauseristiani, Balth., ep. 495, 310
Gloneri, Sam., Argent. sched. B 50, 5
Glossæ Iricæ 167, vide Anglosaxonica, Celtica.
Glossarium Latinum in Canones 89, 6
— medic. 295, 8; 337, 2
Glossaria Latina 16; 83, 3; A 91, 18; A 92, 1—4; 129, 4; 150, 12; 178, 5; 224, 12. 13. 14; 236, 3; 243, 1; 258. 2—13; 286, 1; 357, 2. 7; 358, 9; 416, 1; 422; 450, 44; 519, 13; 544, 5; 588; 611, 1. 2; 688, 1. 2
Glossarium Arabico-Lat. medicum 252
Glossarium Gallicum. Dictionaire francoys 450, 31
Glossarium Belgicum App.
— Latino-Belgicum 641
Glossarium Lat.-Germ. ad Canones pert. 89, 6; 493, 16
Glossaria Græco-Latina 83, 16; A 91, 18; 178, 3; 189, 3. 21. 49; 263, 4; 337, 3; 357, 1; 450, 30
Gnapheus App.
Godefridus Monachus App.
— vide Gotfridus

Goerentei oratio 450, 69
Gonati astrol. exc. 157, 2
Gordonius Scotus de imagine et idolo 142, 9
Gotfridus Viterb. App.; 260, 12
Gottesheim, Frid. a, ep. ad B 50, 2
Gotthard, Wilh., ep. ad 495, 271 seq.
Goulart, Sim., ep. ad 495, 121
Graal, les histoires du saint 113, 20
Græcis litteris scripta Latina 236, 3; 249, 6
Grammatici Latini App., cf. Cledonius, Consentius, Donatus, Priscianus, Sergius etc.
Grammaticorum vetus catalogus 243, 5
Grammatica. Varia A 92, 25. 34; 123, 2. 3. 5. 6; 189, 32; 207; 266, 5—7; 371, 2; 432
— Exc. gramm. P. Danielis 141, 333
— P. Danielis notæ ad gramm. Lat. 189, 11
Grammatica Lat., Gallice 439, 3
Grammatica, Græce 316, 1; 579, 1
— De linguæ Græcæ pronuntiatione 450, 2
Grammatica carmina. Carmen philos. gramm. 439, 9
— Carmen de figuris 439, 6
— Carmen de gramm. 471, 3
— Carmen de etymol. 469, 3
— Tractatus versif. 519, 29
Grammatici tractatus diversi. Aequivoca etc. 383
— Scholia in Alex. de Villa Dei doctrinale 386, 3
— Tractatus de alphabeto mysticus 36, 5. 417, 11
— Alphabeta divers. 207, 2
— Ars gramm. cui titulus Arcubius 439, 5
— Ars anonyma 123. 207, 8. 14. 16; 439, 3
— De VII artibus lib. 260, 31
— De barbarismo etc. 205, 85. 467, 4
— De declinatione 207, 3
— De V declin. 611, 9
— Ars dicendi et epistolandi 506, 10
Grammatica. Ars dictaminis 221, 6; 580, 2
— Dictionarius libellus 709, 2
— Differentiæ 224, 8
— De dissonantia sermonum 330, 10
— Carmen de etymol. 469, 3
— Etymologica quædam 624, 1
— De figuris App.
— Figuræ Græcorum 45, 4; 172; 184
— Carmen de figuris 439, 6
— De nominibus mobilibus 207, 15
— Orthogr. AA 90, 26; A 92, 28b; 178, 8; 330, 9; 522, 4
— Notæ in auctores orthogr. 189, 52
— De patronymicis A 92, 23
— Partium orationis catalogi sermone ignoto scripti A 92, 6
— Tabula ponderum 83, 10
— De pronom. App. s. v. Grammatica
— De proprietate sermonum vel rerum 224, 8
— Tractatus dictus Titan 519, 16
— De relatione 467, 5
— De relatione secundum Priscianum 519, 17
— Definitio vocis 'spondile' 205, 33
— Observ. gramm. Script. Sanctæ 83, 2. 5
— Exc. de syll. 69, 4
— De ultimis syllabis coniunctionis, præpos. atque interiect. 432, 6
— De tropis etc. A 61, 2; 702, 18
— Verborum conspectus alph. 439, 4
Grasser, Jac., ep. ad 495, 4. 111 seq.
Gratiani rhapsodia conciliorum. Notæ ad 450, 1
Grebner, P., vaticinia a. 1587 158
Gregoræ de soloec. exc. 579, 15
Gregorianus 263, 2
Gregorii responsio ad Augustinum episc. Angl. 618, 7
— prologus in Cantica Cantic. 334, 13

Gregorii comm. Cant. Canticorum 460, 10
— documentum 205, 114
— epist. A 94, 5; exc. 425, 3
— ep. ad Brunigildam Franc. reg. 425, 2; 611, 22
— ep. ad Marianum 235, 2
— de epithalamio sponsi et sponsæ 612, 9
— comm. in Hiob 132, 2
— homil. A 8, 14; 42, 4; 47, 3. 10. 27. 63. 65. 69. 72. 76. 78. 79. 81; 114, 9. 78. 83. 86. 87. 93. 95. 97. 99, 101
— homil. in Ezech. 136, 1; 235, 2
— hymnus de Maria 702, 20
— versus ad laudem Mariæ 211, 20
— moralia 159, 2; 612, 3
— moralium exc 460, 3. 6; 612, 8. 12
— expos. Pauli epist. 344, 2
— de pollutione 612, 10
— quæst. eccles. 363, 9
— regul. pastor. 72, 1. 283
— vide Ecclesiastica s. v. Regulæ
— de notis Tironianis 358, 3
— exc. varia 49, 3; AA 90, 10, c; 205, 114; 271, 5; 314, 1; 334, 15; 434, 19; 592, 8; 611, 23; 612, 16. 29; 612, 33; 702, 11
— Meditationes de Gregorio A 83, 2
Gregorii Corinthii fragm. 579, 2
Gregorius Naz. App.
— apologeticus 374, 1
— historiæ, Græce 449, 2
— homiliæ 374, 2 seq.
— tetrast. B 41
— exc. 314, 10
— Brodæi animadv. ad Greg. Naz. 319, 2
Gregorii Neocæsariensis sermo de anima ad Tatianum, Græce 579, 19
Gregorii et Petri dial. de miraculis 304, 3
Gregorius Turon. App.
— hist. martyrum 199, 2
Gregorius Tu on.rde S. Martino 74, 3
— chron. Francor. 60; 155, 1
— exc. 450, 74
Gremp, Lud., ep. ad B 50, 2
Grimacion, père, itinéraire 125, 8
Grimaldæ, Pollixenæ ep. 531, 26
Griseldis historia 531, 28
— vide Petrarca
Grivelier, jeus partis A 95, 1
Gromatici Lat. App.; 87; 299
Groslotii, Hieron., ep. 141, 27
— ep. ad 450, 48, 24
Groslotius, Jac., ep. ad 141, 187; 450, 48, 23 seq.
Grossus, vide Robertus Grossus
Grotius, Hugo. Colleg. Vitriarii de Grotio AA 42, 2
Gruchii, Nic., ep. 450, 48, 84; 450, 64
Grunnii Corocottæ testamentum 189, 33
Grup chanc. de Buremundt, ep. 147, 8.
Gruteri, J., notæ, vide App.
Grynæi, J. J., epist. A 27, 29; A 30, 13. 17—23
Grynæi, Sim., epist. A 30, 24. 46; 141, 120
Gualtheri Alexandreis App.; 342; 414; 481; 515; 688, 3; 710, 17
Gualtheri, Jo., bibliotheca auctorum 597
Gualtheri, Rod., conciones B 19, 2; B 27; B 31
— conciones in Matthæum B 494
— mem. in Pauli epist. A 29
— epist. A 30, 6. 7. 25. 38. 39. 42. 43
Guarini Veronensis ep. 221, 5; 531, 19; 603
— epithalamium in Tristanum Sforziam 211, 7
— de arte dicendi, vide Parimpus
Guellis, Val. de, ep. 141, 189 seq.; 214 seq.; 272
Gugelberg, Greg., epistula de Rhætia 144, 8
Guiberti Dei gesta 458, 1
Guidonis astrol. exc. 157, 2
Guidonis summa 645, 5
Guido de Columna, hist. Troiæ 247, 1

Guidonis Ferrariensis Margarita 311
Guigo, Cartus. Prior., ep. Innocentii Papæ ad 94, 7
Guilelmii, J., ep. 141, 126
— ep. ad B 149, 228; 450, 35
Guilelmi vita Bernhardi Clarevall. 78
Guilelmus de S. Amore 185
Guillaume de Bouldeselle 125, 4
Guilelmus Gemmeticensis hist. Normann. 208, 8
Guilelmus de Monte Lauduno 490, 10
Guilelmus Tyrius App.; Gall. 112; 146, 9; 163
Guilelmi de Lorris, roman de la Rose 230. 364
Guillaume de Machaut A 95, 10; 218
Guillaume de Nangis 191; 217, 1; 307, 1; 323, 1
— vie du bon roy Loys de France 191. 217, 1
Guillaume d'Orange, roman de, 296
Guillaume Triple, de l'état des Sarrazins A 280, 2
Guillem le maire 148, 42
Guilelmus, vide Wilhelmus
Guiscardi, Rob., geneal., Gall. 113, 4
Gulistân. Comm. in G., Arab. 523

H

Haberrüter, Jac., epist. ad Amp. A 27, 146. 147
Hadriani Junii Emb. Notæ ad 450, 18
Hagenau, chron. de urbe, A 49, 2
Hageni, Greg., chron. Austr. A 45, 1
Hagenbachii, J. J., ep. 495, 212 seq.
— Hairon, leus veus du 323, 2
Halberstadt, Henrici, episcopi epist. 139, 56
Halleri, Alb. de, botanica AA 36—AA 41; B 96
— hist. medic. A 96
— physiolog. AA 44
Halleri, Berchth., ep. A 30, 180; 222
— ep. Bullingeri ad 122, 24; 657, 3
Halleri, Jac., ep. A 30, 183. 185
Haller, Joh., epist. ad A 30, 45
Haller, W., epist. A 27, 15
Haly med. 454, 1
— supra tegni Galieni comm. 429, 2
Halyastrol. exc. 157, 2
Hannibalis ep. ad Lucretiam Epirot. reg. filiam 550, 6
Haphtaroth A 2
Harangue de la noblesse à Mr. de Rochefort 651, 4
Harenthals App.
Harlay, C. de, ep. 141, 175
— ep. ad B 149, 332
Harmenopulus App.
Harscher, Matth., ep. ad B 50, 8. 11
Hasler, Joann., ep. ad A 30, 68
Hassiæ, Maur. Landgr., ep. 139, 55
Hastenus, Jo., ep. ad 141, 94
Haverkamp, Sig., dictata in Pindarum AA 32, 3
— in Aelianum AA 32, 4
— syntagma antiq. Græc. AA 32,8
Hawenreuteri, J. Lud., ep. 141, 240
Hawenzweig, Alb. ep. ad 495, 240
Haymonis exc. 312, 4
— de turri Babyl. 205, 109
Haytonus Armen. App.
— chron. Gall. 125, 7
Hebræorum alphab. explicatio 357, 3
Hebraica App.
— Libellus de gemmis 200, 2
— Tractatus physicus 707, 2
— vide Talmudica
Hegesippus App.; 94, 21; 180
Heintze, des Kleinen, Gedicht von den zwei Johansen 260, 22
Heisterbach, vide Cæsarius
Helblini, Joh. Casp., ep. 495, 313
Heliodorus de chrysopœia 579, 10
Heliodori et Chromatii ep. 271, 22. 289, 8
Heloisæ epitaphia 211, 31
Helperici Abbatis exc. 519, 25
Helvetica. Project d'union avec sa majesté de la grande Bretagne et les cantons évangeliques du corps Helvétique A 93, 2
— Epist. princ. de Kaunitz ad præf. Curienses. A 93, 17
— Fœdus Em. Philib. Sabaudiæ ducis et cant. Helv. Pap. 122, 5
Henricus, Angl. rex. Ep. ad 309
Henrici Galliæ regis charta restitut. Jesuitarum 145, 25

Henrici I regis epitaph. 568, 12
Henrici II edicta, Gall. 151, 1
Henrici IV Gall. reg. instruct. leg. A 42
Henrici IV Gall. regis epist. A 42, 21—22; 141, 3; B 149, 17ª
— epist. ad B 149, 1 seq.
Henrici V Angl. regis querellæ Carolo VI Franc. reg. obiectæ A 92, 33
Henrici Julii duc. Brunsv. consilium 147, 44
Henrici Trecens. com. charta a. 1176 141, 315
Henrici monachi tabula calendaria 226, 2
Henrici de Mundi Villa anatomia 227, 6
Henricus Winto episc., carm. ad 568, 12
Henzii, Conr., ep. A 30, 182
Henzii, Nicolai, conciones 660. 661
— ep. A 30, 133—135
Henzii, Ulr., ep. A 30, 131
Hephæstion App.
Herbarum nomina A 28
— vide Medica
Hercules. Tractat. de gestis Herculis 141, 326
Herdessiani, Christ., ep. 142, 62
— ep. ad A 46, 37—41. 45—50. 54. 83—89
Herennius. Auctor ad H., vide Cicero
Hericus Altissid. App.
Hericus. Carmen de H. 394, 1; 455, 36
Herlinus, Christ., ep. ad B 50, 2
Herlini, Dav., ep. A 30, 126—129
Herlini, Huldr., ep. A 30, 130
— ep. ad A 30, 72. 73. 131. 133
Herlinus, Rod., epithalam. in Ampel. A 27, 179
Herrmann, Em., ep. A 30, 202
Hermanni, Gabr., psalterium A 33
Hermes Trismeg. App.
Hernaldi præf. in vitam Bernhardi Clarev. 78
Hero App.
— Geodæsia 656
Herodianus App.
Herodoti exc., Lat. 576, 17. 70
— Joh. Rosæ schol. in Herodotum 663, 2
Herraulx. Tractatus varii de promotione nobilium et de officiis 'herraulx' A 280, 9
Hertzog, Ad., ep. ad A 46, 168
Hervei ep. 568, 13
Hervei archid. Aur. charta 141, 318
Herveti, Gentiani, ep. 450, 48, 50 seq.
— Response à mesire Gentian H. 617, 2
Herxheimeri, Bernh., confessio fidei Christ., Germ. BB 56, 5
Hesiodus App.
— versus aliquot, Latine 527, 25
— Notæ in H. 450, 79
Hesychius App.
Hettus Trever. episcop., ep. ad 289, 4
Heugel, ep. ad B 149, 70. 97
Hierocles in aureos versus Pythagoræ ex versione Aurispæ 211, 15
— exc. Græc. 691, 3
Hieronymus de Sancta Fide 576, 27
Hieronymus Turrianus A 93, 7. 11
Hieronymus App.
— chronica 29, 3. 83, 11; 219
— epistulæ A 58, 1; 83, 11; 93; 197; 225, 11. 13. 14; 271, 23; 289, 9; 314, 4; 334, 4; 408; 424, 9—13; 460, 5; 611, 25; 612, 21. 24—26
— glossæ in H. epistulas 554, 2
— liber ad Eustochium 586, 2; 612, 19
— de nominibus Hebraicis 197, vide Vulgata
— homiliæ 47, 55. 70; A 58, 2; 114, 27. 84
— contra Jovinianum 251, 1; 396, 1
— testimonium de Lactantio 298. 440
— narratio de Malcho 137, 3
— de nativitate Mariæ 137, 9
— translatio de tractatu Origenis in Cantica Canticorum A 58, 2
— ordo solaris 250, 7; 441
— de decem temptationibus 197

Hieronymus de essentia trin. A 76
— de s. trinitate 461, 5
— de viris illustribus 142, 59. 225, 7. 15
— de vitis patrum 96
— catal. episc. Rom. 318, 5
— catal. exc. 554, 2
— de XII scriptoribus 225, 11
— de vita prophet. 434, 28
— de vita apost. 434, 27
— vita Hilarionis 376, 2
— vita Paulæ 24, 20
— vita Pauli heremitæ 94, 1; 113, 3
— Vulgata 3; 4; A 9, 2. 5; 30, 1; A 32; B 51; A 72; A 73; 85; A 92, 5; 199, 1; 334, 1. 8. 13. 17. 19; 348; 533, 1; 605; 634; 638; 647; 671; 706
— Glossæ in Vulgatam H. 258, 1; 334, 1. 8. 13. 17. 19
Hieronymi comm. in psalm. A 94, 4
— comm. in Ezech. 301
— comm. in Jesaiam 20
— expos. in proph. min. 102, 1
— comm. in Matth. A 92, 28, a; 171
— comm. in Pauli ep. 314, 7. 9; 344, 1
— argum. in epist. canon. 586, 3
Hieronymi excerpta A 91, 23; 257; 271, 7; 334, 8; 467, 3; 592, 8; 612, 14. 29
— miraculum 197
— vita 225, 8
— laudatio 229, 2
— Meditat. de A 83, 3
Hierosolymitana. Chron. App.; 145, 37; 367, 3; Gall. 25; 41, 7. 8; A 280
— Li saint leu de Jerusalem 113, 6; 340, 2
— Descriptio terræ sanctæ 46, 1; Gall. 41, 7
— Destruction de Jerusalem 260, 3
— Complainte de Jerusalem, carm. 113, 12
— De Hierosolymorum excidio per Vespasianum perpetrato, Germ. 537, 1
Hierosolymitana. De cruciariis, de Vandalorum vastatione etc. 576, 52
— Carmen Græcum hist. de bello sacro Christ. a Godofredo Bullonio et Petro Heremita usque ad tempora Michaelis Palæologi 509
Hilarii opera 100; 176
Hildeberti Cenom. ep. 484, 3; 580, 1; 633, 1
Hiltegardis ep. ad Colonienses 260, 13. 14
— prophetiæ 260, 16
— de simplicibus medicinis 525, 2
Hiller, Henr., ep. ad 495, 89
Hillinus. Ep. ad 568, 1
Hincmari vita Remigii 168, 13
Hippocrates App.
— aphorismi 295, 4
— Comm. Rasis in aphorismos 430
— Comm. anonym. in aphorismos A 52, 2; 232; 471, 2
— Oribasii comm. in Hipp. prognostica A 52, 3
Hippocratis ep. 579, 8
— iusiurandum 531, 13
— de somniis exc. Græce 579, 14
Historicor. Roman. fragm. App.
Historica. Vide Bongarsius
Historica. Vide Carmina historica
— Vide Theologica
Historica eccl. varia BB 56
Historica. *Annales, Chronica univers., singulorum annorum hist.*
— Annales Karoli Magni Laurissensium simil., fragm. A 92, 21
— Annalium Fuldensium fragm. 720
— Septem libri chron. 46, 2
— Chronici fragm. A 95, 7
— Chronographus a. 354 108, 2
— Tractatus chronologicus 128, 1
— Chronicon breve usque ad Carolum V B 196, 3
— Chronicæ libri III 251, 4
— Chronica ab initio rerum ad Carolum Loth. fil. 324
— Chronica anonymi 367, 2

Historica. Index chronol. ab orbe ad a. 1227 307, 5
— Chronica usque ad Nicephorum Botan., Græce 596, 1
— Chronicum synopticum, Græce 596, 3
— Excerpta chronologica 240
— Chronicæ excerptum de nece apostolorum 434, 26
— Exc. ex chronica, quæ nominatur fasciculus temporum 576, 2
— Chronici fragm. de pugnis inter Anglos et Francos a. 1370, Gall. A 95, 7
— Chronicon universale usque ad a. 1374, Gall. B 196, 1
— Chronicon breve s. XV A 45, 15
— Chronica a. 1402—1500 29, 4
— Exc. chron. de anno 1318 22, 12
— Exc. chron. de anno 1417 470
— Exc. chron. de anno 1422 22, 12
— Jugement de l'an 1438 205, 22
— Adnotatio de a. 1442 372
— Tractatus de baptismo Delphini a. 1492 celebrato 211, 32. 33
— Quædam de a. 1563 635
Historica. *Chronica special.*
— Chronicon Bernense 452, 3
— Cronique du nom des Bourgignons 667, 3
— Chron. Britann. 178, 16
— Hist. Brit. (Anglosax.) a. 409—616 568, 9
— Chronica bellorum Flandric. 1294—1368 323, 3
— Florentinorum facta 62
— Chron. Francorum (origo Francorum, généalogie des rois de France etc.) 22, 1. 2. 5. 11; 41, 3. 4; 65, 2; 70; 73, 1. 2; 83, 7. 8; 90, 2. 3; AA 90, 8; A 92, 32, a; 98, 4; 113, 9. 10; 115, 3; 146, 7; B 196, 2. 3; 208, 4; 260, 29; 486; 544, 6; 560, 1; 590, 1. 2. 3; 599, 1; 607, 1; 667, 2
Historica. Croniques de Gennes 281
— Chronica de urbe Hagenowe A 49, 2
— Hierosolymit. chron., vide Hierosolymitana
— Chronica Hollandiæ 588
— Chron. Israelitarum, Gall. 41, 6
— Chronique de Liege (—1455) 491
— Chronica Nederlandica 65, 3
— Chron. Normandiæ (—1199), Gall. 307, 2
— Hist. Pisanorum 65, 1
— Chron. Turonense 22, 11
Historica. *Chartæ,* vide Historica, s. v. Edicta
— App. s. v. Chartæ; 205, 20; 141, 297 seq.; 503
— Chartæ s. XV Lat. AA 50; 470; 607, 1
— Chartæ s. XV Germ. 380
— Chartæ s. XV Gall. B 36; 63, 12; 70; 383, 5; 538, 539, 1
— Chartæ s. XV—XVI Gall. 319, 2
— Chartæ s. XVI Lat. A 93, 19
— Chartæ s. XVI Gall, 651, 5
— Chartæ certorum annorum: 1326 508; 1337 (Gall.) A 95, 8; 1342 BB 50; 1387 (Germ.) 71; 1408 (Gall.) 62; 1437 A 37; 1480 (Gall.) 476, 6; 1575 (Gall.) 63, 12; 1621 A 93, 1
— Charta donat. mon. S. Benedicti Flor. 48, 1; 141, 301. 308 seq.
— Chartæ ad claustrum Brunnadern (prope Bernam) pert. A 53, 5
— Chartæ Caroli VI 205, 20
— Charta cœnobii cuiusdam s. X 164, 1
— Chartularium Lausannense B 219
— Charta Ludovici XIII a. 1621 A 93, 1
— Charta Martini V 205, 21
— Fragmenta rationarii de silvarum venditione, Gall. 568, 14
— Chartæ ad Remenses spectantes 166, 2; 210, 1; 705, 5

Historica. Charta S. Remigii et S. Germani s. X 83, 1
— Chartæ ad monast. Treverensia pertinentes 490, 2
— Charte pour les nobles de Vermandois etc. 141, 302
Historica. *Varia per alphabet. digesta.*
— De S. Adelheydi imper. A 82, 6
— Hist. Alexandri Magni 247, 2
— Historica Andegavorum consulum 309
— Epistulæ div. ad Angliam pertin. 69, 13
— Antoine de Navarre, epitaph. in 141, 24
— d'Arc, Jeanne, vide Historica s. v. Johanna
— Archiepiscopi, vide Episcopi
— Dit touchant la paiz faite a Arraz entre le roy et Bourgogne 205, 43
— Tractatus de legibus Atheniensium a Christiano quodam confectus 519, 28
— Babilone. Topographie des lieux de B. et les ports d'Alexandrie à Guadres A 280, 4
— De re bellica 607, 3
— Le livre des blasons 607, 2
— De Bohemia et Ungaria tract. div. 140
— Bongarsii coll. hist. s. XVII 144. 145; cf. Historica s. v. Juliacensia
— Livro de sorte di papa Bonifacio 473, 1
— Enum. regum Britann. 568, 7
— Privilegia Bruxellensia 186
— Tractatus de Cæsaribus 104, 9
— Carmina historica, vide Carmina historica
— De Carolo Magno 260, 30
— Dictie de la paix novellement faite entre le roy Charles et Phil. Burg. 205, 63
— De Carolo III 260, 33
— Epitaph. Caroli VII Franc. regis 531, 3
— Remonstrance de l'estat de l'église universelle par tout le royaulme au roy (Charles IX) 617, 1
Historica. Caroli IX edicta 151, 1. 259
— Carmina Germ. de Imp. Carolo V BB 56, 2
— De Catharina Medic. Italice A 93, 8
— Eiusdem ep. 450, 48, 94 seq.
— Le Kaan de Cathay 125, 6
— Chappitre des lettres d'estat et office des chambres 151, 3
— Histoire de Clothaire d'après Freculphe 667, 2
— De Colignii morte, Ital. A 89
— De morte Colignii cento Virgilianus A 93, 14, a
— De Dania et Suecia 140
— Valor decimarum omnium decuriarum et prov. et diœces. regni 205, 134
— Les impôts des 17000 villes à clocher de France 205, 122
— Declaracion sur les droiz roy. 205, 65
— Descriptio orbis terrarum, origo gentis Franc., dinumeratio patriarchatuum et archiepiscop. 590, 3
— Historia de Joannis Dietzii cæde BB 56, 3
— Nomina ecclesiarum, in quibus dominus rex habet regaliam 205, 133
— De dedicatione ecclesiæ (chron.) 240, f. 267[a]
— Edict du roi publ. à Orléans 651, 5
— Edicta civitatis Veneticæ pro Podesta di Portolle A 59, Ital.
— Edicta et litteræ Caroli IX et Henrici II, Gall. 151, 1
— Edicta regum Francisci II et Caroli IX 259
— De S. Elisabetha vidua filia regis Ungariæ 240, f. 238[a]
— Episcoporum et Priorum catalogus, vide Episcopi
— Epistularum collectio incipiens a Martino IV papa 69, 6. 7

Historica. Epistularum divers. coll. 220, 5
— Epistulæ IV a. 1443. 220, 9
— vide Epistulæ
— Estats et maisons de la Chrestiente App.
— Lettres d'état des chambres 151, 3
— Genealog. comitum Flandriæ B 196, 4
— Floriacensis claustri abb. 306, 1
— vide Floriacum
— Forme de commission pour contraindre gens a paier aides 205, 11
— Francia, vide Historica, s. v. Chron. Francorum
— Complainte de la France sur ses princes 205, 102
— Les XII pers de France 205, 64
— Factum et guerra de Gallia de Guilelmo 69, 8
— Tractatus de baptismo Delphini a. 1492 celebrato 211, 32. 33
— Descriptio cuiusdam rei mirabilis, quæ in Gallia accidisse ferebatur 550, 16
— Historiæ variæ ad Franciam spectantes 98, 6; 616, 3. 621, 3
— Impôts des 17000 villes de France 205, 122
— Epistulæ ad Francorum reges 146, 7
— Reges Francorum, vide Historica, s. v. Chron. Francorum
— Origo Francorum, vide Historica, s. v. Chron. Francorum
— Francisci II edicta 259
— Varia de Imp. Friderico Austr. A 45, 3
— Friderici Imper. Rom. epistulæ 146, 7
— Genealogiæ etc. 143. 486
— Genealogicon Rom. App.
— Genealogia comitum Flandr., vide Historica s. v. Flandria
— Genealogia regum Francorum, vide Historica s. v. Franci

Historica. Genealogia comitum Sabaudiæ, vide Historica s. v. Savoie
— Germania. Variæ historiæ ad Germ. spectantes, Gall. 98, 6
— Varia s. XVI et XVII ad Germaniam pertinentia 139. 140. 147
— Germanicarum rerum scriptores App.
— Germanicorum magistratuum tituli 490, 1
— Helvetica, vide Helv. Project d'union avec sa majesté de la grande Bretagne (Guillaume III) et les cantons evangeliques du corps Helvetique A 93, 2
— ep. princ. de Kaunitz ad præf. Curienses A 93, 17
— Henrici I regis epitaph. 568, 12
— Henrici II edicta 151, 1
— Henrici V Angl. regis querellæ Carolo VI Franc. regi obiectæ A 92, 33
— vide Henricus
— Scripta ad Hierosolym. pertinentia, vide Hierosolymitana
— Quædam de Hugone duce Francorum 534
— Humanistæ oratio 211, 2. 3. 4
— Humanistarum Ital. ep. 221, 4
— Hungaricarum rerum script. 146, 8; 279; 468, 16
— Jeanne d'Arc, lettres de, envoyées au roi d'Angleterre 205, 15
— manière d'approbat. de Jeanne d'Arc 205, 15
— versus Lat. in J. d'Arc 205, 44
— Imperatorum epist. etc. 146, 7
— Catal. imper. Rom. 107, 2, vide Historica, s. v. Romani
— Imperatorum catal. 260, 18
— De institutione beneficii et de potestate imperatoria 220, 10
— Impôts des 17000 villes de France 205, 122
— Instruction pour le faict de la Chambre et des Comptes 151, 2

Historica. Instructions royaulz sur le fait des fiez a. 1404 205, 27
— Instructions royaulx sur le fait de la gabelle a. 1442 205, 157; a. 1379 205, 158
— Versus in Johannam d'Arc 205, 44
— Lettres envoiees de par la pucelle au roy d'Angleterre 205, 15
— Manière d'approbation de J. d'Arc 205, 15
— Johannis S. Maximini abb. epist. A 95, 8
— Judæorum historiæ fragm., Gall. 41, 6
— Juliacensia 147
— Lascarinæ gentis geneal. 97, 12
— Laupensis proelii narratio 452, 3
— Livonica 468, 15
— Les enseignemens du bon roi Louys 205, 47
— vide Ludovicus
— Mariæ Theresiæ ordo iudiciorum capitalium B 90
— Matildis imper. epitaph. 568, 12
— Maximes et bref avis pour le maniement de la guerre 649
— La copia d'una lettera mandata d'Inghilterra a Don Bernardino di Mendoza. 1588 A 93, 10
— Relation sur le supplice de Thomas Morus 272, 2
— Status controversiæ de prædestinatione in colloquio Mompelgartensi (1586) A 93, 16
— Navarra, Anton. de, epitaph. in 141, 24
— De promotione nobilium, Gall. A 280, 9
— Le harangue de la noblesse à Mr. de Rochefort 651, 4
— Ordonnances s. XV 205, 25. 27
— Ordonnances sur le fait des changeurs 205, 66
— Paparum catalogus, vide Episcopi
— De nonnullis imperat. atque papis 260, 32. 36
Historica. Epistulæ papales 166, 4
— Epistularum papalium et aliarum coll. 220, 12
— Epistulæ episcopales et imperat. aliquot 568, 1. 13
— Exc. ex epist. cuiusdam papæ 550, 34
— Paparum bullæ et regulæ s. XV et XVI 490
— Decreti papalis fragm. de pravitate Simoniaca 378, 3
— Testimonium rectoris univ. Paris. a. 1406 A 93, 18
— Proposition faite de par l'universite de Paris a. 1405 415
— Nüwe Zytung von Pera 122, 17
— Pii episc. epist. ad Philippum Burgund. ducem 1464 531, 16
— Epistulæ Pii II et Caroli VII reg. Franc. 519, 1 seq.
— vide Pius II et Aeneas Sylvius
— De Pippino 555
— De Polonia 140
— Pontifices, vide Episcopi
— Prophetiæ, vide Prophetiæ
— Livre des proprietes qui fait mencion des provinces et du pais 431
— Memoire du nombre des mortz et prisonniers faits à St. Quentin 1557 560, 2
— De conventu Ratisbonensi A 39, 34; A 45, 3; 139, 12—30; 142, 43 seq.
— Regum aliquot enum. 263, 3
— Regum Christ. cat. 273, 3
— Romana. Historia urbis Romæ, carm. Gall. 10, 2
— Tractatus hist. compilatus ex Orosio, Sallustio, Livio, Lucano ad hist. Rom. pertinens A 94, 24
— De Tiberio Cæsare 120, 3
— Fragm. hist. Roman., Gall. 98, 1
— De primo Imperatore Romano, Gall. 98, 3
— De historia Rom. etc., Gall. A 280, 7
— Romanorum principes 22, 3

Historica. Imper. Roman. enum. 120, 5
— Tractatus de Cæsaribus 104, 9
— Imperatores Rom. et Constantinop. 268, 9
— Romanorum episcoporum catal. 225, 14; 251, 3; 273, 2; 318, 5
— De la division de l'empire Romain suyvie par l'eglise ancienne 141, 329
— Nomina magistratuum etc. Romanorum 223, 5
— Traité d'histoire Romaine, d'art militaire et de jurisdiction Romaine A 280, 6
— Lez grant perdon de Rome 98, 8
— Romanæ ecclesiæ taxæ 273, 1
— Fœdus Em. Philib. Sabaudiæ ducis et VI cant. Helv. Pap. 122, 5
— Genealogie des contes de Savoie 248
— Animadvers. in Scioppii tract. de imperio Turcico B 50, 4
— Ambassade de Jehan de Selve pour la delivrance de François I 272, 1
— Senonensis curiæ stilus 205, 2 seq.; vide Sens
— Decretum regium in baill. Senonensi a. 1429 205, 83
— Synodus eccles. Gall. habita Durocortori 150, 3
— Synodi, vide Concilia
— De quodam vicedomino nomine Theophilo 367, 5
— De Tiberio Cæsare 120, 3
— de Transsylvania 140
— Historia Troye 209, 2
— De bello Turcico 140
— Catalogus Turonorum archiepiscop. A 92, 32, b
— De vastatione Vandalorum, de cruciariis etc. exc. 576, 52
— Veneticæ civitatis edicta, Ital. A 59
— De Wallachia 140
Hochfelder, ep. ad B 149, 274 seq.
Hoddersen, Jo., ep. ad A 46, 90
Hœschelii, Dav., ep. 141, 56
— ep. ad B 149, 238. 368. 382 seq.
Hoffmanni, Casp., ep. 495, 396 seq.
Hoflii, Joannis, quæstiones theol. 653
— de vera et falsa religione, ex comm. Huldrici Zwinglii 653
— quæstiones in Decalogum 672
Hollandiæ chron. 588
Hollerii, Blasii, praxis med. 700
Holtzem, Petr., ep. ad 495, 269 seq.
Homerus App.; Ilias I, 1—7, Græce 242, 2
— Homeri Il. in. versio Lat. 286, 6
Homiliæ A 8; 43; 47; AA 90, 11, a; A 92, 31, b. c; 94, 18. 39; A 94, 12. 17. 18. 23; 114; 171, 2; 278, 6; 289, 2; 377, 11; 417, 14. 15; 458, 2—4; 460, 8; 461, 7; 483, 20; 519, 11. 21; 531, 2. 6; 592, 2. 10; 679, 2; 697, 1
Honert, van der, theologica AA 42, 1
— loca proph. AA 32, 7
Horæ B 32; A 84; 697, vide Breviaria, Missalia etc.
Horapollon App.
Horatius App.; 21; A 60; A 92, 12. 14. 29, b; 327, 10; 363, 7; 398, 2. 3. 4. 5; 487; 508; 520, 1; 542, 3; 619
— Exc. 120, 8; 327, 3; 550, 38; 710, 1
— Vita et tract. metr. 542, 4
— Comm. Acron. 223, 1; 516, 2
— Comm. Porphyr. 516, 1
— Prologus in Horatii exc. 710, 1
— Scholia in H. 21; A 92, 11; 223, 1; 266, 2. 3. 4; 327, 1. 2. 7. 11; 371, 2; 508; 622; 648, 3
— Notæ ad Horatium 450, 16
— Hadriani Junii comm. B 40
— Traduction de la premiere satire d'Horace 148, 43
Hornicæi, Lud., ep. 495, 43
— ep. ad 495, 44
Hornschlaher, Lütpold, ep. anabaptisticæ 464

Horstii, Greg., ep. 495, 15 seq.; 183 seq., S. ibid. 284 seq.
— ep. ad 495, 13. 14 seq.
Hortini, J., ep. A 30, 178. 179
Hortini, S., epist. A 30, 176. 177
Hospinianus, Joann., ep. ad A 30, 69
Hospitalis, Mich., ep. 141, 22 seq.; 450, 48, 87 seq.
— ep. ad 141, 122. 226
— carmina 148, 1
— vita 141, 21ª
Hotomani ep. 141, 26
Hottingeri, Jo. Henr., ep. A 30, 59. 61—63
Huberi, J. J., ep. 495, 233ª seq.
— ep. ad 495, 234 seq.
Huberi, Wern., lect. var. Prudentii B 59, 1
— adnot. ad Petrum de Ebulo B 59, 3. 4
Huberti, Conrad., ecclesiastica B 50, 5
Hübner, J. R., epist. A 30, 216
Hübner, Matth., ep. B 50, 2
Hübner, Pet., ep. A 27, 145. 160
— Epist. ad A 27, 5. 13. 153
Hüss, Dav., ep. ad A 30, 208
Hugonis Floriac. historia 90, 1
Hugo Lincoln. Meditationes de H. A 83, 1
Hugonis Parisiensis sententiæ 460, 1
Hugonis episc. Trec. charta 141, 306
Hugo de S. Victore, hist. eccles. 208, 6
— chron. 251, 4
— de moribus 161, 16
— didascolon 295, 13
— expos. regulæ Augustini A 53, 4
Hugo. Quædam de Hugone duce Francorum 534
Hugutio 276, 4
Huldrici, J. J., epist. A 30, 53. 54
Hulsius, Wilhelm., ep. ad 495, 5
Humanistæ oratio 211, 2. 3. 4
Humanistarum Ital. epist. 221, 4
Humberti vita Leonis papæ 24, 31
Humberti fratris responsio 292, 11. 13
— ep. 292, 16
Hummel, J. H., epist. A 30, 212—215
Hundt, Wigelei, genealog. Pal. 143, 1
Hungaric. rer. script. App.
Hungaricarum rerum script. 146, 8; 279; 468, 16
Huralti ep. 141, 256
— ep. ad 141, 151
Hussitarum ep. ad Cardinales 434, 30 (cf. A 46, 8ª; 142, 36; 434, 30)
Hutten, ep. ad B 149, 275 seq.
Hyginus App.; astronom. fragm. 45, 3
Hymni C 50; AA 90, 19ª. 620
— vide Carmina Christiana
Hystanis ep. 579, 8

J

Jacobi le Grant, livre de bonnes meurs 274, 2
Jacobus de Vitriaco, hist. Hieros. App.; 307, 3. 499
Jacobi VI Scot. reg. comment. apocalyps. 142, 6
Jamblichius. Excerpta ex J. AA 32, 5
Ibis. Comm. in Ovidii Ibin 516, 3
Jeanne d'Arc, lettres de, envoyées au roi d'Angleterre 205, 15
— versus in eandem 205, 44
Jehan Bretel, jeus partis A 95, 1
— le Conte, miracula virg. Mariæ, Gall. 82, 4
— de Lanson, chanson de geste de, 573
— le Long 125, 3. 4. 5. 8
— de Mandeville 125, 2
— Menard, des saints sacremens 153
— de Meung, roman de la Rose 230. 364
— — codicille 420, 1
— d'Oriaulx, l'evangile des femmes 205, 147
— de Paris, chron. B 196, 1
— de Selve, ambassade 272, 1
Jenischii, Georg., ep. 495, 288
— ep. ad A 46, 173
Jeremias archiepisc. Ep. ad 225, 1
Jerusalem, vide Hierosolymitana
Jesu, filii Haly, liber oculorum 216, 1
Jesuitica 142, 49 seq.; 145, 19 seq.; 148, 23 seq.
— Echo Jesuitarum, carm. B 50, 9

Jeus partis, vide Carmina Gallica
Ildeberti Cenomann. ep. 484, 3; 580, 1; 633, 1
Imperatores, vide Historica, s. v. Imperatores
Imperatorum Romanorum numismata, Italice descr. 553, 4
Imposteurs. Le fameux livre des trois imp. B 382
Impôts des 17,000 villes de France 205, 122
Innocentii Papæ ep. de S. Hugone 94, 7
— versus in Fridericum Imperatorem 434, 26
Innocentii VIII Papæ bullæ 490, 7. 15. 22
Innocent, sermon de pape 697, 1
Inscriptiones, vide Marcanova
— Græcæ 402, 17; 450, 3
— Latinæ 141, 93; 148, 18. 20; 189, 9. 31; 384; 450, 65ª
— Lat. Hungaricæ 468, 12. 18
Instituta fidei Christianæ et præcepta moralia, Gall. 614
Institutiones, vide Justinianus
Instruction des prêtres 489, 1
— pour le faict de la chambre des comptes 151, 2
— vide Historica
Insulis, Alanus de, vide Alanus
Invocatio angelorum A 93, 3
— Dei, Lat. 82, 3
— Petri apost., carm. Gall. 260, 1, c.
— vide Ecclesiastica
Joachimus com. Pal., ep. ad A 46, 163. 171
Joachim, de vita 271, 24
Jocosa, Lat. et Gall. 205
Jodocus abbas mon. Fabariensis, ep. ad 495, 430
Johanna d'Arc, vide Historica
Johannes script. Imper. de ratione epistolandi 244, 6
Johanins med. comm. Galen. A 52, 1
— Artegni Galieni lib. ysagogarum 295, 1
Johannis S. Maximini abbatis ep. A 95, 8
Johannes Alexandrinus med. A 52, 1
Johannes de Altavilla 683
— de Sancto Amando, vide Amando
Johannis Baptistæ versus 363, 15
Johannes Biclarensis App.
— de Sacro Bosco de sphæra 454, 6
— de Capua epist. 161, 10
— Chrysostomi exc. 592, 8; 612, 29
— Damasceni liber de fide orthodoxa 154
— Diaconi vita Gregorii 133, 2
— episcopi homil. 47, 54
— episcopi Mediolan. epist. A 55
— Eriugenæ versio Dionysii Areopagitæ 19
— fabri scolaris regratiatio AA 90, 25, c
— de Gadestein lib. de morbis (?) 71
— de Garlandia, vide Garlandia
— de Grinonde A 76
— Hispalensis versio libri astronom. Alphargani 404, 2. 4
— de Mailliaco 377, 5
— S. Maximini abb. epistula A 95, 8
— de Monte Medio ep. 335, 3
— comes Nassov., ep. ad A 30, 36
— de Parma practica 227, 1
— Presb. epist. 458, 5
— — Gall. 113, 7
— Rosa 663, 2. 3
— de Rupe scissa 215
— de Sacro Bosco 454, 6
— Salisberiensis policr. 119
— — de coniugio 550, 4
— Frid. duc. Sax. ep. 147, 19
— de Sicilia rhetor. 161, 12
— de Tarentasia 428, 2
— de Thuurocz App., vide Thuurocz et Hungarici scriptores
— de Torna Mira practica 570, 3
Jois, les, de Paradis 205, 93
Jonas episc., ep. ad 225, 1
Jordanus App.
— archiep. Capuani epist. 527, 40
— vicecancellarii epist. 161, 10
— de prærogativa imp. Rom. 452, 5

Jordanus de translatione regni Rom. in Teutonicos 452, 9
Josephus App.
— antiq. Jud. 50, 2; 118
— de bello Judaico 183
— hist. exc. 550, 19
Josephi acrostich. 212, 9
Irmingeri past. Turic. ecclesiastica A 29
— epist. A 30, 47
Isaaci tractatus de urinis 373, 1
— de febribus 373, 2
Isenschmid, Dav., ep. ad 495, 275
Isidorus App.
— de astronomia 417, 4. 7
— astron. exc. 167, 1; 610, 1. 676
— chronicon 83, 12. 676
— de computo 336, 4
— differentiæ D 219, 3; 224, 6; 676
— etymologiæ 36, 1; AA 90, 23; 95; 101; 129, 1; 159; 224, 1; 263, 1 291, 1
— etymol. versific. 462
— etymol. exc. 49, 2; 466, 6; 611, 4. 5. 10; 676; 722, 1
— opera varia eccles. 224. 249
— — liber prooemiorum de libris V. et N. Testam. 224
— — vita et obitus Sanctorum (Patrum) 224. 453. 676
— — allegoriæ V. et N. Testamenti 462. 466, 3. 4; 610. 676
— — de officiis ecclesiasticis 249
— — de doctrina et exemplis episcoporum 442
— — doctrina et fides ecclesiasticorum dogmatum 676
— — præf. in Pauli epist. 334, 19
— — de vita apostol. 434, 27
— — de vita prophet. 434, 28
— exc. gramm. 207, 20
— origines, vide etymologiæ
— orthographia 178, 7; 522, 4
— de natura rerum A 92, 20; F 219, 2; 224, 5; 249, 4; 610, 2; 676
— precatio A 90, 25
Isidori sententiæ 107, 1; 312; 378, 1; 615, 2
— soliloquia D 219, 2
— synonyma 271, 1
— de viris illustr. 289, 3; 676
— de ratione digitorum 348
— laus Gothorum et Hispan. 83, 13. 14
— exc. de monachis 612, 20
— exc. de monstris 452, 14
— exc. de officiis 611, 21
— exc. de stadiis 611, 14
— exc. de temporibus 676
— exc. varia AA 90, 10, a; 271, 28; 592, 8
Isle, monseign. de l'I., ep. ad 141, 154
Isocrates App.
— or. ad Demonicum, Lat. 211, 13
— orationis ad Nicoclen versio Lat. 527, 26
Israelitarum historiæ fragm., Gall. 41, 6
Italica carmina, vide Carmina
Judæorum principes 22, 3
Jützini, G., epist. A 30, 76
Juliacensia. Bongarsii coll. 147
Juliani convivium Græce 449, 1
Juliani liber ad Demetriadem 586, 1
Julianus Toletanus gramm. 123, 7; 207, 9. 12
— prognost. 424, 3
— de decem plagis Aegypti, vide Carmina Lat. varia
Julii Africani fragm. 97, 9
Julius Alexandrinus App.
Julii Celsi exc. 120, 8
Julius Pollux App.
Julii pontif. II dialogus B 50, 9
— regulæ 490, 25. 27. 29
Junigny, Joh. de, A 93, 18
Junii versio Lat. Bibliæ 55. 56
Junii, Hadr., epist. B 40
— comm. in Hor. B 40
Juniperi virtutes 205, 13
Juridica. Varia App.; A 91, 12, a. 22; 205; 309 fin.; 341; 422; 450, 41. 56; 606
— a Bongarsio coll. 149; 543
— Oratio defensoria de apibus 550, 31

Juridica. Ars iuridica 23, 2
— Comm. in authenticas sive novellas 18, 7
— De quorundam baccalaureorum contentione 448, 4
— De iure canonico exc. 550, 38
— Tract. de forensi litigatione s. XV Gall. 544, 9
— Formulæ iuris 224, 1
— De acquirend. hereditatibus 18, 6
— De iure 688, 12
— Leges Langobardorum 18
— Lex Salica 442, 2
— Legum fragm. AA 90, 28
— Collectio legum (ecloge Basicorum), Græce 177. 449, 3
— De legum latione exc. 448, 3
— Juris provincialis et Allemannici versio Gall. A 37
— Mariæ Theresiæ ordo iudiciorum capitalium B 90
— Præcepta iuridica 23, 3
— Requisitæ digesti vet. A 66, 2
— Fragm. speculi iurid., Germ. 722, 5
— De testibus 589, 2
— Quæstiones iuridicæ et alia ad ius spectantia A 93, 3. 205, 24. 28. 51. 54. 69. 70. 73. 74. 78. 86. 87. 88. 94. 95. 97. 100. 104. 106. 108. 111. 116. 118. 119. 121. 122. 123. 138. 142. 143. 146. 150. 159. 160
Juridici versus 205
Justi, Lucæ, ep. 495, 379
Justiniani pandect. et institut., vide App. s. v. Pandectæ; 6; 14; 17; 33; 38; 86; 149, 6
— comm. in institutiones 18, 5; 23, 1
— exc. iuris Just. 149, 1
Justinus App.; 116, 1; 160, 3; 242, 1; 456; 538, 3
— Bongarsii notæ in J. 146, 3
— Notæ ad J. 450, 10
— Exc. Justini 576, 8. 68
Juvenalis App.; A 61, 3; A 91, 3; C 219, 3; 265, 1; 465; 589, 2
— exc. 327, 4; 688, 9
Juvenalis vita ex antiq. monum. 189, 70
— Glossæ in J. A 61, 1; C 219, 3; 223, 6; 539, 4; 666
— vide Cornutus
— Notæ ad 450, 42. 47
Juvencus 455, 40; 534
Ivonis Carnotensis pannomia 422
— ep. 225, 6; 470; ad Pontium AA 90, 4
— Ep. ad Ivonem 90, 1
— exc. 702, 26

K

Kaan de Cathay, l'état du gouvernement du grant 125, 6
Kahermanis herois prolixa et fabulosa historia, Turcice 551
Kalonymi M'schareth Mosche 707
Karlwitz, Chr. de, ep. ad 139, 66
Kaunitz, principis de, ep. ad Curienses A 93, 17
Kendiana conspiratio 148, 60
Keuffel, Goth., lect. hist. eccles. AA 34
Kilchberger, Nicol., ep. ad Amp. A 27, 173
Kimchi, Dav., interpret. proph. 127, 1
— comm. in proph. min. 426, 1
— liber radicum 81
Kitlitz, Joh. a, ep. ad A 46, 67
Klee, Joh., ep. ad 495, 171
Kleinheinzii carmen de duobus Johannibus, Germ. 260, 22
Königshofen, Jac. de, chron. A 49, 1
Kreutlimann, Joh., ep. 495, 297

L

Lactantius 298; 440
— testimonia de Lactantio 298; 440
— versus de phœnice 527, 14
— comm. in Statium A 91, 6
— vita A 91, 23
Ladislai, Hung. reg., ep. 142, 22
Lambert, jeus partis A 95, 1
Lambini, Dionys., ep. 450, 48, 82

Lambini Dionys. ep. ad 141, 283
— In eius obitum carmen 148, 12
Lampridius App.
Lancelot, fragm. fab. Gall. 228
Lande, Maph. de, medica A 43, 2
Landi, Constant., App.
Landrici versus 568, 12
Landulphus Sagax 29, 1
Lanfrancus contra Berengarium 292, 15
Lanfranci exc. 334, 8
Langes, de, senech. de Lyon, ep. ad 141, 262
Langhans, Georg., ep. A 30, 161—168
Langhans, M., ep. A 30, 101—103
Langii, Bernh., ep. 495, 305 seq.
Langii, J. Joach., observ. de vegetab. AAA 36
Langobardorum leges 18, 2; App. s. v. Longob.
Lanii, Nicol., ep. A 30, 105—107
— epist. ad A 30, 6
Lanson, Jean de, chanson de 'geste de 573
Lapides. Tractatus de lapidibus pretiosis A 91, 11, b
— Carmen de XII lapidibus A 92, 26, a
— De XII gemmis A 92, 27, b
— De lapidum vi medendi 113, 8
Lapidarius regis Arabici, Gallice 646, 5. 6
Lascaris App.
Lascarinæ gentis nativitas 97, 12
Laterani, Guil., oratio a. 1559 341, 7
Latinus paneg. App.
Latini, Brunetti, livre dou tresor 646, 1
Lauffer, Jo., ep. ad A 30, 147
Laupen. Narratio proelii L. 452, 8
Laurentii passio, carmen 398, 1
Laurentii de Aquilegia summa dictaminis 166, 1. 3
Laurentii Vallensis opus in donationem Constantini Imp. 294; vide Valla
Laurissenses annales A 92, 21
Lausannense chartularium B 219
Laussac, ep. 141, 18. 19
Laval, ep. 141, 29 seq.
Lavater, J. Casp., ep. ad 495, 431
Lavater, J. J., ep. A 30, 64
— Lud., epist. A 30, 29
Lawe of free monarchies App.
Lay de paix 473, 9
Lectionarium A 32; 45; A 72; Germ. A 63
Legatorum Gallicorum s. XVI et XVII instruct., Gall. A 42
Legum fragm. AA 90, 28
— vide Juridica
Lelandus, Jo., de illustr. viris Angliæ B 39
Lemaire, IIIe livre des illustrations et singularitez de France 241
Lentuli, Pauli, ep. 495, 398 seq.
— ep. ad 495, 401 seq.
Lentuli, Scipionis, della vita e delle morte di Philippo di Mornay A 88
— historia persecutionis Waldensium, Ital. 716
— facta Sauli et Davidis, Italice A 86
— libro degli Scandali etc. A 87
— istoria dell orribili crudelta commesse nella persona del signor Guasparri di Coligni A 89
— della prosperita et adversita A 93, 5
— ep. ad 716, 3. 4. 5
Lentuli epist. de Christo 434, 17. 550, 18
Leodegarii, S., historia, excerpt. 189, 30
Leo Papa App.
— homil. 47, 68; 114, 1. 5. 6. 29. 67
Leo IX contra Michaelem et Leonem Acridanum 292, 3
Leonis IX ep. 292, 4—9
— miracula 292, 20
— exc. 334, 5
Leonis tactica 97, 2; 674
Leonis basilic. ecloge 177 (449)
Leonardus Aretinus de Lactantio 298
— ep. 221, 1
— de Tancredo 550, 15
— de bello Goth. exc. 576, 15
— de Florentinorum republica, Græce 579, 20

Leopolitæ, Christ., theol. 122, 1
Lepidi Philodoxios comœdia 52, 4
Leporini, Joh., ep. 495, 230
Lettres d'état des chambres etc. 151, 3
Leunclavii observ. in Cedrenum 486
Leviathan, ep. ad Pseudoprælatos 437, 2 (cf. A 46, 8ᵃ; 142, 36; 434, 30)
Lexicon hist. theol. iuri l. Philippi de Sabina A 66
— medicum, vide Glossaria
Leychsteyn, ep. ad 141, 3
Lezin, Dionysii, ep. 450, 48, 78
Libanii epist. exc. 459, 3
Libavius, ep. ad B 149, 187. 415
Liege, chronique de 491
Lignardi, Herm., ep. 495, 1
— ep. ad 495, 2. 3. 132ᵃ seq.
Limburgius, Thom., ep. ad 495, 130 seq.
Lingelsheimii, G. M., ep. 141, 57—92ᶜ
— ep. ad B 149
— Theob., ep. ad B 50, 2
Lini vita S. Pauli 94, 22
Lipsius, Just., App.
— ep. 141, 146. 147; 450, 75
Litania 22, 12, vide Ecclesiastica
Lithonius, Wern., ep. Bullingeri ad 657, 1
Litteris secretis scripta 342
Livii excerpta B 42
— Animadv. ad L. 146, 1
— Periochæ A 92, 10; C 219, 2; 249, 2
— Epitom. Annæi Flori C 219, 2; 242, 3; 249, 1
Livonica 468, 15
Livre au filz Agap, exposition du 307, 4
— de bonnes meurs par Jacques le Grant 274, 2
— d'édification de Sens 260, 1
— des proprietes des provinces et pais 431
Lobbetius, ep. ad B 149, 450
Lobwasser, Ambros., psalterium A 33
Loci communes et instructiones ad fidem Christianam et ad bene recteque vivendi rationem spectantes 205, 1. 5. 7. 29. 39. 40. 46. 53. 61. 62. 75. 86. 91. 92. 93. 95. 100. 105. 108. 109. 110. 112. 115. 120. 123. 124. 127. 128. 131. 137. 142. 152
Lœbenii, J., ep. 139, 44
— ep. ad 139, 45; B 149, 162
Lœssenius, ep. ad B 149, 201
Lösch, Abr., epist. B 50, 2
Loherains, geste de, 113, 1
Longobardus, Petrus, de prophetis A 94, 7
Longobardorum Leges App.; 18, 2
Longuy, Cl. de, de lite inter ducem Austriæ et Ludovicum XI, Gall. 204; 302
Lorris, Guill. de, Roman de la Rose 230; 364
Losea, vide Delosea
Lotharius Levita de util. condit. hum. 152
Lotharii regis charta 141, 313ᵃ
— charta S. Bened. 141, 320
Lotharing. Card., ep. 141, 15. 16
Lotichii, Franc., ep. 495, 293
— Petri, ep. 495, 368
Lucanus App.; 45, 1; A 91, 5; 370; 521; 601
— vitæ 370
— Comm. in L. 45, 1. 370. 411, 1. 6
— Scholia Bernensia 370
— Exc. 327, 6; 527, 4; 688, 11
Lucianus App.
Luciferi epist. contra Papam et Card. 142, 36 (cf. A 46, 8ᵃ; 434, 30; 437, 2)
Lucretius App.; exc. 576, 69
Ludovici annalium exc. 142, 38
— Pii charta 141, 298
— reg. Franc. charta 141, 312
— S. Louys, les enseignemens du bon roi L. 205, 47
Ludovici Imper. ep. ad archiepiscopum 289, 4
— IX relatio de bello cruciario 22, 10
— XIII charta a. 1621 A 93, 1
— XIV charta ad edictum Nantense pert. AA 50

Lüthard, Christ., ep. A 30, 171—175. 212
— rudim. gramm. Hebr. 696
Lüttich, vide Liege
Lützelmann, Jac., ep. ad B 50, 12
Luitprandus App.
Lullii, Raym., opera B 37; B 38; B 44; A 78; 244, 1. 3; 492, 10
Lupichii, Cyr., ep. A 30, 156. 158—159
Lupichii, J. Just., epist. A 30, 218
Lupus, vide Servatus
Lupi Angli, Joh., ep. de scientia 519, 10
Lupus Ferrariensis App.; 141, 321
Lutternow, Barbara de, epist. ad Ampel. A 27, 31—37
— Hieron. de, ep. A 27, 164
Lutheri, Martini, epist. A 74
— Epitaph. in eum 148, 2
Lycophron App.

M

M. G. cuiusdam Aurelii liber epigramm. 651, 1
Macaronica carmina 148, 38 seq.
Macer de herbis 519, 12. 525, 9
Machaut, Guill. de, A 95, 10; 218
Machbereth R. Menachem 200, 1
Machsor 228; 409
Macrobius App.
— Saturn. 404, 1; 514, 3
— in Cic. somn. Scip. 265, 5; 436
— comm. in Macrobii comm. 266, 1
— de differentia stellarum 347, 1
— Adnot. in Macrob. 189, 5
— Vita et scripta Macrobii 436
Mafei Vegei dialog. Philalethes 434, 1
— epigr. ad Marasium 527, 11
Magdalenæ com. Pal. Rhen. ep. 147, 36
Maguntiensium episc. epistula ad Nicolaum V 220, 6. 7
Mailliaco, Jo. de, passiones Sanctorum 377, 5
Maimonidis articuli XIII fidei 419, 2
Mainardi, Aug., epist. 122, 12
Maioris, Georg., ep. A 46, 16
Mairat, Ren., ep. 141, 188. 249
— ep. ad 141, 185. 189
Le Maire, Guillem, 148, 42
— troisième livre des illustrations et singularitez de France 241
Malipetri, Barthol., ep. 527, 28
Malleoli, Mart., epist. B 50, 2
Mamertinus App.
Manardo, Agostin, ep. ad A 93, 15
Manassis Aurel. episc. charta a. 1220 141, 299
— alia charta 141, 319
Manassæ, Constant., synopsis chron. B 48, 1; 195
Mandeville App.; 58; 125, 2; A 280, 6
Mansel, Jehan, la fleur des hist. 31. 32
Mansfeld, Ern. com., ep. 141, 7 seq.
— ep. ad B 149, 150 seq.
Mantuanorum historia, vide Platina
Manuelis Moschopuli gramm. 316, 2; 579, 3
Manuelis Porphyrogenn. ep. 146, 7
Mapheus, vide Mafeus
Mappe du monde 393
Marasii Angelinetum 527, 9
— Mafei Vegei epigr. ad Marasium 527, 11
Marbach, Joann., ep. ad B 50, 2
— ep. ad 122, 11. 18
Marbodæus, vide Evax
Marcanovæ inscript. Rom. B 42
Marcellus, vide Nonius
Marcellus, Abr., ep. ad 495, 373
Marcellini chron. App.
Marchii Hispan. carmen 148, 79
Marci medici dicta 109
Marci Poli itiner. 125, 1. 557
Marcuard, Blas., epist. ad A 30, 8
Marcus Cassinensis A 92, 23, c
Marescot, leg. Gall., instruction A 42, 8
Marguerite de Navarre, la coche A 65
S. Mariæ Magdal. in Lapidibus Sororum litt. A 53, 8
Mariæ Roberti Arrag. regis filiæ epitaph. 211, 26
Mariæ Theresiæ ordo iudic. capit. B 90
Marius Victorinus App.
— vide Victorinus
Marlianus App.
Marmosetus ad filium 367, 9

Marratus. Ep. ad 141, 221
Marsilii Ficini prooem. in Paulum et prædicationes suas 190
— versio Platonis epist. 593
Marsilli de S. Sophia medica A 38, 13
Marsi, Petri, Viterb. comm. in Ovidii Ibin 516, 3
Martelli, Henr., insularium 144, 2
Martialis App.; 330, 6; 457, 2
Martianus Capella B 56, 3; A 91, 4; 265, 4; 331
— Comm. Remigii B 56, 3; A 91, 19, a; 265, 12. 13
Martin, Matth., ep. ad 142, 12
Martinus, Benedictus, ep. ad A 30, 2
Martinus Dumiensis de moribus 178, 10
— libell. de IV virtut. 102, 2
Martini Pœnitentiarii chron. 69, 3; 581; 592, 9
Martinus Polonus App.; 260, 28; 452, 2. 7
Martini papæ epist. A 55. A 56
— episc. ep. 289, 7
— IV epist. 69, 9
— V charta 205, 21
Martyris, Petri ep. 122, 20. 22
— expos. in Samuel. B 2. B 3. B 4
— de cultu Dei 142, 8
Martyrologium 289, 10; 418, 2; 586, 4
— vide Calendarium
— Aethiopicum B 49
Maseri, Dav., ep. A 30, 152—155. 157
Massaci, P., ep. 141, 218
Mathematica A 50; 87; 299; 675
— vide Astronomica, Astrologica, Physica
— De astrologia A 92, 25
— Dialogus de astronomia AA 90, 16
— De cursu lunari A 92, 32, c
— De minutiis abaci A 91, 20, c
— Carmen de circulo 134, 4
— De simplici divisione etc. B 56, 1
— Divisiones numeri 336, 3
— De fortificatione 640, 2
— De geodæsia 640, 1
— Ars geometrica, Germ. 583
— Tabulæ geom. 694. 695
— Tractatus de horologio 157, 3
Mathematica De ponderibus et mensuris 216, 1; 417, 12
— De proportione 446, 4
— De stadiis exc. Isidori 611, 14
Matildis imper. epitaph. 568, 12
Matthæi chron. Austriæ A 45, 1
Matthæi Vindocinensis Tobias 403, 4; 512, 1; 688, 11
— æquivoca 368, 2. 709, 1
Matthæus Westmonast. App.
Matthiæ de Nuwenburg chron. 260, 37
Mauricius, Hass. Landgr., de Lutheranis 142, 3
Maurus, vide Rabanus
Mausolei Taj a Ajra descr., Arab. B 57
Maximes et bref avis pour le maniement de la guerre 649
Maximus, vide Planudes
Maximus Dumiensis de IV virtutibus 461, 6
Maximi Gelii epitaphium Phebi A 36
Maximi homil. 47, 49. 53. 73. 75; 114, 44. 54. 88
— schol. in Dionysium Areop. 19
Maximiani exc. 688, 11
Maximus Tyrius 662
Maximiliani II edictum 147, 3. 8
S. Maximini Miciac. monast. abb., ep. ad 141, 295
— monasterii rationarium 145, 23
Mayerne, Theod. de, ep. 495, 394 seq.
Mazzei, Sim., versio Xenoph. Oeconom. 346
— epigrammata in eius laudem 346
Mechtildis oratio A 82, 7
Meditationes de Sanctis A 83
Medica (Tractatus, præcepta etc.) App.; A 38; A 43, 3; A 51; A 52; 71; 80, 2; AA 90, 20 (Gall.); A 92, 26. 27; A 95, 2 (Gall.); 178, 2; 205, 39 (Gall.). 46. 143. 144; 216; 227; 252; 295; 318, 8; 322; 337; 385 (Gall.); 428; 429; 471; 473, 20; 492; 501; 502; 525; 556; 570; 702, 5. 19. 29; 722, 4
— a Bongarsio coll. 149
— De aqua diuretica 702, 27

Medica De aqua vitæ 535, 2
— Büechlin der Artzney etc. a. 1656 587
— Libellus medicin., Germ. 34
— De complexione corporis 702, 17
— De equorum curatione, Germ. 549
— De febribus, Gall. 205, 143. 144
— De febribus 227, 7
— De herbis A 92, 24, a. d
— Des herbes 646, 4
— Comm. in Hippocrat. aphorismos A 52, 2; 232, vide Hippocrates
— Virtutes granorum iuniperi 205, 13
— Descriptio lapidum et de eorum vi medendi, Gall. 113, 8
— vide Lapides
— Tractatus de lapidibus et metallis libri V 429, 8
— Tractatus de medicina 611, 28
— De virtutibus medicinarum 702, 32
— Benedictio ad oculos 260, 27
— De plantis et morbis A 91, 16
— Comm. in librum Philareti de pulsibus A 52, 5
— Præcepta (Remedia) AA 90, 12; AA 90, 20 (Gall.); A 91, 11. 15. 17; A 92, 24, b. e; 205, 39. 45. 46. 104. 127. 143. 144. 156; 224, 1; 250, 6; 473, 120; 489, 1 (Gall.)
— De virtutibus roris marini 594, 1
— De regimine sanitatis 372
— Comm. in Theophili libr. de urinis A 52, 4
— flos florum experimentorum thesauri pauperum 428, 2
— Receptes du tresour des pouvres 205, 156
Megabausii ep. 141, 177
Megen, Arn. a, ep. 495, 308
Meguntinensium taxatio A 28
Mehemet Puncscotz med. 252
Meier, Jacob., epist. ad B 50, 2
Mela, Pomp. App.; exc. 576, 13. 18
Melanchthonis, Phil., ep. A 30, 3; A 46, 2—11
— lib. de anima B 34
— de cultu Dei 142, 8
— epigramma A 30, 4
Melliti vita S. Johannis A 9, 3
Memmii, Errici, carmen de pace 148, 4
— ep. ad 141, 22; 450, 48, 87
— Jo. Franc. ep. 141, 235
Memoire du nombre des mortz à St. Quentin 1567 560, 2
Menard, vide Jehan Menard
Menachem, Rabbi 200, 1
Mendoza, Bernardino di, ep. ad A 93, 10
Mengor de naturis rerum B 53
Meningii, Casp., ep. 141, 182
Mercator, Joh., epist. A 27, 28. 30; A 30, 74. 75. 77—79
— ep. ad A 30, 80
Mercier, Jos., explan. iurid. 149, 3
— ep. ad B 149, 229
Merchlini, Barth., ep. 495, 228
Merclinus, Joa., App.
Mercurius Trismegistus 136, 3
Merlini prophetiæ, Gall. 388, 2
Merlini, J. Egm., epist. A 30, 230. 232
Merulæ, Gaud., ep. A 36
— Joh., ep. ad 495, 375
Messe, exposition de la, 205, 11
Messehalahu epist. de pluviis et ventis 483, 5
Metallorum (Bergwerke) leges et constitutiones 149, 23
Metenses annales 29, 3
Metense necrologium (martyrologii marginibus ascriptum) 289, 10
Methodius martyr de fine mundi 377, 2; 611, 24
Metianus App.
Meung, Jean de, Roman de la Rose 230. 364
— le codicille de 420, 1
Meurs, livre de bonnes, 274, 2
Meursius, ep. ad B 149, 365. 389
Meyeri, Seb., ep. 495, 150 seq. 274
— ep. ad 495, 145 seq. 273 seq.
Mezieres, de, ep. 141, 263

Mezieres, ep. ad 145, 8 seq.
Mezii, Joh., ep. 495, 329
— ep. ad 495, 334 seq.
Michaelis, Const. et Leonis Acridani calumnia 292, 10. 14
S. Michaelis insulæ Sororum litt. A 53, 8
Micquellus App.
Microcosmus Thomaximi de Bononia 161, 14
Militaris rei script. Græci 97
— de re militari, Italice 553, 1
Minnesänger 260, 35
Miracula 82, 2; A 94, 21; 452, 8
Miracula VII mundi 22, 6; AA 90, 3; 178, 14; 318, 9
— VII divina 22, 7; 178, 14
Miracle de l'impératrice 634, 2
Miraculum cuiusdam mulierculæ 82, 2
— vide Jehan le Conte
Miroir de Souabe A 37
Miron, leg. Gall., instr. A 42, 28
Miscellanea 205, vide Historica, Ecclesiastica, Juridica etc.
Miseria, de coniugii, carm. Lat. 205, 4. 77
Misinetii, Pauli, ep. 141, 216
Missale dioec. Constant. A 31
Missalia App.; BB 50; B 60, 1. 4; 83, 17; A 84, 2; A 421, 3. 4; 429, 1; A 471, 1; 546; Gall. 379, 1
Mitzius, Joh., ep. ad 495, 424* seq.
Mocchius, Jac., ep. ad 495, 374
Moderatus, Luc. Junius 299
Moguntiaci Electoris ep. ad Bong. 139, 38*
Mohyieddin paraphrasis Corani Arab. B 644, 8
Molinæus, Car., de Jesuitis 142, 53
Molitoris, Georg., theologica 131
— Jac., speculum prædic. evangel., Germ. 545
Molleri, Henr., epist. A 30, 37
— ep. ad A 46, 91. 92
Mompelgartense colloquium (1586) A 93, 16
Monachi, vide Ecclesiastica s. v. Monachi et Regulæ
Monachalium ordinum catalogus 240
Monachi, Joannis, epist. B 50, 2
Monasterii bibl. cuiusdam catalogus 4; 433
Monawius, Petr., ep. ad A 46, 99. 112
Moncy, ep. ad B 149, 220
Monhem, Franc., ep. 495, 278. 317
Monhelm, Gottschalk, ep. ad 495, 81
Monsaurei, Renaldi, elogium de morte fratris 211, 34
Monstrelet, vide Enguerran
Montaigu, Jehan de, ep. 205, 160
Montanus, vide Muntanus
Montaureus (eus?), Petr., ep. ad 450, 48, 84
Montemayor, Georg. de, versio carm. Marchii Hisp. 148, 79
Monte Medio, Jo. de, ep. 335, 3
Montglas, leg. Gall., instruction A 42, 11
— ep. ad B 149, 332
Morbeka, Wilh. de, epist. ad 61
Moreæ chronica, Græce 509
Morelii, Guil., ep. 141, 148. 149
Morigniaco, eccl. de charta 141, 314
Mornay, Phil. de, della morte A 88
Morung, carm. Theotisca 260, 35
Morus, Thom. Relation sur le supplice de Th. M. 272, 2
Moschi, Demetrii Corcyræi, argum. in Orphei Lithica 369, 1
Moschopulus, Manuel, 316, 2. 579, 3
Moser, Jac., ep. ad A 30, 208
Moses, ben Maimon 419, 2
Mosis et Petri Alfunsi dialogus 111, 48. 188, 5
Moyet ep. 145, 8
M'schareth Mosche 707
Mügius, Car., ep. ad B 50, 2
Müllinen, Joh. Alb., ad Amp. A 27, 170
— Wolfg. ep. A 30, 204
Mulæus, Chr., ep. ad A 46, 70
Mullenheim, Henr. a, ep. ad B 50, 2
Mundi Villa, Henr. de, anatomia 227, 6
Muntani philosophica 576, 40 seq.
— vita 576, 46
Muralto, Hectoris a, ep. 495, 242
Mureti oratio ad Pium pontif. 141, 334
Muri, Conr. de, musica A 50, 6

Musæ med. exc. 525
Musæi, Mauri, ep. 141, 121
Musculi, Abr., ep. A 30, 144—147. 148; 689, 3
— ep. ad A 27, 73; A 30, 7. 11. 13—33. 38—43. 46. 67
— contiones 566
— Esther Musc., ep. Joh. Rud. Scharnachtall ad A 27, 169
— Ampelandri carmen in duos Musculos A 27, 92
— J. epist. A 30, 149
— Wolfg. dictiones Arabicæ 686
— acta conventus Wormatiensis A 39
— itinerar. conv. Isenac. 1536 A 74
— ep. ad A 27, 2. 163; A 30, 3. 5. 34; 689
— eius uxoris epist. ad Esther Ampel. A 27, 64
— carmina 689, 4
— vita 689, 2
Musica, vide Neumæ
— Tractatus de mus. A 91, 21
— Excerpta de musica, antiphon. etc. 141, 332
— Carmina A 91, 20, b. 21, b; 134, 1
— Tractatus de fistulis organicis B 56, 2
— Regulæ tonorum 702, 8
Mutach, Abr. Frid., hist. Bern. A 117
Mystica A 92, 24, c; 224, 1; 334, 19; 704, 17
Mylii, Joh., ep. 495, 294
— Herm., ep. ad 495, 20
Myllner, Seb., ep. ad A 46, 179
Mythologica. Tractatus de Hercule 141, 326
— Exc. hist. et mythol. 392, 4
— Tractatus de mythol. 411, 5

N

Nachod, Frid. a, ep. ad A 46, 63
Nangiacum. Guilelmus de Nang. 191; 217, 1; 307, 1; 323, 1
Nantoacensis capituli decr. 304, 2
Nathan, Rabbi 200, 3
Nature de l'homme, vide Carmina Gallica
Naugerii, Bernh., rel. de Turcis 140, 38
Navarræ regis calendarium 73, 2
Navarre, Marg. de, la coche A 65
— Antoine de, epitaph. 141, 24
Nazarius, App.
Necham, vide Alexander
Nectarius episcop., ep. ad 99
Nederlandica chron. 65, 3
Nepos, Corn., App.
Nesius, Jo., de moribus 194, 2
Neuburg, Wolfg. Guil. com. Pal., ep. ad A 42, 21
Neumæ vel notæ musicæ 45. 47, 61; 48, 44; BB 50. C 50. B 60. A 94, 19. 103, 2. 118. 127, 2. 171, 13. 219. 224, 15. 236. 239. 372. 380. 389. 394, 1. 2. 8; 408. A 421. 455, 24 seq. A 471. 535. 546. 620
Nicander App.
Nicephorus App.
Nicetas App.; exc. Lat. 142, 38
— lib. contra Latinos 292, 12
Nicodemi evangelium 120, 3; 377, 9; 582, 2
Nicolaus de Clamengiis, vide Clamengiis
Nicolai magistri vita Lamberti A 8, 12
Nicolai, Joh., epist. A 30, 190
Nicolaus pontif. Meditat. de A 83, 10
Nicolai III epist. 69, 9
Nicolaus V. Maguntiensium episcop. epist. ad Nicol. V 220, 6. 7
Nicolas de Pleissy, la famille de, 205, 101. 164
Nicole Falcon 125, 7
Nicole d'Oresme 310, 1. 2
Nicomachus App.; 639
Nili monachi paradisus B 43, 2
Nithart, carm. Theot. 260, 35
Nobiles. De promotione nobilium, Gall. A 280, 9
Noms des rois de France, vide Historica
Nonius Marcellus 83, 4; 347, 3; 357, 6
— Notæ in 450, 70
Noretii, Andr., ep. 450, 48, 85
Normandiæ chron., Gall. 307, 2

Northem, Herm. Stili Saxonis de, tab. de stellis 454, 9
Nostradami prophetiæ 616, 4
Notæ musicæ, vide Neumæ
Notitia locorum urbis Romæ 141, 325ᵃ; 451, 3; cf. App. s. v. Romæ viæ
Notitia provinciar. Galliæ App.; A 26; 141, 325ᵇ, 208, 7; 451, 3; 645, 7, m
Nova villa, Arn. de, elixir 556, 20
Novellæ App.
Noves, de, ep. 141, 208
Numismata Imperat. Roman. Italice descr. 553, 4
Nummorum antiq. descriptio AA 8

O

Obsequens, Julius, App.
Occi, Ad., ep. 495, 372
Octaviani carmen de Vergilio 165; 167; 172; 457, 2, h
Octavii Augusti exc. 109
Odericus, vide Ordric
Odonis Cluniac. abb. collat. de doctrina Christ. 467, 1
— exc. 460, 4
Odoricus fr. min. de exitibus diversarum gentium 141, 327
Odwinus 671, 2
Oecolampadii, Joh., ep. 198
Oesyandri, Dan., ep. 141, 215
Offredi, Pauli, ep. 495, 201 seq.
— ep. ad 495, 203 seq.
Oiselii, Ant., ep. 141, 224
Olhagarayi, Bertrandi, prolegom. in Aristotelis physica 616, 7
— Metaphysica 621, 1
— Ethica 621, 4
Olympi philosophica 576, 36 seq. 78
Olympiade, li nombrer de l', 41, 2
— les Ol., Gall. 113, 3
Onosandri tactica 97, 16
Oporini, Joh., epist. A 27, 3; A 30, 16; 689, 3
— ep. ad A 36
Optatianus Porphyrius App.; 148, 37. 58; 207, 5, 11; 212, 8
Orange, Guillaume d'O., 296
Orationes devotæ, vide Ecclesiastica, s. v. precationes
Oratores Attici App.
Ordinarium lecturæ refectorii dom. Petræ castri 355
Ordonnances pour les herraulx et rois d'armes etc. A 280, 8
— vide Historica
Ordric de foro Julii, itineraire 125, 3
Ordrici hist. eccl. 555
Oresme, Nicole, traite de l'espere 310, 1
— comment. in Aristot. de cælo 310, 2
Orestis tragœdia 45, 2
Oriaulx, Jehan d', l'evangile des femmes 205, 147
Oribasii comm. Galeni prognost., Lat. A 52, 3
— synopsis, Lat. F 219, 3
Origenis expos. de 'Maria stabat' 43, 19
— de libero arbitrio exc. 424, 1
— homil. 30, 5; 531, 5
— exc. AA 90, 10, b; 314, 1. 11; 334, 9
Orosius App.; 128, 1; 160, 2; 169; exc. 211, 1
— adbreviatio 576, 1
— chronicon 141, 322ᵃ; 191, 1
— carmen de Orosio 160, 1
Orphei Lithica cum scholiis 369, 2
Orpidon, l', carm. Gall. 205, 31
Orthoëpica. Neogræca 702, 10
Otto Frisingensis App.
Ott, Henr., epist. ad A 29
— J. H., hist. litt. A 46
— lexic. polit. AA 49
— theologica AA 47
— loci comm. theol. AA 48
— lexicon Rabbinicum AA 45; 721
Ovidius App.; 478; 505
— Heroides, cum vita 512, 3 seq.
— epist. Sapphus 527, 2
— metamorph. (286, 6) 345; 363, 8
— metamorph. Gall. ex versione Philippi de Vitry 10, 1
— remedia amoris 403, 3
— Tristia 405
— exc. A 60; 120, 8; 519, 26.

27; 527, 4; 531, 10; 550, 38; 576, 53. 56 seq. 688, 10; 710, 2
Ovidius. De altercatione ventris et artuum 506, 11
— Carmina Ovidio ascripta de pulice etc. 505, 2 seq.
— Coniect. ad Ovid. 189, 62
— Notæ ad 450, 16
— Comm. in 411, 3
— Comm. neot. (s. XV) in Ovidii Ibin 516, 3 (cf. 711)

P

Pacatus App.
Pacoti, Nic., ep. 495, 249
Paganus, Petrus 663, 4
Palæmon App.
Palæmonis ars 522, 3
Palæologus, Jac., adversus Pii V proscript. Elis. Reg. Angl. 1576 558
Palatin. Elect., ep. ad B 149, 173 seq.
Palconius Papa. Ep. ad 94, 41
Palladius Rutilius de agricultura 399
Palladii gramm. exc. 336, 2
Pallantius, Henr., ep. ad 495, 377
Palludanus, Jos., ep. ad 495, 378
Palmerii, Matth., de temporibus exc. 576, 24
Pamphili eleg. 506, 1; 527, 13
Pandectæ App.; vide Justinianus
Panegyrici Lat. App.
Panicarola, Francesco, contra Calvinum A 93, 9
Pantaleonis, Max., ep. A 30, 93; 495, 241
— ep. ad 495, 242
Panthotus, Lud., ep. ad 495, 80
Paparum bullæ et regulæ 490
— invectio in Papam A 46, 8ª, vide Leviathan
— Paparum catalogus 260, 17
— vide Episcopi et Historica, s. v. Papæ
Papiae elementarium 1, 1; 2, 1; 276, 2
Papianus 263, 2
Papinianus App.
Papinianus App.
Papyrius Prætextatus App.
Paracelsus, Theophr. 149, 20; 500; 529; 604, 8
Paracletus Heremi 335, 5
Paradis, les jois de, 205, 93
— vide Carmina Gallica
Paravicini, Vincent., epist. A 30, 48
Parceval, li romanz de 354, III
— Percheval li Galois 113, 2
— Parcival Wolfr. Eschenbachii AA 91
Pardons de Rome, les grands, 98, 8
Parei, Galli, ep. 495, 321
— ep. A 27, 153. 155
— Dav., ep. ad 142, 12
Parimpi Veronensis ars dicendi 244, 11
Paris, Julius. Exc. Val. Maximi 366
Parisiensis universitatis ep. de ratione ineundæ pacis 437, 1. 3. 4
— — rectoris ep. ad Papam 437, 3
— — ep. ad Cardinales 437, 4
— Proposition faite de par l'université de Paris a. 1405 415
Parthonopex de Blois 113, 18
Pascal, leg. Gall., instr. A 42, 37
Pascasinus de pascha 610, 3
Passeratii, J., Carmina 148, 4 seq.
Passertius, J., In Nonium Marcellum observ. 450, 70
Passiones, vide Carmina Christiana
Passiones, vide App. s. v. Germanus
Passiones App.; A 7; A 8; 24; 47; 48, 6 seq. 50; C 50; A 77; A 90; AA 90, 2. 5. 27, d; 94; A 94; 12. 19; 96; 111; 114; 121, 1; 133; 137; 168; 170; 188; D 219, 1; 240; 260, 9. 34; 271, 24; 292, 22. 25. 26; 318, 1; 328; 375, 11; 377, 5. 7 seq.; 398, 1; 463; 533, 2. 535, 1; 537, 3; 586, 4; 598, 1. 2. 3. 5; 635; 636
Abdon 48, 19; 94, 42; 114, 16: 240; 598, 1
Abiba 114, 19
Abraham 96; 377, 8
Abundus 114, 35
Achilles 24, 46; 47, 38; 94, 13; 111, 18. 20; D 219, 1; 240; 586, 4
Adauctus 114, 39; 598, 1

Passiones. Adrianus 137, 14; 240
Aegidius 114, 106. 133, 5; 240; 598, 1
Afra 598, 1
Agapitus 48, 20; 94, 42. 44; 114, 30; 598, 1
Agatha 47, 22; 240; 598, 1
Agathon 240; 328
Agilis 48, 23
Agnes 24, 15; 47, 15; 240
Albanus A 77; 598, 1
Alexander 24, 43; 47, 36; 94, 11; 111, 13. 24; 114, 35; 188, 13; 598, 1. 5
Alexis 260, 1, a; 292, 25; 710, 6
Alexius 114, 104; 240; 377, 8; 598, 1; 636
Amandus 168, 14; 240
Ambrosius 24, 29; 47, 30; 94, 8; 240; 598, 1
Amelius 137, 16
Amicus 137, 16
Anastasia 50, 1; 240
Anastasius 24, 17
Andreas 47, 2; 48, 14; AA90, 27, d; A94, 12; 328
Anianus 48, 31
Anna C50
Antia 111, 49; 188, 6
Antimus 48, 21
Antonius A90; 94, 5; 137, 1; 240
Apollinaris A8, 7; 94, 29; 114, 12; 240; 598, 1
Apollonia A90
Apuleius 598, 1
Arbogastus 114, 11
Arsenius 240; 328
Athanasius 47, 58
Augustinus A8, 3; 114, 36; 240; 598, 1
Babilla 24, 18
Bachus 114, 58; 598, 1
Balaam 240
Barbara 47, 4; A90; 598, 1
Barnabas 47, 43; 94, 18; 111, 27; 240
Bartholomæus A8, 2; 114, 33; 240; 598, 2
Basilides 47, 44; 111, 28
Basilius 168, 4; 240
Passiones. Beatrix 94, 35; 114, 15; 598, 1
Benedictus 47, 29; 170; 240; 598, 1
Benignus 48, 35; 133, 6
Bernhardus 137, 13; 240
Blasius 47, 21; 240; 598, 1
Bonifacius 111, 23; 598, 1
Brendanus 111, 1
Briccius 48, 38; 114, 73; 240
Brigida 240; 598, 1
Bruno 24, 31
Burchardus 598, 5
Cæcilia 48, 36; 114, 75; 240; 598, 1
Cæsarius 48, 24
Calistus 48, 41; 114, 60; 598, 1
Calixtus 240
Castorius 48, 16
Catharina A90, vide Katharina
Celsus 94, 32
Christina 94, 30; 111, 40; 137, 17; 240; 598, 1
Christophorus 24, 26; 94, 31; 240
Christus 634, 1, vide Salvatoris gesta, Pseudoevangelia etc.
Chrysanthus 240
Chrysogonus 114, 77; 240; 598, 1
Claudius 48, 16; 114, 70
Clemens 48, 37; 114, 76; 240; 535, 1; 598, 1
Clodulphus 24, 56
Columba 240
Columbanus 48, 43
Conon 111, 51; 188, 8
Cornelius AA90, 2; 114, 44; 240; 598, 1
Corona 111, 19
IV Coronati 114, 70; 240; 598, 1
Cosmas 48, 21; 114, 52; 240; 598, 1
Crescentia 47, 45; 111, 29
Crispinianus 114, 64; 598, 1
Crispinus 114, 64; 598, 1
S. Crucis inventio 24, 42. 63; 111, 14. 52; 188, 9; 240; 586. 4; 598, 1. 5
Cyprianus 48, 6—9; 114, 44; 137, 22; D219, 1; 240; 598, 1
Cyriacus 114, 21; 528, 1

Passiones. Cyrinus 47, 44, vide Quirinus
Cyticus 137, 23
Damianus 48, 21; 114, 52; 240; 598, 1
Desiderius 240
Dionysius 114, 59; 240; 598, 1
Dominicus 240; 377, 5
Domitilla 94, 13
Donatus 48, 28; AA 90, 5; 240
VII Dormientes 48, 12; 111, 25; 188, 14; 240; 533, 2; 598, 1. 5
Dorotheus A 7, 7; 240; 598, 1
Ebroinus 48, 45
Egidius, vide Aegidius
Elasippus D 219, 1
Eleusippus 24, 12
Eleutherius 111, 49; 188, 6; 598, 1
Eligius 48, 42; A 94, 19; 111, 53
Elisabeth 377, 8
Elisabeth vidua filia reg. Ung. 240
Emmerammus 598, 1
Emmerentiana 598, 1
Epimachus 24, 44; 47, 37; 598, 1
Erhardus A 90
Ericius 598, 1
Eucharius 24, 21
Eucherius 168, 18
Eventius 24, 43; 47, 36; 94, 11; 111, 13; 188, 13; 598, 1
Eugenia 137, 19; 240
Eulalia 47, 6
Euphemia 48, 33; 114, 47; 240; 598, 1
Euphrosyne 94, 13; 137, 5; 168, 5; 377, 8
Euprepius 48, 21
Eusebius 94, 43; 111, 41; 114, 26; 240; 598, 1
Eustachius 240; 598, 1
Euthicetes 94, 13
Evurtius A 7, 4; 48, 30; AA 90, 5
Fabianus 47, 14; 240
Faustinus 94, 35; 114, 15; 240; 598, 1
Felicianus 24, 57; 47, 42; 94, 17; 111, 26; 240; 598, 1
Felicissimus 94, 42
Passiones. Felicitas 94, 25; 114, 8; 240
Felix 24, 8; 47, 12; 94, 3; 94, 34; 114, 15. 39. 43; D 219, 1; 240; 598, 1
Felix in Pincis 240
Flavia 94, 13
Flaviana AA 90, 5
Florentius 114, 107
Fortunatus D 219, 1
Franciscus 240; 463
VII fratres 598, 1
Frontinus 96
Furseus 24, 11; 240
Gallicanus 47, 57; 94, 20
Gallus 114, 61; 168, 15; 598, 1; 635
Gamaliel 114, 19
Gaudentius 121, 1
Geminus 48, 17
Geminianus 114, 47
Genesius 168, 9. 10; 598, 1
Gengulfus 24, 45; 111, 16; 240; 377, 8; 598, 1
Genovefa 24, 6; 240; 375, 11
Georgius 24, 32; 47, 32; 94, 10; 111, 7. 47; 188, 4; 240; 586, 4
Georius 598, 1
Gerardus 24, 34. 35
Gereon 598, 1
Germanus 24, 50; 48, 29; 94, 38; 168, 8; 240
Gertrudis 24, 28
Gervasius 24, 60; 47, 47; 48, 18; 94, 19; 111, 31. 36; 240; 598, 1
Glodesindis 377, 8
Gordianus 24, 44; 94, 12; 111, 15; 240; 598, 1
Gorgonius A 7, 7; A 8, 9; 114, 42; 240; 598, 1
Gregorius 24, 27; 47, 28; 133, 2; 240; 598, 1
Hadrianus A 7, 6
Heinricus 114, 108
Herasinus 111, 34; 260, 9
Herasmus 24, 54
Hermes 114, 36; 598, 1
Hieronymus 114, 55; 240; 598, 1

Passiones. Hilarion 137, 2
Hilarius 24, 7; 94, 2; 240
Hippolytus 94, 42; 114, 25; 240; 598, 1
Hugo 94, 7. 47
Hyacinthus A 7, 8; A 8, 8; 114, 43; 240; 598, 1
Jacobus 24, 38; 47, 35; A 90; 111, 11; 114, 13; 240; 598, 2
Januarius 598, 1
Ignatius 47, 20; 94, 45; A 94, 12; 240
Johannes 24, 61; 47, 51; 61; A 90; 94, 20; A 94, 12; 111, 32. 37; 240; 271, 24; 377, 7; 598, 1. 2
Johannes Alex. 133, 10
Joh. Chrysost. 240
Joh. Elemosyn. 377, 7
Josaphat 240
Irenæus 94, 46; 114, 35
Judas 111, 12; 114, 65; 188, 12; 240; 598, 2
Juliana 24, 23; 47, 24; 137, 15; 240; 598, 1
Julianus 114, 36; 240
Julita 137, 23
Justina 48, 6. 8; 240
Ivo A 90
Katharina 114, 103; 133, 7; 137, 20; 240; 598, 1; vide Catharina
Kilianus 111, 39; 114, 7; 598, 1. 5
Lambertus A 8, 12; 48, 40; 240; 598, 1
Laurentius 94, 42; 114, 22. 29; 240; 398, 1; 598, 1; 710, 4
Leo 240
Leo IX 24, 31
Leodegarius A 8, 5; 48, 22. 45; 114, 57; 240
Leonardus 240
Leontius 48, 21
Longinus 240
Lucas A 8, 10; 114, 62; 240; 598, 1
Lucia 24, 3; 47, 7; 48 17; 114, 47; 240; 598, 1. 5,

Passiones. Lucius 111, 44
Ludovicus rex Franc. 240
Lupus 240
Maccabæi 240
Macharius 111, 4; 240
Magnus 598, 1
Malchus 137, 3; 377, 8
Mamertinus 240
Mandales 111, 28
Mansuetus A 7, 2
Marcellianus 47, 46; 111, 30; 598, 1
Marcellinus 24, 53; 47, 41; 94, 16; 111, 22; 240; 598, 1
Marcellus A 7, 3; 24, 10; A 8, 4; 47, 13; 94, 3; 240
Marcus 24, 36; 47, 33; 47, 46; 94, 9; 111, 8. 30. 33; 114, 58; 240; 598, 1
Margareta 94, 26; 114, 10; 240; 537, 3; 598, 1
Maria A 77; 137, 9 seq.; 168, 6
Maria Aegyptiaca 24, 30; 137, 4; 168, 2. 7; 240; 377, 8; 598, 1
Maria Magdalena 94, 28; 133, 1; 240; 292, 22; 598, 1
Marina 137, 6; 240; 377, 8
Marius 24, 13. 22; A 94, 12
Maro 94, 13
Martha 24, 13. 22; A 94, 12; 133, 4; 240
Martialis 137, 21
Martinianus 94, 24; 114, 3; 598, 1
Martinus 114, 72; 188, 2; 240
Maternus 24, 21; A 90
Matthæus 47, 26; 114, 48; 240; 598, 2
Mathias 240; 598, 2
Mauritius 114, 50; 240; 598, 1, 5; 702, 7
Maurus 24, 9; 48, 32
Maximinus 24, 51; 377, 8
Maximus 47, 31; 48, 36
Medardus 24, 55
Melesippus 24, 12; D 219, 1
Menne 48, 34
Michael 114, 53; 598, 1

Passiones. Modestus 47, 45; 48, 25; 111, 29
Montanus 111, 44
Moyses abb. 140. 328
Nabor 47, 44
Nazarius 24, 58; 47, 44; 94, 32; 111, 35; 240; 598, 1
Nereus 24, 46; 47, 38; 94, 13; 111, 18. 20; 240; 586, 4
Nicasius 240
Nicodemus 114, 19
Nicolaus 24, 1; 47, 5; 240; 328; 598, 1
Nicomedes 114, 46
Nicostratus 48, 16; 114, 70
Odilia 47, 8; A90; 168, 12; 598, 5
Oswaldus 114, 105; 598, 3
Othmar 114, 74; 168, 16; 598, 1
Pachomius 24, 47. 48; 96
Pafnutius 377, 8
Pancratius 47, 38; 94, 14; 111, 17; 240; 598, 1
Pantaleon 133, 3; 240; 598, 1
Parmenius 94, 42
Pastor abb. 240
Patricius 240
Paula 24, 20; 240
Paulus 24, 61; 47, 51; 94, 1. 20—22; A94, 12, e, g; 111, 3. 32. 37; 240; 598, 1. 2
Pelagia 137, 7; 240
Pelagius 114, 36; 240; 598, 1
Peregrinus 48, 10
Perpetua 240
Petronella 47, 40; 240; 598, 1
Petrus 24, 53; 47, 25. 41; 94, 16. 21; A94, 12, e, g; 111, 22; 240; 598, 1. 2
Philippus 24, 39; 47, 35; 111, 10; 240; 598, 2
Placidus AA 90, 5
Polochromius 94, 42
Polycarpus 24, 19; 47, 18; 94, 6; 598, 1
Polyeuctus 168, 11
Potentiana 111, 21
Præiectus 240
Praxedis 94, 27; 240; 598, 1
Primus 24, 57; 47, 42; 94, 17; 111, 26; 240; 598, 1

Passiones. Priscianus 240
Priscus 48, 11
Procellus 598, 1
Processus 94, 24; 114, 3
Protasius 24, 60; 47, 47; 48, 18; 94, 19; 111, 31. 36; 240; 598, 1
Protus A7, 8; A8, 8; 114, 43; 240; 598, 1
Pullio 111, 42
Quiriacus 111, 12; 188, 12; 240; 598, 1; vide Cyriacus
Quirinus 240
Regula 114, 43
Remagius A7, 1
Remigius 114, 56; 168, 13; 240; 598, 1
Ricgardis 260, 34
Romaricus 24, 2
Rusticus 598, 1
Sabina 137, 18
Savina 240
Savinianus 240
Saturninus 48, 39; 240; 377, 5
Scholastica 598, 1
Sebastianus 24, 14; 47, 14; A90; 240
Secundus 240
Segolena 377, 8
Sempronianus 48, 16
Sennes 48, 19; 94, 42; 114, 16; 240; 598, 1
Sergius 114, 58
Serius 528, 1
Servilianus 94, 13
Sigismundus 24, 40
Silvester 24, 5; 47, 11; 188, 1; 240
Simeon 24, 52; 318, 1
Simon 114, 65; 240; 598, 2
Simplicius 48, 16; 94, 35; 114, 15; 240; 377, 8; 598, 1
Sixtus 114, 20; 240; 598, 1
Sophia 47, 37
Sozimas 377, 8, vide Zosimas
Speusippus 24, 12; D219, 1
Stephanus 48, 15. 26. 27; 94, 40; A94, 12; 114, 18; 240; 598, 1
Sulpitius 47, 59; 94, 13

Passiones. Symphorianus A 8, 1; 114, 31; 240
Symphorosa 111, 38
Tebaldus 240; 292, 26
Thais 240; 377, 8
Thecla 137, 8
Theodardus A 8, 11
Theodolus 24, 43; 47, 36; 94, 11; 111, 13; 188, 13
Theodora 94, 13; 240
Theodorus 48, 13; 114, 71; 240; 598, 1
Theophilus 168, 3
Thomas 24, 4; 47, 9; A 90; 133, 11; 240; 598, 1. 2
Tiburtius 47, 31; 48, 36; 114, 24; 598, 1
Timotheus 114, 31; 240; 598, 1
Torpes 111, 50; 188, 7
Tripus 111, 28
Trudbertus 47, 82
Trudo 168, 17
Tyurcius 598, 1
Udalricus 114, 4; 598, 1
Urbanus 24, 49; 47, 39; 94, 15; 111, 45; 240
Ursula A 77; 133, 8
Valentinus A 8, 6; 47, 23; 240; 598, 1
Valerianus 47, 31; 48, 36; 598, 1
Valerius 24, 21
Vedastus 240
Verena 598, 1
Victor 111, 19. 43
Victorinus AA 90, 5; 94, 13
Vigilius 47, 60
Vincentius 24, 16. 24; 47, 16; 240; 710, 14
XI mil. virginum 240
Vitalis 24, 37. 62; 47, 34; 111, 9; 188, 11; 240; 598, 1
Vitus 24, 59; 47, 45; 48, 25; 111, 29; 240; 598, 1
Walburgis 24, 41
Willebrordus 598, 1
Xyxtus 94, 42
Zosimas 188, 2
Passionale Jesu Christi, Gall. 82, 1
Patiens. Ep. Constantii ad 94, 36
Patissonii, M., ep. 141, 239
Patrice, le purgatoire de St., 205, 48
Patrum diversorum sententiæ de primatu Rom. eccl. et de officiis clericorum 314, 2
— ex Patribus excerpta 460, 7
— vide Ecclesiastica
Pauli codex iuris 263, 2
Pauli et Senecæ ep. 225, 3. 12; 434, 29
Paulus Aemilius App.
Paulus Diaconus 29, 1; 83, 18; 196, 3; 208, 5
— exc. Festi 702, 24
— vita Mariæ Aegypt. 24, 30; 168, 2; 466, 5; 705, 1
— vide App. s. v. Diaconus
Pauli Marci itiner. 125. 557
Pauli episcopi ep. 142, 28
Paulini vita Ambrosii 24, 29; 94, 8
Paulini Burdigal. Eucharisticos 317
Paulini sermo de Nazario 94, 33
Paulinus, J., ep. ad 450, 48, 85
Pavii, Petri, ep. 495, 352
— ep. ad 495, 353 seq.
Pavinis, F. de, tractatus de epistulis extravagantibus 490, 10
Paxius, ep. ad 141, 169
Peblitz, ep. ad B 149, 286
Pedianus Asc. App.
Pelagii expos. in epist. apostol. A 73
Pelerinus, ep. ad B 149, 222
Pellicani ep. A 27, 2
Pellissarii, Ant., ep. 495, 79
— ep. ad 495, 77 seq.
Penotus, Bernh., ep. ad 495, 411
Pera, nüwe Zytung von P. 122, 17
Percheval, li Galois 113, 2
— vide Parcival
Peregalli, Joh., ep. 550, 10
Perez, Gonsalv., ep. ad B 40
Perizonii hist. univ. AA 43
Perleonis, Petri, præf. in Isocratem 211, 13
Perrin, Egid., carmina 148, 60
Perrin, J., ep. 716, 1
Perrinet Dupin, hist. Philippi de Madien 59
Perron card., ep. ad 141, 40
Perrot de Nivelle, jeus partis A 95, 1
Perotti, A., ep. 141, 204

Perottus, A., ep. ad 141, 285 seq.
— C., ep. 141, 201 seq., 234 seq., 284
— Nicol., ep. 527, 29
Persica carmina 572
Persius App.; A 92, 30; 257; 398, 7; 539, 2; B 539; 542, 1; 648, 1
— exc. A 60; 327, 5; 688, 11
— comm. in Pers. 257; 539, 3; 648
— Cornuti comm. in P. 223, 7; 265, 7; 665
Petavius, ep. ad B 149, 219
Petrarcæ hist. Griseldis 531, 28; 550, 17; Gall. 209, 1
— de salibus virorum illustr. 550, 28
— epist. exc. de morte 211, 1
— testim. de Lactantio 298; 440
Petrecastri monast. Ordinarium lecturæ refectorii 355
Petronius App.; fragm. 357, 8
— Notæ ad 450, 11
Petri et Gregorii dial. de miraculis 304, 3
Petri de Alliaco meditationes de VII psalm. pœnitent. 531, 1
Petrus Alphonsus, vide Alphonsus
Petri Blesensis ep. 161, 1—4. 7; 208, 1; 220, 1
— tract. super Job 467, 2
Petro Comestore, exc. ex 205, 105
Petrus Cluniacensis contra Petrobrusianos 251, 2
— de miraculis 335, 1
Petri Damiani epist. 44, 2
Petri de Datia calendarium 524, 3
Petrus Diaconus B 42
Petrus de Ebulo 120, 7
Petri gramm. ars 207, 19; 522, 1
Petrus Hispanus de aquis 252
Petrus Longobardus A 94, 7
Petri Marsi Viterb. comm. in Ovidii Ibin 516, 3
Petrus Paganus 663, 4
Petri Richardi versio Gall. fidei Christ. 84
Petri de Riga, biblia versif. 290
Petri de Tansignano medica A 38, 7
Petri de Vineis epist. 166, 5; 210, 2; 237
Peuceri, Casp., Aulicus 591
— ep. ad B 149, 231 seq.
Pezelii, Christ., ep. A 30, 36
— ep. ad A 46, 148; B 149, 237
Pfisteri, Dan., ep. 495, 343 seq.
Phædrus App.; 268, 6
Philaretus A 52, 5; 80, 2
Philautia, tractatus de 189, 75
Philes App.
Philippe le Clerc, livre dou gouvernement des rois ou préceptes d'Aristote 275, 2
Philippi Launiani adnot. in Ciceronis topica 678
Philippe de Madien, vide Perrinet
Philippi Presb. comm. in libr. Hiob 99
Philippi regis charta a. 1187 141, 314
— charta a. 1296 141, 300
— Dictie de la paix novellement faite entre le roy Charles et Philippe Bourgog. 205, 63
Philippi de Sabina lexic. hist. theol. etc. A 66
Philippi Tripolitani versio Lat. Aristotelis de regimine dominorum 260, 8
Philippe de Vitry vers. Ovidii metam. 10
Philodoxios comœdia 52, 4
Philogenia comœdia (Ugolini de Pisanis) 52, 3
Philosophica. Vide Bongarsius
Philosophica App.; AA 90, 3; 149. 17; 244; 371, 2; 492
— Tractatus Græc. de amicitia 288, 5
— De anima 507, 1; 702, 23
— De atomo et de divisione AA 90, 29, c
— L'arbre de bataille A 280, 8
— De summo bono A 91, 12, b
— De characteribus 550, 32
— Obiectiones in theses Derodonis 616, 2
— Dialectica A 91, 20, d; 265, 3; 276, 1; 371, 2; 411, 4; 446, 1; 531, 20; 702, 28
— Carmen de dialectica B 50, 10
— De homine A 92, 34, c

Philosophica. De involuntario per ignorantiam 616, 6
— De logica 446, 3; 507, 2; 618, 8
— De moribus 161, 15
— Dicta moralia AA 90, 7. 12, b; 365, 3; 434, 21
— Gall. 82, 2; 98, 2. 7; 365, 3; 614, vide Enseignemens
— Les dits moraulx des philosophes 667, 1
— De VI ætatibus mundi A 92, 34, e
— Primæ philosophiæ brevis epitome 650
— De philosophia B 33; 702, 31
— Tract. de philosophis A 91, 19, c; 568, 4
— De vita illustr. philosoph. 213; 410, 3
— Historia philosoph. a Diog. Laert. prætermiss. 576, 6
— De honore præceptoribus habendo 527, 41
— De rerum natura 178, 9
— Tract. de sensibus 550, 1
— Sententiæ phil. 519, 24; 576, 25
— Liber de similitudinibus et exemplis 293
— De Speusippo 663, 6
— Tractatus de Theophrasti libro de nuptiis 531, 12
Philostorgii hist. eccles. 54, 1
Phlebotomia, versus de, A 28
Phocas App.; A 92, 23
Photii exc. Philostorgii hist. eccl. 54, 1
Physiologus 233; 318, 3; 611, 26
Physiognomiæ ars 353, 2; 513
Physica 393; 513; 556, 10, vide Astronomica
— Tractatus de quattuor elementis etc. 260, 20
— Tractatus de lapidibus pretiosis A 91, 11, b; 564
— De mineralibus, plantis et animalibus 450, 59
— De orbe et eius divisione 260, 21
Physica. Liber peri phision 469, 1
— De rerum natura 178, 9; 260, 24
Pibrac, ms. de, repliques etc. 145, 4
Picaultii ep. 450, 48, 93
Pilatus, vide Pontius
Pilgrami epist. anabapt. 464
Pin, du, vide Dupin
Pindarus App.
Pingendi ars. Tractatus de clarea etc. A 91, 17, 6
Piscator, Joa., ep. ad 142, 12
Pisanis, Ugolinus de, Philogenia comœdia 52, 3
Pisanorum hist., Gall. 65, 1
Pissevini, Jo., ep. 346
Pistorius, Johannes, 139, 50 seq.
Pithœus, P., ep. ad B 149, 96. 408
Pithœorum, Fr. et P. notae, vide App.
Pitisci, Frid. Abr., ep. A 30, 191—199
Pii Papæ versus in Ludovicum reg. Franc. 434, 26
Pii episcopi epist. ad Philippum Burgund. ducem a. 1464 531, 16
— II oratio contra Turcas a. 1459 244, 7
— orationes et epist. 531, 15 seq.
— ep. ad Ludovicum reg. Franc. 519, 1. 4
— ep. ad Carolum VII Franc. 519, 2
— vide Aeneas Sylvius
Pius IV. Ep. ad 141, 23. 25
Pippinus. De Pippino 555
Placentinus, vide Antoninus
Planer, Thom., epist. A 27, 134
Plantinus, Christ., ep. ad 450, 75
Planudis, Maximi, vita Aesopi 629, 1
— versio Catonis dist. 629, 2
Plateri, Fel., ep. 495, 336 seq.
— ep. ad 495, 334 seq.
— Thom., ep. 495, 12
— ep. ad 495, 11
Platinæ historia Mantuanorum A 36
— de honesta voluptate 384
Plato App.
— Euthyphron 579, 9
— epist. ex vers. Marsilii Ficini 593

Plato de republ. ex vers. Uberti Decembris 194, 1
— Timæus, Lat. 681
— Exc. de Pl., Græce 579, 13; 690, 2; Lat. 576, 64
Plautus App.; 52, 1; 387
— Flores ex Pl. 550, 29
— Notæ in Aulul. 450, 60
— Notæ in Cas. et Curcul. 450, 6. 7
— Notæ in Plaut. 450, 43; 189, 62
— vide Querolus
Pleissy, Nic. de, les enfants de, 205, 101. 164
Plepp, J., epist. A 30, 72
Plesses, de, ep. ad B 149, 176
Plessis, du, papiers etc. 145, 3
Plethonis excerptum 287, 2
Plinius App.
— epist. 136, 6
— hist. nat. excerpta B 42; 258, 1; 265, 6; 347, 2; 527, 16; 550, 38; 576, 10. 12. 16
— Notæ in hist. nat. 189, 65
— Scaligeri, Jos., adnot. 150, 10
Plutarchus App.; 297, 1; 579, 5. 6. 17; 642
— oratio ad Traianum, Lat. 531, 18
— lib. de educandis liberis 531, 19
— apophthegm., exc. Lat. 576, 66
— Alexandri exc. 550, 37
— vita Cic. exc. 579, 18
— Fayi notæ in P. 450, 55
Pœnitentiarius, vide Martinus
Poetæ Latini minores App.
— vide Carmina
Poggii confabulationes, lib. de principum infelicitate, de acerbitate fortunæ 562
— facetiæ 221, 2
— invectiva contra Laur. Vallam 527, 27
— ep. de Hieronymi supplicio 527, 21
— ep. 550, 12
Polanus, Amand., ep. ad 495, 90 seq.
Pollux App.
Polonus, vide Martinus
Polo, Marco, itin. 125, 1; 557
Polonia, hist. de, 140
Polyænus App.
Polybius App.
Polyhistor ou recueil de plusieurs histoires et ruses de guerre 625
Pompilii Amasei versio Diodori 444
Pontificum Romanorum series 22, 1; 251, 3
— ex pontif. Rom. epist. excerpta de iure episcoporum 451, 1
— vide Episcopi
Pontii Pilati epist. super crucifixione Christi 377, 9; 434, 18
— vide Pseudoevangelia
Pophis, vide Ricardus
Porphyrion, vide Horatius
Porphyrius App.; 702, 1
— exc. AA 32, 5
Porphyrius, vide Optatianus
Porphyrogenneta, vide Constantinus
— vide Manuel
Portus, Aemilius 677
— ep. ad 495, 139 seq.
Portum, Abr. ad, epist. A 27, 124. 125. 127—133
— Christ. ad, epist. A 27, 144; A 30, 68
— Jac. ad, ep. A 30, 71. 73
Porta, Joh. a, epist. ad A 29
Possidii Calamensis vita Augustini A 8, 3
Posthii, Erasmi, ep. 495, 435 seq.
— ep. ad 495, 436 seq.
Potatoris precatio 205, 135
Præcepta, vide Philosophica, Enseignemens et Medica
Prætextatus, vide App. s. v. Grammatici
Pratanus, Bartholom., ep. ad 450, 48, 26
Precationum liber B 32
Precum collectio, Hebr. 423, 1
— Arabic. 567. 712. 713. 714
— vide Ecclesiastica
Premier, Laur. de, versio Cic. de senect. 246, 2
Presbyterorum catalogus 29, 6
— vide Episcopi
Prisciani geograph. 287, 1

Priscianus de laude Anastasii 363, 13
Priscianus App.; AA 90, 21. 22. 29, a; A 92, 19; 109; 326; A 326; 397
— de nom. pronom. verbo 243, 4; 432, 3
— de ponderibus 189, 45; 606
— partitiones 179, 2
— vita AA 90, 29, b
— exc. A 92, 23, b; 189, 32. 39. 42; 357, 5
— auctorum index 189, 26
— notæ B 42
Probierbüchlein App.
Probus, Jac., ep. ad 495, 126 seq.
Probus App.
Probus, Aemilius, App.
Probus, Val., de notis B 42
Proclus App.
Proclis Diadochis institutio element. theol. 150, 16; 362
Procopius App.
Prodromi, Theod., carmina B 48, 4—9
— de spiritibus 288, 3
Project d'union avec Guillaume III d'Angleterre A 93, 2
Promotion, traité sur la, des rois, comtes, herraulx etc. A 280, 8
Propertius App.; 517; exc. 527, 4
Prophetiæ A 9, 6; 111, 2; 188, 10
— Le livre de divinations 476, 6
— De XV diebus ante iudicium 377, 4
— de Christo 312, 1; 579, 23; Græce 579, 23
— s. XIV de Sarracenis 300, fin.
— de eversione regni Sarrac. 307, 4
— Carmen Sibyllæ, Germ. 537, 2
— Pauli Grebneri proph. 158
— de annis 1430—1468 205, 155
— Jugement de l'an 1438 205, 22
— a. 1490 295, 14
— de anno 1765 29, 4
Propriétés, livre de, 431
Prosper App.; 176; 475
Prosper de vita contemplativa 107; 612, 31. 685
Proverbia, vide Adagia
Proverbia Latina 268, 1; 550, 22
— Gall. et Lat. 205
— Gallica 473, 19
— nuovi sententiosi, Ital. 550, 36
Provinciale eccles. App.
Prudentius 120, 1; 264; 394, 2 (cum scholiis)
— carmina 455, 46
— psychom. 479
— Versus de Prud. 264
— Variæ lectiones in Pr. B 59, 1
— Index in Pr. 450, 62
Psalmi IV, Græce A 69
— vide Biblia, Hieronymi Vulgata, Ecclesiastica
Psalmorum expos. cabbalist. A 79
Psalterium App.
— Germanice A 33
Psellus App.
— versus politici de gramm. 288, 2
— interpr. cantici cant. B 43, 1
Pseudoturpini versio Gall. 41, 5. 115, 2
Pseudoevangelia, vide Nicodemus, Lentulus, Ventalus, Ecclesiastica, Salvatoris gesta, Thomas Ismaëlita
Ptolemæus App.
— dicta 434, 26
— exc. 576, 14. 20
Publius Syrus App.
Pucci, Franc. ep. A 93, 12
Pugreshaut (?) voyage en enfer a. 1606 146, 11
Purgatoire, le, de St. Patrice, vide Carmina Gallica
Puteanus. Ep. ad 450, 48, 89
— coniect. in Firmicum 189, 29
Pyladis, Petri, ep. 450, 48, 79
Pythagoræ ep. 579, 8
— ratio sphæræ 425, 6
— verba aurea 691, 2
— allegorie sur P. 10, 3

Q

Quadus, Matth., ep. ad. 495, 134
Quæstiones, vide Juridica
Querolus 673 et præf. s. v. Addenda
Quid pro quo, med. 295, 12
Quintilianus App.; 351
— exc. 211, 1; 212, 2; 576, 53. 67
— declamationes 149, 8
Quintin, memoire du nombre des mortz à St. Q. a. 1557 560, 2
Quintzii, Petr., ep. 495, 250
Quirinus, Thad., ep. ad 527, 29

R

Rabani Mauri versus de cruce 9
— cena A 9, 1
— epistula ad Lotharium regem A 9, 1
Rabbinicorum librorum catalogus 189, 40
Rabbinica, vide Aharon ben Ascher Aben Esra, Cabbalistica, Kalonymus, Kimchi, Menachem, Moses ben Maimon, Nathan, Machsor
Radulphus de Lactantio 298; 440
Ragel astrol. exc. 157, 2
Raimitius de epist. M. Bruti 550, 23
Raimundi de Agiles hist. 261, 3
Rambouillet, de, legati Gall. instruction A 42, 1
Ramsay, A., ep. 141, 279
Rancel, ep. ad B 149, 32
Rantzow, ep. ad B 149, 23
Raoul de Houdenc, vide Carmina Gallica s. v. Fabliaux
Raphaelis Hagnov. epist. 198
Rasis Almansoris tractatus nonus, decimus, quintus 252
— comm. in Hippocr. aph. 430
— med. A 38, 15; 570, 2
Rationiarium, Italice 273, 4
— de silvarum venditione fragm., Gall. s. XV 568, 14
Ratisbonensis conventus A 39, 34; A 45, 3; 139, 12—20; 142, 43 seq.
Raulini, V., ep. 141, 261
Raymundus, vide Lullius
Rebii, Flacci, vita Donati 189, 38. 49
Reculd, voyage, vide Grimacion
Redak, interpret. Jonæ 127, 2
Redinger, Nic., ep. ad A 40
— Thom., ep. ad 450, 48, 98
Reformatorum epistulæ A 30; A 46
— scripta aliquot 657
Reformatorum Gall. synodi 39
Regum Christianorum catal. 273, 3
Regulæ canonicorum 289
— pastorales 289. 313
— monachorum 226
— monialium monast. in Brunnadern prope Bernam A 53
— vide Ecclesiastica
Reineccius, R., ep. ad B 149, 294
Reinhardi, Joh., epist. B 50, 2
Remedia, vide Medica
Remensis archiepiscop. suffraganei 205, 89
— chartæ ad Remenses spectantes 166, 2; 210, 1; 705, 5
Remigii comm. in Don. 386, 1. 2
— comm. in Martianum Capellam B 56, 3; A 91, 19, a; 265, 12. 13; 331
— de missa 615, 1
— de gramm. 386, 2
— exc. astronom. A 91, 1, b
S. Remigii cœnobii charta 83, 1
Remmii Favini carmen de ponderibus 189, 45; 357, 9
Remonstrance de l'état de l'église universelle par tout le royaume au roy (Charles IX) 617, 1
Renaud de Louens A 95, 10
Renato, Camillo di, trattato del battesmo A 93, 13
Responsorium 334, 18. 620
Retour, Adam de, vide Adam
Reuber, Jos., ep. 141, 225
Reuchlin, Joh., de arte cabbalistica A 54
Rhætia descripta 144, 6
Rhagorii, Dan., ep. A 30, 205. 206
Rhemmius App., vide Remmius
Rhemnius Fannius App., vide Remmius
Rhenani, Beat., res German. App.
Rheterius, Joh., ep. ad 495, 209

Rhetorica 244, 9
— Exc. de rhet. 520, 3
— De VII formis causalibus 539, 6
— Ars dicendi et epistolandi 506, 10
— Ars dictaminis 221, 6
Richardus, vide Petrus
Richardi fratris chron. 146, 10
Ricardi dialectica 446, 2
Richardus, Beniamin, de XII patriarchis AA 90, 13
Richardi Biturig. archiep. charta A 27, 18
Ricardus Cluniacensis 22, 12
Ricardi Pictav. chronica 575
Ricardi de Pophis summa 166, 6
Ricgardis vita et legenda 260, 33
Ricul, voyage en orient, vide Grimacion
Rietmanni, Ulrici, ep. 495, 380 seq.
Riga, Petrus de, B 47, 1; 290
Rillerii, Blas., ep. 141, 221
Ringier, Joh. Henr., ep. A 30, 201
Riote du monde, li roman de la, 113, 15
Rittershaus, Conr., ep. 141, 116
— ep. ad B 149, 325. 377
Rituale Arabicum, vide Preces
Rivet, F., catechism. Bern. A 34, 2
Roaldes, Franc., de machinis bell. 149, 22
Roberti Abbatis præf. in Curtium 451, 3
Roberti Grossi Capitis distinctiones 271, 2
— vide Ecclesiastica, s. v. Speculum ecclesiæ
Roberti Guiscardi genealogia et res gestæ 113, 4
Robertus com. Flandr., ep. ad 111, 5
Robertus Monachus App.; 111, 6
Robin, vide Comtet
— jeus partis A 95, 1
Rœslin, Elis., ep. ad B 149, 420
Rogeri practica 295, 6
— de phlebotomia 429, 4
Rohr, Sam., epist. A 30, 186—189
Roll, Barbara de, epist. ad Ampel. A 27, 31—37
Rolle, Franc., ep. 141, 219. 295
Romæ urbis historia, Gall. 10, 2
— viæ et montes App.; 141, 325*; 542, 2
— ædificia 451, 3
— Rom. ecclesiæ taxæ 273, 1
— Rom. principes 22, 3
— Rom. episcoporum catal. 225, 14; 250, 3; 273, 2; 318, 5
— Romaine histoire, traité d', d'art militaire et de juridiction Romaine A 280, 6
— vide Historica s. v. Romana
Romans, vide Carmina Gallica, s. v. Romans
Romuli fab. Aesop. 141, 328; 679, 3
Rosarius A 81. A 82
Rosa, vide Johannes et Herodotus
Roscii, Ab. ep. 495, 247 seq.
Rose, roman de la, 230. 364
Rosental, Henr. a, ep. ad 495, 132
Roserii, Sim., carmina in honorem Bernensium 488
Rosii, Jac., epist. A 30, 94
Rosinus, ep. ad B 149, 236 seq.
Rosny, ep. ad B 149, 3 seq.
Rouch, Pet., epist. ad A 27, 118
Rudolfi II Imp. edicta 147, 26. 30 seq.; 43
— ep. B 149, 33
Rüdinger, Esr., ep. ad A 46, 62. 113. 142
Rüdinus, Lud., ep. ad B 50, 12
Rümlang, Eberh. a, ep. ad A 30, 1
Rütimeier, Alb., ep. A 30, 170
Ruffus App. s. v. Sextus
Rufus Ephesius med. 459, 1. 2
Rufi lex. milit. 97, 6
Rufinus de ponderibus 189, 45
Rulandi, Val., ep. 495, 261 seq.
Runæ App. s. v. Philosoph.; 207, 2
Rupe Scissa, Jo. de, liber secretorum 215
Rutilius, Palladius, de agric. 399
Ryhiner, Em., ep. ad B 50, 12

S

Sabaudiæ comitum geneal. 248
— Sabaudiæ duc. Em. Philib. fœdus cum VI cant. Helv. Pap. 122, 5

Sabina, Philippus de, A 66
Saclas, curé de, ep. 450, 48, 92
Sagax, vide Landulphus
Sagiensis monasterii donatorium 447
Salchlini, Ad., epist. A 30, 184
Salerni mag. tabula med. 295, 7
— comm. super tabulas 429, 3
Salica lex 442, 4
Salis, Frid. a., ep. 122, 14
Salomonis præcepta moralia, vide Enseignemens
— Traduction du I livre de 590, 4
Saluste, Guillaume de, App.
Sallustius App.; A 70; A 92, 13; 561; 698
— orationes et epistulæ 357, 4
— invectiva in Ciceronem A 70
— controv. Sall. et Cic. 561, 2
— Comm. in Sall. 411, 8
Salmasii notæ, vide App.
Salomonis prov., tract. de 260, 4
— Enseignemens que Salemons fit à son fils 98 2
Salvardus, Franc., ep. ad 450, 51
Salvatoris gesta 377, 9
— vide Pseudoevangelia
Salvii, Jac., ep. 141, 241
Salviani exc. de vitiis gentium 48, 3. 109
— ep. E 219
Salzmanni, J. Rud., ep. 495, 262ª seq.
Sambuci, Jo., laudatio Maxim. II 139, 1
Sammonicus, vide Serenus
Sanctorum vitæ, vide Passiones
Sancti. Cursus de S. B 32; A 77; A 90
— Sanctorum festa 289, 10
— Sanctorum legenda 598, 1
Sancy, leg. Gall., instr. A 42, 32ª
— ep. ad B 149, 7 seq.
Saracenus, Joh., ep. ad 495, 38
— J. Ant., ep. ad 495, 413
— Phil., ep. ad 495, 104 seq.; 277
Sardi, Gasp., toponomazia 174
Sattleri, J. H., geometria 543
Sauvage, vide Doctrinal
Sauvage, chronique de Gènes 281
Savilis, Henr. de re militari 146, 2
Savoie, vide Sabaudia
Scaligeri, Jos., notæ, vide App.
Scaligeri, Jos., ep. 141, 37—39
— ep. ad 141, 212
— catalecta 142, 7
— emend. glossarii vet. 450, 24
— recensio Simmiæ ovi 189, 24
— Pliniana 150, 10
Scaurus App.
Scauri, Ter., orth. 330, 7
Scauri gramm. exc. 336, 2
Scharandei, Lud., ep. 495, 281
— ep. ad 495, 422
Scharnachtall, Joh. Rud., ep. A 27, 169
Schenck, Georg., ep. ad 495, 85
Schennis, Henr. a, ep. A 30, 65. 66
Schertlin, Sebastian, zue Burttenbach 139, 65
Schilling, Joh., epithalamium in Amp. 27, 180
Schlezer, Joh., ep. ad 495, 389 seq.
Schlüsselberger, Gabr., ep. ad A 46, 43
Schmalbein, Herm., ep. 495, 101 seq.
Schmid, Lud., ep. 495, 392
— ep. ad 495, 17. 424
Schobingeri, Henr., ep. 495, 42. 283 seq.
— Seb., ep. 495, 29
— — ep. ad 495, 40
Scholia Bernensia in Vergilium 167. 172
Scholia Bernensia in Lucanum, vide Lucanus
Schomberg, leg. Gall., instruction A 42, 2—5. 28
Schönbergk, Casp. de, relatio de rebus Anglicis 139, 38
Schoppii, Casp., ep. 141, 116; B 149, 360
— ep. ad. 141, 224; B 149, 359 seq.
— tract. de imp. Turc. B 50, 4
Schottus, ep. ad B 149, 369. 373 seq.
Schreckenfuchs, Em., ep. 495, 315
Schürer, H., ep. A 27, 157
Schuermann, ep. ad 141, 147
Schwabenspiegel, Gallice A 37
Schwendi, Laz., ep. 139, 66
Scipio Lentulus, vide Lentulus
Scoticæ glossæ 363
Scotus, vide Clemens
Scretæ, Joh., ep. 495, 383 seq.

Scretæ, Joh., ep. ad 495, 384 seq.
Scripturæ, de beneficio, 161, 6
Scultens, Alb., gramm. Hebr. AA 32, 1. 2
Sebizii, Melch., ep. 495, 289 seq., 429
— ep. ad 495, 428
Seckerwitz, Jo., tragœdiæ eccles. 604
Sedulius AA 90, 17; 267; 286, 3; 455, 41; 546, 5
— vita 286, 2
Seetz. Monasterii Sagiensis donatorium 447
Segur, J., ep. ad 158, 1
Seguierius, Ant., Jes., carmina de eo 148, 31 seq.
Seguerius, P., ep. ad 450, 48, 90
Selve, Jehan de, ambassade 272, 1
Seneca App.
— tragœdiæ 5; 321, 1
— exc. 550, 26
— Commentum in Sen. trag. 5; 321, 2
— Senecæ et Pauli ep. 225, 3. 12; 434, 29
— ep. ad Lucil. AA 90, 29, d; 484, 1
— ad Gallionem de remediis fortuitorum 321, 3
— contre mesaventure 365, 2
— proverb. 527, 34; 704, 1
— dicta A 91, 19, c; 519, 20; Gall. 98, 1
— exc. A 60; A 92, 18; 161, 15
— vita A 92, 18; 178, 11
— epitaphium 211, 28
— Observ. P. Danielis in S. ep. 493, 9
Senecæ notæ, vide Tironiana
Senerti, Dan., ep. 495, 342
Sens, acte de, 205, 52
— La largeur de la ville de, 205, 129
— Senonensis urbis instituta etc. 205
— Senonensis dioec. liber ædificationis, Gall. A 260, 1
— Senonensis baill. curiæ stilus 205, 2. 41. 42. 68
Sententiæ Script. S. et philosophorum 473, 2
Sepher Aruch 200, 3
Sept sages, Roman de, Gall. 41, 1; 354, II. 388, 3
Serapion App.
Serapionis med. exc. 525, 17
Serenus Sammonicus App.; A 92, 15
Sergii explan. Donati 207, 18
— de litteris etc. 432, 5
— vide Servius
Servatius Tungrensis. Meditat. de A 83, 8
Servatus Lupus de Boetii metris A 92, 7, b; 421
Servius App.
— centimetrum 207, 10
— de finalibus litteris 207, 7
— de ultimis syllabis 432, 4
— schol. in Verg. 165; 167; 172; 363, 2
— Notæ ad S. 189, 47; 450, 73
— vide Sergius
Severini, Nic., ep. A 30, 132
Severinus, Petr., ep. ad B 149, 324
Severus, vide Sulpicius
Sextus Ruffus App.
Sexti philosophi med. exc. 525, 13
Seymour, Ed., ep. ad A 46, 1
Siblini, Marci, relatio de morbo Gebhardi El. Col. 139, 39
Sibyllina oracula App.
Sibyllæ versus 184
— proph. de Christo 111, 2; 188, 10
— vide Prophetiæ
Sidonius Apollinaris App.; 285, 1. 2. 4
— Notæ in Sid. 450, 1
Sifaei, Laur., ep. 141, 122. 123
Sigebertus App.
— chron. 367; exc. 142, 38
Signes, les XV, avant les jours du jugement, Gall. 260, 4, c
Silius Italicus. Comm. Petri Pagani in S. 663, 4
Sillery, leg. Gall., instr. A 42, 32c
— ep. ad B 149, 312. 379
Silvestris Papæ exc. 312, 4
Silvestris, vide Bernhardus
Simmias ex rec. Jos. Scaligeri 189, 24

Simonii ep. 141, 220
Simonis de Vallevirenti sertum florum moralium, 410, 1
Simplicius App.
Sinesicus liber 350
Singeri, Andr., ep. 495, 432
— ep. ad 495, 433
Sisebuti carmen F 219, 2
Sixti epist. exc. 451, 1
— IV decretalis extravagans de conceptione Mariæ 375, 12
— regulæ et bullæ 490, 18. 19. 20
— Libellus ad Sixt. V. 406
Sixti exc. 612, 29
Sleidanus, Theod., ep. ad 141, 125
Slotanus, Joh., ep. ad 495, 136
Smaragdi gramm. A 92, 22
Socrates. Dicta S. A 91, 19, c
Socratis hist. eccl. versio Lat. Cassiodori 116, 2
Sohnius, Georgius A 27 (p. 21). 155
— Epist. ad A 27, 29
Solais, li, d'eschec 275, 1
Solinus App.; 170; 722, 2
— exc. A 91, 19, b; 576, 11
Solms, Herm. Ad. com., ep. 141, 13
Soloncus (Soloneus?) de temporibus 157, 1
Somniorum interpretationes 556, 17
Sonetti e canzone del fratello di Madame du Plessi A 93, 6
Sophocles App.
— in Oedip. Tyr. comm. Aurati 659
Sophronius App.
Soudan, traictie sur le pouvoir du, A 280, 3
Sozomeni hist. eccl. versio Lat. Cassiodori 116, 2
Sozzino, Camillo, A 93, 4. 7. 11. 13
Spartianus App.
Speccer, Melch., ep. ad 122, 30
Speculum caritatis A 94, 2
— puerorum, carm. Lat. 205, 6. 79
Speculi Suevici (Schwabenspiegel) versio Gall. A 37
Speusippi, discip. Platonis, de Platonis definitionibus sententiæ 663, 6
Spicestis, Christ. de, versus de venenis 556, 26
Spifama, Odetta. Bongarsii adn. de eius origine B 149, 326
Spina, Alfonsus de, vide Petrus Richard
Spina, Petr. de, ep. ad 495, 135
Spleistii, Steph., eccles. B 50, 5
Sporlini, Georg., ep. 495, 245 seq.
Stadnicii, Stanisl., ep. 122, 2
Stampis. S. Trinitatis de S. abbatis epist. 141, 306*
Stancari, Fr., ep. 122, 3
— ep. ad 122, 4
Stapedius, Henr., ep. ad 495, 84
Statius App.
— Thebais 156, 1; 407; 528
— Achilleis 156, 2. 589, 1
— Scholia in Achill. 411, 7
— Comm. Lactantii A 91, 6
— Comm. in Theb. Fulgentii 141, 323
— exc. 688, 11
— Notæ in Statium 189, 62
Status controversiæ de prædestinatione in colloquio Mompelgartensi (1586) A 93, 16
Statuta ecclesiastica 205, 16
Steck, J. Frid., epist. A 30, 219. 220
Stephani Henr. notæ, vide App.
— Rob. Carmen de, 651, 1
Stephani abbatis prosa de S. Eligio A 94, 19
Stephani de Chalmeto ep. 335, 3
Stephani Sacrocæs. com. charta a. 1190 141, 279. 303
Stewechii, God., carmen 148, 78
Stigelii, Joh., ep. 495, 298 seq.
Stili, Hermanni, Saxonis de Northem tab. de stellis 454, 9
Stilo, de, curiæ Senonensis 205, 2. 68. 74. 97, 108, vide Sens
Stitten, Hartm. a, ep. 141, 180 seq.
— ep. ad B 149, 156 seq.
Stockeri Vademecum A 28
Stoughardii, Chr., ep. 495, 9 seq. 232
— ep. ad 495, 10
Strabonis, Walafr., vita S. Galli 168, 15; 477

Strazburg. Epist. ad univ. S. pertin. B 50, 2
— Formulæ iuris Alsaticæ 224, 1
Streitteri, J. Huldr., ep. 495, 296
Stuckii, J. Guil., epist. A 30, 11
— J. Rod., epist. A 30, 12
— Ep. Bong. ad Stuckium B 149, 237 seq.
Stürler, Abr., ep. A 27, 172. 174
Sturmii, Joh., epist. A 27, 6—12; B 50, 2; 122, 30
— Epist. ad A 27, 1. 14; 122, 22
— axiomata de cena dom. 122, 21
— de bello Turcico 329
Sturm, Petr., ep. ad B 50, 2
Suecia, de, hist. 140
Suessionum episc. epist. 22, 9; 146, 7
Suetonius App.; 104, 7; 206
— exc. A 91, 19, b; 576, 48 seq.
Suffraganeis, de, archiep. Remens. 205, 89
— Suffrag. quæ dicuntur Campont 205, 90
Sugerius App.
Suidas App.
Sulceri, Sim., epist. A 27, 20—27; A 30, 81—91
— ep. ad 689, 3
— confessio A 68
— comm. in Pauli epist. 536
Sulphurius, P., ep. ad 141, 234ᵃ
Sulpicius App.
— vita S. Martini 74; 188, 2; 682
Summa dictaminis 211|, 6; 506, 10; 580, 2
Suteri, Joh. Casp., epist. ad H. Ott. A 29
Sylburgii notæ, vide App.
Sylvius, Aeneas, vide Aeneas et Pius II
Symmachus App.; 484, 2
Symphosius 268, 3
Synesius App.; 579, 4. 12; exc. 150, 2
Synodorum epitome a synodo apostol. ad octavam habitam tempore Photii et Johannis Ravennatis, Græce 106
— Synodus eccles. Gall. habita Durocortori 150, 3
— vide Concilia

T

Tacitus App.
— dialog. de or. exc. 550, 38
— Germ. exc. 576, 22
— Notæ in T. 450, 58
— Index Taciteus 189, 56
Tactici Græci 97
Tæschenmacheri, Engelb., ep. 495, 393
Taionis epigramma et explic. orat. domin. 611, 17
Talmudis fragm. A 91, 25
Talmudica 253; 423, 2
— Abominationes Jud. contra fidem Christi, Lat. 576, 27
Targum in proph. min. Latine a Benedicto Aretio 426, 2
Tartres, lettres de l'empereur de, 125, 5
Taux, les, des lettres tabellionnées 205, 126
Taxæ Romanæ ecclesiæ 273
Telesfori epist. exc. 451, 1
Tennagel, Franc., vierte aussag 147, 49
Terentius App.
— Phormionis exc. 341, 6
— exc. 527, 36; 550, 30. 38
— Comm. in T. 411, 9
— Notæ in Andriam et Eunuchum 574
Terentius Scaurus App.
— vide Scaurus
Tertullianus. Notæ ad 450, 15
Terræ Sanctæ descriptio et hist. Gall. 41, 7. 8
— vide Hierosolymitana
Territii ethica Christ. A 80
Testamentum, vide Biblia, Ecclesiastica, Hieronymi Vulgata
Testimonium rectoris univers. Parisiensis A 93, 18
Teudulfi acrostich. 212, 9
Teutonica (Glossæ etc.) 89, 6; 224, 1; 258, 1; 260, 25; 493, 16; 722, 1. 5
Texentis, Jos., ep. 450, 48, 74
Textor, Claud., ep. ad A 46, 68
Thalmann, Bened., ep. ad A 46, 52

Theocritea 189, 23
Theodati, Alex., ep. 495, 322
— Cl., ep. 495, 291 seq.
Theodoreti hist. eccles. versio Lat. Cassiodori 116, 2
Theodorici, Colon. episc. charta B46, 2
Theodorus Gaza App.
Theodorus, vide Prodromus
Theodosii codex 263, 2
— iurid. exc. 314, 3
Theodulus A 92, 9, b; 403, 2; 439, 7; 512, 8
Theognis App.
Theologorum s. XVI et XVII epistulæ A 30
Theologica App. s. v. Philosoph.
Theologica, vide Ecclesiastica, Bongarsius
Theologica B 6; B 7; 122; 205
— Tractatus de adult., Germ. B 31, 9
— Allegoria dramatica eccles., Gall. 205, 165
— Anabaptistarum opuscula 464
— Eine klare beschreybung aller Antechristen 623
— Tractatus de apocalypsi 158, 2
— Bongarsii tract. de precibus 494, 3
— Animadvers. de Bucero B 50, 6
— Carmina theol., Germ. B 31, 5–8
- Carmina varia 148, 25, vide Carmina
— Comment. conventus synodalis convocati a. 1572 in oppido Chiavenna de excomm. Hieronymi Turriani et Camilli Sozzini A 93, 7
— Comœdiæ tres eccl., Germ. A 67
— Compendium theol. 684
— Conciones in orationem dominicam, symbol. apostol., decalog. 652
— De Davidis clave Germ. 693, 2
— De excommunicatione apost., Germ. 693, 1
— De vera fide Christ. Germ. 693, 3
Theologica. De XIII articulis disputat. Franckenthalensis a. 1572, Germ. 628
— s. XVI et XVII ad Germaniam pertinentia 139. 140
— De gratia Dei 653, 1
— De Johanne Weigelio et Jacobo Belio hæreticis 569
— Coll. hist. Bongarsii 144. 145
— Ecclesiast. hist. lectiones AA 33. AA 34
— Theol. hist. loci III 569
— Echo Jesuitarum, carm. B 50, 7
— Carmina de Jesuitis 148, 23 seq.
— Le fameux livre des trois imposteurs B 382
— De IV modis, quibus humanum iudicium pervertitur 205, 53
— Dialogus Julii pontif. II B 50, 9
— Status controversiæ de prædestinatione in colloquio Mompelgartensi a. 1586 A 93, 16
— Bulla papalis a. 1458 490, 21; vide Historica s. v. Papæ
— Universitas Parisiensis de ratione ineundæ pacis in causa religionis ad Carolum regem Franc. 437, 1
— eiusdem ep. ad Papam 437, 3
— eiusdem ep. ad Cardinales 437, 4
— Tractatus de peccatis 14; 512, 2
— Prière de l'Eglise pour le soir dans Hye en Dauphiné 616, 1
— Prière matutine 621, 2
— Acta conventus Ratisbon. 1541 A 39, 3. 4; A 45, 3; 139, 12—20, 142, 43 seq.
— Reformatorum scripta aliquot 657; vide Reformatores
— Libro di relligione 553, 2
— Remonstrance de l'estat de l'eglise universelle par tout le royaulme au roy (Charles IX) 617, 1
— De centum signis dei benedicti 244, 3
— Disputatio inter Camillum Sozzinum et Augustinum de baptismo A 93, 4. 13

Theologica. Synodorum Gall. reform. acta, Gall. 39
— Sacrosanctæ Theologiæ methodica delineatio 498
— Tractatus de vitiis 13, 1; 377, 1
— Wolfg. Musculi acta conv. Wormatiensis 1540 A 39, 1
Theon App.
Theophilus med. 80, 2; A 92, 26, b
— de oculis 216, 4
— de urinis A 52, 4; 295, 2; 556, 4
— De quodam vicedomino Theophilo 367, 5
Theophrastus App.; 402, 1—9
— de arte chemica carmen, Græce 579, 11
— Dicta Th. A 91, 19, c
— de nuptiis. Tractatus de eo libro 531, 12
Theophrastus, vide Paracelsus
Theotisca, vide Teutonica
Thesaurus pauperum, med. 428, 2
Thomæ Aquin. prec. B 32, 16
— compendium 43, 20
Thomas Cantuar. oratio ad A 83, 7
Thomæ Cartusiensis practica A 28
Thomas Ismaelita de operibus Jesu 271, 20
Thomas Morus. Relation sur son supplice 272, 2
Thomaximi Armamini summa 161, 14
Thou, de, ep. ad B 149, 65. 314. 378
Thora A 1
Thucydidis cod. coll. 146, 4
— orationum exc. 297, 2
Thurecese, de cometis, Italice B 55
Thurocz, Joa. de, App.; 279
Tiberius Cæsar. De Tib. 120, 3
Tibullus App.; 527, 8
Tilenus, ep. ad B 149, 172 seq.
Timotheus episc. de vita Christ. 315
Tironianæ notæ. Lexica 358. 668
— Tironianis notis scripta 109; 189, 32; 348; 394, 4; 451, 3; 510; 611, 17; 668
Tobiæ exc. 688, 11, vide Matthæus Vindocinensis
Tœlmanni, Sim., ep. 495, 124 seq.
— ep. ad 495, 125 seq.
Tomani, Jos., ep. 495, 312
Tonsoris, Aeg., ep. 495, 253 seq.
— Joh., ep. 495, 311
Tonstallus, Cutheb., App.
Topographie de Jerusalem, vide Hierosolymitana
— des lieux de Babilon A 280, 4
Torcyaco, dom. de, epitaph. 211, 26
Torna Mira, Joh. de, practica 570, 3
Tossanus, Dan., A 27 p. 21; ep. A 30, 14. 30—33
Tourville, ep. ad B 149, 218
Toussain, ep. 141, 114
Touzellius, Janus, ep. ad 341, 8
Toxotii, Andr., ep. 495, 252
Transylvania, hist. de, 140
Trebellius Pollio App.
Trecius, Chr., ep. ad A 46, 53. 73. 80
Tredehan, P., versio Verg. Aen. II 443
Tremellii versio Lat. Bibliæ 55. 56
Treverensium monasteriorum privilegia 490, 2
Tribelius, Greg., ep. ad A 46, 156. 164
Tribolet, Abr., ep. ad A 30, 202
Tridentinum concilium 122, 26
Trismegistus, vide Mercurius
Trithemii antipalus maleficiorum 308
Trogii, Gabr., ep. A 30, 109. 120. 125
— Huldr., ep. A 30, 110—119. 121—124
Trouvères 389
— vide Carmina Gallica
Troyæ historia 209, 2
Truchii, Jac., ep. 141, 183 seq. 276
— Jo., ep. 450, 48, 19 seq.
— ep. ad 450, 48, 32
— iuridica 544, 1
Tryphiodorus App.
Tuppii, Jo. Georg., carmen de spiritus adventu 148, 3
— de intestati success. 149, 10
Turci epitaphium 211, 29
Turcico, de bello, 140
Turcicæ cuiusdam narrationis pars I 551
Turcica. Miscell. 567. 600
— Carmina 532; 572; 578

Turcica. Chronicon regni Osmanici usque ad a. 1492 631
— Precationes 717
Turenne, leg. Gall., instruction A 42, 7
— mandata Bong. data B 149, 17
— epistulæ B 149, 19 seq.
— ep. ad 141, 6
Turnebi, Adr., notæ, vide App.
— P. Danielis epitaph. in Turn. 141, 205
Turonorum archiepiscoporum catal. A 92, 32, b
— Turonense chron. 22, 11
Turpini chron., Gall. 41, 5; 115, 2
Turrianus, vide Hieronymus
Turstii, Conr., proph. de a. 1490 295, 14
Tusani, Jac., ep. 141, 150; 450; 48, 40
Tyrius, vide Maximus
Tyrius, Guil. de, Hieros. historia 112; 146, 9; 163, App.
Tzetzes App.

U

Uberti Decembris versio Platonis 194, 1
Uffenbachii, Petri, ep. 495, 231 seq.
— ep. ad 495, 29. 30
Ugolini de Pisanis, Philogenia comœdia 52, 3
Ugonis medica A 38, 11
Ugutio 276, 4
Ulpianus in Demosth. App.
Ungarici scriptores, vide Hungarici
Uraniæ philosophica 576, 37 seq.
Urbicus, vide Aggenus
Ursinus, Fulv., ep. ad B 149, 226
Ursini vita Leodegarii 48, 22
Urstisii, Em., ep. 495, 158 seq.
— ep. ad 495, 165 seq.
Utenhovii, Car., ep. 495, 355 seq.
— ep. ad 495, 282

V

Vadianus, Joach., de monachis 138
Valens, J., ep. ad 450, 48, 5
Valentis, Lud., ep. 450, 48, 28 seq.
Valerii dissuasio ad Rufinum AA 90, 25, a
Valerius Flaccus App.
Valerius Maximus 67; 366; abbrev. 576, 4
Valerius Probus de notis B 42
— App. s. v. Probus
Valla, Laurentius 294; 550, 20. 27
— Poggius contra L. V. 527, 27
Valle virenti, Sim. de, sertum florum moralium 410, 1
Vandalorum vastatio etc. 576, 52
Varadeus, Jac., ep. ad 141, 251*; 450, 48, 58
Varro App.
— de re rustica. Notæ ad 450, 45
S. Vedasti abbatum nomina 83, 9
Vegeus, vide Mafeus
Vegetius 280; Gall. A 280, 1
— exc. 550, 38
Velleius Paterculus App.
Velser, M., ep. ad B 149, 387. 413
Veneticæ civitatis edicta A 59
Venneri, Jac., ep. A 30, 209—211
Ventali epist. super conditionibus Christi, vide Pseudoevangelia
Verbezius, Dav., ep. ad 495, 137
Verdugo, Guil. de, ep. 495, 330*
— ep. ad 495, 330 seq.
Vergilius App.; A 47; A 71; 165; 167; 172; 184; 222; 239; 255; 269; 455, 42; 457; 511; 626
— versio Gall. P. Tredehan 443
— Exc. A 60; 576, 72; 688, 11; 710, 3. 18
— Carmina varia Vergilio tributa 457, 2; 527, 24; 576, 73, vide Anthologia Lat.
— Comment. in Verg. App. s. v. Gramm.; 222; 327, 8; 411, 2; 474
— vide Servius et Donatus
— Donati vita Verg. 172; interpol. 527, 23
— Vergilii vitæ 167; 172
— P. Danielis notæ in Verg. Aen. V. v. 238 189, 57

Vergilius. Observ. ad Verg. 450, 1. 25. 73
— Hadr. Junii comm. in Verg. B 40
Vermandois, charte pour les nobles de, 141, 302
Verriere, leg. Gall., instr. A 42, 33
Verrius App.
Versus, vide Carmina
Veslingii, Joh., ep. 495, 21 seq. 339 seq. 440 seq.
— ep. ad 495, 22. 338
Vexheile, P., ep. 141, 178 seq.
Viæ et montes urbis Romæ 542, 2; App. s. v. Rom.
Viartii, Jac., ep. 141, 293
— ep. ad 141, 118. 183; 450, 48, 16 seq.
Vibius Sequester. Notæ ad 450, 1
Vic, leg. Gall., instr. A 42, 34
Vico, Enea App.
Victor Aurel. App.; 120, 4
Victoris chron. App.
Victoris Papæ ammonitio 704, 9
Victoris episc. Uticensis historia persecut. 48, 5
Victoris epist. exc. 451, 1
Victorii calculus 250, 2; 645, 7
Victorinus App.
— expos. in Cic. rhet. 469, 5
— ars gramm. 234, 5 (336, 2)
— de cæsuris 338, 4
— contra Candidum exc. 212, 1
Viennensis episcopatus stipul. A 9, 7
Viennensium episcoporum catal. A 9, 4
Vierii, Gal., ep. 495, 314
Vieuville, leg. Gall., instr. A 42, 26
Viglius Zuichemus, ep. ad 450, 48, 3
Vilelmi vita Bernhardi Clar. 78
— vide Guilelmus, Wilhelmus
Villedart, ep. ad B 149, 221
Villeroy, ep. ad B 149, 2 seq.
Villiers, ambass. de, ep. ad 140, 30
Vinaldis, Jo. Lud. de, de nobilitate 211, 8
Vincentius Bellovac. App.; 18, 1; 40; 161, 8; A 196; 260, 5. 19
Vineis, P. de, vide Petrus
Vineti, El., ep. 141, 141 seq.; 450, 48, 81
Vinet, El., ep. ad 450, 61
Vins, fable de bons v., 113, 14
Vinsler, Jos., catechism. Bern. A 34, 1
Vitæ Sanctorum, vide Passiones
Vitalis Blesensis Geta 539, 5; 550, 33; 702, 30
Vitriaco, Jacobus de, 307, 3; 499; App. s. v. Jacobus
Vitriarii, J. J., coll. de Grotio AA 42, 2
Vitruvii ex. 722, 3
Vitry, Philippe de, versio Gallica Ovidii Metamorph. 10, 1
Vœsius, Jo., ep. ad 450, 48, 72
Vogt, Jac., ep. ad 495, 345
Volcatii Sedig. vers. de com. 52, 2; 387
Vollati, Joann., med. epist. 57, 3
Volmarii, Melch., ep. 141, 115
Volusius Metianus App.
Vopiscus App.
Vuctana, mag. de, med. 252
Vulcatius Gallicanus App.
Vulgata, vide Hieronymus
Vulpii, Ant. ep. A 30, 160

W

Wagneri, G., ep. 141, 222
— S. coll. de Aegypto B 58
Walafridus Strabo de S. Galli vita 168, 15; 477
— de S. Otmari vita 168, 16
Waldenfels, ep. ad 139, 44; 147, 37; B 149, 163
Waldensis dialecti fragm. A 93, 3
Waldensium persecutionis historia scripta per Scip. Lentulum 716
Wallachia, hist. de, 140
Walterus, vide Gualterus et Galterus
Walter, Salome, epist. A 27, 63
Wardesii, Stanisl., ep. 142, 63
Warini versus 292, 18
Wasmer, Brand., epist. A 27, 85. 148—152. 154; A 30, 136—141
Wasserhuoni epist. 141, 225*
Watt, Joach. de, de monachis 138
Weickii, Andr., ep. 495, 346 seq.
Weigel, Joh. De Joh. W. et Jacobo Belio hæreticis 569

Weiss, Conr., ep. ad A 46, 51
— Gabr. ep. A 30, 203
Werdenbergii, J. Fr., ep. 495, 255 seq.
Werder, Hier., ep. ad A 30, 143. 177
Wesenbek, Matth., ep. ad A 46, 56. 81
Wettingensis monasterii antiphon. A 6
Weyer, Diet., ep. 147, 37
Wiberti vita Leonis IX 292, 19
Widemarck, leg. Gall., instruction A 42, 13
Widmer, Henr., epithalamium in Ampel. A 27, 181
Widonis glossarium Lat. 236, 3
Widrici vita Gerardi 24, 35
Wierii, Joh., ep. 495, 199
— ep. ad 495, 200
Wild, Henr., epist. A 27, 135
Wilhelmus, Landgrav. Hass., ep. ad A 46, 102
Willelmi Gemmeticensis hist. Normann. 208, 8
Willelmi Abb. exc. 592, 8
— vita Bernhardi Clarev. 78
— vide Guilelmus
Wilunding, Joh., epist. A 27, 138—143. 175—177
Wimpheling, Jac., App.
Winteri, Georg., ep. 141, 223
Winto, Henr., episc., carmen ad 568, 12
Witelonis de Viconia perspectiva 61
Wolfgangi Wilhelmi, com. Pal., ep. 147, 1
Wollæbii compendium theol. 131
Wolph, J. J., epist. ad A 29
Wonlich, Henr., epist. ad A 29
Wormatiensis conventus acta congesta a Wolfg. Musculo A 39
Wormatiensium episc. epistula ad Nicolaum V 220, 6. 7
Wotton, ep. ad B 149, 391
Wullschleger, Sam., epist. A 30, 226—229
Wyss, Sam., album amicorum 677

X

Xenophon App.; exc. 690, 2
— Oeconom. Italice 346
— Animadv. Brodæi in Xen. 187

Z

Zacharias Chrysopolita 42, 1
Zanchi, Hier., theol. 122, 10. 11. 18
Zasius, Ulr., ep. ad B 50, 1
Zenderi, Joann., loci comm. theol. A 35
Zenzelini glossa in epist. extravag. 490, 10
Zepherini epist. exc. 451, 1
Zerotin, ep. ad 141, 4
Ziegler, Adr., ep. ad 495, 138
Zinggreflus App.
Zingreflus, Laur., ep. ad 141, 222
Zirpola, Barthol., de cognitione librorum iuris pontificii 490, 14
Zmaragdi versus 455, 37
— vide Smaragdus
Zolckher, Georg., supplic. 144, 10
Zonaras App.; expl. tetrast. Gregorii Naz. B 41
— lexicon Græcum 288, 1
Zosimus App.
Zwingeri, Jac., ep. 495, 142 seq.
— ep. ad 495, 141
— Theod., epist. A 40; B 50, 8. 11. 12
Zwinglii de vera et falsa religione exc. 653, 5

II.

CODICUM ÆTATES.

Sæc. VI: A 91, 8. F 219, 3.

S. VI—VII: 380.

S. VIII: A 26. AA 90, 23. 219. 363. 645.

S. VIII—IX: 89. 263. 376. 611.

S. IX: 3. 4. 47. 49. 72. 85. AA 90, 16. 18. 21; A 92, 1. 2. 3. 6. 8. 15. 20; 165. 169. 179. 180. 196. C 219, 4. D 219. 225. 233. 234. 239. 249. 255. 258. 289. 318. 336. 348. 358. 417. 441. 582. 599. 668. 671.

S. IX—X: 16. A 55. A 56. A 91, 18. A 92, 7. 10; 101. 103. 107. 109. 124. 132. 167. 171. 178. 184. 207. 212. 303. 317. 366. 370. 425. 432. 510. A 517. 522. 533.

S. X: A 7. 9. A 9. 21. 45. 48. 50. 51. B 56. A 57. A 58. 83. 88. AA 90, 1. 7. 17. 19. 22. 26; A 91, 2. 3. 4. 7. 13; A 92, 4. 5. 12. 13. 16. 21. 23. 24. 32. 35; 93. A 94, 4. 5. 6. 12. 17. 20; 99. 102. 108. 110. 114. 117. 118. 123. 128. 134. 164. 172. 196. 199. D 219. E 219. F 219, 2. 224. 232. 234. 236. 243. 250. 257. 264. 267. 277. 280. 283. 299. 306. 312. 330. 334. 338. 344. 347. 351. 357. 391. 394. 398. 408. 427. 433. 442. 451. 455. 514. 534. 540. 548. 584. 586. 610. 680. 685. 699. 705. 722, 3.

S. X—XI: 19. 36. AA 90, 2. 29; A 91, 5. 6. 15; A 92, 30. 168. 181. 183. C 219, 1. 265. 477. 626. 720.

S. XI: 12. 13. 20. 24. 43. 51. B 56, 1. 2; B 60. 87. AA 90, 6. 9. 11. 27; A 91, 10. 14. 16; A 92, 14. A 94, 1. 8. 21. 22. 23; 103. 120. 156. 160. 162. 171. F 219, 1. 225. 249. 278. 286. 292. 300. 301. 312. 314. 315. 325. 326. 331. 334. 337. 352. 361. 368. 378. 390. 396. 421. 424. 458. 466. 469. 511. B 539. 542. 585. 612. 615. 665. 722, 2.

S. XI—XII: A 51. 66. AA 90, 3. 4. 8. 14; A 91, 1. 17; A 92, 9. 19. 26. 27. 34; A 94, 10. 96. 133. 136. 176. 235. 304. 305. 324. 334. 372 (teg.). 398. 436. 460. 538. 546. 601. 618. 681.

S. XII: A 8. A 9. 30. A 48. A 52. 74. 75. 76. 78. 90. AA 90, 5. 12. 13. 15. 28; A 91, 11. 20. 21; A 92, 11. 25. 28. 29. 31; A 94, 2. 7. 9. 15; 100. 137. 188. 208. 225. 226. 251. 261. 266. 285. 313. 326. A 326. 327. 332. 334. 335. 339. 345. 374. 386. 392. 398. 407. 413. 416. 422. 435. 467. 469. 472. 474. 475. 479. 508. 514. 519. 521. 528. 554. 568. 580. 598. 605. 622. 632. 633. 648. 704. 710. 722, 1. 4.

S. XII—XIII: 2. 42. 44. AA 90, 20. A 91, 19. A 92, 22. A 94, 13. 14; 95. 111. 197. 251, 4. 291. 371. 411. 462. 470. 478. 519. 589. 620. 666. 702.

S. XIII: 1. 22. 26. 43. B 53. A 61. 79. AA 90, 10. 25; A 91, 12. 20; A 92, 18. A 94, 3. 11. 16. 18. 19; 104, 1—4. 115. 120. 154. 182. 200. 208. 216. B 219. 229. 251. 290. 293. 296. 311. 322. 326. 333. 340. 342. 349. 365. 367. 372. 377. 385. 386. 393. 395. 403. 404. 405. 412. 414. 418. A 421. 428. 429. 430. 481. 484. 485. 487. 499. 505. 512. 515. 519. B 539. 573. 575. 590. 607. 619. 627. 634. 641. 643. 645. 683. 688. 709.

S. XIII—XIV: 18. 29. A 32. B 51. A 72. A 73. 94. A 95, 2. 9; 98. 104, 5. 113. 155. 161. A 196. 260. 276. 288. 295. 316. 320. 355. 368. 373. 388. 389. 397. 439. 447. 471. A 471. 519. 635. 636. 647. 679. 722, 5.

S. XIV: 5. 6. A 8. 14. 17. 23. 27. 28. B 32. 33. A 37. 38. 40. B 45. 46. B 47. BB 50. A 66. 69. A 78. 86. AA 90, 24. 25; A 91, 9. 12. 22; A 94, 19. 24; A 95, 3. 4. 6. 7. 8; 103. 104, 6—9. 105. 112. 119. 125. 129. 152. 159. 161. 163. 166. 170. 186. 191. 213. 214. 218. C 219, 2. 229. 230. 240. 271. 275. 307. 310. 321. 322. 323. 328. 353. 354. 364. 379. 383. 386. 399. 410. 420. 429. 446. 452. 454. 463. 483. 519. 535. 537. 547. 579. 581. 592. 594. 613. 614. 638. 646. 697. 706.

S. XIV—XV: 25. A 38. B 48. C 50. 67. A 76. A 77. A 84. 206. 209. 216, 5. 245. 251, 3. 252. 387. 438. 448. 461. 525. 564. 596.

S. XV: A 6. 10. A 11—A 15. 15. A 25. 31. 32. A 31. 35. A 36. 37. B 41. B 42. A 43. B 43. B 44. A 45. B 46. A 47. A 49. A 50. 52. B 52. A 53. 54. B 54. 58. 59. 60. A 60. 61. 62. 63. A 63. 65. 68. 70. A 70. 71. 73. 77. 80. 81. A 81. 82. A 82. A 83. 84. A 90. 91. A 91, 23. AA 91. A 92, 17. 33; A 93, 3. 18; A 95, 1. 5. 10; 106. 116. 135. 157. 195. B 196. 202. 205. 210. 211. 215. 217. C 219, 3. 220. 221. 222. 223. 227. 229. 231. 237. 238. 242. 244. 246. 247. 248. 254. 256. A 260. 269. 273. 274. 279. A 280. 282. 287. 294. 295, 14. 297. 298. 309. 343. 362. 369. 375. 384. 400. 401. 402. 415. 431. 434. 437. 440. 445. 449. 453. 456. 457. 459. 465. 473. 476. 480. 489. 503. 506. 507. 513. 516. 517. 519. 520. 524. B 524. 527. 531. 539. 550. 556. 557. 561. 562. 570. 576. 579. 593. 603. 607. 608. 624. 639. 656. 662. 667. 676. 698.

S. XV—XVI: A 35. 97. 117. 588. 682. 691.

S. XVI: B 1—B 40. A 27. A 28. A 30. A 34. A 39. A 40. A 41. B 50. A 54. 55. 56. B 55. BB 56. 57. A 65. A 67. A 68. A 69. A 71. A 74. A 80. A 86.

A 87. A 88. A 89. A 91, 24. A 93, 7—16. 19; 122. 127. 130. 138—146. 148. 149. B 149. 150. 151. 153. 158. 173. 174. 175. 185. 187. 189. 190. 192. 193. 194. 198. 201. 204. A 219. 241. 259. 268. 272. 274. 281. 284. 302. 308. 319. 329. 341. 346. 358, 1—5. 360. 406. 426. 443. 444. 450. 464. 468. 486. 488. 490. 491. 492. 493. 494. B 494. 498. 500. 501. 502. 504. 509. 518. 523. 526. 529. 530. 536. 541. 544. 545. 549. 552. 553. 555. 558. 560. 563. 565. 566. 571. 574. 579. 591. 595. 597. 606. 617. 623. 625. 628. 629. 630. 637. 642. 649. 651. 652. 653. 657. 658. 659. 663. 669. 670. 672. 673. 674. 675. 677. 678. 684. 686. 689. 690. 692. 700. 701. 703. 716.

S. XVI—XVII: A 44. A 93, 4. 5; 121. 482. 583. 604. 664. 693.

S. XVII: A 4. A 5. 7. 8. AA 8. A 29. A 30. A 33. B 33. 34. AA 35. 39. A 42. B 49. AA 50. B 50. A 59. A 79. A 93, 12; 126. 131. 139. 140—145. 147. 148. B 149. 150. B 382. 468. 486. 495. 496. 497. 543. 569. 587. 609. 616. 621. 640. 650. 660. 661. 677. 694. 695. 708. 717. 721.

S. XVII—XVIII: A 93, 6.

S. XVIII: AA 32. AA 33. AA 34. AA 36. AAA 36. AA 37. AAA 37. AA 38. AA 39. AA 40—AA 45. A 46. AA 47—AA 49. B 59. B 90. A 93, 17. A 96. B 96.

S. XIX: B 58. A 117.

Incertæ ætatis (Orientalia): A 1. A 2. A 24. BB 31. B 57. A 91, 25. 92. 228. 253. 262. 350. 359. 381. 382. 409. 419. 423. 532. 551. 559. 567. 572. 577. 578. 600. 631. 644. B 644. 654. 655. 707. 712. 713. 714. 718. 719.

III.

CODICES CERTIS ANNIS SCRIPTI.

S. X:	a. 911	cod. 236
S. XI:	1004	87
S. XII:	1143	226
S. XIII:	1284	403
	1289	512
	1290	200
	1299	428
S. XIV:	1312	129
	1331	383, 2
	1342	A 66
	1346	410
	1397	98
S. XV:	1403	A 80
	1405	246
	1405	415
	1406	A 93, 18
	1407	B 196
	1410	343
	1411	A 50, 3
	1425	80
	1445	550, 1
	1447	476, 2
	1448	68
	1449	476, 6
	1451	A 47
	1456	223, 2
S. XV:	1459	561
	1460	84
	1460	AA 91
	1467	A 60
	1468	58
	1471	244
	1472	A 82
	1473	B 52
	1475	A 83
	1475	384
	1477	A 90
	1477	576
S. XVI:	1508	308
	1512	241
	1550	652
	1551	653
	1554	127
	1562	443
	1567	545
	1577	597
	1593	623
	1597	491
S. XVII:	1606	660. 661
	1626	708
	1656	587
	1673	126
S. XVIII:	1700	A 79

IV.

CODICUM NON LATINORUM CONSPECTU

CODICES ARABICI, TURCICI, PERSICI.

BB 31. B 57. 262. 381. 382. 523. 532. 551. 567. 572. 577. 578. 595. 600. 631. 637. 644. B 644. 654. 655. 686. 712. 713. 714. 717. 718. 719. 720.

CODEX ÆTHIOPICUS.

B 49.

CODICES HEBRAICI.

A 1. A 2. A 24. 81. A 91, 25. 92. 198. 200. 227 (teg.). 228. 253. 343. 359. 409. 419. 423. 559. 696. 707.

CODEX SINESICUS.

350.

CODICES GRÆCI.

A 39. B 41. B 43. B 48. 54. A 69. 97. 106. 135. 150, 2. 150, 14—16. 177. 195. 287. 288. 297. 316. 360. 362. 369. 402. 449. 450, 22. 459. 492, 3. 509. 547. 579. 596. 629. 639. 642. 656. 662. 674. 690. 691. 703. Præf. (Addenda).

CODICES GERMANICI.

7. 8. A 27 (part.). A 29. A 30 (part.). B 31. A 33. AA 33. 34. AA 34. A 45. A 49. C 50. A 53. BB 56. B 58. B 59, 4. A 63. 65, 3 (Nederland.). A 67. A 68. 71 (teg.). A 74. A 81. A 84 (Nederl.). 89, 6. A 90. AA 91. A 93, 17. A 117. 122. 138. 139 (part.). 140 (part.). 144 (part.). 147 (part.). 148 (part.). 158, 2. 186 (Nederl.). 220, 12. 258, 1. 260, 22. 25 seq. 35. 464. 493, 16. 500. 529. 537. 543, a. 545. 549. 583. 587. 588 (Nederl.). 623. 628. 630, 2. 640. 641 (Nederl.). 653. 689 (part.). 693. 695. 696. 722, 1. 5. App. s. v. Gloss. p. 530 (Nederl.).

CODICES GALLICI.

10. A 11—15. 25. A 25. 27. 28. 31. 32. 37. A 37. 39. 41. A 42abc. B 45. 2. AA 50. 58. 59. 62 (teg.). 63 (fin.). 65, 1. A 65. 70. 77. A 78, 10. 79. 82. 84. AA 90, 20. A 93. A 95. 98. 112. 113. 115. 125. 126. 140 (part.). 141 (part.). 144 (part.). 145 (part.). 148 (part.). 149, 17 seq. B 149 (part.). 151. 153. 163. 186. 191. 193. B 196. 204. 205. 209, 1. 211, 30. 32; 214. 217. 218. A 219. 228 (teg.). 230. 231. 238. 241. 246. 248. 256. 259. A 260. 272. 274. 275. A 280. 281. 296. 302. 307. 310. 320. 323. 340. 354. 364. 365. 379, 1. B 382. 385. 388. 389. 393. 420. 431. 439, 3. 4. 443. A 471. 473, 4 seq. 489. 491. 543, b, c. 560. 573. 590. 607. 614. 616, 1. 3. 4 seq. 617. 621, 2. 3; 624, 3. 625. 627. 634. 646. 649. 651. 667. 697. App. s. v. Carmina Gall.

CODICES ITALICI.

B 55. A 59. A 79. A 86. A 87. A 88. A 89. A 93, 4 seq. 148, 18. 56 seq. 273, 4. 346. 444. 473. 543, d. 553. 557. 576, 31 seq. 630, 2. 716.

V.

ARABICA, TURCICA, PERSICA, ÆTHIOPICA.

Abdelkaderi epist. a. 1838 cod. 720
Abdulwâhid carmen de lavatione B 644, 16
Abraham medicus 719
Abu Muhammed Abdallah etc. compendium iuris prudentiæ 637
Abulhasan precatio B 644, 13
Aethiopicum martyrologium B 49
Ahmed Zarrûk precatio B 644, 14
Alcoranus, vide Coranus et Sura
Aldimyâti Dei nomina versif. B 644, 11
De artuum titillatione 600
Ascetica 567

Bâki 578
Bokhâri exc. B 644, 7
Burdah carmen in laudem prophetæ 717

Carmina Arabica 572; B 644, 16; Persica 572; Turcica 532; 567; 572; 578; 600
Calendarium Turcic u 600
Chronicon regni Osmanici 631
Coranus 262. 381. 382. 644. 655. 713. 717. 718; vide Suræ
— Carmen de surarum nominibus B 644, 3

Dei nomina B 644, 10. 11
Descriptio mausolei Taj a Ajra B 57

Formulæ exorcisticæ B 644, 1
De fidei doctrina 600

Ghazzâli BB 31
Grammatica 595

Gulistan Sa'di de Sorûri, comm. in 523

Josephus medicus 719
Juris prudentiæ compendium 637

Khotbach 572

De lustratione 577

Martyrologium Aethiopicum B 49
Medica. De præceptis medicis 719
Miscellanea 600. B 644
Mohyieddin precatio B 644, 8
Musculi, Wolfg., Arabicæ dictiones 686

Narratio Turcica 551

Precationes 567. 572. 577. 600. B 644, 4. 5. 6. 10. 12. 15. 16; 712. 713. 717; de precationis requisitis 577; precatio versif. B 644, 9

Roman, vide Narratio

Sultanorum Turcicorum catalogus 600
Suræ, vide Coranus
— suræ primæ paraphrasis B 644, 8
— sura Josephi, tonitrui et Abrahami 654
— carmen de surarum nominibus B 644, 3

Ta'âlâ—llâhu, comm. de B 644, 1
Taj a Ajra, descriptio mausolei T. B 57
Talisman, vide formulæ exorcisticæ.

VI.

HEBRAICA.

Aben — Esræ tabulæ vocab. cod. 198
— Comm. in Legem 359
Abraham fil. Chatan 419, 2
R. Aharon de accentibus 419, 1
Ammonii, Casp., gramm. Hebr. 198
De anni cyclo 253

Bibliæ pars A 24. 92. 343

Cabbalisticus liber 559

De gemmis tractatus 200, 2

Haphtaroth A 2

Kalonymus 707, 1
Kimchi liber radicum 81
R. Kimchi, Mosche, Dikduk, comm. in App. s. v. Hebraica

Lüthardi, Christ., rudim. linguæ Hebraicæ 696
De luminaribus 559

Machsor 228. 409
R. Maimonidis articuli fidei 419, 2
R. Menachem Machbereth 200, 1
M'schareth Mosche 707, 1

Nathan Sepher Aruch 200, 3

De Pascha 253
Physicus tractatus 707, 2
Precationes 228. 409. 423, 1

Raphaelis Jud. Hagnoviensis ep. 198

De Sabbato 253
Sepher Aruch 200, 3

Talmudis fragm. A 91, 25
— Dicta veterum doctorum ex Talm. deprompta 423, 2
— Tractatus de Sabbato etc. 253
Thora A 1.

VII.

GRÆCA.

De his, quæ appendici insunt, indicem generalem (I) adeas.

Aeliani tactica cod. 97, 5. 17
Aesopi vita per Maximum Planudem scripta 629, 1
Alexander Aphrodisiensis 402, 15
Amicitia, tractatus de, 288, 5
Anacharsidis epist. 579, 7
Apollonii Tyan. epist. 579, 8
Aristotelica 135; 402; 579, 16. 24
— epist. 579, 8
Arriani tactica 97, 14 seq.
Artaxerxis epist. 579, 8
Athenæus 402, 16

Basilicorum ecloges fragm. 449, 3
Biblia. Novi testam. fragm. 579, 21
— Exc. ex novo testam. 703
Boestallerii bibl. Græcæ catalogus 360

Callimachus. Carmen de hymnis Call. App. s. v., p. 520
Carmina acrostichica B 48, 6 seq.
— Trimetri iamb. B 48, 2 seq.
— Versus politici 288, 4
— Versus de Helena 287, 3
Catonis disticha per Maxim. Planudem versa 629, 2
Chionis epist. 579, 8
Chronicum synopticum 596, 3
— Moreæ, carmen 509
Chronica usque ad Nicephorum Botaniatam 596, 1
Codini, Georg., selecta 459, 4. 5
De VII conciliis œcumenicis 596, 2
Constantini Manassæ synopsis B 48, 1. 195
Curopalata, vide Codinus

Demetrii Moschi argum. in Orphe Lithica 369, 1
Democriti epist. 579, 8
Demosthenes 690, 1
Dionysii periegesis et vita 287, 4 seq.

Ecclesiastici scriptoris fragm. B 48 f. 145
Epictetus 97, 10 seq.; 150, 14 seq.; 492, 3; 691, 1
Epistulæ variorum 579, 8
Eusebius de vita Constantini 54, 2

De ferro fundendo tractatus 402, 18

Galeni exc. 691, 4
Gaza, vide Theodorus
Gennadius 579, 22
Glossaria Latino — Græca, vide indicem I s. v. Glossaria
Grammatica 579, 1; exc. 316, 1
Gregoras de soloecismis 579, 15
Gregorius Corinthius 579, 2
Gregorius Naz., vide Johannes Monachus
Gregorii sermo de anima 579, 19
— Theologi hist. 449, 2

Heliodori carmen de chrysopoeia 579, 10
Hephæstion, vide Præf. (Addenda)
Heronis geodæsia 656
Hieroclis comm. in aurea verba Pythag. 691, 3
Hippocrates 579, 14; epist. 579, 8
Hymni et precationes 547. 703

Hymni Christ. militares 97, 7
Hystanis epist. 579, 8

Inscriptiones 402, 18, vide indicem I s. v. Marcanova
Johannis Monachi explanatio Gregorii tetrast. B 41
Juliani convivium 449, 1
Julii Africani κεστῶν fragm. 97, 9

Lascarinæ gentis stemma 97, 12
Legum collectio 449, 3
Leonardi Aretini liber de republ. Florentin. 579, 20
Leonis Basilicorum ecloge 177
Leonis tactica 97, 2. 674
Libanius 459, 3
Liturgia, de, A 39, 5

Manasse, vide Constantinus
Maximus Planudes 629, 1. 2
Maximus Tyrius 662
De mensibus Græcis 690, 3
Moreæ chronica, carmen 509
Moschus, vide Demetrius
Moschopulus 316, 2; 579, 3

Nicomachus Gerasenus 639
Nili monachi paradisus B 43, 2

Onosandri tactica 97, 16
Orphei Lithica 369, 2

Philostorgii hist. eccles. 54, 1
Photii exc. Philostorgii hist. eccl. 54, 1
Planudes, vide Maximus
Plato 579, 9; exc. 579, 13. 690, 2
Plethonis exc. 287, 2
Plutarchus 297, 1. 579, 5. 6. 17 seq.; 642

Precationes 547. 703
Problemata militaria 97, 13
Proclus Diadochus 150, 16. 362
Prodromi, Theod., carmina acrostich. B 48, 4 seq.
— de spiritibus 288, 3
De prophetiis Christ. 579, 23
Psalmi A 69
Pselli, Mich., interpr. cantici cantic. B 43, 1
— versus de gramm. 288, 2
Pythagoræ epist. 579, 8
— verba aurea 691, 2

Rhetorica militaris 97, 8
Rhetorica. Tractatus rhet. 189, 14
De Romanorum regibus 450, 22
Rufus Ephesius de corporis partibus 459, 1. 2
Rufi lex militaris 97, 4. 6
Synesius 150, 2; 579, 12; de Democrito 579, 4
De synodis 106

Tactici 97
Theodori Gazæ versio Ciceronis Cat. Mai. 287, 7
Theodorus Prodromus, vide Prodromus
Theophrastus 402
— Carmen de chrysopoeia 579, 11
Thucydidis orationes 297, 2

Xenophontis sympos. exc. 690, 2

Zonaræ lex. Græc. 288, 1
— explan. in Gregorii tetrasticha B 41

VIII.

GERMANICA ET NEDERLANDICA.

Adulterio, tractatus de, cod. B 31, 9
Aere fundendo, præcepta de, App. s. v. Probierbüchlein
Alchymistica 630
Anabaptistarum opuscula 464
Antechristen. Eine klare beschreybung aller A. 623
Antiphonarium C 50
Apocalypsis Johannis. Tractatus allegoricus 158, 2
Augustini regula A 53, 4
— precatio A 90, 24

Ballistica, de arte, et pyrotechnica 7. 8
Bekenntnuss vom abentmal in franckrich 122, 23
Binderlii, Seb., geographica App. s. v. Geogr.
Breitingeriana A 29
Bropst, Jörgen, epist. 464
Brunnadern. Regulæ et chartæ sororum claustri B. A 53
Bruxellensia Privilegia, Nederl. 186
Bullingeri epist. de synodo Bernæ a. 1562 celebranda 122, 24

Carmina. De bello Argoviensi A 45, 2
— de Brisiaco urbe A 45, 5
— de Carolo Temerario A 45, 9 seq.
— de Carolo V BB 56, 2
— ecclesiastica B 31, 5 seq.
— de arce Ellegurt A 45, 8
— de urbe Granson A 45, 10
— de Hagenbachio equite A 45, 4. 6
— de Jesuitis 148, 25
— in virginem Mariam 260, 26
— de urbe Murten A 45, 11
Carmina. De urbe Nancy A 45, 12
— de urbe Neuss A 45, 7
— de urbe Strazburg A 45, 13
Caroli imper. precatio A 90, 23
Chartæ sororum claustri in Brunnadern A 53, 5 seq.
Charta a. 1387 71 (tegum.)
Christenliche Kirchengesang A 33
Chronica Hollandiæ, Belgice 588
— Nederlandica de episcopis Tungricis etc. 65, 3
Comœdiæ tres ecclesiasticæ A 67
Copy der articklenn so der Bapst den drienn püntten fürgetretten 122, 15

De Davidis clave 693, 2
Dietzii, Joh., de cæde, BB 56, 3
Drü geistliche Spyl A 67

Ecclesiastica s. XVI 122
Epistulæ diversorum s. XVI A 27. A 30
— s. XVII. A 29. A 30
— papales aliquot 220, 12
Eschenbachii, Wolfr., Parcival AA 91
De excommunicatione apostolica 693, 1

Fassnacht Küochlin BB 56, 4
De fide Christiana 653, 3; 693, 3
Fœdus inter Emanuelem Philib. Sabaudiæ ducem et VI cant. Helv. Papist. ictum 122, 5
Fortificatione, de, 640, 2
Franckenthal. De synodo a. 1572 Franckenthalii habita 628

Geodæsia, de, 640, 1
Geographica App. s. v.
Geometrica ars 583. 695

Glossæ A 89, 6. 258, 1. 493, 16. 722, 1
Glossarium Latino-Belgicum 641; App. p. 530
Gualteri, Rud., theologica B 31

Hageni, Greg., chron. Austriacum A 45, 1
Hagenowe. Chronica de urbe H. A 49, 2
Herxheimer, Bernh., bekantnus Christlichs glaubens BB 56, 5
Hierosolyma. De Hier. excidio 537, 1
Historica. Varia s. XV A 45, 3. 15
Hollandiæ chronica, Belgice 588
Hornschlaher, Lütpold, epist. 464
Hymni C 50

Irmingeri past. Turic. quædam A 29
Isidori precatio A 90, 25
Juliacensia coll. a Bongarsio 147

Kaunitz, princ. de, epist. ad Rhætos A 93, 17
Keuffelii, G. G., lectiones de hist. eccl. AA 33. AA 34
Kleinheinzii carmen de duobus Johannibus 260, 22
Königshofen, Jac. de, chron. A 49, 1

Lectionarium A 63
Lectiones de historia ecclesiastica AA 33. AA 34
Lobwasser, Ambr., christenlicher Kirchengesang A 33
Lucernensium epist. ad Appenzellenses a. 1561 122, 40. 41
Lüthardi, Christ., rudim. linguæ Hebr. 696

Mandat in Frankrich dess gloubens halben 122, 7
Margaretæ passio 537, 3
Marport, Pilgrami, epist. 464
Matthæi chron. Austriacum A 45, 1
Medica. Libellus medicinalis 34
— Büechlin der Artzney etc. 587
— Libellus de equorum morbis 549
Mellini, Lud. Aug. com., tractatus de monumento sepulcrali prope Joppen invento B 59, 4
Messiven, etliche, von einer warhafften ... historien so sich zu Badua verloffen BB 56, 1
Minnesänger 260, 35
Missale Nederland. A 84
Miscellanea historica Bongarsii s. XVI et XVII 139. 140. 144. 147
Molitor, Jac., ein clarer Spiegel vonn denn ... predicantenn 545
Monachi. Historiæ de monachis 260, 25
Morungii carmina 260, 35
Musculi, Wolfg., itinerarium conventus Isenachii a. 1536 A 74
— vocationes 689
Mutach, Abr. Frid. de, hist. revol. Bern. A 117

Nitharti carmina 260, 35
Nüwe Zittung uss Franckrich a. 1563 122, 32
— von Pera 122, 17

Ordnung vnnd Satzung der Pensionen vnnd Reislöüffen a. 1528 122, 34

Paracelsi, Theophr., theologica 500. 529
Pilgrami Marport epist. 464
Precationes A 90; Nederl. A 84
Privilegia Bruxellensia, Nederl. 186

Rosarius (precat.) A 81

Sancti. Cursus de Sanctis A 90
Sattleri, Joh. Henr., geometria 543
Sibyllæ carmen 537, 2
Speculi Suevici fragm. 722, 5
Sulceri, Sim., confessio fidei A 68

Tridentinum concilium. Scripta ad Trid. conc. pertinentia 122, 26

Usuris, tract. de A 53, 9

Wagneri, Sigism., collectanea de Aegypto B 58
Watt, Joach. de, liber de monachis 138

IX.

GALLICA.

Adam d'Arras, jeus partis cod. A 95, 1
— de la Halle, jeus partis A 95, 1
— de Retour 153
Adans, livre de Cleomades 238
Age de l'homme et du monde 205 95
Alain Chartier 473, 4 seq.
Alamangnie, livre dou droit de la cort lo rois d'Al. A 37
Alars de Cambrai, moralites des philosophes 113, 11
Alexandri Magni hist. ex Curtio, Justino et Orosio compil. A 25
Alexandre Saulvaige, chron. de Gennes 281
Alexis, vie de St., carm. 260, 1, a
Allegoria dramatica eccles. 205, 165
Allegorie sur Pitagoras 10, 3
Ambassadeurs, instructions des, A 42
Anfol, Pierre d', fabliaux 354, 69
Anni mundi usque ad Christum natum 205, 100
Antioche. Fragm. d'une chanson de geste sur un combat d'Antioche 113, 21
Arbre de bataille A 280, 8
Arc, Johanna d', scripta ad J. d'A. pertinentia 205, 15. 44
Archiepiscopatuum dinumeratio 590, 3
Aristotelis præcepta Alexandro data 275, 2
— l'enseignement d'A. a Alexandre 365, 3
— de cælo cum comm. Nicolai Oresme 310, 2
— œconomica 246, 1
Arpent, de la longueur de l', à Sens, à Paris etc. 205, 88
Arraz, dit sur la paix de, 205,
Auberce (fabliaux) 354, I, 19
Aurelii M. G. liber epigramm. Gall. et Lat. 651, 1
Avesnes, Baudouyn d', chron. 77
Avoir et Savoir (fabl.) 354, 35

Babilone, la devise des chemins qu vont en, A 280, 4
Ballades, rondeaux, dits, souhaits etc. 205, 3. 76. 81. 82. 131. 141; 473, 17
— XII, sur les vertus des nobles 205, 82
Bataille d'enfer (fabl.) 354, 31
Baudouyn d'Avesnes chron. 77
Bediax, Jehan, fabliaux 354, 45
Bellica, de re, 543, b; 607, 3
Berenguier (fabl.) 354, 64
Bernard le tresorier 340, 1
Bernart, les dits de St. B. 205, 139
Biblia cum glossis 27. 28. 214
— Octo loci novi testam. A 95, 4
— Dou novel testament 98, 5
Blasons, le livre des, 607, 2
Blois, Parthonopex de, rom. 113, 18
Bochiers (fabl.) 354, 33
Boèce, livre de consolation, A 95, 10; 365, 1
Bolangiers (fabl.) 354, 38
Bongarsii collectanea hist. s. XVI et XVII 139 seq. 145 seq.
— collectanea politica 149, 17
— epistulæ B 149

Bongarsii iter Hungaricum 468, 2
Boniface de Sanvenieres, sur les fievres quartes 205, 143
Boriois borion (fabl.) 354, 38
Bouldeselle, Guillaume de, traittie de l'estat de la terre saincte 125, 4
Bourguignons, cronique du nom des, 667, 3
Bousole, usage de la, 543, c
Bretel, Jehan, jeus partis A 95, 1
Brifaut (fabl.) 354, 3
Brunetti Latini thesaur. 646, 1
Bruxellensia privilegia 186
Bulle, la, d'or imperiale A 280, 9

Calcagninus. Defensio Ciceronis de off. librorum contra C. 651, 2
Calvin, J., 48 sermons de, 193
Cambrai, Alars de, 113, 11
Cantica notis musicis instructa 231. 389. A 471, 2
Canticum in Mariam A 95, 3
Carmina et epigramm. s. XVI 148. 651
— irrisoria 148, 48 seq.; 211, 30
— politica 211, 30
— amatoria 148, 45; 389
Carmina varia App. s. v. Carmina Gallica; A 93, 3; A 95, 1. 3. 6. 10; 205, 3. 8. 10. 17. 18. 19. 23. 31. 34. 36. 38. 43. 44. 45. 49. 50. 52. 56. 57. 59. 63. 67. 72. 73. 76. 80—82. 84. 89. 90. 95. 98. 99. 100. 102. 105. 107. 110. 114. 116. 118. 120. 130. 131. 141. 145. 147. 149. 153. 161. 163; 218, 11 seq.; C 219; 231; A 260; 274, 1; A 471, 2; 473; 616, 5; 624, 3; 643, 2; moderna A 93, 14; 148, 45 seq. 189, 2
— vide indicem I s. v. Carmina Gallica
Caroli IX edicta 151, 1. 259
Catay, Kaan de, epist. ad Benedictum Papam 125, 5
— l'estat du gouvernement du grant Kaan de Cathay 125, 6
Catonis distich. 473, 13
— sententiæ 98, 1; 205, 32
Catons (fabl.) 354, 57
Changeors (fabl.) 354, 32
Chansons, vide Antioche, Loherains, Trouvères
Chapiel des trois fleurs de lis 217, 2
Chappitre des lettres d'estat 151, 3
Charlemagne, la vie de, 41, 5
Charles le Temeraire, loix et ordonnances de, A 219
Charles VII. De la paix faite entre Charles VII et Philippe de Bourg. 205, 63
Charles IX, remonstrance de l'estat de l'eglise au roy 617, 1
Chartæ 205, 20; a. 1408 62; sæc. XV 63 fin. 70; Ludovici XIII A 93, 1; Ludovici XIV AA 50
Chartier, Alain, 473, 4 seq.
Chastel, le, d'amour 218, 11
Chevalier à l'épée (fabl.) 354, 7
— qui fist parler (fabl.) 354, 73
Chevalier au Cygne, vide Romans
Chlotharii hist. 667, 2
Choisi, Jehan de, fabliaux 354, 35
Christi passio 82, 1; 260, 1, d; 634, 1
Chrestiens, vide Crestiens
Christine de Pisa dit sur la pucelle d'Orleans 205, 14
Chronica. Chr. usque ad a. 1374 B 196, 1
— Chronici (a. 1370) fragm. A 95, 7
— Chronique des Bourgignons 667, 3
— Chronic. bellorum Flandric. 323, 3
— Chronicon Franc. 113, 9. B 196, 3. 590, 1 (—1226). 607, 1 (—1226)
— Chronique de Liège (—1455) 491
— Chron. de Normandie (—1199) 307, 2
Ciceronis de senectute versio 246, 2
— Defensio de officiis librorum C. contra Calcagninum 651, 2
Claude de Longuy, vide Longuy
Cleomades, le livre de, 238
Clercs (fabl.) 354, 21
Clerc, le pauvre (fabl.) 354, 70
Coille noire (fabl.) 354, 26
Coillebaut, dialogue du, 205, 163

Commendements, les X, carm. 260, 4, d
Complaincte de la France, carm. 205, 12
Comtet, Robin, panegyr. à l'honneur de la reine Blanche de Navarre A 95, 5
Con, do, et do vet et de la soriz (fabl.) 354, 27
Confession, carm. 205, 130
Congnard, Estienne, Polyhistor 625
Connebert (fabl.) 354, 67
Conseils, les IV, de Jesu Christ 205, 93
Conte, Jehan le, miracula Mariæ 82, 4
Contenance de table, carm. 205, 49
Contes, vide Fabliaux
Coquaigne (fabl.) 354, 30
Cordiers (fabl.) 354, 36
Cordoaniers (fabl.) 354, 34
Cort mantel (fabl.) 354, 44
Credoz (fabl.) 354, 49
Crestiens de Troie 354, III
Crivelier, vide Grivelier
Q. Curtii Rufi versio A 25
Cygne, chevalier au, roman du, 320. 627

Dame qui fist entandant (fabl.) 354, 43
Dame qui fist son mari mort (fabl.) 354, 46
Dame qui fist batre (fabl.) 354, 40
Dame qui conchia (fabl.) 354, 41
Dame sor la fosse (fabl.) 354, 24
Dame, la, renvoy, carm. 218, 13
Damoiselle qui n'oit parler (fabl.) 354, 23
— qui sonioit (fabl.) 354, 52
— qui vost voler (fabl.) 354, 14
Dan denier (fabl.) 354, 10
De celui qui bota la pierre (fabl.) 354, 5
— qui cracha sor ses morteres (fabl.) 354, 4
Decreta et instrumenta publica ad urbem Sens ex parte spectantia 205, 12. 20. 25. 27. 30. 41. 42. 52. 64—66. 70. 83. 130. 134. 135. 140. 157. 158
Delavaranne, Ren., præcepta calligraphica 126
Delphinus. De D. baptismo a. 1492 211, 32
Demandes reales a gens oiseux 205, 30
De prima ætate fidei Christ., carm. 10, 4
De primo imperatore Rom. 98, 3
Descriptio orbis terrarum, origo gentis Franc., de episcopatibus etc. 590, 3
Descriptio terræ ultra mare 41, 7
Destruction de Jerusalem 260, 3
Devise aux lecheors (fabl.) 354, 53
Dijon, charte de, 70
Dicties pitieux, carm. 205, 36
Dits et fabliaux 205. 354
Dit du joly cul 473, 15
Dit religieux 256. 420, 3
Dit sur la paix d'Arras 205, 43
— de la paix entre le roy Charles et Philippe Bourg. (1435) 205, 63
Dits moraulx des philosophes apartenants au conte de Dampmartin 667, 1
Dits de St. Bernart 205, 139
Doctrinal aux simples gens 420, 2
Doctrinal Sauvage 113, 16
Drama allegor. eccles. 205, 165
Droit des fiez A 37
Droits royaulx, declaracion sur les, 205, 65
Droiz, les, de prérogatives des XII pers 205, 64
Dupin, Perrinet, hist. reg. Philippi de Madien 59
Durmart li Galois, roman de 113, 19

Edict du roy publ. à Orléans 651, 5
Edicta et litteræ Caroli IX et Henrici II 151, 1. 259
Enguerran de Monstrelet 37
Enseignements 98, 7
— de Salemon 98, 2
— de Louis saint 205, 47
Epigrammatum liber, vide Aurelius
Epistula a. 1337 A 95, 8
Epitaphium cuiusdam Pincel 384, p

Ernouldi chron. 41, 8. 113, 5. 115, 1
Esbaubismanz lecheor (fabl.) 354, 29
Eschas, li solais dou ieus des, 275, 1
Escomeniemens au lecheor (fabl.) 354, 17
Estula (fabl.) 354, 56
Estula et l'anel (fabl.) 354, 15
Etymologiæ nominum propr. 624, 1
Evangile des femmes, vide Oriaulx
Evesque qui benei (fabl.) 354, 42
Exemples de mort 113, 13
Exposition du livre au filz Agap 307, 4

Fable des bons vins 113, 14
Fabliaux 354, I, 1—75
— Li fabliax dou paradis 113, 17
Falcon, Nicol 125, 7
Fenore, de computando, 205, 103
Feodal, lettre de commission d'un seigneur feodal 205, 160
Fevre (fabl.) 354, 59
Fidei Christ. instituta 614
— De fidei Christ. ætate prima 10, 4
Fievres quartes, sur les, 205, 144
Fiez, droit des, A 37
— instructions sur le fait des, 205, 27
Figures, les XV, et les jours du jugement 260, 4, b
Flandriæ comitum geneal. B 196, 4
Flandricorum bellorum chron. 323, 3
Fleur, la, des histoires 31. 32
Fleuret, la translation de, 205, 8
Forme de commission pour contraindre gens a paier aides 205, 12
Forteresse de la foy 84
Fortune, comment Titus Livius figure l'ymage de, 218, 13
Foteor (fabl.) 354, 1
France. Complainte de la Fr. sur les princes, carm. 205, 102
— Livre des illustrations et singularitez de France 241
— Francorum chron. 70; 113, 9; B 196, 3; 590, 1. 3; 98, 6
— Rois de France 41, 3. 4; 98, 4; 113, 10; 115, 3; B 196, 2; 560, 1; 607, 1
Francisci II edicta 259
Freculphi hist. Chlotharii 667, 2
Froissart, chronique de, A 11—15

Gabelle, instruction sur le fait de la, 205, 157 seq.
Gallicæ historiæ exc. 70, vide France
Garins, fabliaux 354, 12. 43
Garnier, fabliaux 354, 73
Gautiers, fabliaux 354, 67
Gennes, chroniques de, 281
Germanicæ hist. exc. 98, 6
Glossæ B 45, 2; 439, 4. 709. 2
Graal, les histoires du saint G. 113, 20
Grammatica Latina Gallice scripta 439, 3
Gregorii homiliæ 79
— exc. 205, 114
Grimacion, livre de pere, de l'itineraire d'un frere Ricul 125, 8
Griseldis historia 209, 1
Grivelier, Jehan de, jeus partis A 95, 1
Grue (fabl.) 354, 12
Guillaume de Bouldeselle 125, 4
— de Lorris 230. 364
— de Machaut, A 95, 10, c. 218, 1—10
— de Nangis vie de St. Louis 191. 217, 1; chroniques 307, 1. 323, 1
— d'Orange, roman de, 296
— de Triple de l'etat des Sarrazins A 280, 2
Guilelmus Tyrius 112. 163

Hairon, leus veus du, 323, 2
Harangue, la, de la noblesse à Mr. de Rochefort 651, 4
Hayton, Jeh., livre des hystoires des parties d'Orient 125, 7
Henrici II edicta 151, 1
Henrici IV epist. nonnullæ A 42, 21 seq.
Henrici IV legatorum instructiones A 42
Herbes, des, 646, 4
Herraulx, sur les, A 280, 9
Hervet, Gentian, response à, 617, 2

Hierosolymitana 25. 41, 8. A 280, 3 seq.
— Traittie de l'estat de la terre saincte 125, 4
Historiæ variæ 616, 3. 621, 3
Historica varia s. XVI et XVII 139 seq.
— ad res Francicas spectantia 98, 6
Hodan, Raoul de, fabliaux 354, 6
Hortolani, qui rex factus est, historia 621, 3
Hueline et Aiglentine (fabl.) 354, 65
Hymnorum fragm. A 421, 1

Jacobus de Vitriaco 307, 3
Jacques le Grant 274, 2
St. Jean, l'evangeliste, vie de, 388, 1
Jehan Bediax, fabliaux 354, 45
— Bretel, vide Bretel
— de Choisi, fabliaux 354, 35
— le Conte, miracula Mariæ 82, 4
— Froissart, vide Froissart
— de Lanson, chanson de geste de, 573
— le Long 125, 4 seq.
— de Mandeville, vide Mandeville
— Mansel, vide Mansel
— Menard, vide Adam de Retour
— de Meun, versio Vegetii A 280, 1; le codicille 420, 1
— de Meung 230. 364
— d'Oriaulx 205, 147
— de Paris chronicon B 196, 1
— de Selve, ambassade 272, 1
Jeanne d'Arc, lettres de etc. 205, 15. 44
Jerusalem, la devise del saint liu de, 113, 6; 340, 2
— la destruction de, A 260, 3
— complainte de, 113, 12
Jésus-Christ, vide Christus
Jeus partis de Jean Bretel etc. A 95, 1
Imposteurs, le livre des trois, B 382
Impôts, les, des 17,000 villes à clocher de France 205, 122
Index chronologicus (— 1227) 307, 5
Innocent, sermon du pape, 697, 1
Instituta fidei Christ. 614
Instruction pour le faict de la Chambre et des Comptes 151, 2
Instructions et chartes 205, 20. 25 seq.
Instructions baillees par le Roy (Henri IV) a plusieurs ambassadeurs A 42
Instruction des prêtres 489, 1
Invocatio Petri apost., carm. 260, 1, c
Johannis de S. Maxim. epist. A 95, 8
Johannis Presbyteri epist. ad Manuelem Imper. de terra sancta 113, 7
Jois de paradis 205, 93
Israelitarum hist. fragm. 41, 6
Jugement de l'an 1438 205, 22
Juniperi virtutes 205, 13
Juris provincialis et feudalis Alemannici (Schwabenspiegel) versio A 37

Kaan de Cathay, l'état du gouvernement du, 125, 6

Lambert, jeus partis A 95, 1
Lancelot, fragm. en prose du roman de, 228
Lanson, Jean de, chanson de geste de, 573
Lapidaire 646, 6
— d'un roi d'Arabe 646, 5
— lapides eorumque vis medica 113, 8
Larrons, des trois (fabl.) 354, 47
Latini, Brunetti, thesaur. 646, 1
Laurentii de Premier versio Cic. de senectute 246, 2
Lay de paix, carm. 473, 9
Lemaire, livre des illustrations de France 241
Lettres, sur la formation des, 205, 121
Lettre de l'empereur de Tartres 125, 5
Lettre dat. 1337 A 95, 8
Lettres d'état des chambres 151, 3
Liege, chron. de, 491
Lieux, les saints, de Jerusalem, vide Jerusalem
Litania, carm. 260, 1, b
Livre au filz Agap 307, 4

Loci communes et instructiones ad fidem Christ. et ad bene recteque vivendi rationem spectantes 205, 1. 5. 7. 29. 39. 40. 46. 53. 61. 62. 75. 86. 91—93. 95. 100. 105. 108—110. 112. 115. 120. 123. 124. 127. 128. 131. 137. 142. 152
Loherains, chanson des, 113, 1
Longuy, Claude de, de lite inter ducem Austriæ et Ludovicum XI 204. 302
Lorris, Guill. de, roman de la rose 230. 364
Loys, la vie du bon roy L. 191
— les enseignemens du bon roy L. 205, 47
Ludovici XIII charta A 93, 1
Ludovici XIV charta ad edictum Nantense pertinens AA 50
Lullii, Raym., dictamen de lapide philos. A 78, 10
Luxure, ce qui meut l'homme à, 205, 124

Maccabæis, de, 113, 21
Machaut, Guillaume de, confort d'ami A 95, 10, c; carmina 218, I
Madien, Philippi de, hist. 59
Maignien (fabl.) 354, 55
Maisieres, Paiens de, fabliaux 354, 8
Male honte (fabl.) 354, 16
Male marastre, de la, 41, 1
Mandeville, Joh. de, itin. 58; 125, 2; A 280, 6
Mansel, Jehan, la fleur des histoires 31. 32
Mappe, la, du monde 393
Marci Poli itin. 125, 1
Marco et Salemon (fabl.) 354, 9
Marguerite de Navarre, la coche A 65
Mariam, canticum in, A 95, 3
Maximes pour le maniement de la guerre 649
Medica. Liber medicus A 95, 2. 385
— Præcepta med. AA 90, 20, b; 205, 39. 45. 46. 104. 127. 143. 144. 156; 473, 19; 489, 2
— Receptes du livre du tresour des pauvres 205, 156
Mémoire du nombre des morts à St. Quintin (1557) 560, 2
Menard, Jehan, 153
Mère, qui defendait (fabl.) 345, 11
Merlin, les propheties de, 388, 2
Meseaux. La maniere de recevoir le meseaux 205, 70
Messe, exposition de la, 205, 11
Mesung, Joh. de, roman de la rose 230. 364
Meun, Jehan de, versio Vegetii A 280, 1; le codicille de J. d. M. 420, 1
Meurs, livre de bonnes, 274, 2
Militari, de re, 543, b; 607, 3
Miracle de l'imperatrice 634, 2
Miracula virginis Mariæ 82, 4
Mire de brai (fabl.) 354, 18
Miroir de Souabe A 37
Miscellanea 205
Missarum unius diei catalogus 379, 1
Monstrelet, Enguerran de, 37
Morus, Thom., relation sur, 272, 2
Mule sans frain (fabl.) 354, 8

Nangis, vide Guillaume
Nantes, edict de. Charta Lud. XIV ad edict. Nant. pertinens AA 50
Narrationis (rom.) fragm. A 95, 9
Narrationes variæ 616, 3. 621, 3
Nature, la, de l'ome et ses bonnes condicions, carm. 205, 34
Navarre, Marguerite de, la coche A 65
Nicolas de Pleissy, la famille de, 205, 101. 164
Nicole Falcon, livre des histoires 125, 7
Nicole Oresme 310
Nobilitatis, de virtutibus, ballad. XII 205, 82
Nombrer de l'olympiade 41, 2
Noms des rois de France 41, 3; vide France
Normandie, les croniques de, 307, 2
Nostradami prophetiæ 616, 4

Oiselet, Pierre Richart dit l', 84
Olympiade, li nombrer de l', 41, 2
Olimpiades, les, 113, 3
Orange, Guillaume de, roman de, 296

Oratio devota, carm. 205, 153; pros. 697, 2
Oroison belle et devote 205, 26
Orbis terrarum descriptio 590, 3
Ordenemens (precat.) 697, 2
Ordonnances 205, 25. 66
— pour les herraulx et rois d'armes A 280, 9
Ordric de foro Julii, itin. 125, 3
Oresme, Nicole, astronom. 310
Oriaulx, Jehan d', l'evangile des femmes 205, 147
L'Orpidon, carm. 205, 31
Outre mer, les contrees de la terre d', 41, 7; vide Jerusalem
Ovidii metamorph. 10, 1

Paiens de Maisieres, fabliaux 354, 8
Pairs, les XII, de France 205, 64
Paradis, la voie en, 205, 10. 72
— fabliax dou P. 113, 17
Parceval, romanz de, 354, III
Pardons, les grans, de Rome 98, 8
Parthonopex de Blois, rom. 113, 18
Passio Christi pros. 82, 1; A 260, 2; carm. 260, 1, d
Pastourelles etc. 389. A 471
Pater noster 205, 59. 149; 260, 4, a
Patre nostre l'userier (fabl.) 354, 48
Patriarchatuum dinumeratio 590, 3
St. Patrice, le purgatoire de St. P. 205, 48
Percheval li Galois, rom. 113, 2
Perrinet Dupin hist. reg. Philippi de Madien 59
Perrot de Nivelle, jeus partis A 95, 1
Pestilentia, versus de, 205, 45
Petrarcæ hist. Griseldis 209, 1
Petri apostoli invocatio 260, 1, c
Petri Richardi versio castelli fidei Christ. 84
Petro Comestore, exc. ex 205, 105
Philippe le Clerc, livre dou gouvern. des rois 275, 2
Philippi de Madien hist. 59
Philippe de Vitry versio Ovidii metam. 10, 1
Philosophes. Les dits moraulx des phil. 667, 1
Pierre d'Anfol, fabliaux 354, 69
Pincel, epitaph. cuiusdam P. 384, p
Pisanorum hist. 65, 1
Pitagoras, allegorie sur, carm. 10, 3
Plaidoyer de la damoiselle 274, 1
Plantez (fabl.) 354, 63
Pleissy, Nicolas du, la generation des enfants de, 205, 101
Poli, Marci, itin. 125, 1
Polyhistor 625
Porcelet (fabl.) 354, 28
Præcepta moralia 82, 2; 98, 2. 7; 365, 3; 614
Preceptes d'Aristote, vide Philippe le Clerc
— vide Enseignements
Pre tondu (fabl.) 354, 37
Precationes 616, 1. 621, 2. 697, 2
Premier, vide Laurentius
Prestre qui mania (fabl.) 354, 61
Prêtres, instruction des, 489, 1
Project d'union avec sa majesté de la grande Bretagne et les Cantons evangel. Helvet. A 93, 2
Prophetiæ Nostradami 616, 4
Proprietes, livre des, 431
Proverbia 473, 19
Pseudoturpinus 41, 5. 115, 2
Putains et lecheors (fabl.) 354, 13

Quentin, memoire du nombre des mortz à St. Q. 560, 2

Raoul de Hodan, fabliaux 354, 6
Reculd, voyage, vide Grimacion
Remedia, vide Medica
Remonstrance de l'état de l'eglise universelle au roi (Charles IX) 617, 1
Reservatio absolutionis, carm. 205, 99
Retour, Adam de, 153
Revenant (fabl.) 354, 69
Riancon, Jehan de, 205, 99
Richardi, Petri, versio castelli fidei Christ. 84
Richaut (fabl.) 354, 58
Ricul, itineraire d'un frere prescheur qui ot nom frere Ricul 125, 8
Riote du monde, rom. de la, 113, 15
Roberti Guiscardi geneal. 113, 4
Robin, jeus partis A 95, 1

Robin Comtet, panegyr. à l'honneur de la reine Blanche de Navarre A 95, 5
Rois, le livre dou gouvernement des, 275, 2
Rois de France 41, 3. 98, 4. 113, 10. 115, 3; B 196, 2; 560, 1; 590, 2; 607, 1
Role et actes des synodes nationaux réform. 39
Romana historia A 280, 7; fragm. 98, 1
Romæ urbis hist., carmen 10, 2
— Dou premier amperour de R. 98, 3
— Lez grant perdon de R. 98, 8
— Les VII Sages de R., 41, 1; 354, II; 388, 3
Romans. Roman du Chevalier au Cygne 320. 627
— Li roman de Guillaume d'Orange 296
— Romans de Durmart li Galois 113, 19
— Fragm. en prose de Lancelot 228
— Chanson de geste des Loherains 113, 1
— Li romanz de Parceval 354, III
— Percheval li Galois 113, 2
— Li romans de Parthonopex de Blois 113, 18
— Roman des VII Sages de Rome 41, 1; 354, II; 388, 3
— Roman de la riote du monde 113, 15
— Roman de la rose 230. 364
Rondeaux 205, 17. 19. 57. 67. 73. 120
Rose, roman de la, 230. 364
Rufus, vide Curtius

Sabaudiæ comitum geneal. 248
Sages, les VII, de Rome 41, 1; 354, II; 388, 3
Sagretaing (fabl.) 354, 2
Salomon, traduction du premier livre de, 590, 4
Salomonis præcepta, vide Enseignements
Sanvenieres, Boniface de, sur les fievres quartes 205, 143
Sarrazenis, prophetia de, 307, 4
Saulvaige, vide Alexandre
Sauvage, vide Doctrinal
Segretain (fabl.) 354, 60
Selve, Jehan de, ambassade 272, 1
Seneque, les enseignements de, 98, 1
— Livre contre mesaventure 365, 2
Senonensis diœceseos liber ædificationis A 260, 1
— Scripta ad urbem. Sens pertinentia 205, 41 seq.
Sept Sages, roman de, vide Romans
Signes, les XV, avant le jour du jugement 260, 4, c
Signes, XV (fabl.) 354, 25
Sohaiz desvez (fabl.) 354, 45
Sohaiz de St. Martin (fabl.) 354, 50
Sohais quatre (fabl.) 354, 72
Solais quatre (fabl.) 354, 72
Solais, li, dou ieus des eschas 275, 1
Sorisete destopes (fabl.) 354, 20. 75
Souabe, miroir de, A 37
Soudan, traictie sur le pouvoir du, A 280, 3
Souhaits 205
Synodes. Role et actes des, 39

Taux, le, des lettres tabellionnées, 205, 126
Terri, jeus partis A 95, 1
Testamentum, vide Biblia
Thomas Morus, vide Morus
Tisserans (fabl.) 354, 39
Tredehan, P., versio Verg. Aen. II 443
Tresorier, vide Bernard
Tresour des pauvres, receptes du livre du, 205, 156
Tristan (fabl.) 354, 66
Trouvères, chansons des, 389; A 471

Ultramarinæ terræ regiones 41, 7; vide Jerusalem

Vegece, l'art de chevalerie A 280, 1
Versus Gallici 205, 31. 44. 50. 52. 57. 80. 89. 90. 95. 98. 100.

105. 107. 110. 114. 116. 118. 120. 145. 161. 163
Vins. Fable des bons vins 113, 14
Vie, la, de Charlemagne 41, 5
— de St. Jean l'evangeliste 388, 1
— de Jesus Christ, vide Christus
Vieille qui oint (fabl.) 354, 51
Vilain qui conquist (fabl.) 354, 62
Vilains (fabl.) 354, 22
Vitriaco, Jacob. de, 307, 3
Vitry, vide Philippe
Voie, la, en paradis 205, 10. 72
Voie d'enfer (fabl.) 354, 6

Waldensi dialecto carmen compos. A 93, 3

X.

ITALICA.

Alchymia, tractatus de, 630, 2
Amasei, Pompilii, versio Diodori Siculi 444
Augustinus de baptismo A 93, 4

Balbani, Niccolo, epist. ad, A 93, 12
Bonifacio, livro de sorte di papa Bonif. 473

Cabbalisticus liber (expos. psalm. Dav.) A 79
Calvini, Joh., libri de scandalis, quæ a fide Christiana homines deterreant, versio Italica A 87
Carmina 148, 76 seq. 346. 576, 31. 32
Caterina de' Medici, discorso della vita di, A 93, 8
Coligny, Gasp., de cæde C. A 89
De cometis B 55, 1
— a. 1472 B 55, 2

Devoli, Cæs., exc. de re militari 543, d
Diodori Siculi versio per Pompilium Amaseum facta 444
De Hieronymo Turriano A 93, 11

Lentuli, Pauli, libro degli Scandali etc. A 87
— Scipionis, scripta diversa A 86. A 88. A 93, 5. 716
Lettera mandata d'Inghilterra a Don Bernardino di Mendoza A 93, 10

Marchii poetæ Hisp. carmen, Hispanice 148, 79
Marco Polo 557
Mazzei, Sim., versio Xenoph. Oeconomici 346
— epist. 346
De militari re tractatus 553, 1
Mornay, Philippo di, della vita e della morte A 88

Pacaudi, P., epigrammata 346
Panicarola, Francesco, confutatione della prima lettione di frate F. A 93, 9
Pissevini, Giov., ep. 346
Plessi, sonetti del fratello di Mad. du Plessi A 93, 6
Polo, Marco, 557
Portolle, Podesta di, edicta civitatis Veneticæ collecta pro Podesta d. P. A 59
Psalmorum expos. cabbalistica A 79
Pucci, Franc., lettera a Niccolo Balbani A 93, 12

Rationarium 273, 4
De religione tractatus 553, 2
Renatus, Camillus, de baptismo A 93, 13
Romanorum Imperat. numismata 553, 4

Sozzinus, Camillus, de baptismo A 93, 4
De Sozzino, Camillo, A 93, 11. 13
De Turriano, Hieronymo, A 93, 11

Veneticæ civitatis edicta A 59

Xenophontis Oeconomicus 346

XI.

INDEX PICTURARUM.

Asteriscus appositus litterarum initialium picturas demonstrat.

Sæc. VIII: * 219.
S. VIII—IX: * 263.
S. IX: * 4. 85. * 165. 196. 318. 348. * 599.
S. IX—X: * 171. 370.
S. X: * A 7. 9. * A 9. * 45. 51. B 56. 88. * 117. * 118. * 164. 264. * 534.
S. X—XI: * 19. * 477.
S. XI: * 20. * 24. * 160. 292, 18. * 315. 325. * 352. * 378. * 458. * 542.
S. XI—XII: 304. * 305. * 324. * 601. * 681.
S. XII: * 90. * 137. * 226. * A 326. * 332. * 339. 392. * 413. * 469. * 605.
S. XII—XIII: * 291.
S. XIII: * 1. 43. 115. 120. * 208. * 296. * 333. A 421. 590.
S. XIII—XIV: * A 32. * A 73. 98. * 113. * 161. * 276. * 368. * 647.
S. XIV: * 6. A 12. 27. 28. A 94, 19. 112. 163. 218. * 328. 364. 535. * 638.
S. XIV—XV: * 67. A 84. * 206. * 387.
S. XV: 10. A 25. 31. 32. * A 31. 35. * A 36. 37. A 45. * A 53. 61. * A 70. A 70, 3. 73. 80. AA 91. 157. A 219. 246. * 247. * 251. * 273. * 282. 298. * 309. 384. * 401. * 517. 524. B 524. * 608. 639.
S. XVI: A 49. 158. 241. 488. 551. * 625. 629. 642. 677. 703.
S. XVII: A 4. A 5. 7. 8. A 33. B 382. 543.

XII.

POSSESSORES.

A. Collegia, monasteria etc.

Domus Arveriæ ord. Lart. Gebenensis diœcesis A 94, 21
S. Mariæ Argentinensis 87. 88. 128. 169
Ecclesiæ Argentinensis 264
B. Mariæ boni nuncii Aurel. 91
Domus Vallis beatæ Marg. ord. Carthus. in Basilea minore B 46. A 76. A 77. A 81. A 82. A 83
Biturigensium 22, 12
S. Simphorien les Beauvais 214
Claustr. sororum S. Michaelis in Brunnadern prope Bernam A 53
Monast. de Cala 418
Conventus Camundiens. ord. præd. 636
Ex Franciscanis Carnutensibus 618
Domus Petri Castri Cluniacensis 304
Claustr. Disibodenberg 226
S. Benedicti Floriacensis 16. 36. 49. 99. 118. 134. 172. 180. 267. 277. 351
S. Mariæ et S. Petri Gemmetici 155
Claustr. soror. Interlacensium B 524
Lib. Honorati de Porta de S. Justo 368
S. Arnulfi Metensis 265. 292
B. Mariæ Cœlest. de Metis 96. 110. 188. 229. 240. 260. 365. 377. 386. 439. 688
S. Simphoriani Metensis 168
Metensium 29
S. Maximini Miciacensis 283. 312. 344. 432 (13. 120)
Colleg. S. Mariæ Oxoniensis 69
Ecclesiæ Parisiensis 254
Ecclesiæ B. Genovefæ Parisiensis 554
S. Victoris Parisiensis 392
Domus seu hospitalis XXV pauperum cæcorum Paris. 379
Colleg. pauperum magistrorum in theologica facultate studentium Paris. 159. 332
Colleg. magistr. paup. de Sorbona 72. 181
De domo Vallis Viridis prope Paris. 399
S. Augustini canon. Patav. B 42
De communi libraria fratrum Beati Ludovici de Pissiaco ordin. prædic. 428
Polligniacensium 18, 4
Domus Portarum 335
S. Paulæ Portemontis prope Bernam 15
Domus Portemont. 244
S. Mariæ de Prato 710
Cœnob. S. Basoli prope Remos 109
S. Dionysii Remensis 1
S. Remigii Remensis 83 (427. 522)
Eccl. Beatæ Mariæ in Romerstorph 333
S. Martini de Sagio A 91, 14
Monasterii Sagiensis 447
Sailer-Spital A 90
Ex studio Seguiniano Seraphiniano Tilletiano 73
Conventus fratrum minorum Senonensium 197
S. Martini Turonensis 165. 460
Religiosorum B. Virginis de Fontaines les blanches Cisterciens. Turon. 460
S. Pauli Virdns. 477
S. Nazarii Veronæ 579
Werdemberg 52
Monasterii Wettingen A 6.

Cœlestinorum F... ensium 120
S. Galli B 32
S. martyrum Marcellini et Petri Florentini et Hylarii 249
S. Mariæ 47
S. Mariæ ab orto 547
S. Maximini 13. 120
Fratrum prædicatorum in Rbno 407
S. Remigii 427. 522

B. **Homines privati.**

Gabr. Albinus 157
Ancel 557
Fred. d'Arbonier A 32
B. Aretius 426
Arsenius episcopus Monemb. B 48

Baggesen A 96
Barbatus doctor Bern. A 71. 227. 252. 373. 430. 525. 527. 556
Cl. Bernius 116
Joh. Bœstallerius 360
Jacobus Bongarsius *) 2. 3. 4. 16. 18. 22. 27. 28. 29. 31. 32. 44. 45. 46. B 48. 54. B 56. 58. 59. 65. 67. 70. 73. 74. 77. 86. 90. AA 90, 21. 97. 106. 109. 112. 120. 121. 125. 129. 133. 135. 155. 163. 174. 184. 186. 195. 208. 219. 221. 230. 236. 237. 238. 257. 258. 260. 264. 273. 276. 277. 279. 281. 282. 285. 286. 287. 288. 289. 303. 307. 309. 318. 324. 326. A 326. 330. 336. 338. 339. 340. 347. 348. 351. 357. 358. 363. 364. 367. 370. 387. 390. 392. 394. 396. 408. 411. 420. 432. 436. 438. 459. 466. 491. 520. 534. 555. 557. 599. 611. 612. 634. 643. 648. 656. 668. 680. 703
Nicol. Brachet 445
Johannes Bretonelli 440

*) Soli ei libri hic enumerantur, in quibus Bongarsii nomen ab ipso scriptum legitur; præterea illi libri omissi sunt, quibus Bongarsiana continentur.

Dominus Brevis Coxæ 254
Barnabas Brissonius 327, 10. 568
Joh. Brodæus 50

Roger Cannay 69
Martinus Chambellan 33
Mag. Joh. Chanfflen canonicus Remensis 457
Nicol. Collet A 50
Petrus Crucius 2
Peterman Cudrefin A 37

Franciscus Daniel 107. 341. 398. 404. 405. 422. 442. 521. 618
Petrus Daniel *) 19. 21. 45. A 57. A 61. A 91, 13. 95. 101. 104. 107. 156. 160. 162. 170. 172. 202. 208. 216. 243. 251. 258. 276. 298. 318. 321. 338. 352. 358. 366. 367. 371. 390. 400. 442. 451. 458. 470. 484. 514. 519. B 539. 568. 590. 594. 632. 633. 666. 668. 702
P. Derot 574
Alex. de Dohna A 11—15
Petrus Dureau 60

Mag. Egidius Cluniacensis 612
Nicol. Faber 62
Cl. Fauchet 163. 309. 340. 451
J. Fontenay 70
Joh. Rod. Phil. Forer A 39
Jörg Friburger AA 91
Fridericus Casimir comes Palatinus 264

Joh. Gallæus V. D. M. in Ammersweil 566
Dionys Gieullant 272
Goldastius 354
Goulartius A 50
J. J. Grasser Bernensis 528

Emanuel Haller A 96
Joh. Hortinus 426

*) Omissi sunt ei codices, quibus tractatus a Daniele ipso scripti continentur nec non omnes illi libri, in quibus P. Danielis nomen non diserte ascriptum legitur.

Leon. Hospinianus 61
Houssard plutonomus 63
Galvanus Hubert 470
Joh. Henr. Hummel 650

S. Leemannus 536
Anton. Loiselius 450, 30
Longueville 629

Malleseus Castrilucius 70
Millesius 70
Amad. de Muralt BB 31
Daniel Musculus A 39
Joh. Myricæus 316. 601. 662

Petavius B 48. AA 90, 22; 432
Pithou B 48. 380
F. Pithoeus 468, 14
Pontardus de Sirbonia 159
Puteanus 115
Putschius AA 90, 22

Aym. Ranconetus 391, 608
Rogelin archidiac. Metensis 124
J. Roussat præf. Lingonensis 522
Nicolaus Rusch A 77

Mag. Salomo 430
Joh. Sambucus B 48
Mag. Stephanus Petitus 457
Henricus Stephanus 354
Alb. Steiger dom. in Münsingen et Wichtrach 523

Jaquemin de Toray 113
Niccolo Tornabuoni 517

J. F. A. Vordanck B 96
Ms. de Vulcob 273. 557

G. W. Weiss 640
Werinharius episcopus Argentinensis 87. 88. 128. 169

Theodorus Zwinger A 36. A 38.

XIII.

COLLATIO CATALOGI SINNERIANI.

Asteriscus appositus ostendit, eos, quibus adiacet, libros a Sinnero omissos esse.

Cod. 1	I, 548
A 1	I, 20
B 1	I, 29
2	I, 549
A 2	I, 20
B 2	*
3. 4	I, 16
B 3	*
A 4	*
B 4	*
5	III, 558
A 5	*
B 5	*
6	I, 495
A 6	*
B 6	*
7. 8	III, 14
A 7	I, 224
B 7	*
A 8	I, 225
AA 8	*
B 8	*
9	I, 178
A 9	I, 17
B 9	I, 29
10	I, 542
B 10	I, 29
11	I, 44
12. 13	I, 7
A 11—A 15	II, 220
B 11. 12	I, 29
B 13	I, 31
14	I, 496
B 14	I, 31
15	I, 12
B 15	I, 31
16	I, 387
B 16	I, 31
17	I, 496
B 17	I, 31
18	I, 496. II, 629
B 18	I, 31
19	I, 62
B 19	I, 31
20	I, 90
B 20	I, 31
21	I, 477
B 21	I, 31
22	II, 61. 365. III. 484
B 22	I, 31
23	I, 495
B 23	I, 31
24	I, 225
A 24	I, 21
B 24	I, 31
25	II, 377
A 25	I, 360
B 25	I, 31
26	I, 331
A 26	I, 532
B 26	I, 31
27. 28	I, 18
A 27	III, 249
B 27	I, 31
A 28	III, 85
29	I, 362. 375. II, 156
A 29	*
B 29	*
30	I, 7. 80. 124
A 30	III, 258
B 30	I, 29
31. 32	II, 177
A 31	I, 36. III, 545
B 31	III, 522
BB 31	*
A 32	I, 18
AA 32	*
B 32	III, 528
33	I, 495
A 33	I, 174
AA 33	*
B 33	*
34	III, 7
A 34	III, 556
AA 34	*
B 34	*
35	I, 7
A 35	I, 269
AA 35	*
B 35	*
36	I, 488
A 36	II, 600
AA 36	*
AAA 36	*
B 36	III, 130
37	II, 595 (Sinn. 96)
A 37	III, 1 (Sinn. 37)
AA 37	*
AAA 37	*
B 37	*
38	I, 496
A 38	III, 3
AA 38	*
B 38	*
39	II, 594
A 39	I, 119. 269
AA 39	*

B 39	*
40	II, 628
A 40	III, 22
AA 40	*
B 40	III, 282
41	II, 53. 343
A 41	III, 22 (Sinn. A 40)
AA 41	*
B 41	I, 270 (Sinn. om. num.)
42	I, 269
A 42	II, 591
AA 42	*
B 42	II, 503
43	I, 6. 7. 13. 124 214
A 43	III, 17 (Sinn. 43)
AA 43	*
B 43	I, 120. 175
44	I, 57. III, 443
A 44	III, 130
AA 44	*
B 44	III, 72
45	I, 480. 507
A 45	II, 81 (Sinn. 45)
AA 45	*
B 45	III, 327
46	II, 26. 329
A 46	III, 164
B 46	I, 57
47	I, 7. 11
A 47	I, 634
B 47	I, 211
48	I, 225. 269
A 48	I, 25
AA 48	*
B 48	I, 352
49	I, 11
A 49	II, 407
AA 49	*
B 49	I, 113
50	I, 487
A 50	I, 373
AA 50	*
B 50	III, 269
BB 50	*
C 50	*
51	I, 52
A 51	III, 90

B 51	I, 20
52	I, 576
A 52	I, 382. III, 98
B 52	I, 165
53	I, 6. 34. 179
A 53	I, 180
B 53	III, 107
54	I, 64. 128
A 54	I, 206. III, 110
B 54	III, 14
55	I, 21
A 55	I, 107
B 55	III, 41
56	I, 21
A 56	I, 106
B 56	I, 299
BB 56	*
57	I, 31
A 57	I, 63
B 57	*
58	II, 415
A 58	I, 93
B 58	*
59	III, 417
A 59	III, 534
B 59	*
60	I, 84 (Sinn. 58)
A 60	I, 480
B 60	*
61	III, 114
A 61	I, 499
62	II, 142
63	I, 49
A 63	I, 107
64	deest apud me et Sinn.
65	II, 109. 142. III, 533
A 65	III, 418
66	I, 51
A 66	III, 111
67	I, 620
A 67	I, 81
68	I, 383
A 68	I, 236
69	II, 504
A 69	I, 22
70	II, 52
A 70	I, 590
71	III, 11. 71

A 71	*
72	I, 84
A 72	I, 20
73	II, 52. 266. 588
A 73	I, 20
74	I, 4. 13. 83. 234
A 74	III, 319
75. 76	I, 52
A 76	I, 30 (Sinn. 476)
77	II, 52
A 77	I, 56
78	I, 13
A 78	III, 71
79	I, 85
A 79	I, 32
80	I, 34. III, 7
A 80	I, 63
81	III, 308
A 81	I, 213
82	I, 110. 125
A 82	I, 29
83	I, 423. 491. III, 423
A 83	I, 115
84	I, 68 (Sinn. 34)
A 84	I, 36. 95
85	I, 24
A 85	I, 108
86	I, 495
A 86	I, 108
87	I, 297
A 87	I, 108
88	I, 278
A 88	I, 108
89	I, 45. 60
A 89	I, 109
90	II, 392. 400
A 90	I, 36
AA 90	*
AA 90, 12	III, 97 (Sinn. A 51b)
B 90	*
91	I, 334
A 91	*
AA 91	*
92	I, 15
A 92	*
93	III, 524
A 93	*
94	*

A 94	*
95	I, 488
A 95	*
96	I, 225
A 96	*
B 96	*
97	I, 371 (Sinn. 79). 598. III, 422
98	II, 41
99	III, 480
100	I, 93
101	I, 488
102	I, 90
103	I, 7
104	I, 338. 596. 636
105	I, 282
106	I, 237
107	I, 167. 459
108	I, 376
109	I, 583
110	I, 7. 12
111	I, 82. 127. 227. II, 364. III, 524. 563 (Sinn. 113)
112	II, 365
113	II, 389. III, 344
114	I, 4. 7. 12. 95. 110
115	III, 526
116	I, 239. 498
117	I, 8
A 117	*
118	I, 487
119	III, 421
120	I, 2. 286. II, 21. 159
121	I, 80
122	III, 492. 538
123	I, 343
124	I, 332
125	I, 127. II, 419
126	*
127	I, 21
128	I, 68. 540
129	I, 488
130	I, 52
131	*
132	III, 521
133	I, 111. 227
134	I, 8
135	I, 282
136	I, 84. 277. 338. 581
137	I, 227
138	I, 268
139	II, 548
140	II, 559
141	III, 180
142	*
143	II, 569
144	II, 568 (Sinn. num. om.)
145	II, 569
146	*
147	II, 570
148	*
149	*
B 149	III, 447
150	III, 129. 553
151	II, 587
152	I, 109
153	I, 115
154	I, 57
155	I, 83 (Sinn. 255)
156	I, 594
157	III, 112
158	I, 81
159	I, 84. 488
160	I, 498. 540
161	I, 341. III, 126
162	I, 3. 8
163	II, 365
164	I, 51
165	I, 626
166	III, 125
167	I, 629
168	I, 224
169	I, 540
170	I, 594
171	I, 12. 91
172	I, 631
173	III, 20
174	III, 557
175	I, 332
176	I, 8
177	I, 497
178	I, 397
179	I, 289
180	I, 464
181	I, 289
182	III, 41
183	I, 487
184	I, 631
185	I, 4
186	III, 533
187	III, 123
188	I, 55. 82. 127. 227
189	I, 63
190	I, 113
191	II, 53
192	I, 286
193	I, 44
194	I, 575. III, 108
195	I, 356
196 A 196 B 196	I, 636. III, 18. 481. III, 564
197	I, 91
198	III, 122
199	I, 83. 234
200	II, 332
201	III, 151
202	I, 339
203	deest apud me et Sinn.
204	II, 586
205	I, 23. II, 577. III, 412. 555
206	I, 117. 596
207	I, 424
208	I, 277. 556. 636. II, 395. III, 523
209	*
210	III, 565
211	I, 466. 493
212	I, 3. 8. 331. 582
213	III, 123
214	I, 19
215	I, 213
216	*
217	II, 280 (Sinn. 73)
218	III, 403
219	I, 64
A 219	*
B 219	*
C 219	*
D 219	*
E 219	*
F 219	*

220	*
221	I, 361
222	I, 632
223	I, 271. 274. 481. 501. 558
224	I, 61. 488
225	I, 91 (Sinn. 226). 119. 332. 591. III, 532
226	I, 35. 180
227	*
228	*
229	I, 9. 53. 63
230	III, 397
231	*
232	*
233	I, 128
234	I, 332
235	I, 56. 164
236	I, 405
237	III, 565
238	III, 395
239	I, 632
240	I, 228
241	II, 414
242	I, 380. 499
243	I, 332. 404. 423
244	I, 339. III, 72
245	I, 9
246	I, 285. 340
247	III, 489
248	III, 557
249	I, 379 (Sinn. 649). 489
250	I, 625
251	I, 52 (Sinn. 451). I. 91, III, 487
252	*
253	*
254	I, 337 (Sinn. 284)
255	I, 632
256	III, 399
357	I, 556
258	I, 401
259	III, 533
260	I, 37. 80. 94. 235. 236. 283. 334. II, 504. 516. III, 534
A 260	*
261	II, 366
262	*
263	I, 414. 493
264	I, 167
265	I, 517. III, 444
266	I, 481. 517
267	I, 236
268	I, 596
269	I, 632
270	deest apud me et Sinn.
271	I, 14. 92. 119. 127. 212. 215. 221. 236. 245. 490
272	III, 533
273	I, 239
274	III, 410
275	III, 412
276	I, 549
277	I, 4
278	I, 4
279	II, 406
280	I, 620
A 280	I, 621 (Sinn. 280). II, 281. III, 474
281	II, 615
282	I, 360
283	I, 85
284	III, 23
285	I, 594. III, 442
286	*
287	I, 341. 369
288	I, 89. 504. 586. 612
289	I, 30. 62. 68. 109. 113. 179
290	I, 206
291	I, 489
292	I, 3. 55. 105. 111. 234
293	III, 543
294	I, 107
295	III, 88
296	III, 333
297	I, 582
298	I, 104
299	I, 292
300	I, 278. 290
301	I, 92
302	II, 586
303	I, 6
304	I, 12. 85
305	I, 12
306	III, 56
307	II, 257. 344
308	III, 113
309	II, 71
310	I, 284. III, 438
311	I, 86
312	I, 490
313	I, 206
314	I, 126. III, 523
315	I, 268 (Sinn. 314)
316	I, 527. III, 319
317	I, 127
318	I, 41. 126. 130. 234
319	*
320	III, 355
321	I, 591
322	III, 22. 127
323	II, 243. III, 402
324	II, 36
325	I, 4. 9
326	I, 585
A 326	*
327	I, 480
328	I, 229
329	III, 563
330	I, 439
331	I, 299
332	I, 290 (Sinn. 432)
333	I, 229
334	I, 25 seq.
335	I, 2 (Sinn. 326). 14. 125. III, 443. 549
336	I, 621
337	III, 4
338	I, 461
339	I, 584
340	II, 367
341	III, 40
342	I, 462
343	I, 21
344	I, 92

345	I, 541 (Sinn. 346)
346	I, 635
347	I, 518. 532
348	I, 28
349	I, 82
350	*
351	I, 589
352	I, 9
353	III, 17
354	III, 375
355	I, 124
356	deest apud me et Sinnerum
357	I, 395. 558. 589. 590
358	I, 615
359	I, 1
360	III, 127
361	I, 9
362	I, 166
363	I, 9. 632. III, 561
364	III, 397
365	I, 290. 591. III, 446
366	I, 620
367	I, 127. 369. II, 340. 609
368	III, 17
369	I, 541
370	I, 510
371	I, 5
372	III, 5
373	III, 80
374	I, 14. 86
375	I, 81. 110
376	I, 5
377	I, 14. 117. 120. 214 (Sinn. 271). 215. 230 (Sinn. 337)
378	I, 490
379	I, 37. 107
380	I, 342
381	I, 3
382	I, 3. III, 317
B 382	I, 98
383	III, 279
384	III, 110
385	III, 8
386	I, 369. 456
387	I, 575
388	III, 390
389	III, 365
390	II, 158
391	I, 340
392	I, 12. 368
393	III, 393
394	I, 170
395	I, 339
396	I, 92
397	I, 585
398	I, 58. 334. 479. III, 489. 549
399	I, 548
400	I, 380
401	I, 49. III, 489
402	I, 275. 614
403	I, 114. 240. 333. III, 546
404	I, 383. 516
405	III, 546
406	III, 432
407	I, 594
408	I, 165. III, 426
409	I, 110
410	III, 15
411	I, 612. 633
412	I, 5
413	I, 289
414	I, 463
415	II, 588
416	I, 373. 412. 520
417	I, 350
418	I, 9. 35
419	I, 178. III. 115. 332
420	III, 397
421	I, 286
A 421	*
422	I, 103
423	I, 23. 212
424	I, 10. 93. 103
425	I, 84. 162
426	I, 104. 239
427	I, 368. 380
428	III, 93
429	III, 75
430	III, 73
431	III, 437
432	I, 457
433	I, 336
434	III, 308
435	I, 290
436	I, 518
437	II, 587
438	I, 340. 380 (Sinn. 38)
439	I, 243. 416. 451
440	I, 105
441	I, 38
442	I, 46. 497
443	III, 421
444	III, 491
445	III, 19
446	III, 16
447	*
448	III, 428
449	I, 493. 498. III, 521
450	III, 163 (Sinn. 455). 220
451	I, 5. 63. 359. 490. III, 549
452	II, 96. 506. III, 529 (Sinn. 453)
453	I, 10. 126
454	III, 111
455	I, 138
456	I, 499
457	I, 633
458	II, 367
459	I, 347. 507. 589
460	I, 11. 23. 52. 85. 92. 96. 123. 126
461	I, 5. 10. 79. 92. III, 428 (Sinn. 641)
462	III, 123
463	I, 79
464	I, 5
465	I, 499
466	I, 112. 136. III, 532
467	I, 123
468	III, 131 (Sinn. 469)
469	I, 336
470	III, 532

471	III, 4
A 471	*
472	I, 341
473	I, 334. III, 417
474	I, 633
475	III, 555
476	III, 280
477	I, 80. 234 (Sinn. 177)
478	I, 543
479	*
480	III, 11
481	I, 462
482	I, 90
483	III, 2
484	I, 591. 596
485	I, 244
486	III, 129
487	I, 480
488	*
489	III, 5. 428
490	I, 118
491	II, 148
492	III, 130
493	III, 130
494	*
B 494	I, 86 (Sinn. 494)
495—97	III, 41
498	I, 244
499	II, 340
500	I, 244
501 502	I, 55
503	III, 2
504	I, 31
505	I, 543
506	III, 115
507	III, 16
508	I, 477 (Sinn. 308)
509	II, 338
510	I, 290
511	I, 634
512	I, 114. 333. 542
513	III, 11
514	I, 340. 516
515	I, 463
516	I, 481
517	*
A 517	*
518	I, 3

519	I, 51. 411. 482. 524. III, 314
520	I, 337. 481
521	I, 510
522	I, 442
523	*
524	I, 30. 40. 44
B 524	I, 30
525	I, 521. 525. III, 3
526	I, 31
527	I, 339. 341. 586. 615. 635. III, 311
528	I, 594
529	1, 244 (Sinn. 524)
530	I, 31
531	I, 3. 11. III, 316
532	III, 318
533	I, 22 (Sinn. 933)
534	I, 103
535	I, 51
536	*
537	I, 137. 235. 237
538	I, 499
539	I, 275. 557
B 539	I, 557
540	I, 206
541	I, 31
542	I, 478. 556
543	*
544	III, 131 (Sinn. 644)
545	*
546	I, 22. 119
547	I, 115
548	I, 10
549	*
550	I, 357
551	III, 318
552	*
553	III, 438
554	I, 52
555	III, 546
556	III, 106
557	III, 532
558	III, 546
559	III, 333
A 559	*
560	II, 49
561	I, 590
562	III, 330

563	I, 283
564	III, 11
565	II, 155
566	*
567	I, 166. III, 317
568	I, 636. II, 241
569	*
570	III, 8. 106
571	I, 31
572	III, 318
573	III, 361
574	I, 612
575	II, 601
576	I, 369. 541
577	III, 318
578	*
579	I, 81. 83. 276. 464. 466. 527. 575. 582. 596. 614
580	I, 94. III, 491. 528
581	II, 510
582	I, 635. II, 155
583	*
584	III, 429
585	I, 4
586	I, 92
587	III, 13
588	II, 154
589	I, 499. 596
590	II, 43
591	III, 329 (Sinn. 541)
592	II, 515 (Sinn. 562)
593	I, 575
594	III, 4. 126. 444
595	III, 317
596	I, 53. 466
597	III, 281
598	I, 232
599	II, 54
600	III, 318
601	I, 510
602	deest apud me et Sinnerum
603	III, 163
604	*
605	I, 23

606	*
607	II, 62
608	I, 340
609	III, 41
610	I, 491
611	I, 382. 413. 448
612	I, 4. 62. 63. 84
613	I, 2
614	I, 57
615	I, 206
616	III, 110 (Sinn. 614)
617	II, 588
618	I, 10. 56. 292
619	I, 478
620	I, 96
621	III, 110
622	I, 481
623	I, 5
624	III, 125. 410
625	III, 489
626	I, 633
627	III, 355
628	I, 79
629	I, 333. 271 (Sinn. A 629)
630	III, 11
631	II, 154 (Sinn. 613)
632	I, 10. III, 442
633	I, 94. 341. III, 528
634	III, 387
635	I, 232
636	I, 233
637	I, 1
638	I, 19
639	I, 528
640	*
641	III, 125
642	I, 581
643	*
644	*
B 644	I, 1 (Sinn. 644). III, 318
645	I, 118. 538. 626. III, 428
646	III, 20
647	I, 20
648	I, 481. 557
649	III, 17
650	*
651	III, 311
652	I, 53
653	I, 95
654	I, 3
655	III, 319
656	I, 3. 465. III, 319
657	I, 32. III, 143
658	III, 128
659	III, 129
660	I, 90
661	I, 90
662	I, 521
663	III, 315
664	III, 129
665	I, 558
666	I, 500
667	*
668	I, 23
669	I, 31
670	I, 31
671	I, 28 (Sinn. 621). 373
672	I, 57
673	*
674	I, 611
675	*
676	I, 492
677	*
678	I, 337
679	I, 272
680	I, 11
681	I, 574
682	I, 235
683	III, 117
684	*
685	I, 167
686	I, 119
687	deest apud me et Sinnerum
688	I, 415
689	III, 326
690	I, 368
691	I, 373
692	III, 131
693	I, 11 (Sinn. 699)
694	*
695	*
696	III, 327
697	I, 96
698	I, 590
699	I, 11
700	III, 71
701	III, 19
702	III, 550
703	I, 165
704	*
705	I, 112
706	I, 24
707	III, 332
708	III, 17
709	I, 114
710	I, 15. 235. 463
711	I, 543
712	III, 317
713	III, 318
714	I, 165. III, 318
715	I, 34 (Sinn. A 75)
716 (antea 726)	II, 409
717 (antea 733)	*
718 (antea 734)	*
719 (antea 737)	*
720 (antea 746)	*
721 (antea 738)	III, 328 (Sinn. 727)
722	*

ADDENDA ET CORRIGENDA *).

P. 1 (cod. 2) lin. 1 ab imo addas: Hinc corrigas, quæ scripsi in libello: Antike und mittelalterl. Räthselpoesie p. 49; diserte enim legitur *priori*.
p. 2 (A 5) lin. 1 ab imo: AB ERLACH
p. 3 (A 6) in fine: CCCC°
p. 4 (B 7, nr. 1) Augustæ
p. 6 (9) versus de cruce (liber primus)
p. 6 (A 9) dele verba: *a fine mutil.* post illa: *ad Lotharium regem*
p. 25 (A 28) Marcii Blasii] Hunc Martinum vocari in aliquo codice Monacensi mihi scripsit R. Peiperus.
p. 28 (30) lin. 5 a summo: lineolam
ibid. lin. 8 a s.: homiliæ
p. 28 (A 30), 3: Wolfgangum
p. 29 (A 30), nr. 35: cunctis
ibid. nr. 36: Pezelii
ibid. nr. 45: ecclesiasticæ
p. 35 (31. 32) tomi III et IV
p. 41 (37) alin. 1 lin. 2 ab imo: homme maistre
p. 41 (A 37) lin. 3 ab imo: seq.)
p. 45 (41) lin. 2 ab imo: poez
p. 47 (42) lin. 1: 2°
ibid. nr. 1 fin. addas: Cf. AA 90, nr. 27^b et A 91, nr. 19, e, 3
ibid. nr. 3: non dubitatur
p. 56 (A 45) lin. 9 ab imo: Burgund,
ibid. lin. 7 ab imo: der E ze trier
p. 58 (46) l. 1: marginales
p. 59 (A 46) nr. 8^a: Inter mediam
p, 63 (A 46) nr. 176: Arrianismi
p. 66 (47) nr. 53: Bedæ homilia sic incipit f. 78^b: Lectio sancti euangelii quam modo fratres audistis tanto intentius cogitanda...
p. 68 (47, 82) in fine: videtur commentarius esse in Numeros,
p, 69 (B 47) fin. lin. 2 a summo: Quem deus
p. 71 (48) nr. 33: Sanctæ
p. 73 (49) nr. 3 l. 2: Item
p. 74 (B 49) lin. 5, 6: hominum
p. 75 (AA 50) lin. 3: interrogationis signum post *forcalquier* deleas.
p. 76 (B 50) n. 2, r: Marbachio
p. 77 (BB 50) al. 2 lin, 3: officialatus
p. 78 (51, 2) lin. 5: ut a gratia inchoaret
p. 79 (52) addas: In libri folio I nec non tegumento legitur scriptum: Werdemberg.
p. 79 (52, nr. 13) addas: Ugolini de Pisanis
p. 80 (A 53) addas: Cf. Theoph. Studer prof. Bern. in libro: Archiv des hist. Vereins des Kantons Bern VII p. 466 seq. Quodsi codicem s. XV adsignavi, non oblitus eram nr. 14, quo catalogus usque ad a. 1505 perductus legitur: nam haec postea adiecta fuerunt.
p. 81 (B 53) Monet Peiperus, Mengorem istum librarium potius,

*) Leviora fere omisi nec non interpunctionis vitia aliquotiens a typotheta commissa.

quam auctorem libri fuisse videri.
p. 81 (54, 2) lin. 2: τοὺς πλείστους
ibid. lin. 4: χῶ = χριστῷ.
p. 85 (58) lin. 9: a mercy
p. 86 (B 59, 3) de motibus. De Huberi studiis ad Petrum de Ebulo pertinentibus propediem in Waitzii Annalibus historicis dicam.
p. 86 (A 60) De Senecæ versibus vide Peiperi ed. Senec. præf. p. XXVIII.
p. 87 (61) witelo filius thuringorum
p. 88 post A 63 inseras: 64. Deest, defuit etiam Sinnero. Secundum catal. Bern. a. 1697 olim haec continuit: 64. Coutumier du Pays de Vaud.
p. 90 (A 67) asteriscum demas.
p. 90 (68) in fine: Fortasse: *quis scripsit? Ego* etc.
p. 92 (A 69, 2) alterum ὄχλος del.
ibid. A 69, 4 λίσσομαι
p. 93 (71) lin. 6 ab imo: e. g. = exempli gratia
p. 95 (A 74) lin. 7 ab imo: legitur:
p. 96 (75) lin. 1: prophetas
p. 96 (A 76) lin. 6: Regula carthusie dos (= domus)
p. 109 (89, 6) Cf. quæ in Bartschii stud. Germ. II p. 293 seq. (1874) dixi.
p. 121 (A 91, 17, b). Edidi tractatum de clarea in libro: Quellenschriften für Kunstgeschichte ed. Eitelberger v. Edelberg VII (1874) p. 377—393.
p. 121 (A 91, 18) Misi Gustavo Lœwio.
p. 128 (A 92, 14, a): leg. adsit solamen (ut Peiperus vidit)
p. 134 (A 93, 3, c) angelorum
p. 142 (A 94, 14) addas: Augustini
p. 144 (A 95, 1, m) cuiday
p. 145 (A 95, 1, 9) Terri, bis
ibid. f. 106: plaisant et franche mais que soit decens
ibid. 5, l. 1: bon ouy
p. 146 (A 95, 10) lin. 19: longuy
ibid. lin. 21: en rime
p. 147 (B 96) nr. 1: MDCCXXXXIIII
p. 151 (98, 1) in fine addas: Cf. Brunetto Latini livre dou tresor p. p. Chabaille, Paris 1863, XXXI.
p. 155 (108, 2) Cf. Inscript. Lat. tom. I (1863).
p. 159 (112) Guilelmi
p. 159 (113) Cf. Stengel, Romans de Durmart Stuttgart 1873, ubi p. 448 seq. cod. descriptus est et W. Förster, Zeitschrift für Oesterreich. Gymnasien 1874.
p. 160 (113, 2) in fine: Potvin, bis
p. 162 (113, 9) lin. 24: doi haut home
p. 163 (113, 11) in auctorum indice: Terenz
ibid. in fine addas: Cf. Histoire litt. XXIII, 243 seq.
ibid. nr. 14: Fables des bons vins
p. 164 (113, 14) in fin.: Cf. Méon Réc. I, 152—158
ibid. nr. 15, lin. 9: nostre dame
ibid. nr. 16 fin.: Cf. Stengel cod. Digby 86 p. 69
p. 165 (113, 19) leg.: 15, 800 vers. c.
ibid. v. 89: et leues
p. 168 (114, 21) in nat.
p. 171 (114, 81) Jesus
p. 174 (120, 7). Edidit hoc ipso anno 1874 in Waitzii honorem Eduardus Winkelmannus nunc Heidelbergensis, olim collega meus Bernensis, qui editioni suæ præstantissimæ codicis descriptionem præfixit et accuratam imaginum enarrationem cum commentario subiecit.
p. 176 (122, 24) Germanice
p. 181 (128, 1) lin. 1 a summo: tom. II p. 242—255
p. 181 (131) s. XVII
p. 182 (132) lin. 1 a summo: comma post *interciderunt* intercidit.
p. 182 (133, 10) antistitis
p. 183 (134, 4) QVADRVM VEL
p. 186 (139, 30*) litteræ
p. 186 (139, 41) investitura
p. 193 (141, 37) lin. 3: tricesimam

p. 194 (141, 44) Lucanius
p. 195 (141, nr. 96—113) ita scribas: Epistulæ Danæi ad Petrum Danielem scriptæ. Pertinent ad annos 1564—1572. Quam Kortümius edidit in progr. Heidelberg. a. 1844 seq.
p. 195 (141, 117) Castelneo
p. 200 (141, 271) auctoritate
p. 203 (141, 324) Edidi in commentatione de Jacobo Bongarsio Bern. 1874 p. 73 seq. Cf. ibid. p. 17—23
p. 206 (142, 51) lin. 4: contulit
p. 232 (161, 9) Titulum ,sic constituas: *Excerpta nonnulla alicuius arengæ* (arenga = oratio publica, declamatio, harangue), ut me iure monuit R. Peiperus.
p. 235 (168, 4) episcopi
p. 239 (180) Fuit S. Benedicti etc.
p. 248 (200, 3) Sepher Aruch
p. 248 (205) Miscellanea] Adde: Enchiridion domini Du Plessy, procurateur de Sens.
p. 255 (207, 7) mutil.
p. 258 (211, 21) Cf. Flacii Illyrici coll. nr. 90.
p. 258 (211, 23) l. 5: redimitus tempora
p. 269 (219) l. 4 ab imo: dicti
p. 271 (F 219, 3) ipse
p. 274 (224, 1) Glossas herbarum Teutonicas habes nunc a me editas in Bartschii stud. Germ. II p. 292—293.
p. 280 (236) l. 4 a summo: ut f. 181[b] post u litteram.
p. 280 (238) Des.: Dieux gart chun. ibid. v. 5: accroie
p. 285 (248) l. 1: anciennes ibid. l. 3: et euures
p. 288 (254) lin. 4 a summo: ep. ad Brutum
p. 288 (257, 1) vers. extr.: per tempora
p. 288 (258, 1) Glossas Teutonicas nunc post M. Hauptii mortem ipse publici iuris feci in Bartschii stud. Germ. II p. 295—297.
p. 289 (258, 11) Partem Usenerus, partem ego Gustavo Lœwio transmisimus.
p. 290 (260) s. XIII—XIV
p. 296 (A 260, 1) l. 7: aiet vng tel liure; ibid. l. 8: Paris 1872
p. 298 (264 fin.) Hoc carmen medio sæculo antecedenti ita seu legit seu sibi legere visus est Wernerus Huber Bernensis (cod. Bern. B 59, I f. 20[a]): .... bis qua livor istic | prudentis metrici prudens et nomen habentis | q.... iam transactis vetulus quinquennibus annis | commissum opus Prudentio iure regenti | spiritui parens sese ad meliora vocanti | consilia hoc septem libris unoque volumine | divina in cunctis sibimet sanctione favente | communem cunctis conscripsit ad vitæ ætatem | et pro perpetua mercede soli capienda | .... pictorum merce .... huius.
p. 299 (265, 7) De hoc Persii commento hortatu meo propediem disseret Aemilius Kurzius Castrivillensis, olim alumnus meus (progr. gymn. Burgdorf. 1875).
p. 299 (265, 8) Boetii
p. 300 (268, 1): qui promissum
p. 304 (275, 2) Digne choze
p. 308 (286, 1) Misi Gustavo Lœwio.
p. 311 (289, 10) In margine huius martyrologii ascripta sunt multa ad obituarium Metense pertinentia, quæ a Jaffeo olim reperta et descripta nuper (1874) ex eius schedis edidit Ern. Duemmler Halensis in Waitzii annalibus p. 596 seq.
p. 315 (296) in fine addas: Cf. C. Hofmann, Sitzungsberichte d. Baier. Acad. VI, 3 et Gautier, les épop. III, 24
p. 318 (299) lin. 2 ab imo: principi

p. 321 (307, 1) lin. 7 : merueilleus fez
ibid. lin. 14 : beneoite
ibid. nr. 2 addas : Versio Gall. Chron. Guilelmi Gemet.
p. 322 (307, 4) lin. 4 : planetes par astron(on)omie
p. 324 (314, 4) Eustochium
p. 324 (314, 9) Pauli
p. 326 (320) lin. 14 : v il i a
ibid. lin. 24 : tote formee
ibid. lin. 26 : luisans
ibid. lin. 27 : lons et blans
ibid. lin. 30 : el roiaume
ibid. lin. 46 : deffaees
ibid. lin. 49 : v'
p. 328 (323, 1) lin. 3 ab imo : moru
ibid. lin. 2 ab imo : de ce
p. 331 (334) lin. 1 a summo : partibus
ibid. 334, 4 : excerpta
ibid. 334, 7 : Augustini
p. 333 (335, 5) laudabilis
p. 334 (340, 1) lin. 3 a summo : iesu crist
p. 335 (340, 2) lin. 2 a summo : le liure ; ibid. lin. 3 a summo : temple salamo
p. 335 (343) lin. 3 ab imo : præcedunt
p. 334 (338, 5) f. 16ᵇ — f. 19ᵇ a fine mutil. F. 19ᵇ fere legi nequit.
p. 339 (354, 13) v. 182
p. 340 (354, 19) v. 407
ibid. nr. 27 : Bretaigne
ibid. nr. 29 : si te ua
ibid. nr. 30 : v. 106
p. 341 (354, 31) en sainte
ibid. mervoillese
ibid. (nr. 32) adde : v. 55
ibid. nr. 34 : v. 154
ibid. nr. 35 adde : v. 164
ibid. nr. 36 adde : f. 74ᵃ—75ᵃ
p. 342 (354) nr. 48 : usurier
p. 343 (354, 61) morees
ibid. nr. 62 : por plait
ibid. nr. 66 : trˡanz
p. 344 (354, III) v. 1 : petit seime
ibid. v. 8 : que il
ibid. lin. 2 ab imo : auoit.

p. 345 (357, 2) Olim descriptum Buechelerus transmisit Gustavo Lœwio.
p. 350. Ad codicem Sinesicum pertinet etiam volumen quoddam Sinesicum fistula stannea inclusum.
p. 351 (366) lin. 4 a summo : duæ
p. 358 (384, g) Hi sunt versus : Millan.
Rinoceros ego sum Vicini fontis ad Undas | Accelerans quamvis Unda Veneta tegat.
Cetera me sequitur animalis turba priorem | Ut videant sortis fata futura mee.
h, Venize.
Virginitatis honos solam me exornat in orbe | Sola fui (toto) libera semper ego.
Unde michi soli est te Rinocera potestas | Fallere : ni caveas captus obibis aquis.
In carm. i, vers. I corrigas: *fama* (pro *forma*).
p. 359 (388, 1) : Deu nostre pere
p. 360 (388, 2) l. 2 : de ces eures
ibid. nr. 3 : f. 135ᵇ
p. 367 (406) l. 1 : alius formæ (minoris) folia VIII interposita sunt.
p. 370 (414, e) 'Salutem de vindemiis' nunc edidi in Bartschii stud. Germ. II p. 295
p. 370 (416, 1) Partem misi Gustavo Lœwio.
p. 373 (420) f. 71
p. 388 (450, 21) v. 1 : Pax Plutum
p. 394 (451, 2) lin. 2 a summo : titulus
p. 396 (453, 1) spirituali
ibid. 453, 3 : Augustini sententiæ etc.
p. 400 (457, 3) Nicolai de Clamengiis, cf. cod. 63, 3, c.
p. 403 (465) Præmissus est etc.
p. 404 (466, 1) Deleas asteriscum : memorat enim Sinnerus I, 85 s. v. : Ex Gregorii M. Moralium in Jobum Libris omeliis in Ezechielem et Evang.,

regula pastor. officii excerpta. ibid. 466, 4: Deleas asteriscum; habet Sinn. I, 86 s. v.: Allegoriæ et interpretationes nominum ex V. et N. Testamento Isidori.

p. 406 (468, 15) lin. 3 a summo: Joannis Zamoyscii.

p. 408 (A 471, 2) signis musicis expletam

p. 409 (A 471, 2) f. 2ª: Par sens
ibid. f. 2ᵇ: vn image

p. 410 (473) nr. 10: Je noblesse
ibid. nr. 13 addas: auctore Lefevre

p. 418 (493, 16) Glossas Teutonicas nunc habes in Bartschii stud. Germ. (1874) II p. 294.

P. 432 (514, 4) lin. 1 ab imo: Lectionis varietatem etc.

p. 432 (512, 6) Addas: aliter se res habet nr. 519, 19.

p. 448 (537, 1) Hierosolymorum

p. 472 (590, 3) qui sont X eueschiez
ibid. lin. seq.: yabridee
ibid. lin. seq.: Hardain byuraquin

p. 474 (598) f. 24ª: Tyburcii

p. 476 (602) Secundum catal. a. 1697 (cod. Bern. A 4) hic fuit operis deperditi titulus: Foreri J. Philipp. Verlauff des gefahrlichen Turgaüw- und Reinthalischen Collatur- Indicatur- und Matrimonial-Geschefſts zwischen den VII Ohrten vnd abt Pio zu St. Gallen A° 1634. Cf. Præf. p. XLVII.

p. 485 (618) lin. 1 ab imo: Franciscanis

p. 490 (634, 2) in fine addas: Cf. Méon N. Réc. II, 1 seq.

p. 497 (663, 2) In Herodotum adnotationes

p. 504 (702, 4) etc.

p. 513 (721) Est idem opus cum cod. AA 45.

p. 513 (722, 1. 5). Habes nunc in Bartschii stud. Germ. II p. 281—292, 302—304.

p. 521 Cato Dionysius] Addas: G. 162 Disticha ed. Rob. Steph. 1577. Bongarsii coniecturæ et lectiones variæ.

p. 523 post *Hephaestionem* haec addas: Inc. 589 Hephæstion. Florent. 1526. Adest cod. Heph. chart. s. XVI cum scholiis.

p. 539 Panegyrici Latini] Lib. nr. G 403 re vera non continet nisi Plinii epistulas.

p. 544 Publius Syrus] G 162 Catonis Disticha etc. ed. Rob. Stephanus 1577. Bongarsii coniecturæ et lectiones variæ.

p. 544 post *Publium Syrum* addas: Querolus] G 130 Querolus ed. P. Daniel. Sunt quinque exemplaria, quorum uni lectiones e codice Pithoei ascriptæ sunt. Cf. meam de Petro Daniele commentationem Bernæ 1873 p. 12 seq.
G 162 Querolus ed. P. Daniel. Fuit J. Bongarsii 1577. Bongarsii coniecturæ et notæ.

p. 548 (Theodorus Gaza) Al. 2: Nicolai Artopoei Balingii

p. 550 (Verrius Flaccus) Ultima sic restituas: Bongarsii adnotationes, lectiones variæ (ms.), loci aliquot e glossariis excerpti.

Præf. p. XXXVII l. 2 a summo: postea
p. XLVI l. 15 a s. duarum §
p. LIII l. 13 ab imo: in hac causa
p. LVI l. 2 a s. alterum *probe* del.
p. LVII l. 10 a s. pascendi
ibid. l. 15 ab imo: etiam

